PE 2.802

NEMZETI UJSÁG,

MELLYET

HAZAI 'S KÜLFÖLDI

TUDÓSITÁSOKBÓL

A' MAGYAR NEMZETNEK KÖZ JOVÁRA

ALAPITOTT

NÉHAI TÁBLA BIRÓ T.T. KULTSÁR ISTVÁN ÚR,

FOLYTATJA 'S KIADJA

1832re=

A'NAK ÖZVEGYE, SZÜLETETT PERGER ANNA MÁRIA.

Második Félesztendő, Junius' elejétől December' végéig.

PESTEN,

NYOMT. PETRÓZAI TRATTNER J. M. ÉS KÁROLYI ISTVÁN'

CS. KIR. PRIV. KÖNYVNYOMTATÓ-INTÉZETÉBEN.

308.394

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

1. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Emlék.
Nagy részt nyugtalanitt a' gond, hogy mit tegyen emlék
Jelnek, az ő porait sirja ha majd befödi.
Állas lépteidenn nemesült tettek jegyeit fel;
Úgy nem lessz szükség kőre, sem értzre soha.

PESTEN *Szerdán* Szent Jakab Hava 4dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Mit vihet véghez az Előljárók gondossága alatt, a' Taníttók és Tanúlók iparkodása, azt sok Szüléknek örvendező érzése tapasztalta e' napokban Pesten, a' hol az Aug. Vallást tételt tartó Gyülekezet Oskolájában még a' múlt Pénteken d. u. elkezdődvén a' nyilvánságos próbatetelek, folyvást tart egész holnap délutánnig. Rendje pedig az egész Oskolai probatételnek ez: Pénteken d. u. kezdte a' tót nyelven tanúló gyenge nevendékség; Hétfőn d. e. próbatételt adott a' más nyelven tanúlni kezdő 1ső Osztálybeli nevendékség; d. u. folytatta a' 2-dik Osztály; Kedden d. e. a' 3-dik Osztálybeli; az nap d. u. a' 2-dik és 3-dik Osztálybeli leány Tanúlók adták előmeneteleknek szép bizonyságait. Ma délig állottak a' 4-dik Osztálybeliek; mind eggyik visgálaton, a' kézművekben tett előmenetelek jeleit is szem elejbe terjesztve, mellyek közé kell számlálnunk nevezetesen a' Rajzolásbeli tehetséget is. Hátra van még az Éneklésbeli előmenetel mutatása; de ha az e'dig megtettekből szabad következést tsinálnunk, úgy nem lehet e'nek szerentsés végrehajtásáról is kételkednünk.

Második Félesztendő.

A' Nagy Méltóságú kir. Magyar udvari kamara, a' Diós Győri Uradalmában megüresült pénztári Hivatal Ellenőrségét. Nztes Horváth Ferentz úrnak előbb Szentes-Böldi rév bér beszedőjének, e're lett kineveztetésével méltóztatta kipótolni.

Budán, életének 54-dik esztendejében, gutaütés következésében halt meg Aigner Jósef úr a' Váltó Czédulákat beváltó Hivatalnál vólt Cassa Tiszt.

A' folyvást tartó zordon hideg szelek és essőzések, nem kis aggodalommal töltenek el bennünket mind a' takarodásra, mind az egésségnek fenntartására nézve.

B é t s.

A' Felségeknek útazássokról írják, hogy Codroipóban tett hálássok után Serravallén keresztül, Jun. 19-dikén d. u. Bellunoba, kívánt egésségben megérkeztek, a' hol a' nép leírhatatlan örvendezéssel fogadta Ő Felségeket.

Ő ts. k. Felsége Bellunoból f. e. Jun. 21-dikén adott felséges Határozása szerént, ts. k. valóságos Kamarás Galanthai Grof Esterházy György urat, Ő Felsége, ifjabb Királyunk mellett, hivatalt teljesittő Kamarássá, kinevezni méltóztatott.

Jun. 30-dikán, a' jövő Jul. hónapra kiadott hús árszabás szerént, eggy font

marhahús Bétsben 9 xr. pengő, vagy is 22½ xr. váltóban. — A' semlye és kenyér sütések, mind könnyebbek lesznek a' jövő, mintsem voltak a' lefolyt hónapban.

Szomorúan jelenthetjük a' Bétsi meghalálozottak napi jegyzése szerént, hogy ott a' hánytató-vérhasban újonnan többen haltak el a' múlt hónap folytában. Ellent nem állván azonban e' szomoríttó környülállások, Jun. 11-dike óta a' tyroli, lombard-velentzei széleken, valamint az austriai és magyar országi tenger meljéki birtokok határszélein is, az egésségre ügyelő vonat teljesen megszűnt.

Nagy Britannia.

A' Courier Dealból írja Jun. 18-dikán: A' 78 ágyús Donegal, és a' 74 ágyús Talavera Portsmouthból oda érkeztek, és eggy részét fogják azon tengeri erőnek tenni, melly Sir Pulteney Malcolm parantsolatjától függve a' torlatoknál fog öszve gyülekezni. Mihelyest Britannia és a' más hajók Lizabonából eljőnek; azok is azonnal ezen tengeri erőhöz fogják magokat tsatolni. Mi okra nézve gyülekezzék öszve a' torlatoknál ezen tengeri erő, még a'ról semmi híresztelés sem keletkezett; de azon készületek, mellyeket előre tesznek a' tengeri kórházak rendeléseivel, azt mutatják előre, hogy a' menetel hosszabb ideig tartásra vagyon intézve: ha gyanítani szabad, az út az éjszaki tengerre van szánva.

Angliában, a' nép között való tsendességről még szó sem lehet. Midőn a' torryk, az eggyesület vendégségéből haza felé mennének, a' bámulók kifütyülték és gúnyolták azokat. Lord Ellenborough után követ dobtak, őtet ugyan nem érte az, hanem Alpin urat az ortzájában sebesítette meg: ezen nyugtalanok közűl eggynehányat elfogtak. Jun. 18-dikán, mint a' Waterlooi ütközetnek emlékezete napján, Hg Wellingtonra a' nép sárral dobált az útszán, sőtt a' lóról le is akarták vonni; úgy hogy bátorságra ügyelőket kellett előszóllíttani a' további erőszaktételek akadályoztatására. — Mi az elégtétel e' nemzeti hősnek, ezen méltatlanság felejtésére? Az, hogy a' Globe nagyon kárhoztatja a' londoni népnek illy gyalázatos magaviseletét; de e'nyiért bizonyoson senki sem fogja életét kotzkáztatni a' hartzmezején: hát ha még ide gondolljuk azt is, hogy más újság levelek p. o. a' Morning-Post, még szépítti is a' dolgot.

Frantzia Ország.

A' Párisi Levelek mint bizonyosat emlegetik eme' történendő változást a' diplomatiai testben: Mortier úr, Münchenben Követ, hasonló rangban megyen Dániába; Marquis de Saint-Simon Kopenhágából megy Stockholmba; Marquis Soult Svétziából Hágába, onnan pedig Durand de Mareuil az alatt, míg Hg Talleyrand Londonba vissza nem tér, a'nak helyét pótolja ki. Bresson úr Hannoverából Münchenbe mégyen Követnek; Martin úr pedig, Mexikoban volt Követ, Hannoverába, a' kit viszont Desfaudis úr vált fel Mexikoban; Borgoing úr, első követségi Titoknok Sz. Pétervárában, Dresdába menő Követ lészen; Septime de Latour-Maubourg pedig, e'dig első követségi Titoknok Bétsben, Brüsselbe. Hogy ki lészen Berlinben Követ, valamint Rio de Janeiróban és Konstantinápolyban is, még mind e'dig semmi sem hallatszott róla.

Az Ország belső állapotjáról, a' Jun. 19-dikén kőlt Moniteur igen hosszú előterjesztést ád, de semmi új nevezetességet sem foglal magában a' Jun. 5 's 6-diki történetekről, ha azt talám kivesszük, hogy a' Király parantsolatjára Biztosság neveztetett ki Párisban a' városházánál, melly az említett napokon sebesült nemzeti őrseregbeliekről, vagy a' kik elestek közűlök,

azoknak özvegyeik 's árváikról, minden haladék nélkül gondoskodjék. Az ez iránt beadott átalános tudósíttás 18 holtat és 104 sebesültet ád elő. Úgy híresztelik, hogy ezen Biztossághoz hasonló neveztetett ki minden déli Dptekben is.

Vendéeben a' chouanok lefegyverkeztetése folyvást szerentsésen történik, mellyből némellyek azt a' következést húzzák, hogy Berry Hgné elhagyta a' frantzia földet; de ez ellent nem állván, őtet még most is szorossan nyomozzák minden felé.

Bonnet Gral Lieut. a' ki Solignac Grálist váltotta fel a' 4, 12 's 13-dik hadi test kormányozásában, proclamatiót botsátott a' nyugoti Dptek lakossaihoz, mellyben azokat a' fegyvernek haladek nélkül következendő lerakására szóllítja fel; a' hívségben állhatatosan megmaradtaknak pedig köszönetét jelenti azon munkásságokért, melly szerént a' polgári háborúnak hírtelen elfojtásában, a'nyira részt vettek.

Jun. 18-dikán, a' párisi hadi törvényszék előtt Geoffroy Mihály Ágoston képíró állott; ezt azzal vádolják, hogy veres zászlót hordott, mellyre fekete betükkel ez vala írva: „Szabadság, vagy halál" — továbbá, hogy puskaport osztogatott azon személyeknek, a' kik a' seregekre tüzeltek. Kihallgattatván a' tanúk, Moulin úr beszéllett, mint védelmezője a' vádoltatottnak, és az itélőszék ellen tett kifogást; Landrin úr pedig a' tanúvallást és vádat igyekezett megerőtleníteni: a' pörnek előterjesztője azonban mind ezek által nem látván a' dolog valóságát megerőtlenítve, el nem állott a' kezdett vádolástól. Három negyedrész óráig tanátskozott az itélőszék; 's a'kor hattal eggy szovatoló ellen, bűnösnök ítélte a' vádoltatottat, és halálra kárhoztatta. A' kárhoztatott a' rendes itélőszékre hivatkozott.

Ugyan az nap halgattattak ki másodszor Chateubriand, Fitzjames és Hyde de Neuville urak is. — A' Nouvelliste azt írja hogy azon híresztelés, melly szerént Marschall Victor és Pastoret úr ellen is ki ment volna az elfogatásra adott parantsolat, alaptalan. A' Messager pedig azt a' tudósíttást közli; hogy a' polytechnika Oskolának új alkottatása már munkába vétetett, és az Oskola Versaillesbe fog által tétetni. A' hadi Minister már ki is adta ez iránt a' parantsolatot, hogy mind a' hely mérettessék ki az Intézetnek, mind pedig a' költségek számíttassanak fel, mennyibe fog kerűlni.

Jun. 19-dikén, Margot Ferentz, született Belga, egyébaránt Bourget küldöző kereskedő úr szolgálatjában volt személy állott a' hadi törvényszék előtt. A' panasz ellene, hogy a' nemzeti őrseregre lövöldözött; könnyíttő szemléletek jövén azonban dolgába, tizenöt esztendei fenyíttő házbeli fogságra ítéltetett, és pedig úgy, hogy pelengérre se állíttassék.

A' Temps említtése szerént, a' National, Tribune és Quotidienne Szerkeztetői ellen is le folyt már a' visgálat azon előadásra nézve, melly szerént azok a' Jun. 5 's 6-diki történetet adták. — A' hadi ítélő székek nyilván tartják űlésseiket; nevezetesen különös űlőhely készíttetett az újság íróknak.

A' Nouvelliste Jun. 20-dikán környűlállásos tudosíttást ád Chateaubriand, Fitzjames és Hyde de Neuville uraknak elfogattatásokról; melly a'ból áll, hogy Berryer úr Nantesben élő szóval jelentette vólna ki, hogy három nevezetes férfiú légyen a' királyi széket vesztett ág ügyének elősegéllője. Továbbá adott Berryer úr más felvilágosíttásokat is; de ezek tsak a' pör folyamatjában jöhetnek majd elő.

Frantzia levelek írják, hogy bizonyos titkolódzó asszonyság, a' ki hol Madame Cazes, hol pedig Berry Hgné nevezetek alatt útazott a' nélkül hogy úti levele lett

vólna, Carcassonéban (fekszik Aube Dptben) elfogattatott, és a' Gral Procurator elejébe állíttatott. — Az ifjú Bordeauxi Hg hadi segédje, Hg Boeaufremont is elfogattatott Orleansban, a' ki nem helyes útazó levéllel tartott nyugotnak; elfogattatása után Párisba vitték.

A' Karlisták complottjának nyomozása, melly Provaires útszában e'nekelőtte eggynehány hónappal ütött ki, Julius 8-kán fog kezdődni, 's tartani fog egész hónapig. Az előleges készületek már végződtek. Ha a' Juniusban kiütött complotot a' törvény rendes útján akarták vólna nyomozni, azt esztendő elforgása alatt végre hajtani lehetetlen lett vólna; 1800-an fogattattak el, a' kik közűl így is tsak 20 állott még törvényszék előtt.

Frantzia országban, valamint Helvétziának nyugoti részeiben is, naponként száll alább a' gabona ára. Genfben eggy hectoliter rozs 4—5; Strassburgban pedig Jun. 15-dikén, 3 frankkal szállott alább.

Portugallia.

Lizabonából, Jun. 2-dikáról írják, hogy Hoppner úr, az ottani angoly Gral Consul, Lord Palmerston parantsolatjára hírdettette ki az angoly alattvalók között, e' következendőket: 1.) Míg a' Bragançai Házból származott testvérek között a' villongás tartani fog, Ő nagybritanniai Felsége kivonatja a' Tájóról az angoly hadi erőt, melly azonban a' Cap Rocca előtt fog szaguldozni; 2.) Azon esetben, ha a' Spanyol részről segedelmet nyerne a' portugalli Országlás, az angoly tengeri erő D. Pedro segedelmére lészen; 3.) ugyan Ő Felségének az angoly Királynak parantsolatjából eggy szállittó nagy hajó marad a' Tájón a' végre, hogy ha az ő alattvalói közűl személyjekre, vagy pedig vagyonjokra nézve bátorságosabb helyet kívánnának keresni, ezen hajón mehessenek. Megjegyezteti mindazonáltal ezen pontra nézve Ő Felsége, hogy a' portugalli Országlás teljes megnyugtatást adott a'ról, hogy mind személyjeik, mind birtokaik bátorságban lesznek mindazoknak, a' kik az országos törvényeket által nem hágják: e're nézve azt javallja Ő nagybritanniai Felsége többször érdeklett alattvalóinak, hogy szorosan megtartva a' részre nem hajlást, maradjanak tsendesen mostani állapotjokban.

Jun. 9-dikén, minekutánna t. i. Lord Russel veszteglésének ideje eltelt volna, Hoppner úr kíséretében elment Vicomte Santaremhez. Némellyek tudni akarják, hogy azt a' javallatot tette volna D. Miguelnek, hogy mondjon le követeléséről bizonyos feltételek alatt; de e'nek elhatározott szándéka magát mind végig oltalmazni, ha szinte Lizabona földig fog is lövöldöztetni. — Némelly amerikai hajók érkeztek Lizabona alá; elejénte az az örvendeztető hiresztelés terjedt, hogy azok az angoly hajók ellen fogják védeni Portugalliát, azonban ezek a' Januariusban lekötelezett pénzért jöttek, mellyet az Országlás nekik tsakugyan ki is fizetett, és így a' hajók kevés napok múlva innen ismét elfognak távozni.

Német Alföld.

A' belgiomi Képviselők Háza Junius 19-ikén, azon törvényjavallat következésében, hogy 50 ezer főből álló tartalék tábor állíttassék, a' kerületi űlés mire hajlását halgatta ki. E'nek véleményje a'ban határozódik, hogy 30 ezer ember elégséges lészen a' kívánt tzélra; szedni kell pedig a' szükséges személyeket azokból a' kik 1826-dik eszt. óta 1831-dikig tartoztak vólna katona szolgálatba állani. Ezen vélemény következésében minden Tartomány a' maga népességéhez mérséklett arányozatban fog új katonákat állíttani; de azon Tartományok kíméllést fognak tapasztalni, a' mellyek már előbb nemzeti őrseregek állításával szaporították a' tábor számát.

Jun. 2-dikán adta be Goblet Gralis a' 61, 62 's 63-dik számú protocolumi Jegyzékekre Uralkodójának nevében észrevételeit. Nevezetes azokban az a' kifejezés, hogy Ő Felsége a' hollandi Király, a' mint látszik, igen keveset hajt a'ra a' mit az eggyesületben lévő udvarok nyilatkoztattak; mellyre való nézve kéntelen az alólírtt meghatalmazott a' Conferentia előtt kinyilatkoztatni, hogy mind a'dig, valameddig Ő Felsége a' hollandi Király a' 15-dik Nov. Eggyezkedés mellé minden kivétel nélkűl nem áll, Ő Felsége a' Belgák Királyja, noha fájdalmas érzéssel teszi, de köteles kijelenteni, hogy ő semmi további alkudozásba sem botsátkozhatik. Emlegeti továbbá a' nyilatkoztatás a' később történt dolgokat, mint a' Conferentia arányozatjával egésszen ellenkezőket, és mint ollyanokat, a' mellyekről a'kor, midőn Leopold Királynak a' koronát kínálták, senki még tsak nem is gondolkodott, a'nál fogva azokat Leopold Király most népének sérelme nélkűl el sem is fogadhatja. Ő Felsége a' hollandi Király még tsak azon határozások között sem akarta elfogadni az Eggyezkedést, a' mellyek közé azt a' három Hatalmasságok kívánták szoríttani; mind ezekre nézve, semmi egyéb nem maradt hátra az alólírottnak, mint az, hogy minden további alkudozásoktól megszűnjék valamíg tsak a' Conferentiának meghatalmazottjai teljes nyilatkoztatást nem nyernek Udvaraiktól, és a' hollandi Király is meghatározottan elő nem adja, mi légyen az akaratja. Mind a'dig ugyan is, nem látja Ő Felsége a' Belgák Királyja mire való lenne akármelly eggyezkedés is, mellynek semmi következés sem felelne meg, mint ezen állíttást igazolja a' 18 hónapi tapasztalás. Azt azonban nem mondja az alól nevezett, hogy Ő Felségének a' hollandi Királynak semmi feltételeire sem űgyelne; de mindenek felett elsőnek kell lenni a'nak, hogy a' hollandi seregek ki menjenek a' belga határokról, és hogy Thorn úr szabadon botsáttassék. Ha pedig ezek igen húzomos halasztódást szenvednének, fenn tartja magának Ő Felsége a' Belgák Királyja, hogy a' 15-dik Nov. Eggyezkedés erejét fegyverrel is fenn tartsa, 's meg van a' felől győződve, hogy a' Hatalmasságok, mellyek ezen érdeklett Eggyezkedést helyben hagyták, örömmel fogják szemlélni, midőn végre hajtása kezdődni fog. A' Király még is a' békesség szeretetétől lelkesíttetve, tsak a' szükség esetében fog az erőhöz nyúlni; és minekelőtte ezt tenné, meghatározott üdőt tészen, mikor menjenek ki az ő birtokainak határairól: e'nek kijelentését fenn tartja magának az alólírott, 's azzal késni nem fog, mihelyest neki tudtára fog adattatni. Használja egyébaránt az alkalmatosságot magát nevezhetni 's a' t. (Aláírás) Goblet.

Helvétzia.

Az ország gyűlési Határozások semmi tökéletességre sem mehetnek. Jun. 13-ikán, a' bázeli zavarodás letsendesíttésére törekedő szándék, 16 szovatolással semmivé lett: 14-kén, a' nélkűl, hogy előbb biztossági vi'sgálat tartatott volna, 12 szovatolással mondotta ki az elválási határozást; úgy mindazonáltal, hogy ez ne akadályozza, ha talám más módot lehetne találni a' megegygyeztetésre. E're nézve több javallatok tétettek, nevezetesen az, hogy a' Praesidiumot kikell Bázelből vonni, 's Solothurn segedelmet adjon; de ezen javallatot tsak 6 szovatoló támogatta. 15-dikén hosszú vítatások voltak az elválás módjának meghatározása iránt; de a'ban sem tudtak semmi eggyezésre lépni: utoljára is tsak a'ban állapodtak meg, hogy a' Május 18-dikán felvett alapszerént, közben jöveteli elintézés vétettessék eszközlésbe; még 16-dikán is minden határozás nélkűl oszlott el a'Gyűlés.

Brazilia.

Rio-Janeiroból Apr. 8-dikáig terjedő híreket adnak a' londoni levelek, mellyek ím ezek: Darab üdő óta szárnyaltak már nyughatatlanságot terjesztő híresztelések, úgyhogy utoljára már nem is ügyeltek reájok; ezen hónap kezdete óta azonban olly közönségesek és eggybefüggők kezdének lenni, hogy akárki is meggyőződhetett a' dolognak valósága felől, hogy t. i. a' kitörés nem sokára meg fog történni. Bizonyos Eggyesület, melly a' Caramura újság hivatal által képeztetett, különös figyelmét vonta magára az Országlásnak; de ez az Eggyesület semmi tartózkodást sem mutatott azért, hanem tsak terjesztette lázíttó véleményjeit: azt azonban még sem gyanította senki is, hogy a'nak tzélozása olly közel légyen a' megéréshez. Az öszveesküvésnek fejei ollyan emberek voltak, a' kik az Ex-Császárnak kedveltjei valának. Ezekhez tsatolták magokat a' legközelebb legyőzött Anarchisták; vagy mindent eggy szóba szorítva, mind azon békételenek, a' kik a' Tartományokban találkoztak: a' félre vonók tehát mindenféle politikai gondoskodásúakból állottak, és semmi egyébben nem értettek eggyet, hanem tsak e'ben, hogy a' mostani Országlást felforgassák. Ezen hónap 2-kára vala határozva a' kitörés; elintézett tzélja pedig ez: J. Custodio kapitány, Villegaignonban fogoly, lázzíttsa fel azon napra virradó éjtszaka több egyebekkel, az őrizeten lévő seregeket, tegyenek szabadságba minden ollyan foglyokat, a' kik velek eggyesűlni kívánnak; hagyjanak erős őrizetet a' várban, azután pedig a'nyi ágyúval, a' mennyit tsak kimozdíthatnak, menjenek a' mező földre. Ugyan ezt tselekedjék Sta Cruz, és San Joao erősségekben. Eggyesület tére legyen Campo da Honra, a' hol a' városból számos felekezet fogja magokat hozzájok tsatolni, és az új országlást ott azonnal ki is fogja kiáltani. Az ez által okozandó zavarodásnak a'ra kell vala alkalmatosságúl szolgálni Bonificio úrra nézve, hogy az ifjú Császárt a' Campoban lévő palotába vigye; oda kell vala a' Kormányozásnak, és Ministeriumnak is gyülekeznie. — Az Országlás Mart. 31-dikén tudta meg ezen szándékot, 's azonnal lépéseket is tett ellene, mellyek kénszerítették az öszveesküdteket, hogy szándékjok teljesíttését továbbra halasszák: szerentsétlenségekre azonban azok a' küldöttek, a' kik az erősségbe ezen üzenettel mentek, eltévelyedtek, úgyhogy Jóse Cuehus úr, százat haladó emberrel 's ágyúkkal jelent meg Apr. 3-dikán reggel Botafogóban, és igen vígyázatlanúl ment a' Campo felé, ott embereit rendbe állította, és kétség kívűl teljes bizodalommal várta, hogy a' város eggyesítteni fogja magát véle. A' Kormányozás látván azt, hogy az ő, és a' város bátorsága tsak eggy szempillantattól függ, az állandó polgári őrsereget azonnal öszve hívta, melly minteggy 120 fiatalságból (többnyire 16 eszt. ifjak) állott. Ezek elszánt bátorsággal támadták meg a' ki állott sereget, 9-et halva, 95-öt pedig fogva ejtettek; el tsak igen kevés futhatott. Az őrseregből kettő esett halva, többen pedig sebbe. Mint bizonyosat beszélik, hogy a' város más részében gyülekezett nemzeti őrsereg, a' lázzadók részére akart általmenni; az Országlás mind azokat feljegyeztette, a' kik az nap helyekre nem állottak, és le fogja fegyverkeztetni. Moreas Grlis és más nagy személyek sokan a' dologba vannak keveredve; úgy mondják hogy a' meg nevezett, az Eggyesület pénztáránál, mellyben 60 ezer dollár vala, eltűnt.

(Hasznos Mulatságok 1 Szám. 1/2 árkus Hirdetés)

1.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Jelentés.

Közönséges historiám 2-dik részének sajtó alatt létét azon hozzáadással hirdetem ki, hogy a' három ezüst huszasból álló előfizetést Aug. leendő Pesti vásárig, mint a' munka megjelenésének idejéig, az előfizető Urak, Eggenberger, és Wigand Könyváros Urakhoz, beküldeni méltóztassanak.

Budán Jul. 2-dikán 1832. Lassú.

Pusztáknak haszonbérbe botsájtása.

(1) Méltóságos Báró Harucker örökösök' közös fundusához tartozó T. N. Békés Vármegyében helyheztetett 4705 holdakból álló Csorvási, és 532 holdakat tévő Bélmegyeri, nem külömben T. N. Csanád Vármegyében fekvő 2910 holdnyi kiterjedésű Apátzai puszták a' most jövő Sz. Mihály napjától, az az a' f. e. September 29-dikétől kezdve három eggymás után következő esztendőkre akár egy tagban, akár pedig ha többen úgy kívánnák, több kissebb darabokban árverés útján a' többet ígérőnek haszonbérbe botsájtatnak. Az Árverés tartatni fog a' folyó 1832-dik esztendei Augustus hónap' 21-dik napján Ns Békés Vármegyében kebelezett Szarvas Mező Városában Méltóságos Gróf Bolza Jósef Úr Ő Nagysága Uradalmi Cancelláriájában, a' hol a' feltételeket előre is meg lehet tudni. Költ Pesten Julius 2-dikán 1832.

Eladó fehér bor.

(1) A' Királyi Magyar Oskolai Értékhez tartozandó V.Berényi Uradalomban nevezetessen Veszprém Városához közel a' Balaton mellett fekvő V.Berény Helységben a' mult 1831 eszt. termésből 1000 akó fehér bor, melly kétszer le vagyon fejtve, most folyó esztendei Julius 9-dikén és a' reá következendő napokban felsőbb helyben hagyás reménysége alatt hordónként, de hordó nélkül Licitatió által kész pénz fizetésért el fog adatni, melly Licitatióra a' vevők a' szükséges Bánat pénzzel illendően meghivattatnak. Kenesén 1832-dik eszt. Jun. 24-dikén.

Pribék Felix m. k.
Uradalmi Tisztartó.

Pusztabeli rész árendálása.

(1) Tek. Pest Vármegyében Vadkertül fél órányira fekvő és 2300 holdból álló pusztabeli rész, a' folyó esztendei Sz. Mihály naptól, három esztendőkre árendába adandó; melly végre Pesten a' Borz útszába, Özvegy Gosztonyiné Asszonyság házánál, az első emeletbe bővebben lehet értekezni.

Második Félesztendő.

)(o)(

Eladó-Ház.

(1) Debreczenben a' piatz kozepén a' Bika Vendégfogadóval által ellenben lévő egy emeletes Háza Ns Némethi Lajos úrnak, mellyben földszínt a' piatzra hat, Csapó útszára két bóltok, ismét az udvarra két nagy, és négy kissebb bóltok vagy kamarák, 2 szoba, egy konyha, 6 lóra való Istálló, több szakaszokra osztott pintzék, a' felső emeleten pedig 2 szála 9 szoba, 3 konyha, két kamara vagyon, a' piatzra tsínos áltannyal, és réz tsatornákkal, a' közönséges árverés útján e' f. e. Julius 26-dik napján szabad kézből el fog adódni.

Eladó-öl-fa.

(1) Méltóságos Gróf Ráday Gedeon Úrnak T. Ns Pest Vármegyében Aszód Mező Város szomszédságában fekvő Ikladi Jószágában van 170 erdei öl Cser, és 80 erdei öl Gyertyánfa, — mind száraz és fiatal hasáb — a' legillendőbb áron el adó. Az árát meg lehet tudni Pesten a' Nagy híd útszában a' 4-dik számú Fészl Házban, Fiscalis T. Porkoláb Dániel Úrnál, Ikladon helybe az ottani és Pétzelen az ott lévő M. Uraság Tisztjeinél.

Jelentés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari kamara rendeléséből köz hírré tétetik: hogy Hont Vármegyében fekvő, Királyi Fiscushoz tartozó Inántsi Puszta f. e. Augustus 1-ső napján, dél előtti órákban Ipolyságon az ott lévő Só háznál tartandó árverés által három egymás után következő esztendőre f. e. 1-ső Novembertől kezdve, a' legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adattatni.

A' bérleni kívánók 15 pengő forint bánat pénzzel felkészűlve a' megjelelt napon Ipolysághi só háznál, a' hol a' feltételeket is olvashatni megjelenhetnek.

Az Israeliták ki vannak rekesztve ezen árverésből. Költ Budán Jun. 22. 1832.

Alázatos-Köszönet.

(2) Alólírt, kinek Sz. kir. Szeged Várossában az első Bétsi tűz kármentő Társaságnál assecurálva lévő háza a' f. e. Pünkösd hava 8-kán támadt tűz alkalmatosságával megégett kötelességinek ösméri kárának Aigner Jakab Ágens úr által, azonnali pontos megtérittése végett a' nevezett Társaságnak legforróbb köszönetét kinyilatkoztatni.

Váradi Antal,
V. Polgár.

Figyelmeztetés.

(3) A' **vallási és egyházi Tár** 1-ső Fűzetének tsak a' remélt előfizetőkhez szabott számú példányai tsak hamar úgy elkapattak, hogy a' magokat valamivel később jelentők részt nem vehetnének. Ezennel alázatosan jelentem, hogy késszen vannak Beimel úrnál az újra nyomtatott példányok. Kérettetnek azért a' T. T. Segéd urak, hogy a' még ki nem elégűlteket számszerént, akár nálam, akár Beimel úrnál jelenteni, eggyszersmind a' már közlött Jelentés szerént a' jövő Novemberben okvetetlen megjelenendő II-dik Fűzetre az előfizetést beszerezni, 's legalább is a' tellyes számról engem minél hamarább bizonyossá tenni méltóztassanak. Pannonhalmon Jun. 19-dikén 1832.

Guzmics Iszidór s. k.

)(o)(

Hirdetés.

(3) A' N. M. Magyar Kir. Udvari Kamara rendeléséből az Aradi kam. uradalom ré zéről köz hírré tétetik. hogy e' folyó 1832-dik eszt. Jul. 2-dik napján Pécskán az alább megnevezendő királyi Haszonvételek fognak köz árverés útján 3 e ztendőkre 1832. Nov. 1-sőjétől kezdve haszonbérbe adatni, úgymint:

A' halászat jussa Ó Arad városához közel fekvő Csala nevű pusztában lévő Mura nevű tóban.

A' halászat jussa a' Maros vizén e' most említett Csala puszta hosszában.

T. Csanád Vgyében feküvő Puszta Kövegyből eggy 1763 hóldnyi szántó földből álló rész.

Béka pusztában 538 $\frac{800}{1100}$ hóldnyi kaszálló rét.

Az úgy nevezett Mamota sziget.

A' haszonbérbe venni kívánók a' fent kitett napon és helyen elegendő bánatpénzzel felkészűlve jelenjenek meg ezen árverésre. Budán Jun. 20. 1832.

Hirdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú udvari királyi magyar Kamarának rendeléséből ezennel köz hírré tétetik, hogy Tettes Nemes Zemplén és Zabolch Vármegyékben fekvő 's a' Tokaji királyi uradalomhoz tartozó némelly haszonvételek folyó 1832-dik esztendei Julius 19-dik napján reggeli kilentz órakor Tartzalon a' Tisztartóság' épületjében, nyilvánvaló árverés útján a' többet ígérőknek folyó esztendei November első napjától számítandó három esztendőre árendába ki fognak adódni, úgymint:

1-ször. Tokaj városában a' nagy Vendégfogadó kávéházzal eggyütt; a' Kis Tokaji Kortsmák, az országos vásárokban árulni szokott italoknak jussával, és a' mészárszéknek, vagy is húsvágatásnak és mérésnek haszna, úgy szinte a' Tokaji, Rakamázi és Timári Halászat.

2-szor. Tartzalon a' Csukaház és piartzi kortsma nevű kortsmaházak tulajdon italaik mérésével.

3-szor. Rukamáz helységében a' mészárszék, és Balsa helységében a' mészárszék halászattal.

4-szer. A' Timári határban 37 hold majorság föld, és 584 ember vágó rét; Balsai határban 197 hóld szántó föld, és 798 ember vágó rétek; 's ezeken kivűl ugyan ott 210 hold kukuritza föld.

A' kiknek tehát ezen haszonvételeknek ki árendálására akaratjok lészen a' fennt irt helyen és időben elégséges bánat pénzzel felkészűlve jelenjenek meg.

Költ Budán Junius 18-dikán 1832.

Hirdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar királyi udvari Kamarának rendeléséből közhírré tétetik, hogy a' T. Ns Borsod Vgyében helyheztetett, és a' Diósgyőri kir. Uradalomhoz tartozó haszonvételek úgymint:

1-ör. Miskolcz Városában a' mészárszékeknek vagy is húsvágatásnak és mérésnek, úgy szinte az országos és héti vásároknak 's a'hoz járuló mértékeknek, és vékáknak haszonvétele.

2-or. Mező-Keresztes Városában a' nagy vendégfogadónak, apróbb kortsmáknak, és vámnak használása.

3-or. Diósgyőr Városában a' pálinka háznak, pálinka főzésnek, és mérésnek, 's mészárszéknek, Kisgyörben, és Motsolyáson a' kortsmáltatásnak mészárszéknek, Parasznyán a' Kortsmának, és pálinka főzésnek haszna.

Folyó 1832-dik esztendei November kezdetétől három esztendeig tartó haszonbérbe, ezen most f. e. Julius 16-dik napján reggeli 9 órakor Miskolczon a' Praefectoralis házban tartandó árverés útján a' többet igérőknek ki fog adódni, a' kiknek tehát ezen haszonvételeknek kiárendálására akaratjok lészen, a' fent írt helyen, és időben elégséges bánat pénzzel felkeszűlve jelenjenek meg.

Költ Budán Jun. 13-dikán 1832.

Hirdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Királyi Udvari Magyar Kamarának rendeléséből köz hírré tétetik, hogy Tettes Nemes Borsod Vármegyében helyheztetett, és királyi Fiscálisi Edelény Városához tartozó öt kerekű vizi malomnak, és lakó háznak haszonvétele 1832-dik esztendei November kezdettől számíttandó három eszt.re, szemes életben fizetendő haszonbérbe folyó 1832-dik esztendei Julius 10-dik napján délelőtti kilentz órakor Edelény Városában a' Számtartói lakó házban tartandó árverés útján a' többet ígérőnek ki fog adódni, a' kiknek tehát ezen haszonvételnek kiárendálására kedvek vagyon, a' fentírtt helyen, és időben jelenjenek meg.

Költ Budán Jun. 8-dikán 1832.

Hirdetés.

(3) A' N. M. kir. magyar udvari Kamara' rendeléséből közhirré tétetik, hogy az Arad-Mutinai kir. kamarai Uradalomhoz tartozó Peregi kamarai juhakolból 40 darab öreg hízlalt ürü, és 160 szinte hízlalt öreg kimustrált anyabirkák Puszta Peregen tartandó nyilványos árverés útján Jul. 3-ikán 1832. esztendőben a' legtöbbet igérőnek, azonnali kész pénzbéli fizetés mellett elfognak adatni.

A' venni kívánók ennél fogva a' fent megjegyzett napon és helyre, illendő bánatpénzzel felkészűlve, jelenjenek meg ezen árverésre. Költ Budán Jun. 20. 1832.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Junius 30-dikán:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	86 7/8 for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	122¼ for.
4 pCentes — — —	76 —	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	47 —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	175 —	Bank Actiáké	—

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Jul. 1-sőjén 8 Láb, 8 Hüv. 9 Von.	Jul. 3-dikán 8 Láb, 4 Hüv. 6 Von.
— 2-dikán 8 Láb, 6 Hüv. 9 Von.	— 4-dikén 8 Láb, 0 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára Junius 3-dikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 —	6 — 40	6 —	Zab	1 — 34	1 — 30	1 — 28
Kétszeres	4 — 40	4 — 30	4 — 16	Kukoritza	2 — 12	2 — 10	2 — 6
Rozs	2 — 56	2 — 50	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Árpa	—	—	1 — 16	Köles	2 —	—	—

2. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Nyakas.

Ajkaddal mosolyogsz, szemeid báj nyílakat osztnak,
Lábad gyors, kezed eggy szép alabástromi mű.
Hajh! de nyakad nem tud meghajlani, hogyha okosság
Szóllítt; Deukalion hátra dobott köve vagy.

PESTEN *Szombaton* Szent Jakab Hava 7dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

A' Nemzeti Magyar Muzeum közlése következésében terjesztjük az egész Nemzet elejébe hogy Mózses János, Hold Mező Vásárhelyben lakos asztalos, eggy a' tűz ellen teljesen bátorságosított, és e'nekelőtte már 2 eszt. előtt Vásárhelyen, a' mint az ottani Tanáts bizonyság leveléből kitettszik, ott eggy egésszen újonnan épített Háznak képzetét — Modell — adta be ezen nemzeti intézetbe. Az épülethez se gerenda, se létz, eggy szóval semmi fa sem kívántatik, minthogy a' tserép födél vas rudak által kaptsoltatik öszve. Be adásának arányozatja az, hogy a' dologhoz értők által megvisgálltatván, közhaszonra szolgálljon e' nemzeti találmány. Ezen Ház képzetnek készíttője, már más hasznos művek által is nevezetesítette magát: ugyan is, alkotott eggy ekét, melly hatod résznyi erővel ollyan jó szánt, mint a' legjobb eke; a' mint ezt a' kertjében jó nagy darab földnek három ember által foganatosan felszántássa által szem elejébe terjesztette. Talált fel eggy könnyű szerrel járó mangarlót; valamint többek is vannak késszen képzeletében: felszóllíttatnak e' végre a' Hazának vagyonosabb fiai, hogy a' már kész műveinek megvásárlása által tegyék olly karba, hogy további igyekezeteinek végre hajtására elegendő tehetséggel birjon.

Második Félesztendő.

B é t s.

Ő Felségek, Jun. 23-dikán Brixenbe szerentsésen megérkezvén, a' nép képzelhetetlen öröm kitörésekkel fogadta Ő Felségeket; oda érkeztek Ő kir. Magosságok Rajner Fő Hg, lombard-velentzei Vice-Király, és Magosságos Hitvese is. Junius 26-dikáig szerentsésítették Ő Felségek azon várost és tájékát, a' midőn Meran felé megindúlván, útjokat tovább folytatták.

Az Austriai nemzeti Bank priv. Igazgatósága f. e. Junius végezetével bezáródott számolását következendőképpen terjeszti köz szemlélet elejébe:

Előmutatása a' folyamatban lévő beváltó és előző Czéduláknak:

A' mult 1831-ki eszt. Dec. 31-én folyamatban volt		37,111,288 f.
Elrongyollott, és használatlanná lett Czédulákért kiadattatott	— — —	2,937,216. —
		40,048,504.
Ellenben, 1832-diki Jun. végével égetésre késszen van	15,742,125 for.	
Ebből levonva az 1831-diki Dec. 31-dikén ezen végre már késszen volt	12,601,550 for.	6,077,791.
marad:	2,937,216 for.	
leszen tehát 1832-diki Jun. végezetével a' köz folyamatban maradó öszves szám	— —	33,970,713.

Költ Bétsben Jun. 30-dikán 1832.

A' priv. austriai nemzeti Bank Hivatal Számadóságából

Fr. Salzmann, Fő-Számtartó. Max. Litomisky Számtartó

Lengyel Ország.

Az Allg. Zeitung a' Courier után adja bizonyos Varsói levelező írásának kivonatját, melly szerént a' tsendes ég színére új borulatok vonúlnának; Litvániában a' bialovitsi erdőségben újra több ezer számra telő felkőltek léve bizonyos Kosz Obester parantsolatjától függő állapotban. Okait is adja a' nevezett írás a' békételenkedésnek, 's azon szavakkal zárja írását, hogy ha kevésbbé hiteles forrásból meríttené tudósíttását, maga is kételkednék a'nak igazsága felől.

Burkus Ország.

Königsbergből írták Jun. 12-dikén a' mint mondja Az Allg. Zeit. hogy e' tavaszon minden Dantzigból Frantzia Ország, Hollandia és Anglia felé induló hajók vettek fel e'dig is azon katonák közűl útazókat, a' kik előbb lengyel szolgálatot tettek; a' hajós kapitányok mindazonáltal azt szemek előtt tartva, hogy a' felvett útazók erősebb számra ne szaporodjanak a' hajó népességénél, 6—8-nál többet eggyszer eggyszer fel nem vettek: most azonban eggy illyen Dantzigból ki induló nagy hajó, mellyen 22 hajós legény vagyon, és 566 terhet bír, tsupa lengyel katonákkal, és azoknak tápláltatásokra szükséges eleséggel terhelve indúl Bordeuxba. A' kir. kormányozástól előre elfogadott úti kőltség, naponként minden főre eggy font hús árát is ide számlálva, minteggy 13 ezer tallérra fog menni. A' hajó kapitányja Jantzen, tulajdonosa pedig a' Lachsen nevet viselő pálinka főzés, a' hajó neve is Lachs. Az általszállíttandó katonák számát négy százra teszik.

Nagy Britannia.

A' Morning Chronicle adta Jun. 22-dikén: Ő Felségek a' Király 's Királyné tegnap Ascot-ban voltak, a' lóverseny szemlélésére, melly végeződvén ott a' Király ellen intézett gonoszságot követett el valamelly istentelen; vétkes szándékának teljesíttésére kővel dobást választva. Kétszer hajított, az első kővel homlokban találta a' Királyt; de a' másikkal hibázott. Szerentsére a' fején vólt a' kalapja, az első ijedtségében mindazonáltal hátra dűlt, 's ezt kiáltotta: „Istenem! engem értek.“ —Lord Fitzclarence Fridrich, felséges atyja mellett állott, ez kézen fogta a' Királyt, és eggy székhez vezette. A' Királyné, Lady Errol (leánya a' Királynak) eggy szóval minden a' ki a' Logeban volt, a' Király szemlélésére futott; de tsak hamar felmentette mind ezeket a' Királynak, nem minden látszó erőltetés nélkűl mutatott mosolygó ábrázatja, hogy neki semmi baja se légyen. Minekutánna az első ijedtségnek vége volt, elfogadta Ő Felsége mind a' Királyné mind a' több jelenvoltak örvendezését; tsak Lady Errol merűlt a'nyira könnyekbe, hogy őtet alig lehete megnyugtatni, hogy nintsen semmi további veszedelem.

Míg fennt a' Király űlőszéke körűl ezen fajdalmas szemlélet tartott, az alatt a' jelenvólt temérdek sokaság a'ra függesztette figyelmét, mi történik oda lenn. A' gonosztévő ugyan is alig tette meg a' kétszeri hajítást, melly alig kerűlt eggy pillantatnyi időbe, midőn Smith úr, Kapitány a' kir. tengeri seregnél, különben Windsori lakos, és eggy másik úr, (neve Turner) látván az istentelen tettet, a' gonosztévőt nyakon ragadták; segéllésekre sietett a' jelenvólt bátorságra ügyelő Biztos is, és így az őrizet szobájába vitték ezt, 's ott maradt mind a'dig, valameddig a' kihalgattatásra elő nem szóllították. A' történet híre hírtelen elterjedt minden felé, 's azonnal a' királyi ülőszék felé nyomakodott a' tolongó sokaság, tudni vágyva, hogy mi történt vólta képpen. Illy nagy

zavarodás közben alig tőlt el három pertzentésnyi idő az eset után, már fel állott a' Király székéről, és az ablakhoz ment. Mihelyest látta a' tolongó sokaság, hogy Ő Felsége veszedelmen kívűl van, robajos öröm kiáltásra fakadt, és azt viszont újította, midőn a' Királyné is megjelent Lord Fitzclarence-vel. A' hármas „Éljen!" kiáltás olly lelkesedéssel újíttatott, melly leg kissebb kétséget sem hagya maga után, a' nép gondolkodásának és érzésének tiszta voltáról; ezen örvendezésben olly szíves indúlat rejtekezett, melly elég világosan mutatta a' sokaságnak illy gonosz tett ellen való bosszú érzését; noha az egész történetet még tsak részenként darabolva hallotta: a' Királyt pedig a'nyira érdeklette ezen részvételnek tapasztalása, hogy elejénte alig tartóztathatta meg könnyeit. Az örvendezések egész nap, és minden rendűektől egyenlően ömölve tartották, valamikor tsak az ablakhoz járúlt a' Király.

Letsillapodván az elmék, a' gonosztévő kiballgattatásához kezdettek. E'nek öltözetje, mint valamelly rongyos matrozé, eggyik lábát fa mankó pótolta: állapotján, a' mint látszott legkevésbbé sem volt meg illetődve. Tekintete ollyan forma mint azon koldúsé, a' ki elrongyollott matróz köntösben, vántzorogva a' körülötte járó sokaságnak könnyen hívőségét könyörűletességre tsábíttja el. Azt mondá, hogy az ő neve Dennis Collins, születésére nézve Corki, és sok ideig volt Ő Felségének szolgálatjában. Elejénte Kangaruh-on szolgált, a'nakutánna az Atalantán szerentsétlenűl elvesztette eggyik lábát; nyugodalomi fizetéssel a' Greenwichi kórházba vétetett fel 's ott volt 18 hónapig. Ez előtt hat hónappal, fenyítték nem tartás vétkéért = Insubordinationscehler — elküldötték múlt 1831-diki Delember hónapban. Azóta minden segedelem és élet mód nélkűl tengődött. Az Admiralitáshoz nyújtott kérelme, meg nem hallgattatott; a'ra határozta tehát magát f. e. Apr. 19-dikén, hogy a' Királyhoz nyújtsa újított esedezését: azt kell neki hinnie, hogy az, Ő Felségének kezeinél volt, mert ismét az Admiralitáshoz kerűlt vissza; azonban itt is haszontalanúl esdeklett, és semmit sem nyert. Kétségbe esett tehát, és minden élelem módoktól megléven különbben is fosztatva, kedvesebben fogja venni akár felakasszák, akár agyon lőjjék, mintsem hogy így nyomorogjon. Illy elhatározással jött Ascotba; megvallotta, hogy ő hajította mind azt a' követ, a' melly a' Királyt érte, mind a' másikat. Vele eggyetértésben senki sints, és ő egyedűl maga indúlatjából tselekedte a' mit véghez vitt, a' nélkűl, hogy őtet e're valaki ösztönözte volna. Előmutatta továbbá irássait, hogy igazak légyenek mind azok, a' mellyeket mondott. — Részeg ugyan nem volt; de azt megvallotta, hogy sert ivott, és pedig azon az eggy Sillingen vette, a' mellyet azon reggel eggy úrtól kapott mint alami'snát. — Úgy látszik, hogy tökéletesen eszén légyen; fejét megvi'sgállván, azt találták, hogy azon sebhely forradás légyen. Okát kérdezvén tőle, azt felelé hogy esés okozta. Most legközelebb Londonból jő, az éjtszaka Windsorban hált eggy pajtában. A' bátorságra ügyelő bíztosok közűl reá ösmértek némellyek, hogy már előbb vólt kézben valamelly rossz tettjéért.

Kihalgattattak azután a' tanúk, névszerént: Smith és Turner urak, utánnok Lord Fitzclarence, de ezeknek vallások semmi újságot sem foglal, ha kivesszük az előmutatott kövek nagyságát és formáját. Az a' melly a' Királyt érte szögeletes kovakő. A' több kihalgatott tanúk között vólt eggy mu'sikus is; ez még harmadik darab követ is mutatott elő, mellyet az elfogattatottnak lábánál vett fel, a' mint

)(

állítá. Mind ezek megtörténvén, a' rab Readingba vitetett tömlötzbe, azon útasíttással, hogy jövő Kedden Workinghamban újra vallatásra fog előállíttatni. Az ítélőszék nem eggyenlő véleményben van a' gonosztévőnek tselekedete iránt; a' közvélekedés nagy része úgy ítél, hogy Felség bántás.

Jun. 20-dikán mind a' két Ház ülésében az határoztatott, hogy a' Királyhoz felírást küldjenek, azon történt megilletődéssek kijelentésére, a' mit az istentelen kéz elkövetett Ő Felségének személyje ellen; eggyszer'smind azon örvendezésseket jelentve, hogy a' gondviselés illy nyilván való veszélyből szerentsésen kimentette. Fájlalják Ő Felségének hív alattvalói azt is, hogy találkozhatott olly elvetemedett gonosztévő a' Tartományokban, a' ki illy gonosz tettnek végbe vitelére képes lett légyen. Azzal záródik a' felírás, hogy óvja a' kegyes Gondviselés Ő Felségének szentséges személyjét minden e'féle szerentsétlenségtől.

Hg Wellington Jun. 24-dikén nagy vendégséget szándékozik adni, mellyen Ő Felsége személyesen megfog jelenni; meghívta a' Hg a' vendégségre Grof Greyt és minden kabineti Ministereket is, mind azon parlamenti tagokkal, a' kik a' ministeri részszel tartottak. Úgy mondják, hogy ezernél többen vannak a' hivatalasok. — Grof Grey egésségéről nagyon megnyugtató tudósíttások érkeznek, a' ki eggynehány nap óta valamellyik mezei lakásán mulat.

A' Házak ülésében az irlandi és skotziai reformbillek a' legnevezetesebb tárgyak; de azokra nézve még e'dig semmi bizonyos elhatározás sintsen.

Frantzia Ország.

A' Moniteur Jun. 23-dikán ezt adta: Darab üdő óta tartják több párisi Journalok a' magok Olvasóikat háborút híresztelésekkel, és felfegyverkezett eggyesületekről való tudósíttásokkal. Némelly emberekre nézve a' katona Osztályok tanya helyeikről meg sem mozdúlhatnak a' nélkűl, hogy a'ból mindjárt ellenségeskedésre ne tsináljanak következtetést. Mi ellenben azt állíttjuk, hogy több Kabinetekben folyvást a' békességes eggybekaptsolatokról folynak a' rendelkődzések, és most sokkal több ok van reá, mintsem volt valaha ez előtt, hogy a' világ a' közbékességre tartson számot.

Hg Talleyrand Jun. 23 dikán érkezett Londonból Párisba; megérkezése után tsak hamar audientzián volt a' Királynál, később pedig látogatást tett a' Ministereknél. Az idősb Dupin úr is (Gral Procurator a' kir. fő törvényszéknél;) a' kit a' Király hívott Párisba, ugyan az nap érkezett oda. Noha beteges állapotban vette a' királyi meghívást, még is ellent nem állván egésségének gyengesége, azonnal megindúlt.

Jun. 24-dikén nagy örvendezéssel jelenti a' Moniteur, hogy azok közűl, a'kik a' Jun. 5 's 6-diki történetek következésében hadi törvényszék elejébe állíttattak, 200-an már vagy elbotsáttattak, vagy nem sokára elfognak botsáttatni.

Riomban, Jun. 18 dikán mind szabadon botsátotta a' fenyíttő itélőszék azokat, a' kik a' lyoni nyughatatlanság végett vádoltattak volt.

A' Gironde Dpt fenyíttő itélőszéke a' Gazette de la Guyenne Szerkeztetőjét per Contumaciam két esztendei fogságra és 2000 frank pénz büntetésre kárhoztatta; ez ellen a' vád az vala, hogy a' Király személyjét illette sérelemmel.

A' Messager előadása szerént, a' dologban hiteles személyek állítják, hogy Berry Hgné Hollandiába vagyon; Ostendében szállott hajóra, a' mint mondják.

Berryer úrnak kihallgattatását Jun. 22-dikén adták a' Párisi levelek, noha ők is

tsak kivonatban; de a'ból is megtettszik rettenthetetlen, és az elűzött királyi ág mellett mozdúlhatatlanúl álló hívsége. Hogy Berry Hgné Frantzia Országban lett volna, nem tagadta, valamint azt sem, hogy nagy emberek voltak eggyet értésben; de nevezni senkit sem nevezett, e'képpen fejezvén ki magát Mindnyájan betsületjeknek fogják tartani, hogy illyes dologban részt vettek; a'ra való nézve ha szükség lészen, azonnal magok fogják magokat megnevezni. Hogy az ideig állítandó Országlásnak Charbonnier de la Guesnerie úr lett vólna Titoknokjának szánva, azt nevetséges dolognak mondá, mert ez már több hónapok óta van fogságban. Azon kérdésre, hogy nem tartozott é valamellyik complothoz, azon nyíltszívűséggel felelt, hogy ő mint szabad hazafi, mindenkor szabadon és nyilván mondotta véleményjét Frantzia Országnak lehetős boldogsága iránt. Pénzt úgymond soha senkitől sem vettem el, sem senkinek nem osztottam; 's ez utolsót nem is tudom mi végre kellett vólna tselekednem. Jól ösmerem én azoknak az embereknek gondolkodások módját, a' kik az e'félékért pénzt vesznek, hogy a'nakutánna a' dolgot elárúlják. Ki hallgattatását ezzel zárta: „Én mondássaim mellett álhatatosan megmaradok; minthogy a' tiszta igasságot mondottam mind azokra nézve, a' mellyek személyességemet illetik.“

Nem tsak Chateaubriand, Hyde de Neuville urak, és Hg Fitzjames, 's a' most hallottuk beszéllő Berryer úr fognak minél hamarább szabadon botsáttatni; *) hanem mind azok átalános megkegyelmezést fognak nyerni, a' kik a' hadi törvényszék elejébe állíttattak. Átalános megkegyelmezést hírdetnek a' chouanoknak is, 's kétség kívül ezért küldettetett a' fellázadt volt Dptekbe Bonnet úr.

*) A' National Jun. 22.dikén már azt adta, hogy Berryer úr szabad, a' mint beszéllik.

Mint bizonyosat beszéllik, hogy az Országlás 150 milio költsönözést fog tenni, hogy az ingó tartozásokat támogassa.

Portugallia.

Lizabonából, Jun. 9-dikén. Terceirából hat napi útazása után érkezett ide eggy hajó; a' kapitány azt jelentette, hogy D. Pedro két nappal hagyta el hamarább azon szigeteket, hogy Sz Mihályba evezzen, onnan pedig, minden haladék nélkül indúljon Portugallia felé. — D. Miguel még mind Zamorában és Salvaterában múlat; 6 dikán mindazonáltal megjelent még is Belemben, Campbele Grlis kíséretében, a' ki, a' mint mondják, tsak azért jelent meg, hogy a' Terceirából vett híreket közölje, és értekezzék vele a' Tájóra érkezett amerikai hadi hajók végett is. Húsz esztendő elfolyta óta ezek az első amerikai hadi hajók, mellyek a' Tajóra botsátkoztak. Minden titkolódzás nélkül beszéllik, hogy ezék azért jöttek, hogy pontos fizetést követeljenek azon eggy milio dollár fejében, a' mellyet Terceira ostromlása alkalmatosságával D. Miguel elfoglaltatott. Még két más amerikai linea hajónak érkezését várják minden szempillantásban. Ezen hónap 5-dikén szállott a' Tájóra a' 120 ágyús Britannia; 6 dikán e're, és a' Revengére 1000 tengeri katonát és 40 ágyút szállítottak; mihelyest ez megtörtént, mindjárt sárga lobogót tűztek ki, 's többé semmi közösülés sem engedtetett a' parttal. — Délután 5 órakor: Lord W. Russel, és kísérete, a' szárazra szállott; eggyütt beszéllést tartott Viscount Santaremmel; azután mindjárt sebes pósta indúlt D. Miguelhez; de ugyan azon pillantatban kapott parantsolatot eggy gőzhajó is, hogy az indúlásra késszen álljon, hivatalbeli parantsolatokkal menni a' britt tengeri erő Kormányozójához. Nagy feszültséggel várják a' tartott eggyütt beszélgetés foganatját.

Spanyol Ország.

A' Madridi udvari Újság, Jun. 15-dikén hivatalos nyilatkoztatást terjeszt elő a' portugalli dolgokra nézve, melly ez: „Minthogy a' két testvér portugalli Hgeknek megvívása igen közel vagyon, elhagyta az angoly tengeri erő, melly a' Tajón állott vasmatskákon, ezen helyét, és a' Lizabonához közel lévő szirteknél állott rendbe. Két okra nézve kapott ez erősítést, elősször azért, hogy a' britt alattvalók érdekletei védelmeztessenek; másodszor pedig, hogy akármelly külső elegyülés, megakadályoztassék, ez utolsó olly nyilvánságos kifejezéssel, hogy azon szoros részre nem hajlástól, mellyet maga elejébe szabott, tsak ezen utolsó esetben fog eltávozni. A' Király, a' mi parantsolónk, ugyan ezen gondolkodástól lelkesíttetve, hasonló politikai módot vett fel: de midőn Ő Felsége a' Király a' portugalliakat magokra hagyja a' fenforgó kérdés ügyében, nem hagyhatja a' következendő dolgokat a' puszta történetre; mert így könnyen történhetnék, hogy az ő népeinek tsendessége megzavarodnék. Hogy tehát ezt minden megtámadástól védje, az parantsolta Ő Fge, hogy azon spanyol seregek, mellyek e'dig különbbféle pontokon tanyáztak a' határszéleknél, szemmel tartó tábort képezzenek, és ezen végre Gralisokat és más Főtiszteket, ki is nevezett. Ezen bánásmódban a' józan okosság tanátslatain kívül még azon szemeskedés szabásait is követi Ő Felsége, mellyet az ő felséges Szövetségese a' nagybritanniai Király, noha kevesebb oka lehete a' gyanúskodásra, felvett. Ezen tábor rendületlenül szenvedőleg = passiv — fog maradni; és tartóztatni fogja magát minden beelegyüléstől: de ha valamelly parantsoló szükség megfogná kívánni, vagy pedig valamelly más erő avatkoznék a' viadalba, a'kor az erőt olly nemes elszánással és hatalommal verné vissza, melly a' Spanyolokat mindenkor különösen bélyegezte, ha azok az igasságért hartzoltak. A' mi Felségünk betsben tartja másoknak az igazait; de a'ban soha meg nem eggyezik, hogy az ő igazzai meg ne ösmértessenek, vagy pedig népeinek tsendessége megháborittassék."

Spanyol Amerika.

A' mexicói történetekről rövid tudósíttást közölnek az angoly levelek, nevezetesen a' Courier ezt: Tamaulipas Tartomány, a' mellyben Tampíko feküszik, melly magát Santanna részére nyilatkoztatta, Martius hónapban ismét a' közönséges országlás részére állott vissza. Teran Grlis Apr. 24-dikén 1000 emberrel érkezett a' fővárosba; Vittoria és az ő elő seregei Apr. 24-dikén tsak 5 állapodatnyi távolyságra voltak Tampikótól, Tulában. Minthogy Tampikóban nagyon keves számú fegyveresek vóltak, Teran Grlis úgy tekintette ezen státusnak maga alávetését midőn az Országláshoz hivatalos tudósíttását botsátotta, mint a' felkelésnek teljes végződését, és úgy vélekedett hogy Május 1-sőjén Tampikót az országlás seregeivel fogja megrakni. Aprilis 25-dikén még semmit sem tudott a'ról az országlás, hogy Zakatekas tartomány Santanna részére nyilatkoztatta vólna magát; ezen híreszteles átalánosan hamis is. Calderon Grlis küldött ugyan Május 2-dikán javallatokat a' megadásról; de tsak azért, hogy Veracruzt megmentse az ostromlás veszélyjeitől. Santanna megvetette a' feltételeket, minthogy ő négy esztendei számkivettetését nem megkegyelmezésnek, hanem büntetésnek tekinti. A' város tsak ugyan nagy szorongattatások között forgott, 's Calderon Grlis még ezredet is vont magához erősítés végett. Ezek szerént, minthogy már minden elő készületek meg vannak téve, minden órán lehet várni azon hírnek érkezését, hogy

Calderon Grlis Vera-Cruzba, Teran Grlis pedig Tampikóba bementek. A' birodalom belsejéből érkező tudósíttások örvendeztetők; a' bányákban nagy hasznot ígérnek a' megtett munkálatok.

Német Alföld.

A' Memorial Belgeben ez találtatik: Az a' hír terjedt, hogy új protocolumi Jegyzék légyen az Antwerpenből leendő kitakarodásra nézve. Noha ezen Jegyzéknek tulajdon szavai még tudva nintsenek előttünk, sőtt az, ha ugyan igazságosan vagyunk tudósíttatva, még a' külső dolgokra ügyelő Ministerium kezében sintsen; még is igen alapos gyaníttásunk van iránta, hogy a' hír tökéletes igaz légyen. Vóltaképpen vagyon 64 számú Protocolum, és ez nem is tsak maga egyedűl; úgy beszéllik, hogy ezen új Irományjai a' Conferentiának, nagyon kedvezők a' villongások minél hamarábbi elvégződésének. — Úgy látszik hogy a' Conferentia felszóllította vólna a' hollandi Királyt, hogy Jun. 30-dika előtt mondaná ki meghatározottan azon véleményjét, mikor akarja teljesen elhagyni a' belga birtokokat; ha e're is tsak halgatni fog, azt úgy fogják tekinteni mint maga vonogatást, és ezen esetben a' Belgiomra esett adósságból lefogják vonni az 1832-ki Januar. 1-sőjétől okozott hadi kőltséget, a' Hatalmasságok pedig az erőhatalomhoz fognak nyúlni. Azt is nyilván beszéllik, hogy a' végrehajtást Anglia és Frantzia Ország válalták magokra; eggyik a' vízen, másik pedig a' szárazon. Azt még nem tudjuk mennyi határozottsággal fejezik ki magokat ezen pontokra nézve az említett Irományok; de hogy Antwerpennek elhagyatása most egész Európára nézve kívánatos időben történnék, azt tagadni nem lehet, és ez sok szállangó hírt azonnal leverne.

Amsterdamból jelentik Jun. 20-dikán, hogy Hágából vett magános Levelek szerént, oda a' 66-dik Protocolum megérkezett. Tudni akarják, hogy a'ban igen nyomosan sürgetik Thorn úrnak szabadon botsáttatását; a' mi Kormányszékünk már felelt is reá a' köz hírek szerént olly formán, hogy ő a' szabadon botsáttatást tsak azon esetre engedheti meg, ha a' Belgák által elfogdosott Tornaco seregebeli hadi foglyok kibotsáttatnak.

A' Brüsselből jövő levelek tsaknem mind egyenlően állíttják az új Protocolumoknak 64, 65, 66, 67, és 68 számok alatt lett megérkezésseket; de azoknak tulajdon szavaikat még eggyik sem adja. Foglalatjaikról ezeket közlik, és pedig:

A' Courier Belge: „Midőn öt új Protocolum lételét állíttjuk, még tsak kivonati foglalatjaikat adhatjuk azoknak, a' mellyek a' 64, 65 és 66 számok alatt állanak; mert a' 67 és 68-dikiakból még semmi sem jutott tudomásunkra. *) A' 64-dikben azon határozást teszi a' Conferentia, hogy szóllíttassék fel a' hollandi Király, hogy magát nyilatkoztassa ki utoljára, és pedig Jul. 15-dike előtt, a' 24 Czikkelyek iránt. A' 65-dik határozása az, hogy a' Német-eggyesületet szóllíttsák fel egyenesen a' Hatalmasságok, hogy Thorn urat minden haladék nélkűl botsáttassák ki, és ezen esetre, ha szükség lenne, katona erő is hatalmaztassék meg e'nek végrehajtására. A' 66-dik szám alatt lévő, Hg Talleyrandnak azon előadását foglalja magába, hogy frantzia seregeket kellessék állíttani Antwerpen kitisztálására, és hogy Anglia részéről, tengeri erő fordíttassék ugyan ezen munkálat foganatosíttására. A' frantzia meghatalmazottnak ezen előterjesztésére mindazonáltal a' Conferentia még semmit sem határozott."

Az Independent illyen formán ír: A 64 számu Protocolum felelet a' hollandi

*) Ezen számok alatt Protocolumoknak vélt Irományokról legújabb közlés szerént azt nyilatkoztatja az Oest. Beob. hogy ezek tsak mellékeletek vagy függelékek a' 66-dik számú Protocolumhoz.

meghatalmazottnak Jun. 2-dikán adott Jegyzékére; a' Conferentia azt nyilatkoztatja, hogy a' 63-dik Protocolum határozásától el nem lehet távozni. A' 65-dik számu Protocolum nagyon megnevekedett az a'hoz mellékelt Irományok által; arányozatjok az, hogy a' 24 Czikkelyek változtatásába, mind a' két félnek szabadosan megkellessék eggyezniek; ha mindazonáltal a' hollandi Király megátalkodottan vonogatná magát, úgy őtet nem belga erő, hanem a' nagy Hatalmasságok fogják kénszeríteni. Belgiomtól azt kívánják, hogy önként mondjon le a' földközi vizeken szabad hajókázásról, ezen tekintetben olly helyhezetbe tétessék Belgiom, mint más a' Rhénus partján lakó Nemzetek vannak. A' 66-dik számu Protocolumra nézve ez azt is mondja, a' mit az előb említett Újság mondott.

Az Union talám leghatározottabban szóll; a'nak az előadása ez: Rövid foglalatja a' 65-dik Protocolumnak. Wilhelm Király a' Conferentia részéről felszóllíttatik, hogy végső elhatározását adja még Iső Jul. előtt, minthogy a' költsönös kimenések a' birtokokból, azon hónap 20-dikán elfognak kezdődni. Ha a' hollandi Király megmarad a' maga vonogatásban, a' Conferentia azon szomorú állapotban fogja magát látni, hogy őtet fegyveres erővel kénszeríttse. Megtörténvén a' költsönös kihúzódások, Antwerpenben fognak öszve gyűlni a' Biztosok, hogy a' 9-'s 12-dik Czikkelyeknek módosíttásokról értekezzenek. Ezen Protocolumra nézve az a' megjegyzés tétetik, hogy ez nem éppen hivatalosan közöltetett a'' belga kormányszékkel; minthogy az a' szokás, hogy tsak azon féllel közöltessék szoros hivatalból, a' melly félnek a' Protocolum valamelly kötelességet szab. A' 67-'s 68-dik Protocolumok foglalatjáról még semmi sem jött köztudomásra; a' 66-dikra nézve pedig, ezen újság előadása is eggyezik a' feljebb említett kettőnek előadásával.

A' Politique igen messze megy, mert ő még azt is tudni akarja, hogy Julius 1-sőjétől kezdve a' számittást, minden napra 100 ezer forint fog levonattatni Belgiom javára azon adósságból, melly reá esik a' köz adósságokból, azon esetre nézve ha Hollandia még tovább is makatsan meg maradna a' maga vonogatásában.

Görög Ország.

Jun. 4-dikéig terjedő hírek jöttek ezen szerentsétlen villongásban lévő Tartományból. Egész nemzetségek költöznek ki Moreából a' Jóniai Szigetekre. Patrast Tsavella seregei foglalták el; Korfuban pedig azt beszéllették, hogy angoly seregekkel rakják azt meg: Naupliát a' londoni Conferentiában részes 3 Hatalmasság seregei töltik meg. Grof Capodistrias Ágoston Korfuból valamelly éjszak amerikai hadi hajón Odesszába ment; onnan pedig Sz. Pétervárába szándékozik.

Helvétzia.

Jun. 26-dikán kőlt írást közöl az Allg. Zeitung, melly azon kezdi jelentését, hogy a' mint már e' hónap 16-dikán írá, a' rendkívül volt Országgyűlés még azon héten végét érte. Sem a'nak végezetével, sem az óta, semmi újság sem történt Svajtzban. A' bázeli Kantonra nézve elhatároztatott ugyan, hogy mező földje elválhat a' Városstól; de ezen végrehajtás módjáról határozni másszorra halasztatott. A' mi legjobb az egész dologban az, hogy a' hadi vitákba mind a' két felekezet bele únván, a' békesség magától vissza tért a' megszakadozott Kantonba; ezt fenntartani állandóan lessz jövendőre a' fő kérdés. Meg fejtése sem lessz nehéz, tsak értelmes emberek legyenek mind a' két felekezetnek fejei.

(Hasznos Mulatságok 2. Szám. 1/4 árkus Hirdetés)

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Petrózai Trattner J.M. és Károlyi I. Könyvnyomtató-Intézetében, Pesten Országút (B. Orczy ház 531. sz.) éppen most jelent meg:

HORNAI LEVELEK

feleletűl a' Papucs-Kormány alapos útmutatásaira,

közli Árvaffy Béla.

Ára borítékba fűzve 20 kr. ezüstpénzben.

Ezer eggy Éjszaka IX-ik Kötet 30 kr.

Magyar és Német Levelező-Könyv és Nemzeti Titoknok (Ungarisch-Deutscher Briefsteller) Kötve 1 f. 30 kr. e. p.

Geographia az egész világról írta Prof. Kanabich 1 f. 36 kr. ezüst p.

Czifray István' Nemzeti Szakács-Könyve, kötve 1 f. 12 kr.

Sententiae Exc. Curiae Regiae ab 1769—1828 latae, per Steph. Molnár de Péterfalva Collectae 8 for.

Hirdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari kamara rendeléséből a' megüresedett Csanádi Püspökséghez tartozó, és ugyan tsak T. Csanád Vármegyében fekvő Püspök — Kopants nevezetű Pusztának két Szakasza, mellynek eggyike 2271 $\frac{762}{1100}$, másika 314 $\frac{890}{1100}$ hóld szántó földből ál, három vagy a' környűlállásokhoz képest hat esztendőkre — szintúgy eggy Dali nevezetű Csárda Kortsma, és a'hoz tartozó 26 lántz szántóföld, három esztendőre folyó esztendő October hónap 1-ső napjától kezdve haszonbérbe kifognak adatni. A' bérleni kívánók a' szükséges bánatpénzzel felkészűlve, melly a' kopants Puszta első szakasszára nézve 284 for. a' második szakaszra nézve 58 for. a' Csárda Kortsmára nézve pedig 32 forintokban ezüst pénzben állapíttatott meg, a' folyó esztendő Julius 16-dikán Makó Püspöki Városában tartandó árverésre meghivattatnak. — Budán Jun. 28-dikán 1832.

Második Félesztendő.

Tudósítás.

(1) Szabad 's királyi Rév Komárom Városában az úgy nevezett Csapó útszában 312-dik szám alatt fekvő jó materialékból épített szép, és téres Ház, mellybe 5 szobák, 1 nagy konyha, 1 élés szoba, 1 kőből épített kerti mulatóház. 1 Tekézőhely, 1 kotsiszín, 1 Lóistálló négy lóra, 1 hét egész 800 akó bort magában foglaló pintze, és 1 közép nagyságú kert, folyó 1832-dik esztendei Szent Mihály naptól kezdve több esztendőkre bérben kiadandó. — Ezen Ház különössen Kávé vagy úgy nevezett Traiteur, és kortsmaházhoz alkalmaztatva van. — A' kibérleni szándékozók, magokat a' házi tulajdonosnál a' kinek is lakása a' fent írtt házba vagyon, akármelly időben, jelenteni ne terheltessenek.

Prausz Ignátz.

Hivatalt kereső.

(1) Minteggy 22 esztendős; rom. kath., nőtelen, erős test alkotású, a' tiszt. Tudományokat végzett, (de már a' gazdaságban valamennyire gyakorlott is) a' Hazában köz keletben lévő nyelveket értő fiatal ember, mezei gazda tisztnek ajánlja magát azon uraságokhoz, a' kik vele parantsolni méltóztatnának. Útasítást adni róla, késsz ezen újság Hivatal.

Hirdetmény.

(3) Köz hírűl adatik: hogy Tekintetes Özvegy Rakovszkyné született Tarkó Anna Asszonyságnak Pesten a' Barátok Piatzán 610-dik szám alatt lévő sarokháza, saját kívánságára, a' Sz. kir. Pest Városának Földbirtoki (Urbarialis) Tisztségében f. e. Jul. 16-ikán reggeli 10 órakor tartandó árverés utján, a' többet ígérőnek adatik el.

Hirdetés.

(3) A' Nagy Mélt. kir. Magyar Udvari Kamara részéről ezennel közhirré tétetik: hogy a' T. Ns Máramaros Vgyében helyheztetett Huszthi koronai Uradalomhoz tartozó, 's alább kinevezett királyi Javak f. eszt. Sz. Jakab Hava 16-dikán a' Huszthi gazdasági Hivatalnál, a' szokott hivatal órákban árverés útján a' többet igérőnek 1ső Novembertől f. e. három esztendőre haszonbérbe kifognak adatni, ú. m.

1.) Técső Városában a' nagy Vendégfogadóban a' szabad vendéggfogadás uradalmi ital, és szabad széna és zab árulásával.

2.) Visk Városában az új Vendégfogadóban szabad vendéfogadás, uradalmi ital árulásával, úgy nemkülönbben a' Mészárszék eggy kereskedő Bolttal.

3.) Huszth Városában 4, és Iza Helységében 2 Malom.

4.) Száldobos, Bustyaháza, Gernyés, Kerékhegy, Dúl, és Talaborfalva Helységekben mindöszve 5 Malmok.

5.) A' Huszthi Nagyágh vizén lévő Híd-vám jövedelme.

6.) Három kereskedő Boltok Huszthi nagy vendégfogadó alatt.

7.) A' Huszthi, Técsői, Bustyaházi, Száldobossi, Izai, Talabor- és Dúlfalvi, nem különbben Sándorfalvi, és Szenesi Mészárszékek.

A' Haszonbérlés feltételeit az említett Hivatalnál minden hétköznap megtekinthetni. A' bérleni kivánók tehát a' határozott napra Bánatpénzzel felkészűlve ezennel meghivatnak. Budán Junius 15-dik napján 1832. eszt.ben.

Jelentés.

Közönséges historiám 2-dik részének sajtó alatt létét azon hozzáadással hirdetem ki, hogy a' három ezüst huszasból álló előfizetést Aug. leendő Pesti vásárig, mint a' munka megjelenésének idejéig, az előfizető Urak, Eggenberger, és Wigand Könyváros Urakhoz, beküldeni méltóztassanak.

Budán Jul. 2-dikán 1832. Lassú.

Pusztabeli rész árendálása.

(2) Tek. Pest Vármegyében Vadkertül fél órányira fekvő és 2300 holdból álló pusztabeli rész, a' folyó esztendei Sz. Mihály naptól, három esztendőkre árendába adandó; melly végre Pesten a' Borz útszába, Özvegy Gosztonyiné Asszonyság házánál, az első emeletbe bővebben lehet értekezni.

Hirdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú udvari királyi magyar Kamarának rendeléséből ezennel köz hírré tétetik, hogy Tettes Nemes Zemplén és Zabolch Vármegyékben fekvő 's a' Tokaji királyi uradalomhoz tartozó némelly haszonvételek folyó 1832-dik esztendei Julius 19-dik napján reggeli kilentz órakor Tartzalon a' Tisztartóság' épületjében, nyilvánvaló árverés útján a' többet ígérőknek folyó esztendei November első napjától számítandó három esztendőre árendába ki fognak adódni, úgymint:

1-ször. Tokaj városában a' nagy Vendégfogadó kávéházzal eggyütt; a' Kis Tokaji Kortsmák, az országos vásárokban árulni szokott italoknak jussával, és a' mészárszéknek, vagy is húsvágatásnak és mérésnek haszna, úgy szinte a' Tokaji, Rakamázi és Timári Halászat.

2-szor. Tartzalon a' Csukaház és piartzi kortsma nevű kortsmaházak tulajdon italaik mérésével.

3-szor. Rukamáz helységében a' mészárszék, és Balsa helységében a' mészárszék halászattal.

4-szer. A' Timári határban 37 hold majorság föld, és 584 ember vágó rét; Balsai határban 197 hóld szántó föld, és 798 ember vágó rétek; 's ezeken kivűl ugyan ott 210 hold kukuritza föld.

A' kiknek tehát ezen haszonvételeknek ki árendálására akaratjok lészen a' fennt irt helyen és időben elégséges bánat pénzzel felkészűlve jelenjenek meg.

Költ Budán Junius 18-dikán 1832.

Eladó-Ház.

(2) Debreczenben a' piatz közepén a' Bika Vendégfogadóval által ellenben lévő egy emeletes Háza Ns Némethi Lajos úrnak, mellyben földszint a' piatzra hat, Csapó útszára két bóltok, ismét az udvarra két nagy, és négy kissebb bóltok vagy kamarák, 2 szoba, egy konyha, 6 lóra való Istálló, több szakaszokra osztott pintzék, a' felső emeleten pedig 2 szála 9 szoba, 3 konyha, két kamara vagyon, a' piatzra tsínos áltannyal, és réz tsatornákkal, a' közönséges árverés útján e' f. e. Julius 26-dik napján szabad kézből el fog adódni.

Eladó-öl-fa.

(2) Méltóságos Gróf Ráday Gedeon Úrnak T. Ns Pest Vármegyében Aszód Mező Város szomszédságában fekvő Ikladi Jószágában van 170 erdei öl Cser, és 80 erdei öl Gyertyánfa, — mind száraz és fiatal hasáb — a' legillendőbb áron el adó. Az árát meg lehet tudni Pesten a' Nagy híd útszában a' 4-dik számú Fészl Házban, Fiscalis T. Porkoláb Dániel Úrnál, Ikladon helybe az ottani és Pétzelen az ott lévő M. Uraság Tisztjeinél.

Jelentés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari kamara rendeléséből köz hírré tétetik: hogy Hont Vármegyében fekvő, Királyi Fiscushoz tartozó Inántsi Puszta f. e. Augustus 1-ső napján, dél előtti órákban Ipolyságon az ott lévő Só háznál tartandó árverés által három egymás után következő esztendőre f. e. 1-ső Novembertől kezdve, a' legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adattatni.

A' bérleni kívánók 15 pengő forint bánat pénzzel felkészülve a' megjelelt napon Ipolysághi só háznál, a' hol a' feltételeket is olvashatni megjelenhetnek.

Az Israeliták ki vannak rekesztve ezen árverésből. Költ Budán Jun. 22. 1832.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Julius 3-dikán:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	86 9/16 for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	for.
4 pCentes — — —	76½ —	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	47¼ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	1119⅔ —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-*dikben.*

Jul. 5-dikén 7 Láb, 7 Hüv. 0 Von. || Jul. 7-dikén 2 Láb, 2 Hüv. 0 Von.
— 6-dikán 7 Láb, 6 Hüv. 0 Von. ||

A' Gabonának Pesti piatzi ára Julius 6-*dikán* 1832. *Váltó Cz.ban, Posonyi mérő*

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 —	6 — 40	6 —	Zab	1 — 36	1 — 30	1 — 26
Kétszeres	4 — 50	4 — 20	4 —	Kukoritza	2 — 10	2 — 4	2 — 6
Rozs	2 — 46	2 — 40	2 — 30	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 16	2 — 12	2 — 8	Köles	—	—	—

3. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Visszonozás.

Jobb keze a' sorsnak ha megáldott, 's kedveze néked,
Tégy jót, 's úgy lelked édes örömbe merül.
Jó akarat jót vár; az iránt gerjedjen örökké,
A' ki velünk jót tett, hálaadásra szívünk.

PESTEN *Szerdán* Szent Jakab Hava 11dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő ts. kir. Felsége az eggyesült Udvari Canczellériához eresztett Jun. 13-diki legfelsőbb határozásában a' Fiumei kormányszéknél megürült kormányszéki Tanátsosságra eddig ugyan ott Titoknokságot viselt T. Beniczky János urat méltóztatott kinevezni.

Ugyan azon hónap 25-dikén kőlt felséges határozásánál fogva Apostoli Fejedelmünk a' Zágrábi Fő-Prépostságot, és az azzal eggybeköttetett Auranai Priorságot ts. kir. valós. udvari Tanátsos, és a' Magyar kir. Udvari Cantzellariánál Referendarius Pristinai választott Püspök Mélt. Haulik György urnak méltóztatott kegyelmesen ajándékozni.

A' Nagy Mélt. Magyar kir. Udvari Kamara Zaura János halálával megürült Portéka-visgálói-Tisztségre Pesten, az eddig ott második Revisorságot viselt Nimetz Károly, e'nek helyjére pedig e'dig Wimpassingi Harmintzados ellenőrt Bátsmegyey Leopold urakat nevezte ki.

Ő Cs. Kir. Felsége Czicco Konstantin, György, István és András testvér pesti és zemlini nagykereskedőknek, 's korábban elhunyt Péter 5-dik testvérjek György és András fiainak, 's mindnyájok' maradékainak a' Státusra 's hazánkra kereskedések, példás életek, és több féle jótétemények által háromlott érdemek tekintetéből T. Temes Vármegyében fekvő Solsitza kam. jószágot méltóztatott kir. elegyes adományképpen ajándékozni.

A' múlt Szombaton (Jul. 7.) estveli 9 óra tájban a' nyugodalomra készülő pesti lakosokat egy a' két szeretsen útszában támadt gyúladás zavará meg, mellynek midőn a' szél dühösködve szórta széljel az égő üszköket, hogy tsak két ház sem lett áldozatjává, a' jó tűzi rendelésnek, és a' szakadó essőnek lehet tulajdonítni.

Az Erdélyi Híradó 52-dik számú levele szerént Ns Udvarhely Széknek hosszas szolgálatja által érdemes kir. Fő-Administratora Ábrahámfalvi Méltóságos Ugron János úr, atyai Előlülése alá meghívta a' folyó hónap 4-dikére a' Nemes Szék rendjeit, kiknek szíveken feküvén a' köz-jó előmozdítása, szokatlan számosságú volt a' gyülekezet. A' Rendek' gyűlése eggy követség által hírré tétetvén a' Mélt. kir. Fő Administrator úrnak, maga is személyesen megjelent, 's az előlülői széket bé űlvén, fontos beszédje által nyitotta meg

Második Félesztendő.

a' tanátskozást, kinyilatkoztatván azt, hogy össze gyűlésünknek fő tzélja a' V. Királybirói hivatalok, és a' Fő-jegyzői hivatal', a' törvények értelméhez képest szabad választás által leendő megújítása. — Ennél fogva a' szózatok bészedésére Biztosságot kívánt kineveztetni mindenek előtt, a' melly ki is neveztetvén, a' Mélt. k. fő Administrator úr a' Biztosság' előlülését magának tartotta; minekelőtte a' Biztosság a' maga munkáját elkezdette volna, némelly tagok által előterjeszteték az eggyesülési hit (Unionis Juramentum) letétele; melly erdélyi alkotmányunknak sarkalatja, 's a' szabad népekhez, Fejedelmeiket vérekkel is védleni készekhez leginkább illő törvény; ugyan is Hazánk szent törvénnyei szerént, tsak úgy lehetvén a' kebelbeli birtokos Nemes a' közgyűlésnek tagja, ha az eggyesűlési hitet letette; e'ben megesküszik minden tag:

1-ször: hogy törvényes Fejedelme ellen, akár nyilván, akár titkon semmit nem tsinál, 's a'hoz hív 's engedelmes lészen.

2-szor: hogy a' 3 eggyesült Nemzeteknek, négy bévett Vallásoknak minden jussait és privilegiumait, 's az eggyes hazafiakat is meg nem sérti; 's ha azok sértetnének, a' közgyűlésnek feljelenti, 's azzal eggyesülve Ő Felségéhez a' Fejedelemhez folyamodik kérésével, 's e' végre a' többi Törvényhatóságokat is felszóllítja, és nekik is hasonló esetben, a' Fejedelem szentséges színe elébe terjesztett kérésével segítségűl lessz. De ezen javallat nem fogadtatott el; részerént azért, mivel némellyek azt állították, hogy már le tették, mások, hogy ők már esküdtek meg egyebeknek elégszer életekben, sokan, hogy hitletétel nélkűl is betsületes emberek tudnak lenni, részszerént azért, mivel az Előlülő úr a' kinevezett Biztossággal, munkájok folytatása végett, minekelőtte ezen tárgy elhatároztatott, vagy kivitatott vólna, a' gyülekezetet elhagyták 's következőleg a' gyülekezet Előlülő nélkűl nem tanátskozhatott; és így a' mi igen népes közgyűlésünk' érdemes tagjai eggyenként szózatolhattak, (melly negyedfél óra alatt esett meg) 's a' Biztosság köteles jelentését megtehette, mind addig a' Nemes Rendek foglalatosság nélkűl ugyan, de egész tsendességgel, tsak a' barátságos és atyafiságos társalkodás részesei lehettek. Délutánni eggy óra felé a' Biztosság bevégezvén a' maga munkálkodását, újra megjelent a' Mélt. kir. Fő-Administrator úrral eggyütt gyülekezetünkben, a' ki is beűlvén az előlülői széket, kezdődtek a' közgyűlési tanátskozások. Előterjesztetvén a' Biztosság jelentése, úgy találtatott, hogy a' szózatok' többsége eggy átaljában a' magokat hosszas szolgálatjok által érdemesített, 's mostan is szolgálatban lévő Tiszt atyafiakra esett. — Ezután felolvastatott két Lófő és Darabont (Primipilus és Pixidarius) Székely atyafiaknak tsupán tsak a' magok nevek aláírások alatt a' Lófő, és Darabont Rend nevekben írt kérések; melly szerént kéretett; hogy a' Lófő, és Darabont Rend tsupán tsak a' tiszti hivatal megújítása tekintetéből szózatolni hivattatván bé, a' szorgos mezei munka idején tovább ne tartóztassék, hanem elbotsáttassék; ellene mondván eggyszersmind minden azon újításoknak, mellyek által ősi alkotmányok tsonkulást szenvedne, 's a' melly végezések az ők közbe jövetelek nélkűl tétetnének; ezen kérelem a' Jegyzőkönyvbe beiktattatott, a' nélkűl, hogy a' Rendek annak elhatározásában ereszkedhettek volna. Felolvastatván továbbá Nemes Maros-Széknek, 's több Magyar Vármegyéknek felszólítások, melly szerént az Országgyűlése megnyerhetése végett minden törvényes módoknak használására ezen Nemes Anya-Szék is felszóllíttatott; ezen alkalmatossággal meghatároztatott, hogy

ezen Nemes Anya-Székünk (melly köteles példájával a' többi Székely-Székeket serkenteni, 's kötelességek teljesítésére buzdítani) szólítsa fel egyenként a' többi Nemes Székely-Székeket, megtenni a' magok részéről a' fenforgó országos és sérelmes tárgyban lehető vélekedéseket, 's olly móddal egyesülni, hogy az egész Nemzet' mint egy test meg jelenhessen, a' Nemzet petsétje által megerősített kérelmével a' szent thronus előtt. Ezen gondolat és határozás örömöt gerjesztett minden igaz hazafi szívében, mint elő postája a' hazafi, és nemzeti szakadások enyészendéseinek,'s kezdete a' viszont egyesülés''s törvényes öszveolvadás' jóltévő malasztjainak. Ugyan ez alkalmatossággal maghatároztatott az is, hogy a' Sz. István Királyunk napjának megünneplése eránt lekűldetett kegyelmes fejedelmi Rendelet tsak a' Catholicusokat illethetvén, az Evangélicusok közzűl senki is annak megűlésére tiszti erővel ne kénszeríttessék.

B é t s.

Ő cs. Magossága Sophia Fő Herczeg Asszony, Ő cs. Magasságának Ferentz Károly Fő Hertzegnek hitvese folyó hónap hatodikán reggeli hetedfél órakor Schönbrunnban szerentsésen egy Fő Hertzeget szült, 's az újszülöttel együtt, a' ki a' keresztségben **Ferdinánd Max. Jósef** nevet kapott, a' környületekhez képest kívánt jó egésségben vagyon.

Közelebbi számú levelünkben a' Bétsi tzikkelyben álló számítás így igaztíttassék:

1832-diki Jun. végével égetésre készen van	15,742,125 for.	6,077,791.
Ebből levonva az 1831-diki Dec. 31-dikén ezen végre már késszen volt —	12,601,550 for.	
marad:	3,140,575 for.	
Elrongyollottakért kiadódott	2,937,216 for.	

Egyházi Fejedelemség.

Ő Szentsége a' Pápa egy Junius 21-dikéről szólló bullájában excommunicálja mind azon alattvalóit, kik az ő felsőségi hatalma, jussai és igazai ellen szóval vagy tselekedettel kikeltek. Ezen bulla Anconába ugyan azon hónap 23-dikán, Bolognába pedig 25-dikén érkezett meg. Most már határozottan kívánja a' Pápa a' frantzia katonáknak Anconából való kitakarodásokat, 's erre nézve Grof St. Aulairenek egy jegyzéket adatott által, a' ki azt tüstént kurir által Párisba küldötte. Cubiéres Generalis magaviselete adott a' Sz. Atyának okot ezen lépésre. Junius 3-dikán t. i. Ancona lakosi illy kérelmet nyujtottak be a' frantzia Generalishoz: „Generalis úr! Ancona eggyesült polgárjai, nem lévén semmi őket képező városi tisztség, ezen ünnepes tettet rendelték arra, hogy ez által a' szentszéknek, uraságodnak, valamint a' mostani és jövendő kornak azon eltökéllett óhajtásokat fejezzék ki, hogy nekik az igazgatástól egy bölts és tökéletes reform adassék. Az ezen gyönyörű tartományt sok esztendőktől fogva sanyargató rosszak eléggé mutatják, hogy törvényeink mostani művelődésünkhöz nem illenek. — Ancona polgárai az európai nagy hatalmasságokat kérik közbenjáróknak a' szent széknél. Őket mindnyájokat a' haza szent szeretete lelkesíti, ha szintén a' történhető eseteknek bizonytalansága, 's helyhezetjek tekintése sokakat meggátolnak is hasonló kívánságoknak kinyilatkoztatásában. Mi kérjük kegyesen fogadtatni ezen előterjesztésünket, melly szükséges a' jöhető veszedelmek elkerülésére, 's azonban fejedelmünk iránti tiszteletünkkel 's engedelmességünkkel is megegyez." A' Generalis ezen kérelmet Rómába igazította, közbevetvén magát az anconai polgárok kivánatjainak teljesíttetések iránt. Most már tsak az a' kérdés, vallyon a' frantzia kormány vissza fogja é huzatni Anconából katonáit? Egyébiránt Anconában a' legnagyobb tsendesség uralkodik,

)(

melly a' népnek ünnepies őszvejövetele által legkevésbbé sem zavartatik meg, bár arra semmi politzia fel nem vigyáz. Igaz tehát, hogy nem hatalmazhat ott el az anarchia, hol erköltsiség uralkodik.

Nagy Britannia.

Az alsó Háznak Junius 20-diki ülésében, midőn a' királyhoz küldendő, már közelebbi levelünkben érintett felírásról volt szó; Sir R. Peel és más az ő osztályjához tartozó tagok beszédjeikben a' Ministerium' és az a'hoz szorossan ragaszkodó Whigek' magok viseletének igyekeztek tulajdonítni minden olly veszedelmes, vakmerő és szintúgy vétkes, mint gyalázatos megtámadásokat, a' millyenek közelebb a' király, és hertzeg Wellingtonnal történtek. Az ellenfél bosszankodott, hogy a' legalábbvaló nép', különösen pedig egy eszelős tettét a' Toryk politikával erőlködnek öszvekötni. A' vítatás folytában Croker úr így beszélt: Kétségkívül azon nyomorúlt, a' ki Ő Felsége ellen olly vakmerő tettet követe el, eszelős, vagy legalább valamelly különös idea által van elfoglalva. De fájdalom több illyen eszelősök is találkoznak országunkban. Kevéssel ez előtt Ő Felsége a' Londonból Windsorba vezető úton Brentfordban a' néptől annyira tsúfoltatott, hogy azon útat, mellyen eddig nagy attya, attya 's testvérje jártak, most eggyszerre megváltoztatni kéntelen. Mi egyébb oka ennek, mint az uralkodó lázzadás? és kiknek kötelessége az illyenféléket eltávoztatni, hanemha a' Miniszereknek? A' londoni játékszínek közűl eggy már annyira ment, hogy a' királyt és királynét játékszíni darabok által igyekszik gyűlőletessé tenni. Mi lehetne pedig gonoszabb tsúfoló-írás (pasquill), mint az illy előadásokat jelentő játékszíni tzédula? Lord J. Russel egyetértésben szóllott az előbbeni beszélővel, 's kinyilatkoztatta, hogy tsufoló írások valósággal tétettek közönségesekké, most már tsak az a' kérdés, miképpen lehetne azokat elnyomni. Idegenséggel szóllott azon megtámadások ellen is, mellyekkel a' király és királyné némelly köz levelekben érdekeltetnek. A' mi illeti az említett játékszíni darabokat, azokról ő most hall először; az illető tisztségnek vólna kötelessége egy olly a' főváros gyalázatjára szolgáló játékszínnek tüstént végetvettetni; (tetszés). Hunt úr váltotta fel Lord Russelt, 's röviden így szólla: ismét a' kis tolvajokat akarjuk felaggatni, a' nagyok pedig, mint a' Times, melly tsaknem mindennap a' leggorombábban támadja meg a' királyipárt, büntetlen maradnak. Ő gazságnak tartja, hogy Hertzeg Wellington az útszán úgy üldöztetik, a' mint az megtörtént, de annak nem más, mint a' Times oka, melly folyvást sértő és igen gyalázatos czikkelyeket közöl Wellington ellen. Nevetséges volna hát most a' kissebb hirdetésekre kenni azt, a' mi ellen, igazán szólva, a' nagyok vétettek. Sir E. Sugden bizonyossá tette a' Házat, hogy tsak a' nép sepreje támadta meg a' Hertzeget, több jeles emberek pedig segítségére siettek, 's őtet mintegy győzedelemmel, nagy tisztelet adások közt kísérték lakásáig.

A' Felső Háznak Junius 22-diki ülésében több kérelmek terjesztettek elő, mellyek főképpen irlandiak 's a' dézma ellen valának intézve. Közönséges és kedvelt vélemény az a' sziget Országban, hogy a' parlamenti reformot az egyházi fogja követni. Ugyan az nap a' skócziai reformbill harmadszori felolvastatása Junius 27-dikére határoztatott.

Ugyan azon Háznak Junius 25-diki ülésében a' halálos büntetést több esetekben (kereskedő papirosok meghamisítása, ló-, juh-lopás 's a' t.) eltörlő bill jött vítatás alá. Lord Eldon ellene volt, a' men-

nyiben hosszas tapasztalás után tudja, melly igen akadályoztatja a' vétket a' haláltól való félelem. Lord Dacre pedig azt mutogatta, hogy sok elkövetett gonosz tettek büntetése lehetetlen ; a' törvények ugyan kiszabják a' halálos büntetést, de az esküdtek azt tsak ritkán mondják ki a' vádoltatottra; azok is pedig, kik halálos itéletet kapnak, nem végeztetnek ki. Igy már 1826—1831-ig 935 halálos itélet hozatott juh lopás miatt, 's azok közűl tsak 14 hajtatott végre. Legyen a' büntetés szelídebb, akkor a' végrehajtás is bizonyosabb lessz. Lord Wynford is a' halálos büntetések eltörlése mellett volt, kivéve a' szokatlan eseteket; de minekelőtte a' törvény megváltoztatnék, vélekedése szerént más azt kipótlókról kell gondolkodni. A' transportatio, folytatá beszédjét, többé senkit sem rettent a' gonoszság elkövetésétől, sőt tapasztalásból mondhatja, hogy sokan megrontották a' fennálló törvényeket tsak azért, hogy gyarmatokra szállíttassanak. A' Lord Kantzellarius felhozta még egyszer a' Lord Dacre támogatását, és több példákkal világosította azt. „Ez előtt", így szólt ő , „ha valaki hamisításban találtatott, minden bizonyos volt annak kivégeztetésében, most tsaknem olly bizonyos, hogy az e'féle vétkesen a' halálos itélet végre nem hajtatik; azt kérdem már uraságtoktól, hogy valyon a' közvélekedés illy változása mellett, a' vagyonbeli bátorságra, és az igazság kiszolgáltatására nem tzélirányosabb é, hogy a' halálos büntetés a' törvénykönyvből elenyésszen. A' mi a' transportatiót, és más e'féle büntetéseket illeti, lehet azokat terhesebbekké 's rettentőbbekké is tenni, azomba mostani hijányos voltokban is jobbak azok a' végre nem hajtatni szokott kemény büntetéseknél."

Az Alsó-Háznak ugyan az napi ülésében az irlandi reformbill vétetett visgálat alá. Az első zárlék, melly választási justád a' 21 eszt. fogva ollyan haszonbérlőknek, a' kiknek abból tiz font st. jövedelmek van, több tagoknak ajánlatja következésében tsak annyiban változtattatott meg, hogy az esztendő szám 21-ről 20-ra szállíttatott, 's így a' clausula elfogadtatott. Hasonlóúl elfogadta a' Ház a' második, harmadik és negyedik clausulákat is.

Az angol újságok panaszkodnak az Irlandban nevekedő párti dühösségről. Dublinban , így írnak azok , ingerlő beszédek hallattatnak; a' tartományokban fegyvert fognak. Az oráni párt felszóllíttatott, hogy Julius 12-dikén öszve gyűljön, és készen tartsa magát a' megtámadás visszatorlására. Az ellenfél tudja már, mit jelentsen ez, 's minden mozdulatra készen tartja magát. A' pártoknak e' helyheztetésében tsak eggy szikra kell, hogy köztök a' tüzet felgerjessze.

Irlandi újság-levelek szerént ott a' cholera naponként nagyobb erőt 's kiterjedést vesz. Tullamoreban olly nagy az ijedség, hogy többnyire a' lakosok házaikat oda hagyták; 7000 lakos közűl alig maradt ezer a' városban. A' földnépe Tullamore és Ballinasloe között egy nagy tsatorna partját több helyeken elrontotta a' közösülés megakadályoztatása végett, mivel azt hitte, hogy a' vízi-közösülés oka a' cholera olly hirteleni terjedésének.

Frantzia Ország.

A' Journal du Commerce írja Junius 24-dikéről, hogy az nap a' Király előlülése alatt eggybehivott ministeri Tanátsban, mellyre Hertzeg Talleyrand és Dupin urak is megvalának híva, fontos rendeléseknek kellett történni. Ugyan azon napnak estvéjén már mint bizonyost hirészitelék, hogy a' Ministerium következőképpen van szerkeztetve: id. Dupin úr pe-

tsétőr, 's a' ministeri Tanáts előlülője; Barthe úr a' köz-tanítás; Thiers úr a' kereskedés; d'Argout úr a' közjövedelem Ministerei lettek; Girod (de l'Ain) a' Státus Tanáts előlülője. Soult, Rigny, Sebastiáni és Montalivet urak megtartották helyeiket. Úgy látszik, hogy minden erőlködés mellett sem lehete Hertzeg Talleyrandot a' ministeri Tanáts előlülősége felvevésére birni. Beszéllik, hogy nintsenek egyetértésben a' Ministerium tagjai a' felől, mit kellessen az ostromi állapotra nézve kezdeni. Hihető, hogy a' Cassatio-Törvényszéknek határozása fog minden e' részbeli bizonytalanságokat bevégzeni. — Későbbi hírek szerént Marschall Soult az oka a' Ministerium elrendeltetése halogatásának, a' ki ha előlülő választatik, tüstént kilép a' Ministeriumból.

A' Courrier Français irja Nimesből Jun. 19-dikéről, hogy ott a' Seminariumot és püspöki épületet felkutatták. A' Nouvelliste szerént valamelly nagytekintetű asszonyságot kerestek ott, de a' ki nem találtatott.

A' Messager, National és Echo Français fő szerkeztetői Junius 24-dikén megjelentek a' második hadi Törvényszék előtt, de az illetőségnek (competenz) ellene mondottak. Paulin úr, a' National szerkeztetője kinyilatkoztatta, hogy ő magát nem oltalmazza, ehhez képest ügyvédet sem választott.

Egy megyei Journal szerént Chateaubriand elfogattatása előtti napon bizonyos ösmerősétől felbontva kapott levelet, 's a' levelezési titok megsértetése panaszával tüstént a' belső Ministerhez folyamodott. Montalivet úr beszélgetés közben a' híres írónak elébe terjészté, hogy a' Berry Hgné Frantzia Országba lett érkezése őtet igen kritikus állapotba helyhezteti, kérte annál fogva, hogy a' maga jova tekintetéből nehány hónapokig útazna el Helvétziába, később kár 's baj nélkül fordúlhat onnét vissza. Chateaubriand erre azt felelé: maga már azon környület, hogy Berry Hertzegné Frantzia Országban van, elég rája nézve, hogy ő is ott maradjon.

Fitzjames és Hyde de Neuville urak, mint veszedelmes betegségben lévők, ispotályba vitettek; Chateaubriand tsak maga maradt a' politziai praefecturánál.

Ez utóbbi híres író egy párisi folyóírás Redactorához bizonyos versezetében történt, 's néki barátjai által szemére vetett mértéki hiba következésében ezen levelet küldé: „Engedje meg az úr egy szegény költőnek panaszait hangoztatni, 's a' rajta történt kedvetlenségért folyóírásában vígasztalást keresni magának. Hallotta talán az úr, mi történt ez utóbbi napokban velem; a' politzai praefecturához hoztak bizonyos status-vétekért, mellynek gyanúja sokkal kevésbbé szomorít engemet, mint azon sérelem, melly kénszerít panaszomat az úr ítélőszéke elébe vinnem; mert a' tudományos illetőséget (competenz) elösmérem. Tudja meg az úr, hogy azon órában, mikor a' musák tsendes álomra hajtják fejeket, az emberek pedig munkára mennek, hoztak engemet a' praefecturához, 's itt olly kis szobába, mellynek hossza hat, szélessége pedig öt lábnyi vala. Egy rossz fekvőhely, egy szék, asztal, deszka és veder tették házi eszközeimet; felyűl kitört ablakom vasrostéllyal vólt felkészítve, mellyen át én tsak nehány gothus tetőket, és körűl repkedő deneveréket tekinthetek meg; az udvarban és a' körűl fekvő szobákban lármát, jajgatást, nyögést és éneklést, nevetést és sírást, lódobogást, kardtsörgést 's a' t. vettem észre. Estve a' politzia praefectusa szobáiba vitt engemet, hol nyájas fogadásokkal halmaztattam. De a' dologra megyek vissza. Azon 12—13 óra alatt, mellyeket fogsági üregemben tőltek, meg-

látogata engemet Apollo; egy angoly kinek én régóta barátja vagyok, egyetlen alig 19 eszt. leányát elvesztette. Elfogattatasom napja előtt láttam ezen fiatal leányka fejér rózsa koszorúval díszesitett koporsóját a' sírba süllyedni, 's láttam mint zárá be örökre a' föld a' lyánkát és a' virágokat; ezen kép mélyen hatott belém, 's akaratom nélkül eggy rövid sírverset készíték." További foglalatja a' levélnek tsak a' poëtának maga igazolását tárgyazza, 's nyomtatási hibának állítja a' szemérevetett botlást.

Montpellierben az Orleáni Hertzeg jelenlétekor tűzijáték akarván tartatni, egy szikra valamelly puskaporos hordóba esett; mellynek következesében 48-an a' jelenlévők közül megsebesíttettek, két 15—16 eszt. fiatal ember pedig meghólt.

Bourmont Generalisnak egy fia a' spanyol határszéleken elfogatott, és a' France meridionale szerént Jun. 21-dikén Perpignanba vitetett.

Párisban folyvást tartanak a' hadi törvényszékek űlései. Junius 25 dikén az első haditörvényszék az alforti baromorvosló oskola Deloffre nevű nevendékjét nyóltz, — Chaumont hadnagyot pedig egy esztendei fogságra, és 300 fr. fizetésre ítélte. A' második haditörvényszék Dessaulle nevű mechanicust tíz, — Didiert pedig, valamint Leger nevű terehordót is 20 esztendei fenyitékházra büntette. Choizeau rézmetsző szabadon botsáttatott. Mind ezek a' Junius 5. 6. történt zendülések következései. A' Maine és Loire megyei haditörvényszék pedig Sauvage tsizmadiát, és Chopin hajdani adószedőt a' vendéei felkelésben volt részvételekért halálra ítélte. Bizonyos Bourbon ugyan azon törvényszék határozatánál fogva öt esztendeig politzia felvígyázás alá rendeltetik.

Junius 23-dikán a' hajdani párisi nemzeti őrsereg pattantyússágánál volt tiszt Guinard, és a' nemzeti Gárda Generálisa Delessert urak közt egy ez utóbbi által a' Moniteurben közre botsátott nyilatkozás miatt párviadal történt. A' Generalis, minekutánna ellenfélje hibázott, a' levegőben hangoztatta lövését.

A' Nouvelliste Jun. 28 dikáról ezt írja: Berry Hertzegné — a' mint allították — nem jött Párison keresztűl. Ő nintsen déli Frantzia Országban, 's bizonyoson tudjuk, hogy az ő Olasz Országba lett visszatértéről való hír szántszándékoson terjesztetett.

Marseilleben elfogattatott egy ember azért, hogy éjtszakának idején az Orleáni Hertzeg tiszteletére állított győzedelmi kapura fejér zászlót szegezett. — Némelly párisi újságok Jun. 30-dikára vagy Jul. 1-sőjére híresztelék előre a' Hertzegnek Párisba való visszatérését.

Junius 28-dikán a' Királynál ebédeltek a' mostani Ministerium tagjain kívül Hertzeg Talleyrand, az idősbb Dupin, Thiers és Bertin de Vaux urak. A' Temps azon észrevételt teszi ehez, hogy Marschall Soult jobb, Hertzeg Talleyrand pedig bal oldalánál ült a' Királynénak.

Egy Junius 25-diki királyi rendelés de la Tourette urat eddig Gers praefectusát Herault megye praefectusává nevezi Báró Rolland helyébe.

A' Courrier Français szerént Lelewel úr a' Ministeriumtól parantsolatot kapott, hogy nem tsak Párisból takarodjon, hanem Frantzia Országot haladék nélkül hagyja el.

Német Alföld.

Az Emancipation írja Jun. 24-dikéről, hogy egy könnyű angol hajó akara Vlieszingennél kikötni, de ez annak meg nem engedtetett.

Brüsseli újságok szerént több hollandi levelek híresztelik, hogy bár a' Király folyvást ellent mond az ösmeretes 24 vagy 27 tzikkelyeknek, még is hajlandó Ant-

werpenből kiparantsolni katonáit, mihelyest Belgiom Venloot, Ruremondet, a' Maas jobb partját Maestrichtig, és a' balpartnak egy részét neki általengedi.

Haagai tudósítás szerént, Jun. 25-kén ott déltől estvéli hat óráig kábinéti-Tanáts tartatott. Jelen vólt azon az Orániai Hertzeg is, 's végzetével tüstént a' sereghez útazott el. Bizonyos, hogy ezen kabinéti Tanáts a' hollandi kormány elébe terjesztett legújabb feltételeit a' Conferentiának el nem fogadhatóknak nyilatkoztatta.

Görög Ország.

Mint bizonyost adják a' külföldi újságok, hogy a' Görög Országot védő három Hatalmasság kevéssel ez előtt ezen tartomány dolgainak eligazítása végett egy új Protocollumot készített. E'nek fő pontjai a' következők: 1.) Hogy Otto Hertzeg, a' ki Görög Ország uralkodó Fejedelménck van kinevezve, 3000 bajor katonák kísérete mellett, kik a' görög földön fognak maradni, országába útazzon. 2.) Hogy 20 mil. franknyi költsönözésre nézve a' a' Protocollumot aláíró hatalmak érte kezeskedjenek. 3.) Azon esetben, ha Otto Hertzeg a' Fejedelemségben örökösködhető maradékot nem hagyna maga után, a' görök korona nem a' bajor uralkodó házra fog szállani, hanem a' három hatalmasság új királyt választhat.

Éjszak Amerika.

Az Eggyesült Státusok Praesidense a' nemzeti-gyűlésnek küldött izenetében jelenti, hogy a' Status-Titoknok javallatjára az eggyesült Státusok kikötőibe érkező portugalli hajók a' tereh fizetéstől felmentetnek, minthogy Portugallia ugyan ezen kedvezéssel él az Éjszak-amerikai hajókra nézve.

A' Washington Telegraph így ír: Midőn Május 14-dikén a' Képviselők-háza eloszlott, és Tenessee Követje, Arnold úr a' gráditson lefelé ment, Heard Majortól, a' kivel a' gyűlés folyamatja alatt szóvitába keveredett, megtámadtatott; 's ez amannak fejére páltzájával igyekezett vágni. De Arnold úr az ütést kikerülte, 's ellenségének kiüté kezéből páltzáját. Ekkor Heard Major pisztolyt vévén elő zsebjéből, Arnold úrra sütötte azt. A' golyóbis meglehetős darabhúst szakasztott le a' megsértett karjáról. A' körűlállókat közönségesen erre olly nagy ijjedés foglalta el, hogy a' viaskodóktól tüstént eltávoznának; a' legfélénkebbek szaladásnak eredtek, némellyek majd közelebb menvén egyiknek, vagy másiknak részére állottak. Mivel azomba Arnold úr attól tartott, hogy ellenségénél még más pisztoly is van, arra dühössen rohant, és több szurásokat ejtvén rajta, a' földre terítette, 's vérében fetrengve a' grádits léptsőin hagyta. Eggy Uj-Yorki újságba iktatott Washingtoni levél ezt teszi ezen történet leírása után: Reformra, még pedig alapos és valódi reformra van kívűl és belől a' Congressuson szükségünk; mert a' mérséklés, talentom és a' státus férfiaihoz illő érdemek helyjébe Képviselőinknél vadállati tulajdonok léptek.

Legújabb Hírek.

A' Moniteur Jun. 30-dikáról közli azon eggy nappal előbb kiadott királyi rendelést, melly szerént Páris az ostromi állapot alól felszabadíttatik.

Dom Pedro expeditiója San Migueltől már elevezett.

Az Oest. Beob. legújjabb számja hosszason adja Acrének az egyiptomi Basa által ostrommal történt bevételét.

A' nagy britanni király Junius 26-kán ünnepelte a' thronusra lett lépésének másod évi napját.

3.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Figyelmeztetés.

Az érdemes Újság olvasó közönségnek ezennel jelentjük, hogy ezen Újságra az előfizetési út még mind ez ideig olly módon áll nyitva: hogy a' T. előfizető uraknak az 1-ső számtól fogva szolgálhatunk.

Hirdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú királyi Magyar Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik: hogy folyó Julius hónapnak 12-dikén a' Ménesi Tisztartó tisztség' iró szobájában reggeli 9 órakor 1660 akó tavalyi dézsma borok köz kótyavetye által a' többet ígérőknek kész pénzért elfognak adódni. Melly árverésnek határidejéről a' venni kívánók azon okból tudósíttatnak, hogy a'ra elegendő bánat pénzzel felkészűlve megjelenhessenek, és addig is az eladandó boroknak minéműségéről a' nékiek előre megengedendő kóstolás által meggyőzettethessenek.

Budán Julius 3 dikán 1832.

Hirdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar királyi Udvari kamara rendeléséből a' megüresedett Csanádi Püspökséghez tartozó, és ugyan tsak T. Csanád Vármegyében fekvő Püspök = Kopants nevezetű Pusztának két Szakasza, mellynek eggyike 2271 $\frac{762}{1105}$, másika 314 $\frac{89}{100}$ hóld szántó földből áll, három vagy a' környűlállásokhoz képest hat esztendőkre — szintúgy eggy Duli nevezetű Csárda Kortsma, és a'hoz tartozó 26 lántz szántóföld, három esztendőre folyó esztendő October hónap 1-ső napjától kezdve haszonbérbe kifognak adatni. A' bérleni kívánók a' szükséges bánatpénzzel felkészűlve, melly a' Kopants Puszta első szakasszára nézve 284 for. a' második szakaszra nézve 58 for. a' Csárda Kortsmára nézve pedig 32 forintokban ezüst pénzben állapíttatott meg, a' folyó esztendő Julius 16-dikán Makó Püspöki Várossában tartandó árverésre meghivattatnak. — Budán Jun. 28-dikán 1832.

Pusztabeli rész árendálása.

(3) Tek. Pest Vármegyében Vadkerttül fél órányira fekvő és 2300 holdból álló pusztabeli rész, a' folyó esztendei Sz. Mihály naptól, három esztendőkre árendába adandó; melly eránt Pesten a' Borz útszában, Özvegy Gosztonyiné Asszonyság házánál, az első emeletben bővebben lehet értekezni.

Második Félesztendő.

Tudósítás.

(2) Szabad 's királyi Rév Komárom Városában az úgy nevezett Csapó útszában 312-dik szám alatt fekvő jó materialékból épített szép, és téres Ház, mellyben 5 szobák, 1 nagy konyha, 1 élés szoba, 1 kőből épített kerti mulatóház. 1 Tekézőhely, 1 kotsiszín, 1 Lóistálló négy lóra, 1 hét egész 800 akó bort magában foglaló pintze, és 1 közép nagyságú kert, folyó 1832-dik esztendei Szent Mihály naptól kezdve több esztendőkre bérben kiadandó. — Ezen Ház különössen Kávé vagy úgy nevezett Traiteur, és kortsmaházhoz alkalmaztatva van. — A' kibérleni szándékozók, magokat a' házi tulajdonosnál a' kinek is lakása a' fent írtt házba vagyon, akármelly időben, jelenteni ne terheltessenek.

Prausz Ignátz.

Eladó-Ház.

(3) Debreczenben a' piatz közepén a' Bika Vendégfogadóval által ellenben lévő egy emeletes Háza Ns Némethi Lajos úrnak, mellyben földszínt a' piatzra hat, Csapó útszára két bóltok, ismét az udvarra két nagy, és négy kissebb bóltok vagy kamarák, 2 szoba, egy konyha, 6 lóra való Istálló, több szakaszokra osztott pintzék, a' felső emeleten pedig 2 szála 9 szoba, 3 konyha, két kamara vagyon, a' piatzra tsínos áltannyal, és réz tsatornákkal, a' közönséges árverés útján e' f. e. Julius 26-dik napján szabad kézből el fog adódni.

Mészároltatás. és Halászat árendája.

(3) Mgos Nagy Kállói Kállay Familia részéről Mező-Túr T. Ns Heves Vármegyében helyheztetett Mező városában Julius 30-dik napján, reggeli 9 órakor az uradalmi Tisztartónál e' következendő Regálék, f. e. Sz. Mihály napjától kezdve, három esztendőre árverés útján fognak árendába botsájtatni:

1-ször. A' nevezett város felső részében való Mészároltatás, mellyhez a' széken kívűl, 2 szoba, konyha, faggyútartószín, Padlás, és 50 hold kaszálló tartozik.

2-szor. Halászat a' Berettyón, és a' Kállai részen lévő Körösön is.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Julius 7-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	86 $\frac{15}{16}$ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	123 $\frac{1}{6}$ for.
4 pCentes — — —	76 $\frac{1}{2}$ —	Béts városi Bankó kötelező 2 $\frac{1}{2}$ pCentes	47 $\frac{1}{4}$ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	176 $\frac{1}{4}$ —	Bank Actiáké	1131 —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Jul. 8-dikán 6 Láb, 10 Hüv. 9 Von.	Jul. 10-dikén 6 Láb, 10 Hüv. 3 Von.
— 9-dikén 6 Láb, 9 Hüv. 6 Von.	— 11-dikén 6 Láb, 10 Hüv. 6 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára Julius 10-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 20	6 —	5 — 40	Zab	1 — 40	1 — 36	1 — 32
Kétszeres	4 — 50	4 — 30	4 — 20	Kukoritza	2 — 20	2 — 10	2 — 6
Rozs	2 — 50	2 — 46	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 12	2 — 8	2 — 4	Köles	—	—	—

4. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Árnyék és Barátság.
A' vídám napokonn árnyékunk nyomba követni
Úgy e' szokott mindég? majd ha borúl elenyész.
Míg jól van dolgunk, hozzánk eljönnek örömmel,
Eg zeng? régi barát is kikerüli kapunk.

PESTEN *Szombaton* Szent Jakab Hava 14dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

A' n. m. magyar kir. Helytartó Tanátsnál Ngos Várady Jósef úrnak a' fömélt. magyar kir. udv. Canczelláriához udv. Titoknokká lett kineveztetése által megürült Titoknokságra Cserneki és Tarkői Gróf Dessewffy Aurel úr neveztetett ki.

Erk Junius 28-dikán 1832. Örömmel hirdettük már nemzetünk tsinosodásának ditső virágzását; valahányszor annak előmenetelén több vagyonosai úgy munkálkodnak, hogy a' szépet a' haszonnal tudják egyesítni, annyiszor kedves hazánk előtt örömünket megújitani el nem mulatjuk.

Ki nem emlékezik a' legközelebb le folyt gyászos esztendőről, mellynek sulyos következéseit több elhúnytaknak gyenge csemetéi talám örökre siratják, hány pár, hány árva kesergi gyámolát? de ha ezek nem történtek volna is, ki nem látja az emberiségnek számtalan nyomorékjait, kiket a' vakság, bénnaság, aggott öregség a' porban hevertet, sőt hány ép, és ifjú, vad sorsal küszködők, azzal, ki az embernek sorsát intézi, perbe nem szálhatnak. — Ennyi világszerte eláradt bajoktól

Második Félesztendő.

szenvedők részire ösztönűl, amaz emberszerető Mgos Báró Orczy László úr, kinek jóltévő szívéről tsak a' nem szólhat, ki őtet közelébbről nem esméri, egy ritka áldozatot tett, midőn a' maga költségén, a' nélkűl, hogy valami hasznot kivánna, népének javára a' selyembogár tenyésztést, honjába Tarna-Eörsre behozta. E' végre minden ünnep 's vasárnapokon az illy nyomorúltak, és az oskolások isteni tisztelet után a' selyem bogarakkal való bánásról magyarúl letzkét hallanak. Lássa az a' nép, és ország, melly a' múlt esztendő miatt annyi árvákra, szegényekre talált, mi haszon hárúl innét egy Helység élelmére, és a' közjóra tsekély fáradsággal. Fájdalom, hogy ezen okokon alapúlt kézzelfogható igazságot, a' felséges rendelések ellenére is, olly kevesen pártolják.

Rimaszombath, Jul. 1ső napján 1832. Ő cs. k. apostoli Felségének, mint városunk plebaniája legkegyelmesebb Pátronusának, múlt Febr. 11-dikén költ határozásánál fogva plebanusnak kegyelmesen kineveztetett N. Tisztelendő Zabka Márton úr, Kis Honthi al Esperest, és a' Sz. Antalról nevezett Altarianak Rectora, ma iktattatott bé fényes egyházi pompával hivatalába. Neveltetett az ünnepi szertartás

fényje Méltóságos és Fő Tisztelendő Scitovszky János Rozsnyói megyés Püspök azon kegyes leereszkedése által, hogy a' Béiktatónak személyét maga viselni, és a' sz. mise áldozatot a' mindenhatónak bémutatni, 's egy hathatós a' tárgy mivoltához illő ékes beszéddel a' számosan öszve sereglett népet megszóllítani méltóztatott. E' közben elolvastatván az e' végre kőlt kir. Levél, és a' béiktatott plebános úr által a' hitvallás a' Béiktató Méltóságos Püspök kezébe letétetvén, vége lőn az egyházi szertartásnak. Ezt követte a' fényes ebéd, mellynél a' számosan megjelent fényes rangú vendégek felséges apostoli Királyunk boldog egésségéért, 's az egész uralkodó Ház szerentsés megmaradásáért 's a' t. víg és örömbe merűlt szívvel ürítették a' hegyallyai, egri, champaniai borokkal töltött poharakat.

B é c s.

Ferdinand Maximilian Jósef kis Fő Herczeg megkereszteltetése szokott udvari fénnyel folyó hónap 7-dikén déli 12 órakor ment véghez; jelenvoltak azon Ő Felsége az ifjú Magyar Király fels. hitvesével együtt, továbbá az özvegy bajor királyné, Maria bajor kir. Herczegasszonnyal, 's a' Fels. cs. Familia több tagjaival.

A' keresztelési fényes szertartást a' bécsi herczegi Érsek vitte véghez több püspökök és főpapi személyek segéd szolgálatjokkal. Keresztattya a' kisded fő Herczegnek Ő Felsége, az ifju Magyar Király.

Marchese Spinola az apostoli követ, 's ujonnan kinevezet Cardinális, és a' diplomatikai kar tagjai fényes udvari őltözetben jelentek meg az ünnepies keresztelésen; mellynek végzetével udvarikör (cercle) tartatott, midőn Ferencz Károly ő cs. Fő Herczegsége a' diplomatikai Karnak, és az udvari Főtisztségnek örvendezéseiket elfogadta.

Nagy Britannia.

Londonból Jun. 26-dikáról így írnak: A' skócziai reformbill hólnap fog az alsó Házban harmadszor felolvastatni; az irlandi még sints kirostálva, bár a' kormányt O'Connell alább hagyása egy kevéssé enyhítette. Angliában az új 's bővített választó kerületeknek határtszabó, valamint a' választók megvesztegetését gátló, vagy csak nehezítő bill sem ment még az alsó Házban keresztűl; 's e' szerént a' felső Háznak nints semmivel foglalatoskodnia, melly a' parlamenti reformot illetné. Mire nézve a' ministerek nyilván vonakodnak a' parlamentet együtt tartani, melly különben is több bíztosságokkal van elfoglalva, és sok más nyilvános és privat billeket 's különbféle tárgyakat kell megvisgálnia, mert ha egyszer eldöntve vagynak a' reformi tárgyak, a' parlament olly hosszú tikkasztó űlés után némileg ön magát oszlatná el. Most már nem a' Toryk vetnek gátot a' dolog bevégzésének, kik az O Connell pártja 's a' ministerek közötti vita alatt mélyen halgattak, nem vélvén magokat hivatva lenni politikai ellenfeleik gyámolítására, ha szinte ezek a' protestantismus ügyét védenék is valamelly ellenség ellen. Tegnap estve az alsó Házban az irlandi nyilvános népcsoportozások elleni bill mozdíttatott elő, mellyet a' kormány az Orangisták ellen ada fel, kik hallatólag nyilatkoztaták ki, hogy Julius 12-dikén „physikai hatalmokat" ki fogják tüntetni, 's azért sietnek a' billt azon nap előtt törvényjé tenni, 's Irlandba küldeni, hogy a' kormány szándékjokat megsemmisíthesse. Az Orangisták nem mind protestansok, hanem egy párt egyesülete, melly a' protestantismust catholicus polgár társai üldözésére 's elnyomására igyekszik fordítani. Tagjai alávaló kereskedők, és haszonbérlők, 's számok legnagyobb Dublinban

's Alster tartományában, kik lázongásaik közben a' haza védelmére kezekbe adott fegyvereket is használják az elébb gúnyénekekkel felingerlett párt ellen. De vagynak köztök nemesek 's parlamenti tagok is, kik azon gyülevészeket erősítik, a' kormány elébe gátakat gördítnek és a' Parlamentben hathatósan pártolják azokat. Ezen oppositión kívül még az O'Connell és fia pártjával is kell a' kormánynak küzdenie, kik ellene szegezék magokat a' jó törvénynek, úgy vélekedvén, hogy már a' fennállók is egy más ministeriumot önkényes czélra téríthetnének. Azomban a' többség még is a' billhez állott, melly kétségenkívül át fog menni.

Junius 27-dik' reggelén nagy számmal gyülekeztek öszve a' felső Ház tagjai, hogy az alsó Ház tagjaival egyesülve nyújtsák be azon felírást, mellyben Ő Felségének szerentsét kívánnak, hogy királyi személyének, Collins által a' minap történt megtámadásától megmenekedett. A' püspökök, bírák és katonai tisztek forma, a' többiek udvari ruhában jelentek meg. Az alsó Ház tagjai egyre fél órakor tsatolák magokat hozzájok, 's a' királyi palotából vissza tértteket 4 óra előtt nem igen várták. London városa szint illyen felírást határoza Ő Felségéhez szavak többségével.

A' felső Ház Jun. 27-diki űlésében a' Lord Cancellarius Ő Felségének a' Házak felírására adott kegyes válaszát e' szavakkal terjeszté elő: Mylordok és Urak! Köszönöm az uraknak személyem megtámadtatásán gerjedt érzelmeik szives kifejezését. Én népem hüségében bizom, és legyenek meggyőződve, hogy szünetlen gondom annak azon áldásokat biztosítni, mellyek kormányom alatt azt örvendeztetik. Richmond Herczeg ajánlására a' felelet a' Ház Journáljába iktattatott.

Az alsó Házban Lord Morpeth a' yorki Grófságból egy kérelmet nem kevesebb mint 138,652 aláírással adott be, melly a' gyermekek napi dolgozásokat a' fábrikákban 10 órára szorítja. Lord Palmerston egy Anglia és Orosz Ország közötti szerződés irományját adá elő, melly, mint Baring úr előre bocsátá, az orosz-hollandi kölcsönözési szerződés; 's ugyan az ő kérdésére, Lord Althorp azt tsak egyszerűleg akará a' Ház elébe terjeszteni. Ezután Baring úr a' külső Status Titoknokot kérdé, ha Görög Ország határai már ki vannak é szabva? Lord Palmerston felelé, hogy a' Görög országi Szerződés, mellyben annak határai is megszabatnak, végéhez közelget; 's mihelyt bevégződik írásban terjeszti elő. Ez után Lord Althorp a' napi rendet javaslá, nevezetesen a' skócziai reformbill harmadszori felolvasását; egy keves vítatást támasztott még azon kérdés, hogy a' választhatóságot bizonyos birtokhoz kellessen é kötni? melly Sir Ch. Wetherell, Sir R. Peel urak ellenére félrevettetett, minthogy e' törvény, sokképen kijátszható lévén, szükségtelen. Baring úr továbbá azt ajánlá, hogy billje, melly a' Parlament tagjait az adósságokért bezáratni nem engedő kiváltságtól megfosztja, másodszori biztosságba vétessen. Lord Althorp ellenzette, mondván: elejénte a' bill mellett volt, de hosszabb megfontolás után úgy találja, hogy e' részben a' kár a' hasznot haladja. Hunt és Hume urak szükségesnek vélék e' billt a' felső ház tagjaira is kiterjeszteni. Shiel azt jegyzé meg: nagyon különös, hogy a' (Tory) Oppositio urai azon pillanatban, mellyben a' Parlamentnek reformálódnia kell, olly hirtelen új világot fogtak fel. Sir Willough úr ellenzette a' billnek a' felső Házra leendő kiterjesztését. Többek is szóllottak ellene, még is Baring úr ajánlása 69 szó többséggel 15 ellen elfogadtatott. Lord Althorp, Shiel úr kérdésére azt nyilatkoztatá ki, hogy a' Státus-titoknok az irlandi

tizedre nézve a' következő nap egy mozdítványt adand elő. Mellyre O'Connell (a' fiú) azt ajánlá, hogy az alsó Ház akkorra különösen hivattasson meg (melly esetben minden tag köteles megjelenni.). A' ház reggeli 3 órakor eloszlott.

A' Courier hirleli, hogy Lord Durhamnak késedelem nélkül Koppenhágába kell mennie, onnan egy kormányi gőzhajón Pétervárába. A' ministeri Globe imigy szóll e' felől: „Lord Durham Pétervárába való különös küldetése nagy jelentésű közlekedésre mutat. Ez alkalommal egész világ szeme a' Lengyelekre és az Orosz Birodalom magaviseletére van függesztve, 's ez utolsó, ha csak felében igazak is azon lett dolgok, mellyeket beszélnek, minden Kabinét figyelmét felébreszteni képes, melly forma vagy tett szerént a' bécsi Congressus actáit biztosította. A' közvélemény után itélve, nem lehet kételkednünk, hogy Lord Durhám küldetésének czélja egészen különös és kifejezett; azon sem kételkedünk, hogy a' franczia Kabinét is hasonlóúl fog cselekedni". — A' Times pedig így ír e' dolog felől: Ha Lord Durham követségének czélja, Anglia egyenes, 's hathatós közbenvetése a' szegény Lengyel Ország mellett; úgy bizonyosok vagyunk, hogy egy angol, de a' világ akármelly nemzete között is csak egy ember sem fog vonakodni, ki a' bátorságnak, 's Európa békességének barátja, egy illy szükséges, igazságos szent lépés sikere végett az égre legforróbb óhajtásokat botsátani fel. Magok a' Sir Ch. Bagot közel lévő barátai is megvallják, hogy a' mi az elmésséget és elhatározottságot illeti, Lord Durham az utóbbi haagai követnek sokkal előtte van.

Több lapok jelentik Sir Ch. Bagot Haagából vissza leendő hivattatását.

Irland három negyedében megszűnt a' tized, 's egész egyházi megyék felzúdúltak, hogy annak ellent álljanak.

Clareban olly nagy a' cholera miatti rémültség, hogy egy vásári nap reggeli 9 óráig senki ott meg nem jelent, 's csupán egy mészáros nyitá fel székét.

A' felső Ház Jun. 28-diki ülésében megjelent a' Lord-ügyviselő az alsó Ház több tagjaival, 's átadá a' skócziai reformbillt. Marquis Lansdowne előterjeszté a' biztosság utolsó tudósítását az irlandi tizedről, mellynek kinyomtatása, némellyek közben szólalkozása után, elrendeltetett. Lord Grey az Orosz Országgal kötött szerződést terjeszté elő. Ez után a' Lord Canczellarius a' skócziai reformbill felolvasását ajánlá, melly elfogadtatott, másodszori felolvasása Julius 4 dikére határoztatván. A' ház 10 órakor eloszlott.

Az alsó Ház ülésében Bulver úr az Új-Délwalesi lakosok kérelmét terjeszté elő, kik az esküttek törvényszékének bevitelét kérték. Melly után Ő Felségéhez egy felírást ajánla, hogy az Új-Délwalesi lakosoknak képviselői alkotmány engedtessék. Ez ajánlást kevesen pártolták 's 66. szóval 26 ellen vissza vettetett. Ez után Lord Ebrington állott fel az országban lakó Lengyelek kérelmének előterjesztése végett, kik elnyomattatásokat panaszolták, 's a' Házat ügyök felfogására kérték. Sir Ch. Wetherell kinyilatkoztatá, hogy idegenek kérelme, kik idegen hatalomtól szenvedett rosz bánás felől panaszkodnak, nem fogadtathatik el. Ezt a' beszélő helyben hagyá; 's e' kérelem azonnal vissza vétetett, és Agnlia több helyeiről a' szenvedő Lengyelek mellett beadott kérelmek terjesztettek elő. Erre felállott Fergusson úr, 's azon reményjében tehát, hogy a' lengyel kérdésnek még egészen vége nem szakadt, ajánlá előterjesztetni az Orosz Császár Febr. 26-diki Manifestumának írásait, mellyre az organicus

status hivatkozik; valamint a' Pétervári angol követ hivatalos leveleinek is kivonatját, mellyekkel azok Ő Felsége kormányával közöltettek. Előadá a' beszéllő a' Lengyelek jussát a' fellázzadásra alkotmányok megsértése miatt, úgy szinte az angoly kormány kötelességét is a' bétsi Egyezés végrehajtására. Megemlíté a' Lengyelekkel volt durva bánást Varsó veszte után, nevezetesen Herczeg Sanguskó peldáját is, keményen gyalázta a' hannoverai kormány viseletét Tur eránt, ki mint gonosztévő fogságra vettetett 's papirosaitól megfosztatott. Végre beszédét ímígy fejezé be: „A' Császár minden szülétlen gyermekek attyának nevezi magát. A' rokonoknak nem engedték azokat védeni és táplálni. Ezen gyermekek az ország különböző részeire küldettetnek, és mint honjok ellenségei neveltetnek fel. (halljuk! halljuk!) A' Császár czélja Lengyel Országot nemzetiségétől megfosztani, elenyésztetni, és Angliának tellyes jussa van Lengyel Országot védni, 's magát Orosz Ország viselete ellen kinyilatkoztatni, melly Európa békességét sérti, és az ő maga interesszéjével is ellenkezik. Ha Anglia Lengyel Országnak az Oroszok által való őrizet alatt tartását elnézi, az örökös gyengeség marad történeteinkben."

Franczia Ország.

A' Páris ostromi állapotját megszűntető kir. parantsolatot a' belső Ministernek a' királyhoz intézett azon tudósítása előzi meg, mellyben ő (Gróf Montalivet) jelenti, hogy a' Cassatio törvényszék a' haditörvényszékeknek e' mostani környűletekbeli illetősége ellen mondotta ki ítéletét; 's javalja a' Jun 6-dikán parantsolt ostromi állapotot megszüntetni.

Junius 29-dikén hozta a' cassatio törvényszék az ostromi állapot kezdetétől folyamatban volt hadi törvényszékek illetősége ellen az ítéletet. Erre annak okúl szolgált a' Geoffroy festő ösmeretes perének elébe lett vitele. Délelőtti 11 órakor kezdte az említett törvényszék ülését; mellyben a' következő tagok jelentek meg: Bastard de l' Etang úr, mint elölülő, Ollivier, Briere, Dupaty, Meyronnet Saint Marc, Rive, Avoine de Chantereine, Chillaud de la Rigaudie, Gilbert, Choppin d' Arnouville, Rocher és Isambert tanátsos urak. Különösen szembetűnt Merilhou úrnak távolléte, ki még a' megelőzött napon Párisban láttatott. Az ifjú festőt heves és lelkes beszéddel Odillon Barrot védelmezte. A' tanátskozások következése a' lett, hogy a' Geoffroy ellen indított per hét szavakkal öt ellen egészen cassáltatott.

A' Geoffroyt védlőnek a' cassatio törvényszék előtt tartott beszédjéből különös figyelmet érdemelnek a' következő érzékeny és fellelkesedést mutató helyek: egy fiatal embernek, ki annyának húsz magzatjai közűl egyedűl maradt meg, 's a' ki a' Constitutióra hivatkozik, nem engedni meg, hogy a' fenálló törvények szerént a' tizenkét esküdtek által ítéltessen meg; megalázó tett az urakra, megalázó és kétségbe ejtő az országra nézve. Hát igaz volna az, hogy a' Constitutio sérelmeire nézve az urak hatalma semmi törvényes kezességet nem ajánl? Midőn a' halhatatlan emlékezetű nemzetigyűlés minden polgárokat közös garantiával biztosított, a' cassatio törvényszéket, melly egyenként kit kit védne és oltalmazna, teremté elő. Ezen nemes szék practicus kezes minden mi igazainkra nézve: vagy talám a' mi rendelkődzéseink tsak beirott papiros darabok, mellyeket a' hadi törvényszék félre vethet, és eggy Sergent széllyel szaggathat? Ha így van a' dolog, akkor a' Constitutio tsak álkép és olly tőr, melly sokkal rosszabb a' legalább nyilt artzot mutató önkénynél. Visgálják meg tehát az urak, valyon a' katonai törvényszék a' törvény

ereje vagy megsértése mellett állíttatott é? Jussok van az uraknak ezt meghányni vetni, mert az urak birói hivatalok nemtsak magokra, hanem egész Frantzia Országra tartozik; a' mihez mi kevélységgel és bizodalommal tartjuk jussunkat, 's a' t.

Junius 30-dikán a' Colombat Hassenfratz, Tiellemant és Deloffre a' cassatio törvényszékhez vitetett pereik nézettek által, 's mind azok határozásnál fogva a' rendes törvényszékekre igazíttattak.

Az Orleáni Herczeg Junius 30-dika reggelén érkezett St. Cloudba déli Frantzia Országban tett utazásából.

Chateaubriand, Fitzjames és Hyde de Neuville urak törvényes határozásnál fogva ugyan az nap botsáttattak szabadon.

A' Quotidienne, National és Tribune Julius 2-diki levelei Párisban a' póstán letartóztattak. Az idősb Dupin úr Nievre megyébe útazott, de a' Journal des Debats szerént onnan tsak hamar vissza váratik.

Ugyan ezen újság szerént a' két kamarát öszvehívó szándék továbbra halasztatik.

Marquis Fitzjames és Gaston Montmorency Herczeg, kik Mansban valának fogva, a' Gazette de Normandie szerént, szabadon botsáttattak.

Párisban ismét dühösködik a' cholera.

Svécz ia.

Stockholmból írják Jun. 19-kéről, hogy a' korona örökös a' 10,500-ból álló mulatsági táborozás (Lustlager) vezérlését általvette. Közelebbi vasárnap Ő Fgének neve napja nagy pompával fog ünnepeltetni a' Ladugardsgärdeti logerben, melly már is sok nézni vágyókat és útasokat öszvegyűjtött a' szomszéd tartományokból. Némelly hírlevelek a' tsak nem fél mil. tallérba kerülő katonai pompa ellen nem tettszéseket nyilatkoztatják, midőn a' királyság négy tartományja majd éhelhalás alatt nyög. A' korona örökös az idevaló olly takátsokra nézve, kik mesterségi talentomok, hűségek és példás erköltsök által különböztetik meg magokat, penziói intézetet alapított; melly szerént minden esztendőben tizen, kétszer a' király neve napjain, Jan. 28-dikán, és Jun. 24-dikén harmintz tallérokat kapnak. A' király a' nyárnak nagyobb részét Schoonenben szándékozik tőlteni, hol Ő Felsége a' többek közt az új helsingborgi kikötőnek felnyittatásán jelen lessz. Ezen kikötő olly jeles munka, melly a' planumot készített Lagerheim ezredes Fő Hadnagynak, és az azt végrehajtott Sydow kapitánynak betsületökre válik. Az időjárás itt termékenységre 's bőv aratásra hágy bennünket számolni. Millyen különös oldalról tekintik itt a' franczia dolgokat, mutatja a' többek közt az, hogy politikusaink, nehány a' külföldről vett tudósíttatásokra támaszkodva, a' Francziák Királyjának olly szándékot tulajdonítanak, mintha az a' thronusról lelépni, 's a' királyi méltóságot Franczia Ország első consulságával vagy praesidenségével akarná feltserélni! Legalább, úgy vélekednek ők, egy illyen lépés a' külföldnek, melly a' franczia népből tsak a' játékszín elején megjelenő tagokat szemléli, komolyabb és előlátásra intő nézetet nyitna fel a' jelenetek végetlen mélységébe.

Junius 22-dikéről ugyan onnét így írnak: A' dánus tisztek, kik a' közelebbi vasárnap tartandó katonai mozdúlatokon jelen kívánnak lenni, naponként a' király, és korona örökös társaságában jelennek meg, 's igen nagy megkülömböztetéssel fogadtatnak. Ezen hónap 15-dikén kezdetett el egy stockholmi politzia levélnek az udvari Canczellériustól rendelt törvényes idéztetése. Okúl szolgált erre az abban foglalt illy nyilatkozás, hogy: „több pa-

poknak a' krumpli dézmához való justartásokat az egyházi dolgokra ügyelő Status Titoknokság pengő alapok miatt gyámolította." A' bőv aratás reménysége le szállította a' nagy drágaságot. Nielson, a' lundi universitásban professor ezen nyáron tudományos útazását a' norwégi partok hosszában elfogja kezdeni, hogy a' Scandinavia halairól folyamatban lévő munkáját bevégezhesse. A' christiani egyetemben e' f. h. 8-dikán Tanulói szövetség alkottatott, mellynek tulajdon jelentése szerént tsak tudományos és társasági czélja van.

Török Birodalom.

Hogy Ibrahim Basa seregei St. Jean d'Acre várát ostrommal megvették, érintettük legközelebbi újság levelünkben. A' Junius 7-dikén Alexandriában megjelent syriai sereg bulletinje következőképpen adja ezen történetet: Egy hadi osztályra hat hónap óta St. Jean d'Acre ostrom alatt való tartása vala bízva. A' fő hadivezér Ibrahim Basa végre azt tette fel magában, hogy ezen hosszú ostromnak reárohanással vessen véget. Május 26-dikán magához hivatja az ostromi osztály Generalisait, ezredeseit, a' batalionok fejeit, 's köztök illy rendeléseket teszen: Achmed Bei, hadtsapati főkapitány, a' második ezred első batalionjával a' Kapuburdschu torony törésére, a' második batalion, az ezredes főhadnagy vezérlése alatt, Nebi Saleh, a' harmadik Omer Bei alatt Zavié nevű törésekre rohanjon. A' negyedik batalionnak a' volt parantsolva, hogy az első törésre rohanó katonaságnak szükség esetbeli erősítésére készen tartsa magát; a' tizedik ezredbeli egy batalionnak pedig, hogy az ezredes vezérlésével ugyan ezen czélból a' harmadik törés alatti sáncz árkába áljon; más batalion ugyan ezen ezredből arra volt rendelve, hogy egy órakor éjfél után a' Kerimburdschu toronynál lévő sántzokba lajtorjákat szállíttson, 's ott várja be az ostrom kezdetét. A' fővezér ezen kívül minden tisztnek külön utasításokat adott. Május 26- 27. közötti éjjelen keményen tüzeltek a' batteriák. 27-dikben reggel keves pillantatok múlva napfeljötte után parantsolja a' fővezér a' megrohanást. A' Závienél lévő seregosztály tsak hamar tzélt érhete. A' Kapuburdschunál lévő pedig az oldal megtámadásoktól gyengíttetve, magát vissza húzni kezdé; de észrevévén ezt a' fővezér, kardot rántott, és halállal fenyegette mind azokat, kik magokat vissza húzni merészelnék. Ekkor a' pótló sereg is elérkezvén, 's apró tüzelések által az ellenség vissza nyomatván, a' czél itt is eléretett. Majd a' Nebi Saleh rés foglaltatott el katonáinktól, kik a' bástyákon kiszegezett ágyúkat magokévá tették. Az ágyú durrogások mind két részről még ezután egynehány óráig tartottak. Délután 4 órakor tett a' 10-dik ezred, melly Zaviénál állott, olly kemény megtámadást, hogy az ostrom alatt lévők magokat meg adni kívánták. Tüstént megjelent egy Küldöttség, és térdre borúlván a' fővezér előtt, kegyelemért esedezett. A' fővezér megkegyelmezett nékiek, sőt még a' fegyvereket is nállok hagyta. Éjfél tájban Abdullah Basa elment a' fővezérhez, a' ki őtet vezért illető tisztelettel és nagy barátsággal fogadta. 1 órakor mind ketten lóra űlve, a' városon kívűl lévő kastélyba mentek nyugodalom végett. Seregeink közűl nehány csapatok betódúlván a' városba, némelly rendetlenségeket vittek véghez, de másnap minden ragadványok tulajdonosaiknak vissza adattak. — Minthogy Abdullah Basa Egyiptomba kívánkozott, osztályos Generális Selim Beitől Kaiffába kísértetett, 's onnan Schahbácz-Dschidád nevű hajón Junius 2 dikán az alexandriai kikötőbe érkezett. Mihelyest a' Vice Ki-

rály jöveteléről bizonyos hírt kapott, azonnal a' maga sajkáját küldötte eleibe. Abdullah Basa a' Vice Király eleibe menvén, attól vezéri ranggal és betsülettel fogadtatott, 's minden hibái elvannak engedve. Lakik a' Vice Király palotája mellett azon házban, melly idegenek számára van rendelve. Az Egyiptomiak részéről St. Jean d'Acrénál elestek 1 ezredes; 2 batalionchef; 2 major; 3 kapitány; 15 tiszt és 489 közember, mindöszve 512 ember; megsebesedtek: 1 ezredes, 1 oberstlieutenant, 2 batalionchef, 2 major, 8 kapitány, 47 tiszt és 1368 köz vitéz, öszvesen 1429 ember.

Brazilia.

Rio Janeirói újságok Apr. 26-dikáról az ott közelebb történt nyughatatlanságokról az Igazság Ministerének a' tartományok előlülőihez következő hivatalos levelét közlik: Egy e' f. hónap 3-dikán költ kerülő-írásban közlöttem az urakkal az azon napi történeteket (l. 1. számú újság levelünket). A' restauratiói párt f. hónap 17-dikén reggel öszvegyülekezett Quinta von Boa Vistában. Fő ereje annak ő cs. Felsége szolgáiból, Eugenho Vilho kerület nehány nemzeti őrjeiből, két kis ágyúból, és nehány idegen és braziliai tisztekből állott, kik annyira elfelejtkeztek minden betsület érzésről, hogy magokat egy semmirekellő szörnyetegüző parantsolatjainak alá vetették. Az újvárosi piaczra mentek ezek, a' honnan a' mi katonáink meglátására hirtelen vissza vonúltak. A' nemzeti őrsereg, melly mindenkor kész az Ország védelmére, és illetlenséget követni el soha nem szokott, a' városi gárda batalionjától, melly a' benne lakozó nemes lelket 's bátorságot soha sem hazudtolja meg, gyámolíttatva, nehány pillantatok alatt azokat tökéletesen megszalasztotta. Többen megölettek, vagy elfogattak, a' többiek pedig az erdőkbe 's Quinta szomszédságába futottak. Egy a' mi városi őrjeink közül halálosan, a' lovasságtól szintén egy kapitány kevéssé sebesíttetett meg. Azon árúlók, széljel oszolva a' főváros különbféle részeiben, némellyeket eltsábítván, másokat megtsalván, ugyan azon időben több helyeken szándékoztak a' várost megtámadni; de a' kiszállani szándékozók megtámadtatván visszaverődtek; négy tiszt, ezek közt a' hires Conrado, kezünkbe kerűlt. A' tsoport közt sok régi szolgáit lehetett észre venni Dom Pedronak, kik méltán nevezik magokat compromittálttaknak; mert ők voltak okai azon Fejedelem megbukásának, a' ki őket hivatalokkal 's megtiszteltetésekkel halmozta, és a' kik szemtelen és rettentő kegyetlenségek által felgerjesztették Brazilia haragját, de a' kiknek még is nagylelkűségből botsánat adódott. Némellyek ezek közűl elfogattak, mások üzőbe vétetnek; nem lehető, hogy a' hívtelenség hálátlansággal párosodva az igasság karjai közűl elfuthasson. A' Rio Janeiroi palotában, Apr. 19-ikén 1832. (aláírás). Dio Antonio Feijo."

Legújabb Hírek.

Bécs. A' Felséges Császár és Császárné Insbruckból Jul. 10-dikén Linczbe várattattak.

A' Courier szerént Junius 30-dikán délután azon hír terjedett el Londonban, hogy Dom Pedro a' portugalli partokra kiszállott.

Sir J. Macdonald a' jónai szigeteknek Sir Fr. Adams helyett kineveztetett Igazgatója Jun. 29-dikén meghólt.

Geoffroy és más a' hadi törvényszék előtt ítéltetett személyek a' Seine megyei Assissenhof elébe idéztetnek.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Könyv Hirdetés.

Egerben, az Érseki Lyceum könyvnyomtató intézetében hagyá el a' sajtót: „Historia Catalepseos compositae somnambulismique per se evoluti, observata per Michaëlem Hanak Med. Drem I. Cottus Heves honorarium, A. Ep. Cittis Agrien. Ord. Physicum. Agriae 183½.“ — Ára öszve fűzve 30 kr. ezüst pénzben. Róla bővebben szóllani fel tartjuk Hasznos Mulatságaink számára, annyival inkább, mivel megvan ígérve, hogy magyarúl is megfog jelenni e' ritka esetről tett tapasztalás. — Árúltatik Pesten Eggenberger Jósef könyváros, és T. Szedliczky András kir. táblai ügyviselő uraknál. Egerben Plank Ferentz Könyvárosnál, és a' Szerzőnél; Gyöngyösön Gondos István Fiscális úrnál; Miskóltzon Bárány Bertalan esküdt úrnál; Kassán Vajnárovich Jósef Orvos, és Krausz László kir. Convict. Praefectus uraknál.

Figyelmeztetés.

(1) Azon előfizető Uraknak, kik boldogult **Imre János** Professzor egész magyar Philosophiájának árát letették, hirül adatik, hogy felét a' letett péznek, minthogy a' munkának hátra lévő két részét a' szerző véletlen halála megjelenni nem engedé, ugyan azon a' helyen hol a' munkára előfizettek, jövő **September** végéig felvenni ne terheltessenek: azok pedig, kik magánál a' boldogult Szerzőnél praenumeráltak, méltóztassanak az Alábbírottnál a' pénz felvétele végett magokat jelenteni. Egy úttal azok is, kiknek a' boldogult értékén akármiféle hiteles keresetek vagyon, megkéretnek, hogy a' mondott időhatár napig kereseteket szükséges bizonyító levelek mellett bejelentsék; mert későbben mindenek végképen azonnal elrendeltetnek, és felelet semmi keresetre nem adatik.

R e s e t a
a' bölcselkedő Kar Dékánja, Pesten
Urak útszájában 431 szám alatt.

Serház árendába adása.

(1) Szeged Sz. kir. Városában kebelezett Serháznak bérbeli ideje folyó esztendő Mindszent Hava 31-dikével végéhez közelgetvén, annak ismét három egymást követő esztendőkre közárverés útján Polgár mesteri Tiztségénél naponként olvasható feltételek mellett leendő bérbe botsátatására f. e. Kisasszony hava 14-dik napja határoztatott. A' kiknek tehát kibérleni szándékjok vagyon a' fentírt helyen, és határ napon magokat jelenteni ne terheltessenek.

Második Félesztendő.

Jelentés.

(1) A' Pesti Királyi Tudományok Egyetemének szükségére jövő 183$\frac{2}{3}$-dik oskolai esztendőre, mintegy 156 öl tüzelő fehér tölgy, és 50 öl tserfa fog megkivántatni, mellyek folyó esztendei Augustus 7-dik napján, reggeli 10 órakor a' királyi Egyetemnek Iró-Szobájában tartandó kótyavetyén attól fognak megvásároltatni, a' ki ezeknek szolgáltatását legkevesebb árért felvállalja, és erre magát írása által törvényessen lekötelezi. Melly végre meghivattatnak mind azok, kik a' fellyebb írt tüzifa mennyiséget, a' legjobb minéműségűekből, mellyeknek leg alább is három lábnyi hosszúságú, úgy illendő vastagságú hasábokból, 's jó sűrűen rakott ölekből kell állani, legfellyebb folyó esztendei September utolsó napjáig ide Pestre a' Duna partjára szállíttani, 's azon kivűl tíz percentumos bánatpénzt előre letenni magokat képeseknek lenni gondolják. A' köttendő Szerződésnek feltételeit az említett Egyetemi Iró szobában mindennap reggel 9 órától 12-ig, délután 3 órától 6-ig meg lehet tudakozni. Költt Pesten Julius 12. 1832.

Hirdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar királyi Udvari Kamara rendeléséből a' megüresedett Csanádi Püspökséghez tartozó, és ugyan tsak T. Csanád Vármegyében fekvő Püspök = Kopants nevezetű Pusztának két Szakasza, mellynek eggyike 2271 $\frac{762}{1100}$, másika 314 $\frac{890}{\cdot\cdot\cdot}$ hóld szántó földből áll, három vagy a' környűlállásokhoz képest hat esztendőkre — szintúgy eggy Dali nevezetű Csárda Kortsma, és a'hoz tartozó 26 lántz szántóföld, három esztendőre folyó esztendő October hónap 1-ső napjától kezdve haszonbérbe kifognak adatni. A' bérleni kívánók a' szükséges bánatpénzzel felkészűlve, melly a' Kopants Puszta első szakasszára nézve 284 for. a' második szakaszra nézve 58 for. a' Csárda Kortsmára nézve pedig 32 forintokban ezüst pénzben állapíttatott meg, a' folyó esztendő Julius 16-dikán Makó Püspöki Várossában tartandó árverésre meghivattatnak. — Budán Jun. 28-dikán 1832.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Julius 10-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87$\frac{1}{8}$ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	for.
4 pCentes — — —	76$\frac{5}{16}$ —	Béts városi Bankó kötelező 2$\frac{1}{2}$ pCentes	47$\frac{2}{3}$ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	177 —	Bank Actiáké	1133$\frac{3}{5}$ —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Jul. 12-dikén 7 Láb, 1 Hüv. 9 Von. || Jul. 14-dikén 7 Láb, 1 Hüv. 3 Von.
— 13-dikán 7 Láb, 4 Hüv. 6 Von. ||

A' Gabonának Pesti piatzi ára Julius 13-dikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 20	6 — 20	5 — 40	Zab	1 — 50	1 — 40	1 — 36
Kétszeres	4 — 40	4 — 20	—	Kukoritza	2 — 24	2 — 20	2 — 14
Rozs	2 — 40	2 — 36	2 — 30	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 12	2 — 8	2 — 4	Köles	—	—	—

Budán, Julius 11-dikén kijött számok: 10. 13. 49. 17. 90.

5. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Csekélység.
Mondod Nina: „Csekély tárgy, a' melly érzetemet fel
Lázzíttá, és tsak megnevetesre való."
Kérlek nékem is eggy szót engedj: „Hogy ha tsekély baj
Orvoslást nem nyer, hogy nyer az, a' mi nehéz?"

PESTEN *Szombaton* Szent Jakab Hava 18dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

A' háládatos érzés millyen ditső tettekre ragadja a' nemes szívet, gyakran olvassuk; de most a'nál mélyebb örömmel szemléljük, minthogy tulajdon véreink — a' Hazának reményjére nevekedő nemes Ifjúság — teszen azt: midőn elhúnyt ugyan, de felejthetetlen Taníttójoknak, néhai Nagy Tiszteletű, Tekintetes Tudós Imre János úrnak igen jól talált, 's rézbe helyesen metszett képét, a' második évi Philosophiát Halgatók, nem pénz-fizetésért, hanem emlékezetül 's egyedül háládatosság érzésből, a' Nemzet nagyobb rangú Férfiainak, az Universitásbeli Professoroknak, és az Egri Megyebelieknek osztogatják. A' rézmetszést jövendőre sem kereskedésre szánták a' Nemesek; hanem a' nemzeti Muzeumba, mint az illy emlékek gyűjtő helyére fogják beadni.

Ötödik közlés

a' magyar tudós társaság részéről 1832.

Örvendve nézi a' társaság, hogy f. e. martiusa 18-dikán és 30-dikán költ 's a' pesti két magyar újságban hivatalosan kiadott felszóllítására, a' tudományos munkák 61 czikje közűl maig ötvennek; a' 69 játékszín mívekből pedig huszonegynek találkozott magyarra tevője, kik között hétféle tudományos munkán ketten is dolgoznak, mert három 's négy is jelentvén becses nevét ugyan azon egy könyvre, a' társaság, versenytfordíthatás megállapítását találta legigazságosabbnak.

Mindig érkezvén pedig a' már elfoglalttakra is jelentés, egyszersmind szükségesnek vélé a' társaság annak közzé tételét ezennel, hogy a' maig elfoglalt tudományos vagy játékszíni munkára csak az e' f. e. Septembere 1ső napjáig fogad el még új jelentést; azontúl egyedül ezen itt alább eléterjesztendő még fenmaradt munkák közűl jelelhet ki magának a' fordítani akaró, ide értvén azt; hogy ezek közűl jövő Septemberig is akármellyik választható.

Emberét várja még, mint eddig fenmaradt munka:

A.

A' nyelvtudomány osztályából.

1. Quintilianus. De institutione oratoria és de oratoribus sive de causis corruptae eloquentiae.

A' történettudomány osztályából.

2. Julius Caesar minden munkáji.
3. Gillies, History of ancient Greece, its colonies and conquests 5 vol 8.
4. Robertson, History of the emporour Charles the fifth 4 vol. 8. Remer német fordításának használnavételével.
5. Mackintosh. History of England 2 vol. 8.
6. Perceval, History of Italy.

A' mathesis osztályából.

7. Euclidis elementa, (στοιχεῖα)

A' természettudomány osztályából.

8. Arnott, Elemente de Physik.
9. Schmalz, Diagnostische Tabellen.
10. Carus, Gynaekologie.
11. Horn, Geburtshülfe.

B.

A' játékszíni munkák közűl még fordítóra vár:

Olaszból.

I. Alfieritől. Bruto primo. 2. Bruto secundo.

Angolból.

Shakspeartól. 3. The tempest, 4. Merry 'wives of Windsor. 5. What You will. 6. Much ado about nothing. 7. Love 's labour 's lost. 8. Merchant of Venice. 9. King John. 10. King Richard II. 11. King Henry V. 12—14 King Henry VI. Part. 1—3. 15. King Richard III. 16. King Henry VIII. 17. Julius Caesar. 18. Romeo and Juliet. Sheridantól. 19. The School for scandal. 20. The rivals.

Franciából.

P. Corneilletől. 21. Le Cid. Jean Racineból. 22. Andromaque. 23. Britannicus. 24. Phédre. 25. Athalie. Voltairetől. 26. Alzire. 27. Tancrede. Molieretől. 28. Le tartuffe. 29. Les femmes savantes. Regnardtól. 30. Le joueur. Legrandtól. 31. Le roi de Cocagne. Collin d' Harlevilletől. 32. Le vieux garçon. Delavignetól. 33. L'école des vieillards.

Németből.

Lessingtől 34 Minna von Barnhelm. 35. Nathan der Weise. Schrödertől. 36. Das Testament. 37. Der Murrkopf. Ifflandtól. 38. Die Jäger. 39. Göthetől. Götz von Berlichingen.

Spanyolból.

Lopez de Vega, Calderon de la Barca, és Moreto y Cavana jelesebb darabjai, mellyek a' játékszínen is előfordúlnak.

Továbbá a' fennforgóbb énekesjátékok. Kivehetni e' címekből a' fennemlített napokon költ hirdetésben foglalt munkákkal összevetés után, mikre jelentheti magát a' fordítani akaró, még September 1sö napjáig. Ismételtetik, hogy a' társaság ezen fennmaradottak fordítására nézve is, az említett helyeken már hirűl adott kikötéseinek megtekintésére figyelmezteti azon hazafiakat, kiket további részvétre tud gerjeszteni a' tudomány és szép műv boldog szeretete 's kiket halgatásból kiemel az éltető nemzeti buzgalom.

A' béjelentés folyvást, alólirtnál történik, levélben, ki minden tisztelt jelentőnek tudtára fogja adni akadható versenytársát azon kérdéssel, ha kiván e' azzal vívni vagy eláll 's inkább kényére lévén az egyedűl dolgozás, más munkát választ. Meddig tart az e' fennmaradt munkák elfoglalhatásának ideje, arról később szóll majd híradás. Tudtául leszen téve minden ollyan hazafinak is, ki magát már rég jelentette, 's hihetőleg fordításhoz is fogott, ha valaki Septemberig melléje akarna állani a' pályán; midőn pedig a' legtávolabb lakóhoz is, September közepéig a' felől tudósítása nem megy, akkor bizonyos lehet, hogy versenytársa nintsen 's fordítását, mihelyt kész, méltóztassék csinosan írva, egyenesen hozzám küldeni. Julius 15-dikén 1832.

Döbrentei Gábor m. k.
Titoknok.
Lakik Budán, a' hídnál, Pistori ház 81. sz.

Orosházáról, Julius 12-dikén 1832. Eggy hónap még el nem telt, mióta az elmúltakért vérző szívűnk fájdalmait emlékkőbe itt, a' Haza előtt pedig maradandó szavakban állítottuk: most a' jobbágyi háladatosság unszol szóllalásra, hogy az atya és anya nélkül maradt árvák könnyei, nem folynak érzéketlenek láttára. Ugyan is, Nagy Károlyi Gróf Károlyi György úr, ez a' fényes nemzetű lelkes Magyar, nagy Hazafi, és kegyes Földes úr, látván múlt esztendőben mindjárt a' cholera veszély kezdetén, hogy elholt jobbágyjai közűl, sokaknak maradtak olly árváik, a' kiknek nints miből táplálkozniok, azonnal azt az utasíttást botsátotta orosházi jószágában lévő tisztjeihez, hogy ki nyomozván, és felszámlálván azokat, a' tápláltatássokra megkívántató eleséget lisztben, főzelékben és zsiradékban, az uradalmi

élés tárból elegendő mértékben szolgáltassák ki. — Ezt tette az ő alattvalóinak atyja, a' szegény ügye fogyott árvákkal mind e'dig; most pedig azt rendelte átalán fogva minden orosházi szükölködő árvára nézve, hogy esztendőnként mind a'dig, valamig kenyérkeresővé nem lészen, 12 V.forint, 6 po's. mérő búza, és ugyan a'nyi árpa adattassék az uradalmi pénz- és élettárból. Nem eléglette mind ezeket az ő jótettekben gyönyörködő lelke; részesivé tette kegyelmében az egész orosházi Közönséget 1100 forintot elengedve a'nak tartozásából, — Vallyon szükségesé mind ezek mellett azt nyilatkoztatnunk, hogy itt nem a' színlés, nem a' hízelkedés szóll, hanem a' valódi háladatosság tör ki, midőn az Uraknak Urától, minden neműáldást, bővséget, hosszú, békés és tsendes életet 's állandó jó egésséget; nagy úri Nemzetségének még nagyobb fényességre derülést kér földes Urára, az orosházi Közönség!

Nagy-Szombathól Jul. 12-dikén 1832. Nem egyedül a' vigyázatlanság, hanem az égi viszontagság is neveli ollykor az inséget, és az emberi tehetséget ez is munkásságra szóllíttja. Folyó Sz. Jakab havának 7-dikén d. u. 3 és 4 óra között sujtott itt a' villám a' Lints nevezetű külsővárosban eggy majorba, és azt lángokba borította, más szomszádságában lévő négygyel eggyütt. — Kétségkívül tovább terjedt volna az erőre kapott gyúlladás pusztíttása, hanemha Popovich Joachim úr, ide való polgár és kereskedő, a' maga gazdaságába fogadott aratóival segedelemre nem sietett volna. A' nevezett úr napa asszonyának is tűzmentébe esvén a' majorja, jó jutalom ígérés mellett felszóllítja a' még munkára várakozó 's piatzon tsak henyéllő aratókat, és azoknak munkásságokkal megmentette nemtsak az érdeklett majort, hanem a' tűz mentében eső több épületeket is. — A' mit a' késszpénz jutalom várás eszközlött az aratókban, ugyan azt gerjesztette Schnürer B. Bakonyi nemes Ezredje nevelő Intézete Strázsa-Mesterében az emberiség és betsület érzés. Eszrevévén ugyan is a' hartzfia, hogy valamelly szoros helyen légyenek némelly napszámosnak szerentsétlen gyermekei, a' közfalat által törte, 's így onnan, a' hol már az épület és az egész udvar lángba borúlt, 's a' mentés lehetetlenné leve, három szerentsétlen gyermeket, kiszabadított. — Köszönetünket Pitroff, a' nemes Város Kapitányjának, és a' ts. k. Posta-Mester Bartheldy uraknak is, a' kik a' vízi puskák és vizes hordók előállására olly hathatós rendeléseket tettek, hogy ötödfél órakor, a' nagy veszéllyel fenyegető gyúlladás miatt, már az egész város bátorságban lehetett.

B é t s.

Julius 11-dikén költ orvosi Jelentés szerént mind Ő tsászári Magossága 'Sófia Fő Hg Asszony, mind pedig a' született fő hgi Magzat kívánt egésségben vannak.

A' ts. k. közönséges Udvari Kamara a' ts. k. udvari fő posta hivatalnál megüresűlve volt két Segéd hivatalt; udvari Concipista Jezerniczky Jósef, és Cunz Vintze Kronhelmi Lovag urak kineveztetésekkel méltóztatott betölteni.

A' Bothe von und für Tyrol, Julius 8-dikán adott Levelében számlálja elő azon örvendezéseket, mellyeket a' Felségeknek Innsbruckban mulatások alatt érezett és mutatott a' nép; valamint azon atyai kegyelmességek jeleit is, mellyeket Ő Felsége tsaknem minden lépésén éreztetett. Illyen volt p. o. 4-dikén estve az a' felséges ajándékozás, melly szerént a' Casino palotájában tartott mu'sikai akademia al-

)(

kalmatosságával 100 arannyal segéllette a' szegények boldogíttására szánt bevételt.

Következett 6-dikán estve reménytelenül lepte meg Ő Felsége személyes megjelenésével a' fenyíttő 's javíttó intézetet. A'nak kantzellária, dolgozó szobái, a' foglyok hálására szolgálló kamarák, templom, oskola, kórház, fördő, és a' készítmények berakására szolgálló páhók, mind tárgyai valának az Ő Felsége figyelmének. A' foglyokat szintúgy személyes tekintetre méltóztatta a' kegyes Felség, 's nem mulasztotta el azokat élőszóval is részeltetni azon kegyelemben, mellyet az épület kapuja felett lévő írás már kívülről hirdet:

IVsto
SCeLerVM VInDICI;
aequo
VenIae LargItorI.

hVLD VoLL strahLe Vns reVIgen KIndern
Des gereChten Vaters AVge.

Velentzéből érkezett tudósíttás szerént Jun. 13 's 14-dike között volt éjtszaka il Bravo nevezetű austriai hajót megtámadták a' tengeri rablók. A' viadal mind két részről tüzes volt, de tsak ugyan a' gonosz ügy vesztett végezetre is, és a' rablók futásnak eredtek: részünkről sebbe estek Rubessa, a' hajós zászlótartó; Golgi Orvos; és Bergamini tengeri Kadét. — A' történetnek szorosabb meneteléről, ez a' jelentés: Levanteből vett tudósíttások szerént azon hajókat, mellyek il Bravot megtámadták, a' Görög kormányszék fegyverkeztette fel 's küldötte ki, a' tengeri rablók űzésére; de azoknak emberei, Vezérjeket a' szárazra kitévén, magok lettek rablókká. Elfogtak a'nakutánna eggy görög hadi hajót, és azon volt Vezért Scopelo-t is, a' kinek az a' szándéka vala, hogy valamellyik közel lévő szigetet szemlélje meg. Mondja továbbá ugyan azon jelentés, hogy azon hajók, a' Bravo-val tartott viadalban 14 embert vesztettek hóltakban, sebesekben pedig még többet.

Nagy Britannia.

A' Lengyelek állapotját érdeklő kérdésben, nem minden heveskedés nélkül folytak le Jun. 29 dikén a' további vitatások. Cutlar Fergusson úr, a' ki a' mozgást támasztotta, a' szerentsétlen Nemzetet Miklós Császárnak tulajdon kifejezésével is védte, úgymint a' ki a' felkelést, nem az egész Nemzetnek, hanem tsak eggy maroknyi nyugtalan fejeknek tulajdoníttja, a' kik az ő hív lengyel alattvalóit eltsábították, és az ő parantsolatainak ellene szegezték magokat. A'nakutánna által megy a' beszéllő, az újabb lengyel történetek rajzolgatására. E' hosszas és tüzes vitatások után

Jul. 2-dikára a' Felső Ház űlésébe a' vadászatot érdeklő törvényjavallat rendeltetett napi rendbe. Lord Wharncliffe még eggy kérelmet nyújtott be a' Tyne és Wear folyók szomszédságában lévő szénbánya birtokosok nevében; a' kik azon panaszolkodnak, hogy az ő munkássaik más bányabeli munkásokkal eggyetértésben vannak, és Biztosság rendeltetésért könyörögnek, hogy az erő hatalom ellen biztos védést lelhessenek, a' kik az uniónak mind életeket mind vagyonjokat alája vetik. — Lord Melbourne kemény kifejezésekkel kárhoztatta az elijesztő bánásmódot, és az erőhatalmat, melly ellen a' panaszlók teljes igassággal kelnek ki. Kifejezésében azt mondá, hogy az Országlás minden módot meg fog a'ra engedni, hogy azon Tartományokban a' bátorságra szorosan ügyelő Biztosság állíttassék, a' mellyekben illyes népbeli egygyesületek állanak.

Az Alsó Háznak űlésében Stanley úr O'Connell úrnak követelésére jelenté, hogy legközelebb következendő tsötör tö-

kön (Jul. 5-dikén) az irlandi dézmát illető kérdésben három javallatot fog behozni, mellyek közül még legalább kettőnek által kell menni a' most álló Parlamentum előtt. O'Connell úr azt a' kérdést támasztván, hogy mi féle javallatok légyenek azok? azt válaszolá Stanley úr, hogy az eggyik, a' dézma adás iránt foglal magába eggyezést ajánló tanátskozást, melly szerént a' dézmálás módja senkinek se függjön szabad tettszésétől; a' tulajdonos pedig köteles legyen bérlőjéért felelni. A' másik törvényjavallat az eggyházi foglalatosságokat érdekli; a' harmadik pedig a' hátra lévő dézma váltságot, melly targyban az esztendők számát a' Parlamentum határozza meg.

Több tagok, nevezetesen Goulbourn úr, azon véleményt oltalmazták, hogy az Országlás gondoskodjék az eggyházi személyeknek tartássokról. E'ben O'Connell úr is eggyetértett, minthogy, úgymond ez, sok eggyházi férfiaknak kell számos ház népekről aggodniok, a' dézmát pedig már erőszakkal sem lehet megvenni; de ha megakarnák is ezt némellyek fizetni, mások meg nem engednék nékiek. Shaw úr jelentést tett a'ról, hogy Cork Grofságban 100,000 ember lépett eggyességre, hogy a' dézma adásnak ellene álljon: ezen alkalmatossággal három koporsót hoztak elő, a'nak jelentésére, hogy a' ki dézmát akarna adni, azt azonnal megölik. Továbbá, bizonyos kath. pap halottemetési szertartást vitt végbez a' koporsók felett. Mindezekhez azt tette O'Connell úr, hogy: „Irlandnak az a' szándéka, hogy több protestans eggyházi férfiakat ne tartson, mintsem szükségesek a' protestans szertartás szerént az isteni szolgálat végbevitelére.“ — Sok ezen tárgyat érdeklő kérelmek terjesztettek elő.

Sir H. Parnell a'nakutánna azt kérdezte, hogy: tett é az Országlás lépéseket az iránt, hogy London és Páris között a' posta járás könnyebbíttessék. E're Sir Ponlett-Thomson azt a' nyilatkoztatást tette, hogy e' napokban érkezett bizonyos férfiú Párisból, a' ki a' dolgot kész magára válalni, hogy a' két város között egyenes és kevesebb költséggel járó egybeköttetés eszközöltessék.

Frantzia Ország.

A' lefolyt Sz. Iván hava utolsó napjairól semmi nevezetes új tudósíttások sem érkeztek; hanem a' Jul. 1-sőjéig sebjeikben meghalálozott Juniusban hartzoltak számát 212 személyre teszik. Az nap, Párisnak különbbféle kórházaiban találtattak még 143 sebeikben sínlődők; ezek közül is kettő halt meg még azon napon. A' Tuilleriák szolgálatjából 66-an botsáttattak el. — Gard Dpmt Praefectje Beaucaireben felfüggesztette a' nemzeti őrsereget, a' Ministeriumnál pedig eloszlattatását kéri; minthogy az Orleani Hgnek Beaucairen keresztül útazásakor ezen seregbeliek közül sokan illetlenül viselték magokat Előljáróik iránt.

Bizonyos bátorságra ügyelő Biztos a' Sz. Simonisták házába bemenvén, hogy azoknak gyűlésseket széljel oszlassa, a' tanítványokat éppen kerti munkával foglalatoskodva találta, mellyet azok éneklés és muzsikállás közben teljesítettek. Pater Enfantin némelly ellenző indúlatot nyilatkoztatott; mellyre a' Biztos minden tapasztaltat Jegyző-Könyvébe felírva, tovább ment, a' nélkül hogy legkissebbet érdeklett volna. Ezen szemléletre 1500 személynél többet öszvetsődített az újság kívánás. — Újabb tudósítás szerént tsakugyan bezárattatott a' kertjek.

Julius 3-dikán Párisban 40 en haltak meg a' cholerában; és így 6-al többen, mintsem az előtte való nap. Még most is eggyre fárasztja az emberi figyelmet, ezen mind e'dig ösméretlen természetű nyavalya. — A' tudományok Akademiája elejébe

valamelly levegőből leesett követ terjesztettek, melly nem vas, hanem réz részekkel terhesült. Régen van már kimondva azon állítás, hogy a' cholera a' levegő égben szállangó méreg következése, most ezen kő megtalálása azon új állíttásra szolgáltat alkalmatosságot, hogy a' levegőben réz miasmák szállonganak, és azok vesztegették meg. — A' mi a' talált kő tulajdonságát illeti; az könnyen mor'sálható, barnaszürke, eggy helyen ollyan, mintha már szénné vált volna: a' homok kőhöz nem éppen hasonlíthatatlan.

Minthogy az idősbb Dupin úr a' Ministerialis Tanáts Előlülőjévé kinem neveztetett, úgy mondják a' dologhoz nagyon érteni akarók, hogy minden udvari hivataláról leakart mondani; de a' Király azon kívánságát nyilatkoztatva, hogy Leányának nem sokára történendő öszvekelésénél, a' hol hívségére nagy szüksége lészen, tegyen neki szolgálatot, megmaradt előbbeni hivatalában 's vissza útazott Clamecybe. Dupin úrnak gondolkodása szerént semmivel sem kellenék az Uralkodónak kevesebbet tenni, mint az egész Ministeriumot megváltoztatni. — Még azt is akarják tudni az Udvarnál nagyon jártasok, hogy a' ministeri Előlülőség, ha névvel nem is, de tettel bizonyosan Marschall Soult kezei között vagyon; 's nem kis aggodalommal várják, hogy mi lészen az erőltetés kimenetele.

A' Journal du Commerce adja Julius 5-dikén estve, hogy Marschall Soult holnap a' fördőkbe mégyen, 's a'dig míg távol lessz a' hadi Ministerség Rigny úrra fogbizattatni. Ez nagy barátja Dupin úrnak, úgyhogy, e'nek befolyása által Dupin úr tsakugyan reménylheti a' ministeri Tanáts Előlülőségét.

Német Alföld.

A' Globe és némelly más Londoni Levelek hiteles kútfőből merítve akarják tudni, hogy a' hollandi Király nem idegen a' belgiomi elválalkozást illető tárgyban a'dig is míg a' dolog tökéletes végrehajtást nem ér, az Antwerpeni erősséget Angolyoknak, a' Venlooit pedig a' több kérdéses helyekkel eggyütt, Burkusoknak engedni által, de tsak őrizetképpen; hogy így a' belga megtámadást átalánosan kikerűlje.

A' Niederländische Staatscourant pedig azon feleletet közli, mellyet Junius 30-dikán adott az Országlás a' 64 és 65-dik Protocolumokra. A' 65-diket érdeklő feleletben nevezetesek, és az éppen most látott híreszteléssel egésszen ellenkezők eme' szavak: „Hogy Julius 20-dika előtt elfogadtassék az erősségekből leendő kihúzódás, ez teljességgel nem lehet mind a'dig valameddig az elválalkozás feltételei megállapítva nintsenek.“ — Ezen nyilatkoztatásnak következésében, új javallat fog tétetni a' hollandi Király és az öt Hatalmasságok között, Belgiomnak Hollandiától leendő elválására nézve, azon kijelentett határozással mindazonáltal, hogy ez légyen az utolsó áldozat, és hogyha még ezt sem követné megeggyezés, az ajánlat úgy tekintessék mint nem is tétetett, és a' német alföldi Király egyedűl a' 12-dik Protocolumhoz mellékelt A. Függelékhez fogja magát tartani, a' nélkűl hogy Belgiomnak politikai függetlenségéről és Leopold Hgnek uralkodásáról tsak legkissebbet is tudni akarna. Továbbá, nem vál Ő Felsége feleletet mind azokról, a' mellyek történendők lesznek; és hogy Ő Felsége soha sem fog a' betsülettel, és a' Nemzetek törvényjeivel ellenkezően tselekedni.

Az éppen most érdeklett új ajánlat által erősíttetik meg Belgiomnak függetlensége és neutralitássa; birtoka átalánosan az fog maradni, a' mellyet határoznak a' 24 Czikkelyek; a' Selde folyón leendő hajókázás, körűlbelől olly állásba tétetik, mint a' Rajnán gyakorlandó; hanem

a' földközi vizeken gyakorlandó szabad hajókázás nem említtetik, valamint azon tartozás sem, hogy a' tsatornák fentartására köteles légyen Belgiom ügyelni, és költekezni. Az adósságoknak tőkepénzekké változtatása iránt az határoztatik, hogy ezen tárgyban Utrechtben kellessék öszve jövetelt tartani, még pedig úgy, hogy ha a' Biztosok két hónap eltelése alatt öszve eggyezni nem tudnának, a' törvény előtt és a' bankókban minden kérdés alatt maradt eggyes sommák úgy tekintessenek, mint ollyanok, a' mellyek a' Belga részre határoztattak. Még az is meghatároztatik, hogy Hollandia és Belgiom között történendő eggyesülés után négy héttel a' költsönös kiköltözés megtörténjék; a' Hatalmasságok pedig hat hét alatt, megerősítéseket kiadják.

A' belgiomi Senatoroknak Jul. 3-kán tartott ülésében, a' tartalék seregről, és a' 4,400,000 hitelezésről, úgy az újonnan behozandó törvénykezés folyamatjáról már a' képviselők Háza előtt megfordúlt törvényjavallatok vétettek fel, 's iránt Biztosságok neveztettek.

Portugallia.

Hogy D. Pedro kiszállott volna seregeivel a' szárazra, semmi utóbbi tudósítások sem érkeztek; hanem a' szájjaló hír Londonba is megérkezvén, ott a' portugalli státus papiros hitelét 53 ½-ről, mindjárt 55-re emelte. Egyéb aránt Junius 20-dikán így írtak Lizabonából: Most már semmit sem kételkednek azon, hogy azon visszás szelek ne tartóztatták légyen hátra D. Pedro ide érkezését, mellyek 15—20 nap óta folyvást tartottak; tudják továbbá azt is, hogy a' hajók semmi károsodást sem szenvedtek. Az angoly tengeri erő még mind a' Tájo torkolatjánál vagyon, és két kutterrel erősödött.

Más írást a' Morning Herald közöl Jun. 16-dikáról e'képpen: Mi még mind e'dig a' várakozás kedvetlen állapotjában vagyunk. D. Pedróról semmi tudósíttás, és az ő barátjai nagyon nyugtalanok kezdenek lenni az illy hosszas vonakodás ellen. De talám szerentséje, hogy a' múlt hét elején ki nem indúlt; mivel az idő nagyon szélvészes vala: senki sem emlékezik a'ra, hogy itt Juniusban valaha olly hideg lett volna, mint most. — Hétfőn útazott el Badcock Obester Lizabonából a' határszélek felé, hogy szemmel lássa azt, vallyon szándékoznak é a' Spanyolok D. Miguelt segélleni; még mind e'dig sem hallatszott, hogy valamelly tudósíttást küldött volna tapasztalásairól: hanem a' spanyol követnél eggymást érik a' kurirok. Ezt D. Miguel is meglátogatta szerdán, és darab ideig értekezett vele. — Az angoly, frantzia, és amerikai hadi hajók a' Tájón, nagy háborúi szemléletet adnak; és ha a' Spanyolok által lépnek a' határszéleken, 's az angoly erő D. Pedro részét segélleni fogja, úgy nagy meleg lészen, ha ugyan D. Miguel katonái eleget fognak tenni kötelességeknek. Ezen hét elején gyűlést tartottak a' seregek vezérjei, majd beszédet tartottak azokhoz, mellyben ki jelentették, hogy tudtokra légyen, mennyi békételenek légyenek közöttök; de ha az illyenek az ellenség előtt leg kissebb jelét adnák a' hívtelenségnek, vagy megfutamodni akarásnak, parantsolatjok van a' híveknek, hogy bajtársaikat azon pillantatban lőjjék agyon, 's ezért még jutalmat fognak nyerni.

Lord Russell szorgalmatosan foglalatoskodik a' Ministeriummal, értekezésseinek fő tárgya a' pénzbeli tartozások; minthogy pedig a' kintstárban pénz nintsen, Madeira sziget jövedelmei adattatnak zálogba Anglia birtokába.

Azt most már nem igen rebesgetik, hogy D. Miguel késsz pénzzel kielégítette volna

az amerikai követeléseket; hanem azt beszéllik, hogy a' késszen volt pénz mellé, útasíttást adott D. Miguel azon borokra, mellyek Madeirában lefoglalva feküsznek. — Stag fregata Madeirából ide érkezett, és ez is a' britt tengeri erőhöz kaptsolta magát kívűl a' záron. A' frantzia hajók még mind előbbeni helyeiken állanak a' Tájón, és az Országlástól még e'dig sem vettek parantsolatot, hogy vasmatskáikat felszedjék 's helyeiket elhagyják.

Tegnap minden szögeleten fel volt raggatva a' Politzajra ügyelő fő hivatalnak felszóllíttása, melly szerént azon esetre, ha az ellenség meg fog jelenni, mindennek megtiltatik az útszákon a' fegyver viselés, kivévén a' hivatalbelieket. A' ki ezen parantsolatot meg nem tartaná, azt azonnal hadi törvényszék elejébe állíttják. Továbbá, nem szabad eggy tsoportban háromnál több személynek az útszán állani; az asszonyok és gyermekek pedig a' házakban tartózkodjanak. Végre felszóllíttatnak minden hív Portugallok a' segéllésre, ha az ellenség próbát tenne a' kiszállásra.

Az udvari újság Jun. 13-dikán újra adja, a' Februarius 13-dikán kihírdetett átalános megkegyelmezést minden azori szigetek lakosaira nézve, a' kik Dom Pedro részére által mentek; azon kiszélesített határ nappal, hogy 8 hónapi idő alatt térjenek vissza előbbeni hívségekre.

Brazília.

Rio-Janeiróból Apr. 28-dikán kőlt levelet közöl a' Moniteur az Apr. 17-dikén történt lázzadásról e'képpen: Tizenhetedikére virradó éjtszaka eggy tsoport D. Pedróhoz ragaszkodó, száma minteggy 300-ra mehetett, a' kik között sokan vóltak a' nemzeti őrseregbeliekből, két kis ágyúval indúlt a' város felé, hogy a' fegyverházat elfoglalja, és a' hivatalbeliek lehányását kihirdesse. Ezen tsoportot némelly indúlatos és a' mostani országlással ellenséges, idegen származású fejek vezérlették. Az eggyik német születés Baro Bülownak hivatja magát; a' másik pedig hanoverai származású, Oberstlieut. Niemeyer Jakab. Minthogy a' lázzadóknak szándékjokat elárúlták némellyek a' velek eggyetértők közűl, tehát ellenek mentek azoknak az úgy nevezett Permanenters (állandóan bátorságra ügyelők) a' polgári katonasággal eggyesűlve: kívűl a' városon Sz. Kristóf palotája táján ütköztek azokra, és tüzes ellentállás után, a' lázzadtak széljel ütettek, minteggy 20-ig valót hagyva hóltan a' tsata helyén; sokan megsebesűltek 's elfogattattak közűlök. Ezen utolsók között vagyon Niemeyer Oberstl. B. Bülöw eggynehány nappal később fogattatott el. Ezen győzedelem által most ujra letsillapodott még eggyszer Rio de Janeiro; de a' további aggodalmak el nem enyésztek egésszen. Ha a' szárnyaló hírek némelly hitelt érdemelnek, az a' szándéka van az Országlásnak, hogy a' boldogtalan eltsábítatottaknak átalános megkegyelmezést adjon; de a'nál keményebben büntesse a' lázíttókat. A' Házak Május 3-dikán fognak öszvegyűlni.

Buenos-Ayres és Montevideoból érkezett legújabb tudósíttások szerént, ott minden tsendességben vagyon; a' Plata folyóba bizonyos éjszak amerikai hajó osztály evezett be, hogy az öszvebékéllés útján, minden megtörténtet elfelejtessen az ellenkező felekezetekkel, hogy az argentini szállítvány fejei bizonyos tévedésből valamelly amerikai korvetten elvitettettek f. e. Januarius hónapban. A' tévedés a'ból eredt, hogy azok, a' kik a' Maluini sziget körűl való tengeri borjú halászatot különösen magokénak követelik, elfogdosták az éjszak amerikai goeletteket, mellyek azon halászattal foglalatoskodtak; 's e'ből támadt ama' visszatorló tselekedet.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Magyar és Német Nemzeti Módi-Öltözetek.

A' Magyar Kurir már több ízben illő dítsérettel emlékezett a' Bétsi közönséges játékszíni Újságról, mellyet Bäuerle Adolf Úr ád ki. Ez a' sokaktól kedvelt Folyóírás már 25-dik évit érte. Foglalatja olly interessans, és a' kimíveltek seregét úgy magához vonja, hogy számos Olvasói, kikkel ditsekedhetik, évről évre szaporodnak. A' Theátrom újság, melly illyen tzím alatt is esmeretes: ORIGINAL-BLATT FÜR KUNST, LITERATUR, GESELLIGES LEBEN UND MODE, a' mint mondja, valóban minden tudniméltónak Centralis Levelei. E' mellett gyönyörködtet is még kellemetes elbeszélléseivel, meglepő naponkénti újságokkal, mívészi és literaturai tudósításokkal; a' honnan a' derék Magyar Országra is régolta elhatott. Különös ékességei ennek a' szép módi képek, mellyeket nagy számmal ád ki, és a' mellyek minden várakozást felyül múlnak. Ugyan válogathatnak bennek a' galant Dámák és Urak, mert az utolsó módik mindenkor két oldalról, p. o. elől hátúl láthatólag rajzoltatnak le, szépen, tsínosan és igazán. Ezen képek betse annyira tisztában van már, hogy a' belföld és külföld minden folyóírásai, mint legközelebb az úgy nevezett Allgemeine Zeitungban is lehetett olvasni, — a' melly pedig nem szokott minden hijábavalóságot égig emelni, — eggyezőleg kifakadtak ennek feltételetlen ajánlására.

Hogy pedig Magyar Országra függesztett figyelmének is nyilvános jeleit adja a' Kiadó, most már eredeti Magyar módikkal is kedveskedik, Pesti rajzolat szerént a' híres Clarot után. A' legújabb, mellyet egyátaljában dítsérnünk kell egy földes Urat és hitvesét ábrázolja, menyegzői őltözeteikben, a' viselet Kostyál és Mindszenti előadások szerént rajzoltatott.

A' rajzolat derék, a' metszés tsinos, és a' kiszínelés különös elevenséget mutat 's gyönyörű. Minthogy a' Kiadó mindent elkövet, hogy Újságát a' Nemes Magyar Nemzet előtt mind inkább betsessé tegye, talám számot is tarthat a' most következő új Semestrisben, melly Jul. 1-só napján kezdődik az Olvasó közönség kedve és részvétele megnyerésére.

Lehet a' Theatromi Újságra minden Titt. Posta hivataloknál előre fizetni, legjobb pedig a' Kiadónál (Bäuerle Adolf Úrnál) Bétsben, Wollzeil útszában Nro 780 a' 2-dik emeletben.—Az Újság hetenként ötször jelenik meg nagy negyed rétben velin papíroson; hetenként legalább kétszer, két módi képek is, részszerént német férjfi és asszonyi öltözeteket, részént lagújabb magyar nemzeti viseleteket ábrázolók, mellyek mind mivészi mesterkézzel rézre metszettek és kiszíneltettek. A' mívészek mind Bétsi metszők, mint Kováts és Geiger. Az előfizetés fél

Második Félesztendő.

esztendőre ezen Újságra, megváltott felküldéssel, 12 for. Conv. pénzben. Meglehet még Jan. 1-ső napjától kezdve is venni, 's így egész esztendőre 24 for. c. p. a' képekkel eggyütt. Ezen árért akármelly messzire is szabadon küldetik az Újság Posta költség nélkül nyomtatott adresze alatt. Legjobb azomban a' feljebb nevezett Kiadóhoz folyamodni ez eránt, mert ő minden árfelemelés nélkül vígyáz arra, hogy kiválogatott 's szépen kiszínelt képekkel szolgálhasson. Z.—

Első a' húzatandó Nagy-Lotteriák közűl a' szép két Uradalom

Roguzno és Nizniow

Bétsben ts. k. priv. Nagykereskedők Hammer és Karis-nál,
mellyben öszvesen nyerettetik

43,000 d. ts. k. arany, valóságos aranyban, és 200,000 for. V.Cz.

Az ezen Lótteriában nyeretendő sommák tsak aranyban, beszámlálva az aranyra fizetődni szokott agiót is, tésznek minteggy

Fél Miliom Forintot

Bétsi-Betsben, 's e' szerént a' nyereségek teljes száma
700,000 forint ugyantsak Bétsi-Betsben.

A' Nyerőnek váltságúl az Uradalmakért

30,000

ts. k. teljes mértékű arany darabok ajánltatnak aranyban,
melly somma az arany Agio-hoz képest, minteggy

140,000 forint ezüstben, vagy is 350,000 Váltó-Czédulában.

A' 22,000 nagy számu nyerők között, a' legkissebb elől 's utol nyerő is

legalább eggy ts. k. aranyat nyer aranyban.

Eggy Sors számnak az ára 5 forint ezüst pénzben

és minden öt darab sorsot egyszerre vásárló, eggy ajándék sorsot nyer.

Az ezen Játékot előterjesztés, melly magában igen eggyszerű és világos, előadja mind azon hasznokat, a' mellyeket az igér; de itt bővebben leírni, a'vagy tsak azért sem szükséges, mivel ez már közönségesen ösméretes.

A' húzás, ha hamarább nem, f. e. November 27-dikén okvetetlen megfogtörténni.

Sorsokat lehet ezen Lotteriához váltani Pesten Liedeman J. S. Fridrich Nagy-Kereskedő Irószobájában, valamint Liedemann F. B. és Társa Rőfös-Kereskedésében

„a' Szép Magyarné"

Című boltban, a' Város-Ház Piatz és Vátziútsza szögeletén.

)(o)(

Nagy hasznokat ígérő Lotteria.

Bétsben Choith's Dl Fia 's Társasága kereskedésében legfőbb engedelem mellett kifognak játszattatni Schneeberg és Laas uradalmak, mellyek Illyriában, az Adelsbergi kerületben feküsznek,

Váltságúl 100,000 forint ajánltatik érettek ezüst pénzben, vagy 250,000 V. Cz. a' meg nyerőnek.

A' Lotteriában különös előhúzás fog történni, azután pedig a' fő húzás, e' következendő képpen:

A' különös előhúzásban kijövendő számok, mellyek az ezen húzást mindjárt követendő főhúzásban a' több sors számokkal eggyütt fognak játszani, veressel vagynak nyomtatva, 's ezek számára különösen vagyon

2,150 nyerőnek, 25,000; 7000; 5000; 4000; 3000; 2500; 1000; 500; 200; 50; 's a' t. forintokat tévő sommánként

öszvesen 80,000 forint Bétsi Betsben.

Azon sorsszámok ellenben, a' mellyek tsak a' főhúzásban fognak játszani feketével vagynak nyomtatva, és az előhúzásban játszott sorsok nyereségével eggyütt

4,318 nyerőknek, 250,000; 20,000; 15,000; 11,000; 7,500; 6,000; 4,500; 2,000; 1,000; 500; 250; 200; 100; 25 etc. sommánként, öszvesen 375,000 forint B.B.

Vagyon még 4,000 zőld, és ugyan 4,000 sárga ajándék nyerő-sors is; ezek számára

8,200 nyerők, 10,000; 1,000; 500; 200; 100; etc. sommánként

öszvesen 85,000 forint van határozva B.B.

A' különös előhúzás, a' főhúzással, és ezen ajándék sorsokkal eggyütt 14,668 nyerőt fog számlálni, a' kik kész pénzben

250,000; 25,000; 20,000; 15,000; 11,000; 10,000; 7500; 7000; 6000; 5000; 4000; 3000; 2500; 2000; 1000; 500; 250; 200; 100 's a' t. forintonként

540,000 forintot fognak nyerni B.B.

Minden, a' ki tíz veres sors számot (mellyek mind az első, mind a' fő húzásban eggyütt játszanak) eggyszerre megvesz kész pénzért, eggy zőld vagy sárga ajándék sorsot nyer ingyen, mind a'dig valamig az e'félék el nem fogynak. A' zőld és sárga ajándék sorsok azon különös hasznot ígérik, hogy nem tsak a' háromszori húzásban játszanak a' több sors számokkal eggyütt, mind az elő, mind addig a' főhúzásban t. i. hanem még különösön az ezek számára határozott húzásban is, a' mellyben okvetetlenül mindeggyiknek nyernie kelletik. Azon kívül 200 ajándék nyerő sorsnak meghatározottan kétszer kelletik nyerni; de igen szerentsés esetben nyerhet eggy ajándék sors szám hétszer is.

A' ki tíz fekete sorsot eggyszerre vált kész pénzért, annak tsak eggy feketével nyomtatott ajándék sors adattatik, melly különös bélyeggel leszen jegyezve; ezen feketével nyomtatott sorsok tsak a' főhúzásban fognak játszani.

Az előhúzásban nyerendő legkevesebb somma 50 for. a' főhúzásban pedig 25 for. B.B.

Az elő és fő húzásban játszandó veres sors ára 5 for. pengő pénzben; tsak a' főhúzásban játszandó feketével nyomtatott sorsé pedig 4 for. ugy ntsak pengőben.

)(o)(

Sorsokat lehet váltani Bétsben az alólírt nagykereskedésnek, Singerstrasse 894 szám alatt lévő tulajdon házában; de lehet a' Birodalomnak minden nevezetes Városaiban is. Költ Bétsben Jun. 16-dikán 1832.

Coith's Dl fia 's Társasága.

Pesten sorsok vannak Liedemann Fridrich J. S. Nagykereskedésében; úgy Liedemann F. B. és Társa rőfös kereskedésében is, a' Város-Ház piatza és váczi-útsza szögletén lévő bóltban a' „Szép Magyarné" Czím alatt.

Hirdetés.

A' Tótfalusi Hegyfokon lévő az előtt Szilla Miklósnéjé volt 9 fertályból álló szőllő, mellynek fele része szabad szőllő, az ahoz tartozandó épületekkel, ú. m. 5 szoba, 2 konyha, borház, istáló, és pintzével e' f. e. Aug. 27-dikén árverés által, ott helyben reggeli 10 óra tájban el fog adattatni.

Eladó Patika.

(1) Kis Kunság' eggyik népes helységében egy jeles készületű 's keletű Patika szabad kézből etadandó. A' közelebbi feltételek felől, szabados (frankirozott) levelekben kérdezősködhetni T. Ritter Károly Táblai ügyvéd úrnál Pesten, a' Hajó útszában, 623. sz. alatt.

Könyv Hirdetés.

Egerben, az Érseki Lyceum könyvnyomtató intézetében hagyá el a' sajtót: „Historia Catalepseos compositae somnambulismique per se evoluti, observata per Michaëlem Hanak Med. Drem I. Cottus Heves honorarium, A. Ep. Cittis Agrien. Ord. Physicum. Agriae 183½." — Ára öszve fűzve 30 kr. ezüst pénzben. Róla bővebben szóllani fel tartjuk Hasznos Mulatságaink számára, annyival inkább, mivel megvan ígérve, hogy még ezen folyó Julius hónap végével magyarúl is megfog jelenni e' ritka esetről tett tapasztalás. — Árúltatik Pesten Eggenberger Jósef könyváros, és T. Szedliczky András kir. táblai ügyviselő uraknál. Egerben Plank Ferentz Könyvárosnál, és a' Szerzőnél; Gyöngyösön Gondos István Fiscális úrnál; Miskóltzon Bárány Bertalan esküdt úrnál; Kassán Vajnárovich Jósef Orvos, és Krausz László kir. Convict. Praefectus uraknál.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Julius 14-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87 for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	123 for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	47¼ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiaké	1132½ —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Jul. 15-dikén 6 Láb, 7 Hüv. 6 Von.	Jul. 16-dikán 6 Láb, 9 Hüv. 3 Von.
— 17-dikén 6 Láb, 8 Hüv. 6 Von.	— 18-dikán 6 Láb, 7 Hüv. 6 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára Julius 17-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 40	6 —	5 — 40	Zab	1 — 44	1 — 40	1 — 36
Kétszeres	4 — 40	4 — 20	—	Kukoritza	2 — 24	2 — 20	2 — 12
Rozs	2 — 44	2 — 40	2 — 20	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 14	2 — 12	—	Köles	—	—	—

6. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Hernyó.
Nem szép a' tested, tsömöröltetsz másokat 'a' te
Faldoklásoddal; rajta! azért te ne félj.
Majd pillangóvá leszel, akkor keblibe szállassz
A' deli rózsának; rajta! tehát te ne félj!

PESTEN *Szombaton* Szent Jakab Hava 21dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő ts. k. Ap. Felsége, f. e. Jul. 3-dikán költ kegyelmes határozása szerént, Fogaras Földének Főkapitányságát, e'dig e' hivatalt tsak Helytartóképpen, valamint Ns Felső-Fehér Vgye Fő Ispáni Hivatalának is Helytartóságát viselte tsász. kir. Kamarás Hidvégi Grof Nemes János úrra méltóztatott teljesen által ruházni; nem különbben, az említett Ns Felső-Fehér Vgye Fő Ispáni Hivatalát, az Erdélyi kir. Itélő Tábla valóságos Tanátsosára Vargyasi Dániel Elek; Közép Szolnok Vgye Fő Ispáni Hivatalát, az Erdélyi Kormányszék valóságos Titoknokára Grof Degenfeld Schonburg Ottóra; — a' Torda Vármegyeit tsakugyan azon Erdélyi Kormányszék valóságos Titoknokára Abrahámfalvai Ugron István; — a' Kolos Vgyeit ts. k. Kamarás Bethleni Grof Bethlen János urakra. — Végezetre a' Hunyad Vgyei Fő Ispáni Helytartóságra azon Ns Vgyének Fő Szolga Biráját, Felső Szilvási Noptsa László urat méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Hazánk Ns Megyéiben, a' mult napokban tartott tisztújíttó Székekről tsak hirtelen küldött közléseket vettünk. Köszönjük az előleges tudosíttásokat, és a' teljes tudósíttásra számot tartunk, hogy mi is hibátlanúl közölhessük azt tisztelt Olvasóinkkal. A' közlések ezek:

Ns Temes Vgyének még múlt hónap 26-dikán tartott tiszt-újíttó Székén Méltóságos Báro Gerlitzi Mihály ts. k. Kamarás, Fő Ispáni Hivatal Helytartója, és a' Nagymélt. kir. Helytartó Tanáts Tanátsosa előlülése alatt Első Al-Ispánnak felkiáltással megmara ztaltatott Boros-Jenői Muslay László kir. Tanátsos úr, és arany sarkantyús vitéz; Második Al Ispánnak szovatolás többségével választatott el, tsakugyan e'dig is ezen hivatalt viselte Pacséri Császár Sándor úr.

Ns Neográd Vgyének f. h. 18-dikán kezdődött tisztújíttó Székén Első Al Ispánnyá lett Ebeczki Tihanyi Ferentz úr, e'dig volt Második Al-Ispány; helyébe Második Al-Ispány lett Jeszeniczei Jankovics Antal úr, e'dig volt Tábla Biró.

Nagy Várad. Emlékezetessé lett Privil. Nagy Várad Várossában a' közelebb elhaladt Pünkösd másod Innep napjára esett Sz. Iván hava 11-dik napja a'nál fogva: hogy a' Verseczi G. N. E. Megyés Püspök és az Aradi Püspökség mostani Administratora Mlgos Mannilovits Maxim

Úr Ő Nagysága, a' ki ez előtt bennünket 24 esztendőkig mint Fő Esperes, és Consistorialis Praeses tanított, és a' vele született kegyes és kellemetes bánás módjával a' lelkiekben vezérlett: Hiveink nagy vígasztalására, a' mi még e'dig felszentelés-sel szűkölködö Templomunkat, több más Vallásokon lévő előkelő Fő Papság, valamint az Eggyesűltek Püspökje Mlgos Vulkán Sámuel Úr Ő Nagysága Fő Tisztelendő kanonokjai, Mlgos és Tettes Fő Nemesség, Cs. Kir. Tisztség, a' két Priv. Városban lévő Polgárság, és számossan oda gyűlt nép, úgy a' véle jött Karansebessi, és Oravitzai Esperes uraknak jelenlétekben, az utóbbi elmés, épületes, és azon ünnephez alkalmaztatott beszédet tartván a' szokott szertartások mellett, és a' templom előtt álló katonaság kissebb fegyvereik ropogása, 's ágyúk durrogása között felszentelni méltóztatott; a' melly atyáskodását egyébbel meghálálni nem tudtuk, hogy ezen megalázása hálaadatosságúl a' Priv. Nagy Várad Várossa szállájában eggy díszes ebéddel több Úri Rendekkel egyetemben vendégeltük meg, a' hol is Ő Felségek a' császár, és Felséges Koronás Fejedelmeink, a' császári kir. Ház, 's Nádor Ispányunk hosszas egésségekért poharak ürültek, a' mit is az agyúk durrogása viszszanozott. — Ezen határtalan örömet az si öregbítette: hogy a' Tisztelt úr Ő Nagysága önnön maga jelenlétében Consistoriális Sessiót is tartott, az után szinte úgy a' Nagy-Váradi, valamint a' Várad-Velentzei Templomainkban atyai intésekkel és böltsességgel tellyes szívreható beszédeket mondván; a' Nagy Váradi Fő Esperes Fő Tisztelendő Boczko Athanasius urat, a' Consistorialis Praesesi hivatalába bé is iktatta; — a' kitől költsönös könyhullatások között vala elválni szerentsénk, a' melly elválásunkat végre az is díszesítette, hogy a' hozzá tóduló néphez útazásában, és több helyeken Pásztori oktatásaival a' népet vígasztalta, és tanítota. Éljen! az illyen Lelki Pásztor!!!

Győrből, Jul. 10-dikén irták, hogy az ottani T. Káptalan most eggymásután tsak hamar, három nagyon tisztelt Tagjait vesztette. Elsőben Fő Tiszt. Kramarics Fő Esperestet a' Sz. Theologia Drát, Ns Sopron és Győr Vgyék, valamint a' Bátsai Széknek is Tábla Biráját, életének 74-dik esztendejében Jun. 24-dikén; Jun. 26 dikán Fő Tiszt. Pauer Ignátz Tiszteletbeli Kanonokot. Ez a' Jésus Társaságának vólt ősz Tagja 84 eszt.kig nyújtotta hasznos életét, és kegyes hagyományjai által még holta után is így kíván hazafiai emlékezetekben élni. Jun. 29-kén, Fő Tiszt. Hodich György Lector és Kanonok úr hasonlóképpen 74 eszt.re telt életét zárta. Mind a' hármat nemtsak hozzá tartozandói, hanem mind azok sajnálkozva emlegetik, a' kik közelebbről esmérték. Tiszteletben lesznek még hamvaik is!

Alsó Dabasról, Julius 15-dikén 1832. Szomorú volt e' folyó esztendei Junius 27-dik napja a' helyheli Tettes Halász, és az ezzel vérséges szeretet által eggybeköttetett több úri Familiáknak, — szóval az egész közönségnek, — kik szemmellátó tanúi voltak néhai Alsó-Dabasi és Gyóni idősb Halász Antal úr, több Tettes Vármegyék Tábla Bírája, a' Duna Melyéki Helv. Vallástételt követő Nagy Tiszteletű Superintendentia Assessora, és abban a' Nagy T. Pesti Egyházi Tractus Coadjutor Curatora utolsó halotti tisztessége megadásának, ki a' múlt század 50-ik eszt.jében születvén, azon nagy Férfiú volt, kinek hosszasan nyúlt példás életét áldással adta az Isten, mind familiájára, mind pedig más ember-társaira nézve: mert az ő életének kezdete, közepe és vége olly szép pálya volt, millyet ritka halandó fut; ő volt ugyan is a' ki gyermeki idejének még

bimbójában minden eggy idejű Társainak sziveket jóságával megnyerte; ő volt az a' ki férfiúkori idejének 'sengéjét a' Vallás oltárára tette, ennek igazgatását utolsó órájáig szelídséggel, okossággal, adakozással és fundátiókkal vezette, épitette, és több szegényebb attyafiait is nevelte, 's minden atyafi és más felebarátjait okos tanáttsával boldogíttani kívánta; ő a' ki tisztes vénségének korában a' végső pontig, nem állván ellent több testi tsapásai, felemelt lélekkel, ifjúi erővel Vallásának, Házának, Familiájának, és Hazájának szolgált mind addig, míg betses életének jól futott pályáját e' folyó esztendei Junius hónap 24-dikén reggel keresztyéni hittel és reménnyel mefutotta, a' tzélt elérte; a' jutalom és érdem koronát már maga a' halál fejébe tette, melly az erköltsöt ékesíti.

B é t s.

Ő Felségek f. h. 10-dikén reggel elhagyván Innsbruckot, Salzburgon keresztül Lintz felé, kívánt egésségben megindúltanak. Megtiltott ugyan, a' mint a' Tiroler Bothe kifejezi magát, Ő Felsége minden pompás készületeket kíséretére; de teljesek valának minden léptsők, minden folyósok, sőtt a' térek is a' várban tisztelő nép sokasággal, a' kik fájdalmasan ugyan, de háladatosan hangoztatták a' tőlök távozó Felségek után buzgó sóhajtássokat.

Egyházi Fejedelemség.

Anconából Jul. 4 dikén. Itt most teljes tsendesség vagyon; úgy látszik hogy Gonfaloniere Bosdari gyilkosának nyomába akadtak, mert Cubiéres Grlis két embert elfogatott, és azokat azonnal a' büntető törvényszék kezébe adta. Megragadta a' Grlis a' kormányszékfékjét is, és kézen tartja a' bátorságra ügyelést. Tegnap reggel elment a' Gyűlés palotába, a' hol, előbb felszóllítva a' városi Előljáróságott ezen Irományt olvasta fel: „Ancona, Jul. 3-dikán. Cubiéres Grlis az Itélőszék és Tanáts Tagjainak. Uraim! Hogy a' fejetlenségnek e' városban vége szakasztassék, az én Országlásom, hive a' magára válalt azon kötelességének, hogy e' várost óltalma alatt tartsa, nekem azt parantsolja, hogy a' míg vissza nem tér a' Delegatio, melly ugyan minél hamarább be állíttatik Anconába, tulajdon hatalmammal bánjak. Reám bízza szükséges lépéseket tennem, hogy a' pápa országlásnak és törvényszéknek tekintet szereztessék. Bizonyos törvénytelen eggyesület félelmet terjesztett Anconában; fenyegetődzések és rosszúlbánások mentek ki tőle, hogy polgárok üzettessenek el, vagy fogattassanak be; és hogy a' lakosok adófizetés alá vettessenek. Az ezekben vétkesek felfognak nyomoztatni: számadásra fognak vonattatni kitsapongássaikért az ítélőszékek által. Ha talám az e'féle nyugtalanságok megújúlnának, a' frantzia seregek késedelem nélkül szoros igasságot fognak szolgáltatni. Gonfaloniére gyilkosai nem sokára általadattatnak az igasságnak; szemessége elől eggy sem fog rejtekben maradni, a' ki részes e' vétkezésben. Általánosan számíttok azon útálatra, mellyet ezen gyilkosság az egész népben bizonyosan támasztott; és azon törekedésére a' frantzia seregeknek, melly szerént e' gonosz tettet felnyomozni törekednek. — Az urak függetlensége teljesen bátorságosíttatott lészen. E' szempillantás óta kötelességűl veszem magamnak, hogy minden fenyegetődzést, minden szót, melly tsak legkevesebbé zavarhatná meg munkálódássaikat, azon pillantatban megbüntetnek. Számot tartok az uraknak eggyütt munkállásokra, hogy a' reám bizottakat minél tökéletesebben hajthassam végre; 's hidjék uraim, hogy nekem tettetetlen óhajtásom, hogy Tartományjoknak igazán hasznos lehessek, és Anconának minden lakosait védelmezzem. (Aláíras) Cubiéres.

X

Orosz Birodalom.

A' Sz. Pétervári kereskedő újság jelenti, hogy Ő Felsége a' Császár megparantsolta, hogy az egyiptomi Basának fellázadása miatt, visszahívattassék az Alexandriában lévő Orosz Consul, és mind a'dig ne legyen azon részeken Orosz dolgokra ügyelő, valameddig a' nyugtalanságok le nem tsillapúlnak. Továbbá megtíltja Ő Felsége a' Császár, hogy Orosz hajók eleséget fegyvert 's a' t. vigyenek a' fellázadt Basa számára, vagy hogy a'nak legkissebben is segedelmére legyenek.

Folyó hónap 1-sőjén vett bútsút Báró Bourguing, Ő Felségének a' Frantziák Királyjának a' Sz. Pétervári udvarnál volt Ministere, mind a' Császár, mind a' Császárné Felségektől.

A' Bulgáriából Orosz Birodalomba költözött szaporogi Kozákok rendelkődzésére nézve ki adta Ő Felsége a' Császar a' maga határozását; Ekatherinoslawnak Alexandrowski Kerületében mutatódik nekiek hely letelepedésre: késsz pénz segedelmet is nyernek, hogy a' földmüvelést nagyobb erővel 's biztosabb reménnyel kezdhessék. Birtokjok adó alá nem fog vettetni; hanem tsak hadi szolgálatot fognak tenni mint más Kozákok, és jövendőre Azowi Kozákoknak fognak neveztetni.

Lengyel Ország.

Jul. 7-dikén üllötték Varsóban Ő Felségének a' Császárnak 36-tod évre fordúlt születése napját. A' főtemplomban énekeltetett el a' Téged Isten ditsérünk. Délben nagy vendégséget adott a' Feldmarschall Hg, 100 ágyú süttetett ki az öröm ünnep jelentésére. Estve a' játékszínen el énekelték muzsika mellett eme' nép éneket: „Isten tartsd meg Királyunkat!“ — mellyet az egész sokaságnak „Éljen!“ kiáltása fejezett bé.

A' belső dolgokra ügyelő kormányszéki Biztosság Előlülője 's a' t. Grof Stroganoff, ezen hírdetést tétette közönségessé: „Ő Felsége méltó tekintetbe vévén ő főméltóságának az Ország Helytartó Hgének előterjesztését, kegyelmes helyben hagyására méltóztatta az előbb volt Lengyel al-tisztek és közemberek árváira nézve: 1-ör, hogy mind két nemen lévő kisdedek, és pedig a' leánykák 13 esztendős, a' férfi gyermekek pedig öt esztendős korokig, szüléiknek vagy gyámatyjaiknak megeggyezésekkel az Országlás gondviselésére bízattatnak, és a' Varsói nevelő Intézetbe adattatnak, melly a' „kisded Jesus“ nevezet alatt ösméretes. 2.) Ha az Országlás által nevelésre felfogott fiú gyermekek életeknek 7-dik esztendejét érik, általtétetnek a' katona-kantonnisták Osztályjaihoz; a' leánykák pedig, mihelyest felnevekedtek, és az asszonyi munkákban elegendő gyakorlottsággal bírnak, magános házakhoz adattnak szolgálatba. 3.) A' férfi nemű e' féle árvák Lengyel Országban, ha már 5 vagy ezen feljűl lévő esztendeiket érték, anyjaiknak, vagy gyámszüléiknek eggyezésekkel általadattathatnak a' Vajdaságokban lévő katona Hivataloknak, hogy minden hátráltatás nélkül által tétessenek az illyenek Minskbe, a' katona-kantonnisták Intézetébe. — Hogy tehát ezen kegyelemben mindenek részesülhessenek, a' kiknek e'ben részesülni kedvek tartja, ezennel közhírré tétetik.

Nagy Britannia.

Jul. 5-dikén, a' külső dolgokra ügyelő ministeri osztályban Conferentiát tartottak az öt Hatalmasságok Ministerei; de munkálatjokról még semmi tudósíttást sem vett a' Közönség. Ugyan azon Osztályban tartottak az Alsó-Háznak 300 Tagjai összejövetelt Lord Palmerstonnal.

Julius 4-dikén szállott Lord Durham, feleségének, két leányának, és Ponsonby, White, Ward és Ellice uraknak kíséretében Woolwichban hajóra, hogy Talaverá-

hoz evezzen, melly Sheernesznél várakozott reá késszen, hogy őtet onnan Sz. Pétervárába vigye.

Julius 3-dikán terjesztett a' Felső-Házban Marquis Londonderry Lord Durhamnak Sz. Pétervárába küldetése iránt kérdést. A' küldetés tárgyának, úgy mondá a' Marquis, nagyon fontosnak kelletik lenni, mivel e'nek végrehajtására magát választották a' Lord Nagy-petsét őrizőt: a' mint egyébaránt ő gyaníttja, talám tsak nem az adott alkalmatosságot a' küldetésre, hogy a' Grofnak (Grey) némelly barátjai, a' magok reform felhevűlésekben az Orosz Császár ellen némelly illetlen kifejezésekkel élni, szabadságot vettek magoknak az Alsó-Házban; de ha szinte ez volna is az indíttó ok, a' Lord nagy petsét őrző azért küldettetett, hogy a' dolgot ismét jóvá tegye. Érdeklette a'nakutánna a' Marquis a' belgiomi történeteket, és azon való kedvetlenségét jelentette, hogy már másfél esztendő óta foglalatoskodtatják az udvarokat, és még sem tudnak bennek véget érni, pedig Európának köz békessége mind úntalan veszélyben forog miattok. — Ezekre Grof Grey szóllamlott meg olly formán, hogy való igaz legyen az, hogy Lord Durham küldettetésének fontos oka vagyon; de a'ról különösen még most semmit sem nyilatkoztathat ki. Azon érintéseket, a' mellyekre a' Marquis is tzélozott, hogy az Alsó-Házban millyen kifejezésekkel éltek némellyek az Orosz Császár ellen nagyon elégteleneknek tartja; a'nyival inkább pedig, hogy valamivel előbb maga a' nemes Marquis is részesévé tette magát e'nek ezen Ház előtt: egyébaránt, a' kifejezéseket ő maga sem hagyhatja soha is helybe az illyen féle szavakkal.—Hogy, a' mint a' nemes Marquis mondá, a' holland belgiomi kérdés olly sok ideig határozatlanúl marad, 's az által a' közbékesség kissebb vagy nagyobb mértékben úntalan szerentsétlenségre legyen kitéve, ő maga leg súlyosabban érzette azt, 's a' kir. Ministeriumot a' legnagyobb erőlködésekre kénszerítette, hogy az alkudozásokat szerentsésen végre hajtsa, mellyek által mind a' két felekezetnek javát előmozdíttsa, 's így Európának köz tsendességét feltartsa. (Halljuk! halljuk!) Ugyan azért fájlalja, hogy ezen végrehajtást még most ki nem mondhatja; 's állapotja azt is megtiltja, hogy az alkudozásoknak mibenlétekről szorosabb tudósíttást adhasson. A' hollandi Monarchának magaviseletéről átalános helybenhagyást mondani, itt talám nem a' maga helyén lenne, és veszedelem nélkül tenni, nem is lehetséges.

Wellington Hg a' Londonderry Marquis által érintett illetlen kifejezéseket kárhoztatta az Orosz Császár ellen, és a'nak utánna azt mondá, hogy várta volna, hogy a' nemes Grof (Grey) maga tulajdon érzeményjét fogja kimondani Ő Orosz császári Felségének tettjei iránt, a' mellyeket Ő (a' Hg) a' fenn álló eggyezkedésekkel eggyezőknek talál.

Jul. 4-dikén másodszor olvastatott fel a' Felső-Ház űlésében a' Skótziát érdeklő bill; valamint az angliai Grofságoknak határszéleiket kiszabó küldöttségi munkálat is. — Az Alsó Házban Gordon úr azt kérdezte, hogy szándékaé még tovább is az Országlásnak tudósíttásokat botsáttani ki a' cholera állapotjáról, minthogy a' nyavalya újonnan dühösebben kezdett mutatkódzani a' városban. Lemb úr megengedte ugyan, hogy ez utolsó allíttás úgy légyen; mindazáltal azt nyilatkoztatá, hogy az Országlás további tudósíttásokat nem fog botsátgatni: mivel a' lakosok már eléggé vannak útasítva, miként óvják magokat, és a' jókor megtett orvosi segedelmek, tsaknem tsalhatatlanúl mindenkor a' legkívánatosabb foganattal tétettetnek. — Minthogy a' tagok száma igen kevés volt, az ű'lés széljel oszlott.

Jul. 5-dikén a' Felső Házban elősször olvastatott fel az eggyházi személyeket érdeklő vi'sgálatnak törvényjavallatja, mellyet a' Lord Kantzellárius vitt be; továbbá más eggyházi személyek kérelmei olvastattak fel: azok után az újságok, nevezetesen a' Times állapotja és helyheztetése jött szóba. Marquis Londonderry, a'ból hogy bizonyos kérelem, melly a' Királynak személyesen adattatott által, 's a' nevezett újság még is tudott a'ról, és meg is említette, azt következtette, hogy szoros eggybe függésnek kellessék lenni az Országlás, és a' többször érdeklett újság szerkeztetés között. Viscount Melbourne (a' belső dolgokra ügyelő Minister) azt nyilatkoztatta ki, hogy ő a' dologról semmit sem tud. A' Grófságok határszéleit kiszabó billnek harmadszori felolvastatása legközelebbi hétfőre határoztatott.

Az Alsó Ház elejébe Stanley úr terjesztette az irlandi dézmát érdeklő javallatjait. J. Grattan úr némelly ellen határozásokat javallott.

Jul. 6 dikán a' Felső Ház űlésében Lord Wharncliffe kérelmet nyújtott be a' Birminghami vasút javára, a' liverpooli lakosok nevében; a'nakutanna sürgette a' Ruzidi Zamindárok (ezek földbirtokosok kelet indiákon) billjének harmadszori felolvastatását; a' Lord Kantzellárius ellenzette a' billt, azon oknál fogva, hogy e'tekintetben a' törvények eléggé világosok légyenek. A' dologról leendő határozás következendő hétfőre (Jul. 9-dikére) halasztatott.

Az Alsó Ház űlésében Ponsonby úr helyét elfoglalta, és letette a' szokott esküvést; a'nakutánna sokan sürgették a' halálos büntetéseket érdeklő bill általmenetelét a' Ház előtt. Lord Althorp és Russell azt a' megjegyzést tették, hogy sarkalatos dolog légyen ugyan, hogy a' bill minél hamarább által menjen a' Ház előtt; mind azonáltal nem merészelik reményleni, hogy a'Lordok azt minden változtatás nélkül helyben fogják hagyni. Briscoe úr azt a' megjegyzést tette, hogy az egész ország köszönettel tartozik a' liverpooli tiszteletre méltó Tag (Ewart)úrnak ezen törvény javallatért; és azon esetben, hogy ha a' Lordok még most is vonakodnának e'nek teljes helybenhagyásától, jobb lessz ezt némelly változtatásokkal tenni törvénnyé, mintsem az egész billt elejteni. A' Gral Procurator azt javaslotta, hogy inkább tartson a' Ház előre értekezést a' Lordokkal, hogy millyen változtatásokkal fogadják el a' billt; e're Biztosság neveztetett ki. — Továbbá szó volt a' Házban a'ról, hogy a' várost miképpen tartják ki vízzel. — Coke úr, ez a' védője és Nestora az agronomiának, a' mint mondják egésszen tsendességbe fogja magát vissza vonni, mihelyest a' mostani parlamentum be fog záródni. Ő 80 esztendős, és 13 ízben volt Norfolk Képviselője.—Felforgott a' Ház előtt az esztendő negyedjében bevett jövedelemnek mennyisége is, melly tetemes fogyatékot mutat más időbeliekhez képest; de e'nek okát egyedűl a' cholera veszélyre háríttják, melly a' kereskedést szembetünőképpen akadályoztatta. — Sir W. Scott, állandóan előbbeni állapotjában vagyon; éjjelei nagyon nyugtalanok.

Falmouthból Junius 30 dikán írtak, hogy Edinburg nevű gőzhajó az nap evezett ki eszközökkel és készületekkel terhelve, Dom Pedro hajós serege számára. Jul. 4-dikén vitorlázott ki Sir Pulteney Malcom Admiralis Donegal linea hajón, 's két kutterrel keletnek tartva, a' mint hiszik Antwerpen felé.

Frantzia Ország.

Julius 1sőjén adott az Igasság Ministere útmutatást a' Gral Procuratoroknak a' nyomtatásbeli szabadság tárgyában. Minekutánna előterjesztette azt, hogy minden Országlásnak szoros kötelessége légyen az, hogy az országos Szerkődzést vé-

delmezze, által megy a'nak megmutatására miképpen sértették ezt meg a' frantzia újság, — de kivált folyóírási Levelek, minuntalan ujítva azon előterjesztéseket, hogy vagy a' megbukott országló ág üttessék vissza a' királyiszékbe, vagy pedig a' Köztársaság hozattassék vissza; 's ezeknek következésében véres jelenetek is történtek: eljött tehát az üdő, hogy e' gonoszoknak határ vettessék, mellyek már különbben is igen sok ideig tartottak. Kérdéseket támaszt a'nakutánna, hogy mi módon lehetne az 1830 diki Chartát fenntartani, ha minden complottot megszenvednének; ha szabad volna azt közönségesen taníttani, hogy Frantzia Ország inkább Köztársaságra mintsem Kiralyságra termett. „Frantzia vér ontatott, úgymond az előterjesztő, frantzia kezek által, és azt senki sem fogja állíthatni, hogy a' polgári háborúnak ezen előjátékára nem sokat tettek volna azon predikátziók, mellyeket a'ma felekezeteknek barátjai naponként tettenek. Az Országlás legszentebb kötelességét sértené meg, ha illyes rémittő jeleneteknek vissza jöttöket előre nem akadályoztatná. — A' civilisatiót védni kell a' fejetlenség ellen; valamint az Országlást is olly megtámadások ellen, mellyek az egész polgári alkotmányt felakarják forgatni. Ezen útasíttásnak rövid foglalatja ez: Legyen egész határtalan szabadság az Országlás minden tettjeinek rostállására; de szoros büntetés azon újság írókra, a' kik azon közben hogy a' Charta, és az Országlásnak tulajdon valója ellen támadnak, hazájokban a' veszedelmes forradás szerét terjesztik, és véres rendetlenségeket készíttenek."

Párisi levelek jelentik, hogy a' politechnika Intézet újra megnyittatott, és a' Professorok el is kezdették taníttásaikat.

Jul. 5-dikén estve meglátogatták a' Királyt és Királynét a' Braganzai Hgné, és Dona Maria Királyné. — Valamelly görög küldöttet is elfogadott a' Király.

A' Galignanis-Messenger előadása szerént azon hidegség, a' mellyel fogadta Mortier Marschallt a' Sz. Pétervári udvar, olly hideggé tették őtet minden körülötte történők iránt, hogy az ő Követségét tsaknem a' Zeróra leszállottnak lehessen mondani. Julius 4-dikén rendkívűlvaló sebes pósta érkezett Sz Pétervárából hivatalos írásokkal a' párisi Országláshoz.

Német Alföld.

Mästrichtből írták Jul. 3-dikán, hogy előtte való nap erős, mind gyalog mind lovas belga seregek érkeztek az elő őrízetekhez, és az erősségtől minteggy eggy óra járásnyi távolyságra, számos vigyázatokat állítottak ki; hogy ezek akadályoztassák mind a' szülemény bevitelt, mind a' szarvas marha behajtást. Utánna következett napon, úgymint Jul. 3-dikán feltartóztatták a' belga tsoportok Markgeradennél az Achenből Mästrichbe járó posta kotsit, és foglyúl vitték magokkal Meerbe Wyngond Fő Seborvost, és Verschur ágyúzó Hadnagyot. Mästrichbe érkezett hírek szerént ugyan is az a' parantsolatjok van a' belga seregeknek, hogy minden németalföldi Tisztet feltartóztassanak, a' ki Achenből Mästrichbe szándékozik menni.

Párisi Levelek adják, nevezetesen az Emancipation, hogy hiteles kútfőből tudják Jun. 29 dikén lett megérkezését Ő Szentsége megeggyezésének az iránt, hogy Ő Felsége a' Belgák Királlya, házassági eggybeköttetésre léphet az Orleani Hg Aszszony Louisával; 's Ő Szentsége, minden a'nak religiót érdeklő következéseit törvényesitti.

Helvétzia.

Folyó hónap kezdetével beállott a' rendes Ország-gyűlés, mellyre a' Kantonok előre készítették küldendő Követjeiket. A' Zürichiek nevezetesen a' nagy tanáts

gyűlésben adták Követjeiknek azt az útasíttást, hogy minden előfordulandó tárgyakban tartsák a' múlt esztendei szabásokat; különösen fordították a'ra figyelmeket, hogy az országgyűlési ülések ne zárt ajtók alatt, hanem nyilván tartassanak, és a' tanátskozásokat hallhassák a' kiknek bemenni tettszik. Az elválalkozásról jövén elő a' szó, Hirzel Polgármester fontosan beszéllett az iránt, előterjesztve azt: melly veszedelmes légyen a'tól elválni, a' kivel félezered esztendő alatt mindenféle jó vagy rosz szerentsében, osztoztunk. A' Horgeni Közönség Tanáttsa írásba nyujtotta be kérelmét, mellyben illyen formán fejezik ki magokat: „Eggy olly felforgatását a'mostani Szövetségnek, melly semmit tekintetbe nem venne, úgy néznénk mint a' mi szerentsétlenségünket. Hogy a' legkissebb Kantonnak is tekintetbe vétetődjenek vallásbeli különös helyezettjei, szokásai, életkeresésének módjai, mint a' jelenlévő kornak zivatarral terhesült fellegei, ezek szükségesek; de vallyon nem lehetne é mind ezeket a' terhelő szükségek elháríttásával, a' betsúszott hibák orvoslásával jóvá tenni, a' nélkül hogy az egész felfordíttassék? A' leg eggyűgyűbb Helveta is tudja azt, hogy a' megszakadozott Svajtz legkissebb megtámadó külső erő ellen sem tudná magát védelmezni; midőn ellenben boldog maradásban élhet álló törvényjei, és a' maga által szabadon választott Előljárói alatt, 's a' t. A' Thurgaui Kanton is olly formán hatalmazta meg követjeit mint a' Zürici

Beállván az Országgyűlése, az Elől ülő olly lelkes beszéddel nyitotta azt meg, melly, ha ugyan igaz az, hogy az e'féle megnyitó beszédek előre ábrázolják azt a' mit az ülésekben határozni fognak, mindent jó reménységgel biztat „Tartsunk, úgymond a' többek között a' beszéllő, eggyüvé költsönös bizodalmunkkal, és minthogy soha sem akarunk egyebet, mint a' mi igasságos; reményljük teljes bizodalommal, hogy mind az a' mihez kezdeni fogunk, szerentsés kimenetellel fog megörvendeztetni. Ha bár nem mind vígasztalók 's örvendetesek is a' magokat előnkbe adandó tárgyak; átaljában véve még is nyugtató Hazánk állapotja. A' lefolyt tized alatt sok ízben rázkódtattunk meg azon rendűlések által, mellyek egész Európát érték, 's mellyek olly sok másokat kivetettek előbbeni állásokból. Többször mint eggyszer vala okunk félteni a' mi ősi örökségünket, a' nemzeti szabadságot és függetlenséget; de hála a' gondviselésnek, a' zivatarok keresztül mentek rajtunk, és ama' nagy örökségek mentve maradtak. — Tudjuk mi ezeknek bötsét; de bötsben tartjuk ezek mellett szomszédjainknak igazaikat is, hívek azon eggyezkedésekhez, mellyeket még atyáink kötöttek más Státusokkal: 's midőn illy gondolkodás módja mellett mozdúlatlanúl állunk, költsönösön várhatjuk másoktól, hogy minket is mint magában álló Nemzetet fognak tekinteni 's a' t.

A' Jul. 3, 4, 6 's 7-dikén volt ülésekben még semmi nevezetes határozás sem történt, ha azt az eggyet kivesszük hogy: vallyon be kellessék é az elválalkozott Swytz és Bázeli Kantonok küldöttjeit botsáttani az ülésekbe. Swytzre nézve tagadó képpen esett ki a' határozás; a' Bázeliekre nézve még függőben vagyon. Örvendetes vala magoknak a' Bázel városi küldötteknek szájokból hallani, melly igen jó szolgálatokat tegyen a' Tscharner helyébe választott új Biztos Nagel úr; 12 dragonyos és eggynehány tiszt, most rendet 's tsendességet tart, holott ez előtt hat batalion is kívántatott.

(Hasznos Mulatságok 6 Szám. ½ árkus Hirdetés)

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Figyelmeztetés.

(1) Egy Gazdaságbeli házi Tiszt kerestetik, a' ki megélemedett, de nem igen koros, úgy özvegy vagy nőtelen ember volna, — továbbá a' ki már valahol mint Ispán, vagy mint Kasznár szolgált, — a' magyar nyelven folyó számadásokban jártas, — meglehetős írása vagyon, 's szóval: állandó szolgálatot válalni kész. — A' Hivatalt kereső bővebb értekezés végett a' Jósef Piartzra Musch kereskedő Házában 1ső emeletben a' garáditsnak általellenébe útasíttatik.

Árverési hirdetés.

(1) Ts Ns Bihar Vármegyébe kebelezett priv. Nagy-Várad Városába a' tisztelt Megye néhai fő orvossának Sándorfi Jósef úrnak halálával maradott jó szerekből 's ízléssel épűlt ház a' f. e. Augustus hava 8-dik napján árverés útján a' többet ígérőnek el fog adattatni. — A' ház fekszik a' Tisztelendő Kaputzinusok Monostora és a' királyi Sóház között homlokkal a' vásári nagy piatzra. Van benne tíz lakó szoba, egy tágas konyha kamara; egy kissebb épületben melly hasonlóan a' nagy piatzra van arczal, találtatik két szoba, egy konyha és kamara; ezeken kívűl az udvaron két rend 16 lóra való istálló, és e' mellett egy szerszámos kamara, eggy tseléd szoba és egy négy kotsinak való szín. Nagy kiterjedésű kertjébe melly az udvarral eggyütt két hóld, és erős kőfallal van kerítve, áll két üvegház, kertésznek való alkalmas lakhely, egy gyümölts tartó kamara, sokféle válogatott gyümöltsfa, és mind ebbe mind az udvaron alkalmatos kutak vagynak.

Hirdetés.

(1) A' Nagymélt. kir. Magyar udvari Kamara rendeléséből közhirré tétetik, hogy az Ó-Budai és Visegrádi kir. koronai Uradalmak pintzéiben találtató borokból, több száz akó fehér és veres ó és új borok fognak hordók nélkül eladattatni közönséges árverés útján, a' legtöbbet ígérőknek, mindjárt helyben teendő kész pénz fizetésért; és pedig:

Folyó 1832-diki Augustus 1sőjén a' Buda-Örsi pintzéből, 200 akó ó, és 1000 akó új fehér bor; nemkülönbben 100 akó törköly és söprű pálinka.

F. e. Augustus 2-dikán a' Zsámbeki pintzéből 1000 akó új fehér bor.

F. e. Augustus 16-dikán reggel a' Visegrádi és Marosi pintzékből 1500 akó ó, és 1000 akó új fehér bor.

Ugyan az nap a' Bogdányi pintzéből 300 akó ó, és 1000 akó új fehér bor; és 50 akó törköly pálinka.

Második Félesztendő.

F. e. Aug. 17-dikén a' Tóthfalusi pintzéből 300 akó ó, és 500 akó új fehér bor. Végre

F. e. Aug. 21-dikén reggel az Ó-Budai pintzéből 500 akó ó, és 200 akó új fehér bor.

Tessék ezek végett a' venni szándékozóknak a' határozott helyeken 's napokon a' szokott reggeli és dél utánni órákon tartandó árveréseken megjelenni. A' vevő köteles leszen az általa megveendő mennyiség árának harmad részét mindjárt lefizetni; a' hátra maradandó sommát pedig a' bornak általvételekor, mellynek legkésőbb is f. e. September 10-dikéig megkelletik történni. Költ Budán Julius 9-dikén 1832.

Hirdetés.

(1) A' Nagymélt. kir. Magyar Udvari Kamara határozásának következésében hírdettetik, hogy a' Ménesi kamar. Kerületbeli Hegyeken ez idén reménylendő dézma bor, és pedig: a' tized és kilentzed eggyütt mind ménesen mind Kiadován;

A' tized és kilentzed Kuvinban;

A' tized és kilentzed Radnán;

A' tized és kilentzed Kovaszintzon;

A' nyoltzaddal eggyütt Solymoson;

A' nyoltzad Paulison — minden helyen átalánoson határozandó sommáért fog f. e. Augusus 21-dik napján Ménesen tartandó nyilvánságos árverés útján eladattatni a' legtöbbet igérőknek; úgy mindazonáltal, hogy az árverés helybenhagyását főbb helyről kellessék bevárni. Továbbá, köteles lészen a' vevő a' tizedet maga beszedni, és tulajdon költségén vinni a' hova szándékozik, és az ajánlott sommát, azonnal befizetni, mihelyest a' főhelyen történt helybenhagyás megérkezik.

A' kik ezen feltételek alatt vásárlani szándékoznak, jelenjenek meg e' folyó 1832-diki Augustus 21-dikén reggel 9 órakor a' ménesi Tisztartóság Kantzelláriájában, illendő bánat pénzzel felkészűlve. Költ Budán Julius 11-dikén 1832.

Hirdetés.

(1) A' Nagymélt. kir. Magyar udvari Kamara rendeléséhez képest köztudomásra adattatik, hogy sz. kir. Temesvár Fabrika nevű külső városában lévő, és a' kir. Kamarát, mint királyi használat illető Serház, az azzal járó szabadsággal eggyütt, e' f. e. September 24-dikén nyilvánságosan tartandó árverésen, a' legtöbbet igérőnek fog árendába botsáttatni hat egymásután következendő esztendőkre, 1833-diki Május 1sőjén kezdve a' számlálást. Azok a' kik ezen árendállásra megkívántató tulajdonságokkal bírnak, illendően meghivattatnak, hogy a' kir. kam. Temesvári Kormány Kantzelláriájában tartandó árverésen, elegendő bánat pénzzel felkészűlve jelenjenek meg. Költ Budán Jun. 26-dikán 1832.

Hirdetés.

(1) Tek. Ns Zemplén Vármegyében helyheztetett Tarczall Várossában lakott néhai Kaprontzay Ádám Úrnak végintézeti hagyományossai részéről közhírré

tétetik, hogy a' folyó 1832-dik esztendő November hónap 2-dik napján a' boldogúlt úrnak házánál kozárverés szerént e' következendő tsakugyan Tartzalon fekvő ingatlan Javak fognak eladatni:

1-ször: Nagy, és Kiss serfőző 60 kapás szabad, és déli oldalnak fekvő szőllő.

2-szor. Farkas 54 kapás fele szabad, fele dézma adó, és déli oldalnak fekvő szőllő.

3-szor. Bajúsz 3. kapás dézmaadó szőllő.

4-szer. A' lakház igen tágas négyszegű fundusával, melly 3 szobából, konyhából, tseléd házból, élés kamarából, sajtó házból áll. Vannak ezen szabad exemptus funduson több épületek is, nevezetesen: tágas istálló, és szekér szín kőből, és sindel fedél alatt, valamint a' lakház. Eggyik pintze kővel kirakva 90 hordóra, a' másik 60 hordóra való. Vagyon egy fa palánkkal körül kerített tágas kert gyümöltsfákkal, a' kertben sindellel fedett elég nagy méhes. Vagyon még ezen szabad funduson a' lakház mellett eggy ócska ház, és eggy Vinczellérház nád födél alatt. Vagyon két jó karban lévő száraz malom sindel födél alatt, mellynek középszerű esztendőbeli jövedelme 230 köböl életet tehet, a' Molnár részén kívül. Vagyon még hozzá tartozandó Molnár-ház nád födél alatt, és egy puszta taksás fundus. A' kinek szándéka vagyon ezen valóban szép és hasznos jószágot magáévá tenni, addig is értekezhetik eránta Fő Tisztelendő Szepessy Aloiz Apát és Tartzali Plébános Úrral, mint néhai Kaprontzay Ádám Úr végintézetének végrehajtójával.

Hirdetés.

(1) A' Nagy Mélt. Magyar Kir. Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik; hogy a' k. k. uradalmakban az idén reménylendő juh és bárány gyapjú, Pestre szállíttatva, még pedig az Ó Budai uradalomból 62½ mázsa juh gyapjú; 7 mázsa bárány gyapjú; a' Diósgyőriből 58 ½ m. juh, 5 ½ m. bárány gyapjú; az Aradiból 60 m. juh, 6 m. bárány gyapjú; a' Szent Andrásiból 32 m. juh, 3 ½ m. bárány gyapjú, öszvesen minteggy 213 mázsa juh, és 22 mázsa bárány gyapjú privat Licitatio útján úgy fog eladatni, hogy a' venni kívánók legfelsőbb ígéreteket tulajdon kézzel aláírt és petsételt nyilatkoztatásokban e' f. eszt. Aug. 26-káig inclusive a' Magyar kir. udvari kamara Praesidiumának Budára megküldjék; a' venni kivánók nyilatkoztatásaik e' f. eszt. Aug. 17-dikén délelőtt commissionaliter felnyittatnak; és a' legtöbbet ígérő, 's leghasznosabb feltételeket tévő vennikívánó további árverés nélkül a' kötelező levél megkészítésére meghivatik, a' többi ajánlóknak ígéreteik pedig a' szoros halgatás figyelme mellett tüstént commissionaliter semmivé tétetnek. Az említett terminus eltőltte után semmi további ígéretek el nem fogadtatnak; minden venni kívánó pedig ígéretét tökéletes határozottsággal tartozik kijelenteni határozatlan, 's tsak közönséges, vagy más ajánlathoz képest procenti ígéretek nem vétetnek tekintetben. A' Diósgyőri, Aradi és Sz. Andrási uradalmakból jövő gyapjú a' pesti kir. Só Hivatalnál, vagy részént az Ó Budai Tisztartóságnál tétetik le az árverés határ idejére, a' hol azt meglehet nézni; az Ó Budait pedig a' praefectoratusi hivatalnál.

Egyébbiránt a' legtöbbet ígérő a' contractus aláírásakor 2000 conv. ftot tartozik felpénzül letenni: az is előre hírül adatik, hogy különbség nélkül az anya

és kosgyapjún 2 pcent beleméres engedtetik; a' gyapjús zsákokat pedig az érdeklő uradalmaknak illő áron köteles a' vevő megfizetni. Buda Jul. 16. 1832.

Erdőmester kerestetik Rima-Brezóra.

(1) A' Tek. Rima-Brezói Vas Eggyesületnél az eddig volt Erdőmester meghalálozván, felszóllíttatnak mind azon az erdőszi tudományt kitanúlt férjfiak, a' kiknek ezen hivatalra kedvek volna, hogy életek korának 's bizonyság leveleiknek közlése mellett Jelentéseiket Rima-Brezóra Tettes Igazgatósági Előlülő Úrhoz folyó esztendei September 17-dikéig fizetéstől szabad póstán beküldeni ne késsenek. A' fizetést a' személy ügyessége fogja nevelni; ekkoráig volt 300 for. c. p. elegendő élet és fabeli Deputatum, két lóra portio szénában és zabban, u. m. 96 mázsa széna 's 60 kila zab, és tisztességes szállás.

Szép mezei gazdaság haszonbérbe adása.

(1) Tekintetes Komárom Vármegyében, eggy Komárom Városától két órányi, Győrtől három órányi távolyságra fekvő szép mezei gazdaság, több esztendőkre, jutalmas feltételek alatt, haszonbérbe fog adattatni. — Bővebb útasítást ád, és a' fraukírozott levelekre adandó feleletet elő mozdítja az Újság írói Hivatal.

Eladó-Ház.

(1) Közhírűl adatik: hogy Tek. Özv. Rakovszkyné szül. Tarkó Anna Asszonyságnak Pesten a' Barátok Piaczán 610-dik szám alatti Sarok-háza, saját kívánságára sz. kir. Pest Városának Földbirtoki (Urbarialis) Tisztségében f. e. Augustus 25-dikén reggeli 10 órakor tartandó árverés útján a' többet ígérőnek adatik el.

Eladó Patika.

(2) Kis Kunság' eggyik népes helységében egy jeles készületű 's keletű Patika szabad kézből eladandó. A' közelebbi feltételek felől, szabados (frankirozott) levelekben kérdezősködhetni T. Ritter Károly Táblai ügyvéd úrnál Pesten, a' Hajó útszában, 623. sz. alatt.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Julius 17-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké 87 for.		1821-diki Státus Lott. 100 forint	$122\frac{5}{16}$ for.
4 pCentes — — — $76\frac{1}{4}$ —		Béts városi Bankó kötelező $2\frac{1}{2}$ pCentes	—
1820-diki Státus Lott. 100 forint $177\frac{3}{4}$ —		Bank Actiáké	—

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Jul. 19-dikén 6 Láb, 6 Hüv. 0 Von. || Jul. 20-dikán 6 Láb, 4 Hüv. 3 Von.
— 21-dikén 6 Láb, 6 Hüv. 0 Von. ||

A' Gabonának Pesti piatzi ára Julius 20-dikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 —	6 —	5 — 40	Zab	1 — 40	1 — 36	1 — 34
Kétszeres	4 — 40	4 — 20	4 —	Kukoritza	2 — 24	2 — 20	2 — 14
Rozs	2 — 40	2 — 30	2 — 20	Köleskása	6 —	5 —	—
Arpa	2 — 20	2 — 10	2 —	Köles	—	—	—

7. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Szerentse.

Hajdan vak vala a' te neved, 's nem tudsz vala eggy helyt
Állani; most ezt, majd azt szeretéd ha örűlt.
Már ma te is másként; ha kisírt szemeket veszel észre
Ott hagyod, és örömet várni se mer ha szegény.

PESTEN *Szerdán* Szent Jakab Hava 25dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő ts. k. apostoli Felsége méltó tekintetére véve Nagy Tiszt. Péch-Újfalusi Péchy Ferentz Ó-Budai Plebánus úrnak az óltár és hívek szolgálatai körűl tett fáradozásait, őtet Széplakról neveztetett Boldog Asszony Apáturságával — Abbas B. M. V. de Széplak — méltóztatott megajándékozni.

Nógrádból. A' századok által megerősített nemesi törvényes szabadság napja tűnt fel Megyénknek e' f. hónap 18-dikán, midőn annak nagy számmal egybegyűlt Nemessége Nagy Mélt. Buzini Gr. Keglevich Gábor úr ő Excell. elölülése alatt tartá tisztújítását; melly következendőképpen ment véghez (a' T. V. Ispány' urakat már közlöttük;) továbbá: Fő Jegyzők Balás Istv. Huszár Jós. Aljegyzők: Sréter János, Szontagh Sámuel. Főadószedők: Szerémy Antal, Básty Dániel. Fő Fiscus Luchkovits Gábor. Alfiscus: Rutkay Lajos. Fő Sz. Birák: Traitler István, Kubinyi Ferentz, Pongrátz Antal, Horváth Antal. Al Sz. Birák: Széchenyi Miklós, Szily István, Vattay László, Fráter Pál, Prónay Antal, Bory László, Baros Max. Repeczky Ferentz. Fő útiigazgató: Beniczky Lajos. Számvevő: Somoskőy István. Fő Biztos: Kubinyi Ágoston. Biztosok: Ambrózy Gábor, Plachy Jósef, Szabó Lajos, Okolitsányi István. Esküdtek: Horváth Elek, Jezerniczky Mihály, Dubraviczky 'Sigmond, Jankovich László, Gellény Jósef, Okolicsányi Max. Horváth István, Láczay Károly. A' megye Főorvosai, Seborvosai Földmérője 's a' t. hivataljaikban megerősíttettek.

A' Nagymélt. kir. Magyar udvari Kamara az Eszéki Sóadónál megüresűlt Ellenőrséget Hatvani Só Perceptor Hochreiter Péter — az ez által esett nyílást pedig az ottan volt Ellenőr Karaturovich Boldizsár; e'nek helyét ismét az Aradi Sóadó Hivatalnál volt Irnok Binder János urak előléptetésével méltóztatott betőlteni; mindeniknek e'dig mutatott hív és pontos szolgálatja lévén ajánlója.

Horváth Országban a' Horváczkai Kam. Uradalom Tisztartóságát, az e'dig Zágrábban a' kam. Administratiónál Irnokságot nagy szorgalmatossággal viselt Borovják Antal úr nyerte ugyan tsak a' Nagymélt. kir. Magyar udvari Kamara kegyes határozása szerént.

Híradás

a' magyar tudós társaság nagy gyűlése tartásáról.

Ő cs. kir. Fő Hertzegsége a' Nádor mint Pártfogó helybenhagyásával, az említett társaság tiszteletbeli rendes és levelező tagjainak 1832-re szólló nagy gyűlése következő Augustus 28 dikán Igazgató tanátsáé pedig September 2 dikán kezdő-

dik. Elindúlt már ez előlülői meghívás mindenüvé, de ha valamelly eset akadályoztatná kézhez jutását, minden karbeli tagot, ezen hivatalos híradás emlékeztet hazafiúi tisztére. Pesten, Julius 25-dikén 1832.

Döbrentei Gábor m. k.
Titoknok.

Ungvárról, Sz. Jakab hava 18-dikán 1832. Méltóságos és Fő Tisztelendő Hám János Szathmári megyés Püspök úr ő Nga, apostoli buzgó látogatását Unghvár Vgyében Sz. Iván havának 14-dik napján kezdve, egész Sz. Jakab hava 14-dik napjáig, fáradhatatlan készséggel tartani méltóztatott. A' hol ezen Mgos főlelki Pásztor megfordúlt, mindenütt a' buzgóságnak, 's kegyességnek legnagyobb jeleit hagyta maga után.

Szomorú ugyan, de nyári idő lévén talám óvásul fog másoknak szolgálni e' közlés: Itt Unghváron f. h. 14-dikén d. u. négy óra tájban két felserdült Kis-Asszony a' tántz oskola előtt, mellynek hat órakor kellett kezdődnie, az annyok engedelme nélkül lopva az Ungh vizében menének fördödni, 's mind a' ketten oda fúlának. Nevezetes özvegy Asszonyságok gyermekei voltak, és így úri házakat borítottak gyászba. Vasárnap eggyszerre takaríttattak szomorú pompával ezen reménytelenül elhalt virágszálak.

E' folyó esztendő Sz. Iván havának 11-dikére virradó éjtszaka végezte jól futott földi pályáját Tek. Szigeti Szerentsy Tamás úr, életének 65-dik esztendejében, nem egész két hétig tartott súlyos betegsége után Unghváron a' Ns Vgye épületében, a' hova a' közjónak előmozdítására, Köz-Gyűlésre, sietett ez átalánosan tisztelt elsőbb rangú Tábla Biró. Minekutánna a' haldoklók Szentségét igazi Keresztyénhez illő buzgósággal felvette volna, lelkét a' Teremtőjének vissza adta. Ezen megboldogúlt úrban kesergi édes atyját, Mgos Szigeti Szerentsy István úr, a' Mélt. Itélő Királyi Táblának Köz-Birája. — Békével nyugodjanak tisztelt hamvai!

Nagyságos kir. Tanátsos Markovits Mátyás úr, hajdan a' N.mélt. Magyar kir. Helytartó Tanáts melletti Tudományokra ügyelő Biztosságnak Tagja, és a' kir. Tud. Egyetem Könyvnyomtató Intézetének Igazgatója, f. e. 's h. 23-dikán estveli nyoltzadfél órakor, a' haldoklók szentségeinek felvétele után végezte teljes elgyengűlésbeli elszenderedése után, 81-dik esztendejében, hasznosan töltött életét. Hamvai Pesten a' vátzi út mellett lévő temetőben fogják nyugvó helyeket tartani. Áldás emlékezetére.

Az erdélyi Híradó, szomorú jelentésekkel kezdi f. h. 10-dikén indított Levelét: Több hetektől fogva tartós essőzések voltak úgymond Erdélynek majd minden vidékein, a' Maros 's Küköllő folyók, sőt a' kissebb patakok is árkaikból kiöntvén igen nagy pusztításokat tettek, a' búza 's törökbúza vetéseket eliszapolták, hídakat elvittek, a' közösülés útját elzárták, 's emberek is eltemetődtek. Nevezetes nagy vízáradások valának Junius utólsó napjaiban, mellyek Szászsebes tájékán eggy borzasztó szerentsétlen esetet következtettek. Méltóságos Gróf Tholdi Ádámné asszony kotsijában szobaleányával 's elől eggy legényével Szebenből Szászsebes felé sebesen útazván, Junius 30-dikán Szászsebeshez közel a' Kelneki fogadó mellett lévő kőhídon keresztűl akarának hajtatni, a' híd alatt folyó egyébaránt tsekély patakotska a' hídat már szinte egésszen béborította vala, tsakugyan a' szerentsétlen útazók ezen veszedelmes helyhezetben is a' hídnak neki hajtattak, 's azon pillantatban, mellyben a' kotsis a' hídra érkezett, az a' szekérrel eggyütt beomlott, 's a' szerentsétlen útasok a' víz hullámiban találák halálokat. Szebenből, Julius 1sőjén kőlt eme' tudósittást adja: Városunkon keresztűl folyó Szeben vize, mellyen rendszerént | legkis-

sebb veszedelem nélkül szekérrel által szoktak járni, a' havasi patakok által úgy a'nyira feldagadott volt, hogy több mint 50 esztendők óta illy nagy vízre nem emlékeznek. A' víz az egész környéket elborította, a' vár faláig hatott, az elővárosokban a' lakosok házfedeleken szabadúlhattak lakjaikból. A' Ság 's Burger kapuktól kezdve Nepen Hamers falukig, a' szép zőld vetések helyein tsak eggy nagy tenger látszott, melly a' legszebb kerteket elpusztította. Iszap 's víz borítja a' réteket 's ez minden felé megbetsűlhetetlen károkat okozott, a' hidak igen sok helyeken eggybeomlottak, 's a' közösülés útjai elzárattak.

Brassóból Jul. 11-dikén hasonlóképpen a' nagy vízáradásról panaszlottak, mellyben eggy ember is elveszett. Azon vígasztalás zárja e' panaszokat, hogy a' barometrum tiszta időre mutat Kolosvárott; Brassóból pedig, hogy az ottani kereskedő Stephan Demeter Cservenvodali úr, 222 véka törökbúzát osztott ki, részszerént a' fegyvertviselőknek, résszerént pedig a' szegénységnek.

B é t s.

Ő Felségeknek f. h. 15-dikén Salzburgba lett érkezéseket örvendezések között jelentik az onnan indúlt tudósíttások.

Folyó eszt. Jul. 22-dike vala az a' szomorú emlékezetű nap, mellyen Ő Magossága a' Reichstadti Hertzeg Schönbrunban nagy reményekkel bíztató életét, elvégezte.

Ő ts. k. Ap. Felsége az udvari Kantzelláriából költ 's tulajdon felséges keze írásával erősített Irománnya által méltóztatta Motz Mátyás urat, a' 2-dik Oláh Határnok Ezerednél Fő Hadnagyot, Nemességre emelni Thurnthali praedicatummal.

A' ts. k. eggyesűlt udvari Kantzelláriа f. e. Jul. 5-dikén kiadott határozása szerént az Adelsbergi Kerületben megüresűlve volt Orvos hivatalt Dr. Nagy Lajos úrnak méltóztatott kegyesen engedni; a' ki e'dig a' Krainburgi Kerületbeli Orvos hivatalt teljes szorgalmatossággal és hívséggel viselte.

D a l m á t z i á b ó l.

Raguzából, Jun. 20-dikán. A' Boszniai pártütőknek fejek Achmetbégh Ressulbegovich Trebignéből az itteni veszteglő intézetbe vétettetett fel: mellyet midőn jelentenénk, bizonyosan mondhatjuk azt is, hogy e' szerént Hertzegovinából egészszen elenyészett a' pártütés. Általánoson véve ki is aludt mind Boszniában mind Hertzegovinában a' lázzadás lelke; vissza tér a' rend és békesség; úgyhogy a' kereskedés ezen Tartományokban új életre fog jőni. Ezt a'nyival inkább lehet reményleni, mivel a' fellázadt Gradachaczi Husseinbegh is több követőivel eggyütt, — a' kik között vagyon nevezetesen Dewenter Kapitán Mahmudbegh; és Osman Effendi Gradachaczi Musselim; továbbá Aga Bégh, Hussein öttse, és Sina Dubojer Kapitán, — Austriai földre lépett által.

Orosz Birodalom.

Ő Felsége a' Császár m. h. 25-dikén kiadott határozása szerént Grof Heyden II. Capit. Lieut.ot maga Hadi segédjévé nevezte ki, úgy hogy Bellonna fregata kormányozását is megtartsa. — Minap az a' hír érkezett Dantzigból, hogy az Orosz hajós Tisztek közűl az eggyik, Moreau nevezetes frantzia hadi vezér fija volna; (Ezt így véve mi is adtuk Hasznos Mulatságainkban) most a' híresztelésnek ellene mondanak a'nyiban, hogy nem a' frantzia hadi vezér, hanem valamelly éjszak amerikában volt Praesidens Monroe fija légyen az említett Orosz Tiszt.

Helsingsorsból f. h. 1-sőjén írták, hogy ott az universitás az nap nyittatott meg nagy ünnepi pompával; melly universitás Abo-ból tétetett oda által.

X

A' Dániában lévő Orosz Gral Consul jelenti, hogy f. e. Május hónap folytában az Orosz Birodalomból 11,757 tonna gabona vitetett be a' Dániai birtokokba; de ezeknek élet házaik még sem teltek meg, és még két hónapig leszen szabad oda gabonát bevinni az orosz birtokokból.

Lengyel Ország.

Gral Kossecki, Előlülő Gral Directora a' Varsói igasság kiszolgáltatása Osztállyának, ezen Hirdetést botsátotta a' Lengyel országi itélőszékekhez: „A' fenyíttő ítéletek, minthogy azoknak eggybeköttetésben kell állani az emberiséggel, renddel és az Ország bátorságával, különösen magokra vonták Ő Felségének figyelmét. A' fogházaknak gondviselői kötelesek az ollyan beadott személyekről szoros tudósíttást adni, a' kik még meg nem ítéltettek: ezen tudósíttásokat méltóztatik maga Ő Felsége megvi'sgálni, és mihelyest valami hátramaradást veszen észre Ő Felsége, az iránt szoros felelet alá vonattatik az igazság kiszolgáltatásra ügyelő Biztosság. Az illy hátráltatások okát nyomozván a' Biztosság, úgy találta, hogy a'ban leginkább az Ügyvédők hibások, minthogy védő előadásaikkal késszen nem tudnak lenni a' kiszabott időre: olly késedelmesek pedig, hogy az itélőszékeknek még pénzbeli büntetés, sőtt személyes kénszeríttés által is kellessék azokat nógatnia, kötelességek teljesítésére. Felesleges volna azt itt rajzolgatni, melly szép foglalatossága legyen eggy részről az Ügyvédőnek valamelly vádoltatottat menteni; más részről pedig mennyit ártson betsületének az, ha ezen kötelességét nem teljesítti: tsak a'ra kivánja az igasság kiszolgáltatására ügyelő Biztosság emlékeztetni az Ügyvédőket, hogy a' fenyíttő ügyekben elveszejteti az e'féle halogatás a' fenyíttékkel a'nak valódi arányozatját, és megsérti az emberiséget. Mihelyest ugyan is bűnös a' vádoltatott, és a' büntetés nem gyorsan vitetik rajta véghez, semmivé lessz a' büntetésnek azon arányozatja, hogy mások az a' féle bűnhödésektől őrizkedjenek, mellyeknek emlékezetek már talám egésszen elenyészett, vagy ha van is még, de nem olly eleven, mint akkor tájban vala, midőn a' vétkes tett megtörtént: hogyha pedig ártatlan a' bevádoltatott, 's azt talám tsak emberi gonoszság, vagy pedig némelly különös öszveütközések keverték vétekbe, és ezek miatt fosztatott meg személyes szabadságától; millyen méltatlanságot követ el rajta, a' kinek kezei között elakadva hátráltatódik közönséges ítélet által kimondandó ártatlansága 's szabadságának megnyerése? Azon költségek, mellyek a' rabokkal tölt fogházak tartása miatt terhelik a' kintstárt; azon káros következések, mellyek a' vádoltatottnak mind erköltsét, mind egésségét rongállják; azon veszteség, melly a' különbben is nem eléggé népesült Országban sok munkás kezeknek elzárása miatt támad: mind ezek hasonlóképpen következései a' fenyíttő ügyek hátráltatásának, mellyek méltó tekintetet érdemelnek. Hogy tehát mind ezen rosszak megorvosoltassanak, kötelességének tartja az igazság kiszolgáltatására ügyelő Biztosság minden közhivatalban lévő Ügyvédőket a' rend, közbátorság és emberiség nevében felszóllíttani, hogy a' fenyíttő törvényszékek előtt álló védetjeikért, mentéseket a' határozott időre adják be. Ezen Ügyvédőknek társasági érezésektől várja az igazság kiszolgáltatására ügyelő országos Biztosság, hogy ezen felszóllítás azt a' meggyőződést fogja elméjekben ébreszteni, hogy okvetetlenül szükséges legyen nekiek az e' féle mentéseket minél előbb elkészítteniek; de ha még elégtelennek tapasztalódnék is ezen serkentő mód is, szükségesnek látja a' sokszor érintett Biztosság azon határozást előre nyilvánságos-

sá tenni, hogy a' melly közhivatalban lévő Ügyvédő háromszori megszólíttás után sem adná be az itélet elejébe mentését azt elő-zör hivatalától három hónapig tartandó felfüggesztésre, a'nakutánna pedig a' negyedik megintés is foganatlanúl maradván, hivatalának teljes elvesztésére kárhoztatja. Azon esetben, hogyha az Ügyvéd főbb rangú, 's talám a' Biztosság tehetősségét haladná a'nak hivatalától leendő megfosztatása, az Országlás előtt fog e'nek teljesítése iránt nyomos lépéseket tenni."

A' Helytartó Hg is hírdetést botsátott az épittő hivatal osztályban lévők iránt; melly szerént a' kik e'féle hivatalt kívánnak nyerni, azok előbb szoros vi'sgálat alávessék magokat.

Nagy Britannia.

Említettük legközelebbi levelünkben, hogy a' külső dolgokra ügyelő osztályban minteggy 300-ig való Tagjai tartottak az Alsó Háznak értekezést Lord Palmerstonnal; de foglalatjáról még a'kor semmit sem tudtunk: később érkezett tudósíttásokból értjük, hogy a'nak tárgya az oroszholland tartozások valának. A' Courier következendőképpen adja: Lord Palmerston elejébe terjesztette a' gyűlésnek, mennyire óhajtotta légyen 1815-dik eszt.ben a' britt országlás azt, hogy Belgiom Hollandiával eggy Fejedelem birtokában eggyesűljön, és hogy ezen óhajtását a'nál bizonyosabban végre hajthassa, szükségesnek találta az orosz udvart is bele szőni az interessébe. Ezen okból bátorságosította Anglia az Oroszt, hogy bizonyos régi hollandi követelése neki fizettetni fog mind a'dig, míg a' két Tartomány eggyesűlve fog maradni; de a' fizetés azon pillantatban meg fogna szűnni, mihelyest azok elválalkoznának. Ezen akkori szemléletnek még tsak eszébe sem ötlött, hogy jöhessen valaha olly idő, mellyben eme' két Státus újra elválalkozzék: minthogy pedig ez vóltaképpen eljött, még pedig olly formán jött, hogy az új öszvebékélléshez többé semmi reménység sem lehet; Európának tsendessége megkívánja, hogy az elválalkozás olly feltételek alatt menjen véghez mellyek minden felekezeteket megnyugtassanak. A' britt Országlásnak nagy befolyása vólt az ezen tárgyat illető alkudozásokba, 's tsak nagy bajok meggyőzése után vehette a'ra az Orosz Császárt, hogy azon eggyezkedéshez álljon, melly Belgiom függetlenségét eggy új Fejedelem alatt bátorságosíttja. — E're az a' kérdés adta magát elő, hogy az Orosz elveszíttse é azon pénzét, melly az 1815-diki rendelkődzés által, részére bátorságosítva vala? — Nagyon természetes dolog az, hogy az Orosz Császár, már tsak azon vérségi eggybe köttetés által is, mellyben áll az Oraniai Hgekkel, szerette volna ezeknek örökségeket egész előbbeni állapotjokban megtartani; szint' olly természetes dolog továbbá az is, hogy azon rendelkődzést állandónak lenni óhajtsa az Orosz, melly őtet követelésének jutásához bátorságosíttja: ezekre nézve, nagyon nehéz vólt az Orosz udvart reá venni hogy helybenhagyását adja az említetteket semmivé tevő Eggyezkedésre. Minekutánna pedig ezen helybenhagyás tsak ugyan elkövetkezett, vallyon lehet é az Orosz Császártól azért eggy tetemes áldozatot kívánni, hogy ő Anglia óhajtásainak teljesedést engedett? De félre téve egyedűl az igazságon álapult kérdést, Lord Palmerston azt nyilatkoztatta, hogy ő azon hiedelemben vagyon, hogy Anglia valódi haszna hozza magával barátságos helyezetben maradni az Orosszal. Különösön kívánandó dolog légyen az, nemtsak a' Lengyel nemzet sorsára, hanem egész Európára nézve, hogy Lord Durham küldettetését ne kövesse az angoly Parlamentomnak nyilatkoztatása, melly az Orosz Császártól megakarja azt vonni,

a' mi azt a' szoros igazság szerént illeti. — Több Tagok, nevezetesen Dr Lushington és Sir M. W, Ridley azt nyilatkoztatták, hogy véleményjek az Országlásával teljesen eggyezzék. — Evans Obester, Lord Palmerstonnak azon kívánatjára, hogy Anglia az Orosszal eggyességben maradjon, azt nyilatkoztatta, hogy ő sokkal hasznosabbnak itéli, ha Frantzia Országgal marad szoros eggyesületben. E're azon nyomon azt válaszolta Lord Palmerston, hogy midőn ő az Orosz udvarral tartandó szoros eggyességet javallja, nem állítja a' Frantziával leendő egyenetlenség jóvoltát; ugyan is, egyedűl Frantzia Ország az, mellyel tartandó eggyességért 's barátságért, mindent elkellessék Angliának követni.

Frantzia Ország.

Itt, a' hol a' visszás gondolkodások régóta ellenkező tettek gyakorlásában vannak, új öszveütközésben találkoznak egygyüvé, midőn a' ministeriális gondolkodásúak a' felhevűltek letsillapíttására ajándékon osztott újság Levelekkel kívántak élni; ugyan azt teszi az ellenfél, a' Constitutionellének előbb volt Szerkeztetője Cauchois-Lemaire úr által, ezen nevezet alatt: „le Bon Sens" költ Leveleit hasonlóképpen ingyen osztogatva ki. A' Szerkeztető, Laffitte, Odillon-Barrot és Arago urakat kérte meg, hogy az ő Levelei az Ellenzőfél = Oppositio — auspiciuma alatt jelenhessenek meg. Mint az Oppositiónak e' végre meg nem hatalmazottjai ezt az egésznek nevében nem teljesíthették; de mint eggyes tagok a' kivánathoz átalánosan hozzá állottak, és az ajándék Levelek megjelenését e' szerént nem akadályoztatták.

A' Moniteur, egész négy oszlop nyomtatásban vesződik az oppositionalista journálokkal, hosszasan igyekezve azt megmutogatni, hogy minden zenebonának azok voltak az indíttó okai szabados irásaikkal. Nevezetes benne ez a' kérdés: Mimódon találkozhatnak mindenkor emberek, a' kik készek a' Nemzet nagyobb része akaratjának ellene szegezve magokat, feltámadni? E're ez az előterjesztés: Ha közelebbről vi'sgállja az ember, kik légyenek az e' féle személyek, mindenkor nyomorék teremtéseken fog megállapodni. Midőn eggy igaz felvilágosodott, de félékeny elme le űl a' maga íróasztalához, és az okosság 's ékesszóllás szabásai szerént fontosan mutogatja a' Köztársaságnak, vagy a' Legitimitásnak helyes igazságát; az ablaka alatt rendbe állanak az útszán a' kevésbbé felvilágosodott, de merész emberek, és a' bent izzadónak gondolatjait eme' rövid szovakba szorítva: „Éljen a' Köztársaság!" vagy pedig: „Éljen V. Henrich!" kikiáltják. — Azután valamelly publicistával vesződik a' nevezett előadó; a' ki talám azt állíttja, hogy az Olvasó ha újság levélből nem, majd valamelly könyvből fogja a' vítatott tárgyat megtanúlni. E'nek azt feleli a' tzáfoló, hogy az Újság levelet soha sem olvassák olly hideg vérrel, millyennel a' könyvet; e'nek élete tsak eggy szempillantásnyi, ugyan azért a' maga szempillantását használlja is, jól tudva, hogy ő Könyvtárakba (rendszerént legalább) helyet foglalni nem szokott: ő tsak a' felhevűlt elmékre tart számot. Hányan nem kárhoztatnák, kérdi az előterjesztő, tulajdon elődássokat, ha gondolóra vennék az ő hírészteléssek megett rejtekező tetteket! Hányan nem dobnák messzire író tollaikat, ha meggondolnák, hogy hány másnak szolgáltatnak ez által fegyvárt a' kezeikbe. Tulajdon lelkek ösmérete lenne itélő birájok, melly a' névvel nevezett itélőbíró kárhoztatását megelőzné. 's a' t. A' Gazette de France felel a' panaszolkodó Moniteurnek; rövid fog-

ialatba szorítva e'nek is velejét, a'ra megy ki, hogy a' Moniteur a' nép felségét = souverainität — szándékozik lerontani.

A' Tudományok Akademiája Julius 9-dikén tartotta ülését, hogy Cuvier helyébe Titoknokot válasszon; 45 szovatolók között Dulong Mathemat. 30-at nyert a' maga részére, 's e' szerént semmi akadály sem maradt fel, hogy ezen választást kir. helybenhagyásért a' Felség elejébe küldhessék. Ugyantsak Cuvier Professorságért a' kir. kertben = Jardin du roi — Blainville úr választatott; vetélkedője Duvernoy úr vala, de e'nek részére tsak ketten szovatoltak.

A' Temps, szint' olly hosszú tzikkelyben fejtegeti a' maga szemléletjeit, — mellyekből bajos volna eltalálni, hogy mellyik félhez szítt — mint a' Moniteur: a'ban talám egész szándékát kiöntötte, midőn azt állíttá, hogy eggy vagy két nappal hamarább vagy később, által fogjuk a'nak szükséges voltát látni, hogy ministeriális Tanáts Előlülő választassék. — Ez alig ha nem tesz valamit; azt t. i. hogy a'nak a' gondolkodása módja fogja, legalább ideig óráig, zabolázni a' különbbféle véleményeket.

Portugallia.

Jun. 26-dikán írták Lizabonából, hogy D. Pedro megjelenésének halogatódása, nagy aggódást okoz itteni barátjainak; D. Miguel teljes bizodalmának mutogatására, rendkívűl gyakran jelenik meg a' Közönség között, 's minden eggyházi ünnepléseknél, valamint a' játékszíni mutatásoknál is jelen szokott lenni. — Az egygyesűlt amerikai Státusok Gral Consulja Falmouthból eggy angoly hadi hajón ide érkezett, és az óta gyakran ministeriális értekezést tartott a' külső dolgokra ügyelő Osztállyal. — Eggynehány nappal ez előtt fontos tudósításokat vett D. Miguel az ő Londonban lévő diplomatiai Agenssétől, úgyhogy azok végett ministeriális tanátsot is tartott. — Mind azon személyekre, a' kik D. Pedro részére hajlanak, különös vigyázat vagyon; megkettőztetett pedig minden itt mulató Frantziákra.

Az angoly levelek szerént Junius 26-dikán indúlt ki D. Pedro hadi serege Sz. Mihály szigetéből: minekelőtte elhagyta volna ezen azori. Szigeteket, köszönetét jelentette az igaz űgy mellett állhatatos lakosoknak; a' fegyvereseket pedig serkentette a' hívségre és bajnok tettekre.

Londoni Levelek adják Sz. Mihály Szigetéből vett tudósíttás után: Végre tsakugyan mint bizonyosat írhatjuk, hogy D. Pedro seregei Jun. 25-dikén reggel hatodfél órakor hajókra szállottak; a' rossz idő tartóztatta e'nyire hátra, de még most is akadályoztatta a' tsendes szél sebes hajózásokat, úgy hogy szerentsésen partot éréssekről tsak eggynehány nap múlva várhatunk tudósíttást: a' mint reménlyjük, ezt eggyszerre fogjuk venni a' dolog kimenetelét jelentő hírrel. (Úgy vélekednek t. i. a' dologba belátni akarók, hogy a' legrosszabb esetben D. Miguel az éjszak amerikai hajókra fog szállani kintsével, 's azokon által vitorláz a' világ más részére.)

A' hódoltató tábor kiindúlását e'ként írták Ponte Delgadóból Jun. 25-dikén: Relvao nevet viselő térségén volt felállítva az oltár; ez előtt mondattatott el felszóval a' szorosan öszve állott seregek előtt, reggel 4 órakor a' könyörgés. Lelket emelő szemlélet volt ezen ügyök mellett buzgólkodó vitézeket esedezni látni a' seregek urához igazságos szándékjok elősegélléséért. A' könyörgésnek végezetével rövid bátoríttó beszédet tartott a' Császár a' seregekhez; 's úgy, velek eggyütt, sajkákra űlt. — Utolírás: Jun. 26-dikán. Már mind vitorlák alatt állunk; mindenek legjobb kedvet mutatnak.

D. Pedro erejét sokszor adták már, adja ezt az imént láttuk írás is, következendőképpen: 2 Fregata, 2 Korvett, 3 Brigg, 4 Schoner, 15 ágyúzó sajka, 65 szállító és eggy gőzhajó Superb teszi azt. A' seregek száma: 10,000 portugalli, 1500 frantzia és angoly; a' hajós legények ezeken kívül 2400 főre mennek.

Az azori Szigeteken Párison keresztűl érkezett tudósíttások is eggyeznek amazokkal a' Londonon keresztűl jöttekkel; de a' Párisiak még tovább mennek 's azt mondják, hogy D. Pedro 7450 emberrel Milfontes öbölben kiszállott a' szárazra; e'dig mindég azt hitték, hogy Oporto legyen kiszemelve a' kiszállásra. Azt is akarják ezen utóbbi híresztelések tudni, hogy két D. Miguelista fregata, mellyek élelemre valókkal 's hadi szerekkel terhelve indíttattak ki Lizabonából, hogy a' Maderaiak segéllésére vigyék azokat, alig hagyván el a' lizaboni kikötőt, mindjárt D. Pedro hajós seregéhez tsatolták magokat.

Spanyol Ország.

Madridból Jun. 28-dikán: Ma fognak itt felszenteltetni, és kiosztatni azon zászlók, mellyeket Ő Felsége a' Királyné a' kir. testőrző seregek és szabadakaratúaknak készített ajándékúl: az ünneplés Marquis Zambrano, hadi Minister előlülése alatt fog tartattatni. A' Király parantsolatjára, minden ezen ünneplésen jelen leendő katona 10 realt kap ajándékba, és így a' 21,390 főre telő kir. szabadakaratúak között nevezetes somma fog kiosztatni.

Eggynehány nappal ez előtt szemléletet tartott a' Király a' fővárosban és a'nak környékében lévő seregeken, mellyek minteggy 10,000 főből állanak.

Az itteni Országlás most sokkal tsendessebben szemléli a' portugalli dolgokat mintsem e'nekelőtte; minthogy az angoly és frantzia kormányok bátorságosíttást adtak a'ról, hogy ha D. Pedro győzni találna, tehát Leánya Dona Maria nevében országlás neveztetik ki, és a' pyrenäumi félszigetnek tsendessége legkissebben sem fog megháboríttatni. — Ezt annyival bíztosabban lehet reményleni, mivel a' terceirai Országlás nevében Jun. 10-dikén kőlt felszóllíttásis ezen szókkal végződik: „Az elmúltaknak felejtése, jövendőre nézve pedig eggyesség, és rend légyen közöttünk."

Görög Ország.

Jun. 28-dikán adta a' Notizie del Giorno ama' Korfuból vett tudósíttást, hogy Tsavella, (más irás szerént Zavella) Patrasz erősség Kormányozója I. Otto Görög Ország uralkodója zászlóját kitűzte Május 19-dikén; ugyan azt tselekedték más görög Vezérek is mind a' szárazföldi Tartományokban, mind Peloponnezban.

Párisból Jul. 9-dikén. Londonban a' múlt héten tseréltetett fel költsönösön a' f. e. Május 7-dikén Frantzia Ország, Anglia, 's az Orosz Udvar és a' Bajor Király Ő Felsége között köttetett Eggyezkedés, mellynek következésében ezen utóbb nevezett Felség, a' maga fija Otto nevében felválalja a' Görög Országi királyi Méltóságot: a' más nevezett három Hatalmasságok a' Portával alkudozni fognak, hogy Görög Ország határai, kárpótolásért nagyobbra terjesztessenek.

Figyelmeztetés.

A' Titt. Újság olvasó Közönségnek ezennel jelentjük, hogy ezen Újságra az előfizetési út még mind ez ideig olly módon áll nyitva: hogy a' T. előfizető Uraknak az 1-ső számtól fogva szolgálhatunk.

(Hasznos Mulatságok 7. Szám. 1 árkus Hirdetés)

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Müller Könyvkereskedésében Pesten

az Urak útszája kezdetén a' Serviták Klastromával által ellenben lehet kapni:

(az árrok pengő pénzben.)

Ifjabbik Robinzon, melly a' gyermekeknek gyönyörködtetésekre, és hasznos mulatságokra németűl Kampe T. H. által írattatott 1830. Kötve 1 for. 30 kr.

Ezer egy Éjszaka. Arab Regék. Fordította V...M... Pesten 1832. Kilentz Füzet, 4 for. 30 kr.

Kisfaludy Károly minden Munkái. Öszveszedte Toldy Ferentz Budán, 1831. 10 Darab, 6 for.

Az Orosz Birodalom Statistikai, Geographiai, és Historiai Leirása. Budán 1831. 1 for.

Az Austriai Birodalomnak Statistikai, Geographiai, és Historiai Leirása, kidolgozta Lassú István. Budán 1829. Kötve 2 for.

Ugyan Müller Könyvkereskedésében találtatnak: a' legújabb 's legszebb varró-formák; (Tupfmuster) arany-prémezetek; patent petsét ostyák; a' nagy Lotteriákhoz sors számok, a' gyermekek számára szükséges kilineázott író papirosok, magyar, német, vagy deák exemplárokkal, eggy eggy per 2 kr.

Seb-Orvosi Hivatalra Concursus Hirdetés.

(1) A' Nagy Mélt. Magyar Udvari Kamara rendeléséből köztudomásra adattatik, hogy a' Klampaczky János úr nyugodalomra tételével megüresűlt Szolnoki kam. Seb-orvosi Hivatalra, mellyel a' Kamara részéről esztendőnként 200 for. kész pénz fizetés, azon kívűl 3 mázsa só, és 6 öl tűzi fa; a' Közönség részéről pedig 100 for. kész pénz, 24 pos. mérő búza, 10 mérő árpa vagy zab vagyon öszve köttetve, Concursus fog tartattatni. A' kik ezen Hivatalt megakarják nyerni, kérelmeket szükséges irományokkal, ú. m. Diplomával, 's a'ról szólló bizonyíttásokkal, hogy ezen tudományban elegendő gyakorlottsággal bírnak, és fedhetetlen életet viseltek, e' köz hírré botsáttás napjától számlálva hat hét alatt ezen kir. Magyar Udvari Kamarához nyújtsák be. Költ Budán Jul. 17-dikén 1832.

Eladó Majorság.

(1) Esztergom Szabad Királyi város határában a' Táti útban a' várostól, fél gyalog órányira fekvő több szobákból marha istállókból, juh akolból álló majorság a' hozzá tartozandó kertel és szántóföldekkel minden órában szabad kézből eladandó. A' venni kívánó bővebb tudósitást nyer azon majorságban.

Második Félesztendő.

Hirdetés.

(1) A' Magyar Óvári Fő Hgi uradalom részéről ezennel köztudomásra botsáttatik, hogy f. e. September 4-dik napján reggel 9 órakor az uradalomnak Mosonyi Juh tenyésztésében, a' mint már ez előtt is gyakorlásban volt, közönséges árverés fog kezdődni. Eladók lesznek az idén mintegy 5000-re menő darabok, mellyek még tenyésztésre is alkalmatos, noha különbféle időkorú anyajuhokból, és ürükből állanak. Ezek mind közönséges árverésen adatnak el a' többet ígérőknek; hanem a' tenyésztésre alkalmatos kosokra, az árverés ideje előtt is lehet szabad kézből alkut tenni.

Hirdetés.

(1) A' Nagymélt. kir. udvari magyar Kamara rendeléséből közhirré tétetik: hogy Tettes Ns Borsod Vgyében helyheztetett, és a' Diósgyőri királyi uradalomhoz tartozó Muhi pusztán folyó 1832-dik esztendőben Augustus hónap 21-dik napján reggeltől kezdve árverés útján e'következő 689 darab finom gyapjas merinofajta kosok, és juhok: úgymint a' hágásra még alkalmatos 34 kosok, két esztendős 67 kosok, tenyésztésre alkalmatos 230 anyajuhok — 23 darab mustrált anyajuhok, két esztendős kos alávaló 85 juhok, — 250 darab öreg ürük kész pénzért elfognak adódni; a' kiknek tehát ezen juhok megvételére akaratjok lészen a' fentírt helyen, és időben jelenjenek meg. Budán Julius 16-dikán 1832.

Eladó-öl-fa.

(3) Méltóságos Gróf Ráday Gedeon Úrnak T. Ns Pest Vármegyében Aszód Mező Város szomszédságában fekvő Ikladi Jószágában van 170 erdei öl Cser, és 80 erdei öl Gyertyánfa, — mind száraz és fiatal hasáb — a' legillendőbb áron el adó. Az árát meg lehet tudni Pesten a' Nagy híd útszában a' 4-dik számú Fészl Házban, Fiscalis T. Porkoláb Dániel Úrnál, Ikladon helybe az ottani és Pétzelen az ott lévő M. Uraság Tisztjeinél.

Árverési hirdetés.

(2) Ts Ns Bihar Vármegyébe kebelezett priv. Nagy-Várad Várossába a' tisztelt Megye néhai fő orvossának Sándorfi Jósef úrnak halálával maradott jó szerekből 's ízléssel épűlt ház a' f. e. Augustus hava 8-dik napján árverés útján a' többet ígérőnek el fog adattatni. — A' ház fekszik a' Tisztelendő Kaputzinusok Monostora és a' királyi Sóház között homlokkal a' vásári nagy piatzra. Van benne tíz lakó szoba, egy tágas konyha kamara; egy kissebb épületben melly hasonlóan a' nagy piatzra van arczal, találtatik két szoba, egy konyha és kamara; ezeken kívűl az udvaron két rend 16 lóra való istálló, és e' mellett egy szerszámos kamara, eggy tseléd szoba és egy négy kotsinak való szín. Nagy kiterjedésű kertjébe melly az udvarral eggyütt két hóld, és erős kőfallal van kerítve, áll két üvegház, kertésznek való alkalmas lakhely, egy gyümölts tartó kamara, sokféle válogatott gyümöltsfa, és mind ebbe mind az udvaron alkalmatos kutak vagynak.

)(o)(

Eladó Patika.

(3) Kis Kunság' eggyik népes helységében egy jeles készületű 's keletű Patika szabad kézből eladandó. A' közelebbi feltételek felől, szabados (frankirozott) levelekben kérdezősködhetni T. Ritter Károly Táblai ügyvéd úrnál Pesten, a' Hajó útszában, 623. sz. alatt.

Első a' húzatandó Nagy-Lotteriák közűl a' szép két Uradalom

Roguzno és Nizniow

Bétsben ts. k. priv. Nagykereskedők Hammer és Karis-nál, mellyben öszvesen nyerettetik

43,000 d. ts. k. arany, valóságos aranyban, és 200,000 for. V.Cz.

Az ezen Lótteriában nyeretendő sommák tsak aranyban, beszámlálva az aranyra fizetődni szokott agiót is, tésznek minteggy

Fél Miliom Forintot

Bétsi-Betsben, 's e' szerént a' nyereségek teljes száma

700,000 forint ugyantsak Bétsi-Betsben.

A' Nyerőnek váltságúl az Uradalmakért

30,000

ts. k. teljes mértékű arany darabok ajánltatnak aranyban, melly somma az arany Agio-hoz képest, minteggy

140,000 forint ezüstben, vagy is 350,000 Váltó-Czédulában.

A' 22,000 nagy számu nyerők között, a' legkissebb elől 's utol nyerő is

legalább eggy ts. k. aranyat nyer aranyban.

Eggy Sors számnak az ára 5 forint ezüst pénzben

és minden öt darab sorsot egyszerre vásárló, eggy ajándék sorsot nyer.

Az ezen Játékot előterjesztés, melly magában igen eggyszerű és világos, előadja mind azon hasznokat, a' mellyeket az igér; de itt bővebben leírni, a'vagy tsak azért sem szükséges, mivel ez már közönségesen ösméretes.

A' húzás, ha hamarább nem, f. e. November 27-dikén okvetetlen megfogtörténni.

Sorsokat lehet ezen Lotteriához váltani Pesten Liedeman J. S. Fridrich Nagy-Kereskedő Irószobájában, valamint Liedemann F. B. és Társa Rőfös-Kereskedésében

„a' Szép Magyarné"

Című boltban, a' Város-Ház Piatz és Vátziútsza szögeletén.

)(

Nagy hasznokat ígérő Lotteria.

Bétsben Choith's Dl Fia 's Társasága kereskedésében legfőbb engedelem mellett kifognak játszattatni Schneeberg és Laas uradalmak, mellyek Illyriában, az Adelsbergi kerületben feküsznek,

Váltságúl 100,000 forint ajánltatik érettek ezüst pénzben, vagy 250,000 V. Cz. a' meg nyerőnek.

A' Lotteriában különös előhúzás fog történni, azután pedig a' fő húzás, e' következendő képpen:

A' különös előhúzásban kijövendő számok, mellyek az ezen húzást mindjárt követendő főhúzásban a' több sors számokkal eggyütt fognak játszani, veressel vagynak nyomtatva, 's ezek számára különösen vagyon

2,150 nyerőnek, 25,000; 7000; 5000; 4000; 3000; 2500; 1000; 500; 200; 50; 's a' t. forintokat tévő sommánként

öszvesen 80,000 forint Bétsi Betsben.

Azon sorsszámok ellenben, a' mellyek tsak a' főhúzásban fognak játszani feketével vagynak nyomtatva, és az előhúzásban játszott sorsok nyereségével eggyütt

4,318 nyerőknek, 250,000; 20,000; 15,000; 11,000; 7,500; 6,000; 4,500; 2,000; 1,000; 500; 250; 200; 100; 25 etc. sommánként, öszvesen 375,000 forint B.B.

Vagyon még 4,000 zőld, és ugyan 4,000 sárga ajándék nyerő-sors is; ezek számára 8,200 nyerők, 10,000; 1.000; 500; 200; 100; etc. sommánként

öszvesen 85,000 forint van határozva B.B.

A' különös előhúzás, a' főhúzással, és ezen ajándék sorsokkal eggyütt 14,668 nyerőt fog számlálni, a' kik kész pénzben

250,000; 25,000; 20,000; 15,000; 11,000; 10,000; 7500; 7000; 6000; 5000; 4000; 3000; 2500; 2000; 1000; 500; 250; 200; 100 's a' t. forintonként

540,000 forintot fognak nyerni B B.

Minden, a' ki tíz veres sors számot (mellyek mind az első, mind a' fő húzásban eggyütt játszanak) eggyszerre megvesz kész pénzért, eggy zőld vagy sárga ajándék sorsot nyer ingyen, mind a'dig valamig az e'félék el nem fogynak. A' zőld és sárga ajándék sorsok azon különös hasznot ígérik, hogy nem tsak a' háromszori húzásban játszanak a' több sors számokkal eggyütt, mind az elő, mind addig a' főhúzásban t. i. hanem még különösön az ezek számára határozott húzásban is, a' mellyben okvetetlenül mindeggyiknek nyernie kelletik. Azon kívül 200 ajándék nyerő sorsnak meghatározottan kétszer kelletik nyerni; de igen szerentsés esetben nyerhet eggy ajándék sors szám hétszer is.

A' ki tíz fekete sorsot eggyszerre vált kész pénzért, annak tsak eggy feketével nyomtatott ajándék sors adattatik, melly különös bélyeggel leszen jegyezve; ezen feketével nyomtatott sorsok tsak a' főhúzásban fognak játszani.

Az előhúzásban nyerendő legkevesebb somma 50 for. a' főhúzásban pedig 25 for. B.B.

Az elő és fő húzásban játszandó veres sors ára 5 for. pengő pénzben; tsak a' főhúzásban játszandó feketével nyomtatott sorsé pedig 4 for. ugyantsak pengőben.

Sorsokat lehet váltani Bétsben az alólírt nagykereskedésnek, Singerstrasse, 801 szám alatt lévő tulajdon házában; de lehet a' Biro falomnak minden nevezetes Városaiban is. Költ Bétsben Jun. 16-dikán 1832.

Coith s Dl fia 's Társasága.

Pesten sorsok vannak Liedemann Fridrich J. S. Nagykereskedésében; úgy Liedemann F. B. és Társa rőfös kereskedésében is, a' Város-Ház piatza és vátzi útsza szögletén lévő bóltban a' „Szép Magyarné" Czím alatt.

Serház árendába adása.

(2) Szeged Sz. kir. Városában kebelezett Serháznak bérbeli ideje folyó esztendő Mindszent Hava 31-dikével végéhez közelgetvén, annak ismét három egymást követő esztendőkre közárverés útján Polgár mesteri Tiztségénél naponként olvasható feltételek mellett leendő bérbe botsátatására f. e. Kisasszony hava 14-dik napja határoztatott. A' kiknek tehát kibérleni szándékjok vagyon a' fentírt helyen, és határ napon magokat jelente neni terheltessenek.

Hirdetés.

(2) A' Nagy Méltóságó Királyi Magyar Udvari Kamarának tendeléséből ezen. nel köz hírré tétetik: hogy jövő Augustus hónap 25-dik napján nemes Pest Vármegyében helyheztetett Szabad Királyi Buda Fő Várossától eggy órányi messzeségre fekvő Budaeörs nevezetű Koronalis helységben 160 darab valóságos Spanyol evedetű harmadfél, és 50 darab negyedfél esztendős kosok, 220 ürük és 410 darab felesleg való legjobb korú, és a' tenyésztésre tökélletesen alkalmalos anyajuhok, a' szokott reggeli és délutánni órákban a' helybéli Juh-akolban nyilványos árverés útján a' többet ígérőknek, kész pénz fizetésért elfognak adattatni.

Költ Budán Julius 12-dikén 1832.

Hirdetés.

(2) A' Nagymélt. kir. Magyar udvari Kamara rendeléséből közhirré tétetik, hogy az Ó-Budai és Visegrádi kir. koronai Uradalmak pintzéiben találtató borokból, több száz akó fehér és veres ó és új borok fognak hordók nélkül eladattatni közönséges árverés útján, a' legtöbbet ígérőknek, mindjárt helyben teendő késsz pénz fizetésért; és pedig:

Folyó 1832-diki Augustus 1sőjén a' Buda-Örsi pintzéből, 200 akó ó, és 1000 akó új fehér bor; nemkülönbben 100 akó törköly és söprű pálinka.

F. e. Augustus 2-dikán a' Zsámbeki pintzéből 1000 akó új fehér bor.

F. e. Augustus 16-dikán reggel a' Visegrádi és Marosi pintzékből 1500 akó ó, és 1000 akó új fehér bor.

Ugyan az nap a' Bogdányi pintzéből 300 akó ó, és 1000 akó új fehér bor; és 50 akó törköly pálinka.

F. e. Aug. 17-dikén a' Tóthfalusi pintzéből 300 akó ó, és 500 akó új fehér bor. Végre

F. e. Aug. 21-dikén reggel az Ó-Budai pintzéből 500 akó ó, és 200 akó új fehér bor.

Jelentés.

(2) A' Pesti Királyi Tudományok Egyetemének szükségére jövő $183\frac{2}{3}$-dik oskolai esztendőre, mintegy 156 öl tüzelő fehér tölgy, és 50 öl tserfa fog megkivántatni, mellyek folyó esztendei Augustus 7-dik napján, reggeli 10 órakor a' királyi Egyetemnek Iró-Szobájában tartandó kótyavetyén attól fognak megvésároltatni, a' ki ezeknek szolgáltatását legkevesebb árért felvállalja, és erre magát írása által törvényessen leköteleži. Melly végre meghivattatnak mind azok, kik a' fellyebb írt tűzifa mennyiséget, a' legjobb minéműségűekből, mellyeknek leg alább is három lábnyi hosszúságú, úgy illendő vastagságú hasábokból, 's jó sűrűen rakott ölekből kell állani, legfellyebb folyó esztendei September utolsó napjáig ide Pestre a' Duna partjára szállíttani, 's azon kivűl tíz percentumos bánatpénzt előre letenni magokat képeseknek lenni gondolják. A' köttendő Szerződésnek feltételeit az említett Egyetemi Iró szobában mindennap reggel 9 órától 12-ig, délután 3 órától 6-ig meg lehet tudakozni. Költt Pesten Julius 12. 1832.

Hirdetés.

(2) A' Nagymélt. kir. Magyar udvari Kamara rendeléséhez képest köztudomásra adattatik, hogy sz. kir. Temesvár Fabrika nevű külső városában lévő, és a' kir. Kamarát, mint királyi használat illető Serház, az azzal járó szabadsággal eggyütt, e' f. e. September 24-dikén nyilvánságosan tartandó árverésen, a' legtöbbet igérőnek fog árendába botsáttatni hat egymásután következendő esztendőkre, 1833-diki Május 1sőjén kezdve a' számlálást. Azok a' kik ezen árendállásra megkivántató tulajdonságokkal bírnak, illendően meghivattatnak, hogy a' kir. kam. Temesvári Kormány Kantzelláriájában tartandó árverésen, elegendő bánat pénzzel felkészűlve jelenjenek meg. Költ Budán Jun. 26-dikán 1832.

Pusztáknak haszonbérbe botsájtása.

(2) Méltóságos Báró Harucker örökösök' közös fundusához tartozó T. N. Békés Vármegyében helyheztetett 4705 holdakból álló Csorvási, és 532 holdakat tévő Bélmegyeri, nem külömben T. N. Csanád Vármegyében fekvő 2910 holdnyi kiterjedésű Apátzai puszták a' most jövő Sz. Mihály napjától, az az a' f. e. September 29-dikétől kezdve három eggymás után következő esztendőkre akár egy tagban, akár pedig ha többen úgy kívánnák, több kissebb darabokban árverés útján a' többet ígérőnek haszonbérbe botsájtatnak. Az Árverés tartatni fog a' folyó 1832-dik esztendei Augustus hónap' 21-dik napján Ns Békés Vármegyében kebelezett Szarvas Mező Városában Méltóságos Gróf Bolza Jósef Úr Ő Nagysága Uradalmi Cancelláriájában, a' hola' feltételeket előre is meg lehet tudni. Költ Pesten Julius 2-dikán 1832.

Szép mezei gazdaság haszonbérbe adása.

(2) Tekintetes Komárom Vármegyében, eggy Komárom Városától két órányi, Győrtől három órányi távolyságra fekvő szép mezei gazdaság, több esztendőkre, jutalmas feltételek alatt, haszonbérbe fog adattatni. — Bővebb útasítást ád, és a' fraukírozott levelekre adandó feleletet elő mozdítja az Újság írói Hivatal

)(o)(

Hirdetés.

(2) A' Nagy Mélt. Magyar Kir. Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik; hogy a' k. k. uradalmakban az idén reménylendő juh és bárány gyapjú, Pestre szállíttatva, még pedig az Ó Budai uradalomból 62½ mázsa juh gyapjú; 7 mázsa bárány gyapjú; a' Diósgyőriből 58 ½ m. juh, 5 ½ m. bárány gyapjú; az Aradiból 60 m. juh, 6 m. bárány gyapjú; a' Szent Andrásiból 32 m. juh, 3 ½ m. bárány gyapjú, öszvesen minteggy 213 mázsa juh, és 22 mázsa bárány gyapjú privat Licitatio útján úgy fog eladatni, hogy a' venni kívánók legfelsőbb ígéreteket tulajdon kézzel aláírt és petsételt nyilatkoztatásokban e' f. eszt. Aug. 26-káig inclusive a' Magyar kir. udvari kamara Praesidiumának Budára megküldjék; a' venni kivánók nyilatkoztatásaik e' f. eszt. Aug. 17-dikén délelőtt commissionaliter felnyittatnak; és a' legtöbbet ígérő, 's leghasznosabb feltételeket tévő vennikívánó további árverés nélkül a' kötelező levél megkészítésére meghivatik, a' többi ajánlóknak ígéreteik pedig a' szoros halgatás figyelme mellett tüstént commissionaliter semmivé tétetnek. Az említett terminus eltőltte után semmi további ígéretek el nem fogadtatnak; minden venni kívánó pedig ígéretét tökéletes határozottsággal tartozik kijelenteni határozatlan, 's tsak közönséges, vagy más ajánlathoz képest procenti ígéretek nem vétetnek tekintetben. A' Diósgyőri, Aradi és Sz. Andrási uradalmakból jövő gyapjú a' pesti kir. Só Hivatalnál, vagy részént az Ó Budai Tisztartóságnál tétetik le az árverés határ idejére, a' hol azt meglehet nézni; az Ó Budait pedig a' praefectoratusi hivatalnál.

Egyébbiránt a' legtöbbet ígérő a' contractus aláírásakor 2000 conv. ftot tartozik felpénzül letenni: az is előre hírül adatik, hogy különbség nélkül az anya és kosgyapjún 2 pcent beleméres engedtetik; a' gyapjús-zsákokat pedig az érdeklő uradalmaknak illő áron köteles a' vevő megfizetni. Buda Jul. 16. 1832.

Hirdetés.

(2) A' Nagymélt. kir. Magyar Udvari Kamara határozásának következésében hírdettetik, hogy a' Ménesi kamar. Kerületbeli Hegyeken ez idén reménylendő dézma bor, és pedig: a' tized és kilentzed együtt mind ménesen mind' Kiadován;

A' tized és kilentzed Kuvinban;
A' tized és kilentzed Radnán;
A' tized és kilentzed Kovaszintzon;
A' nyoltzaddal eggyütt Solymoson;
A' nyoltzad Paulison — minden helyen átalánoson határozandó sommáért fog f. e. Augusus 21-dik napján Ménesen tartandó nyilvánságos árverés útján eladattatni a' legtöbbet igérőknek; úgy mindazonáltal, hogy az árverés helybenhagyását főbb helyről kellessék bevárni. Továbbá, köteles lészen a' vevő a' tizedet maga beszedni, és tulajdon költségén vinni a' hova szándékozik, és az ajánlott sommát, azonnal befizetni, mihelyest a' főhelyen történt helybenhagyás megérkezik.

A' kik ezen feltételek alatt vásárlani szándékoznak, jelenjenek meg e' folyó 1832-diki Augustus 21-dikén reggel 9 órakor a' ménesi Tisztartóság Kantzelláriájában, illendő bánat pénzzel felkészűlve. Költ Budán Julius 11-dikén 1832.

)(o)(

Petrózai Trattner J.M. és Károlyi I. Könyvnyomtató-Intézetében,
Pesten Országút (B. Orczy ház 531. sz.)

Éppen most hagyta el a' sajtót:

H I T E L

írta Gróf *Széchenyi István.*

Negyedik Kiadás

ára kötve 1 for. 20 kr. ezüst pénzben.

Trattner és Károlyi'
NEMZETI KALENDÁRIOMA 1833. eszt.

19-dik esztendei megbővített Kiadás

vörösses borítékba fűzve 14 kr. ezüst pénzben.

Tudósítás.

(3) Szabad 's királyi Rév Komárom Városában az úgy nevezett Csapó útszában 312-dik szám alatt fekvő jó materialékból épített szép, és téres Ház, mellyben 5 szobák, 1 nagy konyha, 1 élés szoba, 1 kőből épített kerti mulatóház. 1 Tekézőhely, 1 kotsiszín, 1 Lóistálló négy lóra, 1 hét egész 800 akó bort magában foglaló pintze, és 1 közép nagyságú kert, folyó 1832-dik esztendei Szent Mihály naptól kezdve több esztendőkre bérben kiadandó. — Ezen Ház különössen Kávé vagy úgy nevezett Traiteur, és kortsmaházhoz alkalmaztatva van. — A' kibérleni szándékozók, magokat a' házi tulajdonosnál a' kinek is lakása a' fent írtt házba vagyon, akármelly időben, jelenteni ne terheltessenek.

Prausz Ignátz.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Julius 21-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87¼ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	122 11/16 for.
4 pCentes — — —	76⅛ —	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	47½ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	113½ —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Jul. 22-dikén 6 Láb, 10 Hüv. 0 Von.	Jul. 23-dikán 6 Láb, 9 Hüv. 9 Von.
— 24-dikén 6 Láb, 7 Hüv. 3 Von.	— 25-dikén 6 Láb, 4 Hüv. 9 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára Julius 21-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 20	6 — 40	5 — 40	Zab	1 — 40	1 — 36	1 — 30
Kétszeres	5 —	4 — 40	4 — 20	Kukoritza	2 — 34	2 — 24	2 — 20
Rozs	2 — 40	2 — 30	2 — 20	Köleskása	5 — 40	5 —	—
Arpa	2 — 20	2 — 14	2 — 10	Köles	2 — 30	—	—

8. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Lassan siess.
Gyors lábak viszik a' szaladó paripát, tsak ügetve
Tart nyomainn a' más, még is eléri amazt.
Lépve siess tzélodra, ha azt jól érni törekszel;
Mert ha futol, botlassz 's majd leveretve heversz.

PESTEN *Szombaton* Szent Jakab Hava 28dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Az örömtől gyúllad szívünk, a' midőn szíves részétellel vagyon szerentsénk közhirré tenni, hogy a' mostan építésben lévő Ludovicéa folyvást munkásságban tartja a' Hazafiak bőkezűségét. Legközelebb jelesen Tek. Ns Bihar Vgye nagy érdemű Rendjei 2,200 fkat. Tek. Ns Fehér Vgye Rendjei 174 for. 6 xrt. Nagyszombat sz. kir. Várossa pedig 100 pengő forintokat fizettek be e' végett az országos Pénztárba.

Ő ts. kir. apostoli Felsége Ns Pest Vgyének e'dig volt tiszteletbeli Fő-Jegyzőjét Magyar-Szögyéni Szögyényi László urat, a' kir. Magyar udvari kantzelláriához méltóztatott tiszteletbeli udvari Titoknokká kegyelmesen kinevezni.

Ketskemétről kedvetlen nyilatkoztatást vettünk a'ról,, hogy ott a' Casino, semmi verssel se volt kivilágosíttva, mint azt 51-dik számú Levelünkben közlöttük Levelezőnk tudósíttása után; amaz előadást tehát e'nyiben költöttnek nyilatkoztattjuk.

Folyó Julius 27-dikére virradó éjtszaka, mind Budán, mind Pesten kártékony gyúlladások rémítették fel álmaikból a' Lakosokat: az öszve tartó munkásság mindazonáltal, mind a' két városban hamar győzedelmeskedett a' pusztíttó lángokon.— Kolosvárott pedig Jul. 19 dikén gyúlladt ki reggeli 8 óra előtt valamivel a' tanúló Ifjúság nevelő háza (Seminarium) Nagy Méltóságú Branyitskai Jó'sika úr Ő Excja a' Fő Mélt. Kormányszék Előlülője, az égő födél alatt jelent meg személyesen 's ott buzdította hathatósan a' tűz óltókat, olly foganatos kimenetellel, hogy a' legnagyobb erővel dühösködött szélben, nem tsak tovább nem terjedt a' tűz, hanem a' meggyúlladt fedélnek is alig lett negyed része az emésztő láng prédájává. Mind a' polgarság, mind kivált a' tanúló Ifjúság közűl sokan, erejeket szinte feljűl haladó törekedéssel küzdöttek a' pusztíttáshoz fogott gyúladással, 's tsak ezeknek köszönik, hogy a' szép város kő halommá 's hamuvá nem vált, a' lakosok pedig ügyetlen szegénységre nem jutottak.

B é t s.

Ő Felségek Saltzburgból lett megindúlássok után, Pinzgau és Pongau Helyeken keresztűl folytatván útjokat Lintzbe f. h. 19-kén kívánt egésségben megérkeztek; útazássok közben mindenütt a' mély tisztelettel hódoló nép örvendezéseitől kísértetve.

Folyó 1832-diki Junius hónap végezetével, az 1829 Nov. 1sőjétől kezdve beváltott Státus Obligatiók Interesse eggy milio forintot betöltvén, azon adósságok a' megégettetésre késszen állanak; melly a' Glacison fog vézhez menni: napját különös Jelentés fogja hírűl adni.

Ő Magosságának a' nagy reménységű Ferentz Jósef Károly Reichstadti Hg, Sz. István Magyar Király nagy keresztes vitézze, a' Pármai Const. Sz. György Rend Keresztesse, Hg Gustáv Wása magyar gyalog Ezredje 2-dik Obesterének holt teste, folyó Julius hónap 24 dikén reggeli 8 órakor tétetett ki az udvari templomban szemléletre: délutánni 2 órakor tétetett be szíve az Augustiniánusok udvari templomának Loretto Kápolnájába; mellyre azonnal következett belső részeinek bevitele a' Sz. István temploma sír boltjába, 5 órakor pedig holt testének fényes szertartással lett betétele a' T. T. Kaputzinus Atyák Klastrománál a' Felséges ts. kir. Familia ottan lévő sirboltjába, számtalan sokaságtól kísértetve.

Felséges rendelés szerént a' boldogúlt Hgnek halálát hat hétig fogja a' ts. k. Udvar gyászolni, ú. m. Jul. 24-dikétől kezdve Aug. 20-dikáig mély, attól fogva pedig Sept. 3-dikáig félgyásszal.

Nagy Britannia.

Jul. 12-dikén a' Felső Ház előtt a' skótziai reformbillről tétetett előterjesztés; mellynek harmadszori felolvasása más napra határoztatott. — Az Alsó Ház előtt az orosz-hollandi adósság állapotja forgott fenn, mellyről a' vélemények nagyon meghasonlottak. A' Times nagyon a' ministeriális felekezethez szít; a' Globe, tulajdonképpen való újsága a' Ministeriumnak, természetesen ugyan azt védi: de a'nál tüzesebben kél ki az ellen a' Morning Herald. Az elősször nevezett két újság megengedi ugyan, hogy a' feltételnek világos szavai ellenére légyenek a' fizetésnek; de mellette áll a'nak titkos arányozattja, midőn most nem Frantzia Országhoz kaptsoltatik Belgiom, mint e'től 1815-dik eszt.ben kelletett tartani. Ezt a' Morning Herald ezen szavaival semmisíti: „Belgiomnak Hollandiával eggybe köttetése az az átalános feltétel, melly alatt a' fizetés megajánltatott; ezen feltétel többé nem áll, és így a' köteleztetés meg szűnt. Előadását ezen szavakkal zárja: „Ha az Alsó Ház ezen eggyezkedést törvényesíti, melly a' különbben is nagyon terhelt népre 5 millio font st. adót vet; tartsák szemeik előtt az e're megeggyezéseket adó Tagok, hogy küldőiknek nagy panaszra szolgáltatnak alkalmatosságot: és azokkal azt mondatják, hogy Anglia jövedelmei olly virágzó állapotban legyenek, hogy azokból 5 millio fontot tsak olly könnyen ellehessen vesztegetni, és ezen vesztegetésnek méltóbb tárgyát nem találták mint az Orosz önkényt elősegélleni, melly olly függetlenséget tépett ösze, melly Anglia betsületét érdekli, minthogy a' mellett kezeskedett. Soha sem kellene azt elfelejteni, hogy az a' pénz mellyet az óta fizettek, mióta Belgiom Hollandiától elválalkozott vérrel bélyegezett pénz legyen; mert tsak ez tehette azt, hogy táborok halmoztassanak táborokra."

Az Alsó-Házban a' Kintstár Kantzelláriussa állott fel, 's azt ajánlá, hogy Biztosság neveztessék ki, melly ezen adósságot szoros visgálat után vegye határozás alá. A' Minister azt fejtegette beszédjében, hogy ha a' kötelezésnek szavai ellene látszanak is lenni a' fizetésnek, azt kívánja Angliának betsülete. Herries úr állott fel (ez volt Wellington Ministersége alatt a' Kintstár Kantzelláriussa) a' javallat ellen, 's azt állíttá, hogy még a' múlt eszt. Nov. 15-ki határozás, mellyet Anglia helyben hagyott, megfosztotta a' Ministeriumot azon tehet-

ségtől, hogy az orosz-holland tartozás fizetését helybenhagyhassa a' Parlamentumnak ez iránt teendő megállapíttása nélkül: most tehát nem tehet eggy eggy jobbat a' Ház, mintha azt nyilatkoztatja ki, hogy az azóta tett fizetés nem mehetett az Ország kintstárából. — Dr. Lushington vívott Herries úr előterjesztése ellen; ezt támogatta Macaules úr is, kiváltképpen azon pontból, hogy semmi Országlás sem tehet kíméileteket ott, a' hol a' nemzeti betsület forog kérdésben. A' miről itt szó vagyon, azt kiváltképpen e' kettőre lehet vonni: 1-ör, hogy az Ország folytassaé az adósság fizetését az Oroszoknak; 2-or, hogy volt é hatalma az Országlásnak f. e. Januar. óta az adósságot kifizetni.—A' mi az elsőt illető, bár fel legyen is oldva az Ország a' fizetésnek kötelezetése alól a' feltételnek szavai által; de ha az e'féle esetekben mindenkor a' kifejezések szavaira fog a' világ halgatni, nem pedig az arányozat belső értelmére: úgy nagyon rossz állapotban lészen a' nemzetek békessége, és e' szerént minden eggyezkedések haszontalanok volnának. Példát azon időpontból vesz beszédjének erősíttésére, midőn a' szövetségesek Párisba bementek, és Wellington a' Louverből elszedette a' képfestéseket, azon szín alatt, hogy az alkuba, melly szerént minden birtok bátorságosítva volt előre, a' képfestések nem értetődtek, hanem tsak a' hadi szerek. Hasonlatossággal is élt a' beszéllő, még azon idő kort tevé fel, mellyben a' puskapor fel nem volt találva, 's tsak lándsásokra terjedt az eggyezkedés két Státus között: minekutánna pedig a' lándsások helyett muskatérosok állottak hadi rendbe, ezeket a' fegyver változásért nem lehet, úgymond a' beszéllő, az eggyezkedés kijátszása nélkül alkuba nem foglaltaknak állíttani. Mind a' két esetben a' betsület kívánja, hogy a' szavaknak szoros hasogatása nélkül, állion az eggyezkedés. — A' második pontra nézve, hogy t. i. tehetségében állott é az Országlásnak Jan. 1-sője óta fizetni az adósságot a' Parlamentumnak világos megegyezése nélkül, a' beszéllő, más egyéb ministeriálisokkal eggyütt állíttá, hogy a' Nov. 15-diki elhatározás az Orosznak terheltetésére semmi kötelezést sem szülhetett mind a'dig, valameddig a'ban ő maga is meg nem eggyezett. Még mások is beszéllettek a' tárgyról; minekutánna a' vítatásoknak végek lett szovatolásra ment a' dolog, és a' Kintstár Kantzelláriusának ajánlattja, mellette 213, ellene 197 lévén, a' szavak többségével elfogadtatott. Evans Obester a' tárgyról már előre bejelentett előterjesztésével önként máskorra maradt, 's így az ülés reggeli 5 órára eggy negyedkor, széljel oszlott.

Jul. 13-dikán Hume úr 40 kérelmet nyújtott az Alsó-Ház elejébe; mellyekben 2000től 100 ezerre telő fejekből álló eggyesületek kérik a' Házat, hogy ha a' Ministerium változni találna, az adófizetést tagadja meg. Azután Stanley úr az irlandi dézmát érdeklő vítatások folytatását sürgette. — Irland állapotja folyvást nyugtalan. Eggymásután több napokon tartattak több ezerekre menő emberekből álló gyülekezetek a' Dublini Grofságnak különbféle tájjain, hogy azon birtokosok ellen teendő módokról tanátskozzanak, a' kik dézmát fizettek, hogy nevezetesen azoknak széna takaríttásokat akadályoztassák. Mult Szerdán, mintegy kétezer emberből álló gyülekezet volt Rathcoole mellett, mellynek elejébe hívták Lord Cloncurry, Bourne, Armstroug, Graydon, Bazot és más urakat. Egyedűl Graydon úr jelent meg; úgy látszik, hogy neki előre tudtára volt adva, hogy ha dézmát ád, senki sem fog szénatakarásában, vagy más munkájában, neki segéllésére lenni. E're ő semmit sem ügyelvén, a' következés az lett, hogy minden napszámossai

)(

ott hagyták a' szénatakarást, és 100 tehene fejés nélkül maradt. Ezen gyülekezet előtt tehát azt nyilatkoztatta Graydon úr, hogy nagyon fájlalja, hogy a' nép kívánatjának ellene szegezte magát; hanem ígérte, hogy jövendőben nem fog semmi dézmát adni. — Másnap, minteggy 800-ra telő ember gyűlt öszve Lord Cloncurry jószága szomszédságában; 's ezen gyülekezet elejébe hívták azokat, a' kik tegnap meg nem jelentek. Armstrong, Beed és Ebbs urak megjelentek, 's azt nyilatkoztatták, hogy ők fájlalják hogy dézmát adtak; meg ígérték, hogy azokra a' napokra járó bért is kifizetik a' mellyeken a' munkások meg nem jelentek: így engedték meg azoknak a' többek hogy újra munkába állhassanak. — Midőn azután Lord Cloncurry neve háromszor felkiáltatott, napszámossai közül 30 an állottak elő, azt nyilatkoztatva, hogy ők előtte való nap beszéllettek ez iránt vele, 's azt bizonyította, hogy ő már több esztendők óta nem ád dézmát: 's Pásztor Langrish, a' ki bizonyos darab földet bír tőle bérben, nem is kíván azt, valamint hogy a' Lord sem kíván a' Pásztortól árendát. — A' gyülekezet ezen kibújásról semmit sem akart tudni, és a' munkásokat a' további dolgozástól eltíltotta. Ezek azt kérdezték, hogy ki fogja őket és az övéiket táplálni, ha ők munkálódni nem fognak? A' beszéllők közül eggyik előállot 's azt felelé hogy: „Mi“ — mások ellenben fenyegetődzöttek, hogy ha a' közönséghez nem alkalmaztatják magokat, soha sem fognak a' szomszédjaiktól tsak eggy tsésze kolompért, sem eggy vályog tőzeket is nyerni. Illy nyilatkoztatás után megígérték a' megfenyítettek, hogy ők is a' többiekhez fogják magokat alkalmaztatni; kilátszott mindazonáltal belőlök, hogy ők tsak a' kényszeríttésnek engednek. Végre megjelentek némelly Előljárók, erős sereggel a' bátorságra ügyelő katonák közül; és kettőt elfogattak a' kiket úgy adtak elő a' többiek, mint fő lázíttckat. Ezeket Dublinba vitték, a' hol mindeggyik 200 font st. kezességet állított, hogy a' leg közelebb tartandó ítélőszék előtt megfognak jelenni; a' többek széljel oszlottak. Illy környülállások között szükségesnek találtatott a' fegyveres erőt szaporíttani Irlandban, 's a' 14, 85, 90 és 91-dik ezeredek parantsolatot kaptak, hogy Irlandba menjenek. Ezen utolsó ezered már meg is indúlt Manchester felé, onnan Liverpoolba megy, hogy ott hajóra száljon. A' 80-dik ezered is kevéssel indúlt meg ez előtt Irland felé; valamint eggy osztály testőrző sereg is útban vagyon, hogy a' minapában Dublinból vissza tértetett helyre pótolja.

A' Plimouth-Journal említi Julius 12-dikén: A' 10 ágyús Leveret, Lapidge Hadnagy kormányja alatt, kedden éjtszaka jött ide a' lizabonai vizekről, a' hol a' mi hajós seregünk szaguldozik. Halljuk, hogy D. Pedro hajói is Cabo da Rocha elejébe érkeztek; a' mi fregatánk Stag minden mozdúlatjait szemmel tartja, 's azon részekről minden órán fontos tudósíttások fognak érkezni.

Jul. 12-dikén minden várakozás ellen jelent meg Sir Pulteney Malcolm Vice-Admirális Donegal linea hajóval, Castor fregatával és két hadi Sloppal — mellyek az éjszaki tenger felé vitorláztak ki — Dealban, 's délután Plymouth felé tovább vitorlázott. E' hirtelen változásnak okát senki sem tudja kitalálni. Délután 5 órakor eggy királyi gőzhajó jött tengeri katonákkal rakva Chathamból, 's nagy gyorsasággal követte a' hajós sereget nyugotnak tartva.

A' Liverpool-Courier előadása szerént Julius 12-dikén hagyja el Liverpoolt az Afrika belső része végett ki küldendő sereg. A' hajós sereget teszik: 170 tonnát biro Colombine brigg, és az ezen végre

különösen készített két gőzhajó Qvorra és Elburka, mellyek mind birnak azon tulajdonságokkal, hogy a' folyó ellenébe mehessenek. Minden eszközök vannak készítve, hogy ha a' benn születettek megtámadnák a' mieinket, ezek azokat nyomosan verhessék vissza: meg vannak a' készületek az iránt is téve, hogy a' seregnek mind egéssége fenn tartassék, mind szükségei 's kellemetességei kiszolgáltassanak.

Sir W. Scott, kivánsága szerént szerentsésen által szállíttatott 18 órai útazása után Newhavenbe, és onnan eggyszeriben Dublinba vitetett által.

Frantzia Ország.

Julius 14-dikén a' bastille emlékezetének félelmes napján keresztül estünk; az ezt követett éjtszakán olly bővséggel szórták a' Karlisták proclamatioikat, hogy valamelly rongyszedő, egyedül az invalidusok térén megtöltötte azokkal háti kosarát. Több személyeket fogdostak el, a' kik V. Henrich részére írásokat raggattak fel a' falakra. A' Messager közöl eggyet ezen proclamatiók közül, mellyben Lajos Fülöp, mint eggy a' legszörnyebb usurpátorok közül, rajzoltatik; a' Berry Hgnétől pedig az mondatik, hogy ez, mint eggy hős asszony, azért jött, hogy Frantzia Országot megszabadíttsa, és az idegen benyomúlás ellen védje, 's a' t.

Ezen napra egyébaránt már várták a' lázzadást. A' Temps azt mondja, hogy előre elvala már minden látva, még azon fegyverek is, mellyekkel a' republicánusok azon veszteséget kiakarák pótolni, melly Jun. 5 's 6-dikán keresztül ment rajtok: mind ezen előre jövendölések mellett is azonban tsendességgel tőlt el a' nap, úgyhogy tsak eggy pillantatra sem zavarodott az meg; a' nemzeti őrsereg, mind tulajdon lakásában maradt. Nem mondhatjuk, hogy tsak eggy is elfogattatott volna; még tsak a' szabadság fájának felállíttásáért se, mint ez a' múlt esztendőben megtörtént.

A' Messager párhúzomos vonatban adja a' frantzia fegyveres erőt a' burkussal, mellyből említtést érdemel ez, hogy Európában legnagyobb számra megy a' burkus fegyverviselőké, értve t. i. az Ország népességéhez képest, mert ez 9577 □ frantzia m. földnyi (lieues) terültségén minteggy 12 miliom lakosokat számlál; 's eggynehány nap alatt 400 ezer embert fegyverben állíthat ki: sőtt bizonyos esetben, reá szaporíthatja ezen számot 600 ezerre. A' frantzia hadierő, mindöszve sem megy többre 362,868-nál.

Portugallia.

Lizabonából Jul. 3-dikán indúlt levél, nem igen rossz állapotban lévőnek írja D. Pedro szándékát. A'kor ugyan is azt hitték, hogy a' tábor nem fog hívségesen maradni D. Miguel mellett, minthogy az által szökések akadályoztatási olly nehézségekkel vagynak öszve köttetve, mellyeket elháríttani szinte lehetetlenséggel határozódnak. Eggyetlen eggy sajka, nem kevesebbet vitt a' partról D. Pedróhoz 60 embernél, 's ezeket tisztjeikkel eggyütt. Mind a' Ministerek, mind D. Miguel Grlissai, nem tudni miokból, azt hitették el magokkal, hogy a' kiszállás minden bizonnyal Oportónál fog megtörténni, 's D. Pedro minden erejét a'ra fogja fordítani, hogy ezen várost hatalma alá hajtsa. Ezen vélekedéshez képest parantsolatok mentek mind a' polgári mind a' katonai Elöljárósághoz, hogy a' kiszállás esetében minden seregeikkel hátra vonják magokat; minthogy az bizonyosan nagyobb erővel fog megtörténni, mintsem a'nak szerentsés vissza torlására tsak számot is lehetne tartani az első hév pillantatjaiban. Továbbá, a' kintset és minden Országlást érdeklő

írásokat szállíttsanak által a' spanyol határokra; magok a' seregek az Amaranta felé vivő úton tegyék magokat erős állásba, vagy pedig, ha éppen szorúlnának, a' Tamega partján. Azon mozdúlások, a' mellyeket ezen parantsolatoknak végre hajtására kellett tenni, olly réműltségbe hozták Oporto lakossait, hogy majd nem is tudták mihez kezdjenek, vagyonaiknak bátorságosíttása végett. A'tól tartottak ugyan is ezek, hogy a' katonák vissza térvén, magok fogják a' várost felgyújtani, 's erőszakoskodásokra vetemedni. A' Dom Miguelista felekezet fejei nagyon le valának sujtva; minthogy ők a'ra nagy számot tartottak, hogy az Országlás őket hathatósan fogja védeni, 's íme e' reményjek egyszerre semmivé leve.

D. Miguelnek Cachias palotában kőlt decretumához képest a' Combrai Universitas jövő October hónapban újra megfog nyittatni, ha egyébaránt az Ország környűllállásai megfogják engedni; hanem azt előre meghatározza a' decretum, hogy minden tanuló a' ki felvétetésre be írattja magát, előre kivilágosíttsa mind politikai mind religióbeli gondolkodása módját, 's e'dig folytatott életét.

A' lizaboni újság közli a' kintstár Ministerének rendeléséből azon kir. határozást, hogy az Országnak mostani szoros környűllállásaihoz képest minden hív polgárok és hazafiak adják be múlt esztendei jövedelmeknek tizedrészét, minden különbség nélkűl; akár világi, akár eggyházi jószágból jöttek légyen azok be. Ha még az így begyűlendő somma sem lenne elégséges a' tábor tartására, a'kor az ablakokra vetett adó emeltessék fel a' javallat szerént négy esztendőre.

A' londoni Couriernek Jul. 13-diki levelében olvastatik: Lizabonából Julius 3-dikán kőlt írások érkeztek ide az Echo gőz hajón, Dom Pedro közeledéséről még a'kor sem volt ott semmi is hivatalosan tudva; hanem valamelly levélnek utól írásában, mellyet éppen a'kor zártak midőn az Echo már indúlni akart, vagyon a'nyi, hogy Stag britt fregata előtte való éjtszaka érkezett a' lizabonai sorompóhoz, a' hol vasmatskákat is hányt; és ez környűllállásos tudósíttást hozott a' tengeri sereg állapotjáról. Minthogy a' Stagnak rendkívűl kedvező szelének kelletett lennie, kétségen kívűl lévő, hogy a' hajók legfeljebb is két-három nap alatt megfognak érkezni; 's e'hez képest ezen pillantatban midőn ezt írjuk (ez a' Courier kifejezése) a' viadal már végezve is lehet.

Német Alföld.

Az Amsterdami Handelsblad írta Jul. 11-dikén: Azon előterjesztés sorsáról, mellyet utóljára tett a' Conferentia előtt a' hollandi Országlás, igen különbbözők a' szárnyaló hírek. Ma éppen azt halljuk, hogy a' Conferentiának első öszve ülésekor nem valának a'nak kedvezők a' vélemények, és hogy Lord Palmerston azt eggyszerre elkívánta útasíttni; majd későbbi űlésben (Jul. 6-kán) egésszen a'nak javára változtak a' hajlandóságok. Ha ez igaz volna, még táplálhatna bennünket azon remény, hogy a' Conferentia által látná a' hollandi utolsó előterjesztésnek törvényességét, és módokat találna, hogy Belgiomot is e'nek megösmérésére indíttsa. — A' Courier Brüsselből vett Levelek után adja, hogy Leopold Király nyilván kimondotta azon elhatározását, hogy ő a' hollandi új előterjesztésekhez állani soha sem fog. Azt is híresztelték, hogy az Ország-gyűlését Octoberig széljel akarja oszlatni; de ez nem igaz: a' Házak eggyütt fognak maradni, és soha sem fogják elmúlasztani felírásokban nyilvánvalóvá ten-

mi minden engedések = concession — ellen kiáltássokat.

Jul. 11-dikén, a' Képviselők Házában Osy úr illy formán beszéllett: „Uraim! Mindnyájan figyelemmel olvastuk a' hollandi Királynak a' Conferentia elejébe terjesztett, 's magába 21 Czikkelyt foglaló új Eggyezkedés ajánlását, a'ma 24 Czikkelyből álló ellenében, mellyet vissza vonhatatlannak nyilatkoztattak. Azon határozatlanságon kívül, melly Luxemburgra nézve még e'ben is fenn marad, bizonyosan tapasztalták, hogy az adósságok tőkepénzesíttése, ha bár a' vagyonsághoz képest mérsékelve némelly részben meglégyen is állapítva, Hollandia még is el nem múlasztotta azon törekedni, hogy e' helyett más nagy áldozatokat vessen reánk. A' mi a' kereskedést és iparkodást leginkább gondba merítheti, az, a' melly változtatást a' Schelde vizén leendő hajókázásra nézve akarnak tenni. Ez elfog bennünket a' rhénusi hajókázástól, és Német Országgal való eggybeköttetéstől zárni. Ha a' hollandi Eggyezkedést pontonként akarnánk vi'sgálni, megmutatnám, hogy a'nak 7-dik pontja a'nyi, mint a' Scheldét elzárni. Antwerpen ki fog törűltetni a' kikötő helyek rendéből: 's a'ra fogunk szoríttatni, hogy magunk emésszük el minden vagyonunkat. Én tehát azt állíttom, és maga idejében teljesen elő is fogom terjeszteni, hogy ha a' Schelde, a' diplomatia határozása alá tartozik, a' kereskedés, és minden pénzesek = capitalisten — elfogják Belgiomot hagyni, 's e' szerént, a'mi a'nyira híresztelt függetlenségünk igen kevés ideig tartó lészen, maga Belga Ország is rövid ideig fog állani; mert azt ne titkoljuk el magunk előtt, hogy Antwerpen légyen az Országnak lelke. Nints tehát vesztegetni való időnk, hogy a' Közönséget megnyugtassuk; és kötelességünk, hogy a' Ministeriumot kifejtésekre = explicationen — felszóllíttsuk. Uraim! reményiem, hogy engem segélleni fognak azon kívánatomban, hogy megtudhassuk végre, melly útat szándékozik az Országlás választani azon esetben, ha a' Hollandusok 20-káig el nem hagyják határainkat; és ha általánosan fogja magát vonogatni Hollandia a' Nov. 15 diki Eggyezkedést elfogadni. Én e're nézve azt javallom, hogy a' külső dolgokra ügyelő Minister szóllíttassék fel, hogy holnap nyilt szívvel adja előnkbe, hogy mellyik útat szándékozik az Ország választani a' mostani bajos környűlállások között."

A' belső dolgokra ügyelő Minister felelt azt mondva, hogy Muelenaere úr éppen most munkás a'ban, hogy a' Ház elejébe előterjesztést adjon, 's ezen előterjesztést a' napokban bizonyosan végre is hajtja. Reményli, hogy az ő előbb volt tiszti társa még ezen ülésben megfog jelenni, és a' napot meghatározottabban fogja megmondani. Kevés idő múlva tsakugyan meg is jelent a' Minister 's azt nyilatkoztatta, hogy ő még ma, vagy legfeljebb is hólnap reggel megfogja mondhatni az Elölülőknek a' kívánt napot.

Jul. 13-dikán titkos Bíztossággá változott a' Képviselők Házának ülése, hogy a' dolog folyamatjáról tudósíttást vehessen. A' brüsseli újság azt mondja ezen titkos ülésről: A' Minister azon tudósíttáson kezdé előadását, hogy az Országlás azt az útat fogja követni, mellyet maga elejébe szabott, és a' Képviselőkkel már közlötte is. A' Gral Gobletnek adott útasíttások teljesen eggyeznek az Országlás szemléletével. Ez Londonba érkezésekor, mindjárt bizonyos előterjesztést adott a' Conferentia elejébe; ezt a' Minister a' Ház előtt felolvasta: a'nakutánna azokra függesztette a' Meghatalmazott a' Conferentia figyelmét, a' mellyeket minden halo-

gatás nélkűl lehet végre hajtani a' Nov. 15-diki Eggyezkedés értelme szerént; emlékeztette a' Hatalmasságokat a'ra, mivel legyenek kötelesek Belgiomra való nézve; hogy a' belgiomi Országlás azt az elhatározást tette maga elejébe, hogy a'dig míg az előleges feltételek teljesíttésbe nem fognak menni, a'dig semmi új alkudozásba sem botsátkozik 's a' t. mellyeket mi részenként mind láttunk előbbeni Leveleinkben. Ez az eggy még is, mint teljesen új említtést érdemel, hogy azon esetben, ha a' hollandi seregek a' szabott időre ki nem mennének a' belga határokról, az ezeket illető adósságból hónaponként 3 millió hajoljon le, minthogy e'nyibe kerűl a' tábor tartás. Továbbá is sürgette a' Conferentia előtt a' Meghatalmazott, a' határokból leendő kitakarodást; különbben kéntelen fog lenni a' belga Országlás erő hatalomhoz nyúlni, melly esetben, ha Európa békessége megzavarodik, azt nem neki, hanem a' kénszeríttő szükségnek tulajdonítsák, és azon törvényes igazságnak, mellyet azok adnak a' belga Országlószéknek. Elfog mindazonáltal előbb ezen Országlás mindent követni, a' mi tsak eszközölheti a' dolognak tsendes elrendelését, és az öszvebékéllést. Frantzia és Angoly Országokról azt a' nyilatkoztatást terjeszté az előadó Minister, hogy ezek soha sem fognak a'ról megfelejtkezni mivel tartozzanak Belgiomnak. Előfordúlt a'nakutánna Antwerpen sorsa, ez iránt legelősször is az elméket kívánta megnyugtatni a' Minister, 's illy meghatározottan fejezé ki magát: „Míg ő, és az ő tiszti társai a' Ministeriumban fognak lenni, azt soha sem fogják megengedni, hogy idegen őrző erő foglalja el az Antwerpeni erősséget.“ — Előjött a'nakutánna Thorn úr állapotja is azon szemre hányással, hogy az elfogott két hollandi Tisztet azonnal szabadon botsátották, 's Thorn úr még most is fogva tartatik: ez, úgy mondák némelly Tagok, nem igen nagy határozottságát mutatja a' Ministeriumnak. Maelenaere úr e're azt a' nyilatkoztatást tette hogy senki sem fájlalja Thorn úr sorsát jobban mint az országlás; de a' két hollandi Tiszt elfogattatásával amazt eggybe nem lehet hasonlíttani, minthogy ezek nem az Országlás parantsolatjára fogattattak el, és az országlás fegyvertelenek ellen háborút nem visel. Zárta a' Minister beszédjét azzal, hogyha megtörténnék is az, hogy az ország gyűlése valamelly időre eloszoljon, ha valamelly sürgetős dolog fogná magát előadni, azonnal öszve hivattatnék.

Legújabb Hírek.

A' Globe szerént Aug. első hetében fog szünnapokat venni magának a' Parlament; eloszlatni pedig tsak Decemberben fog.

A' frantzia seregekből tíz línea ezred, 3 ezred könnyű gyalogság, 12 ezred lovasság az Országnak északi részén állanak. Páris és környéke öt linea ezred, 3 ezred gyalogság, 12 ezred lovasság által vagynak lepve.

Az angol Courier írja hiteles kútfőből, hogy Litvániában ismét 's bizonyoson kiütött a' lázadás.

A' Német-Szövetségi Gyűlés Julius 19-dikén tartott űlésében a' Freisinnige és Wächter am Rhein czímű Badenbe megjelenni szokott újságokat az egész Német Szövetségben eltiltja.

A' Skócziát illető Reformbill Julius 13dikán olvastatott fel harmadszor a' Felső-Házban.

(Hasznos Mulatságok 8 Szám. 1 árkus Hirdetés)

8.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Jelentés ezen íratról:

„Magyar helyesírás' és szóragasztás' főbb szabályai. A' magyar tudós társaság különös használatára. Pesten, Trattner J. M. és Károlyi Istvánnál. MDCCCXXXII körmöczi nyomtató papiroson, 8-ad rét, 32 lap, könnyű kötésben."

A' magyar tudós társaság, az e' könyvecskében eléadott szabályokat fogja ezután követni, neve alatt kijövendő minden évkönyveiben, folyóíratában 's hivatalos jelentéseiben. Melly szempontból akarja másokkal nézetni, felfejti rövideden az előbeszéd. Találtatik a' könyvecske Pesten Wigand Otto könyvárosnál, példányonként 8 krajczárával pengőben. Julius 29-d. 1832.

Döbrentei Gábor m. k.
Titoknok.

Müller Könyvkereskedésében Pesten

az Urak útszája kezdetén a' Serviták Klastromával által ellenben lehet kapni:
(az árrok pengő pénzben.)

Praxis Juridica Civilis, et Stylare Juristarum Latino Hungaricum. Elaboratum ab Ignatio Kassics. Viennae, 1832. II Tomi, 3 for. 30 xr.

Lant, vagy a' Debreczeni R. Collegium Nevendékei által írt némelly versek Gyűjteménye. Öszveszedte, és kiadta Pétzelyi József. Debreczenben, 1832. Kötve 40 kr.

Útmutatás a' Ló-külsejének Esméretére. Ön oktatásra, és nyilvános Tanításra szolgáló kézi könyv. Hoffer József által. Pesten, 1832. Kötve 2 for.

Élet. Irta Udvardy János. Pesten, 1832. Kötve 1 for. 20 kr.

A' Bélteky-Ház. Román, Fáy Andrástól. Pesten 1832. Két Darab, kötve 2 for. 48 kr.

Hornai Levelek. Feleletül, a' Papucs-Kormány alapos útmutatásaira. Közli Árvaffy Béla. Pesten, 1832. 20 kr.

Sárga-Könyv. Ajándékúl jó gyermekeknek, kik örömest tnnúlnának A B C után olvasni. Irta Benczur József. 6 színezett képekkel. 1832. Kötve 40 kr.

Mulattató. Szép Literaturai Gyűjtemény. Szerkezteti Harsány Pál. Pesten, 1832. 12 Kötet 4 for.

Ugyan Müller Könyvkereskedésében találtatnak: a' legújabb 's legszebb varró-formák; (Tupfmuster) arany-prémezetek; patent petsét ostyák; a' nagy Lotteriákhoz sors számok, a' gyermekek számára szükséges kilineázott író papirosok, magyar, német, vagy deák exemplárokkal, egy egy per 2 kr.

Második Félesztendő.

Jelentés Szépművekről.

(1) Budára a' várba, Országház útsza, a' 128 szám alatt lévő üveges bóltba érkeztek legközelebb: Ő Felségének a' Császár 's Királyunknak igen jól talált képe, melly h at lábnyi magosságú; továbbá, Ő Felségének Ferdinand ifjabb Királyunknak, mondhatjuk, hogy a' sok közül, igazán 's legjobban talált képe; nem különbben Ő kir. Magosságának Ferdinand Fő Hgnek is valóságos képe. Találtatnak továbbá az Üdvözítőnek, Szűz-Máriának és sok Szenteknek képei, mellyek mint név napi Patronusok, a' magok művészi jeles készületeikkel különösen ajánlkoznak, ajánlkoznak továbbá tsinosan készített 's finomúl aranyozott rámáikkal; vagynak történeteket előadó eredeti képfestések is, mellyek mind igen illendő áron adattatnak. Elfogadtatnak az érdeklett helyen minden avúlt festésű képek a' ki tisztíttás végett, és kezeskedés válaltatik, hogy azok szint' olly jó állapotban tétettetnek, mintha legújabbak volnának. Mind ezeknek valóságokat akármikor is szemmel lehet látni, a' feljebb meghatározott helyen. Vagynak minden formájú finomul arányozott képrámák is, a' legillendőbb áron; de újak iránt való rendelések is elfogadtatnak, olly reménységgel ketsegtetve magát a' jelentő, hogy tisztelt megbízóinak teljes tettszéseket megnyerendi.

Tűzi 's Épületfa, továbbá épület szerek és kezebeli eszközök szolgáltatására Licitatio.

(1) Folyó 1832-diki Aug. 13-dikán, reggel 9 órakor kezdve helyben Mezőhegyesen nyilván tartandó Licitatio lészen az 1833 's 1834-dik esztre a' ts. kir. mezőhegyesi katona ménes Intézethez megkívántató 's mindjárt előadandó szükségesekre nézve; és pedig

1300 erdei öl, kemény hasáb tűzifa, mellyből 800 öl bükk, 500 öl pedig tölgyfa légyen; továbbá: 6 darab 11—12 hüvelyknyi vastag, 6 öles hosszú, 20 darab 8—9 hüvelyknyi vastag 6 öl hosszú; 28 dar. 6—7 hüvelyknyi vastag, 6 öles hosszú tölgyfa szálak, épülethez; 9 dar. gyertyánfa két két öles; 2 dar. veresbükk vastag palló két két öles; 50 dar. tőlgyfa deszka, eggynek-eggynek hosszasága 3 öl, szélessége 10 hüvelyk, vastagsága $1\frac{1}{2}$ hüvetyk; 60 darab tőlgyfa palló, hossza 3 öl, szélessége 8 hüvelyk, vastagsága 3 hüvelyk; 80 dar. tőlgyfából faragott ablakfa, hossza 9 lábnyi; 50 dar. lóggó fa, bükkfából tíz-tíz lábnyi hosszú; 10 dar. itató válú, tőlgyfából, hat-hat öles; 6 dar. tőlgyfa kútágas 4 öl 2 láb hosszú; 2000 darab puhafából metszett létz, két két öles; 40,000 dar. 18 hüvelyknyi hosszú 3 hüv. szélességű, puhafából metszett 's megvont 'sindely; 40,000 nagy és 10,000 dar. középszerű létzszeg; 2000 dar. nagy, 4000 dar. kissebb fejes szeg; 40,000 dar. sindelyszeg; 6000 dar. párkányszeg; 10,000 dar. nagy foglaló fejes szeg; 5000 dar. palló deszkaszeg; 30 dar. ásó; 30 dar. beméró lapát; 14 dar. áts-kézi bárd; 6 dar. foglaló bárd; 4 dar. széles bárd; 12 darab agyagvágó kapa; 12 dar. malter keverő kapa; 2 dar. vonó fűrész; 2 dar. hasíttó fűrész; 35 darab kötő fúró; 60 dar. létzszeg furó; 12 dar. vonó, 40 dar. kézi fűrészhez való ráspoly; 8 tutzet áts blajbász; 10 dar. székláb fúró; 4 dar. abrontsoló kés; 3 dar. lyukvágó fűrész; 2 dar. kultslyukat vágó fűrész; 30 darab meszelő; 12 dar. mérő-

vessző; 5 akó lenmag olaj; 40 font bétsi korom; 5 font fehér vitriol; 15 font koloniai kréta; 5 font grispán; 6 font vörös menium; 4 font máz; 30 font ónkenőts; 40 font enyv; 400 köböl óltatlan mész, és 80 darab sárga festő föld.

Az ezen szolgáltatások iránt tartandó árverésre minden erdőbirtokos és más urak meghívattatnak azon megjegyzéssel, hogy a' kik ezekben részesülni kívánnak, azok előre bánat pénzül 100 forintot kötelesek letenni pengőben; a' kinn pedig valamelly szolgáltatás marad, az az egész vagyonnak tizedrész árát bátorságosíttásúl tartozik befizetni. Továbbá megjegyeztetik a' tűzifa szolgáltatásra nézve, hogy ez iránt két féle mód fog tartatni az árverés, ú. m. helybe Mezőhegyesre és Pétskára vagy Medgyesre a' Maros partján mindenütt kimutatandó helyre szállíttásra nézve; a' szerszám és épület fákat pedig Pétskára vagy Nagylakra szükséges szállíttani a' kimutatandó helyekre. A' mit helybe Mezőhegyesre kell szállíttani, azt mind a' maga költségén tartozik végezni a' vállalkozó.

Hogy a' szolgáltatásban többen részt vehessenek, a' szolgáltatandók több apró mennyiségre szaggattatnak fel. A' többi 's közelebbi feltételeket a' Licitatio napján helyben fogják mindenek megtudni. Költ Mezőhegyesen a' Katona-Ménes Intézetben Julius 17-dikén 1832.

Boxberg m. k.
Major.

Kerékgyártó és Bodnárfa szolgáltatásra Licitatio.

Folyó 1832-diki Augustus 14-dikén, helyben Mezőhegyesen, a' szokott reggeli 's délutánni órákon, az 1833-dik esztendőre hozzávetőleg kiszámított szükséges faneműk szolgáltatására Licitatio fog tartatni, és pedig: 10 darab hajlott, vagy úgy nevezett hattyú nyakú és 150 darab közönséges szekér rúd; 600 dar. lókotsi kerekekbe való talp; 500 dar. küllő, nehéz szekér kerekekbe, 1500 dar. tölgyfa oldalfog; 100 dar. karfa lókotsihoz, és ugyan 100 darab ökör szekérhez; 150 dar. juha lókotsihoz: 150 darab széna hányó villanyél; 400 dar. oldalfa; 100 dar. vendég oldal; 100 dar. fehér tölgy barona fa; 20 dar. hársdeszka, eggy-eggynek szélessége 14 hüvelyknyi; 2 hüv. vastag, 7 láb 's 6 hüvelykni hosszú; 50 dar. petrentze rúd; 200 dar. 6 akós, 400 dar. 10 akós hordóra való abronts; 800 dar. 6 akós, 500 dar. 10 akós hordóhoz való donga; 10 lóggós kotsiba kas; lókotsiba való első kerek 12 dar., 25 dar. szekérkas; 1000 dar. gyűjtő favilla; 200 dar. hosszú kőrösfa villanyél; 100 dar. tövis borona; 30 dar. tölgyfa szánkó, ökör után való; 9500 dar. nyirfa söprű; 5 dar. hordó mind öt akós; 100 dar. rudallófa; 20 dar. malomorsó, körös fából; 200 dar. malomfog gyertyánfából; 12 dar. malom persely körös fából; 50 dar. sütő lapát; 120 dar. szénvonó; 50 dar. sütő lapátnyél puha fából; 80 dar. szénvonó nyél kemény fából; 200 dar. satú törlő 9 lábnyi hosszú. A' kiknek kedvek volna ezen szolgáltatáshoz, ezennel illendően meghívattatnak 40 for. ezüst pénzzel felkészülve, mellyet a' Licitatio kezdete előtt bánat pénzül kelletik letennie. Egyéb feltételeket, valamint minden szolgáltatandó eszközre a' mutatványt, kiki a' Licitatio napján megláthattja.

Kőlt Mezőhegyesen a' ts. kir. Katona-Ménes intézetből Jul. 17-dikén 1832.

Boxberg m. k.
Major.

)(

)(0)(

Eladó-Ház.

(2) Közhírűl adatik: hogy Tek. Özv. Rakovszkyné szül. Tarkó Anna Asszonyságnak Pesten a' Barátok Piaczán 610-dik szám alatti Sarok-háza, saját kívánságára sz. kir. Pest Városának Földbirtoki (Urbarialis) Tisztségében f. e. Augustus 25-dikén reggeli 10 órakor tartandó árverés útján a' többet ígérőnek adatik el.

Hirdetés.

(2) Tek. Ns Zemplén Vármegyében helyheztetett Tarczall Városában lakott néhai Kaprontzay Ádám Úrnak végintézeti hagyományossai részéről közhírré tétetik, hogy a' folyó 1832-dik esztendő November hónap 2-dik napján a' boldogúlt úrnak házánál közárverés szerént e' következendő tsakugyan Tartzalon tekvő ingatlan Javak fognak eladatni:

1-ször: Nagy, és Kiss serfőző 60 kapás szabad, és déli oldalnak fekvő szőllő.

2-szor. Farkas 54 kapás fele szabad, fele dézma adó, és déli oldalnak fekvő-szőllő.

3-szor. Bajúsz 3 kapás dézmaadó szőllő.

4-szer. A' lakház igen tágas négyszegű fundusával, melly 3 szobából, konyhából, tseléd házból, élés kamarából, sajtó házból áll. Vannak ezen szabad exemptus funduson több épületek is, nevezetesen: tágas istálló, és szekér szín kőből, és sindel fedél alatt, valamint a' lakház. Eggyik pintze kővel kirakva 90 hordóra, a' másik 60 hordóra való. Vagyon egy fa palánkkal körűl kerített tágas kert gyümöltsfákkal, a' kertben sindellel fedett elég nagy méhes. Vagyon még ezen szabad funduson a' lakház mellett eggy ócska ház, és eggy Vinczellérház nád födél alatt. Vagyon két jó karban lévő száraz malom sindel födél alatt, mellynek középszerű esztendőbeli jövedelme 230 köböl életet tehet, a' Molnár részén kívűl. Vagyon még hozzá tartozandó Molnár-ház nád födél alatt, és egy puszta taksás fundus. A' kinek szándéka vagyon ezen valóban szép és hasznos jószágot magáévá tenni, addig is értekezhetik eránta Fő Tisztelendő Szepessy Aloiz Apát és Tartzali Plébános Úrral, mint néhai Kaprontzay Ádám Úr végintézetének végrehajtójával.

Árverési hirdetés.

(3) Ts Ns Bihar Vármegyébe kebelezett priv. Nagy-Várad Városába a' tisztelt Megye néhai fő orvossának Sándorfi József úrnak halálával maradott jó szerekből 's ízléssel épűlt ház a' f. e. Augustus hava 8-dik napján árverés útján a' többet ígérőnek el fog adattatni. — A' ház fekszik a' Tisztelendő Kaputzinusok Monostora és a' királyi Sóház között homlokkal a' vásári nagy piatzra. Van benne tíz lakó szoba, egy tágas konyha kamara; egy kissebb épületben melly hasonlóan a' nagy piatzra van arczal, találtatik két szoba, egy konyha és kamara; ezeken kívűl az udvaron két rend 16 lóra való istálló, és e' mellett egy szerszámos kamara, eggy tseléd szoba és egy négy kotsinak való szín. Nagy kiterjedésű kertjébe melly az udvarral eggyütt két hóld, és erős kőfallal van kerítve, áll két üvegház, kertésznek való alkalmas lakhely, egy gyümölts tartó kamara, sokféle válogatott gyümöltsfa, és mind ebbe mind az udvaron alkalmatos kutak vagynak.

)(0)(

Hirdetés.

(2) A' Magyar Óvári Fő Hgi uradalom részéről ezennel köztudomásra botsáttatik, hogy f. e. September 4-dik napján reggel 9 órakor az uradalomnak Mosonyi Juh tenyésztésében, a' mint már ez előtt is gyakorlásban volt, közönséges árverés fog kezdődni. Eladók lesznek az idén mintegy 5000-re menő darabok, mellyek még tenyésztésre is alkalmatos, noha különbféle időkorú anyajuhokból, és ürükből állanak. Ezek mind közönséges árverésen adatnak el a' többet ígérőknek; hanem a' tenyésztésre alkalmatos kosokra, az árverés ideje előtt is lehet szabad kézből alkut tenni.

Hirdetés.

(2) A' Nagymélt. kir. udvari magyar Kamara rendeléséből közhirré tétetik: hogy Tettes Ns Borsod Vgyében helyheztetett, és a' Diósgyőri királyi uradalomhoz tartozó Muhi pusztán folyó 1832-dik esztendőben Augustus hónap 21-dik napján reggeltől kezdve árverés útján e'következő 689 darab finom gyapjas merinofajta kosok, és juhok: úgymint a' hágásra még alkalmatos 34 kosok, két esztendős 67 kosok, tenyésztésre alkalmatos 230 anyajuhok — 23 darab mustrált anyajuhok, két esztendős kos alávaló 85 juhok, — 250 darab öreg ürük kész pénzért elfognak adódni; a' kiknek tehát ezen juhok megvételére akaratjok lészen a' fentírt helyen, és időben jelenjenek meg. Budán Julius 16-dikán 1832.

Serház árendába adása.

(3) Szeged Sz. kir. Városában kebelezett Serháznak bérbeli ideje folyó esztendő Mindszent Hava 31-dikével végéhez közelgetvén, annak ismét három egymást követő esztendőkre közárverés útján Polgár mesteri Tiztségénél naponként olvasható feltételek mellett leendő bérbe botsátatására f. e. Kisasszony hava 14-dik napja határoztatott. A' kiknek tehát kibérleni szándékjok vagyon a' fentírt helyen, és határ napon magokat jelenteni neterheltessenek.

Jelentés.

(3) A' Pesti Királyi Tudományok Egyetemének szükségére jövő $183\frac{2}{3}$-dik oskolai esztendőre, mintegy 156 öl tüzelő fehér tölgy, és 50 öl tserfa fog megkivántatni, mellyek folyó esztendei Augustus 7-dik napján, reggeli 10 órakor a' királyi Egyetemnek Iró-Szobájában tartandó kótyavetyén attól fognak megvásároltatni, a' ki ezeknek szolgáltatását legkevesebb árért felvállalja, és erre magát írása által törvényessen leköteleži. Melly végre meghivattatnak mind azok, kik a' fellyebb írt tüzifa mennyiséget, a' legjobb minéműségűekből, mellyeknek leg alább is három lábnyi hosszúságú, úgy illendő vastagságú hasábokból, 's jó sűrűen rakott ölekből kell állani, legfellyebb folyó esztendei September utolsó napjáig ide Pestre a' Duna partjára szállíttani, 's azon kivűl tíz percentumos bánatpénzt előre letenni magokat képeseknek lenni gondolják. A' köttendő Szerződésnek feltételeit az említett Egyetemi Iró szobában mindennap reggel 9 órától 12-ig, délután 3 órától 6-ig meg lehet tudakozni. Költt Pesten Julius 12. 1832.

Hirdetés.

(3) A' Nagyméltt. kir. Magyar udvari Kamara rendeléséből közhírré tétetik, hogy az Ó-Budai és Visegrádi kir. koronai Uradalmak pintzéiben találtató borokból, több száz akó fehér és veres ó és új borok fognak hordók nélkül eladattatni közönséges árverés útján, a' legtöbbet ígérőknek, mindjárt helyben teendő késsz pénz fizetésért; és pedig:

Folyó 1832-diki Augustus 1sőjén a' Buda-Örsi pintzéből, 200 akó ó, és 1000 akó új fehér bor; nemkülönbben 100 akó törköly és söprű pálinka.

F. e. Augustus 2-dikán a' Zsámbeki pintzéből 1000 akó új fehér bor.

F. e. Augustus 16-dikán reggel a' Visegrádi és Marosi pintzékből 1500 akó ó, és 1000 akó új fehér bor.

Ugyan az nap a' Bogdányi pintzéből 300 akó ó, és 1000 akó új fehér bor; és 50 akó törköly pálinka.

F. e. Aug. 17-dikén a' Tóthfalusi pintzéből 300 akó ó, és 500 akó új fehér bor. Végre

F. e. Aug. 21-dikén reggel az Ó-Budai pintzéből 500 akó ó, és 200 akó új fehér bor.

Hirdetés.

(3) A' Nagy Mélt. Magyar Kir. Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik; hogy a' k. k. uradalmakban az idén reménylendő juh és bárány gyapjú, Pestre szállíttatva, még pedig az Ó Budai uradalomból 62 ½ mázsa juh gyapjú; 7 mázsa bárány gyapjú; a' Diósgyőriből 58 ½ m. juh, 5 ½ m. bárány gyapjú; az Aradiból 60 m. juh, 6 m. bárány gyapjú; a' Szent Andrásiból 32 m. juh, 3 ½ m. bárány gyapjú, összvesen minteggy 213 mázsa juh, és 22 mázsa bárány gyapjú privat Licitatio útján úgy fog eladatni, hogy a' venni kívánók legfelsőbb ígéreteket tulajdon kézzel aláírt és petsételt nyilatkoztatásokban e' f. eszt. Aug. 26-káig inclusive a' Magyar kir. udvari kamara Praesidiumának Budára megküldjék; a' venni kivánók nyilatkoztatásaik e' f. eszt. Aug. 17-dikén délelőtt commissionaliter felnyittatnak; és a' legtöbbet ígérő, 's leghasznosabb feltételeket tévő vennikívánó további árverés nélkül a' kötelező levél megkészítésére meghivatik, a' többi ajánlóknak ígéreteik pedig a' szoros halgatás figyelme mellett tüstént commissionaliter semmivé tétetnek. Az említett terminus eltőltte után semmi további ígéretek el nem fogadtatnak; minden venni kívánó pedig ígéretét tökéletes határozottsággal tartozik kijelenteni határozatlan, 's tsak közönséges, vagy más ajánlathoz képest procenti ígéretek nem vétetnek tekintetben. A' Diósgyőri, Aradi és Sz. Andrási uradalmakból jövő gyapjú a' pesti kir. Só Hivatalnál, vagy részént az Ó Budai Tisztartóságnál tétetik le az árverés határ idejére, a' hol azt meglehet nézni; az Ó Budait pedig a' praefectoratusi hivatalnál.

Egyébiránt a' legtöbbet ígérő a' contractus aláírásakor 2000 conv. ftot tartozik felpénzűl letenni: az is előre hírűl adatik, hogy különbség nélkűl az anya és kosgyapjún 2 pcent beleмérés engedtetik; a' gyapjús zsákokat pedig az érdekelt uradalmaknak illő áron köteles a' vevő megfizetni. Buda Jul. 16. 1832.

)(o)(

Hirdetés.

(3) A' Nagymélt. kir. Magyar Udvari Kamara határozásának következésében hírdettetik, hogy a' Ménesi kamar. Kerületbeli Hegyeken ez idén reménylendő dézma bor, és pedig: a' tized és kilentzed eggyütt mind ménesen mind Kiadován;

A' tized és kilentzed Kuvinban;

A' tized és kilentzed Radnán;

A' tized és kilentzed Kovaszintzon;

A' nyoltzaddal eggyütt Solymoson;

A' nyoltzad Paulison — minden helyen átalánoson határozandó sommáért fog f. e. Augusus 21-dik napján Ménesen tartandó nyilvánságos árverés útján eladattatni a' legtöbbet igérőknek; úgy mindazonáltal, hogy az árverés helybenhagyását főbb helyről kellessék bevárni. Továbbá, köteles lészen a' vevő a' tizedet maga beszedni, és tulajdon költségén vinni a' hova szándékozik, és az ajánlott sommát, azonnal befizetni, mihelyest a' főhelyen történt helybenhagyás megérkezik.

A' kik ezen feltételek alatt vásárlani szándékoznak, jelenjenek meg e' folyó 1832-diki Augustus 21-dikén reggel 9 órakor a' ménesi Tisztartóság Kantzelláriájában, illendő bánat pénzzel felkészűlve. Költ Budán Julius 11-dikén 1832.

Hirdetés.

(3) A' Nagy Méltóságó Királyi Magyar Udvari Kamarának tendeléséből ezennel köz hírré tétetik: hogy jövő Augustus hónap 25-dik napján nemes Pest Vármegyében helyheztetett Szabad Királyi Buda Fő Várossától eggy órányi messzeségre fekvő Budaeörs nevezetű Koronalis helységben 160 darab valóságos Spanyol eredetű harmadfél, és 50 darab negyedfél esztendős kosok, 220 ürük és 410 darab felesleg való legjobb korú, és a' tenyésztésre tökélletesen alkalmalos anyajuhok, a' szokott reggeli és délutánni órákban a' helybéli Juh-akolban nyilványos árverés útján a' többet ígérőknek, kész pénz fizetésért elfognak adattatni.

Költ Budán Julius 12-dikén 1832.

Hirdetés.

(3) A' Nagymélt. kir. Magyar udvari Kamara rendeléséhez képest köztudomásra adattatik, hogy sz. kir. Temesvár Fabrika nevű külső városában lévő, és a' kir. Kamarát, mint királyi használat illető Serház, az azzal járó szabadsággal eggyütt, e' f. e. September 24-dikén nyilvánságosan tartandó árverésen, a' legtöbbet igérőnek fog árendába botsáttatni hat egymásután következendő esztendőkre, 1833-diki Május 1sőjén kezdve a' számlálást. Azok a' kik ezen árendállásra megkívántató tulajdonságokkal bírnak, illendően meghivattatnak, hogy a' kir. kam. Temesvári Kormány Kantzelláriájában tartandó árverésen, elegendő bánat pénzzel felkészűlve jelenjenek meg. Költ Budán Jun. 26-dikán 1832.

Szép mezei gazdaság haszonbérbe adása.

(3) Tekintetes Komárom Vármegyében, eggy Komárom Várossától két órányi, Győrtől három órányi távolyságra fekvő szép mezei gazdaság, több esztendőkre, jutalmas feltételek alatt, haszonbérbe fog adattatni. — Bővebb útasítást ád, és a' frankírozott levelekre adandó feleletet elő mozdítja az Ujságírói Hivatal.

)(o)(

Petrózai Trattner J.M. és Károlyi I. Könyvnyomtató-Intézetében
Pesten Országút (B. Orczy ház 531. sz.)

Magda Professor'

Magyar Ország' legújjabb Statistikai és Geographiai Leírása
1 for. 36 kr. pengő pénzben.

Nagyváthy János'

Gazdasági Munkáji:

Magyar practicus Termesztő 1 for. ezüst pénzben.
Magyar practicus Tenyésztő 50 kr. — —
Magyar Házi-Tiszt 50 kr. — —
Magyar Házi Gazda-Asszony 50 kr. — —

Magyar és Német Levelező-Könyv és Házi Titoknok
1 for. 30 kr. ezüst p.

Czifray Istv. Magyar Szakács Könyv 1 for. ezüst p.

Seb-Orvosi Hivatalra Concursus Hirdetés.

(2) A' Nagy Mélt. Magyar Udvari Kamara rendeléséből köztudomásra adattatik, hogy a' Klampaczky János úr nyugodalomra tételével megüresült Szolnoki kam. Seb-orvosi Hivatalra, mellyel a' Kamara részéről esztendőnként 200 for. kész pénz fizetés, azon kívül 3 mázsa só, és 6 öl tűzi fa; a' Közönség részéről pedig 100 for. kész pénz, 24 pos. mérő búza, 10 mérő árpa vagy zab vagyon öszve köttetve, Concursus fog tartattatni. A' kik ezen Hivatalt megakarják nyerni, kérelmeket szükséges irományokkal, ú. m. Diplomával, 's a'ról szólló bizonyíttásokkal, hogy ezen tudományban elegendő gyakorlottsággal bírnak, és fedhetetlen életet viseltek, e' köz hírré botsáttás napjától számlálva hat hét alatt ezen kir. Magyar Udvari Kamarához nyújtsák be. Költ Budán Jul. 17-dikén 1832.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Julius 25-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87 for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	$122\frac{1}{16}$ for.
4 pCentes — — —	$75\frac{7}{8}$ —	Béts városi Bankó kötelező $2\frac{1}{2}$ pCentes	$47\frac{1}{4}$ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	$177\frac{5}{8}$ —	Bank Actiáké	$1128\frac{1}{2}$ —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Jul. 26-dikán 5 Láb, 11 Hüv. 0 Von. || Jul. 27-dikén 5 Láb, 6 Hüv. 0 Von.
— 28-dikán 5 Láb, 3 Hüv. 0 Von. ||

A' Gabonának Pesti piatzi ára Julius 27-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 20	6 — 40	—	Zab	1 — 38	1 — 36	1 — 30
Kétszeres	4 — 50	4 — 40	4 — 20	Kukoritza	2 — 36	2 — 30	2 — 24
Rozs	2 — 40	2 — 30	2 — 20	Köleskása	—	4 — 40	—
Arpa	2 — 14	2 — 10	2 — 6	Köles	2 — 30	—	—

Budán, Julius 25-dikén kijött szamok: 24. 9. 80. 37. 31.

9. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

F é n y.
Benned az Istenség lakozik; te vezérled az embert
Ösvényjén, bajtól óvva, irányja felé.
Hajh! de ha a' pillét, özönöd maga keblibe vonja,
Elpör'sölt szárnnyal hull veszedelme közé.

PESTEN *Szerdán* Kis Asszony Hava 1ső napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

A' Horváth Országi kir. Itélő Táblánál megürült Assessorságra Ts Spissich Gábor úr e'dig Körös Vgye Al-Ispánya emeltetett.

Mélt. Gosztonyi és Köves-Szarvi Gosztonyi István úr, Budán, a' hová némelly dolgai elintézése 's gyengélkedő egéssége ápolása végett f. e. Jul. 2 kán érkezett Gyöngyösi tsendes lakjából, 15 napig tartott súlyos betegsége után, ugyantsak Julius 30-dikán végezte 62-dik esztendejében ditsőséges életét; 's ugyan ott katonai fényes pompával temettetett, más nap a' Sz. Ferentz rendét követő Szerzetes Atyáknak vízi városban lévő sírbóltjába; az eggyházi Szertartást Fő Tiszt. Viszhoffer Jósef Apát úr végezte. Az oskolákat dítséretesen végezve, mind önnön, mind édes atyja kívánságára, még ditső emlékezetű II. Leopold Királyunk kegyelmességéből nyert engedelem mellett lépett a' Ns Magyar Test őrző seregbe; a' hol jeles maga viseletével tsak hamar azt érdemlette, hogy a' rendes katonaság között tiszti rangra emeltessék. Mint illyen szolgálta a' Hazát és Királyt a' veszélyes frantzia háború alatt 35 esztendeig. Fő Hertzeg Jósef nevéről neveztetett palatinális Ns Ezeredben nyert Ezres Felhadnagyi = Obrist Lieut. — rangot; 's mint illyen tétetett fizetéssel nyugodalomba, tulajdon kívánságára. — Kesergik elhunytát 11, mind szép rangokkal fényeskedő Testvérjei. Az engesztelő áldozatok ma fognak érette be mutattatni a' Mindenhatónak tsakugyan azon templomban, melly alatt nyugosznak hideg tetemei.

O Kanizsáról Jul. 16-dikán 1832. E' folyó hónap 5-dikén délutánni öt órakor nálunk megjegyzést érdemlő ugyan, de nem olly rémittőn pusztított — mint némelly híresztelések adták — jégessőnek valódi leírását e'ként terjeszthettjük hitelesen a' Haza elejébe: Erős szél előzte meg az azután tsakhamar elkövetkezett jégesső; de a' szél kártékonysága tsak e'nyiben állott, hogy eggy kéménynek felsőbb borítékjából más nap eggynehány tégla — az emlitett szélvész következésében — leesett, de a' kémény maga most is fenn áll; eggy félszázados roskadt fakeríttés öszve rogyot; eggy szinte fél százados vízi malom is rossz lántzáról leszakadván, a' mellette volt három malomba ütközött, a' nélkül hogy azokban valamelly kárt okozott volna. Ezután bekővetkezett a' jégeső, ezt mogyoró nagyságúnak bátran állíthatjuk: némelly ablakokat, mellyeknek fatábláik be nem zárattak; betördelt; tsekély termést igérő szőllőinknek igen kevés

Második Félesztendő.

részét, — de nem tetemesen, — megrongálta: vetéseinkben pedig nemtsak semmi kárt nem okozott; sőtt a' hosszabb szárazság után szomjús mezőink nedvességet kapván, bővebb hasznot ígérnek. Gyümöltsfáink terméssel nehezek. Hálá nagy Istenünknek! öröm könnyek hullatása közben maga ztaljuk ezért még most is és mindenkor szent nevét! K. Gy.

Ó-Pályiból, f. e. Jul. 8-dikán írtt, de felettébb elkésett levelet vettünk, mellyben a' Ns Szathmár Vgyében feküvő Csanálos Helység szörnyű leégése adattatik elő. A' dolog Jun. 30-dikán történt, a' Helység közepében állott kováts műhelynek kigyúlladásáról. Sajnos a' sok derék épületek leégése, mellyekből alig maradt 30 ház, ezek is tsak azért mivel nem a' szél útjában állottak; sajnos az újonnan fedelezett rom. kath. templom és parochia leégése: de rémittő a' veszély ellen búvó kortsmárosnak feleségével 's leányával pintzében lett fúlladása, valamint a' sok embernek 's gyermekeknek tűz mia történt sebhedése. A' benn éget barmok számát még nem is tudta Levelezőnk, a' ki tovább így ír:

Más újság nálunk az, hogy Junius 14 és 15 dik napjain Szathmár Szabad kir. Városában tiszti választás tartatván, Orbán Mihály úr választatott el új Bírónak, Kapitánynak Joó Mihály, Polgár Mesternek Csermák Antal urak; Népszószólló Ketzeli Gábor. Számvevő Gáti Benjámin. Árvák Attya Várallyai Lajos urak lettek: a' többek hivatalaikban megmaradtak.

B é t s.

A' Felségekben útazássokról így írtt Jul. 23-dikán a' Lintzi újság: Ma reggel nyoltzadfél órakor töltött el bennünket az elválási mély fájdalom Ő Felségeknek negyed napi itt múlatások után, midőn t. i. a' Dunának tulsó partjain folytatandó útjokat Persenbeng felé elkezdették. A' legforróbb áldás kívánások követték azon Felségeseket, kiknek neveit tsak úgy kelletik nevezni, hogy minden kebel tiszta érzéssel, határtalan szeretettel, és tisztelettel teljesedjék meg.

Ő Felségek Julius 27-dikén délután ötödfél órakor, kívánt egésségben vissza érkeztenek a' Schönbrunni ts. k. mulató Lakásba.

Nagy Britannia.

Jul. 13-dikán az Alsó-Ház űlésében Stanley úr sürgetése ellen, hogy t. i. az irlandi dézmát illető vítatások vétessenek fel Callaghan úr szóllamlott fel, azt erősítve, hogy az intézetbe veendő rendelkődzés nem fog teljesen megfelelni a' szándéknak. Sir R. Peel mellette beszéllett a' rendelkődzésnek; meg fog ugyan kevesebbedni, mondá a' beszéllő, a' protestans papok jövedelme; de bátorságosítva lessz a' megmaradandó rész bejövetele, 's e' mellett a' pásztorok is szorosabb eggybe köttetésbe jőnek nyájaikkal. O'Connell úr azt nyilatkoztatta, hogy az Országlásnak azon reményje, hogy e' rendelkődzéseket kivihesse a' Nemzetnek minden ellentállása ellenére, tsupa chimära. Kilentz millió font sterlinget kellenék a' papságnak bevenni, és hogy ezt a' szóban forgó rendelkődzés szerént a' közönségek állíttsák elő, ez még rosszabb. Eggyes ember mindenkor lehet emberi érzéssű; de a' közönségek, százados tapasztalások szerént mondva, soha sem azok. Ő, úgymond O'Connell úr, azt még tsak nem is gondolja, hogy a' Parlamentum helybenhagyását megtagadja a' billtől; talám az országlás hamarább vissza vonja szavát, vagy legalább halasztani fogja a' szabások törvényesíttését: azonban mind ezek ne történjenek meg, hanem menjen keresztűl a' bill, még a'kor is tsak veszendőben lévő papiros lészen. Lord Russel felelt reá. Midőn úgymond ez előtt eggynehány esztendővel a' katholikusok emancipatiója mellett szovatolt, nem vélte a'kor, hogy ezek ama' jus-

sokkal, mellyeket vissza nyertek, olly hamar vissza fognak élni azok ellen, a' kik előbb nékiek uraik vóltanak. Világos az itt, hogy nem törvényes úton keresnek törvényes segedelmet, hanem erőszakkal szándékoznak az országlást kénszéríttetni akaratjok teljesíttésére. — A' százszor vítatott tárgy, mind untalan tsak azon eggy sarkon forgott; az angoly Tagok, (nevezetesen az Országlás) tsak a' törvény betűi mellett állottak; az irlandiak, most már nem hivatkoztak, mint még e'nek előtte az erőszak által századok multa után is el nem idősíthető igazakra, hanem egyedűl tsak azt válaszolták, hogy a' régi elnyomattatást vissza torló lélek felébredt: lássátok mennyire fogtok menni rendszabásaitokkal. Rövidítette a' vítatások folyását a'nak érzése, hogy e'ben az eggyesűlés lehetetlen légyen; ugyan azért szovatolásra botsáttatott a' dolog, és a' Ministerek mellett 124, ellenek 32 léve, a' bill felvétetése elhatároztatott. Stanley úr azonnal azt sürgette, hogy az irlandi reformbill dolgában munkálódott Bíztosság véleményjei is adattassanak elő; a' javallatok másodszor felolvastattak, és elfogadtattak; harmadszori felolvastatások legközelebbi hétfőre határoztatott.

Beszéllik, hogy a' torik új előterjesztést fognak a' Ház elejébe vinni a' holland orosz adósságok dolgában; melly kárhoztatni fogja a' Ministerek által tett közelebbi fizetéseket.

A' Timesben ez áll: A' londoni Conferentia és hollandi Király között még fenn forgó fő különbbözés a'ban vagyon, hogy az első azt kívánja, hogy a' Király mindeneknek előtte írja alá a' 24 Czikkelyeket, 's ezért ígéri, hogy később megszerzi neki Belgiomtól a' kívánt mérsékléseket: a' Király semmi előleges Eggyezkedést sem akar aláírni, hanem mindjárt az eredeti tökéleteset.

Jul. 16-dikán a' Felső-Ház űlésében Marquis Londonderry bejelentette, hogy ő a' mindjárt következendő napon kérdést fog támasztani azon Protocolum iránt, mellyet a' három Hatalmasságok alá írtak, a' Görög thronust érdeklő dologban. Lord Goderich azt a' megjegyzést tette, hogy Grof Grey holnap aligha meg fog jelenhetni a' Gyűlésben; Marquis Londonderry az utánna következendő napra (Szerdára Jul. 18-dikára) halasztotta szándékát. — Az Alsó-Ház gyűlése az nap Bíztossággá változva lévén a' holland-orosz adósságokra nézve, Baring úr azon javallatjával állott elő, hogy alázatos felírást kellessék Ő Felségéhez küldeni, hogy mind azon írásokat terjesztesse a' Ház elejébe, a' mellyeknek befolyások vagyon az 1815-diki Majus 19-dikén Nagy-Britannia 's az Orosz és Német Alföld között köttetett Eggyezkedésbe.

Frantzia Ország.

A' Nationalért felelő Paulin, valamint e'nek nyomtatója ellen is, előállító parantsolatok adattak azon tzikkelyek végett, mellyek legközelebbi leveleiben állottak. Jul. 16-dikán a' Bátorságra ügyelő hivatal ügyvédjei megjelentek a' Journal hivatalában, hogy a' parantsolatot végre hajtsák, de Paulin úr jelen nem vólt; innen magános lakására mentek, de ott sem találták, hanem papirossait vi'sgálták rendre. Carrel úr vala az újságnak első szerkeztetője, ez ellen is kiadattatott a' törvény elejébe idéző parantsolat; hanem ő is látatlanná tette magát, a' bátorságra ügyelő hivatal pedig mindenütt nyomozza. Most legközelebb az Echo Français felelőjét tartják kézen, a' ki az érdeklett tzikkelyek eggyikét adta vólt viszonosan.

A' Courier Français Ostrowski .Grlisnak eggy írását adja, mellyet ez Lafayettéhez írtt vólt, adja viszont e'nek felelet-

jét is ama'hoz; ezekből azt gyaníthatni, hogy a' Dantzkában hajóra szállott 400 lengyel bújdosók, akaratjok ellen Algírba küldettettek.

Nantesből jelentik, hogy azon a' tájékon sok mulató házak és kastélyok vetették körül katonasággal, és kifürkésztettek. Biré várában, a'nak birtokossa, ugyantsak de Biré úr és dela Roussiere asszony elfogattattak a' visgálat következésében, és Nantesbe fogva vitettek. Gr. d' Andigne is elfogattatott f. h. 16-dikán Lamur és Angers között, és fogva ez utóbb nevezett városba vitetett.

Jul. 17-dikén estve fogadta el a' Király a' belga Követet Lehon urat; az nap, valamint a' következendő napon is, több Ministerekkel eggyütt dolgozott Ő Felsége, 's estve St Cloudba vissza tért. — Jul. 17-dikéről jelentik, hogy Berryer Képviselő szabadon botsáttatott Nantesben.

Jul. 18-dikán adta elő Carre Gral Advocat, úr a' maga követelését, a' Prouvaires útszában felfedeztetett complott dolgában: ezt követték a' védőknek előterjesztésseik; de ezek, míg véget érnek, több napok fognak eltelni.

Jul. 19-dikén több újságok, a' többek között a' Gazette de France jelenték, hogy Gróf Apponyi Ő Excja, a' Bétsi Udvar meghatalmazott Követje, olly súlyos beteg légyen, hogy már a' haldoklók szentségét is felvette; ezt 20 dikán a' Messager des Chambres teljesen tzáfolja, és azt mondja hogy Ő Excja ki is kotsizik, gyengélkedő egéssége ellent nem állva.

Német Szövetség.

Folyó eszt. Jul. 5-dikén tartott űlésben e' következendő rendelések tétettek:

1-ör. Az ollyan politikai foglalatú folyóírások, vagy 20 árkusnál többre menő könyvek, ha nem a' Németszövetséghez tartozó Státusokban jöttek ki, azokra a' Kormányszékektől előre kértés adott meg-eggyezés nélkűl be nem jöhetnek.

2-or. A' Szövetségnek minden Státusaiban tilalmasok azon Eggyesületek, mellyeknek politikai tzéljok van, vagy más szín alatt a'ra használtatnak.

3-or. Rendkívűlvaló Népgyűléseket, vagy Népinnepeket, nevezetesen ollyanokat, mellyek e'dig idő és helyre nézve sem szokásban nem voltak, sem meg nem engedődtek a' Szövetség Státusaiban, az illető tisztiszékek engedelme nélkűl tartani semmiféle név vagy szín alatt nem szabad.

A' szabados népgyűléseken és innepeken sem szenvedődik meg, hogy valaki közönségesen a' politikát tárgyazó dolgokról beszéljen, vagy felírások és rendelések iránt javallatot tegyen.

4-er. A' jegyeknek ollyan pántlikákban vagy kokárdákban való közönséges hordozása, mellyeknek nem az a' színek van, a' millyen azon Országnak tulajdona mellyben viseltetnek, — vagy a' zászlóknak törvénytelen kiűtése; szabadságfájinak felemelése — büntetés nélkűl el nem nézettetik.

5-ör. Az Universitásokra nézve azon végzés, melly Sept. 20-dikán 1819-ben tsak ideig óráig hozatott, Augustus 12-dikén pedig 1824 megállapíttatott, mind átaljában, mind különösen 2 dik és 3-dik tzikkelyeiben foglalt rendeléseire nézve, legpontosabban hajtassék végre.

Jegyzés: A' fennevezett tzikkelyek közűl a' 2-dik az Universitások 's más tanitói-intézetekre nézve azt rendeli, hogy ha az azokban tanítók, kötelességeiket nem teljesítik, — hivataljok határain túl járnak, — az ifjúság indúlatira való rendes befolyásokkal vissza élnek, — hamis, a' közönséges renddel és békességgel ellenkező, vagy a' Státus fennálló alkotmányjának alaptételeit sértő tanításokat hirdetnek, mint a' reájok bizott fontos hivatal viselésére alkalmatlan személyek, az Universitásoktól és más tanítói intézetektől küldődjenek el, még pedig úgy, hogy az illyen hivataljokból kirekesztett tanítók a' Szövetség Státusainak semmi közönséges tanítói intézeteiben többé fel ne vétessenek.

A' 3-dik tzikkely átaljában az Universitásokban lévő titkos és törvényesen meg nem erősített eggyesűleteket, különösen pedig azt tilalmazza, melly néhány esztendők óta, ezen név alatt: „Közönséges Tanúlóság" (allgemeine Burschenschaft) úgy áll fenn, hogy a'ban levelezés vagy más titkos modon német Országnak minden Universitási részt vesznek. — Az illyen titkos egyesűleteknek még az említett végzés kihirdetése után is megmaradt tagjai, semmiféle közönséges hivatalra nem botsáttatnak.

6-or. A' Szövetség Kormányszékei politziai rendszabások által, szorosan vígyáztatnak mind azon Státusaikban lévő emberekre, a' kikről közönséges beszédjek, írások, vagy tselekedeteik által, valami lázzasztási igyekezetekben, vagy valósággal részesek, vagy a' felől legalább gyanúsok; — eggymást minden illyen veszedelmes eggyesűletekről, 's a'ban keveredett személyekről tudósítjak, azoknak üldözésében és elnyomásában segítik.

7-er. Az ollyan idegeneket is szemmel kell tartani, a' kik magokat politikai bűnökért, a' Szövetség Státusai közűl valamellyikbe vették; hasonlóképpen azokra a' hazai és külföldi emberekre, a' kik ollyan helyekről vagy tartományokból jőnek, a' hol a' Szövetség és a' német kormányszékek semmivé tételére tzélzó eggyesűletek formáltattak; és gyanúsok, hogy azoknak részesei. E' végre az útazásról és úti levelekről szólló rendeléseket a' Szövetség tartományjaiban mindenütt szorosan végre kell hajtani.

8-or. A' gyanús külföldieknek, a'kik, a' Német Szövetségben való lakások tzélját illendően meg nem tudják mutatni, a' Német Országban való maradást megnem kell engedni.

9-er. A' Szövetség kormányszékeinek eggymásiránt tartozott kötelességek lessz, azokat, kik valamelly szövetséges Státusban politikai vétket követtek el, 's hogy a' büntetést kikerüljék, a' Szövetségnek más tartománnyába szaladtak által, törvényes megszóllításra, ha nem saját alattvalóik, tüstént kiadni.

10-er. A' Szövetség kormányszékei, katonai segíttséggel eggymást, ha kívántatik azonnal oltalmazzák; és mivel tagadhatatlan, hogy most a' környűlallások éppen azok, mellyek 1830-ban voltak, tehát az azon esztendő October 21-dikén hozott rendelések, — mellyek Német Országban a' tsendesség helyre állíttására és fenntartására szükséges rendszabásokat foglalják magokban — a' jelenlévő időszakaszban is, míg a' szükség úgy hozza magával, pontosan használtassanak.

11-er. Minden Szövetséges Státus okvetetlen és hamarsággal tartozik a' Szövetség gyűlése előtt jelentést tenni azon rendelésekről, mellyeket azok, a' megjegyzett rendszabások végre hajtására, Státusaikban magokat elő adott történetekhez képest tétettek.

A' Német Szövetségnek f. e. Julius 19-dikén tartott űlése által eltiltott Freisinnige és Wächter am Rhein Szerkeztetőiről, Wagner Fridrich és Schlund urakról azt végezte, hogy azok, a' fenn kitett naptól fogva hét esztendeig, a' Szövetséges Státusokban semmiféle hasonló írások Szerkeztetéséhez ne botsáttassanak.

Portugallia.

Londonból, Jul. 16-dikán indúlt levelek terjesztik azon hírt, hogy f. h. 8-kán estve Portugallia partjaihoz érkezett Dom Pedro seregeivel; másnap reggel Oportónál kiszállott a' szárazra, és ezen várost minden ellentállás nélkűl elfoglalta. Ezen hír Jul. 14-dikén Falmauthba érkezett, 's onnan e' közelebbi előadást adja a' történetről a' Courier: D. Pedro hajós serege, szerentsésen végre hajtott útazása után Vasárnap, u. m. Jul. 8-dikán estve Oporto sorompói előtt vasmatskát hányt, és mivel látta D. Pedro, hogy semmi készületek sintsenek téve, hogy neki a' kiszállást ellenzék, azonnal készületeket tett, hogy

hadi seregei másnap mindjárt a' szárazra szállhassanak ki, 's Jul. 9-dikén vóltaképpen a' Douro partjától nem messzire éjszaknak feküvő Matozinhos helység ellenében állott az ő igen jó karban lévő kisded tábora. Az egész sereg, 7500 fő, azok között 1000 angoly és frantzia, a' legnagyobb lelkesedéstől élesztetve: „Viva! viva!“ kiáltozások között készült Oporto felé megindúlni. D. Pedro látván hogy semmi felől se légyen készület neki ellent állásra mint eggy kis tsapat lovasság, 's ez is eggyszeri mutatkódzás után mindjárt vissza fordúlt; parantsolatot adott a' megindulásra. Míg ezek végbe mentek, az alatt egészszen semmivé lett Dom Miguelnek Oportóban volt országlása, melly minekutánna az ellenséges erőnek megtámadását megengedte a' nélkűl, hogy a'ra tsak lövést tétetett volna, elhatározta hogy ezen az országban második rangot foglaló várost, feladja. Megfutamodott tehát őriző seregeivel, és D. Miguel részéhez hajlókkal, a' vízen által kelve lerontatta a' hídat, 's így Oportó városát D. Pedro önkényjére hagyta, a' ki Jul. 9-dikén estve, a' lakosoknak öröm kiáltozásaik között, a' kik a' Császárt és seregeit egész lelkesedéssel köszöntötték — bemenetelét tartotta. Minthogy D. Miguel fegyveres népe Villa-Novában állott rendbe, melly Oportónak általellenébe feküszik, feltette magában D. Pedro, hogy azt onnan elűzi; minteggy 3 ezerig való férfiak szállottak sajkákra, és a' hadi gőzhajók ágyúinak védések alatt a' folyón által keltek, minekutánna a' Miguelistáknak tsekély ellent állások őket fel nem tartóztathatta; az ellenséget derekasin űzték a'nakutánna magok előtt, és Villa-Novát is elfoglalták. Jul. 11-dikén, midőn Firebrand (ez a' hírt hozta gőzhajónak neve) Oportót elhagyta, D. Pedro seregei mind a' két partját bírták a' folyónak; a' köz vélemény pedig az vala, hogy a' Császár használni fogja szerentsésen kezdett munkálatját, és a' főváros ellen fog nyomúlni. — Dom Pedronak Oportónál történt kiszállásáról a' hír Bayonnen keresztűl, Jul. 15-dikén telegraph által, Párisba is megérkezett.

Minekelőtte szárazra szállította volna D. Pedro a' seregeket, ezen felszóllíttást botsátotta hozzájok: „Katonák! Ezek a' szerentsétlen Portugalliának partjai, itt várnak reátok a' ti atyáitok, fiaitok, feleségeitek és barátjaitok a' ti vitézségtekbe 's nemes hajlandóságotokba bizakodva. Ti békességet hoztok eggy Nemzetnek, hadat tsak eggy képmutató kegyeskedő, de kegyetlenűl uralkodó Usurpátornak. Dítséretes a' szándék, nemes a' tárgy, bizonyos a' győzedelem. A' ti bajtársaitok tihozzátok fogják magokat tsatolni, vágyva azon betsületre, hogy oldalaitok mellett ők is vitézkedhessenek; ha vagyon valaki, a' ki kötelességéről megfelejtkeznék, és védni akarná a' despotismus űgyét, emlékezzetek a'ra, hogy azon elkábult portugallok állanak szembe veletek, a' kik Villa da Prainál megfutamtak vitézségtek előtt. Ti Sz. Mihály és Sz. György Szigeteinek meghódíttói! a' kiknek fellelkesülése és bátorsága meg nem tsüggedt a' Villa das Velhas, Urselina és Calheta ostromlásaikban, sem pedig az elfoglalhatatlannak látt-szott Laveira és da Velha állásaiknál! itt a' ti szülőföldetek, melly kiált hozzátok: itt fogtok jutalmakat lelni a' ti szolgálatjaitokért, végét a' ti törekedéseiteknek, 's teljesedését ditsőségteknek! Katonák! Ez légyen a' ti kiáltásotok: „Éljen Senhora Dona Maria, és a' Szerződési Charta!“ Védelem a' fegyverteleneknek, nemes bánás a' meggyőzöttekkel. (Aláírás) D. Pedro Braganzai Hg.

Már is emlegetnek eggy szomorú történetet a' két felé húzó portugalli seregek között; midőn t. i. Villa-Nova ellen mentek D. Pedro seregei, a' D. Miguel részén állott ezredek közűl eggyik felhajítván sü-

vegeit: „Éljent!“ kiáltott Dona Mariának, a' többek körbe fogták 's tsaknem eggyig lekaszabolták. — Úgy hiszik az Oportóiakról, hogy ezek D. Pedro részére felfognak fegyverkezni.

Spanyol Ország.

Madridból Jul. 13-dikán: Ma estve 6 órakor érkezett ide a' Lizabonában lévő Spanyol Követségtől, 11-dikén délben indúlt sebes posta, és így ez, tsak 64 óráig útazott. Ez hírét hozta D. Pedro kiszállásának a' portugalli partokra. E'ről a' közelebbi előadások ezek: f. h. 5-dikén nagy számra telő hajók látszottak az Aveirói foktól eggynehány mföldnyi távolyságra. Eggy kiválalkozott a' többek közül, 's szó beszédbe botsátkozott eggy lobogó nélkül szállongó briggel, melly a'kor éppen hét mföldnyire állott eggy foktól a' sík tengeren. 10-dikén estve Beira Tartománynak Főkormányozója, sebes postát küldött Lizabonába a' hadi Ministerhez, a' ki éppen a'kor ment volt el Cascaesbe, 's Coimbrából azt a' jelentést adta be az Országlásnak, hogy hiteles tudósítások szerént, az Expeditiohoz tartozandó hajók közül többen közeledtek ezen hónap 8-dikán az Oportói partokhoz, és minden ellentállás nélkül seregeket szállítottak ki a' szárazra, azon közben hogy több hajók légyenek a' sík tengeren; ez azon gyanúskodásra szolgáltat alkalmatosságot, hogy D. Pedro még másutt is szándékozik kiszállani 's így a' szárazon két felől munkás tábort vezetni. Továbbá elentetik, hogy a' kiszállott seregeket a' parton lakozók többnyire minden ellentállás nélkül, sőtt némelly Helységek még élelemre szolgálló kedveskedésekkel is fogadják. Nem alaptalannak látszik azon gyaníttás, hogy D. Pedro Oportóban, a' hol hadi munkálatjainak középpontját szándékozik tartani, előre alattomos eggyezkedést tartott: egyébiránt közönséges felzendűléstől lehet Beira Tartományban tartani, mihelyest híre fog futamodni D. Pedro kiszállásának. A' hadi kormányozás minden rendeléseket meg fog tenni, hogy D. Pedro seregeinek előbbre nyomulások akadályoztassék; tsakhogy e' végre igen nagy seregekkel leendő erősítést kellene küldeni: minthogy az önként válalkozott tartománybeli seregek, részszerént az Ország belsejébe vonták magokat vissza, résszerént eloszlottak, vagy Oportó felé vannak útba.

Helvétzia.

Jul. 13-dikáig még semmi végző elhatározások sem történtek. A' Schwytzi Kanton elválalkozására nézve Bíztosság neveztetett; Tagjai: Zgraggen, Schaller és Sidler urak, a' bázelire nézve pedig tsaknem elhatározott igazság az már, hogy az teljességgel meg nem állhat, és a' liestali Országlásnak végének kell szakadni. Ez ellen nemtsak a' híven maradt Helyek kiáltnak ellent, hanem máshonnan is folyvást jőnek a' kérelmek, mellyek mind azon kívánatot terjesztik elő, hogy a' viszont eggyesülés eszközöltessék. Kitettszik továbbá ezen kérelmekből azt is, hogy a' liestali Országlással átaljában ellenkeznek minden jobb érzések: mióta t. i. ezen magokat urakká tettek is adót vetnek, és az adósságokért a' vagyonosabbak kezeskedni, vagy szükség esetében fizetni is tartoznak; azóta tűnik leginkább szembe, hogy a' lármázó tsoportok ollyanokból állanak, a' kiknek semmijek sintsen, hanem a' más késsz vagyonára támaszkodnak.

Bázel megátalkodottsága ellen sokat kiabáltak a' gyökeres = radicális — felforgatók; azonban nézzük elnemfogódott szemekkel az igazságot, nem Bázel volt é az első Kanton, mellyben a' józan okosságon alapúlt változásokat bevették? Szabadosan és önként állottak azokhoz a'nak nagyobb számú polgárjai, és az ezen Kantonban következett újabb lármák és szakadások, tsak a' félre vonó felekezet szerzeményjei. Ezen felekezet, hogy tzélját

érhesse, szüntelen visszavonást kelle eszközlenie; ezt könnyen végre hajtotta azokat is pártjára vonva, kik Bázel boldogságát irigyleték. A' megtörtént villongások között igen nevezetes dolog az, hogy a' tanuló Ifjúság, melly különbben igen kész a' könnyen kitsapongó újíttásoknak engedni, Bazelben soha sem adott helyt az e'féle sophismáknak és ingerléseknek. — Mind ezek teljes reménnyel biztatnak, hogy a' dolgok a' legtsendesebb módon fognak kívánt véget érni Beszéllettek némellyek külső Hatalom beavatkozásáról is; e'ről átalánosan nyilatkoztathattjuk, hogy mi még e'dig semmit sem tudunk.

Spanyol Amerika.

A' Journal du Havre Tampicoból Május 25-dikéig terjedő híreket hozott; ezek szerént az Országlásnak Calderon vezérlése alatt volt seregei, mellyek Veracruzt ostromlották, 12 's 13-dik Május között volt éjtszaka felhagytak munkálatjaikkal, és sebes útakat téve mennek vissza az Ország belső részeibe, Santanna pedig Mexikot szándékozik megtámadni, 's elmerészeli mondani, hogy azt nyoltz nap alatt meg is veszi. Úgy mondják, hogy Puebla, Jalapa, és Perote már Santanna részére nyilatkoztatták magokat. Ezen tudósíttások következésében Teran Grlis is felhagyott Tampico vívásával. Az említett Journal du Havre, mint bizonyosat állíttja, hogy ezeket nemtsak a' Tampicoi és Veracruzi levelek, hanem nagy és hiteles kereskedő házakhoz érkezett írások is erősíttik.

Frantzia levelek a' mexikói dolgokról ezt adják f. e. Jun. 1sőjéig: Inclan Grlis, San Agostino de las Cuevasban, melly Mexikótól tsak 3 óra járásnyira feküszik, Santanna részére nyilatkoztatta magát. Ugyan azon eggy időben lázzadtak fel a' mexikói fellegvárban fogva volt patrioták is, eggyütt az őrizőkkel, eme' felkiáltások közben: „Le az usurpator Országlással! Halál a' Guerrero gyilkosainak!“ — Ezen történetek voltak Calderon Grlis előtt a' fő indíttó okok, hogy Veracruz ostromlásával felhagyott, és Santanna Mexiko ellen mehetett.

Legújabb Hírek.

Julius 17-dikén nyert a' Skócziai Reformbill királyi helyben hagyást.

Lord Minto mint Követ Berlinbe, Henry Fox (a' Lord Holland fia) mint követségi Titoknok Turinba, Lord Nugent mint Biztos a' jóni szigetekbe küldetnek. — Aaron Vail az éjszak amerikai köztársaságok ügyvivőjévé neveztetett Londonba.

X-dik Károly Familiája Skóczia hegyi tartományiba útazik, a' bordeauxi Hertzeg nem rég érkezett Inverneszbe.

A' Nagybritanni udvarnál lévő hollandus Követ Jul. 18-dikán Haagába érkezett; beszéllik, hogy a' kitakarodási határidő Belgiomból Julius végéig halasztatott.

A' D. Pedro expeditiojának 2ik osztálya Figueiránál száll ki, onnan Coimbrára megyen. Grijót (Oportótól 2mf.) megszállotta a' már kiszállott sereg egy része.

A' Magyar penziós Intézetnek Biztossága f. e. Jul, 8 dikán tartott üléséből kőlt határozása szerént tudtokra kívánja adni minden résztvevőknek, hogy a' még nálok lévő tőkepénzeket ha egésszen nem is, legalább az intézeti Rendszabásnak 5 's 8 Czik. értelméhezképest, negyed részben f. e. November utoljáig okvetetlenül befizessék, ha egyébaránt az Intézetből ki nem kívánnak maradni. A' kik e' végett a' messzebb eső tájakon kir. kam. pénztárokba adnák be fizetésseiket, az ezekről szólló nyugtatványokat akár eredeti valóságokban, akár hiteles másolatokban, szabad postán küldjék a' Intézet Biztosságához ugyan azon határ napig.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Hartleben K. Adolf Könyvárosnál, Pesten a' hét Választó Fejedelmek' általellenében, éppen most hagyta el a' sajtót:

A' Természet' és Mívészet'

REMEKEI

Földvilágunk' Körében,

vagy

az alkotó szellem' földfeletti 's alatti csuda-míveinek, úgymint: a' tengernek és csudáinak; jelesebb tavaknak, folyóknak, vízeséseknek és forrásoknak; nevezetesebb természeti és mesterségi barlangoknak, és legmagasb hegyeknek; a' régiség' csudálatosb emlékeinek, 's romjainak és az újabb kor' rendkívűli alkotmányainak **leírása.**

Szerkeztette

Lencsés J. Antal.

Három rézremetszett rajzolattal.

Ára tsinos borítékba fűzve 1 for. 20 kr. ezüstben.

Előszó. A' nagy Természet mindenütt, még ott is, a' hol néma merevenységben látszik szenderegni, bámulandó csuda-míveket alkot, mellyeknek szemlélése az ember' érző lelkét, mintegy saját szűk köréből kiragadva, a' láthatatlan örök erőnek varázs országába lengeti. A' mérhetetlen mélységü és terjedésű tengereknek csuda alkotmányai, 's tüneményei, azoknak mintegy az egész Teremtést lángba borító világlásai, néha egekbe tornyadzó hullámlásai, 's a' keblökben uszkáló számtalan csuda teremtmények sokaságának játszi villámlásai, a' belőlök vissza tükröző égnek ragyogó csillagzatai, a' jégtengernek gyémántként szikrázó fagybérczei, 's ezeknek majd minden pillantatban változó alkatjai mindnyájan olly tünemények, mellyek az érzékenységet elragadják, 's a' lelket egy kimondhatatlan gondolat örvénybe sodorják, mellyből csak hosszas andalgása után tér vissza szoborként bámuló testhajlékába.

Szinte ezt mívelik a' zugó, dörgő, 's lángaló források, zajgó 's csertető folyók, és patakok, kiváltképpen pedig a' magosságról borzasztó mélységbe zuhanó folyamok, mellyek sok elhagyattatott puszta vidéknek majd egyedül való természeti

Második Félesztendő.

szőzatai. Milly gyönyörű azon számtalan alkatu és hímezetű örök szivárvány, melly a vízzuhanás' mélyjéből felocsúló víz' párázatján szüntelen remeg! Márcsupa képzelete felséges; látása pedig elragadó.

Mit mondjunk a' ritka tulajdonságu szigetekről, bérczekről, tűzhányóhegyekről és barlangokrul, mellyeknek irtóztató jelenségei az embernek egész valóját egyszerre bámulásba süljesztik? Itt! Itt csudálja az ember felséges nagy míveiben a' Természet' végetlen pompásságú méltóságát, melly a' mindennapi tárgyakban mint valamelly homály lepel alatt látszik szunnyadozni.

A' mívezetnek is vagynak a' tisztes őszkortól reánk maradott némelly csuda mívei, mellyek a' rongáló századok' hatalma ellen örökségért látszanak vívni, 's mellyek körűl alkottatások korának őrlelkei lengenek, 's a' mi korunknak törpeségét suhogják.

Ezen meglepő természeti és mívészeti csudamíveknek gyűjteménytára e' jelenmunka, mellynek érdekletét már tartalma bizonyossá teszi ugy, hogy olvasása minden nemü, koru és rangu embernek hasznára és gyönyörűségére, 's természeti és erkölcsi nemesítésére szolgálhat.

Tartalom.

Előszó. I. A' Világtenger, vagy Oceán. 1. Az Oceán' fenekéről mélységéről, a' függő ólomról, és buvár harangról, mint azon eszközökről, mellyek az ő belsejének kinyomozására szolgálnak. — 2. A' tenger víz színéről, és ízéről. — 3. A' tengerből felszálló gőzökről. — 4. A' világtenger' világításáról. — 5. A' tenger' mozgásairól. — 6. Nevezetes tengeri jelenségekről. — 7. Némelly tengerek' nevezetességeiről. — a) A' jégtengernek legjelesebb nevezetességeiről. — b) A' déli jégtenger' legnevezetesebbségeiről. — c.) Legnevezetesebb az atlanti tengeren. d) Nevezetesség az Indiai tengerről. — e) Legnevezetesebb a' déli tengeren.

II. A' Legnevezetesebb forrásokról.

III. Island szigetének tsudáiról és nevezetességeiről.

IV. A' Tavakról.

V. A' hatalmas és nagy Folyókról.

I. Afrika' folyóiról. 1. A' Nilusról. — 2.) A' Senegal. — 3. A' Gambia, Gambra, Rio Grande. — 4.) A' Niger, Joliba.

II. Ásia' folyóiról. 1. A' Ganges. — 2. Az indus. — 3. A' Jordán. — 4. Az Euphrates, Phrates.

III. Amerika' folyóiról. 1. Amazon folyó, Marankon. — 2. Az Apurimak. — 3. Az Oronoko. Orinoka. Paria. — 4. A' Plata. Rio de la Plata. Ezüst folyó. — 5. A' Sz. Lőrincz folyója. — 6. A' Missisipi. — 7. Az Ohio vagy szép folyó.

IV. A' legnevezetesebb vízesésekről. 1. A' Niagara vízesés Észak Amerikában. — A' Montmoreney' folyója a' Lőrinczével egyesül. — 3. A' Chaudierei vízesés. — 4. A' Neu-York-i vízesés. — 5. A' Tequendamá-nál lévő vízesés Bogatában. — 6. A' Commendyn vízesés. — 7. Connecticut-on. — 8. Az Olasz országban Terni-nél lévő vízesés. — 9. A' Scardonai vízesés. — 10. A' Schweiczi vizesések. — 11. A' Rajnai vízesések.

V. A' legnevezetesebb Szigetekről.

Már most a' nevezetes Szigetekről. 1. A' Lipári szigetekről. — 2. Az ismét elenyészett Sabrina' szigete. — 3. A' Santorini Sziget. — 4. Még nehány szigetek az Archipelaguson. — 5. Sz. Ilona szigetéről. — 6. Santa Maura. — 7. Nantuket' szigete. — 8. Úszó szigetek. 9. A' tengeri teremtményektől alkotott szigetek. — 10 Azon szigetekről, mellyek mint elsüljedett földtéreknek csucsocsai a' tengerben hevernek.

Még némelly más nevezetes Szigetekről. 1. Japan. — 2. Borneo. — 3. Java. 4. Sumatra.

VI. Az előkornak olly míveiről, mellyek tekintetet és csudálkozást gerjesztenek.

I. Nevezetes romok. 1. Persepolis. — 2. Palmyra. Tadmor. — 3. Balbeck, Baalbeck. Bethsemes. Heliopolis (Nap' városa). — 4. Vespasian Coliseuma (Amphitheatrum vagy Színjáték' köre) Rómában. — 5. A' circus maximus (legnagyobb kör) Rómában. — 6. A' Pantheon. — 7. Herculanum, Pompeji, és Stabiä. — 8. Az Ybsambul-i templom. — 9. Még nehány nevezetes romok.

)(o)(

Müller Könyvkereskedésében Pesten

az Urak útszája kezdetén a' Serviták Klastromával által ellenben lehet kapni:

Német Grammatika,

a'hoz való gyakorlásokkal, német olvasó-könyvel és szókönyvel eggyütt.

a' németűl tanuló magyar ifjúság számára készítette:

Márton József.

Tizedik Kiadás. n. 8. Bétsben 1832 1 f. 12 kr. p. p. kemény táblába kötve 1 f. 24 kr.

A' közönséges kívánságnak eleget akarván tenni, ezen X-dik Kiadásból mind az kihagyódott, a' mi a' Tanulónak nem éppen szükséges. Igy a' könyv most két részre, vagy folyamatra van felosztva 's kevesebb lévén az ívek száma az ára is lejjebb szállíttatott.

Továbbá, a' fentemlített Könykereskedésben találtatik:

a' magyarúl tanúlni szándékozó Németek számára illy czímű Grammatika:

Praktische

Ungrische Sprachlehre

für Deutsche, nebst dazu gehörigen Aufgaben, und Übungstücken, so wie auch mit einem ungrischen Lesebuche, von

Joseph v. Márton

6te neu durchgesehene gr. 8. Ausgabe. Wien 1831. 1 f. 36 xr.

Hirdetés.

(1) A' Nagymélt. kir. magyar udvari Kamara rendeléséből a' Bácsi királyi kintstári Uradalmak részéről e' következő földesúri haszonvételek fognak árverés útján e' f. e. Nov. első napjától fogva egy vagy több esztendőkre bérbe adatni; az e' bérlésben részesűlni kívánók tehát az alább feljegyzett határnapokra, a' megkívántató bánat pénzzel illendően ezennel meghívattatnak.

I. E' folyó esztendőnek Sept. 3-dikán reggel 9 órakor kezdvén Zomborban a' kir. kamarai Administratio' házánál haszonbérbe botsájtatnak:

1-ör. Az Apathini Uradalomhoz tartozó Kortsmák, úgymint: Bogojevai, Karavukovai és Szonthai.

2-or. A' Palánkai országos vásár.

3-or. A' nadályfogás az egész Apathini, Kulai, Palánkai és Szántovai Uradalmakban.

II. E' f. eszt. Sept. 4-dikén 9 órakor reggel az Apathini tisztartói hivatalnál:

1-ör. A' Bezdáni mészárszék.

2-or. Két Apathini üres házhely, és —

3-or. Öt hold Bezdányi maradvány föld.

III. E' f. eszt. Sept. 6-dikán 9 órakor reggel Kulán a' tisztartói hivatalnál:

1-ör. Egy üres házhely Ó-Verbászon.

2-or. Féltelek szabad föld Kuczurán.

)(

3-or. A' Kulai kenderásztató, és
4-er. A' vadászat Hegyesi, Feketehegyi, Pirniczai 's Ó-Verbászi határokban.

IV. E' folyó eszt. Sept. 7-dikén Palánkán a' tisztartói hivatalnál:
1-ör. Bukini és új Palánkai épületi fával való kereskedés.
2-or. A' vadászat Bukini, Tovarissovai, és Gajdobrai határokban.
3-or. Üveggel való kereskedés Hódsághon, és
4-er. $102\frac{4}{8}$ hold szabad maradványföld Bukinban.

V. E' f. eszt. Sept. 10-dikén Baracskán a' számtartói hivatalnál:
1-ör. 4 hold szántóföld Szántován.
2-or. 2 hold álló szilvás kert Béregen.
3-or. 57 hold szántó föld és rétség Béregen.
4-er. A' vadászat Baracskai, Béreghi, Csataliai, Dautovai, Gakovai, Kolluthi, Krusevlyai, és Szántovai határokban; és
5-ör. A' mészárszék Baracskán, Csatalián, Gakován, Kolluthon és Szántován.

Költ Budán Julius 21-dikén 1832.

Licitatio Hirdetés.

(1) A' Nagy Mélt. Kir. Magyar Udvari Kamara rendeléséhez képest köz hírré tétetik, hogy e' f. e. 1832-diki Sept. 4-dikén az Ó Budai kir. kam. Praefectusi Hivatal Irószobájában az alól nevezendő királyi használatok, nyilván tartandó árverés útján három egymás után következendő esztendőkre haszonbérbe fognak adattatni, u. m.

1-ször. Budán az ország útja mellett lévő 's úgy nevezett Császár malom minden hozzá tartozandó épületekkel, vászon fehérítéssel, és a' Lukáts fördővel, 1833-diki Jan. 1-ső napjától kezdve a' számlálást.

2-szor. Koronális Kis-Maros Helységben, az Ország út mentében épült Vendégfogadó a' mészárszékkel és az ezekhez használni szokott $2\frac{55}{64}$ hold szántó földdel $5\frac{42}{64}$ hold kaszállóval 's konyha kerttel eggyütt 1833-diki Febr. 1-sőjétől.

Az árendálni kívánók illően meghivattatnak a' határozott árverésre, elegendő bánat pénzzel szintúgy mint egyébb szükségesekkel előre felkészülve. Az árendálás feltételeit előre is meglehet látni a' fent említett Irószobában.

Költ Budán Jul. 19-dikén 1832.

Megüresült Erdő-Mester Hivatal.

(1) A' Peklini kam. Erdő Mester Hivatal, Loga Jánosnak Kakas Falvára lett általtételével megüresült. Ezen hivatalhoz lakó szálláson kívül esztendőnként 100 for. kész pénz fizetés pengőben, azon kívül 6 for. kantzelláriai szerekre vagyon megállapítva; továbbá 24 p. m. rozs; 40 pozs. m. zab; 12 öl kemény tűzi fa; 5 szekér széna; 3 szekér szalma; 100 font só. Tartozik pedig előre 100 forintot bátorságúl kész pénzben, vagy státus papirosban letenni.

Költ Budán Jul. 21-dikén 1832.

Hirdetés.

(1) A' Nagy Mélt. kir. Magyar Udvari Kamara rendeléséből f. e. Augustus 21-dikén nyilvánságosan tartandó többet ígérés útján fog haszonbérbe adattatni a' Rékasi kir. kam. uradalomhoz tartozandó Hissziási erdőben esztendőnként 68 $\frac{987}{\cdot\cdot}$ holdat tévő vágás melly minteggy 1200 öl tűzi fát szokott adni, a' Rékási számtartóság írószobájában, az 183$\frac{2}{3}$ katonai eszt.re, vagy ha a' bérleni kívánó inkább szeretné, egymás után következendő 5 esztendőre, akár egésszen, akár apróbb osztályokra felhasogatva. A' kik ezen használatot ki akarnák bérleni, jelenjenek meg a' mondott Hivatal írószobájában f. e. Aug. 21-dikén, elegendő bánat pénzzel felkészűlve; ott az árendálásnak egyéb feltételeit előre is meglát-hatják. Költ Budán Jul. 20-dikán 1832.

Hirdetés.

(1) A' N. M. kir. magyar udvari Kamara rendeléséből a' Sz. kir. Körmöcz-Bánya Várossához tartozó, Ns Thurócz Vgyében feküvő Stubna nevű Uradalomnak közelebbi Sept. 3-dikán 's következő napjain helybe Körmöcz-Bányán tartandó közönséges kótyavetyén 6 egymásután folyó esztendőkre a' többet igérőnek a' folyó esztendő 1sŏ Novembertől kezdve haszonbérbe való adása ezennel közhirűl adatik.

Áll pedig ezen Urodalom 173$\frac{9}{10}$ egész paraszt helyekből, 's magában foglalja az úgy nevezett ó, és új Stubna, Háj, Krémos, 's Glazérháj Helységeket, a nagy Cseptsénben fekvő Kuriát, a' három Mutna nevű Pusztákkal, Stubnai meleg ferdővel, serházzal, 2 halászattal, 4 mészárszékkel, 1 vadászattal, 8 kortsmával, 8 gabonát őrlő malommal, 1 posztó ványolóval, több juh tenyésztésekkel 's majorokkal együtt.

Az ezen haszon kibérlésből részt venni kívánók, 's részt vehetők az említett napon, 's helyen a' Városházánál tartandó kótyavetyén (a' hol a' haszonbérlés rendszabásait is még nézni lehet) a' kiszabott bánat pénzzel megjelenhetnek.

Költ Budán Jul. 25-dikén 1832.

Kiadandó-Szállás.

(1) Pesten a' Dohány utszában 362-dik szám alatt Somogyi Ferentz úr Házában egy 12 szobából álló szállás az útszára az első emeletben, melly mostan egészen újonnan helyre állíttatik, konyhával, padlással, fa- és borpintzével, nemkülönbben szekérszín, és Istállóval jövő Sz. Mihály napra, úgy szinte egy más 6 szobából álló lakás, mellyet fel is lehet osztani, ugyantsak Sz. Mihály napra kiadandó. Bővebb tudósítást a' háznál lehet szerezni.

Eladó Majorság.

(2) Esztergom Szabad Királyi város határában a' Táti útban a' várostól, fél gyalog órányira fekvő több szobákból marha istállókból, juh akolból álló majorság a' hozzá tartozandó kerttel és szántóföldekkel minden órában szabad kézből eladandó. A' venni kívánó bővebb tudósitást nyer azon majorságban.

Jószág-árendálása.

(1) Báró Sághinak T. N. Neográd Vgyében Lovinobányán, Udornyán, és Bu'a'ehotán, továbbá T. N. Gömör és Kis-Hont Vgyékben Tiszoltzon, Fűrészen, Hatsován, és Kokován fekvő Jószág-részei árverés útján Sz. Mihály naptól számlálva 6 egymásután következő esztendőre haszonbérbe adattatnak. A' Gömör és Kis-Hont Vármegyei részek haszonbérlői Tiszoltzon 10-dik Sept. a' Neográd Vármegyében lévőket kibérleni kívánók pedig Lovinobányán 13-dik Sept. 1832. megjelenni ne terheltessenek. Korábbi ajánlásokat Németh János, és Makay János Tábla Biró urak (ama Verpeléthen Egernél, eme Dormándon hasonlóúl Egernél) fogadnak el kifizetett levelekben, kiknek eggyetértő megegyezés nélkűl, egyezés nem köttethetik.

Jelentés ezen íratról:

(2) „Magyar helyesírás' és szóragasztás' főbb szabályai. A' magyar tudós társaság különös használatára. Pesten; Trattner J. M. és Károlyi Istvánnál. MDCCCXXXII körmöczi nyomtató papiroson, 8-ad rét, 32 lap, könnyű kötésben."

A' magyar tudós társaság, az e' könyvetskében eléadott szobályokat fogja ezután követni, neve alatt kijövendő minden évkönyveiben, foiyóíratában 's hivatalos jelentéseiben. Melly szempontból akarja másokkal nézetni, felfejti rövideden az előbeszéd. Találtatik a' könyvecske Pesten Wigand Otto könyvárosnál, példányonként 8 krajtzárával pengőben. Jul. 29 d. 1832.

Döbrentei Gábor m. k.
Titoknok.

Tűzi 's Épületfa, továbbá épület szerek és kezebeli eszközök szolgáltatására Licitatio.

(2) Folyó 1832-diki Aug. 13-dikán, reggel 9 órakor kezdve helyben Mezőhegyesen nyilván tartandó Licitatio lészen az 1833 's 1834-dik eszt.re a' ts. kir. mezőhegyesi katona ménes Intézethez megkívántató 's mindjárt előadandó szükségesekre nézve; és pedig

1300 erdei öl, kemény hasáb tűzifa, mellyből 800 öl bükk, 500 öl pedig tölgyfa légyen; továbbá: 6 darab 11—12 hüvelyknyi vastag, 6 öles hosszú, 20 darab 8—9 hüvelyknyi vastag 6 öl hosszú; 28 dar. 6—7 hüvelyknyi vastag, 6 öles hosszú tölgyfa szálak, épülethez; 9 dar. gyertyánfa két két öles; 2 dar. veresbükk vastag palló két két öles; 50 dar. tőlgyfa deszka, eggynek-eggynek hosszasága 3 öl, szélessége 10 hüvelyk, vastagsága $1\frac{1}{2}$ hüvetyk; 60 darab tőlgyfa palló, hossza 3 öl, szélessége 8 hüvelyk, vastagsága 3 hüvelyk; 80 dar. tőlgyfából faragott ablakfa, hossza 9 lábnyi; 50 dar. lóggó fa, bükkfából tíz-tíz lábnyi hosszú; 10 dar. itató válú, tőlgyfából, hat-hat öles; 6 dar. tőlgyfa kútágas 4 öl 2 láb hosszú; 2000 darab puhafából metszett létz, két két öles; 40,000 dar. 18 hüvelyknyi hosszú 3 hüv. szélességű, puhafából metszett 's megvont 'sindely; 40,000 nagy és 10,000 dar. középszerű létzszeg; 2000 dar. nagy, 4000 dar. kissebb fejes szeg; 40,000 dar. sindelyszeg; 6000 dar. párkányszeg; 10,000 dar. nagy foglaló fejes szeg; 5000 dar. palló deszkaszeg; 30 dar. ásó; 30 dar. beméró lapát; 14 dar.

áts-kézi bárd; 6 dar. foglaló bárd; 4 dar. széles bárd; 12 darab agyagvágó kapa; 12 dar. malter keverő kapa; 2 dar. vonó fűrész; 2 dar. hasíttó fűrész; 35 darab kötő fúró; 60 dar. létzszeg furó; 12 dar. vonó, 40 dar. kézi fűrészhez való ráspoly; 8 tutzet áts blajbász; 10 dar. szék láb fúró; 4 dar. abrontsoló kés; 3 dar. lyukvágó fűrész; 2 dar. kultslyukat vágó fűrész; 30 darab meszelő; 12 dar. mérővessző; 5 akó lenmag olaj; 40 font bétsi korom; 5 font fehér vitriol; 15 font koloniai kréta; 5 font grispán; 6 font vörös menium; 4 font máz; 30 font ónkenőts; 40 font enyv; 400 köböl óltatlan mész, és 80 darab sárga festő föld.

Az ezen szolgáltatások iránt tartandó árverésre minden erdőbirtokos és más urak meghívattatnak azon megjegyzéssel, hogy a' kik ezekben részesülni kívánnak, azok előre bánat pénzül 100 forintot kötelesek letenni pengőben; a' kinn pedig valamelly szolgáltatás marad, az az egész vagyonnak tizedrész árát bátorságosíttásúl tartozik befizetni. Továbbá megjegyeztetik a' tűzifa szolgáltatásra nézve, hogy ez iránt két féle mód fog tartatni az árverés, ú. m. helybe Mezőhegyesre és Pétskára vagy Medgyesre a' Maros partján mindenütt kimutatandó helyre szállíttásra nézve; a' szerszám és épület fákat pedig Pétskára vagy Nagylakra szükséges szállíttani a' kimutatandó helyekre. A' mit helybe Mezőhegyesre kell szállíttani, azt mind a' maga költségén tartozik végezni a' vállalkozó.

Hogy a' szolgáltatásban többen részt vehessenek, a' szolgáltatandók több apró mennyiségre szaggattatnak fel. A' többi 's közelebbi feltételeket a' Licitatio napján helyben fogják mindenek megtudni. Költ Mezőhegyesen a' Katona-Ménes Intézetben Julius 17-dikén 1832.

Boxberg m. k.
Major.

Kerékgyártó és Bodnárfa szolgáltatásra Licitatio.

(2) Folyó 1832-diki Augustus 14-dikén, helyben Mezőhegyesen, a' szokott reggeli 's délutánni órákon, az 1833-dik esztendőre hozzávetőleg kiszámított szükséges faneműk szolgáltatására Licitatio fog tartatni, és pedig: 10 darab hajlott, vagy úgy nevezett hattyú nyakú és 150 darab közönséges szekér rúd; 600 dar. lókotsi kerekekbe való talp; 500 dar. küllő, nehéz szekér kerekekbe, 1500 dar. tölgyfa oldalfog; 100 dar. karfa lókotsihoz, és ugyan 100 darab ökör szekérhez; 150 dar. juha lókotsihoz: 150 darab széna hányó villanyél; 400 dar. oldalfa; 100 dar. vendég oldal; 100 dar. fehér tölgy barona fa; 20 dar. hársdeszka, eggy-eggynek szélessége 14 hüvelyknyi; 2 hüv. vastag, 7 láb 's 6 hüvelykni hosszú; 50 dar. petrentze rúd; 200 dar. 6 akós, 400 dar. 10 akós hordóra való abronts; 800 dar. 6 akós, 500 dar. 10 akós hordóhoz való donga; 10 lóggós kotsiba kas; lókotsiba való első kerek 12 dar., 25 dar. szekérkas; 1000 dar. gyűjtő favilla; 200 dar. hosszú kőrösfa villanyél; 100 dar. tövis borona; 30 dar. tőlgyfa szánkó, ökör után való; 9500 dar. nyirfa söprű; 5 dar. hordó mind öt akós; 100 dar. rudallófa; 20 dar. malomorsó, körös fából; 200 dar. malomfog gyertyánfából; 12 dar. malom persely körös fából; 50 dar. sütő lapát; 120 dar. szénvonó; 50 dar. sütő lapátnyél puha fából; 80 dar. szénvonó nyél kemény fából; 200 dar. satú törlő 9 lábnyi hosszú. A' kiknek kedvek volna ezen szolgáltatáshoz, ezennel illendően meghívattatnak

40 for. ezüst pénzzel felkészülve, mellyet a' Licitatio kezdete előtt bánat pénzül kelletik letennie. Egyéb feltételeket, valamint minden szolgáltatandó eszközre a' mutatványt, kiki a' Licitatio napján megláthattja.

Kőlt Mezőhegyesen a' ts. kir. Katona-Ménes intézetből Jul. 17-dikén 1832.

Boxberg m. k.
Major.

Hirdetés.

(3) A' Nagymélt. kir. udvari magyar Kamara rendeléséből közhirré tétetik: hogy Tettes Ns Borsod Vgyében helyheztetett, és a' Diósgyőri királyi uradalomhoz tartozó Muhi pusztán folyó 1832-dik esztendőben Augustus hónap 21-dik napján reggeltől kezdve árverés útján e'következő 689 darab finom gyapjas merinofajta kosok, és juhok: úgymint a' hágásra még alkalmatos 34 kosok, két esztendős 67 kosok, tenyésztésre alkalmatos 230 anyajuhok — 23 darab mustrált anyajuhok, két esztendős kos alávaló 85 juhok, — 250 darab öreg ürük kész pénzért elfognak adódni; a' kiknek tehát ezen juhok megvételére akaratjok lészen a' fentírt helyen, és időben jelenjenek meg. Budán Julius 16-dikán 1832.

Seb-Orvosi Hivatalra Concursus Hirdetés.

(3) A' Nagy Mélt. Magyar Udvari Kamara rendeléséből köztudomásra adattatik, hogy a' Klampaczky János úr nyugodalomra tételével megüresült Szolnoki kam. Seb-orvosi Hivatalra, mellyel a' Kamara részéről esztendőnként 200 for. kész pénz fizetés, azon kívűl 3 mázsa só, és 6 öl tűzi fa; a' Közönség részéről pedig 100 for. kész pénz, 24 pos. mérő búza, 10 mérő árpa vagy zab vagyon ósze köttetve, Concursus fog tartattatni. A' kik ezen Hivatalt megakarják nyerni, kérelmeket szükséges irományokkal, ú. m. Diplomával, 's a'ról szólló bizonyíttásokkal, hogy ezen tudományban elegendő gyakorlottsággal bírnak, és fedhetetlen életet viseltek, e' köz hírré botsáttás napjától számlálva hat hét alatt ezen kir. Magyar Udvari Kamarához nyújtsák be. Kőlt Budán Jul. 17-dikén 1832.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Julius 28-dikán:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87⅛ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	123 for.
4 pCentes — — —	76 —	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	—
1820-diki Státus Lott. 100 forint	179 —	Bank Actiáké	1132½ —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Jul. 29-dikén 5 Láb, 1 Hüv. 6 Von.	Jul. 30-dikán 5 Láb, 7 Hüv. 0 Von.
— 31-dikén 6 Láb, 9 Hüv. 0 Von.	Aug. 1-sőjén 7 Láb, 10 Hüv. 6 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára Julius 31-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő.

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 30	7 —	5 — 40	Zab	1 — 36	1 — 34	1 — 30
Ketszeres	5 —	4 — 40	4 — 30	Kukoritza	2 — 40	2 — 34	2 — 30
Rozs	2 — 40	2 — 30	2 — 24	Köleskása	5 —	—	—
Arpa	2 — 12	2 — 8	2 — 4	Köles	—	—	—

10. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Álortzás.

Használjunk mindent valamit tsak ügyünkre találunk
Jót; de valóságos színibe álljon elő.
A' ki az álortzát veszi védül, azt nem okos név
Illeti: e'nek előbb tsalfa, ravasz neve vólt.

PESTEN *Szombaton* Kis Asszony Hava 4-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

A' Nemzeti Magyar Muzeum közli, hogy Tek. Mayerffy Xaver Ferentz Úr, több Ns Vgyék Táblabirája a' fenn nevezett Intézetbe, nevezetesen a' Természeti Osztályba, több betses és ritka féléket ajándékozott, úgymint 1.) Eggy rendkívül nagy és meghízott fehér magyar bikát, mellyet a' nemzeti Intézetnek érdemes Tisztje T.T. Jány János Pál Úr gyönyörűen tömött ki. 2.) Két ezüst színű fátzán madarat, hasonlóan T.T. Jány Úr tömte. 3.) Több kővé változott apró tsiga darabokat, mellyek Pest körül a' homokban találtattak. 4.) Huber József Pozsonyi fi, képfaragónak a' T. Wurm Úr háza homlok kövének ábrázolatját. 5.) Eggy fehér ürgét ki tömve. 6.) Kettős borjú lábot és, fa pipát. A' Pénzek gyűjteményjébe több pénz darabokat; a' Régiségek Tárába pedig eggy 250 esztendők előtt Augsburgban készült órát, mellyen a' nap képe sárga rézből megaranyozva rendesen kél 's le nyugszik, és muzsikai darabokat is játszik.

Debretzenből 's Nagy Kállóból vett jelentések szerént, a' múlt Julius hónap 15-dikén délután, ez útóbb nevezett városban két ízben, Debretzenben pedig tsak eggy ízben, tapasztaltatot földrázkódás.

Második Félesztendő.

Nagy-Betskerekről, Ns Torontal Vgyéből, Jul. 29-dikén 1832. Gyász fátyolt függeszte a' kérlelhetetlen halál a' Német-Bánsági Ns Ezeredben lévő Debelliats Helysége Helv. Vallástételt tartó Gyülekezetére f. h. 20 dikán hív lelki pásztorától Nagy Tiszt. 's Nemes Szathmár-Németi Zsombok Keczely Sándor úrtól megfosztván. — A' nemzeti Tudósok iránt tartozó tisztelet szóllít fel bennünket, hogy ezen elhúnytnak sírjánál állapodjunk meg, 's szemléljük benne azt a' ki magát életében szerényen vonta a' nem lármás, de ugyan azért érdemesek rendjébe. Negyven hat eszt.re terjedt életét a' Hazának áldozá ő fel, mint kedvellője 's előmozdíttója a' honi nyelv 's betűzése, a' szép művészet és tudományoknak. Alig futá meg a' tudományok elő ösvényjeit a' Debretzeni ref. Collegiumban, midőn tudni 's látni vágyása Lengyel Ország nevezetesebb részét bejárni, gyalogolva készté. Innen vissza tértével, elegendő készületeket szerezve magának a' német, frantzia és angoly nyelvekben, előbb a' Német Szövetség Tartományjait, majd Helvétziát, Hollandiát 's ezeknek fő Oskoláit, azután Angliát, Dániát, Svéd Országot járta meg fáradhatatlan lábakkal. — Mi vala illy nagy maga elszánásának az indittója? azt maga mondá

meg; egy tökéletes magyar Földleirás készíthetése. Szinte végezve is vala már, sőt némelly részben tisztázva is, érintett munkája; de világ elejébe botsáttani aggodalmas fáradsággal szerzett művét, szomorú kimulta akadályozá. — Kéziratban maradtak még több nemű, ifjabb korában szerzett költeményjei, eredeti meséi és regéi; mellyekkel a' szerény férfi emlékének, barátjai részvéte emelend sírutánni Oszlopot. — Közelebbi jajokkal könnyezik halálát özvegye és gyenge korú három árvái. Lengje tsendes nyugalom körül hamuhodó porait!

Lovasberényből Julius 30-dikán. „A' mit szeretettel, és tisztelettel tartunk; attól fájdalom nélkül el nem válhatunk." Vérző szívvel tapasztaljuk emez alapmondásnak valóságát, midőn nyáját kedvelő, példás életű, 's szerénységű Lelki-pásztorunknak, nagy tudományú T. T. Lezsó Ignátz úrnak élte 52-én történt gyászos elestét nyilvánosítjuk. Szeretettel, 's tisztelettel tartottuk a' boldogúltat, mert ezek tündököltették őtet. Mosolygva, és örömtelve osztotta a' hozzá folyamodóknak esztendőnkénti jövedelmét, kik most sűrű könnyekkel áztatják érte sírhantjait. Példás gyorsasággal, és nemes szívűséggel viselte Egyházi szolgálatját, mert 23 esztendei lelki pásztorkodása alatt inkább lelki örömből, mint bérért, teljesítette papi hivatalját. Elhunytán kesergő őszbe borúlt szülőit fijúi indúlattal ápolja, és vigasztalja hasonló kegyességű példás testvérje András, Csákvárnak érdemekkel tetézett Lelki Pásztora. Könnyezik barátjai tisztelői, és hálaadói. — Derék Férfi! éltedben közöröme voltál az emberiségnek; holtod után fogyhatatlan sóhajtkozására leszel a' betses szíveknek. Béke hamvaidra!!!

Nagy Britannia.

Az Alsó-Ház Jul. 17-iki ülésében Gordon úr a' Ballyhaleban tartott tizedet érdeklő gyűlést (a'hol 200,000-en jelentek meg, 's mellynek előlülője a' Kilkenny Grófság katonai al-helytartója vala) hozta fel. Stanley úr e' tárgyra azt jegyzé meg, hogy Butler ezredes, a' Grófság katonai al-helytartója vitte valóban, ezen nagy, 's a' mint ő véli, törvénytelen gyülekezetben az előlülést; Irland Lordkantzelláriusa tüstént fel is szóllította őtet, hogy magaviseletéről számot adjon. Lord Ingestrie kivánta tudni, vallyon a' Stag nevű angoly fregat, melly Dom Pedro kiszállásakor jelen volt, köszöntötte é azt (D. Pedrot), 's vallyon a' Sir Trowbridgének adott rendelések meghatalmazták é őtet (a' fregat kapitány) e're? Lord Althorp azt felelé, hogy a' fregat által tett vagy nem tett katonai üdvözlésről semmit sem tud; a'nyit mondhat, hogy a' kapitány instructióihoz képest ezt nem tehette. Az ülésnek további része tsekély érdekletű vala.

Angliában Liverpool, Irlandban Dublin városok vagynak leginkább újabban kitéve az epemirígy dühösségének.

Az orosz-hollandi adósság felett tartott parlamenti vitatás (l. 8-dik szamú újságlevelünket) következésében eggy londoni levél Jul. 17-dikéről így ír: A' torik próbát tettek még eggyszer, hogy a' Ministereket az orosz-hollandi adósság ügyében aggódásba ejtsék, vagy talám megbuktassák. A' nehéz terhet kedvetlenül tűrő nép, úgy vélekedtek ők, mindég örvendeni fog azon, ha a' nemzet eggy több milliókba kerülő köteleztetés alól felszabadúl; különös örömet ébreszt pedig az a'kor, midőn a' hitelező Orosz Birodalom. Miként merészelne valamellyik liberális nem mellettek szovatolni, kivált olly közel a' választásokhoz, a' midőn legkönnyebb a' gondolatlan sokaság előtt eggy e' részben a' kormánnyal tartót úgy festeni le, mint színmutatót, ki a' takarékosságra semmit sem hajt, 's a' ki szivében önkényt hordoz. Sokan el is hagyták ma-

gokat szédíttení az álokoskodás által, vagy legalább féltek e' környületek közt tulajdon meggyőzéseket követni, úgy hogy, vagy éppen nem, vagy a' Ministerek ellen adták szavokat. A' torik az irlandi kath. fél iránt mutatott engedékenységnek tulajdonítják a' Ministerium győzedelmét. Akár mint legyen a' dolog, 36 szó többséggel nyert a' kormány, elvesztvén egyszersmind ismét a' betses időnek egy estvéjét, mellyet többnyire a' tagok falukon vagy a' távolabbi városokban kívánnak tölteni, hogy ismétleni választatásokról bizonyosok lehessenek. Úgy látszik, a' torik a' parlament eloszlatása halogatásából valamit reménylenek; gondolják talám, hogy a' kormányhoz ragaszkodók lassanként elhagyják a' várost, 's ők tsaknem magokra hagyatva a' Ministeriumot a' finantziai kérdésben (mivel még a' budget nints a' Ház elejébe terjesztve) megbuktatják. Itt valóban próbát tehetnek; mert ha még a' választások előtt tori Ministeriumot alkothatnának, olly befolyások lenne azokra (a' parlamenti választásokra), hogy képesek volnának magoknak többséget szerezni.

A' Felső Ház Jul. 18-diki ülésében Marquis Londonderry előre jelentett indítványját, megtevé Görög Országra nézve. „Az Alsó-Házban hivatalosan adatott elő, mondá ő, hogy Anglia, Frantzia és Orosz Ország között olly eggyezés köttetett, melly szerént Otto Bajor Hertzeg Görög Ország Királyjának választatott, 's számára 20 mil. forintnyi költsön biztosíttatott: Otto Hertzeg viszont kötelezé magát, hogy új Országába háromezer bajor katonákkal elútazik. Miért nem vett Austria részt ezen eggyezésben; 's mitsoda haszon hárámlik az Országra e' minteggy 1 mil. font sterl. teherért? Görög Ország letsendesítése igen kívánatos dolog; de tudni kell, mint vegyíthette illy rendelkődzésekbe magát Anglia a' nélkül, hogy a' Görögök megkérdeztetnének: vallyon tetszik é nekik az új Fejedelem; a' mi pedig a' letsendesítésnek legérdeklőbb feltétele. Én mindenkor ellene voltam Anglia Görög ügyekbe vegyülé énck, 's minden Felekre nézve jobb volna a' magok dolgain többet, kevesebbet a' külföldieken aggódni. Görög Ország állapotja valóban olly nyugtalan, hogy ott a' tsendesség helyreállítására igyekezni éppen nem vétkes dolog; de még sem lelem okát, miért tesz a' nemes Gróf olly örömest Királyokat; már előbb aggódásba ejtette a' nemzetet eggy belga Királynak kinevezésével, a' kinek alig lehetne hathónapi tartósságot igérni; most ismét Görög országi Királyt állít elő, a' kinek thronusa hihetően éppen ollyan bizonyos alapokon épül. Azon környülmény, hogy Austria nem állott az eggyezs mellé, semmi jót sem igér. A' nemes Gróf külső politikája tsak oda látszik tzélozni, hogy mindent máskép tegyen, mint hivatalbeli megelőzői tettek, tsakhogy új szövetségesünknek, Frantzia Országnak, revolutiós alapjait előmozdíttsa.“ Midőn ezután a' nemes Marquis Holland, Belgiom és Irland nyugtalan állapotját a' Ministerek politikájának tulajdoníttá, 's állítná, hogy ők Török Ország, Portugallia 's más régi szövetségesek hasznait tzéljok kivitelének feláldozák, beszédjét zárta azon kérdéssel, ha vallyon szándékozik é a' nemes Gróf azon protocolum másolatját a' Ház elejébe terjeszteni, melly szerént Otto Hertzeg Görög Ország Kiralyjának neveztetett, 's tzélja é a' parlamentet felszóllíttani a' biztosított költsön fizetésére.“ Grof Grey így felelt: „Nem akarom a' nemes Marquist földírati, de igen szükségtelen digressiojában követni, mellyet Török Országon kezdvén, igen öszveillőleg! Irlandon végezett; hanem eggyszerre átmegyek a' szóban forgó tárgyra.

A' nemes Marquis beszédjében azon főtévelygés uralkodik, mintha a' Ministerek egésszen megváltoztatták volna külső politikájokat, holott, valamíg tsak a' környűletek engedék, nagyobb részént az előbbi Ministerium rendszerét követték. Eggy szemléletben tökéletesen eggyetértek a' nemes Marquissal, az első pillantattól fogva rosszallottam, t. i. én a' görög ügybe való avatkozást; de jóval megelőzte ez a' mi hivatalra lett lépésünket. Görög Ország erőszakosan szakasztatott el a' Török Birodalomtól, 's kötelességek volt azoknak, a' kik ez elszakasztásra hatottak, azon országban az anarchiának és vérfolyásnak véget vetni. Ezen tekintetből botsátkozott Hertzeg Wellington eggy olly eggyezkedésbe, mellynél fogva a' Koburgi Hertzeg Leopold emeltetnék a' görög thronusra. Végre az előbbi kormány 60 mil. franknyi költsönt biztosított a'nak (Leopoldnak), mellyből mindeggyik félre harmadrész hárulna. Azon eggyesség bizonyos okok miatt, mellyeket itt nem szükség felhoznom, teljesítlen maradt. Görög Országban most ismét anarchia uralkodik, azért volt szükség új alkura, az Otto Hertzegnek igért pénzbeli segítség éppen olly mivoltu, mint a' melly Leopold Hertzegnek régebben igértetett. (Halljuk! halljuk!) Az igért segítség tsak kezeskedésben áll, 's minden elővigyázatok megtétettek, hogy az Ország e' részben veszteséget ne szenvedjen. Gróf Aberdeen az előbbi eggyezésre ezt jegyzé meg: Leopold Hertzeg pénz segítség végett az én nemes barátomhoz (Wellingtonhoz) folyamodott, de kérése félre vettetett. Midőn pedig látni volt azt, hogy a' Hertzeget külső katonai erővel szükség gyámolítani, Schweitz, vagy más idegen katonaság fogadására költsön határoztatott; javallatba is tétetett e' tzélból 500 ezer font sterlingért való kezeskedés. Minekelőtte végképpen elhatároztatnék a' dolog, a' Hertzeg Párisba ment, és ott Frantzia Orosz országokkal 60 mil. franknyi költsönben megeggyezett, mellynek mindeggyik fél harmadát biztosítni tartozá. Ezen költsönhöz ragaszkodott állandóúl a' Hertzeg, 's mivel e' nélkűl a' görög koronát elfogadni nem akará; végre az angoly kormány is, nagy nehezen, meg eggyezett a'ban, tsak hogy semmi szín alatt se menthesse magát a' Hertzeg, az eggyezés be nem tőltése iránt. Még e'kor tudtam én, hogy Leopold Hertzeg más nyílást fog keresni a' munkálatok félbeszakasztására: meg is történt ez a' Gróf Capodistrias levele által; így mi megfosztatánk azon haszontól, hogy britt Hertzeg emeltetnék a' görög thrónusra. Ezután kinyilatkoztatánk, hogy többé nem akarunk a' görög űgybe avatkozni, 's hogy a' pénz segítségbe úgy eggyezünk meg, ha a' választott Fejedelem Angliának tökéletesen tetszeni fog. Otto bajor Hertzeg választását én nem tekinthetem így. Ő még a'kor 13 eszt. volt, (1815-ben szül.), az ő kis korusága szünet nélkűl megkívánja a' nagy Hatalmasságok avatkozását. Más ellenvetés az, hogy a' Hertzeg katholicus; a' Görögök pedig a' katholikusokat inkább gyűgyülölik a' Törököknél vagy a' 'Sidóknál." Gróf Grey megvallotta, hogy Otto Hertzeg kis korusága nehézségre szolgáltatott okot; eggyszer'smind nem hagyta helyben azon kedvetlen észrevételt, mellyet Gróf Aberdeen tett Leopold ellen. Wellington ismételte Aberdeen ellenvetéseit.

A' Globe ezt jegyzi meg Wellington Hertzegről, hogy ő életének két legjobb, politikai pályájának legszebb tetteit bánta meg; t. i. a' kathol. emancipatióját, és Fülöp Lajos elösmerését.

A' Felső Ház Jul. 19-diki ülésében, az irlandi roformbill olvastatott fel először, második felolvasása pedig a' közelebbi hét-

főre (23-dikra) határoztatott. Végre az anatomiai bill olvastatott fel harmadszor.

Bulwer úr jelentette, hogy ő a' közelebbi tsötörtökön (26d.) bizonyos felírást fog hozni javallatba, melly szerént megkéretik a' Király, hogy vesse közbe magát a' Német szövetségi gyűlésnél azon mód további nem folytatása iránt, mellyet mostanában az a' Német nép szabadsága és függetlensége tekintetéből elővett.

Albert burkus Hertzeg Jul. 13-dikán Yorkba érkezett, 's rövid mulatása után Edinburgba folytatja útját, hogy Frantzia Ország Exkirályát Holyroodban megláto gassa.

Plymouthból írják Jul. 18-dikáról, hogy a' Donegal, Castor, Orestes és Trinculo hajók nyugotra, kihetően Corkba eveztek.

Az angoly újságok is, mint a' frantziák, bár nem éppen olly kizárólag, naponként a' Németszövetségi végzésekkel foglalatoskodnak. A' Courier a' többek közt ezt mondja: „Szembeötlő dolog, hogy midőn IV. Wilhelm Angliába népének szabadságot enged, 's a' liberalitásnak és türedelemnek magos példáját adja, a'kor ugyan azon Fejedelem ministerei Hannoverában próbát tesznek az ő nevében a' szabad gondolkozás kifejezését gátolni. E'ben olly anomalia lappang, mellyet mi nem értünk."

Frantzia Ország.

Minél kevesebbet lehet teljes biztossággal mondani ezen Országnak leendő állapotjáról: a'nál több vélemények és szemléletek szárnyalnak e'ről a' világnak minden szögeletében. A' híres Abbè de Pradt a' többek között, a' ki most Clermontban tartózkodik, ezt mondja eggy az Ami de la Charte nevű újságban, (ez Puy de Dome Dpt Újsága) „Európanak legfőbb törekedése az: hogy Frantzia Országnak mostani rendelkődzését fenntartsa; nem azért, mintha ezt általánosan szeretnék, hanem azért mivel azon előre felszámlálhatatlan gonoszoktól tartanak, melly e'nek felforgatásából következnek. Most legalább tudja az ember, hogy hanyadán van; de ha ezen túl néz, semmi sem ötlik ott szembe egyéb a' láthatáron borongó fellegeknél. Nem Frantzia Ország, 's nem a'nak Kormányja ellen fegyverkeznek tehát mások, minden jó gondolkodású Frantziákkal; hanem azon megtámadások ellen, mellyeket már tettek 's még tenni akarnak e'nek ellenségei." — Tovább megy politikai szemléleteiben a' már sokat helyesen talált tudós; de minket, helyünk szűk volta, nem enged őtet hosszabban követnünk.

Julius 18-dikán temették Talabot úr hólttestét, a' ki eggyike volt a' Sz. Simonisták úgy nevezett Apostolainak. Első alkalmatosság vala ez, mellyben az ezen felekezethez tartozandók, elhagyva magánosságokat, közönséges helyen megjelentek. Öltözetek rövid kék tunica, mellyre valójok fehér, hátúlgomboló, (ez az ő társagos gondolkodásokat jelentő jegy, minthogy ezt eggyes ember maga fel nem öltheti) nadrágjok is fehér. Szakállok nagy, fejeken semmi fedező sem volt, nyakok mezítelen. A' halott kísérő sereg, a' legnagyobb tsendességgel, és renddel ment egész a' temető helyig. Ott az eggyesülethez tartozandók két felé oszlottak; Barault úr, a' predikátor, beszédet tartott, mellyben Talabot úr életét rajzolta. Szavait gyakran megszaggatta a' St Simonisták éneke, melly nem kis ámúltságba ragadta a' jelen volt más sokaságot. Jelen volt Enfantin Atya is a' temetésen, a' kinek hosszú fekete haja és sűrű szakálla általános figyelmet vontak reá. Magok a' St Simonisták hányták be földdel a' sírt is; a'nak bizonyítására, hogy ők minden foglalatosságot teljesíttenek. Végre vissza

felé indúlt az egész kísérő sereg Menilmontant felé; mihelyest kívűl volt a' temetőn, éneket kezdett, mellyet ők felhívásnak = appel — neveznek; mind ezt, mind több énekeiket magok készítették melodiáikkal eggyütt. Egész Menilmontantig énekeltek, a' sokaság pedig követte őket. Volt ugyan az Előljáróságtól rendelve bátorságra ügyelő fegyveres nép; de ezekre semmi szükség sem vala, mivel minden a' legnagyobb renddel és tsendességgel ment véghez. Michel Chevallier úr köszönte meg ezeknek az Atya nevében fáradságokat eme' szavakkal: „Ti valóban úgy viseltétek magatokat mint békebírák; mellyhez e'nekutánna is szerentsét kívánok. Szerentsét kívánok azoknak is a' kik titeket = vous — ide küldöttek."

A' Moniteur említi, hogy a' közép tengeren újra rabló hajók mutatkódzván, a' levanti Osztálynak kormányozó Contra-Admirállja, eggyetértőleg Hotham és Ricord Admirálisokkal, ellenek nyomos rendeléseket tettek. Hugon úr a' Szigetek környékében fog szállongani; a' görög Országlás is több könnyen forgó sajkákat rendelt ellenek: így reményli a' törvényesség, hogy azon rablókat, legrejtek búvó helyeiben is üldözheti. Kriesi kapitányra vagyon bízva az e' féle hajók vezérlése, a' ki a' szigetek között leginkább járatos, és e'féle rablókat már e'dig is igen szerentsésen tett semmivé. Mind ezen rendelések is még elegendő bátorságosításról nem kezeskedve; a' frantzia, angoly és orosz Admirálisok eggyetértőleg, kíséreteteket parantsolnak a' Szigetközi tengeren hajókázok mellé.

Jul. 22-dikén fogadta el a' Király a' Tuileriákban különös audientzián Báro Fagel Grlist, Ő Felségének a' német-alföldi Királynak rendkívűli Követjét és Meghatalmazottját: a' ki Uralkodójának nevében által adta azon parantsolatot, melly a' vissza hívattatást foglalja magában; feleletűl a'ra, mellyet Baro de Mareuil Durand úr, mint frantzia Meghatalmazott terjesztett volt elő.

Az alsóbb itélő-székek határozásait visgálló Törvényszék Jul. 19 dikén semmisítette a' Morbihani itélőszéknek azon határozását, melly 3 vádoltatott, név szerént: Legall, Audot, és Bernard fejére mint Országlás ellen véttőkre, halálos ítéletet hozott. Továbbá, semmisítette ezen főtörvényszék a' Lavali hadi törvényszék által Tharin úr, a' Cancan Journal kiadója ellen hozott határozást, melly szerént e' nevezett halálra volt hárhoztatva azon okból, mintha ez a' polgári háborúra ösztönözte volna az embereket. A' vádoltatott ügyének folytatása a' Vitréi itélőszék elejébe útasíttatott. — Nem illy szelídséget tapasztaltak e' vi'sgálló Törvényszék előtt a' Tribune Szerkeztetői Sarrut és Bascans urak, a' kik 12 ezer frank büntetés fizetésre, és esztendei fogságra ítéltettek. Geoffroy, Hassenfratz 's más az 5 's 6 Juniusi zenebonáért a' hadi törvényszék által halálra ítéltettek, a' rendes itélőszék elejébe állíttatnak; de pörök Aug. közepe előtt nehezen fog vi'sgálat alá vétettetni.

A' Párisi itélőszék Mugney nrat a' Xueyam (előbbi Mayeux vissza fordított neve) kiadóját, a' Király személlye 's Familiája ismételt megsértéséért 5000 frank büntetésre, és öt esztendei fogságra kárhoztatta. — (Már e'nél többre senkit sem ítélhet eggy frantzia törvényszék is.)

Német Alföld.

A' Hágai Dagblad Jul. 18 dikán adta, hogy Londonból azon hónap 14-dikén indúlt hírek szerént a' Conferentia a' 20-dikára rendelt kihúzódást tsak olly értelemben vette, hogy ez tsak az a'dig megtörténhető holland-belga eggyezés következésében hajtathatik végre. E' szerént magyarázva a' Conferentia szándékát, látszik ki Malcolm Admirálisnak a' tsatornára vissza térte;

akarják belőle azt is következtetni, hogy a' Hatalmasságok éppen nem szándékoznak erőszakhoz nyúlni a' kihúzódásra nézve.

Chassé Grlis azt adatta tudtokra az Antwerpeni lakosoknak, hogy ő mind azon ágyúkat, mellyek az erősségben szabad tettszésétől függenek, legelőször is a' városra sütögetteti ki, megtámadás esetében. Ez nem kis réműltségbe ejthette a' lakosokat, ugyan azért szükségesnek itélte a' belga Országlás Jul. 19-dikén kihirdettetni a' városban, hogy e'féle fenyegetődzésektől ne tartsanak, minthogy az illyeneknek végre hajtása, nem egyedűl Chassé Grlisnak akaratjától függ. — A' Journal d'Anvers még azt is teszi az előbbeniekhez, hogy Brüsselbe mind az angoly mind frantzia Consulok teljes megbíztatást vettek az udvaraiknak Ministereitől.

Portugallia.

Londoni levelek közlik e' következendőket: Pantaloon Oportót Jul. 12-dikén hagyta oda, 's Portsmouthba érkezvén, mind erősíttéseket hozott azokról, a' melly híreket előbb Firebrand terjesztett; a'nyival még tovább megy ez, hogy D. Pedro a' Miguelistákat űző hadi testeket még két ezer emberrel szaporította, úgy hogy azok most már öt ezerből állanak. A' hadi tudományban jártas, és a' helyheztetéseket is ösmérők állítják, hogy Dom Pedro a' taktika helyes szabásai szerént igen jól tselekedte, midőn Figueirába (melly mint eggy közép ponton fekűszik Oporto és Lizabona között) előre három ezer embert küldött; mert ha itt is olly jó foganattal történik a' kiszállás, mint Oportónál, úgy a' Miguelista osztály tábor, mellynek Oportót kell vala védnie, két tűz közé szorúl, és Lizabonába vonúlása el lessz zárva. — További hadi munkálatokról még ezeket is adják az érdeklett levelek: Jul. 11-dikén D. Pedro könnyű gyalogságának eggyik Osztállya Grejo; 12-dikén Vouga erős helyeket, szinte minden ellenállás nélkűl foglalta el: a' miguelista seregek Aveirába vonúltak, melly Oportótól minteggy 30 angoly mfdnyire vagyon, 's Oporto és Coimbra között tsaknem közép ponti állás. Úgy látszik, hogy Coimbra ellen intézett erő légyen az, a' melly elősször Figueira elfoglalását fogja eszközleni. — Még magános levelekben érkezett híreket is közlenek az újságok, mellyek szerént a' szökések igen gyakoriak a' D. Miguel táborából, de nem D. Pedro seregeihez, hanem honjokba tartanak a' szökevények. — Oportóban, önként vállalkozottak állottak öszve a' város őrizésére. — Oportóból írják még azt is, hogy minekutánna a' Várost elfoglalta D. Pedro, ezt meglátogatta bizonyos angoly tiszt, meglátogatta Marquis Palmellát és Villaflor Grófot is, a' kiktől mind azon magok bíztatását értette, hogy Jul. 24-dikéig bizonyosan Lizibonához érkeznek.

A' Times Jul. 20-dikán adott leveleiben ez áll: „Bizonyos tudósíttást vettem a'ról, hogy 9-dikén késő estve D. Miguelnek három ezeredje, (a' 9, 14 és 19-dik) Villa-Novánál D. Pedróhoz mentek által; eggy negyedik ezered is ezt akarta tselekedni; de a'ra bizonyos Martínez vagy Martini Obester reá lövöldöztetett, 's e' miatt az széljel oszlott." Minthogy a' Times előadásának valódiságáról más londoni újságok, nevezetesen a' Courier és a' Sun kételkedtenek, Jul. 21-dikén még e' következendőt adta a' Times: „A' Cityben (Londonnak tulajdonképpen való belső városa, menedéke sok tory-nak) kételkednek a' Portsmouthban terjedt azon híresztelés igazságáról, hogy D. Pedróhoz több ezeredek mentek volna által D. Miguel táborából; azonban későbbi levelek érkezvén a' városba, ezek meghatározottan állítják, hogy az egész 19-dik ezered, mellyben a' teljes szám 1000 körűl vagyon; a'

12-dik ezerednek eggy része a' Pantaloon kiindulását megelőzött estve, D. Pedróhoz mentek által. Ezen utóbbi ezered véleményje megvala oszolva az általmenetel felől, mellyre nézve viadalra kelt magok között a' dolog, 's e'nek következésében minteggy 100-ig való ember vagy elesett, vagy megsebesült. Ezek olly jó forrásból eredt tudósíttások, hogy leg közelebb érkezendő hajókon teljes bizonyos vóltokról veendő erősíttést reménylünk." — Egyébaránt későbbi hivatalos közlések az Országláshoz még nem érkeztek. Madeirából Jun. 29-dikén jelentik, hogy Conde de Madeira nevű hajója D. Pedronak az ottani kikötők előtt szóllongva elfogta az előtt való nap Restauradort, melly hivatalos tudósíttásokat vitt D. Migueltől az ottani Előljáróságnak.

Jul. 23-ikán költ Párisi levelek mondják, hogy azon hónap 18-dikán Madridból Bayonnen keresztül érkezett sebes pósta azt a' hírt hozta tsakugyan Madridból, hogy a' D. Pedro táborának második hadi teste S. Catalina erősségnél, közel Mondego fokhoz, minteggy 2—3 ezer ember, kiszállott és Figueirást elfoglalta.

Török Birodalom.

Livornóból Jul. 19-kén. Az Alexandriából ide érkezett legújabb hírek Jun. 9-ikéig terjednek, 's azok szerént Mehemed Ali dolga mind jobb-jobb lészen. A' libánon hegynek minden lakosai részére nyilatkoztatták magokat. Eggy a' legnevezetesebb Fejedelmek közül, a' ki még mind e'dig a' Portával tartott, kevés napokkal előbb, küldötte Alihoz a' fiát kezesül. Alexandriába várattatott a' Mekkai Sherif is, mint a' ki hasonlóképpen Mehmed Ali részére nyilatkoztatta magát. Adják, még pedig alígha nem nagyítva, Mehmed Ali fegyveres erejét is, melly minteggy 80 ezer száraz földi katonából állana; tengeri erejét 3 línea hajó, 7 fregata, és sok apróbb szerű hajók teszik, 's ezekről azt beszéllik, hogy a' Rhodusi vizekre fognak vitorlázni. Az Acreban nyert készületeket sokat érőnek mondják; volt a' többek között 1700 ágyú, 's eggy lerakóhelyben több mint 23 ezer mázsa réz 's a' t.

Bosniából, nevezetesen Travnikból írták Julius 2-dikán, hogy Banyaluka Mahmud Basa Vezérnek megadta magát, és Imzagá Suvazlich Kapitány, a' ki még eszelősködve ellent kívánt vala állani, megszökött. Ezen helynek megnyerésével egészen ledűlt a' lázzadt félnek levegőben épített tündérvára. — Serajevo városától újon állíttandó katonákat kért volt Mahmud Basa a' vissza állott törvényes uralkodás részére: négy választottat küldött a' Város a' Basához, hogy ő a' parantsolatot nem teljesítheti; a' Basa mind a' négynek leüttette a' fejét, 's a' kívánt katonákat mindjárt kiállították.

Legújabb Hírek.

Paulin úr, a' National ügyviselője Jul. 21-dike estvéjén elfogatott. Havréből jelentik, hogy oda 480 Lengyel érkezett.

A' londoni Conferentia 67-dik protocollumát közli az Oest. Beob.; melly szerént az abban foglalt egyezésnek 6 hét alatt leendő kitserélése után 14 nappal kellene megtörténni a' belgiomi határokról való kitakarodásnak.

A' Dantzigból hajón Frantzia Országba evezett Lengyelekből állított egy batalion a' hadi ministernek parantsolatja szerént tsak ugyan Algierba küldetik.

Londonban feszült kívántsisággal várják a' portugalli kimaradott híreket. Az angol királynál Jul. 11-dikén mutatódtak be Lord Palmerston által Gorostizza mexicói követ, és Harnier Frankfurti Senator urak.

MAGYAR TÁRA

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Hartleben K. Adolf Könyvárosnál, Pesten a' hét Választó Fejedelmek' általellenében, a' közelebbi János fővételi vásárra megjelenik:

ELBESZÉLLÉSEK, REGÉK 'S LEGENDÁK a' magyar előkorból

Németből

Báró Mednyánszky Alajos

után

szabadon fordították:

Nyitske Alajos és Szebényi Pál

Nevelők.

Pesten, 1832. Kötve 1 for. 30 kr. p. p.

A' dítséretesen ismert nagy érdemű szerző ezen munkájában vissza tesz bennünket magyar ország' hajdankorába, mellynek számos tettei részint a' hiteles történetek könyvében foglalták el helyöket, részint a' várak 's hegyi erősségek nagy nemű maradványaiban rege és legenda költői világa által tükröztetnek vissza. Az élénk, világos, és szemléltető előadás igen vonszókká teszi ezen beszéleteket 's a'ra szolgál, hogy az ország' történeteit megízelíttesse, iránttok részvételt gerjesszen, 's a' haza szeretet a' honni földön mind inkább megerősítse. Közöljük ez alkalommal a' sokféle 's igen érdekes tartalomnak átnézetét:

Foglalat:

Hollókő.
A' Győri Vaskakas.
A' Futás.
Az atyai Átok.
A' Barátok.
A' Szerelmesek' kútja.
Az akarat ereje.
A' vágmelletti Sziklakápolna.
A' Vinnai Lakoma.
Nagylelkű Bosszúállás.
Mátkásítás.
Oroszlánkő.
Csel erőt győz.
Szolnok' Védlői.
Az Ördögbarázda.
A' Budethini Falüreg.

Második Félesztendő.

)(o)(

Ugyan ott:

HÁZASSÁGI GRAMMATIKA,

vagy

az asszonyokkal való szerentsés létel Mestersége

azon fő rendszabásokkal eggyütt,

mellyek előterjesztetik, miként kell a' hölggyel, vagy feleséggel bánni, hogy ő még újj' vagy szem' intésére is engedelmeskedjék, 's egyátaljában olly szelíd legyen, mint a' bárány.

Szerkeztette

Lencsés J. Antal.

Ára borítékba fűzve 36 kr. ezüstben.

A' házasság, mellytől az embernek természeti, erköltsi, és társasági boldogsága egyaránt függ, néha szinte vissza idézi a' halandót eredeti édeni ártatlan állapotjába, és az eggymást híven szerető házas társak kölcsönös öröm éléssel édesítik egymás életét; néha pedig, midőn hibásan vagy fonák tekintetekből választatik, örökös fészke a' boldogtalanságnak. E' jelen könyvetske a' boldog házasság szabásait terjeszti elő, és így tzélja méltán megérdemli nagy érdemű Közonség kegyelését, mellybe is ezennel szívesen ajánltatik. Tartalmának tzímvonásai ím ezek: Előleges oktatás Amorról és Hymenről. Az asszonyok hibáiról. A' házas élet tízparantsolatja. A' nemek külömböztető jegye. A' szerelemre méltó férj. A' szépnemmel való társaság. Szerelem mestersége. A' házastárs választása. A' szerentsés házasság példája. Hogyan lehet a' férjfiú boldog házas életében.

Ugyan ott megszerezhetni:

VÁLTÓJOG.

Sáfár Imre

királyi Oktató szerint

Fordította

's világosító Jegyzetekkel bővítve 's Magyarországra alkalmazva

Kiadta

Stettner György

Hites Ügyvéd, T. N. Torna Vgye' Táblabírája a' magy. tud. Társaság' Levelező Tagja.

Pesten, 1832.

)(0)(

Figyelmeztetés

Budán a' Peretz Czím alatt esméretes és most újonnan alkalmaztatott Vendégfogadó házról.

(1) Az alól írtt egész tisztelettel bátorkodik a' Fő nemességet, a' tsászári 's királyi katonai Tisztséget, az érdemes közönséget, és minden T. utazókat, a' fent említett, 's jó ízlés szerént elrendelt Vendégfogadóba meghívni; 's szíves látogatásokat megkérni.

Tíz egészlen új házi butorokkal felkészített különös szobák, tiszta és alkalmatos lételekkel fognak a' Vendégeknek megelégedést nyújtani. — A' jó és pontos szolgálat eránt, a' jól megválasztott italok, és jó ízre készített ételekre nézve, az alól írt vendégeit bizonyosokká teszi, és minden igyekezetével oda fog arányozni, hogy a' nála megforduló T. T. Vendégek kívánatinak éppen megfelelhessen. Költ Budán Sz. Jakab haván 1832.

Ybl Jó'sef
m. k.

Jelentés.

Chemia által készűlt, az egésségnek nem ártalmas, fazekakra, úgy nevezett fajansz, jókő 's portzellán edényekre egy formán alkalmaztatható mázak érkeztek eladás végett, fontja pengő pénzben:

világos angoly Wedgwod sárga és zöld	10 kr.
sötét sárga és veres	8 —
kék és fekete	12 —

Liedemann I. S. Fridrich nagy kereskedésébe Pestre; a' hol az e'félékkel bánó művészek nem tsak mutatványokat szemlélhetnek, hanem a' vélek bánás módját is könnyen fogható módon megtanúlhattják, és az előadott ótsó áron megszerezhetik.

Haszonbérlés.

(1) Kis Kőrös mező városában lévő királyi haszonvételek országos és heti vásár, mészárszék, vendégfogadó 's hozzá tartozó kortsmák, Bolt és malmokbeli jussok 's a' t. Hat eggymásután következendő esztendőkre árendába kiadók. Az árverés fog tartatni Pesten f. e. Augustus 29-dikén délelőtt Tek. Ágoston Jó'sef Fiscalis úrnál a' Czukor útszában Tek. Fáy uraság házában. Bővebb tudósítást vehetni Kis-Kőrösön Sáfári János Tísztartó úrnál.

Jelentés.

(1) Tek. Ns Bihar Vármegye részéről köz-hírré tétetik: hogy Sz. Kir. Debretzen Városában a' f. e. Kis Asszony Hava 15-dikén tartandó úgy nevezett Lőrintz vásár alkalmával, a' fent írtt megyébe lévő egész Selyem Tenyésztés, az a'hoz tartozó fabrikai épületekkel, epres kerttel, és mív szerekkel eggyütt a' Debretzeni vásárba lévő Czédula Háznál, a' megyebeli Tek. megbízottság által tartandó árverés útján, több vagy kevesebb esztendőkre haszonbérbe fog adódni.

)(

Jövő 1833-dik esztendőre

Magyar Teheneknek Hágatási Jelentése.

(1) Ns Zemplén Vgyében Bodrog-közben Mélt. Báró 'Sennyei Károly Úr Ő Nagysága azon nevezetes magyar szarvas marha fajtájából neveltetett számfelett lévő Bikák által, mellyeket ábrázolhattak azon 49 Tehenek, és 6 hizott Ökrök, mellyek az idei Állat-mutatáskor a' Pesti gyepen jelen valának.

A' czélnak biztossabb elérésére rendeltetett:

1-ör: Nyoltz, az az 8, válogatott szépségű Bika, 3 esztendőstől 5 esztendősig, mellyekre mindenikére 50 darab Tehén felfogattatik, még pedig úgy, hogy minden 2 Bika 100 Tehenével éjtzaka különb keritett kosárban, nappal pedig különb 2 pásztorával ollyan tilalmas helyen és legelőn 6 hétig legeltetik, hogy ottan csupán tsak a' hágatásra bebérlett Tehenek, és az uradalmi anya gulya legelődik.

2-or: A' Tehenek megjelenése rendeltetett jövő Sz. György napnak hetiben Páczinban az alólírttnak lakhelyire, a' hol a' Tehenek számban vevődnek, minden 100 Tehénhez egy pár Bika adatik, 's a' rendelt legelőjökre késértetnek.

3-or: Hogy ha valaki kevesebb számu Teheneket akarna hajtani 50-nél, az is elfogadtatik egy páronkint is, melly kevesebb számu Tehenek öszvebotsátattnak több illy kevesebb számmal megjelent Tehenekkel annyira még egy vagy két Bikának fent meghatározott száma ki nem üt, 's úgy rendeltetik nékik az Uradalom részről egy számadó pásztor.

4-er: Minden megjelenő Tehén egésséges, és a' tulajdonossának nevére vagy béllyegére meglégyen jelölve.

5-ör: A' Tehenek tulajdonossa pásztora is, hogy ha tudniillik betsületes 's nem korhely, és a' tulajdonossa pásztora kár ne talán teendőségéről jót áll, Tehenei mellett mint pásztor maradhat 6 hétig vagy is a' hágatás ideig, azzal a' megjegyzéssel, hogy a' pásztorának sem kutyát, sem puskát, sem háti lovat a' tanyán szabad nem lé zen tartani, (a' háti lovaknak a' Páczini falu ménesén rendeltetni fog legelő); ellenben az Uradalom részről kap a' pásztor mindennapi élelmére 2 font kenyeret, minden hétre egy font szalonnát, 2 font juh-turót, azonkívül minden héten kétszer fél fél font marha húst fölve — értetődvén mindazonáltal, hogy minden 50 Tehénhez egy pásztor fogadtatik el, 's tápláltatik.

6-or: Minden Tehéntől, melly 6 hétig a' Bikákkal lesz, 's tilalmasokon legeltetik, fizettetik Sz. György napján vagy is megjelenés üdein egy Császár Arany és 30 kr. pengő pénzben, melly bérben mind a' tulajdonos pásztorának élelme 6 hétig szükséges tűzi fája, vagy pedig az Uradalom részről rendelendő pásztorok fizetése belé számlálva van.

7-szer. Hogy ha valaki 6 héten tul továbbá is a' legelőn meghagyni akarná Teheneit, az is elfogattatik, minden napi 4 krajtzár pengő pénzben előre egy hónapra le fizetendő bérért.

8-or: A' ki tehát szándékozik a' fent írtt mód szerént Magyar Teheneit hágattatni, méltóztasson minél előbb, legfellyebb 1-sö Januariusig, azért hogy biztos pásztorok rendeltethessenek, szabad postájú levele által egyenesen Sátoralla-Ujhelyben, a' hol a' pósta levelek ki szedődnek, fent tiszteltt Méltóságos B. 'Sennyei Károly Úr Ő Nagyságának rendelkeződni. Költt Páczinban Julius 19-dikén 1837 esztendőben.

Gönczy Dániel, Páczini Ispány.

Ugyan azon Uradalomban ki adatik az idei Birka hágatásra 130 darab válogatott finom szőrű Birka-Kosok, mellyek pár számra is, nagyobb számmal is a' tiszta és egésséges nyőstén nyájok legelő helyeikre elvitetődhetnek 4 hétre, minden Kostul fizetendő 3 for. 24 kr. pengő pénzben bérért. — Ezen Kosok születtettek rész szerént Méltóságos B. Brudern Jósef Úr Ő Nagysága Nemes Heves Vármegyei finom szőrű Birka-majorjában, rész szerént pedig N. Zemplén Vármegyében Tekintetes Balásházy János Úr válogatott Birkáitól. Az előre való rendeltetések utolsó Augustusig fogattatnak el írásban a' fent írt helyen és móddal.

Költ mind fellyebb.

Jelentés.

(1) 1000 butelia valódi frantzia champániai bor áll eladásra késszen Budán a' várban, Ország-Ház útsza, 128 szám alatt lévő üveges boltban; mellyből akár mikor a' legillendőbb áron vehet az illyest parantsoló.

Megüresült Erdő-Mester Hivatal.

(2) A' Peklini kam. Erdő Mester Hivatal, Loga Jánosnak Kakas Falvára lett általtételével megüresült. Ezen hivatalhoz lakó szálláson kívül esztendőnként 100 for. kész pénz fizetés pengőben, azon kívül 6 for. kantzelláriai szerekre vagyon megállapítva; továbbá 24 p. m. rozs; 40 pozs. m. zab; 12 öl kemény tűzi fa; 5 szekér széna; 3 szekér szalma; 100 font só. Tartozik pedig előre 100 forintot bátorságúl kész pénzben, vagy státus papirosban letenni.

Költ Budán Jul. 21-dikén 1832.

Hirdetés.

(2) A' Nagy Mélt. kir. Magyar Udvari Kamara rendeléséből f. e. Augustus 21-dikén nyilvánságosan tartandó többet ígérés útján fog haszonbérbe adattatni a' Rékasi kir. kam. uradalomhoz tartozandó Hissziási erdőben esztendőnként 68 $\frac{987}{...}$ holdat tévő vágás melly minteggy 1200 öl tűzi fát szokott adni, a' Rékási számtartóság írószobájában, az $183\frac{2}{3}$ katonai eszt.re, vagy ha a' bérleni kívánó inkább szeretné, egymás után következendő 5 esztendőre, akár egésszen, akár apróbb osztályokra felhasogatva. A' kik ezen használatot ki akarnák bérleni, jelenjenek meg a' mondott Hivatal írószobájában f. e. Aug. 21-dikén, elegendő bánat pénzzel felkészülve; ott az árendálásnak egyéb feltételeit előre is meglát-hatják. Költ Budán Jul. 20-dikán 1832.

Tűzi 's Épületfa, továbbá épület szerek és kezebeli eszközök szolgáltatására Licitatio.

(3) Folyó 1832-diki Aug. 13-dikán, reggel 9 órakor kezdve helyben Mezőhegyesen nyilván tartandó Licitatio lészen az 1833 's 1834-dik eszt.re a' ts. kir. mezőhegyesi katona ménes Intézethez megkívántató 's mindjárt előadandó szükségesekre nézve; és pedig

1300 erdei öl, kemény hasáb tűzifa, mellyből 800 öl bükk, 500 öl pedig tölgyfa légyen; továbbá: 6 darab 11—12 hüvelyknyi vastag, 6 öles hosszú, 20

darab 8—9 hüvelyknyi vastag 6 öl hosszú; 28 dar. 6—7 hüvelyknyi vastag, 6 öles hosszú tölgyfa szálak, épülethez; 9 dar. gyertyánfa két két öles; 2 dar. veresbükk vastag palló két két öles; 50 dar. tölgyfa deszka, eggynek-eggynek hosszasága 3 öl, szélessége 10 hüvelyk, vastagsága 1½ hüvetyk; 60 darab tölgyfa palló, hossza 3 öl, szélessége 8 hüvelyk, vastagsága 3 hüvelyk; 80 dar. tölgyfából faragott ablakfa, hossza 9 lábnyi; 50 dar. lóggó fa, bükkfából tíz-tíz lábnyi hosszú; 10 dar. itató válú, tölgyfából, hat-hat öles; 6 dar. tölgyfa kútágas 4 öl 2 láb hosszú; 2000 darab puhafából metszett létz, két két öles; 40,000 dar. 18 hüvelyknyi hosszú 3 hüv. szélességű, puhafából metszett 's megvont 'sindely; 40,000 nagy és 10,000 dar. középszerű létzszeg; 2000 dar. nagy, 4000 dar. kissebb fejes szeg; 40,000 dar. sindelyszeg; 6000 dar. párkányszeg; 10,000 dar. nagy foglaló fejes szeg; 5000 dar. palló deszkaszeg; 30 dar. ásó; 30 dar. bemérő lapát; 14 dar. áts-kézi bárd; 6 dar. foglaló bárd; 4 dar. széles bárd; 12 darab agyagvágó kapa; 12 dar. malter keverő kapa; 2 dar. vonó fűrész; 2 dar. hasíttó fűrész; 35 darab kötő fúró; 60 dar. létzszeg furó; 12 dar. vonó, 40 dar. kézi fűrészhez való ráspoly; 8 tutzet áts blajbász; 10 dar. székláb fúró; 4 dar. abrontsoló kés; 3 dar. lyukvágó fűrész; 2 dar. kultslyukat vágó fűrész; 30 darab meszelő; 12 dar. mérővessző; 5 akó lenmag olaj; 40 font bétsi korom; 5 font fehér vitriol; 15 font koloniai kréta; 5 font grispán; 6 font vörös menium; 4 font máz; 30 font ónkenőts; 40 font enyv; 400 köböl óltatlan mész, és 80 darab sárga festő föld.

Az ezen szolgáltatások iránt tartandó árverésre minden erdőbirtokos és más urak meghívattatnak azon megjegyzéssel, hogy a' kik ezekben részesűlni kívánnak, azok előre bánat pénzűl 100 forintot kötelesek letenni pengőben; a' kinn pedig valamelly szolgáltatás marad, az az egész vagyonnak tizedrész árát bátorságosíttásúl tartozik befizetni. Továbbá megjegyeztetik a' tűzifa szolgáltatásra nézve, hogy ez iránt két féle mód fog tartatni az árverés, ú. m. helybe Mezőhegyesre és Pétskára vagy Medgyesre a' Maros partján mindenütt kimutatandó helyre szállíttásra nézve; a' szerszám és épület fákat pedig Pétskára vagy Nagylakra szükséges szállíttani a' kimutatandó helyekre. A' mit helybe Mezőhegyesre kell szállíttani, azt mind a' maga költségéntartozik végezni a' vállalkozó.

Hogy a' szolgáltatásban többen részt vehessenek, a' szolgáltatandók több apró mennyiségre szaggattatnak fel. A' többi 's közelebbi feltételeket a' Licitatio napján helyben fogják mindenek megtudni. Költ Mezőhegyesen a' Katona-Ménes Intézetben Julius 17-dikén 1832.

Boxberg m. k.
Major.

Kerékgyártó és Bodnárfa szolgáltatásra Licitatio.

(3) Folyó 1832-diki Augustus 14-dikén, helyben Mezőhegyesen, a' szokott reggeli 's délutánni órákon, az 1833-dik esztendőre hozzávetőleg kiszámított szükséges faneműk szolgáltatására Licitatio fog tartatni, és pedig: 10 darab hajlott, vagy úgy nevezett hattyú nyakú és 150 darab közönséges szekér rúd; 600 dar. lókotsi kerekekbe való talp; 500 dar. küllő, nehéz szekér kerekekbe, 1500 dar. tölgyfa oldalfog; 100 dar. karfa lókotsihoz, és ugyan 100 darab ökör szekérhez; 150 dar. juha lókotsihoz: 150 darab széna hányó villanyél; 400 dar. oldalfa; 100 dar. vendég

oldal; 100 dar. fehér tölgy barona fa; 20 dar. hársdeszka, eggy-eggynek szélessége 14 hüvelyknyi; 2 hüv. vastag, 7 láb 's 6 hüvelykni hosszú; 50 dar. petrentze rúd; 200 dar. 6 akós, 400 dar. 10 akós hordóra való abronts; 800 dar. 6 akós, 500 dar. 10 akós hordóhoz való donga; 10 lóggós kotsiba kas; lókotsiba való első kerek 12 dar., 25 dar. szekérkas; 1000 dar. gyűjtő favilla; 200 dar. hosszú kőrösfa villanyél; 100 dar. tövis borona; 30 dar. tölgyfa szánkó, ökör után való; 9500 dar. nyirfa söprű; 5 dar. hordó mind öt akós; 100 dar. rudallófa; 20 dar. malomorsó, körös fából; 200 dar. malomfog gyertyánfából; 12 dar. malom persely körös fából; 50 dar. sütő lapát; 120 dar. szénvonó; 50 dar. sütő lapátnyél puha fából; 80 dar. szénvonó nyél kemény fából; 200 dar. satú törlő 9 lábnyi hosszú. A' kiknek kedvek volna ezen szolgáltatáshoz, ezennel illendően meghívattatnak 40 for. ezüst pénzzel felkészülve, mellyet a' Licitatio kezdete előtt bánat pénzül kelletik letennie. Egyéb feltételeket, valamint minden szolgáltatandó eszközre a' mutatványt, kiki a' Licitatio napján megláthattja.

Kőlt Mezőhegyesen a' ts. kir. Katona-Ménes intézetből Jul. 17-dikén 1832.

Boxberg m. k.
Major.

Jelentés Szépművekről.

(2) Budára a' várba, Országház útsza, a' 128 szám alatt lévő üveges bóltba érkeztek legközelebb: Ő Felségének a' Császár 's Királyunknak igen jól talált képe, melly hat lábnyi magosságú; továbbá, Ő Felségének Ferdinand ifjabb Királyunknak, mondhatjuk, hogy a' sok közül, igazán 's legjobban talált képe; nem különbben Ő kir. Magosságának Ferdinand Fő Hgnek is valóságos képe. Találtatnak továbbá az Üdvözítőnek, Szűz-Máriának és sok Szenteknek képei, mellyek mint név napi Patronusok, a' magok művészi jeles készületeikkel különösen ajánlkoznak, ajánlkoznak továbbá tsinosan készített 's finomúl aranyozott rámáikkal; vagynak történeteket előadó eredeti képfestések is, mellyek mind igen illendő áron adattatnak. Elfogadtatnak az érdeklett helyen minden avúlt festésű képek a' kitisztítás végett, és kezeskedés válaltatik, hogy azok szint' olly jó állapotban tétettetnek, mintha legújabbak volnának. Mind ezeknek valóságokat akármikor is szemmel lehet látni, a' feljebb meghatározott helyen. Vagynak minden formájú finomul arányozott képrámák is, a' legillendőbb áron; de újak iránt való rendelések is elfogadtatnak, olly reménységgel ketsegtetve magát a' jelentő, hogy tisztelt megbízóinak teljes tettszéseket megnyerendi.

Kiadandó-Szállás.

(2) Pesten a' Dohány utszában 362-dik szám alatt Somogyi Ferentz úr Házában egy 12 szobából álló szállás az útszára az első emeletben, melly mostan egészen újonnan helyre állíttatik, konyhával, padlással, fa- és borpintzével, nemkülönbben szekérszín, és Istállóval jövő Sz. Mihály napra, úgy szinte egy más 6 szobából álló lakás, mellyet fel is lehet osztani, ugyantsak Sz. Mihály napra kiadandó. Bővebb tudósítást a' háznál lehet szerezni.

)(0)(

Pesti Könyváros Wigand Ottónál megjelent:

Ritka, Csodás, Rémletes és Borzasztó

RAKHELYE.

A' természet és müvészség megyéjében találkozó ritkaságok, csodák, iszonyú természetjelenések, földrengések, tűzveszélyek, éhségek, ragályok, vízárak 's egyéb nyomorok; emlékezetes utazás és vadászkalandok; borzasztó harczjelenések, iszonyu halálnemek, szörnyű boszúlatok, rémletes vétkek, emberi szörnyek, despoták, tyrannok életrajzai, charactervonásai 's egyáb ritka, csodás, rémletes, és borzasztó történetek 's a' t.

Érdekes ábrázlása.

Hasznos mulattató minden rendű Olvasók számára.

Első Füzet.

Csinosan borítva 3 füzetnek ára 1 for. pengőben.

Az első füzet tartalma:

Utazási kaland a' Chimboraçon. — A' persa király palotája Ispahanban. — A' férgyilkos. — Szörnyű halál a' tengeren. — A' csennevész. — Török kegyetlenség keresztény iránt. — Viscondi János Maria, egy olasz tyrann. — Cheou-Sin vagy Tcheou, egy napkeleti tyrann. — A' vas koporsó. — Olasz boszulat rajza. — A' jégpalota Pétervárott. — Gianibelli pokol-erőműve. — Az anakonda vagy bálványkigyó. — Veszélyes félreértés. — Az elevenen szalonnázott (espékelt). — A' Nemesis. — Viadal medve 's tolvaj közt. — Második Sámson. — A' fiatal gonosztétnők. — Csodás szabadulat. — Az éhhalál. — Legnevezetesb viszhang. — Brock a' Waterlandban. — Szökés a' szénégető kunyhóbul. — kínzás- — A' haramjanagy kunyhója. — A' vadlopók büntetése. — Veszély kígyó által. — Ugrás a' Niagaraesélybe. — Leányszörnyeteg. — Angelo del Duca, haramjanagy Olaszországban.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Augustus 1-sőjén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87 1/6 for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	123 1/4 for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező 2 1/2 pCentes	47 3/8 —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	179 1/2 —	Bank Actiáké	1133 —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-*dikben.*

Aug. 1-sőjén 7 Láb, 10 Hüv. 6 Von.	— 3-dikán 9 Láb, 0 Hüv. 6 Von.
— 2-dikán 9 Láb, 0 Hüv. 0 Von.	— 4-dikén 9 Láb, 2 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára Augustus 3-*dikán* 1832. *Váltó Cz.ban, Posonyi mérő*

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 20	7 —	6 — 24	Zab	1 — 40	1 — 36	1 — 32
Kétszeres	5 —	4 — 40	4 — 20	Kukoritza	2 — 44	2 — 40	2 — 36
Rozs	2 — 44	2 — 40	2 — 30	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 16	2 — 10	2 — 6	Köles	—	—	—

11. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Halhatatlan.
Városok és tornyok leromolnak, várak enyésznek,
Nemzetek elvesznek, mind oda lenni siet.
Fenn marad egy még is, pusztúlást a' mi nem ösmér:
Nagy tettek, jeles ész fényszüleménye ragyog.

PESTEN *Szerdán* Kis Asszony Hava 8-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Apostoli királyunk e' folyó eszt. Jul. 8-dikán költ legfelsőbb határozása szerént Fő Tiszt. Nádasi Tersztyánszky Imre urat, Sz. Benedekről nevezett Tereskei Apáturt, pétsi Főesperestet és Kanonokot, a' fő mélt. Hétszemélyes Tábla közbiráját Pharosi Titularis Püspökségre méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

A' Nádori Itélőszéknél régtől fogva megűrűlve volt actuariusi hivatalt fenséges Nádorunk, mint a' Jászok és Kúnok Fő-Birája T. Lozsy Imre úr kinevezése által vala kegyes betőlteni.

A' nagymélt. m. kir. Kamara, Zalatnán a' kir. bánya, 's olvasztásra ügyelői segédhivatalt, mellyhez esztendőnként 750 for. fizetésül, 168 ft 3 lótartásúl és szabadszállás van kötve, megürültnek jelenti.

E' folyó hónap 4 dikén fosztá meg a' részre nem hajló halál szabad kir. Pest városa Tisztikarát néhai Tek. Morlin Imre úr sullyos és hosszas betegeskedése után az élők sorából történt kiragadása által eggy érdemes Senatorától. A' boldogúlt 48 eszt.ket élt, 's 1822-dik óta az említett kir. város Magistratusát, mint Tanátsbeli ékesíté. Hideg tetemei illő halotti szertartással e' folyó hónap 6-dikán takaríttattak el a' plebánia sirboltjába.

Második Félesztendő.

Moldvában a' pfolti Kerületben a' marha dög kiütvén, mind azon marháknak, mellyek Erdélybe hajtatnak, a' határnál 3 napig vesztegelniek kell; a' készítetlen marha bőr hihozatala pedig további rendelésig eggy átaljában megtiltatott. (Erd. Híradó).

B é t s.

Augustus 1sőjén az 1818-diki Mart. 21-diki Patens következésében a' régi adósságok 81-ik huzása megtörténvén, a' 9-ik rendszer vonatott ki, melly 5 pcentes bankókötelezéseket foglal magában, még pedig a' 7021-dik számon kezdve berekesztőleg a' 8008 dik számig. Az azokon álló tőkepénzeknek 1,000,699 fr. leszállított kamatjok 25017 ftot 28 $\frac{2}{4}$ xrt tészen. Az említett Seriesben foglalt eggyes kötelezések számát különös feljegyzés fogja közzé tenni.

A' hamburgi Correspondent, 's ezután az Allg. Zeit. egy a' magyar határszélekről Jul. 13 dikáról költ illy foglalatú levelet közölnek: „Három hét óta az austriai seregnél a' hadikészületek új 's kétszerezett igyekezettel folytatnak; e' teljesen hadilábra fog rövid időn állíttatni. Csehországból, Galitziából, Morvából, Magyar Országból, sőt a' legtávolabbi határszélről is Erdélyből sürű seregtsapatok tétetnek

mozgásba, hogy, mint hiteles kútfőből lehet állítani, az úgy nevezett nyugoti, mellynek középpontja Tyrol, és az olasz sereghez közelítsenek.“ Az Allg. Zeit. e' felvett tzikkelyhez azon észrevételt köti, hogy a' talán nagyítva is van. Az Oest. Beob. pedig, melly ugyantsak közli e' levelet, illy megjegyzéssel zárja Aug. 3 diki lapjait: „mi közelebb vagyunk a' magyar határokhoz, 's a' felhozott tzikkely foglalatját merő költeménynek nyilatkoztatjuk. Nem akarjuk szoros visgálat alá venni, mint történhetik egy illy hamis alapú tárgy felvétele az Allg. Zeit.ban; melly az austriai tartományokban levelezők hijjával nintsen. A' magyar határokról szólló tudósításoknak rövidebb az útjok Augsburgnak egyenesen, mint Hamburgon keresztül.“

Egyházi Fejedelemség.

Anconából ezeket közli az Oest. Beob. f. h. 2-dikán: Jul. 14-dikén reggel adatta Cubiéres Grlis tudtokra a' romagnolai vagyontalan odabújdosottaknak, hogy vagy a' várost hagyják el 's térjenek vissza honjokba, vagy pedig válaljanak szolgálatot az algiri táborban: azoknak a' számokra, a' kik inkább valasztották a' hazatérést, e'nek végre hajtására szükséges segedelmekről tétetett rendelés. Ezen bánás mód nagy kedvetlenséget támasztott a' frantzia Országlás ellen. Az érdeklett kibújdosottak közül tsak 14-en válalkoztak az algiri táborba menetelre; a' többek, minteggy 150-re telő szám, még elhatározatlan, hogy mi tévők légyenek. — Ugyan az nap reggel a' frantzia hajós sereg fordúlatokat tett a' tengeren, midőn szokása szerént 7 órakor estve onnan vissza tért, Artemisia fregata, Caravanne gabarra, és Eclypse brigg nagyon közel mentek a' parthoz, 's reménytelenül elfogyva szelek a' sebes folyamú vizen, igen kevés hijja volt, hogy a' la volpe nevezett alatt ösmeretes zátonyra nem ütődtek: tsak a' legénységnek hidegvérűsége, 's gyakorlottsága mentette megazokat. A'nakutánna emleget valamelly öszveszóllalkozási viszálkodást Jul. 15-dike estvéjén, eggy frantzia tiszt és olasz ifjak között; de a' szóváltásnál egyéb következése nem lett. Azután való nap (16-dikán) estve az a' hír támadt estve a' városban, hogy a' következendő éjtszaka elfogattatások fognak történni; e'nek megtudása végett két személy a' katona kormányhoz ment: ezeket magokat fogták be, és S. Palazábia vitték. Azután eggy tiszt küldettetett ki 30 közemberrel, hogy bizonyos Mariano Ricci lakását és tsapszékét — vi'sgállják; de ott, azok közűl senkit sem leltek, a' kiket tulajdonképpen kerestek. Egész éjjel jártak a' városból a' vigyázó örök, és több magános lakásokat fürkésztek ki. — Minthogy a' romagnolai kibujdosottaknak magok elhatározására engedtetett idő még tegnap eltőlt volt; ma azt a' parantsolatot vették, hogy délután 3 óráig elhagyják a' várost, a' minthogy valóban sokan is mentek el hajón. Némellyek Konstantinápolyba, mások Egyiptomba szándékoznak: sokan válalkoztak volna az Algirba menetelre is készen; de ekkor már elnem fogadták kínálkozásokat; 14-en mentek Ravennába. Úgy beszéllik, hogy mind ezek azon egyezkedés következésében történtek így, a' mellyet Grof St Aulaire kötött Bernetti Kardinálissal. Ma Campiletti tanátsbeli úr is elment Cubiéres Grlishoz, hogy a' kibújdosottak segéllésére szükségesekről végezzen vele az előbbeni hirdetéshez képest; de azt a' választ nyerte, hogy a' Grlis e' végett semmibe sem botsátkozhatik, minthogy később egésszen más útasítást vett. Mons. Grosselini még e'dig sem érkezett Osimóba. Hírlelik, hogy 35 személyt fognak el; de még e'dig tsak 5 van befogva; sokan futás által menekedtek meg az elfogattatástól.

Nagy Britannia.

A' Courier ezt írja Jul. 21-dikéről: „Az orosz hollandi kőltsön tegnap negyedszer jött az Alsó Házban vítatás alá, 's az oppositio negyedszer veretett vissza. (Baring úrnak azon ajánlatja, hogy tagadtassék meg a' további fizetés e'kor 79 szó többséggel vettetett félre.) Mivel a' Ház véleményét most már olly kitünő többséggel mondta ki, reménylni lehet, hogy a' parlamentum drága és igen betses ideje nem veszztegettetik többé kormány megbuktatási próbákkal."

Lord Palmerston az Alsó-Háznak Jul. 20 diki ülésében megígéré a' görög kőltsöni ügy nem sokára leendő előterjesztés t.

Luiza Wilhelmina szász Weimari Hertzeg asszony, a' hollandi Gral Major Bernhard 15 esztendős, 's az angoly Királyné testvérjétől született leánya, hosszas szenvedései után meghólt Londonban Julius 11-dikén.

Lord Nugent helyét a' kintstári hivatalnál Warre úr nyeri. Nagy Britannia és Frankfurt szabad-város között Május 13-dikán kereskedési és hajózási egyezés köttetett tíz esztendőre, melly 14 kőltsönös viszonyokon alapúlt czikkelyekből áll, és tsak egy esztendővel megelőzött fel mondás által fosztathatik meg kötelező erejétől.

A' Times példa nélküli keserű hangon mondja ki a' Német szövetség végzései felől ítéletét. Okoskodása közben még azt is nyilatkoztatja, hogy olly nép, melly a' Németszövetséget teszi, az önkény bálványa előtt porba nem süllyedhet.

Jul. 12-ike (l. 3-ik és 4-ik számú levelünket) tsakugyan nem mehetett el vérengezés és gyilkosság nélkül Irlandban. Barclay György, és még egy más, mind ketten orániak (protestansok) lettek a' párti dühösség áldozati. Costello és Walsh nevezetes kath. urak Dublinban elfogattak; de kezesség mellett szabadon botsáttattak. Sok derék emberek, ezek közt Lord Galmoy, és a' „szabad pré's" kiadója hasonlóúl elfogattak Tipperaryban.

Az Alsó Ház Jul. 21-diki rövid ülésében Grant úr a' londoni és vidéki 'sidók kérelmét terjeszté elő, mellyben azok magokat az Ország több lakosival a' törvény előtt egyenlőkké tétetni kívánják. (Hertzeg Wellington ministersége alatt is fordúlt már illy kérelem meg, a' parlament előtt.) Az orosz-hollandi kőltsönt érdeklő bill ugyan ezen ülésben először felolvastatott; második felolvasása pedig keddre (24d.) határoztatott.

Az éjszak amerikai képviselők Házának eggy bíztossága a' bank szabadság levelének eltörűltetését javallja (Globe.)

A' Felső Ház Jul. 23-diki ülésében Lord Melbourne az irlandi reformbill második felolvasását ajánlá. Herczeg Wellington, mivel e' reform a' protestansok elsőbbségét, 's eggyszersmind Anglia és Irland egybeköttetését gyengíti, ellene szóllott. Azomba az oppositio tsak proforma történt; Lord Plunkett beszédje után a' bill második felolvasása szovatolás nélkül elfogadtatott.

Az alsó Ház ugyan az napi ülésében Lord Althorp jelenté, hogy ő a' közelebbi pénteken (27) a' budgetet fogja előterjeszteni, eggyszersmind javallá, hogy a' ház helybehagyási bíztossággá változzon. Robinson úrnak színt adott ez az orosz-hollandi és a' tzélbavett görög kőltsön tekintetéből a' kormány tettei ellen protestálni. Az e'digi nyilvánosítások legyenek jók, a' mennyiben azok a' whigek és torik közt történtek; de nem elégítik ki a' publikumot, melly Angliát minden szárazföldi köteleztetések alól szabadúltnak látni óhajtja. Hume úr reményli, úgymond, hogy

)(

a' görög ügyben a' görög nép kívánatjai is figyelembe vétettek; mert ha ez nem történt, úgy a' király nevezés nem távoztatása, hanem kezdése a' zavaroknak. Spring-Rice úr 50,000 font st. kivánt határoztatni eggy nemzeti képtár építtetésére; a' javallat készséggel fogadtatott el. Több más tárgyakkal hasonlólag történt a' dolog; tsak az irlandi új nevelési rendszerre kivántatott 37,500 font sterl. adatott vitára okot; e' miatt szovatolásra kerűlvén a' dolog, a' protestansok (17. 68 ellen) alól maradtak.

Julius 24-dikén a' Felsőház némelly kérelmek felől tett tudósításokat kihalgatván, eloszlott. Az alsóház helybeli érdekletű billek visgálatával foglalatoskodott. Ruthven úr felálla, hogy Irland mostani állapotjának megvisgálására egy biztosság kineveztetését ajánlja; mivel pedig a' tagok felszámolása után kijött, hogy alig vannak 40-en jelen, indítványát következő napra halasztá.

Hill úr, britt minister a' nápolyi udvarnál vissza hivatott, 's helyébe küldetett Lord Posonby, Gróf Grey hitvesének testvérje.

Sir Malcolm admiral alatt azon hajóhad, mellyről közelebbi levelünkben volt szó, a' corki kikötőbe (Irlandb.) megérkezett.

A' belga-hollandi űgy felől így ír az angol Courier: A' német újságok úgy beszélnek, hogy a' hollandi kormány a' burkus kabinethez folyamodott, annak a' Conferentiánál leendő közbenjárása által igyekezvén elháríttatni az erőszakos rendszabásokat; és hogy a' hollandi Király Antwerpent angol és burkus katonák által engedi megrakatni, míg az eggyezés tökéletesen végbe megy. Egy illy javallat nem hihetetlen; de a' belga király ezt elnem fogadja, sem a' képviselők házát egy illy nem popularis ajánlat elfogadására nem fogja merni felszóllítani.

Ugyan azon újság ezt írja Jul. 24-kéről a' portugalli dolgokról; Don Pedróról mind ez ideig tudósítások nélkűl vagyunk; de minden hírek fogyta mellett is bátran merjük állítani, hogy Jul. 15, vagy 16-kig a' Constitutionálisokon semmi szerentsétlenség nem történt. Mert a' mi e' napokig történt, már tudva vólna nálunk: ugyan is Coimbrától Lissabonig telegrafi linea van állítva, Lissabontól Madridig a' sebes pósta négy nap érkezik, Madridból Bayonnéig két nap, itt kezdődik a' telegraphi öszveköttetés Párissal, hol tehát a' tudósításokat már 21-dikén vagy 22-dikén tudni kellett vala.

Frantzia Ország.

Julius 25-dikén tétetett közönségessé a' Prouvaires útszában f. e. Febr. 2-dikán intézetbe vett lázzadás végett, a' párisi itélőszék előtt hozattatott itélet. E'ről a' kiadott hirdetés ez: Estve 7 órakor gyűlt a' jury a' nagy palotába; 145 kérdések tétettek elejébe; reggel ötödfél órakor adott jelt az ő harangja, hogy tanátskozásának vége vagyon. A' rendes űlés igen nagy számmal felgyülekezett nézők jelenlétében kezdődött el. A' jury 26 vádoltatottat teljes szabadságba tesz; azt mondja, hogy 1831 és 1832-dik esztendőkben bizonyos complott szövetkezett öszve, mellynek az vala a' tzélja, hogy az Országlást megbuktassa, vagy megváltoztassa; vagy a' polgárságot a' királyi hatalom ellen fegyverkeztesse, vagy polgári háborúra ingereljen, midőn polgárok szóllittattak fel, hogy egymás ellen fogjanak fegyvert. A' jury azt nyilatkoztatja, hogy azon Complotot eggy vagy több történet követte, mellyeket tsak azért kezdettek mindenkoron, hogy a' szándékot teljesedésbe vigyék. Azon kérdés, melly a'nak kíván végére

járni, hogy az erőszaktétel — attentat — valósúlt é; azon kérdés, hogy ajándékok vagy igéretek által tétetett é ingerlés; valamint a' harmadik is, hogy az erőszaktétel fejeinek szolgáltatódott é fegyver, hadi készület 's egyéb eszközök — elmellőztettek. Poncelet, az irányozatba vett erőszaktételt illető első 's második kérdések következésében, továbbá, a' Ville Houëli Sergenten szántszándékkal elkövetett gyilkosság miatt bűnösnek találtatott, ez utóbbi környűlállásra nézve mindazonáltal könnyített állapottal. Ő, valamint Marliat Dudertre, Dutillet, Patriarche és Fitzanne, a' törvényszék által deportatióra kárhoztattak; Pioggot la Croix, Forlier Toutain, Guerin, Fargues, Descloux, Cheri, Coudert, Roger, Lechat, Daxelhofer és Bacqvier öt esztendei fogságra, és a'nak utánna holtig politzia felvigyázás alatt leszenek; Charbonnier, Grecther, Lebrûn és Collert esztendei fogságra és két esztendeig tartandó politzia felvígyázás alatt lételre; Suzanne, Vuchard, Mauzer, Collin az idősbb, és Bousselet eggy esztendei fogságra, és eggy esztendeig politzia felvígyázás alatt lételre. Átaljába mindnyájan a' költségeknek summás megtérítésére. (E're azt jegyzik meg, hogy a' 150,000 frankra menő költség, kizárólag Charbonier de la Guerrerie úrra fog súlyosodni, minthogy ő egyedűl az a' vádoltattak közűl, a' ki tekintetet érdemlő vagyonnal bír.) Az űlésnek 9 óra előtt 5 minutummal lett vége.

Párisban, az 1830-diki Julius emlékezetére tartandó ünneplésre ezek vannak előre rendelve: kifognak házasíttani azon familiákhoz tartozandó 16 fiatal leányzót a' kik az 1830-diki Jul. és 1832-diki Jun. hónapok napjain vívtanak, Jul. 27 dikén mindenféle élelemre valók kiosztása mellett; 28 dikán déltől egész éjfélig mindenütt közönséges játékok és vígadozások fognak tartatni; 29-dikén nagy szemléletet fog a' Király tartani a' nemzeti Őr, és rendes Katona seregeken, a'nakutánna szabados bemenetel engedtetik a' játékszínekbe, és tűzi játékokhoz, kifog világosíttatni a' pantheon, és minden közönséges épületek.

Luiza Maria Hg Asszonynak öszvekelése a' Belgák Királlyával, a' mint a' Nouvelliste adja, Aug. 9-dikén fog megtörténni Compiegneben. Az Udvar Julius 28-dikán szándékozott St Cloudot elhagyni, és a' Tuilleriákban két napi mulatása után Neuillybe menni.

A' Moniteur azon hírdetését közli a' Párisban lévő austriai Követnek, melly szerént Ő Felségének a' Császár és Királynak alattvalói akár hol találtassanak a' frantzia birtokokban, ha útazó szabadságok eltelt, vagy az érdeklett követségnél, vagy pedig az austria Consulságoknál jelentsék be magokat: különbben, ha ezt tenni elmúlasztják; a' törvénytelenűl máshová költözöttekről szólló rendelések fognak reájok nézve gyakorolatba vétetni.

Genfből írták, hogy Julius első napjaiban Bourmont urat ott látták. Ezen híresztelés, mellyről azonban senki sem kezeskedik, azt mutatná, hogy Berry Hgné Helvétziában megfordúlt.

A' kiköltözött Lengyeleknek ügyviselő Biztossága kérelmet nyújtott be nem rég a' ministeri tanáts elejébe, melly alá 64-en írták magokat. A' kérelem, szívrehatható kifejezésekkel adja elő azon mély és emberiséggel nem eggyeztethető tettből eredő fájdalmat, melly szerént a' Dantzigból jövő Lengyeleket Algírba menni rendelik; alólírottak azon könyörögnek tehát, hogy ezen határozás változtassék meg. — A' ministeri Tanáts Gróf Rigny, tengeri Minister által adta tudtokra a' Küldötteknek, hogy a' Lengyeleknek megváltozhatatlanúl Algirba kellessék menniek, az előbbeni határozás következésében.

Báro Portal, tiszteletbeli Elölülője az Orvosi Akademiának, Tagja a' Tudományok Akademiájának, a' College de France Intézetben Tanítója az Anatomiának, előbb XVIII. Lajos, a'nakutánna X. Károly udvari Orvosa, Jul. 23-dikán meghaláloza Párisban, életének 91-dik esztendejében. A' College de France három hónap alatt, benne ötödik Professorát veszti. u. m. Champollion, Cuvier, Remusat, Thurot és most Portal urakat.

Laffitte, Arago, és Odillon Barrot urak most Párisban egy vasárnapi hírlapot adnak ki, „józan emberi ész" czim alatt; mellynek első számja 15 ezer vevőkre talált. Mikor fognak még kedves hazánkban a' magyar újságok, 's minden folyóírások öszvesen e'nyi előfizetővel ditsekedhetni.

Német Alföld.

Párisi levelek, a' londoni Conferentia 67-dik Protocollumát, mellyet Julius 13-dikán írtak alá az öt Hatalmasságok követjei, e'ként adják: Az öt udvaroknak meghatalmazottjai megelégedéssel szemlélték Ő Felségének a' német alföldi Királynak újabb előterjesztéseiben, hogy azon engedések, mellyek a' határokról kivonulást illetik, ezt közeledni ígérik. Igaz az, hogy az öt Hatalmasságok megbízottjai amaz előterjesztéseket elégségeseknek nem találták; tekintetbe vévén mind azonáltal azt, a' mire Ő Felsége a' német-alföldi Király átalánosan igyekezik Európának közbékessége, 's ezért áldozatot is kész tenni; tekintetbe véve az ő meghatalmazottjainak a' Conferentiánál több pontokra adott megjegyzéseiket; úgy hiszik az öt udvaroknak meghatalmazottjai, hogy a' 65 Protocollumhoz E. alatt mellékelt irányozathoz, némelly módosíttásokat terjesszenek elő olly formán, hogy e' vissza vonhatatlan végső Egyezkedés következendőképpen tétessék fel: Ábrázolatja az egy részről Austria, Frantzia, Nagy Britannia, Burkus és Orosz Udvarok, más részről Ő Felsége a' német-alföldi Király között kötetendő Eggyezkedésnek: Minthogy Ő Felsége a' német-alföldi Király, az austriai, frantziai, nagy britanniai, burkus és orosz udvarokat mint a' bétsi és párisi Eggyezkedéseknek aláíróit mint a' német-alföldi Királyságnak alkotóit, meghívta, hogy eggyet értőleg Ő Felségével tanátskozzanak legjobb módról azon nyugtalanságok letsillapíttására, melly az ő birtokaiban kiütöttek, a' fentebb nevezett udvarok eleget kívánván tenni ezen felszóllíttásnak, meghatalmazottjaikat elkűldötték a' londoni Conferentiára, 's ott Ő Felségének meghatalmazottjaival egygyütt megösmérték a'nak szükséges vóltát, hogy azon feltételeket, mellyek szerént a' bétsi Eggyezkedés, melly 1815-diki Május 31-dikén kőlt, az 1814-diki Julius 21-diki alkudozás következésében, újra fontolás alá vegyék, és a' két Tartomány elválalkozását elhatározzák. E'nek következésében kinevezték Ő Felségeik a' következendő meghatalmazottakat (itt következnek azoknak neveik) a' kik forma szerént kitserélvén költsönösen meghatalmazássaikat ezen Czikkelyekben állapodtak meg: 1-ör.) Hollandiának Belgiommal, az 1815 Május 31 diki bétsi Eggyezkedés szerént történt eggybeköttetése, felóldottnak ösmértetik. 2.) Belgiom új, és független Státus lészen. Bírtokainak határai, valamint Hollandiától elválalkozásának feltételei, az ezen Eggyezkedés mellé kaptsolt Czikkelyekben van meghatározva. E' Czikkelyek, mellyeknek a'nyi értékek és jelentések van, mintha a'nak tulajdonképpen való részét tennék, azt foglalják magokban, hogy azon Hollandia és Belgiom között későbben történendő Egyezkedéssé válljanak, mellyre Ő Felségének a' német-alföldi Királynak és Belgiomnak meghatalmazottjai, az austriai, frantzia, nagybritanniai, burkus

és Orosz Udvarok felügyelése és kezeskedése alatt fognak állani. 3.) E' jelenvaló Eggyezkedés helybenhagyásokat fog nyerni, és a' helybenhagyások Londonban hat hét alatt *) vagy még hamarább is ha lehetséges kifognak tseréltetni.

Ábrázolatja a' Hollandia és Belgiom között köttetendő Eggyezkedésnek. — Itt következnek az 1831 Nov. 15-dikén kőlt 24 Czikkelyek; azután mint Függelék, 4 módosító Czikkelyek imígyen: 1.) Czikkely. Azon Birtokok, Városok, Erősségek és Helyeknek határaikról leendő kihúzódás, mellyek Uralkodót fognak tserélni, e' jelenlévő Eggyezkedésnek kitserélése után 14 nappal történjék, a' közönséges szokás szerént. Midőn a' különbbféle felekezetek táborai elhagyják azon Tartományokat és Helyeket, a' mellyekben most állanak, elviszik magokkal azon Országlás készületeit, a' mellynek szolgálatjában vannak, hanem ha azon készületek a' helybeli katonaság közé tartoznának. 2.) Czikkely. Mind a' két Státus Biztosokat fog kinevezni, a' kik Aachenben fognak öszve gyűlni, hogy ott alkudozzanak, és mind a' két Ország javához illő barátságos Eggyezést készíttsenek, a' jelenvaló Eggyezkedésnek 9-dik Czikkelyétől a' 12 dikig, minthogy azon Eggyezkedésnek Czikkelyei a' 9 diktől a' 12-dikig azon alkudozások végezetéig felfüggesztve maradnak. Mind azon módosítások vagy változások, mellyeket az érdeklett Czikkelyekre nézve tenni fognak a' Biztosok, olly tekintetűek lesznek Austria, Frantzia Ország, Nagy Britannia, a' Burkus és Orosz Udvarok előtt, mintha ezen Irományba foglaltatnak volnának. Az még is értetődik mind azáltal, hogy mind a' két eggyezkedő Felekezet, mint megállapított principiumot tekinti azt, a' melly a' bétsi közönséges Eggyezkedés 108 dik Czikkelyétől beresztőleg a' 117-dikig a' folyókon és hajókázható vizeken lévő szabad hajókázásra nézve alkalmaztatható a' Hollándiát Belgiomtól elválasztó vagy pedig azokon keresztül vágó vizekre. Ezt a' hajókázást az 1831. Mart. 31-dikén Majntzban a' Rhénusra nézve megállapított tarifák szerént kell regulázni. 3.) Czikkely. Ha a' hollandi 's belgiomi Biztosok, a' kik Utrechtben fognak öszve gyűlni, megeggyesülhetnek azon módról, hogy az esztendei 8,400,000 for., melly Belgiom terheltetésére marad, mérséklett kamat fizetés fejében eggyik vagy másik Országban tőkésíttetik; tehát ezen megeggyezés is olly tekintetű legyen az öt udvarok előtt, mintha ezen Eggyezkedésben be volna foglalva és e'nek eggy részét tenné. 4.) Czikkely. Azon esetben, hogy ha az 1831. Novemb. 15-diki 24 Czikkelyek végre hajtására vagy értelmére nézve kétségek támadnának; Hollandia és Belgiom azon felvilágosíttó írásshoz tartsák magokat, melly 1832. Januar. 4-dikén kőlt a' Conferentiában.

*) Jegyzés: Ez, és más határnapok, másokkal váltatnak fel az eredeti, és megállapítandó Eggyezkedésben.

Portugallia.

Még a' Jul. 23-dikán indúlt londoni levelek sem közlenek semmi új híreket Portugalliából. — Párisba, Madridon keresztül, Jul. 15-dikéig terjedő tudósíttásokat vettek, mellyeknek rövid foglalatjok e'nyiben határozódik: „A' melly pillantatban értésére esett D. Miguelnek bátyja kiszállása, azonnal ministeri gyülést hírdetett, hogy a'ról tartson tanátskozást, mi tévők legyenek? Végeződvén a' tanátsülés Cachias főhadi szállásból ordonántz tisztek küldettek széljel, a' védő tábor — armée de défense — négy kormányozó Grlisokhoz. A' Tajó bal partján parantsoló azt a' rendelést vette, hogy eggynehány embert hagyjon hátra az ott hányt sántzok őrizésére, a' többek pedig késedelem nélkül indúljanak Lizabona felé, hogy onnan éjszaknak tartva, a' tábor erősödést vegyen. A' Ta-

jónak jobb partján álló három Osztály közűl, melly a' partok hosszában Leiria-ig nyúlnak fektekben, ketten parantsolatot kaptak, hogy Coimbra felé indúljanak; a' legelől álló azonnal meg is indúlt, a' második pedig utánna való nap követte. Követni szándékozott maga D. Miguel is. Lizabonában az a' közvélemény, hogy Mondegonál elhatározó ütközet lészen.

A' Pápa követjének kinyilatkoztatá Don Miguel, frantzia újságok szerént, hogy ő szerentsétlenség esetében inkább eggy amerikai hajón Civita Vecchiába viteti magát, mind Ferdinandnál keresne menedéket. Ő mindég azon Generalisoktól van körűl véve, kiknek hűségére legtöbbet számol. Don Pedro proclamatióji minden oldalról özönnel érkeztek Lissabonba; mit a' világi, katonai tisztek főképp a' politia minden igyekezetek mellett sem tudtak meggátolni. E' mellett Don Miguel kormánya pénz nélkűl van, 's magán nem segíthet.

Spanyol Ország.

A' közönséges újság levelek Madridból Jul. 15-dikéig ezen híreket adják: A' Király köszvény fájdalmai folyvást tartanak. Grof Alcudia naponként vesz orvosi Jelentéseket S. Ildefonso királyi lakóvárból; ezek közűl a' legújabb mondja, hogy könnyebbűlt ugyan Ő Felsége állapotja, de még tsakugyan folyvást ágyba feküvő. Mind az angoly, mind a' frantzia Követek S. Ildefonsóba mentek Madridból. Lizabonából, és a' portugalli szélekről tsaknem szakadatlanúl jőnek a' sebes posták; eggy érkezett ma délután Lizabonából, mellyet tsak hamar követtek mások Zamorából és Ciudad-Rodrigóból. — Jóllehet régen szárnyal már itt előre a' hír D. Pedro kiszállásáról, még is midőn ez valósággal megtörtént, nagy benyomást tsinált. D. Pedro táborozásának további munkálatjai, 's a'nak következései foglalatoskodtatják itt a' beszéllő világot. Némellyek kárhoztatják, miért szállott olly távoly a' fővárostól, mellyhez közelednie rossz útakon 's olly tájakon leszen kéntelen, mellyek élelemre valókat nem fognak szolgáltathatni: mások helyesellik D. Pedro Gralissainak gondolkodásokat, minthogy kevés számu hadi hajói és fegyveresei meg rem engedték volna az erőszakos kiszállást a' Tajóra, a' hol a' partok szinte borítva vannak ágyúzó sántzokkal, mellyek ellen tsak próbát tenni is bizonyos veszély verte volna vissza egész szándékát. — A' Lizabonából indúlt jelentések még nem terjednek tovább Jul. 11-dikénél. D. Miguel főhadi szállását Cachiasban tartotta; onnan botsátgatta minden parantsolatjait 's határozásait. Az éjszaki tábor vezéreihez azon parantsolat ment, hogy a' Tartományokat és helyeket hadi állapotban lévőknek hirdessék és tartsák. Az idegenek a'nyira őrizik lakásaikat, hogy Lizabona útszáin majd eggyet sem látni közűlök. D. Miguel felekezete teljesen nem vala leverett, hanem nagy bizodalmát helyhezteti a' seregek hívségében és a' lakosok segítségében.

Legújabb Hírek.

Sz. Somlyóban Ns Kraszna Vgyének Jul. 16-dikán tartatott Gyűlésében olvastatott fel Ő Felségének azon kegyelmes válaszló rendelése, mellyben hív alattvalóit a' rövid időn megnyitandó Országgyűlése felől bizonyossá tenni méltóztatott. (Erd. Híradó.)

Az angol Courier írja Jul. 26-ikáról, hogy a' Conferentia legutóbbi Protocollumára érkezett feleletje a' hollandi Királynak igen megnyugtató. Azomba már 68-ik protocolumról is van szó, de a' melly Thorn urat illeti.

A' hollandi Keletindia főkormányzója Bosch úr helyét ideigóráig Brand úr nyeri.

Az egyiptomi basa seregei győzedelmesen nyomúlnak elő Syriában.

(Hasznos Mulatságok 11. Szám. 1 árkus Hirdetés)

11.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Hirdetés.

(1) A' Bécsi Cs. Kir. Porczolán, és tükör fabrikák Directiójának van szerencséje jelenteni, hogy ő az idei János fővételi vásáron, és ugyan 1832-diki Augustus 21-dikén kezdve az azt követő napokon a' szokásban lévő reggeli, és délutánni órákban „a' Magyar Királynál" lévő szálában készen lévő kimustrált portékáiból több étel, és kávé asztali edényeket nyilvánságos Licitatio által azonnal teendő készpénzbeli fizetésért el fog adatni.

Ezen árverésnek elvégeztével a' cs. kir. Aerarialis öntő Fabrikából bizonyos számú középszerű nagyságú tükrök fognak elkótyavetyéltetni.

Miskoltzi Könyvárosok Kraudy és Társánál

Előfizetés útján meg fog jelenni:

A' MAGYAR.

Hisztóriai románo s rajzolat

a' Hunyadiak idejéből

3 Kötetekben

Herloszsohn' remekje

magyarúl szabadon kiadá

Myátovich János

Hites Ügyvédő.

Ezen új — mind a' külföldön mind honnunkban kedvesen fogadtatott — a' Budai Német Újság Levelekben immár érdem szerént megbíráltatott munkának nemzeti nyelvünkön leendő megjelentetése által, mind a' magyar olvasó Közönségnek egy kedves ajándékot nyújtani, mind pedig a' lelkes német Szerző' érdemkoszorújába egy magyar földön termett Nefelejtset tűzni kívánván, — ezen czélom elősegéllésére e' jelen Előfizetési jelentést hazafiúi tisztelettel 's bizodalommal intézem a' magyar Olvasó Közönséghez.

Ezen munkának — melly németben 7 f. 30 xkért árúltatik ezüst pénzben — Előfizetési árát én 4 ezüst forintokra teszem.

Második Félesztendő.

Az Előfizetés tart e' folyó esztendei September utósó napjáig. — Tellyes tisztelettel kérem ennél fogva a' TT. Előfizetést bészedendő Urakat, hogy a' béjövendő Előfizetéseket a' kijelelt napig hozzám Miskoltzra megküldeni méltóztassanak. — October 1só napjától kezdve ezen munkának ára 5 ezüst forintokra és 30 xrokra fog emeltetni.

A' Példányok az Előfizetést szedendő Urakhoz általam pontosan megfognak küldettni.

Miskoltzon Julius 30-dikán 1832.

a' Kiadó.

Az Előfizetés' bészedésére tisztelettel kéretnek:

Abaújban: TT. Tomkaházi Tomka Miklós Táblabiró, Török Jósef, Heresztessy Jósef, és Hovacsóczy Mihály Ügyvédő Urak.

Aradban: T. Bíró Pál 2-dik Aljegyző úr.

Bácsban: T. Latinovits Imre Aladószedő úr.

Baranyában: T. Berzeviczy Ferencz Püspöki Fiskális úr, Pécsen.

Békésben: TT. Szombathelyi Antal Alügyész, és Gróf Wenkheim Székudvari Tisztartója Keller Jósef Urak.

Biharban: TT. Jósa Péter Püspöki Praefectus, Barcsay Károly Al-Szolgabiró, és Jedlitska Károly Ügyvédő Urak N. Váradon.
TT. Lengyel János, Tóth Samuel és Bájler István Táblai Ügyvédő Urak Debreczenben.

Borsodban: Az Előfizetést felveszik Kraudy Jósef Könyváros úr és a' Kiadó.

Fejérben: T. Egerfarnosi Handó Jósef úr, Al-Jegyző.

Gömörben: TT. Abafalusi Abaffy János Fő Szolgabiró, és Kováts Sigmond Al-Szolgabiró Urak.

Hevesben: TT. Brezovay Jósef Főjegyző, Madarassy János Aljegyző 's a' honni Törvény' Professora, és Makáry György Ügyvédő Urak.

Kolosvárt: TT. Nagy György Gubernialis Kancellista, és Tilsch Könyváros Urak.

N. Honthban: T. Bellusi Baross Károly Első Aljegyző Úr.

Mármarosban: T. Paulikovits János Kamaralis Fiskális Úr Huszton.

Nógrádban: T. Bellusi Baross Maximilián Al-Szolgabíró Úr.

Pestben: TT. Fáji Fáy András Táblabiró, Porkoláb Dániel kir. Táblai Ügyvédő, és Schedel Ferencz Orvos Doctor Urak Pesten. — TT. Farkas Károly Úr Sz. kir. Buda Városa' Fő Fiskálissa, és Lengyel Péter Ügyvédő Urak Budán.

Posonyban: T. Ponori Tewrewk Jósef magyar és erdélyországi Ügyvédő Úr.

Sárosban: TT. Buttykay János Táblai Ügyvédő, és Roskoványi Gábor M. Aljegyző Urak.

Szathmárban: TT. Újhelyi Károly Al Szolgabiró, Kalós Károly Alügyvédő, és a' Mélt. Grof Károlyi Ház' Fiskálissa Szőllősy György Urak.

Szepesben: T. Szitáviai Bobeszt Mátyás Fő-Szolgabiró Úr.

Tornában: TT. Pogonyi Antal Fő-Szolgabiró, és Horváth Károly Alügyvédő Urak.

Torontálban: T. Debreczeni Baráný Ágoston Hites Ügyvédő és Levéltárnok Úr.

Unghban: TT. Bánhegyesi Kulin Antal, Al-Szolgabiró, és Maurer János Fő Orvos Urak.

Zemplénben: TT. Dráveczky Alajos Al Szolgabiró, Kossuth Lajos Ügyvédő, és Szilágyi Gábor Camaralis Híd Perceptor Urak.

Megüresült Erdő-Mester Hivatal.

(3) A' Peklini kam. Erdő Mester Hivatal, Loga Jánosnak Kakas Falvára lett általtételével megüresült. Ezen hivatalhoz lakó szálláson kívül esztendőnként 100 for. kész pénz fizetés pengőben, azon kívül 6 for. kantzelláriai szerekre vagyon megállapítva; továbbá 24 p. m. rozs; 40 pozs. m. zab; 12 öl kemény tűzi fa; 5 szekér széna; 3 szekér szalma; 100 font só. Tartozik pedig előre 100 forintot bátorságúl kész pénzben, vagy státus papirosban letenni.

Költ Budán Jul. 21-dikén 1832.

)(o)(

Hirdetés.

(1) A' Nagy Mélt. Magyar Kir. Udvari Kamara rendeléséből, a' megüresedett Csanádi Püspöki Uradalomhoz tartozó következendő Haszonvételek folyó esztendei September 30-dikától kezdve három egymásután folyó esztendőkre Haszonbérbe fognak adattatni, 's a' végre Augustus 13-dikán 1832. Makó Püspöki mező városban tartandó közönséges árverésre ki teendők lésznek:

a) Az úgy nevezett Dáli Csárda Bor, Pálinka és Sermérés jussal, és a' mellette fekvő, 's 26 holdakból 1100 □ ölekkel számítva álló szántó földekkel. A' Cautio 300 for. — Bánat pénz 30 for. pengő pénz.

b) A' Püspök Kopántsi pusztának egy szántó 's kaszálló földekből álló, 's 2271 $\frac{762}{1100}$ holdakat magában foglaló része. Cautio 3000 for. Bánat pénz 300 for. pengő pénz.

c) Ugyan azon Püspök Kopántsi pusztának más szinte szántó, 's kaszálló Földekből álló 's 314 $\frac{890}{1100}$ holdakat tévő része. Cautio 500 forint. Banat pénz 50 forint pengő pénz.

d) Három, Makó Várossához igen közel fekvő 168 holdakat magokban foglaló majorsági Telkek, a' hol egy jó állapotban lévő Juh-istálló, egy marhaistálló, és egy majorosi lakó ház találtatik. Cautio 240 for. Bánat pénz 24 forint pengő pénz.

A' Haszonbérleni kívánók ezennel meghivattatnak, hogy az említett Augustus 13-dikán Makó Várossában az ottani Püspöki Residentiában megjelenni, 's ott a' számtartói író szobában illető Cautiojikat kimutatván, a' kitett Bánat pénznek letétele után az elszámlált Használatok felett tartandó árveréshez hazzá járúlni ne terheltessenek. Budán 1832-dik esztendei Kis Asszony Hava 3-dikán.

Hitelezők öszvehívása.

(1) Folyó esztendő September 3-dikán a' Cs. Kir. Rátzkevi Uradalom részéről Promontorban tartandó Úri Szék előtt Pesti Polgár **Gauszter Lépold** és Hitvesse **Mártha** ellen a' Concursus meg fog nyittatni, mellyre mind azok, kiknek a' Massájakon követelésök vagyon, ezzel meghivatnak.

Hirdetés.

(2) A' Nagymélt. kir. magyar udvari Kamara rendeléséből a' Bácsi királyi kintstári Uradalmak részéről e' következő földesúri haszonvételek fognak árverés útján e' f. e. Nov. első napjától fogva egy vagy több esztendőkre bérbe adatni; az e' bérlésben részesűlni kívánók tehát az alább feljegyzett határnapokra, a' megkívántató bánat pénzzel illendően ezennel meghívattatnak.

I. E' folyó esztendőnek Sept. 3-dikán reggel 9 órakor kezdvén Zomborban a' kir. kamarai Administratio' házánál haszonbérbe botsájtatnak:

1-ör. Az Apathini Uradalomhoz tartozó Kortsmák, úgymint: Bogojevai, Karavukovai és Szonthai.

2-or. A' Palánkai országos vásár.

3-or. A' nadályfogás az egész Apathini, Kulai, Palánkai és Szántovai Uradalmakban.

)(

II. E' f. eszt. Sept. 4-dikén 9 órakor reggel az Apathini tisztartói hivatalnál:
1-ör. A' Bezdáni mészárszék.
2-or. Két Apathini üres házhely, és —
3-or. Öt hold Bezdányi maradvány föld.

III. E' f. eszt. Sept. 6-dikán 9 órakor reggel Kulán a' tisztartói hivatalnál:
1-ör. Egy üres házhely Ó-Verbászon.
2-or. Féltelek szabad föld Kuczurán.
3-or. A' Kulai kenderásztató, és
4-er. A' vadászat Hegyesi, Feketehegyi, Pirniczai 's Ó-Verbászi határokban.

IV. E' folyó eszt. Sept. 7-dikén Palánkán a' tisztartói hivatalnál:
1-ör. Bukini és új Palánkai épületi fával való kereskedés.
2-or. A' vadászat Bukini, Tovarissovai, és Gajdobrai határokban.
3-or. Üveggel való kereskedés Hódsághon, és
4-er. $102\frac{4}{8}$ hold szabad maradványföld Bukinban.

V. E' f. eszt. Sept. 10-dikén Baracskán a' számtartói hivatalnál:
1-ör. 4 hold szántóföld Szántován.
2-or. 2 hold álló szilvás kert Béregen.
3-or. 57 hold szántó föld és rétség Béregen.
4-er. A' vadászat Baracskai, Béreghi, Csataliai, Dautovai, Gakovai, Kolluthi, Krusevlyai, és Szántovai határokban; és
5-ör. A' mészárszék Baracskán, Csatalián, Gakován, Kolluthon és Szántován.

Költ Budán Julius 21-dikén 1832.

Jószág-árendálása.

(2) Báró Sághinak T. N. Neográd Vgyében Lovinobányán, Udornyán, és Budalehotán, továbbá T. N. Gömör és Kis-Hont Vgyékben Tiszoltzon, Fűrészen, Hatsován, és Kokován fekvő Jószág-részei árverés útján Sz. Mihály naptól számlálva 6 egymásután következő esztendőre haszonbérbe adattatnak. A' Gömör és Kis-Hont Vármegyei részek haszonbérlői Tiszoltzon 10-dik Sept. a' Neográd Vármegyében lévőket kibérleni kívánók pedig Lovinobányán 13-dik Sept. 1832. megjelenni ne terheltessenek. Korábbi ajánlásokat Németh János, és Makay János Tábla Biró urak (ama Verpeléthen Egernél, eme Dormándon hasonlóúl Egernél) fogadnak el kifizetett levelekben, kiknek eggyetértő megegyezés nélkűl, egyezés nem köttethetik.

Kiadandó-Szállás.

(3) Pesten a' Dohány utszában 362-dik szám alatt Somogyi Ferentz úr Házában egy 12 szobából álló szállás az útszára az első emeletben, melly mostan egészen újonnan helyre állíttatik, konyhával, padlással, fa- és borpintzével, nemkülönbben szekérszín, és Istállóval jövő Sz. Mihály napra, úgy szinte egy más 6 szobából álló lakás, mellyet fel is lehet osztani, ugyantsak Sz. Mihály napra kiadandó. Bővebb tudósítást a' háznál lehet szerezni.

)(o)(

Jelentés.

(2) Tek. Ns Bihar Vármegye részéről köz-hírré tétetik: hogy Sz. Kir. Debretzen Várossában a' f. e. Kis Asszony Hava 15-dikén tartandó úgy nevezett Lőrintz vásár alkalmával, a' fent írtt megyébe lévő egész Selyem Tenyésztés, az a'hoz tartozó fabrikai épületekkel, epres kerttel, és mív szerekkel eggyütt a' Debretzeni vásárba lévő Czédula Háznál, a' megyebeli Tek. megbízottság által tartandó árverés útján, több vagy kevesebb esztendőkre haszonbérbe fog adódni.

Első a' húzatandó Nagy-Lotteriák közűl a' szép két Uradalom

Roguzno és Nizniow

Bétsben ts. k. priv. Nagykereskedők Hammer és Karis-nál,
mellyben öszvesen nyerettetik

43,000 d. ts. k. arany, valóságos aranyban, és 200,000 for. V.Cz.

Az ezen Lotteriában nyeretendő sommák tsak aranyban, beszámlálva az aranyra fizetődni szokott agiót is, tésznek minteggy

Fél Miliom Forintot

Bétsi-Betsben, 's e' szerént a' nyereségek teljes száma
700,000 forint ugyantsak Bétsi-Betsben.

A' Nyerőnek váltságúl az Uradalmakért

30,000

ts. k. teljes mértékű arany darabok ajánltatnak aranyban,
melly somma az arany Agio-hoz képest, minteggy

140,000 forint ezüstben, vagy is 350,000 Váltó-Czédulában.

A' 22,000 nagy számu nyerők között, a' legkissebb elől 's utol nyerő is

legalább eggy ts. k. aranyat nyer aranyban.

Eggy Sors számnak az ára 5 forint ezüst pénzben

és minden öt darab sorsot egyszerre vásárló, eggy ajándék sorsot nyer.

Az ezen Játékot előterjesztés, melly magában igen eggyszerű és világos, előadja mind azon hasznokat, a' mellyeket az igér; de itt bővebben leírni, a'vagy tsak azért sem szükséges, mivel ez már közönségesen ösméretes.

A' húzás, ha hamarább nem, f. e. November 27-dikén okvetetlen megfogtörténni.

Sorsokat lehet ezen Lotteriához váltani Pesten Liedeman J. S. Fridrich Nagy-Kereskedő Irószobájában, valamint Liedemann F. B. és Társa Rőfös-Kereskedésében

„a' Szép Magyarné"

Czímű, boltban a' Város-Ház Piatz és Vátziútsza szögeletén.

)(o)(

Nagy hasznokat ígérő Lotteria.

Bétsben Choith's D^{l} Fia 's Társasága kereskedésében legfőbb engedelem mellett kifognak játszattatni Schneeberg és Laas uradalmak, mellyek Illyriában, az Adelsbergi kerületben feküsznek,

Váltságúl 100,000 forint ajánltatik érettek ezüst pénzben, vagy 250,000 V. Cz. a' meg nyerőnek.

A' Lotteriában különös előhúzás fog történni, azután pedig a' fő húzás, e' következendő képpen:

A' különös előhúzásban kijövendő számok, mellyek az ezen húzást mindjárt követendő főhúzásban a' több sors számokkal eggyütt fognak játszani, veressel vagynak nyomtatva, 's ezek számára különösen vagyon

2,150 nyerőnek, 25,000; 7000; 5000; 4000; 3000; 2500; 1000; 500; 200; 50; 's a' t. forintokat tévő sommánként

öszvesen 80,000 forint Bétsi Betsben.

Azon sorsszámok ellenben, a' mellyek tsak a' főhúzásban fognak játszani feketével vagynak nyomtatva, és az előhúzásban játszott sorsok nyereségével eggyütt

4,318 nyerőknek, 250,000; 20,000; 15,000; 11,000; 7,500; 6,000; 4,500; 2,000; 1,000; 500; 250; 200; 100; 25 etc. sommánként, öszvesen 375,000 forint B.B.

Vagyon még 4,000 zőld, és ugyan 4,000 sárga ajándék nyerő-sors is; ezek számára 8,200 nyerők, 10,000; 1,000; 500; 200; 100; etc. sommánként

öszvesen 85,000 forint van határozva B.B.

A' különös előhúzás, a' főhúzással, és ezen ajándék sorsokkal eggyütt 14,668 nyerőt fog számlálni, a' kik kész pénzben

250,000; 25,000; 20,000; 15,000; 11,000; 10,000; 7500; 7000; 6000; 5000; 4000; 3000; 2500; 2000; 1000; 500; 250; 200; 100 's a' t. forintonként

540,000 forintot fognak nyerni B.B.

Minden, a' ki tíz veres sors számot (mellyek mind az első, mind a' fő húzásban eggyütt játszanak) eggyszerre megvesz kész pénzért, eggy zőld vagy sárga ajándék sorsot nyer ingyen, mind a'dig valamig az e'félék el nem fogynak. A' zőld és sárga ajándék sorsok azon különös hasznot ígérik, hogy nem tsak a' háromszori húzásban játszanak a' több sors számokkal eggyütt, mind az elő, mind addig a' főhúzásban t. i. hanem még különösön az ezek számára határozott húzásban is, a' mellyben okvetetlenül mindeggyiknek nyernie kelletik. Azon kívűl 200 ajándék nyerő sorsnak meghatározottan kétszer kelletik nyerni; de igen szerentsés esetben nyerhet eggy ajándék sors szám hétszer is.

A' ki tíz fekete sorsot eggyszerre vált kész pénzért, annak tsak eggy feketével nyomtatott ajándék sors adattatik, melly különös bélyeggel leszen jegyezve; ezen feketével nyomtatott sorsok tsak a' főhúzásban fognak játszani.

Az előhúzásban nyerendő legkevesebb somma 50 for. a' főhúzásban pedig 25 for. B.B.

Az elő és fő húzásban játszandó veres sors ára 5 for. pengő pénzben; tsak a' főhúzásban játszandó feketével nyomtatott sorsé pedig 4 for. ugyantsak pengőben.

)(o)(

Sorsokat lehet váltani Bétsben az alólírt nagykereskedésnek, Singerstrasse, 891 szám alatt lévő tulajdon házában; de lehet a' Birodalomnak minden nevezetes Városaiban is. Költ Bétsben Jun. 16-dikán 1832.

Coith's Dl fia 's Társasága.

Pesten sorsok vannak Liedemann Fridrich J. S. Nagykereskedésében; úgy Liedemann F. B. és Társa rőfös kereskedésében is, a' Város-Ház piatza és vátzi útsza szögletén lévő bóltban a' „Szép Magyarné" Czím alatt.

Figyelmeztetés.

(2) Azon előfizető Uraknak, kik boldogult **Imre János** Professzor egész magyar Philosophiájának árát letették, hirül adatik, hogy felét a' letett péznek, minthogy a' munkának hátra lévő két részét a' szerző véletlen halála megjelenni nem engedé, ugyan azon a' helyen hol a' munkára előfizettek, jövő **September** végéig felvenni ne terheltessenek: azok pedig, kik magánál a' boldogult Szerzőnél praenumeráltak, méltóztassanak az Alábbírottnál a' pénz felvétele végett magokat jelenteni. Egy úttal azok is, kiknek a' boldogult értékén akármiféle hiteles keresetek vagyon, megkéretnek, hogy a' mondott időhatár napig kereseteket szükséges bizonyító levelek mellett bejelentsék; mert későbben mindenek végképen azonnal elrendeltetnek, és felelet semmi keresetre nem adatik.

Reseta
a' bölcselkedő Kar Dékánja, Pesten
Urak útszájában 431 szám alatt.

Jelentés.

(2) 1000 butelia valódi frantzia champániai bor áll eladásra késszen Budán a' várban, Ország-Ház útsza, 128 szám alatt lévő üveges boltban; mellyből akár mikor a' legillendőbb áron vehet az illyest parantsoló.

Eladó Majorság.

(3) Esztergom Szabad Királyi város határában a' Táti útban a' várostól, fél gyalog órányira fekvő több szobákból marha istállókból, juh akolból álló majorság a' hozzá tartozandó kerttel és szántóföldekkel minden órában szabad kézből eladandó. A' venni kívánó bővebb tudósítást nyer azon majorságban.

Hirdetés.

(3) A' Magyar Óvári Fő Hgi uradalom részéről ezennel köztudomásra botsáttatik, hogy f. e. September 4-dik napján reggel 9 órakor az uradalomnak Mosonyi Juh tenyésztésében, a' mint már ez előtt is gyakorlásban volt, közönséges árverés fog kezdődni. Eladók lesznek az idén mintegy 5000-re menő darabok, mellyek még tenyésztésre is alkalmatos, noha különbféle időkorú anyajuhokból, és ürükből állanak. Ezek mind közönséges árverésen adatnak el a' többet ígérőknek; hanem a' tenyésztésre alkalmatos kosokra, az árverés ideje előtt is lehet szabad kézből alkut tenni.

⌣ o)(

Müller Könyvkereskedésében Pesten

az Urak útszája kezdetén a' Serviták Klastromával által ellenben lehet kapni:

Német Grammatika,

a'hoz való gyakorlásokkal, német olvasó-könyvel és szókönyvel eggyütt.

a' németűl tanuló magyar ifjúság számára készítette:

Márton Jósef.

Tizedik Kiadás. n. 8. Bétsben 1832 1 f. 12 kr. p. p. kemény táblába kötve 1 f. 24 kr.

A' közönséges kívánságnak eleget akarván tenni, ezen X-dik Kiadásból mind az kihagyódott, a' mi a' Tanulónak nem éppen szükséges. Igy a' könyv most két részre, vagy folyamatra van felosztva 's kevesebb lévén az ívek száma az is lejjebb szállíttatott.

Továbbá, a' fentemlített Könykereskedésben találtatki:

a' magyarúl tanúlni szándékozó Németek számára illy czímű Grammatika:

Praktische
Ungrische Sprachlehre

für Deutsche, nebst dazu gehörigen Aufgaben, und Übüngstücken, so wie auch mit einem ungarischen Lesebuche, von

Joseph v. Márton

6te neu durchgesehene gr. 8. Ausgabe. Wien 1831. 1 f. 36 kr.

Haszonbérlés.

(2) Kis Kőrös mező városában lévő királyi haszonvételek országos és heti vásár, mészárszék, vendégfogadó 's hozzá tartozó kortsmák, Bolt és malmokbeli jussok 's a' t. Hat eggymásután következendő esztendőkre árendába kiadók. Az árverés fog tartatni Pesten f. e. Augustus 29-dikén délelőtt Tek. Ágoston Jó'sef Fiscalis úrnál a' Czukor útszában Tek. Fáy uraság házában. Bővebb tudósítást vehetni Kis-Kőrösön Sáfári János Tísztartó úrnál.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Augustus 1-dikán:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	$86\frac{15}{16}$ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	$123\frac{1}{16}$ for.
4 pCentes — — —	76 —	Béts városi Bankó kötelező $2\frac{1}{2}$ pCentes	$47\frac{1}{4}$ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	$179\frac{1}{3}$ —	Bank Actiáké	$112\frac{3}{4}$ —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Aug. 5-dikén 9 Láb, 0 Hüv. 0 Von.	— 6-dikán 8 Láb, 5 Hüv. 0 Von.
— 7-dikén 7 Láb, 9 Hüv. 0 Von.	— 8-dikán 7 Láb, 5 Hüv. 9 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára Augustus 7-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 20	7 —	6 — 10	Zab	1 — 34	1 — 32	1 — 30
Kétszeres	4 — 40	4 — 20	4 —	Kukoritza	2 — 48	2 — 40	—
Rozs	2 — 56	2 — 50	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 20	2 — 16	2 — 10	Köles	—	—	—

Budán, Augustus 4-dikén kijött szamok: 76. 56. 70. 82. 3.

12. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Hamar válás.
Csak most adta az ég ösmérnem lelkedet; ímé
Már válunk, 's tőlem messzire menni sietsz-
Menj, a' merre vezet sorsod; kebelembe örökre
Áll emléked, 's vidd kértemet: „Ei ne feledjs!"

PESTEN *Szombaton* Kis Asszony Hava 11-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ns Pest Vgye Kisgyűlésében felolvástatott Nádor Ispán úr Ő ts. kir. Fő Hertzegségének mint ezen Ns Megye Örökös és Kegyelmes Fő-Ispányának f. e. Jul. 25-ikén az 1233. szám alatt Altsúthon költ K. Levele, melly jelenti: hogy Pest Vgye Fő Ispányi Hivatala Helytartójává, Nagys. Sárdi Somsich Pongrátz úr, az Ország' Al-Nádora, Ő Felség Kegyelmes megeggyezésének is hozzájárulásával, kineveztetett.

Sz. Fejérvárról. Folyó Kisasszony hava 8-dikán N. Mgú Cziráki 's Diénesfalvi Gróf Cziráky Antal úr Ő Excellentiájának mint T. Ns Fejér Vármegye' mélyen tisztelt Fő Ispányának Előlülése alatt tartatott az említett Ns Megyének Tisztválasztó-Széke; melly alkalmatossággal Mgos Szolgaegyházi Marich István Dávid, ts. k. Kamarás, 's Első, és Nagyságos Jeszenitzei Jankovics Jósef kir. Tanátsos 's Második Al Ispán Urak, az első 26, a' második 19 esztendő óta a' Haza' Javára, a' Megye' diszére, számtalanoknak boldogítására, egyedűl tsak a' Közjó által lelkesítve, nagy lelkűleg viselt hivataljaikról a' T.T. Karoknak érzékeny fájdalmával végképpen lemondván;

Első Al-Ispánynak: T. Szűts Lajos, 2-iknak: T. Horváth Gábor Urak felkiáltás által választattak. Továbbá, Fő-Adóvevőnek: Nagy Ignátz. Számvevőnek: Pribék Eduard. Tiszti Fő Ügyviselőnek: Inántsi Pap Gábor, Al Ügyviselőnek: Huszár Péter. A' Sármelléki Járásban Fő Szolgabirónak: Verbói Szluha Imre, Al Szolgabirónak: Vicenty Ferentz; Al Adóvevőnek: Borsitzky György urak hivataljaikban megmaradtak. — Mészöly Antal úr ped'g ugyan ezen Járásban Al Szolgabirónak választatott. — A' Csákvári Járásban Fő Szolgabirónak: Sárközy Kázmér, Al-Szolgabirónak: Meszlinyi Lajos urak választattak, Kenessey Károly Al Szolgabíró, 's Eklér Mihály Al Adóvevő urak hivataljaikban megmaradtak. — A' Bitskei Járásban, Fő Szolgabirónak: Mentler Károly, Al Szolgabiráknak: Pap Gábor, és Gyöngyösi Kiss Antal. Aladóvevőnek: Szöllősy István urak megmaradtak. — Középponti Biztosnak: Nagy Sigmond; Kerületbélieknek: Takáts Sándor 's Nagy Boldizsár urak hasonlóképpen meghagyattak; — a' többi hivataloknak bétöltése még a' levél elindulásakor meg nem történt.

Orosz Birodalom.

Jul. 17-dikén érkezett Londonból Sz. Pétervárába Lord Durham, az angoly rendkívűlvaló Követ.

Lengyel Ország.

Varsóban Jul. 24-dikén ezt hírdettette ki a' Helytartó Hertzeg: „Ő Felségének a' Császár 's Királynak parantsolatjára, az előbb volt lengyel tábornak forma ruháját hordani megtiltatik, minthogy az vakmerősködve a' maga elvakúltságában legszentebb esküvését bátorkodott megszegni, és fegyverét maga törvényes Monarchája ellen emelte. E'nek következésében egész Lengyel Országban szoros végrehajtás végett parantsoltatik, hogy azon forma ruhát viselni senki se merészelje; azon tiszteknek pedig, a' kik elbotsáttatásokat még a' lázzadás előtt úgy nyerték, hogy azon forma ruhát viselhetik, és kötelességekben a'nakutánna is híven megmaradtanak, megengedi kegyelmesen Ő Felsége a' Császár és Király, hogy azon engedelemért folyamodhassanak, hogy a' tábori rendelésekhez képest övezet nélkűl orosz forma ruhát viselhessenek. Ez aránt nyújtandó kérelmek mellé azon bizonyításokat is mellé tsatolják, hogy ők a' lázzadásban semmi részt sem vettek, 's nekem (a' Helytartó Hgnek) általnézés végett, előmbe terjesszék."

Jul. 19-dikén azt hirdettette ki a' Helytartó Hg, hogy Ő Felsége a' Császár, az ő (a' Helytartó Hg) előterjesztésének következésében azt a' kegyelmes parantsolatot adta, hogy az Orosz fogságban lévő lengyel stabális és főtiszteknek özvegyeik és gyermekeik, férjeiknek, vagy attyoknak vissza tértekig azon segedelem pénzt vonják, melly az 1831 Dec. 27-dikén költ Határozáshoz 1ső szám alatt mellékelt rendelésben a' lengyel tisztek özvegyeiknek és árváiknak javokra állapíttatott.

Nagy Brittannia.

Az alsóház Jul. 24 diki ülésében Stanley úr javallotta, hogy a' ház az irlandi tized változtatási bill iránt biztossággá változzon. Shiel úr keményen kőlt ki a' bill ellen, 's beszédjét e' szavakkal zárá: kérjük a' ministereket, hogy az irlandi egyházban sebes és hirteleni reform szabásokat tegyenek. A' hamvadott városok viszszaélései nem vóltak helytelenebbek, mint az egyházéi. Irland kiáltása az egyház reformjáért éppen olly hallató, mint a' melly a' parlamenti reformot szükségessé tevé, 's a' t. A' ministerium győzött.

Julius 25-dikén Londonban egy nagy gyülekezet tartatott, melly a' kiraggatott hirdetés szerént „a' frankfurti szövetségi gyűlés szabadságot sértő végzései iránt való kedvetlenség kifejezésére" volt egybehíva. Campbell Tamás híres költő vitte ebben az előlülést. Ő a' gyűlést egy a' mívelt, egyenes, békeszerető szorgalmatos német nép dítséretét magában foglalt beszéddel nyitá meg, mellynek lehet köszönni, úgymond ő, a' sajtófeltalálását 's még is e' fosztatik meg most a'nak szabad használatától. Ha Anglia a' nagy hatalmak ezen planuma kivitelét is megengedi, mint eltűrte Lengyel Ország semmivételétől; úgy valaha zsákban és hamuban fogja a' maga és Európa sorsát gyászolni. Ezután felállott Evans ezredes, parlamenti tag, 's a' következő indítványt tevé: „e' gyülekezet az angolok kötelességének ösméri eggy a' brittusokkal rokon, 's virtusok és szabadság szeretetek miatt azoktól nagyrabetsűlt nemzet iránt; sajnálkozásokat 's fájdalmokat nyilatkoztatni a' német nemzet alapos jussainak 's igazainak minapi megtámadtatások tekintetéből." Murray úr védte az indítványt, 's egyetértőleg keresztűl ment. Második javallatot tevé Wade úr e'képpen: mivel mi, mint Angliának lakosi hosszas tapasztalás által megtanúltuk, mi légyen a' nép képviselősége, 's mivel megvagyunk győzetve, hogy a' gondviselés vezérlése alatt a' népre legnagyobb boldogság hárámlik abból, ha az, azon tanátsban, melly az ő sorsa felől határoz, illően, 's elegendőleg részt vesz; mély panaszunkat jelentjük a'

miatt, hogy a' német nép semmi vagy nem olly képviselőséggel bir, mint illő volna." E' mellett azon reménységét nyilatkoztatá a' szólló, hogy az angol Király a' szövetségi végzésektől elfog állani. Lawlesz úr ezt annyival hihetőbbnek gondolá, mivel a' hannoverai Király a' szövetségi végzésekbeli megegyezését Május 8-kán, az az Lord Grey lemondása után küldte meg. (E' lessz talán azon anomalia, mellyet a' Courier e'dig nem értett. l. 10 dik sz. lev.) Wyse úr pedig illy javallatot tőn: „e' gyülekezet nyilvános köszönetet tesz azon virtusos, derék és világosodott hazafiaknak, kik Német Ország jussai mellett a' hannoverai, bádeni 's a' t. rendek gyülésében felállottak; legyenek meggyőzetve, hogy törekvéseket a' mi legforróbb óhajtásink követik." Fox unitarius pap védte a' javallatot. Mind ezek elfogadtatván, Bach úr egy német állott elő; ez a' többek közt, bizonyossá tette a' gyülekezetet, hogy Anglia e' részvételének hangja minden német szívét magos örömmel fogja betőltení; azomban ne gondolja a' gyűlés, mintha Németországban materialis ellentállás vólna tzélban, vagy hogy ez még tsak lehetséges volna is; de a'nyival erősebb meggyőzetése lehet kinek kinek, hogy a' világosság és szabadság igazaikat eltapodni nem engedik." E' beszéd nagy tetszéssel fogadtatott, 's a' gyűlés, mi után az előlülőnek szives köszönetét megtette, eloszlott.

A' Morning Chronicle így ír e' gyülekezetről: A' tegnapi gyűlés mint reményljük nem utolsó vala e' tárgy felett. Félünk hogy a' németek azon gondolatra jönnek, mintha az angoly nép többet tenne részvételének kifejezésén kívül. Nem vólna ugyan ennél igazságosabb had, kivált sok igazságtalan háborúink megengesztelésekre; de most más extremumba nem léphetünk, nem köteleztetünk mi, az egész világért mint önkény bosszúállói felállani. Azt se lehet tagadni, hogy a' németek karakterében szembetűnő nehézségek fekszenek. Nem felejthetjük el gyermeki képtelenségiket a' szabadító háború alatt. Talán nints más példa a' világ történetiben, hol, mint itt, egy mivelt nemzet a' practicus értelemnek és előlátásnak olly nagy hiánnyát mutatta volna. A' helyett hogy kedvező pillantatjaikban szabadságokat bátorságosítnák, tsaknem minden politicusaik a' felől ereszkedtek mély visgálatokba, mint hordták a' régi németek hajokat; sürgetőleg ajánlották a' valódi régi német sapkák hordását, 's a' frantzia szavak kiküszöbölését. Midőn végre álmokból felébredtek, a'kor láták, hogy mind ezen haszontalanságokkal semmit sem nyertek. Milly nehéz olly néppel valamit kezdeni, melly ha bár jeles lelki tulajdonokkal bír, de képtelen előítéletekkel van lefoglalva, míg valamelly fentebbi jobb nyomat egy pillantatra felnyitja szemeit. De nagynak kell lenni a'nyomásnak; míg az végre béketűrését elveszti. A' kik Németországot szorossan ösmérik, kételkednek, ha van e' lakosiban a' constitutiós szabadság iránt olly tüzes szeretet, mint a' millyen irigy vetekedés a' Frantziák ellen; 's vallyon egy frantzia sereg megjelenése nem gyűjtene e lelkesítve mindnyájokat fejedelmeik elébe.

A' Felső-ház Jul. 26-diki űlésében a' Lord Kantzellárius a' Glasgowi pénzváltóknak és kereskedőknek kérelmét terjeszté elé, mellyben azok az adósok és hitelezők közt lévő törvények megjobbításáért esedeztek.

Az Alsóháznak ugyan az napi űlésében az orosz-hollandi adósságot tárgyazó bill harmadik felolvasása keresztűl ment.

Corki levelek így írnak a' Sir Malcolm hajó-seregéről: hogy az folyvást Corknál feküdt, 's minden pillantatban várták oda Vernont, és az ágyúkat vivő Dee gőzhajót. Talavera, Caledonia, Britannia és Prince Regent linea hajóknak is Malcolm Admi-

)(

ralhoz kell magokat tsatolniok. Mit akarnak e' szembetűnő flottával, titokban van.

Frantzia Ország.

A' juliusi ünneplésnek végbemeneteléről így írnak Julius 29-dikén: A' tegnapi ünneplésen semmi különös lelkesedést sem lehete észre venni: Páris lakosainak nagy része, még tsak belé sem egyeledett; az útszákon nem látszott több ember, minteggy közönséges vasárnapon. A' Tuilleriák körűl lovon, kivont kardokkal állottak a' bátorságra ügyelő katonák, hogy a' néptolongást tartóztassák, utóljára únalmokban ásítozni kezdettek; mert a' kik meg nem jelentek, az a' párisi nép. A' Mars és Eliziumi mezőkön elég elevenséggel ment a' dolog; de itt sem látott a' szemlélő semmit, a' mihez X. Károly névnapi ünnepén hozzá szokva ne lett volna, ha talám ez egyet ki veszszük, hogy most eggy pénzért rétzét, vagy tengeri nyúlat lehetett nyerni, mellyek egymás mellett azon egy rekeszben voltak; más rekeszben ismét ludak és nyúlak valának együtt. Öt óra tájban jelent meg a' Király; 's nem lehet tagadni, hogy legalább is ötszáz ember nekiáltotta volna: „Éljen Lajos-Fülöp!" Késő estve a' Tuileriák kertjében és az elizeumi mezőkön némelly három szögeletű fákat megvilágositottak; a' párisiak is bezárták boltjaikat, hogy a' kivilágosítást szemléljék; de tudtomra mind elégedetlenűl maradtak. Sok nyilvános épületen nem volt tsak egy méts is, mint p. o. a' bankon: volt ellenben ott, a' hol nem is álmodná az ember, u. m. Pozzo di Borgo úr szállásán. Különös! az Orosz Követ, noha itt sints, mégis illuminál a' juliusi napokon, midőn a' párisiak vesztegelnek. Általmegy a' rajzoló a' kiállított seregek szemlelésére is; de ezeknek rendében is nagy ürességeket mond; a' nép pedig szembe sem ötlött körülöttök az útszákon, és az ablakokon. Taval úgymond 3 frankot fizettem eggy ablakért, most 6 sout. 's a' t.

P o r t u g a l l i a.

Innen még mind e'dig is kevés újságok érkeznek. Lizabonából Jul. 14-dikén irták: Itt, soha sem éltek nagyobb bátorságban mint most; a' félelem vígyázókká 's szelídekké tette a' Miguelistákat. Ezt, a' félelmet, az legalább nem bizonyítja, hogy Sz. György várában maradandó hadi törvényszék állíttatott be egyveleg tagokból; melly az elejébe idézendő gyanús személyeket nyomon fogja kárhoztatni 's bűntetni.) Az udvari újság, D. Miguelnek proclamatioját adta tegnap előtt; de azt a' falakon is mindenütt felraggatva lehetett szemlélni. Oportóból már tegnap sem érkezett posta. Ollyan levelek szerént, mellyekről kezességet senki sem válal, D. Pedro seregeinek eggy Osztálya Coimbrába bement; egy másik, azzal eggybeköttetésben lévő Figuerasnál szállottak ki a' partra, 's így D. Miguel 4-dik hadi teste elszakasztatott a' 3 diktól; úgyhogy az kéntelen volt fegyverét lerakni, 's ezzel eggyütt D. Pedro kezébe esett Sta Martha Grlis is. — mindazonáltal az e'féle híreknek még most kevéshitelt lehet adni; mind egyik felekezet tudva terjeszt kőltött híreket, tsakhogy a' részén lévőket bátorittsa 's reményjeket élessze. A' Pedristák már előre hirdetik megszabadítójoknak 18 vagy 20-dikán Lizabonába leendő érkezését; a' midőn a' Miguelisták a'nak veszedelmét szint' olly bizonyossággal jövendőlik.

A' Moniteur Julius 29-dikén Vigoból, (fekszik Spanyol Galitziában) ugyan azon hónap 18-dikáról ezt adja: Oportóban 9 Osztályt állított öszve Dom Pedro, 's azok közűl egyet, mind próbált férfiakból. Dom Pedrónak 3600 embere, Jul. 10-dikén elfoglalta azon állásokat (de hol? azt nem írja) mellyeken

előbb Miguelisták voltanak. Ezen utósók közűl eggy Osztály a' D. Pedro seregeivel tsatolta öszve magát, és azokkal együtt Suzaoba mentek (fekszik Oportótól délnek) ezen hadlábnak 9 ágyúja vagyon. — Ugyan az nap D. Pedrónak egy másik hadlába, mellyben 2400 ember vagyon, Braga felé indúlt (fekszik a' Minho és Douro közi Tartományban) és oda 13-dikán el is ért; útjában constitutionálistákkal erősödve. Ezen hadlábnak nintsenek ágyúi. — Ponte de Limát (Bragának éjszakra) 17-kén foglalta el D. Pedronak 500 embere. Spanyol földre Galitziába, nevezetesen Tuyba, több kiköltözött Portugallok érkeztek. — Más párisi levelek is adják ezen közlést, még azon hozzáadással, hogy 27-dikén délután Bayonneból telegraph által vették; de a' Moniteur e'ről semmi említést sem tesz.

A' Messager des Chambres D. Pedrót Jul. 12-dikén 12 ezer emberrel meneti be Coimbrába, 's előőreit Pompal 's Leiria-ig szagúldoztatja. A' mi ezen követelt telegraphi híreszteléseknek teljes hitetlenségeket kimondja, azok az ígék a' mellyekkel azok záródnak: „Úgy hiszik, hogy D. Pedro seregei Lizabonát 18-dikig elfoglalhatják. — Beszéllik, hogy D. Miguel Spanyol Országba költözéséhez már tételi a' készületeket."

A' Lizabona kikötőben bizonyos kedvetlenség történt egy a'ba a' hadi állapotba létel kihirdetése után bement angoly hadi goelette végett; mellyet a' Spanyol kir. Követ maga közbevetése által csillapított le. A' goelette szabadságot nyert a' mindennapi kievezhetésre. Ugyan azon időben hányt a' kikötőben egy frantzia hadi fregata is vasmatskákat. Ez azon felszóllításra hogy a' kikötőt hagyja el, azt válaszolta, hogy uralkodójától vett parantsolatjához képest, azt nem tselekedheti.

Lizabonából Jul. 14-dikéről ezt adja a' Sentinelle de Bayonne: Megtörték végre a' mi újság leveleink a' halgatást D. Pedro kiszállásáról; de öszve zavarnak a'ról és a' hadi munkálatairól minden tudósításokat: az itteni történetekről pedig teljesen halgatnak. A' Sz. György várában állított hadi törvényszék hozzá akart kezdeni a' vesztéshez, hogy az itt lévő sok foglyoknak parantsolhasson. E' végre a' 13-dik ezerednek több tsapatjait ide rendelte; de azok az öldöklésekben részt venni nem akartak, végre ezen maga vonogatásba az egész ezered megegyezett: a' kaszárnyát körűl sántzolta, és a' város ellen szegezett ágyúkat elakarta foglalni. Igy folyt a' dolog, míg nem a' tisztek elhagyván ezen magokat elszántakat, azok fej, és vezérlő nélkűl maradtak: a' kik tsekély ellentállás után kénteleníttettek magokat megadni, és a' főváros tömlötzébe hurtzoltattak. — A' rendes öszve köttetés megszűnt ezen város és Oporto között, úgy hogy mi a' szabadító táborról semmit sem tudhatunk egyebet, hanem tsak azt, a' mit az Országlás tudtunkra szeret adni.

Az angoly Courier, Bordeauxon keresztűl érkezett tudósítás után adja: Dom Pedro előseregei Jul. 14-dikén Aveirot megrakták, és Coimbra felé előbbre nyomúltak; a' hol bizonyosnak tartják azt, hogy nagy számú szabad akaratúak, azok között az Universitásban tanúló ifjúság, bizonyosan hozzájok fogják magokat kaptsolni. A' hajós seregnek egy része Mondego folyó felé vitorlázott el Oportótól, hogy ott is szállókat rakjon ki. Három katona ezeredje D. Miguelnek, a' kik Vianában 's a' környékén tanyáztak, D. Pedróhoz állottak. A' Bragai Érsek, és megyéjéből több városok küldötteket botsátottak D. Pedrohoz, hogy meg érkezéséhez szerentsét kívánjanak, és segedelmeket ajánlják. Úgy beszéllik, hogy ezeket Vittoriából érkezett levelek is erősítik, sőt hozzá teszik még azt is, hogy D. Pedro seregei Coimbrába már valósággal bementek. A' Minho és

Duero közi, úgy a' Tras-os-Montes Tartomány is lázzadásban van D. Miguel ellen; azon Tartományoknak leggazdagabb lakosai közűl hárman Jul. 4-dike óta Oportóban tartózkodtak D. Pedro érkezését várva, hogy őtet ezen lázzadásra készségről tudósíttsák. Mindenfelől küldöttségek érkeznek Oportóba, a' hol a' Regenség űlőszékét állította D. Pedróval együtt. — Bilbaoból érkezett levelek is bizonyíttják a' D. Pedróhoz általment ezeredek valóságát; melly levelek igen hiteles kereskedő háztól valók. Ugyan ezek állítják azt is, hogy az éjszaki Tartományoknak legtehetősebb lakosai öszvegyülekeztenek, a'ról tanátskozás végett, hogy: mi tévők légyenek; és hozzá álljanak é az ifjú Királynéhoz?

Spanyol Ország.

A' legújabb bulletin, Jul. 17-dikéről, jelentése szerént Ó Felsége a' Király 15-dikén kőlt fel legelősször, könnyebbedve köszvény fájdalmai.

A' külső dolgokra ügyelő Minister, és első Státus Titoknok Grof Alcudia, a' Király nevében illy parantsolatot küldött a' Madridi egésségre ügyelő fő Biztosságnak, hogy az azt viszont közölje az alatta lévő Biztosságokkal: A' Király, a' mi Urunk megparantsolta, hogy ez egésség állapotjában kiadott rendelések a' legnagyobb pontossággal hajtassanak végre, és hogy minden személy, a' ki rajta kapattatik spanyol Országban, hogy valamelly cholera ragadványos országból, akár szárazon, akár vízen akármelly árút titkon be akar lopni, az azonnal agyon lövettessék; az árúk megégettessenek; a' belopni akarónak vagyonai confiscáltassanak. Ezen kívűl megparantsolta Ő Felsége, hogy a' ragadványos tartományokból jövő személyek tsak úgy léphessék által a' határszéleket, ha a' veszteglési rendeléseknek alájok vetik magokat, és minden mérget fogó szerektől megválnak, a' határ széleken túl hagyva minden e'féléket. Az ezen parantsolatok teljesítéséért felelni tartoznak mind azok, a' kikre bízva vagyon.

Madridból, Jul. 18-dikán indúlt levélben ez vagyon: Lizabonából érkezett legújabb hírek f. h. 15-dikéig terjednek. (Magokba foglalják pedig azon parantsolatot, mellyet D. Miguel Cachiasban adott, 's Olvasóink előtt már nem újság) Dom Miguel körűl a' legjobb és leghívebb Grlisok vannak; ezeknek számok közé tartozik a' Gral Stabnak feje Vicomte Pezo da Regoa, hajdani bajtársa Amarante Grófnak és Chaves Marquisnak, és Ingenieur Gralis Almada. Lizabonába eggynehány nap óta semmi tudósítások sem érkeztek a' Mondego folyónak jobb partjáról, hogy az ott történtekről semmit sem tudhatnak; hanem D. Pedro proclamatióiból még is igen sokat vittek be loppal.

Kuba Szigetéből Május végéig terjedő hírek érkeztek, mellyek szerént ott a' szállítvány folyvást tsendes és virágzó állapotban vagyon; Gral Kapitány Vivest mindenek nagyon sajnálják.

Német Alföld.

Az Aacheni újság írja Brüsselből Jul. 26-dikáról: A' Conferentia új ajánlatokat tesz a' maga 67-dik Protocollumában. A' 65-dik ultimatum tehát tsak olly erősen tartotta magát, mint az azt megelőzött sok más társai; de az új javallatokat is tsak úgy fogja Belgiom kedvelleni mint Hollandia; mert az egyiktől sokat akarnak elvenni, a' másiknak pedig keveset kínálnak. Úgy látszik hogy a' Conferentia maga is kételkedik már előre, hogy ezen barátságos szerkődzés nagy kedvellőkre találjon Belgiomban; mert Grlis Goblettel még tsak nem is közlötte egyenes úton. Mind ezek mellett már is 69 Protocollumról beszéllenek; Beaulieu úr, Titoknoka az Angliában lévő belga követnek, ismét vissza ment Londonba. Egyébaránt e'nek

útazásáról azt mondják, hogy tsupa magános állapotját illető tárgyban tette, mint hogy a' Királynak semmi hivatalos közléseket sem is hozott. Itt a' politikai mozgások ideig óráig letsilapúltak. A' Király holnap után Lüttichbe megy, hogy Bátytyát az uralkodó Koburgi Hget elfogadja; 30-dikán ismét Brüsselbe lészen, 's tovább mindjárt Compiegne felé megindúl, a' hol a' házassági öszvekelés megtörténik, jövő hónap (Aug.) 9 dikén fogja Brüsselbe tartani bemenetelét a' Királynéval. — Mint bizonyosat beszéllik, hogy Leopold Király a' burkus Királynak tulajdon kezével irott levelét vette, melly igen kedvező kifejezéseket foglal magában, és azt jelenti, hogy nem sokára követjét fogja küldeni.

A' Luxemburgi újság jelenti, hogy a' Namüri ítélő kamarának Jul. 14-dikén kőlt határozása szerént a' Tornaco űgybe keverődzött személyek közül heten, mindjárt szabadon botsáttassanak: más 29 et a' panaszokat ítélő kamara elejébe rendelnek, még hatot is, a' kik között vannak Baro Tornaconak és Wauthiernek idősebb fiaik is, jóllehet contumatziázva voltak, tsakugyan az ítélőszék elejébe útasítanak.

Hágából Jul. 25-dikén. Tegnap előtt estve indúlt London felé a' mi kabinetunk felelete a' Conferentiának legutóbb tett javallataira; a' mint mondják, kevés változtatással ollyan, mint a' millyen volt a' Jun. 30-dikán adott. Több okok hitetik el a' világgal, hogy a' Conferentia a' már változtatott pontokon kívül, még másokat is az itteni kívánatokhoz képest fog módosítani, 's így a' szörnyű húzomosra terjedt holland-belga kérdést valahára elintézi. Az amsterdami kereskedőség részvétellel vagyon ezen reménységben; a' pénz folyamatjának honni bötse az e'dig vólton, melly úgy látszik, hogy már-már állandóan állapúlni akart, két pCenttel emelkedett feljebb.

Igen nem angoly charaktert mutató tettet írnak Brüsselből, öt angoly t. i. különös pósta kotsit bérlett ott magának 's azon megindúlt; útközben a' kotsist a'dig verték, míg az őket tulajdon kedvekre nem hagyta. Sombreffenél egyet dögölve leltek meg a' kezeken hagyott lovak közül; egyet pedig éppen nem találtak; a' kotsist Flawinnesnél találták meg felfordúlva. Namürban új kotsit bérlettek, 's azon Lüttichbe kotsiztak nagy sebességgel. A' bátorságra ügyelő hivatal elfogatta ezen utazóknak tselédjeiket, holmijeket elfoglalta; de szándékjokról még semmi további nyilatkoztatás sem jött a' közönség tudtára: gyanítani lehet, hogy talám valamelly titkos felekezeti küldöttség vala reájok bízva.

Török Birodalom.

A' Moniteur Ottoman Jul. 7-dikén adta: Hogy a' rebellis Ibrahim St Jean d'Acre erősséget elfoglalta, azt már előbbeni levelünkben kinyilatkoztattuk. Damaskus városa mindég úgy tekintetett, mint szent helyek közé tartozandó, 's e're nézve soha sem akart Ő Magossága a'ban megegyezni, hogy ezen tájék had piatzává légyen. Azon vallásos érzetek, mellyek e' város határaival egybefüggésben vannak messzi távoztatták a' magos Portát még tsak azon gondolattól is, hogy ott erősséget készíttessen, és a' városi katonasággal rakja meg. A' kormány kiakarta kerülni a' mennyiben rajta áll, hogy a' hívőknek vérek ugyan tsak hívők által e' szent földön ne ontassék. Acre várának megvétele után szembetűnő vala az, hogy Ibrahim, a' ki mindent lábbal tapod, a' mit a' hívők tisztelnek, Damaskus ellen fog fordúlni: az azon tájakról érkezett legújabb tudósítások hozták hírét, hogy az Acrenál eggyesülve volt seregeknek eggy része Damaskusnak tartott, és azt elfoglalta. Ezen város kerítetlen 's minden őrizet nélkül való; a' lakosok ellent nem álhattak, és Ali Basa, a' Helytartó, a' kinek semmi hadi ereje sem vala, kéntelenítteteti a' várost

elhagyni. A' Hussein Basa parantsolatjától függő tábor jó rendel és olly sebességgel nyomúl előre, a' millyent tsak enged az esztendőnek forró szakasza: e'nek első tsapatjai kétségkívűl értésére fogják a' rebellisnek adni, hogy az ő szándékai, valamint más sok előtte voltak, soha teljesedésbe menni nem fognak. — Hadschi Nedschib Effendi, egyike a' Birodalom Ministereinek, a' kire bízva vala a' letétetett egyiptomi Helytartó hívatala, kétséget nem szenvedő bizonyságait adta hívségének és betsületességének: a' környűlállások mindazáltal szükségessé tették, hogy más Helytartó neveztessék, úgy azonban hogy Nedschib Effendi a' magos Portának minden további kegyelmeiben megmaradt. Változhatatlan határozása Ő Magosságának, hogy Mehemed Alit és a' fiát megbüntesse: de az ő igazsága nem zavarja öszve ezen két nagy bűnössel az emberi gyengeséget, mellyet amazok tsalárdsággal, hatalommal, 's igéreteikkel eltántoríthattak. Általános megkegyelmezés ajánltatott mind azoknak, a' kik magok vétségeket megösmérik, megbánást mutatnak, és az engedelmességre vissza térnek. A' kegyelemnek ezen hírdetésével botsáttatott viszsza Nedschib Effendi Hussein Basa táborába. Sok útazásokat tett Egyiptomba, és ez újabb időkben a' Hedschákra; ő ösméri azoknak minden nevezetes lakóit, 's bir azoknak bizodalmokkal: kezeskedni fog azok előtt a' tsászári megkegyelmezés iránt, és elfogja oszlatni azon félelmet, a' mellyet a' fegyveres táborok vezérei támaszthatnának.

A' Moniteur Ottoman adja azt is, hogy a' Nagyúr parantsolatjához képest ágyúzó Osztályok állíttattak, hogy azok a' Birodalom erősségeibe oszoljanak széljel. Ezek apróbb tsapatokra szaggatva egymásután fognak Konstantinápolyban megjelenni, a' hol Seraskier Basától veszik útasításaikat. E'nek következésében Rutshhukból 200, Nikopolyból 100 érkezett már ide, és más 100-at Schumlából várnak. Ezek ágyúzásban gyakoroltatnak, és minekutánna azt alaposan fogják tudni, vissza fognak helyeikre botsáttatni; 's gyakorlás végett ismét mások jőnek utánnok. Igy rövid idő alatt minden tábori hely szükséges ágyúzó fő és alttiszteket 's katonákat nyerni, a'kik fegyvereikkel kitanúlva fognak bánni.

Konstantinápolyból, Jul. 10-dikén. Minekutánna Ibrahim Basa Acre várát elfoglalta, azonnal további munkálódáshoz kezdett, még minekelőtte Hussein Basa az ottani teljes tábort ellenébe állíthatta volna. Igy Junius 13-dikán húsz ezer rendes katonasággal, és a' libánon hegyi Drúzókkal támadta meg Damaskust, mellynek lakosai tsekély ellentállás után megadták neki magokat. A' török Helytartó Ali Basa, hozzá tartozandóival eggyütt Homsba futott Mehmed táborába. — Ha egyfelől az Egyiptomiak előre nyomúlnak Syriában, más felől Hussein Basa közeledik mind inkább a' tsata helyhez. Seregei közül 20 ezer ember már megérkezett Antiochiába, a' hova a' tábor szemmel maga is naponként várattatott; úgy hogy a' Porta most minden órán várja az a'ról érkezendő jelentést, hogy Ibrahim Basával megütközött.

LEGÚJABB HIREK.

Julius 20-dikán D. Pedró seregei tsekély ellentállás után tsakugyan bémentek Coimbrába. Sok szabadvállalkoztak és D. Miguel 3 ezredje a' Constitutionálisokhoz mentek által.

A' megholt Remusat helyébe Stanislaus Julien választatott a' chinai nyelv Professorává a' College de Franceben.

Nagy Britanniának közelebb évi jövedelme 46,296,521; költsége pedig 47,559,708 font sterlinget tett.

Figyelmeztetés.

A' Titt. Újság olvasó Közönségnek ezennel jelentjük, hogy ezen újságra az előfizetési út még mind ez ideig olly módon áll nyitva: hogy a' T. előfizető Uraknak az 1-ső számtól fogva szolgálhatunk.

(Hasznos Mulatságok 12. Szám. Párkus Hirdetés)

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Jelentés.

(1) **Virgilius Eneisét**, magyar nyelvre lefordította néhai Nagy Tiszteletű **Kováts Jósef Úr**, hazánknak egyik koszorúzott Poétája, és a' mi neki örökös érdeme és ditsősége: **Csokonai Vitéz Mihálynak**, Apolló ama kedveltjének, és a' Magyar Pindus egyik ékességének, a' Poésisban vólt Tanítója. Még életében kiadta Virgiliusnak most említett Munkájának VIII. elsőbb Könyveit két Darabokban, Komáromban illy czím alatt: **Magyar Eneis** 's a' t. mellyel való megajándékoztatását a' Haza olly kedvesen vette, hogy azon Kiadásnak csak hamar egy példánya sem találtatott sehol. Akarván, hogy az emberi elme ezen Rendjével, mellyet más nemzetek vételkedve fordítottak által Anyai nyelvekre, **egésszen** birjon a' Magyar nemzet: annak még hátra lévő IX. X. XI. XII. Könyveit is lefordította, és nyomtatás alá elkészítette, — de terhes betegsége halálossá válván: ennek kiadását elmaradott nemes szívű Özvegyére bízta, a' ki azt teljesítette is illy czím alatt: **Magyar Eneis, avagy P. Virgilius Márónak Eneás viselt dolgairól írtt Munkája 's a' t. Harmadik Darab. Budán 1831.** Mivel sok Könyves Házak, és a' Haza Tudóssai közűl is sokan, a' két első Darabot már birják, 's ezen utosó Darabot is, hogy a' könyv egész legyen, kívánják megszerezni: jelentetik, hogy ezen 3-dik Darabot lehet találni:

Balaton Füreden Nagy Tiszt. Nagy István Esperest Úrnál.

Debretzenben Tek. Pétzeli Jósef Prof. Úrnál, és Könyváros Csáthy György örököseinél.

Rév Komáromban Nagy Tiszt. Kolmár Jósef Esperest Úrnál.

S. Patakon Tiszt. Somossy János Theol. tanító Prof. Úrnál.

Pesten Tekint. Domby Márton Fiscális Úrnál.

Pápán Fő Tiszt. Superintendent Tóth Ferentz Úrnál.

Nagy Kőrösön magánál az Özvegy, és Kiadó Asszonynál.

A' nyomtatás csínos és tiszta, — a' papiros olly szép és nagy Median mint a' két első Darabé. — Az ára 20 xr. ezüstben.

Halászat haszonbérbe adása.

(1) Ns Tolna Vármegyében keb-lezett T. Paksi Uradalomhoz tartozó Dunai halászat Jussa, a' f. eszt. September 29-től kezdve 3 egymást követő esztendőkre, folyó eszt. September 10-kén Pakson tartandó árverés útján haszonbérbe fog botsájtatni: a' mire a' haszonbérleni szándékozók 40 for. pengő bánat pénzzel felkészűlve tisztelettel meghivatnak.

Második Félesztendő.

)(o)(

Eladó Vendégfogadó.

(1) Pesten Jó'sef külső városban Üllő és Zsák útsza szegeletén 160-dik szám alatt lévő Vendégfogadó, melly 1 boltból, 4 szobából, 2 konyhából, 2 élés kamarából, 3 téli, és 2 nyári istállóból áll, szabad kézből naponként eladandó. A' megvenni kívánók, értekézhetnek eránta Simpl Ferentz Polgári Kolompáros Mester úrral a' belső városban Zöldkert útszában 502-dik szám alatt tulajdon házánál.

Jelentés.

(1) Az Ocsai Pósta Statio eladó. Bővebben lehet értekezni eránta személyesen, vagy szabad levél által Polgár Jósef Tábla Bíró Urnál Ocsán, vagy Pesten Széna piatzon 1-ső szám alatt lévő szállásán.

Hirdetés

(1) T. Pest Vármegye részéről köz hírré tétetik, hogy e' folyó 1832-dik eszt. Kisasszony hava 23-dik napján Pesten Udvari Házánál délutáni 3 órakor 100 pokrótz, 200 lepedőre, 60 szalmazsákra, 60 szalmavánkosra való vászon, közönséges kótyavetye útján lészen veendő azoktól, kik az efféléket legjutalmasabb árron fogják felválalni.

Egy új Nemzeti Leány-Nevelő és Oktató

Intézet' Jelentése.

(Mária Dorottya útsza, 18-dik szám alatt, 2-ik emeletben.)

Alábírottak tisztelettel jelentik a' Nemes Nemzetnek, hogy a' Felséges Magyar-Királyi Helytartótanáts' engedelmével és felsőségi felfigyelmezés mellett Nemes Kisasszonyok' számára egy Nemzeti nevelő és oktató Intézetet állítottak, mellyben a' reájok bízott nevendékek' testi, erkölcsi és értelmi felnevelésére a leggondosabb szorgalom fog fordíttatni, és minden a' szépnemtől ma közönségesen megkívántatott kézi ügyességek, szabad mesterségek, tudományok és nyelvek tapasztalt ügyességű mesterek által elő fognak adatni, és pedig elő-ször is Magyar Nyelven, azután röviden ismételve Franczia és Német nyelven is.

A' Pesten fennálló számos leánynevelő Intézetek közt vagyon ugyan több olyan is, melly méltó a' tisztelt Szülék' bizodalmára; de legyen megengedve mintegy igazsággal gántsolt hibát említenünk, a' nemzeti nyelvnek egészleni elmellőzését: holott ezen az úton illenék a' lelket és szívet kimívelni. Némelyekben közülök még az a' vétkes szokás is uralkodik, hogy a' nevendék még meg is büntettetik, ha magyarúl beszél, és kénszeríttetik azt hibás Némettel és méghibásabb Franczíával feltserélni. 'S mennyien tapasztalták már ezt a' tisztelt Szülék közül, hogy leányaik kiléptekkor a' nevendékházból az idegen nyelveket tsak törni tanúlták, 's mellettek a' méltóságos Nemzeti Nyelvet szinte egészlen elfelejtették.

Ha tehát e' szerént az aláírttak' főiparkodása lészen a' nekik általadott Nevendekekből Nemzeti Hitveseket, Anyákat, Nevelőnéket formálni: azzal biztathatják a: tisztelt Szüléket, hogy gyermekeik azért a' Német és Franczia Nyelvet sehogy elnem fogják mulasztani, sőt azt tökélletesen megtanúlni, ezt pedig annál bizonyosabban, mert az idegen Nyelveket tökélletesen megtanúlni annál könnyebb, minél alaposabban isméri a' Nevendék tulajdon anyanyelvét.

Mivel a' nevendékek kiformálása tsak léptsőnként történhetik, annak egész egyetemsége a' négy következő osztályra fog szakadni:

Első Osztály.

1. Magyar, Német és Franczia Nyelvek' olvasása.
2. Szépírás ezen a' három nyelven.
3. Biblia Hisztória, Erkölts- és Vallás-Tudomány Pap által előadva; azon észrevétel mellett, hogy a' Református és Evangelikus Vallásu gyermekek, mihelyt Szüléik kívánni fogják, egy a' nevezett Egyházhoz tartozó Pap által fognak a' hittudományban oktattatni.
4. Számtudomány, Egyszeregy, 's a' négy első Számvetés módok. t. i. öszveadás, sokszorozás 's a' t. három nyelven.

Második Osztály.

1. Bibliai Hisztória, Erkölts- és Vallás-Tudomány.
2. Szépírás.
3. Hazai történetek és Földleírás.
4. A három nyelv' etymologiája.
5. Az öszvetett számvetés-módok és fejbeli számvetés.
6. Formák' tudománya.

Harmadik Osztály.

1. Erkölts-Tudomány.
2. Közönséges Földírás.
3. A' három nyelv' syntaxisa.
4. Az Ó-Világ' hisztóriája.
5. Fejbeli számvetés és rövid számtartás tudománya Campan Asszonyság szerént.
6. Formák' tudománya bővebben, 's rövid technologia.

Negyedik Osztály.

1. Levélírás három nyelven.
2. A' közép és új kor' történetei.
3. Mathematikus Földírás.
4. Természet-Hisztória, különös tekintettel az életre, p. o. Kertészségre, Gazdaságra, 's a' t.
5. Physika.
6. Mythologia.
7. A' Magyar, Német és Franczia Literatura' rövid ismérete.

Mind ezek mellett Rajzolás, Tántz, Muzsika és Asszonyi Kézi-munkák.

A' Nevendékek' előmeneteléről esztendei nyilványos próbák fognak tartatni.

Ámbár a' áírottak nem szívesen emlékeznek itt a' Költségi pontokról; még is, a' távollakó szülék számára szükségesnek látják, a' feltételeket ezen Hirdetésben

előadni. Állnak azok Szállásért, Asztalért 's Tanításért (az egy Muzsika-Mestert kivévén, a' ki külön fizettetik,) esztendei 300 ftból ezüstben, mellyekből száz ötven forint félesztendőnként, vagy is hetvenöt forint ezüstben minden fertály esztendőben előre tétetik le. Azomban nyitva áll ezen Intézet olly Kisasszonyoknak is, kik az említett feltételnek ugyan egésszen meg nem felelhetnek, de szerentsés tehetséggel bírnak, vagy magokat tökélletes Magyar Nevelőnékké kiképezni óhajtják. Pesten, 11-dik Augustusban 1832.

Lemouton K. János,
a' Pesti kir. Tudományok Egyetemében a' Frantzia-Nyelv és Literatura' rendes Professora és Ő Cs. K. Magosságának István Fő Hertzegnek a' Franczia-Nyelvben külön Tanítója, és Ns Czepka Maria, Lemouton hitvese, a' cs. k. Hernálszi nevelő és oktató Intézetnek volt nevendékje.

Jelentés a' Magyar Atlásról.

(1) Az úgy nevezett előfizetések be nem küldéséből származott sok költségbeli akadályok mellett is a' megígért 4. u. m. **Helvetzia, Olasz Ország, Lombard Velentzei Kir. és Török Birod.** Földképeit elvégezvén: kérettetnek alázatossan a' Titt. Előfizető és bészedő Urak, hogy az éreltek esendő 4. a' Velinekért pedig 6 Vft és 40 xr, és a' mult esztendőről elmaradtaknak árokat is beküldvén, azokat a' következendő Augustusi Pesti vasárkor elvitetni méltóztassanak.

Karacs Ferencz,
Magyar Atlas kiadója.

Jelentés.

Chemia által készült, az egésségnek nem ártalmas, fazekakra, úgy nevezett fajansz, jókő 's portzellán edényekre egy formán alkalmaztatható mázak érkeztek eladás végett, fontja pengő pénzben:

világos angoly Wedgwod sárga és zöld	10 kr.
sötét sárga és veres	8 —
kék és fekete	12 —

Liedemann I. S. Fridrich nagy kereskedésébe Pestre; a' hol az e'félékkel bánó művészek nem tsak mutatványokat szemlélhetnek, hanem a' vélek bánás módját is könnyen fogható módon megtanúlhattják, és az előadott ótsó áron megszerezhetik.

Jelentés.

(3) Tek. Ns Bihar Vármegye részéről köz-hírré tétetik: hogy Sz. Kir. Debretzen Várossában a' f. e. Kis Asszony Hava 15-dikén tartandó úgy nevezett Lőrintz vásár alkalmával, a' fent írtt megyébe lévő egész Selyem Tenyésztés, az a'hoz tartozó fabrikai épületekkel, epres kerttel, és mív szerekkel eggyütt a' Debretzeni vásárba lévő Czédula Háznál, a' megyebeli Tek. megbízottság által tartandó árverés útján, több vagy kevesebb esztendőkre haszonbérbe fog adódni.

)(o)(

Licitatio Hirdetés.

(1) A' Nagy Mélt. Kir. Magyar Udvari Kamara rendeléséhez képest köz hírré tétetik, hogy e' f. e. 1832-diki Sept. 4-dikén az Ó Budai kir. kam. Praefectusi Hivatal Irószobájában az alól nevezendő királyi használatok, nyilván tartandó árverés útján három egymás után következendő esztendőkre haszonbérbe fognak adattatni, u. m.

1-ször. Budán az ország útja mellett lévő 's úgy nevezett Császár malom minden hozzá tartozandó épületekkel, vászon fehérítéssel, és a' Lukáts fördővel, 1833-diki Jan. 1-ső napjától kezdve a' számlálást.

2-szor. Koronális Kis-Maros Helységben, az Ország út mentében épült Vendégfogadó a' mészárszékkel és az ezekhez használni szokott 2 $\frac{55}{64}$ hold szántó földdel 5 $\frac{42}{64}$ hold kaszállóval 's konyha kerttel eggyütt 1833-diki Febr. 1-sőjétől.

Az árendálni kívánók illően meghivattatnak a' határozott árverésre, elegendő bánat pénzzel szintúgy mint egyébb szükségesekkel előre felkészülve. Az árendálás feltételeit előre is meglehet látni a' fent említett Irószobában.

Költ Budán Jul. 19-dikén 1832.

Árverési Hirdetés.

(1) Néhai Tek. Salamon András úr hátra maradott vagyonaiból Tek. Ns Fehér Vármegyében helyheztetett Felső Alapon e' f. e. Augustus 27-dik napján 40 darab ménesbeli lovak, 600 darab részszerént anya, részszerént tokló, és ürü nemű birkák, és 300 darab idei bárány árverés útján eladandó.

Hirdetés.

(3) A' Nagy Mélt. kir. Magyar Udvari Kamara rendeléséből f. e. Augustus 21-dikén nyilvánságosan tartandó többet ígérés útján fog haszonbérbe adattatni a' Rékasi kir. kam. uradalomhoz tartozandó Hissziási erdőben esztendőnként 68 $\frac{987}{...}$ holdat tévő vágás melly minteggy 1200 öl tűzi fát szokott adni, a' Rékási számtartóság irószobájában, az 183$\frac{2}{3}$ katonai eszt.re, vagy ha a' bérleni kívánó inkább szeretné, egymás után következendő 5 esztendőre, akár egésszen, akár apróbb osztályokra felhasogatva. A' kik ezen használatot ki akarnák bérleni, jelenjenek meg a' mondott Hivatal irószobájában f. e. Aug. 21-dikén, elegendő bánat pénzzel felkészülve; ott az árendálásnak egyéb feltételeit előre is meglátthatják. Költ Budán Jul. 20-dikán 1832.

Hirdetés.

(2) A' Nagy Mélt. Magyar Kir. Udvari Kamara rendeléséből, a' megüresedett Csanádi Püspöki Uradalomhoz tartozó következendő Haszonvételek folyó esztendei September 30-dikától kezdve három egymásután folyó esztendőkre Haszonbérbe fognak adattatni, 's a' végre Augustus 13-dikán 1832. Makó Püspöki mező városban tartandó közönséges árverésre ki teendők lésznek:

a) Az úgy nevezett Dáli Csárda Bor, Pálinka és Sermérés jussal, és a' mel-

lette fekvő, 's 26 holdakból 1100 □ ölekkel számítva álló szántó földekkel. A' Cautio 300 for. — Bánat pénz 30 for. pengő pénz.

b) A' Püspök Kopántsi pusztának egy szántó 's kaszálló földekből álló, 's 2271 $\frac{762}{1100}$ holdakat magában foglaló része. Cautio 3000 for. Bánat pénz 300 for. pengő pénz.

c) Ugyan azon Püspök Kopántsi pusztának más szinte szántó, 's kaszálló Földekből álló 's 314 $\frac{890}{1100}$ holdakat tévő része. Cautio 500 forint. Banat pénz 50 forint pengő pénz.

d) Három, Makó Várossához igen közel fekvő 168 holdakat magokban foglaló majorsági Telkek, a' hol egy jó állapotban lévő Juh-istálló, egy marhaistálló, és egy majorosi lakó ház találtatik. Cautio 240 for. Bánat pénz 24 forint pengő pénz.

A' Haszonbérleni kívánók ezennel meghivattatnak, hogy az említett Augustus 13-dikán Makó Várossában az ottani Püspöki Residentiában megjelenni, 's ott a' számtartói iró szobában illető Cautiojikat kimutatván, a' kitett Bánat pénznek letétele után az elszámlált Használatok felett tartandó árveréshez hazzá járúlni ne terheltessenek. Budán 1832-dik esztendei Kis Asszony Hava 3-dikán.

Figyelmeztetés

Budán a' Peretz Czím alatt esméretes és most újonnan alkalmaztatott Vendégfogadó házról.

(2) Az alól írtt egész tisztelettel bátorkodik a' Fő nemességet, a' tsászári 's királyi katonai Tisztséget, az érdemes közönséget, és minden T. utazókat, a' fent említett, 's jó ízlés szerént elrendelt Vendégfogadóba meghívni; 's szíves látogatásokat megkérni.

Tíz egészlen új házi butorokkal felkészített különös szobák, tiszta és alkalmatos lételekkel fognak a' Vendégeknek megelégedést nyújtani. — A' jó és pontos szolgálat eránt, a' jól megválasztott italok, és jó ízre készített ételekre nézve, az alól írt vendégeit bizonyosokká teszi, és minden igyekezetével oda fog arányozni, hogy a' nála megforduló T. T. Vendégek kívánatinak éppen megfelelhessen. Költ Budán Sz. Jakab haván 1832. Ybl Jó'sef

m. k.

Hitelezők öszvehívása.

(2) Folyó esztendő September 3-dikán a' Cs. Kir. Rátzkevi Uradalom részéről Promontorban tartandó Úri Szék előtt Pesti Polgár **Gauszter Lépold** és Hitvesse **Mártha** ellen a' Concursus meg fog nyittatni, mellyre mind azok, kiknek a' Massájakon követelésök vagyon, ezzel meghivatnak.

Jelentés.

(3) 1000 butelia valódi frantzia champániai bor áll eladásra késszen Budán a' várban, Ország-Ház útsza, 128 szám alatt lévő üveges boltban; mellyből akár mikor a' legillendőbb áron vehet az illyest parantsoló.

)(0)(

Pesti Könyváros Wigand Ottónál megjelent:

Ritka, Csodás, Rémletes és Borzasztó

R A K H E L Y E.

A' természet és müvészség megyéjében találkozó ritkaságok, csodák, iszonyú természetjelenések, földrengések, tűzveszélyek, éhségek, ragályok, vízárak 's egyéb nyomorok; emlékezetes utazás és vadászkalandok; borzasztó harczjelenések, iszonyu halálnemek, szörnyú boszúlatok, rémletes vétkek, emberi szörnyek, despoták, tyrannok életrajzai, charactervonásai 's egyéb ritka, csodás, rémletes, és borzasztó történetek 's a' t.

Érdekes ábrázlása.

Hasznos mulattató minden rendű Olvasók számára.

Első Füzet.

Csinosan borítva 3 füzetnek ára 1 for. pengőben.

Az első füzet tartalma:

Utazási kaland a' Chimboraçon. — A' persa király palotája Ispahanban. — A' férgyilkos. — Szörnyű halál a' tengeren. — A' csennevész. — Török kegyetlenség keresztény iránt. — Viscondi János Maria, egy olasz tyrann. — Cheou-Sin vagy Tcheou, egy napkeleti tyrann. — A' vas koporsó. — Olasz boszulat rajza. — A' jégpalota Pétervárott. — Gianibelli pokol-erőműve. — Az Anakonda vagy bálványkigyó. — Veszélyes félreértés. — Az elevenen szalonnázott (espékelt). — A' Nemesis. — Viadal medve 's tolvaj közt. — Második Sámson. — A' fiatal gonosztévők. — Csodás szabadulat. — Az éhhalál. — Legnevezetesb viszhang. — Brock a' Waterlandban. — Szökés a' szénégető kunyhóbul. — kínzás- — A' haramjanagy kunyhója. — A' vadlopók büntetése. — Veszély kígyó által. — Ugrás a' Niagaraesélybe. — Leányszörnyeteg. — Angelo del Duca, haramjanagy Olaszországban.

Pusztáknak haszon érbe botsájtása.

(3) Méltóságos Báró Harucker örökösök' közös fundusához tartozó T. N. Békés Vármegyében helyheztetett 4705 holdakból álló Csorvási, és 532 holdakat tévő Bélmegyeri, nem külömben T. N. Csanád Vármegyében fekvő 2910 holdnyi kiterjedésű Apátzai puszták a' most jövő Sz. Mihály napjától, az az a' f. e. September 29-dikétől kezdve három eggymás után következő esztendőkre akár egy tagban, akár pedig ha többen úgy kívánnák, több kissebb darabokban árverés útján a' többet ígérőnek haszonbérbe botsájtatnak. Az Árverés tartatni fog a' folyó 1832-dik esztendei Augustus hónap' 21-dik napján Ns Békés Vármegyében kebelezett Szarvas Mező Városában Méltóságos Gróf Bolza Jósef Ur Ő Nagysága uradalmi Cancellériájában, a' hola' feltételeket előre is meg lehet tudni. Költ Pesten Julius 2-dikán 1832.

Müller Könyvkereskedésében Pesten

az Urak útszája kezdetén a' Serviták Klastromával által ellenben lehet kapni:

Német Grammatika,

a'hoz való gyakorlásokkal, német olvasó-könyvel és szókönyvel eggyütt.

a' németűl tanuló magyar ifjúság számára készítette:

Márton József.

Tizedik Kiadás. n. 8. Bétsben 1832 1 f. 12 kr. p. p. kemény táblába kötve 1 f. 24 kr.

A' közönséges kívánságnak eleget akarván tenni, ezen X-dik Kiadásból mind az kihagyódott, a' mi a' Tanulónak nem éppen szükséges. Igy a' könyv most két részre, vagy folyamatra van felosztva 's kevesebb lévén az ívek száma az is lejjebb szállíttatott.

Továbbá, a' fentemlített Könykereskedésben találtaki:

a' magyarúl tanúlni szándékozó Németek számára illy czímű Grammatika:

Praktische
Ungrische Sprachlehre

für Deutsche, nebst dazu gehörigen Aufgaben, und Übungstücken, so wie auch mit einem ungarischen Lesebuche, von

Joseph v. Márton

6te neu durchgesehene gr. 8. Ausgabe. Wien 1831. 1 f. 36 kr.

Haszonbérlés.

(3) Kis Kőrös mező városában lévő királyi haszonvételek országos és heti vásár, mészárszék, vendégfogadó 's hozzá tartozó kortsmák, Bolt és malmokbeli jussok 's a' t. Hat eggymásután következendő esztendőkre árendába kiadók. Az árverés fog tartatni Pesten f. e. Augustus 29-dikén délelőtt Tek. Ágoston József Fiscalis úrnál a' Czukor útszában Tek. Fáy uraság házában. Bővebb tudósítást vehetni Kis-Kőrösön Sáfári János Tisztartó úrnál.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Augustus 8-dikán:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87⅛ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	124 for.
4 pCentes — — —	76¼ —	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	47⅛ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	179⅞ —	Bank Actiáké	—

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

A g. 9-dikén 7 Láb, 5 Hüv. 0 Von. || — 11-dikén 8 Láb, 4 Hüv. 0 Von.
— 10 dikén 7 Láb, 8 Hüv. 0 Von. ||

A' Gabonának Pesti piatzi ára Augustus 10-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 20	6 — 40	6 —	Zab	1 — 34	1 — 32	1 — 30
Kétszeres	4 — 50	4 — 40	4 — 20	Kukoritza	2 — 44	2 — 40	—
Rozs	2 — 50	2 — 40	2 — 30	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 20	2 — 16	2 — 10	Köles	—	—	—

13. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Örök rend.
Úgy mondod: „Ma, midőn zavarodtak az emberi elmék,
Mindennek tettszö útra találni bajos."
Nem könnyű az igaz; de az a' rend, mellyet elönkbe
A' természet adott, áll örökön, 's marad is.

PESTEN *Szerdán* Kis Asszony Hava 15-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

A' Magyar Kir. Tudományok Egyetemének Tanátsa Augustus 8-dik 9-dik és 14-dik napjain szokott mód szerént meg újíttatván, jövő 183⅔-dik oskolai esztendőre Nagyságos Rectornak eggyes akarattal választatott: Tekintetes Tudós Frank Ignátz Úr, a' Böltselkedés, és Szép Mesterségeknek, nem különbben a' Törvényeknek Doctora, Felesküdt Ügyvéd, a' Magányos Magyar Törvénynek, és Curialis Stylusnak nyilvános 's rendes Tanítója, a' Törvényes Karnak Seniora, és Tek. Ns Hont Vármegyének Tábla Birája. Dékánoknak választattak: a' Theologiai Karban, N. T. Tudós Kováts Mátyás Úr, a' Böltselkedésnek, és Szép Mesterségeknek, úgy az Isteni Tudományoknak Doctora, a' Dogmatica Theologia II-dik részének nyilvános és rendes Tanítója, a' Filosofiai Karnak Tagja, a' Theologiai Karnak pedig Pro-Seniora, T. Ns Heves és Külső Szolnok t. e. Vgyéknek Tábla Birája. A' Törvény Karban Tek. Tudós Ottmayer Antal Úr, a' Törvényeknek Doctora, Felesküdt Ügyvéd, a' Magyar Fő Hadi Kormány mellett lévő Katonai Törvényszéknek Decretalis Ügyésze, és ezen Törvénykarnak Tagja; az Orvosi Karban, Tek. Tud. Csausz Mártony úr, az Orvosi Tudományoknak Doctora, és ezen Karnak Tagja, a' Filosofiai Karban: Tek. Tudós Reseta János Úr, Filosofiának Doctora, a' Német Nyelvnek, és Literaturának nyilvános Tanítója, melly három utóbbi Urak ezen hivatalt már taval is viselték.

Második Félesztendő.

Kassán f. e. Kis Asszony hava 5-kén tartatott Nagy Mgú Vásáros Naményi és idősb Báró Eötvös Ignátz úrnak, Ő Cs. k. és Apost. Felsége Aranykultsos Hívének, val. bel. tit. Tanátsosának, Magyar Országi Fő Pohárnok Mesternek 's T. N. Abaúj Vgye Fő Ispányának, és Hitvestársa Négyessi Báró Szepessy Máriának, Csillag Keresztes Dámának Ő Excellentiájoknak Félszázados (Arany) Lakadalma. Ezt, ugyan azon hónap 4-dik Estvélyén megelőzte egy Tűzi-Játék, mellyet Mélt. Gróf Fáji Fáy István úr Ő Excellentiájok Tiszteletére, és a' fényes Gyülekezet gyönyörködtetésére ritka, és szemet ígéző ízléssel szerkeztetett. Az Arany-Lakodalom napja reggelén üdvezlő tiszteleteket tették Ő Excellentiájoknál a' szomszéd Nemes Vármegyék, és más Törvényhatóságok díszes, és számos Küldöttségei, a' kik, és a' többi nagy számmal egybesereglett, és drága magyar öltözetekben tündöklő minden karú, és nemű Vendégek, Nagy Mgú

Revisnyei Gróf Reviczky Ádám úr, udvari Fő Kancellárius Ő Excellentiájának, Vőfényi- és Keselőkői Özvegy Majthényi Pálné Asszony Ő Nagyságának Nyoszolyó Asszonyi minéműségben való vezérlések alatt délelőtti 11 órakor gyalog követték a' nagyméltóságú boldog párt a' helybeli kathedrális Templomba, a' hol M. Palugyai Imre MegyésPüspök úr, fényes Adstantiával Sz. Misét szolgálván az ájtatos két házas feleket megáldoztatta, és a' Sz. Mise végével, azon mennyei áldást, mellyet Ő Excellentiájok életek tavaszán még a' múlt századi 1782. esztendőben, a' házasságszentsége felvétele alkalmatosságával nyertek — egy magyar buzgó beszéd mondása mellett — az anyaszentegyház rendelései szerént ismét reájok adva, megújította. A' Templomból az egész tündöklő Násznép Ő Excellentiájokat haza kísérte, holott Báró Eötvös Dienes úrfi, Ő Excellentiájoknak Unokája, a' ki nagy szüléinek szárnyai alatt, a' Kassai kir. Gymnasiumban az 5 ik deák oskolát most fejezte bé, — mint Al-Vőfény — Ő Excellentiájokat, és a' fényes gyülekezetet olly szép, és ékes magyar Beszéddel üdvözlötte, hogy az minden résztvevő szíveket egész a' könnyezésig megérzékenyített. Délután 2 órakor a' vendégek a' 700 és több személyekre négy különös palotákban pompáson felterített ebéd-asztalokhoz űltek. Minden asztalnak egy nagymélt. Elől-ülője, és Elől-ülőnéje volt, a' Nagymgú házaspár számára pedig minden aszlalnál két választott helyek voltanak készítve, a' mellyeket Ő Excellentiájok bizonyos időre váltogatva elfoglaltak. A' bőséges és fényes ebéd közben való szíves kívánságok különbféle ékes formákban, 's tárgyakban egymást váltották fel, mellyeket a' Nmgú Báró Fő Pohárnok Mester úr ditsőségesen Uralkodó Királyunkért, Felséges Asszonyunkért, ifjabb Királyunkért, Nádor Ispány Ő ts. k. Fő Hertzegségéért, és az egész ditső Austriai Házért való egésség ivásokkal kezdett meg. Sz. kir. Kassa Várossának Polgárai, és Lakosai pedig, a' mellett hogy a' fegyverben gyakorlott polgárok a' a' jó és szép rend fentartását önként teljesítették; ezen ritka menyegző öröméből való szívbeli részvételeket, azzal nyilatkoztatták ki, hogy a' számtalan vendégek számára hajlékaikban nemtsak tiszta magyar szívességgel szabadszállást készítettek, hanem ezen menyegzős napon az egész várost is, és a' belső sétáló zőld Allyakat pompásan kivilágosították, a' mi már önnön súgáraival is felette gyönyörködtető volt; de egyszer'smind kellemetes útat derített az estvélyi fényes Tántzmúlatságba, melly Ő Excellentiájok által a' ritka szívességgel fogadott úri Vendégek, 's a' Város Tisztviselőinek, 's főbb Lakossainak, és Polgárainak számokra a' helybeli nagyobb palotában nyittatott. A' Tántzoló-Kart a' fent is említett Báró Eötvös Dienes úrfi egy szépen módosított magyar-tántztzal nyitotta fel: és a' múlatság egész reggeli öt óráig tartott.

(Folytatása 's vége a' Székes Fehér Vgyei tisztújíttó Széknek.)

Folyó Kisasszony hava 9-dikén folytatván a' Ns Megye Tisztválasztó Széke ülését, Ő Nagy Méltósága, Fő Jegyzőnek: Ifjabb Nedeczky Ferentz; Betsületbeli Fő Jegyzőnek: Ürményi Jósef, 2 dik Al Jegyzőnek: Zlinszky István; betsületbeli Al-Jegyzőknek: Rosty Sigmond 's Csapó Jósef urakat kinevezvén, Kandó Jósef urat pedig az 1ső Al Jegyzői hivatalban megerősítvén, — Vincenty Ferentz Al Sz. Bírót betsületbeli Fő Bírói és Vasenits László urakat betsül. Al Sz. birói rangra méltatta. — Továbbá Levéltárnoknak: Nagy Boldizsár, kinek helyébe Csákvári Biztosnak Vighelius 'Sigmond Eskütt úr tétetett; betsül. Tiszti Ügyviselőknek: Salamon Pál, Modrovits Ignátz, Cserna János, és Polin-

berger Lajos urak neveztetvén ki; Esküdtek, a' Sármelléki Járásban: Funtek Imre, Miklós Gábor, 's Vancsay Ferentz; a' Csákvári Járásban: Vighelius 'Sigmond, Meszlényi Ferentz, 's Berzevitzy Miksa; a' Bitskei Járásban: Móró Antal, 's Takáts Sándor urak, ez egyszer'smind azon Járásbéli Biztosnak is választattak. — Györfy Jósef, Sebestyén Sámuel, Mészöly Lajos 's Szűts Jósef urak betsül. Esküdtek lettek. — Rendes Orvosnak: Novák Jósef, 2-iknak Stáhly György, betsűl. Orvosnak: Vurtzenburger Jósef urak neveztettek ki. — Földmérők: Rieder Jósef, 's Csörgei 'Sigmond urak, megerősíttetvén, Balassa Péter úr betsületbelinek kineveztetett, 's Mészöly Pál úr Vár Kapitánynak Al Sz. Birói ranggal meghagyatott.

Átaljában ezen nemzeti Innep, mellyben a' Nemesi Szabadság, fényes dísszel 's bámulatra méltó renddel kezet fogva gyakoroltatott, 3 óra alatt végrehajtatván, eléggé kezeskedik a'ról, hogy tsak a' bölts mérsékletű főkormány, — azon határtalan tisztelet, mellyel a' TT. RR. az előbbi Tiszti Karnak jeles érdemei iránt szűntelen hódolni fognak, — és ama' remény, mellyet a' most választottak nyújtanak, szülhetnek illy remeket!

Aradról Kisasszony hava 4-dikén 1832.*) — Felséges Koronás Fejedelmünknek különös kegyelmét vala szerentsénk tapasztalni, midőn városunknál a' tisztiépítőszék tartását, a'nak elrendelése, és végső boldogúlása eszközlésébe már hosszasabb idő óta tsüggedhetetlenűl atyássan fáradozó Méltóságos Orczi Báró Orczy Lőrintz úr T. N. Arad Vgye Fő Ispánnya Ő Nagysága, mint ezen foglalatosságra különösen kinevezett királyi Biztos által Városunk felállása óta először méltóztatott legkegyelmesebben megengedni. Nints kebelünkben olly polgár, ki ezen ritka kegyelmességet meg ne esmérné, 's szívből ne örvendene, hogy városunknak ezen szerentséje azon Méltóságos úr által jöve eszközlésbe, a' ki mélyen hordozván felszabadúlásunkba már több nyoltzvan évnél kétséggel borított sorsunkat atyai szívén, kegyes fáradozása által azon unokákat igyekszik meg vígasztalni, kiknek elei, a' jövendőség boldogítása végett a' szükséges lépésekkel nagy áldozatokat tevének. — Áldás még a' legkésőbb maradékra is át szülendő áldás kivánása azon Fejedelemnek, a' ki városunkat illy fényre méltatá! áldás azon Méltóságos Biztosnak, a' ki ezen királyi szándékot olly lelkesen eszközlé magyar nemes szivétől vezéreltetve!

A' legkegyelmesebb királyi engedelem következésében Ő Méltósága a' királyi Biztos úr az Építőszék határ napját Sz. Jakab hava 30-dikára rendelvén, azon nap nyoltz órakor Sz. Mise tartatván, a' Templom előtt az egész polgári katonaság ki vala állítva, hová a' Méltósagos királyi Biztos úr a' város Előljáróságától előre meghivattatva, 's lovag polgárságtól kísértetve, több nemes úri vendégekkel megjelent, és a' Szent Lélek segítségűl hívása tellyes ahitatossággal végeztetett, — onnét a' városházánál már egybegyűlt városi Tanáts, Polgárság, 's számos úri vendégek közé — a' fellelkesedve kiállott nagyszámú polgári katonaság sora mellett fél óra eltőlte után ezer Éljen! felkiáltások, muzsika erős zengések, és mozsár kilövések közt elérkezett Arad Városának főkintse, igaz édes attya Méltóságos királyi Biztos úr, T. Ns Arad Vgyei fő Rendű Tiszt Urakkal egyetemben. — A' szíves Éljen örömfelkiáltások után tisztelet, és figyelemmé változott tsendet — érdemeiről esmért, 's szeretett Polgár Mesterünk Heim Domonkos úr töré meg, midőn derék magyar beszédjével a' Méltóságos királyi Biztost az egész belső 's külső Tanáts nevében elfogadá, — ezt követé egy, az épitőszéket megnyitó igaz

)(

magyar szivének belsejéből eredő beszédje Méltóságos királyi Biztosunknak, magasztalván azon felséges jó Királyt, kinek vala Képviselője, 's kinek illy már többszörözött kegyelmét, megjutalmaztatásainak sorába számítá, a'ra tévén a' Polgárságot figyelmetessé, hogy a' szovatolásban lelki esméreteknek súgarlását követvén, jó erköltsű 's tudományú férjfiakat igyekezzenek választani, hogy ez által személlyek és vagyonjok biztos kezek között tartódjon.

E'kor a' már kihalás által igen megtsorbúlt kűlső Tanáts pótoltatott ki szovatolás által, kiknek is száma így a' nyoltzvanat elérvén, a' szovak átaljánossága által Szószóllónak választatott Szikra András úr, ki tsakugyan ezt, mint a' polgárság bizodalmának, szeretetének, és tiszteletének világos, és e'digi fáradozásainak megjutalmazó jelét készséggel fogadván, magát, és a' már egész számú választó polgárságot a' Mgos királyi Biztos úr Ő Nga nagy kegyességű pártfogásába ajánlotta.

Másnap a' belső Tanáts választása következvén; voksok többsége által Polgár-Mester lett: Heim Domonkos, Fő Bíró: Mihálovits Lázár hites Ügyvéd; Város-Kapitánnyá: Szekulits György urak. — Tanátsnokok lettek: Petrovics Balá's hites ügyvéd; Schaerfeneder Ferentz hites Ügyvéd; Lukátsy János hites Ügyvéd; Orlovits Jósef; Imrey Jósef hites Ügyvéd; Miatovics György; Ivanovszky Gábor hites Ügyvéd; Bragyán György hites Ügyvéd; Szalay Bonaventura hites Ügyvéd; Tomics Mihály; Noffky János hites Ügyvéd urak; — kiket is városunknak a' közbizodalom, tisztelet, és szeretet által választott szép tulajdonságaiért átaljánosan kedves Birája Mihalovits Lázár úr, a' Méltóságos királyi Biztos úr Ő Nagysága kegyességébe ajánlván, 's részéről hivatalának a' közbizodalom választásához képpesti pontos megfelelését ígérvén — azután Fő Jegyzőnek megerősíttetett: Frantzily Albert, Al Jegyzőnek kineveztetett: Serb Tivadar, T. N. Arad Vgye volt tiszteletbeli Al Ügyéssze; Tiszteletbeli Al Jegyzőknek: Serb Pál egyszer'smind Levél-Tárnok, Brassován Demeter, Blaskovits Imre hites Ügyvéd; — Város Ügyvédjeinek: Jankovich Gábor, Nikolits Ábrahám, és Klein Jósef; Orvosnak Kresztits János; Árvák attyának megerősíttetett Pachner Jakab; Fő Kamarásnak: Frits Antal; Adószedőnek: Fruscha György; Város Gazdája: Lisztes Antal; Földmérő: Pykuley Lajos; Úti Inspector: Popovics Pál urak.

Melly meg lévén, Városunknak szeretett Fő Jegyzője Frantzily Albert úr megköszönvén a' Méltóságos királyi Biztos úr Ő Nagysága szives fáradozásait, nagy kegyességeit, — a' Tiszti építtőszék bévégződött, és az Isten dítsérése eltartatott. — Követte ezen tettet Kisasszony hava 1ső napján a' Városházánál, 2-dikán pedig a' M. királyi Biztos úr Ő Nagyságánál tartatott gazdag ebéd; a' hol először ditsőségesen Országló Királyunkért 1ső Ferentzért, Ifjabb Királyunkért, Felséges Királynénkért, Felséges Nádorunkért, az egész uralkodó Házért, Ő Méltóságáért a' királyi Biztosért, azután a' jelen volt minden rendű úri vendégekért, végre Ő Méltóságának lelkes kívánására, a' Város belső 's külső Tanáttsáért, ürittettek poharak nagy muzsika zengés és mozsár lövések között.

Midőn ezen ünnepünket köztudomásra botsájtjuk, egyszer'smind fiúi szent kötelességünknek tartjuk az áldott magyar Hazával tudatni, hogy Városunknál 1823-ik esztendő óta a' politikai, és gazdasági Tárgyak Jegyző Könyvei, az 1830-dik esztendei Törvény Czikkely alkotása óta pedig a' törvényes és egyéb Tárgyak is, ámbár erős út, sokféle nyelven beszéllő lakosink között, még is mind ezen hivatalos foglalatosságaink honi nyelven folytatódnak,

erős elszánással azon iparkodván, hogy nemzetiségünk virágzását tehetségünk szerént előmozdítva, el ne késsünk lenni maradni édes Hazánknak minden időben méltó fiai, az Aradi Tanáts és Közönség.

B é t s.

Folyó Kis Asszony hava 9-dikén Bétset, az óta hol korábban hol későbben Hazánk helyeit is, befutotta azon vakmerő, istentelen tselekedet híre, melly az nap reggel Badenben Felséges ifjabb Királyunk személyje ellen tétetett. Az egész történetet e'képpen adják a' bétsi közönséges újság levelek:

Ma reggel, a' sz. mise halgatása után szokása szerént kisétált a' Király, szolgálatot tévő Kamarássának Gróf Salis Feldm. Lieut. kíséretében. A' hegy útsza (Bergstrasse) végén, mintegy száz lépésnyire a' szélső háztól, a' Sz. Helena völgy felé, Reindl Ferentz nevű, fizetéssel nyugodalomban lévő gyalog kapitány, egy mordályt lőtt ki a' Királyra. A' golyóbis bal vállát érte; de szerentsére a' felső köntös béllésében felakadt, és így tsak igen tsekély ütődést okozott. Mindjárt a' lövés pillantatában három férfi ugrott elő a' szomszédságból, hogy a' gyilkost megragadják; a' ki, minekutánna a' kisütött mordályt eldobta volna, egy másikkal magának lőtt a' szájába; de a' golyóbis az inyében elakadt. Harmadik mordályát tehát a' három oda futottak közűl a' hozzá legközelebb állóra arányozta; az azomban el nem sűlt, és így a' gonosztévő elfogattatott, és a' város házához vitetett. A' magán ejtett sebje sem halálos a' gyilkosnak; úgy látszik, hogy a' fegyverekben mind gyenge töltések valának.

A' Király rettenetlenűl, úgy a' mint volt gyalog, azonnal vissza fordúlt a' városba, 's egyenesen Ő Felségéhez a' Császárhoz, hogy azt személyes jelenlétével nyugtassa meg a' rémíttő történet kimeneteléről.

A' gonoszságnak elkövetője, egy a' rendetlen kitsapongásai által magát vagyonosságában megrontotta ember, ez előtt nem régiben folyamodott volt ifjabb Királyunkhoz 900 ezüst forint segedelemért, 's Ő Felsége százat valóban adott is neki: azon következett feldühülése, hogy az egész kívánt mennyiséget meg nem nyerte, vitte őtet, tulajdon maga vallása szerént, a' gonosz tselekedetre. Rövid kihalgattatása után Bétsbe vitetett, a' hova az nap délután megérkezvén; a' katona törvényszéknek által adattatott.

A' tetten felbosszonkodott Bétsieket tsak az tartóztatta hátra a' helyben adott véres boszúlástól, hogy a' gonosztévő mindjárt az első pillantatban a' törvényhatóság kezeibe adattatott.

Ő Cs. Kir. Felsége ma délben 12 órakor tartotta az újonnan kineveztetett Kardinalis Spinola Marchesenek által nyújtatott barret tzerimoniáját; melly ünneplés végett, mind a' templomba menet, mind onnan vissza jövetele alkalmatosságával örvendező kiáltozásaival jelentette ki az öszve sereglett sokaság azon való örömét hogy Ő Felségének első születtjéről elfordította a' kegyes ég az azt fenyegette veszedelmet.

Egyházi Fejedelemség.

Anconából, Jul. 24-dikéről jelentik az Olasz Levelek: Cubiéres Grlis innen tegnap Osimóba ment, hogy ott Monsignor Grasselini-val értekezzék; ezen kirándúlásából tsak éjfélkor tért vissza. Az öszvejövetel foglalatjáról azt beszéllik, hogy a' Pro-Legát legelősször is a' maga útasítását mutatta elő, melly azt szabja elejébe, hogy egy Osztály rendes gyalog katonasággal, és 100 nehéz vasasokkal jőjjön váro-

sunkba; ezen intézet végrehajtásának a' mint mondják Cubiéres ellene szegezte magát; utóbb a'ban eggyeztek meg, hogy 20 pápa nehéz vasassai egy Kapitány vezérlése alatt menjenek Anconába, 's ott Monsignor Grasselini-nek tisztelkedési őrül szolgáljanak. Az egésségre ügyelő Biztosság is elment tegnap Osimoba, hogy új fejeket köszöntsék. — Itt a' napokban Caravanne frantzia fregatáról 24 hordó puskaport vittek az erősségbe. — Samson Lewi egy frantzia kapitány által fog kihalgattatni.

Jul. 25-dikéről, ugyan onnan. Ma reggel, 14 pápa nehézvasassai jöttek ide be; velek egy tiszt és qvartélyozó ugyan azon seregből: a' nehéz vasasok a' Sz. Ágoston kaszárnyába szállíttattak együtt a' frantzia seregekkel. Cubiéres Grlis szemléletet tartott e' kis véd Osztályon, és eggyet közülök kiválasztott, a' maga tiszteletbeli őrjének. Mons. Grasselini f. h. 31-dikére várattatik. — Sinigagliaból írják, hogy oda Albani Kardinális megérkezett. Itt további elfogattatások nem történtek; egy személy lakásában, a' ki ellen elfogó parantsolat adatott volt; de az előtt megszökött, kifürkészés ment végbe. Némelly fegyvereket leltek ottan. — Osimóból Jul. 17-dikén. A' Pápa seregeinek száma, mellyek innentől Sinigagliáig nyúlva feküsznek, minteggy 3000 ember; résszerént rendes katonaság, résszerént fegyveres polgárság. Magok viselete különös jó, mellyel a' lakosok hajlandóságát és tiszteletét szerzik meg magoknak. Sem a' legkissebb, sem a' legnagyobb helyből nem érkeznek ellenek tett panaszok, a' mellyekben szállásra vagynak osztva. — Sinigagliából Jul. 18 dikán. A' frantzia hadi hajóknak vizeinken tett gyakorlásai folyvást tartanak. Vásárunk jó; már e'dig is számlálunk minteggy 40 számra telő kereskedő hajót, mellyeknek nagyobb része vagy Triestből vagy Venétziából érkezett kikötőnkbe. Hólnapra várattatik Albani Kardinális, Tartományunknak kinevezett Legatusa. Itt a' tsendesség állandó, és az elméket egyedűl a' kereskedés foglalatoskodtatja.

Német Szövetség.

A' frankfurti Oberpostamts-Zeitung Aug. 2-dikán adja, hogy a' szövetségi határozások, mellyeket elejénte úgy tekintettek sokan, mint erőhatalom szavát, lassanként mind inkább inkább tettszést nyernek, kitettszvén belőlök az, hogy azoknak alapjok egyedűl a' törvényesség maradandósága. Ezen meggyőződésre sokat tett az, hogy minden Tartományban felvilágosíttások adódtak, hogy a' határozások egyedűl az álló rendelkődzésekből meríttettek, bár mit kiáltsanak akár az angoly akár a' frantzia oppositionálisták. — Maga a' Morning-Post támasztja ezen kérdést: Mit használt a' frantzia liberálisoknak minden törekedések? Azt talám, hogy magoknak ollyan Országlást teremtsenek, melly szükségesnek látta Párist hadi állapotban lévőnek hirdetni ki; melly Frantzia Országnak minden fogházait politikai vétkesekkel tömte meg; melly a' nyomtatás szabadságát olly üldözéseknek tette ki, a' millyent még semmi más Tartományban nem értek, a' mi óta tsak feltaláltatott a' könyvnyomtatás? Mit az angolyoknak a' magoké? Azt talám, hogy két esztendő óta folyvást egymást verik az insurrectio vészeivel, hogy az Országlástól új képviselő szerkődzést tsikarjanak ki, mellyet magok a' nyerők olly igen kevésre betsülnek, hogy azt magok nem kívánják munkásságba tétettetni, tsak azért, hogy azon nyomorúságos állapotban még három hónapig nyúgodtan maradhassanak, hogy adóbeli tartozásaikat meg ne vegyék rajtok.

A' rendkívűl való Tanáts gyűlés előtt azon kérdés folyt Jul. 30-dikán Frankfurtban, hogy mit kellessék azon Taníttókra

határozandó büntetéssel tenni, a' kik a' nyomtatásbeli szabadság ellenkiáltást alá írták; a'nakutánna kötelességűl tétetődvén nekiek, hogy azt vonják vissza, a' mellett még is megátalkodva megmaradtak? Következendő napon azt beszéllették, hogy a' Tanáts végzés kimenetele az lett, hogy a' Pelda-Oskola Igazgatója Bagge úr, hivatalától és fizetésétől hat hónapra felfüggesztetik; a' több Taníttók pedig, a' kik tsak Előjárójok nyomdokait követték, könnyebb fenyíttéssel, sőt talám tsak szóbeli dorgálással botsáttassanak el ez úttal.

St Wendenből írták Jul. 28-dikán, hogy a' hivatalaikból lehányt Taníttók Schur, Juh, Sauer, valamint Jegyző Hen is, eggymás után mind fogságba vitettek; és még van öt-hat személy, a' kikre hasonló sors vár. Elfogattatott Hallauer űgyész is, és maga Koburgba vitetett, papirossai megvisgáltattak; másoknál is történtek házi kifürkészések: de átalános örömökre mindnyájoknak, senkinél sem találtak legkevesebb veszedelemmel fenyegető eggyesűlés nyomára is.

Nagy Britannia.

Az Alsó Ház Julius 24-diki űlésében még a' többek közt Hunt úr azon katonák neveit sürgette előterjesztetni, a' kik hét eszt. alatt korbáttsal büntetődtek, hogy így ki tessék, szűntek é ez utóbbi időkben az ezeredeknél a' testi büntetések. Hume úr pedig olly kérelmet nyújtott a' Ház elejébe, mellyben Varrick lakosi panaszkodnak urok Gróf Varrick ellen, a' ki őket, hogy az utóbbi választáskor nem a'nak candidatusára adták szavokat, házoktól és földjöktől megfosztotta; 's kérik a'nál fogva a' Házat, hogy a' nyilványos szavazás helyébe titkos állíttassék. Több szó viták után a' dolog máskorra halasztatott. Ugyan ő (Hume úr) javallotta mindazoknak, a' kik 1831 Dec. 12-diktől az újságoknak bélyegezés nélkűli árulása miatt perbe idéztettek, neveiket kijegyeztetni, hogy így kisűljön az egyenetlenség azoknak büntetésében; a' miből az után önként fog következni az e'beli törvény változásának szüksége. A' javallat többségre talált.

Jul. 26-ikán ugyan azon Házban Evans ezredes a' sereg kőltségeiben kívánt nagyobb kíméllést behozatni; a' mi átaljában némelly tisztek kifizetésének leszállításában, 's a' katonaság fogyasztásában állana, 2 mil. font sterl. lenne megkímélve Evans ezredes javallatja szerént. Hobhouse úr az indítvány ellen szóllott, 's példáúl Irlandot említté, a' hol most lehetetlen volna a' katonaság számát fogyasztani. Hume úr védte az ezredes javallatját; mert úgymond a' katonasági és más temérdek költségek előbb utóbb semmivé teszik Angliát. Irlandot tsak kormányozni kellene az illőség határaiban, a'kor erőszakos eszközökre szükség nem volna. Murray úr a' Ministeriumot oltalmazta, akárki sem vólna készebb, úgymond, mint ő a' nép terhén a' sereg fogyasztása által könnyíteni, ha tudná, hogy az a' nép bátorságát nem veszélyeztetné, végre: a' dolog szavazás nélkül függesztetett fel.

A' Felsőház Jul. 26-diki űlésében Lord Brougham a' Kantzellárius fizetési rendszer ellen kőlt ki. Londonban t. i. a' Kantzellárius jövedelmének nagy részét az eggyház pártfogási jus teszi. Brougham úr tehát eggy törvényjavallatot készített, melly szerént a' kantzellárius fizetés illő határok közé szoríttassék. Wellington Hertzeg örömét jelenté a' Lord Kantzellárius nagy lelkűségén, a' ki ön hasznát a' Státus javáért kész feláldozni. Gróf Grey megígérte, hogy ez iránt a' jövő héten lessz szó az Alsóházban. Lord Brougham kijelenté, hogy ő az e' feletti tanátskozásokban tsak azért kíván részt venni, hogy megmutassa

a' rendkivüi fizetésnek akár a' Lord Kantzellárіusra, akár a' Státus más tisztjére nézve szükségtelen vólták.

A' Felsőház Jul. 27-diki ülésében az orosz-hollandi adósságot tárgyazó bill olvastatott fel először; azután az irlandi reformbill harmadszori felolvastatása 30-dikra határoztatott.

Az Alsóház pedig ugyan az napon Lord Althorp javallatára költség ajánlati biztossággá változott; a' mikor a' nevezett Lord az Ország finantziális állapotját adá elő. A' mult számolási eszt. melly Apr. 5 dikén záratott, jövedelmét meghaladó kőltség (lásd 12-dik sz. lev.) 1,263,187 font sterlinget tesz. A' beállott eszt. jövedelem 46,470,000; a' kőltség pedig 45,696,376 fontra számoltatott; és így 1833. Aprilis 5-dikére 773,624 font st. marad fel; mellyet a' mult eszt. fogyatékból levonván, 466,789 font sterl. marad még fel hiányul.

A' Felső Ház Jul. 30-dik ülésében az irlandi reformbillnek harmadik, az oroszhollandi adósságot érdeklőnek pedig második felolvasása szavazás nélkül keresztül ment.

Az Alsóházban ugyan az napon jelenté Manners Sutton úr, a' Háznak hat parlamenten keresztül beszélője, hogy e' most eggyütt lévőnek végével vissza fogja magát huzni. A' ház szokott köszönetét megadá neki, 's Lord Althorp javallatára elfogadtatott a' Királyhoz küldendő illy foglalatú felírás: „hogy az (a' Király) a' tiszteletre méltó Sutton úrral királyi kegyelmének különös jeleit közleni méltóztatnék." (Értetik ez alatt pairi méltóság, és elegendő nyugpénz.)

Frantzia Ország.

A' Párisból idúlni szokott Újság-levelek mind emlegetődzenek a' juliusi ünneplésről; a' Temps nevezetesen illyen formán: A' ki tsak megfordúlt a' juliusi három napon Páris útszáin, bizonyosan különös gondolatokat forralt elméjében; a' Grandseigneurön kezdve az utolsó napszámosig mindnyájan eme' kérdés megfejtésével tépelődtek: Mi a' nyereség a' juliusi revolutióból? vagy ki nyert az által igazán? A' nép nem, mert e'nek a' nyomorúsága még nevekedett, 's megtanúlta, hogy az Országlás által osztot alami'snák nem minden esetben védők a' munkátlanság és éhelhalás ellen; a' kereskedés nem, mert a' fejetlenség és a' külföldnek veszéllyel fenyegető állása elzárja előtte a' kelendőség útját; az iparkodás nem, mert ez igen keveset, vagy éppen semmit sem gyarapítt; a' művészetek nem, mert ezek vagy koldúlnak, vagy vonaglások között süllyednek veszélyjeikbe; a' szabadság nem, mert a' felekezeteknek kitsapongásai ezt szint' úgy űzőbe vették, mint az erőhatalom kitsapongásai; a' hatalom nem, melly már a'nyira ment, hogy az önkényben helyheztesse erejét; a' nyomtatási szabadság nem, melly két esztendő elfolyta alatt többet tapasztalt ezer pörbe idézésnél; a' Házak nem, mellyeket a' Ministerium semmivé tett, és a' legnyomorékabb szóváltásokban aludtak ki; a' Király nem, a' ki gazdagabb talám mint Orleáni Hg, de bizonyosan nem boldogabb 's nem tiszteltebb; végre Frantzia Ország nem, mellyet belől factiók tépnek, kivűlről pedig az eggyesűletek sértegetnek vagy kigúnyolnak. A'nyi jeleseknek a' vérek tehát haszontalanúl folyt, mi a'nak hasznában nem részesülünk. Frantzia Ország tsak tulajdon szemében látszik nagyobbnak mint volt előbb.

A' juliusi napokon kiosztott érdem keresztekből némelly Osztályra 30 is jutott,

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Rumburgi vásznak lerakóhelye,
mellyben a' legjobb minéműségűeket lehet válogatni illő határozott áron

Liedemann Ferencz és Társánál

„a' Szép Magyarnéhoz"

a' városháza piartzán.

Ugyan ott:

Roguzno és Nizniow uradalmakra nézve öt fekete sorsra egy veres ingyen sors találtatik; a' millyenfélyék már Bétsben elkapkodtattak.

Valamint találtatnak Ott:

Minden nemű, rőf számra adódni szokott a' legújabb ízlés szerént készült szövetek; nemkülömben a' boroknak 's más italoknak tisztítására szolgálló újonnan érkezett fagylalt szerek, vagy is Gelatinák és Gallertek. Találtatik: Layson Szempora, anodyne neglace, amaz elhíresedett fogpor a' gyermekek számára, Willernek svajczi fűvei a' hajnövés elősegéllésére, Dr Maurice elhíresedett olajja a' hallás vissza szerzésére.

Nagy, és Főlerakóhelye a' Templomi Ékességeknek.

(1) Pesten a' Váczi útszában az Amornál 26-dik szám alatt Fries Antal s Tésasága cs. k. priv. Selyem-szövet Fabrikájának lerakó helyén készen találtatnak nagyobb mennyiségben több száz darab Templomi Ékességek' fajai, u. m. Pluviálék, Dalmatikák, és Kásulák; akár egész, akár fél, vagy közönséges ékességekkel gazdagítva, ezen kívűl, minden lehető Reverenda matériák, ú. m. Schvamillionok, Gros de Naples, Brünelek, Scottok, 3 Drátok, 's a' t. egész, és fél gazdagon virágokkal himezve Templomi matériák, igaz festékű, és közönséges Damaszt Zászlókra, finom festékű Karmazsin, 's Ibolya Gros de Naples és Moir, Quadrátok, Kapucziumok, Kamaurák, és Övek, mellyeket a' Fő Tiszt. Papságnak a' legillendőbb Fabrikai áron alázatosan ajánlják

Fries Antal' és Társa.

Hirdetés.

(1) A' Nagy Mélt. kir. Magyar Udvari Kamara rendeléséhez képest árverésen kiadandó használásra botsáttatnak ez idén a' Bátsi kamar. uradalmokban a' gubatsmakk, és vadon termő gyümöltsből várandó hasznok, és pedig:

)(

Az Apathini kam. uradalomban f. e. Aug. 21-dikén Apathinban.
A' Palankai kam. uradalomban f. e. Aug. 23-dikán, Palankán.
A' Szantovai kam. uradalomban f. e. Aug. 27-dikén Baratskán, mindenütt reggeli szokott 9 órára lévén határozva az árverés ideje.

Ezekre nézve az árverésen megjelenni akarók útasíttására előre megjegyeztetik, hogy az e'féle haszon reménylések ez idén az Apathin kam. uradalomban jók, a' Palankaiban középszerűk; de a' Szantovaiban alább valók. Egyéb aránt a' termés bötsűjét, mind a' Zombori kam. Igazgatóságnál, mind pedig az illető Hivataloknál előre is meglehet látni. Mellyekhez képest a' részt venni kívánók 10 pCent bánat pénzzel előre felkészűlve, illendően meghivattatnak.

Költ Budán Aug. 9-dikén 1832.

Jelentés

Pesten a' Hétválasztó Fejedelmekről neveztetett vendégfogadóról.

(1) Alól nevezettnek van szerentséje minden Fő Méltóságú 's titt. uraságoknak ezennel alázatosan jelentenie, hogy ő a' már régóta ösméretes, N. Szent Miklósi Gróf Náko Ő Nagysága tulajdonát, a' Hét választó Fejedelmekről neveztetett Vendégfogadót itt Pesten, több esztendőkre felvette árendába, és abba még e' f. e. Sz. Mihály napkor bele fog hordozkodni.

Ezen alázatos jelentése mellett szükségesnek véli még azt megjegyezni, hogy ő személyes felvígyázása alatt maga fogja vezetni mind azt, tulajdon dologhoz értésével és munkásságával, a' mi tsak egy Vendégfogadósra tartozik.

A' minden tekintetben szükséges rend és tisztaság sehol sem fog hibázni; a' számvetéseket minden útasok szobájára nézve, alólírt, maga fogja készitteni; mellyeknek következésében, az ő országszerte ösméretes betsülete és rendszeretete, előre kezeskednek arrol, hogy alapos békételenségre ok soha sem fog találkozni. Ezt azonban nem tsak személyéről ígéri; hanem ígéri minden hozzá tartozandóiról, hogy a' kívánatoknak megfelelés és azoknak betőltése fogja mindnyájokat az útazók iránt lelkesitteni.

A' Nagy Mélt. 's minden titt. útazó uraságoknak a' lehetségig teljesítendő megelégedések, és ebből származandó bizodalmok lévén fő arányozatom, ezen általam bérlett Vendégfogadóban, mindenkor betsültetésemnek fogom tekinteni azon szerentsét, ha hozzám beszállani méltóztatnak; de valamint ezt megösmérem, úgy teljes igyekezettel és tehetséggel azon is fogok lenni, hogy az egyszer így megnyertet mind megérdemeljem; mind állandóan megtartsam. A' ki megkülömböztetett tisztelettel vagyok Pesten Kis Asszony hava 15-dikén 1832.

A' Nagy Mélt. 's titt. uraságoknak alázatos szolgájok

Hauer Jósef Ferencz,
polgári vendéglő és egy kávé
főzés Tulajdonossa.

Hiradás.

(1) Szabados Ketskeméth Várossában, az úgy nevezett Cassino Épületében, a' mellyhez kötve vagyon a' Traiteuri, Kávéházi, és bor mérésbeli Jus is, az árendálónak adandó szállással, kerestetik egy Traiteur, a' ki azon haszonvéte-

tott; e're a' Temps azt a' megeggyezést teszi, hogy valóban olly nagy szám, a' mennyit Napoleon a' legtüzesebb tsata után sem osztott, midőn 10 ezer ember halva, 20 ezer pedig sebbe esett. Ezen jegyzések következése az lett, hogy e'nek első Szerkeztetőjét Coste urat, 29 dikén hat politzia tiszt, mind forma ruhába öltözve, tulajdon szobájában támadta meg, goromba beszédekkel, fenyegetésekkel sőtt egy valamellyik még erőszakkal is illette, úgy hogy a' lármára a' tselédek 's más lakók befutottak, és tsak e'kor távoztak el az erőszakoskodók. Panasszát a' kir. Prokurátornál nyújtotta be ez iránt Coste úr.— Utóbb, Aug. 2-ikán kettős viadalra kelt a' dolog, mellyben Coste úrnak kedvezett a' szerentse. — Egyéb lárma, sem elfogások nem történtek; mint 29 's 30-dik között éjszaka az Arcole hídnál, némelly kiabáló tsapat verődött öszve; de az is eloszlott a' bátorságra ügyelők oda érkezésével: eggynehányat elfogtak a' legzajgóbbak közül. — Marseilléből Jul. 30-dikán vett tudósíttás szerént, ott valamelly palánk alól az Aprilisi öszveesküdtek ügyét felvilágosíttó papirosokat vontak elő; nevezetesen emlegetnek egy írást, melly Genuába vala szánva. — Gróf Chaptal Jul. 29-dikén melj gyúlladásban meghalálozott. — Az egynehány hónappal ez előtt a' kir. könyvtárban történt tolvajságnak nyomába találtak, mellyről bővebb tudósíttást adni máskorra halasztjuk. — Ismét felelevenült ama' szándék emlegetése, hogy a' Nemouri Hg Dona Mariával házassági egybeköttetésre lépjen. A' Journal des Debats Hágából vett hirek után állítja, hogy Wilhelm Király, Leopoldnak Királyságát késsz megösmérni, és vele egyenesen magával végezni minden fenn forgó kérdések iránt.

Portugallia.

A' párisi levelek Aug. 1sőjén azon hivatalos tudósíttást közlik, mellyet a' Terceirai Országlás Londonban lévő Agense Lima úr küldött Jul. 29-dikén ugyan ezen Országlásnak Párisban lévő Agenséhez Francesco d'Almeida úrhoz. A' hivatalos tud síttás rövid foglalatba szorítva azon constitutionelle Chronik-ra hivatkozik, melly D. Pedrónak Oportóba lett bemenetével Jul. 11-dikén kezdődött. Ez, környűlállásosan leírja a' hajós seregnek Jun. 27-diki elindúlása óta, minden történeteit, az Oportóba lett kiszállásig, 's a'nak elfoglalásáig. Továbbá adja az említett újság D. Pedronak kiszállásakor adott Proclamatióján kívűl (ezt Olvasóink látták, 9. sz. Levelünkben) ugyan a'nak hétfélé rendelését, mellyet mind Oportóban botsátott már ki. Az elsőben az határoztatik meg, millyen rendszabások tartassanak meg D. Miguelnek személyes szabadsága iránt a'dig, míg az ellen tartani fognak a' hadi munkálatok; a' 2-dik, Dom Francesco d'Almeida-nak, e'dig Oportóban volt kir. törvényszék Kantzelláriussának, azon törvényszék Előlülőjévé való neveztetését foglalja magában; a' 3-dik ugyan őtet ideigleni Kormányozóvá nevezi ezen Tartományban minden közdolgokban, 's ezen végre meg is hatalmazza; a' 4-dik ideigleni Corregidornak nevezi ugyantsak Oporto Tartományban Dom Ant. Fernandez de Carvalho-t; az 5-dik azt rendeli, hogy, a' mint ő nevezi, a' törvénytelenűl állított királyi önként válalkozott seregek oszlattassanak széljel; a' 6's 7-dik azzal foglalatoskodik, hogy új seregek állíttassanak, és „Nemzeti Osztályok" nevezetet viseljenek. Lima úrnak hivatalos írásai közé volt zárva D. Pedrónak Párisban mulató hitveséhez

Második Félesztendő.

Jul. 14-dikén költ írása; mellyben azoknak száma a' kik a' Miguelisták közül az napig hozzá által mentek 500-ra tétetik. Továbbá jelentés van az iránt is téve, hogy Serpa-pinto Obester, tagja az előbbi Constitutionalis Corteseknek, Braga felé megindúlt; végre hogy D. Pedro hajós seregének egy része a'ra van határozva, hogy Lizabon felé vitorlázzon és a' Tajót, Ostrom alatt lévőnek tekintesse.

Bayonnéból telegraphon érkezett hivatalos jelentés Jul. 30-dikáról. Ez azt jelenti, hogy a' Lizabonában lévő szardiniai Consul Bayonnéban ugyan azon hivatalt viselőhöz tudósittást botsátott, hogy Sartorius Admirális, a' ki a' hajós sereget kormányozza, Dona Maria Királyné nevében jelentést tett az idegen Hatalmasságok Agenseinek Lizabonában, hogy ezen városnak kikötője ez napságtól fogva, ostrom alatt vagyon.

A' Londoni Courier Jul. 30-dikán másodszor adott Levelében irta, hogy Columbia posta gőz hajó Oportóból Jul. 21-dikén estve 9 órakor indúlt meg, 28-dikán pedig Falmouthhoz megérkezett. T - dósitást hozott eggy igen tüzes ütközetről, melly Jul. 23-dikán éjtszaka, Oporto előtt történt; és a' mellyben, az előadás szerént D. Pedro seregei nyertek győzedelmet Közelebbi környü á lások nintsenek előadva, tsak az, hogy a' verekedés Oportótól 3 leguas távolyságra történt, és hogy Jul. 23-diki reggel 9 órától egész éjtszakáig tartott. Midőn Columbia Oportótól I indúlt, még a'kor is hallotta a' tüzelést. Mind ezek mellé azt teszi a' Courier: Falmouthi levelezőm még azt is jelenti, hogy Oportóban nagy Felzúdúlás uralkodott, úgy hogy az angoly kereskedők mind a' partnál állott angoly hadi hajókra futottak. A' Globe Jul. 30-dikán, hasonlóképpen beszéllett ezen tsatáról, és a'nak kimenetelét D. Pedro részére hirdeti szerentsésnek; de el nem titkolhatja, hogy utánna me tenné: „Nem kell azonban elfelejteni, hogy a' tsatának végezete után D. Pedro Oportóba vissza tért; melly némi nemű részt hágy a' tsata kimenetelének szerentsés vóltáról kételkedni.“ Később indított tudósítások szerént D. Pedro jelen sem vólt személyesen a' tsatában; és igy az e'ből vett következtetés magában elenyészik.

LEGÚJABB HIREK.

Geoffróy, a' kiről tudják Olvasoink, hogy a' Juniusi lármáért halálra ítéltetett a' párisi hadi törvényszék által, a' polgári itélőszék előtt tiz esztendeig közönséges munkára kárhoztatott.

Magyar Ország ifj. Fels. királya ellen szándéklott istentelen gonosz tett alkalmával (lásd feljebb) megkülömböztették magokat ő Felsége iránt kimutatott hivségekben Tauscher Ferencz kertész, Keller András, Glaner Jó'sef és Bernscherer; kik mindnyájan gazdagon ajándékoztattak meg ő Felségektől. Az első cs. k. Leiblokajnak vétetett fel.

A' kolosvári nemzeti já ékszint két buzgó hazafi, tsupán hazafiságtól indittatván e' f. Aug. 20kától három esztendőre úgy vették ki az országos Biztosságtól, hogy a' rajta fekvő 720 ft évenkénti interest magokéból fizetik, 's a' magyar szinjátszók ott nemzetinyelvű előadásaikat minden haszonbér fizetés nékül tsupán magok felsegéllésekre tehetik. (Erd. Hiradó). —

Mons. Grasselini Aug. 1sőjén tartotta mint kinevezett apostoli Delegatus Arconába menetelét.

Gróf Montalivet franczia belső miniszter görtsökben szenyved. Beszélik hogy Franczia országban az országos ülések November 1sőjén nyittatnak meg.

De Mornay úr a' Maroccói tsászártól, kivel kereskedési egyezést kötött, visszatért Párisba.

Manners Sutton úr pairi méltóságra emeltetik. Abbot (most Lord Colchester) urat váltotta ő fel, mint az alsóház beszélője; ki 1817ben lépett vissza.

Földekből álló 's 314 $\frac{890}{1100}$ holdakat tévő része. Cautio 500 forint. Banat pénz 50 forint pengő pénz.

d) Három, Makó Városához igen közel fekvő 168 holdakat magokban foglaló majorsági Telkek, a' hol egy jó állapotban lévő Juh-istálló, egy marha-istálló, és egy majorosi lakó ház találtatik. Cautio 240 for. Bánat pénz 24 forint pengő pénz.

A' Haszonbérleni kívánók ezennel meghivattatnak, hogy az említett Augustus 13-dikán Makó Városában az ottani Püspöki Residentiában megjelenni, 's ott a' számtartói iró szobában illető Cautiojikat kimutatván, a' kitett Bánat pénznek letétele után az elszámlált Használatok felett tartandó árveréshez hazzá járúlni ne terheltessenek. Budán 1832-dik esztendei Kis Asszony Hava 3-dikán.

Hitelezők öszvehívása.

(3) Folyó esztendő September 3-dikán a' Cs. Kir. Rátzkevi Uradalom részéről Promontorban tartandó Úri Szék előtt Pesti Polgár **Gauszter Lépold** és Hitvesse **Mártha** ellen a' Concursus meg fog nyittatni, mellyre mind azok, kiknek a' Massájakon követelésök vagyon, ezzel meghivatnak.

Halászat haszonbérbe adása.

(2) Ns Tolna Vármegyében kebelezett T. Paksi Uradalomhoz tartozó Dunai halászat Jussa, a' f. eszt. September 29-től kezdve 3 egymást követő esztendőkre, folyó eszt. September 10-kén Pakson tartandó árverés útján haszonbérbe fog botsájtatni: a' mire a' haszonbérleni szándékozók 40 for. pengő bánat pénzzel felkészűlve tisztelettel meghivatnak.

Licitatio Hirdetés.

(2) A' Nagy Mélt. Kir. Magyar Udvari Kamara rendeléséhez képest köz hírré tétetik, hogy e' f. e. 1832-diki Sept. 4-dikén az Ó Budai kir. kam. Praefectusi Hivatal I. szobájában az alól nevezendő királyi használatok, nyilván tartandó árverés útján három egymás után következendő esztendőkre haszonbérbe fognak adattatni, u. m.

1-szer. Budán az ország útja mellett lévő 's úgy nevezett Császár malom minden hozzá tartozandó épületekkel, vászon fehérítéssel, és a' Lukáts fördővel, 1833-diki Jan. 1-ső napjától kezdve a' számlálást.

2-szor. Koronális Kis-Maros Helységben, az Ország út mentében épűlt Vendégfogadó a' mészárszékkel és az ezekhez használni szokott 2 $\frac{55}{64}$ hold szántó földdel 5 $\frac{42}{64}$ hold kaszállóval 's konyha kerttel eggyütt 1833-diki Febr. 1-sőjétől.

Az árendálni kívánók illően meghivattatnak a' határozott árverésre, elegendő bánat pénzzel szintúgy mint egyébb szükségesekkel előre felkészűlve. Az árendálás feltételeit előre is meglehet látni a' fent említett Irószobában.

Költ Budán Jul. 19-dikén 1832.

)(o)(

Pesti Könyváros Wigand Ottónál megjelent:

Ritka, Csodás, Rémletes és Borzasztó

RAKHELYE.

A' természet és müvészség megyéjében találkozó ritkaságok, csodák, iszonyú természetjelenések, földrengések, tüzveszélyek, éhségek, ragályok, vízárak 's egyéb nyomorok; emlékezetes utazás és vadászkalandok; borzasztó harczjelenések, iszonyu halálnemek, szörnyü boszúlatok, rémletes vétkek, emberi szörnyek, despoták, tyrannok életrajzai, charactervonásai 's egyéb ritka, csodás, rémletes, és borzasztó történetek 's a' t.

Érdekes ábrázlása.

Hasznos mulattató minden rendű Olvasók számára.

Első Füzet.

Csinosan borítva 3 füzetnek ára 1 for. pengőben.

Az első füzet tartalma:

Utazási kaland a' Chimboraçon. — A' persa király palotája Ispahanban. — A' férgyilkos. — Szörnyű halál a' tengeren. — A' csennevész. — Török kegyetlenség keresztény iránt. — Viscondi János Maria, egy olasz tyrann. — Cheou-Sin vagy Tcheou, egy napkeleti tyrann. — A' vas koporsó. — Olasz boszulat rajza. — A' jégpalota Pétervárott. — Gianibelli pokol-erőműve. — Az Anakonda vagy bálványkigyó. — Veszélyes félreértés. — Az elevenen szalonnázott (espékelt). — A' Nemesis. — Viadal medve 's tolvaj közt. — Második Sámson. — A' fiatal gonosztévők. — Csodás szabadulat. — Az éhhalál. — Legnevezetesb viszhang. — Brock a' Waterlandban. — Szökés a' szénégető kunyhóbul. — kínzás- — A' haramjanagy kunyhója. — A' vadlopók büntetése. — Veszély kígyó által. — Ugrás a' Niagaraesélybe. — Leányszörnyeteg. — Angelo del Duca, haramjanagy Olaszországban.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Augustus 11-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87⅓ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	124⅝ for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	47 —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	180 —	Bank Actiáké	1138 —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Aug. 12-dikén 8 Láb, 7 Hüv. 6 Von. || — 14-dikén 7 Láb, 6 Hüv. 0 Von.
— 13-dikén 8 Láb, 3 Hüv. 0 Von. || — 15-dikén 6 Láb, 11 Hüv. 6 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára Augustus 14-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 —	6 — 40	6 —	Zab	1 — 34	1 — 30	1 — 28
Kétszeres	4 — 40	4 — 30	4 — 10	Kukoritza	2 — 50	2 — 46	—
Rozs	2 — 48	2 — 40	2 — 30	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 20	2 — 12	2 — 8	Köles	—	—	—

leket, a' f. e. Nov. hónap 1ső napján általveheti. Azok tehát, a'ki kik a' fent írtt haszonvételbeli Jussokat kiárendálni kívánnák, a' f. eszt. Sept. hónap 1ső napjától fogva, ugyan azon hónap 15-dik napjáig, a' Cassinónak helybeli Directiojánál magokat jelenthetik, a' hol egyszer'smind a' többi feltételekről, és kedvezésekről, az árendálni kívánó, környűlállásosan tudósíttatni fog.

Híradás.

(1) A' N. M. M. udv. Kamara rendeléséből közhírré tétetik, hogy a' megüresült Esztergami Érsekség Javaiban, ezen 1832-dik esztendőbeli Augustus 15-kéig lenyirandó, mintegy 32 mázsából álló Bárány gyapjú, jövő Sz. Mihály hava 3-kán Érsekújvárban az uradalmi Iróházban árverés útján a' többet igérőnek elfog adatni, és az egész árának letétele mellett, azonnal által adatni. A' kiknek tehát szándékok vagyon ezen gyapjút megvenni, az említett napra és helyre ezennel meghivattatnak. 1832-dik esztendei Kisasszony hava 3-dikán.

Klopfinger János újjonnan épített Búza-hajója.

(1) Egy eladó Slavoniai száraz jó Tölgy fából, a' leg újjabb és legjobb formára épített 25 öl hosszú 26 Láb 3 hüvelyk széles Búza hajó, mellynek allja még Slavoniában, Teteje pedig itt Pesten egy híres Szegedi Soper mester által csináltatott, mostanság végképpen elkészűlt. A' kiknek talán szándékjok lenne azt megvenni, a' fellyebb említett tulajdonosnál magokat jelenteni méltóztassanak.

Folyamodás.

(1) Néhai T. Lánghy István úrnak ügye fogyott Özvegy 's árvaságra maradottjai teljes bizodalmokat helyheztetve a' Nemzetnek munkás részvételében alázatos folyamodások mellett jelentik, hogy a' boldogúlt által kiadott több Munkák között, a' Gyümöltsfa-Baromfi, és marha tenyésztésről valók is találkoznak nálok. Az ezekért fizetendő pénzt, úgy tekinthetik a' kegyes vásárlók, mint a' jótettek óltárára rakott áldozatot. Lakások van Pesten, a' ketskeméti kapon kívűl Donner házban, 2-dik emelet, 20-dik szám alatt.

Jószág-árendálása.

(3) Báró Sághinak T. N. Neográd Vgyében Lovinobányán, Udornyán, és Budalehotán, továbbá T. N. Gömör és Kis-Hont Vgyékben Tiszoltzon, Fűrészen, Hatsován, és Kokován fekvő Jószág-részei árverés útján Sz. Mihály naptól számlálva 6 egymásután következő esztendőre haszonbérbe adattatnak. A' Gömör és Kis-Hont Vármegyei részek haszonbérlői Tiszoltzon 10-dik Sept. a' Neográd Vármegyében lévőket kibérleni kívánók pedig Lovinobányán 13-dik Sept. 1832. megjelenni ne terheltessenek. Korábbi ajánlásokat Németh János, és Makay János Tábla Biró urak (ama Verpeléthen Egernél, eme Dormándon hasonlóúl Egernél) fogadnak el kifizetett levelekben, kiknek eggyetértő megegyezés nélkűl, egyezés nem köttethetik.

Kályha lerakóhely.

(1) Alóli nevezett, alázatos köszönetét téve azon általános Bizodalomért, mellyel eddig szerentsésíttetett, ezennel illendően jelenti, hogy a' most beállandó Pesti Országos vásárban, kölönös válogatott kályha neműket, mellyek mind a'legújabb ízlés szerént készültek ékes tzirádákkal a' legjobb nemű agyagból, a' lehetősségig ótsó áron fog a' Dorottya útszában Wurm úr háza mellett (Wurm Hof) lévő lerakó helyében árúba botsáttani, mellyekkel magát alázatos bizodalommal ajánlja Pesten Kis Asszony Hava 13-dikán 1832.

Krenn Sebestyén,
polgári Kályhás mester.

Hirdetés.

(2) A' Bécsi Cs. Kir. Porczolán, és tükör fabrikák Directiójának van szerencséje jelenteni, hogy ő az idei János fővételi vásáron, és ugyan 1832-diki Augustus 21-dikén kezdve az azt követő napokon a' szokásban lévő reggeli, és délutánni órákban „a' Magyar Királynál" lévő szálában készen lévő kimustrált portékáiból több étel, és kávé asztali edényeket nyilvánságos Licitatio által azonnal teendő készpénzbeli fizetésért el fog adatni.

Ezen árverésnek elvégeztével a' cs. kir. Aerarialis öntő Fabrikából bizonyos számú középszerű nagyságú tükrök fognak elkótyavetyéltetni.

Hirdetés

(2) T. Pest Vármegye részéről köz hírré tétetik, hogy e' folyó 1832-dik eszt. Kisasszony hava 23-dik napján Pesten Udvari Házánál délutáni 3 órakor 100 pokrótz, 200 lepedőre, 60 szalmazsákra, 60 szalmavánkosra való vászon, közönséges kótyavetye útján lészen veendő azoktól, kik az efféléket legjutalmasabb árron fogják felválalni.

Hirdetés.

(3) A' Nagy Mélt. Magyar Kir. Udvari Kamara rendeléséből, a' megüresedett Csanádi Püspöki Uradalomhoz tartozó következendő Haszonvételek folyó esztendei September 30-dikától kezdve három egymásután folyó esztendőkre Haszonbérbe fognak adattatni, 's a' végre Augustus 13-dikán 1832. Makó Püspöki mező városban tartandó közönséges árverésre ki teendők lésznek:

a) Az úgy nevezett Dáli Csárda Bor, Pálinka és Sermérés jussal, és a' mellette fekvő, 's 26 holdakból 1100 □ ölekkel számítva álló szántó földekkel. A' Cautio 300 for. — Bánat pénz 30 for. pengő pénz.

b) A' Püspök Kopántsi pusztának egy szántó 's kaszálló földekből álló, 's 2271 $\frac{762}{1100}$ holdakat magában foglaló része. Cautio 3000 for. Bánat pénz 300 for. pengő pénz.

c) Ugyan azon Püspök Kopántsi pusztának más szinte szántó, 's kaszálló

14. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

A' böltsesség tűrése.
Nem tud ugyan minden bajt gondossan kikerűlni
A' böltsesség is, 's terheket érez az is.
Lármás jajt de nem üt; mikor a' súly nyomja, magába
Zárja le fájdalmit, 's könnye titokba' tsorog.

PESTEN *Szombaton* Kis Asszony Hava 18-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Apostoli Királyunk Jul. 29-dikén kőlt legfelsőbb határozata szerént Fő Tiszt. 's Nagys. Lonovits Jósef úrnak, a' kir. Tábla Praelatusának a' Szűz Máriáról nevezett Monostori Titularis Apáturságot méltóztatott ajándékozni.

Erdélyben az Aranyos Szék megürűlt Fő kir. Birói hivatalát Felséges Királyunk T. Felső Szálláspataki Mara Jósef úrnak kinevezése által méltóztatott kegyelmesen betőlteni.

Fiaink és leányaink, az elsők a' T. T. Kegyes Oskolák Szerzetebeli Atyáknak szorgalmatosságok, az utóbbiak pedig az Angliana Intézetet tartó Szűz Szerzet fáradhatatlan törekedési alatt vezéreltetve, a' lefolyt oskolai esztendő végezetével, e' napokban adták előmeneteleiknek bizonyságait. Háladatlanok volnánk ha eggyik vagy másik a' T. Rendtől megvonnánk tartozó köszönetünket kimutatott szorgalmaikért; valamint a' szülei örömet fojtanók el, ha nyilvánvalóvá nem tennők, hogy illy iparkodások mellett lehetetlenség minden jót nem reménylenünk magzataink boldogúlásáról. Áldás az Igazgatóságra; áldás az Igazgatóságot lelkesítő Felségre; midőn azok illy eggyüve munkálódva igyekeznek a' nemzeti boldogság örökösítésén.

Második Félesztendő.

E' folyó hónak 17-dik napján nyerte el a' pesti magyar kir. Tudományok Egyeteménél az Orvos Doctori borostyánt szokott ünnepiséggel T. Pásztvy Antal úr. Az e' végre készített derék értekezése a' titt. úrnak „de vita, ac modo eam prolongandi" tzímet visel; ajánlva vagyon Tekintetes Tudós Stáhly Ignátz Orvos Doctor 's a' t. úrnak. Midőn előbeszédje szerént is a' józan principiumairól ösmeretes Hufeland nyomdokit követi a' jól készült értekezés; méltán reménylhetjük, hogy az ifjú Orvos Doctor úrban a' szenvedő emberiség igazi barátját 's jóltévőjét találandja fel.

Folyó Kisasszony hava 8-dikán tartatott Péteriben az Ágostai Vallást követők 's Ns Pest Vármegyében lakozók részéről Esperestségi Gyűlés, Esperestségi Inspector Tettes Bernáthfalvi Földvári Földváry Miklós, Pest Vármegye Szolga Bíró 's több T. Ns Vármegyék Tábla Biró, — Ozori és Kohanóczy Ottlik Sándor több Ns Vármegyék Tábla Biró egyszer'smind Decanalis Inspector — és Thaisz András, mint Esperestségi Ügyvéd — urak jelenlétekben. A' szavak zárt levelkékben adattak, mellyek felbontatván, a' választás e'képpen nyilvánodott: 1) Fő Esperestnek (Senior) Nagy Tiszteletű Mikulás Dániel Aszódi

Predikátor 's volt Al-Esperest. 2) Al-Esperestnek (Con. Senior) Nagy Tiszteletű Esztergály Mihály Péteri Predikátor volt Fő Jegyző. 3.) Fő Jegyzőnek: Tiszteletes Sárkány Sámuel úr Egyházi Pred. 4.) Al-Jegyzőnek: Tiszt. Knar Jósef úr Hartai Predikátor. 5.) Árvák és Özvegyek Nyug pénzi Intézet Beszedője: megmaradt Tiszt. Kalchbrenner Jósef Pest 's Budai Pred. 6.) Esperestségi Beszedő: Tiszt. Szeberinyi András Maglódi Pred. hivatalában megerősíttetett. 7.) Decanusok lettek: a' Czinkotai Kerületben: T. Melczer János R. Keresztúri Pred.; a' Pilisiben: T. Jakubovits Pál Czeglédi Pred.; az Aszódiban T. Braxatoris Károly Acsai Pred. megmaradt; a' Soltiban hasonlóképpen hivatalában megerősíttetett T. Sárkány Samuel, a' ki egyszer'smind Fő Jegyző. 8.) Szónok lett: Tiszt. Hajnal János Ketskeméti Pred.

A' Gyűlés előtt Sz. beszédet tartott Bényei Lelki Pásztor, Tiszt. Horetzky János úr, Luk. 11. v. 17. szavaiból magyar nyelven; valaminthogy tavaly, az előbb szokásban volt római helyett az iratokba is behozódott a' nemzeti, mellyen a' Jegyzőkönyv is vitetik.

Az erdélyi vizek kiáradásáról 7 szám alatt indúlt Levelünkben közlöttük a' mit az Erdélyi Híradóból szomorúan tanultunk; most eggyik TT. Levelezőnk írását adjuk, következendőképpen:

Az Olt vize, melly a' Kárpátnak Tarko nevű eggyik oldalából forr ki, és Erdélynek déli felét a' veres toronyi oláh szélig, többi szárazzától elhasíttja, a' Juliusi sok essőzések miatt a'nyira megáradott, hogy forrásától fogva Miklósvár általi elleni Dunába való ömléséig megbetsülhetetlen kárt okozott, a' fű, széna, és gabonában. — Nevezetesen Fogaras vidékén maga és a' Havasi patakok eláztatták, iszapolták, 's így semmivé tették a' nyári szép reményű aratást, megszaggatták a' vízi, pataki és országúti hídakat, réveket, 's még a' Fogaras és Galatz között lévő lábatlan íves hídat se kímélte meg a' feldagadott Olt, mellyet építésétől fogva e'dig még meg nem sértett. Ezt a' hídat ugyan mesterséges alkotmánnya a' dagályos habok között is meghagyta valamennyire; hanem a' Galatz felől való végéből, a' töltés kiszakadozott. — Még illyen vízáradásra nem emlékezik az Olt meljékén most élő emberiség.

Ezt a' vízáradást, és a' hosszas esőzést követte egy nagy havazás, melly a' Fogarasi Havasokat téli módra fehéresítette, és a'nak hidege az egész környéket szigoritotta. — Ezek miatt szegények e' tájékon a' tavaszi vetések, — késett a' léhás aratás, — nehezen bétakarítható, mind az iszapos, mind az iszaptalan széna; mert ritka nap telik híves esső nélkül, úgy a'nyira, hogy igazi nyári napot még az idén nem látott ez a' környék.

Zágrábból írják, hogy azon tájakon mult holnap folytában sok villám tsapások történtek; nevezetesen 19 kén Alsó Lomnitzán, melly Helység Nemességből áll, két személy a' mezőn lovakat legeltetve, látják a' tornyodzó fellegeket; hogy tehát a' zivatar előtt haza futhassanak, lóra kapnak, 's már éppen a' falu végén előre rugtatva az e'dig hátúl nyargalt reá kiált pajtássára hogy tsak iparkodjék, és ezen szóra a' dördület lesujtotta lovával eggyütt a' hátra maradtat. Le szédült lováról a' megmaradt is; de tsak hamar magához jött, és segítségért futott: azonban, minden feleleveníttésre fordított módok foganat nélkül maradtak. Hogy égi háború idején minden sebes futás, izzadtságba jövés, élő fa alá vonúlás veszedelmes légyen, hijjába ismételtetik a'nyiszor. Kőhíd-Gyarmaton is Ns Esztergam Vgyében nem rég így sujtotta le a' villám a' sebesen nyargaló mészárost, és a' lovát széljel vetette.

B é t s.

Ő ts. kir. apost. Felsége f. e. Aug. 6-dikán költ felséges határozása szerént, az ottani Dekánság fő Hivatalához a' theologiai Tudományok Igazgatójának és azon tudományokban Előterjesztőnek TT. Pletz Jósef Kegyes Oskolák Szerzetebeli Atyát, Kormányszéki Tanátsos ranggal; valamint ugyan azon Szerzetbeli T. Atyát Hallaschka Cassiant, Prágában a' Természet Tudománynak volt Tanítóját a' filozofiai karban Előterjesztőnek és Igazgatónak kinevezni méltóztatott, kormányszéki Tanátsos ranggal és fizetéssel; az Ens-en aloli Austriában e'dig volt Oskolák Igazgatóját és a' Tudományokra ügyelő udvari Biztosság Tagját Fő Tiszt. Lang Ignátz Nagy-Váradi Kanonok urat, tulajdon kérésére ezen Hivatalától felmenteni, 's felséges tetszésének kijelentésére Sz. István Rendjének kis keresztjével megajándékozni méltóztatott, helyébe Fő Tiszt. Ruttenstock Jakab urat nevezve, ugyantsak kormányszéki Tanátsos ranggal.

Nagy előléptetések történtek a' vitézlő Rendnél is, a' többek között B. Csollich Márton Feldmarschall Lieut. Hadi Igazgató lett Felső-Austriában; az Obesterekké 's Obrist-Lieut.tokká lettek között B. Radossevich Ns Gyalog Ezredjében Csek Jósef; Hejdenbergi Hermány Ferentz az oláhiliriai Ns Ezerednél; Lovag Martini Antal az Esterházi Ns Gyalog Ezerednél; a' Szardiniai Király nevet viselő Ns Huszár Ezerednél Markusfalvai Marjássy Károly; Köszeghi Mártony Károly az Ingenieur-Karnál. A' Majorokká lett Kapitányok közűl Wallje-Szakai Grof Karaczay Jósef; Bistrai Aaron Ferentz; Gyarmathai Sándor Károly; Dietrich Mihály 's a' t. Fizetéssel lépett nyugodalomba B. Mecséry János, előbb Felső-Austriában volt Hadi Kormányozó; úgy nem különbben Radischits Mojses e'dig Major, Obristlieut. ranggal. Futtaki Grof Hadik András, Lovasság Grlissa Würtembergi kir. Fridrich Rendet nyert 's a'nak viselésére ts. k. Megeggyezést; Márffy 'Sigmond több másokkal Orosz ts. Sz. Anna Rendet; Márffy János pedig ugyan tsak Orosz ts. Sz. Wladimir Rendet, mindnyájan ts. k. Megeggyezést azoknak hordozhatására.

Nagy Britannia.

Az Alsóház Julius 28-diki ülésében Spring Rice úr azon helyes észre vételt tevé: melly szép és hasznos volna ha Anglia és Frantzia Ország a' két nemzetnél világot látó minden tudományos munkát nehány példányokban egymással évenként kitserélnék. A' parlamenti irományok, úgymond, már e'dig is költsönösen kitseréltettek; de óhajtandó tovább menni a' dologban, 's olly intézkedést kezdeni, hogy minden Frantzia munkából nehány példány Angliának több nyilvános helyein tétetnék le, 's ugyan ez történnék Frantzia Országban az angoly nyomtatványokkal. A' kivitel pedig Angliára nézve a'nál könnyebb, minthogy az Aberdeeni Universitás just tart magának az Országban kijövő minden nyomtatványok egygyét példányához; de ezen jussát 500 font sterlingért szívesen által engedné. Ő tehát (Spring Rice) eggy ez iránti bill behozására engedelmet kér. A' parlament engedett Spring Rice úr kérésének; a'nyival inkább, mivel a' példányoknak az Universitáshoz való adatása igen terhes adó, 's hasznosabb azokon a' frantzia literatura minden műveit szerezni meg.

A' Court Journal írja Jul. 28 dikáról, hogy az előtt kevéssel Berry Hertzegné ösméretlenűl Londonban járt, és hogy elfogadására Leopold Király vólt mezei jószágán tétettek nagy előkészületek.

Londonban két német újság kezdett a' múlt hónapban megjelenni; eggyik „der teutsche Anzeiger," másik „die deutsche

)(

Sonne“ tzím alatt. Amaz politikába vegyűlni nem akar; ez pedig nem kevesebbet, mint Lengyel, Olasz, és más mellék országok függetlenségét vette arányozatba: mert „Mind a'dig! úgymond, míg az e'féle mellék tartományok az önkénynek hódolnak, Német országban szabadság nem lehet.“

Dr Curtis, Irland Kath. Primássa életének 92-dik esztendejében meghólt.

Angoly levelek jelentik Jerseyből, hogy szembetűnő frantzia flotta gyűl öszve Cherbourgnál.

Az Alsóház Jul. 31-diki ülésében a' kereskedő levelek hamisítását illető bill másodszor olvastatott fel.

Az Irlandi tori levelek ismételve adják azon hírt, hogy Stanley és O'Connell urak közt titkos eggyetértés uralkodik, 's hogy az irlandi tized bill az idén a' Felsőházon keresztűl nem megy. Ez azon viszonszolgálat, mellyet a' Ministerek „a' pártos negyveneknek“ az orosz hollandi adósság ügyében kimutatott készségekért tesznek. A' Felsőháznak Aug. 1-sőjén tartott ülésében ezen adósságot érdeklő bill, harmadszor olvastatott fel.

Az Alsó házban Aug. 1-ső napján Lord Althorp azon Ház Elölülőjének 4 ezer, halála után pedig fiának 3 ezer font sterling pensiót kivánt határoztatni. Hume úr azt nyilatkoztatá, hogy bár akárhány jeles férjfiak tsupán betsületből felvállalják ezen hivatalt, 's bár a' pensió ajánlat e' tisztség tekintetéből egésszen új rendszer; még sem mond ellent a' nemes Lord javallatjának. Minekutánna a' javallat helybenhagyatott, 's Stanley úr kérte a' Házat, hogy az az irlandi tizedbill ügyében Biztossággá változnék; Ruthven úr állott fel: Az irlandi Eggyház úgymond, azon bill által hadviselő Eggyházzá, 's ollyá válzik által, melly népét nem vallásos kötelességeiben oktatja, hanem elnyomja. Békés gyülekezetek tartatnak e' tárgy felett Irlandban, 's azon eszközök, mellyek azoknak széljel űzésére használtatnak, önkény tettei, 's az Országnak igazi kigunyolása. A' Kormány most az irlandi nép megengesztelését tartoznék tzélbavenni; de azon eset éppen fenn nem forog. Ha továbbra is ez útat követi az Igazgatás; minden valódi irlandus az unio visszahuzását fogja kívánni.“ Majd midőn több mellék javallatok el nem fogadtatnának Macnamara Major azt mondá: Mindeggy előbb vagy utóbb által menni a' billnek; az irlandi nép tsak ugyan semmi tizedet sem fog fizetni; az ő barátját Butler Ezredest a' Kilkeny Grófság Alispányságától megfoszták azért, hogy eggy tized elleni gyülekezetben Elölülőséget viselt (lásd 10 sz. lev.); ha ő (Macnamara) haza megy, a' legelső tizedet érdeklő gyűlésben megjelenend, bár kitörűlje ötet vagy se a' Kormány a' Tisztek sorából.

Frantzia Ország.

Aug. 1-sőjén a' Királynál ebédeltek Dona Maria Királyné, a' Bragaganzai Hgné, és Loulé Marquisné (ez húga D. Pedrónak) a' kinek ez előtt nem régiben született tsetsemőjét a' Sz. Keresztségre vitték a' Király és Királyné.

A' Moniteur adja f. h. 3-dikán, hogy Duc de Choiseul, a' Királynak hadi segédje előtte való nap indúlt meg a' határ szélek felé, hogy Ő Felségét a' Belgák Királyját elfogadja: ugyan a'kor adja a' Moniteur azt is, hogy a' házassági öszvekelés Aug. 9-dikén bizonyosan véghez fog menni. Aug. 5-dikén fog kiindúlni a' Belgák Királyja Brüsselből, Valenciennesbe ebédel, Crambrayban hál; más nap St Quentin-en keresztűl útazva Compiegnébe délre meg érkezik. Leopold Király kísérete 8 udvari személyből fog állani, és Lehon úrból, a' teljes hatalmú Követből; szolgálatjára 14

személy leszen vele. — Emleget a' Moniteur több kineveztetéseket; a' többek között 34 Al-Praefectet. Lyonba egy királyi Rendelés ment az ottani nemzeti őrseregnek újoni rendbe állítása végett. Aug. 4-dikén 19 en haltak meg Párisban a' Cholerában.

Portugallia.

Új nevevezetes történeteket innen nem írnak; hanem az elmúltakat felvilágosíttó iratokat közölnek. — Lizabonából Jul. 21-dikén: Sem újságaink, sem magános leveleink nem terjesztenek valamelly nevezetességet. A' tengerről vettük azt a' tudósíttást, hogy a' támadó tábor napról napra erősödik, és a' királyi hatalmat magára vonttól nem sokat fél. Ezt bizonyítja D. Pedronak azon tettje is, hogy Ő Sartori Admirális hadi hajóitól elválva merészel maradni; a' ki tegnap ide érkezett. Hajós seregét két nagy fregáta, két brigg, három korvet, egy goelet, és két felfegyverkezett szállíttó hajó teszi. Elejénte azt gondolták, hogy kiszállást akar próbálni, a'ra nézve azonnal a' parthoz parantsoltak mintegy 3—4 ezerre telő gyalogságot; de tsak hamar által látták az igazságot, midőn az idegen Hatalmasságok Consuljai ezen írást vették: „Ő leghívségesebb Felsége Dona II. Maria Királyné tengeri erejének Vice-Admirálissa, betsületjének tartja uraságodat a'ról tudósíthatni, hogy Ő Felségének a' Braganzai Hgnek, mint Portugallia Regensének parantsolatjára, a' Lizaboni és Setubali kikötők ostrom alatt lévőknek hirdettetnek." — Ezen tudósíttás és hadi erőnek megjelenése megfélelmtette a' Miguelistákat, a' kik valóban azon hiedelemben valának, hogy D. Pedro semmit sem tehet. Ők a' környűlállásokból azt következtetik, hogy az Oportói állásnak igen erősnek kelletik lenni, minthogy a' hajós sereget e'nyire botsáthatta magától. Mint bizonyosat beszéllik, hogy Dom Miguel hajós serege kifog amaz ellen menni; melly ha bár népesebb is ama'nál, de a' hajókon lévő népség, mellyet tsak a' napokban fogdostak el Lizabona útszáin, semmit sem ér. — Ma terjedt itt az a' hír, hogy Pederneira-nál, melly innen 18 lieunyire van, 4000 főre telő sereg szállott ki Santa-Marta Grlis és Povoas hátok megett. — Melpomene frantzia fregata tegnap elhagyott bennünket, és visszatért Frantzia Országba.

A' Memorial bordelais előadása szerént, bizonyos fiatal Spanyol Tiszt, Grof Espanna unoka öttse, vala kiküldve, hogy tartaná szemmel a' portugalli történeteket és nép hajlandóságát. Oportóban meglepettetvén D. Pedro seregeinek kiszállása által ott szorúlt, 's nem volt egyébet mit tenni, mint megjelennie D. Pedro előtt. Egész szelídséggel fogadta az ifjú embert 's így szóllott hozzá: „Hogy itt légyen, azt én jól tudtam, küldettetésének okát is tudom; mellyet hogy a'nál biztosabban hajthasson végre, ha úgy tetszik fő hadi szállásomat mindenkor követheti, így legbizonyosabb hireket küldhet megbízottjaihoz." — Ezen Tiszt visszatért Madridba, Dona Maria Királyné nevében kiadott úti levéllel.

Német Alföld.

Az angoly Courier Aug. 3-kán írta: „Az öt Hatalmasságoknak Képviselői múlt Kedden gyűltek öszve a' külső dolgokra ügyelő Osztályban; és a' hollandi Király által adott nyilatkoztatásnak hosszú visgálata után azt, a' nyilatkoztatást, eggyesült akarattal a'ként módosították, hogy azt Baro Zuylen, Ő Felségének a' németalföldi Királynak Meghatalmazottja, bizonyosan helyben fogja hagyni. Minekutánna e' szerént a' módosíttásról megeggyeztek, a' Conferentia Tagjai Protocolumot készítettek, azt aláírták, 's a' mint értésünkre esett tegnap Calais-on

keresztül Brüsselbe küldötték, hogy ott a' Belgák Királyja elejébe terjessztessék: mint bizonyosat reménylik azon leendő megnyugvását, 's így a' dolgok egynehány nap alatt vég elintézést nyernek. Sir R. Adair megkerestetett Lord Palmerston által, hogy adja elejébe Leopold Királynak, hogy szükséges légyen ezen utolsó Protocolumi határozásban neki is megeggyeznie, melly a' hollandi előterjesztést módosítja, és a' Conferentia már megállapította és elfogadta. Ezen új Eggyezkedés sarkalatos pontokban eltávozik a'tól, a' mellyet előbb terjesztett a' Conferentia a' hollandi Király elejébe. A' hollandi Király a'nak első alaptételét, az Antwerpenből időhaladék nélkül való kitakarodást, átalánosan megvetette. Nem akart Biztosságot kinevezni a'nak megvisgállására: mennyi essék az elenyészett tartozásból == Amortisations fond — Belgiomra; ellenben megeggyezik a'ban, hogy a' követelt tartozásnak egy részével felhagyjon, mellyet Belgiom volna köteles fizetni. Nem akar a'ban meg eggyezni, hogy a' földközi vizein szabad legyen a' Belgáknak a' hajókázás; de megengedi azt vám fizetésért. Más oldalról, el áll előbbeni kívánatjától, hogy az adósságok tőkésíttése sine qva non légyen; ígéri, hogy Belgiom határairól azonnal kimegyen, mihelyest az Eggyezkedés alá leszen írva, és készületek lesznek téve, hogy e'nek minden pontjai teljesedésbe menjenek. — Minthogy a' belgiomi rendkívűlvaló Követ Goblet Grlis, Uralkodója nevében vonogatta magát akármelly más Eggyezkedésbe botsátkozni, mellynek nem Antwerpennek haladék nélkűl történendő elhagyása az alapja, tehát utasíttásokat adott a' Conferentia Brüsselbe, hogy Van de Weyer úr küldettessék Londonba vissza, a' kiről hiszik is, hogy nem sokára megfog ott jelenni. Záró szavai az újságnak ezek: „De e'nek sints hatalma más alapon alkudozni, hatsak a' Házaktól, vagy pedig a' Királytól mint az egész felelet terhét magára vállalótól, e're megbízása nem lészen."

A' Brüsseli újság Aug. 1sőjén írta: Tegnap délután hatodfél órakor érkezett ide a' Király a' Szász-Kóburgi Hggel és a'nak két fiaival: még azon estve eggyütt dolgozott a' ministerekkel. — B. Loe Bétsbe indúlását siettette az, hogy Hg Metternich előre bizonyossá tette Lalaing urat, a' Követség Titoknokát, hogy Ő Felsége a' Cs. és Király jó szívvel fogadja a' Belgák Királyjának Ministerét; és mihelyest az Bétsbe fog érkezni, Ő Felsége is azonnal Követjét fogja indíttani Brüsselbe.

A' Király tegnap írta alá azon házassági eggyezést, melly Párisban Jul. 28-kán kőlt, és követségi képviselő Mosselmann úr által Párisba vissza küldötte. Következendő vasárnap fog kihírdettetni a' város Házánál, az eggybe kelés pedig 9-dikén ünnepeltetik. — A' kereskedésre ügyelő Hivatal, melly Antwerpenben tartja űléseit, az Előlülő, Al-Előlülő és Titoknok által aláírt előterjesztésében a'ra kéri a' Királyt, hogy a' 67-dik Protocolumot el ne fogadja.

Török Birodalom.

Konstantinápolyból Jul. 23-dik. Itt, e' folyó h. 21-dikén írattatott alá egy Protocolum, mellyben a' Porta, Görög Ország határszéleinek kiljebb terjesztésében megeggyezett, a' londoni Conferentia kívánatai következésében. E' szerént kifog terjedni a' határszél az Artai tengeröböltől a' Voloi tenger öbölig; és most újra megösméri a' Szultán Görög Országnak függetlenségét. Ugyan az nap készült még egy másik Protocolum is, mellyben a' lemondott földért bizonyos somma pénz bátorságosíttatik a' Porta javára Görög Ország részéről. A' három eggyezkedő Hatalmasságok kezeskednek ezen kárpót-

lásért, melly negyven milio piasterre fog menni, ha Londonban szükségesnek fog ösmértetni, hogy Görög Országnak határszélei az említett helyig terjedjenek; de tsak tíz millio kárpótlást fog nyerni a' Porta azon esetben, ha a' határszél Zeytunin alól kezdődvén Artánál végeződni fog. Akár eggyik, akár másik esetben, a' fel jebb kitett eggyezés fog megállani.

Syriából nagyon leverő tudósíttások érkeznek; a' minthogy itt átalános tsüggedtség is uralkodik: a' Szultán táborában nagy az erköltstelenség, és gyakoriak az általszökések. Aggodalomban vannak a' fő város tsendessége felől, ha ezen rossz hírek közönségessé lesznek.

A' Szerviai szélekről, Jul. 26-dikán. Boszniában újra lázzadni kezd a' békételenkedés lelke, 's félős, hogy minden órán ismét átalános felkelésre ne változzék a' dolog. A' Törökök nagyon rosszúl ügyelnek a' közbátorságra, és tsak látni sem akarják azon gonoszságokat, mellyek szemek előtt mennek végbe. A' Montenegriták tsak jó alkalmatosságra várnak, hogy a' Porta hatalma alól kivonhassák magokat. A' mostani környűlállások között, nagy kétséget szenved, hogy vané a' Portának a'nyi ereje a'mennyi azon veszedelmek elhárítására szükséges volna, mellyek e' tájakat fenyegetik. Itt, tudják azt, hogy a' Szultánnak seregei Syriában nagy szorúltságban vannak; melly környűlállás ha a'ra fogja kénszerítteni, hogy Boszniából vigyen oda seregeket, aligha a'ra szolgálló jeladás nem lészen, hogy Bosznia újra fellázzadjon. — Sokat beszéllnek ugyan Szervia segítségéről; de az illyenek, nem ösmérik az itteni környűlállásokat: nem tudják azok; hogy Milosch Hgnek nints a'nyi tehetsége, hogy az egész Nemzet érdekleteit maga önkényesen határozhassa el. Igaz az, hogy a' Hg nagy hatalmat vett a' Portától az egész Tartománnyal bánni a' mint szeret; de kötve tartják őtet a' szokások, és a' törvények. Ezek, meg nem engedik neki, hogy az Éltesek = Wladikák — megeggyezése nélkűl katonákat szedjen, vagy pedig adót vessen. Az is igaz, hogy a' Szerviaiak előbb gyakran villongásban voltak Boszniával a' határszélek miatt; de az újabb időkben sok változások történtek: úgy hogy nehezen számolhat a' Török udvar Szerviának nagy segedelmére.

Még előbb ú. m. Jul. 10-dikén írták Konstantinápolyból. Nagy aggódás uralkodik a' Porta palotájában: Syriából igen nyugtalanittó tudósíttások érkeznek; az Egyiptomiak Acre elesése óta nevezetes előmeneteleket tesznek, Damaskust már elfoglalták. Miféle történeteknek leszünk mi itten kitétetve, ha az ellenek küldött tábor megverettetik, a'vagy ha tsak vissza vonúlásra is kénszeríttetik, ha ugyan Ibrahim Basa fogja használni tudni győzedelmét? Minden a' Szultán ellen zúdúlna; felelevenednék a' régi Jantsárok bosszúsága, és az hatalmas kitörésbe mutatkódzanék. Úgy beszéllik, hogy sietséggel szándékoznak Alexandriába követet küldeni, a' ki az itteni frantzia követtől ajánlást vigyen Jussuf Basához, Mehmed Ali meghitt tanátsadójához, hogy botsátkozzék alkudozásba. Az e'féle fogásoktól később keveset lehetne várni, minekutánna t. i. a' szerentse az egyiptomi fegyverek részére által menne. Meg kell adnunk nekiek azon igazságot, hogy őket könnyebben lehessen taníttani mint a' Törököket, 's nagyobb előlépéseket tettek az európai taktikában, mintsem emezek; bátrabbak az ütközetekben, és szorosabb fenyíttéket tartanak. Ezen utolsó tulajdonságok sokat nyert részekre Syriában; ott a' lakosok őket úgy tekintik mint védőiket, nem pedig ellenségeiket. — Ásiában a'nyi katonát szállíttanak hajón, a mennyit tsak lehet,

és nagy sebességgel szorgalmaztatják meneteleket a' had piatzára; hadi készületeket is visznek hajókon, mind azon tábor számára. A' mi sorsunk valóban siratandó; tizenkét esztendő óta nints nyugtunk, és az az erőlködés a' mit ki kell állani Tartományjainknak, igazán leírhatatlan. Európában kevés ország tehetne hasonló áldozatokat; de most már itt is minden a' vég pontra hágott, 's úgy látszik hogy ott vagyunk, a' hol a' legjobb akarat is elakad a' teljes lehetetlenségekben. Úgy hiszik sokan, hogy a' Szultán átalános felfegyverkezést fog parantsolni; de jól meg kell fontolni előbb a' dolgot: a' nyomorúság sokkal közönségesebb, mintsem minden rosszat ne kellene előre feltenni az illy nyers, zabolátlan tsoportokról, mellyek tsak zsákmányra mennek ki, eggy helyesen rendelt és fenyíttéket tartó tábor ellen pedig semmit sem tehetnek. Talám elérkezett azon pillantat is, mellyben a' Szultán már örömest felvenné a' költsön segedelmét; de a' mostani környülállások között ki adja vagyonát költsön olly Országlásnak, a' mellynek kintstári jövedelmei a' leg nyomorékabbúl kormányoztatnak?

Görög Ország.

E' sokat hányattatott Tartomány jövendő sorsának elrendeléséről illy forma Eggyezkedést terjesztett a' britt Alsó-Ház elejébe Aug. 2 dikán Lord Palmerston: 1.) Czikkely. Nagy Britannia, Frantzia ország és Russzia, Görög ország Fejedelemségét, Otto Fridrich bajor Hertzegnek ajánlják. 2.) Czik. A' bajor Király kis korú fiának nevében a' Görög országi uralkodást az alább írtt feltételek mellett elfogadja. 3.) Otto bajor Hertzeg „Görög Ország Királyja" Titulust fog viselni. 4.) Czik. Görög Ország, Otto bajor Hertzeg uralkodása és a' három Udvar kezzkedése alatt monarchiai és független Státust fog képezni, az 1830. Febr. 3-dikán a' mondott Udvarok által aláírtt, Görög Országtól pedig, és az Ottomani Porta által elfogadott Protocolum feltételei szerént. 5.) Czik. Görög Ország határai lesznek, mint azok az 1831. Sept. 26-diki Protocolum kivitelére a' három Hatalmasság által az ottomani portával újabban kezdett munkálatok következésében rendeltetnek. 6.) Czik. Görög Ország Királyja a' kérdéses Eggyezkedésben mint kötelezett fél jelenik meg. 7.) Czik. A' három Udvar hathatósan fog befolyni a' vele egybeköttetésben lévő Státusoknál, hogy Otto bajor Hertzeg, mint Görög Ország Királyja azok által elösmértessék. 8.) Czik. A' királyi korona és méltóság Görög Országban örökös, és Otto bajor Hertzeg törvényes maradékaira az elsőszülöttség rendén fog szállani. Ha pedig a' most nevezett Hertzeg egyenes és törvényes maradék nélkül halna meg, a'kor a' görög korona ifjabb testvérjére, 's a'nak egyenes és törvényes maradékaira megy által. Semmi esetben sem köttethetnek egybe a' görög és bajor koronák. 9.) Czik. Otto Hertzeg, mint Görög Ország Királyjának nagykorusága azon időpontra határoztatik, midőn ő 20 dik esztendejét betöltendi, az az: 1835. Jun. 1sőjére. 10.) Czik. Görög Ország Királyja kiskorúsága alatt, az ő fejedelmi jussait egész kiterjedésekben egy Regenség fogja gyakorlani, melly a' bajor Királytól kinevezendő három Tanátsosból álland. (Folyt. követ.)

Legújabb Hírek.

A' Tajo és Setubal városa bezáratott.

A' frantzia kir. Familia e' f. h. 5-ikén érkezett Compiegnébe.

Gral Tiburce Sebastiani az északi sereghez útazott.

A' görög határokat érdeklő protocollum Jul. 21-dikén íratott alá Konstantinápolyban.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Petrózai Trattner J.M. és Károlyi I. Könyvnyomtató-Intézetében,
Pesten Országút (B. Orczy ház 531. sz.)

Sajtó alatt van:

Auróra 1833.

Szerkezteti Bajza. — 4 Képpel.

Hazai Vándor 1833.

Szerkeztette Károlyi István.

***3-dik esztendei Folytatás.* — 2 Képpel.**

Pesti Könyváros Wigand Ottónál
a' Váczi útszában 39. sz. alatt találtatik:

DE TESTAMENTIS.

Auctore Em. Ant. Svaiger,
8vo Veszprimii 1832. comp. 24 kr. C. M.

Híradás.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' megüresült Esztergami Érsekség Javaiban jövő Sz. Mihály havában következendő haszonvételek árverés útján, a' többet ígérőknek a' jövő 1833-dik eszt. Januarius 1-ső napjától kezdve, három egymás után következendő esztendőkre haszonbérbe fognak adattatni, j lessen: Sz. Mihály hava 3-dikán Érsek Újvárban az Uradalom író házában: A' Morva Országból, és Slesiából Pestre vezető úton Pérbete nevezetű helységben lévő, emeletre építtetett, 4 vendég szobából, és 40 lóra való istállókból álló Vendégfogadó, mindennemű italoknak egyedül abban való kimérésével, nagy kiterjedésű házi kerttel, 60 pozs mérő alá

Második Féleztendő.

való három vetőre felosztott szántó földekkel, és 1 hold kaszálóval, nem külömben 2 hold kukuritza, és kender földdel. 600 váltó forint bánó pénz letétele mellett.

Ugyan azon hónap 17-dikén Esztergam vízi várossában, az uradalom Iróházában: a' repülő híd arányába helyheztetett 4 vendég szobából, és 24 lóra való istállókból álló szigeti vendégfogadó, mellyben az uraság bora egész esztendőt által mérettetik. 100 váltó forint bánó pénz letétele mellett.

Párkányban, a' Mészárszék, hozzá való lakással, és házi kerttel, 9 hold szántóföldekkel, 3 hold kaszállóval, $\frac{1}{8}$ hold kenderföld, és 2 $\frac{1}{2}$ hold kukuriczással, 70 Vft bánó pénz letétele mellett.

Nyerges Újfalun, a' Mészárszék hozzá való Lakással, és házi kerttel, nem külömben 6 hold szántó földekkel, 4 hold kaszállóval, és $\frac{1}{4}$ hold kenderfölddel 203 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Süttőn a' mészárszék hozzá való lakással, és házi kerttel, 2 $\frac{1}{2}$ hold szántó földekkel, 5 hold kaszállóval, és $\frac{1}{8}$ hold kenderfölddel 45 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Bajtán, és Leléden, öszvekaptsolva a' mészárszék lakással, és 5 hold szántóföldekkel, banópénz 20 V.frt letétele mellett.

Bútson, a' pálinka főzés, és mérés 75 V.forint bánó pénz letétele mellett.

Bernetzén a' pálinka főzés, és mérés, 16 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Motson a' kereskedő bólt, hozzá tartozandó lakással, és házi kerttel, 58 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Ugyan azon hónap 19-dikén Motsán az uradalom Iróházában: Kavalhát nevezetű rétből, és nádasból álló 300 hold darab Keszegfalvának szomszédságában Komáromtól nem messze. 90 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Bálvány Szakállosi Pusztának 100 hold egyedűl rétségből álló felső része, Császár rét nevezetű alatt, 111 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Ugyan azon hónap 24-dikén Deitázon Nógrád Vármegyében, ugyan az uradalmi iróházban: vadkerti határban 4 kerekű az urasággal, és várossal közös malom, 6 $\frac{1}{2}$ hold szántóföldekkel, és két hold réttel. Gabona árenda fejében.

Ugyan azon hónap 26-dikán Nyitra Vármegyében fekvő Czétény helységben az uradalom iróházában: Nagy-Kéren a' kortsma, lakással eggyütt, mellyben az uraság bora félesztendeig, az árendás pálinkája pedig egész esztendő által mérettetni szokott, hozzá tartozandó 14 hold szántóföldekkel, és 2 hold réttel 82 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Nagy Kéren a' mészárszék hozzá tartozandó lakással, 15 hold szántóföldekkel, és 2 hóld réttel. 75 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Verebélyen a' pálinka szabad mérése, és árultatása 87 V.frt letétele mellett.

Ahán, a' mészárszék, hozzá való lakással, és egy mérő alá való szántó földdel, 25 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Ugyan azon hónap 27-dikén Egerszegen Nyitra Vármegyében; az egerszegi határban való vadászat 3 Vfrt bánó pénz letétele mellett.

Mind Sz. hava 1.ső napján, a' pozsonyi érseki iróházban: Csalóközben Pozsonytól 1 $\frac{1}{2}$ óránylra fekvő felső Csölle nevezetű helység határja szomsédságában az öreg Duna mellett, egy darab legelő Jagdwaldl nevezet alatt 33 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Ezen haszonvételek kibérlése czikkelyeit az illető uradalmi tisztségeknél meg lehet látni. Budán Kis Asszony hava 3-dikán.

Jelentés.

(1) Méltóságos Grof Károlyi György Úr jószágai kormánya' részéről közhirré tétetik: hogy a' N. Károlyi fáczány- és Mérki vadas-kertekben ez idén szabad intézetre maradó 60 darab vad sűldő (frischling) 6 for. 12 kr. pengőben a' lőpénzzel együtt, és 500 darab fáczány 1 ft 16 kr. pengőben szintén lőpénzzel, darab számra értve, a' folyó évi September elejétől kezdve folyvást eladandó. A' venni szándékozók méltóztassanak e' részbeni szándékjokat N. Károlyban az erdészi hivatalnál kijelenteni.

Nagy, és Főlerakóhelye a' Templomi Ékességeknek.

(2) Pesten a' Váczi útszában az Amornál 26-dik szám alatt Fries Antal 's Társasága cs. k. priv. Selyem-szövet Fabrikájának lerakó helyén készen találtatnak nagyobb mennyiségben több száz darab Templomi Ékességek' fajai, u. m. Pluviálék, Dalmatikák, és Kásulák; akár egész, akár fél, vagy közönséges ékességekkel gazdagítva, ezen kívűl, minden lehető Reverenda matériák, ú. m. Schvamillionok, Gros de Naples, Brünelek, Scottok, 3 Drátok, 's a' t. egész, és fél gazdagon virágokkal himezve Templomi matériák, igaz festékű, és közönséges Damaszt Zászlókra, finom festékű Karmazsin, 's Ibolya Gros de Naples és Moir, Quadrátok, Kapucziumok, Kamaurák, és Övek, mellyeket a' Fő Tiszt. Papságnak a' legillendőbb Fabrikai áron alázatosan ajánlják

Fries Antal és Társa.

Kályha lerakóhely.

(2) Alól nevezett, alázatos köszönetét téve azon általános Bizodalomért, mellyel eddig szerentsésíttetett, ezennel illendően jelenti, hogy a' most beállandó Pesti Országos vásárban, kölönös válogatott kályha neműket, mellyek mind a' legújabb ízlés szerént készűltek ékes tzirádákkal a' legjobb nemű agyagból, a' lehetősségig ótsó áron fog a' Dorottya útszában Wurm úr háza mellett (Wurm Hof) lévő erakó helyében árúba botsáttani, mellyekkel magát alázatos bizodalommal ajánlja Pesten Kis Asszony Hava 13-dikán 1832.

Krenn Sebestyén,
polgári Kályhás mester.

Hirdetés

(3) T. Pest Vármegye részéről köz hírré tétetik, hogy e' folyó 1832-dik eszt. Kisasszony hava 23-dik napján Pesten Udvari Házánál délutáni 3 órakor 100 pokrótz, 200 lepedőre, 60 szalmazsákra, 60 szalmavánkosra való vászon, közönséges kótyavetye útján lészen veendő azoktól, kik az efféléket legjutalmasabb árron fogják felválalni.

)(

Hirdetés.

(2) A' Nagy Mélt. kir. Magyar Udvari Kamara rendeléséhez képest árverésen kiadandó használásra botsáttatnak ez idén a' Bátsi kamar. uradalmokban a' gubats makk, és vadon termő gyümöltsből várandó hasznok, és pedig:

Az Apathini kam. uradalomban f. e. Aug. 21-dikén Apathinban.

A' Palankai kam. uradalomban f. e. Aug. 23-dikán, Palankán.

A' Szantovai kam. uradalomban f. e. Aug. 27-dikén Baratskán,

mindenütt reggeli szokott 9 órára lévén határozva az árverés ideje.

Ezekre nézve az árverésen megjelenni akarók útasíttására előre megjegyeztetik, hogy az e'féle haszon reménylések ez idén az Apathin kam. uradalomban jók, a' Palankaiban középszerűk; de a' Szantovaiban alább valók. Egyéb aránt a' termés bötsűjét, mind a' Zombori kam. Igazgatóságnál, mind pedig az illető Hivataloknál előre is meglehet látni. Mellyekhez képest a' részt venni kívánók 10 pCent bánat pénzzel előre felkészűlve, illendően meghivattatnak.

Költ Budán Aug. 9-dikén 1832.

Hirdetés.

(3) A' Bécsi Cs. Kir. Porczolán, és tükör fabrikák Directiójának van szerencséje jelenteni, hogy ő az idei János fővételi vásáron, és ugyan 1832-diki Augustus 21-dikén kezdve az azt követő napokon a' szokásban lévő reggeli, és délutánni órákban „a' Magyar Királynál" lévő szálában készen lévő kimustrált portékáiból több étel, és kávé asztali edényeket nyilvánságos Licitatio által azonnal teendő készpénzbeli fizetésért el fog adatni.

Ezen árverésnek elvégeztével a' cs. kir. Aerarialis öntő Fabrikából bizonyos számú középszerű nagyságú tükrök fognak elkótyavetyéltetni.

Hiradás.

(2) Szabados Ketskeméth Várossában, az úgy nevezett Cassino Épületében, a' mellyhez kötve vagyon a' Traiteuri, Kávéházi, és bor mérésbeli Jus is, az árendálónak adandó szállással, kerestetik egy Traiteur, a' ki azon haszonvételeket, a' f. e. Nov. hónap 1sö napján általveheti. Azok tehát, a' kik a' fent írtt haszonvételbeli Jussokat kiárendálni kívánnák, a' f. eszt. Sept. hónap 1sö napjától fogva, ugyan azon hónap 15-dik napjáig, a' Cassinónak helybeli Directojánál magokat jelenthetik, a' hol egyszer'smind a' többi feltételekről, és kedvezésekről, az árendálni kívánó, környűlállásosan tudósíttatni fog.

Klopfinger János újjonnan épített Búza-hajója.

(2) Egy eladó Slavoniai száraz jó Tölgy fából, a' leg újjabb és legjobb formára épített 25 öl hosszú 26 Láb 3 hüvelyk széles Búza hajó, mellynek allja még Slavoniában, Teteje pedig itt Pesten egy híres Szegedi Soper mester által csináltatott, mostanság végképpen elkészűltt. A' kiknek talán szándékjok lenne azt megvenni, a' fellyebb említett tulajdonosnál magokat jelenteni méltóztassanak.

)(o)(

Jelentés

Pesten a' Hétválasztó Fejedelmekről neveztetett vendégfogadóról.

(2) Alól nevezettnek van szerentséje minden Fő Méltóságú 's titt. uraságoknak ezennel alázatosan jelentenie, hogy ő a' már régóta ösméretes, N. Szent Miklósi Gróf Náko Ő Nagysága tulajdonát, a' Hét választó Fejedelmekről neveztetett Vendégfogadót itt Pesten, több esztendőkre felvette árendába, és abba még e' f. e. Sz. Mihály napkor bele fog hordozkodni.

Ezen alázatos jelentése mellett szükségesnek véli még azt megjegyezni, hogy ő személyes felvígyázása alatt maga fogja vezetni mind azt, tulajdon dologhoz értésével és munkásságával, a' mi tsak egy Vendégfogadósra tartozik.

A' minden tekintetben szükséges rend és tisztaság sehol sem fog hibázni; a' számvetéseket minden útasok szobájára nézve, alólírtt, maga fogja készitteni; mellyeknek következésében, az ő országszerte ösméretes betsülete és rendszeretete, előre kezeskednek arról, hogy alapos békételenségre ok soha sem fog találkozni. Ezt azonban nem tsak személyéről ígéri; hanem ígéri minden hozzá tartozandóiról, hogy a' kívánatoknak megfelelés és azoknak betőltése fogja mindnyájokat az útazók iránt lelkesitteni.

A' Nagy Mélt. 's minden titt. útazó uraságoknak a' lehetségig teljesítendő megelégedések, és ebből származandó bizodalmok lévén fő arányozatom, ezen általam bérlett Vendégfogadóban, mindenkor betsültetésemnek fogom tekinteni azon szerentsét, ha hozzám beszállani méltóztatnak; de valamint ezt megösmérem, úgy teljes igyekezettel és tehetséggel azon is fogok lenni, hogy az egyszer így megnyertet mind megérdemeljem; mind állandóan megtartsam. A' ki megkülömböztetett tisztelettel vagyok Pesten Kis Asszony hava 15-dikén 1832.

A' Nagy Mélt. 's titt. uraságoknak alázatos szolgájok

Hauer Jósef Ferencz,
polgári vendéglő és egy kávéfőzés Tulajdonossa.

Híradás.

(2) A' N. M. M. udv. Kamara rendeléséből közhírré tétetik, hogy a' megüresült Esztergami Érsekség Javaiban, ezen 1832-dik esztendőbeli Augustus 15-kéig lenyirandó, mintegy 32 mázsából álló Bárány gyapjú, jövő Sz. Mihály hava 3-kán Érsekújvárban az uradalmi Iróházban árverés útján a' többet igérőnek elfog adatni, és az egész árának letétele mellett, azonnal által adatni. A' kiknek tehát szándékok vagyon ezen gyapjút megvenni, az említett napra és helyre ezennel meghivattatnak. 1832-dik esztendei Kisasszony hava 3-dikán.

Halászat haszonbérbe adása.

(3) Ns Tolna Vármegyében kebelezett T. Paksi Uradalomhoz tartozó Dunai halászat Jussa, a' f. eszt. September 29-től kezdve 3 egymást követő esztendőkre, folyó eszt. September 10-kén Pakson tartandó árverés útján haszonbérbe fog botsájtatni: a' mire a' haszonbérleni szándékozók 40 for. pengő bánat pénzzel felkészűlve tisztelettel meghivatnak.

)(o)(

Licitatio Hirdetés.

(3) A' Nagy Mélt. Kir. Magyar Udvari Kamara rendeléséhez képest köz hírré tétetik, hogy e' f. e. 1832-diki Sept. 4-dikén az Ó Budai kir. kam. Praefectusi Hivatal Irószobájában az alól nevezendő királyi használatok, nyilván tartandó árverés útján három egymás után következendő esztendőkre haszonbérbe fognak adattatni, u. m.

1-szer. Budán az ország útja mellett lévő 's úgy nevezett Császár malom minden hozzá tartozandó épületekkel, vászon fehérítéssel, és a' Lukáts fördővel, 1833-diki Jan. 1-ső napjától kezdve a' számlálást.

2-szor. Koronális Kis-Maros Helységben, az Ország út mentében épült Vendégfogadó a' mészárszékkel és az ezekhez használni szokott 2 $\frac{55}{64}$ hold szántó földdel 5 $\frac{42}{64}$ hold kaszállóval 's konyha kerttel eggyütt 1833-diki Febr. 1-sőjétől.

Az árendálni kívánók illően meghivattatnak a' határozott árverésre, elegendő bánat pénzzel szintúgy mint egyébb szükségesekkel előre felkészülve. Az árendálás feltételeit előre is meglehet látni a' fent említett Irószobában.

Költ Budán Jul. 19-dikén 1832.

Árverési Hirdetés.

(2) Néhai Tek. Salamon András úr hátra maradott vagyonaiból Tek. Ns Fehér Vármegyében helyheztetett Felső Alapon e' f. e. Augustus 27-dik napján 40 darab ménesbeli lovak, 600 darab részszerént anya, részszerént tokló, és ürü nemű birkák, és 300 darab idei bárány árverés útján eladandó.

Jelentés.

Chemia által készült, az egésségnek nem ártalmas, fazekakra, úgy nevezett fajansz, jókő 's portzellán edényekre egy formán alkalmaztatható mázak érkeztek eladás végett, fontja pengő pénzben:

világos angoly Wedgwod sárga és zöld	10 kr.
sötét sárga és veres	8 —
kék és fekete	12 —

Liedemann I. S. Fridrich nagy kereskedésébe Pestre; a' hol az e'félékkel bánó művészek nem tsak mutatványokat szemlélhetnek, hanem a' vélek bánás módját is könnyen fogható módon megtanúlhatják, és az előadott ótsó áron megszerezhetik.

Hirdetés.

(3) A' Nagymélt. kir. magyar udvari Kamara rendeléséből a' Bácsi királyi kintstári Uradalmak részéről e' következő földesúri haszonvételek fognak árverés útján e' f. e. Nov. első napjától fogva egy vagy több esztendőkre bérbe adatni az e' bérlésben részesülni kívánók tehát az alább feljegyzett határnapokra, a' megkívántató bánat pénzzel illendően ezennel meghívattatnak.

I. E' folyó esztendőnek Sept. 3-dikán reggel 9 órakor kezdvén Zomborban a' kir. kamarai Administratio' házánál haszonbérbe botsájtatnak:

1-ör. Az Apathini Uradalomhoz tartozó Kortsmák, úgymint: Bogojevai, Karavukovai és Szonthai.

2-or. A' Palánkai országos vásár.

3-or. A' nadálylyfogás az egész Apathini, Kulai, Palánkai és Szántovai Uradalmakban.

II. E' f. eszt. Sept. 4-dikén 9 órakor reggel az Apathini tisztartói hivatalnál:

1-ör. A' Bezdáni mészárszék.

2-or. Két Apathini üres házhely, és —

3-or. Öt hold Bezdányi maradvány föld.

III. E' f. eszt. Sept. 6-dikán 9 órakor reggel Kulán a' tisztartói hivatalnál:

1-ör. Egy üres házhely Ó-Verbászon.

2-or. Féltelek szabad föld Kuczurán.

3-or. A' Kulai kenderásztató, és

4-er. A' vadászat Hegyesi, Feketehegyi, Pirniczai 's Ő-Verbászi határokban

IV. E' folyó eszt. Sept. 7-dikén Palánkán a' tisztartói hivatalnál:

1-ör. Bukini és új Palánkai épületi fával való kereskedés.

2-or. A' vadászat Bukini, Tovarissovai, és Gajdobrai határokban.

3-or. Üveggel való kereskedés Hódsághon, és

4-er. $102\frac{4}{8}$ hold szabad maradványföld Bukinban.

V. E' f. eszt. Sept. 10-dikén Baracskán a' számtartói hivatalnál:

1-ör. 4 hold szántóföld Szántován.

2-or. 2 hold álló szilvás kert Béregen.

3-or. 57 hold szántó föld és rétség Béregen.

4-er. A' vadászat Baracskai, Béreghi, Csataliai, Dautovai, Gakovai, Kolluthi, Krusevlyai, és Szántovai határokban; és

5-ör. A' mészárszék Baracskán, Csatalián, Gakován, Kolluthon és Szántován.

Költ Budán Julius 21-dikén 1832.

Hirdetés.

(2) A' N. M. kir. magyar udvari Kamara rendeléséből a' Sz. kir. Körmöcz-Bánya Várossához tartozó, Ns Thurócz Vgyében feküvő Stubna nevű Uradalomnak közelebbi Sept. 3-dikán 's következő napjain helybe Körmöcz-Bányán tartandó közönséges kótyavetyén 6 egymásután folyó esztendőkre a' többet igérőnek a' folyó esztendő 1sö Novembertől kezdve haszonbérbe való adása ezennel közhirűl adatik.

Áll pedig ezen Urodalom $173\frac{9}{10}$ egész paraszt helyekből, 's magában foglalja az úgy nevezett ó, és új Stubna, Háj, Krémos, 's Glazérháj Helységeket, a nagy Cseptsénben fekvő Kuriát, a' három Mutna nevű Pusztákkal, Stubnai meleg ferdővel, serházzal, 2 halászattal, 4 mészárszékkel, 1 vadászattal, 8 kortsmával, 8 gabonát őrlő malommal, 1 posztó ványolóval, több juh tenyésztésekkel 's majorokkal együtt.

Az ezen haszon kibérlésből részt venni kívánók, 's részt vehetők az említett napon, 's helyen a' Városházánál tartandó kótyavetyén (a' hol a' haszonbérlés rendszabásait is még nézni lehet) a' kiszabott bánat pénzzel megjelenhetnek.

Költ Budán Jul. 25-dikén 1832.

Eladó-Ház.

(3) Közhírűl adatik: hogy Tek. Özv. Rakovszkyné szül. Tarkó Anna Asszonyságnak Pesten a' Barátok Piaczán 610-dik szám alatti Sarok-háza, saját kívánságára sz. kir. Pest Városának Földbirtoki (Urbarialis) Tisztségében f. e. Augustus 25-dikén reggeli 10 órakor tartandó árverés útján a' többet ígérőnek adatik el.

Figyelmeztetés

Budán a' Peretz Czím alatt esméretes és most újonnan alkalmaztatott Vendégfogadó házról.

(3) Az alól írtt egész tisztelettel bátorkodik a' Fő nemességet, a' tsászári 's királyi katonai Tisztséget, az érdemes közönséget, és minden T. utazókat, a' fent említett, 's jó ízlés szerént elrendelt Vendégfogadóba meghívni; 's szíves látogatásokat megkérni.

Tíz egészlen új házi butorokkal felkészített különös szobák, tiszta és alkalmatos lételekkel fognak a' Vendégeknek megelégedést nyújtani. — A' jó és pontos szolgálat eránt, a' jól megválasztott italok, és jó ízre készített ételekre nézve, az alól írt vendégeit bizonyosokká teszi, és minden igyekezetével oda fog arányozni, hogy a' nála megforduló T. T. Vendégek kívánatinak éppen megfelelhessen. Költ Budán Sz. Jakab haván 1832.

Ybl Jó'sef
m. k.

Eladó Vendégfogadó.

(2) Pesten Jó'sef külső városban Üllő és Zsák útsza szegeletén 160-dik szám alatt lévő Vendégfogadó, melly 1 boltból, 4 szobából, 2 konyhából, 2 élés kamarából, 3 téli, és 2 nyári istállóból áll, szabad kézből naponként eladandó. A' megvenni kívánók, értekézhetnek eránta Simpl Ferentz Polgári Kolon páros Mester úrral a' belső városban Zöldkert útszában 502-dik szám alatt tulajdon házánál.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Augustus 14-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87 9/16 for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	47⅜ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	180 —	Bank Actiáké	1144 —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Aug. 16-dikán 6 Láb, 8 Hüv. 0 Von. || — 18-dikán 6 Láb, 3 Hüv. 9 Von.
— 17-dikén 6 Láb, 6 Hüv. 3 Von. ||

A' Gabonának Pesti piatzi ára Augustus 17-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 56	6 — 40	6 —	Zab	1 — 32	1 — 28	1 — 24
Kétszeres	4 — 40	4 — 20	4 —	Kukoritza	—	—	—
Rozs	2 — 48	2 — 40	2 — 30	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 30	2 — 20	2 — 10	Köles	—	—	—

15. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Derületek.
Látásunk körit, a' lehanyatlott nap, ha homállyal
El lepi, eggy kis méts fényre derítti lakunk.
Hogy ha tudatlanság köde leplezi el fejeinket,
Eggy kis okos tanulás fényre derítti eszünk.

PESTEN *Szerdán* Kis Asszony Hava 22-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő ts. k. Ap. Felsége f. e. Aug. 4-dikén kőlt felséges határozása szerént T. Roskoványi Gábor urat, e'dig Ns Sáros Vgye Első Al-Jegyzőjét, a' Tisza-Meljéki Kerűleti Táblához számfeletti Assessorá méltóztatott kegyelmesen kinevezni. — Az Erdélyi Itélő Táblánál megüresedve volt valóságos Tábla Bírósággal pedig, Felső Büki Horváth Jósef urat, e'dig Ns Kolos Vgye Fő Biráját ajándékozta meg kegyelmesen.

Tegnap a' Sz. Léleknek segítségűl hívása után egybegyűlt a' Felséges királyi Udvarnak mind két ítélő Táblája; a' Mélt. Királyi Tábla Kűldöttjei által köszöntötte a' Nagy Mélt. Hét személyű Fő Táblát, melly köszöntésre az Ország Birája, Nagy Méltóságú Gróf Cziráki Antal úr Ő Excja szokott lelkesedéssel válaszolva, azok viszszatértek, és a' Tábla rendes foglalatosságait elkezdette.

Budán, Hazánk anyavárosában, Aug. 20-dikán. Az emberi örömek között eggyik leghathatósabb a' nemzeti öröm, melly az egész Haza ditsőségének, és boldogságának érzéséből származik. Illy nagy örömre fakasztott bennünket Sz. István Apostoli első Király ditső nevének megüllése; mert tüzesen felelevenítette bennünk azon szent emlékezetet, hogy minekutánna ő az uralkodó Hatalmat egy személyben megalapította, 's a' nemzeti Tanátsot a' Törvényhozásban részesítette, a' Hazának mind egyházi, mind világi dolgait bölts rendbe szedte. Méltán örvend tehát a' Nemzet ezen ditsőséges Sz. Királynak ünnepén; méltán bútsújárással hordozza az ő nagy tetteire emlékeztető Sz. Ereklyéjét; méltán hálát ád a' Mindenhatónak azon boldogságért, mellybe első Sz. Királyának magas böltsesége állította 's máiglan megtartotta. A' mostani ünnep bútsújárását meggátolta a' már régtől óhajtott hasznos reggeli essőzés; és így ezen ünnepiség tsak a' Vár Kápolnájában tartatott. Itt pompás nagy Misét tartott Mélt. és Fő Tiszt. Stankovits János úr, a' Győri Ns Káptalan Kanonokja, 's Custossa, Bosoni vál. Püspök, és a' kir. Helytartó Tanáts egyházi Tanátsosa fényes és számos egyházi szolgálat mellett; ezt megelőzte Mélt. és Fő Tiszt. Dezseri B. Rudnyánszky Sámuel úr, Esztergomi Fő Megye Kanonokjának, az ünnephez, és annak méltóságához alkalmaztatott tudós, buzgó érzéssel tellyes és ékes magyar beszédje; ugyan azon időben tartott a' templom előtt lévő díszes udvarban, német nyelven igen jól kidolgozott, tanúságos, és fontos beszédet nagy Tiszt. Krajner Antal úr, a' Visegrádi Plébánia lelki Pásztora.

A' minden rendű nágy számú ajtatos sokaságon kívűl megjelentek ezen nemzeti ünneplésre Ő kir. Fő Hgsége Ferdinánd, Országunk főhadi Kormányozója, az Ország Zászlósai 's egyéb Fő Rendei, a' N. M. K. Helytartó Tanáts, és udvari Kamara tagjai, a' ts. kir. Generalisság, 's egyéb hadi Rendek, a' Ns Vgye, és a' két Szab. kir. Város Tanátsai, a' pesti magyar kir. Tudományok Egyetemének Tanátsa, mind a' maga pompás fényességében. Az ágyúzó katonaság az ajtatosság végével az ünnep méltóságához képest megdördítette az ágyúkat a' vár fokáról.—Az nap estve, valamint előtte való estve is az úgy nevezett Pesti Redout udvara elmés felírásokkal, 's által tündöklő ábrázolatokkal ki volt világosítva, mellyek között egyfelől Sz. István első Királynak, más felől a' bővség Geniusának (melly alá e' volt írva: ÁLDÁST A' HAZÁRA) ékesen ragyogó, 's mesteri kézzel készített képe látszott, az első királyi, 's országi jelekkel és ékességekkel; illy magyar aláírással:

Mennyei lakjából nézvén a' föld zivatarját
Szent István, a' magyar honra busongva tekint;
'S tsak hamar örvendő hangon kiderűlve kiáltja:
Boldog vagy Magyarom! Második én Te Urad.

Igy hódol a' Magyar szív Koronás Fejedelmének még a' Ditsőűlt emlékezetének szentelésében is!!

Elvégezték Pesten a' nemzeti Oskolák is a' magok esztendei szorgalmatosságoknak pelda adássokat, 774-re ment öszvesen a' tanúló nevendékek száma. Nem lehet igazságtalanság nélkűl elfojtani azon háládatosságot, melly gerjed a'nak tudásából, hogy Tek. Boráros János úr, mint ezen Oskolák Helybeli Igazgatója, a' Nemzetnek azon átalános kivánatához képest, hogy a' kezdő Tudományok anyai nyelven taníttassanak, olly foganatos serkentéseket teve, mellyek szerént ezen kívánat teljesedésbe ment, és tsak egy sints a' nagyobb korú nevendékek közűl, akármelly születésűek legyenek is azok különbben, a' ki magyarúl ne tudna. Illy köz szorgalmat jutalmazni kívánván a' lelkes Magyar Igazgató úr, 500-nak osztatott továbbra is szorgalmaztató ajándékot, tulajdon vagyonából. Az esztendő folytában pedig Tek. Mérey László, és Tek. Várady Jósef urak osztottak pénzbeli bőv ajándékokat azoknak a' kik a' 3-dik Osztályban megkülönböztették magokat a' nemzeti nyelv tanúlásban.—Itt, a' nemzeti Oskolában 774, a' Gymnasiumban 720, és így öszvesen 1494 ifju az, a' ki a' Tiszt. Kegyes Oskolák Szerzetének gondoskodása alatt nevekedett ez idén a' Nemzet reményére: a' felsőbb osztályokban olly előmenetellel, nogy a' jelesebb magyar írókból válogatott tárgyú darabokat tiszta és kellemetes hangon adnának elő. Köszönet a' fáradhatatlan Tiszt. Taníttóknak, köszönet Nagy Tiszt. Roth Mihály Oskola Kormányozónak; a' Szülék áldásai egész szerzetes Házzokra.

A' köz érzemény és munkás szeretet mit vihetnek véghez, nemes peldában mutatta a' mult hetekben, Szabados Szeged Városa. Megértvén ugyan is Pesten Nemzetes Béró János ottani Szónok úr, hogy egy földijek, itt tanuló esztendeiben a' visszás sors és betegség által a'nyira le verettetett, hogy tetemes segedelem nélkűl felgyógyulásához reménység nem lehet; alig érkezett haza, 's lakó társai elejébe botsátotta a' nagy reményű ifjúnak ínségeit; azonnal 152 for. 35 xrt adtak öszve a' nemes érzésüek, és azt a' szenvedőnek kezeihez szolgáltatván, következett felgyógyulásában emelt az háládatos oltárt nagy lelkű pártfogóinak. Öröm érzések között mondunk mi is köszönetet az emberiség barátjainak.

B é t s,

Legközelebb múlt Szerdán, u. m. folyó Kis Asszony hava 15-dikén, hálaadó ünneplés vala Bétsben; ugyan is fényes Isten ditsőíttés tartatott az olasz nemzeti templomban azon szerentsés menekedésért,

mellyet Ő Felsége ifjabb Királyunk betses élete tapasztalt, az őtet fenyegetett veszély között. Ő Eminentiája a' Pápa Követje, Marchese Spinola Kardinális, 9 órakor tsendességgel; 11 órakor pedig fényes egyházi szolgálattal tartotta a' nagy Misét Fő Tiszt. Jüstel Ó Bunzlaui Praepost és Cseh Országi Praelatus, Státus és Conferentiális Tanátsos úr; mellynek végezetével el éneklette a' Tedeumot. — Hasonló háladó áldozatot mutatott be az nap reggel az Altlerchenfeldi Plebánia az érseki Consistoriumnak jóvá hagyásával; melly ünneplésen az ottani Előljáróság, az Árvákra ügyelő Gyámatyaság, és számtalan más lakosok, azért botsátott buzgó esedezéseik által, hogy a' Mindenható tartsa meg a' tsászári Házat állandó virágzásban, nyilvánították az ő e'dig is mindenkor mutatott ragaszkodásokat az uralkodó Házhoz.

Nagy Britannia.

Bulwer úr Aug. 2 dikán az Alsóházban megtevé előre jelentett (l. 10. lev.) indítványát; hogy t. i. kérettessék meg Ő Felsége a' Király, venné gyakorlásba befolyását a' Német szövetségnél az iránt, hogy ez azon útat, mellyen a' Német nép szabadságaira 's függetlenségére nézve indúlt, ne kövesse. „Nem venném magamra, mondá Bulwer úr, egy illy indítványért a' felelet terhét, ha nem emlékezném a' parlament' kormány iránti határtalan bizodalmának minapi foganatjára. Értem a' Lengyeleket. Mindent megtörténendeni ígért a' Ministerium, a' mit tsak Anglia betsülete és érdeklete hozna magával. És mit tett a' Lengyelek mellett? Semmit. Ha még most is felőlök szólunk, tsak gyász beszédünket hallattatjuk a' szerentsétlen Lengyel Ország felett. Ez alapja az én mostani indítványomnak. Német országnak már régi alkotmányja szövetségi és szerkődzési (constitutionalis) vala; az lerontatott Bonaparte rhénusi szövetsége által; a' gyengék erőtlenítettek ez által, hogy az erősök még hatalmasabbakká lehetnének; de felébredt a' nép kedvetlensége; a' frantzia erő öszve rogyott Russziában, 's a' történetes pillantatban a' Fejedelmek Népeiknek haza szeretetére hivatkoztak; a' német szabadságot, mint a' győzedelem jutalmát ajánlván azoknak. Öszvetódúlt a' Nép, a' Frantziáktúl űzettek a' Rajnán, 's ezen nagy lelkü igyekezetet köszönetűl a' Német-státusok függetlenségének megösmérése, egyszersmind azoknak szövetségi és képviselői eggyesülése követte. Ezt a' bétsi Congressus biztosította (garantiren.) A' beszéllő itt átment a' bétsi Congressus Czikkelyeire, a' Karlsbadi, 's a' legújabb szövetségi végzésekre; 's igyekezett megmutatni, melly ellenkezésben állanak ezek az ígéretekkel, és a' biztosított jussokkal. A' nyomtatási szabadságra nézve régibb eggyes példákra hivatkozott a' historiából, p. o. némelly Universitásoknak censurai szabadságokra, Burkus országra; a' hol nem mellőzte el felhozni Nagy Fridrichnek azon ösméretes tulajdonságát, melly szerént ő az ellene kiragasztott motskos írást (pasquill) még lejebb akasztatta, hogy a' nép jobban olvashatná. Majd így folytatá beszédjét: könnyű mondani, hogy a' nagy britanni és hannoverai Király két különbböző személy; de ha a' hannoverai Király helybe hagyja a' szövetségi protokollumot, az egész világ azt következteti, hogy Anglia Királyja ellensége Német ország szabadságának. Anglia egész erköltsi nyomatékja tehát a' Frankfurti Szövetséges gyűlés mérőjébe esik, 's ezen gondolat mind a'dig tart, míg Anglia tettel nem bizonyítja azt be, hogy ő a' Német Nép szabadságainak megtámadásában semmi részt nem vett, a' ki mellett szóll még a' politikának egy mélyebb alapja is. Valamint kötelessége Angliának a' kissebb Státusok függetlenségét óltalmazni; szint' úgy nem elválható az érdekleteitől, hogy azok egy részről Russzia előnyomúlásának vessenek határt,

)(

más részről pedig Frantzia Ország hódoltatási lelke ellen szolgáljanak véd gátúl. Német ország most azon küzdésben izzad, mellyet Canning jövendölői lelke előre látott, vélekedési küzdésben. Emlékezzünk tsak vissza a' múlt időkre, eszünkbe fog jutni, mit köszönhet Európa Németországnak. Méltán emelheti hát fel szavát egy britt parlament a' Német Nép mellett. Talám azt várjuk, míg minden független Státusok, egyik a' másik után, felforgattatnak, vagy lebilintseltetnek? Ha a' szövetségi Fejedelmek tzélját, mérséklet és egyenesség vezérli, a'kor ők szívesen fogadják előterjesztésinket; ha pedig tovább akarnak menni, 's kezdett planumokat fegyverrel 's erőszakkal is végre akarják hajtani, a'kor sokkal jobb most ellenek fellépni, mint késedelmezve társ nélkűl maradni el. Tudom, hogy 800 mil. font sterl. adósságunk mellett őrizkednünk kell a' háború kezdéstől; de úgy van a' dolog a' Nemzetekkel, mint az eggyes személyekkel. Van, így kiálta fel eggyszer eggy tanúlt gentleman, most Lord, és a' kormány magos tagja (Brougham), van határ, a' hol minden más tekintetnek meg kell némúlni; 's ha mi e'hez eljutottunk, legyen adósság, legyen vihar, szemközt állunk a'nak. Ha volt a' világon Ország a' Frantzia revolutio előtt, mellyben a' szabadság virágzott, Német ország az; ezen Ország az, melly hajdan a' mindenható Spanyol Országban 's az Indiákon parantsoló Császár (V. Károly) önkényjének, ellent állott; ezen ország az a' hol pillantotta meg először Luther a' napvilágát; ezen ország az, a' hol a' szabadság, ha a' Státus alkotmányban nem is, de miliók szívében él: ez meg fogja még a' szabadság győzedelmét is érni."

Lord Palmérston megengedte, hogy Anglia nem nézheti hidegen, ha nagyobb vagy kissebb constitutiós Státusok, mellyek Angliának n indenkori természetes szövetségeseik veszéljel fenyegettetnek; de az előtte beszélőnek javallatját helybe nem hagyhatja. Mint Minister nem tartja magát, hatalmazottnak a' szövetségi végzések felől ítéletét, vélekedését kimondani; mellyeknek első pillantatra a' szövetség külső dolgaival semmi eggybeköttetések nintsen. De mint individuum nem mulaszthatja el azon nyilatkoztatást, hogy a' Német szövetség nagyobbnak nézte a' veszedelmet, mint vólt az valóban 's kelletinél szorosabb rendszabásokhoz folyamodott. Azomba míg e' történetnek a' külső dolgokra semmi befolyása nintsen, nem látja által, mint vegyűlhetne abba idegen Státus. Egy illy avatkozásra okot találhatna az ember abban, hogy a' szövetségi végzések Német országban gondolkodási háborút szűlhetnek, melly egész Európát elboríthatná. Ez esetben Angliának, mint a' bétsi Congressus együtt kötelezőjének, de még kereskedési rendszerénél fogva is! valóban jussa lenne magát egy illy had következésitől védleni. A' felírás (adresse) szükséges voltát nem látja által. Kihez kellene a'nak intézve lenni, a' hannoverai, vagy nagy britanni Királyhoz? Az első talám senkinek se jutna eszében; a' másik pedig idő előtt történnék. De nem érthet eggyet azokkal se, kik Német ország szabadságát igen veszélyeztetve lenni tartják. Lehetetlen, úgymond, hogy a' dolgok mostani helyhezetében a' nagyobb Státusok ministerei egy illy nemű planum kivitelét lehetségesnek tartanák. A' szabad constitutiók' elnyomásának próbája kikerűlhetetlen veszélyt vonna maga után. Midőn még többen is szóllanának az indítvány mellett és ellen; végre az szavazás nélkűl félre vettetett.

Már előbb úgymint Jul. 30-dikán az Alsóházban azt tudakolá Lord Lennox: mennyi gyapot vitetett 1831-ben és 1832 első felében a' külföldről Angliába? Erre Littleton úr azon észrevételt tevé: jó volna esztendőnként egy egy könyvet készíteni,

mellyben azon évi különösen kereskedési munkálatok bizonyos rendszer mellett jegyeztetnének fel. Thompson úr erre azt válaszlá, hogy éppen most tzélja a' Kormánynak ez által a' szünteleni előterjesztgetéseknek végét szakasztani. A' könyvbe, úgymond, nem tsak a' be, és kivitel lessz beírva, hanem a' haza statistikai datumaiból is a'nyi, a' mennyit azokból a' kormány minden különös ágban bizonyoson kitudhat; ugyan ott fog feljegyeztetni a' gabona ár, és a' munkások állapotját illető tudósitások.

Irlandban katonai erővel igyekszenek feltartani a' köz tsendességet. Caster fregat Coveból a' Shannon vizén beereszkedett, 's 300 hajós katonával Kilrush előtt fekszik, hogy az Előljáróságot szükség esetében a' köz rend feltartásában segíttse.

Sajnálva jelentjuk, hogy az utóbbi 3—4 nap alatt Scott Walter állapotja a'nyira megrosszúlt, hogy megmaradásához semmi reménység sints. (Edinburgh Courant.)

A' Felsőház Aug. 3-diki ülésében nyert az orosz-hollandi költsön királyi helybenhagyást.

Az Alsóházban ugyan az nap jelenté Hunt úr, hogy ő egy olly kérés előterjesztésére van felhatalmazva, melly nevetséget fog szerezni: Misz Mary Smith (a' Yorki Grófságból) kéri, hogy ő és más férjhez nem ment vén leányok (spinsters) ne zárattassanak ki az asszonyi jussokból, hanem nekik is legyen szavok a' parlamenti Követek választásában (nevetés). Az esedező panaszlotta azon nyomorúlt állapotot, a' mellyben kell szenvedniek a' férjhez nem ment leányoknak, 's még e' mellett kizáratnak a' Constitutionak őket illető részvételéből is; jóllehet adót is kötelesek fizetni. Ő (Hunt) nem látja helyes okát, miért záratnak ki az asszonyok legalább a' Juryból. Sir F. Trench megjegyzé, hogy nem volna tanátsos az Esküdteket, ha azok az asszonyok és férfiak egyenlő számából állanának, egész éjjelen keresztűl tűz és világ nélkűl eggyüve zárni. (nevetés). Ő fél, hogy ez az igazság kiszolgáltatását hátráltatná, és némelly esetekben a'ra venné az Esküdteket, hogy nem sietnének az ítélethozással, ha szinte a' napnál világosabb volna is a' tanúbizonyság (nagy katzaj). Hasonló szabad enyelgések között tölt még darabig az idő; míg végre a' vén leány kérelme, dévajságból (mert a' rend személyes kérelmeket kinyomtattatni nem enged) nyomtatásra rendeltetett. Ezután a' Ház, költség ajánlati biztossággá változott.

Egy Havrei újság jelenti, hogy Berry Hertzegné Jul. 24 's 25-dik napjain Londonban szoros incognito alatt jelent meg; azonban Wellington Hertzeg beszéllett vele: 26-dikban pedig Skótziába útazott el, a' hova már az előtt titkos agensét elküldötte.

Az Alsóház Aug. 6-diki ülésében harmadszor olvastatott fel az irlandi tizedbill; ugyan e'kor hatalmaztatott meg a' Király a' görög költsön biztosítására. — Miklós Császár Lord Durhamot szokatlan szivességgel fogadta; a' honnan a' Globe minden jókat reményl a' helyesen választott követségtől.

Frantzia Ország.

A' Király és a' kir. Familia Aug. 5-ikén indúltak ki St. Cloudból Compiegne felé, és oda estve 7 órakor megis érkeztek. Másnap délután negyedfél órakor lovaglottak ki az Orleáni és Nemuri Hg Baudrant és Marbot Grlisok, Boyer Obester és más Tisztek kíséretében a' Belgák Királyja elejébe. Janville Helységnél, melly egy órányi Járásra van St Qventintől, leszállottak lovaikról 's valamelly kevés ideig várakoztak; ötödfél órakor látszott meg a' Belgák Királyjának kotsija, midőn a' királyi Hgek azonnal ismét lóra ültek Kísérőikkel eggyütt, és a' Király elejébe vágtattak. Eggyüve érkezve, a' Hgek

lovaikról, a' Király pedig kotsijából kiszállott, és ez a' Hgeket megölelte: a' költsönös köszöntések megtörténvén, azon kotsiba űlt a' Belgák Királyja, mellyet a' Frantziák Királyja küldött elejébe; balkéz felől űlt melléje az Orleáni, szemközt velek előre a' Nemuri Hg. Öt óra után érkeztek be Compiegnébe.

A' Frantziák Királyja körűlvétetve hadi segédjei és egész udvari híveitől, lement a' léptsőkön és a' kotsiból kiszálló vendég Királyt ott fogadta szívesen ölelő karokkal, és felvezette. A' léptsőknél a' Királyné udvari Dámái állottak, az udvarló palotában Madam Adelaide (a' Király testvére) és Mária 's Klementina Hg Asszonyok fogadták, innen a' Familia palotájába mentek, a' hol a' Királyné és Louiza Hg Aszszonyok vártak reá. Hét órakor nagy Tábla volt a' Diána Galeriában.

Párisból Aug. 9-dikén. Londonból éppen most érkezett tudósíttás szerént a' Conferentia megtagadó nyilatkoztatást vett a' belgiomi Országlástól azon ajánlatjára, melly a' hollandi Királynak olly szembetűnő kedvezésekkel készűlt: ezen lépésnek további következéséről e'dig még semmi sem jött a' Közönség tudtára.

Német Alföld.

Az Amsterdami Handelsblad valamelly írás után, melly Brüsselben Aug. 7-dikén költ, közli: hogy ottan még igen kételkednek a' hírlelt 69-dik Protokollum létele felől. A' Királyt f. h. 12-dikére várják vissza Brüsselbe. Még nem tudják, millyen készületek fognak az új Kiralyné elfogadására tétetni; e'dig legalább még semmivel sem foglalatoskodnak. — A' Conferentiának újabb szándékai felett nagy bizonytalanságban lebeg a' Közönség. A' népnek nagyobb 's értelmesebb része békességet óhajt, 's hajlandó azt áldozatok tétele által is megerősíteni. Sokan is táplálják magokat azon reménységgel, hogy az Eggyezkedés nem sokára meg fog a' két Ország között köttetni; melly reménységnek alapos voltát bizonyítja Muelenaere úr nyilatkoztatása is, a' ki hiteles tudósítások ereje szerént reményli, hogy a' holland-belgiomi kérdés kevés idő múlva elfog döntetni, még pedig a' nélkűl, hogy Belgiom betsülete, 's haszna legkissebb sérűlést szenvedjen. Némellyek olly hiszemben vagynak, hogy a' Királyné Brüsselbe leendő bemenetelének ünnepét a' megkötött Eggyezkedés felett való örvendezés fogja nevelni. Azonban az Independant így ír: „Nagyon is bizonyosnak látszik már, hogy vagyon eggy 69-dik Protokollum; a' Londoni 's Párisi újságok e' pontban igen megeggyezők. A'beli tudományunkat igaznak véljük, hogy ezen fontos iromány múlt vasárnap küldettetett meg Sir Robert Adairnak, a' ki azt rendkívűlvaló sebespósta által Leopold Királynak azonnal megküldé." A' Hainaulti Observateur jelentése szerént Mons felé tett útja közben kapta meg ezen irományt a' Király, melly benne szembetűnő megütközést okozott.

Portugalliа.

Aug. 6 dikán adták a' Londoni levelek Portugalliáról e' következendő tudósittásokat: Az Oportóból négy nap alatt Plymouthba érkezett Superb nevű gőzhajón Marquis Palmella hivatalos közléseket hozott. D. Pedro seregeivel eggyütt még mind Oportóban vala; de a' hivatalos közlésekből még semmi sem jött a' Közönség tudomására. Az nagyon szembetünő megütközésre ád alkalmatosságot, hogy Marquis Palmella ide érkezéséről még semmi jelentés sem tétetett a' portugalli Követnek; éjfélután már kettő az óra, és még sem jött be a' városba. — A' Cityben beszéllik, hogy Jul. 31-dikéről érkezett volna valamelly levél Oportóból, mellyben az a' jelentés vagyon, hogy Povoas Grlis erősíttést vár, mellyet megnyerve, azonnal megtámadja a' várost; de úgy látszik, hogy azon erős seregekre nézve, mellyeket D.

Pedro oda helyheztete, a' város megvehetetlen; a' helyett hogy a' Constitutionálisták félnének a' megtámadtatástól, azt inkább óhajtják. Egyedűl való oka a'nak, hogy D. Pedro Lizabona felé nem sietteti megindúlását az, hogy itt, Oportóban, olly erős őrizetet kellessék neki hátra hagyni, hogy ezen fontos katonai állást netsak elegendőképpen fedezze, hanem azt teljes bátorságban meg is tartsa.

A' Courier mondja ugyan tsak Aug. 6-dikán a' 23-dik Juliusi ütközetről, hogy az alaptalan állíttás vala, hogy D. Miguelnek 2 ezeredje általment volna D. Pedróhoz; hanem az igaz, hogy D. Miguel 1200 embert veszített elestekben, sebesültekben és foglyokban. Az Oportói Chronica Constitutionál, úgy rajzolja ezen ütközetet, mint D. Pedro által teljesen megnyertet; úgy mondja, hogy az ellenség 800 sebesültet vitt el a' tsatahelyről; mind felfegyverkezett nép, mind guerillások érkeznek úntalan D. Pedróhoz, és e'nek tábora naponként erősödik a' D. Miguel részéből által szökőkkel.

A' Globe így ír: Jul. 30-dikáról érkeztek levelek Oportóból Londonba, mellyek közűl azok, a' mellyek D. Pedró részére szóltanak azt mondják teljes bizonysággal, hogy ő a' várost erősítti, Dona Maria nevében az Országlást maga helyheztette be, Loulé Marquist Párisba, Marquis Palmellat pedig Londonba küldötte Követeknek; és hogy D. Miguelnek tábori ereje széljel üttetett. A' D. Miguelhez tartók ellenben azt akarják elhitetni a' világgal, hogy a' Jul. 22 's 23-dikán történt ütközet tsekélység; Oporto most körül van kerítve D. Miguel seregeivel, és tsak eggyetlen eggy ember sem ment által D. Pedro zászlói alá.

Az országos hasznot érdeklő rendelései közűl D. Pedronak említtést érdemel az, hogy az Oportóban gyakorlott bor és égett bor monopoliumot eltörlötte, és mérséklett adófizetésért azoknak jövendőbeli használlását átalánosan mindeneknek megengedi.

Lizabonából Jul. 21 dikén: D. Miguel hajós serege, melly Don Joao linea, 's több apró hajókból áll, szándékozik a' vasmatskákat felszedni, és a' mint a' környűlállások mutatkódzanak, rövid időn tengeri ütközetnek szemlélői leszünk. A' legközelebbi 3 nap több ízben elment D. Miguel a' hajókra, és ott a' legénységet buzdította. — Az Oporto felé nyúló telegraph vonat folyvást munkásságban vagyon; de az onnan érkező tudósíttásokból tsak a'nyit tud meg a' Közönség, a' mennyit az itteni Országlás jónak talál Gacetáiban nyilvánvalóvá tenni. Hogy D. Miguel seregeiből gyakoriabbak legyenek az által szökések, D. Pedro kihirdettette, hogy minden lovagnak, a' ki lóval és fegyverrel részére áll, tizenhat font sterlinget, a' gyalogságból általmenőnek pedig felényit fizettet.

Brestből Aug. 2-dikán írták: Isambert nevű három árbotzos hajó, melly a' portugalli expeditióhoz tartozott, 's Julius 19-dikén hagyá el Oportót, az ideváló kikötőbe megérkezett, Colin Felix Kapitány, több tisztek 's 55 közlegénnyel eggyütt, kik a' portugalli vadász-osztályhoz tartoztak; de szolgálatjokat elhagyák, mert olly Fő Tisztek vétetődtek fel, a' kiknek magokat nem akarták alájok vetni. Ezen tisztek, 's közlegények jelen voltak az első kiszállásnál, 's ők is bizonyítják Dom Pedrónak, bátorságát, értelmét, 's munkásságát; de régi Aristokraták veszik őtet körül. Freire Jós. Ágoston a' Hadi-Minister igen elgyengítti lassúsága által a' portugalli Királyné Atyjának lélekkel teljes plánumait. Már is irigykedés kapott be, az alkalmatlan voltúságnak szokott követője. Hová fog ez vinni, látni való. Oportóban, igen jó a' közvélekedés. A' Királynét lelkesedve kiáltották ki. Isambert elindúlásával még semmi hadi mozdúlatok sem tétettek; a' polgári katonaság ezeredekre osztatódik.

A' Császárnak nem lehet rossz néven venni, hogy nem nyomúl előre; egy 10,000 emberből álló hadisereg, ágyú 's lovasság nélkül nem mehet előbbre, minekelőtte védelmet hagyjon maga után hátra visszavonúlás esetére. Hamilton angoly Obester is a' hajón volt; ő az expeditiót azért hagyá el, mert egy parlamenti végzés megtiltja, hogy idegen tábornál válaljon szolgálatot. Az Isambert Kapitányja ma reggel postán Rennesbe útazott, hogy az ott lévő portugalli kivándorlottaknak tudtokra adja azon meghatalmaztatását, hogy őket Oportóba szállittassa, 's úti költségeik felől is gondoskodjék mind a' szárazon, mind pedig a' tengeren.

Görög Ország.

(Folytatás) 11.) Czik. Otto, mint bajor Hertzeg továbbra is megmarad évenkénti jövedelmében (appanage). Ő Felsége a' bajor Király kötelezi magát e' mellett, a' mennyiben hatalmában lessz, Otto Hertzeget helyhezetében gyámolítani, míg a' görög koronára nézve jövedelem eszközöltetnék ki. 12.) Czik. Az Oroszok Császárja, Nagy Britannia és Frantzia Ország Királyjai (ez utóbb nevezettek a' Parlament és Házak megeggyezésével) kötelezik magokat a' Görög Ország Királyja részére teendő költsön kezeskedésére, a' következő feltételek szerént: a.) A' költsön 60 mil. frankon feljűl nem hághat. b.) Részenként vétessék fel a' költsön (20 miliónként). c.) Most mindjárt 20 mil. költsönöztessék, és a' három Udvar az eszt tendei interes fizetését 's fogyasztását biztosíttsák. d.) A' 2-dik és 3-dik költsönosztály fel fog vétetni, mihelyt a' görög Státus szüksége kívánja, a' három Udvar és Görög Ország Királyja előrebotsátott Eggyezéssekhez képest. e.) Görög Ország Fejedelme és maga a' Státus köteles nem egyébre, mint a' nevezett költsön interessének fizetésére 's fogyasztására fordítani, a' közjövedelmet. 13.) Czik. Azon esetben, ha az ottomani porta részére a' mostani munkálatok következésében pénzbeli kárpotlás kívántatnék; ez a' mondott költsönből fog fizettetni. 14.) Czik. Ő Fels. a' bajor Király segítségűl lessz Otto Hertzeg számára egy nem több, mint 3500 bavarusból álló sereg kiállítására, melly Görög Ország Királyjának szolgálatjára fordíttatik, a' görög Statustól készíttetik fel, 's fizettetik, 's mihelyt lehet, oda küldetik, hogy a' most Görög Országban lévő alliantzi sereget felváltsa. Ez utóbbi, a' feljebb említett sereg megérkezéseig, Görög Ország Királyja kormányának rendelésihez tartsa magát; a'nak megérkeztével pedig tüstént kitakarodjék az Országból. 15.) Czik. Ő Fels. a' bajor Király szinte segítségűl lessz Otto Hertzegnek nehány bajor Tisztek szolgáltatásában, a' kik Görög Országban nemzeti katonaságot fognak organizálni. 16.) Czik. E' jelenvaló Eggyezés aláírása után mihelyt lehet a' bajor Királytól kinevezendő három Tanátsos Görög Országba fog menni, 's ott a' regensi hivatalt elkezdi, a' Fejedelem elfogadására minden szükséges rendeléseket megtesz; a' ki maga is halogatás nélkűl Görög Országba megy. 17.) Czik. A' három Udvar Görög Országot tudósítja, Otto Hertzeg választásáról, és a' Regenséget kitelhetőképpen gyámolítandja. 18.) Czik. Ezen Szerződés ratificáltassék, 's a' ratificátiok Londonban hat hét alatt vagy előbb is kitseréltessenek. Költ Londonban Majus 7-dikén, 1832. (Aláír.) Palmerston, Talleyrand, Matussevicz, Liewen, A. de Cetto.

LEGÚJABB HIREK.

Londonból e' f. h. elején 25 ezer darab fegyver küldetett D. Pedró részére.

Bourienne, Napoleon hajdani titoknoka, mint lelkibeteg ispotályba vitetett.

Az irlandi reformbill Aug. 7-dikén nyert királyi helybehagyást.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Jelentés az olvasást kedvellő Hazafiakhoz, és Könyváros Urakhoz.

Alólírtnak boldogult Férje a' Literatura kedviért részint némelly munkákat kinyomtattatott, részint számosabb Példányokat megszerzett, mellyek minthogy könyvtárában feleslegvalók, azokkal igen jutalmas áron a' tisztelt Olvasó, vagy Könyvkereskedő Uraknak szolgálni kész; az árrok ezüst pénzben, u. m.

Virgilius Éneisse iró papiroson. 2-ik dar. for. Baróti Szabó Dávid. Pest. 1813. 48 kr.

A' Tokaji, vagy is Hegyallyai Szőllők' ültetéséről 's a' t. Szirmay Antal. Pest. 1810. 6 kr.

Nemzetek, és nemzeti viseletek ismértetése, réztábla nélk. Pest. 1804. 10 kr.

A' Teremtő Esmérete a' Teremtmények szemléléséből. Irta Mutschelle. ford. Pucz Antal. Pest. 1807. 24 kr.

Bion és Moschus Idylliumai. S. Patak. 1817. 10 kr.

Ungvár-Németi Tót László Görög Versei, Magyar Előadással Pest. 1818. 20 kr.

A' Magyar nyelv állapotjáról Pánczél Pál. Pest. 1806. 12 kr.

Ugyan arról Kis János. Pest. 1806. 16 kr.

Gr. Teleki László Esdeklései a' Magyar nyelv előmozditásáról. Pest. 1806. 20 kr.

Dissertatio Philologica de Vocabulorum derivatione, ac formatione in Lingva Magyarica scripsit Paulus Nagy de Beregszász etc. Pest 1815. 24 kr.

Értekezés a' Gyapjunak hasznos, és káros tulajdonságairól 's a' t. egy réztáblával Dr. Sturm szerént, szerkeztette Lencsés Antal. Pest. 1830. 20 kr.

Krónika. A' Mohátsi veszedelemtől a' Bécsi Békülésig Magyar országban. Erdélyben, Havas Alföldön, és Moldvában történt dolgokról. Kiadta Kultsár István. Pest. 1805. 36 kr.

Gebhardi Lajos Magyar ország Historiája. ford. Hegyi Jósef, igazította 's folytatta Kultsár István (nints béfejezve) Pesten 1818. Négy Kötetben. Eggyütt 1 for. 20 kr.

Az eddig kijött Mappákkal az Európai Atlásból akárkinek szolgálhatunk 20 ezüst krajczárért darabjával, mellyek a' következők: I. Európai Török Birodalom; II. Déli Olasz ország, vagy is Nápoly és Sziczilia Királyság; III. Közép és Felső Olasz ország; IV. Piemont, Korzika, és Szárdinia; V. Franczia ország; VI. Spanyol ország és Portugallia; VII. Nagy Britannia; VIII. Német Alföld; IX. Dánia, Svéczia, és Norvégia. X. Burkus ország. XI. A' Német szövetséges Státusok. XII. Lengyel ország. A' Varsó és Környéke. mellynek ára 10 ezüst kr.

K u l t s á r I s t v á n' Özvegye,
Cs. Kir. priv Hazai 's KülföldiTudósítások' Tulajdonosa
Hatvani utszában 542 szám alatt az 1ső emeletben

Második Félesztendő.

)(o)(

Minden hiteles Könyvárosnál az országban találtatnak:

KISFALUDY KÁROLY
MINDEN
MUNKÁI

Tíz kötet, az elhúnyt költő' életével, aczélba metszett képével 's keze írása másával kötve az ára Augustus' 25-ig hat for. c. p. azontúl 7 for. 12 kr. conv. pénz.

Tudósítás Gr. Mailáth' regéi felől.

Alólírtnak elhúnyt Kazinczy Ferencz' örökösei' megbizásából szerencséje van jelenteni a' tisztelt közönségnek, hogy Gróf Mailáth Jánosnak a' Boldogúlt által fordított magyar nép regéi' nyomtatása, melly Trattner és Károlyi urak' műhelyében ez előtt két hónappal kezdődött, félbe szakasztatott, minthogy az elhúnyt író' maradéka megváltoztatott szándékkal, azokat Kazinczy egyéb munkái gyűjteményében kívánja a' tisztelt község' kezeibe adni. Ez szolgáljon tehát tudomásul 's némi megnyugtatásul is azoknak, kik a' könyvet az érdekelt nyomtató intézet' jelentései' következésében várták vagy épen sürgették.

Toldy Ferencz.

Jelentés.

(2) Méltóságos Grof Károlyi György Úr jószágai kormánya' részéről közhirré tétetik: hogy a' N. Károlyi fáczány- és Mérki vadas-kertekben ez idén szabad intézetre maradó 60 darab vad süldő (frischling) 6 for. 12 kr. pengőben a' lőpénzzel együtt, és 500 darab fáczány 1 ft 16 kr. pengőben szintén lőpénzzel, darab számra értve, a' folyó évi September elejétől kezdve folyvást eladandó. A' venni szándékozók méltóztassanak e' részbeni szándékjokat N. Károlyban az erdészi hivatalnál kijelenteni.

Nagy, és Főlerakóhelye a' Templomi Ékességeknek.

(3) Pesten a' Váczi útszában az Amornál 26-dik szám alatt Fries Antal 's Társasága cs. k. priv. Selyem-szövet Fabrikájának lerakó helyén készen találtatnak nagyobb mennyiségben több száz darab Templomi Ékességek' fajai, u. m. Pluviálék, Dalmatikák, és Kásulák; akár egész, akár fél, vagy közönséges ékességekkel gazdagítva, ezen kívűl, minden lehető Reverenda matériák, ú. m. Schvamillionok, Gros de Naples, Brünelek, Scottok, 3 Drátok, 's a' t. egész, és fél gazdagon virágokkal himezve Templomi matériák, igaz festékű, és közönséges Damaszt Zászlókra, finom festékű Karmazsin, 's Ibolya Gros de Naples és Moir, Quadrátok, Kapucziumok, Kamaurák, és Övek, mellyeket a' Fő Tiszt. Papságnak a' legillendőbb Fabrikai áron alázatosan ajánlják

Fries Antal és Társa.

)(0)(

Egy új Nemzeti Leány-Nevelő és Oktató Intézet' Jelentése.

(Mária Dorottya útsza, 18-dik szám alatt, 2-ik emeletben.)

Alábírottak tisztelettel jelentik a' Nemes Nemzetnek, hogy a' Felséges Magyar-Királyi Helytartótanáts' engedelmével és felsőségi felfigyelmezés mellett Nemes Kisasszonyok' számára egy Nemzeti nevelő és oktató Intézetet állítottak, mellyben a' reájok bízott nevendékek' testi, erkölcsi és értelmi felnevelésére a' leggondosabb szorgalom fog fordíttatni, és minden a' szépnemtől ma közönségesen megkívántatott kézi ügyességek, szabad mesterségek, tudományok és nyelvek tapasztalt ügyességű mesterek által elő fognak adatni, és pedig először is Magyar Nyelven, azután röviden ismételve Franczia és Német nyelven is.

A' Pesten fennálló számos leánynevelő Intézetek közt vagyon ugyan több ollyan is, melly méltó a' tisztelt Szülék' bizodalmára; de legyen megengedve mintegy igazsággal gántsolt hibát említenünk, a' nemzeti nyelvnek egészleni elmellőzését: holott ezen az úton illenék a' lelket és szívet kimívelni. Némellyekben közűlök még az a' vétkes szokás is uralkodik, hogy a' nevendék még meg is büntettetik, ha magyarúl beszél, és kénszeríttetik azt hibás Némettel és méghibásabb Francziával feltserélni. 'S mennyien tapasztalták már azt a' tisztelt Szülék közűl, hogy leányaik kiléptekkor a' nevendékházból az idegen nyelveket tsak törni tanúlták, 's mellettek a' méltóságos Nemzeti Nyelvet szinte egészlen elfelejtették.

Ha tehát e' szerént az aláírttak' főiparkodása lészen a' nekik általadott Nevendekekből Nemzeti Hitveseket, Anyákat, Nevelőnéket formálni: azzal bíztathatják a' tisztelt Szüléket, hogy gyermekeik azért a' Német és Franczia Nyelvet sehogy elnem fogják mulasztani, sőt azt tökélletesen megtanúlni, ezt pedig annál bizonyosabban, mert az idegen Nyelveket tökélletesen megtanúlni annál könnyebb, minél alaposabban isméri a' Nevendék tulajdon anyanyelvét.

Mivel a' nevendékek kiformálása tsak léptsőnként történhetik, annak egész egyetemsége a' négy következő osztályra fog szakadni:

Első Osztály.

1. Magyar, Német és Franczia Nyelvek' olvasása.
2. Szépírás ezen a' három nyelven.
3. Biblia Hisztória, Erkölts- és Vallás-Tudomány Pap által előadva; azon észrevétel mellett, hogy a' Református és Evangelikus Vallásu gyermekek, mihelyt Szüléik kívánni fogják, egy a' nevezett Egyházhoz tartozó Pap által fognak a' hittudományban oktattatni,
4. Számtudomány, Egyszeregy, 's a' négy első Számvetés módok, t. i. öszveadás, sokszorozás 's a' t. három nyelven.

Második Osztály.

1. Bibliai Hisztória, Erkölts- és Vallás-Tudomány.
2. Szépírás.
3. Hazai történetek és Földleírás.
4. A' három nyelv' etymologiája.
5. Az öszvetett számvetés-módok és fejbeli számvetés.
6. Formák' tudománya.

)(

)(0)(

Harmadik Osztály.

1. Erkölts-Tudomány.
2. Közönséges Földírás.
3. A' három nyelv' syntaxisa.
4. Az Ó-Világ' hisztóriája.
5. Fejbeli számvetés és rövid számtartás tudománya Campan Asszonyság szerént.
6. Formák' tudománya bővebben, 's rövid technologia.

Negyedik Osztály.

1. Levélírás három nyelven.
2. A' közép és új kor' történetei.
3. Mathematikus Földírás.
4. Természet-Hisztória, különös tekintettel az életre, p. o. Kertészségre, Gazdaságra, 's a' t.
5. Physika.
6. Mythologia.
7. A' Magyar, Német és Franczia Literatura' rövid ismérete.

Mind ezek mellett Rajzolás, Tántz, Muzsika és Asszonyi Kézi-munkák.

A' Nevendékek' előmeneteléről esztendei nyilványos próbák fognak tartatni.

Ámbár aláírottak nem szívesen emlékeznek itt a' Költségi pontokról; még is, a' távollakó szülék számára szükségesnek látják, a' feltételeket ezen Hirdetésben előadni. Állanak azok Szállásért, Asztalért 's Tanításért (az egy Muzsika-Mestert kivévén, a' ki külön fizettetik,) esztendei 300 ftból ezüstben, mellyekből száz ötven forint félesztendőnként, vagy is hetvenöt forint ezüstben minden fertály esztendőben előre tétetik le. Azomban nyitva áll ezen Intézet olly Kisasszonyoknak is, kik az említett feltételnek ugyan egésszen meg nem felelhetnek, de szerentsés tehetséggel bírnak, vagy magokat tökélletes Magyar Nevelőnékké kiképezni óhajtják. Pesten, 11-dik Augustusban 1832.

Lemouton K. János,
a' Pesti kir. Tudományok Egyetemében a' Frantzia-Nyelv és Literatura' rendes Professora és Ő Cs. K. Magosságának István Fő Hertzegnek a' Franczia-Nyelvben külön Tanítója, és Ns Czepka Maria, Lemouton hitvese, a' cs. k. Hernálszi nevelő és oktató Intézetnek volt nevendékje.

Kályha lerakóhely.

(3) Alól nevezett, alázatos köszönetét téve azon átalános Bizodalomért, mellyel eddig szerentsésíttetett, ezennel illendően jelenti, hogy a' most beállandó Pesti Országos vásárban, kölönös válogatott kályha neműket, mellyek mind a' legújabb ízlés szerént készültek ékes tzirádákkal a' legjobb nemű agyagból, a' lehetősségig ótsó áron fog a' Dorottya útszában Wurm úr háza mellett (Wurm Hof) lévő lerakó helyében árúba botsáttani, mellyekkel magát alázatos bizodalommal ajánlja Pesten Kis Asszony Hava 13-dikán 1832.

Krenn Sebestyén,
polgári Kályhás mester.

)(o)(

Hirdetés.

(3) Tek. Ns Zemplén Vármegyében helyheztetett Tarczall Várossában lakott néhai Kaprontzay Ádám Úrnak végintézeti hagyományossai részéről közhírré tétetik, hogy a' folyó 1832-dik esztendő November hónap 2-dik napján a' boldogúlt úrnak házánál közárverés szerént e' következendő tsakugyan Tartzalon fekvő ingatlan Javak fognak eladatni:

1-ször: Nagy, és Kiss serfőző 60 kapás szabad, és déli oldalnak fekvő szőllő.

2-szor. Farkas 54 kapás fele szabad, fele dézma adó, és déli oldalnak fekvő-szőllő.

3-szor. Bajúsz 3 kapás dézmaadó szőllő.

4-szer. A' lakház igen tágas négyszegű fundusával, melly 3 szobából, konyhából, tseléd házból, élés kamarából, sajtó házból áll. Vannak ezen szabad exemptus funduson több épületek is, nevezetesen: tágas istálló, és szekér szín kőből, és sindel fedél alatt, valamint a' lakház. Eggyik pintze kővel kirakva 90 hordóra, a' másik 60 hordóra való. Vagyon egy fa palánkkal körül kerített tágas kert gyümöltsfákkal, a' kertben sindellel fedett elég nagy méhes. Vagyon még ezen szabad funduson a' lakház mellett eggy ócska ház, és eggy Vinczellérház nád födél alatt. Vagyon két jó karban lévő száraz malom sindel födél alatt, mellynek középszerű esztendőbeli jövedelme 230 köböl életet tehet, a' Molnár részén kívül. Vagyon még hozzá tartozandó Molnár-ház nád födél alatt, és egy puszta taksás fundus. A' kinek szándéka vagyon ezen valóban szép és hasznos jószágot magáévá tenni, addig is értekezhetik eránta Fő Tisztelendő Szepessy Aloiz Apát és Tartzali Plébános Úrral, mint néhai Kaprontzay Ádám Úr végintézetének végrehatjójával.

Jelentés.

(2) Az Ocsai Pósta Statio eladó. Bővebben lehet értekezni eránta személyesen, nagy szabad levél által Polgár Jósef Tábla Bíró Urnál Ocsán, vagy Pesten Széna piatzon 1-ső szám alatt lévő szállásán.

Híradás.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' megüresült Esztergami Érsekség Javaiban jövő Sz. Mihály havában következendő haszonvételek árverés útján, a' többet ígérőknek a' jövő 1833-dik eszt. Januarius 1-ső napjától kezdve, három egymás után következendő esztendőkre haszonbérbe fognak adattatni, jelessen: Sz. Mihály hava 13-dikán Érsek Újvárban az Uradalom író házában: A' Morva Országból, és Slesiából Pestre vezető úton Pérbete nevezetű helységben lévő, emeletre építtetett, 4 vendég szobából, és 40 lóra való istállókból álló Vendégfogadó, mindennémű italoknak egyedül abban való kimérésével, nagy kiterjedésű házi kerttel, 60 pozs mérő alá való három vetőre felosztott szántó földekkel, és 1 hold kaszálóval, nem különben 2 hold kukuritza, és kender földdel. 600 váltó forint bánó pénz letétele mellett.

Ugyan azon hónap 17-dikén Esztergam vízi várossában, az uradalom Irótházában: a' repülő híd erányába helyheztetett 4 vendég szobából, és 24 lóra való istállókból álló szigeti vendégfogadó, mellyben az uraság bora egész esztendőt által mérettetik. 100 váltó forint bánó pénz letétele mellett.

Párkányban, a' Mészárszék, hozzá való lakással, és házi kerttel, 9 hold szántóföldekkel, 3 hold kaszállóval, $\frac{1}{8}$ hold kenderföld, és 2 $\frac{1}{2}$ hold kukuriczással, 70 Vft bánó pénz letétele mellett.

Nyerges Újfalun, a' Mészárszék hozzá való Lakással, és házi kerttel, nem külömben 6 hold szántó földekkel, 4 hold kaszállóval, és $\frac{1}{4}$ hold kenderfölddel 203 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Süttőn a' mészárszék hozzá való lakással, és házi kerttel, 2 $\frac{1}{2}$ hold szántó földekkel, 5 hold kaszállóval, és $\frac{1}{8}$ hold kenderfölddel 45 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Bajtán, és Leléden, öszvekaptsolva a' mészárszék lakással, és 5 hold szántóföldekkel, banópénz 20 V.frt letétele mellett.

Bútson, a' pálinka főzés, és mérés 75 V.forint bánó pénz letétele mellett.

Bernetzén a' pálinka főzés, és mérés, 16 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Motson a' kereskedő bólt, hozzá tartozandó lakással, és házi kerttel, 58 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Ugyan azon hónap 19-dikén Motsán az uradalom Irótházában: Kavalhát nevezetű rétből, és nádasból álló 300 hold darab Keszegfalvának szomszédságában Komáromtól nem messze. 90 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Bálvány Szakállosi Pusztának 100 hold egyedül rétségből álló felső része, Császár rét nevezetű alatt, 111 V frt bánó pénz letétele mellett.

Ugyan azon hónap 24-dikén Deitázon Nógrád Vármegyében, ugyan az uradalmi irótházban: vadkerti határban 4 kerekű az urasággal, és várossal közös malom, 6 $\frac{1}{2}$ hold szántóföldekkel, és két hold réttel. Gabona árenda fejében.

Ugyan azon hónap 26-dikán Nyitra Vármegyében fekvő Czétény helységben az uradalom irótházában: Nagy-Kéren a' kortsma, lakással eggyütt, mellyben az uraság bora félesztendeig, az árendás pálinkája pedig egész esztendő által mérettetni szokott, hozzá tartozandó 14 hold szántóföldekkel, és 2 hold réttel 82 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Nagy Kéren a' mészárszék hozzá tartozandó lakással, 15 hold szántóföldekkel, és 2 hóld réttel. 75 V frt bánó pénz letétele mellett.

Verebélyen a' pálinka szabad mérése, es árultatása 87 V.frt letétele mellett.

Ahán, a' mészárszék, hozzá való lakással, és egy mérő alá való szántó földdel, 25 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Ugyan azon hónap 27-dikén Egerszegen Nyitra Vármegyében; az egerszegi határban való vadászat 3 Vfrt bánó pénz letétele mellett.

Mind Sz. hava 1.sső napján, a' pozsonyi érseki irótházban: Csalóközben Pozsonytól 1 $\frac{1}{2}$ órányira fekvő felső Csölle nevezetű helység határja szomsédságában az öreg Duna mellett, egy darab legelő Jagdwaldl nevezet alatt 33 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Ezen haszonvételek kibérlése czikkelyeit az illető uradalmi tisztségeknél meg lehet látni. Budán Kis Asszony hava 3-dikán.

)(o)(

Jelentés

Pesten a' Hétválasztó Fejedelmekről neveztetett vendégfogadóról.

(3) Alól nevezettnek van szerentséje minden Fő Méltóságú 's titt. uraságoknak ezennel alázatosan jelentenie, hogy ő a' már régóta ösméretes, N. Szent Miklósi Gróf Náko Ő Nagysága tulajdonát, a' Hét választó Fejedelmekről neveztetett Vendégfogadót itt Pesten, több esztendőkre felvette árendába, és abba még e' f. e. Sz. Mihály napkor bele fog hordozkodni.

Ezen alázatos jelentése mellett szükségesnek véli még azt megjegyezni, hogy ő személyes felvigyázása alatt maga fogja vezetni mind azt, tulajdon dologhoz értésével és munkásságával, a' mi tsak egy Vendégfogadósra tartozik.

A' minden tekintetben szükséges rend és tisztaság sehol sem fog hibázni; a' számvetéseket minden útasok szobájára nézve, alólírtt, maga fogja készitteni; mellyeknek következésében, az ő országszerte ösméretes betsülete és rendszeretete, előre kezeskednek arról, hogy alapos békételenségre ok sohasem fog találkozni. Ezt azonban nem tsak személyéről igéri; hanem igéri minden hozzá tartozandóiról, hogy a' kívánatoknak megfelelés és azoknak betőltése fogja mindnyájokat az útazók iránt lelkesítteni.

A' Nagy Mélt. 's minden titt. útazó uraságoknak a' lehetségig teljesítendő megelégedések, és ebből származandó bizodalmok lévén fő arányozatom, ezen általam bérlett Vendégfogadóban, mindenkor betsültetésemnek fogom tekinteni azon szerentsét, ha hozzám beszállani méltóztatnak; de valamint ezt megösmérem, úgy teljes igyekezettel és tehetséggel azon is fogok lenni, hogy az egyszer így megnyertet mind megérdemeljem; mind állandóan megtartsam. A' ki megkülömböztetett tisztelettel vagyok Pesten Kis Asszony hava 15-dikén 1832.

A' Nagy Mélt. 's titt. uraságoknak alázatos szolgájok

Hauer Jósef Ferencz,
polgári vendéglő és egy kávéfőzés Tulajdonossa.

Hirdetés.

(3) A' Nagy Mélt. kir. Magyar Udvari Kamara rendeléséhez képest árverésen kiadandó használásra botsáttatnak ez idén a' Bátsi kamar. uradalmokban a' gubats makk, és vadon termő gyümöltsből várandó hasznok, és pedig:

Az Apathini kam. uradalomban f. e. Aug. 21-dikén Apathinban.

A' Palankai kam. uradalomban f. e. Aug. 23-dikán, Palankán.

A' Szantovai kam. uradalomban f. e. Aug. 27-dikén Baratskán,

mindenütt reggeli szokott 9 órára lévén határozva az árverés ideje.

Ezekre nézve az árverésen megjelenni akarók útasittására előre megjegyeztetik, hogy az e'féle haszon reménylések ez idén az Apathin kam. uradalomban jók, a' Palankaiban középszerűk; de a' Szantovaiban alább valók. Egyéb aránt a' termés bötsűjét, mind a' Zombori kam. Igazgatóságnál, mind pedig az illető Hivataloknál előre is meglehet látni. Mellyekhez képest a' részt venni kívánók 10 pCent bánat pénzzel előre felkészülve, illendően meghivattatnak.

Költ Budán Aug. 9-dikén 1832.

Klopfinger János újjonnan épített Búza-hajója.

(3) Egy eladó Slavoniai száraz jó Tölgy fából, a' leg újjabb és legjobb formára épített 25 öl hosszú 26 Láb 3 hüvelyk széles Búza hajó, mellynek allja még Slavoniában, Teteje pedig itt Pesten egy híres Szegedi Soper mester által csináltatott, mostanság végképpen elkészűlt. A' kiknek talán szándékjok lenne azt megvenni, a' fellyebb említett tulajdonosnál magokat jelenteni méltóztassanak.

Árverési Hirdetés.

(3) Néhai Tek. Salamon András úr hátra maradott vagyonaiból Tek. Ns Fehér Vármegyében helyheztetett Felső Alapon e' f. e. Augustus 27-dik napján 40 darab ménesbeli lovak, 600 darab részszerént anya, részszerént tokló, és ürü nemű birkák, és 300 darab idei bárány árverés útján eladandó.

Hiradás.

(3) Szabados Ketskeméth Várossában, az úgy nevezett Cassino Épületében, a' mellyhez kötve vagyon a' Traiteuri, Kávéházi, és bor mérésbeli Jus is, az árendálónak adandó szállással, kerestetik egy Traiteur, a' ki azon haszonvételeket, a' f. e. Nov. hónap 1só napján általveheti. Azok tehát, a' kik a' fent írtt haszonvételbeli Jussokat kiárendálni kívánnák, a' f. eszt. Sept. hónap 1só napjától fogva, ugyan azon hónap 15-dik napjáig, a' Cassinónak helybeli Directiojánál magokat jelenthetik, a' hol egyszer'smind a' többi feltételekről, és kedvezésekről, az árendálni kívánó, környűllállásosan tudósíttatni fog.

Híradás.

(3) A' N. M. M. udv. Kamara rendeléséből közhírré tétetik, hogy a' megüresült Esztergami Érsekség Javaiban, ezen 1832-dik esztendőbeli Augustus 15-kéig lenyirandó, mintegy 32 mázsából álló Bárány gyapjú, jövő Sz. Mihály hava 3-kán Érsekújvárban az uradalmi Iróházban árverés útján a' többet igérőnek elfog adatni, és az egész árának letétele mellett, azonnal által adatni. A' kiknek tehát szándékok vagyon ezen gyapjút megvenni, az említett napra és helyre ezennel meghivattatnak. 1832-dik esztendei Kisasszony hava 3-dikán.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Augustus 18-dikán:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	88⅞ for	1821-diki Státus Lott. 100 forint	126¾ for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	47 —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	180½ —	Bank Actiáké	1146 —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Aug. 19-dikén 6 Láb, 2 Hüv. 3 Von. || — 20-dikán 6 Láb, 3 Hüv. 0 Von.
— 21-dikén 6 Láb, 6 Hüv. 9 Von. || — 22-dikén 6 Láb, 8 Hüv. 6 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára Augustus 21-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 40	6 — 20	6 —	Zab	1 — 30	1 — 28	1 — 24
Kétszeres	4 — 40	4 — 20	4 —	Kukoritza	3 —	—	—
Rozs	2 — 40	2 — 30	2 — 20	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 30	2 — 26	2 — 20	Köles	—	—	—

Budán, Augustus 18-dikán kijött számok: 53. 44. 15. 63. 23.

16. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Rejtekező.

Békétlen vagy azért, hogy sok más, a' ki te nálad
Nem több, sőtt kissebb, nagy jutalomra talál.
Mert ő — míg te magad rejtekben tűrteted — a'dig
Nagy robajokkal jár, és mutogatja magát.

PESTEN *Szombaton* Kis Asszony Hava 25-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Országos vásárunk kezdete itt Pesten elegendő népes, az idő kedvező, eladó árú mindenféle bőven találtatik, tsak a' vevők győznék pénzzel, bizonyosan jó vásárral ditsekedve zárhatnánk majd annak idejében teljes tudósíttásunkat.

Szabad Kun Szent Miklós Városából következő szomorú jelentés érkezett. Folyó Kis Asszony hava 13 dik napján a' senkinek nem kedvező halál, nagy hirtelenséggel ragadta ki az élők közűl Orvos Doctor Tekintetes Boros Sámuel urat, a' Nemes Kis Kun Megye rendes Physicussát, éppen midőn betegei látogatásában egész szorgalommal foglalatoskodnék, a' szív ere megtsontosodásából származott nyavalya rajta mód nélkűl megnehezedvén, két óra alatt, életének 42-dik esztendejében, a' világból ki múlt. Kora halálát a' boldogúltnak bánatos özvegyén, 's eggyetlen egy Leánykáján kívűl nem tsak számos általa a' leg terhesebb nyavalyákból kiszabadítottak kesergik, de fájlalja azt a' Nemes Kis Kun Megye, 's különösen Kun Sz. Miklós városa egész Közönsége, melly is benne nagy tudományú és táplálású, mély belátású fáradhatatlan szorgalmú 's mindenkor, de különösen a' múlt esztendőben dühösködött Epekórság ideje alatt nem tsak tulajdon egésségével; de életével is leg kissebbet sem gondoló kedves Orvosát vesztette el. Mélyen megilletődött végre a' 3-dik számú Fő Hertzeg Ferdinand nevét viselő Ns Magyar Lovas Ezered második Fő Strázsa Mesteri 2-dik Századja is, mint a' mellynek megbetegűlt vitézeinek orvosi segedelmét a' boldogúlt mindenkor minden jutalom nélkűl egész készséggel nyújtotta. Temetési pompáján Kun Sz. Miklós városa egész lakosságán, 's a' körűl belől lévő Tettes Uraságokon 's itt fekvő Katona Tiszt Urakon kívűl, nem tsak hogy minden itt lévő vitézek önkényesen meg jelentek, hanem az orvosi segedelmével élt számos vitézek, holt testét a' város Előljáróitól, kik azt szállásán felvették, általkérvén, egész a' sírig vállaikon vitték. Áldás Hamvaira!!

Második Félesztendő.

B é t s.

Vasárnap Aug. 12-dikén fényes Követséget külde Béts városa Tanátsa Bádenbe, hol most a' Fels. tsászári Udvar mulat, hogy Ő Cs. K. Felségeknek, Ő Felségének az ifjú Magyar Királynak és Fels. ifjú Magyar Királynénak, Béts városa nevében azon irtóztató és Austria év-könyveiben példátlan gonosz tetten érzett mély fájdalmokat kijelentse, mellyre Ő Felsége az

ifjú Magyar Király élete ellen egy útálatos gonosztévő elvetemedni merészlett; egyszer'smind pedig, hogy a' Bétsi hív polgarság legbelsőbb háládatos érzését mély tisztelettel kifejezze azon, hogy az isteni gondviselés oltalmazó keze azt az irtóztató gonosz szándékot, minden Austriai hív alattvalók örömére, a' legjobb Fejedelem drága életéről kegyelmesen elfordította.

Ő ts. k. Apostoli Felsége kabineti felséges írását következendőképpen méltóztatott botsáttani Feldmarschal Lieut. Grof Salis-hoz: „Kedves Grof Salis! Azon hív szolgálatok, mellyeket nekem elejétől fogva tett, és az a' különösen kimutatott mód azon gonosz megtámadásnál, melly fiamra a' Magyarok ifjabb Királyára vala arányozva, értésemre esvén, arra indítanak, hogy különös kegyelmemnek jelét adjam, azért tsászári Leopold rendemnek Commandeur Keresztjét által adva." Költ Badenben Aug. 20-dikán 1832. (Aláírás) Ferentz m. k.

Ugyan ezen Rendnek hasonló Keresztjével tisztelte meg Ő Felsége Grof Hartman Prokopot, Ő Magossága a' Reichstadti Hg mellett volt Kamarást; a' megboldogúlt Hg mellett Kapitányokat B. Moll és Standeisky urakat pedig azon Rendnek vitézi keresztjeivel; ezen utolsók még olly különös szerentsében részesülve, hogy mind a' hárman Ő Felségének kezéből vették által Aug. 12 dikén, a' ts. k. kegyelem jeleket.

A' Courier Français, a' világ előtt hitelessé kívánván azt tenni, hogy a' boldogúlt Reichstadti Hg utolsó óráját közeledni érezvén, az atyjának kardját az ifjú Lajos Napoleonnak hagyta testamentomában: az Oest. Beobachter akkor mindjárt, mint megbízott kelt ki az ellen olly nyilatkoztatással, hogy a' boldogúlt Reichstadti Hg legkissebb testamentomi rendelést sem tett.

Olasz Ország.

Nápolyból, Jul. 29-dikén. Politikát illető tárgyam nem lévén az írásra, közlöm a' régiségek ösméretére nézve azt, a' mi a' Bavariai Királynak itt megfordúltakor f. e. Apr. 4-dikén Pompéjiromjai között találtatott. Az úgy nevezett Casa di Goethe-ben ásogatva a' nagy udvarban az oszlop rendek megett, ott, a' hol nem rég két bálvány állások = Niesche — apró képetskékkel találtattak, úgy mutatkódzott, hogy ezen hely jutalmazni fogja az iparkodást, minthogy a' földet hét láb magosságnyira födő hamuban egymásután tsak hamar két darab három lábat leltek bronzból, két gyertya tartót hasonló értzből, és két métset terracottából. Hogy ezen három lábak, hamuval födve ama' bálvány állások előtt, és körűlöttök állatok tsontvázzai találtattak, azon gondolatra szolgáltattak okot, hogy itt ama' rettenetes szempillantást, a' város elsüllyedését, meg előző pillantatban, még az Isteneknek áldoztak 's esedeztek, noha mind hijjába, a' fellelt nyomok szerént. Ezen három lábak közűl eggyet az itt vendégképpen megfordúlt Felségnek ajándékoztak emlékezetűl. Kivévén a' Nápolyi Muzeumot, ennél szebb darabbal senki sem bír a' Pompéji maradványokból. Max Bajor Hg Májusban tovább is ásatván ezen helyen, azon hónap 18 's 19-ike között vólt éjtszaka fáklyák világánál gyász ünneplést adott Goethe emlékezetére, mellyen sokan voltak jelen a' kik a' boldogúltat személyesen ösmérték, vagy másképp tisztelték. Az alkalmatosságot érdeklő több versezetek olvastattak fel, és a' musika 's éneklés egymást váltogatva, ditsőitették az ünneplést. Majus 29-dikén személyesen megjelent Ő Felsége a' Bajor Király az ásásnál, a' midőn jelenlétében két tsontvázat és egy arany gyűrűt találtak.

Jul. 23-dikán a' Vezuv nevezetes tüneményeket mutatott. Az ó kraterben egy újabb formálódott t. i. 's ebből vulkán materia hányattatott fel; azon hónap 29-kéig szüntelen köveket és lángot hányt, hellyel közben rendűleteket téve. Ez nap estve a' kitörés szembetűnőbb leve; a' kihányt kövek szinte félmérföldnyire szállangottak fenn a' levegőben, 's mint a' kőesső úgy húllottak vissza a' krater környékére. Öt nap alatt 250 lábnyi terűltségre nyillott a' krater. A' láva résszerént két folyamban tartott Torre del Greco felé, résszerént a' Kegelbe ömlött; de annak partjait feljűl nem áradta.

Egyházi Fejedelemség.

A' Diario di Roma Aug. 7-dikéről következendő tzikkelyt foglalja magában: Ancona Városa, minekutánna a' vad Anarchiának minden veszedelmeit kiállotta, végre a' tsendességet vissza nyerte. A' vérszomjúhozó, és ragadozni vágyó gyilkosok, a' kik ott öszvegyülekeztek, későn vették észre, hogy a' közvéleményt magok ellen felingerlették, és ott a' hol menedéket, és óltalmat reményleni bátorkodtak, közönséges gyűlölséget, és megvettetést arattak. A' frantzia sereg nem nézhetvén már tovább az újján keresztűl kitsapongásaikat, véget vetett az egész dolognak. Azután a' Pápai Delegatio f. h. 1-sőjén visszatért Anconába, még pedig úgy a' mint illet, egész triumphussal, tulajdon seregétől kísértetve, ágyú ropogásoktól, és az elejébe nagy számmal tsődűlt sokaságnak, melly tisztelt Attyának, és Uralkodójának Képviselőjét, Ancona kebelébe visszatérni óhajtá, zajos öröm kiáltásaitól fogadtatva. Cubiéres a' derék Generalis, a' kinek leginkább lehet köszönni azoknak a' tsapásoknak megszűnését, mellyek az Anconiakat olly kevés idő alatt, nagy mértékben érték, hogy a' Delegatus (Grasselini) iránt hódolását bébizonyíttsa, — még a' Városon kívűl elejébe ment; a' Frantzia Katonák szép sorban állottak, és kellő hadi muzsika nevelte a' pompás bemenetelnek fényességét. Bártsak fogna valamit ez a' szerentsés következésű eset azokon az álnokokon, a' kiknek minden igyekezetek abban áll, hogy a' jó rendet, és békességet felforgassák!

Lengyel Ország.

Az Allgem. Zeitung, fájdalmas érzések között vonja vissza, azon hirtelenkedve terjesztett híresztelést, mintha Litvániában újra kiütött volna a' lázzadás: és az egész dolgot annyiban állani nyilatkoztatja, hogy Lengyel Országban, — nem is Litvániában tehát — Kielcetől nem messze a' Swientokryzi erdőségben szökevények vannak; de még tsak tolvajságot sem űznek, nemhogy átalános lázzadásban volnának; szándékok tsak a' határszéleken által kelni vala.

Nagy Britannia.

Aug. 8-dikán írták Londonból, hogy a' Görög Országot érdeklő Eggyezkedést a' Ház elejébe terjesztvén Lord Palmerston azon alkalmatossággal előterjesztette a' dolgot érdeklő környűlállásokat a' magok egész voltokban, hogy így a' Házat meggyőzhesse arról hogy a' költsönözésbe megkelle eggyeznie a' mostani Ministeriumnak az előbbeni által felvett gondolkodás szerént. Beszédjét záró szavai ezek valának: „Azon kötelezés, mellyben most megeggyezett az Országlás, már akkor megvala, midőn a' mostani Ministerek hivataljokba léptek; az okok e'nek elfogadására most szint olly erőssek, mint akkor voltak, vagy még erősebbek. Tovább halasztása a' dolgok felfejlésének, nagyon veszedelmes lett volna a' már is sokáig szenvedett Görög Országnak. A' Görög Országlás okvetetlenűl reá van szorúlva a' pénz költsönözésre, mellyet a' mostani környűlállások között oda haza fel nem lelhet. A' költsönözést továbbra

balasztani annyi volna, mint azt megtagadni akarni; azon hasznok, mellyeket a' jelenlévő pillantat ígér, mind semmivé lennének. Ha egyszer rendbe lesznek az Országnak belső dolgai szedve, 's azon szerentsés napok alatt, mellyek bizonyosan elfognak jőni, felnyitogatja segedelem forrásait; nem sokára olly állapotba fogják azt helyheztetni, hogy mind a' kamatok, mind a' tőkepénz iránt tartozó kötelességeinek eleget fog tehetni. Nem feltüzesült képzelet kívántatik arra, hogy Görög Országnak a' tengerhez feküvő szerentsés helyezetjéből, 's földének termékenységéből, olly nagy kereskedést jövendőljön, mint a' millyen vala Velentzéé és Genuáé, Olasz Országnak utolsó napos éveiben." — Erre Best úr szóllamlott meg azt kérdezve: „Vallyon a' mi most lévő kintstári állapotunk ígérhet é abból hasznot, ha a' külső Tartomány javára illy nagy summáért kezeskedünk? Az első felveendő rész tsaknem mind a' Török Kormányozásnak fog fizetődni a' mint hallom, a' határszél engedésért; nem hogy a' pénzt először mindjárt az elpusztúlva lévő Tartomány jobb állapotra segéllésére fordíttanák. Illy környűlállások között mi kezeskedik nekünk arról, hogy a' Görög Nemzet valaha olly állapotra jutand, hogy a' mi pénzünket vissza fizethesse." Robinson úr azon köteleztetés ellen kívánt először kifogást tenni, mellyre még az előbbeni Ministerium ajánlotta magát, mert az azon feltételen épült, hogy Leopold fogadja el a' Királyságot; ez lemondván arról, feloldozódott a' köteleztetés is. Továbbá, a' régibb költsönözőknek mondott abból kevés vígasztalást eredni, ha minden országos jövedelmek az új adósság fizetésére fordíttódnak. Még rossz kívánásra is fakadt utóljára a' Ministeriumnak azon készsége ellen, hogy ez minden szárazföldi Hatalmasságoknak segéllésére siet: reményli mindazonáltal, hogy ez lessz az utolsó e'féle eset. Még az eggyre kért engedelmet, hogy megtudakozhassa a' nemes Lordtól: Mi féle kezeskedéssek van a' Görögöknek arról, hogy mint fognak jövendőben igazgattatni? Talám a' Fejedelem fogja Tanátsosaival tettszések szerént meghatározni az Országlás formáját?" — Gurney úr Otto Hgnek évkora ellen tett először kifogást azon megjegyzéssel, hogy az a' nyers Görögséggel nem fog bírni, és sokkal tanátsosabb lett volna a' Görögök közűl választani valakit. Végre ő is a' pénzre ment által 's zárta szavait ezen felkiáltással: „Legnagyobb szükségünk van tulajdon adósságainkat fizetnünk, és még is másokért válalunk kezeskedéseket!" — Hume úr véleményjét következendő módon fejezte ki: „Vallyon hihetié azt a' Ministerium, hogy hatalmában légyen a' viszálkodásban lévő eleveket Görög Országban az által öszvebékéltetni, hogy egy 17 esztendős Hget, vagy 3 férfit oda küld, a'kik ezen Hget képezzék? De tegyük fel, hogy erős alapon épűl az ottani Monarchia; ez legkevésbbé illő Országlás mód Görög Országra nézve. Nekem úgy látszik, hogy Szövetséges Köztársaság legillendőbb lessz vala Görög Országnak mind természeti helyezetéhez, mind a' lakosok charakteréhez képest. Gyűljenek öszve Görög Országnak Képviselői 's válasszanak magoknak uralkodás formát; de a' Görögn' ről még tsak említést sem tett a' Nemes Lord beszédjében. Nagyon félek, hogy az a' pénz, mellyet mi a' Görögöknek költsönözünk, mert hogy tsak kezeskedünk, az puszta vakíttás = farce — nem fog elégséges lenni az új Országlásnak, melly külső pénzen 's külső bajonettokon nyugoszik; és tsak annyi lessz, mintha az ablakon szórnánk ki." — Lord Altorp rendre felfogta az ajánlat ellen beszélletteknek szavait, 's tsendes vérrel mind megerőtelenítve a' felhordott ellenző okokat, az ajánlatja elfogadtatott.

Aug. 8-dikán a' Királynál udvarlás

volt, mellynek alkalmatosságával bemutatta Ő Felségének Lord Palmerston a' Sz. Pétervárából visszatért Lord Heytesburyt, és Chad urat, a' ki Berlinből jött vissza; a' Gral Advocat pedig azon Protokollumot mutatta be Ő Felségének, mellybe a' Somervillei katonákat illető törvényes visgálat jegyeztetett fel. Az nap a' Felső-Ház elejébe Bernal úr, és több Tagjai az Alsó Háznak; az ezen Ház Előlülőjét, és Irland különös Tisztjeinek = Constabler— választását illető billt terjesztették; felolvastatott a' tzúkor bill is harmadszor, és a' Selkirki Skeriff Helytartója (Sir W. Scott helyébe) választatását ajánló javallat is elfogadtatott harmadszori felolvasása után. Az Alsó-Háznak az napi gyűlésében a' koronának nyugot indiai szállítványjait illető Biztosság munkája vétetett fel, és annak következésében először olvastatott fel, hogy azoknak iavíttására eggyesült vagyonokból 58,000 font engedtessék meg Ő Felségének.

Aug. 9-dikén a' Felső Házban az Irlandi dézma váltságot javalló bil másodszor olvastatott fel; Hg Wellington azt nyilatkoztatta ki iránta, hogy ő ezt úgy tekinti, mint az Irland megnyugtatására teendő rendeléseknek elsőjét: azután Lord Brougham ezen Országnak lázzadásiról beszéllett 's azzal zárá beszédjét, hogy ő örvend, tudván azt, hogy a' zabolázó erő Irlandban erős kezekre legyen bízva. Határtalan bizodalmát helyhezteti Anglesey Marqvisban.

Marquis Anglesey, Irlandi Vice-Király, Cove-be érkezett, a' hol köszöntő ágyú lövésekkel fogadtatott; olly hiedelemben voltak, hogy ő múlatni fog a' déli részeken, 's megfogja szemlélni Malcolm Admirális flottáját is. Sir Hussey Vyvyan a' seregek Kormányozója is megérkezett Corkba, hogy a' hadi népen szemléletet tartson. Beszéllik, hogy Marqvis Anglesey-el, és Sir P. Malcolm-mal értekezni fog az iránt, mit kellessék tenni a' bátorságra ügyelés végett legbiztosabban. Az Országlás, nemtsak azok ellen kezdett törvényszéki pört a' kik az utolsóbbi dézma megtagadások esetében különösön munkássak voltak, hanem még azon újság levelek ellen is, a' kik az e'féle igyekezetet javallani látszottak; illyenek p. o. the Comet, the Freemans Journal, és the Pilot.

Frantzia Ország.

Aug. 8 dikán tartottak Lajos-Fülöp és Leopold Királyok szemléletet Compiegne mellett a' városi és környékbeli nemzeti őrseregeken, 's egynehány Osztály rendes katonaságon. Ugyan az nap gyülekeztek a' Compiegnei palotába a' házassági egybekelés ünnepére meghivott Személyek u. m. a' Petsét-őrző, a' közönséges tanittásokra ügyelő Minister, a' Számadó Osztályoknak fő Előlülője, Gérard Marschal, a' Bassanói Hg, Dupin és Berenger urak, a' Mauxi Érsek, a' Beauvaisi Nagy-Vicárius, és Goepp úr az evangelika Egyház Papja. Következett napon reggel indúltak meg Párisból a' hadi és tengeri Ministerek Compiegne felé; a' Kereskedés Ministere tsak 10-dikén szándékozott oda menni. Grof Lobau, a' mint mondják, nem fogja elhagyni a' fővárost.

A' Courrier Français Compiegnéből Aug. 8-dikán indúlt írás után adja, hogy Van de Weyer úr, a' ki a' Belgák Királyját oda kísérte, azonnal Londonba megy különös megbizattatással, mihelyest az egybekelés meg fog történni. A' küldettetésnek tárgya a' két Királynak eggyütt tartott többszöri tanátskozásaikon alapúl; és ha a' szárnyaló hiresztelésnek lehet valamelly hitelt adni, ez a' 24 Czikkelyek értelmétől legkissebben sem kíván eltávozni, és semmi módosíttást sem fogad el.

A' reményjekben leverettetett, vagy magokat legalább ollyanoknak mutató Karlisták, mind magok között suttogva, mind meghittebb ellenkezőik közűl sokak előtt

beszéllik, hogy ezen felekezet, egy éjszaki Hatalomtól nagyon leverő Tudósittásokat vett. A' Marseille-ben rosszúl ütött ki próbatétel, és azon magános erőlködések után, mellyek Vendeében a' Berry Hgné törekedéseit jutalmazák, ha ugyan szavoknak hitelt lehetne adni, Miklós Császárhoz folyamodtak segedelemért; de visszatért feleletjében azt nyilatkoztatja a' Császár a' Hgnének, hogy a' Frantziák Királyjának országlása, minden alkalmatosságban azon szándékát tette nyilván valóvá, hogy az átalános rend fentartassék; és hogy a' fejetlenség elnyomattassék, ezekre való nézve egy külső Hatalomnak, nevezetesen Russziának, sints oka, hogy a' Frantzia Országban most fennálló rend felforgatását pártolja; mellyre nézve ő, sem közvetetlenül, sem közvetve, sem fegyverrel sem alkudozással a' Bordeauxi Hg édes anyjának igyekezeteit, nem támogathatja. Igaz é ezen előadás, vagy költött, meghatározni nem lehet; hanem ők e'nek igaz volta mellett azt hozzák fel, hogy Pozzo di Borgo úr, nem sokára vissza fog térni Párisba. Minden szemléleteket félre téve, azt teljes határozottsággal mondhatjuk, hogy ha az Orosz Császárnak illy nyilatkoztatása bizonyos, a'vagy tsak ez egyből láthatja a' világ, hogy Európa békességének fennmaradására senki sem tesz többet, mint ő; és e' szerént lessz lehetségessé ama' nehéz feltétel, hogy Európában a' fegyverviselők száma kevesebbíttessék, és így a' köz terhek sokkal könnyebbüljenek.

Párisból Aug. 10 dikén. Itt még mind az előbbeni mozdúlatlanság = stagnation uralkodik; a' hadi munkálatokról keletkező hírek mind elenyésznek; a' város nagyon kiürült; lakosiból többet veszejtett a' Cholera által 60,000-nél, idegenek pedig, ugyan a'tól való féltekben, nem jöttek; minden művészetek leveretve hevernek. Berry Hgné még mind Vendeében vagyon; de legkissebb látszatós befolyást sem gyakorol a' lelketlen testre.

Ugyan onnan, 's az nap. Lord Durhamnak Sz. Pétervárába lett érkezése újra Lengyel országra függesztette a' világ szemeit; én mindazonáltal jó forrásból merítve mondhatom, hogy Lord Durhámnak parantsolatja van az Udvarától, Lengyel Országról egy szóval se tenni említtést; az ő küldetése egyedül Német Alföldre terjed ki.

Marseilleből, Aug. 7-dikén. Tegnap óta két portugalli hadi brigg jövetelét jelentgetik, mellyek, a' mint híresztelik, Dom Miguelnek drágaságait hozzák gyémántokban, arany 's ezüstben: hozzá teszik e' szárnyaló hírhez még azt is, hogy ezen hajók itt fogják megvárni a' portugalli dolgok kimenetelét, 's azután fognak, vagy vissza térni a' Tajóra, vagy Genuába vitorlázni. — A' Spanyol és Frantzia Pyrenäusok lakói között, napról napra nevekednek a' viszálkodások, úgyhogy százakra telő tsapatok támadják meg egymást költsönösön, és a' győzedelmesek felgyújtogatják a' meggyőzettek kalyibáit, és azoknak marháikat elhajtják.

A' de Maine et Loire Journal jelenti, hogy a' mióta Drouet d'Erlon Grlis parantsolatba kiadta, hogy a' bérlett mezei lakásokba 's udvarokba seregek szálljanak be, azóta a' lefegyverkezés nagy előmenetellel halad; ámbár nem kis munkába kerül a' parasztokkal kiadatni a' fegyvereket.

A' Moniteur Compiegnéből Augustus 9-dikéről közli a' Belgák Királyának Louisa Hg Asszonnyal ugyan azon nap történt egybeköttetések mellett történt szertartásokat. Délelőtt a' várban többen bemutatódtak, a' mit katonai fordulások követtek. Az ebéd után mellyben a' kir. Familia eggyütt volt, Dupin úr a' Király Kabinetjában felolvasta a' Belgák Király-

néjának házassági eggyezését. Ezt követte a' polgári egybekelés, mellynél Pasquier, a' Pairek Házának Elölülője, 's Couchy Archivarius urak mint polgári tisztviselők voltak jelen. A' Hg Asszony részéről Bererger, Girod de l' Ain, Dellessert, Gerard Marschal, 's négy Frantzia Országi Pair voltak a' tanúk. A' Belgák Királyjának tanúi pedig Gr. Merode Felix Status Minister, 's Gr. Aerschott Nagy Marschal valának. Az esküdtetést pedig az udvari kápolnában a' Meauxi Püspök vitte véghez szokott szertartással. Rövid beszédet tartván előbb az új házaspárhoz, megáldotta a' gyűrűket, 's minden formalitások bevégzése után a' Belgák Királyja, 's Luiza Mária Orleani Hg Asszony között a' házasságot megkötöttnek jelentette. A' kápolnából kimenvén a' Frantziák Királyja az új házasoknak engedé az elsőséget. Ez után következett a' várnak eggyik palotájában a' Protestansok szertartása szerént történt megáldás. Az új házaspár Aug. 11-dikén az egész kir. familiával Pierrefondsba fog menni. Louiza Hertzeg Asszony brüsseli tsipkéből készült igen drága ruhát viselt, a' pompás fátyol is is tsipkéből volt, ő maga pedig ragyogott a' brilliántoktól. Leopold Király egyszerű kivarrott forma ruhát viselt a' betsület rendnek nagy pántlikájával, 's több brilliantokba foglalt nagy keresztekkel. Van de Weyer úr a' szertartások után Párisba útazott. A' Belgák Királyja 13 dikán fog fels. Hitvesével elútazni, 's Cambrayban hálni, a'nakutánna 14-dikén Lillében reggelezni, 's Tournayban egy a' város által tiszteletére tartott bálban megjelenvén f. h. 15-dikén délfelé a' Laekeni palotába megérkezni. Brüsselbe leendő bemenetelének napja nintsen még tudva.

Az Esküdtek törvényszéke előtt a' Kintstárnak volt őrzője Keszner, Aug. 6-dikán tíz esztendei munkára, 4 ½ mil. frankra telő tartozásának kielégítésére, 's azon kívül még egy milliom fr. pénzbeli büntetésre kárhoztatódott, de mind tsak per contumaciam, mert magát nem találják.

A' Juliusi zenebonákban részt vett, Hassenfratz-ot pedig ugyantsak a' Seinei esküdtek törvényszéke 10 esztendei kényszerített munkára, pelengérre állítás nélkül, 's Juliusi decoratiojának elvesztésére kárhoztatta. A' megítéltetett mélyen meg volt illetődve, 's maga le tépvén magáról a' Juliusi keresztet, azt darabokra harapta, 's 'sebébe rejtette. Egyébaránt recursus-hoz folyamodott, mert ő a' mint mondja, készebb agyon lövettetni, mint hajóhúzásra engedné magát kényszeríttetni.

Compiegnéből írták Aug. 10-dikén: Reggel korán sétálni ment a' Belgák Királyja a' Parkba. — 9 órakor szomorú muzsika hallatszott a' kir. Palota kapujában, a' Kurazirok tsinálták azt, azonközben hogy zászlójokat felvették és a'ra fekete fátyolt függesztettek, gyásszok jelentésére, Obesterjeket (Jolly urat) hirtelen veszejtve. Azt a' vígyázatlanságot követte ugyan is el az Obester, hogy katonai gyakorlás után leszálva lováról, egy pohár jeges vizet ivott, melly után tsak hamar jelentette magát a' cholera, 's a'nak következésében egynehány óra múlva meg is hólt. Merlin Grális és az egész Tiszti kar kísérői valának a' gyász kotsinak. Egyébaránt, a' Park felnyittatott a' közönségnek; a' királyi Familia nyílt kotsikban ment a' város útszáin; a' Belgiomi Királyné az atyja és férje között ült; egy tsapat Párisi őrsereg ment a' nagy sor előtt; estve színjáték vólt a' kir. várban, mellynek 11 órakor lett vége; felvonások között fagylaltal 's más frissítésekkel szolgáltak minden jelenvoltaknak; a' katona tiszt uraknak különösen punttsal. A' várost kezdik elhagyni az idegenek; és a' nép ünneplések végek felé vannak. Jelen volt az ünneplésen az Angoly követ Lord Granville is, a' ki Ő Felségeket Aug. 11-dikén Pierrefond régi vár omladékaihoz kísérte. Negyedfél órányi járásra fekszenek ezek

Compiegnétől; míg az Udvar oda járt, az alatt meg érkeztek a' városba Ő Exja Grof Apponyi Austriai ts. k. és B. Werther Burkus meghatalmazott Követek; és estve Ő Felségével, a' ki kilentzedfél órakor érkezett vissza, eggyütt vatsoráltak. Vatsora után Concert volt, mellynek alkalmatosságával több virtuos hallatta magát. Aug. 12-dikén a' titt. Követ urak vissza tértek Párisba, 13-dikán reggel indúltak ki a' Belgák Királyja 's Királynéja Compiegnéből, és Cambrai 's Tournay-on keresztül útazva, 15-dikén várattak Laeken kir. várba. A' Frantziák Királyját és Királynéját 13-dikán estve várták vissza St Cloudba.

Német Alföld.

A' Brüsseli újságok Aug. 10-dikén így írnak. A' Memorial: „Mi kételkedünk a' 69, 's 70-dik Protokollum létele felől. Londonból érkezett levelek szerént az egész dolog tsak abban áll, hogy a' Conferentiának némelly Tagjai bizonyos ajánlásokat tettek, hogy azokat ki nem hirdetve másokkal is közöljék.“ Az Union: „Úgy halljuk, hogy az Országlás tegnap reggel megkapta azon eggyezési-plánumot, mellyről már több nap óta szó volt. Az nem protokollum, a' Conferentia elhatározása még nem erősítette meg, hanem tsak úgy terjesztette azt a' belgiomi 's hollandi Országlások elejébe, hogy azokat megkérdezze, hogy a' belgiomi — vagy hollandiai — Országlószék elfogadja é a' Jul. 4-dikén költ eggyezési ajánlást azon esetre, ha abban a' hollandiai, — vagy belgiomi — Országlószék is megeggyezik? Mi azt tartjuk, hogy a' belga Ministerium elhatározta magát ezen új ajánlást minden kétségeskedés nélkül félre vetni.“ A' Courier Londonból érkezett tudósíttás után jelenti, hogy Leopold Király vonakodott az utolsó Protokollumot elfogadni, 's Van de Weyer urat a' Conferentiához küldeni, ennek kívánsága szerént; de a' levél, fájdalom! azt is hozzá adja, hogy megvagynak felőle győződve, hogy Leopold Király tsakugyan engedni fog végtére. A' Belge említi, hogy különbféle tanátskozások vagynak Belgiom jövendő sorsa felől szóban, sőtt szándékoznak Leopold Királyt az uralkodószékről való lelépésre is birni. A' polgári katonaság főkormányja Dupré Obrist-Lieut.ra vagyon bízatva. Goblet Grlis Berlinbe van Követnek szánva, ha előbb Londonba volt küldettetéséből vissza érkezik. Antwerpent már nyoltz kereskedő házak hagyták el, 's többen készűlnek ugyan azt tenni, ha a' Schelde vizén való hajókázásra adó fog vettetni.

Portugallia.

Innen még eddig sem érkeztek semmi újabb történetekről szólló jelentések; a' Jul. 23-diki ütközet kimeneteléről sem mondhatunk semmit egyebet annál a' mit már mondottunk, hogy mindeggyik felekezet a' maga részére kedvezőleg végződöttnek mondja. — Londonban a' Cityben terjedő hírek nem igen kedvezők Dom Pedró részére; de ezeknek sem adhatunk vaktában teljes hitelt.

Murat Obester Falmouthban töltött rövid mulatása után hajóra űlt, hogy Portóba hajózzon 's D. Pedro seregébe állhasson; D. Pedro táborában voltak már előbb Hyde de Neuville úrnak, úgy Lafayette Grlisnak is egy-egy unokája.

LEGÚJABB HIREK.

Julius 15-dikén Kolosváron a' R. hévmérő 28 fokon állott, 's estve hét óra előtt lehete gyenge földingást érezni; így Dé'sen is. Ugyan ekkor Erdélynek több helyein irtózatos szél volt, melly a' házakról a' fedeleket leszaggatta, 's a' nagy fákat kitörte.

E' folyó hónap 19-dikén fogadta Ő Felsége, a' Császár Badenben a' Belgák Királyának rendkívüli Követjét Báro Loet.

Gróf d'Argout ideig óráig viszi a' külső dolgok folytatását is Gr. Sebastiani helyett. Hg Talleyrand Aug. 13-dikán érkezett vissza Párisba.

16.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Tolvaj-nyomozás.

Gyöngyösről f. h. 21ikén egy Heves Vgyei gazdatiszt kocsisa (a' suhancz mintegy 20 esztendős, alacsony termetű, szőke, 's egy „Dankó Ferencz" aláirásu, mint előbbi urától nyert bizonyitvány-levéllel felkészült) ura stájer fedeles kocsijával, 's két lovával (bogárfekete, 15½ markos, 's bal czombjokon C. F. betűvel bélyegzettek) elillantván mint a' rögtöni nyomozásból kisült, Pesten 's Laczházán keresztül hajtva az alföldnek tart; mire nézve kéretik a' tisztelt közönség 's kivált az előljárók vagy helybeli lelki pásztorok hogy hirül adván ezt a' keblökbeli lakosságnak 's ennélfogvást mint igen hihető a' suhancz vagy jószág nyomába akadván legyenek szivesek azt e' hirlapok Szerkeztető hivatalának vagy T. Heves Vmegye gyöngyösi járásbeli fősz. birójának T. Farkas Pál urnak azonnal hirül adni, minden fáradság 's költség bő megtérités mellett.

Jelentés.

(1) A' cs. kir. Izsáki Posta-mester Nemzetes Prikker János urnak az Ó Becsei szállások közt 94 lántzból álló földje eladandó örökössen per 2200 □ öllel számlálván jugerumát, a' tisztelt vevő urak a' földnek tulajdonosával, a' fent nevezett helyen értekezhetnek; annál inkább, hogy őszit lehessen vetni a' megvevőnek.

Jelentés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar királyi Udvari Kamarának kegyes rendeléséből köz hírré tétetik: hogy Tettes Nagy Somogy Vármegyében helyheztetett a' Zselitz Sz. Jakabi Székjébe üres Apátság 5000 holdakra menő erdeibe az idei makkoltatás e' f. e. September 29-dikétől kezdve a' leg közelebbi 1833-dik esztendei Martius 19-dikéig Lakótsán közel nagy Szigethez kótyavetye útján ugyan e' f. e. September 6-dikán a' legtöbbet ígérőnek adatni.

Ugyan az nap a' drávai, a' deszka és épületfa kereskedésre való kikötő hely és a' halászat ezen uradalomba ki fog adatni.

A' kinek erre szándéka lenne, az a' nevezett napon Lakótsán magát a' Tisztartóság épületjénél 10 for. száztól való bánat pénzzel jelentse magát reggeli 9 órakor, a' hol a' feltételeket is megnézheti. Költ Budán Kisasszony hava 18. 1832.

Nevelőnek ajánlkozás.

(1) Egy érettkorú férfiú, a' ki tudományos pályáját végezve, már több szerentsés példáit adta nevelői tehetségének, kívánna mint illyen valamelly úriházhoz jutni; útasítást ád róla az újságíró Hivatal.

Második Félesztendő.

Szőllősy Lajos nemzeti-tántz-mester.

(1) T. Ns Abaúj Vgyében Sz. kir. Kassa Várossában 's több más szomszéd Vgyekben lakozó uraságoknak kisasszonyait és úrfiait 4 évek lefolyta alatt olly nagy igyekezettel és előmenetellel tanította, hogy a' tisztelt uraságoknak a' legnagyobb megelégedéseket 's a' T. Ns Vgye pártfogását is megérdemleni tudta. — Most Hazánk több fővárossait szándékozik meglátogatni; a' jövő Sz. Mihály hava 6-dikán Sz. kir. Pest városába fog érkezni, a' ki is ott mulatása alkalmatosságával a' minden renden lévő nagyérdemű Közönségnek pártfogásába ajánlja magát.

Köz-hírrétevés.

(1) A' Pesti arany 's ezüst müves, és óratok tsináló Czéh részéről, hálaadó köszönet tevés mellett az eddig neki ajándékozott bizodalmáért a' Fő Méltóságú és Méltóságos és minden rendű titt. uraságoknak és nagy érdemű közönségnek köz tudómásra adja, hogy az itt 1818-dik esztendő óta munkált 13 próbás ezüst művek, mellyeknek valódiságáról, reájok nyomott próba jegye mellett kezeskedik a' Czéh, a' Bétsi 13 próbás ezüsttel nem tsak egyértékben áll belső betsére és finomságára nézve, 's azzal akár betserélés, akár eladás esetében egy árba vétetik: hanem minthogy a' Bétsi művészetekre üttetni szokott bélyegezésért valamelly fizetés is jár, az ide való azonnal valamitskével még ótsóbb is.

Költ Pesten Kis Asszony hava 19-dikén 1832.

Concursus Hirdetés.

(1) A' Nagymélt. kir. magyar udvari Kamara rendelésének következésében, az Unghvári kir. Kamarális uradalomhoz tartozó Turja Remetei vashámorban megüresült Olvasztó-mesteri hivatalra, mellyhez fizetésül 120 for. C. P. 24 mérö ro's, szabad szállás, 's az olvasztó kementzéhez tartozó személyekre kivetett közönséges rátából öt rész járúl conventióképpen, Concursus nyittatik meg. Az ezen hivatalt megnyerni kívánók, kérelmeket szükséges tanú-levelekkel felkészűlve legfellyebb is Nov. 1sö napjáig 1832. nyújtsákbe az Unghvári kir. Praefectusi Hivatalnál. Költ Budán Aug. 14-dikén 1832.

Eladó Vendégfogadó.

(1) Pesten, a' vátzi úton 400-dik szám alatt fekvő „fekete Elefánt" nevet viselő nagy Vendégfogadó, — melly 351 □ ölre terül, 's 9 szobából 5 konyhából, 1 éleskamrából, 3 mag- és ugyan annyi széna-padlásból, 350 akóra szolgáló borpintzéből, 5 tágas 80 lóra való istállóból, és 2 kútból álló — szabad kézből eladó. A' venni szándékozók a' feltételeket Markold Ignácz hites Ügyvéd úrnál a' Vármegye útzátskában 585-dik szám alatt Pesten, vagy Friderichkeit Márton úrnál Fejérvárott megtudhatják.

)(o)(

Figyelmeztetés.

(3) Azon előfizető Uraknak, kik boldogult **Imre János** Professzor egész magyar Philosophiájának árát letették, hirül adatik, hogy felét a' letett péznek, minthogy a' munkának hátra lévő két részét a' szerző véletlen halála megjelenni nem engedé, ugyan azon a' helyen hol a' munkára előfizettek, jövő **September** végéig felvenni ne terheltessenek: azok pedig, kik magánál a' boldogult Szerzőnél praenumeráltak, méltóztassanak az Alábbirottnál a' pénz felvétele végett magokat jelenteni. Egy úttal azok is, kiknek a' boldogult értékén akármiféle hiteles keresetek vagyon, megkéretnek, hogy a' mondott időhatár napig kereseteket szükséges bizonyító levelek mellett bejelentsék; mert későbben mindenek végképen azonnal elrendeltetnek, és felelet semmi keresetre nem adatik.

Reseta
a' bölcselkedő Kar Dékánja, Pesten
Urak útszájában 431 szám alatt.

Klopfinger János újjonnan épített Búza-hajója.

(3) Egy eladó Slavoniai száraz jó Tölgy fából, a' leg újjabb és legjobb formára épített 25 öl hosszú 26 Láb 3 hüvelyk széles Buza hajó, mellynek allja még Slavoniában, Teteje pedig itt Pesten egy híres Szegedi Soper mester által csináltatott, mostanság végképpen elkészűltt. A' kiknek talán szándékjok lenne azt megvenni, a' fellyebb említett tulajdonosnál magokat jelenteni méltóztassanak.

Nagy, és Főlerakóhelye a' Templomi Ékességeknek.

(4) Pesten a' Váczi útszában az Amornál 26-dik szám alatt Fries Antal 's Társasága cs. k. priv. Selyem-szövet Fabrikájának lerakó helyén készen találtatnak nagyobb mennyiségben több száz darab Templomi Ékességek' fajai, u. m. Pluviálék, Dalmatikák, és Kásulák; akár egész, akár fél, vagy közönséges ékességekkel gazdagítva, ezen kívűl, minden lehető Reverenda matériák, ú. m. Schvamillionok, Gros de Naples, Brünelek, Scottok, 3 Drátok, 's a' t. egész, és fél gazdagon virágokkal himezve Templomi matériák, igaz festékű, és közönséges Damaszt Zászlókra, finom festékű Karmazsin, 's Ibolya Gros de Naples és Moir, Quadrátok, Kapucziumok, Kamaurák, és Övek, mellyeket a' Fő Tiszt. Papságnak a' legillendőbb Fabrikai áron alázatosan ajánlják

Fries Antal és Társa.

Eladó Vendégfogadó.

(3) Pesten Jó'sef külső városban Üllő és Zsák útsza szegeletén 160-dik szám alatt lévő Vendégfogadó, melly 1 boltból, 4 szobából, 2 konyhából, 2 élés kamarából, 3 téli, és 2 nyári istállóból áll, szabad kézből naponként eladandó. A' megvenni kívánók, értekézhetnek eránta Simpl Ferentz Polgári Kolompáros Mester úrral a' belső városban Zöldkert útszában 502-dik szám alatt tulajdon házánál.

)(o)(

Hirdetés.

(3) A' N. M. kir. magyar udvari Kamara rendeléséből a' Sz. kir. Körmöcz-Bánya Várossához tartozó, Ns Thurócz Vgyében feküvő Stubna nevű Uradalomnak közelebbi Sept. 3-dikán 's következő napjain helybe Körmöcz-Bányán tartandó közönséges kótyavetyén 6 egymásután folyó esztendőkre a' többet igérőnek a' folyó esztendő 1sö Novembertől kezdve haszonbérbe való adása ezennel közhirűl adatik.

Áll pedig ezen Uradalom $173\frac{9}{10}$ egész paraszt helyekből, 's magában foglalja az úgy nevezett ó, és új Stubna, Háj, Krémos, 's Glazérháj Helységeket, a' nagy Cseptsénben fekvő Kuriát, a' három Mutna nevű Pusztákkal, Stubnai meleg ferdővel, serházzal, 2 halászattal, 4 mészárszékkel, 1 vadászattal, 8 kortsmával, 8 gabonát őrlő malommal, 1 posztó ványolóval, több juh tenyésztésekkel 's majorokkal együtt.

Az ezen haszon kibérlésből részt venni kívánók, 's részt vehetők az említett napon, 's helyen a' Városházánál tartandó kótyavetyén (a' hol a' haszonbérlés rendszabásait is még nézni lehet) a' kiszabott bánat pénzzel megjelenhetnek.

Költ Budán Jul. 25-dikén 1832.

Hiradás.

(3) Szabados Ketskeméth Várossában, az úgy nevezett Cassino Épületében, a' mellyhez kötve vagyon a' Traiteuri, Kávéházi, és bor mérésbeli Jus is, az árendálónak adandó szállással, kerestetik egy Traiteur, a' ki azon haszonvételeket, a' f. e. Nov. hónap 1sö napján általveheti. Azok tehát, a' kik a' fent írtt haszonvételbeli Jussokat kiárendálni kívánnák, a' f. eszt. Sept. hónap 1sö napjától fogva, ugyan azon hónap 15-dik napjáig, a' Cassinónak helybeli Directiojánál magokat jelenthetik, a' hol egyszer'smind a' többi feltételekről, és kedvezésekről, az árendálni kívánó, környűlállásosan tudósíttatni fog.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Augustus 22-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	$88\frac{1}{16}$ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező $2\frac{1}{2}$ pCentes	47 —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	180 —	Bank Actiáké	—

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-*dikben.*

Aug. 23-dikán 6 Láb, 9 Hüv. 0 Von. || — 25-dikén 6 Láb, 4 Hüv. 0 Von.
— 24-dikén 6 Láb, 7 Hüv. 0 Von. ||

A' Gabonának Pesti piatzi ára Augustus 21-*dikén* 1832. *Váltó Cz.ban, Posonyi mérő*

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 40	6 — 10	5 — 40	Zab	1 — 32	1 — 30	1 — 26
Kétszeres	4 — 40	4 — 20	—	Kukoritza	3 — 20	—	—
Rozs	2 — 32	2 — 24	2 — 20	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 32	2 — 28	2 — 24	Köles	—	—	—

17. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

V i l á g.
Felséges nevezet; de valójában sem egyébütt
Rejtekező önnség, mint neve fényje alatt.
Vajha ez önnség, mind azonokra is a' maga fényjét
Adná, mellyeknek költsönözött nevet ad!

PESTEN *Szerdán* Kis Asszony Hava 29-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ns Pest Vgyk Köz Gyűlése azon méltó örvendezéssel kezdődött f. h. 28. hogy Fő Ispányi Helytartói Hivatalára kineveztetett Mgos Saárdi Somssich Pongrátz urat fényes küldöttsége által hívta meg szállásáról Gyűlésébe; érkezésekor más Küldöttség várta a' Mgos urat a' palota léptsőinél; ez is köszöntését végezve, felvezette az óhajtva vártat a' nagy gyűlésbe, a' hol örvendő „Éljen!" kiáltásokkal 's köszöntésekkel fogadtatva, elfoglalta nagy díszű helyét. Lelkes beszéddel kezdett nagyokat tehető hivatalához, azon szerény nyilatkoztatással, hogy e' megkülönbböztető Kegyelmet, egyedűl a' királyi Felség atyai jóvoltának tulajdoníttja; bizonyosokká tette a' T. Rendeket, hogy minden tselekedeteit a' nemzeti boldogúlhatás, és köz jó előmenetele fogja vezérelni. T. Sárközy Imre, a' Ns Megye Fő Jegyzője váltotta fel a' buzgó beszédet hasonló nemzeti érzéssel visszanozva; elmondotta azon közben ama' hazafiúi érdemeket, mellyekkel a' Mgos Helytartó úrnak mind ditső ősei, mind ő maga a' Nemzet hálaját részekre vonni törekedtenek. A' beszédek millyen benyomást tettek a' jelen volt T. Rendekre, megtetszik azon határozásból, hogy maradandóságokra nézve a' Ns Megye Protokollumába feljegyeztetni, köz ösméretségre kelétkezésekre nézve pedig, kinyomtatásra rendeltettek. Fényes hivatalának gyakorlását Tábla Bíró urak kinevezésén kezdette a' Mgos úr; a' kik a' Gyűlés előtt hiteket le is tették. — Továbbá, előadta Második Al-Ispány Dubravitzai Dubravitzky Simon úr, T Szögyéni László úrnak nevében azon fájdalmas nyilatkoztatását, hogy beteges állapotja miatt személyesen nem teheti azt a' különbben kedves kötelességét, hogy a' T. Rendeknek személyesen köszönhetné meg ama' bizodalmokat, mellyet több esztendők elfolyása alatt nyilvánítottak iránta: írásba foglalt bútsúvételét a' Ns Megyének Rendes Jegyzője felolvasván, sok szerentse kívánássokat nyilatkoztatták a' T. Karok, a' körökből udvari Hivatalra menő kedveltjek iránt. — Fényesítették a' beiktatás ünnepét más Ns Vármegyék Küldöttjei is, a' kiket a' Mgos úr mind vendégszerető magyar lélekkel fogadott. 150 vendégre adatott Táblát a' Casinóban, a' hol elősször is a' Felség egésségéért, azután a' Királynéért, Fel. Ferdinandért, 's a' Fő Hg Nádorért üríttettek a' Poharak.

A' T. kegyes Oskolák szerzete, nagy ünnepléssel tartotta Alapíttója Kalazantzi Sz. Józef emlékezete napját, múlt vasárnapon. Megelőzte azt a' T. Rendnek azon való

örvendezése, hogy T. Purgstaller Kal. József, a' Szerzetnek felszentelt Papja, előtte harmad nappal adta nyilvános bizonyságát a' Sz. Hit Tudományban tett előmenetelének a' Tudományok Egyeteme előtt 's attól a' Theologia Doctorságot is megérdemlette, a' ki már előbb is ditsekedett a' Filosofia Drságával. Öszvesen ötven Tételt tett ki a' Tudós Szerzetes férfiú vitatásra; és azokat mély tanúltsággal védelmezte. Ajánlva vannak a' Tételek a' Szerzet nagy érdemű 's nagy Tiszt. Fő kormányozójának Grosser Ker. János úrnak; a' T. Szerzet örvendező érzéseit versezetbe éneklette az alkalmatossághoz képest T. Bernhart Márton, ugyan azon Szerzetnek fia, és a' Pesti nemzeti Oskolának 1-ső eszt. rendes Tanítója.

Ha nem mindenkor kedvező, de többnyire kímélő még is az emberi nemzet iránt a' Gondviselés. Mi darab idő óta érzettük a' szárazságnak káros következéseit, f. h, 27 's 28-dika között vólt éjtszaka nagy égi háborúval kezdődött; 10 óra tájban egymást érte a' villám, és a' dörgések reszkettették két városaink épületeit: a' villámok mind kár nélkül mentek keresztül fejeink felett, tsak a' jól tévő esső hagyta nyomait mind határainkon, mind a' megfrissült levegőben. Talám a' nagy forróságra hágott levegő, hirtelen frissítések vételére kénszerítve, már többeket ragadott el a' halál; a' többek között Bétsi útjából ide vissza érkezett T. Biró Pál, Ns Arad Vgyei Szolga Biró urat vasárnap zárta gyász koporsóba, kedveseinek tsak azt a' szomorú vígasztalást sem engedve, hogy hideg tetemeit szemlélhették volna.

Ezen esztendőnek különösségei közé tartozandó az is a' többek között, a' mit Ns Máramaros Vgyéből írtak. Ott a' hegyeket Junius hónapban havas fellegek borították; az esett hó mindazonáltal nagy részént tsak hamar elolvadt; Jul. folytában kettőztetett erővel tért vissza a' zordon idő, úgy hogy több napokig volt nevezetesen Luhy helységben alkalmas szán út; még Aug. közepén is igazán havasok voltak, a' különben nyáron tsak neveket viselő havasok: a' marha, résszerént a' hideg, résszerént az eleség nem léte miatt betegűlni kezd. Kukuritza termésünkre, melly nálunk egy a' leg nevezetesebb vagyonunk közűl, számot nem tarthatunk.

Zemplénből írják, Aug. 12-dikéről; hogy ott az aratás véghez ment, átaljában a' termés középszerű, egyébiránt a' búza jól fizet. Bor kevés és rossz lessz, hideg canicula járván a' szőllőkre; azonban sok helyen a' jég is elég kárt okozott. Julius vége felé több ízben földrengéseket érzettek ugyanott.

1-ső Ferentz nevet viselő gőz hajó taval a' cholera, ez idén pedig a' sok ideig tartott Duna apadása miatt, rendes útjait nem folytathatva, Bétsből e' vásári alkalmatosságra még is le érkezett; innen Duna-Földvár, Paks, Baja, Mohács, Apatin, Vukovár, Újvidék, Zimony, Pantsova, Kubin, Új-Palánka alatt evezve fogja Moldovába tenni útját, mellyre ma reggeli öt órára egy negyedkor indúlt meg.

Eszéki előadás szerént amnestia színe alatt a' magyar határszélekről több itt a' minapi zendűlés alkalmatosságával menedéket keresett boszniai lázangók küzűl egy Basa vissza térve, ott halállal büntettetett.

B é t s.

Ő ts. k. Apostoli Felsége, mind Ő kir. Magosságához Estei Fő Hg Ferdinánd Magyar Országi Fő Hadi Kormányozóhoz, mind Gróf Mitrovszky udvari Fő Kantzelláriushoz f. Aug. hónap 20-dikán botsátott Kabineti felséges írásában méltóztatott kegyelmesen kinyilatkoztatni, hogy Ő kir. Fő Hgségét Galitziába Fő Kormányozónak nevezi, úgy pedig, hogy mind a' polgári mind a' hadi állapotok Ő kir. Magossága által kormányoztassanak. — Akkor egy úttal B. Krieg urat, eddig a' kö-

zönséges udvari Kamara Vice Előlülőjét GalitziábaKormányszéki Előlülőnek kinevezni méltóztatott Ő Felsége.

Bétsben f. h. 19-dikén a' Sz. István templomában, Krems és Steinban pedig 15-dikén tartatott fényes egyházi szertartással hálaló isteni tisztelet Ő Felségének a' Magyarok ifjabb Királyja életének szerentsés megőriztetéséért.

Nagy Britannia.

Azon törvényjavallat, melly szerént az Országlószék hatalmat nyer az Aberdeeni Universitásnak abbeli jussát, — hogy minden megjelenendő új könyvből kívánhasson magának egy példányt a' könyvárosoktól —, 500 font st. esztendei fizetésért megvenni; az Alsó-Házban harmadszor olvastatott fel. — l. 14-dik sz. újs. lev. — Mihelyt által fog ezen javallat a' Felsőház előtt is menni, az ajánlott feltserélése a' Frantzia Országban, 's Angliában megjelenő munkáknak azonnal teljesedésbe fog indúlni. Ama' biztosság, melly ezen feltserélést először javallatba tevé, az angolyok részéről G. Villiers, 's Dr Bowring, a' frantziákéról pedig Freville, 's Duchatel urakból állott.

Londoni levelek Aug. 15-dikére hirdetik a' Királynak oda leendő megérkezését, a' hol úgy nevezett Levert fog a' szokás szerént adni, 16-dikán reggel pedig a' Parlamentbe menve, azt személyesen fogja bezárni.

Trubetzkoy Orosz Hg, a' ki Aug. 8-kán érkezett Londonba, a' mint mondják nagy fontosságú küldettetéssel jött az Orosz Császártól.

Riario Sforza Marquis hivatalos irományokat hozott a' Szitziliai Udvartól.

A' Felsőházban Aug. 10-dikén másodszor olvastatott fel a' halálos büntetéseket illető törvény javallat; ugyan az történt a' megvesztegetések iránt tett javallattal is, ámbár ennek a' Cumberlandi Hg ellene szegezte magát. A' Lord Kantzellárius fizetéséről hozott javallat először olvastatott fel.

Az Alsóházban Rice úr ajánlására hat billt, 's ezek közt a' Lord Kantzellariust és a' Görög országi eggyezkedést illetőt, olvasták fel harmadszor. Ezeknek végezetével Rice úr a' Civillistát illető javallat harmadszori felolvastatását kívánván, Hume úr vetekedésre adott okot; a' jövő parlamenti Candidatus, Irving úr ellen, Clitheroe-ben a' többi Candidatusok pártolói által elkövetett megbántásnak megemlítésével, mellynek következésében t. i. ott a' lázzadás ellen hozott törvényt is elkellett olvasni, 's fegyveres erőt hívni a' megtámadás visszaverésére. Irving úr, — ki a' mostani Parlamentnek is tagja — teljesen előterjesztette az egész dolog folyamatját, 's panaszolkodott a' tapasztalt, 's iránta elkövetett bánásmód ellen; Dr Bowringról is említtést téve, a' ki mint Parlamenti Candidátus, egy Clitheroe szomszédságában fekvő helyben — Blanckburnban — sértegető szavakkal élt ellene, az ott tartott beszédjeiben. Hume úr igyekezett Dr Bowringot védelmezni. Lord Althorp legnagyobb fájdalmát nyilatkoztatá a' történet felett, 's azt mondá, hogy ha a' többi választások is illyen történetekre adnának alkalmatosságot, könnyen vége szakadhat az egész választási szabadságnak. — Halljuk! Halljuk!" — Ő reményli mindazonáltal, hogy a' szabad választásban elkövetett e'féle kitsapongások a' ritkább esetek közé fognak mindenkor számítódni. Ezen vítatás után a' Civillistát illető bill is harmadszor felolvastatott. — Minekutánna Lord Palmerston, némelly, a' mint hiszik, Lengyel Országot tárgyázó irományokat tett volna az asztalra, az ülésnek vége lett.

Frantzia Ország.

A' Moniteur Aug. 14-dikén adta a' Királynak azon rendelését, melly szerént a' közönséges Taníttásokra ügyelő Státus Titoknok Gróf Argout bizattatik meg Gróf Sebastiani helyett a' külső dolgokra ügyeléssel is, e'nek távol léte alatt, a' ki ezen hónap 13-dikán estve útazott el Párisból engedelem mellett a' Plombieresi fördőkbe. Hg Talleyrand, Aug. 11-kén tért vissza Párisba, a' fördőkbe tett útazásából, hogy minél előbb Londonba mehessen előbbeni követsége helyére; de útjában felfordúlván egésségtelen, nevezetesen köhögős, melly az útját bizonyosan hátráltatni fogja.

Aug. 15-dikéről adott tudósíttások szerént Ő Felsége és a' királyi Familia tegnap előtt éjtszaka 1 órakor jöttek vissza St Cloudba; már tegnap a' Tuilleriákban volt a' ministeri tanátsban.

Darab idő óta foglalatoskodtatja a' Párisi Journálokat azon 150 milio frank költsönözés, melly az úgy nevezett lebegő adósságok kifizetése végett tétetik, a' kints tár Ministerének Báro Louisnak javallatjára. Különbféle észrevételeket tudnak a' helybeli környűlállásokat közelről ösmérő Journalisták ezen költsönözés dolgában elő adni, a' kiket a' Moniteur megtzáfolni igyekezik. Fő ditsekedése a' Moniteurnak abban áll hogy a' költsönözés hitele a' fizetendő pCentekhez képest szembetűnőképpen nevekedett az ez előtt volt betshez képpest; mert 84 ről 98½-re hágott 15 hónap elfolyta alatt.

Algirból, Jul. 30-dikán. A' mi városunk naponként szépül; mindenféle szállók alapúlnak nálunk. A' városból egy szép útsza visz a' környékben álló táborba. A' szélmalmok állíttásában nem vagyunk annyira szerentsések; az újonnan épített kaszárnyák sem használhatók nedves vóltok miatt. A' kormányozásnak minden fogyatkozásai mellett is naponként épűl a' szállítvány és nevekedik a' kereskedés.

A' Gazette írja, hogy elhatározódott volna, hogy a' Házak October 1-sőjére öszve hivattassanak, a' Ministeriumban pedig még September 1-sője előtt változás történjék. Aug. 14-dikén különbbféle híresztelésekkel mulatták magokat az illyesekkel tépelődők; de mind azoknak alig van egyéb alapjok annál, hogy a' mostani Ministeriumot szükséges volna változtatni. Némellyek azt mondják, hogy Dupin úr és Marschal Soult öszve békéltek; mások pedig azt, hogy a' Marschal engedni fog Dupin úrnak. — A' Courier français állíttása szerént Dupin úr újra megnyerte a' Király hajlandóságát azon nyilatkoztatott örömével, hogy a' Király leánya a' Belgák Királyjával lépett házasságra.

Párisból ugyantsak Aug. 14-dikén. Mióta Hg Talleyrand Londont oda hagyta, sokkal több engedésre birta a' Német Alföldi Király a' Conferentiát, mintsem a' Frantziák abban megeggyezhetnének; de talám elvesztette a' Conferentia szemei elől azt, hogy már a' kezei meglégyenek kötve, az előbbeni határozásai által. A' házassági egybekelés megtörténvén, azonnal Londonba küldettetett Gróf Flahaut különös megbízattatással; ugyan azon pillantatban érkezik Hg Talleyrand is vissza Párisba a' fördőkből, haladék nélkűl fog ez is menni előbbeni helyére Londonba.

Aug. 15 dikén. Flahaut úrnak küldetéséről ma már szó sints; azt mondják, hogy nem is Londonba megy, hanem tsak Brightonba feleségéért. Továbbá azt is mondják hogy azon esetre, ha Hg Talleyrand valóban megbetegednék, helyébe Decazes úr menne Londonba. Ezen híreszteléshez való még az is, hogy Sebastiani helyére St Aulaire légyen szánva. — Még is Párisból, Aug. 16-dikán. Hg Talleyrand

betegsége tsak színlett vala, minthogy a' mostani Ministeriummal megelégedve nintsen; de a' Királynak azon nyilatkoztatására, hogy változás fog történni, azonnal meggyógyúlt, és indúlni fog Londonba.

Portugallia.

Az éjszaki részre eső táborozásból még mind e'dig sem érkeztek semmi bizonyos hírek; noha a' híreszteléseken nintsen fogyatkozás. A' Gazette de France írja: „Bizonyos, hogy D. Pedrót minden Portugallok elhagyták, és ő még mind e'dig Oportóban vagyon zárva. Lizabonából érkezett Újságok 's Levelek erősíttik, hogy az expeditio katonái teljesen elvesztették kedveket, és D. Pedro 22 's 23-dikán tartott katonai szemlélet alkalmatosságával látta, hogy kiszállása óta mintegy harmad részét vesztette embereinek. Mind a' tisztek, mind a' legénység nyilván kijelentették békételenségeket, és újra hajóra szállíttatásokat kivánták." — A' Journal des Debats ellenben azt a' megjegyzést teszi, hogy a' tudósíttások kimaradását nem kell úgy venni, mint az expeditio sorsát elhatározó jelt; a' két kikötő között való egybeköttetés tsak a' hónaponként indúlni szokott posta hajókra van szorítva: ha egyszer a' constitutionálisták részére nem kedvező történetek fognak beállani, a' Pyrenäumokon keresztűl bizonyoson leggyorsabb hírek fognak azokról érkezni; de most Madridból tsak Aug. 6-dikáig terjedő hírek vannak, 's ezek tsak a' Jul. 23-diki esetről beszéllnek. Marquis Palmella Londonba küldettetésének eggyik oka az, hogy az expeditio számára lovakat vásároljon; ez ugyan késedelmes dolognak látszhatik, de meg kell gondolni, hogy az ellenséges részneksints több 500 lovánál.

Ugyan tsak Párisból vett előadások szerént, az volt az oka hogy Dom Pedro 23-dik Juliusi győzedelmét tovább nem űzte, hogy vaklármát ütöttek volt, mintha erős ellenségi tsapatok keltek vólna által a' Duero tulsó partjára, hogy azok Oportót támadják meg az alatt, míg a' Constitutionalis fő tábor másutt fog lenni. Ezt a' tudósíttást az Oportói kormányozó siette küldötte Valongához, melly nagy megzavarodást tett a' Constitutionális táborban, és vissza fordította Oportóba, 's tsak a' mikor oda érkeztek, a'kor tudták meg az ijesztő híreszteléseknek hamis vóltát.

Az angoly Courier megjegyzi, hogy némelly levelek 58 idegent emlegetnek hogy D. Pedro zászlóit elhagyták, és Brestbe érkeztek; de vóltaképpen tsak 27-re telik ezeknek számok, még pedig a' Courier szavai szerént ezek mind Semmire kellők és úgy küldettek el; a' kik most mindenféle hazugságot és rágalmazást híresztelnek az expeditióról.

Hermes nevű pósta hajó Londonba Aug. 6-dikáig terjedő hírekkel érkezett. Dom Pedro Oportóban mind a' sántzolásokkal, és száraz földi erejének rendbeszedésével foglalatoskodott. Ezen utolsó rendben állók száma mostanság 13 ezerre megyen: a' D. Miguel részén lévők pedig Coimbra sántzolásával foglalatoskodtak.

Lizabóna alól kiszállásra készűlt a' Miguelisták hajós serege, hogy Sartorius Admirálist megtámadja, a' ki a' Tájót folyvást ostrom alatt tartja, és már 12 hajót fogott el, mellyek portugalli lobogók alatt egész teherrel érkeztek. Ezeknek számok között vagyon; Nova Paqueta ez Chinából jött; Louisa, Pernambukóból; Experto, Parából; ugyan onnan Nova Diana és Constante; továbbá Pernambukóból Sao Manuel; Paraibából Flintio Eliso; Antonio Hamburgból; Hope Rotterdamból; Sz. Mihályból Sara, the fours Sisters, és Camilla. Mind ezen hajókat Oportóba küldötték; laistromjokat Londonban Lloyds Házában felfüggesztették, melly nagy benyomást tsinált.

Lafayette Grlis, a' mint a' National említi Aug. 12-dikén D. Pedrótól levelet kapott, mellyben az unokájának Lasteyrie Julius úrnak a' Vallongonál történt ütközetben kimutatott maga viseletéért dítséretét nyilatkoztatja, 's további katona pályájához szerentsét kíván.

Párisból Aug. 14-dikén. Itt sem tegnap sem harmadnapja nem láttunk angoly leveleket vagy újságokat. Tegnap estve, mint bizonyosat akarták azt elhitetni, hogy bizonyos külső követ hivatalbeli írásokat kapott az iránt, hogy Palmella úr azon keresetében megtsalódott; hogy az angoly Ministerium a' dologba vegyülődjék békűllés esetében. Dom Pedro Agense semmi fáradságának sem kedvez, hogy minél előbb egy lovag ezredet állíthasson, hogy a' miguelista tábornak egyenlő erővel állhasson ellent. Emlegetődzenek mindazonáltal valamelly magános levélről mellyet vasárnap estve írtak, és az áll benne, hogy Lord Palmerston és Grey, nem tagadták meg forma szerént a' kérelmet. Ők a'ra kötelezték magokat, hogy közvetetlen mind addig nem elegyednek a' dologba, valameddig Spanyol ország nem teszi azt; egyébaránt, a' Tájon kormányozó angoly tisztnek, teljes utasíttása van az egész dologról.

A' Sun angoly Újság is közli a' Hermes pósta hajón érkezett új híreket, a' mellyek közűl már feljebb sokat láttunk. A' két ellenségeskedő testvérek törekedéseiről illy szavakba zárja véleményjét: „Ha D. Pedro tsak két hétig védheti tökéletesen Oportót, annakutánna képes lessz táborának nagy részét akár vízen, akár szárazon Lizabon tájékára szállíttani, a' kimenetel szerentsés következésének bizonyos voltával.“ — Ha két hét illy sokat tehet, azt bizonyosan befogja várni D. Pedro. Tovább azt mondja az említett újság: D. Miguel hajós serege kiment, a' mint mondják, hogy Sartorius Admirálist megtámadja, a' ki a' Tájo torkolatjánál állott kétség kívűl azért, hogy D. Miguel hajóit kitsalogassa. Midőn ezek megjelentenek, elvagdostatta vasmatska köteleit, 's eltávozott D. Miguel hajóitól űzettetve. Sartorius így a' sík tengeren tsalta őket, addig míg tulajdon hajóihoz nem érkezett; de ott hirtelen megfordúlt és űzőit megtámadta: az ágyúzás hallatszott; de kimeneteléről még nints tudósíttás. Sartorius mind elhívta Setuvaltól hajóit, 's így eggyesült erővel bizonyosan hamar kész lessz D. Miguel hajóival, annyival inkább pedig, hogy olly szél keletkezett, melly Sartoriusnak 's illyesekben próbált embereinek kedvezett; ellenben ellenkezett D. Miguel próbálatlan hajós népével, a' kik alig tudják szu ette hajóikat kormányozni, nem hogy még szél ellenébe vívni tudnának. Ha Sartorius elfogdossa D. Miguel hajóit, úgy a' háborúnak bizonyosan nem sokára vége lészen; mert így semmi sem lessz D. Pedro útjában, hogy Lizabona táján szállhasson ki: melly halála lenne az uralkodást magára vontnak.

A' Globe sem mond a' hajó ütközet kimeneteléről semmi bizonyosat, hanem annyival többet mond az előtte beszéllett Sun-nál, hogy Aug. 5 dikén látták D. Pedro hajós seregét a' tengeren fel evezni, D. Miguel hajói közűl pedig egy hadi brigg minden vitorláit kifeszítve azon iparkodott, hogy a' kikötőbe juthasson. Továbbá mondja a' Globe, hogy Sir John Campbell, a' ki elhagyta volt Lizabonát azért, hogy a' D. Miguel táborának kormányozását által vegye, Aug. 4-dikén ismét visszatért a' fővárosba azon hiresztelt oknál fogva, hogy a' seregeket a' legnagyobb független állapotban találta. Provoas Grlisról különbböző hírek szárnyalnak: némellyek azt mondják, hogy általment D. Pedrohoz; mások azt, hogy D. Miguel a' szolgálatjá-

ból elbotsátotta, mint a' constitutionálisokhoz szíttót; meg még mások azt, hogy D. Miguel őtet be is fogatta. Midőn a' gőzhajó St Julián erősség alatt elevezett, a'hoz közel látott egy gőzhajót királyi lobogóval; úgy mondják hogy D. Miguel azon volt.

Lizabonából, Jul. 28-dikán. A' 3 és 7-dik ezredek, valamint a' Cintrai szabadakaratúak is parantsolatot kaptak, hogy késszen tartsák magokat az indúlásra, mert még e' héten az éjszaki táborhoz fognak menni. A' 4-dik ezered is, melly tegnap és ma érkezett ide Setuvalból, minden haladék nélkűl fog ugyan azon táborhoz menni. A' Tajóra érkezett frantzia linea hajó Marengo, és Egle 's Creole korvettek, a' kikötőnk előtt álló angoly hajós sereghez tsatolták magokat.

Német Alföld.

Brédából Aug. 11-dikéről írják, hogy a' seregek fekvésében hiresztelt változások véghez mentek; az első Hadosztálynak 1ső 's 2-dik brigadái elhagyták Ryen mellett volt állásokat, mellyet azonnal elfoglalt Ő Magassága a' Szász-Veimári Hg Hadosztálya. Ennek következésében Báro Van Geen Gral-Lieut. ismét Brédába tette által a' maga fő hadiszállását.

Az Oerschot melletti táborból Aug. 8-dikán jelentik, hogy a' seregek tökéletes egésséggel birnak; 's naponként gyakoroltatnak a' fegyverforgatásban. Ő kir. Magossága a' főhadi Kormányozó Hg gyakran jelen vagyon a' hadi fordúlásoknál. „Ma, így ír a' levelező, mint azon nap, mellyen a' 3-dik Hadosztály esztendővel ez előtt Hasseltet elfoglalá, Ő kir. Magossága korán megjelent a' seregek előtt, mellyek az ő megjelenését mindenkor szerentsés történetnek véve, ma kettőztetett örvendezéssel fogadták őtet. Aug. 8-dik napjának emlékezetére, Ő kir. Magossága Meyer Gral-Lieut.nak egy igen szép arannyal gazdagon kivert tisztelet-kardot méltóztotott küldeni, mellynek eggyik lapjára ezen szavak voltak bevésve: „Emlékezetűl Löwenre, 's Hasseltre" a' másikára pedig: „Az Orániai Hgtől a' tábor főhadi Kormányozójától." Az ajándék mellé egy igen kedvező kifejezésekbe foglalt izenetje is volt a' Hgnek foglalva, mellyben a' 3-dik Hadosztálynak mégegyszer megösméri tett szolgálatját.

Az Antwerpeni erősségben Aug. 5-dik napját, mellyen a' Belgák ellen tavaly egy kirohanás tétetett, megünneplette a' katonaság.

Belgiomi újság levelek így írnak Antwerpenből Aug. 7-dikén: „Azon munkák, mellyek városunk védelmezési nagy Systhemájához képest szükségeseknek látszattak: Evain Grlis intézete alatt jó formán elvannak végezve. A' lakosok azon meggyőződést nyerték ez által, hogy azon esetre ha a' Hollandusok még egyszer a' város ágyúztatására vetemednének, igen tsekély lenne annak következése. Legfellyebb is, a' városnak azon negyedje vesztheti nehány épűletet, melly az erősség ágyúinak leginkább vagyon kitéve, 's ezeket az Országlószék biztosította, a' víz felőli részén pedig magok az omladékok tsinálnak sántzot az útszák felé, mellyek azon felűl még el is vagynak egésszen zárva, 's megrakva ágyúkkal. Itt már egy le-'s kirakóhely sints a' mit ellehetne rontani. A' kereskedő világ javai — igaz hogy igen megkevesedve — a' belső városban, 's a' boltokban nyúgosznak, részint pedig a' kikötő végiben készűlt új lerakóhely folyósóiban, a' hol semmi ellenséges tűztől sem lehet félteni. A' város partolatja a' Schelde hosszában mindenütt sánttzal vagyon felkészítve, melly minden tengeri kiszállást lehetetlenné tesz. Öt hat erős batteriák szaggatják meg a' vonatot, mellyek minden szempillantásban készen álla-

nak, hogy akár a' Flandriai homlokra, akár a' hollandi hajósseregre, tüzeljenek. Hasonlóképpen egy más várszántz az úgy nevezett Slick-kaputól kezdve egész az éjszakiig terjed, mellynek az a' tzélja, hogy semmi ellenséges hadi hajót se engedjen vissza térni, mihelyt az a' folyón keresztül ment. Az őrizeten lévő katonaság mostanság igen szoros rendet tart; minden őrhelyek kettőztetve, sőtt majd tsaknem szaporítva is vagynak. A' pattantyúsok készek a' lövésre, az ágyúk töltve, 's a' kanótzok mindenütt kivagynak tűzve. A' kerülő őrök minden pillantatban szemlélik az állásokat. Az erősíttési munkákhoz valamelly tiszt kísérete nélkül senkinek se szabad közelítteni; még a' templom tornyaiba való felmenetel is meg van tiltva. A' szántzokon sátorforma hajlékokban vagynak a' katonák, mellyeket az ostrom esetében nem lészen nékiek szabad elhagyni. A' kaszárnyák tömve vagynak, az élettárak a' legbővebben megrakva, 's ágyúzó szerekben sints semmi fogyatkozás."

Török Birodalom.

Konstantinápolyból Bétsen keresztül jött levelek, nem igen kedvező híreket hoztak a' Szultán részére a' Syriai táborból. Úgy mondják, hogy az Aleppói Basa teljesen megverettetett, melly győzedelmeknek következésében az Egyiptomiak sebes előre nyomúlásokkal sietnek Aleppo elfoglalására, mellyet azonban megtartani Hussein Basa minden erővel törekedik. A' török flottát is — melly Rhodusnál gyülekezett öszve, hogy Syria partjainál szállongjon, — megtámadta ezen híreszteléssek szerént az egyiptomi tengeri erő, és benne tetemes kárt tett; úgy hogy Smyrnába vissza, vagy talám éppen a' Dardanellákon is bemenni szándékozik. Ezen hajós seregekről terjedt hírek azonban tsak puszta szavakon alapúlnak. Annyi bizonyos az egész hadi hírekből, hogy Julius első napjaiban ütközet volt Homsnál az egyiptomi rendes katonaság, és az Aleppoi Basának nem rendes seregei között; melly ezen utolsók veszteségével végződött: azonban még Homsban is a' Nagyúr seregei voltak, midőn az ütközetről hírt hozó Tatár Konstantinápoly felé megindúlt.

Görög Ország.

A' Touloni Aviso, Navarinból Jul. 6-kán indúlt írást közöl, de tsak kivonatban e'képpen: „Jun. 24-dikén Naupliában valamelly kávéházban tzivakodás történt; egy görög katona kirántotta öve mellől a' pisztolyát 's azt kisütvén megsebesített egy frantzia katonát. Jeladás leve ez az átalános verekedésre a' két felekezet között, mindeggyik a' maga nemzetebelit védelmezve. Görög hét esett halva, több pedig sebbe; Frantzia, négy kapott sebet. Ezen történet arra a' parantsolatra szolgáltatott alkalmatosságot, hogy minden Görög katona, midőn a' városba akar bemenni, ott a' kapuban lévő őrháznál tegye le fegyvereit, hogy illy véres jelenetek többé ne legyenek. Csakhogy ezen rendelés nem terjed kiljebb a' kapuknál; arra való nézve, bátorságosíttás nélkül nem tanátsos azokon túl menni."

LEGÚJABB HIREK.

Bonapárte Jósef elhagyta az Eggyesült Státusokat Amerikában, hogy Angliába jöjjön, és a' mint beszéllik nem sokára meg is fog Liverpoolba érkezni.

Aug. 16-dikán az angol Király szokott ünnepiséggel megjelent a' Parlamentben, mellynek ülései f. e. October 7-dikéig halasztattak el.

Lord Durham által Pétervárából a' Lord Palmerstonhoz és Gr. Greyhez küldetett kurir folyó hónap 14-dikén érkezett Londonba.

Almeida várának őrzőserege Dona Maria részére nyilatkoztatta magát.

Hg Talleyrand egéssége javul.

A' Belgák királya és királynéja f. h. 13-kán estveli 8 órakor Cambrayhe érkeztek.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I. Könyvnyomtató-Intézetében, Pesten Országút (B. Ortzy ház 531. sz.) megszerezhetni:

A' valóságos világban sok

Csudálatos Történeteken

keresztűl ment Tátos vagy fejér májú Embereknek Galleriájok, vagy a' régibb 's újabb időkben élt Tátos vagy fejérmájú embereknek rendkivűlvaló Történeteiknek, veszedelmes utazásaiknak, csudás eseteiknek, emlékezetes jelenéseiknek és bünös tetteiknek az emberi életből vett rajzolatjaik.

A' borzasztó történetekben gyönyörködő Olvasók' számára készűlt TÁR.

I-ső és II-dik Rész — 48 kr. ezüstpénz.

Magyiás Ezer Mester

a' babonaság, kísértés, bűvölés, bájolás mesterségében vetett erős hitnek meggyengítése kedvéért öszveszedődött, — egy képpel — 42 kr. ezüst pénz.

Nuncium.

Opusculum de Testamentis ex authenticis juris fontibus adeo exhaustum, ut vix, ac ne vix quidem eatenus aliquid amplius scribi, sequaciter Promtuarium hujusce objecti merito compellari queat; omni praeterea in asserto juris citationibus, rite adnotatis, fulcitum, V. clero, et civili cujuscunque classis statui praeprimis utile; facili insuper et grata latinitate multum commendabile, venui exstat Pesthini apud D. D. Eggenberger, et Wigand bibliopolas; Posonii apud D. Schweiger; Sopronii apud D. Wigand; Ginsii apud D. Engl; Albae Regiae apud D. Ráder; Sabariae apud D. Zsoldos; et Veszprimii apud D. Gründler, quodlibet exemplar a 24 xris C. M.

Auctor.

Makkoltatás.

Az oskolai értékhez tartozandó Kir. Szexárdi Uradalom részéről közhirül tétetik, hogy most reánk jövő September hónap 10-dikén reggeli 9 órakor itten Szexárdon a' Tisztartói iró szobába az ezen esztendei Makkoltatás a' legtöbbet ígérőnek árverés által elfog adatni, a' melly Licitatióra a' bérleni szándékozók illendően meghivattatnak. Költ Szexárdon Aug. 15-dikén 1832. eszt.

Legrády József,
Uradalmi Tisztartó.

Híradás.

(1) Fehér Vármegyében helyheztetett egy 5200 hold térségű, és a' Dunától két órányi távúlságra lévő puszta, bizonyos sommának előre adása mellett, 1833. eszt. September utósó napjától kezdvén, következő tíz esztendőkre árendába ki adandó.

Pest Vgyében Dunától egy órányi, a' nagy várostól pedig 6 órányi meszeség.e lévő, térségre nézve 2200 holdat magában foglaló szabad és allodialis birtok tsinos lakással, és gazdasági épületekkel azonnal a' vevőnek árúba botsátatik.

Kutsera Lőrincz,
több Ns Familiák Ügyeinek Tabuláris Pártfogója.
Pesten a' Hatvani útsza 542. szám alatt lévő Ház
második emeletében.

Bor-eladás.

(1) Tekintetes Katymári Uradalom részéről köz hírré tétetik, hogy October 15-dikén 1832 reggel 9 órakor kezdve, Baja mező Városban, T. Latinovits Sándorféle nemzetség háznál, minteggy 300 akó.— Magyaróti, Szilágyi, Paulisi, Kovásintzi, és Pétsi hegyi külömbféle esztendei termésű, igen jó, fejér ó borok, 10-től 12 akóig való hordónként, vas abrontsos hordókkal eggyütt, kész pénzért, a' többet ígérőknek, eladatni fognak; melly időre, a' venni szándékozók, a' hely színén megjelenni, ezennel kéretnek.

Hirdetés

A' Munkátsi és Szent Miklósi Uradalmak' erdeiben lévő tölgymakkoltatásról.

(1) T. N. Beregh Vgyében helyheztetett Munkátsi és Sz. Miklósi Uradalmak' részéről közhirré tétetik: hogy folyó eszt. October 8-dik napján Munkátson az Uradalmi Fő Tisztség Cancelláriájában reggeli 9 órakor kezdve a' fent nevezett Uradalmak' erdeiben az idén termett tölgy-makknak használása licitátióképpen részenként az árendális summának három terminusokon való előre leendő letétele mellett kifog árendáltatni, melly időre az effélét árendálni kívánók ezennel illendően meghivattatnak. Munkáts Aug. 20-dikán 1832.

Jelentés.

Tek. Ns Fejér Vgyében, Fejérvár és Buda városa között fekvő Kápolnás-Nyéki Nemes Pusztában vagyon egy két kerekű patak malom mindennémű hozzá tartozó épületekkel; úgy szinte:

T. N. Pest Vármegyei Pátyi Helység határjában találtatik hasonló két kerekű patak malom új lakó házzal. Melly két malmok most jövő September hónap 9-dik napján Kápolnás Nyéken a' Parochiális háznál tartandó kótyavetye által elfognak adattatni. Ugyan akkor a' feltételeket is meglehet tudni.

Jelentés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar királyi Udvari Kamarának kegyes rendeléséből köz hírré tétetik: hogy Tettes Nagy Somogy Vármegyében helyheztetett a' Zselitz Sz. Jakabi Székjébe üres Apátság 5000 holdakra menő erdeibe az idei makkoltatás e' f. e. September 29-dikétől kezdve a' leg közelebbi 1833-dik esztendei Martius 19-dikéig Lakótsán közel nagy Szigethez kótyavetye útján ugyan e' f e. September 6-dikán a' legtöbbet ígérőnek adatni.

Ugyan az nap a' drávai, a' deszka és épületfa kereskedésre való kikötő hely és a' halászat ezen uradalomba ki fog adatni.

A' kinek erre szándéka lenne, az a' nevezett napon Lakótsán magát a' Tisztartóság épületjénél 10 for. száztól való bánat pénzzel jelentse magát reggeli 9 órakor., a' hol a' feltételeket is megnézheti. Költ Budán Kisasszony hava 18. 1832.

Nevelőnek ajánlkozás.

(2) Egy érettkorú férfiú, a' ki tudományos palyáját végezve, már több szerentsés példáit adta nevelői tehetségének, kívánna mint illyen valamelly úriházhoz jutni; útasítást ád róla az újságíró Hivatal.

Concursus Hirdetés.

(2) A' Nagymélt. kir. magyar udvari Kamara rendelésének következésében, az Unghvári kir. Kamarális uradalomhoz tartozó Turja Remetei vashámorban megüresült **Olvasztó-mesteri** hivatalra, mellyhez fizetésül 120 for. C. P. 24 mérö ro's, szabad szállás, 's az olvasztó kementzéhez tartozó személyekre kivetett közönséges rátából öt rész járúl conventióképpen, Concursus nyittatik meg. Az ezen hivatalt megnyerni kívánók, kérelmeket szükséges tanú-levelekkel felkészűlve legfellyebb is Nov. 1sö napjáig 1832. nyújtsákbe az Unghvári kir. Praefectusi Hivatalnál. Költ Budán Aug. 14-dikén 1832.

Eladó Vendégfogadó.

(2) Pesten, a' vátzi úton 400-dik szám alatt fekvő „fekete Elefánt" nevet viselő nagy Vendégfogadó, — melly 351 □ ölre terül, 's 9 szobából 5 konyhából, 1 éleskamrából, 3 mag- és ugyan annyi széna-padlásból, 350 akóra szolgáló borpintzéből, 5 tágas 80 lóra való istállóból, és 2 kútból álló — szabad kézből eladó. A' venni szándékozók a' feltételeket Markold Ignácz hites Ügyvéd úrnál a' Vármegye útzátskában 585-dik szám alatt Pesten, vagy Friderichkeit Márton úrnál Fejérvárott megtudhatják.

Klopfinger János újjonnan épített Búza-hajója.

(4) Egy eladó Slavoniai száraz jó Tölgy fából, a' leg újjabb és legjobb formára épített 25 öl hosszú 26 Láb 3 hüvelyk széles Búza hajó, mellynek allja még Slavoniában, Teteje pedig itt Pesten egy híres Szegedi Soper mester által csináltatott, mostanság végképpen elkészűltt. A' kiknek talán szándékjok lenne azt megvenni, a' fellyebb említett tulajdonosnál magokat jelenteni méltóztassanak.

)(o)(

Jelentés.

(3) Méltóságos Grof Károlyi György Úr jószágai kormánya' részéről közhírré tétetik: hogy a' N. Károlyi fáczány- és Mérki vadas-kertekben ez idén szabad intézetre maradó 60 darab vad süldő (frischling) 6 for. 12 kr. pengőben a' lőpénzzel együtt, és 500 darab fáczány 1 ft 16 kr. pengőben szintén lőpénzzel, darab számra értve, a' folyó évi September elejétől kezdve folyvást eladandó. A' venni szándékozók méltóztassanak e' részbeni szándékjokat N. Károlyban az erdészi hivatalnál kijelenteni.

Vendégfogadók haszonbérbe adása.

(1) A' T. Türjei Prépostság részéről köz-hírré tétetik: hogy T. N. Zala Vármegyében helyheztetett Türje mező városban Sept. 29-dikén 1832. három esztendőre árverés útján árendába fog botsáttatni: 1-ször. Az Arany Korona nevezetű, 's legjobb karban lévő vendégfogadó, mellyben vagyon 5 szoba, jó pintze, kotsi szín, istálló, 's hozzá tartozandó mészárszék, 20 hold szántó föld, és 9 hold rét.

2-szor: Az úgy nevezett Sas vendégfogadó, 4 szobával, pintzével, kamarával, kotsi színnel, istállóval, 6 hold szántó földdel, és 4 hold réttel, 's mindeggyikhez alkalmatos veteményes kert, fekvések vagyon a' Triestről Pestre vezető ország útban.

Jelentés.

(3) Az Ocsai Pósta Statio eladó. Bővebben lehet értekezni eránta személyesen, vagy szabad levél által Polgár Jósef Tábla Bíró Urnál Ocsán, vagy Pesten Széna patzon 1-ső szám alatt lévő szállásán.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Augustus 25-dikén:

	for.		for.
5 pCentes Státus kötelező Leveleké 88	for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	for.
4 pCentes — — — 76¾	—	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes 47¼	—
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	—

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Aug. 26-dikán 6 Láb, 2 Hüv. 6 Von.	— 28-dikán 6 Láb, 8 Hüv. 6 Von.
— 27-dikén 6 Láb, 2 Hüv. 6 Von.	— 29-dikén 7 Láb, 4 Hüv. 3 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára Augustus 27. és 28-dikán 1832. Váltó Cz.ban. Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 —	6 — 30	6 —	Zab	1 — 32	1 — 30	1 — 28
Kétszeres	4 — 50	4 — 20	4 —	Kukoritza	3 — 10	3 —	2 — 50
Rozs	2 — 50	2 — 40	2 — 30	Köleskása	7 — 40	7 — 20	6 — 40
Arpa	2 — 28	2 — 24	2 — 20	Köles	—	—	—

18. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

V é d e l e m.
Nagy remegések közt várod mit szül te reád a'
Ho napi nap; mert tör sok hatalom te reád.
Békülj meg jókor; bizonyosbb védelmeket ád ez,
'S tartósabbakat is, mint sem az ellen-cső.

PESTEN *Szombaton* Sz. Mihály Hava 1ső napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Elmúlt a' nagy reményekkel bíztatott pesti vásár; kimeneteléről ez a' kereskedőség Tudósíttása: Minden honyi termékekre, de különösen még is a' gyapjúra nézve, igen jó volt: a' kézművek nagyban jól keltek; apránként pedig meglehetősen." A' termékek árát, szokott helyen lelik Titt. Olvasóink Levelünk mellett.

Ns Pest Pilis és Solt törvényesen egyesült Vármegyének közelebbi levelünkben említett fényes polgári ünnepét nevezetesítette még Táblabiró T. Mérey László úr javallatára ugyan akkor tett azon figyelmet érdemlő határozása az egybegyűlt T. Karoknak és Rendeknek, melly szerént Magyar Ország Fels. ifjabb Királyának örvendező Felirásokban hívalattvalói örömöket előterjesztik a' felett, hogy nem rég szerentsésen menekedett ki a' mennyei gondviselés által Felséges személye ellen merészlett vakmerő megtámadtatásból. Ugyan azon Gyűlésben olvastatott fel a' Fenséges Nádornak, mint ezen Megye örökös Főispányának levele, mellyben a' közelgető őszszel tartandó Tisztújíttás végett megkívánható előintézeteket megtétetni rendeli.

A' magyar tudós társaság, előre tett híradása szerént Aug. 28-dikán kezdette el nagy gyűlését, és azt e' f. hónap 9-dikéig folytatni fogja.

(Nemzeti Muzeum Közlése.)

Szép tulajdonsága az emberi nemes léleknek átaljában, de különösen ditsekedése a' Magyarnak, hogy Szülőföldjét, a' méltán kedveltet, Nemzetét, a' ditsőt, még akkor sem felejti, midőn a' kedvező sors, más honyban örökítti. Fényes bizonyságát adta ennek a' többek közűl Jeszeniczei Báró Jankovich Szaniszló úr, a' Meurthi Kerületnek 4 esztendők alatt Párisban a' nemzeti Képviselők Házában Követje, következendő drága és betses ajándékaival gazdagítva a' Nemzeti Muzeumot. Elősször, XVIII. Lajosnak emlék pénzével, melly finom ezüst, tallér nagyságú; egyfelől XVIII. Lajos meljképe ezen felírással: „Louis XVIII. Roi de France et de Navarre"; másfelől egy tölgy levél koszorú, feljűl a' frantzia korona, e' fe- lett: „Vive le Roi", alatta: „Chambre des Deputés", közepén pedig bevésve: „Le Baron Jankovich de Jeszenicze Deputé du Departement de la Meurthe", legalól: „1824." Másodszor gazdagította a' Széchenyi Országos Könyvtárát több betses és eredeti levelekkel, ú. m. 1-ször Stanislo Lengyel Király Sardy Secretariusához írtt Levelével; 2-or, III. Augustus Lengyel Királynak a' most

Második Félesztendő.

nevezett Stanislóhoz írtt két darab Levelével; 3-szor, Friedrich Wilhelm Burkus Királynak Stanislóhoz, és ugyan a'hoz a' nagy Fridrichnek Leveleikkel; 4-szer. XV. Lajos Frantzia Királynak Stanislóhoz irtt három Levelével; és a' Fiának a' Dauphinnak, ugyantsak Stanislóhoz írtt két Levelével. 5-ször. Hét Hg Asszonynak atyjokhoz és nagy atyjokhoz írtt hét darab leveleikkel. Ezen Hg Asszonyoknak neveik im' ezek: Victoire, Sophie, Adelhaid, Henriette Anne, Marie Josephine, Louise Elisabethe, Louise Marie. — A' tisztelt Báro úrnak Hitvese, Jeszeniczei Báro Jankovichné, született Maria Ludovica Falconet is majd egy fontot nyomó ezüst emlék pénzzel gazdagította a' nemzeti Muzeum Gyűjteményjét. A' pénznek eggyik oldalán Katalin Orosz Császárnénak meljképe vagyon, más felől Nagy Péter Czárnak lovag Statuája, alatta Oroszúl: „Petro Magno, Catharina." A' pénznek szélére ezen szavak vagynak vésve: „Offert au Musée national de Pesth, par la Baronne Jankovich de Jeszenicze, petit-fille de Mons. Falconet, Createur de la Statue." — Emlékezetűl tegyük ide, hogy Falconet Móritz István, a' fenn nevezett Asszonyságnak nagy-atyja, a' maga idejében egy volt a' legelső Képfaragók közűl. — A' Nemzet hála érzésének bizonyíttására közli Halitzky Antal, a' nemzeti Muzeumnak Első-őre.

T. ifj. Karats Ferentz úr, mint Ns Pest Vgyének tiszteletbeli földmérője f. h. 29-dikén letette a' hitet.

T. Pest Vgyének Köz-Gyűlésében mai napon olvastatott fel Fels. Királyunk azon Kegyelmes Válasza, mellyben a' többek közt, ezen Megyének is tudtára adni méltóztatott, hogy az Országos Küldöttségi Munkák bevégezttével kész Ország Gyűlést tartani.

Hogy az érdemeket síron túl is tudják ditsőíteni az azokat igazságosan megösmérni kívánók, a'nak szép bizonyságát adá a' Pesti kir. Magyar Tudományos Egyetem f. e. Aug. hónap 4-dikén, midőn a' múlt eszt. Oct. 6-dik napján kora halállal kimúlt T. T. Godinger Jósef úr az Esztergomi Érseki Megye Áldozó-Papjának, a' Sz. Hittudomány Doctorának, a' Tudományos Egyetemnél a' Görög nyelv, közönséges Hermenevtika továbbá az Új Test. Sz. Könyvek ösmértetése 's magyarázatja Tanítójának emlékezetét megűlleni kivánván az Egyetem nagyobbik palotájában öszve gyűlt; a' hol nagyon Tiszt. Tek. és T. Osvald Xav. Ferentz úr az Esztergomi Érseki Megye Áldozó Papja 's a' t. a' Dogmatika Theologia 1-ső Részének Tanítója, tiszta 's kellemetes deáksággal mondott a' boldogúltnak tiszteletére beszédet; mellyben annak mind egész élete folyását előadván, mind pedig szerénységgel eggyesűlt erkölcseit megemlítvén, bebizonyította, hogy a' boldogúltban az Anya Sz. Egyház egy ajtatos lelki pásztort, a' halálát megért szomorú édes anyja, 's testvérei egy hű fiút, 's szeretetre méltó jó testvért, a' magy. kir. Tudományos Egyetemnek Theologiai Karja pedig egy munkás Tagot vesztettek el. Nyugodjanak hamvai békével! Ezen halotti-beszéd az Universitás Könyvnyomtató műhelyében 4-ed rétben tsínosan nyomtatva, megjelent.

Vátzról, Kis Asszony hava 28-dikán 1832. Folyó hónap 15 dikén zártuk bé szokott renddel a' Gymnasiumban az oskolai esztendőt; a' hálaadó ajtatosságnak vége lévén, az öszve gyülekezett Ifjuságot, a' Taníttók, és több rendbéli Urak' jelenlétekben, az oskolák Kormányozója szokott kegyességgel illendő maga viselésére, isteni félelemre, buzgó ájtatosságra, és a' tudományok szeretetére serkenteni valamint máskor, úgy most is el nem mulasztotta. Ezek után a' Tanulókrak érdemek szerént felosztatott osztályokban szokás szerént felolvastattak neveik. Következ-

zett utoljára (a' mi egyedűl fő oka ezen tudósíttásunk közlésének) az, hogy igen nagy ösztönére, és buzdítására a' tudományokban előmenetelt tenni kívánó ifjúságnak, szép válogatott munkák, és nagy értékű könyvek jutalomul osztogattattak a' három felső osztályokban, Nagy érdemű, 's Fő Tisztelendő Gáspárik Kázmér Vátzi Káptalanbéli Őr Kanonok Úrnak, és több Ns Vármegyék Tábla Birájának kegyes adakozásából azoknak, a' kik a' próbatételeken megkülönböztették magokat, és így teljes megelégedéssel, 's örömmel széljedtek el a' szűnt napokra édes Hazánknak reményjei. Sok áldások száljanak a' szép tudományok illy pártfogóira, 's előmozdíttóira.

B é t s.

A' görög és oláh közönsége Ő ts. k. Apostoli Felsége itteni hív alattvalóinak f. h. 26-dikán tartott az úgynevezett húspiatzon lévő Sz. Háromság templomában ünnepies háláadást és isteni ditsőítést azon mennyei kegyelemért, hogy Ő Felségének, a' Magyarok ifjabb Királyjának életéről az azt fenyegetett veszély szerencsésen elhárúlt.

Ő ts. k. Ap. Felsége, Lovag Hammer Jósef udvari Tanátsos úrnak, udvari tolmátsnak 's a' t. és a' Magyar Tudós Társaság Tagjának kegyelmesen megengedni méltóztatott, hogy az Ő Felsége az Orosz Császár által neki ajándékoztatott Sz. Anna gyémántos Rend-jegyét; nem különben az Ő Felsége a' Frantziák Királyja által ajándékoztatott BetsületRendkeresztjét viselhesse.

Orosz Birodalom.

Sz. Pétervárából Aug. 2-dikán. Lord Durham ide érkezett, a' kit a' Császár különös hajlandósággal fogadott, legelőssör egy hadi hajón Kronstadtnál, a' hol éppen tengeri gyakorlás szemléleten volt, midőn a' Lord azon hajózott el. A' Császár meg parantsolta, hogy adják tudtára a' Lordnak az ő jelenlétét, és hívják meg látogatásra azon hajóra, mellyen a' tsászári zászló lobog: a' Lord elfogadta a' meghívást, a' Felség pedig nagy megkülönbböztetéssel fogadta. — A' Lord még mind e'dig sem tett semmi a'féle nyilatkoztatást, melly a' mi kabinetünket tsak legkissebben is kedvetleníttené: maga viselete nagyon illendő, koránt sem az a' darabos republicánus, mint a' millyennek az angoly és frantzia Journálok kiáltották. Ha valóban volnának is olly megbízásai, a' mellyek itt kedvetlenséget gerjeszthetnének, úgy látszik, hogy előbb kiakarja kémlelni a' földet, hogy arra azután annál biztosabban szállhasson ki. Hogy Lengyel országról előhozzon valamit, azt nem gondolják, minthogy azt itt úgy tekintenék, mint más dolgába való egyeledést; inkább hiszik azt hogy küldettetésének oka egyedűl a' Belgiomot illető kérdés, e' mellett a' kereskedésnek Nagy Britannia és Russzia között költsönös hasznokat adandó regulázása. — Nálunk a' hírek Európának déli részeiből meglehetős nyugtatók úgy látszik; hogy a' tsendesség és rend mindenütt vissza fog állani lassanként. Ez az Orosz dolgoknak is kedvező környűlállás leend; minthogy így lessz tsak lehetővé, hogy a' hadi erő kevesebb számra szállíttatva, a' kiadások is kevesűljenek.

Ugyan tsak Sz. Pétervárából vett magános levél után közli a' Leipziger Zeitung: „A' köz tapasztalás tette azt bizonyossá, hogy azon örökös szolgák, a' kik urok költségén főbb neveltetést vettek, és annakutánna hivatalokba léptek, további szerentsétlenségeik között olly panaszokra fakadtak, hogy vajha ők soha nemesebb neveltetést ne nyertek, hanem maradtak volna örökös ösmeretlenségben, most a' Császárnak nyilatkoztatásához képest naponként várattatik olly Ukas, melly az örökös szolgaságban születetteket a' köz munkálódásoknál feljebb fogja emelni.' Az lessz ugyan is az Ukás tartalma, hogy az

illy alatsony sorsban születtek, uroknak hat esztendeig tett szolgálatjok után szabadon botsáttassanak. Ezt ugyan sok nemesen gondolkodók már eddig önként is tették; a'nál fogva, az illy kénszerített szolgák azután is örömest maradtak kegyes uraik szolgálatjában: de az egész emberiség még is fog az Ukas által nyerni; mert igaz az nagy részben, hogy az embert nem születése, hanem neveltetése teszi.

Lengyel Ország.

Bizonyos javallatok ellenére is, meg vetette a' Császár Ő Felsége azon tanátslatot, hogy a' Lengyel kibujdosottaknak minden jószágaik foglaltassanak el. Ezen tanátslatnak ellene szegezte magát az igazság Ministere Grális Kosezki — lengyel születés — valamint a' belső dolgokra ügyelő Minister is, Stroganow Grlis — született Orosz — Az efféle javak tehát bírói zár alatt fognak kormányoztatni, az elhagyatott feleségek és árvák javára.

Nagy Britannia.

A' Felső Háznak Aug. 14-dikén tartott ülésében nagy számú billek olvastattak fel másodszor vagy harmadszor, minden vitatások nélkül; az Irlandi felekezetek öszve sereglését illető rendeltetett tsak biztosság elejébe. Hg Wellington tanátslotta, hogy a' billnek bevezetésében ezen szó: „Vallásos = religious — hagyattassék ki; de Grof Grey annak ellene szegezte magát; minthogy különbben ollyan felekezeti gyülésekre is kiterjeszthetnék a' billnek szavait, mellyeknek elnyomatásokra még tsak nem is gondolt soha senki. A' Hg, nem kívánván a' dolgot vitatni, szavatolás nélkül elállott kivánatjától, és a' bill a' biztosság előtt általment. A' hamisítókat érdeklő törvényjavallat is előterjesztetett, és azon változtatással, hogy a' testamentomok, és a' Státus papirossainak általadáskor hamisittói halállal büntettessenek, elfogadtatott.

Aug. 15-dikén, délután másfél órakor érkezett be a' Király Windsorból St. James palotába. Sir Herbert Taylor kísérte Ő Felségét egy osztály dragonyossággal. Megérkezése után tsak hamar audientziát adott Grey, Palmerston, Brougham és Althorp Lordoknak, annakutánna pedig számos megjelentek körében volt udvarlás.

Aug. 16-dikán pompás kíséretben ment a' Király a' Parlamentumba, mellynek üléseit f. e. Oct. 7-dikéig megszűnteté, a' királyi székről tartott eme' beszédjével: „Lordjaim és Uraim! Midőn a' közdolgok állapotja megengedi, hogy a' további parlamentomi gyülések tartásától felmentsem, nem tudok úgy bútsút venni, hogy azon szorgalmatossággal való megelégedésemet kinenyilatkoztassam, mellyel kötelességeket teljesítették a' rendkivüli erőlködést kivánt és sokáig tartott ülések ideje alatt."

„Azon tárgyak, mellyek elítélések elejébe terjesztettek, igen fontosok valának; de legtöbb idejeket vonta el, 's legnagyobb figyelmeket kívánta meg az a' törvényjavallat, mellyet elkerülni nem lehete, a' nép képviselését illető reform dolgában. Midőn e' tárgyat fontolássokba ajánlottam, semmi egyéb irányozatom nem vala, hanem hogy a' méltó panaszokra adandó okok elhárittatván, helyreállíttsam a' törvényhatóságok iránt a' teljes bizodalmat, és hogy új oltalmat szerezzek a' a' Státus Intézeteinek. Biztat az a' remény, hogy ezen arány elfog érettetni."

Továbbá azt nyilatkoztatá Ő Felsége, hogy az irlandi nyugtalanságok ellen még mind oka légyen panaszolni, ámbár az országlás mind megtette azon lépéseket, a' mellyeket tsak tehet azoknak elnyomásokra a' lelkesedés és felvigyázás. A' dézmaszedés dolgában hozott törvényekről azt mondá, hogy azok azon ő kívánatja szerént valók, a' mellyet nyilatkoztatott akkor, midőn az üléseket megnyitotta, reményli, hogy ezek olly új módot fognak alapitta-

ni, mellynek tökéletesedését a' Parlamentum jövő üléseiben elő fogja segélleni, ő — a' Király — minden erejével támogatni fogja. Hogy a' tzélnak elérésére egy leghathatósabb eszköz a' nevelés, az tagadhatatlan úgymond, 's erre nyomos rendelések tétettek.—A' külföldről mind nyugtató híreket vesz úgymondá Ő Felsége, 's ámbár még mind fenn forog Hollandia és Belgiom között a' kérdés; ámbár áll Portugalliában a' testvér Braganzai Hgek között a' villongás: még is teljes bizodalommal vagyon Europa köz békességének fenn maradása iránt. Az Alsóház Tagjainak megköszönte azt, hogy a' gazdálkodás által könnyítettek a' nép terhein. Minekelőtte zárta volna szavait, lelkekre kötötte a' Házak Tagjainak, hogy a' szűn napok alatt mindeggyik arra fordíttsa minden erejét, hogy a' tsendességet a' magok Kerületeikben fenn tartsák, hogy így a' törvényes szabadság, a' státus bátorságának fenn maradására, és a' népek boldogságára nézve gyümöltsöző légyen. A' Parlamentum széljel oszolván, a' Ministerek is mind el mentek többnyire Aug. 16-dikán Londonból. Lord Brougham és Lord Grey éjszak felé Lansdowne Bowoodba; Lord I. Russell Woburn Abtey, Lord Althorp pedig Nordhamptonshire-be.

Irlandban, Cork lakosinak küldöttsége hosszas beszédet tartott Marquis Anglesey Vice-Királlyal. A' küldöttség azon panaszolkodott, hogy Jul. 15-dikén fegyveres erővel oszlattatott széljel Corkban a' nép gyűlése. Dr Baldwin volt a' beszéllő. A' Marquis feleletje arra ment ki, hogy bajos volna valakivel elhitetni, hogy több mint 50 ezer embernek öszvesereglése, Irland kézművei elősegéllésére szolgálna; inkább hátra tartóztat minden pénzeseket, hogy a' felekezeteknek illy munkás ingerléseik között vagyonokat Irlandban ne szerentséltessék, 's ennél fogva az angoly tőkepénzek mind távol maradnak az Országtól. Az illy népöszvetorlások, mind ellenkeznek a' törvényekkel, és az Előljárók igen jól tselekedték, hogy azoknak elszéljesztéssekre katona erőt szóllítottak fel. Sokat beszéllnek, úgymond a' többek között a' Vice-Király, az unio eltörléséről is, az illyenek ne tegyenek egyebet, tsak Dublin partjait nézzék el, 's kérdezzék magoktól: ugyan mit tenne Irland Angliától elválva, vagy ettől éppen haddal megtámadtatva? Mi lenne kereskedéséből; mitévő lenne sertésseivel, gabonájával, vajával 's a' t. Az én barátom Malcolm négy-négy briggel minden folyót ostrom alá foghatna. —Ezen utolsó pontra nézve azt felelték a' küldöttek, hogy a' kik az Unio eltörlését sürgetik, nem értik az alatt azt, hogy a' két korona váljon el egymástól, hanem tsak a' Törvényhatóság. A' mi pedig a' Malcolm ostromlását illeti; elegendő belső forrásai vannak az Országnak a' maga boldogíttására: és most éppen az a' panasz, hogy Irland jövedelmeit mind Anglia és a' Külföld emészti meg, és maga soha sem részesülhet azon gyűmöltsök hasznában, mellyeket termeszt.

Frantzia Ország.

A' belső dolgokra ügyelő Minister parantsolatban adta ki, hogy a' Junius hónapban megsebesültek 's még mind eddig a' kórházakban voltak, ha már tökéletesen felgyógyúltak, és ellenek elfogató parantsolat nem adatott a' kir. Ügyvédtől, tehát szabadon botsáttassanak. Minthogy ezen kedvező feltétel mindnyájokra kiterjedt, azonnal seregestől botsáttattak szabadon; tsak egynehány maradt még hátra, hogy ezek is teljesen kigyógyíttassanak.

A' Carlo Alberto Szardiniai gőzhajón útazottak is elfogattattak, midőn Berry Hgné kiszállásáról volt a' lárma, a' mint ezt annak idejében vették Olvasóink; ezekre nézve is, név szerént: St Priest, Bourmont, Sala, Kergorlay, Mathilde Lebeschu,

Ferrari és Zahara urakra az a' határozás, hogy minden haladék nélkül szabadon bótsáttassanak, és szardiniai földre tétessenek által. Ezen határozást a' felsőbb ítélőszék elejébe vitetni kívánja az Aixi törvényszék kir. Ügyvédje.

Strassburgban Aug. 15 dikén nagy pompával, vezették be a' nemzeti Őrseregek Odillon-Barrot, Köchlin és Coulmann képviselőket; estve nagy vendégséget adtak a' Választók kedvekért, mellyen az ott mulató Lengyel Fő Tisztek közül is voltak jelen. A' mint beszéllik a' Bádeni Nagy Hertzegségbe fog Odillon-Barrot úr egy kitérést próbálni.

A' Moniteur azon híresztelésre, melly szerént 30, akár 22 ezer hadi szolgálatra való lovaknak szedése rendeltetett, 's ezt tsaknem minden újság levelek hirdették, azt mondja, hogy ez átalánosan nem igaz, és ollyan rendelés nem tétetett.

Német Szövetség.

Az Oester. Beobachter Aug. 29-dikén botsátott Levelében, Német Országot érdeklő sok költött frantzia hírek ellen kél ki, p. o. a' Messager ellen, a' ki így ír Münchenből: „A' Bajor Udvar nagy hadi készületeket teszen, és a' mint közönségesen hiszik azért, hogy magát Austria ellen védő állapotba tegye." — Zárja előadását illy buzgó kívánással: „Vajha ezen tudósíttás megvalósodnék a' Fejedelmek betsületére és Német Ország jövendő állapotjára." — Ennyi a' frantzia költemény; mellyre a' Beobachter ím' ezt mondja: A' kivánat nagyon illő egy olly Levélbe mint a' Messager. Nem lehetne soha nagyobb örömet tenni a' Szejne mellett lakó némelly urakra nézve, mintha Német Ország polgári háborúban kaszabolná magát; ez jó alkalmatosságot szolgáltatna a' zavarosban halászni. Hála a' Szövetséges Eggyetértésnek, és a' mi erősen alapított törvényes Intézeteinknek, hogy a' Messagernek ezen szíves őrvendezése nem valósúlhat; mert így ama' buzgó kivánságnak második része is, hogy t. i. „Tíz esztendő múlva „si les études étaient bien dirigées" = ha a' gyakorlások helyesen fognak kormányáztatni — minden nemzetek ugyan azon Szó- és Törvény könyvekből, a' Filozofiának ugyan azon forrásaiból fognak meríttetni, a' mellyekből merítgetnek a' Frantziák." — Ez ugyan még most tsak jámbor kívánsága a' Messagernek; de jól látja az ember, mi légyen azon uraknak törekedések. Kár, hogy mi Németek Frantziákká lenni nagyon lomhák vagyunk; az ő Filosofiájok nem nekünk való; törvény könyveik nekik ám legyenek jók, mi a' mi ösvényeinken bizonyosan magunk tzéljára jutunk; és az ő Szós könyveik jövendőben is takarékosan megfognak bennünket arra taníttani, miféle képtelenségeket terjesszenek azon Szejne mellett lakó urak a' magok revolutionalis Journáljaikban. Mind ezek felett, azon Nemzet, melly ennek előtte két ezer esztendővel, még a' maga műveletlen állapotjában, majd Augustus alatt, a' római nagyság idejében ki tudta a' maga függetlenségét vívni; a' legközelebbi időben pedig a' gallicána világuradalmát megtudta buktatni: jövendőre is megfogja tudni őrizni a' maga függetlenségét. Így tehát minden kétségtetések mellett is nagyon szűkhatár lehet a' Messager által szabott tíz esztendő a' Németeknek Frantziákká levésekre. Zárja észrevételeit az Oest. Beob. egy angoly újságnak (Globe) eme' szavaival: „A' Frantziáknak Német Ország belső dolgaiba való egyeledése most, midőn még él a' Németek fejében a' Napoleon által projectalt világ uralkodójának emlékezete, könnyen felébresztheti nálok a' félig meddig kialudt antipathiát; és így annak, a' minek történni kell

a' német szabadságra nézve, tisztán Németektől kell erednie."

Német Alföld.

Brüsseli levelek ezeket közlik Leopold Király, 's a' Királyné útazásáról: „Tournayban a' táblánál, melly tulajdonképpen kettőből állott, az eggyik 40, a' másik 20 személyre lévén terítve, a' Király a' Felesége, 's a' Massai Hgné között űlt, az utóbbik bal kézről a' Királynak. Az ebéd ideje alatt a' nagy Harmonia-Társaság, 's a' melyvasasok ezredjének muzsika Kara egymást felváltva több darabokat játszottak el; 9 óra felé a' bálba mentek Ő Felségek, mellyre mintegy 1200-an gyűltek őszve: 11 órakor örömkiáltások között hagyták el Ő Fgek a' bált, 's visszatértekkor kivilágosítva találták a' várost; Tournayba történt bémenetelek alkalmatosságával kiakarta a' nép a' lovakat a' hintóból fogni, 's azt maga vonni; de a' Király nem engedte meg. Aug. 16-dikán 9 órakor hagyák el Ő Fgek Tournayt, 's innen Gerard Marsal, Choiseul Hg, Marmier úr, 's a' Királynét követet Dámák is vissza tértek Frantzia Országba. Ő Felségek az egész úton tettetés nélküli örvendezéssel fogadtattak a' néptől. Athban egy keveset múlattak a' városházában, 's Enghienben reggeliztek Ahremberg Hg kastélyában. Enghienben volt múlatások alatt egy sebespósta érkezett, ki a' Frantziák Királynéjától egy levelet hozott leánya számára, egy másikat pedig Fülöp Lajos Királytól a' Belgák Királyának. Tegnap, az az: 16-dikán — estve 9 órakor érkeztek a' kir. Felségek Laekenbe. A' nagy számmal öszvesereglett nép által, kik között Brüsseliek voltak igen sokan, itt is a' legnagyobb lelkesedéssel fogadtattak a' haranok zúgása, 's ágyúk durrogása közben. A' hely pompásan kivolt világosítva, 's Molenbeektől fogva Laekenig mindenütt győzedelmi kapuk valának állítva. A' magosságos személyeket polgári őrök vették körűl. A' Királyné a' Király kotsijában űlt annak jobbja felől. Mind a' ketten igen egyszerűen valának öltözködve. Ő Fge a' Királyné nagyon örvendezett innepies fogadtatásán, 's a' Király mintegy esztendei napját tekintette bémenetele ünnepének. A' palotában sok Főhivatalt viselők, a' Házak Tagjai, 's Katona Tisztek voltak egybegyűlve a' jövőknek köszöntésére. Molenbeekben a' Polgármester beszédet tartott Ő Felségekhez, 's az oda való Kórháznak vénebbjei szerentsét kívántak Ő Felségeknek, a' mit azok igen kegyesen fogadtak. A' Királyné megigérte, hogy nem sokára megfogja az Intézetet szemlélni, 's ezen öreg emberektől megindúlással vette el a' virágos kosárkából álló ajándékot. Aug. 19-dikén szándékoztak megjelenni Ő Fgek Brüsselben a' játékszínben. Az útszákat kezdik már virágokkal 's fákkal ékesíteni; 's a' szegények közt élelemre valók fognak kiosztogatódni.

Borqueau van Villeraye Apátur van a' Királyné gyóntatójának kinevezve. Ugyan azon újságok jelentik azt is, hogy 16-dikán a' közelébb múlt vasárnaptól fogva már ötödik ministeri Tanáts tartatott. Brüssel városának küldöttsége 18-kán fog Laekenbe menni a' királyi Felségeknek megköszöntésére.

Török Birodalom.

A' Moniteur Ottoman adta Julius 14-dikén: Varna, Sumla és más európai várainak erősíttésére parantsolatot adott a' Porta; e' végre ingenieur tiszteket nevezett ki, a' kik a' várak fekvését felvegyék, és az azokra teendő szükséges költségeket felszámíttsák. Várnába Elhadsi Ata Ullat Elfendi, Sumlába pedig Mehemed Aga küldettetett.

Ugyan azon Újság, Jul. 21 dikén: A' Nagy Admirális Halil Basa Sáfer 9-dikén (Jul. 7.) jelentette, hogy az ő kormánya alatt lévő tengeri erő, a' legjobb állapotban érkezett meg Rhodusba. Innen botsátott Ő Excja Alexandrette és Antiochia révpartjaiba szállító hajókat élelemre szükségesekkel és hadi készületekkel terhelve; a' szállító hajókat hadi hajók bátorságosítják. A' Kapudán Basa ezután nem sok idő múlva szándékozott egész erővel kievezni, hogy azon ponton lehessen, a' hol jelenléte leginkább meg fog kívántatni „Nem is oknélkül" — egy Konstantinápolyi levelezőnek szavai lesznek ezek — „Nem is ok nélkül van a' tengeri ütközetre függesztve minden figyelem; mert ha Mehmed Ali semmivé teheti az ellenséges flottát, vagy hatsak szaporíthatja is a' kiszállókat vivő hajók számát, úgy a' török szárazföldi tábor egyedül az élelemre megkívántatók nem léte miatt semmivé lessz; ha pedig a' Nagyúr tengeri ereje győz, melly jól lehet emberek számára nézve rosszabb készületű az egyiptomiaknál, de több mint ezek: úgy egyenesen meglehet Egyiptomot támadni, és a' lakosok általánosan úgy fogják tekinteni a' Nagyúr seregeit, mint szabadíttóikat, 's azokkal eggyesülve fognak tyrannusok ellen harczolni." —

Itt, Konstantinápolyban, még nem igen kegyetlenkedik a' pestis; noha tesz ugyan előhaladást. Egynehány nappal ez előtt Perában az őrházban lévő katonákat szökte meg hirtelenséggel. Ezen gonosz ellen azonban már a' Törökök is tesznek védő intézeteket, a' kik előbb mindent tsak a' gondviselésre bíztak: így p. o. az említettem őrházat egész nap füstölték, minekutánna mindent kihordtak volna abból, a' mi a' pestist magába veszi. A' cholera is újra kiütött a' Marmora tenger mellett, melly tőlünk tsak egynehány óra járásnyira feküszik; szomorú volna, ha a' két pusztíttó gonosz eggyesülve, mint a' múlt esztendőben, újra öldökölne népes városunkban.

Tripoliból, Olasz Országon keresztül jött Levelek beszéllik Jul. 7-dikéről, hogy oda Jun. 14 dikén valamelly angoly Osztály ment be, hogy a' Basától 200 ezer piaster fizetést sürgessen, minthogy ennyire megy körül belől az angoly alattvalók által szenvedett kár követelés. A' fizetésre 48 órányi időt engedtek neki; melly, minthogy ezen idő alatt meg nem történt, a' Tripoliban volt angoly Consul bevette lobogóját, és készült az elmenetelre. Napoli di Romaniába hajót küldöttek az angoly Admirálishoz, hogy a' küldetés foganatjáról tudósíttsák, és további parantsolatot vegyenek. Azon közben a' kívánt pénz felének fizetését megajánlotta a' Basa; úgy vélekednek, hogy ezen fizetést elfogadják ugyan, mindazonáltal bevárják az Admirálistól érkezendő parantsolatot.

Legújabb Hírek.

Bonaparte Jósef Aug. 16-dikán érkezett meg Philadelphiából Liverpoolba; kevés napok mulva Londonba várják.

Van de Weyer úr ugyan azon hónap 17-dikén Doverbe érkezett; küldetésének czélja az angol udvarnak hirűl vinni Fejedelme házasságát.

Aug. 18-dikán Londonban azon hír terjedt, el hogy D. Miguel hajóhada Oporto előtt megjelent, és az ott lévő kikötőt bezárta. (Oest. Beob.)

(Hasznos Mulatságok 18. Szám. ½ árkus Hirdetés)

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Hirdetés.

Haszonbérbe adandó javakról, és királyi haszonvételekről.

A' kalotsai érseki javak fő tiszti hivatala részéről köz hirré tétetik, hogy a' következendő királyi haszonvételek; és részszerént szántó földekből, részszerént kaszállókból álló birtokok három egymásután következendő esztendőkre úgymint 1833-dik esztendei Januarius 1-sö napjától, 1835-dik esztendei December utósó napjáig számítva Kalotsán a' Fő Tiszti Hivatal Cancelláriájába folyó 1832-dik esztendei September 21-dik napján köz kótyán a' többet ígérőknek haszonbérbe kifognak adatni, úgymint:

A' kalotsai uradalomnak ugyan csak kalotsai Tisztartói kerületébe; — érseki kalotsai Városába. — A' Serház pálinka égetéssel, és abban való pálinka méréssel; mészárszék nyoltzvan hold részint szántó földekkel, részint kaszálló rétekke.

Foktő helységében: mészárszék.

Uszod helységében: hús árulás jussa.

Szent Benedek helységében: mészárszék.

Bogyiszló helységében: kortsma, a' duna partján lévő a' kortsmáltatás, és hus árulás jussával.

Dusnok helységében: mészárszék, kortsmáltatás jussával és vendégfogadóval.

Miske helységében: kortsmáltatás, hus árulás 11 hold földdel, boltbeli jus uraság épületibe. Homorodi vizi malom, három kerékre; továbbá Zasztoi puszta 150 Halász 300 Izsák 1505. Bék 60. Kas 169. Órósz 838. Nagy-Nána 100. Bagod 487. Csárdával és ehez 12 hold földdel. Csepegh Szigeth 211. Kerek 160. Szütsök kaszálója 88. Szalma-Hid 59. Gyarmath-Szigeth 393. Öreg Berke 309. Kis-Berke 140. Marcsa 51. Sásto 65. Nagy-Harta 5802. Böd 1568 holdak részint szántó földekből, réssint kaszálló rétekből álló puszták, úgy nem különben Szent Benedek helysége mellett a' Dunán által privilegiált rév jus vagy is úgy nevezett Bisko Rév két hidas vagy is kompokkal, — kortsma házzal, — kortsmáltatás jussával, és hozzá tartozandó kaszállókkal.

A' Hajósi Tisztartói kerületben.

Hajós mező várossába: mészárszék 30 hold földdel, úgy nevezett Schveitzeria legelő, két kerekre vízi malom és a' halászat.

Császártöltés helységében: vendégfogadó kortsmáltatás jussával és kukuritzás kerttel, mészárszék 30 hold szántó földdel, 12 hold kaszállóval, és vízi malom egy kerekre.

Második Félesztendő.

Kelcze helységében: kortsma és mészárszék jussa, Dömötöri tsárda kortsmáltatás jussával.

Nádudvar helységében: vendégfogadó kortsmáltatás jussával, mészárszék 14 hold földdel, és vadászat jussa. Puszták: Ökördi 2072 hold. Csala 6315. Szántó 150 hold részint szántó földek, részint kaszáló rétek. Továbbá Örjegek és Rétek, Molnár Sziget, Kaszálló a' Császártöltési út mellett, Farkas Sziget a' Sipsai nádlással, Hildi pusztából 1858, és Kélesi pusztából 170 hold szántóföld, és halászat jussa ezen Tisztartói kerületbe.

Szent Istváni Tisztartói kerületbe.

Szent István helységében: serház, pálinka égetés, és árulás, száraz malom, vendégfogadó kortsmáltatás jussával, mészárszék 34 úgy nevezett barát szigeti kaszállóval, Schumár 274 hold allodialis földdel, vadászat jussa, dunai pitlés malom.

Szeremlye helységében: mészárszék, dunai rév, vadászat jussal.

Csávoly helységében mészárszék 56 hold földekkel, ismét 34 hold szántó föld, és 22 hold kaszálló.

Sükösd helységében: kortsmáltatás, és hús árulás jussa — Gerendi kukuritzás kert, 132 hold allodialis földek, és 128 hold kaszálló — vadászat jussa.

Csanád helységében: kortsmáltatás, hús árulás és vadászat jussa. A' réti pusztán, mészárszéki jus az úgy nevezett kazarával, vagy ürü hús árulással.

A' Bácsi Uradalomba.

Bács mező városában: vendégfogadó kortsmáltatás jussával 34 hold szántó földdel, és 22 hold kaszállóval; — mészárszék lakással, 34 hold szántó földdel, és 22 hold kaszállóval, — halászat jussa, és a' széplaki egykerekű vízi malom.

Dérony helységében: Vendégfogadó, kortsmáltatás jussa, mészárszék egy kaszállóval, és halászat.

Bács Ujfalu helységében: vendégfogadó, kortsmáltatás jussa, mészárszék pálinka égetés, és árulás, száraz malom.

A' kik ezen javakat haszonbérbe venni kívánnák, a' fent nevezett napon Kalotsán a' Fő Tiszti Hivatal Kantzelláriájába reggeli órákban tartandó köz-kötyavetyére illendő bánat pénzzel elkészülve, ezennel meghivatnak, addig az illető haszonvételekre megállapított feltételek, ugyan azon Canczelláriában, vagy a' Bátsi uradalomra nézve, a' Bácsi Tisztartóságnál megtekintethetnek.

Figyelmeztetés.

A' Rimai vas Egyesület minden Coactionariusainak közhírűl adja, hogy minekutánna azok is, a' kik Actiajikról uj leveleket vettek ki, a' régi Actiákról szólókat a' hozott végzésnek ellenére még be nem hozták, az ebből idővel származható zavar elkerülése tekintetéből minden Coactionarius azon régi Actiákról szóló leveleit a' legközelebb Rima-Brezón tartandó Szent Mihály havi vagy legfeljebb a' jövő 1833-dik eszt.dei Majusi köz-Gyülésre, a' haszonvétel elvesztésének terhe alatt behozni vagy beküldeni tartozzék, mivel ezek minden esetre a'

Nagy Méltóságú Magyar királyi Helytertó Tanáts útján megsemmisítetteknek, amortizáltattaknak, 's minden erejekből kivetkeztetteknek országszerte fognak kihirdettetni.

Köz-hírrétevés.

(1) Felső Magyar Országnak eggyik nevezetes szabad kir. Városában egy kereskedés, melly füszerekkel, kikészít tt bőrökkel 's némelly apró árúkkal folytatja foglalatosságait, 's kelendősége nagy; eladóvá lett a' volt tulajdosának halála által. Az eladás feltételei igen kedvezők a' megvenni kívánóra; tsak azt mutassa ki, hogy a' nagy részént hátra maradható árnak biztosíttására elegendő, 's még régibb adósságokkal nem terhelt értéke vagyon. További útasíttást ád Pesten Liedemann János Sámuel úr.

Nuncium.

Opuscu'um de Testamentis ex authenticis juris fontibus adeo exhaustum, ut vix, ac ne vix quidem eatenus aliquid amplius scribi, sequaciter Promtuarium hu usce objecti merito compellari queat; omni praeterea in asserto juris citationibus, rite adnotatis, fulcitum, V clero, et civili cujuscunque classis statui praep imis utile; facili insuper et grata latinitate multum commendabile, venui exstat Pesthini apud D.D. Eggenberger, et Wigand bibliopolas; Posonii apud D. Schweiger; Sopronii apud D. Wigand; Ginsii apud D. Engl; Albae Regiae apud D. Ráder; Sabariae apud D. Zsoldos; et Veszprimii apud D. Gründler, quodlibet exemplar a 24 xris C. M. Auctor.

Híradás.

(2) Fehér Vármegyében helyheztetett egy 5200 hold térségű, és a' Dunától két órányi távúlságra lévő puszta, bizonyos sommának előre adása mellett, 1833. eszt. September utósó napjától kezdvén, következő tíz esztendőkre árendába ki adandó.

Pest Vgyében Dunától egy órányi, a' nagy várostól pedig 6 órányi meszeségre lévő, térségre nézve 2200 holdat magában foglaló szabad és allodialis birtok tsinos lakással, és gazdasági épületekkel azonnal a' vevőnek árúba botsátatik.

Kutsera Lőrincz,
több Ns Familiák Ügyeinek Tabuláris Pártfogója.
Pesten a' Hatvani útsza 542. szám alatt lévő Ház második emeletében.

Bor-eladás.

(2) Tekintetes Katymári Uradalom részéről köz hírré tétetik, hogy October 15-dikén 1832 reggel 9 órakor kezdve, Baja mező Városban, T. Latinovits Sándorféle nemzetség háznál, minteggy 300 akó. — Magyaróti, Szilágyi, Paulisi, Kovásintzi, és Pétsi hegyi külömbféle esztendei termésű, igen jó, fejér ó borok, 10-től 12 akóig való hordónként, vas abrontsos hordókkal eggyütt, kész pénzért, a' többet ígérőknek, eladatni fognak; melly időre, a' venni szándékozók, a' hely színén megjelenni, ezennel kéretnek.

)(

Hirdetés

A' M nkátsi és Szent Miklósi Uradalmak' erdeiben lévő tölgymakkoltatásról.

(2) T. N. Beregh Vgyében helyheztetett Munkátsi és Sz. Miklósi Uradalmak' részéről közhirré tétetik: hogy folyó eszt. October 8-dik napján Munkátson az Uradalmi Fő Tisztség Cancelláriájában reggeli 9 órakor kezdve a' fent nevezett Uradalmak' erdeiben az idén termett tölgy-makknak használása licitátióképpen részenként az árendális summának három terminusokon való előre leendő letétele mellett kifog árendáltatni, melly időre az effélét árendálni kívánók ezennel illendően meghivattatnak. Munkáts Aug. 20-dikán 1832.

Jelentés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar királyi Udvari Kamarának kegyes rendeléséből köz hírré tétetik: hogy Tettes Nagy Somogy Vármegyében helyheztetett a' Zselitz Sz. Jakabi Székjébe üres Apátság 5000 holdakra menő erdeibe az idei makkoltatás e' f. e. September 29-dikétől kezdve a' leg közelebbi 1833-dik esztendei Martius 19-dikéig Lakótsán közel nagy Szigethez kótyavetye útján ugyan e' f. e. September 6-dikán a' legtöbbet ígérőnek adatni.

Ugyan az nap a' drávai, a' deszka és épületfa kereskedésre való kikötő hely és a' halászat ezen uradalomba ki fog adatni.

A' kinek erre szándéka lenne, az a' nevezett napon Lakótsán magát a' Tisztartóság épületjénél 10 for. száztól való bánat pénzzel jelentse magát reggeli 9 órakor, a' hol a' feltételeket is megnézheti. Költ Budán Kisasszony hava 18. 1832.

Concursus Hirdetés.

(3) A' Nagymélt. kir. magyar udvari Kamara rendelésének következésében, az Unghvári kir. Kamarális uradalomhoz tartozó Turja Remetei vashán orban megüresült Olvasztó-mesteri hivatalra, mellyhez fizetésül 120 for. C. P. 24 mérő ro's, szabad szállás, 's az olvasztó kementzéhez tartozó személyekre kivetett közönséges rátából öt rész járúl conventióképpen, Concursus nyittatik meg. Az ezen hivatalt megnyerni kívánók, kérelmeket szükséges tanú-levelekkel felkészülve legfellyebb is Nov. 1sö napjáig 1832. nyújtsákbe az Unghvári kir. Praefectusi Hivatalnál. Költ Budán Aug. 14-dikén 1832.

Eladó Vendégfogadó.

(3) Pesten, a' vátzi úton 400-dik szám alatt fekvő „fekete Elefánt" nevet viselő nagy Vendégfogadó, — melly 351 □ ölre terül, 's 9 szobából 5 konyhából, 1 éleskamrából, 3 mag- és ugyan annyi széna-padlásból, 350 akóra szolgáló borpintzéből, 5 tágas 80 lóra való istállóból, és 2 kútból álló — szabad kézből eladó. A' venni szándékozók a' feltételeket Markold Ignácz hites Ügyvéd úrnál a' Vármegye útzátskában 585-dik szám alatt Pesten, vagy Friderichkeit Márton úrnál Fejérvárott megtudhatják.

Szőllősy Lajos nemzeti-tántz-mester.

(2) T. Ns Abaúj Vgyében Sz. kir. Hassa Várossában 's több más szomszéd Vgyékben lakozó uraságoknak kisasszonyait és úrfiait 4 évek lefo'yta alatt olly nagy igyekezettel és előmenetellel tanította, hogy a' tisztelt uraságoknak a' legnagyobb megelégedéseket 's a' T. Ns Vgye pártfogását is megérdemleni tudta. — Most Hazánk több fővárossait szándékozik meglátogatni; a' jövő Sz. Mihály hava 6-dikán Sz. kir. Pest városába fog érkezni, a' ki is ott mulatása alkalmatosságával a' minden renden lévő nagyérdemű Közönségnek pártfogásába ajánlja magát.

Híradás.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' megüresült Esztergami Érsekség Javaiban jövő Sz. Mihály havában következendő haszonvételek árverés útján, a' többet ígérőknek a' jövő 1833-dik eszt. Januarius 1-ső napjától kezdve, három egymás után következendő esztendőkre haszonbérbe fognak adattatni, j-lessen: Sz. Mihály hava 3-dikán Érsek Újvárban az Uradalom író házában: A' Morva Országból, és Slesiából Pestre vezető úton Pérbete nevezetű helységben lévő, emeletre építtetett, 4 vendég szobából, és 40 lóra való istállókból álló Vendégfogadó, mindennémű italoknak egyedűl abban való kimérésével, nagy kiterjedésű házi kerttel, 60 pozs mérő alá való három vetőre felosztott szántó földekkel, és 1 hold kaszálóval, nem külömben 2 hold kukuritza, és kender földdel. 600 váltó forint bánó pénz letétele mellett.

Ugyan azon hónap 17-dikén Esztergam vízi várossában, az uradalom Iróházában: a' repülő híd arányába helyheztetett 4 vendég szobából, és 24 lóra való istállókból álló szigeti vendégfogadó, mellyben az uraság bora egész esztendői által mérettetik. 100 váltó forint bánó pénz letétele mellett.

Párkányban, a' Mészárszék, hozzá való lakással, és házi kerttel, 9 hold szántóföldekkel, 3 hold kaszállóval, $\frac{1}{8}$ hold kenderföld, és 2 $\frac{1}{2}$ hold kukuriczással, 70 Vft bánó pénz letétele mellett.

Nyerges Újfa'un, a' Mészárszék hozzá való Lakással, és házi kerttel, nem külömben 6 hold szántó földekkel, 4 hold kaszállóval, és $\frac{1}{4}$ hold kenderfölddel 203 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Süttőn a' mészárszék hozzá való lakással, és házi kerttel, 2 $\frac{1}{2}$ hold szántó földekkel, 5 hold kaszállóval, és $\frac{1}{8}$ hold kenderfölddel 45 V.frt bánó pénz letétele mel ett.

Bajtán, és Leléden, öszvekaptsolva a' mészárszék lakással, és 5 hold szántóföldekkel, banópénz 20 V.frt letétele mellett.

Bútson, a' pálinka főzés, és mérés 75 V.forint bánó pénz letétele mellett.

Bernetzén a' pálinka főzés, és mérés, 16 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Motson a' kereskedő bólt, hozzá tartozandó lakással, és házi kerttel, 58 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Ugyan azon hónap 19-dikén Motsán az uradalom Iróházában: Kavalhát nevezetű rétből, és nádasból álló 300 hold darab Keszegfalvának szomszédságában Komáromtól nem messze. 90 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Bálvány Szakállosi Pusztárak 100 hold egyedűl rétségből álló felső része, Császár-ét nevezetű alatt, 111 V frt bánó pénz letétele mellett.

Ugyan azon hónap 24-dikén Deitázon Nógrád Vármegyében, ugyan az uradalmi íróházban: vadkerti határban 4 kerekű az urasággal, és várossal közös malom, 6 ½ hold szántóföldekkel, és két hold réttel. Gabona árenda fejében.

Ugyan azon hónap 26-dikán Nyitra Vármegyében fekvő Czétény helységben az uradalom íróházában: Nagy-Kéren a' kortsma, lakással eggyütt, mellyben az uraság bora félesztendeig, az árendás pálinkája pedig egész esztendő alatt mérettetni szokott, hozzá tartozandó 14 hold szántóföldekkel, és 2 hold réttel 82 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Nagy Kéren a' mészárszék hozzá tartozandó lakással, 15 hold szántóföldekkel, és 2 hóld réttel. 75 V frt bánó pénz letétele mellett.

Verebélyen a' pálinka szabad mérése, és árultatása 87 V.frt letétele mellett.

Ahán, a' mészárszék, hozzá való lakással, és egy mérő alá való szántó földdel, 25 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Ugyan azon hónap 27-dikén Egerszegen Nyitra Vármegyében; az egerszegi határban való vadászat 3 Vfrt bánó pénz letétele mellett.

Mind Sz. hava 1.ső napján, a' pozsonyi érseki iróházban: Csalóközben Pozsonytól 1 ½ órányira fekvő felső Csölle nevezetű helység határja szomsédságában az öreg Duna mellett, egy darab legelő Jagdwaldl nevezet alatt 33 V.frt bánó pénz letétele mellett.

Ezen haszonvételek kibérlése czikkelyeit az illető uradalmi tisztségeknél emg lehet látni. Budán Kis Asszony hava 3-dikán.

Vendégfogadók haszonbérbe adása.

(2) A' T. Türjei Prépostság részéről köz-hírré tétetik: hogy T. N. Zala Vármegyében helyheztetett Türje mező városban Sept. 29-dikén 1832. három esztendőre árverés útján árendába fog botsáttatni: 1-ször. Az Arany Korona nevezetű, 's legjobb karban lévő vendégfogadó, mellyben vagyon 5 szoba, jó pintze, kotsi szín, istálló, 's hozzá tartozandó mészárszék, 20 hold szántó föld, és 9 hold rét.

2-szor: Az úgy neveretett Sas vendégfogadó, 4 szobával, pintzével, kamarával, kotsi színnel, istállóval, 6 hold szántó földdel, és 4 hold réttel, 's mindeggyikhez alkalmatos veteményes kert, fekvések vagyon a' Triestről Pestre vezető ország útban.

Nevelőnek ajánlkozás.

(3) Egy érettkorú férfiú, a' ki tudományos pályáját végezve, már több szerentsés példáit adta nevelői tehetségének, kívánna mint illyen valamelly úriházhoz jutni; útasítást ád róla az újságíró Hivatal.

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I. Könyvnyomtató-Intézetében,
Pesten Országút (B. Ortzy ház 531. sz.) megszerezhetni:

A' valóságos világban sok

Csudálatos Történeteken

keresztűl ment Tátos vagy fejér májú Embereknek Galleriájok, vagy a' régibb 's újabb időkben élt Tátos vagy fejérmájú embereknek rendkivűlvaló Történeteiknek, veszedelmes utazásaiknak, csudás eseteiknek, emlékezetes jelenéseiknek és bünös tetteiknek az emberi életből vett rajzolatjaik.

A' borzasztó történetekben gyönyörködő Olvasók' számára készűlt T Á R.

I-sö és II-dik Rész — 48 kr. ezüstpénz.

Magyiás Ezer Mester

a' babonaság, kísértés, bűvölés, bájolás mesterségében vetett erős hitnek meggyengítése kedvéért öszveszedődött, — egy képpel — 42 kr. ezüst pénz.

EZER EGY ÉJSZAKA (Arab Regék)

IX. kötetig, egy egy kötet ára 30 kr. ezüstben.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Augustus 29-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87⅞ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	126⅔ for.
4 pCentes — — —	76½ —	Béts városi Banko kötelező 2½ pCentes	46¾ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiaké	1142¾ —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Aug 30-dikán 7 Láb, 5 Hüv. 0 Von. | Sept. 1-sőjén 7 Láb, 5 Hüv. 9 Von.
— 31-dikén 7 Láb, 5 Hüv. 6 Von. |

A' Gabonának Pesti piatzi ára Augustus 31-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 —	6 — 40	6 —	Zab	1 — 34	1 — 32	1 — 28
Kétszeres	4 — 50	4 — 40	4 — 20	Kukoritza	3 — 20	3 — 10	3 —
Rozs	2 — 50	2 — 40	2 — 32	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 26	2 — 20	—	Köles	—	—	—

Budán, Augustus 18-dikán kijött számok: 34. 77 38. 42. 78.

A' magyar országi termékeknek folyó ára

ezüst pénzben,

a' János fővételi pesti vásárban Augustus 30-dikán 1832.

		frt.tól	frt.ig
Gyapjú: egy nyirésű egész finom	mázsája	117	
" nemesített finom	—	95	105
" egy nyirésű középszerű	—	75	88
" közönséges	—	60	70
" két nyirésű finom téli	—	65	70
" középszerű — —		55	60
" közönséges — —		42	50
" finom nyári	—	—	—
" középszerű —	—	—	—
" közönséges —	—	—	—
" bánáti Zigara kézmos	—	42	48
" — — úsztatott	—	38	42
" magy. juhgyap. kézmos	—	25	28
" — — úsztatott	—	23	26
Dohány: debrői 1ső faj	mázsája	18	22
" — 2ik —	—	12	16
" — 3ik —	—	10	11
" debreczeni 1ső faj	—	8	
" — 2ik —	—	—	—
" — 3ik —	—	—	—
" pétsi 1ső faj	—	—	—
" — 2ik —	—	—	—
" — 3ik —	—	—	—
" szegedi 1ső faj	—	8	$9\frac{1}{3}$
" — 2ik —	—	6	$7\frac{1}{2}$
" — 3ik —	—	$5\frac{5}{5}$	6
Bor: tokaji aszú	egy átalag	—	—
" ménesi —	— akója	—	—
" budai veres ó	— —	8	10
" — — új	— —	$2\frac{2}{5}$	3
" — fejér ó	— —	8	10
" — — új	— —	$2\frac{2}{5}$	3
" pesti kőbányai ó	— —	10	12
" — — új	— —	$3\frac{1}{2}$	4
" hegyi fejér és vörös ó	—	4	$6\frac{1}{2}$
" — — — új	—	2	3
" honi fejér és veres	—	2	$2\frac{2}{5}$
Borkő: veres	mázsája	$12\frac{1}{2}$	14
" fejér	—	16	—
Borszesz: 32 grád	akója	12	14
Pálinka: gabona	—	$6\frac{4}{5}$	$7\frac{1}{5}$
" seprű és törköly	—	$7\frac{5}{5}$	$8\frac{2}{3}$
" bánáti szilva	—	5	9
" szerémi	—	—	—
Piskolcz: rozsnyói	mázsája	12	—
" liptói	—	10	—
Mez: bánáti fejér	mázsája	—	—
" — sárga	—	—	—
" — barna	—	—	—
" — darabos	—	—	—
" rozsnyói	—	—	—
Viasz: rozsnyói sárga	—	65	66
" bánáti	—	—	—
Zsir: disznózsir	—	19	20
Vaj: tehénvaj	—	24	25
Szalonna:	—	14	16
Háj:	—	—	—
Faggyú: olvasztott	—	18	19
" gömböczb. (in Wammen)	—	—	—
" olvasztatlan rúdban (in Stangen)	—	15	$15\frac{1}{4}$
Enyv: asztalosenyv	mázsája	14	16
Szilva: aszalt	—	$4\frac{4}{3}$	5
Timsó:	—	5	—
Bőr: borjúbőr	párja	2	$2\frac{2}{5}$
" juhbőr	—	$1\frac{4}{3}$	$2\frac{2}{5}$
" nyúlbőr	száza	40	48
" ökörbőr	párja	20	24
" tehénbőr	—	14	17
" lóbőr	—	7	9
Lószőr: kifőzött	mázsája	34	36
" főzetlen	—	24	26
Szarv: szarvasé	—	45	50
" ököré	100 darab	44	70
" bivalyé	— —	—	—
" tehéné	— —	16	22
Szarvhegy:	—	4	7
Gubacs: ó köble 120 fontjával		4	$6\frac{1}{2}$
" új — — —		—	—
Kender: apatini héhelt	mazsaja	20	24
" héheletlen	—	6	$7\frac{1}{2}$
Toll: pehely	—	80	120
" ágyi fosztatlan	—	30	60
" — fosztott	—	—	—
" irótoll	1000 darab	$1\frac{1}{4}$	$2\frac{1}{2}$
Körösbogár:	egy font	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{2}{3}$
Halzsír:	mázsája	—	—
Hamuzsír: fejér	—	$10\frac{1}{2}$	$11\frac{1}{4}$
" kék	—	8	$9\frac{1}{2}$
Olaj: vad repczeolaj	—	—	—
" vetett	—	$15\frac{1}{2}$	$16\frac{3}{4}$
" — lenmagolaj	—	16	18
Lóhermag: lucerna	—	—	—
" státer	—	—	—
Lenmag:	pos. mérője	—	—
Repczemag: vad	—	—	—
" nyári vetett	—	—	—
" téli	—	$3\frac{1}{2}$	—
Sáfrány:	mázsája	46	

19. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Dítséret.

Bájosok a' fülnek szédíttő hangjaid, álnok
Dítséret; 's sokakat félre visz a' te szavad.
A' böltset nem; ez azt veszi józan fontolatokra:
Mit tesz, 's lessz é ok majd ditsekedni vele?

PESTEN *Szerdán* Sz. Mihály Hava 5-dik napján **1832.**

Magyar és Erdély Ország.

Felséges ifjabb Királyunk életének megtartásáért örvendező hála áldozatok mennek az egek urához; így Esztergamban, Körmötz Bányán, és Zágrábban Aug. 26-án, mindenütt fényes egyházi szertartással.

Ő ts. k. Apostoli Felsége f. e. Aug. 20-dikán kiadott kegyelmes rendelése szerént, a' Magyar kir. Tudományok Egyetemében a' következendő T.T. Férfiakat méltóztatott rendes Taníttókká kinevezni, ú. m. az Elementaris Mathesis és Polgári Építtést taníttóvá Wolfstein Jósef urat, eddig ugyan tsak ezen Tudományos Egyetemben a' fenségesebb Mathesisnek volt rendkívűli taníttóját; a' Természeti- és Magyar Országlási Törvény taníttójává Viroszil Antal urat, eddig a' posonyi kir. Akademiában ugyan azon tudományoknak volt rendes taníttóját; a' Természeti tudomány és műv-készítmények taníttójává Gröber Lőrintz urat, eddig a' Győri kir. Akademiában ugyan azon tudományoknak volt rendes taníttóját.

Első Közlés

a' magyar tudós társaságnak most folyó nagy gyűléséről.

Gróf Széki Teleki Jósef magy. kir. udvari Referendarius és ns Szabolcs Vármegyei Főispán úr előülése alatt.

Második Félesztendő.

I. A' September 1sőjén tartott ötödik ülésben titkos szavazatok többségével tiszteletbeli taggá választatott:

Horváth János, cs. k. val. belső titkos Tanácsos, Székes Fejérvári Püspök Sz. Theologia Doctora.

Georch Illyés több ns Vgye Táblabirája.

A' Filozofia osztályába néhai Imre János rendes helybeli tag helyére Szalay Imre rendes tag lépvén, ide másodiknak választatott: Kállay Ferencz cs. k. pensionált Auditor Kapitány.

A' mathesis osztályába néhai Tittel Pál rendes tag helyére: Győry Sándor, a' Duna mappatiójánál lévő hites Földmérő.

Levelező tagokká választattak: Deáki Zsigmond győri megyebeli Pap, a' luccai kis herczeg nevelője. Péczeli Jósef a' debreczeni ref. Collegiumban Professor. Tessedik Ferencz, a' magyar kir. udv. Kamaránál tiszteletbeli Concipista 's a' párisi földleirási társaság tagja. Ferenczy István, Képfaragó. Gelei Jósef, nyugalomban lévő Professor. Walther László, a' M. Károlyi Grófok levéltárnoka.

II. Az Igazgató tanácsnak September 3-dikán tartott ülésében felolvastatott.

1. Ő cs. kir. Fő Herczegségének a' Nádornak, a' M. Gr. Előlülő úrhoz Majus 2d. 1832. költ k. tudósítása az iránt, hogy azon 352 pengő forintnak a' társaság pénz-

tárába küldése felől, mellyet Ns Bács Vármegye gyűjtött a' rendelést megtette.

2. Béjelentetett hogy Döme Károly posonyi olvasó kanonok, Sz. Imre nevelő háza Igazgatója 's a' m. t. társaság tiszteletbeli tagja, Május 11-d. 1832 a' társaság tőke pénzeihez háromszáz pengő forinttal járult.

3. Felolv. Kolosváry Sándor Apátur és veszprími olvasó Kanonok 's a' m. t. társaság igazgató és tiszteletbeli tagjának Május 25-dik 1832 irt levele melly mellett a' társaság tőkepénzeihez négy száz pengő forintot külde.

4. Perlaki Perlaky Károly jelentése, melly szerint Junius 10 d. 1832 a' társaság pénztárába 100 pengő forintot alapítványul lefizetett.

5. Báró Négyesi Szepessy Ignátz cs. kir. val. belső titk. Tanácsos pécsi Püspök levele Julius 25-dikéről 1832 a' tisztelt Elől ülő Urhoz, melly szerint minden esztendő végével hat száz ezüst forintot fog, a' mig él, a' társaság pénztárába béfizetni.

6. Béadatott nemes Fejér Vármegye részéről a' már elébb küldött 472 forint 20 xrhoz most ujonnan 138 forint peng.

7. Béjelentetett azon 100 pengő forint általvétele, mellyet Kálmán János taranyi Plébános a' társaság tőkepénzeihez küldött.

8. Felolv. Gévay Antal a' bécsi cs. udv. könyvtárnál Alőr 's a' társaság levelező tagjának levele Aug. 27-dikéről 1832, mellyben magát esztendőnkint míg él, a' társaság pénztárába ötven pengő forint béfizetésére kötelezi.

9. Az Igazgató tanács, a' törvény osztályába, helybeli rendes taggá Perger János hites Ügyvédet, több ns vármegye Táblabiráját, 's ugyan azon osztályba vidéki 3-dik rendes taggá, Ercsei Daniel debreczeni ref. Collegiumbeli Prof. és Táblabirót nevezte ki.

Hirré tétetik az is, hogy a' magyar tudós társaság September 8-dikán nemes Pest Vármegye nagyobb Palotájában fogja tartani első közülését.

September 4d. 1832.

Döbrentei Gábor m. k.
Titoknok.

A' Pesti Vakok Intézetéhez 1832-dik esztendei Januárius hónap 1ső napjától Junius hónap utolsó napjáig tett ajánlásoknak névszerént való leirása; ezüstben értve a' sommákat. A' Pesti Arany és Ezüst műves Czéh ajánlásából 10 for.; Néhai Mélt. Majláth György Personális úr elmaradott özvegye született Szlávy Mária Ő Nagysága ajánlásából 40 f.; Egy nevezetlen maradni kívánó valaki 5f.; ismét egy ollyan más 10f.; A' Pesti Szappanyos Czéh ajánlásából 20 for.; A' Pesti Kerekgyártó Czéh ajánlásából 16 for. 4 xr.; Maurer János úr Márványozó Mester ajánlásából 15 for. 24 kr.; Artelt Anna testamentoma szerént 48 xr.; Neumajer Ádám testamentoma szerént 24 xr.; Ruttkay Jósef úr ajánlása által 2 for.; Löwi Herman ajánlása által 10 for.; Néhai Tiszt. Szoller Jakab Szent Kereszti Plébános ur elmaradott vagyonából 218 for. 12 xr. Egy nevezetlen maradni kivánó Asszonyságtól 2 for.; Mráz Ferentz testamentoma szerént 2 for.; Mon Klára testamentoma szerént 24 xr.; Egy nevezetlen maradni kivánótól 2 for.; Tilch Susánna asszony ajánlásából 2 for.; M. G. Úr ajánlása szerént 10 for.; Az Újvidéki Görög nemeggyesült Kereskedők ajánlásából 10 for.; Szabad kikötő Fiume Várossa Tanátsa 1 for. $41\frac{2}{4}$ xr. (Folyt. Követk.)

Csepely Szigetéből ezen örvendeztető tudósitást irják: Nagy Méltóságú Horváth János Székes Fejérvári Megyés Püspök Ő Excja e' f. eszt. Kis Asszony Hava 22-dik és következett, napjain méltóztatott Csepely Szigeti Al Esperest-Kerületet meglátogatni, és a' Bermálás Szentségét Szám-

talan Hiveknek feladni. Ezen egyházi törvényes látogatásakor nem tsak a' Katholika Hit' és Erköltsi Tudománynak mennyei tisztaságát fenn tartani sürgette az Apostoli Férfiú, annak emberi természetünkre boldogító béfolyását hatalmas beszédivel, mellyeket a' Hivekhez tartott, meggyőzőleg bébizonyítva; hanem mint hív Hazafi a' magyar Nyelvnek előmozdítására is hathatós rendeléseket tett, a' hazai nyelv tanitását és tanulását minden Iskolákban törvényesen meg parantsolván. Hódíttó szelidséggel 's őszinte Apostoli buzgósággal le ereszkedett a' kisdedekhez, őket a' Hazai nyelvből ki kérdezte, a' jelesebbeket meg ajándékozta, minnyájokat a' Hazai nyelv szeretetére buzdítva. Bölts Rendelései után öröm érzettel reményli minden Hazafi, hogy Árpád Szigetének idegen ajkú Lakói Árpád nyelvét meg kedvelve, nemzeti nyelvünkön ditsőitik az Egek Urát Istenét. Áldás ezért, és örök hála Hazánk érdemekkel teljes nagy fiának és Fő Papjának.

B é t s.

Aug. 26-dikán ünneplette itt a' Nemes Magyar Nemzet Sz. István Apostoli Magyar Királynak jeles ünnepét a'hoz illő pompával és szertartással, a'T.T. Kaputzinus Atyák Templomában, a' hol a' Fels. Magyar és Erdélyi Udvari Kantzellárióknak tiszti Tagjai, több Magyar Méltóságokkal eggyütt Nemzeti fényes öltözetekben jelentek meg; az egyházi Beszédet Fő Tiszt. Feltinger István úr, a' Győri Ns Káptalan Kanonokja tartotta, mellyben Sz. Lukáts XIX: 6. eme' szavai szerént: „Uram! a' te gírád, tíz gírát nyert" tiszta szép magyarsággal, és szívreható ékesen szóllással fejtegette ki Sz. Istvánnak, a' Magyar Nemzet első Királyjának apostoli érdemeit; a' ki az üdvözíttő keresztyén hitben az isteni gondviselés által megvilágosíttatván, a' neki adatott gírával, uralkodásának hosszas és igen súlyos ideje alatt olly híven gazdálkodott, 's keresztyéni és fejedelmi kötelességeit az Isten ditsőségére, a' keresztyén Vallás gyarapítására olly ditső előmenetellel teljesítette. (Magy. Kurir.)

Nagy Britannia.

Londonból Aug. 18-kán jelentik: hogy oda György Cambridgei Hg. nevelőjével Wood úrral eggyütt megérkezett.

A' Times adja: „A' múlt Csötörtökön jött meg Philadelphiából Bonaparte Jósef kiséretével eggyütt Liverpoolba. A' vámháznál szállott le, melly előtt a' kiváncsiság sok népet gyüjtött öszve. Az a' híre hogy Bonaparte Jósef Angliába tsak mulatásképpen útazott légyen. Eggy két nap múlva Londonba fog jőni, 's ott fogja magát először elhatározni, hogy fog-e Olasz Országba útazni." A' New-Yorki újság levelekben a' következendő tzikkely áll: „Gróf Survilliers, vagy Bonaparte Jósef eggykori Spanyol Király, ma fog Philadelphiából Liverpoolba hajózni. Úgy hiszik, hogy nints néki szándéka többé az Eggyesült Státusokba visszatérni. Minekelőtte Bordentown-t, hol 16 esztendeig lakott, elhagyta volna, az odavaló lakosok közül sokan voltak tiszteletére, hogy tőle bútsút véve, legjobb kivánataikat kijelentsék. Úgy látszik hogy az Európából jött legutóbbi levelek határozták őtet ezen menetelre."

Az Országnak különbbféle részeiből jött tudósítások szerént a' Cholerában történt legújabb megbetegülések száma 744-re megyen; 214-en meghaltak benne, 394-en pedig meggyógyúltak. Öszvesen az egész Országban 32,071-en betegedtek meg ezen nyavalyában annak kitörésétől fogva, meghaltak 12,003-an.

Limerickből irják—Irlandban— hogy azok, a' kikre ezen város környékén a' gabona-tized leszedése bízattatott, kéntele-

kiváltképpen gondoskodni; bánkodva hallotta, hogy távolléte alatt ama' főbenjáró kérdés, a' scheldeihajókázás felől olly alaptalan hírek szállongottak: de ő megvagyon felőle győződve, hogy a' környülállások soha sem voltak kedvezőbbek, mint mostanában." Hasonló értelmű feleletet adott a' Lüttichi polgároknak, 's minekutánna megígérte, hogy nem sokára elfog Lüttichbe menni így szóllott: „Nékünk jussunk vagyon megkívánni azt, a' mit megigértek. Mi elegendő áldozatokat tettünk már, többet nem tehetünk többé." Estve a' játékszínbe mentek Ő Fgek, hol végnélkűl tartó örvendezés jeleivel fogadtattak. A' negyedik felvonás után elhagyták Ő Fgek a' játszó helyet. A' város pompásan ki volt világosítva 's a' t.

Aug. 25-dikén, mint a' Királynénak születése napján 8000 kenyér, 's ugyan annyi fél-frank darabok fognak a' szegények között elosztatódni. A' közönséges játékok, 's mulatságok helyébe ezen adakozások fognak lépni, mert amazok a' mostani ünnepléseknél a'Cholera végett elmaradtak.

A' Belgiom 's Hollandia között fennforgó kérdés felől az angoly újságok igen megnyugtató híreket közölnek; a' Globe így ír: „A' Hollandia, 's Belgiom közt lévő vita az utolsó napokban új fordúlást nyert. Sokáig azon vélekedésben voltak az emberek, hogy a' hollandi Királynak ellenvetései a' Nov. 15-dikén költ Eggyezés ellen azon zárlaton alapulnak, melly a' Belgáknak szabad hajókázást nyit a' Schelde 's Rhénus között lévő tsatornyákon; azonban most már kitettszik, hogy ez tsak nevét viseli az engedésnek a' Hollandusok részéről; mert a' Rhénus partján lévő Státusok a' Bétsi Eggyezés után mindnyájan just tartanak a'hoz, hogy a' Rhenusból a' Scheldébe hajózhassanak Antwerpenig, 's innen vissza; 's ugyan azért nem lehet nagy kedvezésnek tekinteni, ha azt a' Belgáknak is megengedik. Most a' Hollandusok más formában akarják a' Scheldének egykori elzárását visszaállítani, ollyan adót vetve a' hajokázókra, melly fel ér a' tilalommal; de ezen kérdés már nem tsupán Belgiomot, hanem az egész mivelt világot illeti. Minden kereskedő Nemzeteket érdekel a' Scheldei hajókázásnak szabad volta, 's egy Diplomat sem merne ollyan eggyezéshez lépni, a' melly ezen szabadságot semmisítené. Ezen kérdésnél Angliának, Frantzia Országnak 's Amerikának szint' olly nagy az érdeklete mint Belgiomnak magának."

Hágából a' közönséges újság levelek Aug. 15-dikén ezeket jelentik: „A' Conferentia által Országlószékünkkel tett utolsó közlések felől semmi sints még hivatalosan nyilvánságossá téve. Sokan még is bizonyosnak tartják, hogy azok igen békességre tzélozók; valamint közönséges is azon vélemény, hogy a' Conferentiának 's a' Hatalmasságoknak szándékai éppen nem olly háborút szomjúhozó hangon vagynak kifejezve, mint a' millyennel élnek még most is különbbféle frantzia 's belga újság levelek. A' honnan itt éppen nints a' felől kétség, hogy igen közel van már ezen dolog a' tökéletes elhatározáshoz; mert minekutánna a' 24 Czikkelyeket Belgiom már virtualiter elfogadta, más részről pedig a' Német Alföldi Király részéről semmit sem kívánnak ollyasmit, a' mi azon Czikkelyek lelkével ellenkeznék, bizonyosan nem sokára kifog ezen dolog fejtődni, 's amaz öszvekeveredett kérdés, a' mellybe Leopold Királynak, 's Országának megösmérése is tartozik, elfog döntettetni."

Luxemburgból írják, hogy némelly Belgiomi Agensek Grevenmacheren történt keresztűl útazások alkalmatosságával Desprez urat, egykori vámtisztet, Schangenben pedig ifj. Sauer urat ideigvaló adószedőt Luxemburgban, hihetőképpen visszatorlásként Thorn úrért, elfogták.

Portugallia.

Madridból, hivatalos Újság jelentésből tudni azt, hogy a' Lizabonánál felállított első tábor osztálynak eddig volt Kormányozója Pezo do Regoa Grlis Aug. 4-dikén Minho tartományba ment, hogy ott a' 2-dik és 4-dik osztály Kormányozását vegye által, mellyek eddig Santa-Marta és Povoas Grlisok alatt voltanak. Mind a' két Osztály a' Duero jobb partján fog felállíttatni, a' bal parton tsak annyi sereg marad, kiváltképpen lovasság, a' mennyi szükségesnek ítéltetik arra, hogy Dom Pedronak akármelly esetre történendő próbatételét vissza verjék. A' 2-dik Osztály, — melly egyedűl maga mérkődzött eddig D. Pedróval, tsak 8000 emberből 's 3—400 lóból áll, és 12 tábori ágyúja van, nemtsak a' 4-dik osztállyal fog szaporíttatni, hanem könnyú lovassággal is; mellyre igen nagy szüksége vagyon. Oporto környékén, melly fél hold formában van körűl véve, guerilla tsapatok szaguldoznak, mellyeknek többnyire öreg 's tapasztalt tisztjeik vannak.

Angoly levelek Aug. 20-dikán adják az azon hónap 4-dikéig történteket Oportóból; de azok mind tsekély értékűek. Egyiknek ez a' kivonatja: „Azon kurir, a' ki Villa de Conde felé ment, mintegy 500 főre telő guerilla tsapatra ütközött, vezére volt Joze de Caen la Mello, a' ki a' mieink előtt, ezeknek számok alig telt 200-ra, futott, és 30 at hagyott halva az ütközet helyén. Más nap ismét öszve verték magokat az előbb futottak, 's nagy dúlásokat tettek. Hasonlót tesz más guerilla tsapat, melly Visconde de Montalegre kormányja alatt S. Terso és Villa Garcia között áll, 's az egész környéket dúlja és rabolja. Santa Martha fő ereje Amarante-nál áll, és ott sántzolást tészen, elő őrei Pennafielben vannak. Úgy látszik hogy ez nem készűl a' megtámadást újittani; sokkal többet vesztett a' 23-diki ütközetben, mint sem előre gyanították; sebesűltjeinek nagy része Pennafielben fekszik. Az a' hír nem volt igaz, hogy Sir John Campbell ezzel öszve tsatolta magát; valamint az sem igaz más részről, hogy Campbell D. Pedróhoz ment volna által. Bizonyos brigadiros, Ousely a' neve, eggyesült vele; de ez magában nem igen nagy nyereség. Tegnap előtt éjtszaka elfogattatott a' S. Bentoi Apátur, minthogy valamelly levelet fogtak el, melly őtet arra biztatja, hogy semmit sem gondolva azzal, hogy az első probatétel, melly szerént a' klastromokat felgyújtogatva, ha majd szokása szerént segedelem végett a' gyúlladáshoz megy a' Császár minden kíséret nélkűl, verettessék által; ezzel mondom semmit sem gondolva, kéttségbe ne essék, hanem minden tehetségében álló módokat arra fordíttson; hogy a' szerentse vadászszal-Abenteurer, úgy nevezik a' Császárt — minél hamarább késszen legyenek. Illy ellenségekkel van dolga D. Pedronak! Az a' híre hogy Manuel Sians felkőlt, és D. Pedro részére nyilatkoztatta magát; ha ez igaz, úgy hatalmas egyesűltje van a' Császárnak. Oporto most nagyon meg van erősítve; a' lakosok el kezdenek bizodalmat nyerni.

Párisi levelek, Lizabonából 9-dikig, Oportóból pedig 10 dikig terjedő híreket adnak Bayoni levelezőjök tudósíttás után, a' kinek mindazonáltal nem lehet mindenben és mindenkor teljes hitelt adni. Mind a' két helyről vett tudosíttások új verekedésről emlegetődzenek, melly a' Povoas kormányja alatt állók és Oportóból előre nyomúltak között történt. A' Lizabonai tudósíttások szerént a' Miguelista Grlis átalánosan megverettetett. Oportóból ekként adják az egész történetet: Aug. 7-dikén reggel minekutánna a' Povoas Grlis

kormányja alatt állott Osztály Villa da Nova előtt megtámadta a' Constitutionalisták elő őreit, ezen utolsók kevés számmal léve, kénteleníttettek a' város felé vissza vonúlni; de a' puskázást félbe nem szakasztották. Az ellenség minden kardvágás nélkűl elfoglalta a' Helységet; de tsak hamar vissza verettetett a' városban volt katona erőtől, mellyel eggyesűlve van az egész lakosság: e' szerént Povoas kénteleníttetett a' legnagyobb zavarodásban vissza vonúlni. A' mi katonáink neki bátorodva a' győzödelem által, űzték a' futókat; és a' bértzet a' hol az ütközet kezdődött, ujra elfoglalván, a' verekedés megszünt, öröm újjongatások között térve vissza a' seregek Oportóba. Povoas Grlisnak vesztesége ha szinte nem nagy lehet is, arra leg alább megfogja taníttani, hogy a' mi városunkat megtámadni, mind haszontalanság. Mi tsak három holtat vesztettünk, hét pedig sebbe esett; ezeknek számok között két fiatal Frantzia vagyon, a' kik magokat különösen kimutatták ezen verekedésben. Sebjeik nem halálosok.

Lizabonából Aug. 8-dikán D. Miguel voltaképpen ösméri helyheztetésének veszedelmes voltát; Santa-Martha és Povoas Grlisok elejébe terjesztették, hogy Oportót meg támadni a' parantsolatjaiktól függő hadi erővel, valamint vakmerő, úgy veszedelmes is lenne. Mind e' mellett sem akarja D. Miguel a' Főváros erősittésére szolgálló seregek számát kevesebbíteni, lázzadás kiütésétől tartva; illy terhes állapotban arra határozta magát az Országlás, hogy Pozo do Regoa Grlis neveztessék ki Főhadi Kormányozónak ama' Osztályok felett; az Országlás hasonlítt az ollyan beteghez, a' ki az orvosait változtattja, hogy ő meggyógyúljon. Povoasnak utolsó tudósíttása szerént még mind Oportóban eggyesűlve tartja D. Pedro egész erejét. Mihelyest annyira mehet; hogy 3—400 lovassága legyen, bizonyosan ki fog szállani 's megtámadólag munkállani. Minden eggyetlen egy tsapástól függ; Santa Marthának, vagy Povoasnak Osztállya verettessék meg; akkor az általszökések átalánosokká lesznek D. Miguel táborából: már eddig is szembetűnő, tsakhogy a' szököttek nem Oportóba mennek, hanem az Országbelsejébe. D. Miguel hajós serege még mind eddig sem tért vissza. — Figuerából jelentés érkezett a' Kormányozótól, hogy D. Pedrónak két hajója reá lövöldözött eggyik erősségre a' városkörnyékében; a' lövöldözést visszonozták az erősségből: azonban kevés idő múlva eltávozott mind a' két hajó a' nélkűl, hogy az ellenséges erő egymásban kárt tett volna.

A' kereskedőségnek útasíttásúl közönségesen kihirdettetett ím' ez: „Asia linea hajón, Roca fok előtt, Aug. 5-ikén. Uram! Azon Angoly hajók igazgatóinak, mellyek Cascaes öbölben találtatnak, és mind azoknak a' kiket a' dolog érdekel, tudtokra fogja adni, hogy én tegnap Hoppner úrtól (britt Consul Lizabonában) levelet vettem, melly szerént a' portugalli Országlás, mind addig míg az ellenség, Portugallia partjai előtt fog lenni, semmi idegen hajót, sem útazót nem fog a' Tajóra bebotsáttani. (Aláírás) W. M. Parker Contra-Admirális.

Legújabb Hírek.

Don Pedro helyheztetése nagyon criticus. — Aug. 21-dikén ünnepeltetett az angol király 68-dik születése napja. — Gróf Montalivet felgyógyúlt, 's Aug. 22-kén jelen volt a' miniszteri Tanátsban. — Montpellierben nyugtalan lázongások történtek; több tsoportok e' kiabálással jártak fel 's alá az útszákon: „le a' Carlistákkal." (Oest. Beob.)

(Hasznos Mulatságok 19. Szám. ½ árkus Hirdetés)

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Tudományos Jelentés.

Veszprémben Számmer Alajos Könyvnyomtató-Intézetében Julius 28. óta szakadatlanúl nyomtattatik illy czímű munka:

E k h ó

Első Kötet.

Szerzette

Papp Ignácz.

Foglalat:

I. Rész: Zódonyi Ágnes, eredeti szomorú Játék 5 Felvonásban

II. Rész: Hazai Literatura. 1.) Antikritica Toldy Ferencz ellen. — 2.) Felelet Magyar Poézisom' utósó Kritikussának. — 3.) Az 1831. Auróra Referenséhez. — 4.) Észrevételek a' Kritikai Lapok' I. Füzetének némelly pontjaira. — 5.) Az Auróra' folytatásának jelentése ellen. — 6.) Nefelejts. Almanach 1832. Szerkezteté Kovacsóczy Mihály 's a' t. — 7.) Auróra hazai Almanach alapitá Kisfaludy Kár. folytatja Bajza 1832 's a' t.

III. Rész: Különbféle eredeti versezetek. Rejtett szavak. Jelentés.

Az ára bekötve egy forint ezüstben.

Előrendeléseket tehetni minden hitelesb Könyvárosoknál, a' kiknek minden tíztől a' tizeneggyedik ingyen ajánltatik.

Veszprémben Aug. 30. 1832.

Papp Ignácz s. k.
ez úttal az Ekhó' Szerzője és Kiadója.

Eladó Pénz-Gyűjtemény.

(1) Czukor útszában 509-dik szám alatt föld szint egy 830 darab régi ezüst és réz pénzekből álló ritka Gyűjtemény jutalmas áron eladandó.

Második Félesztendő.

)(o)(

Hizott marhák' legelője eránt.

Pesti vásárok körül.

(1) T. Pest Vármegyében Gyálhoz fél mértföldre eső Pótharaszti puszta, mellyet a' Csongrádról Pestre jövő nagy országút hasít, sokkal ösméretesebb kövér és hasznos füvű tágas legelőjéről; számos és kifogyhatatlan jó vizű kútjairól, usztató tavairól; nyárban szellőző egyes élőfáiról; ősszel a' hideg szél ellen való ligetes enyhelyeiről; vendégfogadója alkalmasságáról, 's mind ezeknek ócsóságáról, mintsem hogy eléggé lehetne ajánlani. Azoknak tehát, kik folyó 1832. esztendei novemberi pesti vásárra hajtandó hízott marhájikat pihentetni, 's ezután neki telve a' vásárra kiállíttatni kívánnák, jelentetik: hogy e' folyó 1832. esztendei October 28. napjától kezdve, November 5-dig napjáig, és igy 8 egész napokon egy darab marhától többet nem fizetnek, mint 4 xrt. váltó czédulában. — Ezenkivül ha netalán a' marha takarmányra szorúlna, lehetkapni igen jutalmas árron legjobb minéműségű 's takarású idei szénát, akár öl akár mázsa számra; sőtt tavasz szalmát, 's kukoricza szárat, vagy őszi szalmá is nagy mennyiségben. — A' vendégfogadóban pedig mindent meghatározott 's legjutalmasb árron: mellyekről szólló hirdetések, minden országú ban lévő vendégfogadóban ki lesznek függesztve. — Mi illeti végre a' tökéllet s bátorságot, melly ellen még eddig panasz nem vala, ez eránt a' kivánandó kezesség megtétetik. —

Ide lehet a' marhákat hajtatni, Kecskemétről, Lajosin, Vacson és Vatyán által — Szolnokból, Pilisen 's Nyáregyházán által: Nagy Kőrösről pedig az országúton, mellyhez mind a' Kecskemétről mind a' Szolnokból Pest felé jövő Országutak oldalvást csak félmértföldre esnek.

Jövő 1833. 's utána következő esztendőkben, mi fog 24 órára Junius, Julius, Augustus, September és October hónapokban legelőbér fejében kivántatni; meg láthatni ugyan az újság levelekben is, de ezenkivül még a' Szolnoki 's Czibakházi hidaknál; a' Szentes — Csongrádi révben: és Kecskeméttől 2 mértföldel Pest felé eső Lajosi Korcsmában, és más országutakban lévő vendégfogadókban is.

Eladó-Ház.

(1) Közhirül adatik: hogy Tek. Özvegy Rakovszkyné Szül. Tarkó Anna Asszonyságnak Pesten a' Barátok piaczán 610-dik szám alatti Sarok-háza, saját kívánságára Sz. Kir. Pest Városának Földbirtoki (Urbarialis.) Tisztségében f. e. September 26-dikán reggeli 10 órakor tartandó árverés utján a' többet igérőnek adatik el. —

Közhirré-tevés.

(2) A' pesti arany 's ezüst műves, és óratok tsináló Czéh' részéről, hálaadó köszönet tevés mellett az eddig neki ajándékozott bizodalmáért a' Fő Méltóságu 's Méltóságos és minden rendü titt. uraságoknak és nagy érdemü közönségnek, köz tudomásra adja, hogy az itt 1818-dik esztendő óta munkált 13 próbás ezüst művek, mellyeknek valódiságáról rájok nyomott próba jegye mellett kezeskedik a' Czéh, a' Bécsi 13 próbás ezüstel nem csak egy értékbe áll belső betsére és finomságára nézve, 's azzal akár betserélés, akár eladás esetében egy árba vétetik: hanem minthogy a' Bécsi művészetekre üttetni szokott bélyegezésért valamelly fizetés is jár, az ide való amannál valamitskével még ótsóbb is. Költ Pesten Kisasszony hava 19-dikén 1832.

)(0)(

Köz-hírrétevés.

(2) Felső Magyar Országnak eggyik nevezetes szabad kir. Városában egy kereskedés, melly füszerekkel, kikészített bőrökkel 's némelly apró árúkkal folytatja foglalatosságait, 's kelendősége nagy; eladóvá lett a' volt tulajdosának halála által. Az eladás feltételei igen kedvezők a' megvenni kívánóra; tsak azt mutassa ki, hogy a' nagy részént hátra maradható árnak biztosíttására elegendő, 's még régibb adósságokkal nem terhelt értéke vagyon. További útasíttást ád Pesten Liedemann János Sámuel úr.

Nuncium.

Oposculum de Testamentis ex authenticis juris fontibus adeo exhaustum, ut vix, ac ne vix quidem eatenus aliquid amplius scribi, sequaciter Promtuarium hujusce objecti merito compellari queat; omni praeterea in asserto juris citationibus, rite adnotatis, fulcitum, V. clero, et civili cujuscunque classis statui praeprimis utile; facili insuper et grata latinitate multum commendabile, venui exstat Pesthini apud D.D. Eggenberger, et Wigand bibliopolas; Posonii apud D. Schweiger; Sopronii apud D. Wigand; Ginsii apud D. Engl; Albae Regiae apud D. Ráder; Sabariae apud D. Zsoldos; et Veszprimii apud D. Gründler, quodlibet exemplar a 24 xris C. M. Auctor.

Híradás.

(3) Fehér Vármegyében helyheztetett egy 5200 hold térségű, és a' Dunától két órányi távúlságra lévő puszta, bizonyos sommának előre adása mellett, 1833. eszt. September utósó napjától kezdvén, következő tíz esztendőkre árendába ki adandó.

Pest Vgyében Dunától egy órányi, a' nagy várostól pedig 6 órányi meszeségre lévő, térségre nézve 2200 holdat magában foglaló szabad és allodialis birtok tsinos lakással, és gazdasági épületekkel azonnal a' vevőnek árúba botsátatik.

Kutsera Lőrincz,
több Ns Familiák Ügyeinek Tabuláris Pártfogója.
Pesten a' Hatvani útsza 542. szám alatt lévő Ház második emeletében.

Hirdetés

A' Munkátsi és Szent Miklósi Uradalmak' erdeiben lévő tölgymakkoltatásról.

(3) T. N. Beregh Vgyében helyheztetett Munkátsi és Sz. Miklósi Uradalmak' részéről közhirré tétetik: hogy folyó eszt. October 8-dik napján Munkátson az Uradalmi Fő Tisztség Cancelláriájában reggeli 9 órakor kezdve a' fent nevezett Uradalmak' erdeiben az idén termett tölgy-makknak használása licitátióképpen részenként az árendális summának három terminusokon való előre leendő letétele mellett kifog árendáltatni, melly időre az effélét árendálni kívánók ezennel illendően meghivattatnak. Munkáts Aug. 20-dikán 1832.

Kosok eladása.

(1) Titt. Kempelen Familiának ismeretes birka nyájából 200 darab fiatal hágó kosok a' legillendőbb áron adattatnak el Pázmándon Sz. Fejér Vármegyében a' Posta úttól nem messze Nyéknek szomszédságában.

Vendégfogadók haszonbérbe adása.

(3) A' T. Türjei Prépostság részéről köz-hírré tétetik: hogy T. N. Zala Vármegyében helyheztetett Türje mező városban Sept. 29-dikén 1832. három esztendőre árverés útján árendába fog botsáttatni: 1-ször. Az Arany Korona nevezetű, 's legjobb karban lévő vendégfogadó, mellyben vagyon 5 szoba, jó pintze, kotsi szín, istálló, 's hozzá tartozandó mészárszék, 20 hold szántó föld, és 9 hold rét.

2-szor: Az úgy nevezett Sas vendégfogadó, 4 szobával, pintzével, kamarával, kotsi színnel, istállóval, 6 hold szántó földdel, és 4 hold réttel, 's mindeggyikhez alkalmatos veteményes kert, fekvések vagyon a' Triestről Pestre vezető ország útban.

Bor-eladás.

(3) Tekintetes Katymári Uradalom részéről köz hírré tétetik, hogy October 15-dikén 1832 reggel 9 órakor kezdve, Baja mező Városban, T. Latinovits Sándorféle nemzetség háznál, minteggy 300 akó. — Magyaróti, Szilágyi, Paulisi, Kovásintzi, és Pétsi hegyi külömbféle esztendei termésű, igen jó, fejér ó borok, 10-től 12 akóig való hordónként, vas abrontsos hordókkal eggyütt, kész pénzért, a' többet ígérőknek, eladatni fognak; melly időre, a' venni szándékozók, a' hely színén megjelenni, ezennel kéretnek.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse September 1-sőjén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87¾	for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint		for.
4 pCentes — — —	—		Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	47¼	—
1820-diki Státus Lott. 100 forint	179¾	—	Bank Actiáké	1141	—

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Sept. 2-dikán 7 Láb, 10 Hüv. 9 Von. — 3-dikán 7 Láb, 9 Hüv. 0 Von.
— 4-dikén 7 Láb, 7 Hüv. 0 Von. — 5-dikén 7 Láb, 2 Hüv. 6 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára September 4-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 50	6 — 20	4 — 50	Zab	1 — 32	1 — 30	1 — 28
Kétszeres	4 — 40	4 — 28	4 — 20	Kukoritza	3 — 20	3 — 10	3 —
Rozs	2 — 40	2 — 32	2 — 28	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 30	2 — 20	2 — 16	Köles	—	—	—

20. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Az Austriai Uralkodókat
Tartsa az ég örökön, birodalmok messze határin
Keljen az új hajnal, 's az enyésző nap se egyébről
Fesse pirosra nyomán fejlő bíborral az éjjelt!!!

PESTEN *Szombaton* Sz. Mihály Hava 8-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő ts. kir. Apostoli Felsége Kmosko Ágoston úrnak nyúgodalomra, Stettner Máthé úrnak pedig feljebb léptével két Tanátsosi Rang űrűlve a' Nagy Méltóságú kir. Magyar udvari Kamaránál, az itt eddig Titoknoki hivatalt viselt Parczer János és Eötvös Pál urakat méltóztatott azon hivatalokra kegyelmesen kinevezni. — Ugyan Ő ts. kir. Apostoli Felsége méltóztatott Gróf Pálffy Jósef úr Ő Ngát a' Duna melléki kerűleti Itélő Táblához tiszteletbeli Tábla Birónak ki nevezni f. e. Aug. 22-dik napján.

Aigner Jósef úrnak halálával a' Budai Beváltó Bank Osztályban megürült Cassier hivatalt, az eddig ugyan azon hivatal mellett Ellen-őrséget viselt Wohlfarth Jósef úr nyerte több esztendők alatt ki mutatott hív szolgálatai jutalmául.

Ns Pest Vármegyének Aug. 28-dikán tartott közgyülésében Buda — Pest fő városokra nézve a' marhahúsnak fontja 13 kr-on meghagyatott V. Cz.

Minden felöl érkeznek a' Hazából azon örvendező háladásokról szólló tudósíttások, mellyekkel a' hív Magyarság járúl az Egek urához azon kegyelemért, hogy Felséges ifjabb Királyunkat, az őtet nyilván fenyegette veszélyből kiragadni, 's betses életét a' Nemzet átalános örömére megtartani méltóztatta. A' több hívek közé kérkedékenység nélkűl számláljuk Buda lakosait, a' kik nem tsak a' fő templomokban, hanem minden szenteggyházakban isten ditsőittésre gyűltek öszve f. h. 2-ikán: jelen voltak minden Nagy - Méltóságu, Mgos, és Tek. Előljárók, és hív Polgárság, e' buzgó szívből vitt áldozatokon.

Nagy Betskerekről, Ns Torontál Vármegyéből 1832. Sept. 2-dikán. Múlt Aug. 28-dikán vevé kezdetét Ns Torontál Vármegye Köz-Gyűlése: melly köz-gyűlési Határozásai közt, nevezetes az, hogy Ő Felsége ifjabb Királyunknak mély fájdalmokat jelenték fel, nemzeti nyelven küldött legalázatosb Felírásokban, Torontál Rendei, Ő Felsége, legdrágább élete veszélyeztetésén, — egyszer'smind örömérzeteket, az ádáz méreg lőtte nyíl megtompulásán; kifejezvén jobbágyi őszinteséggel ama' buzgó óhajtássokat: vajha a' Nemzet több ízben nyilatkoztatott esdekléseihez képest, Ő kir. Felsége, magas lakát, Magyar Országba méltóztatna által tenni; a' hol t. i. minden nemes keblű magyarban, leghívebb testőrző él. — Továbbá, kettős hazafi öröm élesztè az egybegyűlt Rendeket; mert a' köz tanakodás

tárgyát, azon Alküldöttségek Jelentéseinek megvisgálásai tevék, mellyek az Országos Rendszeres Munkák iránt, eddig elmaradt Észrevételeiket mutaták be; — 's valóban a' törvényhozó Gyűlésre küldendő Követek útasításául készült Határozatokat, főként „a' Publico Politicum" és „Urbariale" Tárgyakban, a' század lelke, műveltsége, 's kivánatihoz engedékeny mérséklettel alapíták meg, az el nem fogúlt keblek. Más felől pedig, kellemes meglepéssel párosíttaték a' hasznos foglalatosság, — alkalmatosság nyilván meg, a' nemzeti nyelv haladó tsinosbúltán, mint az üdülő nemzetisülés élénk tanú jelén, honlángú örömre gyúlni. Örvendeztetőleg terjegetvén ugyan is a' hir magát, Temesvár, 's Ó Arad Sz. kir. Városokból Torontalba is a' felől, hogy a' Ns Abaúj Vármegye pártolása alatt tenyésző Színjátszó Társaság, e' vidéki látogatásában, kivált énekes darabjaival, riadozó méltánylást 's zajos tetszést víva ki magának, az újságkivánás feszítette idegen ajkú nézőktől is: több megyebeli Birtokos Urak részéről nyilvánzott óhajtáshoz képest, Ns Torontal Vármegye rendszerénti Al Ispánja Tekintetes Hertelendi Hertelendy Ignátz úr által felszóllíttatott a' Társaság: vídámítná Torontal lelkes Magyarjait is, játékszíni ügyességével. — Megjelent az érdemes Tagokkal jeleskedő Színészség, 's mult. Aug. 27-dikén „A' királyi Parantsolattal" nyitá meg édes magyar hangú Thalia gyönyörűségeivel mulattató nézőhelyét, melly a' nemes Megye nagy palotájában állíttatott. — Mind ezen első, mind pedig utóbb: „Tancred, Szevillai Borbély, Kemény Simon, Csalódások, Elisa és Claudio 's Hét Lyány Formaruhában" adott darabjaiban harsány jeleit aratá míveltségének, a' hazafi érzetűektől; 's egyszer'smind a' kajánságot szégyenítve győzé meg a' nemzeti nyelv hajlósága, 's mindenre alkalmas volta felől. — Még mulatni fog köztünk a' Társaság. — Minő különös jutalmat adand számokra Ns Torontal Vármegye pártoló részvéte, közelebb megírjuk. M.

Folyt. és vége. a' Pesti Vakok Intézetéhez tett ajánlások leírásának, a' sommák ezüstben értetődve. Néhai Toplitsán Mihály testamentoma szerént 4 for.; Néhai Klőtz Anna Testamentoma szerént 4 for.; A' Szombathelyi Püspökség 36 f. 8 xr.; A' Pétsi Püspöki Megyében öszveszedett ajánlások 101 for.; Az Újvidéki Kováts, Kerékjártó, és Köteles eggyesült Czéh ajánlása szerént 4 for.; A' Szathmári Püspöki Megye 30 for.; A' Szombathelyi Püspöki Megye 16 for. 4 xr.; Az Újvidéki Németh Szabó Czéh ajánlása szerént 5 for.; Az Újvidéki Lakatos, Üveges és Asztálos eggyesült Czéh ajánlása szerént 4 for.; Az Újvidéki Magyar Szabó Czéh ajánlása szerént 4 forint.; A' Zágrábi Püspöki Megye 35 forint. 8 xr.; Egy Nagy Szombatban lakozó és nevezetlen maradni kivánó asszonyság ajánlása 10 forint; Néhai Tisztelendő Bitskós János Gyulai Plébános Ur Testamentoma szerént 27 for. 13½ xr.; Vörös Emilia Kis Asszony ajánlásából 40 for. 24 xr.; Néhai Fő Tisztelendő Lábosy Mihály Kassai Káptalanbeli Testamentoma szerént 40 f.; Egy nevezetlen maradni kivánó Úrtól 50 for.; Lóhner Rosália született Schvinkammer Asszonyság Test. szerént 200 for.; Özvegy Schedler Ágnes Test. szerént 24 xr.; Knopfer Ferentz Test. szerént 24 xr.; Szabad K. Soprony Várossa 24 xr.; Sztanyó Antal ajánlása szerént 1 for. 6 xr.; Néhai Tisztelendő Juranits János Káptolnai Plébános Ur massajából 155 for. 31⅗ xr.; A' Szerémi Püspöki Megyének Dáli és Bukovári Fő öspöröstségében öszveszedett ajánlások 21 for. 32⅘ A' Szepességi Püspöki Megye 134 for. 24 xr.; Néhai Fő Tisztelendő Fójth

Henrich testamentoma szerént 80 for.; A' Csóvári és Penczi Község ajánlása által 4 for. 10 xr.; Kund Testvérek ajánlásából 5 for.; Néhai Özvegy Boronkay Theresia Asszonyság Testamentoma szerént 30 for.

B é t s.

Felsőbb rendeléseknél fogva a' folyó September hónapban minden féle zsemlyéket és kenyereket nagyobbakra tartoznak a' Bétsi kenyérsütők a' kiszabott áron szakasztani; mint a' múlt hónapban vóltak. A' marhahús fontja 9 pengő, vagyis 22 1/2 kr. V. Cz. meghagyatott.

Egyházi Fejedelemség.

Anconából írták Aug. 18-dikán. Tegnap előtt tért ide vissza Cubiéres Grlis Sinigagliából, a' hol két nap mulatott. Egynehány nappal előbb érkezett meg a' Város Kormányozója Monte Albani azoknak megitélésekre, a' kiket a' Frantziák elfogdostattak. Ő Szentsége a' Pápa parantsolatjára árverés útján adattatnak el mind azon készületek, mellyek a' vár erősíttéshez tartozandók. Ma indúlt ki a' frantzia hajós sereg Sinigaglia felé, a' hol délután vasmatskákat is hányt.

Nagy Britannia.

Augustus 21-dikén, mint a' Király 68-dik születése napján, nagy ünneplés tartatott Windsorban. Albert Burkus Hg, a' ki utazása közben eggy fordúlatot tett Britannia éjszaki részébe, Cumberlandon és Lankashirén keresztűl, vissza tért, előtte vólt délután hagyta ide Londont, hogy a' Windsori ünneplésen jelen lehessen.

Az eddigi Parlamentum tagjai közűl sokan magános életre fogják magokat jövendőre vissza vonni, a' kik között tisztes öregek neveztetnek, illyen: Coke úr, a' Ház Atyja, Pearse úr Devizesből, a' tisztes Sir John Newport, Marqvis Tavistock, Lord Stanley, Brownlow és Lambert urak, ez utolsó Galwayból, Sir Ch. Wetherell, Sir Joh Nicholl és többek. Okát ennyi nagy férfiak eggyszerre vissza vonulásának könnyű találni, ha el nézi az ember a' leg közelebbi Parlamentum folyását és kimenetelét. Igen nevezetes következésű törvényeket alapított az, és még sem nyerhete tsak annyit, hogy az ülésbe menő Király előtt a' kalapjokat mozdították vólna az öszve tsődűlt emberek; sőtt még kifütyülték azon betsületesebbeket a' kik e' tiszteletet megadták. A' Parlamentomi ülések alatt tudjuk mint bántak Hg. Wellingtonnal; (meg dobálták, és a' lóról le akarták vonni) az illy nyilvános köszönetekért a' tsendes vérű férfiak keveset tesznek.

Dennis-Collins, az a' matroz, a' ki nem rég a' Királyhoz kővel dobott az Abingdoni törvényszék előtt állott Aug. 22-dikén. Az Esküttek abban vétkesnek nem ítélték, hogy a' Királyt megakarta volna ölni; hanem abban igen is, hogy annak önként okozott sérelmet. A' bírák halálos ítéletet mondottak reá.

A' Globe, Dublinból írja Aug. 21-dikéről: Folyó hónap 13-dikán szörnyű verekedés volt Portglenone mellett az oráni — férfiak és egy sereg katholikusság között. Girfardban, melly Porteglenone szomszédságában mintegy egy mérföldnyi távolyságra vagyon, tizenhat oráni loge tsatolta öszve magát, hogy ott is logét alapíttson; minekutánna a' szokott szertartások végeződtek, az oráni férfiak Largey kathol. kerületfelé vonúltak, hogy (a' mint az oráni férfiak magokat kifejezék) a' pápistákban félelmet öntsenek; de ezek nagyobb bátorságot mutattak, mintsem megtámadóik előre tsak gyanitották volna. Az oráni férfiak katona rendben mentek a' falu közepéig sértegető dallok és lármázás közben, hogy mutassa magát valamelly pápista: végre szót fogadott nekik ebben

egy tsoport, elő állott és szörnyű verekedés lett. Elejénte az oráni férfiak részén állott a' győzedelem, 's egynehány házat lerontottak; de nevekedvén a' felboszontott katholikusok száma vasvillákkal, kaszákkal, kövekkel 's t. e'f. felfegyverkezve elverték ellenségeiket. Az oráni férfiakból kettőt mondanak, hogy halva maradtak, sokan megsebesültek.

A' Corki Reporter Aug. 16-dikán írta: hogy Sir P. Malkolm Admirális öt napi szaguldozási után a' nyugoti félről ismét vissza tért a' kikötőbe. A' mint a' híre van Londonban 18 vagy 19-dikén Plymouthba megyen, hogy ott szemléletet tartson a' hajós seregen Sir J. Graham, az Admiralitásnak első Lordja; 's tíz nap alatt nagyon erősűlve Talavera, Vernon és Dryad hajókkal, ide ismét vissza tér.

Sir Walter Scott egésségéről még mind szomorittó tudósíttások érkeznek.

Grennockba annyi hajó érkezett a' világnak minden tájairól, a' mennyi tsak akkor szokott nyugot indiákról oda verődni, midőn háború vagyon. Liverpoolba is 500-ig való hajó érkezett ez utolsó napokban; a' mennyi számu hajóknak egyszeri ott létekre, még a' legöregebb lakosok sem emlékeznek.

Frantzia Ország.

A' Moniteur Aug. 23-dikáról jelenti, hogy a' Király előtte való nap érkezett vissza St Cloudba.

A' Seinei Esküdtek törvényszéke Aug. 25-dikén Lepage ügyét vette tanátskozásba, a' kit azzal vádoltak, hogy a' Junius 5-dik, 's 6-dikán történt lázzadásban, mind a' barricadák készíttése, mind pedig a' katonaságra való tüzelés által nagy részt vett. Nagy számú tanúk kihalgatása után halálra ítéltetett. A' törvényszék másik Osztályában Cuny dolga vétetett fel. A' vád ellene ebből állott: „Jun. 5-dikén estve 7 óra felé egy nemzeti-őr, 's egy karabinos a' Noyer útszában, egy elfogott, 's nékiek a' Nemzeti-örök Kapitánya Chaudé úr által kézbe adott személyt vezettek, midőn valamelly feléjek intézett lövést hallottak, mert a' golyóbis a' mellettek lévő ház kapujába ütődött. Chaudé úr körűl nézett, a' tett szerzője után tudakozódva, 's egy kék dolmányba öltözött embert látván, a' kire, mint a' lövést tévőre mutattak a' többiek, azt azonnal befogatta. Ugyan ezen személynek neve Cuny, 's a' pistolyt, mellyel lőtt, két tőltéssel eggyütt még a' kezében találták. Cuny azt állitotta, hogy a' fegyver tsak történetből sűlt el. A' pistolyt a' mint bizonyitotta, egy Nemzetiőrtől kapta, ki azt egy megsebesített dragonyostól vette el; de több tanúk ellenkezőt mondottak ki ellene; Cunyt tehát vétkesnek ösmérték, 's halálos itéletet hoztak ellene. Az itéletnek meghallása után ezt kiáltotta: „Éljen a' Respublica!"

Algirból jött legújabb tudósitások szerént, az odavaló népesség mostanában 10,000 Maurus, 2000 Neger 's Beduin, 5000 'Sidó, 's 5000 Keresztény lakosokból áll, mellyhez járúl a' nevezetes hadi-erő. A' Frantziák a' város útszáinak szélesítésével foglalatoskodnak, mellyek többnyire görbék, szűkek, és setétek, ugyan is sok házaknak a' tetejik is öszveérnek. Különösen egy nagy útszát kívánnak a' városon keresztűl vinni, melly a' hadi munkálódásokhoz elkerűlhetetlenül szükséges; már nyitottak egy négyszegű nagy piartzot — place du gouvernement — melly végett az 57 moseák legnagyobbikát puskaporral felvetették. Mivel a' katonaság nem szokott még az éghajlathoz, igen gyakoriak a' megbetegűlések, most 1500-an feküsznek a' hadi kórházakban; az utolsó nyárban 4000-re telt azoknak számok. Az igazság kiszolgáltatásának módja Algirnak elfoglalása óta sokat változott; elejénte minden ügy-

ben adtak a' Mahomedánus vagy 'Sidó bírákhoz Frantziákat is; de az öszvetorlások olly számosak voltak, hogy végre minden Nemzetnek visszaadták tulajdon törvénykezési módjokat. A' Mahomedánusok két felekezetre vannak oszolva: Hanefitákra t. i. és Malekitákra; mindeggyiknek külön Muftija, 's Kadija vagyon; az első forumon emez itél, ha pedig az ügyet feljebb viszik a' két Mufti, 's a' Kádik eggyesülve külön törvényszéket képeznek, melly az ügyet végképpen elhatározza. A' Hanefiták Maurusok, a' Malekiták pedig Törökök; az Országlószék tulajdonképpen a' Hanefitákat ösméri el, mindazáltal eltűri a' Malekiták felekezetjeket is. Algírnak polgári tanátsa 7 maurusból, 's 2 'sidóból áll, kik között az Elölülést egy kir. Biztos viseli, 's ennek a' kezében van az egész hatalom, mert amazok tsak puszta tanátsadók. A' város jövedelme 1831-ben 960,000 frankot tett; az idén 1,300,000re számlálják. Az Országlásnak esztendei költekezése, mellyet Algirra teszen 14 mill. frankra telik, mellyet az eddig történt kivitel nem látszik kifizetni.

Német Szövetség.

Aug. 23-dikán írják, hogy a' Szövetség-Gyűlésének Jul. 5-dikén tett határozásai, mellyeket 9-dik szám alatt költ Levelünkből ösmérnek Olvasóink, még a' Burkus birtokokban eddig sintsenek hivatalosan kihirdetve, sem pedig az újság hivatalok kinyomtatási szabadságot nem nyertek reá. Akármelly okok tartóztassák hátra — így ír a' Levelező — azoknak kihirdettetéseket, nekünk megnyugtatásunkra szolgáll azt tudnunk, hogy semmi legkissebb szándéka sem volt az eggyesületi Gyűlésnek, a' fennálló rendelkődzéssel akár hol is ellenkezőt kezdeni. Úgy látszik, hogy ama' határozások azon esetet teszik fel, hogy egy vagy másik Német tartomány lakosai Fejedelmekkel viszálkodásban légyenek; ha az voltaképpen így volna is, ámbár sehol nints; vallyon azon Fejedelem nem követneé el előbb mindent, hogy tsendességgel vigye vissza birtokába a' rendet és békességet; mintsem ezeket idegen fegyverektől várná, mellyeknek pusztittásokra tenné tulajdonát? Vallyon elejébe tehetné e' gyászos helyheztetést az ő békességet szerető népei tsendes kívánságainak? Ha ezen kívánatok zabolázására erőhatalmat kellene fordíttani, lehetetlen lenne a' belenemegyeledés feltételét = principium non interventionis — megtartani. Azon értelemben véve a' Szövetségi-Gyűlés határozásait, a' mellyben vették azokat Angliában és Frantzia Országban, megfosztaná a' Német Tartományokat minden szabados Gyűlések tartásától; de hogy e'féle lealatsonyitástól tartani semmi szükség se légyen, nyilvánságos bizonyság legközelebb a' Braunschweigi Hgség számára kiadott Rendelkődzés, mellyben a' többek között a' falusi Közönségeknek is szabadságokra hagyattatik magoknak Előljárókat választani, és tsak helyben hagyásáért kell a' Felsőség elejébe terjeszteni a' megtörtént választást. Itélő birákat is magok választanak magoknak ezen Közönsegek, és ezen választást minden hatodik esztendőben megújítják. Ezen itélő birák határoznak el minden Közönséget érdeklő eseteket; ha pedig fontos kerül azok között elő, az egész Közönség öszvegyűl tanátskozásra.

A' Frankfurti Oberpostamts Zeitung Párisból Aug. 23-dikán kőlt eme' levelet közli: Azon kiszállás és megtámadás, a' mellyel Károly Braunschweigi Hg. fenyegeti a' Vézer és Elbe torkolatjait, magára vonta Országlásunk figyelmét, 's közönségesen beszéllik, hogy a' Házaknak legközelebbi Gyűlésekben az idegenekről hozott határozássok szerént meg tiltatott a' Hgnek

tovább Frantzia Országban maradni. A' Hg nagyon el van merűlve fegyveres erő szerzésében, 's most legközelébb Guillois de Fontenay urat, előbb frantzia hadibiztost, nevezte az expeditióhoz polgári kormányozónak: a' hadi dolgokra nézve pedig Romarino Grlissal lépett eggyességre f. h. 4-dikén, melly eggyesség ím' így kezdődik: Én alólirt Károly uralkodó-souverain Hge Braunschweignak, meg hatalmazom Romarino Glist, hogy az általam elejébe terjesztett expeditiót organisálja, úgy hogy továbbá semmi se légyen hátra mint a' szükségesek bevásárlása 's a' t.

Portugallia.

A' Times Aug. 22-kén Portugallia felől következendő tudósításokal közöl: „Tegnap estve a' Phyllena által, melly Oportót Aug. 9-kén hagyta el, Aug. 8-káig terjedő újságleveleket, 's híreket vettünk. A' legfontosabb tudósításokat mindazonáltal, mellyeket hozott, már a' tengeren kapta, minekutánna Oportótól elvitorlázott. Úgy látszik, hogy Sartorius megtámadta Dom Miguel hajós seregét, a' nélkűl mindazonáltal hogy annak elhatározó következése lett volna. A' viaskodás felől ezen jelentést kaptuk:" Phyllena, mint előbb is említténk Aug. 9-kén elhagyta Oportót; 11-dikén délután 2 órakor minteggy 50 mérföldnyire Oportótól nyugot felé, hét hajót látott; eggy Corvette közűlök közelébb jött 's megszóllította Phyllenát portugalli nyelven. A' Kapitány azt felelé, hogy ő a' nyelvet nem érti, mellyre az megfordúlt, 's a' hajós sereggel eggyesűlve Oportó felé indúlt. Estve 7 órakor minteggy 20 mérföldnyivel tovább nyugotnak, 4 kelet felé vitorlázó hajót látott Phyllena. Mivel pedig azokat Dona Maria hajóinak ösmérte, feléjek tartott hogy tudósítást vehessen tőlök. Eggy Hadnagy azonnal hajónkra jött 's az beszélte, hogy Dom Miguel Linia hajójával 's két Fregattájával 2 óráig tartó viadalt állottak ki; hogy az utóbb nevezetteket futásra kénszerítették, a' nagy hajó mindazonáltal meghaladta erejeket. Rainha de Portugal nevű hajó 1 holtat, 's 3 sebesűltet, Dona Maria pedig öt sebest számlál. Villaflor, 's Eugenia részt sem vettek az ütközetben. — A' Phyllena által előbb látott hajók bizonyosan Dom Migueléi vóltak. Erejeknek többsége arra viszi talám őket hogy Oportót be próbálják zárni, 's Sartorius Admiralisnak azon kell lenni, hogy őket elválasztva, eggyenként nagyobb foganattal támadhassa meg. Hihetőképpen arra is képes lesz eggyszer'smind, hogy Dom Miguel hajójinak több foglalatosságot adjon, mintsem azok a' Dourot valamelly foganattal elzárhatnák."

Az Oportói Cronica Constitucional több végzéseket közöl, mellyek majdmind helybéli környűlállásokat illetnek, az Aug. 6-diki levele az Oportói Kormányozónak adott parantsolatot foglalja magában, melly szerént a' város hadi állapotban lévőnek látszik lenni. Aug 11-kén így ír: „Tegnap estve 7 órakor hagyták el Ő Leghívebb Fgének — Dona Máriának — " 23-d. Julius „nevet viselő" 20 ágyús, 's Liberal nevű 10 ágyús Briggjei Oportó környékét, hogy a' szabadíttó sereg hajóihoz tsatolják magokat. Aug. 6-kán estve ereszkedett a' Tájoba bé a' Dom Miguel flottájához tartozó Brigg Audaz, mellynek oldalai a' golyóbisok által meglyuggatva valának, 's eggyik oldala majd egészen öszve rontva: Eugenia Schooner, Jenkins Kapitány alatt egész a' Cascaesi kikötőig űzte őtet." — Aug. 13-kán: „Tegnap eggy rendkivűli levelünkben jelentettük hogy Sartorius Vice-Admiralis f. h. 10-kén az ellenséges hadisereggel viadalba ereszkedett, és hogy az ütközet 11-kén estve megújíttatott. Azt tesszük még előbbi tudósításunkhoz, hogy

a Don Joao VI. — Dom Miguel Linia hajója — igen nagy kárt szenvedett 's az Országlószékhez érkezett jelentések szerént nagy árbotzát is elvesztette. Mondják hogy a' Dourahinda nevű ellenséges Fregatta majd nem haszonvehetetlenné van téve, melly környűlállásokban bízva Sartorius reménylette hogy az ellenséget tökéletesen megveri. Ha még azt is ide vesszük, hogy erősíttésére még három hadihajó, 's eggy gőzhajó is ment, mellyek azóta egygyesűlhettek véle, úgy nem igen lehet rajta kételkedni, hogy Isten segítségével tökéletes győzedelmet fogunk nyerni. Más, egyébaránt hiteles kútfőkből ollyan hir szárnyal, hogy Almeida 's Lamego a' constitutionális Királyné részére nyilatkoztatták ki magokat."

A' Londonból Aug. 23-kán költ újságlevelek által érkezett legújabb tudósítások Aug. 15-ikéig terjednek, mellyeket Albion hozott magával Oportóból. A' szárazon mindaddig még semmi nevezetes történet sem adta magát elő, ellenben Dom Miguel hajósserege megérkezett már Oporto elejébe; Sartorius Admiralis közel áll hozzája: abban a' várakozásban vóltak, hogy a' két hajóssereg között azonnal ütközetre fog a' dolog kerülni. Ugyan akkor Oportóban, nem kis aggodalmat támasztott a' száraz felől leendő megtámadtatás is. A' Globe következendő kivonásokat közöl Oportóból némelly Angoly kereskedők által irt levelekből; Aug. 15-kén: „Mi minden oldalról be vagyunk az ellenség által keríttetve 's mindennap várjuk a' megtámadtatást; minden útak 's bejárások a' városba elvagynak sántzolva, 's batteriák vagynak felettek emelve; és ha a' seregek száma mellyekre a' védelmezés van bízva, nem vólna olly tsekély, úgy az ellenünk nyomúló seregek millyenségét tekintve nem kis munkának tartanók a' bejövetelt. A' hajós seregek mind a' ketten a' sorompók előtt szállonganak, a' múlt napok óta mindazonáltal eggy lövést sem tettek eggymás ellen. A' mi — angoly — hajóink mind vasmatskán feküsznek, 's nem fogják magokat az ellenséges hajók munkálatjaiba bekeverni. Sartorius Admiralis az ellenség félelmes elsőbbsége miatt tsak a' legnagyobb vigyázattal bánhat a' dologban. Itt semmi ollyas esetről sem hallani, melly hihetőképpen megtörtént, 's a' közönséges kérdést — Dom Pedro részére — döntené, vagy jövendőben dönthetné el."

Dom Miguelnek szárazon lévő hadi erejét Oportó környékében 20,000 emberre teszik, a' kiknek Dom Pedro nem állíthat többet mint 6000 főre telő línia seregeket, 's ugyan annyi felkültteket elejbek. Mindazonáltal a' város jól meg lévén erősítve, reménylik a' bennelévők hogy foganatosan ellent fog D. Miguel erőlködésének álhatni.

Lizabonából Aug. 11-kén indúlt azon tudósítás, hogy eggy, ezen hónap 2-dik napján tartott kabineti Tanátskozás után eggy akarattal meghatároztatott, hogy Oportó vízen 's szárazon eggyszerre támadtassék meg, 's ostrommal vétessék meg. A' tulajdonképpen való megszállást, melly hosszas ideig elhúzódhatna, nem találták annyira alkalmatosnak. Ezen határozás következésében jött azon parantsolat, hogy a' hajóssereg hagyja el a' Tájot, Povoas, és Sta Marta Grlisok pedig azon rendelést vették a' telegraph által, hogy a' Főhadi-Kormányozó Pezo da Regoa megérkezése előtt semmihez se kezdjenek. A' Fő-Grlisnak 24 óra alatt az éjszaki táborhoz kellett útazni, ollyan rendszabásokat vive magával, mellyek a' fellyebb említettmunkálódási plánummal megeggyeznek. — Ugyan azon időben azt is tudták már Lizabonában a' telegraphi jelentések által, hogy Dom Miguel hajósserege megérkezett az Oportói vizekhez.

A' Globe jelenti: hogy a' Loyds Ágensei Oportóban eggy onnan Aug. 14-kén irt levelekben arról tudósitanak, hogy Dom Miguel hajósserege, melly a' Dom Joao VI, 's még más 6 hajókból áll, tsak valami 6 angoly mérföldnyire áll az Oportói sorompóktól éjszakfelé; Sartorius Admiralis eggy leguanyi távolyságra van tőle, egyedül két Fregattával, 's Ramona gőzhajójával. Az utolsó amazoknak mozdulásait tartja figyelemmel még Sartoriusnak többi hajói is meg nem jőnek, a' mi talám még ma, vagy hónap fog megtörténni. A' 23-dik Julius, Morgan Kapitánnyal, 's a' Liberal, már a' f. 10-dikén elhagyták Oportót hogy Sartorius seregéhez tsatolják magokat. Másnap eggy gőzhajót küldöttek utánnok hogy Dom Miguel hajósseregének megindúlása felől tudósittsák őket, és arról, hogy Sartorius a' körül tartózkodik.

Későbbi hiradások szerént Aug. 15-én, a' mikor Alban gőzhajó a' várost elhagyta Dom Miguel hajói már tsak két mérföldnyi távolyságra vóltak Oportótól. Dom Pedro flottájának eggy része szemközt állott az ellenséggel, a' többi hajók elérkezését várva. Az Oportóval eggybeköttetésben lévő Londoni Kereskedők nagy aggodalomban vóltak, attól tartván, hogy ha a' várost mind a' száraz mind pedig a' tenger felől meg támadják, bizonyossan sok árújok semmivé fog tétetődni.

A' Courier Aug. 21-dikén írja, hogy az Oportóból Aug. 16-dikán indúlt levelek sem irnak semmi újabb nevezetességet, tsupán azt, hogy Sartorius hadihajói ugyan az nap reggel már mind eggyütt voltak a' City of Edinburgh nevű gőzhajóval eggyütt, melly 350 katonával megrakva az ellenség hajóinak által lyuggatására van rendelve. Dom Miguel hadi hajóin öszvesen 252 ágyú vagyon, Dom Pedroéin pedig nem több 191-nél.

Egy utólírásában jelenti a' Courier, hogy éppen akkor vette azon tudósíttást Oportóból, melly szerént a' Dom Miguel szárazföldi hadiseregének Kormányozója megérkezett; Campbell Grlis, mint második Kormányozó kíséri őtet. | Tüsténti elhatározó történeteket várnak.

Azon ütközet felől, melly Aug. 7-kén a' Douro jobb partján történt Dom Pedro 's Miguel seregei között Hodges Obester a' következendő jelentést teszi: „F. h. 6-kán reggeli 7 órakor 3000 ember, a' constitutionalis seregek közül Gr. Villaflor vezérlése alatt kiindúlt, 's másnap reggel 6 órára Pennafielhez ért, a' hol Dom Miguel seregeit tökéletesen szét ütötte, ágyúit beszegezte, 's minden sántzait elrontotta, 's azután még két mérföldnyi távolyságra űzte. Az 5-dik vadászosztály Dom Pedro seregei közül vak indúlatból annyira előre tört, hogy végre a' 10 ezer főre telő ellenséges hadi test által egésszen elzárattatott, a' mire kéntelen volt bayonnett által nyitni magának útat a' vissza térésre. Reggeli 9 órakor ónnal írt Gr. Villaflor a' Császárnak egy rövid levelkét, mellyben ezen napot a' legszerentsésebbek közé számlálta, mivel a' Miguelisták minden oldalról szét szórattak. Azomban 10 órakor a' vadászok már körül voltak fogva, 's elzárattatva, úgyhogy a' holtakban 50 embert, a' sebesekben pedig 80-at vesztve verhették tsak magokat keresztül az ellenség sorain. Fogva 30—40 en maradtak, 's tsak a' fáradság akadályoztatta őket a' vissza jövetelben. Gr. Villaflor délután 4 órakor Vallongóba ért, mellyet megerősítvén a' seregeknek nyugodalmat engedett, 's 7 órára jó renddel Oportóba visszatért."

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Helyváltoztatásról való tudósítás.

(1) Kunz Ján. Jósef és pesti nagykereskedő társasága a' 2 Töröknél, azon megbetsültetést veszi magának, hogy igen nagyon tisztelt vásárlóinak ezennel tudtokra adja, hogy a' Debretzeni vásárban eddig német utsza 413 szám alatt tartott sátorából, ugyan a' bétsi útszában a' mostanitól balra 2-dik sátorba, melly Slézinger czím alatt vagyon, általtette árúló helyét, mellyben valóságos, 54 rőfös Rumburgi, 30 rőfös akár teljesen elkészített, akár fehérítetlen sléziai vég vásznakkal, 38 rőfös Creas vásznakkal, 30 rőfös asztal 's törülköző kendőknek való szövetekkel, meghatározott számu személyekre = Garnitur — kész asztal ruhákkal, abroszokkal 's kendőkkel, fehér len 's gyapot vesszős szövetekkel=Gradln, kávés kendőkkel, mindenféle csikos és koczkás = qvadrillirt, sléziai kanevásszal, kék, vörös, zőld egyszóval, mindenféle színű csikos len és gyapott Trillichekkel, egészen fehér len és gyapot, valamint módosan színezett zsebkendőkkel 's más akármellyféle szövetekkel pontosan szolgálni, valamint azoknak illendő árokkal is nagyon tisztelt vásárlóiknak további hajlandóságokat megérdemelni, fő törekedése leszen.

Hirdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Udvari Királyi Magyar Kamara rendeléséből ezennel köz hirré tétetik; hogy Tetes ns Borsod Vármegyében helyheztetett Diós-Győri királyi, és cserépi 's edelényi fiskálisi Uradalmakban találandó idei tölgy makk, és gubits folyó esztendei September hónap 11-dik napján reggeli kilentz órakor Miskolczon a' Praefectorális házban tartandó árverés utján a' többet igérőknek el fog adódni; a' kiknek tehát ezen maknak és gubicsnak megvételére akaratjok lészen a' fent irt helyen, és időben jelenjenek meg. — Budán Kis-Asszony Hava 31-kén 1832.

Hirdetés.

(1) Ns Abaúj Vármegyében Kassa, és Miskoltz városok közt helyheztetett Bodokő. — Várallya nevű Uradalomban árverés útján a' többet ígérőnek árendába adódni fognak és pedig e' folyó esztendő October 15-dik napján e' következendők 1-ször Bodokő-Várallya mező városnak Újfalu, és Arka Helységeknek, azon kivűl Tuzsa nevű szőlőikről bor dézsma, és az élet dézsma is, melly számosabb telkes földekről szedődik. 2 szor A' fent nevezett helyeken négy, és Hegyallya felé vezető ország úton ötödik korcsmában mindenféle ital mérés,

Második Félesztendő.

étel, zab, és széna árulás hozzájok való földekkel, és rétekkel eggyütt. 3-szor Bodokő-Várallyán csinos lakó, ser, és pálinka ház, valamint Arkán-is, csürrel, és más jó állapotban lévő gazdaságos épületekkel. 4 szer Mind a' három helyen mészárszék lakó házakkal, és hozzájok tartozandó földekkel. 5-ször Három jó karba lévő malom. Ezen árendának feltételeit addig is az Uradalmi Tisztartóságnál meg lehet bővebben tudni; és a' kijelelt napon reggeli 9 órakor a' Tisztartó házánál árverés alkalmával olvasni.

Hirdetés.

(1) A' Nagy Mélt. kir. Magyar udvari kamara rendeléséhez képest, az Arad-Modenai kir. kam. Uradalom részéről köz hirré tétettetik, hogy az érdeklett Uradalom Pusztáiban, 's azoknak Osztályjaiban, és pedig

1-ször az egész Medgyesi Pusztán, melly		10,315	holdat tészen
2-szor a' Bodzási Puszta		6,560	— —
3-szor a' Bánhegyesi Pusztának	2-dik Osztályjában	2,302 $\frac{502}{...}$	—
ugyan annak	4-dik Osztályjában	1,508	— —
4-szer a' Földvári Pusztának	3-dik Osztályjából	2,317	— —
annak	4-dik Osztályjából	2,430	holdak, f. e.

Sept. 20-dikán a' szokott reggeli órákon Aradon a' Praefectusi Lakásban nyilvánságosan tartandó árverés útján, egymás után következendő két esztendőre, úgymint 1833-diki Aprilis 25-dikéről 1835-diki Aprilis 24-dikéig, a' leg többet ígérőknek fognak árendába adattatni.

Tessék az árendálni kívánóknak ezek végett, illendő bánatpénzzel 's egyéb arránt is vagyonosságokat kimutató bizonyittásokkal felkészűlv', ezen árverésen megjelenni; az árenda feltételeit előre is meg lehet látni az Aradi kam. Praefectusi Hivatal kantzelláriájában. Költ Budán Aug. 31-dikén 1832.

Makkoltatás kibéreltetése.

(1) Kecskeméti Uradalom Erdei Kormánya részéről ezennel köz hirül tétetik: hogy Pest Vgyében fekvő Vatsi Pusztában (melly Pesttől hét mértföldnyire Örkénnyel határozva fekszik) lévő 1200 hold terjedésü Tölgyes Erdőben, ez idén bőven termett makk folyó esztendei Sz. Mihály hava 24-dik napján dél előtti 11 órakor ott helyben a' Jáger házánál közönséges árverés utján ki fog béreltetni. Melly időre a' ki bérleni kivánók ezennel meg hivattatnak.

Hirdetés.

Haszonbérbe adandó javakról, és királyi haszonvételekről.

(2) A' kalotsai érseki javak fő tiszti hivatala részéről köz hirré tétetik, hogy a' következendő királyi haszonvételek; és részszerént szántó földekből, részszerént kaszállókból álló birtokok három egymásután következendő esztendőkre úgymint 1833-dik esztendei Januarius 1-ső napjától, 1835-dik esztendei December utósó napjáig számítva Kalotsán a' fő tiszti hivatal Kanczelláriájába folyó 1832-dik esztendei September 21-dik napján köz kótyán a' többet ígérőknek haszonbérbe kifognak adatni, úgymint:

A' kalotsai uradalomnak ugyan csak kalotsai Tisztartói kerületébe; — érseki kalotsai Városába. — A' Serház pálinka égetéssel, és abban való pálinka méréssel; mészárszék nyoltzvan hold részint szántó földekkel, részint kaszálló rétekkel.

Foktő helységében: mészárszék.

Uszod helységében: hús árulás jussa.

Szent Benedek helységében: mészárszék.

Bogyiszló helységében: kortsma, a' duna partján lévő a' kortsmáltatás, és hus árulás jussával.

Dusnok helységében: mészárszék, kortsmáltatás jussával és vendégfogadóval.

Miske helységében: kortsmáltatás, hus árulás 11 hold földdel, boltbeli jus uraság épületibe. Homorodi vizi malom, három kerékre; továbbá Zasztoi puszta 150 Halász 300 Izsák 1505. Bék 60. Kas 169. Órósz 838. Nagy-Nána 100. Bagod 487. Csárdával és ehez 12 hold földdel. Csepegh Szigeth 211. Kerek 160. Szütsök kaszálója 88. Szalma-Hid 59. Gyarmath-Szigeth 393. Öreg Berke 309. Kis-Berke 140. Marcsa 51. Sásto 65. Nagy-Harta 5802. Böd 1568 holdak részint szántó földekből, réssint kaszálló rétekből álló puszták, úgy nem különben Szent Benedek helysége mellett a' Dunán által privilegiált rév jus vagy is úgy nevezett Bisko Rév két hidas vagy is kompokkal, — kortsma házzal, — kortsmáltatás jussával, és hozzá tartozandó kaszállókkal.

A' hajósi tiszttartói kerületben.

Hajós mező várossába: mészárszék 30 hold földdel, úgy nevezett Schveitzeria legelő, két kerekre vízi malom és a' halászat.

Császártöltés helységében: vendégfogadó kortsmáltatás jussával és kukuritzás kerttel, mészárszék 30 hold szántó földdel, 12 hold kaszállóval, és vízi malom egy kerekre.

Keczel helységében: kortsma és mészárszék jussa, Dömötöri tsárda kortsmáltatás jussával.

Nádudvar helységében: vendégfogadó kortsmáltatás jussával, mészárszék 14 hold földdel, és vadászat jussa. Puszták: Ökördi 2072 hold. Csala 6315. Szántó 150 hold részint szántó földek, részint kaszálló rétek. Továbbá Örjegek és Rétek, Molnár Sziget, Kaszálló a' Császártöltési út mellett, Farkas Sziget a' Sipsai nádlással, Hildi pusztából 1858, és Kélesi pusztából 170 hold szántóföld, és halászat jussa ezen Tisztartói kerületbe.

Szent Istváni tiszttartói kerületbe.

Szent István helységében: serház, pálinka égetés, és árulás, száraz malom, vendégfogadó kortsmáltatás jussával, mészárszék 34 úgy nevezett barát szigeti kaszállóval, Schumár 274 hold allodialis földdel, vadászat jussa, dunai pitlés malom.

Szeremlye helységében: mészárszék, dunai rév, vadászat jussal.

Csávoly helységében mészárszék 56 hold földekkel, ismét 34 hold szántó föld, és 22 hold kaszálló.

Süköst helységében: kortsmáltatás, és hús árulás jussa — Gerendi kukuritzás kert, 132 hold allodialis földek, és 128 hold kaszálló — vadászat jussa.

Csanád helységében: kortsmáltatás, hús árulás és vadászat jussa. A' réti pusztán, mészárszéki jus az úgy nevezett kazarával, vagy ürü hús árulással.

A' bácsi Uradalomba.

Bács mező városában: vendégfogadó kortsmáltatás jussával 34 hold szántó földdel, és 22 hold kaszállóval; — mészárszék lakással, 34 hold szántó földdel, és 22 hold kaszállóval, — halászat jussa, és a' széplaki egykerekű vízi malom.

Dérony helységében: Vendégfogadó, kortsmáltatás jussa, mészárszék egy kaszállóval, és halászat.

Bács Ujfalu helységében: vendégfogadó, kortsmáltatás jussa, mészárszék pálinka égetés, és árulás, száraz malom.

A' kik ezen javakat haszonbérbe venni kívánnák, a' fent nevezett napon Kalotsán a' Fő Tiszti Hivatal Kantzelláriájába reggeli órákban tartandó köz-kótyavetyére illendő bánat pénzzel elkészűlve, ezennel meghivatnak, addig az illető haszonvételekre megállapított feltételek, ugyan azon Canczelláriában, vagy a' Bátsi uradalomra nézve, a' Bácsi Tisztartóságnál megtekintethetnek.

Kosok eladása.

(2) Titt. Kempelen Familiának ismeretes birka nyájából 200 darab fiatal hágó kosok a' legillendőbb áron adattatnak el Pázmándon Sz. Fejér Vármegyében a' Posta úttól nem messze Nyéknek szomszédságában.

Eladó-Ház.

(2) Közhirűl adatik: hogy Tek. Özvegy Rakovszkyné Szül. Tarkó Anna Asszonyságnak Pesten a' Barátok piaczán 610-dik szám alatti Sarok-háza, saját kívánságára Sz. Kir. Pest Városának Földbirtoki (Urbarialis.) Tisztségében f. e. September 26-dikán reggeli 10 órakor tartandó árverés utján a' többet ígérőnek adatik el. —

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse September 4-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	$87\frac{15}{16}$ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	$126\frac{5}{8}$ for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező $2\frac{1}{2}$ pCentes	$47\frac{1}{4}$ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	1141 —

A' Gabonának Pesti piatzi ára September 7-dikén 1832. *Váltó Cz.ban, Posonyi mérő*

	tiszta fr.	kr.	középszerű fr.	kr.	alábbvaló fr.	kr.		tiszta fr.	kr.	középszerű fr.	kr.	alábbvaló fr.	kr.
Tiszta Búza	6	— 40	6	—	5	— 40	Zab	1	— 34	1	— 32	1	— 30
Kétszeres	4	— 30	4	— 20	4	—	Kukoritza	3	— 20	3	— 10	3	—
Rozs	2	— 40	2	— 30	2	— 24	Köleskása		—		—		—
Arpa	2	— 40	2	— 30	2	— 20	Köles		—		—		—

21. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Fondorlók.
Sokrates áldozatúl ese hajdann a' gonoszoknak
Fondorlások előtt; hahj! ma is úgy vagyon az.
Üldözik a' jobbat közlelkek mérgivel a' sok
Fondorlók, keserű bűrkőt itatva vele.

PESTEN *Szerdán* Sz. Mihály Hava 12-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ha képes vólna az emberi tehetség leírt szavakba önteni által az öröm érzéseket, úgy ezen rendek bájoló erővel fognának bírni, mindenüvé magokkal vive azt a' nemzeti fellelkesedést melly eltelte Buda-Pest nagy lelkü Magyarjait f. h. 8-dikán Századok óta óhajott ünnepe viradva. A' Magyar tudós társaság közülésének ünnepe ez, Ő ts. k. Örökös Fő Hgsége, mélyen tisztelt Nádorunk, mint Pártfogó előülése alatt: a' hely, Ns Pest Vgye ékes nagy palotája. Nagy és fényes vala a' Nagy Mságú, Mságos, Tekintetes és Tudós uraságoknak és Asszonyságoknak egybe gyülekezete; a' kik közül Ő Nga Gróf Teleki Jósef úr, mint a' Társaság Előlülője Ő Fő Hgségét meghívó küldöttségnek Fejévé Ő Excját Nagy Mgu Gróf Cziráky Antal urat Országunk Biráját 's a't. hazafiúi bizodalommal megkérvén, ez azt teljes készséggel válalta; majd vissza térvén örvendezéssel jelentette Ő Fő Hgségének kegyes ajánlását, melly szerént nem sok idő múlva meg is jelent. Más fényes küldöttség Ő Excjának Nagy Mgu Gr. Keglevich Gábor úrnak, Szentséges Koronánkeggyik őrének 's a' t. vezérlése alatt, a' léptsőknél fogadta az érkező Fő Hg Pártfogót, 's a' palotába kísérve, ott riadozó: „Éljen" kiáltásokkal fogadtatott. Helyet foglalva Ő ts. kir. Örökös Fő Hgsége, megnyitotta egy lelkes beszéddel az ülést Ő Nga az Előlülő, előadva a' Társaság elejébe tűzött nagy pályát, 's azon akadályokat, mellyekkel eddig küzdenie kellett; a' Társaság Titoknokja váltotta fel, forró hazafiúi kebellel dolgozott beszédjében terjesztve elő a' Társaságnak eddigi történetét. Azután T. Nyiri István úr, a' Társaságnak rendes Tagja olvasott fel tudós értekezést a' fa és kő híd erő hasonlati meghatározásáról. Utánna T. Költsey Ferentz úr, hasonlóképpen rendes Tagja a' Társaságnak, Emlék beszédet tartott Kazinczy Ferencz elhúnyt Tagról. Kemend, T. Kisfaludy Sándor rendes tag regéjét T. Helmeczy Mihály úr olvasta fel; megjutalmaztatott az 1831-diki esztben kijött munkák között legjobbnak itéltetett Arpadiász hős költemény. Szerzette T. T. Horváth Endre úr Pázmándi Plébános 's tsak ugyan rendes tagja a' Társaságnak. Ki hírdettettek az 1831 és 1832-re szólló jutalom kérdések, mellyek nyomtatott példányokban ki is osztattak. Végre befejezé az ülést a' Titoknok, megköszönve Ő ts. kir. Fő Hgségének eddig mutatott nagy lelkü pártfogását, 's ezen fenséges kegyelemért továbbra is esedezett. Midőn

ki ment Ó Fő Hgsége hasonló harsánt: „Éljen!“ kiáltásokkal kísérte az örvendő Gyülekezet, mint a' miljennel érkezésekor fogadta. A' jelen vóltak szívét mennyi öröm töltötte, azt mindeggyik kebelébe zárva vitte haza kedvesei körébe.

A' magyar tudós társaság által 1831 *és* 1832*re kitett jutalom kérdések ím' ezek:*

1831re. Nyelvtudományi kérdés. Mellyek, hányfélék, melly eredetűek és saját jelentésűek egy felől a' ragasztékok (suffixa) vagy is azon szók és szótagok, mellyek által a' magyar nevek' és igék' értelme módosíttatik 's meghatároztatik? másfelől a' szóképzők (formativa)? Milly változásokat okoznak és szenvednek ragasztáskor és szóképzéskor; 's végre, melly nemű gyökerekhez szövetkeznek az utóbbiak?

Philosophiai kérdés. Minthogy a' philosophia' minden ágának kifejtése 's hazánkban terjesztése leginkább az által eszközölhető; ha nemzeti iróink a' philosophiára nézve szűntelen szemök előtt tartják, milly sikerrel dolgozának elődeik, vagy miben 's miokra nézve maradának hátra; ez a' kérdés: Tudományos művelődésünk' története időszakonként mit terjeszt elénkbe a' philosophia' állapotja iránt; és, tekintvén a' philosophiát, miben 's miokra nézve vagyunk hátrább némelly nemzeteknél?

1832re. Historiai kérdés. Milyen befolyások volt honi városinknak nemzetünk' kifejtődésére és csinosbulására?

Mathesisi kérdés. Számláltassanak elő a' nevezetesb eddig felvett módok, mellyek szerint mind az öszve-nyomhatatlan, mind az öszvenyomható híg test indítja az erőműveket; jeleltessenek ki mindeniknél a' híg test szülte okozatok és szoros megmutatásokkal erősítessenek meg; végre adassék elő, mellyik mód előzi meg a' többit, 's melly tekintetben?

A' nyelvtudományi és mathesisi kérdés' megfejtése 1833. Junius' 8dikáig, a' philosophiai és historiaié pedig 1834. Martius' 8dikáig váratik-be a' társaság' titoknokához, a' szerző' nevét magában foglaló lepecsételt levél mellett, mellynek külsején, valamint a' megfejtés' első lapján a' szerző' neve helyett, utasítás végett ugyan azon jelmondás álljon.

Pest Varosának főplebánia templomában f. h. 9-dikén tartatott örvendező Isten ditsőittés, felséges ifjabb Királyunk betses életének megtartásáért. A' fő méltóságu Itélő királyi Udvar mind két Táblájának Tagjai, a' Nemes Vgye Karai, és a' mind ezek mellett szolgálló Ügyvédek, a' törvény gyakorlás kedvéért itt lévő nemes Ifjúsággal; valamint az egész Magyar kir. Tudományok Egyetemének Előljárói fényes készületekkel; a' nemes város Tanáttsa, 's választott Polgárjai; a' vitézlő Rend fő-fő Tisztjeivel, mind a' hálaadók temjénével füstölő oltárhoz járúltak, és az áldozatot bemutató Főpapnak esedezése után, buzgón hármaztatták óhajtássokat, hogy a' Mindenható tartsa Országló Fejedelmeinket 's egész uralkodó Házokat számtalan évekig.

Vácz, Sz. Mihály Hava 10 dikéről. Az Öröm ösztön, mellyel, egy fiú édesattyának a' legnyughatatlanabb, és ellenségeskedő időszakaszban a' hartz közepette történt szerentsés megmaradásával, magát a' viszonlátás édes reményjeivel ketsegteti, bír, Nagy Mgú, Mgos 's Fő Tiszt. Grof Nádasdy Paulai Ferentz úr Ő Excja, a' Vátzi Anyaszentegyháznak Fő Lelki Pásztora által, Ő Felsége V-dik Ferdinand koronázott ifjú Fejedelmünk iránt viseltető alattvalói hivségét, hogy az isteni gondviselés oltalmazó keze az írtóztató gonosz szándékot a' hív Magyar Nemzet örömére a' legjobb Fejedelem drága életétől kegyelmesen elfordította, el nem

mulasztatta megmutatni: Székes Templomába tegnapi napon, az itt Vátzon szokás szerént tartatni szokott Gyülések (Capitulum) végett öszvegyűlt Kegyes Oskolát Tanító Szerzetes Tisztelendő Atyáknak jelenlétekben, félbe szakasztván Ő Excja már a' múlt hónapba kezdett egyházi 's hivatalos látogatását (Canonica Visitatio) nemtsak fényes Sz. Mise áldozatot Téged Istent áldunkkal (Te Deum Laudamus) kezdvén, tartott, sőt egész Püspöki Megyéjében az általa kiadott Rendelő Levél szerént, közönségesen az örökké valónak hálaadó ünnepet tartatni parantsolt. — A' szertartásnak végezetével Tisztelt Ő Excja, meghivott külön Rendű Vendégeit pompás ebéddel tisztelvén, az itt helyben lévő Hg Esterházy gyalog Ezred nevelő házbéli Gyermekek által az Ebéd felett tett háromszori lövések között Felséges Ferdinand ifjú Király hosszas éltéért Tisztelt Ő Excja kivánását e'képpen fejezte (Gloriosissimo Principi Ferdinando V-to juniori Regi Nostro amantissimo Divinae Potentiae Ope mirabiliter servato diuturna salus, vita sospes, et incolumitas) úgy nemkülönbben az egész Felséges Austriai Ház tartós megmaradásáért és szerentsés Országlásáért, az Éljen poharakat ürítgették.

A' fellyebb Tisztelt Kegyes Oskolát tanító Szerzetes Atyák tegnapi napon tartott Gyülések alkalmatosságával Fő Igazgatójoknak Nagyon Tiszt. és Tudós Grosser Ker. János urat, az eddig volt Fő Igazgatói Helytartót, eggyes akarattal választották. Assistenseknek pedig: Stankovits Miklós, Hegedűs Alajos, Nagy Leopold, Ugróczy Ferentz, Spányik Glycér, és Róth Mihály TT. Szerzetes Atyák választattak.

Mai napon, Tudós és Tisztelendő Spányik Glicér úr, a' Böltselkedés és a' Szabad Mesterségek Doctora, Kegyes Oskola Szerzetbeli áldozó Pap, a' Budai királyi Fő Oskolák nagy érdemű Igazgatója, Nagyon Tisztelendő és Tudós néhai Bolla Márton úr ugyan a' Kegyes Oskola Szerzet volt Fő Igazgatójának tiszteletére, Püspök úr Ő Excja és sok jeles úri vendégek jelenlétében, deák nyelven ékesszóllású, 's hathatós halottas Beszédet tartott. E'nek végezete után, Gyűlésbe menve a' T. Szerzet Provincialis Consultorokká választattak: Szabó Elek, Tamásy Cal. Jósef Nevendékek Mestereivé: Privigyén Styavniczky Kajetán; Ketskeméten Bálint Antal; Trenchinben Shméhlik Agoston T.T. Atyák.

Bétsből jött levelek szerént ő ts. kir. Felsége méltóztatott püspöki Helytartó Mgos Leményi Leményi János urat, a' Fogarasi (Balá's alvi) üresség ben volt egyesült hitű püspöki megye Püspökjévé kinevezni. (Erdélyi Hiradó.)

Apostoli Királyunk Aug. 21-kén kőlt legfelsőbb határozása a' Füzes Abonyi Plébánost Tiszt. Pálma Pál urat a' Patai Fő Decanusságra emelte.

Felséges királyunk a' Portugalli Regens 39-dik számu gyalog ezredjebeli kapitány Schumida György urat taxák elengedésével magyar nemességre méltóztatott emelni.

Német Szövetség.

A' Braunschweigi Német nemzeti újság közli, hogy a' Frantzia királyi Kormányszék, úgy a' mint azt reményleni is lehetett, mind azon igyekezeteknek véget vetett, mellyek az utóbbi időkben Párisban munkába vétettek, Országunk nyúgodalma ellen; t. i. Károly Hg törekedéseinek. Az e' végre tett rendelések, mint halljuk egészen elhatározó természetűek. Azon katonaszedő intézet melly Párisban a' Deschamp utszában állítódott, valamint azok is mellyek Fontainebleau-ban vóltak, nem tsak be vagynak zárva, hanem több személyek, kik beiratták magokat, 's maradásoknak bizonyos helyét adni nem tudták, be is fogattattak. Romarino illyen környűlállások között, természetesen viszszahúzta magát, a' nélkül mindazonáltal,

hogy a' felpénz gyanánt kapott 50,000 frankot eddig vissza adta vólna."

Ugyan azon Újság írja Augustus 28-dikán: „Dumarc Major, némelly tudósíttások szerént Marek nevezet alatt Párisból Belgiomba útazott, onnan pedig Német Országba fog menni. A' Párisi felvigyázó hivataltól, mint kereskedő szerzett magának útazó levelet; Brüsselben az idegen Legio tisztjeivel kíván öszveköttetésbe jőni; onnan a' hanoverai földön által Breman keresztül Hamburgba szándékozik, a' hol további rendeléseket fog venni.

Nagy Britannia.

A' Király Collins Gyenesnek, azon matróznak, a' ki ő Felsége élete ellen töreke dett, megkegyelmezett, a' halálos büntetést, mellynek minden irtóztató módokat elkövetve kell vala történnie, örökös fogsággal váltva fel.

A' Globe előadása szerént Aug. 24-ikén 170 ember szállott Man ezredes és Dewis Kapitány vezérlések alatt gőzhajókra, hogy Dom Pedro seregéhez tsatolják magokat.

A'Bathi Herald tudósítása szerént, azon város környékében éppen ollyan eset történt a' dézma dolgában, mint a' millyenek megszokottak Irlandban; a' tartozásért elfoglalt marhákat itt sem lehetett elkótyavetyélni.

Több levelek adják Sir Ch. Wetherell nevében azt a' nyilatkoztatást, hogy alaptalan légyen azon híresztelés, mintha ő magát a' Parlamentomi tanátskozásokból jövendőre kiakarná vonni.

Birminghamban a' reform örömére ünneplést tartottak; de ezen alkalmatossággal Attwood úr azt nyilatkoztatta, hogy a' bill nem tökéletes; ez még vissza nem adja a' népnek a' Constitutio szerént őtet illető teljes szabadságot, sőtt még tsak azt sem bátorságosíttja, hogy azt megfogja nyerni a' nép a' mit most ígértek neki. Biztatta a' jelenvoltakat mindazáltal, hogy a' jövő parlamentomban ezt bizonyosan megfogják adni, és pedig annak mindjárt az elején: továbbá reményleni azt is, hogy a' parlamentomnak három esztendőkig tartását illető nehéz kérdés, a' sors vonással együtt, mind a' nép javára fognak elhatároztatni: annyival inkább pedig, hogy ez utolsóra nézve magok a' Ministerek hagyták nyiltan az útat.

A' Sun mondja: Nem átalánosan ösmért dolog, hogy a' frantzia Országlás kész vala a' portugalli constitutionálistáknak sokkal több segedelmet adni, mint a'mennyit adott; hanem bizonyos alku ereje szerént, melly Lord Palmerston és Sebastiani Grlis között történt, a' ki ez által azt reménylette, hogy a' Belgiomi kérdések elvégződését siettetni fogja, a' portugalli kérdés elhatározásának teljesen az angoly kezek között kelle maradni, úgy mindazáltal, hogyha az angoly kormány felfogná a' frantzia Országlást szóllítani, ez magát vissza ne vonhassa. Ezen alkunak következésében Dom Pedro nem nagy segéllést kapott Frantzia Országtól, kapott mindazáltal koronként biztatásokat, hogy a' frantzia Kabinet nagyon hajlandó java előmozdítására, 's óhajtja is, hogy az angoly Kormány többet tegyen a' constitutionalisták elősegéllésére. Marquis Palmella nem mulasztott el semmit Lord Palmerstonnal tartott értekezéseiben előadni D. Pedronak ezen Országhoz való igazaiból; kinyilatkoztatta azt is, hogy Frantzia Ország kész vala, ha a' Nagy Britannia iránt tartozó illendőséget szeme előtt nem tartja vala, a' Constitutio ügyében sokkal többet tenni. Ezek szerént, ha minden kívánatait meg nem nyerte is a' Marquis Lord Palmerstonnál; küldettetésének átalános tzélját el nem hibázta.

A' Standard mint bizonyosat állítja, hogy D. Pedro részére 64 ágyús linea hajó vásároltatott, és hogy a' rekrutirozás mind itt (Londonban) mind Párisban a' legna-

gyobb törekedéssel folytattatik. Rövid időn Oporto alá fog szállíttódni 800—1000 lovag, a' kik között sok Lengyelek vannak. Aug. 27-dikén egész nap a' batteriákon kiszegezett ágyúkat szemlélgette D. Pedro; innen (Oportóból) bizonyos író azt állítja, hogy ezen hely megvehetetlen légyen; de ide tehetjük, hogy az erősségét rövid nap kísértetbe fogják venni. Oporto megerősíttését két línea teszi, mellyeknek védelmekre 10—12 száz ember elégséges. A' külső línea Marcellos templomnál kezdődve a' Douronál a' tenger felé Villárig ugyantsak a' folyónál végződik: a' belső pedig a' tulajdonképpen való várost kerítti be.

Frantzia Ország.

A' Marseilli újság Aug. 21-dikén: „Bonaparte Luciánnak eggyik fija, ki valamelly kereskedő hajón Görög Országba útazott, szerentsétlenül életét vesztette. Ezen fiatal ember egészen megelégedettnek látszott, és semmi oka sem vólt arra hogy megfossza magát életétől; azomban a' Kapitány szobájában, hol magányosan vólt, egy pisztoly lövés által megöletve találták; történetből-e vagy szántszándékkal ölte meg magát? nem tudni. A' Kapitány a' holttestet égett borral tőlt hordóba helyheztetvén, Navarinba érve, viselt rangjához, 's nevéhez illő pompával temetteté-el."

A' Moniteur jelentése szerént Moulinsban Aug. 23-dikán igen kedvetlen eset adta magát elő: Schonen úr t. i. Páris városának Országgyűlési-Követje, a' Nemzeti őrsereg 9-dik legiójának ezredes Kapitánya, egy a' legnagyobb tiszteletre méltó hivatalos személyek, 's azon polgárok közül, kik a' szabadság, 's a' Juliusi revolutio iránt magoknak legtöbb érdemet szereztek, — a' nép által, útazó kotsijában megtámadtatván, nem tsak a' leggorombább gyaláztatásoknak, hanem személyes sérelmeknek is ki vólt téve, számtalan szitkok, 's eme' kiáltozások között: A' lámpásfára véle! testi megbántatásokkal is illettetett. A' városi tisztviselőség azomban mindjárt vi'sgálatot rendelt a' tett szerzői ellen, 's azokat ki tudván, eggyikét a' legvétkesebbek közül be is fogatta. A' Gazette de Françe úgy említi ezen történetet, mint annak bizonyságát, hogy az ollyan személyek, kik, indítói lévén a' revolutiónak, annak kifejlését később akadályoztatni kivánják, önnön magok lesznek munkájoknak áldozativá.

A' Párisi esküdtek törvényszéke előtt Aug. 27-dikén kezdődött el a' St. Simonisták ellen indított pör. Az ezen felekezethez szitók reggeli 8 órakor hagyták el Menilmontanti lakóhelyeket, 's a' kivántsiságból öszvesereglett temérdek nép között, napkeleti öltözetben, vallásos énekeket énekelve az ítélőszék elejébe mentek. A' pörnek mindazonáltal az nap nem lett vége, hanem más napra halasztódott; a' mikor az esküdtek harmadfél arányi tanátskozás után vétkeseknek ítélték a' bevádoltakat; 's Enfantint, Duveyriert, és Chevaliert egy esztendei fogságra és 100 fr. pénzbeli büntetésre; Rodriguezt, 's Barraultot pedig 50 fr. büntetésre kárhoztatták. Meghatározta egyszer'smind a' törvényszék, hogy a' Simoniták egyesülete szétoszlattatik. — Enfantin atya igen nyugodtan hallgatta végig az ítéletet, 's fiait arra intette, hogy ezen új üldöztetést egész elszánással szenvedjék.

Ugyan azon törvényszék Aug. 28-kán Viennot urat, a' Corsair nevű újságlevélnek szerkeztetőjét, ki azzal vádoltatott, hogy a' népet az Országló szék ellen fel akarta ingerleni, 's a' Politzia-Praefectusait gyalázattal illette, egy órai tanátskozás után vétkesnek ösmervén, hat hónapi fogságra, 's 10,000 fr. pénzbeli büntetésre kárhoztatta. Másnap Paulin urat, a' Nationalnak szerkeztetőjét, 's ugyan annak nyomtatóját Hingray urat a' vád alól, felmentette:

a' palota tele vólt nézőkkel, 's azok között Lafayette Grlis, Corcelles és Carel urak.

A' Messager előadása szerént Károly Braunschweigi Hg, több törvénytudót szóllított fel, hogy adják véleményjeket, mennyiben van az Országlásnak hatalma őtet Párisból és a' frantzia földről ki tiltani. — Más részről pedig bizonyosnak mondják hogy a' diplomatiai testhez tartozandó tagok, új lépéseket tettek, hogy az ezen tekintetben adott rendelés vissza ne vonattassék. Klindworth úrnak, a' Braunschweigi Státus Ministernek előadása Károly Hg Braunschweigi Ex-uralkodó ellen, a' mint beszéllették előbb, mára (Aug. 29.) volt határozva az első Ház elejébe; de utóbb, jövő Péntekre halasztódott.

Bizonyos Journál tudni akarja, hogy a' tengeri Minister, Bresten keresztül tudósíttást kapott volna, hogy D. Pedro azon ponton áll, hogy elfogattassék 's Don Miguel kezébe adattassék: erre való nézve azt határozta a' Ministerium, hogy a' portugalli partoknál álló Frantzia hadierő egy linea hajóval, és két fregatával szaporíttassék.

Portugallia.

Londonba Aug. 25-dikén érkezett tudósítások szerént Dom Miguel hajósserege ugyan azon hónap 18-dikán visszatért Lizabonába. A' Times e' felől illyen irást közöl Falmouthból Aug. 23-ikán. „Éppen most jött Lizabonából, 's Oportóból Columbia gőzhajó, melly bizonyos tekintetben fontos tudósítást hozott magával, t. i. Dom Miguel flottájának a' Tájóba lett visszatérte felől, hova az, a' gőzhajó elindúlása napján, Aug. 18-ikén be is ereszkedett szerentsésen. — Lizabonában tsendességben vólt minden, 's nem is vólt ok tartani tőle, hogy a' nép külső sugarlások által ellentállásra indittatnék; mert minden külföldi hajóknak meg vagyon tiltva a' portugalli kikötőkbe való bemenetel Dom Miguel ezen rendelése által tulajdonképpen azt vitte véghez, a' mit Sartorius Admiralis tenni szándékozott, t. i. magamagát elzárta. — Eggy útazó ki az említett gőzhajón útazott ezt irja: A' gőzhajó Aug. 14-dikén éjfélkor ért Oportó elejébe, ottan Stag Angoly fregattával értekezett, 's reggelre, a' mikor Dom Miguel hajósserege egészen Oportó előtt állott, ismét szélnek ereszté vitorláit. A' két flotta között történt tsatáról azt irja az útazó, hogy Dom Miguel hajósserege Aug. 10-kén estvéli tizedfél órakor minteggy 40 angoly mérföldre vólt a' partoktól. Sartorius Admiralis észrevévén hogy Dourahinda 44 ágyús fregatta kevessé távolabb állott a' flottától, azonnal ellene indúlt a'beli szándékkal, hogy a' többi hajóktól elszakassza: de amaz azon pillantásban megfordúlt, 's Dom Joao VI. líniahajó megé rejtette magát. Sartorius ekkor a' líniahajó hátulja mellett elvitorlázván, menés közben minden ágyúit kisüttette reája; erre sebesen átszökvén annak oldala mellett Dona Maria briggel eggyütt a' nagy hajó előrésze elejbe állott. Most támadt a' hajók között viadal, mellyben Sartorius Admiralis hajóját eggy golyóbis érvén a' nagy árbotz vitorla rúdját leütötte, de egyéb kárt nem okozott. Eggy másik golyobis a' hajó tetejére esett, két embert megölt, 's hármat megsebesített. Sartorius félvén hogy a' setétben az ellenséges hajó helyett a' mellette álló Dona Mariát találja meglövöldözni, 10 óra után három negyedkor végét szakasztotta az ütközetnek. Másnap reggel vette tsak észre, hogy a' Dom Joao elvesztette nagy árbotzfáját. Az azon hartzolók közül megölettek, 's megsebesültek száma nem vólt még tudva. — Egy tudósitás 100-ra teszi az elestek, 50-re a' megsebesültek számát. — Dom Miguel flottája szorosan eggyüve tartott, a' kis hajók mindnyájan öszveseregelvén a' Dom Joao körűl. A' matrózok kotlós tyúkhoz

hasonlították, melly a' szárnya alatt védelmet kereső tsirkékkel körül vagyon véve. Az világos, hogy Sartoriustól igen félnek; különbben egy illyszerfeletti elsőbbség mellett nem elégedtek vólna meg tsupán magok védelmezésével. Aug 14-dikén Dom Miguel hajóhada az Oportói sorompó előtt állott, 's mivel másnap a' szél letsillapodott, Sartorius a' gőzhajó által kívánta hadihajóját vontattatni, hogy ellenségével szembe száljon; azomban minekelőtte azt elérte vólna jó éjszakkeleti szél kezdett fújni, a' mi Dom Miguel hajósseregének módot nyújtott az eltakarodásra. Sartorius ugyan azonnal utánna indúlt, de mindég a' szél menetelével tartott a' partok, 's az ellenséges flotta között. Aug. 17-dikén estve 7 órakor ért Dom Miguel serege a' Cascaesi öbölbe, 's másnap a' Paço dos Arcosi öbölben — a' Tájó torkolatjánál — vasmatskát hányt. Visszamenetelének okául az élelem fogyatkozását adják; de mivel Aug. 2-dikán egész hónapra való eleséggel indúlt ki Lizabonából, 's tsak fél hónapig vólt a' tengeren, látni való, hogy az előadott ok, tsak mentségül szolgál. Sartorius Aug. 17-dikén Oportó előtt hányt vasmatskát, hogy fris vizet, 's erősítéseket vegyen magához. — A' száraz földi seregek állapotja felől semmi újabb hírek sem vóltak; a' hadisereg jó indúlatban vólt. Briton fregatta Aug. 18-dikán elhagyá Cascaest hogy az Angliába visszatérő Stag fregattát Oportóban felváltsa."

A' Morning Herald Oportóból ezen irományt közli Aug. 18 dikáról: „A' Ponte-Ferreira, vagy is Vallonga előtt történt ütközet után, még egyszer kerűlt tsatára a' seregek közt a' dolog, 's ez Dom Pedro részére rosszúl ütött ki. Aug. 7-dikén 4500 emberVillaflor vezérlése alatt SantoRedondonál, a' mint mondják Povoasnak 7000 *) főből állló seregét támadta meg. Elejénte jól viselték magokat Dom Pedro katonái, 's az ellenséget háromszor kiverték állásából; de egy vadász Kapitány, árulásból-e vagy gyávaságból? visszavonúlásra adatott jelt, 's ekkor minden futásnak eredt, Villanova felé, még pedig nagy veszteséggel; szerentsére a' Miguelisták nem messzire űzték a' sereget, különbben azt egészen elvághatták, 's talám Oportóba is benyomulhattak volna. Dom Pedro ezen eset által igen le van verettetve, nemtsak erköltsi, hanem testi képpen is. A' Kapitányt a' hadi tanáts halálra ítélte, Dom Pedro mindazáltal megkegyelmezett néki; de megbetstelenitve kizárá szolgálatjából. Ez azomban nem teszi jóvá azon rossz következéseket, mellyeket a' visszavonúlás húzott maga után, melly t. i. arra kénszeritette Dom Pedrót, hogy a' város ágyúi között keressen magának menedéket. Most munkálódásait egy órányi távolságra sem terjeszthetti ki Oportótól. — Aug 19-dikéről: „A' Lizabonából jött gőzhajó megérkezett, semmi új történet sem adta magát elő. Hare ezredes Dom Pedro hadi-szállásan van, hihetőképpen mint hadi levelezője Kormányszékünknek."

*) Maga Povoas hivatalos jelentésében 9000-re teszi.

Német Alföld.

A' Brüsseli újság adta Aug. 28-dikán, hogy előtte való nap hosszas eggyütt értekezést tartottak az angoly és frantzi követek a' külső dolgokra ügyelő Ministeriummal. — Brouckere Károly úr is éppen tegnap tartott hosszú beszélgetést a' Királlyal. Mint bizonyosat beszéllik, hogy Ő Felsége önként kínálta meg az Ex-Ministert a' Kintstár kormányozásával; de ez azt el nem fogadta. Erre a' Király ezt kérdezte, hogy: Igaz-é hogy Brouckere úr Gendebien 's más Oppositiohoz tartozó urakkal egyesületbe lépett az Országlás ellen? Mellyre Brouckere úr ekként felelt volna: Ha vagyon is illy szövetkezés, az ne idegeníttse Felségedet, és addig ne féljen míg ollyan férfiaktól van körül véve, a' kik készek az

Országot veszedelembe dönteni. Ellent nem állván e' nyilt szivű kemény felelet, Brouckere urat az nap táblájához hívta Ő Felsége; melly annak nyilvánságos bizonysága, hogy ő szereti az állhatatos charakterű embereket.

Török Birodalom.

Konstantinápolyból Aug. 8-dikán. Azon ígéretemhez képest, melly szerént fogadást tettem, hogy az itt tapasztalandókról egyenes tudósíttást adok, el nem múlaszthatom az itteni ujság leveleket megemlítteni, mellyeket a' Nagy úr a' nép felvilágosíttására rendelt. A' szándék szent, tsak hogy, ha ezen újság leveleknek igazán az a' határoztatások, hogy az átalános felvilágosodásra valamit tegyenek, úgy el kellene az ő dagályos előadásoknak enyészni 's ezen fent, a' levegőben héjázó, tsupa persa és arab szóllás módok helyébe, egyszerü, természetes, a' török nyelv járással jobban eggyező mondásoknak kellene lépni: hogy így az Ottomani Birodalomban legalább azok, a' kik olvasni tudnak, a' kiknek a' számok úgy sem sok, ezen Journálból valamelly épűlést vegyenek. Úgy a' mint ezen levelek most vannak írva, egész Konstantinápolyban 60, legfeljebb 80 személy érti; minden Tartományokat eggyüve véve ha még egyszer ennyire tesszük a' számot, mindent kimerítettünk; minthogy a' ki a' persa és arab nyelveket alaposan nem érti, ezen levelekből azt sem veheti ki: miről vagyon a' beszéd. Egyébaránt, nagyon megtsalná az magát a' ki azt vélné, hogy én átalános kárhoztatója vagyok a' nyelv szépíttésnek; tsak azt mondom, hogy az újságlevél, ha ugyan Néptaníttóvá akar lenni, ollyan népnek a' taníttójává, a' mellynek szokott nyelve igen igen ritkán vesz fel költsönözést, ezen külföldi 's idegen írásmódot átalánosan kerűlje. A' — mi a' tábori történeteket illeti, itt most azt beszéllik, hogy az egyiptomi táborból sok tiszt ment által a' Szultánéba, 's ezen szökevények azt állítják, hogy az egész egyiptomi tábor olly hiedelemben légyen, hogy a' Nagyúr tábora tsak a' pártoskodó Basák, nem pedig azoknak népeik ellen légyen intézve. Ha ez igaz volna úgy Mehemed Ali állapotja nagyon tsiklandós; mivel az, akár kinek is a' szemébe ötlő első tekintetre, hogy ő ellensége a' Nagyúrnak: én azonban a' valló vagyok, hogy amaz előadást tsak az által szököttek költötték, hogy az által magoknak annál kedvesebb fogadtatást eszközöljenek. Egész esztendő telt el mióta Ibrahim Basa Syriát haddal meg támadta az ő Uralkodójának akaratja ellen, és azt folyvást foglalgattja, hogy hogy esnék az, hogy azt egyedűl az egyiptomi tábor tisztjei 's népei ne tudnák? Elejénte lehetett az a' tsalódás, hogy Acret a' Nagyúr parantsolatjára fogja Ibrahim ostrom alá; de már Januárius óta tudják azt még a' gyermekek is Egyiptomban, hogy az ő Basájok fiával eggyütt a' Nagyúr átka alatta vagyon, de a' Mekkai Sherif magát Ibrahim részére nyilatkoztatta.

Konstantinápolyból Aug. 10-dikén. Syriából folyvást nyugtalaníttó híreket veszünk; Hussein Basa Jul. 10-dikén egész Aleppóig nyomúlt előre, hanem az Egyiptomiaknak közeledéssekre ismét Antiochiaig vonúlt vissza; erre, a' mint mondják, Aleppót az Egyiptomiak teljesen megrakták fegyvereseikkel. (folyt. köv.)

LEGÚJABB HIREK.

Oportóból Londonba Aug. 19-kéről azon hir érkezett, hogy a' D. Miguel haditanátsa Oporto meg nem támadását határozta még most el. — A' Moniteur e' f. hónap első napjáról közli, hogy a' Francziák Királyja a' legjobb egésségben van, és igy a' betegsége felől terjesztett hiresztelések nem igazak. — Az angol király a' Susexi herczeggel meg békélt.

(Hasznos Mulatságok 21. Szám. ½ árkus Hirdetés)

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Jelentés.

(1) A' Pesti tudományok királyi magyar egyeteménél lévő gyakorló korházaknak számára megkivántatnak: a) mintegy 1192 rőf, legalább $\frac{5}{4}$ szélességű, középszerű, jó, és erős ingekre, törülközőkre, lepedőkre 's a' t. való úgy nevezett házi vászony; — b) 262 $\frac{1}{2}$ rőf kék nyomtatott vászony háló ruhákra, és vánkosokra való, — c) 212 rőf részszerént ezüst szinű, részszerént fehér barchet béllésnek, és háló köntösöknek, — végre d) 80 rőf szalma zsákoknak való vastagabb vászony. Ezen elő számlált vászony nemeknek szolgáltatása arra fog bizattatni, a' ki azokat a' legjobb minéműségben, és leg óltsóbb áron magára felvállalya. E' végre folyó October hónapnak 4-dik napján délutáni 4 órakor a' pesti királyi fő oskolák orvosi karának épületében a' Hatvani utszában lévő úgy nevezett Jesuita házban, nyilvánságos kótya vetye fog tartatni, mellyre mind azok, a' kik az emlitett vászonybéli szereknek szolgáltatását felvállalni kivánják, ezennel meghivattatnak úgy, hogy magokkal egyszer 'smind a' kiválasztás végett, a' fentebbi vásznoknak nemeiből mustrákat is hozni ne terheltessenek. Pesten September 11-dikén 1832.

Hirdetés.

(1) Izsákon e' folyó 1832-dik eszt. Sz. Mihály hava 26-dik napján Tsns Pest Vármegye k. rendelésénél fogva Ns Csernus György úrnak több 100 mérőket tevő kétszeres búzája, árpa, zab, köles, és kukoritza gabonája; 70 ölet tevő igen jó féle szénája, ugyan annyi tavaszi és őszi szalmája; igen szép fajtájú nagyobb számú jármos ökrei, tartanivaló szarvas marhái, méneses lovai, jószőrű juhai, hízott sertései, és mindenféle gazdasághoz tartozó eszközei, árverés útján készpénzbeli fizetés mellett a' többet igérőknek elfognak adattatni, a' kiknek kedvek lészen a' fent említett jószágokból valamit venni, a' fent írt napon és helyen leendő megjelenésre ezennel meghivattatnak.

Makkoltatás kibéreltetése.

(2) Kecskeméti Uradalom Erdei Kormánya részéről ezennel köz hirül tétetik: hogy Pest Vgyében fekvő Vatsi Pusztában (melly Pesttől hét mértföldnyire Örkénnyel határozva fekszik) lévő 1200 hold terjedésü Tölgyes Erdőben, ez idén bőven termett makk folyó esztendei Sz. Mihály hava 24-dik napján dél előtti 11 órakor ott helyben a' Jáger házánál közönséges árverés utján ki fog béreltetni. Melly időre a' ki bérleni kivánók ezennel meg hivattatnak.

Második Félesztendő.

Hirdetés.

(1) Az e' végre ki neveztetett úri széki kiküldöttség által köz tudományra tétetik, hogy a' Nemes Hengelmüller Mihály birói zár alatt lévő garmadához tartozó 421 darab jármas ökrök — Szekerek — Ekék — 's egyéb gazdasági eszközök — 589 nemesitett Birka kosok, és 25 darab külömbféle idejü Bikák, egy arabs Ménlo, 's ugyan attól származott egy más fiatal mén, 10 darabb szekérbéli lovak, és 8 darab három, négy esztendős mén lovak; marha gyógy szerek, — Kováts — 's kerekjártó mesterséghez kivántató szerszámok; Juh tenyésztéshez, és életes tárhoz tartozó eszközök — a' következő September hónap 24. 25. 26. 27. és 28. napjain a' Tettes Arad vármegyében kebelezett Megyesi Cameralis Pusztán, az árverés utján a' legtöbbet igérőknek, kész pénz fizetés mellett el fognak adattatni; a' venni kivánók tehát a' nevezett helyre hivattatnak meg.

Hirdetése a' Ts. kir. priv. Tűzi és mindenféle Vízi Készületek pesti Fabrikájának. Késszen találtatnak:

1-ször. Hordozható fetskendezők.

a.) Egy úgy nevezett köböl fetskendező, melly 3 akó vizet, tart és könnyen hordozható, mellyből a' szükség esetében egy 12 esztendős gyermek is jól alkalmaztatott forgatható vizi tső által, minden irányban kilökheti, úgy, hogy 4 minuta alatt 3 akót egy emeletű ház magosságra kifetskendezhet, 28 for. p. p.

b.) Egy hordozható fetskendező, négy szegletű almáriommal, melly belől rézzel van bélelve, kivülről pedig vassal jól kiverve, egy vizi saruval, és forgatható vízitsővel, mellyen angoly készületű értz srófok vannak, és a' melly 4 minuta alatt 3 ember erejének nyomása által 4 akó vizet 10 öl magosságra kifetzkendez, kerül 80 forint huszasokban.

c.) Egy hordozható 5 akós, és egyszerű nyomószerrel, 's négy kerekű vasas kotsival 300 for. V. Cz.

II-szor. Kotsifetskendezők, kettős nyomó eszközzel

Ezen fetskendezők a' vizoszlopot szakadatlanul illy arányban lökik-ki:

Ára huszasokban.

Akó száma	Idő	A' kilökött víz' mennyisége	Magasság	ára fl.	kr.
6 akót tartó	4 minuta alatt	6 akó vizet	12 ölre	200	—
8 detto	4 detto	8 detto	14 detto	220	—
10 detto	4 detto	10 detto	16 detto	240	—
12 detto	4 detto	12 detto	18 detto	260	—
14 detto	4 detto	14 detto	22 detto	300	—
16 detto	4 detto	16 detto	24 detto	340	—

N. Remekházy Károly,

Tulajdonosa a' Ts. K. priv tüzojtó és viz szivárogtató készületek Fabrikájának. Pesten az Országúton Nro 647 tulajdon házában.

Kosok eladása.

(3) Titt. Kempelen Familiának ismeretes birka nyájából 200 darab fiatal hágó kosok a' legillendőbb áron adattatnak el Pázmándon Sz. Fejér Vármegyében a' Posta úttól nem messze Nyéknek szomszédságában.

Hirdetés.

(2) A' Nagy Mélt. kir. Magyar udvari kamara rendeléséhez képest, az Arad-Modenai kir. kam. Uradalom részéről köz hirré tétettetik, hogy az érdeklett Uradalom Pusztáiban, 's azoknak Osztályjaiban, és pedig

1-ször az egész Medgyesi Pusztán, melly		10,315	holdat tészen
2-szor a' Bodzási Puszta		6,560	— —
3-szor a' Bánhegyesi Pusztának 2-dik Osztályjában		2,302 $\frac{502}{...}$	—
ugyan annak 4-dik Osztályjában		1,508	— —
4-szer a' Földvári Pusztának 3-dik Osztályjából		2,317	— —
annak 4-dik Osztályjából		2,430	holdak, f. e.

Sept. 20-dikán a' szokott reggeli órákon Aradon a' Praefectusi Lakásban nyilvánságosan tartandó árverés útján, egymás után következendő két esztendőre, úgymint 1833-diki Aprilis 25-dikéről 1835-diki Aprilis 24-dikéig, a' leg többet ígérőknek fognak árendába adattatni.

Tessék az árendálni kívánóknak ezek végett, illendő bánatpénzzel 's egyéb aránt is vagyonosságokat kimutató bizonyittásokkal felkészűlve, ezen árverésen megjelenni; az árenda feltételeit előre is meg lehet látni az Aradi kam. Praefectusi Hivatal kantzelláriájában. Költ Budán Aug. 31-dikén 1832.

Hirdetés

(2) Ns Abaúj Vármegyében Kassa, és Miskoltz városok közt helyheztetett Bodokő. — Várallya nevű Uradalomban árverés útján a' többet ígérőnek árendába adódni fognak és pedig e' folyó esztendő October 15-dik napján e' következendők 1-ször Bodokő-Várallya mező városnak Újfalu, és Arka Helységeknek, azon kivűl Tuzsa nevű szőlőikről bor dézsma, és az élet dézsma is, melly számosabb telkes földekről szedődik. 2-szor A' fent nevezett helyeken négy, és Hegyallya felé vezető ország úton ötödik korcsmában mindenféle ital mérés, étel, zab, és széna árulás hozzájok való földekkel, és rétekkel eggyütt. 3-szor Bodokő-Várallyán csinos lakó, ser, és pálinka ház, valamint Arkán-is, csürrel, és más jó állapotban lévő gazdaságos épületekkel. 4-szer Mind a' három helyen mészárszék lakó házakkal, és hozzájok tartozandó földekkel. 5-ször Három jó karba lévő malom. Ezen árendának feltételeit addig is az Uradalmi Tisztartóságnál meg lehet bővebben tudni; és a' kijelelt napon reggeli 9 órakor a' Tisztartó házánál árverés alkalmával olvasni.

)(o)(

Hizott marhák' legelője eránt.

Pesti vásárok körül.

(2) T. Pest Vármegyében Gyálhoz fél mértföldre eső Pótharaszti puszta, mellyet a' Csongrádról Pestre jövő nagy országút hasít, sokkal ösméretesebb kövér és hasznos füvű tágas legelőjéről; számos és kifogyhatatlan jó vizű kútjairól, usztató tavairól; nyárban szellőző egyes élőfáiról; ősszel a' hideg szél ellen való ligetes enyhelyeiről; vendégfogadója alkalmasságáról, 's mind ezeknek ócsóságáról, mintsem hogy eléggé lehetne ajánlani. Azoknak tehát, kik folyó 1832. esztendei novemberi pesti vásárra hajtandó hízott marhájikat pihentetni, 's ezután neki telve a' vásárra kiállíttatni kivánnák, jelentetik: hogy e' folyó 1832. esztendei October 28. napjától kezdve, November 5-dig napjáig, és igy 8 egész napokon egy darab marhától többet nem fizetnek, mint 4 xrt. váltó czédulában. — Ezenkivül ha netalán a' marha takarmányra szorúlna, lehetkapni igen jutalmas árron legjobb minéműségű 's takarású idei szénát, akár öl akár mázsa számra; sőtt tavasz szalmát, 's kukoricza szárat, vagy őszi szalmát is nagy mennyiségben. — A' vendégfogadóban pedig mindent meghatározott 's legjutalmasb árron: mellyekről szólló hirdetések, minden országútban lévő vendégfogadóban ki lesznek függesztve. — Mi illeti végre a' tökélletes bátorságot, melly ellen még eddig panasz nem vala, ez eránt a' kivánandó kezesség megtétetik. —

Ide lehet a' marhákat hajtatni, Kecskemétről, Lajosin, Vacson és Vatyán által — Szolnokból, Pilisen 's Nyáregyházán által: Nagy Kőrösről pedig az országúton, mellyhez mind a' Kecskemétről mind a' Szolnokból Pestre jövő Országutak oldalvást csak félmértföldre esnek.

Jövő 1833. 's utána következő esztendőkben, mi fog 24 órára Junius, Julius, Augustus, September és October hónapokban legelőbér fejében kivántatni; meg láthatni ugyan az újság levelekben is, de ezenkivül még a' Szolnoki 's Czibakházi hidaknál; a' Szentes — Csongrádi révben: és Kecskeméttől 2 mértfölddel Pest felé eső Lajosi Korcsmában, és más országutakban lévő vendégfogadókban is.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse September 7-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	$87\frac{4}{5}$ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező $2\frac{1}{2}$ pCentes	$47\frac{1}{4}$ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	$179\frac{3}{4}$ —	Bank Actiáké	$1140\frac{2}{5}$ —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Sept. 6-dikán	6 Láb, 8 Hüv. 9 Von.	— 10-dikén	5 Láb, 4 Hüv. 6 Von.
— 7-dikén	6 Láb, 3 Hüv. 6 Von.	— 11-dikén	5 Láb, 2 Hüv. 0 Von.
— 8 dikán	6 Láb, 0 Hüv. 0 Von.	— 12-dikén	5 Láb, 1 Hüv. 0 Von.
— 9-dikén	5 Láb, 9 Hüv. 0 Von.		

A' Gabonának Pesti piatzi ára September 11-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 40	6 —	5 — 20	Zab	1 — 36	1 — 32	1 — 30
Kétszeres	4 — 40	4 — 20	4 —	Kukoritza	3 — 20	3 — 10	3 —
Rozs	2 — 44	2 — 40	2 — 30	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 40	2 — 30	2 — 20	Köles	—	—	—

22. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Fösvény.

M'ért hordassz terhet? mert hogy terhet viszel, azt tsak
Hinned kell; ha arany nyomja is a' te nyakad.
Terhet azért hordassz mások láttára, hogy öszvér
Ként, bort víve, magad rossz potsolyából igyál.

PESTEN *Szombaton* Sz. Mihály Hava 15 dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Sok, és fontos tárgyakat hagyott az ősök kora Ferentz ditső századjának kivívásra és végre hajtásra: eggyike ennek a' Duna regulázása; melly ha kívánt véget érhet, felszámlálhatatlan lészen azon haszon, mellyet mind átaljában a' Hazára, mind eggyenként ennek lakóira fog árasztani. Ns Posony Vgyének Rendei f. hónap 10-dikén Közgyűlésseket e' nagy tárgyon kezdették; másokat is foglalatoskodtat ez, úgy hogy, örvendező lélekkel várhatjuk ezen eggyesült igyekezetnek hathatós foganatját.

Egerből, Sz. Mihály hava 11-dikén. Azon borzasztó veszedelemnek szerentsés elhárításáért, melly Ő Felsége ifjabb Királyunk tisztelve szeretett személlyét közelebbről fenyegette, tegnap tartatott itten a' Patriarcha Egri Érsek Felső-Előri Pyrker János László Ő Excja által, az egész Megyébe rendelt hálaadó isteni tisztelet, mellyet maga a' szeretett Fő Pásztor, a' leg fényesebb szertartással végzett a' Ns Vármegye, katonai- városi Tanáts minden Klastrombéli Tagoknak és számos nép jelenlétekben. A' midőn a' „Téged Isten ditsérűnk" lelket emelő ének hallatszott, minden jelenlévők örömmel eltelve kaptsolták egybe hálaadó érzéseiket, áldván a' Mindenhatót, a' ki a' legundokabb vétket megtörténni nem engedte. Délben fényes ebéddel vendéglé meg a' Nagymélt. Patr. Érsek a' fent említett Törvényhatóságokat.

Nagy Méltóságú Erdődi Gróf Pálffy Fidelis úr Ő Excja, Vöröskőnek örökös ura, Magyar Ország Tárnok Mestere, mult hónap 30 dikán nevezte ki Pacséri Szutsits Jósef urat, a' Mgos kir. Itélő Tábla Assessorát Vice Tárnok mesterré.

Második közlés.

a' magyar tudós társaságnak most folyt nagy gyűléséről.

I. September első napján az 5dik ülésben szavazatok többsége, a' törvénytudomány osztályába 2dik vidéki rendes taggá választotta

Stettner Györgyöt, ns Torna Vármegye Táblabíráját 's a' Pápai Collegiumban törvények professorát.

II. Az Igazgató tanácsnak a' nagy gyülés ezen munkákat ajánlotta kinyomtattatás végett:

1. Göthe Iphigeniája, for. Kis János rendes tag, ötös jambusokban.
2. Horatius levelei, Kis Jánostól alexander versekben. Wieland magyarázó jegyzéseivel Kazinczy Ferenctől.
3. Molliereből l' école des femmes fordítása Árvay Gergelytől hatos jambusokban.

4. Olasz magyar grammatika. Irta Császár Ferencz levelező tag.
5. Nota Albert vígjátékának II filosofo celibe fordítása, Császár Ferencztől.

Ezekre az Igazgató tanács September 3d és 9diken tartott ülésében tisztelő jutalmat és kiadásukhoz költséget rendelt. A' 1. 3. 5. pont alatt lévők azon színjátékok közül valók, mellyek fordítására a' társaság kitkit felszóllított.

September 9d volt ülésében az Igazgató tanácsnak, a' történettudomány osztályába helybeli 3dik taggá neveztetett:

Luczenbacher János, hites Ügyvéd 's törvények Doctora.

Ugyan ezen említett ülésben rendelés költ, hogy az 1831ben leginkább kitünőnek ítélt munka, mellyről a' September 8d volt közülésben a' jelentés felolvastatott, u. m. Árpád költőjének, Horvát Endre pázmándi Plébános, ns Győr Várm. Táblabiró urnak, a' társaság rendes tagjának, a' 200 darab arany jutalom általadassék, a' mi meg is történt.

Hivatalosan tétetik egyszersmind közhirré, hogy mind az 1831ről szólló nyelvtudományi kérdésre jövő legjobb felelet irója száz darab aranyat kap jutalmul, mind a' philosophiaira érkező feleletek közül a' leginkább kielégítőé, 's így jár, az 1832re kitett históriai és mathesisi kérdés legügyesebb megfejtőjének is száz — száz darab arany. Eléadta már előre e' négy kérdést a' közülésben kiosztogatott nyomtatványok szerint ezen Ujság 21d száma, tudják abból a' felelni akarók mikorra mikép' és hová kell dolgozásaikat beküldeni: itt annál fogva még csak a' társaság alaprajza 16dik lapjának 's a' 37d és 38d rendszabásnak megolvasása ajánltatik tudomásul September 11d 1832.

Döbrentei Gábor m. k.
Titoknok.

Zágrábból, Sept. 4-dikén. Ő ts. kir. Felsége, néhai Benzek Gral Major úr halálával megüresült Eszéki Vár Kormányozóságot Nestor János úrnak arra lett kinevezésével méltóztatta kegyelmesen kipótolni. — Mult hónap 16-dikán tartotta Ns Körös Vgye tisztújíttó Székét Mgos Báro Bedekovits Lajos Fő Ispány úr elölülése alatt. Első Vice Ispánnyá választatott T. Zdenczay Miklós úr, eddig volt második V. Ispán; ennek székét Markovits Antal úr nyerte, eddig volt Fő Szolga Bíró. Zidarich János úr, eddig Levéltárnok, lett Fő-Jegyzővé; Második Jegyzővé Sugh György úr. T. Osegovich Imre Fő, Nemchich János második pénztárnok urak hívatalaikban megmaradtak. Középponti Fö Szolga Bíróvá Zdenczay Sándor, Podravinai Fő Szolga Bíróvá pedig Koritich Károly urak lettek; Fő Ügyvédő Fodróczy György, Második Ügyvédő Osegovich Imre urak lettek, választás által.

Budán, f. h. 1sőjén temettetett a' Várbeli templom sírboltjába, néhai Fő Tiszt. Klinger György Abbás úr holt teste; a' gyászos halotti kiséretet Mgos Sztankovits János Püspök úr vezette.

Pétsről, Sept 8 dikán. Folyó hónap 2-dikán végezte néhai Koller Jósef Nagy-Praepost és Kanonok úr, életének 87-dik Kanonokságának pedig 57 dik esztendejében munkás életét. A' miket mind maga végezett a' tudományok mezején, mind pedig azok iránt tett, a' kik e' tövises pályán futottak, felejthetetlenné teszik nevét, 's érdemei örökösök. Nyúgodjanak békével a' Jelesnek hamvai!

B é t s.

Folyó hónap 7 dikén közlötte teljes kiterjedésében a' Wiener Zeitung azon hivatalos előterjesztését az Enyésztő Biztosságnak, mellyet az Aug. 5-dikén nyújtott be Ő Felségének, folyó esztendei Aprilis utóljáig tett munkálatairól, mellyből kitetszik, hogy az általa elenyészett Státus adósságok mennyisége 315,379,053 for. 52 xr.

Stajer Országból írták Sept. 6-dikán: „Az ifjabb Felség életének veszedelemből történt megmentéséért, itt is átalános háladó áldozatok mennek a' Mindenható színe elejébe; annyiban talám még is különbböző leg más Tartományok örvendezéseitől, hogy itt a' vagyonosabb Polgárság pénzt gyűjtött a' szegénység számára; Barth Antal úr ts. k. Dohányszállíttó, egy vendégfogadóban 50 szegényt vendégelt meg; Rappersdorfer Mihály, Tanátsbeli úr, a' város kórházához tartozandókat, mind bőv ebéddel vendéglette; Szatzger Eugén polgári kereskedő 17-et; Dörfler úr, mészáros, 12-őt vendégeltek meg a' város szegényjei közűl, a' magok házaiknál." — Di tső peldák a' követésre, azokkal éreztetni az öröm édességét, a' kik különbben szűk helyheztetések miatt, talám kisírt szemekkel lézzengenének az örvendezők előtt.

Krakoi Szabad Társaság.

Krakó várossának igazgató Tanátsa Aug. 23-dikán a' következendő jelentést tétette közönségessé: „Egy jegyzék következésében, melly Zarzecki Státus Tanátsostól, mint Ő Fgének az Oroszok Császárjának, 's Lengyel Ország Királyának Residenssétől, 's Gral Consuljától f. h. 17-dikén eredt; közhirré teszi a' Tanáts, hogy a' legfőbb tsászári akarathoz képest Ő Hgsége Paskewitsch Hadi-Főkormányozó 's Varsói Hg, f. e. Octob. 13-dikát határozta az Austria Birodalomban mulató Volt Lengyel Tiszteknek, határnapúl a' visszatérésre."

Nagy Britannia.

A' Globe írja, hogy a' Sussexi Hg látogatására volt a' Királynak, melly által a' reform végett támadt egyenetlenség a' két testvér között, ismét elenyészett, a' mi közönséges örvendésre ád okot. — Londonból írják azt is hogy a' napokban a' Sussexi Hg előülése alatt nyilvánságos gyűlés fog a' portugalli űgy felett tartani, a' mi reménységet ád az expeditio barátjainak hogy az angoly buzgóságnak illy nyilvánságos bizonysága Portugalliában is felfogja a' még szunnyadozó lelket serkenteni.

Aug. 28-dikáról irják, hogy Marqvis Palmella másnap vissza kivánt Portugalliába útazni, a' hová amaz ösmeretes Evans ezredes is követni fogja őtet.

Frantzia Ország.

A' Király Aug. 29-dik napján elhagyta St. Cloudi lakását, 's Neuillybe tette által udvarát; ezen örvendetes eset alkalmatosságával a' város ki volt világosítva.

A' Frantzia Országban lévő Braziliai Consul azon rendelést vette Országlószékétől, hogy azon kitsapongások, lopások, 's gyilkosságok eltávoztatására, mellyeket Braziliának tengerparti városaiban kiváltképpen az oda sereglő idegenek követnekel, tétesse közönségessé az Országlószéknek a'beli rendelését hogy jövő 1833-diki Jan. 1-ső napjától kezdve, tsak ollyan kiköltözötteknek fog a' Braziliában leendő kiszállás megengedődni, kik a' Braziliai Consuloktól jó erköltseik, 's életmódjok felől hiteles bizonyság levelet fognak előmutathatni.

A' St. Simonisták az Esküdtek törvényszéke által hozott itélet ellen appelláltak.

Odillon Barrot úr Mühlhausenból, a' hol igen hidegen fogadtatott, reménység felett hamarább, úgymint Aug. 28 kán Lyonba érkezett, 's e' szerént a' fogadtatására tett ünnepies készületeket megelőzte. Aug. 30 dikán fényes vendégséget adtak tiszteletére Lyonban, mellyre az abban részt vett 500 személyen kivül a' környékből is nagy számú nézők sereglettek öszve.

Aug. 31-dikén 27-en haltak meg Párisban a' Cholerában. Az Orvosi jelentések szerént Martiusban, mikor a' betegség kiütött 90-en haltak meg; Aprilisban

12,723-an, Májusban 812-en; Jun.ban 868. Juliusban 2577-en; Augustusban 908 an, tehát öszvesen 17,978 an, kik közül tulajdon lakásaikban 10,990 en, a' kórházakban pedig 6988-an múltak ki.

Különbféle Frantzia tengerparti városokban Dom Pedro részére sok eszközök vétettetnek. Nantesben, és Cherbourgban 250 lovat vásároltak az expeditio számára; Bordeaux is ugyan annyit kiván az egyéb hadi szereken kivűl szállítani.

Német Alföld.

A' Courier adta Aug. 16 dikán: „A hosszasan húzódott belga kérdés valahára azon ponton áll, hogy végét érje, békességes elhatározódása által. Hágából, Amsterdamból 's Brüsselből érkező levelek egyenlő értelemmel adják ennek bizonyos voltat. A' hollandi Király meg eggyezett a' fő pontokban, t. i. az elválásban, a' neutralitásban, Belgiom függetlenségében 's ennek elkülönözött határaiban. Ezekhez teszik még azt is, hogy meg engedi Belgiomnak Holland földközi vizein a' szabad kereskedést, valamint azon utjain is, melylyek Limburgi birtokain keresztül Német Ország felé visznek. Végezetre mondják azt is, hogy elállott az adósságok tőkésítésétől is. Az Antwerpeni erősségből azonnal kivonják magokat az ott lévő seregei, mihelyest ezen békés Eggyezkedés költsönösen ki fog tseréltetni. Belgiomból érkező leveleink, mint bizonyosat állíttják, hogy Van de Weyer úr hozza a' Conferentiának Leopold Király meg eggyezését, a' leg közelebb szabott feltételek iránt. A' mit mind eddig beszéllettek a' 69-dik Protokolumról, az mind tsupa költemény vala.

A' Maas mellöl irják Sept. elején, hogy egynehány belga hajó szabadságot nyert a' vizen felfelé menni; Vierlingsbeeknél három hajó evezett el belga lobogókkal, melly hajók élelemre valókat vittek a' jobb parton feküvő tábor számára.

Portugallia.

A' Londoni újságok Aug. 19-dikéig terjedő tudósításokat közölnek Oportóból; a' Times irja Aug. 29-dikén: hogy úgy látszott, mintha az új Generalis Teixeira Gáspár — Viscondo do Pezo da Regoa — megérkezésével Dom Miguel táborában Santa Martával 's egyéb Tisztekkel Haditanáts tartatott, volna, mellyben azt határozták hogy Oportót ne támadja meg a' hadisereg, hanem a' Vouga tulsó partján tegye magát állásba.

Sartorius Admiralis még mindég a' sorompó előtt áll, még két vagy három hajó nem eggyesült véle. Egy hét alatt még négy hajó fog elkészülni, mindeggyik legalább 16 ágyús, hogy azok is a' hajósereghez tsatolják magokat.

Az angoly levelek különbbféle kedvező tudósításokat közölnek a' constitutionalisták ügyére való nézve. Ide tartozik: hogy Dom Pedro számára egy 60 ágyús frantzia hajó vétetett meg, melly a' Dom Joao VI-nál többet fog érni; hogy a' Bordeuxi kereskedő házak 3 hadihajót igértek, mindeggyiket 32 ágyúval felkészítve; 's hogy a' Frantzia Országban szedett Lengyelekből nem sokára egy derék lovas ezredet fog Dom Pedro felállíthatni. Azt pedig hivatalos tudósítások után közli a' Times, hogy Portugalliában egy erős, Guerillákból álló tsapat verte volna magát öszve a' Királyné részére, melly Dom Miguelnek egy 800 főre telő seregét szét ütötte, 's a' táborba küldött fegyvereket, 's hadikészületeket el vette tőle.

A' Journal des Debats Lizabonából Aug. 31 dikéről jelenti, hogy az Országló szék tudósitást vett már telegraph által, hogy a' Lizabonából nem régen ki indúlt hadosztály általkelt a' Duoró vízen, 's eggyesitette magát a' 4 dik tábor testte'. A főhadi szállás Baltarban vagyon, az Oportó vivására rendelt ágyúk pedig Villa do Conde-ben.

A' hajóssereg erősítésére Lizabonában is hasonló készületek tétetnek; egy 36 ágyús nagyobb hajón kivűl még két brigget készítenek fel, hogy így a' számra nézve ezután is megtarthassa a' hajóssereg az elsőbbséget.

A' Globe előadása szerént az a' hir, hogy Spanyol Ország fegyveres hajóssereget készül Oporto elejébe küldeni, hogy a' Villa do Condeben volt Spanyol Vice-Consul ellen elkövetett sérelmekért elégtételt kívánjon.

Hodges ezredes Dom Pedro hadiseregénél, osztályos Grlisi rangra emeltetett. Murat ezredes is Oportóba érkezett, 's Dom Pedrónak szolgálatját ajánlotta.

Helvétzia.

Bernából, Aug. 31-dikén eme' Kerülő írás indúlt: „Hív és kedves Eggyesültjeink! Alig telt el egy esztendő, mióta a' Bernai nép nagy örvendezéssel helyben hagyta = sanctionirt — azon Eggyezkedést, mellyet a' Biztosság készített volt. Egyedűl ezen tet felnyithatta volna azon kevés számratelő; de vak gyűlőlségében makatson megmaradó felekezetet, melly az idő kívánatai ellenére azt képzeli, hogy az előbbi századoknak elavúlt országlási módját fenn tarthatja, vagy a' népnek világosan, és nyomosan kimondott akaratja ellen vissza állíthatja, 's álmodozásait valósíthatja: azonban, mély fájdalommal kell tudtotokra adnunk hív 's kedves Eggyesültjeink, hogy tegnap előtti estétől fogva bizonyoson tudjuk, hogy régóta készült, 's talám más Kantonokra is kiható Összeesküvés légyen az új Szerkődzés ellen, és a' mostani Országlást véres úton szándékozik eltörleni. Az eddig történt kihallgatásokból kétségen kívűl való az, hogy e' végre fegyverek 's más eszközök szereztettek: erre nézve mi azonnal rendeléseket tettünk a' békesség és rendfentartása iránt; azonban bizonyosokká is tétettettünk, hogy ha bár lennének is ama' féle gonosz szándékok, a' mi hív és kedves Eggyesültjeink mindent megfognak tenni azoknak semmivé tételekre. Midőn sietünk erről benneteket tudósíttani, ajánlunk titeket magunkkal egygyütt a' Mindenhatónak oltalmába." (Aláírás) Berna Köztársaság Sultheissza és Kormányozó Tanátsosai, 's ezeknek nevekben Tscharner Sultheisz. Stapfer, második Tanátsnoki Jegyző.

Török Birodalom.

(Folytatása a' legközelebbi Levelünkben félben szakadt tudósíttásnak). A' török flotta, tetemes mennyiségű élelemre valókat szállítt Alexandrette felé; de az Egyiptomiaknak nagy előre törések nyugtalanittja most itt az elméket, ne hogy azoknak kezeik közé essenek. Hogy eddig tengeri ütközet lett volna, még semmi híre sintsen. Folyó hónap 4-dikén nyert Stratford Canning úr, angoly követ, bútsúzásra audientziát a' Szultántól, melly alkalmatossággal a' maga portraitjával ajándékozta meg a' volt követ urat: a' kép gazdag briliántos foglalatban vagyon. Tegnap hagyta el a' követ úr kikötőnket, 's Nauplian keresztűl Londonba fog vissza térni. — Itt a' pestis még mind nevekedésben van, 's tsaknem minden külső városban mutatkódzik.

Serajevóból, Boszniából. Jul. 29-dikén. Mahmud Handi Basa Vezér, maga elejébe hivatta a' meggyőzött 's törvényes Urok alá visszatért lázzadók fejeit, 's minekutánna azokkal a' jövendő rendtartásról 's ország kormányozásról értekezett 's végezett volna, a' legnagyobb eggyetértéssel botsátotta el azokat. Legközelebbi 25—26-dika között volt éjtszaka mintegy 40 főre telő előkelő lázzadtakat fogdostak be, ésazokat erős őrizet alatt a' Fő vezérhez kísérték. Ezek között van ama' híres Mahmud Basa Fedaich, Zworniki lázzadók Kapitányja; továbbá: Tuzla, Derventa, Maglar 's Doboi kapitányok; Bányalukai Imzaga Ginovich; Sircich testvérek, a' kiknek eggyike

mint Chiaga állott a' Gradachaczi Hussein rebellis vezér seregeiben; a' Jaizei és minden Krainai kapitányok. A' Gradiskai, Bichachi és Gliubuschi Kapitányok nem tartoznak ezeknek a' számok közé, minthogy ezek jó korán alája vetették magokat a' Nagy úrnak. Úgy beszéllik, hogy a' Fő vezér, a' kinek 60 ezerig való ember van táborában, és Visutrin 's Mitrovitza között fekszik, Novi—Bazártól 8 órányira, mind addig nem akar Bosniába be lépni, míg minden lázzadott kapitányok fogva nem lesznek. — A' mi Vezérünk folyvást az Országlás rendbe szedésével foglalatoskodik; kormányja alatt 9 osztály rendes katonaság vagyon, mindeggyik Osztály 800 főből áll; ezen katonaság mind Serajevon kívül fekszik Duva Darva környékén: itt azonban folyvást nagy munkássággal igyekeznek kaszárnya építtésen.

Bihachból, Aug. 2-dikán. Minthogy Hassan Aga Pecsky azon árúló szándékát végre nem hajthatta, hogy a' Bosniai vezér Chiagáját elfoghatta volna; most ő a' Chiagától mind szorosabb szorosabb körbe szoríttatik, 's eggyikből a' másikba vonúlni kénszeríttetik; népei naponként fogynak. Mostonság Czásimban vagyon; úgy látszik, hogy onnan vagy Austriai földre kelletik neki szökni, vagy kezeibe kerül az őtet üldözőnek.

Kevés napok múlva ezen utolsó történt meg, és 150 Arnautából álló kíséret alatt vitetett a' Bosniai Vezérnek táborába. Ezen hír, nem tsak Horvát Országot és a' magyar tenger meljéki részeket fogja öröm érzésre gerjeszteni; hanem Krainát még inkább, mellynek emlékezetében lészen hogy ez a' rabló azon Tartományt, melly nek egykor kormányozója vala, szinte 40 esztendeig nyugtalanította. Különösen emlékeznek Gotschee és Breitenau nál történt betörésire, midőn nem tsak tetemes 'sákmányt rablott, hanem a' vagyonjokat védők életét sem kíméllette.

Bihachból, Aug. 8-dikán. Az Ostrocacsi Murathbegh Beszirevich, Pecski Hassan Aga sorsára nem jutva még, futás által megmenekedett, 's némelly úton állókból hevenyébe öszve állított valamelly tsoportot, a' kikkel most bokrok közt lappangó 'siványségot űz, melly életmódra nagyon kedvezők az ottani erdős helyek. Minthogy azonban a' Fő vezér Chiagája már elfoglalta Pecski Hassan Aga vagyonát, sőtt annak testvérjét is confiscálta, kemény parantsolatot adott ki, hogy ezen üldözöttnek halálos büntetés alatt, senki se merészeljen menedék helyet adni, reményleni lehet, hogy Török-HorvátOrszágban a'békesség és tsendesség rövid időn teljesen helyre fogállani.

Trebignéből irták Aug. 12 dikén, hogy mind ott, mind az ottani több Kadilukokban új katona szedést parantsolt a' Fővezér; ez mindazáltal semmi félelemre sem adhat okot: minthogy ezen új katona állíttás Montenero ellen van szánva, a' mint közönségesen vélekednek. A' szárnyaló hír még azt is hozzá teszi ezen tudósíttáshoz, hogy a' kiállandó seregeket a' mi Kápitányunk Hassanbegh Ressulbegoich fogja kormányozni.

Alexandriából, Jul. 13-dikán költ levelek után közlik az olasz országiak, hogy az egyiptomi flotta az nap botsátkozott vitorlákra. Ezen hajós sereg négy línea hajóból áll, mellyek közűl három 104, egy pedig 84 ágyús; kétszerű fregata van benne hét, hatvan-hatvan ágyúval; brigantin, korvet, schoner sok; gyújtó hajó négy, mellyeket görög hajós legények kormányoznak. Fő Kormányozója a' tengeri erőnek Osman Meredin három lófarkas Basa; a' ki maga személyesen jelen vagyon egyik hajón. Az egyiptomi linea hajók közűl hármat európai kormányozók igazgatnak, úgymint: Hussard frantzia, egy 104, egy másik ugyan annyi ágyúsat Presseig angoly; harmadikat Busson, ismét egy frantzia; negyediket Choission Effendi vezérli,

mellyen a' frantzia tengeri Kadetok vannak. — Tudnunk kell, hogy Hussard Kapitány már Acre alatt különösen kimutatta magát; a' tengeri erő átalános parantsolatot vett Cziprus felé vitorlázni, a' török flottát megtámadni, melly Alexandrette felé vette útját. (Wiener Zeitung.)

Görög Ország.

A' Frantzia Journálok Naupliából Jul. 15-dikén eredt tudósítások után közlik a' következendő Protokollumot, mellyet a' Görög Országot védő három Hatalmasságok Residenssei Jun. 5-dikén költt jegyzékjekben közöltek a' Görög Kormányszékkel: „Conferentia Protokollum a' külső dolgok hivatalából Apr. 26 dikán 1832. Jelenvóltak Frantzia Országnak, Angliának, 's Russziának meghatalmazottjai. Frantzia Országnak, Angliának, 's az Orosz Birodalomnak Meghatalmazottjai Conferentiára egybegyülvén, Görög Országnak egész Mart. 21 dikéig terjedő környűlállásaira forditották figyelmeket; 's a' következendőket határozzák: A' Londoni Conferentia valódi megnyugodással látta, hogy Görög Ország ideig való Kormányszékének, — minekutánna ezen Kormányszék a' három Udvarok Residenssei által az 1832-diki Jan. 7-dikén költ Protokollumban megigért pártfogásra számot tarthatott, — az vólt első tette, hogy a' politikai vétkekre való nézve közönséges botsánatot hirdettetett. Ezen tselekedet bizonyságául szolgál annak, hogy Görög Országnak ideigvaló Kormányszéke általlátta azon indító okokat, mellyek a' Londoni Conferentiát az Eggyesület pártfogásának megigérésére indították. 'S valóban azt nem is várhatta a' Conferentia, hogy valamellyik felekezetnek győzedelem szereztesék, vagy pedig személyes bosszúállások, 's öszveütközések támadjanak Görög Ország kebelében. Hasonlóképpen a' végre sem ígérhette ő a' maga segedelmét, akár erköltsi, akár hadi tekintetben, hogy az által Katona-törvényszékek hozattassanak be az Országba, vagy pedig ollyan rendelések elfogadására kénszeríttse azt, mellyek egy vagy más részről a' törvényeknek szokott, és rendes folyamatjával meg nem eggyeznének. Az ő tzélja egyedűl az vala, hogy Görög Országot, az azt fenyegető polgári háború veszedelmeitől megóvja, 's ne engedje a' fejetlenség állapotjába süllyedni. — Most van már a' Conferentiának oka azon reménységgel táplálni magát, hogy Görög Ország kevés idő alatt megfogja az ő új Uralkodójának nevében szerkeztetett Igazgatóságnak eljövetelét, 's béiktatását látni; 's ehhez képest meg vagynak a' Residensek azon új nyilatkoztatás tételére hatalmazva, hogy az ideigvaló Kormányszék ezen időköz alatt mindenféle segedelmet fog nyerni a' három Hatalmasságoktól, de tsak azon világos feltétel alatt, hogy a' személyes bosszút kivánok óhajtásaira nem fog halgatni; továbbá hogy sem kivételt szenvedő törvényszékek, sem törvénykivüli Biztosságok állitodni nem fognak; 's végre hogy semmi nemzeti javak sem fognak eladattatni, sem pedig ollyan rendelések nem fognak tétetődni, mellyek oda tzélozhatnának, hogy az új Görög Státusnak finantziai bajokat szerezzenek. Mind addig tehát valameddig ezen feltételekhez fogja magát alkalmaztatni az ideigvaló Kormányszék, 's magát mérsékelve 's igazságosan fogja a' kormányt vinni; meg lesznek a' három Udvarok Residensei, 's az ő hadierejeknek igazgatói hatalmazva, hogy a' törvényeknek tartozó tekintet, 's a' köz tsendesség fenntartására, minden rendeléseiktől függő eszközöket használhassanak. (Alá irás) Talleyrand, Palmerston, Lieven, Matuszewicz."

A' Görög Országlószék következendőképpen felelt a' Residensek írására: „Volt szerentséje a' Görög Országi ideigvaló Kormányszéknek, az Apr. 26-dikán költ Protokollumot, mellyet az uraknak tegnapi

Jegyzékjekben általküldeni tetszett, megkapni. Háladatos érzéssel eltelve azon atyai gondoskodás iránt, mellynek olly nyilvánvaló bizonyságát adják az eggyesült Hatalmasságok ezen irományjok által, boldognak érzi magát az ideigvaló Kormányszék, midőn látja, hogy eggyesült Hatalmasságoknak jótévő határozásai, előbbi bánásmódjokkal megeggyezőleg, a' jövendőre nézve is kiterjesztődnek. És nem is mulatja el azon nyilatkoztatást tenni, hogy eme' Protokollum kívánságával megeggyezőleg, nem is volt soha személyes bosszút kívánókra tekintet; semmi kivételi törvényszék, és semmi törvény renden kívűl lévő Biztosságnak nem volt helye; sem nemzeti javak el nem adattak; sem semmi ollyas rendelések nem tétettek, mellyek alkalmatosak volnának az új Görög Státusnak finantziai bajokat szerezni. Azonkívűl pedig, meg van felőle az ideigvaló Kormányszék győződve, hogy ha ő megnyerhetné azon pénzbeli segedelmeket, mellyeket már kért is, és mostan ismét kér, és ha a' hadiseregek igazságos követeléseinek eleget tehetne, a' katonaságot illető munkálódás mindenütt rendes folyamatban maradt volna. Ezen Jegyzékének zárása előtt nyilt szívvel boldognak vallja magát az ideigvaló Kormányszék azon alapos reménység végett, mellyet az említett Protokolum nyújt, hogy Görög Ország nem sokára látni fogja az ő Uralkodójának nevében képzett Igazgatószéknek kebelébe leendő jövetelét, 's beiktattatását. Vegyék uraságtok 's a' t. (Aláírás) Conduriotti G. Praesidens. Ypsilanti D. Zaimis A. Colletti J. Botzaris C. Metaxas A. Ilopantes D. Iriconpis S. a' külső dolgok titoknoka. Nauplia Jun. 7-dikén 1832."

Amerika.

Venezuelaban a' hivatalos Gaceta hetenként egy-egy árkuson szokott megjelenni, ez most egymásután folyvást a' Tanáts és Képviselők Házaiknak, (e' két karból áll t. i. az ő Congressek,) végzéseit közli. Folyó esztendei Apr. 28-dikán e' következendő törvényhatározás tétetett: A' Tanáts és Képviselők Házai Venezuela Köztársaságnak egybegyülve lévén, fontolóra vevék 1-ör minekutánna a' Köztársaságnak függetlensége bátorságositatott, melly nagy kivánat lelkesitti, hogy bizonyos tekintetekben Spanyol Ország részére nyilatkoztassa magát, mihelyest az (Spanyol Or.) az ő ügyöknek igazságos voltát elösméri; 2-or hogy illendő legyen, hogy Venezuela kedvező jeleit adja ezen maga készségének; mellyekre való ezeket határozza: 1. Czikkely. Spanyol Országból, 's Birtokaiból a' termékek és kézművek botsáttassanak be a' Köztársaság kikötőibe, ha a' hajó, melly azokat szállíttja olly Hatalmassághoz tartozandó, a' ki szoros neutralitást tart a' Köztársaság szabásai szerént: légyenek azon árúk Spanyoloké vagy másoké. Kivétetnek mindazáltal ezen szabadság alól azon árúk, mellyeknek behozatása tilalmazva vagyon mind a' neutralis, mind a' barátságos Nemzetekre nézve. 2 Czikkely. Venezuela Köztársaság határaira jőni megengedtetik a' Spanyol Király alattvalóinak, ha azok megtelepedés, vagy kereskedés végett szándékoznak bejönni. 3 Czikkely. Ha majd egykor Spanyol Ország megnyitja kikötőit a' Venezueli kereskedésnek, úgy hogy az itteni termékek 's készítmények Venezueli hajókon azokba szállittathatnak; a' Nemzet ugyan azt tselekedje az ő (Spanyol) hajóikkal. 4 Czikkely. Bolivarnak az ezen tárgyat illető határozása, melly 1826-diki Nov. 18-dikán költ, általánosan eltörültetik.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Hirdetés

(1) A' nagy mélt. Magyar királyi udv. Kamara rendelésére köz hirré tétetik; hogy e' folyó esztendő Sz. Mihály hava 24-dikén 600 darab könyvek mellyek Horváth, és Pósfay János halálok után a' királyi Fiscusnak tulajdonává lettek, a' szokott reggeli és délutáni órákban a' Pesti fő Harmainczad épületben árverés útján a' legtöbbet igérőnek eladattni fognak. Ezeknek a' könyveknek feljegyzését Budán a' Nagy Mélt. Magy. kir. udv. Kamarának Számvévő hivatalában, Pesten pediglen, a' kis hid utszában tudakoló, és hiradó Hivatalának szerkeztetésében mindenkor tetszés szerént látni lehet. Költ Budán Sz. Mihály hava 10-dikén 1832.

Hirdetés.

Haszonbérbe adandó javakról, és királyi haszonvételekről.

(3) A' kalotsai érseki javak fő tiszti hivatala részéről köz hirré tétetik, hogy a' következendő királyi haszonvételek; és részszerént szántó földekből, részszerént kaszállókból álló birtokok három egymásután következendő esztendőkre úgymint 1833-dik esztendei Januarius 1-sö napjától, 1835-dik esztendei December utósó napjáig számítva Kalotsán a' fő tiszti hivatal Kanczelláriájába folyó 1832-dik esztendei September 24-dik napján köz kótyán a' többet ígérőknek haszonbérbe kifognak adatni, úgymint:

A' kalotsai uradalomnak ugyan csak kalotsai Tisztartói kerületébe; — érseki kalotsai Városába. — A' Serház pálinka égetéssel, és abban való pálinka méréssel; mészárszék nyoltzvan hold részint szántó földekkel, részint kaszálló rétekkel.

Foktő helységében: mészárszék.

Uszod helységében: hús árulás jussa.

Szent Benedek helységében: mészárszék.

Bogyiszló helységében: kortsma, a' duna partján lévő a' kortsmáltatás, és hus árulás jussával.

Dusnok helységében: mészárszék, kortsmáltatás jussával és vendégfogadóval.

Miske helységében: kortsmáltatás, hus árulás 11 hold földdel, boltbeli jus uraság épületibe. Homorodi vizi malom, három kerékre; továbbá Zasztoi puszta 150 Halász 300 Izsák 1505. Bék 60. Kas 169. Órósz 838. Nagy-Nána 100. Bagod 487. Csárdával és ehez 12 hold földdel. Csepegh Szigeth

Második Félesztendő.

211. Kerek 160. Szütsök kaszálója 88. Szalma-Hid 59. Gyarmath-Szigeth 393. Öreg Berke 309. Kis-Berke 140. Marcsa 51. Sásto 65. Nagy-Harta 5802. Böd 1568 holdak részint szántó földekből, réssint kaszálló rétekből álló puszták, úgy nem különben Szent Benedek helysége mellett a' Dunán által privilegiált rév jus vagy is úgy nevezett Bisko Rév két hidas vagy is kompokkal, — kortsma házzal, — kortsmáltatás jussával, és hozzá tartozandó kaszállókkal.

A' hajósi tiszttartói kerületben.

Hajós mező városába: mészárszék 30 hold földdel, úgy nevezett Schveitzeria legelő, két kerekre vízi malom és a' halászat.

Császártöltés helységében: vendégfogadó kortsmáltatás jussával és kukuritzás kerttel, mészárszék 30 hold szántó földdel, 12 hold kaszállóval, és vízi malom egy kerekre.

Keczel helységében: kortsma és mészárszék jussa, Dömötöri tsárda kortsmáltatás jussával.

Nádudvar helységében: vendégfogadó kortsmáltatás jussával, mészárszék 14 hold földdel, és vadászat jussa. Puszták: Ökördi 2072 hold. Csala 6315. Szántó 150 hold részint szántó földek, részint kaszálló rétek. Továbbá Örjegek és Rétek, Molnár Sziget, Kaszálló a' Császártöltési út mellett, Farkas Sziget a' Sipsai nádlással, Hildi pusztából 1858, és Kélesi pusztából 170 hold szántóföld, és halaszat jussa ezen Tisztartói kerületbe.

Szent Istváni tiszttartói kerületbe.

Szent István helységében: serház, pálinka égetés, és árulás, száraz malom, vendégfogadó kortsmáltatás jussával, mészárszék 34 úgy nevezett barát szigeti kaszállóval, Schumár 274 hold allodialis földdel, vadászat jussa, dunai pitlés malom.

Szeremlye helységében: mészárszék, dunai rév, vadászat jussal.

Csávoly helységében mészárszék 56 hold földekkel, ismét 34 hold szántó föld, és 22 hold kaszálló.

Sükösd helységében: kortsmáltatás, és hús árulás jussa — Gerendi kukuritzás kert, 132 hold allodialis földek, és 128 hold kaszálló — vadászat jussa.

Csanád helységében: kortsmáltatás, hús árulás és vadászat jussa. A' réti pusztán, mészárszéki jus az úgy nevezett kazarával, vagy ürü hús árulással.

A' bácsi Uradalomba.

Bács mező városában: vendégfogadó kortsmáltatás jussával 34 hold szántó földdel, és 22 hold kaszállóval; — mészárszék lakással, 34 hold szántó földdel, és 22 hold kaszállóval, — halászat jussa, és a' széplaki egykerekű vízi malom.

Dérony helységében: Vendégfogadó, kortsmáltatás jussa, mészárszék egy kaszállóval, és halászat.

Bács Ujfalu helységében: vendégfogadó, kortsmáltatás jussa, mészárszék pálinka égetés, és árulás, száraz malom.

A' kik ezen javakat haszonbérbe venni kívánnák, a' fent nevezett napon Kalotsán a' Fő Tiszti Hivatal Kantzelláriájába reggeli órákban tartandó köz-kótya-

vetyére illendő bánat pénzzel elkészűlve, ezennel meghivatnak, addig az illető haszonvételekre megállapított feltételek, ugyan azon Canczellériában, vagy a' Bátsi uradalomra nézve, a' Bácsi Tisztartóságnál megtekintethetnek.

Jelentés.

(2) A' Pesti tudományok királyi magyar egyeteménél lévő gyakorló korházaknak számára megkivántatnak: a) mintegy 1192 rőf, legalább $\frac{5}{4}$ szélességű, középszerű, jó, és erős ingekre, törülközőkre, lepedőkre 's a' t. való úgy nevezett házi vászony; — b) 262 $\frac{1}{2}$ rőf kék nyomtatott vászony háló ruhákra, és vánkosokra való, — c) 212 rőf részszerént ezüst szinű, részszerént fehér barchet béllésnek, és háló köntösöknek, — végre d) 80 rőf szalma zsákoknak való vastagabb vászony. Ezen elő számlált vászony nemeknek szolgáltatása arra fog bizattatni, a' ki azokat a' legjobb minéműségben, és leg óltsóbb áron magára felvállalya. E' végre folyó October hónapnak 4-dik napján délutáni 4 órakor a' pesti királyi fő oskolák orvosi karának épületében a' Hatvani utszában lévő úgy nevezett Jesuita házban, nyilvánságos kótya vetye fog tartatni, mellyre mind azok, a' kik az emlitett vászonybeli szereknek szolgáltatását felvállalni kivánják, ezennel meghivattatnak úgy, hogy magokkal egyszer 'smind a' kiválasztás végett, a' fentebbi vásznoknak nemeiből mustrákat is hozni ne terheltessenek. Pesten September 11-dikén 1832.

Hirdetés.

(2) Az e' végre ki neveztetett úri széki kiküldöttség által köz tudományra tétetik, hogy a' Nemes Hengelmüller Mihály birói zár alatt lévő gazdaságához tartozó 421 darab jármas ökrök — Szekerek — Ekék — 's egyéb gazdasági eszközök — 589 nemesitett Birka kosok, és 25 darab külömbféle idejü Bikák, egy arabs Ménlo, 's ugyan attól származott egy más fiatal mén, 10 darabb szekérbeli lovak és 8 darab három, négy esztendős mén lovak; marha gyógy szerek, — Kovács — 's kerekjártó mesterséghez kivántató szerszámok; Juh tenyésztéshez, és életes tárhoz tartozó eszközök — a' következő September hónap 24. 25. 26. 27. és 28. napjain a' Tettes Arad vármegyében kebelezett Megyesi Cameralis Pusztán, az árverés utján a' legtöbbet igérőknek, kész pénz fizetés mellett el fognak adattatni; a' venni kivánók tehát a' nevezett helyre hivattatnak meg.

Közhirrétevés.

(3) A' pesti arany 's' ezüst müves, és óratok tsináló Czéh' részéről, hálaadó köszönet tevés mellett az eddig neki ajándékozott bizodalmáért a' Fő Méltóságu 's Méltóságos és minden rendü titt. uraságoknak és nagy érdemü közönségnek, köz tudomásra adja, hogy az itt 1818-dik esztendő óta munkált 13 próbás ezüst művek, mellyeknek valódiságáról reájok nyomott próba jegye mellett kezeskedik a' Czéh, a' Bécsi 13 próbás ezüstel nem csak egy értékbe áll belső betsére és finomságára nézve, 's azzal akár betserélés, akár eladás esetében egy árba vétetik: hanem minthogy a' Bécsi művészetekre ütteti szokott bélyegezésért valamely fizetés is jár, az ide való amannál valamivel itskével még ótsóbb is. Költ Pesten Kisasszony hava 19-dikén 1832.

)(o)(

Árverési Hiradás.

(1) E' folyó September 23-dikán Krausz örökösök kivánságára a' kis-Tétényben fekvő $\frac{1}{4}\frac{2}{4}$ $\frac{7}{8}$ $\frac{1}{16}$ból álló szőllős kertek átaljában vagy részenként termésestűl a' többet ígérőnek el adatnak. A' venni kívánók a' kitett helyen és napon délutáni három órakor megjelenni ne terheltessenek. — (Krausz). —

Hirdetés.

(3) A' Nagy Mélt. kir. Magyar udvari kamara rendeléséhez képest, az Arad-Modenai kir. kam. Uradalom részéről köz hirré tétettetik, hogy az érdeklett Uradalom Pusztáiban, 's azoknak Osztályjaiban, és pedig

1-ször az egész Medgyesi Pusztán, melly	10,315	holdat tészen
2-szor a' Bodzási Puszta	6,560	— —
3-szor a' Bánhegyesi Pusztának 2-dik Osztályjában	2.302 $\frac{502}{...}$	—
ugyan annak 4-dik Osztályjában	1,508	— —
4-szer a' Földvári Pusztának 3-dik Osztályjából	2,317	— —
annak 4-dik Osztályjából	2,430	holdak, f. e.

Sept. 20-dikán a' szokott reggeli órákon Aradon a' Praefectusi Lakásban nyilvánságosan tartandó árverés útján, egymás után következendő két esztendőre, úgymint 1833-diki Aprilis 25-dikéről 1835-diki Aprilis 24-dikéig, a' leg többet ígérőknek fognak árendába adattatni.

Tessék az árendálni kívánóknak ezek végett, illendő bánatpénzzel 's egyéb aránt is vagyonosságokat kimutató bizonyittásokkal felkészűlve, ezen árverésen megjelenni; az árenda feltételeit előre is meg lehet látni az Aradi kam. Praefectusi Hivatal kantzelláriájában. Költ Budán Aug. 31-dikén 1832.

Bétsben a' pénzfolyamat ezen hotse Septemb. 1-dikén:

5 pCentes Status kötelező Leveleké	87⅞ for.	1821-diki Status Lott. 100 forint	126⅜ for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	—
1820-diki Státus Lott. 100 forint	84¼ —	Bank Actiáké	114⅞ —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Sept. 13-dikán 4 Láb, 11 Hüv. 9 Von. | — 14-dikén 4 Láb, 10 Hüv. 9 Von.
— 15-dikén 4 Láb, 11 Hüv. 6 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára September 14-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 —	6 — 40	6 —	Zab	1 — 36	1 — 34	1 — 30
Kétszeres	4 — 60	4 — 40	4 — 40	Kukoritza	3 — 26	3 — 20	3 — 10
Rozs	2 — 56	2 — 48	2 — 40	Köleskása	—	5 — 20	—
Arpa	2 — 46	2 — 40	2 — 30	Köles	—	—	—

Budán, September 12-dikén kijött számok: 2. 23. 33. 73. 25.

23. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Költsönözés.
Már maga a' lételt osztó természet, — az által
Hogy gyengék születünk — költsönözésre szorított.
Venni azonban tsak segedelmet, 's senkivel érte
Jól nem tenni viszont, mostoha büszke szabás.

PESTEN *Szerdán* Sz. Mihály Hava 19-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő ts. k. Felsége, B. Vlassits Ferentz Horvát Országi Bán Ő Excját, Sept. 6-dikán költ felséges határozása által Ns Zágráb Vgye Fő Ispányjává nevezte ki.

A' Kegyes Oskolák Szerzetének rendelkődző gyűlésében, Házak Kormányozóivá választattak: a' Pestibe Stankovits Miklós; Vácziba Nagy Leopold; Kolosváriba Szabó Elek; Podóliaiba Skrovánek Mihály; Budaiba Spányik Glycér; Nyitraiba Váczy Glycér; Sz. Györgyibe Matkovits Elek; Szegedibe Gruber Kalaz. Jósef; Privigyibe Eschner Konstantin; Ketskemétibe Cserbai Leopold; Trentsinibe Schuchter Ambrús; Brezno-Bányaiba Csetneky Imre; Károliba Szűts Kalaz. Jósef; Tataiba Faisz Jósef; Selymetzibe Markus Nep. János; Lévaiba Fehér Glycér; Kalotsaiba Dienes Antal; Veszprimibe Horváth Ignátz; Sátor Allja Újhelyibe Tamásy Kal. Jósef; Szebenibe Kronovszky Mark; Szigetibe Fitos Antal; Debreczenibe Komjáthy Jósef; Temesváriba Schmidt Antal, Óváriba Faklits Imre; Bestertzeibe Vidos Innocent; Korponaiba Pápesch Mátyás; Podolayba Kanischi Menyhért; a' Rosenbergi Ház Fő felvigyázójává Hrankay Lőrintz, Nagy Tiszt. szerzetes Atyák. — A' T. Szerzet Titoknoka Tiszt. Jaeger Szal. Ferentz megmaradt, a' ki már a' szép Hivatalt eddig is nagy dítsérettel viselte. Nagy Tiszt. Szerzetes Atya Jallosits András, a' kit már lelkes, és könnyű folyású Költeményeiről ösmér a' Haza, örvendező Versezettel örökítette a' nagy Előljárónak választatását.

Ő Cs. 's Apost. kir. Felsége Nagyságos Nyéky Mihály urat, kir. helytartói Titoknokot, kegyelmes királyi végzése által, ugyan a' N. Mélt. Magyar királyi Helytartó Tanátsnál Tanátsossá nevezni méltóztatott.

Bét s.

Ő ts. k. Felségek f. h. 12-dikén délután Bádent kívánt egésségben hagyták el, 's további múlatásokat, a' Schönbruni kastélyban folytatják, a' hová Ő Felsége ifjabb Királyunk, hitvesével eggyütt már előtte való nap elment.

Ő ts. k. Felségének, koronás Királynénknak, mint a' tsillag keresztes Dámák rendjének védasszonya rendeléséből Kereszt fel magasztalásának ünnepe múlt tsötörtökön nagy egyházi szertartással ment végbe, a' rend asszonyainak jelenlétekben.

Ő ts. k. Felsége, Apostoli Királyunk, méltó figyelmére méltóztatva Mgos Kelcz Ádám valóságos udvari Tanátsos és a' Nagy Mélt. kir. Magyar udvari Kantzelláriánál Referendárius úrnak ötven esztendőt betöltött hív szolgálatait, őtet a' taxáknak is

Második Félesztendő.

kegyelmes elengedésével Sz. István vitézi Rendjének keresztjével ajándékozta meg.

Ő ts. k. Apost. Felsége Aug. 21-dikén költ határozása szerént Schumida György urat, a' Portugalli Országló Hg D. Miguel nevéről neveztetett ezered kapitányját, minden fizetések elengedésével méltóztatott Magyar Nemességgel meg ajándékozni.

Nagy Britannia.

Az utolsó udvarlás alkalmatosságával a' Spanyol Követ Zea de Bermudez úr Uralkodójának nevében egy írást nyújtott be Ő Fgének. A' Királynak bemutatott személyek között volt a' tudós Palgrave Ferentz úr is, a' ki Guelphi rend lovagjának neveztetett ki.

A' Sussexi Hg, a' ki már egynehány nap óta Windsorban múlat, múlt hónap 28-dikán az Eghami lófuttatásra kisérte a' Királyt 's Királynét, 's Ő Fgekkel ugyan azon hintóban űlt.

A' Times irja Aug. 3-dikán, hogy a' Dom Miguel által megbízatott portugalli Consul panaszt nyújtott bé Szombaton, Dom Pedrónak Higgins nevű Agense ellen, minthogy az III. György rendelése ellenére, melly az idegenek által gyakorlott katonaszedést illeti, két angoly tisztel, Burrell ezredes, és Bell Kapitánnyal eggyütt Dom Pedro részére recrutákat szedett. Az illető törvényszék két tanúnak meghalgatása után parantsolatot adott ki Higgins úr elfogatására, 's azt eggyik tisztjének általadta a' végrehajtás végett.

Bonaparte Jósef, Sir G. Ashe Grlisnak házát egy egész esztendőre kibérlette magának. Bonaparte most 65 esztendős, 's az utolsó 15 évet Philadelphia szomszédságában töltötte el, 's úgy élt mintegy közönséges amerikai földbérlő.

Marquis Palmella az Országlószék gőzhajóján, ugyan annak sebespostájától kisértetve f. h. 5-dikén elútazott Oportóba.

Edinburgban az Orvosok 16 cholera beteg közűl hatot mentettek meg hirtelen, a' nyavalyának utolsó állapotjában, mesterséges savónak alólról befetskendezése által. Készűl a' savó egynehány árpa szemnyi nehézségű szénsavanyos natrumból, (Széksó)konyhasóból és tojás fehéréből, egy font vízbe felolvasztva. Két nap alatt 10,20, sőtt 50 font savót is befetskendeztek, és a' halálhoz közel járt betegek mintegy új életre születtek. A' chemiában magának nagy nevet szerzett Johnstone teszi a' tudósittást.

Frantzia Ország.

Bonnet ezredes, eggyik segédje a' hadi Ministernek, Anconába volt küldettetését végezve vissza jött Párisba. Gróf Flahault is megjött Londonból, a' hol Gr. Funchallal, Dom Pedro Követjével, 's Lord Palmerstonnal értekezései voltak.

Báro Zach, korunknak legéltesebb tsillagvi'sgállója, 's egyszer'smind eggyik a' legnevezetesebbek közűl, Sept. 2-dikán Párisban a' Cholerában meghalálozott.

A' Nemouri Hg lováról történt szerentsétlen esése által, minap kapott sérűléséből egészen kigyógyúlt. Helyre állott egésségét legelőször arra használta, hogy Sept. 2-dikán egy fakereskedő házába ment, 's háznépének megköszönte az ott talált első segedelmet, 's az iránta mutatott szívos gondviselést.

Frantzia Ország különbbféle részeiből jőnek azon örvendeztető tudósítások, hogy a' kézi mesterségek szemlátomást gyarapodnak, 's új életet kapnak. Azonban a' Vendéi nyughatatlanságok megint félelmemesek kezdenek lenni, 's újra fenyegetik a' közbékességet. A' Berry Hgné még most is az éjszaki tartományokban tartózkodik, azonkívűl a' Karlisták között tartott összejövetelek, levelezések, 's készületek szakadatlanúl folynak. Kiváltképpen Genevával láttatnak a' nyughatatlanok nagy összeköttetésben lenni. Egy vezérjek a' Chouanoknak legújabban ezen Proclamatiót botsátott ki: „Vendéiek! Ti mindenkor

vitézek, és hűségesek, halljátok szavamat: eljött azon óra, mellyben fegyverhez kell nyúlnotok. Emlékezzetek Atyáitokra, 's atyátokfiaira! Kötelességünk azoknak vitézségeket követnünk 's bosszút állani kiontott vérekért. Valamint ők, úgy mi is a' Vallásért, 's a' törvényes Királyért hartzolunk, 's Isten segedelmével mienk a' győzedelem. Barátim, fiaim, 's vitéz katonáim! Utánnam fegyverre! Ditsőség az Istennek! Éljen V. Henrich" Aláírás: Gr. Laroche-Jacquelin Gral Lieut. a' második királyi tábor testnek Commendánsa az éjszakon. A' Gazette említtést tévén ezen Proclamatio felől bizonyosokká teszi olvasóit, hogy Gr. Laroche-Jacquelin Augustus semmit sem akar a' Vendéi dolgok felől tudni; most Angliában múlat, és semmi polgári háborúra tzélozó igyekezeteknek sem barátja.

Ezen nyughatatlanságok végett, mind azon ügyek, mellyeknek a' Nantesi Esküdtek törvényszéke előtt kellett volna folytatódniok, a' Róueni itélőszék elejébe útasíttattak. Berryer Országgyűlési Követ ellene mondott eme' rendelésnek, minthogy az által természetes biráitól megfog fosztatódni. Berryer peldáját 24-en követték a' foglyok közűl, kik hasonlóképpen politikai vétkekért raboskodnak.

A' Frantzia Akademia Aug. 30-dikán tartott nyilvános ülésében fényes szertartással ünneplette idősb Düpin úrnak, Cuvier helyébe történt felvételét. Düpin úr beszédjének több részei nagy tetszéssel fogadtattak. Az új tagnak beszédjére Jouy úr felelt, a' mi után Arnault úr még egy hosszú értekezést olvasott fel.

Romarino Grlisnak eggyik hadisegédje a' Messager Szerkeztetőjéhez botsátott írásában kinyilatkoztatta, hogy az — t. i. a' Grlis — a' Braunschweigi Hgnek semmiképpen se kötelezte le magát; különbben is ő nem hartzolna egy olly ügyért, mellynek nem a' szabadság a' tzélja.

A' National azt gyanítja, hogy a' nem régiben elterjedt hiresztelés Bonaparte Lucian eggyik fiának halála felől, félreértésből származott. Bonaparte Lucian fia ugyan valóban életét vesztette egy történetből elsűlt pisztoly által Spezzia szigete körűl a' Hellás nevű fregátán; de már 1827-ben, akkor Lord Cochrane parantsolatjára, Dr Gosserummal tölt hordóba tette holttestét, 's a' Spezziai szigetnek valamellyik klastromában letétette; hihetőképpen tehát az ezen holttestnek Navarinba történt általvitele adott ama' hibás félreértésre alkalmatosságot.

A' Cassatio törvényszéke Sept. 6-kán Berryer ügyét vette visgálat alá. A' Gral Procurator előterjesztette a' Petsétőrző parantsolatjára a' Rennesi itélőszék végzését, melly szerént 10-en 's ezek közt Berryer úr is, a' bevádolttak közül, az Alsó-loiri esküdtek törvényszéke elejébe rendeltetnek állítódni. Ezen végzés okául a' köz tsendesség fenntartása volt felhozva, 's azon elkeseredésnek eltávoztatása, melly az éjszaki tartományokban könnyen kiüthetné magát, 's az Esküdtek bátorságának sérelmére lehetne. Mandaroux-Vertamy úr azt jegyezte meg Berryer úr nevében, hogy ezen szorgoskodás tsak az ollyan bevádolttakra tartozhatik, a' kik azon tartományokban otthon vagynak, nem pedig Berryerre, a' ki egészen ösméretlen vagy tsak talentumai végett ösméretes az éjszakon. Különbben is Berryer úr békességes szándékkal ment azon tájakra, a' mint ez Chateaubriand bizonyíttásából is megtetszik. A' Gral Procurator mindazonáltal megmaradt kívánsága mellett. A' Cassatio törvényszéke tehát, azt határozta, hogy vagyon ok az általvitetésre, 's annálfogva a' bevádolttakat, 's így Berryer urat is az Alsó-loiri törvényszék elejébe útasitotta. Ezek után a' Carlo Alberto dolga vétetett fel, de az nem ért az nap véget, 's más napra halasztódott.

A' Courrier előadása szerént Hg Tal-

leyrand, nagyon rosszul elégedve meg a' fő fő elmék foghatosságával, Tourainébe útazott, 's kevés vágyást mutat Angliában újra kezdeni azon alkudozásokat, a' melyeknek fonál szálaikat olly könnyen téphette el akár az alattomoskodás, akár a' nyilvánságos gyávaság. Talleyrand mindenkor foganatosan hivatkozhatik maga vonogatása közben a' maga gyengélkedő egésségére, a' londoni egésségtelen éghajlatra. Ha Octoberig valamelly alkalmasabb kéz nem áll a' kormányra, azt lehet gyanittani, hogy ezen diplomatiai dolgokban jártas férfiú, zárta politikai pályáját.

A' Journal du Commerce átalánosan hiszi, hogy a' Házak öszve gyülése előtt megváltozik a' Ministerium, vagy legalább fontos módosíttásokat fog szenvedni; de, úgy mond tovább a' nevezett újság, Vendée újra lázzadásban vagyon, ezen tartományt tsak a' revolutio férfiai tsillapíthatják le. Akár doctrinairek, akár quasi legitimisták lépjenek a' kormányra, mind eggyik esetben ösztönt nyernének a' lázzadtak ügyök törvényessége mellett. A' Temps azt hiszi a' Vendéi lázzadásról, hogy e' másodiknak sem lessz több foganatja, mint volt az elsőnek.

A' Bordeauxi Indicateur írja: „A' szerentsétlen Lengyel Ország barátinak örvendetes hírt mondhatunk; mint bizonyosat beszéllik, hogy egy sebes pósta azt a' parantsolatot hozta az itteni katona kormánynak, hogy a' hadi Minister rendeléséből f. e. Sept. 1-ső napjától kezdve, a' lengyel tisztek egy rangbeliekké lesznek a' Frantziákkal, szállást, 'sóldot, és úti költséget azokkal egyformán kapnak. A' kiadásokat most a' hadi Ministerium teszi, de a' belső dolgokra ügyelő Ministerium megtéríttí neki ezen kiadásait; mint hogy a' jövevények az ő igazgatásától függenek."

Portugallia.

Stag angoly hajó Aug. 22-dikén hagyta el Oportót, 's Plymouthba tért vissza. Elindúlása előtt való nap Sartorius Admiralis ismét Lizabona felé vitorlázott a' maga hajósseregével, hogy az elzárást folytassa. Dom Pedronak kiküldött tsapatjai több élelemre tartozó szállításokat vágtak el Dom Miguel táborából, 's Oportóba vitték. Átalán fogva jó helyheztetésben lenni írják az angoly újságok Dom Pedrót, 's a' mint vélik jobban meg van Oportó erősítve, hogy sem a' megtámadtatástól félhetne.

Lizabonából Aug. 20-dikáig terjednek a' tudósítások, újat mindazonáltal semmit sem közölnek. Dom Miguel hajósserege még a' Tajóban vagyon, de a' megrongált hajók helyrehozásán éjjel nappal dolgoznak. Az öből előtt nehány mértföldre több hajót láttak szállongani lobogók nélkül. Tejo portugalli brigg, melly titkos küldettetéssel indúlt el Lizabonából, kéntelen volt San Juliao előtt vasmatskát vetni.

Lizabonából, Aug. 24-dikén. „A' 13. Máj, és 22. Februar, portugalli briggek nem rég kifutottak a' Tájáról, és nyugotra fordúltak. A' kikötőben még mind állanak Lizabona előtt Frantzia, Angoly és Spanyol hadi hajók, valamint más hajók is, és ezek mind lobogók nélkül. A' legújabban érkezett hírek, mellyeket az elfoglaló tábor munkálódásiról vett az Országlás, semmi újságot sem foglalnak magokban. A' Miguelisták folytatják kezdett szándékjok szerént Oportót ostrom alá zárni, D. Pedro seregei pedig tsendességben vannak sántzaik között. Mint bizonyosat állíttják, hogy az Ostromhoz kiment seregek után nem maradt több Lizabonában 4—5 ezernél, a' Guerillások számát igyekezik az Országlás minden módon szaporíttani az éjszaki tartományokban."

Ugyan onnan, Aug. 28-dikáról írják a' Madridi újságok: „Pezo da Regoa Grlis folytattja készületeit Oportót megtámadni; seregeit következendőképpen állította: A'

4-dik hadi testnek 3-dik osztályja, valamint az ágyúzók is, a' kik előbb a' tartalék sereget tették, és Paredes útat tartották elfoglalva, Vallongától jobbra foglalták el az útakon azon állást, mellyen előbb az első Osztály állott; ez az 1-sö Osztály, most balról áll Lovreyo-nak és egy ezen vonatban magoknak jobbra állított had lábra támaszkodik. Pezo da Regoa fő Grlis Racaveirában, Baltártól mintegy egy órányira feküvő Helységben, vett magának állást; a' körül feküvő fenyvesekben tanyázik a' második hadi test 2-dik Osztályja, melly a' Dueron által kelt. Az utolsó hadi testet, mint egy 3 ezer gyalogság és 160 számra telő lovasság teszi a' Fundao ezeredből, van velek 3 nehéz ágyú, és 3 öt hüvelykes mozsár. A' második hadi testnek azon része a' melly még által nem kelt a' Dueron, most keletkezik azon által; Grijoban 3 ezer embert hágy és a' Lizabonai 1-sö lovas ezerednek egy tsapatját a' Villaviciosai királyi szabad akaratúaknak egy svadronával 's öt ágyúval. D. Pedro seregei Oportóban vannak az erősségeikben. A' Portugalli hajós sereg újra készül a' kimenetelre."

Sun angoly újság írja, hogy a' D. Pedro számára vásárlott, és 1300 tonna terhet bíró hajó, elvitorlázott, valamint a' gőz hajó is, melly amannak a' számára 50 ágyút, 120 tengeri katonát, és igen nagy mennyiségü Congrev rakétákat viszen.

A' Morning Herald pedig így ír: „Közönségesen tudva vagyon már most, hogy Marquis Palmellának Angliába jötte leginkább azt arányozta, hogy Dona Maria Királynésága de facto ösmértessék meg; ez ugyan meg nem történt, hanem volt még a' küldetésnek egy más, jóllehet mellesleges, de ugyan tsak nevezetes arányozatja. Ugyan is, bár melly vitéz 's tüzes hazafi legyen is Gróf Villaflor, de nints még elegendő tapasztalása; erre való nézve félre téve az alatsony féltékenységet teljesen nem áll ellent a' Császár azon szándékának, hogy a' kormányozást valamelly különösen magát kimutatott parantsoló vezérelje. Marquis Palmella tehát azon kényes megbizattatást vette, hogy válasszon Anglia, akár Frantzia Ország, legnevezetesebb hadi férfiai közül valakit, hogy vállalja fel a' portugalli constitutionálisták vezérlését. A' Marquis hosszú beszélgetést tartott Sir R. Wilsonnal; de azt már nem tudják, hogy magát kináltaé meg a' Fővezérséggel, vagy pedig tsak tanátsát kérte. Hallottuk Fabvier Grlist is nevezni, a' kinél nem is eshetnék jobbra a' Marqvis választása. Nints D. Pedronak most egyébre szüksége mint 3—4 ezer főből álló erősíttésre, nevezetesen pedig egynehány száz lovagra, 's két három nagy hajóra. Minden kétségen kívül vagyon az, hogy D. Pedro részére 3 Guerilla állott öszve; de eggyik sem áll többől 200 embernél, minthogy a' tartomány állapotja sehol sem engedi meg a' népesebb seregek öszveállását. Folyó hónap 23-dikáig semmi újság sem adta magát elő; a' constitutionálisták erősségeik védelme alatt makatsan truttzolnak minden megtámadtatást, 's a' Miguelisták ezt tenni nem akarják, vagy tenni nem is képesek." —

A' Globe egy Tisztnek írásából ezt adja Sartorius Admirális hajójáról Aug. 21 dikéről: „A' mi dolgaink most jobban állanak, mint sem előbb. A' város jól meg van erősítve; az ellenség hánykodásban vagyon: ha megtámad, megverettetik, ha pedig megtámadás nélkül kívánna vissza vonúlni, ez megrontására fog válni; ha semmit sem kezd, ez sem sokkal lessz részére foganatosabb." Utólírás: A' legújabb tudósíttások szerént az ellenség vissza vonúl; guerillássaink naponként erősödnek 's munkálatjaik hatósabbak.

Német Alföld.

Az Amsterdami Handelsblad egy magányos írás után ezeket közli Hágából Sept. 4-dikén: „A' mennyiben a' szárnyaló híreknek hitelt lehet adni, az itt lévő idegen Udvarok Követjei közül többen, azon tudósítást vették tegnap estve Londonból, hogy a' dolgainknak rövid időre várt békességes elintézése felől táplált reménység felette meg kissebbedett; mivel a' Belgák még mindég a' régi követelések mellett állanak, t. i. a' Scheldei szabad hajókázás mellett, a' mint ők nevezni szeretik. Mondják azt is, hogy Van de Weyer mint egy második Cato, minden előterjesztésekre tsak azon egy feleletet adja: először az Antwerpeni erősségből ki kell a' seregeknek menni. Akár mint vagyon a' dolog annyi bizonyos, hogy a' Conferentiának minden tagjai azon erős határozássokat nyilatkoztatták ki hogy a' békesség állandó fenntartásán igyekezni fognak.

Brüssellből irják, hogy Gróf Vilain XIV. f. h. 4-dikén rendkivül való küldettetéssel Párisba útazott.

A' Memorial Belge igen megeggyezőleg ir a' feljebb említett Hágai levelező által közlött hireszteléssel; „A' mi bizonytalan állapotunk úgy mond, még most is tart, és nem is lehet semmi elhatározást reményleni. Van de Weyer úr, a' mint az angoly levelek bizonyítják, ugyan azon beszéddel él a' Conferentia előtt, a' melylyel Goblet Gralis. Ugyan azért bizonyosnak lehet tartanunk, hogy a' Ministerium semmi alkudozásba sem fog botsátkozni: ennél tovább nem is terjeszthetjük reménységünket; mi legalább megösmérjük részünkről, hogy többet nem reménylünk."

Török Birodalom.

Konstantinápolyból Aug. 25 dikén: A' Portának dolgai Syriában igen félelmes változást szenvedtek a' Homsnál történt ütközet után: a' nélkül hogy a' Török 's Egyiptomi hadisereg közt valamelly nevezetes ütközet történt volna az óta; az első még is annyira megerőtlenedett, részént az Igazgatásban elkövetett hibák, részént a' Cholera, 's más ragadós nyavalyák, azonkivűl a' szökdösések által is, hogy többé sehol sem álhatott meg az ellenség előtt, 's minekutánna Aleppót, Antiochiát, Alexandrettét, 's Adanát Ibrahim seregeinek engedte Hussein Basa, kéntelen volt Konia mellett lévő Fő táborába vonni magát viszsza. Az ott egybe gyüjtött, 's a' környékben szét feküvő seregek alig telnek 12—15 ezer főre, következésképpen sokkal gyengébbek, hogy sem az előre nyomúló ellenség ellen foganatosan munkálódhassanak. Az a' hir is szárnyal, hogy az Alexandrettei kikötőbe nem rég érkezett élelembeli tárgyak nagy részint az Egyiptomiak kezébe estek.

Ezen bal eseteknek szükségképpen azon vélekedést kellett támasztaniok, hogy Hussein Basa, bár melly hasznos szolgálatokat tett is a' Portának, nem bir még is azon tulajdonságokkal, mellyek egy illy nehéz munka vezetésére megkívántatnak. A' Szultán választása e' végett Reschid Mehmed Basára esett, kinek eddigi igyekezetei nagyobb részént szerentsés foganattal koronáztattak. Reschid Basa annak okáért rendelést vett, hogy sietve a' Fő városba menjen, 's ott szükséges rendeléseket véve, azonnal Syriába indúljon a' had piatzára. Addig az ideig Raouf Basa, a' ki Anatoliai Helytartóvá vagyon kinevezve, fogja a' Nagy vezér helyét bétölteni, mint ollyan, ki a' helybeli környülállásokat jól érti; melléje pedig a' tábor Seriaskerjévé ama' vitézsége, 's hadi tapasztalásai felől ösméretes Silistriai Mehmed Basa vagyon adva, ugyan az a' Mehmed, a' ki tavaly a' Skutari erősséget megvette.

Hussein Basa alvezérséget fog a' hadiseregnél viselni. A' seregek, 's ágyúk küldözése nagy serénységgel folyik, 's Ozman a' Trapezunti Basa parantsolatot kapott annyi rendetlen katonaságot gyüjteni, a' mennyit tsak lehet, 's azokkal a' fő tábor felé indúlni. Az Ottomani flotta vissza vonúlt Rhodus, és Budrun felé, a' nélkül hogy az Egyiptomiak probát tettek volna megtámadtatására.

Bagdadban Máj. 28-dikán éjtszakának idején lázzadás ütött ki, melly elejénte arra kénszerítette a' Basát, Alit, odavaló Helytartót, hogy 400 emberével az erősségbe zárkodzék; mind azonáltal rövid időn módot talált a' tsendesség visszaállítására. A' lázzadás következésében a' Bazárban sok gyujtogatások történtek, több házak kiraboltattak, 's a' Basa emberei közül nehányan megölettettek.

Helvétzia.

A' Genevai tó partja környékén olly különös történetekre szolgáltatott alkalmatosságot ez idén a' kilentz hétig folyvást tartott szárazság és a' rendkivűli forróság, a' millyenekről még nem találunk emlékezetet az elmúlt évek jegyző könyveikben. Plain-Palaisban meggyúlladt a' temető, noha eléggé vizenyős helyen (plana palus) feküszik; a' sírhalmokon nőtt avarfű, a' környékben álló szomorú tziprus és más hegyes levelű gyantás élőfák, a' fakeresztek meggyúlladtak, úgy hogy ott voltaképpen égő sírokat lehetett látni. Vízipuskákat kellett segedelemre vinni, hogy a' körűl harapódzó tűznek gátot lehessen vetni. A' szomszéd Szavojában, Magland helység környékében egyszerre elkezdtek zúgni a' tűzi lármát ütő harangok. Nem házak, nem avarfű, nem élőfák ágai vagy derekai égtek itt, hanem a' föld alatt két lábnyi mélységre lenyúló fagyökerek kezdettek égni, 's így az élőfák kidűledezve hozták a' földszinére az emésztő tüzet, 250 napi munkás téren (Tagewerk) lett így az emésztő tűz ragadományává a' legszebb erdőség; tsak annyi maradt meg az égésből, a' mennyit kiragadhatott a' minden felől segedelemre tóduló emberi kéz, mint tüzes üszköket. Ezen földalatti tűz kétség kívűl öszveköttetésben volt azzal, melly Lauzannéban több helyeken felütődött a' földből. A' jelentés teljes voltára nézve fájlaljuk azt, hogy a' napok nintsenek világosan kitéve, tsak ennyiből gyaníthatni, a' mi a' tudósításban áll: „A' forróság 40° volt Reaum. mértékén, enyhítette ezt az ez előtt egynehány nappal kezdődött essőzés; de sokan tartanak tőle, hogy ez még nem lessz elegendő a' földnek színét olly mélyre megnedvesítteni, a' mennyire kiszáradt, úgy hogy azon forróság, melly Aug. 17-dikén újra kezdődött az égést is vissza találja hozni.

A' mi az Országgyűlési határozásokat illeti, az Aug. 22-dikén volt űlésben a' Bázeli dolgokra nézve az határoztatott, hogy maradjanak elválva az elszakadozott Közönségek Fővárossoktól; de azért az egész Szövetségben tsak egy testet képezzenek.

Az Aug. 25-diki űlésben a' nyomtatási szabadság vétetett szóba; de annak szorongatását egyedűl Unterwalden sürgetvén, a' dolog előbbeni állapotjában megmaradt.

Amerika.

A' Courier Aug. 3-dikáig terjedő híreket közöl Qvebek's Montrealból, következendő képpen: A' cholera tágított pusztításán, noha még most is tetemesek áldozatai; Montreálban naponként meghal 30—40 ember, még pedig a' leg vagyonosabbak rendéből. — Julius utóljáig 41,809 személy költözött ide be, nevezetesen: Irlandból 23,240; Angliából 14,375; Skotiából 3,823; a' többek új Skotiából, Uj

Braunschweigból és Hamburgból. Az 1831-diki esztendőnek ezen szakaszában bevándorlottak száma 37,520 — tészen.“—

Új Yorkból, hajós hírek szerént Teran Grlis táborából 2000 ember (talám nem is volt több embere) ment által Sant Annahoz, mellyből eredt kétségbe esésében az első maga magát kivégezte.

Santa Marthából, Jul. 21-kéről ezeket írja a' Courier Santandernek oda érkezése felől: „Ide érkeztünk 16 dikán reggel 7 órakor, 's azonnal küldöttség jöve hajónkra, melly küldöttség a' kikötő kapitányjából, egy papból, az előljárók eggyikéből, és egy adószedőből állott. Santander Grlis a' parthoz érkezvén ágyú dörgésekkel és az öszvesereglett nép sokaságának újongatásával fogadtatott. A' kormányozó, a' katonaság vezére, a' papság és előljárók a' parton várták, 's mindeggyik Egyesület különös beszéddel köszöntötte. Következett napon elfogadta a' Grlis az őtet látogató Hivatalokat; dél után vendéglés volt, estve a' város ki világosíttatott; de mind ezen jelenetek között legszebb vala szemlélni azon sokaságot, melly a' környékbeli városokból sereglett öszve az ő látására. Még más nap is (18-dikán) köz vendéglés adattatott; estve a' Kormányozó és a' város adott tántz mulatságot és vatsorát. 19 dikén Karthagenába útazott Santander Grlis, útközben mindenütt olly tiszteltetéssel fogadtatott, a' millyennel áldozni késsz Új Granáda népe a' törvényességnek és rendnek.

Peruból: Mart. 18-dikán — ez is a' Courier közlése — tudósíttást vett a' Praesidens hogy öszve esküvés légyen, mellyet azon éjtszaka bizonyos Rosel kapitánynak kell vala munkásságba tenni. A' Praesidens a' fő őr helyre ment, és ott a' kapitányt elfogatta; Rosel a' fogházból kiszökött, 's vissza ment tsapatjához, és katonáit arra biztatta hogy a' Praesidensre lőjjenek: azt nyilatkoztatta katonáinak, hogy az légyen a' szándék hogy őket Kolumbiába küldjék; de mind ezen előadások foganatlanok lettek, Rosel törvény elejébe állíttatott; halállal büntettetett, és minden tsendességben maradt.

Görög Ország.

Zantéból, Jul. 13-dikán indúlt levelek nagyon szomorú ábrázatot nyújtanak Görög Ország állapotjáról; a' kibujdosókkal tölt hajók naponként érkeznek a' Joniai szigetekbe. Ezek, a' Kibújdosottak erősíttik, hogy az Országlószék, frantzia seregek védelme alatt, Napoliban be van zárva; a' kereskedés megtsökkent, és az aratást sem lehet tsendesen végezni. A' felköltek feje Zavellás Patraszban ütötte fel hadiszállását, és az eggyesült Hatalmasságok hajós seregeinek ellene szegezi magát: a' majnai hegyek között Kolokotroni pártoskodik, más Kapitányok pedig Szalonában, Karitenában 's Tripolitzában parantsolgatnak; egy szóval ebbe mindent beszoríthatunk, hogy a' 8000 főre telő 'soldosok minden féle kitsapongásokat elkövetnek.

A' Globe Baker Obesternek egy írása után, a' ki eggyike az angoly Biztosoknak a' határszélek kiszabása körül, nagyon megnyugtató hírekkel bíztatja Olvasóit. Azt minden bizonyossággal lehet mondani, hogy a' határszéli vonatok, olly elhatározólag tétetnek, hogy azok szerént villongásoknak támadni valaha, teljesen lehetetlen: az ebből származó öröm általános a' Görögség között, és alaposan lehet reményleni, hogy a' rend és tsendesség valahára tsakugyan vissza fogna állani e' sokat hányattatott Országba.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Hirdetés.

(1) A' megboldogult Tettes Mácsay Csernovits úr két osztatlan Örökösei részéről, Tekintetes Nemes Arad Vármegyének is jóvá hagyásával köz hirré tétetik; hogy e' folyó esztendei November 4-dikén és utánna következő napjain az Aradi Országos Vásár alkalmával a' köz árverés utján, kész pénz mellett a' többet igérőnek el fognak adattni e' következendő Házak és Jovak u. m.

1-ször A' szabadulandó Ó Arad kir. Városában két fő utszán terjedő erős szerekből felépített 's úgy nevezet „Fejér Kereszt" nagy Vendégfogadó; — melybeli Épületnek a' homlok részére (in fronti spitio) vagyon egy nagy Kávéház, egy konyha, és egy nagy Vendéfogadó, kapu és egy Bólt; — a' másik felől pedig az uri utzán találtatik egy konyha, és egy szoba mellyek azon Bólthoz tartoznak; — Azutánn öt Vendég szoba, és pedig mind a' föld színen, — Továbbá egy a' legszebb módra felépített egy emeletű ház, — mellynek homlok részén vannak négy boltok, és annyi szobák a' mellet egy Mészárszék: a' felső emeletben találtatnak hat szobák az utszára két felmenetele (doppelte Stiegen) alol pedig kocsi szinek, és másféle készületek vannak; úgy alól és felől is vannak árnyék székek. — Az udvar nagy és kövekkel vagyon rakva, mellyben egy kút, egy nagy duppla Istáló és Vendégfogadósnak különös lakássa — ugy nem külömben 1000 akó borra való Pintze. Ezen alkalmatos Vendégfogadó mostanában esztendőnként behoz 3,590 for. haszonbért.

2-szor Szinte Ó Aradon a' fő útszán álló Ház — mellynek a' homlok részén mostanában találtatik egy nagy Patika és három szoba, — a' forduló részén pedig egy Dolgozóház (Laboratorium) konyha és négy szoba, Pintze, Padlás, Kamara, és árnyék szék, duppla Istáló, Kocsi színnel, és nagy udvarral.

3-szor Egy a' legszebb 's hasznosabb Tájékon, Ménes kameralis Helységében fekvő, a' Ménesi aszszu szőllő (Auspruch) és Veres borral igen híres nagy Szőllő, egy nagy Sajtaló házzal, melly két nagy szobákból egy konyhából nagy folyosóból és padlásból áll. Minden hozzá való szükségesekkel; tudni illik Kádakkal, hordókkal, és sajtóval; úgy az udvarban lévő Cseléd és Pálinka házzal, duppla Istálóval, Kerttel, Kúttal, és másféle szükségesekkel.

4-szer A' Galsai hegyen fekvő Szőllő — mellyhez tartozik egy szép nagy Ház, Pintze, Istáló, Padlás, és egy különös Lakás a' Cselédek számára, nagy udvar, kert, kút, és másféle Készületek.

5-ször Az Aradi Határban, a' Tornyai út mellett fekvő 8 lántz kaszáló.

6-szor Szinte az Aradi Határban lévő 4 lántz szántó Földek; — A' megvenni kivánók e' folyó esztendei November 4-dikén Ó Aradon a' Fejér Keresztnél elegendő bánom pénzzel elkészülve megjelenni ne sajnáljanak.

Második Félesztendő.

Hirdetés.

(1) A' Medgyesi Birói Zár alatt lévő Garmad' Gondossa részről köz hirré tétetik: hogy T. Arad, és Csanád Vármegyékben kebelezett királyi Kamarai Medgyesi, Bodzási, Földvári, és Bánhegyesi Pusztákon igen jó minéműségű 's takarású, rész szerént kalangyákba, rész szerént pedig kazalokb rakott idei Széna nevezetessen:

Medgyesen 17 kalangya, és 12 kazalokba 168 öll.
Bánhegyesen 4 kalangya, és 10 kazalba 138 öll.
Bodzáson 6 kazalba 76 ½ öll, és 14 kalangya.
Földváron 17 kalangya.

Öszvessen 84, 924 mázsára rugó Széna.

Nem különben számos ölekre menő Tavali, és idei Buza, Árpa, zab, és köles szalma e' folyó 1832-diki esztendei October holnapnak 1-ső és 2-dik napján hely szint az az: a' fent érintett Pusztákon tartandó árverés uttyán kalangyánkint, és kazlankint a' leg többet igérőknek el fogadódni, olly hozzá adással, hogy ezen Takarmányt helyben, és pedig alkalmatos Istállókban lehet meg étettni.

Melly időre a' venni Szándékozók ezennel illendően meg hívattatnak.

Hirdetés.

(1) Tettes Nyitra Vármegyében helyezett Nagy — Surány Mező Városában ezentúl következő Országos Vásárok fognak tartatni: az 1-ső Januarius 25-dikén, 2-dik Majus 1-sőjén, 3-dik Augustus 10-dikén, 4-dik November 2-dikán ugyan annyi barom Vásárokkal; továbbá tartatnak heti Vásárok minden Hetfőn, és Csötörtökön.

Hirdetés

(2) A' nagy mélt. Magyar királyi udv. Kamara rendelésére köz hirré tétetik; hogy e' folyó esztendő Sz. Mihály hava 24-dikén 600 darab könyvek mellyek Horváth, és Pósfay János halálok után a' királyi Fiscusnak tulajdonává lettek, a' szokott reggeli és délutáni órákban a' Pesti fő Harmainczad épületben árverés útján a' legtöbbet igérőnek eladattni fognak. Ezeknek a' könyveknek feljegyzését Budán a'Nagy Mélt. Magy. kir. udv. Kamarának Számvevő hivatalában, Pesten pediglen, a' kis hid utszában Tudakoló, és Hiradó Hivatalának szerkeztetésében mindenkor tetszés szerént látni lehet. Költ Budán Sz. Mihály hava 10-dikén 1832.

Árverési Hiradás.

(2) E' folyó September 23-dikán Krausz örökösök kivánságára a' kis-Tétényben fekvő $\frac{1}{4}\frac{2}{8}\frac{7}{16}$ból álló szőllős kertek átaljában vagy részenként termésestűl a' többet igérőnek el adatnak. A' venni kivánók a' kitett helyen és napon délutáni három órakor megjelenni ne terheltessenek. — (Krausz). —

Jelentés.

(3) A' Pesti tudományok királyi magyar egyeteménél lévő gyakorló korházaknak számára megkivántatnak: a) mintegy 1192 rőf, legalább $\frac{5}{4}$ szélességű, középszerű, jó, és erős ingekre, törülközőkre, lepedőkre 's a' t. való úgy nevezett házi vászony; — b) 262 $\frac{1}{2}$ rőf kék nyomtatott vászony háló ruhákra, és vánkosokra való, — c) 212 rőf részszerént ezüst szinű, részszerént fehér barchet béllésnek, és háló köntösöknek, — végre d) 80 rőf szalma zsákoknak való vastagabb vászony. Ezen elő számlált vászony nemeknek szolgáltatása arra fog bizattatni, a' ki azokat a' legjobb minéműségben, és leg óltsóbb áron magára felvállalya. E' végre folyó October hónapnak 4-dik napján délutáni 4 órakor a' pesti királyi fő oskolák orvosi karának épületében a' Hatvani utczában lévő úgy nevezett Jesuita házban, nyilvánságos kótya vetye fog tartatni, mellyre mind azok, a' kik az emlitett vászonybéli szereknek szolgáltatását felvállalni kivánják, ezennel meghivattatnak úgy, hogy magokkal egyszer 'smind a' kiválasztás végett, a' fentebbi vásznoknak nemeiből mustrákat is hozni ne terheltessenek. Pesten September 11-dikén 1832.

Hirdetés.

(3) Az e' végre ki neveztetett úri széki kiküldöttség által köz tudományra tétetik, hogy a' Nemes Hengelmüller Mihály birói zár alatt lévő garmadához tartozó 421 darab jármas ökrök — Szekerek — Ekék — 's egyéb gazdasági eszközök — 589 nemesitett Birka kosok, és 25 darab külömbféle idejü Bikák, egy arabs Ménló, 's ugyan attól származott egy más fiatal mén, 10 darab szekérbéli lovak, és 8 darab három, négy esztendős mén lovak; marha gyógy szerek, — Kováts — 's kerekjártó mesterséghez kivántató szerszámok; Juh tenyésztéshez, és életes tárhoz tartozó eszközök — a' következő September hónap 24. 25. 26. 27. és 28. napjain a' Tettes Arad vármegyében kebelezett Megyesi Cameralis Pusztán, az árverés utján a' legtöbbet igérőknek, kész pénz fizetés mellett el fognak adattatni; a' venni kivánók tehát a' nevezett helyre hivattatnak meg.

Eladó-Ház.

(3) Közhirül adatik: hogy Tek. Özvegy Rakovszkyné Szül. Tarkó Anna Asszonyságnak Pesten a' Barátok piaczán 610-dik szám alatti Sarok-háza, saját kívánságára Sz. Kir. Pest Városának Földbirtoki (Urbarialis.) Tisztségében f. e. September 26-dikán reggeli 10 órakor tartandó árverés utján a' többet igérőnek adatik el. —

Hizott marhák' legelője eránt.

Pesti vásárok körül.

(3) T. Pest Vármegyében Gyálhoz fél mértföldre eső Pótharaszti puszta, mellyet a' Csongrádról Pestre jövő nagy országút hasít, sokkal ösméretesebb kövér és hasznos füvű tágas legelőjéről; számos és kifogyhatatlan jó vizű kútjairól, usztató tavairól; nyárban szellőző egyes élőfáiról; ősszel a' hideg szél ellen

való ligetes enyhelyeiről; vendégfogadója alkalmasságáról, 's mind ezeknek ócsóságáról, mintsem hogy eléggé lehetne ajánlani. Azoknak tehát, kik folyó 1832. esztendei novemberi pesti vásárra hajtandó hízott marhájikat pihentetni, 's ezután neki telve a' vásárra kiállíttatni kivánnák, jelentetik: hogy e' folyó 1832. esztendei October 28. napjától kezdve, November 5-dig napjáig, és igy 8 egész napokon egy darab marhától többet nem fizetnek, mint 4 xrt. váltó czédulában. — Ezenkivül ha netalán a' marha takarmányra szorúlna, lehetkapni igen jutalmas árron legjobb minéműségű 's takarású idei szénát, akár öl akár mázsa számra; sőtt tavasz szalmát, 's kukoricza szárat, vagy őszi szalmát is nagy mennyiségben. — A' vendégfogadóban pedig mindent meghatározott 's legjutalmasb árron: mellyekről szólló hirdetések, minden országútban lévő vendégfogadóban ki lesznek függesztve. — Mi illeti végre a' tökélletes bátorságot, melly ellen még eddig panasz nem vala, ez eránt a' kivánandó kezesség megtétetik. —

Ide lehet a' marhákat hajtatni, Kecskemétről, Lajoson, Vacson és Vatyán által — Szolnokból, Pilisen 's Nyáregyházán által: Nagy Kőrösről pedig az országúton, mellyhez mind a' Kecskemétről mind a' Szolnokból Pestre jövő Országutak oldalvást csak félmértföldre esnek.

Jövő 1833. 's utána következő esztendőkben, mi fog 24 órára Junius, Julius, Augustus, September és October hónapokban legelőbér fejében kivántatni; meg láthatni ugyan az újság levelekben is, de ezenkivül még a' Szolnoki 's Czibakházi hidaknál; a' Szentes — Csongrádi révben: és Kecskeméttől 2 mértfölddel Pest felé eső Lajosi Korcsmában, és más országutakban lévő vendégfogadókban is.

H r d e t é s.

(2) Izsákon e' folyó 1832-dik eszt. Sz. Mihály hava 26-dik napján Ts ns Pest Vármegye k. rendelésénél fogva Ns Csernus György úrnak több 100 mérőket tevő kétszeres búzája, árpa, zab, köles, és kukoritza gabonája; 70 ölet tevő igen jó féle szénája, ugyan annyi tavaszi és őszi szalmája; igen szép fajtájú nagyobb számú jármos ökrei, tartanivaló szarvas marhái, méneses lovai, jószőrű juhai, hízott sertései, és mindenféle gazdasághoz tartozó eszközei, árverés útján készpénzbeli fizetés mellett a' többet igérőknek elfognak adattatni, a' kiknek kedvek lészen a' fent említett jószágokból valamit venni, a' fent írt napon és helyen leendő megjelenésre ezennel meghivattatnak.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse September 15-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87 1/16 for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	126 1/7 for.
4 pCentes — — —	76 5/8 —	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	47½ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	1146 —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Sept. 16-dikán 5 Láb, 3 Hüv. 9 Von.	— 18 dikán 5 Láb, 4 Hüv. 6 Von.
— 17-dikén 5 Láb, 6 Hüv. 0 Von.	— 19 dikén 5 Láb, 4 Hüv. 9 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára September 18-dikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 40	6 — 35	5 — 40	Zab	—	—	—
Kétszeres	4 — 48	4 — 40	4 — 30	Kukoritza	3 — 28	3 — 10	—
Rozs	2 — 55	2 — 40	2 — 32	Kőleskása	—	—	—
Arpa	2 — 46	2 — 40	2 — 34	Köles	—	—	—

24. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Reménység.
Mint a' pólyát únt tsetsemő, dajkája öléből
Futni ered, 's ha bukik hív vezetőre szorúl:
Úgy mi is a' vészes pályán sok ezerszer elesve
R'ád szorulunk; másként tsak vezetőnk se leszen.

PESTEN *Szombaton* Sz. Mihály Hava 22-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő Eminentiájának boldogúlt Kardinális, Esztergami Érsek 's Magyar Ország Primássa, Hg Rudnay Sándor' emlékezetére, sok hívek jelen létében tartatott f. h. 17-dikén Esztergamban az engesztelő Sz. Mise áldozat, mellyet Fő Tisztelendő Miskóltzy Márton Kanonok úr, szokott egyházi szertartással mutatott be a' Mindenhatónak.

A' Fő mélt. Erdélyi udvari kanczellária az Erdélyi Fő kormányszéknél megürülve volt két Titoknoki hivatalt Fogarasi Lészay Lajos és Szentkátolnai Bíró Jó'sef urak kinevezése által tőltötte be. —

Nagy Károlyból írják, hogy ns Szathmár Vgye October 15-dikén fogja tartani tisztujítását. Ns Nyitra Vmegyében ugyan azon hónap elsőjén, T. Krassó Vgyében 19-dikén fog tisztujítószék tartatni.

Nagy-Betskerek, Sept. 12-dikén 1832. (Teljesíttése a' 20-dik szám alatt tett igéretnek.) Közelgetvén az idő mellyben a' Társaság szerződési köteleztetéséhez képest Kassára vissza térni tarartozik, múlt Vasárnap veve bútsút Ns Torontal Rendjeitől; Párisi János dalljátékot adták utoljára. Hevítette a' különbben is forró részvétet annak érzése, hogy, valamint e' kor-

beliek tudtára ezen Társaság volt első, melly e' kevert nyelvű tájon közmegelégedést nyerni szerentsés vala, ugy kimondhatná megelőre jósló lélekkel: hány év dűl ismét az enyészés semmiségébe, míg N. Betskereken viszont fel hengeredik a' szőnyeg, mellyet most Párisi János mátkásodása leszegezett? — Koszorúk 's versezetek repülének bútsúvétel végett a' kilépő Társaság padlatjára; Sz. Pétery jeles Tag, ékes beszéddel köszöné meg Torontal lelkes pártfogását, 's abba magát és Társait továbbra is ajánlá. A' nézőhely szűk volta mellett is másfél ezer V.forinton feljűl ment a' bevétel, segedelműl pedig ötezeret adott által a' Társaságnak Tekintetes Hertelendy Ignátz úr a' Ns Megyének lelkes magyar Al-Ispánja; melly sommát hazafi buzgósága, felszóllításai által gyűjtötte öszve. Gondoskodott továbbá az eléggé nem magasztalható Al-Ispán úr a' Társaságnak költség nélküli szállása és útazása felől is. Hála a' Nemzet nevében az illy érdem-díszes Hazafiaknak!

B é t s.

Ő ts. k. Felsége Hernalsban a' minapában nyitott Kisdedeket védő Intézet elősegéllésére 100 forintot méltóztatott ajánd-

dékozni pengő pénzben. Alt-Höfleinban pedig veszedelmesen pusztíttó gyúlladás ütve ki, az ez által inségre jutott szegénység felsegéllésére 500 p. forintot küldött Ő Felsége az Alsó-Austriai Kormányozónak szükséges dolgok bevásárlására; olly meghagyással, hogy a' jó tételményekben leendő rész vételből, ne zárattassanak ki az olly inséget szenvedők is, a' kiket nem éppen a' gyúlladás, hanem más tsapások tettek szerentsétlenekké.

Parndorfban f. e. October 16-dikán 's azt követő napon — fog a' lóverseny tartatni, mellyre bizonyos tekintetben még e' folyó Sz. Mihály hava végéig nyitva áll a' magát bé irathatás útja. A' Magyarra nézve nevezetes e' határainkon kivül tartandó futtatás is azért, hogy a' próba verseny feltételében az áll, hogy a' lovas született Magyar légyen. Mágnássaink közül többen íratták be magokat, 's így a' nemzeti tehetősség példáját mutatni idegen szemlélők előtt is kifognak állani.

Egyházi Fejedelemség.

Anconából írták Aug. 22-dikén, hogy Cubiéres Grlis az élelmekre valók szállíttása iránt Jul. 1-ső napjától kezdve, meg újította az előbbi eggyezkedést; az aprószágok be vásárlása naponként történik. Mennyire legyen egyéb aránt Ő Szentsége megelégedve Cubiéres Grlisnak maga viseletével, meg tettszik abból, hogy őtet a' maga képével ékeskedő drága szelenczével Sz. és Gergely Rendjével ajándékozta meg. 18-kán Porta Farina helységben két olly személyt fogtak el, a' kikről olly hiedelemben valának előbb, hogy Egyiptomba költöztek: elfogatások nyomosnak tartatik; a' házak ki fürkészési kemény felvigyázás alatt folytatódnak.

Nagy Britannia.

A' Király f. h. 5-dikén délután két órakor Bowater Obstr. kíséretében Windsorból St James palotába érkezett, a' hol Cumberland Hg fogadta Ő felségét. A' Királynál audientzián voltak: Viscount Palmerston, Grof Albemarle, és Marquis Wellesley; később nagy udvarlás volt; az udvarlásnak is vége lévén, visszatért Ő Felsége Windsorba.

A' Courier így ír a' Bankot illető tárgyban: „Egy Morning Chronikle teljes bizonyossággal adja, hogy a' Bank privilegiuma megfog újíttatni, mi pedig éppen ollyan bizonysággal mondjuk, hogy nem fog meg újittatni: állíttásunk mellett, azon kihallgattak tanú vallása vagyon, mellyet a' Bank Biztossága jegyzett. Hogy a' Banknak adandó szabad kiváltság ez, vagy amaz útasíttások és módosíttások mellett engedődjék meg, az új Parlamentum elhatározásától függ; de azt minden tartózkodás nélkűl mondjuk, hogy a' Bank mostani Privilegiuma meg nem fog újíttatni. Azon remegés, mellybe némelly biztossági tagok a' tanúk kihallgatása után estek azoknak rendkivűli 's váratlan felfedezéseik által, okozta a' biztosság munkálatának egyszerre történt félbeszakasztását. Többnyire minden kihallgatott tanúk a' Bank részére hajlottak; még is átalánosan olly erős tanúvallást adnak az ellen, hogy annak szabadságait megújíttani teljes lehetetlenség legyen. Ezen alkalmatosságot használjuk illy nyilatkoztatásunk tevésére, hogy mi a' Banknak, mint Banknak ellenségei nem vagyunk, hanem tsak azon ártalmas bánás módnak, mellynek a' Bank eszközévé engedte magát tétetni."

Londonból, Sept. 5-dikén. Nálunk rendkívűli tsendesség van; London üres, az az: minden, a' ki tsak valami kis nevet visel, az mind mezei jószágokba, vagy orvosló (talám fördő) helyekre ment, a' polgári élet minden lárma nélkűl enyészik el; kiki úgy tölti idejét a' mint legjobban tudja. Hallunk ugyan ollykor-ollykor va-

lamit az itteni polgári Eggyesületek öszvejöveteleikről; de ha azoknak következéseikről szoros feljegyzést tennénk sem olvasná egyéb mint a' ki azokban részes volt. A' német szabad nyomtatást sürgető gyűlés számára nézve elég népes vala; de annak a' Sussexi Hghez nyújtandó azon kérése hogy legyen annak előlülője, annál kevésbbé fog meghallgattatni, minthogy a' Hg annak színe alatt, hogy ő neki mezei látogatást kellene tennie, már D. Pedro részére sem adhatott jelen léte által valamelly nyomos segíttséget, mellynél fogva az el is maradt. Azok a' kik a' politikai világban valamelly személyt játszanak, most mind azzal foglalatoskodnak, hogy magoknak, vagy barátjaiknak szovatolókat szerezzenek a' jövő választásra. A' leg elsőbb személyek most mind a' városban, mind a' mezőn, házról házra járnak, minden polgár 's földmüves előtt meghajtják magokat, kezet fognak azokkal 's rázogattják azokat, 's ellent nem állva kényességek, sőtt ollykor szennyességek, az asszonyokat 's leánykákat tsókolgattják; mosolyogva nagy ígéreteket tesznek nékiek, sima szavakkal ketsegtetik, és a' hol tárt kezet találnak, ott fényes arannyal sem múlasztják el magoknak helyet vásárolni a' földi paraditsomban = az Alsó Házban: és ezt, tory legyen vagy whig, mind egyenlően tselekeszi. Minden reform, 's minden abbeli erősíttés ellenére, hogy ez a' választást a' nép kezébe adta, 's hogy jövendőben az Alsó-Ház olly küldöttekből fog állani, mellytől a' Felső-Ház, az Egyház, sőtt maga a' Királyság is módosíttását várhatja; előre győzedelemmel állíttják a' torik, hogy az ő felekezetek erősebb fog lenni. — Angliában is kezd némely helyeken mutatkódzani a' dézma adással ellenkező hajlandóság; de Irlandban, nevezetesen Kilkennyben a' háborgás ezen hajlandóságban különös állást vett. Az Országlás által tett kemény rendelések nem engedik ugyan a' népes egybeseregléseket, és a' fizetni nem akaróktól elvett marhák meglehetős tsendességgel adattatnak el; de azt az Országlás sem akadályoztathatja, hogy százanként ne tsoportozzanak öszve a' férfiak és asszonyok, 's azon birtokosoknak vagy földbérlőknek termésseket önként és minden fizetés nélkül letakaríttsák, 's be is hordják, a' kik ellenkezőleg mutatták magokat a' dézmaadással: midőn ellenben arra erőhatalommal se mehetnek, hogy azoknál akármillyen ígéretre is munkába áljanak, a' kik a' dézmállás barátjai, a' nép érzése ellen. Illyen helyeken a' fegyveres népnek kell kaszát és sarlót fogni, 's végezni azt a' kötelességet, melly különben a' földmüvesé volna; és a' ki inkább szükségre teszi ki magát, mintsem kedves képzeletével felhagyna. Illy zavarodásban O'Connell sem múlaszt el semmit, hogy a' maga kívánatját, az Unio megoszlását, végre hajthassa: ennek végre hajtása végett el nem múlasztja még az irlandi torikat is maga részére nyerni akarni, noha gondolni lehet, hogy erre ugyan foganatlanúl törekedik.

Durhám városának újsága közli, hogy Darlington részéről küldendő Követnek az előljáróság az ifjabb Pearse úr választatását ajánlotta Marquis Londonderry hathatós pártfogásába. A' Marquis feleletében nevezetesek eme' szavak: „Szoros kötelességemnek tartom, hogy földbérlőimet 's barátjaimat megösmértessem gondolkodásom módjával, mellynek következésében kinyilatkoztatom, hogy én egy olly férfinak sem hihetek, a' ki úgy mutatkódzik, mint az egyház és királyiszék ellensége. Egyenesen mondom ki, hogy minden változtatást úgy tekintek alapos törvényeinkben, mint a' mi földműveleti iparkodásunk érdekleteinek károsíttását. Ha Anglia megakarja Európa nemzetei között

tartani a' maga rangját, nem kell neki egy igazságos, egy szükséges, egy magát védő háborútól vonogatni; ha a' környülállások talám azt fogják kivánni. Ezen politikát követték eddig mind a' toryk mind a' whigek, és ennek köszöni Anglia azt, hogy másokat meghalad." — Beszél továbbá még a' vallási érdekletekről is, azután zárja irását azzal, hogy ő választásokat nem hátráltatja.

Manchesterben Sept. 2-dikán estve meg zavaródott a' tsendesség. A' fel lázzadt nép valamelly négy esztendős fiútskának koporsóját és fő nélkül lévő testét hordozta fel 's alá. A' gyermeknek megölettetését azon Orvosoknak tulajdonították, a' kik abban a' cholerás kórházban voltak, mellyben ez feküdt; ezen vádat hallva tsak hamar ez a' jelszó futott: „A' kórházhoz! rontsátok le!" A' kapukat betörték, az ablakokat öszve zúzták, és a' falakat leszaggatták. A' betegeket tulajdon lakásaikra hordták; de azok közül némellyek már annyira el voltak gyengűlve, hogy a' nép kezei között botsátották ki lelkeiket. A' bátorságra ügyelő hivatal emberei, a' kik oda futottak, kénteleníttettek magokat vissza vonni, úgy hogy katonáknak kellett kiállani. Azon fenyegetődzés végre, hogy a' lázzadási törvény fog felolvastatni, és egy kathol. Papnak intő beszédjei, helyre állították a' tsendességet. A' kis gyermek cholerában vesztette el szüléit, azután magát is a' kórházba vitték betegen; a' nagy Atyja látni akarván őtet, nem mutatták meg, 's más nap azt jelentették neki hogy meghólt és el temettetett: ez gyanúskodóvá tette az öreget, felásatta a' sírt, és a' holt testet fő nélkül találta abban, mint hogy bontzolás kedvéért az eggyik Orvos azt levágta.

Frantzia Ország.

Ő Fgének az Austriai Császár 's Apostoli Királyunknak Követje Gr. Apponyi, Sept. 8-dikán a' Tuilleriákban nyert magányos audientián nyújtotta bé a' Királynak azon tudósittó irást, hogy Ő ts. Magosságának Ferentz Károly Fő Hgnek, fia született.

Sept. 6-dikán pedig az Éjszak-Amerikai eggyesült Státusok rendkivüli Követjének, 's meghatalmazott Ministerének, Herrera Prosper úrnak adott a' Király hasonló magányos bemutattatásra engedelmet.

Említve vólt már előbbeni leveleinkben hogy az Aixi kir. Itélőszék Gral Procurátora feljebb hivatkozott az ugyan azon Törvényszék által hozott végzés ellen, melly szerént Gr. Saint Priest, Gr. Bourmontnak fiával, 's a' Carlo Alberto nevű hajón volt többi útazókkal eggyütt szabadságba helyheztetődik, 's a' Sardiniai határokra leendő visszavitetése rendeltetik. A' Cassatio törvényszék Sept. 6-dik, 's 7-dikén foglalatoskodott eme' tárgygyal. A' tanátskozás felette sokáig tartott, 's az iránta támadt vitatások igen tüzesek vóltak. Végre azt végezte az Itélőszék: „Tekintetbe vévén, hogy a' népek jussainak principiumait nem lehet az ollyan hajókra alkalmaztatni, mellyek a' szövetség, és bénemegyeledés ellenére akár melly határon ellenségeskedést gyakorolnak; —tekintetbe vévén hogy az Aixi törvényszék vádoló kamarája tettével is megösmérte hogy valamelly szövetkezésnek kellett az Országlás ellen munkában lenni, a' melly szövetkezés szándékát a' Carlo Alberto teljesedésbe is kezdette az által venni, hogy ezen hajó a' Berry Hgnét a' Frantzia partokra kitette, 's több ezen szövetkezéshez tartozó személyekkel volt megrakva; tekintetbe vévén, hogy azon kifogás, mintha a' szenvedett sérűlések kénszeritették volna Carlo Alberto hajót a' frantzia partokkal érintésbe jőni, nem szolgálhat mentségűl ezen hajónak, melly az Országlószék ellen ösz-

veesküdt személyeket hordott: — a' Cassatio törvényszéke cassálja, és semmisíti azon végzést, melly szerént a' Vádoló-Kamara Saint Priest, ifj. Bourmont, Sala, ifj. Kergorlay, Lebeschuh Mathilde, Ferrari, és Zahara bevádoltattak kibotsáttatását rendelte, 's a' mellett azt végezte, hogy a' nevezett személyek szabadságba helyheztetődjenek, 's a' Sardiniai határokra vitessenek vissza; továbbá rendeli a' Cassatio törvényszék, hogy a' vád alatt lévő tettek szerzői, úgy a' mint kell, törvényesen pörbe idéztessenek, egyébaránt pedig a' határozás egész, és tökélletes erejében áljon ellenek; melly végre a' Cassatio törvényszék ezen ügyet az Aixi Itélőszék Vádoló-kamarája elejbe útasítja."

Gr. Sebastiani a' fördőkbe tett útazásából f. h. 8-dikán vissza érkezett Párisba. A' Moniteur Sept. 10-dikéről közli azon kir. rendelést, mellynek ereje szerént az eddig — Gr. Sebastiani távolléte alatt— Gróf d'Argout által igazgatott külső dolgok hivatala ismét Gr. Sebastianira bízattatik.

Odillon-Barrot úr is vissza tért Párisba.

A' France Nouvell azon nyilatkoztatást teszi, hogy Vilhelm Király a' Louisa Hg Asszonynak Leopold Királlyal történt egybeköttetéséről tett jelentést nem útasíthatta vissza, mint ezt több újságlevelek híresztelték, mert illyen jelentés a' Hollandiai Királynak nem is volt téve.

A' Lyonból érkezett legújabb levelek mind a' Precurseur nevű ujságlevél ellen támasztott, 's az általa megnyert nyomtatási-pör felől emlegetődznek. Az újságírónak Odillon-Barrot úr volt a' védelmezője, a' kinek védő-beszédje négy óráig tartott. Az ezen beszédben kimutatott ékesszóllási tehetségét minden újság levelek magasztalják. A' ministerek részén lévő Courrier de Lyon sok szerentsét kíván Odillon-Barrot úrnak a' végett, hogy két nagy fontosságú pont iránt nyiltszivűen, 's meghatározottan nyilatkoztatta ki magát, t. i. a' Jun. 5-dik, 's 6-diki lázzadás, és azon nagy kérdés iránt, melly a' constitutionalis monarchia, és a' köztársaság között fenn forog: ő ugyan is a' maga védő beszédjében ünnepies nyilatkoztatást tett a' felől, hogy a' Juniusi zenebonát tsupa lázzadásnak tartja, 's a' monarchiát megeggyezőnek véli minden nyilvános szabadságoknak kifejlődésével, ellenben a' fejetlenséget, 's a' republikánusi gondolkodást kárhoztatja. Abbeli reménységét is nyilvánvalóvá tette Odillon-Barrot úr, hogy a' mostani Országlás eggyesíthesse a' monarchiával mind azon rendszabásokat, a' mellyeket a' constitutionális gondolkodás szükségeseknek tart.

Portugallia.

Innen semmi különös érdekletű újhírek sem érkeznek. A' Courrier Oportoból Aug. hónap eggyik napjáról, a' nélkül hogy meghatározottan adná azt, emez írást közli: „Mi itt élelemre valókkal elegendőképpen elvagyunk látva, ha az egy kenyeret kivesszük, mellynek fontja 3 ½ pence (annyi mint nálunk 10 xr.) kolompérunk sints; egyéb minden teljes bővségben. Borunk jó, a' thea, kávé és tsokolade rendkívül ótsó. A' szerzetesek eddig legnagyobb ellenségeink voltak; de úgy látszik, hogy tsillapodni kezd valamennyire gyülölségek; a' világi Papok közül, a' kiknek közvetetlen egybeköttetések van a' néppel, Dona Maria részére beszéllenek némellyek, olly foganattal, hogy Joao Jose Pereira da Sylva vezérlése alatt erős guerillák állanak; ez eggyike a' Douro partján feküvő szőllők birtokosai közül a' legvagyonosabbaknak. Ezen guerillák már elvágták a' D. Miguel tábora számára szükséges marhák útját; most azon vannak, hogy az

Usurpator (így nevezi a' tudósíttó a' mostani Országlót) seregeinek láttára lovakat fogdossanak fel, 's D. Pedro számára vezessék, 's küldenek is naponként 50—60 darabot, úgy hogy a' mi veszteglésünk nem soká fog tartani. A' város környéke halmos és fás, innen, a' felekezeti = Partisan — háborúra nagyon alkalmatos; hanem távolabb, mintegy 7 leguas-nyira Lizabon felé, térséges, a' hol a' lovasság nagy előmenetellel munkálódhatnék, nem tsak, hanem átalánosan szükséges is, hogy mind a' gyalogság szárnyait, mind pedig az ágyúzókat fedezze, melyekben mi, valamint más fegyverekben 's egyéb tábori szerekben, fogyatkozást nem szenvedünk. A' fő szállásra igen gyakran érkeznek nevezetlen küldöktől mind gabonában, mind pénzben ajándékok; úgy hogy a' mi dolgunknak szerentsés kimenetelét mindenek teljes bizodalommal várják."

Londonból Sept. 6-dikán irja a' Globe: „Ma reggel az a' hír futott a' Cytiben, hogy a' mi Országlásunk Dona Mariát uralkodónak meg ösmérte." — A' Sun adja ugyan azon napról, hogy a' szárnyaló hír szerént D. Miguel seregeinek vezérségét valamelly nevezetes Angoly válalta volna; de nem Sir J. Campbell, a' kinek katonai tulajdonságait Teixeira, Santa Martha, Povoas 's más portugalli Tisztekhez képest tsak annyiban dítséri, mint az egyszemű látását az egészen vakok között. Ezen hí resztelésnek mindazon által ellene monda Sun mint ollyannak, melly a' britt nevet meg alatsonyíttaná.

A' D. Pedro részére katonákat szedett Higgins 's más bevádoltatottak elfogatására kiadott parantsolat már késő vala; akkor t. i. midőn már azok a' magok fogadot jaikkal mind hajókon, sőtt a' sík tengeren is voltak. A' Smack Jubilee nevezetesen 150 embert visz D. Pedro részére, a' kik között sok a' matroz; előtte való héten két vitorlás hajó indúlt ki Oportó felé mindeggyik 120 embert, többnyire mind próbált és kiszolgált lovas katonákat vive magával. Sept. 4 dikén estve Eklipse gőz hajó indúlt 180 emberrel, a' kik között 8 tiszt vala. — Minekutána Angoly tiszt nem találkozott vala a' portugalli kiszállott tábor vezérségére, most úgy beszéllenek, hogy Romarino Grlis fogja azt által venni.

Londonból, Sept. 5-dikén. Oportóból érkezett tudósíttásaink Aug. 23-dikáig terjednek, a' hol még minden a' maga előbbeni állapotjában vagyon. D. Pedrónak nagy szerentséjére szolgáll az, hogy a' Frantziák tavaí jól meg lövöldözték az Öttse hajóit; mert ha ő képes volna Oportót ostrom alá fogni: D. Pedrót semmi sem mentené meg az átalános veszélytől.

Az Oportoi Cronica Constitutional ezen irományt közli: „A' külső dolgok ministeriumából. Excellentiás úr! Minekutánna Ő Fgének a' Braganzai Hgnek, Regensnek a' Királyné nevében, — tudtára esett, hogy Mina Grlis, nemkülönbben Arescun úr is, és egy Bertrand nevet viselő Frantzia, ollyan szándékot viselve legyenek ezen város — Oportó — felé útban, melly Spanyol Ország nyugodalmára nézve veszedelmesnek látszik; mivel ő az Európai Uralkodószékeknek tsászári szavát adta, hogy soha sem fogja megengedni, hogy Ő kathol. Felségének akármillyen alattvalója, — kire gyanakodni lehetne, hogy tsak legkissebb szándéka van is Spanyol Ország nyugodalmát megháborítani, — befogadtassék az Országnak, 's a' portugalliai birtokoknak, mellyek az ő törvényes Uralkodónéjok alá visszatértek, akármellyik részébe, vagy hogy azokban megmaradhasson; a' mint ennek kétséget nem szenvedő bizonyságát is adta már Ő Felsége az idén Mart. 5-dikén az Azóri

szigetek Kormányozójához indított parantsolatjában: annálfogva parantsolatot adott Ő Felsége, hogy ezen rendelést közöljem Excellentiáddal, melly szerint Excellentiád minél rövidebb idő alatt a' leghatározottabb parantsolatokat oszthassa ki, hogy amaz idegenek, mihelyt ezen öböl sorompóihoz érnek, vitessenek a' St. Joao da Fosz erős várba, 's ott tartassanak addig az ideig gondviselés alatt, míg az első elindúlásra kész hajón akármelly helyre, kivévén Spanyol Országot, 's annak birtokait elvitetődhetnek. O Felségének ezen rendelése mind azon Spanyol alatvalókra nézve erőben fog maradni, a' kik a' törvényes Spanyol tisztviselőségektől, vagy ezen Nemzet Követjeitől, 's Consuljaitól a' külső tartományokban, az ide útazást megengedő szükséges útilevelekkel felkészűlve nem lesznek. Tartsa meg az Isten Excellentiádat sok esztendőkig. Külső dolgok Ministeriuma Aug. 6-dikán 1832. Aláír. Freire Jos. Ágoston. Ő Excellentiájához Dom Luis da Silva Mozinho d'Albuquerque, tengeri Ministerhez."

Belgium.

A' Belga Moniteur Sept. 6-dikán közli azon ünnep' rendszabásait, mellyet Brüssel városa f. h. 10-dikén fog adni Ő Fgek tiszteletére.

Namurban Sept. 5-dikén kezdődtek el az ottani Esküdtek törvényszéke előtt a' Tornaco ügyét illető vi'sgálatok. Faveaux úr viseli az Előülőséget. A' bevádolttak ellen tett előadásból ki tetszik, hogy Duprel Agoston, Tornaco Agoston, Tornaco Victor, ör. Schanus J. P. Ifj. Schanus J. — fia az előbbeninek, — és Wauthier A. azzal vádoltatnak, 1-ször: hogy az 1831-diki eszt. Decemb. hónapjában öszve esküvést támasztottak, 's arra törekedtek, hogy a' Luxemburgi Országlást megbuktassák, vagy megváltóztassák, 's az által hogy a' lakosokat egymás ellen felfegyverkeztették, polgári háborúra ingereljék őket. 2 szor: ugyan azon időben fegyveres seregeket állítottak ki, katonákat szedtek, 's azokat fegyverrel, 's hadi készületekkel ellátták, és mind ezt a' törvényes hatalom parantsolatja, 's helyben hagyása nélkül. 3-szor: hogy részint nyilvános helyeken 's gyülekezetekben tartott beszédek, részint nyilvános helyekre raggatott tzédulák, 's nyomtatott hirdetések által egyenesen felszóllították a' lakosokat a' vétkes tett véghez vételére. A' következendő személyek: Bicheler, Behr, Dhinie, Fleischman, Gensbittel, Hohmann, Hermann, Kips, Klein, Kremer, Küster, Logis, Maisonnet, Montbrun, Nirrenhausen, Redinger, Spierkel, Schöffer Mihály, és Konrád, Steis, Schmidt, Thull, és Zahn, azzal vádoltatnak: hogy 1831-ben, Dec. hónap folyta alatt egy ollyan bandához tartoztak, melly a' Luxemburgi tartomány Kormányozása ellen munkába vett igyekezetet véghez kivánta vinni. Wauthier A—t, és Tornaco Agostont, és Victort azzal is vádolják még ezenkivűl, hogy a' zenebonáskodókat vezérlették; végre Tornaco Victor, és Ágoston, Bicheler, Behr, 's többek bevádoltattak hogy az 1831-diki Dec. hónap 19 dikére következő éjjel Eisch helységben a' hadi készületeket, mellyek fegyverekből, töltésekből, 's egyéb a' polgári őr sereg készületéhez tartozó szerekből állottak, erővel elszedték.

Eggyesült Éjszak Amerikai Státusok.

A' Képviselők Házának eggyik legközelebbi űlésében Thomas úr Louisiana részéről küldött követ azt kívánta, hogy az Asszonyságoknak, mint halgatóknak szabados űléshelyek légyen a' Congressusban. Taylor úr Uj-Yorkból azt tanátsolta, hogy a' kérelem tétettessék le a' Ház asztalára; ezt mindazonáltal nem fogadták el, hanem közönségesen azt kívánták, hogy

a' kérelem elfogadását szovatolás által határozzák el. Erre Adams úr így szóllott: ‚Én reménylem, hogy a' kérelem elfog fogadtatni. Én azt vélem, hogy nem nagy megtiszteltetés lenne a' más Nemre való nézve, a' mellyhez szorossan vagyunk mindnyájan kaptsolva, ha azt a' palotában tartott űlésekből kizárjuk. Azon rövid tapasztalásból, mellyet a' Ház amaz idő óta szerezhetett, melly alatt az Asszonyságok bebotsáttattak a' szabados —privilegisált— űlésekbe, vélekedésem szerént igen kedvező következtetést lehet húzni. Mind azok, kik az emberi Nemzetnek eme' része előtt szóllottak a' Házhoz, nagyobb megelégedéssel tették azt mind magok, mind mások részéről, ítéletem szerént akkor, — mintsem annak távolléte alatt tették volna. Volt a' Ház elejébe egyszer, a' mint emlékezem, azon ajánlás terjeszve, mellyben az kívántatott, hogy az űlésből való kizárattatás, minden személyre való nézve úgy tekintődjék, mint büntetés a' Ház ellen elkövetett sérelem végett; már pedig millyen büntetés lenne az, ha az emberi nemzetnek legjobbik felét öszvesen, és különvéve kiakarnók zárni?“ Ezen előadásra e'képpen felelt Taylor úr: „A' tiszteletre méltó úr Massachusettsből, reménylem olly igasságos lessz irántam, hogy elhiteti magát a' felől, hogy az én felszóllamlásom a' jelenvaló ajánlás ellen, nem az abban résztvevő személyek iránt tartozó tiszteletnek fogyatkozásából származik; én attól távol vagyok. Hanem megvagyok felőle győződve, hogy annak elfogadása által a' már is nagy 'sibongás, a' felvett dolgok öszvezavarodása, és megszaggatása még szaporodni fog. Mind azokat, kik ezen ajánlásnál fogva szabad űlést nyernének, természetesen egészen ollyan figyelmetességgel fogadnák, a' millyen azokat mindenütt illeti, tulajdon lakásaikban színtúgy mint azokon kívül. Tanúja a' Ház, millyen szorgalmatossággal mutattatott ezen figyelem irántok akkor, midőn nékiek ez előtt ide szabadbemenetelek volt. Ha az Asszonyságokat beeresztjük, be kell az őket követő urakat is botsájtani, különbben egy igen kelletlen, 's helytelen elválásnak kellene helyet adni. Az én tapasztalásaim egész más következtetésre vezettek engem, mint a' tiszteletre méltó urat Massachusetts részéről. Minden alkalmatossággal, mellyben a' Dámák bebotsáttattak, szaporodni látszattak énnékem a' Házat zavaró félbeszakasztások. Ez az eggyetlen egy indittó ok, a' melly engemet, 's akárkit is arra indíthat, hogy az ajánlás ellenére szovatoljak. Én azt egyedül a' közjó végett teszem, 's a' már egyszer kijelentett meggyőződésemnél fogva kéntelen vagyok ismételni abbeli kívánságomat, hogy az ajánlás tétessék le a' Ház asztalára. E' felett szovatolást kívánok.“ E'hez képest azt határozta a' Ház, hogy az igenlő, és a' tagadó szavak vétessenek számba, a' honnan az tetszett ki, hogy Taylor úr javallatja mellett 88-an ellene pedig tsak 74-en voltak. Az engedelem adás tehát félretétetődött.

LEGÚJABB HIREK.

Páristól Dieppe, Havre, Lille, Straszburg, és Bordeaux városokig vas utak fognak készíttetni. Az Orosz birodalom kereskedése Persiával és Chinával ez ujabb időkben nem igen nevezetes; virágzik pedig az Odessa kereskedése. — Bernában folyvást tartanak a' befogatások. Dr Albrecht a' sweiczi közönséges ujság redactora bizonyos utasitás következésében Bernából elutazott. A' német természet visgálók' és orvosok tizedik közgyülése Bécsben e' f. hónap 18-dikán tartatott.

(Hasznos Mulatságok 24. Szám. ½ árkus Hirdetés)

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Kiváltság semmisítése.

(1) Minthogy Goldner Móses és Singer György pesti izraelíták meg nem bizonyították azt, hogy az ő ruha készíttéseknek módja valamelly új feltalálás volna, a' nekik 15 esztendőre adatott másokat kizáró kiváltság meg semmisíttetett.

Árverési híradás.

(1) Tek. Arad Vgyében, néhai Méltóságos vitézvári Báró Simonyi József úr Ő Nagysága uradalmában, nevezetesen pedig Vadász helységében f. e. October hónap 22-dikén reggeli 10 órakor, az Uraságnak ménese árverés útján darabonként a' többet igérőknek elfog adattatni, vagy ha úgy kívántatik, átaljába is által adatni. A' lovakat ajánlja nem csak a' megboldogúlt Bárónak azoknak öszveszerzésében való esmeretessége, az anyáknak muszka és erdélyi volta, és az, hogy a' csikók valóságos arabs és erdélyi ménekről származnak, hanem az is, hogy az egész ménes mindég jó állapotban volt. — Vannak benne számos szép és még a' szaporításra több esztendőkig alkalmatos anya-kanczák, 4, 3, 2, 1 és ½ esztendős csikók, és 2 csődör.

A' venni kivánók az árverés napjáig is a' lovakat Vadászon megláthatják.

Közhirrétevés.

(1) A' pesti arany 's ezüst műves, és óratok tsináló Czéh' részéről, hálaadó köszönet tevés mellett az eddig neki ajándékozott bizodalmáért a' Fő Méltóságu 's Méltóságos és minden rendü titt. uraságoknak és nagy érdemű közönségnek, köz tudomásra adja, hogy az itt 1818-dik esztendő óta munkált 13 próbás ezüst művek, mellyeknek valódiságáról reájok nyomott próba jegye mellett kezeskedik a' Gzéh, a' Bécsi 13 próbás ezüstel nem csak egy értékbe áll belső betsére és finomságára nézve, 's azzal akár betserélés, akár eladás esetében egy árba vétetik: hanem minthogy a' Bécsi művészetekre üttetni szokott bélyegezésért valamelly fizetés is jár, az ide való amannál valamitskével még ótsóbb is. Költ Pesten Kisasszony hava 19-dikén 1832.

Hirdetés.

(2) A' Medgyesi birói zár alatt lévő Garmad' Gondossa részről köz hirré tétetik: hogy T. Arad, és Csanád Vármegyékben kebelezett királyi kamarai Medgyesi, Bodzási, Földvári, és Bánhegyesi Pusztákon igen jó minéműségű 's takarású, rész szerént kalangyákba, rész szerént pedig kazalokb rakott idei széna nevezetessen:

Medgyesen 17 kalangya, és 12 kazalokba 168 öll.
Bánhegyesen 4 kalangya, és 10 kazalba 138 öll.
Bodzáson 6 kazalba 76 ½ öll, és 14 kalangya.
Földváron 17 kalangya.
Öszvessen 84, 924 mázsára rugó Széna.

Nem különben számos ölekre menő tavali, és idei buza, árpa, zab, és köles szalma e' folyó 1832-diki esztendei October hónapnak 1-ső és 2-dik napján hely szint az az: a' fent érintett Pusztákon tartandó árverés utján kalangyánkint, és kazlankint a' leg többet igérőknek el fogadódni, olly hozzá adással, hogy ezen takarmányt helyben, és pedig alkalmatos istállókban lehet meg étettni.

Melly időre a' venni Szándékozók ezennel illendően meg hívattatnak.

Hirdetés.

(1) Tettes Nyitra Vármegyében helyezett Nagy — Surány mező Városában ezentúl következő Országos Vásárok fognak tartatni: az 1-ső Januarius 25-dikén, 2-dik Majus 1-sőjén, 3-dik Augustus 10-dikén, 4-dik November 2-dikán ugyan annyi barom Vásárokkal; továbbá tartatnak heti Vásárok minden Hetfőn, és Csötörtökön.

Hirdetés

(3) A' nagy mélt. Magyar királyi udv. Kamara rendelésére köz hirré tétetik; hogy e' folyó esztendő Sz. Mihály hava 24-dikén 600 darab könyvek mellyek Horváth, és Pósfay János halálok után a' királyi Fiscusnak tulajdonává lettek, a' szokott reggeli és délutáni órákban a' Pesti fő Harmainczad épületben árverés útján a' legtöbbet igérőnek eladattni fognak. Ezeknek a' könyveknek feljegyzését Budán a' Nagy Mélt. Magy. kir. udv. Kamarának Számvevő hivatalában, Pesten pediglen, a' kis hid utszában Tudakoló, és Hiradó Hivatalának szerkeztetésében mindenkor tetszés szerént látni lehet. Költ Budán Sz. Mihály hava 10-dikén 1832.

Árverési Hiradás.

(3) E' folyó September 23-dikán Krausz örökösök kivánságára a' kis-Tétényben fekvő $\frac{12}{4}$ $\frac{7}{8}$ $\frac{1}{16}$ból álló szőllős kertek átaljában vagy részenként termésestűl a' többet ígérőnek el adatnak. A' venni kívánók a' kitett helyen és napon délutáni három órakor megjelenni ne terheltessenek. — (Krausz). —

Helyváltoztatásról való tudósítás.

(2) Kunz Ján. Jósef és pesti nagykereskedő társasága a' 2 Töröknél, azon megbetsültetést veszi magának, hogy igen nagyon tisztelt vásárlóinak ezennel tudtokra adja, hogy a' Debretzeni vásárban eddig német utsza 413 szám alatt tartott sátorából, ugyan a' bétsi útszában a' mostanitól balra 2-dik sátorba, melly Slézinger czím alatt vagyon, általtette árúló helyét, mellyben valóságos, 54 rőfös Rumburgi, 30 rőfös akár teljesen elkészített, akár fehéritetlen sléziai vég vásznakkal, 38 rőfös Creas vásznakkal, 30 rőfös asztal 's törülköző kendőknek való szövetekkel, meghatározott számu személyekre = Garnitur — kész asztal ruhákkal, abroszokkal 's kendőkkel, fehér len 's gyapot vesszős szövetekkel=Gradln, kávés kendőkkel, mindenféle csikos és kockás = qvadrillirt, sléziai kanevásszal, kék, vörös, zőld egyszóval, mindenféle színű csikos len és gyapott Trillichekkel, egészen fehér len és gyapot, valamint módosan színezett zsebkendőkkel 's más akármellyféle szövetekkel pontosan szolgálni, valamint azoknak illendő árokkal is nagyon tisztelt vásárlóiknak további hajlandóságokat megérdemelni, fő törekedése leszen.

Puszta Árendálás.

(1) Alol irt, minekutánna Férjem, későbben Fiam is meghaláloztak, özvegyi sorsom, 's gyenge egésségem a' gazdaság folytatására elégtelen; ez okbol Tettes Torontál Vgyében hellyezet Vedresházi Pusztát, Szeged Várossától fél óra járásnyira feküvőt, haszon bérben adni következő mind Sz. naptól kéntelenítetem. A' Pusztának ki terjedése 3600 hold, 1600 □ ölekkel szamítván, egy részét a' Tisza vizének nagyobb árjai el boríttyák, de három része erős tőltésekkel be vagyon foglalva, mellyek az 1830-dik esztendei viz áradásoknak is meg feleltek. Ezen Puszta akár szántásra, akár kaszálásra jövedelmesen használható — 281 hold erdeje, ötezer út szőllője, szilvás, és nemesitett gyümöltsös kertjei vannak — 600 akóra való vasas hordók, két nagy kazán pálinka égetésre.

Az uraságnak, gazdasági Tiszteknek, Tselédeknek elegendő lak helyek, Mag-Tárok, húsz feles kertészek, azoknak kivántató házak, pajták — Három nagy juh major különbözö helyeken juhász házakkal felkészítve. A' gazdaság folytatására 48 jármos ökrök, hozzá kivántató erős vasas szekerekkel, ekékkel, 120 darab gulyabeli marhák, 86 darab méneses lovak, 2250 darab jószőrű juhok. A' teleltetésre kivántató ezer vontató legjobb qualitasu széna, 150 öl őszi, és tavaszi szalma, nemkülömbben a' gazdaság folytatására 2000 gyalog napszám ezen pusztához kaptsoltatik.

A' ki tehát ezen jeles gazdaságot haszonbérbe kivenni szándékozna, jelentse magát nállam, igyekezni fogok, hogy eggyességre léphessünk Szeged Aug. 12. 1832.

Rosa Theresia
Vedres István Özvegye.

)(o)(

Hirdetés.

(1) Nemes Pest Vármegyében, Pesttől 6 órányira fekvő Felső-Essei Pusztán, az esmeretes jó minéműségű Őszi legelő vagy sarjú, melly tsaknem átallyába kaszálható nagyságú minden órán haszonbérbe ki adandó, végezni lehet eránta Alsó Dabason T. Halász Dienes urral

Ugyan ezen Felső-Essei Pusztán, a' mult esztendőben termett mintegy 30 és idei mintegy 25 öl széna — mult esztendei 10 öl, idei szinte annyi Őszi szalmával eggyütt, — ugy szinte az ezen Pusztával határos Gyoni Göböl-Járási részen lévő 12 öl széna f. e. November 5-dikén reggeli 10 órakor kótyavetye mellett el fog adatni: Azt is megjegyezvén: hogy ha kívántatna, adódhatik ezekhez ott helybe 100 ökörre tágas istálló — és a' gondviselőnek illendő lakás. — A' venni kívánók a' hely színén 500 pengő forint bánat bérrel megjelenni ne terheltessenek.

Hrdetés.

(3) Ns Abaúj Vármegyében Kassa, és Miskoltz városok közt helyheztetett Bodokő. — Várallya nevű Uradalomban árverés útján a' többet ígérőnek árendába adódni fognak és pedig e' folyó esztendő October 15-dik napján e' következendők 1-ször Bodokő-Várallya mező városnak Újfalu, és Arka Helységeknek, azon kivűl Tuzsa nevű szőlőikről hor dézsma, és az élet dézsma is, melly számosabb telkes földekről szedődik. 2-szor A' fent nevezett helyeken négy, és Hegyallya felé vezető ország úton ötödik korcsmában mindenféle ital mérés, étel, zab, és széna árulás hozzájok való földekkel, és rétekkel eggyütt. 3-szor Bodokő-Várallyán csinos lakó, ser, és pálinka ház, valamint Arkán-is, csürrel, és más jó állapotban lévő gazdaságos épületekkel. 4-szer Mind a' három helyen mészárszék lakó házakkal, és hozzájok tartozandó földekkel. 5-ször Három jó karba lévő malom. Ezen árendának feltételeit addig is az Uradalmi Tisztartóságnál meg lehet bővebben tudni; és a' kijelelt napon reggeli 9 órakor a' Tisztartó házánál árverés alkalmával olvasni.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse September 19-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87 5/8 for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	126 1/4 for.
4 pCentes — — —	76 5/8 —	Béts városi Bankó kötelező 2 1/2 pCentes	47 1/2 —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	180 —	Bank Actiaké	1144 —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Sept. 20-dikán 5 Láb, 9 Hüv. 0 Von. — 22 dikén 6 Láb, 2 Hüv. 9 Von.
— 21-dikén 6 Láb, 2 Hüv. 9 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára September 21-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 10	6 — 40	6 —	Zab	1 — 40	1 — 36	1 — 32
Kétszeres	4 — 56	4 — 48	4 — 40	Kukoritza	3 — 30	3 — 20	3 — 12
Rozs	2 — 50	2 — 40	2 — 30	Köleskasa	—	—	—
Arpa	2 — 50	2 — 46	2 — 40	Köles	—	—	—

25. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Törvény.
Nem kell jámbornak törvény; mert tettei mindég
Jók; 's betsület rendjén megmarad, a' ki igaz.
Sok gonosz indulatú vagyon; illyent zabla vezérel;
Másként szinte vakon dönti veszélybe magát.

PESTEN *Szerdán* Sz. Mihály Hava 26-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő cs. kir. Felsége, valóságos belső titkos tanácsos 's lovassági Generalis Báró Lederer Ignácz urat, eddig Galliczia kormányozó Generálisát, Magyar Ország hadi kormányozójává méltóztatott kegyelmesen kinevezni.!

A' múlt Pénteken (Sept. 21.) nagy rémülésbe hozta Pest lakosait a' Kerepesi úton támadt gyúladás, melly, bár az erőre kapott szél, dűhösködve repíté széljel az égő üszköket, hogy tsak egyházat döntöt hamuba, az itt fennálló jó tüzi rendeléseknek köszönhetjük.

Hazánk minden részeiből érkeznek a' hideg ősz kezdetről szólló hiradások. Nállunk is bár tiszta, de hideg napok járnak; bort ha nem keveset, de rosszat várhatunk. — Pest, Buda környékein az esztendőnként tartatni szokott hadi gyakorlatok elkezdődtek.

N. Károly 1832. Sept. 12. Felséges ifjabb Királyunk életének szerentsés megmaradásáért itt mind a' R. Katholikusok, mind a' Helvécziai vallástételt tartók templomában „Téged Isten dítsérünk" tartatott, az elsőben nagy misével, muzsikával; az utóbbiban szivreható könyörgéssel és mesterséges énekléssel. A' közgyűlésen jelenvolt Vármegye tisztjei nemzeti díszes ruhákban, kardosan jelentek meg mind a' két templomban ez ünnep fényesítésére.

Ugyan tsak N. Károlyból vettük e' következő tudósítást: Öröm látni a' nemzeti csinosodás előmentét egy olly pályán, melly mind eddig maga erején tartja magát fel; de annyival inkább megszerzi önérdemét, annyival méltóbb a' hálás részvételre minden jóérzésűek előtt. Folyó hónap 6-dikán lepének meg bennünket Erdély lelkes színjátszói gyönyörködtető előadásaikkal, 's naponként azóta fellyebb hág örömünk, a' Társaság becse pedig valódibb 's magasabb előttünk. Nevezetes volt különösen köztünk hatodszor történt fellépések, a' mikor felséges koronás ifjabb Fejedelmünk élete megtartásának ünneplésére „a' Király és árva, vagy a' Királyok élete a' nép boldogsága" czimű darabot adták elő. Bevégezte ezt egy nagy „Nemzeti hódolás" nevezet alatt mutatott tableau. Mindegyik valódi ügyességgel bélyegzett előadását a' Társaságnak zajgó taps, 's köztetszés követé.

Második Félesztendő.

B é c s.

A' Német nemzetbeli Természetvi'sgálóknak és Orvosoknak tizedik gyűlése (l. 24. sz. lev.) első közülését e' f. hónap 18-dikán a' bécsi cs. k. universzitás nagy palotájában tartotta. Nevelte a' tagok és vendégek 6—7 százból álló gyűlésének fényjét Herczeg Metternichnek és a' tudományok nagy számu barátinak 's pártfogóinak megjelenések. Báró Jaquin mint előülő tartá a' megnyitó beszédet. Ezután Littrov Professor felolvasta a' társaság rendszabásait, kijelentvén egyszersmind azon intézeteket, mellyek a' társaság tagjainak barátságos fogadásokra tétettek. Majd Königsbergből udvari tanácsos Burdach a' szivdobogásról tartott beszédet; Bécsi Professor Wawruch a' cholera nyomait az ó szövetségi írásokban kereste; Boroszlói Professor Geppert pedig az élő növevényekben származó melegségről olvasta fel értekezését. Az ülés végzetével öt felé oszlottak a' társaság tagjai; hogy magoknak előlülőket és titoknokokat választván, további tartandó öszvegyülések napjait és óráit meghatároznák. —

A' bécsi Beobachter ellene mond azon hirnek, mellyet több párisi lapok hintegettek, hogy Ő Felsége az Austriai Császár kőbe vésett sirverset tétetett volna az elhúnyt Reichstadti herczegnek; mivel, mint tudva van e' Herczeg tetemei a' Császári Familia sirbóltjába tétettek le, hol illy felirások szokásban nintsenek.

Egyházi Fejedelemség.

Ő szentsége a' Pápa (XVI. Gergely) a' múlt hónap 15-dikén régi szokás szerint a' lateranumi Bazilika elfoglalása után e' következő levelet (epistola encyclica) küldötte a' R. Cath. anyaszentegyház minden Pátriárchájihoz, Primásaihoz, Érsekjeihez és Püspökjeihez: Üdvözlésemet és apostoli áldásomat vegyétek! Csudálkozni fogtok, hogy bár nem tsak a' hosszu idő által erősitett szokásnál, hanem irántatok viseltető hajlandóságnál fogva is köteleztettük volna, még is hozzátok, mióta a' közönséges Anyaszentegyház ránk vagyon bizva, nem irtunk. Régen óhajtánk kiönteni keblünket, 's titeket sz. Péter személyében megerősiteni a' hitben: de tudjátok melly veszélyes zivatar fenyegetett mindjárt pápaságunk kezdetével, úgy hogy ha tsak a' Mindenható nem fedezett volna bennünket, nyomorúságunkban, mellyet az istentelenek undok lázzadásaik miatt szenvedtünk, a' tenger mélyjébe kellett volna taszíttatnunk. Azomban e' zűrzavar szüntte után ujabb ok késztetett a' hallgatásra, midőn az emlitett lázzadók ujra meggyujtották a' zendülés fáklyáját. Mi ugyan azon vakmerő dühösséget nem hagytuk fenyités nélkül, de éppen azért aggódásaink és bajaink napról napra szaporodtak. Most minekutánna a' lateranumi Bazilikát elfoglaltuk, és a' gonosztévők letsendesedtek, sietűnk hozzátok kedves atyámfiai! és ez örvendetes napon, mellyen Szűz Máriának menyben lett elfogadtatását ünnepeljük, szives indúlatunk zálogául küldjük néktek e' levelet, hogy Szűz Mária, kit nyomorúságunk közepette védangyalnak és szabaditónknak ösmértünk, rajtunk könyörüljön, 's égi ihlése által oda hajtsa szivűnket, hogy a' keresztény nyáj javára czélerányos intézeteket tehessünk.

Aggodalmunkat jelentjük néktek, a' mennyiben a' vallás öntudomástok szerént is nem kevés veszedelemben forog. Mert valóban azt mondhatnók, hogy a' setétség órája elérkezett, a' világ mérgesitve van lakosi által, kik áthágták a' törvényeket, az igazság fel van forgatva 's az örök szövetség szétbontva; tombolva emeli fejét fel a' gonoszság és féketlenség, az igaztudomány megvesztegettetik, és semmi sem marad bántatlanúl azon gonoszok előtt,

kik mindent a' mi szent lábok alá tapodnak. Leginkább kissebbittetik pedig Sz. Péter római széke. A' Püspökök iránti kötelességre többé nem figyelmeznek az emberek, a' szent vallás nem titkon, hanem nyilvánosan gyaláztatik. Az oskolákbeli kárhozatos tanitások által a' nevendékek a' kegyesség és jó erkőltsök helyett fére vezettetnek. Ezek, és még talán több itt nem emlithető figyelmet érdemlő tárgyak bennünket a' legnagyobb aggodalommal tőltöttek bé. Mivel pedig tudjuk, hogy környületinkben panaszkodnunk nem elég, hanem a' nevezett iszonyu tettek elháritására szükséges eszközökhez kell nyúlnunk; hozzátok folyamodúnk tiszteletes atyámfiai! kiknek bebizonyitott virtusok, kegyességek, előlátások, és igyekezetek bennünket reménységgel élesztenek 's vigasztalással biztatnak. Kötelességünk ugyan is mindent megpróbálni, ne hogy az erdei vaddisznó a' szőlőhegyet elpusztitsa, és a' farkasok a' nyájat elszaggassák. Kötelességünk a' nyájat olly legelőre vezetnünk, melly annak nem árthat. Távol legyen tehát tőllünk minden kislelkűség, minden félelem, melly szerént a' nyájat közepette a' veszélynek magára hagynók. Forditsátok oda minden iparkodástokat hogy a' hitnek reátok bizott zálogát az istentelen embereknek olly nagy öszveesküvése ellen is megörizzétek. Vajha mindenek meggondolnák, hogy a' józan tanitásról és vallásról, melly a' népnek eléadatik, itélni egyedül a' Pápa jussa, kinek Kristus Urunk teljes hatalmat adott a' közönséges anyaszentegyház kormányozására, mint azt a' Florenczben tartott egyházigyűlekezet atyái nyilván kijelentették. A' papok pedig kötelesek Püspökjöknek engedni, 's megemlékezni arról, hogy régtől fogvást megtiltatott nékiek a' tanító vagy predikáló hivatalt azoknak engedelme nélkül felvállalni.

Midőn továbbá bizonyos, hogy az Anyaszentegyház Jésus Kristustól 's Apostolaitól állittatott fel, és hogy annak még ma is a' Szent Lélek által adatnak tudtára minden igazságok; borzasztó tett 's nagy szemtelenség arra (az anyaszentegyházra) nézve akármelly újitást is kezdeni, mintha bizony fellehetne rólla tenni, hogy az erőtlenségnek, homályosodásnak vagy hasonló gyengeségeknek volna kitéve. A' kik illyen ujitást forgatnak elméjekben, azok az isteni munkát igyekeznek emberivé változtatni. De bártsak meggondolnák, kik illyeket forralnak magokban, hogy Sz. Leo bizonysága szerént is a' Pápa törvényes igazaihoz tartozik, akár mit is az egyházi ügyekben elhatározni. (Végzete következik).

Nagy Britannia.

Az angol Courier szerint szokatlan munkásságban tőltötték a' Diplomatia tagjai folyó hónap egész 7-dik napját. Herczeg Lieven korán reggel berándulván Passangerből Londonba, tüstént öszvejövetelt tartottak a' nagy hatalmasságok', Belgiom és Hollandia követjei, mellyet estve felé ismételtek. Tanátskozások tárgya volt Belgiom és Hollandia még el nem intézett állapotja. Másnap estve Gen. Goblet Brüsselbe vissza indúlt. Ugyan tsak a' Courier irja, hogy Doverből 9-dikben dél tájban Firefly nevű gőzhajó 3 kurirt vitt Calais felé, kik közül kettőnek olly parantsolatja van, hogy éjjel nappal utazva igyekezzenek Lord Mintót beérni, minekelőtte az rendeltetése helyére érkezne: (Lord Minto Berlini utjában f. h. 5-dikén ért Brüsselbe, és Leopold királytól az nap lett megvendégeltetése után tovább utazott.) —

Lord Durham serényen folytatja az Orosz ministerekkel alkudozásait, és köz hir szerint kedvező sikerrel; folyó hónap 1-sőjén kőlt tudósitások után pedig már

haza térni szándékozik, mivel küldetése czélját nagyobb részint elérte. Indulása ideje még akkor meghatározva nem volt; a' Császár mindazáltal előre megparantsolta, hogy számára a' császári familia gőzhajója készen áljon, melly őtet, mihelyt az elváló audientia megtörténik, Stettinbe vigye.

Nagy figyelmet gerjesztett mostanában egy irás az egyház reformjáról, melly a' királynak van ajánlva, szerzője Lord Henley a' Peel sógora. A' czélzott reform állana 1. az Isteni tisztelet egyszerübbé tételében, hogy igy sok Dissenterek, kik az uralkodó egyháztól tsekélységekben külömböznek, ahoz vissza térhetnének. 2. az egyházi jövedelmeknek a' fő és alsó papság közt egyenlőbben leendő felosztásában.

A' Globe m. h. 31-dikén kőlt Berlini levelet közöl: Fő városunk teli van — igy ir az — előkelő idegenekkel Európa tsak nem minden Országiból. Nehány Orosz főhadi tisztek, kik itten a' katonai gyakorlások nézése szine alatt tartózkodnak, igen békességes megbizásokkal jöttek, mint mondják, udvarjoktól. A nem rég Varsóban munkába vett rendelések is bizonyitni látszanak az Orosz diplomatia változott czélzatit. Azon katona foglyok, kik nem született Lengyelek, egyszerre szabadságba tétettek, és a' lengyel foglyok sorsa is valamivel könnyittetett, ugy hogy ismét reménylhetni a' közönséges botsánatot. Mennyit tett Lord Durham küldetése a' dolgok ezen kedvező fordultára, azt meg nem ítélhetem. Gen. Krukowiezki, ki Varsót általadá, most abban lakik, és a' kormány őtet a' Carmeliták klastromában fogva tartott Senatorok (kik közt vagynak Olizar, Niemojowski, Rembilinski, Nakvaski és Radonizki) előadásiknak összvehasonlitására használja; Gen. Prondzynski, a' mint beszéllik, az Orosz fővároshoz közel fekvő várban van, és a' kormánynak Varsó megerősitéséhez, mellyhez serényen látnak, rajzolatokat készit.

Franczia Ország.

Nehány nap óta Bourmont Generalisnak a' déli részeken tett útazását hirlelték; most hozzá adják azt is, hogy Berry herczegné Montpellier tájékán volna, 's ehezképest újabb lázadástól lehetne tartani. Az e'féle hírek a' puska pornak több kerületekben szabott eladási tilalmával összefüggésben látszanak lenni. Más előadások szerént Berry herczegné Franczia Országnak nem déli, hanem nyugoti részeiben bujdosik, 's itt a' rendes katonaság valamint a' nemzeti őrség is tsak a' parantsolat érkezését várják a' nyomozások tételére.

A' Nouvelliste szerént mind az, a' mi idősb Dupin úrral a' ministerium változtatása iránt végeztetett, ujabban félbeszakadt, 's ez okozta azt, hogy a' Nievrébe útazott Dupin úr tsak a' kamarák megnyitásakor fog Párisba visszatérni.

Ugyan tsak a' ministerium változtatási tárgyban igy írnak Párisból: Vég nélkül foly itt a' ministerium megújitását illető foglalatosság. Hogy Barthe, Girod és Montalivet urak kilépjenek, elvan döntve; de az új választásban nints egyetértés. Dupinnek nagy befolyása van a' pairek 's követek házára; de mint kabineti kormányozóban nints benne bizodalom; nints állandó rendszere, magaviselete nyers, ügyvédi pályája a' külső ügyekben, 's mind abban a' mi Franczia Ország materialis érdekleteit illeti, őtet tudatlanságban hagyta; az udvar nem igen szenvedheti, 's a' közvélemény sem nyugszik meg benne. Guizot nem tud bánni a' néppel, de a' kamarákra való nagy hatása választását majd elkerülhetetlenné teszi. Gr. Sebastiani marad, mig tsak lehet; de ő sem eléggé ügyes va-

lamelly tárgy eldöntését az Országos ülésekben vezetni. Argout úr nem húzza vissza magát, ki szakadatlan, de rendetlen 's gyakorta hasztalan munkássága által jeles és sokat kivihető férfi hirére kapott.

E' folyó hónap 11-dikén tsak nem minden Párisi ujságokban megjelent az Avenir (vallási ujság) szerkeztetői kérésökre a' következő figyelmeztetés: az Avenirnek alólirt 's Párisban jelenlévő redactorai, tagjai a'vallási szabadság védelme közügyvivőségének (agence generale pour la defense de la liberté religieuse) XVI. Gergely pápa f. e. Aug. 15-dikéről kőlt kerülő levele által meggyőzetve lévén a' felől, hogy munkájokat külömben nem folytathatják, ha tsak nyilvános ellenkezésbe nem akarnak jőni annak akaratjával, kire bizta az Isten egyháza kormányját: mint Katholicusok kötelességöknek tartják kijelenteni, hogy a' Jézus helytartója legmagasb tekintetének magokat mély tisztelettel alávetvén, a' két esztendeig törvényesen folytatott küzdéssel felhagynak. Minden barátjaikat únszolva szóllitják fel, hogy a' kereszténi hódolásnak e' példáját kövessék. Ennek következésében az Avenir, melly 1831. Nov. 15-dikétől időközileg (provisorisch) felfüggesztetett, többé meg nem jelen; a' vallási szabadság védelmének közügyvivő hivatala mától fogva eloszlik; minden elkezdett munkálatjainak vége szakad, 's a' számadások minél előbb megtétetnek. Páris 1832. Sept. 10. F. de la Mennais, Ph. Gerbet 's a' t.

Némelly ujságok, éjszakon különbféle rendkivüli szabások visszavétetvén, azt következtették, hogy most az Ország védelem nélkül a' lázzadók mérészleteinek van kitéve; de a' mit a' Nouvelliste alaptalannak nyilatkoztat. Ámbár a' kormány, úgymond, bizik az erkőltsi erőben, mellyet a' törvények iránti tiszteletének köszönhet; de azért a' hatalmában álló materialis eszközöket sem mellőzi el használni a' pártfelek zablán tartására. Mindenütt, a' hol szükség, katonai hatalom áll, a' ne talán következhető lázzadási merészletek elnyomására.

A' Moniteur Sept. 13-dikáról így ir: A' Gazette de Normandie, ezután a' Quotidienne és más e' felekezetbeli újságok azt hirlelik, hogy a' katonaság közül számosan beadták a' hadi miniszterhez elbotsáttatási kérelmöket. A' Király Soult Marschallra bízta e' végett a' visgálatot, mellynek következésében több tisztek jelenték, hogy nekik igen fáj szünet nélkül tsak hazafiaik ellen fordítni fegyvereiket. Mind ez merő költemény, 's könnyű átlátni mi czélból tétetnek illy feladások közzé. Meghatalmaztattunk tehát, hogy a' Gazette de Normandieből vett ezen hazug híreszteléseknek nyilván ellentmondjunk.

Rennesi tudósitások szerint Guillemot egy a' legösmeretesebb Chouanok közül hajdan a' második sorezrednél batálioni chef, ki deportatióra itéltetett, asszonyi ruhába öltözve szolgája és őrje segitségekkel fogságából elillantott.

Polignac herczeg, ki a' hami erősségben megbetegedett, hajdani orvosát Bertin urat hivatta magához. Mint beszéllik, már veszedelmen kivül van. Peyronnet ur még most is különözve él társaitól, 's tudományos munkálatokkal foglalatoskodik.

Párisban Berry herczegné elfogatásáról hir terjedett. Folyó hónap 12-dikén Jauge pénzváltó háza felkerestetéséről is sokat beszéltek, ki a' Berry herczegné felekezetével látszik egybeköttetésben állani. Ugyan ekkor irják a' bordeauxi ujságok, hogy a' Blayei vár nagy tekintetű foglyok befogadására alkalmaztatik, kik közt kellene az Indicateur de Bordeaux szerént a' Berry herczegnének is lenni. Más hirlevelek e' gyanitást alaptalannak nyilatkoztat-

ják. A' Courrier Français pedig ezt irja, hogy a' fogva lévő exministerek Hámból mint egésségtelen helyről fognak a' blayei erősségbe vitetni.

Portugallia.

Angol ujság levelek irják f. h. 9-kéről, hogy naponként küldözik D. Pedro agensei az ágyukat és más hadiszereket Oportóba, és hogy Regoas, ki most a' Don Miguel seregét vezérli, két három ezredet és pattantyusságot kért erősités végett, hogy Oportót megtámadhassa, kérését részint teljesithették, de pénz dolgában meg vannak akadva. Admiral Sartorius 2 fregattal, egy briggel, 2 schoonerrel és két gőzhajóval Cascaes öbölnél Lissabon előtt kóvályog, D. Miguel flottáját most is készitik.

A' Madridi Gaceta Sept. 3-dikáról ezeket jelenti: az Oportót ostromló sereg mind inkább közeledik a' városhoz, 's D. Pedro seregeit onnan kiűzni törekszik. E' végre a' fő Generális és a' 4-dik osztály kormányzója a' várostól északra szemlélődést tettek. Ezt fedezte a' második osztály egy brigadája, melly Rio Tintóig negyedrész mértföldnyire Oportótul eléhaladt. Egy más csapat 4 ágyúval az ország úton nyomult elő, 's la Cruz de Regateiránál megállapodott, a' hol volt már Guedas ezredes embereivel. Aguardente, Lapa, Monte Pedral, és Quinta dos Congregados felől próbáltak különösen erős állásra szert tenni: mind két részről történt ágyulövés, melly által az ostromlottak közül 8, az ostromlók közül egy se sebesedett meg. Ez utolsók egy mértföldnyire állanak Oportótúl, 's szaguldó csapatjaikat egészen a' sánczokig küldözik. Rendelések adatnak mo'sarak és bombák felállitására, melly elváló ütközethez való készülést gyanittat; sőt e' végett tsak D. Miguel hajó osztályának érkezése váratik, mellynek már Aug. 30, vagy 31-dikén meg kellett indúlnia. Későbbi levelek szerént a' beállott esztendő része lehetetlenné teszi, hogy D. Miguel serege, melly az élelemben már is szükséget lát, Oporto előtt sokáig maradjon.

Belgiom.

A' belga Moniteur ellent mond azon hireknek, mellyeket a' franczia ujságok Belgiomnak Hollandia iránti engedményeiről terjesztettek, nevezetesen hogy Belgiom a' Scheldei szabad hajózásról 's más törvényes igazairól lemondott volna. A' miniszterium, úgymond a' Moniteur, elnem tér azon rendszertől, mellyet a' kamarák előtt kifejtett. A' Conferentia semmit a' Thorn urat érdeklő 68-dik számu Protocollumon kivűl kormányunkal hivatalosan e' napokban nem közlött. Báró Loe a' király rendkivűli követjének 's teljes hatalmu ministerének kérelmére az Austriai Császári kormány elhatározta 1. hogy a' belga lobogó Austriának minden kikötőibe szabadon mehessen 2. a' belgiomi tudósitások a' kormánylapokban „Belga Királyság" czim alatt adattassanak. 3. A' belga útilevelek Austriában elösmértessenek.

A' Brüsselben kiadatni szokott ujságok Sept. 11-dikéről jelentik azon fénylő ünnepet, mellyet e' királyi lakhely egyesült társaságai Ő Felségek tiszteletére a' fűvész kertben adtak. A' remek tűzijáték, a' nagy számmal egybegyűlt sokaság, az épület 's egész kert diszes kivilágositása valának eszközei a' pompának, 's jelei azon szeretettel párosúlt igaz tiszteletnek, mellyel a' brüsseli nép a' király 's királyné Ő Felségekhez viseltetik.

A' Politique (belgiomi ujság) ezeket irja: Igen ellenkező hirek terjednek szét ügyeink felől; Midőn némelly angol ujságok jelentik, hogy a' belga kérdés barátságos eligazittatásához igen közel van; Hágai levelek Wilhelm királynak változhatatlan akaratjáról szóllanak. Mi ez utóbbi

hirnek vagyunk hajlandók hitelt adni. A' scheldei hajózás Hollandiára nézve igen fontos, ezért nehéz hinni hogy ő e' részben valamit engedjen. Egyébiránt a' Conferentia sűrű ülései és Generális Goblet, Muelenaere uraknak Brüsselbe ugyan ekkori érkezések oda látszanak mutatni, hogy rövid időn új munkálatok lépnek világosságra.

K r a k ó.

Elkeseredett 's bosszús megindúlással vette (a' krakói ujság szerént) ezen szabad köztársaság a' Magyar Ország ifj. Fels. Királyának betses életét fenyegetett veszedelem szomoru hirét; de hogy még is az emberi társaság valódi szörnyetegjének gonosz czélja teljesedésbe nem mehetett 's a' kegyes gondviselés sértetlenül ragadta ki az életveszélyből népeinek bóldogitására a' felséges személyt: ezen származott eleven örvendezését az igazgató tanáts minden lakosok nevében egy Felirásban terjeszté elő Magyar Ország ifj. Fels. Királyának, 's egyszersmind ünnepies isteni tiszteletet is határozott, mellyen Krakó minden rendű lakosi által hálás érzések emelkedtek az egek urához a' vakmerő tett elfordittatásáért, 's buzgó könyörgések a' most uralkodó cs. k. Felségnek, mint e' szabad köztársaság egyik védlőjének hosszu életéért. —

Török Birodalom.

Az Ottomani Moniteur Aug. 18-káról e'képpen jelenti a' Görög-határ kiegyenlítést: Azon nyugtalanságok, mellyek 1821. Moreában kiütöttek, tartósságok és az Európa nyugodalmát fenyegető veszedelmek következésében a' magos Porta és a' három hatalmasság (Anglia, Franczia Ország, Orosz Birodalom) közt békülési munkálatok megnyitására szolgáltak alkalmul. Meglett végre az egyezés, hogy Moreában némelly szomszéd tartományok hozzákötésével egy különös kormány állíttassék. De ezen új Statusnak kimutatott határok, mellyek tsak a' földabroszok szerint határoztattak el, nem egyeztek meg szorossan a' helyek fekvésével 's idővel ebből is új visszavonások származhattak volna. Illy megfontolásból indúlva ki, a' három hatalmasság Görög Országnak új határai iránt Londonban protocollumot készíteit; melly Stratford Canning úr, mint különös biztos által Konstantinápolyba küldetett, hogy ahoz a' fényes Porta is megegyezését adná. Canning úr tüstént elérkeztte után egyetértésben az Orosz Követtel, és Franczia Ország ügyviselőjével értekezni kezdett a' Portától e' végre kinevezett biztosokkal. Minden nehézségek elhárításával a' végelhatározás aláíratott 's kitseréltetett. Hussein Bey küldetett ki a' magos Porta által, hogy a' Görög határok kijelelésén mint biztos jelen lenne. Minekutánna így Stratford Canning úr különös küldetésének eleget tett, a' fényes udvarhoz ment, hogy ő Magossága miniszterei-től bútsút venne. Itt ő a' tiszteletnek olly bizonyságait tapasztalá, mellyek mind személyes charakteréhez, mind magos küldetéséhez illők valának. Azon régi barátságot tekintve, melly több évek óta fennáll a' fényes udvar és N. Britannia közt, Aug. 5-dikén fényes ünnepiséggel botsátotta a' Szultán maga elébe, 's különös nyájassággal fogadta Canning urat, sőt briliantokkal díszesített képével is megajándékozá.

Görög Ország.

September 3-dikáról költ Corfui tudósítások szerént Thiersch Fridrik bajor kir. tanácsos és Professor Görög Országból oda megérkezett; 's meg van bízatva a' Görög nemzetigyűléstől azon f. e. Jul. 27. (Aug. 8.) kiadott határozásának Baváriába való átvitelére, mellyben Otto Her-

czegnek Görög Ország királyjává lett választatása a' nemzet képviselőitől elfogadtatik. Viszen egyszer'smind magával Thiersch úr a' görög nemzetigyűléstől különös levelet is mind a' bajor Király Ő Felségéhez, mind Görög Ország Királyjához.

Ő Felségéhez a' bajor Királyhoz így ír a' nemzeti gyűlés:

Sire! A' magos szövetségnek 1827. Jul. 6. egyezkedés által kihirdetett nagy míve, Otto herczeg Fged második szülött fiának Görög királyjá lett, boldog jövendőt igérő választása által örvendetesen koronáztatott meg. Ezer hála a' Mindenhatónak! ki mindent a' legjobban kormányzott. E'képpen halgattattak meg az egész hellen népnek kivánságai, melly e' választásban egy részről feláldozásinak szerentsés végét, más részről a' törvények nem háborítható védelme alatt jövendő zavaratlan szabadságának és jóllétének kezdetét sejdíti. A' görög nép teljes számmal egyesült képviselői, mint annak akaratjának hív tolmátsai, sietnek fontos hivattatások gyakorlását a' szövetséges hatalmak magos végzeteinek megszentesítésével kezdeni, és a' Felséged óhajtott, 's Felséged minden királyi virtusival fénylő fiát az ujonnan alkotott Görög thronusra meghívni. Midőn ők a' felséges 's Görög Országot védlő uralkodók iránt hozott végzéseikért hálaérzeteiket mély tisztelettel nyilatkoztatják ki, kötelességeknek ösmérik egyszer'smind egyszívű buzgóhálájok jelét azon részvételért, mellyet Felséged Görög Ország iránt szent munkájának kezdetétől fogvást mutatni méltóztatott, Felséged thronusánál letenni, és esedeznek Felségednek, méltóztassék a' Görög-nép Királyjának, vagy legalább annak helytartójának közikbe óhajtva várt érkezését kegyelmesen siettetni. Igen is Felséges Király! az egész nép nyilt karokkal várja legfőbb uralkodóját; várja mint jólléte előmozdítóját, mint törvényes igazainak védlőjét, és kezesét, mint az állandó béke és tántoríthatatlan egyesség követjét; és midőn a' görög nép képviselői ezt nyilvánositják, tsak mint a' köz buzgó óhajtások organumjai teljesítik azt. Vajha e' kívánságok meghalgattatnának! Vajha ez új csillagzat feltűntével Görög Országnak homályba borúlt politikai horizonja felderülne! A' Solonok, Platok, Periclesek ismét viruló hazája örvend azon meggyőződésben, hogy sorsának méltó kormányzója megadatott, magok a' szelíd muzsák is zajgó örömjelekkel tudatják a' Heliconról felséges uralkodónk megjelenését óhajtó vágyokat. Notara előlülő, Maurocordato, alelőlülő 's a' t. (a' másik levelet jövő újságunkban közöljük.)

Elegyes Hirek.

Qviroga Generalis Párisba, Goblet Grlis pedig f. h. 10-ikén Brüsselbe érkeztek. A' Lyoni Precurseur ötödik perét elvesztette. — A' Bernhárd Herczeg vezérlése alatt lévő második osztálybeli hollandi katonaság régi szállására kezd vissza térni. A' Liverpooli reform egyesület, czélját érve, eloszlott. — Angouleme Hgné a' Berry Hné leányával September 6-ikán Holyroodból Londonba utazott. X-ik Károly, Franczia Országi exkirály a' Szász-királytól utilevelet kért, mellynek ereje szerint a' szász tartományokon keresztűl negyvened magával Grätzbe mehessen.

Legújabbak. Stratford Canning úr, Sept. 13. érkezett Párisba, 's más nap Londonba indúlni szándékozott. — A' Párisi legujabb hirlevelek ministerium alkotási szemléletekkel teljesek. A' Messager des Chambres Odillon-Barrot, Mauguin Dupont de l' Eure, Marschall Clauzel, Lafayette, Laffitte, Salverte, de Tracy urakat óhajtja ministereknek. — Marquis Palmella még mind ez ideig Londonban tartózkodik. — Sir Henry Parnell azon biztosság tagjává neveztetett, melly a' papi jövedelmek visgálatára van rendelve.

(Hasznos Mulatságok 25. Szám. ¼ árkus Hirdetés)

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Tanuló Ifjak számára kosztot és szállást

ajánl egy Tisztviselő Pesten, ki a' mérsékelt fizetés helyett egy részben élelmeket is elfogad: — az illető Szülők tehát a' Hazai 's Külföldi Tudósitások' Szerkeztető Intézetében akár személyesen, akár J. P. betűk alatt beküldendő frankirozott Levél által az iránt eleve tudakozódhatnak. —

Haszonbérlés.

(1) Tettes ns Tolna Vármegyében kebelezett T. Paksi Uradalomhoz tartozó serfőzés Jussa az 1833-dik esztendei Szent György naptól kezdve, 6 egymást követő esztendőkre, a' folyó esztendő October 29-dikén Pakson tartandó árverés utján haszonbérbe bocsájtatik. A' haszonbérlés közelebbi feltételei eránt Uradalmi Fiscalis Holovich Boldizsár úrral ugyan Pakson értekezhetni.

Hirdetés.

(3) A' Medgyesi birói zár alatt lévő Garmad' Gondossa részről köz hirré tétetik: hogy T. Arad, és Csanád Vármegyékben kebelezett királyi kamarai Medgyesi, Bodzási, Földvári, és Bánhegyesi Pusztákon igen jó minéműségű 's takarású, rész szerént kalangyákba, rész szerént pedig kazalokba rakott idei széna nevezetessen:

Medgyesen 17 kalangya, és 12 kazalokba 168 öll.
Bánhegyesen 4 kalangya, és 10 kazalba 138 öll.
Bodzáson 6 kazalba 76 ½ öll, és 14 kalangya.
Földváron 17 kalangya.
Öszvessen 84, 924 mázsára rugó Széna.

Nem különben számos ölekre menő tavali, és idei buza, árpa, zab, és köles szalma e' folyó 1832-diki esztendei October hónapnak 1-ső és 2-dik napján helyszint az az: a' fent érintett Pusztákon tartandó árverés utján kalangyánkint, és kazlankint a' leg többet igérőknek el fogadódni, olly hozzá adással, hogy ezen takarmányt helyben, és pedig alkalmatos istállókban lehet meg étettni.

Melly időre a' venni Szándékozók ezennel illendően meg hivattatnak.

Kiváltság semmisítése.

(2) Minthogy Goldner Móses és Singer György pesti izraelíták meg nem bizonyították azt, hogy az ő ruha készíttéseknek módja valamelly új feltalálás volna, a' nekik 15 esztendőre adatott másokat kizáró kiváltság meg semmisíttetett.

Második Félesztendő.

)(o)(

Puszta Árendálás.

(2) Alol irt, minekutánna Férjem, későbben Fiam is meg haláloztak, özvegyi sorsom, 's gyenge egésségem a' gazdaság folytatására elégtelen; ez okbol Tettes Torontál Vgyében hellyezett Vedresházi Pusztát, Szeged Várossától fél óra járásnyira feküvőt, haszon bérben adni következő mind Sz. naptól kéntelenítetem. A' Pusztának ki terjedése 3600 hold, 1600 □ ölekkel számítván, egy részét a' Tisza vizének nagyobb árjai el boríttyák, de három része erős tőltésekkel be vagyon foglalva, mellyek az 1830-dik esztendei viz áradásoknak is meg feleltek. Ezen Puszta akár szántásra, akár kaszálásra jövedelmesen használható — 281 hold erdeje, ötezer út szőllője, szilvás, és nemesitett gyümöltsös kertjei vannak — 600 akóra való vasas hordók, két nagy kazán pálinka égetésre.

Az uraságnak, gazdasági Tiszteknek, Tselédeknek elegendő lak helyek, Mag-Tárok, húsz feles kertészek, azoknak kivántató házak, pajták — Három nagy juh major különbözö helyeken juhász házakkal felkészítve. A' gazdaság folytatására 48 jármos ökrök, hozzá kivántató erős vasas szekerekkel, ekékkel, 120 darab gulyabeli marhák, 86 darab méneses lovak, 2250 darab jószőrű juhok. A' teleltetésre kivántató ezer vontató legjobb qualitasu széna, 150 öl őszi, és tavaszi szalma, nemkülömbben a' gazdaság folytatására 2000 gyalog napszám ezen pusztához kaptsoltatik.

A' ki tehát ezen jeles gazdaságot haszonbérbe kivenni szandékozna, jelentse magát nállam, igyekezni fogok, hogy eggyességre léphessünk. Szeged Aug. 12. 1832.

Rosa Theresia
Vedres István Özvegye.

Hirdetés.

(3) Tettes Nyitra Vármegyében helyezett Nagy — Surány mező Városában ezentúl következő Országos Vásárok fognak tartatni: az 1-sö Januarius 25-dikén, 2-dik Majus 1-sőjén, 3-dik Augustus 10-dikén, 4-dik November 2-dikán ugyan annyi barom Vásárokkal; továbbá tartatnak heti Vásárok minden Hetfőn, és Csötörtökön.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse September 22-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87 5/6 for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	for.
4 pCentes — — —	77 —	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	47½ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	1147 —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Sept. 23-dikán 6 Láb, 0 Hüv. 0 Von. — 25-dikén 5 Láb, 10 Hüv. 0 Von.
— 24-dikén 5 Láb, 9 Hüv. 3 Von. — 26-dikán 5 Láb, 10 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára September 25-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 —	6 — 40	6 —	Zab	1 — 40	1 — 36	1 — 32
Kétszeres	4 — 50	4 — 40	4 — 30	Kukoritza	3 — 28	3 — 20	3 —
Rozs	2 — 50	2 — 46	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 52	2 — 48	2 — 40	Köles	—	—	—

Budán, September 22-dikén kijött számok: 4. 81. 22. 59. 31.

26. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Estve.
Alkonyodik, lehaladt a' tulsó földi határra
A' napfény, földünk' szine sötétbe merült.
Csillagok eljőnek, 's fáklyákat gyújtanak; ismét
Mind azokat majdan reggel elóltja napunk.

PESTEN *Szombaton* Sz. Mihály Hava 29-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő cs. k. Fő Herczegsége, Országunk Nádora Budáról e' f. hónap 28-dikán reggeli nyolczadfél órakor indulva Al-Csuthon 's Po'sonyon keresztül Bécsbe utazott.

A' Fő Mélt. kir. Kuria tegnap végezte a' Sz. Istváni törvényfolyamaton fáradhatatlanúl tartott üléseit.

Pompás jelenetnek nézőhelye e' napokban városunk környéke, hol a' Hazától nem sokára megváló Ferdinand Fő Herczeg Ő kir. Magossága szemlélete alatt több ezredbeli katonaságnak hadigyakorlatai tartatnak. Közelebb mult Csötörtökön délután a' Buda Pest fővárosokban lévő Granatéros osztályok és Határnokok tüzelő fegyverek 's ágyú ropogások közt nagy ügyességgel végbement tábori mozdúlásaik után hosszu rendbe állottak a' Városerdeje mellett Ő kir. Magassága bútsúzó szavait meghallani; ki kormányzása ideje alatt mindenkori rendületlen hivségeket 's kimutatott vitézségeket dítsérve magasztalta; szivekre kötötte továbbra is a' Haza és Felség iránti hívséget, Felsőbbjeik iránt az engedelmességet, magok közt a' rendszeretetet, a' polgári korban lévők iránt pedig a' békés 's barátságos indulatot. Harsány „éljen" kiáltások követték a' Fő Herczeg lelkes beszédjét. Majd hadi muzsikával csapatonként ment el a' katonaság Ő kir. Magossága előtt.

Második Félesztendő.

Felséges Királyunk legkegyelmesb határozása cs. k. aranykultsos Mélt. Vajai Gróf Vay Ábrahám urat, eddig T. Bereg Vgye Administratorát Máramarosi Főispányságra;

Mélt. Kis Csoltói Ragályi Abrahám cs. k. Tanátsos urat, eddig T. Torna Vgye első Alispányát T. Ugocsa Vgyében;

M. Kis Dobronyi I'saák Sámuel urat pedig T. Szathmár Vgyében Főispányi Helytartói hivatalra emelte.

Ő cs. kir. Felsége a' Besztercze Bányán megürült kir. bányabiró 's bánya-törvényszék Helytartói hivatalára a' Selmeczi kerületben Bánya-törvényszéki közbiróságot viselt Nándori Jó'sef urat méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

A' Temesvári Harminczad árúvisgáló Begovcsevich István Aug. 27-ikén meghólt.

Fejérvárról írják, hogy a' kérlelhetetlen halál Ns Fejér Vármegyének szeretett második Alispányát, T. Horváth Gábor urat rövid betegeskedése után az élők sorából kiragadta.

Sz. Udvarhely, Sept. 1-sőjén: Ritka és elfelejthetetlen oskolai esztendő kezdete vala ez a' nap az Ev. Ref. itt lévő Fő-oskolájára nézve, mellyen egyszerre két Professor lépe bé tanitói székébe. — Ezen oskolai ünnepre, nemes Háromszék és Udvarhelyszékről, mind a' világi, mind az egyházi rendből, igen sokan öszve gyüle-

kezvén, a' ref. templomban ment véghez a' béiktatás czeremoniája. Mellyre 9 órakor, a' collegiomi csengetyüknek öszvehuzása, és a' mo'sarak durrogása által jel adatván, a' várakozó sokaság tódúlt a' templomba, a' tanúló ifjúság pedig, a' T. Professorokkal együtt a' Szék házához ment, a' honnét a' Méltóságos Insp. Curator urakkal együtt bémentek a' templomba, holott is az éneklés után a' Collégiom hittudományt tanitó Professora és mostan Rector, Z. Bodola Sámuel úr, egy könyörgéssel, és rövid beszéddel megnyitá az oskolai esztendőt; azután felolvastatának a' Mélt. Fő Consistoriumnak a' két Professor kineveztetéséről szólló rendeléseí, mellyek után Iktari Gr. Bethlen Domokos úr, mint a' Collegiom Insp. Fő Curatora és a' Törvénytanitó szék egyik alapitója egy beszédet tarta, mellyben az idő lelkével megegyezőleg, igen szépen, és hazafiui érzéssel eltelve ügyesen elő adá, hogy valamint az egész természet, úgy a' polgári társaság is törvények által áll fen; mellyeknek szentül megtartása teszi az uralkodónak és a' polgároknak boldogságát. Ezután szerencsélteté az új törvénytanitó Professornak hivatalba való belépését, és inté a' tanuló ifjúságot a' hazai törvények tanulására. Mellyek után felálla Komollói Tek. Silvester Dénes úr, a' mostan felállitott törvénytanitószék legelső Professora, és egy közkedvességet nyert derék beszédet monda a' nemzeti jólléteről, mellynek alapjivá tette a' Nemzet szabadságát, az uralkodást, (kifejtvén itt azt, hogy a' polgári rendszerben, a' szabadság és uralkodás között nincs ellenkezés,) a' törvényeket és az anyai nyelv mívelését; beszédét szokott köszöntések, és áldás kivánásokkal végezvén. Ezután ismét Gr. Ikt. Bethlen Domokos úr tarta egy beszédet, mellyben röviden illeté a' Philosophiának szép és szükséges voltát, segedelmet kivánt annak tanitásához az új Professornak, a' tanuló ifjúságnak pedig ajánlá annak szorgalmatos tanulását. Erre felálla a' filozofia Professora, TT. Magyarosi Sz. Jó'sef úr, és egy kidolgozott derék és szép munkában szóla az igazságról, jóságról, és vallásról, mint a' filozofia nemesebb czéljairól, és ezeknek a' Fő Jóban való egyesitéséről, mint az emberiség lételének utolsó és fő czéljáról. Mind ezeket a' beszédeket bevégezé a' fenemlitett Rector Professor rövid beszéde, mellyben megemlité, hogy 1780-dikban felállott ezen Fő oskolában a' philosophica, 1804 dikben a' philologica, és most a' Juris cathedra. Hálás tisztelettel megköszönte ezen cathedra fundálójinak kegyességeket, és ajánlotta a' székely nemzet ezen anyaoskoláját mind a' Székely nemzet, mind más jóltévők pártfogásába. Azután előadá, miképen lehet a' Professorok szaporodása mind a' statusnak, mind a' tanuló ifjuságnak hasznára, mellyet remélvén új tisztitársairól is, megáldotta azoknak hivatalokba való lépéseket, és barátságos karokkal fogadta társaságokba. Ezen több rendbeli beszédeknek kedvességeket nevelte a' tanuló ifjuságnak közbe elegyitett mu'sikás hármoniája, és a' mo'sarak durrogása.

Vége lévén a' béiktatás czeremoniájának, Gr. Iktári Bethlen Domokos úr gazdag ebéddel megvendégle sokakat azok közzül, kik ezen oskolai ünnepet jelenlétekkel diszesitni méltóztattak. Éljen a' Fejedelem, éljenek a' törvénytanitóiszék fundálói, az oskolák előljárói, pártfogói, és minden jó hazafi!!! illyen kivánságok hangzottak a' poharak üresitése között. (Erdélyi Hiradó.) —

Egyházi Fejedelemség.

Nem czélunk most nekünk, (így folytattatik a' Szentséges Pápa encyclicája) titeket arra késztetni, hogy az egyházi rend nőtelenségét eltörleni szándéko-

zók ellen keményen keljetek ki. Eddig még tsak világiak törekedtek e' czélerányos intézkedést semmivé tenni, de fajdalom! ezeknek betegségek már több, kötelességökben nem hív papokra is elragadt, annyira, hogy némelly helyeken ez iránt Fejedelmökhez kérelmet nyujtani bátorkodtak. De kedvetlen dolog e'féle buja tárgyakról többet beszélleni; egész bizodalommal ajánljuk néktek ezen fontos törvénynek épséges megtartását. E' tárgyat már VIII-dik Pius Pápa is szivetekre kötötte, azomban a' féketlenség még nagyobb lángra kapott. Eszekre kell tehát adni az embereknek, hogy ha egyszer a' házasság megköttetett, azt többé felbontani nem lehet. És mivel a' házasság érdekeiről tsak az egyház itélhet igazságoson, vigyázzanak a' házasulandók, hogy magokat mindenben az egyházi gyülekezet végzéseihez tartsák; mert ha azoknak rendszabásit áthágják, és tsak testi ingerből házasodnak, egykor szerentsétlen fog lenni végek.

Menjünk át a' rossznak egy másik forrására, mellyből az emberiségre olly sok veszély áradozik, t. i. az indifferentismusra, melly szerint sokan azon fonák véleményben vannak, hogy akármelly vallásbitben lehet üdvezűlni, ha egyszer valaki az igazságnak és betsületnek törvénye szerint él. Tudjuk, hogy ti ezen állítást könnyen kifogjátok nyájatok közűl írtani. Csak egy az Isten, egy a' hit, egy a' keresztség; tehát reszkessenek, kik azt képzelik, hogy akármelly vallásból paraditsomba juthatnak, és tudják meg, hogy midőn Kristussal vélik magokat lenni, senkivel sintsenek, 's örökre is elkárhoznak, hanemha a' kath. anyaszentegyházba átlépnek, 's azt holtok napjáig oltalmazzák. Az indifferentismusnak ezen tisztátalan kutfejéből származik ama' tévelygő tanítás, hogy minden embernek meg kell engedni a' szabad gondolkodást; holott mindenkor igaz marad az, hogy a' kik az igaz útról eltérnek, nyitva áll előttök a' mélység, mellyből Sz. János füstöt látott felemelkedni, a' nap megsetétűlt az alatt, míg a' mélységből sáskák rohantak ki csoportosan a' föld elpusztítására. De tapasztalásból is tudjuk, hogy a' leggazdagabb, legvirágzóbb, leghatalmasb Ország is elenyészett a' miatt, hogy véleményi szabadsága, és ujitási vágya korlátok közé nem szoríttatott.

A' lakosokat vesztegető gonoszok közé tartozik még a' sajtószabadság is. Szinte feláll hajunk szála, midőn haljuk, és olvassuk a' temérdek férevezető tanításokat, mellyeket mindenféle nyomtatott könyvekben, és kéziratokban terjesztgetnek. Hogy világíttsa már meg egy józan észen, igazságon és valláson épült munka a' tévelygők előtt az útat, a' szentvallás ellen írt könyveknek közepette? Valóban minden esetre tilalmas rosszat követni el, ha bár reménylni lehet, hogy a' nagyobb rosszból egy kissebb jó származik. Mert valyon szabad é mérget terjeszteni, és árulni azért, mert az abból ivókat némellykor meglehet a' haláltól szabadítani?

Tapasztaltuk azt is, hogy némelly folyóirások a' jobbágyokat fejedelmöknek tartozott hívség alól igyekszenek felóldani. Bár gondolóra vennék az illyenek, hogy nints Király, nints Felsőség, hanemha az Istentől rendelve: a' ki tehát magát a' Felsőségnek ellene szegezi, az, az Isten rendeléseit forgatja fel, ennél fogva el is kárhozik. Oltsátok be hát, kedves atyámfiai! a' polgárok szivébe a' Fejedelem iránti szeretetet, tudván azt, hogy a' nélkűl el nem érünk arra a' biztos partra, mellyen örök boldogság lészen jutalma földi tetteinknek. — De hogy minden kivánatink szerentsés véget érjenek; emeljük fel kezeinket a' Szentséges Szüz Máriához, ki minden tévelygéseket elnyomott, és a' ki maga a' mi reményünk és bizodalmunk. Bár ezután is engedelmet eszközölne az eltévedt nyáj számára. Igye-

kezzünk ezt Sz. Pétertől is, az apostolok fejétől, és Sz. Páltól megnyerni: hogy olly erősen áljatok a' nép közt, mint a' kőfal, és hogy más alap a' már alkotottnál ne tétessék.

Ezen boldog jövendőtől ketsegtetve, reményljük, hogy a' hitnek szerkeztetője Jézus Kristus bennünket nyomorúságunkban meg fog vígasztalni. Reátok kedves atyámfiai küldjük apostoli áldásunkat. Költ Romában Aug. 15-dikén 1832. Pápaságunk második esztendejében.

Nagy Britannia.

A' Globe szerint Lord Durham Londonba visszatérő utját Berlinen és Bécsen keresztül veszi.

Némelly ujságok a' Franczia Ország volt királyjának czélba vett utját a' Francziák mostani királyja bizonyos előterjesztéseinek tulajdonitják. Ezt az Edinburg Evening Post hazudtolja. Ő Felsége, ugymond ez ujság, mint mi hisszük, tsak azért indittatott lakhelye változtatására, hogy a' szárazt igen kedvellő Berry herczegné kivánatainak eleget tegyen.

Calvert úr, híres parlamenti tag e' f. hónap 9-dikén megholt.

Harbour-Graceben (Ujfoundlandban) londoni hírek szerint Aug. 8-dikán 95 ház égett el, melly által 600 lakos maradt lakhely nélkül. A' kár 50 ezer font sterlingre betsültetik.

A' Tripolisi Dey az ottani angol Consulnak 200 ezer dollárt lefizetni vonakodván, Dundas kapitány mejelenttével 177 ezeret tüstént kiszámolt; további fizetésre magát örömest kötelezvén.

Franczia Ország.

Braunschweigi herczeg Károly, a' belső ministernek 's politia praefectusainak irásban nyilván kijelentette, hogy Párist elhagyni nem akarja, 's minden e' végre kényszerítő rendszabásoknak ellent mond; minthogy a' kiköltözttek iránt hozott 1832-diki törvényre nézve, ha az ő reá, ki önköltségén utazik, alkalmaztathatik é, a' törvényszékre appellált.

Báró Andlau (Bitter) Károly Braunschweigi herczeg komornyikja, a' Messager des Chambresba e' f. h. 7-dikén következőt iktattatta: Ő magosságáról a' braunschweigi herczegről a' főváros némelly levelei által közhirré tett tévelygő előadások, végre őtet az eddig megálhatónak vélt halgatást félbeszakasztani indították. Ehez képest meghatalmazott Ő magossága az ide érkeztte óta ellene merészlett sugallatok megczáfolását nehány sorba foglalnom. Nem gondolja Ő magossága, hogy Franczia Ország részéről a' vendégszeretet megtagadtatnék tőle, valamíg ez Ország törvényivel 's érdekletivel ellenkezőt nem cselekszik. De e' határokra vigyázott ő magossága, 's ezekre mindég is ügyelni fog. A' herczeg semmi egybeköttetésben nem volt Berry herczegnével, vagy a' holyroodi udvar akármelly tagjával. Teljességgel nem igaz, hogy Ő magossága valaha fegyvereket vásároltatott, vagy hadat fogadtatott volna. Soha sem ment a' herczeg Neuillybe, 's azon pénzt nem adta Ramorino Generalisnak, mellyről a' Schwab Merkur és ez után a' párisi levelek beszélnek. Ő magassága egyátaljában nem esmeri Dumarre urat, ki mint ügyvivője adatik elő. A' kik pedig meggyőződni vágynak arról, mennyiben legyenek alaposok azon általános nézetek, mellyek Ő magasságára erőszakosan háríttatnak, magához a' Herczeghez, vagy Manguin úrhoz útasíttatnak, ettől megtudhatják az ő magosságával volt beszélgetéseknek nálla millyen benyomása maradt."

Ezen nyilatkoztatására Bitter úrnak, ki magát Báró Andlaunak nevezi, mint feleletet közli a' ministeri Nouvelliste bizonyos Chaftas nevűnek irását, mellyben az állíttatik, hogy Károly braunschweigi herczeg az előbbi Franczia dynastiával

Nizzában tartós öszveköttetésben állott, 's Berry herczegnével Provenceba hajózása előtt a' tenger parton reggeli 2 óra kor öszve jött. Erősíti e' levél szerzője, hogy ő több a' herczeg által vagy az ő nevében, bizonyos expeditio alkottatása végett kötött egyességeknek, nevezetesen egy Aug. 4-én költ teljes hatalmazásnak van birtokában, mellyben Ramorino generalis a' herczeg által felhatalmaztatik fő- és altisztek 's közemberek fogadására, és az expeditiót egy később a' herczeg által meghatározandó kiszálló pontra átvivő hajók bérlésére. Ebben a' herczeg önkezével irott 's pecsétjével megerősített felhatalmazásban megjegyeztetik, hogy mivel a' ruházatok szolgáltatása végett már eggyességek kötettek, a' generalisnak csak fegyverekről 's élelem szerekről kell gondoskodnia. A' herczegnek Bordeauxban formaruha depoja van, 's egy ottani szabóval alkura lépett egész ezred és 2 batalion öltözete iránt. Julius végén Párisban Nolte és Goldsticker szállittókkal 5000 csákó, töltéstok, saru és harisnyák; később ismét 5000 puska, 6 ágyú szállítása iránt kötött a' herczeg egyességet, 's 25000 fr. felpénzt adott. A' katona-fogadásnak, ez irás szerint egy vendéglő háznál a' Dauphine uton kellett történnie.

Azon hir szerént, melly Sept. 14. nagyon röpkedett, a' ministeriumban következő változás történt: Lafitte lett ministeritanács előlülő és finanzminister; Odillon-Barrot belsőminister; Clauzel Marschal hadiminister; Rigny külsőminister; Dupin pecsétőrző, és Roussin Admiral tengeriminister. A' nyilvános munkák, a' nevelés és isteni tisztelet ministeriumai a' belső ministeriumhoz csatoltattak, 's annak osztályait teszik.

Párisi levelek szerint ugyan csak Sept. 14. az új ministerium a' közelebbi hétfőn kihirdettetett, ámbár nem igen hihető, hogy az alkudozások olly hirtelen elvégződtek volna. A' finanz ministerséget tegnap Perier Ágostonnak ajánlották, ki testvére halála után már a' belső ministerséggel is megvolt kinálva, 's nehány napot kért a' gondolkozásra. Legnagyobb nehézség fekszik Dupin úrnak a' külső dolgok rendszerét megváltoztatni kivánó feltételében, mellyben a' Király sem akar megegyezni, és azon kamarai tagokat kizárja az új ministeriumból, kiket szükségeseknek lát a' kamarákban a' majoritas megtartására. Az eddig követett rendszer nem változtatik meg, akárki lépjen a' ministeriumba.

B e l g i o m.

Sir Adair Robert az angol Király önkezével irott, 's szerencsés házasságot kivánó levelét adá által Ő Felségének.

Brüsselből Sept: 10-ről igy írnak: „Ma nagyon figyelmetessé tették a' népet azon hírek, hogy Leopoldnak Lajos Fülephez irott levelében magát Hollandia kivánatira hajlandónak nyilatkoztattatta, 's a' Scheldén vámot akar fizetni; kérvén mindazáltal Ő Felségének a' Conferentiánál leendő maga közbevetését, hogy az a' lehetségig leszállíttassék; hogy továbbá kész Luxembugért alkudozásba ereszkedni, 's pénzbeli kárpótlást ajánlani e' tartományért. . . Ha e' hírek, úgymond, igazak, mellyeknek hitelességét ugyan nem állítja, úgy a' Scheldei kérdés elvan döntve, és a' Király popularitásának örökre vége. — Londonból Goblet úr Sept. 11 dikén estve váratlan megérkezése Brüsselben nagyon szembetűnt. Ő a' Conferentiától ajánlatokat hozott, mellyeknek tartalma csendes hallgatással fedeztetik, 's csak különbféle gyanítások röpkednek felőle.

Burkus Ország.

A' Koblenczben megjelenő ujság közli azon híreket, mellyeket némelly belgiomi ujságok terjesztettek Burkus Országról; hogy a' Szász haditest a' rajnai tartományokban marad, és a' rhenusi 's vestfali csapatok-

kal a' franczia és belga határszéleket fogja megszállani. A' szilezi és pomeráni hadicsapatok elényomulnak, 's a' szükséges parantsolatokat a' kormányzó tábornagy már megkapta. A' koblenczi őrsereg minden pillanatban várja az indulási meghagyást rhenusi Bajor Ország felé. Jelenti továbbá a' Messager által hintett azon hirt is, hogy Prusszia és Austria a' Német szövetségnek 40 mil. kártéritést ajánlottak a' felfegyverkezés költségire, a' mit tsak azon kinézésből tettek volna, hogy a' Fejedelmeket a' demagogia ellen oltalmazzák. Illyes a' levegőből vett hazugságok megczáfolására, ugymond a' koblenczi ujság, szót veszteni is szükségtelen.

Portugallia.

Az angoly Courier f. h. 12. így ir: Sartorius Admiralis minden Lissabonban lévő külföldi Consuloknak hirűl adta, hogy az ő hajós serege az idegen hajók beevezését nem gátolja, feltévén azt, ha nem hadi készületekkel vannak terhelve; a' Don Miguel részéről illyes rendelés nem tétetett. Oportóban minden a' régi állapotban van. A' lakosok felhagytak azon aggódással, mellyet bennek vagyonaik féltése szült, mivel hihetlennek látják a' városnak Don Miguel seregei által történhető megtámadását, vagy ha e' történnék is, annak megvételét. A' Lissabon előtt szállongó angol flottától Sept. 5-dikén érkezett tudósítások szerént Sartorius folyvást a' Tájó torkolatjánál szállong, a' Dom Miguel flottája a' Cariasi öbölbe vitorlázott, a' honnan ismét Oporto ostromlására fog menni.

A' Globe Sept. 10-dikén jelenti, hogy midőn Hermes gőzhajó Oportót elhagyta, (Sept. 6 dikán); csatát vártak Don Pedro és Don Miguel seregei között. Ez utólsónak északon 18,000, délszakon 3000 embere van Texeira Gaspar (Pezo da Regoa) és Santa-Marta Generalisok alatt. Povoas Gralis fördőben volt, honnan több hosszú 24 fontos ágyúkkal tért vissza, a' miből gyanithatni Oportónak közeledő ostromlását. D. Pedro készületeket tesz az ostrom vissza nyomására. Az ő hadi serege folyvást bátor. Oportóban hírlelik, hogy 3000 részint Lengyel bujdosók, részint kiköltözött Portugallusok indultak Franczia Országból, hogy magokat a' constitutionalis haditesthez csatolják, -- és hogy a' Don Pedro lovassága 400 lóval szaporodott.

Török Birodalom.

A' Seraskier basa illy foglalatú tudósitást küldött a' Szultánhoz: Sire! Az egyiptomi sereg eddigi boldogulása Syriában még nem döntötte el a' dolgot. A' hadban több izben megfordúl a' szerentse, 's nem ritkán a' kedvetlen környyület hirtelen kedvezőre fordúl. Az útat eleinte elzáró akadályok a' merészeknek tsak ingerűl szolgálnak a' nagyobb tettek kivitelére. Éppen igy fognak járni Felséged bátor katonái is; Mehmed Alit és fiát mefogják fenyítni gonosz felkelések miatt, 's győzedelemmel térnek majd haza a' csata piaczról. Az eddig szerentsétlenül folyt harcz okai e' következők: a' Hamachba érkezett előssereggel azon oktalanságot követte el a' vezér, hogy nem tekintvén a' katonák eltikkadásokra, 's a' hosszas utazás miatt következett gyengülésekre, Homsnál ütközetre kelt, hol Ibrahim majd minden hadierejét egybegyűjtötte. Alig nyugodt valamit a' sereg, már küzdeni volt kéntelen a' nálla sokkal nagyobb számu sereggel. Háromszor rohanta meg az még is az Arabsok sorait, 's háromszor hintett félelmet és pusztitást az ellenség között: de mivel a' várt segitség nem érkezett, azomba a' harcznak további folytatásához kivántató szerekből is kifogyott, elkellett a' vitéz küzdéssel bélyegzett csatapiaczot hagynia. Ügyetlenséget 's a' hadtudományban járatlanságot árúl el, ki elegendő hadiszerek nélkűl vezeti tűzbe a' sereget. Nevelte a' háboru rossz következését az Arabsokkal való ösmeretlenség is. Meg vagyok győ-

ződve, hogy ezen nép characterének nem tudása a' veszteségre igen sokat tett. 's a't.

Görög Ország.

A' Görög képviselők felirása Otto Herczeghez:

Sire! A' magos szövetségesek által Felséged Görög királyjává lett bóldog jövendőt igérő választatását az egész hellen nép helybehagyással fogadta, 's már is sok tartományok öröm hálájokat nyilvánositották ez üdvességes történetért. A' nemzetnek mindenben a' köz akarat szerént cselekvő képviselői, mint a' köz óhajtás hiv tolmátsai ma teljesitik legméltóságosb hivataljok egyikét, a' midőn Felséged Görög Ország királyjává lett választatását ünnepiesen szentesitik. A' törvények által parantsolt minden formássággal készült ezen megerősítést magában foglalja az ide mellékelt végzés. Ezentúl még tsak azon hév óhajtásokat jelentik, mellyel Felségednek, vagy a' nemzet képviselői helytartóinak a' Görög nép közt leendő megjelenése ket várják, meg lévén győződve, hogy ez által azon inségeknek végek szakad, mellyek alatt, mint a' hosszas küzdés és időközi kormányrendszer következései alatt e' nép eped, más részről pedig ez a' dolgok jobb rendjének, 's az alkotmányi törvények fedező paizsa alatt a' nemzet jövendő jóllétének előképe leend. Notara előülő, Maurocordato, alelőülő. (következnek a' képviselők aláirásaik.)

A' bécsi Beob. közli Trikupi Spiridion a' külső 's tengeri kereskedési dolgokban Status Titoknoknak a' görög nemzeti gyűlésben Jul. 28-dikán tartott beszédét, mellyben Görög Ország helyhezetét rajzolja, — ennek rövid kivonatját adjuk a' következőkben. Az 1827. Jul. 6 dikán megjelent egyezkedés a' Görög nemzetet az európai Statusok sorába emelte. A' fényes Porta eleinte vonakodott a' Szövetség ajánlatit elfogadni, melly az 1829. Mart. 22 iki protocollum által czélját bővebben kifejtvén, az Adrianopoli békekötéskor azokra csakugyan rá állott, midőn az Orosz Császár mind a' két említett egyezkedés végrehajtását elhatározólag sürgette. Ez idő tájban a' Franczia és Angol követeknek a' három szövetséges udvar nevében eléadott kívánságokhoz képest kötelezte magát a' fényes Porta arra is, hogy mind abban, megeggyezik, a' mit a' londoni Conferentia Görög Országra nézve végezni fog. Ezen nyilatkozás következtében a' három udvar Görög Ország tellyes függetlenségét az 1830. Febr. 3-diki közlésben kijelentette; de hogy a' fényes Portának eleinte engedett fejedelmi igazakért kárpótlást adjon, jónak látták a' két Status közötti egyezkedésben megállapított határlineát szükebbre vonni. Következőleg pedig a' Conferentia szükségesnek látván ezen linea tágasbitását, hogy mintegy az új Statust magától a' természettől vont határok is védjék, ezen határ tágasbitás a' fényes Portával ujabb alkudozás tárgya lett, mellynek kedvező sikere kétségen kivül van; az ezt érdeklő elhatározó egyesség rövid időn megérkezik. A' feljebb említett Febr. 3. (15) végzés Leopold Herczeget, ki most Belgiom koronáját viseli, emelte a' Görög thronusra; az ő leköszönése az Országot az időköziségbe, ezen sok inségek forrásába taszitotta. A' rend és béke fentartására segédet nyujtottak a' felséges Hatalmasságok ez Ország időközi kormányának. Görög Ország függetlenségének a' fényes Porta által lett elösmérése arra birta Austria és Svéczia uralkodóit, hogy Görög Országba Consulokat rendeljenek, 's vele hivatalos öszveköttetésbe lépjenek. F. e. Jan 6-dikán költ ismét egy protocollum; ezt követte azon közlés, hogy a' Görög thronus Ő Magasságának Otto Herczegnek, Ő Felsége a' Bajor Király második szülött fijának adatott. A' lefolyt Martzius utólsó napjaiban (Aprilis elején) érkezett Görög Országba a

Mart. 7. (19) protocollum, melly a' nevezetes Stratford Cannig úr mély böltsességén alapúlt, ki a' m. e. Decemberében Argosban esett történeteknek szemmel látott tanúja volt. Ezen protocollum, melly a' számkivetések, tömlöczözések, üldözések gyász emlékezetű időkorában szerkeztetett, egy vegyes kormány állítását szabta meg olly czéllal, hogy ennek tagjai honszeretetök által képesek lennének a' meghasonlott nemzetet az egyességre visszabirni. A' mostani kormány, mióta az igazgatást által vette Ő Felségével a' Bajor királlyal, Görög Ország jövendő Fejedelme atyjával, minden figyelmet érdemlő tárgyakat híven közlött. Azon pillanat óta, mellyben a' kormány felállíttatott, az egyesült hatalmasságok Residensei azt elésmértek, 's a' Szövetség által Görög Országra nézve elrendelt segédet annak megadták. De a' Status sokféle szükségei, a' jövedelem elégtelensége akadályozák a' dolgok rendes folyamatját. E' szorultságban a' kormány a' Szövetség Residenseihez folyamodott, a' seregek igazságos követelésének legalább részszerinti kielegitéséért; de a' kik erre felhatalmazva nem lévén, csak annyit tettek, hogy kérelmöket a' Szövetség konstantinapoli képviselőinek megjelentették. Midőn e' kormány kezdé munkálatit, a' Szövetségesek seregeivel volt a' fő város megrakva, úgy szinte Patras városa. De a' katonai szolgálat sem adhatta meg azon garantiát, melly a' csapatok átszökései ellen kivántatott. Ennek veszélyes következései elháritása végett, kéntelen volt a' kormány Peloponnesus nevezetesebb helyeit a' Szövetség védelme alá adni. Melly czélból Naupliát és Koront Gueheneuc hadikormányzó a' Szövetség seregeivel megrakta. Patrast Tsavellas görög generalis foglalta el, 's az oda rendelt csapatokat be nem eresztette. April. 6 (Maj. 8.) érkezett egy protocollum, mellynek czélzata megérkezte előtt már tellyesíttetett a' kormány által. — A' múlt esztendei tudósitásokból kitetszik, hogy az új Görög Status tengeri kereskedése 617 első rendű, 2324 másod rendű, öszvesen 2941 kereskedő hajókból állott. Az első rendűk közé tartoznak azok, mellyek 15 tonna tehernél többet, a' másod rendűek közé pedig, mellyek azon alól 1 tonna teherig birnak el. — A' külső dolgokra nézve, csupán a' Fejedelem választásának megerősítésére szóllítja fel a' nemzeti gyülést, és hogy Görög Országban minél előbbi megjelenését kérjék.

Egyvelges Hirek.

D. Pedro költsége hónaponként 50 ezer font sterlingre megyen. — X-dik Károlynak megengedte az angol udvar, hogy a' nagy brittani kormány gőzhajója vigye őtet Edinburgból Hamburgba. — A' Burkus király Sept. 15-dikén adott az uj belga kir. követnek Mercx Gralmajornak elfogadási audientiát. — Feargus O'Connor és Stawell urak, (kik fő személyeket jádzottak Irlandban a' tizedelleni 's unio visszahuzási gyülekezetben) befogatának. — A' hadi minister rendelése szerint a' lengyel kiköltözttek Franczia Országban következőképpen kapnak pénzsegedelmet: a' tábornoki főhadnagy (generallieutenant) 3600 frankot; a' general major 2480 fr; az ezredes és ezredesi helytartó 1416; a' major 1216; a' kapitány 1016; a' főhadnagy 744, az alhadnagy 644 frankot esztendőnként; az altiszt naponkint 40 centimet, a' közkatona 25-öt.

Legújabbak. Marquis Palmella e' f. hónap 13-dikán Oportóba elutazott; D. Pedrónak Londoni agensévé Ferreira Borgest tévén. — Londoni levelek szerint D. Miguelnek jól folynak dolgai; Oportót nem sokára 30 ezer emberrel szálja meg. — Scott Walternek Sept. 12-dikén halálát várták. Az Angoulemi Herczegné holyroodi kisérővel e' f. hónap 16-dikán Rotterdámba érkezett. William Temple úr Anglia részéről a' Szász udvarnál meghatalmazott Ministerré neveztetett. — Ramorino Gralis ellent mond azon hirnek, hogy ő a' Braunschweigi Herczeggel valami egyességre lépett volna. — Goblet Generalis (Belgiomban) Status Ministerré neveztetett; időközileg a' külső ügyek is reá bizattak.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Pesti Könyváros Wigand Ottónál
éppen most megjelent és találtatik:

Császár Ferencz'

Kritikát érdeklő levelei

8rét, Pesten, csinosan fűzve. 20 kr. C. P.

Figyelmeztetés.

(1) Méltóságos Galánthai Gróf Eszterházy Pál császári királyi kamarás úrnak értésére esvén az, hogy bizonyos rosz lelkü ember irását utánozván, és grófi nemzetségi petsétjét le másolván, neve aláirása, és szinlett petsétje alatt ellene adós leveleket készítteni, és azokat Budán, Pesten, és talán máshol is árulni bátorkodott. Kiván ezennel mind maga bátorságára, mind mások károsodása eltávoztatása tekéntetéből minden embert figyelmessé tenni arra, hogy Ő egy fillérrel sem tartozik, de kiadott adós levelei sintsenek. Mellynek tekintetéből, mindenkit neve aláirása alatt hamissan készült adós levelek megvételétől óvja kinyilatkoztatván, hogy azokat sem mostani Birtokossaitól, sem azoktól kik jövendőre magokénak tenni bátorkodnának béváltani és kifizetni nem fogja, sőtt megkérvén mindenkit, hogy az illyes hamis adós levelek árulójit, az illető Törvényhatóságnak fel adni terhekre ne légyen.

Weber M. Posztó Kereskedő

„Magyar Ország Primássához"

(Pesten „a' Nagy Kristófhoz" neveztetett Patika mellett.)

ajánlja friss és jó árúkkal ellátott bóltját; hol találtatnak mindenféle módiposztók, Drap Croise, Kazimir, Drap Mousselin, finom ingflanell és alsó nadrágoknak való (Schw. Boy) a' legillőbb áron.

Vannak ugyan ott módi kocsiposztók, valamint $\frac{7}{4}$ és $\frac{8}{4}$ szélességü liberia posztók is a' legjobb minéműségben.

Hirdetés.

(1) A' Tisza melléki királyi koronai szabados kerület Tanácsa' részéről felsőbb rendelések' következésében közhirré tétetik; hogy a' most éríntett kerületi

Második Félesztendő.

törvényhatóságnak, úgy szinte az ezen kerületben fekvő Martonyos, Ó Kanizsa Zenta, Ada, Mohol, Petrovoszello, Ó Becse, Földvár, Turia, és Sz. Tamás, részszerént mezővárosok', részszerént helységek községei szükségére az 183⅔ katonai esztendőre megkivántató irományokhoz tartozó szereknek, úgymint: 196⅚ Rizma papiros, 81 font Spanyol viaszk, 71⅙ tizenketted plajbász, 279 itsze ténta, 76 penecillus, 75 olló, 90 kalendáriom, 44⅔ font kötőzsineg, 102½ lat spongia, 17⅓ font kréta, 1 tizenketted vörös plajbász; — úgy nem különben a' közszolgálatban lévő cselédek' öltözeteihez szükséges 515¼ rőf búzavirág színű, és 17¼ rőf sárga posztó, 1222 rőf bélésnek való vászony, — 1718 rőf zsinor, 1201 rőf sujtás, 177 pár csizma, 66 kalap, 15 sapkáknak kiszolgáltatása folyó esztendei Mind szent hava 16-dik napján, Ó Becsén, a' kerületi tanácsházban reggeli 9 órakor licitáltatni fog. — A' kik tehát ezen kiszolgálás' licitatiójában részesülni akarnak, mind az irományok szükségeinek, mind pedig az öltözetekhez megkivánt szereknek kimunkált közép árához erányzott bánatpénzt előre letenni kötelesek lesznek. Azok pedig, kik ezeknek kiszolgáltatását licitatio útján magokra válalják, tartoznak a' fentérintett kerületi tanács által mutatóúl eleibek adandó darabokhoz, minéműségükben egészen megegyező irományi szereket, és az öltözetekhez szükséges árúkat folyó esztendei Szent András hava 30-dik napjára Ó Becse mezővárosban lévő kerületi tanácsházhoz önnön költségükön szálítani, a' többi feltételeket a' kerületbéli írnoki, úgy szinte a' pénztári hivataloknál akár mikor megtekinthetni. Költ Budán Szent Mihály hava 18-dikán 1832.

Tanuló Ifjak számára kosztot és szállást

ajánl egy Tisztviselő Pesten, ki a' mérsékelt fizetés helyett egy részben élelmeket is elfogad: — az illető Szülők tehát a' Hazai 's Külföldi Tudósitások' Szerkesztető Intézetében akár személyesen, akár J. P. betűk alatt beküldendő frankirozott Levél által az iránt eleve tudakozódhatnak. —

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I. Könyvnyomtató-Intézetében,
Pesten Országút (B. Ortzy ház 531. sz.)

Éppen most hagyta el a' sajtót:

A' Pesten felállítandó

Magyar Játékszínről

Prof. Benkő Jósef.

Borítékba fűzve 10 kr. e. p.

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Sept. 27-dikén 5 Láb, 8 Hüv. 9 Von. | — 29-dikén 5 Láb, 0 Hüv. 3 Von.
— 28-dikán 5 Láb, 4 Hüv. 3 Von. |

A' Gabonának Pesti piatzi ára September 28-dikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 —	6 — 20	6 —	Zab	1 — 40	1 — 36	1 — 32
Kétszeres	5 —	4 — 40	4 — 20	Kukoritza	3 — 24	3 — 20	3 — 4
Rozs	2 — 48	2 — 44	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 44	2 — 40	2 — 30	Köles	—	—	—

27. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Hóld.

Hóld epedők' bús képe, szelid fáklyája az éjnek
Mért bujkál ortzád fénye homályok alá?
Buslakodók örömest rejteznek puszta magányba
Hol tőlök bizvást senki ne kérdje: mi baj?

PESTEN *Szerdán* Mind-Szent Hava 3-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Estei Ferdinand Ő kir. Magossága e' f. hónap 1-sőjén, városinktól 's hazánktól felette érzékenyen válva meg, Budáról rendeltetése helyére Lembergbe elutazott.

Ő cs. kir. Felsége méltóztatott Aug. 25-dikén kőlt legfelsőbb határozása által Nagy Mtóságu Márkus és Batizfalvi Báró Mariássy András cs. kir. kamarás és hadi-Tárnok úr ő Excját belső Titkos Tanácsossá kinevezni.

Győrből érkezett Sept. 25-diki levél szomoruan jelenti Fő Tiszt. Horváth Pál, Tihanyi Apát urnak halálát. Az elhunyt született Ns Zala Vgyének Békallya nevű helységében 1753; Sz. Benedek Rendjébe állott 1773; itt szent kötelességeiben hiven járván el, 1816 Tihanyi Apáturnak választatott; a' nevezett Rend' később rá bizott fő kormányát is 1830-dikig ügyes buzgósággal viselte. Ez időtől fogvást Tihanyban a' rég óhajtott csendes magányban tőltötte napjait, mellyeknek végsője, Sept. hónap 10-dike vala.

Második Félesztendő.

Ns Pest Vgyében e' f. hónap 23-dikán; Ns Trencsén Vármegyében pedig 15-dikén fog tisztujitás tartatni.

Bécsi levelek után közli az Erdélyi Hiradó, hogy Ő cs. k. Felsége a' mult h. 12-dikén Lang Mátyás urat Erdélyben tartományi számadási Tanácsnokká (Provincialis Rationum Consultor) méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Besztercze Bánya Sept. 27. 1832. Alig festhető az öröm, 's lelkesedés, mellyel Megyénk ujonnan nevezett Főispányát Mélt. Garanszegi Géczy István urat, cs. k. udvari Tanácsost 's a' Főmélt. m. k. udvari Kantzelláriа Referendáriusát e' f. h. 25. 's 26-dik napjain fogadta. Megyénk színelt tagjaiból álló küldöttség menvén a' már nehány napok óta Garanszegi jószágán mulatott Főispányunk elébe; ennek kisérete mellett Sept. 25-dikén délutánni 4 órakor tartotta ő Méltósága Beszterce Bányára bejövetelét, Vármegye katonái, városunk polgári katonasága 's megyei banderisták 's török muzsika nevelvén a' fényt, az örömet és lelkesedést. Megérkezvén a' megye házához; főispányi szállásán a' több megyékből érkezett küldöttség üdvözléseit fogadta el tiszt. Főispá-

nyunk. Ugyan ezen küldöttségek e' polgári ünnepre kinevezett királyi Biztos, s' helybeli Méltóságos Püspök Belánszky Jósef úrnál is meg tették tisztelkedő kötelességöket. Más nap fényes küldöttség által hivatva jelentek meg a' Méltóságos Fő-Ispány 's kir. Biztos urak a' Vármegye nagy palotájában; hol a' Mélt. kir. Biztos 's beiktató ur deák nyelven tartott beszédje közben a' Főispányi kineveztetésről szólló kir. végzés, valamint a' biztossági k. levél is felolvastatván, tiszt. Főispányunk a' hitet letette, 's szintén római nyelven mondott ez ünnep méltóságához illő beszédet. A' Nemes Vgye részéről is mind a' M. kir. Biztos, mind M. Főispány úr lelkes beszédje visszonoztatván, első Alispányunk, megyénk most beiktatott Fő kormányozójának a' megye pecsétjét 's a' levéltár kultsát által adta. Táblabirák nevezésével végződvén az ülés, „Téged Isten dicsérünk" tartatott a' város fő templomában; 1 és ½ órakor délután kezdődött az 500 személyre adatott fényes ebéd; mellynél a' Fels. Császár, Király, Nádor 's egész Austriai ház boldog megmaradásáért, a' kir. Biztos 's Főkormanyozónk egésségéért üritettek az öröm poharak.

Híradás

a' magyar tudós társaság részéről.

Kit a' mult Martius 24 dikén 1832-ben költ 's ezen ujságnak 24-dik számában álló jutalomhirdetés felbuzdított volna költőink közül, tudtára adatik ezennel, hogy az eredeti szomorú játék készitésére határozott esztendő, 1833-nak Martiusa 24-kén telik bé 's ennél fogva dolgozását, egyenesen alólirthoz azon említett napra ne sajnálja béküldeni. Tudni való, hogy a' költő nevének lepecsételt levélben kell titokban jőni 's ennek a' kézirathoz tartozására egy jelmondás intsen, melly a' munka czim lapján 's a' lepecsételt levélen is áll.

Ujra emlékezetbe hozatik, hogy 1832-ben Martius 24kétől, 1833ban Martius 24kéig szomorú vagy érzékeny játék irásának esztendeje lévén, most csak illy nemü munka lesz elfogadva. Vígjáték esztendeje majd 1833ban Martius 24dikén kezdve 1834 Martiusának 24dikéig lesz, 's az ollyant akkorra fogja békivánni a' társaság. A' kié tehát azon már hozzám küldött illy czímü eredeti vígjáték: „Fösvény többet költ" látni fogja, annak ideje előtt történt beadását, mert vizsgálat alá az, csak 1834 Martius 24dikén túl kerül, 's igy ha tetszik, még addig magához veheti tőlem. Két szomorú játék pedig, melly Erdélyből érkezett már hozzám, megkivántató jelmondás és pecsétes levél nélkül lévén, ennek, rend kedvéért a' szerzőtől pótlását várom. Egyébiránt, hogy a' magyar tudós társaság Igazgatósága minden esztendőre, 100 darab aranyat tett ki, majd szomorú vagy érzékeny játék, majd vígjáték jutalmául, az a' felől szóllott első hirdetés értelmében, már tudva vagyon. October 2dikán 1832.

Döbrentei Gábor m. k.
Titoknok.
Lakik Budán, Váralja, pistori ház 8ld. szám.

Nagy Britannia.

Irlandnak — hol folyvást tartanak az erőszakoskodások, — állapotjáról igy ir a' Times: A' személy 's vagyonbeli bátorság Irlandban soha nagyobb veszélynek, mint e' legujabb időkben ki nem volt téve. Az irlandi parasztok, kik magokat a' törvény és birtok ellen örökös védháborúban lenni hiszik, az egyesülésekben, mint legfoganatosb segédeszközben keresnek menedéket. Egyetértve, közösen kivánnak boszszút állani; és mivel a' törvénnyel ellenkező 's többeknek közre munkálódását ki-

ványó szándékok vigyázatlanság és árulás miatt különösen veszedelmesek; innen a' közczélű egyesületek régi szokása titkolódzást, fortélyt, és ravaszságot óltott a' nép alsó osztályiba, mellyek rendkivül nehezé teszik az előre készitett csapás kikerülését, vagy vétköknek a' törvényszék előtti bebizonyitását. Az irlandi legujabb tudósitásokban sok példáira találunk a' durvaságnak, és borzasztó kegyetlenségnek; de a' népcsoportot illy rettentő gonosz tettekre vezető okok a' papi, vagy földesuri hatalomnak valódi, vagy csak szinlett viszszaéléséből eredtek. Igaz, hogy ha a' földesurak távollétén panaszkodunk, ezek igy felelhetnek: „mi örömünk lehetne az irlandi lakásban, hol már esztendők óta minden, a' mi szent, le tapodtatik, és senkinek élete bátorságban nintsen?“ De ha megengedjük is, hogy a' földes urak és haszonbérlők közti szövetkezések alapjában valami hibás van, 's hogy valami szenvedett bántódás érzete nyomja a' szegényeket, melly őket természeti oltalmazóik ellen való támadásra inditja: még sem foghatjuk meg, miképp felelhet valaki igy, ha szemmel láthatólag be nem tudja bizonyitni, hogy mindég az irlandi haszonbérlő a' gyalázatos gonosztévő, a' földes ur ellenben mindég ártatlan áldozat. Az igaz ebből áll, hogy az irlandi földes urak, whigek, radicalok, vagy toriek a' legfontosabb esetekben szembetünő magokhoz szitást mutattak. Ők csaknem kivétel nélkül együl egyig ellene szegezték magokat a' szegények törvényének. Ez ellenkezőt bizonyit azzal, hogy ők a' szükölködőnek inségeit szivökre vennék. Hajlandóknak mutatják magokat a' tizedi rendszer ellen harsogó, nem igazságtalan panaszban a' népnek megegyezni; de arra várnak, mig földbér formában valamelly ezt helyreütő javallat fog tétetni; akkor osztán meg látjuk, mennyire viendi őket a' béketürés lelke, a' katholikusok iránti egyenesség, 's az egyházhoz vonzó szeretet. Mi a' parasztoknak a' tized kicsikaráskori erőszakjaikat illeti: ezekért a' boldogtalan szegényeknek kell lakolni; mert ezek mindég leginkább szenvednek a' törvénytelen zabolátlanság miatt. De ha volt valaha olly rendszer, mellyet emberiségből 's felvilágosodott politikai tekintetből sajnálkozva nézhetni; ez az valóban, melly az egyházat 's a' Statust Irlandban a' felingerlett és megelégedetlen néppel szükségtelen öszve ütközésbe ejtette.

A' Cork Reporter számos személyek elfogatásáról szóll, kik a' tized iránt tartott gyülésekben jelen 's munkások voltak. Irja, hogy a' ministerium és irlandi pártfél közti harcz naponkint mérgesebbé látszik lenni. — Egy dublini ujság szerint, az unio felbontásának ügye sokkal hamarább előhaladt, mint annak legtüzesebb baráti is még egy hónappal ez előtt várták. Negyvenen fognak választatni a' parlamentbe, kik a' felbomlást kivánják; a' többi követek közül is sokan egyetértenek ezekkel.

London Sept. 14. Tegnap estve Marquis Palmella Oportó felé indult el. Itt minden csak D. Pedro álhatatos magaviseletéről, 's faradhatlan munkásságáról beszél. Noha ő mind ez ideig Oportóba van szoritva; még is csak nem bizonyosnak tartja minden, kezdett szándékának szerentsés kimenetelét; egyedül pénzbeli helyhezete felől támadhat még nyugtalanság, mivel tengeri és száraz földi ereje igen sokba kerül. A' bitanglo nagy segedelmet kapott a' spanyol papságtól, és minden, a' mi Európában az önkénynek bókol, biztatásául szolgált. Az angol kormány ugyan még Dona Mariát formaképpen el nem ösmérte; de ezen elösmérés csak egy bizonyos dolog beteljesedésétől függ, mellyet osztán Nagy Britannia elösmerése azonnal követni fog. Már kiirtott D. Pedro egyet

a' portugalli nemzetet olly sok évektől fogvást kinzó legnagyobb rosszak közül. Ki hirdettette a' törvényszéki üléseknek nyilvánosságát, 's ez által halálos döfést ejtett a' portugalli birák' megvesztegettetési rendszerén.

Blacas herczeg Sept. 14-dikén hagyta el a' Hotel de Grillont hogy Edinburgba menjen, 's tudósításokat vigyen X. Károlynak, ki a' herczeg megérkeztte után tüstént fogott Austriába indulni. A' herczeg több nem hivatalos beszélgetéseket tartott Lord Palmerstonnal, mellyek, mint fontos okokból gyanithatjuk, a' holyroodi számkivetettnek rendeltetése helyét tárgyazták. Az angoulemi herczegnének (a' szerentsétlen XVI. Lajos leányának) megkellete Windsorba hivatni, ha az udvari etiquette e' megkülönböztetést nem ellenzé vala. Ugyan ez okozá azt is, hogy a' királyné nem udvari öltözetü cselédektűl kisértetve látogatá meg a' Marne grófné czim alatt utazó herczegnét; ki hogy Londonon menne keresztül, annak okáúl a' Leithtől (kikötő város Edinburgnál) Hamburgig tartó hosszas hajózástól való unatkozást beszéllik. Maga az exkirály is kiváná meglátogatni a' fő várost; de nép lázzadástól félt.

Sept. 15-dikén reggeli hat órakor indúlt ki Angouleme herczegné négy kotsit megtöltött kisérőivel a' Hotel de Grillonból, hol 1814. XVIII. Lajossal 's több uti társaival olly fényesen fogadtatott. Minden Marne Grófné czim alatt elhagyott szállására küldendő levelei Choiseul marquiznak fognak átadatni, ki Londonban marad. E' szerentsétlen bujdokló familiát takarékosság és egésségbeli kilátás inditják Skóczia elhagyására. X. Károly, az Angoulemi és Bordeauxi herczegek Leithtől Hamburgba egy kormányi gőzhajón fognak utazni. Két esztig tartott holyroodi lakások alatt igen egyszerü életet szoktak meg a' Bourbonok; rendesen felköltek hat és hét óra közt; ezután kegyes foglalatosságokat végzék el; 10 óra tájban reggelizvén, ebédig, melly hat órakor történt, látogatás, lovaglás, vagy kotsizás közt töltötték idejeket; 11 órakor a' familiának minden tagja nyugodni ment.

Canadai levelek és ujságok szerint ott a' cholera nagy pusztitással terjed, 's minden rendü lakosokat meglep, 's többnyire halált okoz.

Franczia Ország.

Gróf Drouet d' Erlon tábornagy felszóllitást botsátott az alsó Loire, Vendee, Maine, Loire és mind két Sevre lakosihoz, mellyben az ezen tájakon csavargó, pénzen fogadott gyilkosok által véghezvitt gonoszságokat előadván, minekutánna az elöljáróság eddig gyakorlott mérséklete sikeretlen a' csendesség helyreállitására, 's keményebb eszközökhöz nyulni kéntelen; serkenti őket, hogy csatolnák magokat a' katonasághoz azoknak legyőzése végett, kik az egyenetlenség tanácslói. A' kormány úgymond, mindent kész tenni, a' mi a' földmivelés és szorgalom tekintetéből az ország jóllétére szolgálhat; de erre csend és béke kivántatik.

(Oest. Beob.) A' Temps itélete szerint Európa jelen környületei legalább tavaszig háborura nem mutatván, a' kamarák addig kizárólag foglalatoskodhatnak az ország belső reformjával, mellytől az előbbi üléseket a' külső háboru gondjai vonták el. Óhajtja a' nevezett ujság, hogy a' közelébb egybehivandó kamara jobb végre fordittatná a' közértéket; az adót a' magános vagyon forrásival arányba tenné; minden helyre magára bízná a' helybeli érdekletekről való gondoskodást; a' közhasznu czélokra való egyesülés lelkét tovább terjesztetné; a' községeket a' kerület, ezt a' megye, a' megyét a' képviselők alá vetné; meghatá-

rozná azon eseteket, mellyekben a' miniszterium és annak ügyvivői a' törvények megsértéséért személyökkel vagy értékökkel felelni tartoznak; megállapitaná, hogy ministerium, előlülő, rendszer, miniszteri egység nélkül nem lehet; ez az expropriatio egy törvénye melly a' sajtó vétkek, és a' bosszu 's rágalmazási puszta vétségek durva meg külömböztetését eltörli. Ha ez ajánlat elfogadtatik, úgy a' kormány kidolgozhatja, a' kibinetben azon planumokat, mellyek a' sajtóvisgálati által előre készittetnének. De mellyik minister vállalna fel olly munkát, mellyről bizonyos, hogy azt nem ő fogja a' kamarák elébe terjeszteni? Mellyik leendő miniszter támogatna a' házak ellenében olly kérdéses tárgyat, mellyet nem maga készitett? Még is azt hiszik, hogy idővel minden meg fog történni.

A' National a' Chartát kivánja visgálat alá vétetni. Franczia Ország, úgymond hasonló azon betegekhez, kik nem akarják, hogy az őket senyvesztő nyavalyákat előttök kimondják. Ámbár jóllétünk egyetlen utja a' Charta megvisgálása, mellyet egész Franczia ország egy valódi képviselőség által elémozditna, még is inkább hiszik azt, hogy a' mostani alkotmány tökélletes, 's egészen halhatatlan.

A' Journal des Debats maga hitvallását, 's az oppositio és a' közte lévő különbséget következőkbe foglalja: mi a' constitutionalis monarchiát akarjuk egészen; az oppositio a' királyságnak csak nevét, 's ezt is csak lassu hanggal, csak valamelly szeméremmel emliti; ez olly monárchiára vágy, melly a' pártfelektől naponkint engedelmet kérjen. Mi átaljában akarjuk a' Chartát; az oppositio pedig csak azon feltétel alatt, hogy azt annak lelkével ellenkező törvények által elfojtsa. Mi az egész többséget erőssen egybekaptsolva akarjuk; az oppositionak czélja azt felbontani, 's felekre oszlatni, ezeket fentartani, amazt kiküszöbölni 's uj többségre törekedni. Mi az új kabinetben egész kiterjedésű többséget óhajtunk; az oppositio pedig azt a' mennyire csak lehet, kizárja. Szóval, mi a' constitutiós monarchia ösvényén akarunk mindég erőss léptekkel haladni; az oppositio pedig Franczia országot a' rendetlenségek 's veszedelmek örvényébe akarja vissza dönteni. Mi beakarjuk temetni a' mélységet; az oppositio azt ujra kitárni igyekszik. Jelen van a' pillanat, valamelly félhez állani; a' király és az ország nem fognak késedelmezni.

A' Journal du Commerce azt feleli a' Journal des Debatsnak, hogy a' doctrinairek korán sem akarják magok részére vonni a' kamarai többséget. Csupán Dupin és Odillon Barrot uraknak volt a' házakra valódi befolyások; ezek a' parlamenti chefek. Ha ezek most egymással meg nem férhetnének, ugy egyiknek vagy másiknak, vagy mind kettejeknek a' kormányra kell jutniok. De a' doctrinairek onnét örökre kivannak zárva; nintsenek ugyanis elfelejtve az ő nagyravágyás sugallotta, hizelkedő beszédjeik, sem a' restauratióhoz vonzó indulatjok, mellyet rossz kedvökben olly természetesen nyilatkoztattak ki.

A' National a' Journal des Debatsal ellenkezőleg azt hiszi, hogy a' doctrinairek nem könnyen juthatnak a' kormányra. Nem kell az embernek, ugy mond ez, magát megcsalnia; a' Guizot ministeriuma most egy kétségbe esett ministerium lenne. Illy értelemben van a' Courrier Français is, melly igy ir: nyilván megcsalták magokat a' doctrinairek. Minden iparkodások mellett is, mellyel egy hónap óta a' restauratio hirét és jótéteményét előttünk magasztalni igyekeztek, nem egyengethették ki magoknak az útat. Mig a'

julius emlékezete elevenségben marad, mig a' háromszínű lobogó lessz a' hadi sereg lobogója, mig a' nemzeti felsőség principiuma törvénykönyveinkből ki nem töröltetik; lehetetlen azoknak a' status hatalomra jutniok. Az ország soha sem fogja őket úgy nézni, mint a' revolutio ministereit; mert ők ezt nyilván megtagadták, és igy azt könnyen veszélybe is dönthté.

Az Orleani Herczeg Sept. 20-dikán utazott el Brüsselbe, ugyan oda indult el egy nappal előbb Lehon úr, belga követ. Gerard marschallnak ugyan azon hónap 21-ikén az északi sereghez kellett elmennie.

A' Constitutionell szerént most a' hadi ministerium olly expeditiói készületekkel foglalatoskodik, mellyeknél fogvást Franczia Ország, Algier, Oran, és Bona birtokában megerősittessék, Constantine tartományt pedig elfoglalhassa.

A' Messager des Chambres igy ir Károly Braunschweigi herczeg elfogattatásáról: Sept. 18. fogatott el, úgymond, tulajdon szállásán; mellynek két bemenetele volt. Már 6 óra előtt városi őrség, és egy posta kocsi állott az útszán, egy politia biztos pedig ügyvivőivel a' boulevardon volt, 's a' kapu be lévén zárva várakoztak. Erre elérkezett a' Gazette Medicale széthordója, kinek felnyitották a' kaput, 's utánna belépvén a' politia tiszt is, a' herczeg szobája felé ment. Az előszobába beeresztette a' szolga, de a' herczeg, ki még az ágyban feküdt, nem akart engedni azon hozzá intézett felszólításoknak, hogy öltöznék fel 's jőne ki. Azért is egy lakatos felnyitotta a' hálószoba ajtaját; 's a' politia biztos felolvasta a' parancsolatot az elutazásra, melly ellen a' herczeg protestált ugyan, a' nélkül mindazáltal, hogy a' megbizatása teljesitésére elszánt nagyobb erőnek ellene szegezte volna magát. Csak ugyan felült a' herczeg a' posta kotsira, 's heted fél órakor jó kiséret alatt Helvécziába utazott, hihetőleg a' Berni kantonba, hol vólt czélja utolsó szükségében menedéket keresni; reménylvén, hogy ezen köztársaság jobban fog vele bánni, mint a' többi kantonok p. o. Basel és kivált Graubündten 's Neufchatel. Utólírás. Ezen pillanatban haljuk, hogy a' braunschweigi vólt herczeg elébb Pontarlierbe, onnan Baselbe vitetett volna. De mi bizonyosnak hisszük, hogy Bernát fogja lakhelyéül választani. Basel nem bátorságos menedék hely, hol különösen keményen bánnak az idegen személyekkel, 's mihelyt valamelly nagy hatalmasság vissza kivánja az ott menedéket keresett ideigeneket, azonnal kiadják. Bernának más helyhezete van, 's úgy hisszük, Károly herczeg azt választja maradása helyének.

September 16. a' Párisban lévő követek közül 60 gyültek fel a' következkamara új szálájába, hogy megprobálják érthető-é benne a' beszéd. 100 katonát ültettek a' székekbe, 's több ott elmenőkkel tőltötték a' palotát. Delaborde és Tracy urak szóllottak a' beszélő székből, 's a' próba kielégitő volt.

Német Ország.

A' német szövetségi Gyülés 1832 Sept. 6-diki ülése jegyző könyvének kivonatja:

Az irók, kiadók és könyvárosok igazainak a' szövetségi végzetek 18-dik czikkelye szerint a' könyv és műkereskedési tárgyak utánnyomtatása ellen leendő bátorságositása tekintetéből, abban egyeznek meg a' Német Szövetség hatalmasságai, fejedelmei és szabad városai, hogy az utánnyomtatás ellen szabott törvények alkalmaztatása esetében tulajdon jobbágyaik 's a' másik Fejedelem alattvalói közt eddig fenállott különbség viszonosan az egész Szövetség kiterjedésében megszűntessék, ollyképpen, hogy akármelly Status irói,

kiadói, és könyvárosai minden más szövetségi tartományban az utánnyomtatás ellen ott törvényesen fenálló védelemmel élhessenek. A' legfőbb 's magas kormányok ezen végzet teljesitésére megkivántató rendeléseket fognak kiadni, e' megtörténvén az utánnyomtatás ellen megállapitott törvényeket a' Szövetségi Gyüléssel két hónap alatt közléndik.

Frankfurt szabad városban m. h. 21-kén a' német Szövetség Gyülésének Sept 6-diki 3 végzése hirdettetett ki. Ezek szerint 1-ször a' Stuttgartban megjelenni szokott „Deutsche Allgemeine Zeitung" a' Német Szövetség minden tartományiban eltörültetik; redactora pedig Mebold illyes irások szerkeztetéséhez öt esztendő alatt nem botsáttatik. — 2. A' hildburghauseni „Volksfreund" czimű időszaki irás, mint lázzadást gerjesztő megszüntetik; az illető kormány pedig felszóllittatik redactorának kinyomoztatására; eltiltatnak még a' hilburghauseni könyvnyomtató intézetben, minden a' kiadó neve nélkül megjelenő napi és havi irások; ha pedig ez még továbbra is alattomosan megtörténnék, letartóztatni, 's az illy munkáknak terjesztőik pénzre vagy fogságra büntettetni rendeltetnek. 3. A' már előbb eltiltott „der Freisinnige" és „der Wächter am Rhein" czimű ujságok nem régen kinyomozott szerkeztetőik Giehne és Dr. Strohmajer Ferencz az illyes irások redactiojától öt esztendőre eltiltatnak.

Orosz Birodalom.

„Egy külföldi ujság hazugságai" czim alatt igy ir a' Petersburgi Journal: Azon goromba rágalmazások közül, mellyeket az Orosz birodalom ellen több idegen ujságok hintegetnek, 's mellyek szintolly tudatlanságot mint álnokszivűséget mutatnak, nem mellőzhetjük el a' Temps Aug. 2-dik levelének azon hiradását, mintha Toulonban az Orosz tengeri tisztek és a' lengyel kibujdostak közt valami veszekedés történt volna. Azon közelebbi környülmények, mellyeket az emlitett hirlap, előadásának hihetőbbé tétele végett az Orosz tisztek magok viselete felöl beszél, olly gyalázatosok, a' millyen hamis és koholt maga a' tett, mellyel azok egybekötve vagynak. Mi a' leg igazabb, sőt magoknak a' touloni tisztviselőknek bizonyitásaiknál fogvást állithatjuk, hogy mig az Orosz cs. Achilles nevű brigg Toulonnál veszteglett, semmi verekedés vagy szópör nem történt, és az azon volt tisztek nem hogy a' köz csendességet legkevésbé is megzavarták volna, sőt jeles magokviselete által Toulon legfőbb rendű lakositól is kedvességet és tiszteletet érdemlettek.

Hollandia.

(Amsterdamer Handelsblad Sept. 17.) A' londoni munkálatok állása felől jött legujabb hirek olly ellenkezők, 's átaljában olly kevéssé kielégitők, hogy e' pillanatban alig tudja az ember, hanyadán van a' politikai világban. Kevéssel ez előtt meggyőződve lenni látszott a' Conferentia Hollandia kivánatainak igazságáról, és tartós magaviseletének törvényességéről. Most ismét azt beszéllik, hogy Hollandia még kéntelen nagyobb áldozatokat tenni, mint a' millyeneket már tett Belgiom létesitése és az europai béke tekintetéből. Egy nap jelentik, hogy a' kétséges pontok száma naponkint kevesedik, 's hogy magok a' belga meghatalmazottak is engedékenységet mutatnak; másnap már azon tudósitás jő Londonból, hogy a' diplomaták közt rendkivüli munkásság uralkodik; hogy mindenünnen fontos hivatalos levelek érkeztek; hogy a' munkálatok bonyolódtabbak mint valaha 's a' t.

Belgiom.

Az antverpi erősség ellen ismét hadi mozgásokat kezdvén a' Belgák, annak fő-

kormányozója Chassé Gralis Buzen ezredesnek Antverpia hadi kormányozójának Sept. 10-dikéről költ intőlevelében megirá, hogy a' fellegvár ellen munkába vett hadimozgásokkal hagyjon fel, a' kiszegezett ágyúkat szokott helyére tétesse; különben minden legkissebb mozgást, 's intézetet is kihivattatásnak veénd. Buzen ezredes Chassé Gralishoz küldött válaszában kijelenté, hogy ő csak azt teszi Antverpiával, a' mit a' Gralis fellegvárával; egyébiránt a' fenyegetődzéstől meg nem ijed, 's ezutánra is folytatja kötelességét. Némelly ujságok szerint foganatja volt még is a' Chassé Gralis intésének; mert másnap mindjárt az ezredes által minden hadimunkák félbehagyatni rendeltettek.

Spanyol Ország.

A' mult hónap 20-dikán Párisba a' Spanyol Királynak St. Ildefonsóban történt haláláról szólló tudósítás érkezett.

Éjszak Amerika.

Uj-York Aug. 18. Noha itt a' cholera nagy pusztitásokat teszen, de még egy sokkal nagyobb ostor is fenyeget bennünket, a' polgári háboru. Kiki tudja, minő elkeseredésre kénszeredtek az indulatok déli tártományinkban a' vámlajstromi kérdés miatt. Déli Karolinában nagy öszvegyüléshez készülnek a' Congressus azon törvényének, melly a' tariffát behozta, megsemmisitése végett. Ha már annyira megy a' dolog, hogy déli Karolina e' nyilatkozást teszi; akkor felbomlik az unio, 's ezen szakadásnak, Isten tudja, mi lessz a' vége. E' tárgyban a' déli Karolina képviselői egy nyilatkozást készitettek, 's azt a' Congressusnak át is adták; minden tekintetben figyelemre méltó az, 's a' déli tartományoknak panaszaikat szelid és okos módon terjeszti elő, e' mellett azoknak el igazitását kéri. Rövid időn el fog határoztatni a' Congressusnak e' főbenjáró kérdése.

Egyvelges Hirek.

A' bretagnei egyesület felszóllitá a' hazafiakat a' Carlisták ellen, kik még most sem szűnnek meg lázzadást gerjeszteni.

Egy Jamaikai ujság szerint Tampico és Veracruz lázzadásban vagynak. —

Angouleme herczegné Sept. 20-dikán Koblenzbe váratott.

Brüsseli hirek szerint Van de Weyer úr meghatalmaztatott ujonnan egyezkedni a' Conferentiával. Muelenaere volt külső ügyek ministere vissza lépését, több tiszti társai is követni fogják.

Stratford Canninget Sept. 17. Londonba várták; valamint Goblet Grálist is.

Gróf Decaen tábornoki főhadnagy, Kleber és Moreau volt haditársa, Párisban Sept. 9-dikén meghólt.

Londonban miniszteri változásokról van szó, melly szerént Peel úr lenne első miniszter. A' bernai elfogottak szabadon eresztettek.

Herczeg Talleyrandnak Sept. végén a' Globe szerint Londonba kellett indúlni. E' fővárosban három gazdag ember egyesült D. Pedro részére egy 800 katonából álló ezred kiállitására.

Herczeg Czartoryski Ádám, volt elől-ülője a' lengyel nemzeti kormánynak Londonból Párisba utazott.

A' Leuchtenbergi herczegné, a' hajdani Olasz országi vicekirály özvegye Nizzában a' legszebb kastélyt béreltette ki maga részére. Oda még a' Bonaparte familiának több tagjai is várattatnak.

Chateaubriand ur nője Párisból el utazott férje után, kinek Berry herczegnétől levelet viszen.

Legújabbak. Londonból ezután minden csötörtökön Posta indul Lissabonba és Oportóba. London és Brighton közt, a' parlament engedelmével vas ut fog készittetni, melly 180 ezer font sterlingbe kerül. — Az északi sereg, mellyhez Gérard marschal elutazott, Belgiomot fogja védni, ha az Hollandiától megtámadtatnék. A' Vendeei chefek ellen inditott per actái Rennesből ellopattak.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Nevelőnek ajánlkozás.

(1) Egy jó háztól való nemes ifiút, a' ki minden oskolákon jeles elő menetellel keresztül menvén a' következendő oskolai esztendőben 2-dik évbeli törvény tanúló lesz, anyai magyar nyelvén kivül, keveset tótúl is tud, a' német, franczia, és olasz nyelvekben járatos, a' szép irás és rajzolás mesterségben nevezetes ügyességgel bir, 's mind ezekről jeles bizonyitványokat mutathat elő, Pesten valamelly úri házhoz nevelőnek felvétetni kiván. Felőle ezen ujság Hivatal bővebb utasítást adhat; valamint arról is hogy a' külföldi nevendékek e' magát ajánló ifjú szüléinél kosztot és szállást is kaphatnak. Pesten 3-dik Oct. 1832.

Az Egyházi Folyóirás

(1) második füzete a' sajtót elhagyta, a' mit midőn jelenteni sietek; illő tisztelettel kérem az egyházi megyebeli Hivatalokat, méltóztatnának tudósítani: mennyi példány kivántatik részökre? — A' szerkeztető.

Hirdetés.

(1) A' nagy méltóságu magyar királyi udvari Kamara rendeléséből, közhirré tétetik: hogy folyó 1832-dik esztendő November 1-ső napjától, hat egymást váltó esztendőre, nemes Hont Vármegyében fekvő Inántsi kamaralis puszta, f. e. October 15-dikén árverés utján, haszonbérbe adatik. Az árverés Ipolysághon délelőtti 9 órakor a' Sóházban fog tartatni. Haszonbérleni szándékozók nevezett napon 15 for. bánó pénzzel megjelenhetnek, 's ugyan csak az Ipolysági Sóháznál a' haszonbérlés feltételeit addig is megtekinthetik. Israeliták a' haszonbérléshez nem botsáttatnak. Budán Sept. 24-dikén 1832.

Hirdetés.

(2) A' Tisza melléki királyi koronai szabados kerület Tanácsa' részéről felsőbb rendelések' következésében közhirré tétetik; hogy a' most érintett kerületi törvényhatóságnak, úgy szinte az ezen kerületben fekvő Martonyos, Ó Kanizsa Zenta, Ada, Mohol, Petrovoszello, Ó Becse, Földvár, Turia, és Sz. Tamás, részszerént mezővárosok', részszerént helységek községei szükségére az $183\frac{1}{3}$ katonai esztendőre megkivántató irományokhoz tartozó szereknek, úgymint: $196\frac{5}{6}$ Rizma papiros, 81 font Spanyol viaszk, $71\frac{1}{6}$ tizenketted plajbász, 279 itsze ténta, 76 penecillus, 75 olló, 90 kalendáriom, $44\frac{2}{3}$ font kötőzsineg, $102\frac{1}{2}$ lat spongia, $17\frac{1}{3}$ font kréta, 1 tizenketted vörös plajbász; — úgy nem különben a' közszolgálatban lévő cselédek' öltözeteihez szükséges $515\frac{1}{4}$ rőf búzavirág színű, és $17\frac{1}{4}$ rőf

Második Félesztendő.

sárga posztó, 1222 rőf bélésnek való vászony, — 1718 rőf zsinor, 1201 rőf sujtás, 177 pár csizma, 66 kalap, 15 sapkáknak kiszolgáltatása folyó esztendei Mind szent hava 16-dik napján, Ó Becsén, a' kerületi tanácsházban reggeli 9 órakor licitáltatni fog. — A' kik tehát ezen kiszolgálás' licitatiójában részesülni akarnak, mind az irományok szükségeinek, mind pedig az öltözetekhez megkivánt szereknek kimunkált közép árához erányzott bánatpénzt előre letenni kötelesek lesznek. Azok pedig, kik ezeknek kiszolgáltatását licitatio útján magokra válalják, tartoznak a' fentérintett kerületi tanács által mutatóúl eleibek adandó darabokhoz, minéműségükben egészen megegyező irományi szereket, és az öltözetekhez szükséges árúkat folyó esztendei Szent András hava 30-dik napjára Ó Becse mezővárosban lévő kerületi tanácsházhoz önnön költségükön szállítani, a' többi feltételeket a' kerületbéli írnoki, úgy szinte a' pénztári hivataloknál akár mikor megtekinthetni. Költ Budán Szent Mihály hava 18-dikán 1832.

Eladó-Ház.

(1) Közhirűl adatik: hogy Tek. Özvegy Rakovszkyné Szül. Tarkó Anna Asszonyságnak Pesten a' Barátok piaczán 610-dik szám alatti Sarok-háza, saját kívánságára Sz. Kir. Pest Városának Földbirtoki (Urbarialis.) Tisztségében f. e. November 10-dikén reggeli 10 órakor tartandó árverés utján a' többet ígérőnek adatik el. —

Hirdetés.

(2) Nemes Pest Vármegyében, Pesttől 6 órányira fekvő Felső-Essei Pusztán, az esmeretes jó minéműségű Őszi legelő vagy sarjú, melly tsaknem átallyába kaszálható nagyságú minden órán haszonbérbe ki adandó, végezni lehet eránta Alsó Dabason T. Halász Dienes urral

Ugyan ezen Felső-Essei Pusztán, a' mult esztendőben termett mintegy 30 és idei mintegy 25 öl széna — mult esztendei 10 öl, idei szinte annyi Őszi szalmával eggyütt, — ugy szinte az ezen Pusztával határos Gyoni Göböl-Járási részen lévő 12 öl széna f. e. November 5-dikén reggeli 10 órakor kótyavetye mellett el fog adatni: Azt is megjegyezvén: hogy ha kívántatna, adódhatik ezekhez ott helybe 100 ökörre tágas istálló — és a' gondviselőnek illendő lakás. — A' venni kívánók a' hely színén 500 pengő forint bánat bérrel megjelenni ne terheltessenek.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse September 28-dikán:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87 9/16 for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	125¾ for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	—
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	1139½ —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Sept. 30-ikén 4 Láb, 9 Hüv. 0 Von.	— 2-dikén 4 Láb, 4 Hüv. 6 Von.
Oct. 1-sőjén 4 Láb, 6 Hüv. 6 Von.	— 3-dikán 4 Láb, 2 Hüv. 3 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára October 2-dikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 20	6 — 40	6 —	Zab	1 — 40	1 — 36	—
Kétszeres	5 —	4 — 50	4 — 40	Kukoritza	3 — 30	3 — 20	3 — 10
Rozs	2 — 56	2 — 50	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 48	2 — 40	2 — 36	Köles	—	—	—

28. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Mesterség és Természet.
Épitünk, 's rontunk; mind ez munkája valónknak;
A' természet is igy dolgozik, erre tanit.
Nem marad egy nyomban földünkön semmi: az egyik
Bomlott részeiből létele másnak ered.

PESTEN *Szombaton* Mind-Szent Hava 6-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Apostoli Királyunk Sept. 17-dikén kőlt legkegyelmesebb határozása a' Nagy Váradi kir. Akademiában Vallástanitó F. T. Győrffy László urat a' Nagy Váradi R. Kath. Káptalannál Th. Kanonokságra emelte.

Ő cs. k. Felsége méltóztatott Sept. 20-kán kőlt kir. végzése által Tek. Spécz Rudolf Orvos Doctor urat, Egri születésű hazánkfiát a' Therezianumi Vitézi Akadémiában Chemiát tanitó Professornak kegyelmesen kinevezni.

Ő cs. kir. Felsége cs. k. aranykultsos Mélt. Losontzi Gyürky Pál urat, eddig Ns Krassó Vármegyének Administratorát, ugyan azon Vmegye Fő Ispányává méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

A' belső leghivebb jobbágyi hódolásnak ujúlt bizonyságát látá 's adá Buda-Pest Városa e' mai napon (Oct. 4.) Felséges Fejedelmünk névünnepén, mellynek fénye szívbuzdító pompás jelenet vala. A' királyivár alatti réten egy régóta e' végre készitett fegyvermivek, 's hadi szobrok közepette diszesen emelt tábori oltár előtt Fő Tiszt. 's Nagyságos Otskay Antal Nagyváradi Kanonok és Bachi vál. Püspök ur szolgáltatott sz. misét saját kegyes buzgósággal, az egész katonai tisz-

Második Félesztendő.

ti kar, számos polgári rendüek 's a' két anya városból öszvetódúlt népsokaság jelenlétében több ezredbeli katona osztályoktól kerittetve; melly kegyes, 's mind a' katonai, mind polgári rendüek által, alattvalói tántorithatatlan hűség jeléül, a' mennyei Felség kegyelem székéhez emelt a'hitatosságot az ágyúk örömzugó durrogási rekesztettek be. Tolongva ömlött a' számtalan nép e' ditső ünnepet nem csak szemlélni, hanem az ezt lelkesitő hűségi forró érzelmekben is részesülni. A' vár bástyája tömve volt sokasággal; a' Fő Herczegné is, Országung szeretve tisztelt Nádorának hitvese, annak egyik részén Fennséges háznépével e' fényes szertartásnak szemlélője, 's az ezt ditsőitő tisztelet és hálabuzgalomnak részvevője vala. Pesten a' főtemplomban, Fő Tiszt. Dertsik János Apát 's Kanonok úr végezte e' czélból az ünnepies egyházi szertartást.

Tornából e' Sept. 15-dikén költ 's igen elkésett levelet vettük: Hazánk szeretve tisztelt Fő Kanczellariusa Gróf Reviczky Ádám Ő Excellentiája a' Vihnyei fürdőből Kassára utazván, ns Borsod és Gömör Vgyék küldöttséginek egy részével Augustus 3-dikán 12 órakor megérkezett kicsiny de hű kebelű megyénkbe, a' Sziliczei határban lévő Lednicze nevű barlanghoz; hol a' vármegyei küldöttség a'

Megye különösen szeretett első Alispányának (már Fő Ispányi Helytartó) Méltóságos kir. Tanácsos Ragályi Ábrahám úr vezérlése alatt e' nagy vendég elfogadására pompásan készült leveles szín előtt, várta a' Főméltóságot; ki kotsijáról az öszve gyült nép „Éljen" kiáltásai között leszálván, nagyon Tisztelendő Matyasovszky Tornai Plebanos Úr, mint a' küldöttség szóllója által lelkes magyar beszéddel üdvezeltetett; mellyre Ő Exc.ja kegyesen válaszolván; az egész gyülekezet e' végre készíttetett jó ösvényen Ő Excellentziáját a' barlangba kisérte, melly nevezetes a' természet azon csudálatos munkájáról, hogy benne közép nyáron jégek közt, és jégen kelletik járni. Itt a' barlang egy kősziklájára függesztett, illy emlékírás várta az utazó fényes vendéget:

„Gróf ReVItzky ÁDáM Fő CanCeLLárIVs OrszágVnk fénye, e' fagyos üreget AVgVstVsban nézte"

mellyet később a' már tisztelt al-Ispány úr, a' kősziklába be mettszetvén a' késő maradéknak által adott. Meg tekintvén Ő Excellentiája a' barlangot a' téli levegőről feljöve a' nyári kellemetes tájékra, 's be tért a' leveles szín alá, hol a' Megye vendégszerető al-Ispánya, asztalokat teríttetvén, a' jelenvoltakat gazdagon megvendéglette.

Más nap az emberi ész 's erő nagyságával dicsekedő Szoroskői utat kívánta meglátni országunk Kanczellariusa. Ha a' közjó mellett mindenkor fáradhatatlan törekvésű első al-Ispányunk számtalan egyébb tetteit elhalgatjuk is; maga ez az út, melly meredek kősziklákbul vágatván ki, magassan fölemelt kőfalak' segítségével készült, nevét megyénkben örökiteni képes; a' kis Torna pedig, a' fővendég kifejezése szerint is, hol nem csak a' természetnek, hanem a' mesteri kéznek is ritkaságát lehet szemlélni, az utas figyelmét barlangján kivül is méltán magára vonja.

Eperjes Szent Mihály hava 18-dikán. Azon őszinte hálaérzetek, mellyek Ő Felsége V. Ferdinand ifjabb koronás Fejedelmünk' — iszonyu vakmerőséggel veszélyeztetett drága életének megtartásán, — minden jó Magyar keblében ömledeznek, 's a' mellyeket ns Sáros Vármegye közönsége még egy pár héttel ez előtt, alázatos Felirásban buzgó hódolattal Ő Felsége eleibe juttatott, mai napon egy szivemelő ünnepet szólitának létre. A' helybeli városi törvényhatóság, egyetértve a' Ns Vmegyének épp akkor köz-Gyülésképpen öszvesereglett Rendeivel, elintézé a' város fő templomában reggeli 9 órakor tartatott örvendező hálaáldozatot, mellyre a' külön rangú egyházi polgári és hadi Tagok, a' Ns Vármegye karai, a' városi előljárósággal és számos seregletű ajtatos hivekkel együtt ünnepélyesen megjelenvén; a' Fő Tisztelendő helybéli Plébános és Apát úr által „Téged Isten dicsérünkkel" tartott Sz. Mise áldozat folytában buzgón járúltak a' Mindenható oltárához, hogy oltalmazó kezével az undok szándék gonosz nyilait, egész Birodalom határtalan örömére kegyelmesen meghiusitotta. Ez időpont éppen a' Gróf Mazuchelli gyalog ezredbéli katonaság' öszvehuzattatásának idejére esvén, ugyan ennek két Zászló alja, az Helyben szálásoló Herczeg Vasa ezredének tartalék osztályával Mtóságos Marienborni Münzer ezredes kormányszava alatt a' nagy piatzon felállitattva, ezen ünnep fényét a' tábori muzsika csengő hangjaival, 's többszöri lövések durranásival különösen emelték. Illy diszes szertartás végzetével pedig az Isten házából gyülekezetek' helyére vissza vonult vármegyei Karok és Rendek, hazafi keblek gerjedelmétől indittatva, a' szolgálatot tett katonaságot, strázsamesterektől lefelé 1000 forintal, nemesi pénztárokból megajándékozták. Mind ezeket bérekesztőleg, ezen Vmegye első Al-Is-

pánya' távullétében, Tettes Cserneki és Tárkeöi Dessewffy Jósef másod al-Ispány nagy számú jeles vendégeit úri ebédjére méltatá; hol is a' Felséges ifjabb Király hosszas életéért, 's az egész uralkodó Háznak állandó boldogságáért ürittettek az öröm poharak. —

Austria.

A'cs. k. hadiseregnél következő előléptetések történtek: Báró Lederer Ignácz (l. 25. sz. lev) hadi kormányzó lett Magyar Országban: Gróf Baillet de Latour Feldmarschall-Lieutenant, János cs. k. Főherczeg helytartója lett a' general-genie igazgatóságban; Báró Langenau Fridrik Feldmarschall-Lieutenant 's osztályos Generalis lett hadi kormányzó a' latere Gallicziában; Mandl Ferencz Gralmajor, pattantyusság kormányzó lett a' német szövetségi erősségben Mainzban; Báró Chimani Antal várkormányzónak neveztetett Aradra. (folytatjuk.)

Nagy Britannia.

A' Globe mint bizonyost irja, hogy a' Belgák Chassé Gralis fenyegetésire nem ügyelve, az antverpi fellegvár ellen kezdett munkájokat bevégezték. Egy brüsseli levél szerint a' fenyegetés után két nap félbeszakadt a' munka; de annál tüzesebben folytattatott 's ment a' végbe több hollandus tisztek láttokra a' harmadik napon. Antverp lakosai ismét elhagyták lakhelyeiket; az egész Mechelni út az erősség felé katonasággal fedetik. —

A' Conferentia legutóbbi ülései közül egy, Leopold király elébe több javallatokat terjeszt, mellyek felöl ez véleményét kimondani halogatja; jóllehet igen hihető, hogy elfogadándja; midőn a' hollandus király elhatározólag félre veti azokat. Az utóirás igy szóll: Brüsselben rémitő a' zavar; a' Hollandusok nagy hadi csapatokban közelitnek a' határokhoz." A' dolgok e' kedvetlen előterjesztését a' Courier is igazolja.

Oportói levelek szerint D. Pedro ministeriumában változást lehet reményleni. E' herczegnek fő agense elhagyta Londont, hogy Franczia Országban a' segitségnek, kivált egy lengyel osztálynak Oportóba leendő küldetését siettesse.

Franczia Ország.

Barthelemy a' híres költő, ki republicanusból ministeriálissá lett, politikai mentségét versekben adta ki, mellyekben felvilágositja, hogy csak a' Juniusi történetek nyitották fel szeme előtt pártfelének, mellyhez eddig tartozott, törekvését, 's azok idegenitették el örökre az oppositiotól. Bosszúsan háritja el magáról azon szemrevetést, mintha értelme változtatásának indító oka a' megvesztegetés lett volna. Ő, úgy mond, lelkiismeret szerint cselekedett, lármatlan csendben él, senkitől semmit nem kiván, még kevesebbet az ostobáktól vagy gonosz sepredéktől, akár veres sapkával, akár 3 liliommal czifrálkodjanak azok. Végre vádlóit azzal fenyegeti, hogy titkos levéltára felnyitásával őket könnyen a' reki készített szégyenfára állithaja, mi végre már a' szükséges eszközöket megszerzette. Az egészet a' Reichstadti Herczeg emlékére irt versekkel zárja.

A' Currier Français irja, hogy Bonaparte Lätitia, Napoleon Császár anyja, veszélyes beteg még most is Rómában. Végintézetéről közönségesen beszélnek, 's a' világ előtt következő rendeletei vagynak tudva. 50 000 piastert hagy a' menyének Maria Luizának; 100,000 piastert mindegyik fijának és leányának. Egy nagy summát Rómában valami vallásos intézetre a' végrendelés teljesitői tetszésök szerint. Mihelyt Lätitia asszonyság meghal, minden gyémántjai és drágaságai, mellyek több

)(

miliónyi értéküek, tüstént a' római hitelező házba tétessenek le. Továbbá a' végintézet három végrehajtójának egyenkint 1000 zechinyi értéket hágy önválasztások szerént ezüstben vagy drágaságban. A' többi ingó vagy ingatlan jövedelem, ezüst, gyémánt, kincs, képek és mindennemü drágaságbeli vagyonából, hitre bizott jószág (fidei commissum) állíttassék; mellynek birtokosa, vagy haszonvevője a' Napoleonok férfi ágából mindég a' legidősbik legyen. Ha pedig a' férfi ágban két egyenlő koru férfi maradék lenne, mind kettő használja a' fidei commissumot, melly a' Napoleonok familiajánál marad, mig csak minden testvérek ága ki nem hal. A' Napoleonok férfi ágának vég elenyészte esetében (minthogy a' leány ág magzati kizárattattak) a' nagy és gazdag, 's minden költségek és hagyományok lehuztával 15 millio római piasterre (75 millio frank) betsült fidei commissum, mint szabados tulajdon, Corsica fő városára menjen által, azon köteleztetéssel, hogy abból 50,000 piaster a' Napoleonok leány ágából származható életben lévő férfi maradéké. Fesch Cardinalis, Lätitia asszonyság testvérje, a' római Vicarius Cardinalis, és Torlonia pénzváltó neveztettek a' testamentom végrehajtóinak. Lätitia hólt teste Rómából Ajaccioba vitettessék, hol a' fijai egy mausoleumot épittetnek ezen felülírással: „A' Napoleonok annyának." 30,000 piaster a' St. Louis des Français nemzeti egyháznak van szánva, hogy ennek szolgái örök időkig naponkint egy halotti misét, esztendőnkint pedig egy nagy isteni tiszteletet tartsanak Napoleon Császár és Lätitia asszonyság halálok emlékére. Midőn hólt teste Rómából Ajaccioba vitetik, a' szükölködőknek segedelem osztatik; e' végre a' város 26 papja közül mindegyiknek 100 piaster fog adatni. Lätitia asszonyság végintézetében igen ajánlja fiainak és Fesch Cardinalisnak, ki felettébb nagy vagyonnal 's ritka képgyüjteménnyel bir, az alkotott fidei commissumra nézve tett rendeleteinek tellyesitését, hogy a' Napoleon név közülök egyiknek fején ragyoghasson, 's régi nagyságának emlékezete örökre felmaradjon. Igy hát a' Napoleonok kirekesztése által Franczia Ország számtalan kintsektül fosztotta meg Párist, mellyeket Bonaparte Lätitia annak szándékozott hagyni. —

A' „National" Odilon Barrot és Dupin urakra nézve igy elmélkedik: Ha Barrot ur honjának használni kiván, reményljük, ezt az oratori székben, nem a' Tuileriák előszobáiban fogja teljesitni. Óhajtanók, hogy maga csalatván, a' hazát is meg ne csalja; de ha csak ugyan erőinek azon akadályokkal, mellyeket mi győzhetleneknek tartunk, megmérkezésére hivattatnék; nem állunk utjába, mert mi őtet igazságos és a' juliusi okfejeknek őszintén hódoló férfinak tartjuk. Dupin urra nézve, kinek titkos organuma a' Constitutionnel, másképp van a' dolog. Megösmerjük oratori tehetséginek méltó érdemét; de azt nem hihetjük, hogy Franczia Ország megfogott mentetni, ha Dupin úr nagy pecsétőr lenne, 's a' ministeri tanáts előülőségét a' királynak, a' külső ügyek kormányát pedig Rigny urnak engedné.

Német Ország.

A' würtembergi kormánylevél Sept. 24-dikéről kihirdette a' Német Szövetség Aug. 16-diki ülésének határozatja következésében a' Cotta müncheni, stuttgarti, és tübingai könyvkereskedésében ezen czim alatt „Allgemeine politische Annalen" megjelenni szokott békeháborító időszaki irás eltiltását, 's redactorának Rotteck Károlynak hasonló irás szerkeztetésétől 5 esztendeig tartandó elzáratását. Az illyféle történetek Német Országban most mindennapiak.

Az altonai Mercur jelenti, hogy Ő Felsége X. Károly Sept. 21-dikén ezen város előtt hajózott el egy angol gőzhajón a' hamburgi kikötő felé; de csak hirtelen vissza fordulván, itt számos kiséretével a' Rainville fogadóba szállott, a' honnét 25dikben szándékozik további utját Gräczfelé folytatni. Igy hát már X. Károly is elhagyta, még pedig másodszor a' skott királyok hajdani palotáját; a' minek egy angol ujság azt adja okául, hogy November hónapban már számos hitelezői ellene kedvező itéletet nyertek volna.

Portugallia.

A' Messager des Chambres Sept. 20-kán a' Követkamara egyik tagjának következő levelét közli:

Páris Septemb. 17-dikén 1832. Europa figyelme most Portugalliára van függesztve. Az ezen Országot érdeklő kérdés kevésbé tekintődik úgy, mint a' legitimitas kérdése; mint a' melly az egész politikai világot e' pillanatban mozgásban tartó félelmes küzdéssel szorosan össze függ; egy ollyan kérdésnek nézettetik ez, melly a' szabadság és emberinem jóllétére közvetetlen befolyással bir, 's kifejlése nagy feszültséggel várattatik. Megvallom én nem vagyok azok közül, kik ezt illyen szempontból nézik. Azt hiszem, hogy bár mint üssön is ki a' testvéri harcz, ennek azon nagy kérdésre, melly most Európát ingatja, átaljában semmi befolyása nem lessz, 's ezen meggyőződéssel véleményemet a' D. Pedro expeditioja eddigi resultatumáról részre hajlás nélkül bátran kijelentem."

„Midőn D. Pedro San Miguelből a' portugalli legitimitas menedék helyéről elhajózott, és munkálati körét az azori szigetektől Portugallia partjáig terjesztette, a' tengeri expeditio, és egy királyság tenger partjára leendő kiszállás veszélyeinek volt kitéve, hol csak egy pontot sembírt, mellyre támaszkodhatnék; akkor minden hadi szerencse kétség kivül az öttse részén volt; és igy kezdése sikere felől csupán az erkölcsi és politikai combinatiok nyujtottak neki reményt, mellyek az övéhez hasonló tulajdonságu kezdetet megszokták tapadni, valamint annak alapos ellátása, hogy egy számos fél áll készen, melly az ő részére hajlik. Ha már hadi plánuma ez alapon épült, meg kell vallanom, hogy igyekezete végre hajtásának módja elejétől fogva végéig képtelen volt."

„Világosabban szólva: ezen esetben első munkálódásának oda kellett czélzania, hogy a' tenger part egy olly vidékén szálhasson ki, melly legközelebb feküdt azon ponthoz, hol a' fenálló kormánnyal való elégedetlenség legnagyobb mértékben tünt fel. Ezen pont Lissabon volt, és nem Oportó, hol 1828. óta az elégedetlenség okai elenyésztek. Maga a' történt dolog is igazolja ez állitást. A' constitutionalis sereghez alig ment csak egy individuum is által. Arra éppen nem lehetett számolni, hogy Oporto és vidéke lakosai ujabban készek lennének magokat veszélyeztetni, mihelyt az excsászártcsekély, 's azon csapatnál nem sokkal számosb seregével megpillantanák, melly 1828-ban városokat hirtelen elhagyta, 's hol az e' történet után következett rémítő catastropha még eleven emlékezetben van. Későn fogja majd D. Pedro a' hibát meglátni, 's szemeit az igazság előtt felnyitni, mellyet ha csak egy pillanatig gondolkozott volna is a' dolog felől, már ez előtt jóval megösmerhetett volna; 's ez abban áll: hogy a' portugalli nép sem a' constitutiót, sem őtet (D. Pedrót) nem igen kedvelli. Emlékeznie kell arra D. Pedronak, hogy Portugalliát még mint gyermek hagyta el, akkor, midőn a' Braganza ház Na-

poleon győzedelmes fegyverinek engedte a' csata mezőt.“

„Politikai pályáját az óta olly esetek bélyegezték, mellyek a' portugalli népet részére nem vonhatják; ezen kivül neve egy történettel van öszve kaptsolva, melly minden portugallus itélete szerint, bár melly félhez tartozzék is az, őtet úgy bélyegezi, mint a' ki a' haza veszedelmét okozta. Ezen történet a' Portugallia atlanti tengeren túl volt birtokainak elvesztése, mellyektől függött egyedül Portugalliának fontossága. A' D. Miguel seregében több ezredek szolgálnak, mellyek a' Montevideoi, Rio de Janeiroi és Báhiai osztályokat alkották. A' különféle bajlódásoknak,'s a' csata mezőn szenyvedett legyőzettetéseiknek, fogságban kiállott nyomoruságaiknak emlékezete lobog most is szivökben, 's Don Pedro el legyen készülve ezen bosszuvágyó emberek makats és megtörhetetlen ellenállására. Ezen kivül Portugalliában ezerek vagynak, kik a' Brazilia függetlenségének kinyilatkoztatása után minden ellen, a' mi csak európai volt, kiütött keresztes háború alatt ott (Brasiliában) mint vad állatok az utszákon üldöztettek, és jó, sőt gazdag állapotjokból a' legiszonyúbb nyomoruságba taszíttattak. Mind ezek D. Pedronak tulajdonitják szerencsétlenségöket; ezek magok egy hatalmas és félelmes ellenálló masszát (tömeget) alkotnak, és ha korábbi élet pályáját (D. Pedronak) vissza idézik, mostani czéljainak tisztaságát méltán kétségbe hozhatják. Ezekhez adván még azt is, hogy ő nagy adóssággal, 's egy megutált Constitutióval terhelve jelenik meg, melly külföldi fegyveres erővel ajánltatik, igyekezete kimenetelét könnyen elláthatni; azok ugyan, kik a' portugalli nép véleményit, 's előítéletit ösmerik, mind annak ellenére, mit a' D. Pedro ügyének való kedvezésből terjesztettek, soha sem adhattak helyet az ő részére való felfegyverkezés lehetőségének.“

„Megutált Constitutio“ kifejezéssel éltemfellyebb: mert ha a' Portugallusokat az ő tulajdon, nem pedig az angol, vagy franczia nemzet mértéke után tekintjük, melly két nemzet a' polgáriság magas lépcsőjére jutott, a' resultatum fogja állításomat igazolni. E' hajdan dicső, de a' százados önkény és babona által elgyengült nemzetben mind a' katonai mind a' polgári virtusok rég óta meglankadtak; képzeteik folyamatja éppen nincs a' constitutionalis szabadság felé irányozva, és avult szokásaikhoz vakhittel ragaszkodván, minden nemü javitásnak ellene szegezik magokat. Ez épen nem nagyitott rajzolatja a' portugalli életnek! Ha az ember ezen országban a' nép külömböző osztályait szemlélet alá veszi, úgy találja, hogy a' papság és nemesség, kevés kivétellel egyenlően utálják a' Constitutiót.

„A' sok egymás után következett revolutiokban elkedvetlenült sereget e' pillanat ingere, vagy a' fellyebb lépés és sóld reménye felizgathatja; de a' népség jobb gondolkozásu része azon irány felé indul, mellyet kormányzói elébe szabnak, és vagy azt kiáltja „Éljen a' Constitutio!“ vagy pedig „Le a' Constitutioval!“ a' mint papjaik parancsolják; a' népség annak okáért a' kérdés resultatumára nézve átaljában nem jő tekintetbe. A' kereskedői és ügyvédi rendben legtöbb liberalis képzetü emberek találtatnak. Ez utolsók nagy részben az encyclopaedisták és XVIII század irói oskolájához tartoznak, kiknek képzeteiket honjokban megvalosulni reménylik.“ (folytatjuk.)

B e l g i o m.

A' belga Moniteur illy foglalatu párisi levelet közöl Sept. 19-dikéről: Hat

nappal ez előtt tudta meg kormányunk, hogy a' hollandi kabinét félrevetette Lord Palmerston ajánlatait. Másnap tüstént Durand urhoz Londonba e' következő utasitást küldötte: Hollandia még csak fontolóra sem vette Lord Palmerston előterjesztésit. E' dolog pedig egész Európát érdekli, érdekli kivált a' Francziák királyját, kinek a' közelgető kamarák megnyitásakor vagy azt kell mondani: „a' holland-belga kérdés el van igazítva" vagy pedig ezt „háborúnk van." Közölje az úr ez üzenetet Lord Palmersstonnal, hozzá adván, hogy a' franczia kormány, meggyőződve Nagy Britannia együtt munkálódásáról, szükségesnek látja kinyilatkoztatni Hollandia királyának, hogy csak igen kevés idő engedtetik még neki a' feleletre; a' mit ha nem teljesit, 's javallatinkat el nem fogadándja, a' franczia kormány kéntelen az ősméretes czikkelyek elfogadását mulhatatlanul erőszakkal eszközleni." Néhány napokkal ezután az angol követ többszöri beszélgetéseket tartott a' királyjal; 's úgy látszik, hogy ha Hollandia tagadólag felel, az angol és franczia hajós sereg egyesülve lepik el a' Scheldét. Soult marschall azt nyilatkoztatá, hogy 8 nap alatt 30 ezerből álló hadi erőnek kell Antverp falai előtt állani.

Az ujabb ajánlatok szerint 150 ezer esztendei kárpótlás mellett a' Scheldén való vám eltöröltetik, Belgiomnak meg igértetik a' hollandi vizeken való hajózás, nem különben a' sittardi, maestrichti és venlooi kereskedő utak használata. Elenyésztetik pedig a' hollandi földön Belgiomnak csatornák és tőltések készitését engedő czikkely.

A' brüsseli levelek megvetéssel szólnak Chassé gral fenyegetésiről, 's állitják hogy ő Antverpet a' fellegvár veszedelmeztetése nélkül nem ágyúztathatja. A' „Journal d' Anvers" erre azt feleli, hogy bár a' fellegvár lerontása megbosszúlhatná is az iszonyú szerentsétlenséget, mellyet a' citadellából órákig tartható ágyúzások okoznának; de azt jóvá nem teheti.

Hirlelik hogy az ujpénz kiadása Sept. 27 kig halasztatnék, hogy igy a' Septemberi segedelemre szorult sebesültek uj nemzeti pénzben kaphassanak jutalmat.

XIV. Vilain, mint belga rendkivüli követ 's meghatalmazott miniszter Sept. 13. adta át Luzernben a' Schweiz szövetség előlülőjének azon levelet, mellyben Leopold király thronusra léptét 's házasságát jelenti.

Spanyol Ország.

A' bécsi Beobachter Madridban Sept. 16-dikán kőlt illy foglalatu levelet közöl a' Spanyol Király elhunyttáról: „Ma délelőtt 10 órakor sebes póstán jött meg ide a' király még nem várt, annálfogva mindenkit mély szomoruságba ejtett halálának hire. A' betegség, melly Sept. 13 dikán nyugtalanitó kezdett lenni, sebes léptekkel haladt elé. Iszonyú fájdalmakat szenyvedett a' király, a' királyné pedig csak egy pillantatig sem távozék el a' beteg ágyától, ki testvérjét Don Carlost is magához hivatá, 's annak hitvesét 's egyetlen szivén fekvő leányát igen érzékenyen ajánlá hü gondoskodása alá. Don Carlos elfogatva mély fájdalmitől, szentül fogadá, hogy azoknak javára, kiket haldokló testvérje néki ajánlott, mindent elkövet. Ma reggel 2 órakor 45 minutakor adta ki VII. Ferdinand lelkét. Don Carlos tüstént Madridba sietett, 's ott a' Tanácsot, 's kivéve a' nápolyit, ki a' királyné mellett maradt, minden idegen követeket elfogadván, Calomarde igazság miniszterének kiséretében ismét S. Ildefonsóba tért vissza.

Egy franczia újság ezeket irja Sept. 20-dikáról: A' kormány épen most kapott tudósitást a' Spanyol Király haláláról. Ő

Felsége VII. Ferdinand született 1784. October 14-dikén meghólt S. Ildefonsóban. E' fejedelem halála a' politikai igazaknak magos kérdését nyitja fel. Minekelőtte az Anjoui herczeg V. Fülep a' Spanyol kormányra jutott; a' leányág is örökösödött itt az uralkodásban. XIV. Lajos unokájával pedig a' száli törvény lépett fel a' spanyol thronusra. Midőn VII. Ferdinand 1829-ben negyedszeri házasságra lépett, 's ez egybekelése Nápolyi Maria Krisztinával csak hamar egy leány magzattal áldatott; ismét vissza hozta ő azon régi spanyol törvényt, melly szerint a' leány is számot tarthat a' királyi székre. Valyon most Don Carlos, Ferdinand testvérje, kinek Spanyol Országban hatalmas és kész pártfele van, el ösmerendi é, hogy báttyának a' Cortesek helybehagyása nélkül jussa volt az V. Fülep idejétől behozott thron örökösödési rendet megváltoztatni? Valyon az aszturi herczegné gyámattyának, mint azt Ferdinand egy önkényü rendelése kívánja, vagy a' régi törvényes spanyol szokás szerint, királynak kiáltatja magát ki? Micsoda történetek adandják elő magokat ekkor az egyébiránt is különböző érdekek által megszakadt országban? Vesz e' részt Európa ez uj örökösödési háborúban? Mind ezeket előre látni lehetetlen. A' Spanyol király halála, melly más környülletekben csak közönséges eset lett volna, most olly történet, mellynek következésit a' politikai bölcsesség jelenleg fel nem számolhatja.

Egy későbbi Oest. Beobachter a' Moniteur Sept. 25 diki levele után alaptalannak jelenti a' Spanyol Király haláláról terjedt hiresztelést.

Egyvelges Hirek.

Sir Walter Scott haláláról Londonban Sept. 19-dikén nagy hir terjedezett.

Haagában a' Messager szerint Carlistai biztosság állott öszve; mellynek vezetői Ducayla asszony és Larochejaquelin úr.

Popham Hill kapitány Dona Maria részére 200 katonát szedett öszve Wight szigetén nagyobbára tulajdon haszonbérlői közül.

Londonban egy kabineti tanáts rövid időn megfogja határozni a' parlament elosztalásának idejét.

A' párisi sokmesterségü intézet egy a' juniusi történetek miatt kizáratott nevendékje vissza vétetését kérvén; a' ministeri tanátsban hárman mellette, négyen ellene szavaztak.

Vendeében a' katonai 's polgári tisztség olly szemes, hogy ott most lázzadás nem történhetik.

Sigoyer, poëtai levélben „Nemesis Barthelemyhez" czim alatt felel e' költőnek maga igazolására.

Kolokotroni, Kallergi, és Tsavella mind ez ideig nyugtalan zavargásban tartják Pelóponesust.

Lord Minto Sept. 26-dikán nyujtotta be a' burkus királynak megbizó levelét.

Portugalliában még mindég csak készülő félben marad a' megtámadás. Sept. 8-dikán, irják, hogy mind két részről tüzelés történt volna; de a' minek semmi különös következése sem volt.

Stratford Canning úr Londonba megérkezett. — Sept. 20-kán tartották a' londoni bank tulajdonosi évnegyedi gyűléseket.

Sept. 19 dikén érkezett Rotterdamba Gazette, észak amerikai hajó, az orani herczegasszony gyémántjainak Brüsselből történt ellopásáról ösmeretes Carrerával, kit Észak Amerika, Hollandia kivánságára kiadott.

Legújabbak. Jul. 29kén Ibrahim egyiptomi basa fényes győzedelmet vett a Török Szultán seregeni Beilannál. — Dupin ur Sept. 24kén Párisba érkezett. Ugyan e' napon értek Kölnbe Marne grófné és Rosny kisasszony. — A' bajor herczeg Ottóhoz utazó görög küldötség Sept. 20kán Triestben volt. —

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Könyv-jelentés.

(1) Eutropius Római Történetek' rövidtartalmát Budán már nyomtatják; a' Cholera, az előfizetés lassú gyűlése, és több izbeli nagy betegségem késleltették eddig kijövetelét. A' vett nyugtatót hirdetésemig kérem megtartani. Tudva van, hogy Eutropius a' Római birodalom' 1119 eszt. viselt dolgait, és sok nemzetek történeteit rövideden adja elő, én a' munkáját régi, újjabb, és korunkbeli Irók, 's útazók után világositásokkal, több nemzetbeli fő személyek élete, — helyek, — és szokások leirásával, régiségek' esmeretésével 35 árkusig bővítettem, hogy a' sokféle tárgyak olvasásában itt tudományt, amott viditó mulattatást lehessen találni.

Midőn sok helyen az oskolai ifjak tudományos esmeretének általam tsak kevéssé is lehető öregbitése, — 's a' római Classicusok könnyebb megértésére szolgáló dolgokat adok elő ebben is; de mások mulattatásokra éppen kívántam ügyelni az oskolák nagy érdemű Professorai, 's a' hazai tudományosság gyarapodását szinte kedvellő több T. T. urak méltóztassanak könyvem' közremenetelét eszközölni. Elfogadom a' subscriptiót is, tsak hogy vagy hozzám, vagy Eggenberger urhoz Pestre, vagy Gyúrian János, titt. Landerer Anna könyvműhelye' Factorához méltóztassanak az engem' tudósitandó frankozott leveleiket küldeni az eránt; mennyi példányt nyomtattassak számokra. A' könyv kijövetelekor jelentést fogok tenni, Pesten hol kellessék le tenni a' pénzt és kivenni a' könyvet: a' Tudósítók minden költségeiket azon pénzből le huzván. Eképpen a' könyv ára 1 fr. 20 xr. e. p. különben 2 fr. lesz 9 — 10 vevőtől egy könyvet ajánlok, vagy az előfizetési árát. Költ Losontzon 8-dik Octoberben 1832.

Homonnay Imre.

Hirdetés

(1) A' nagy méltóságu kir. Helytartó Tanáts kegyes rendelésének következésében, ezennel köz hirül tétetik; hogy a' kir. Egyházi jószág Csolnoki uradalomhoz tartozandó ugyan Csolnok helységben, melly helység Esztergomtól egy órányi, Pestül pedig négy órányi távolyságra vagyon, és folyvást stativans katonaság fekszik, benne lévő mészárszék és kortsma lakással együtt a' hozzá tartozandó 21 hold szántó földekkel, $3\frac{2}{4}$ hold réttel, fél esztendőbeli elejbe adott bor méréssel, egész esztendő alatt pedig az arendator tulajdon pálinkájának ki mémérése jussával, e' f. hónap 18-dikán a' leg többet igérőnek folyó esztendő November első napjától számlálván három egymás után következendő esztendőkre haszonbérbe fog adatni: ennek következésében az árendálni kivánók a' fent ki tett napra reggeli kilentz órára, Csolnokon, az uradalmi tisztartói épületbe, a'

Második Félesztendő.

magok előbbi viseletekről szólló szükséges bizonyitványokkal, és bánat pénzzel felkészülve, hogy megjelenjenek, ezennel illendően meghivattatnak.

Költ Csolnokon October 5-dikén 1832.

Ujhegyi Mihály,
Uradalmi Tisztartó.

Orvosi statio megüresedése.

(1) Tekintetes nemes Temes Vármegyében kebelezett szabados Theresiopolis (máskép Vinga) Városában a' mostani Seb Orvosnak előléptetésével az orvosi Statio e' f. eszt. Sz. Jakabb havának 17-dik napján megüresedvén ezen 300 ftot Vcz. 20 pos. m. tiszta buzával 20 pos. m. szemes kukuriczával, 6 öl tűzi fával, és 5 mezei boglya szénával azonkivül szabad gyakorlás engedtetik meg, melly engedelem a' szomszédok sokasága miatt megelégedéssel jövedelemmel jutalmazza fáradtságát fel ruházott orvosi statiot elnyerni kivánóknak személyesen, vagy frankérozott levél által való magok jelentése Mind Sz. havának 31-dik napjára elvárattatik.

Tanító-óra Buda Pesten.

(1) Alolirt alázatosan jelenti, hogy az oskolai correpetitióban, akár a' magyar nyelvben, még egy órát adni kivánna. Lakása van a' kalap utszában 251. Tek. Tud. Fáy András ur házában.

Tar Mihály,
Házi Tanító.

Árverési Hirdetés.

(1) Mezőhegyesi magyar országi cs. kir. katonai ménes Intézet részéről, közhirré tétetik, hogy ugyan ott folyó eszt. October 30-dik és 31-dik napjaiban 249 ugyan odavaló ménesi ló, részint mivel számfelettiek, részint rokkantságok miatt árverés útján eladatnak. — Ezen lovak között van 126 darab, a' legjobb ménektől meghágott 's a' tenyésztésre még egészen alkalmatos anyakancza; 54 darab 1—4 esztendős tsikó; továbbá több herélt, és ifju ménló; végre több nagy számu szolgálatból kimustrázott lovak, mellyek között a' szántóvetőnek használásául még igen jók találtatnak.

Ezen árveréshez a' venni szándékozók, 's különösen azok kik jó anyalovakat akarnak venni, a' fen nevezett napra 9 órára, ugyan tsak Mezőhegyesre meghivatnak. Mezőhegyesen September 22-dikén 1832.

Boxberg m. k.
Major

Árverési Hirdetés.

(1) A' cs. kir. magyar hadi fő Kormány-Szék folyó esztendei September 18-dikán 7752 sz. a. hozott rendeléséből, Mezőhegyesen folyó esztendei October 22-dikén 1833-dik esztendőre a' szükséges épitő szerek, és 1834-dikre tűzi fa; =

továbbá folyó eszt. October 23-dikán szekérbeli, és bognár, valamint más készületekre szükséges fákról, 1833-dik esztendőre, azon szerint, mint az ebbéli első árverés feltételei, a' budai német ujság 61. 62. és 63, nem külömben e' Hazai 's Külföldi Tudósitások 8. 9. és 10-dik számaiban közhirré tétettek, ezen megújjitott árverések tartatni fognak. Melly árverésre a' szállítani kivánkozók meghivatnak. Költ a' Mezőhegyesi cs. kir. katonai ménes Intézetében September 29-dikén 1832.

Boxberg m. k.
Major

Hirdetés.

(3) A' Tisza melléki királyi koronai szabados kerület Tanácsa' részéről felsőbb rendelések' következésében közhirré tétetik; hogy a' most érintett kerületi törvényhatóságnak, úgy szinte az ezen kerületben fekvő Martonyos, Ó Kanizsa Zenta, Ada, Mohol, Petrovoszello, Ó Becse, Földvár, Turia, és Sz. Tamás, részszerént mezővárosok', részszerént helységek községei szükségére az 183⅔ katonai esztendőre megkivántató irományokhoz tartozó szereknek, úgymint: 196⅚ Rizma papiros, 81 font Spanyol viaszk, 71⅙ tizenketted plajbász, 279 itsze ténta, 76 penecillus, 75 olló, 90 kalendáriom, 44⅔ font kötőzsineg, 102½ lat spongia, 17⅓ font kréta, 1 tizenketted vörös plajbász; — úgy nem különben a' közszolgálatban lévő cselédek' öltözeteihez szükséges 515¼ rőf búzavirág színű, és 17¼ rőf sárga posztó, 1222 rőf bélésnek való vászony, — 1718 rőf zsinor, 1201 rőf sujtás, 177 pár csizma, 66 kalap, 15 sapkáknak kiszolgáltatása folyó esztendei Mind szent hava 16-dik napján, Ó Becsén, a' kerületi tanácsházban reggeli 9 órakor licitáltatni fog. — A' kik tehát ezen kiszolgálás' licitatiójában részesülni akarnak, mind az irományok szükségeinek, mind pedig az öltözetekhez megkivánt szereknek kimunkált közép árához erányzott bánatpénzt előre letenni kötelesek lesznek. Azok pedig, kik ezeknek kiszolgáltatását licitatio útján magokra válalják, tartoznak a' fentéritett kerületi tanács által mutatóúl eleibek adandó darabokhoz, minéműségükben egészen megegyező irományi szereket, és az öltözetekhez szükséges árúkat folyó esztendei Szent András hava 30-dik napjára Ó Becse mezővárosban lévő kerületi tanácsházhoz önnön költségükön szálítani, a' többi feltételeket a' kerületbéli irnoki, úgy szinte a' pénztári hivataloknál akár mikor megtekinthetni. Költ Budán Szent Mihály hava 18-dikán 1832.

Hirdetés.

(2) A' megboldogult Tettes Mácsay Csernovits úr két osztatlan Örökösei részéről, Tekintetes nemes Arad Vármegyének is jóvá hagyásával köz hirré tétetik; hogy e' folyó esztendei November 4-dikén és utánna következő napjain az aradi Országos vásár alkalmával a' köz árverés utján, kész pénz mellett a' többet igérőnek el fognak adattni e' következendő Házak és Javak u. m.

1-ször A' szabadulandó Ó Arad kir. Várossában két fő utszán terjedő erős szerekből felépitett 's úgy nevezet „Fejér Kereszt" nagy vendégfogadó; — mely-

beli Épületnek a' homlok részére (in fronti spitio) vagyon egy nagy Kávéház, egy konyha, és egy nagy Vendéfogadó, kapu és egy Bólt; — a' másik felől pedig az uri utzán találtatik egy konyha, és egy szoba mellyek azon Bólthoz tartoznak; — Azutánn öt Vendég szoba, és pedig mind a' föld színen, — Továbbá egy a' legszebb módra felépített egy emeletű ház, — mellynek homlok részén vannak négy boltok, és annyi szobák a' mellet egy Mészárszék: a' felső emeletben találtatnak hat szobák az utszára két felmenetele (doppelte Stiegen) alol pedig kocsi szinek, és másféle készületek vannak; úgy alól és felől is vannak árnyék székek. — Az udvar nagy és kövekkel vagyon rakva, mellyben egy kút, egy nagy duppla Istáló és Vendégfogadósnak különös lakássa — ugy nem külömben 1000 akó borra való Pintze. Ezen alkalmatos Vendégfogadó mostanában esztendőnként behoz 3,590 for. haszonbért.

2-szor Szinte Ó Aradon a' fő útszán álló Ház — mellynek a' homlok részén mostanában találtatik egy nagy Patika és három szoba, — a' forduló részén pedig egy Dolgozóház (Laboratorium) konyha és négy szoba, Pintze, Padlás, Kamara, és árnyék szék, duppla Istáló, Kocsi színnel, és nagy udvarral.

3-szor Egy a' legszebb 's hasznosabb Tájékon, Ménes kameralis Helységében fekvő, a' Ménesi aszszu szőllő (Auspruch) és Veres borral igen híres nagy Szőllő, egy nagy Sajtaló házzal, melly két nagy szobákból egy konyhából nagy folyosóból és padlásból áll. Minden hozzá való szükségesekkel; tudni illik Kádakkal, hordókkal, és sajtóval; úgy az udvarban lévő Cseléd és Pálinka házzal, duppla Istálóval, Kerttel, Kúttal, és másféle szükségesekkel.

4-szer A' Galsai hegyen fekvő Szőllő — mellyhez tartozik egy szép nagy Ház, Pintze, Istáló, Padlás, és egy különös Lakás a' Cselédek számára, nagy udvar, kert, kút, és másféle Készületek.

5-ször Az Aradi Határban, a' Tornyai út mellett fekvő 8 lántz kaszáló.

6-szor Szinte az Aradi Határban lévő 4 lántz szántó Földek; — A' megvenni kivánók e' folyó esztendei November 4-dikén Ó Aradon a' Fejér Keresztnél elegendő bánom pénzzel elkészülve megjelenni ne sajnáljanak.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse Octo ber 3-dikán:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87⅔ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	125 1/6 for.
4 pCentes — — —	76¾ —	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	47½ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	—

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-*dikben.*

Octt. 4-ikén 4 Láb, 0 Hüv. 3 Von. || — 2-dikén 3 Láb, 10 Hüv. 0 Von.
— 5-ikén 3 Láb, 11 Hüv. 0 Von. ||

A' Gabonának Pesti piatzi ára October 5-dikén 1832. *Váltó Cz.ban, Posonyi mérő*

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 20	6 — 40	6 —	Zab	1 — 42	1 — 40	1 — 36
Kétszeres	5 —	4 — 50	4 — 40	Kukoritza	3 — 26	3 — 20	3 — 10
Rozs	2 — 52	2 — 48	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 48	2 — 44	2 — 40	Köles	—	—	—

Budán, October 3-dikán kijött számok: 82. 49. 25. 26. 18.

29. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Aratás.

Rossz várt búza helyett úgy e' konkolyra találni?
Munkáld jól földed; 's jót özönével aratsz.
Jó hazafit ha akarsz formálni hazádnak idővel:
Gyermeked erkőltsben, 's jól kitanitva neveld.

PESTEN *Szerdán* Mind-Szent Hava 10-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Apostoli Felségünk méltóztatott az Egri Fő Káptalanban megürült Kanonokságot F. T. Kováts Mátyás Urnak, a' Pesti Kir. Universitásban Hittudomány Professorának kegyelmesen ajándékozni.

Ő Cs. K. Felsége September 13 ikán kőlt legfelsőbb határozása által méltóztatott Cs. K. Tanácsos, M. Busán Aloyz urat, Dalmatia, Horváth, 's Tóth Ország' Itélő Táblája Előlülőjét Udv. Tanácsosi czímmel kegyelmesen megajándékozni.

Posony városára nézve kétszeresen vala nevezetes e' folyó hónap 4-ke. Ugyan is ekkor üdvözlette az fényes 's a' polgári katonaság lövöldözései által is lelkesített egyházi szertartással legkegyelmesebben uralkodó Fejedelmünknek dicső névünnepét; de ugyan ez napon szenteltetett ott fel az ujonnan épült árvaház is.

Pesten a' szüret f. hónap 8-dikán elkezdődött; Buda városa Tisztsége pedig 15-dikre határozta azt.

Veszprém 1832. Oct. 6 dikán. Leirhatatlan öröm 's lelkesedés foglalta el Megyénket e' folyó hónap 3-dik 's 4-dik napjain; midőn az, ujonnan nevezett Főispányát Nagy Mélt. Vásonkeői Gróf Iffj. Zichy István Úr Ő Excját, Sz. István Király jeles Rendje Nagy Keresztes Vitézzét 's a' t. mint Fő Kormányozóját legelőször kebelébe fogadta. A' Megye határán, Zirczen, 's anyavárosunkon kivül fényes Küldötségek üdvözlették új Fő Kormányozónkat; amott Fő Tiszt. Balassa Gábor Kanonok, itt pedig Tek. Kotsi Horváth Sámuel 2 dik Alispány urak vezérlése alatt; a' városunk határszélén állított sátorhoz 's fényes küldötséghez lett érkezését Fő Ispányunknak, és Nagy Mélt. Vásonkeői Gróf Zichy Ferraris Ferencz, Cs. K. belső titkos Tanácsos, Győr Vármegyei Fő Ispány, 's e' polgári ünnepen Királyi Biztos Ő Excellentziájának hat ágyú lövés jelentvén. Innen a' szokott üdvözlések után Megyénk Főhadnagyja 8 Megyei lovas katonáival nyitotta meg a' városba való pompás bemenetelt; ezeket követték: a' Veszprémi 36 nemes lovas, Havranek kapitány és Rosos Antal Esküdt uraknak vezetések alatt zászlóval 's trombitákkal; a' Megyebeli Banderiumnak fele szintén muzsikával Tekintetes Sz. Györgyi Horváth Antal Al-Jegyző Urnak vezérlésével; a' küldöttség tagjai csinos hintókban: ezek után jöttek Nagy Méltóságu Gróf Királyi Biztos és Fő-Ispány Ő Exc.jok; kiket követtek az utazó kotsik, több uraságoknak pompás hintóik, a' Megyebeli Banderiumnak másik fele Tek. Molnár Dienes Tábla Biró vezérlése

Második Félesztendő.

alatt; a' fényes sort Megyénk Al-Hadnagya 8 lovas katonáival zárván. A' város végén felállított győzedelmi kapuhoz illy kisérettel lett megérkezéseket Ő Excjoknak 12 ágyú lövés hirdette. A' zsidóság által állított győzedelmi kapunál 24 fejérbe öltözött zsidó leány, kik közül egy örömverseket nyujtott által, 's 120 feketébe öltözött zsidó férfi; a' Városházánál, hol szinte illy kapu állíttatott, a' városi Tanáts és Biró tették Ő Excjoknak üdvözléseket; a' fényt nem kevéssé nevelvén Veszprém és Pápa igen csinosan öltözött polgársága. Majd a' vár alatt épített chinai győzedelmi kapun keresztül a' Vármegye Házához sok „Éljen" kiáltások közt jutván Ő Exc.jok; itt a' legfényesebb, Kir. Tanácsos és Első Alispány Nagys. Rohonczy János Urnak vezérlése alatt lévő Küldöttség által fogadtattak, 's szállásokra kisértettek; hol a' szomszéd Vármegyék számos és színelt tagokból állott Küldöttségeik tettek szíves üdvözléseiket. Mind ezek után Kir. Tanácsos 's Első Alispány Nagys. Rohonczy János urat a' lovagló uri Nemesség „Éljen" kiáltások, 's muzsika hangzások közt kisérte szállására.

Másnap (Oct. 4) Felséges Királyunk névünnepe Megyénk polgári ünnepével egyesülvén, e' kétszeres ünnepet korán reggel dobszó 's 24 ágyú durrogás adta hirűl. Kilenczedfél órakor kezdődvén a' Vgye Gyűlése, abba a' Gróf Kir. Biztos és Főispány Ő Excjok fényes Küldöttség által hivattak meg. Itt a' Nagy Mélt. Gróf Kir. Biztos úr Ur Ő Exc.ja érzékeny beszédje után a' kinevezési Kir. Levél felolvastatván, Ő Excja új Főkormányozónk a' hitet letette; 's velős beszédjében e' Fő hivatallal lett diszesittetését Felséges Királyunk kegyelmének tulajdonitá. Viszszonozták Ő Excjok beszédjeket Veszprémi Prépost Fő Tisztelendő Külley János, és Megyénk Első Al Ispánya Nagys. Rohonczy János urak. Tábla Birák nevezésével végződvén az űlés, a' Püspöki templomba ment az egész Gyülekezet, hol a' Székes Fejérvári Püspök Nagy Mélt. Horváth János úr Ő Excja tartotta a' Sz. Misét. Követték mind ezeket a' 800 személyre adott gazdag ebéd, melly alatt a' szokott öröm poharak üresitésekor ágyúk durrogtak, a' köznép számára rendelt ökör sütése, kenyér osztogatás, bor csapolás, estve a' város kivilágositása szép felirásokkal, egy játékszini darab előadása és reggelig tartott tánczmulatság. A' bemenetel napján Első Alispány Ő Nagyságánál vendégeltettek meg örömünk tárgya, 's e' fényes polgári ünnepre számoson egybegyűlt Fő vendégek. Illy derék Főispányt nyervén Megyénk; Tek. Sebestyén Gábor Tiszti első Al-Ügyvéd és Tábla Biró urral, ki több jeles Felirásokat készített e' polgári ünnepre, (l. a' mai Haszn. Mul.) méltán 's szivből hangoztatjuk:

Éljen az a' Felség, kinek jótéte jelét ma
Gróf Zichy Istvánban látja örűlve Megyénk.

Ugyancsak Veszprémből irják, hogy Fő Tisztelendő Kovács Antal Kanonok és Veszprémi Plebános úr e' folyó hónap 3 dikán hideglelésben meghalálozott.

Nemes Nyitra Vármegyének Nagy Méltóságú Vicsapi Báró Malonyay János Fő-Ispány úr előlülése alatt e' f. hónap első négy napjain tartott Tisztujitásáról következő tudósitást vettük: Első Al-Ispánynak egyező felkiáltással választatott eddig 2-dik Al-Ispány T. Ocskai Ocskay Ignácz ur; 2-dik Al-Ispányságra szavazattal emeltetett eddig Al-Sz. Biró Puchói T. Marczibányi Lőrincz ur. A' többi Tisztek igy következnek: Hadi Fő-Adószedő: Zmertich Gáspár; Házi Fő-Adószedő Boronkay Lajos; Számvevő: Bacskády Ignácz. Fő Jegyző: Brogyányi Bálint; Al Jegyzők: Jánoki Miklós; Gusztényi János; Tiszteletbeli: Kossovits Károly. Fő ügyvéd: Rajcsányi Bálint; Tisztl. Fő ügyvéd: Turcsányi Antal. — A' Vágh-Ujheli Já-

rásban Fő Sz. Biró: Sughó Jósef; Tisztl. Fő Sz. Biró: Gönczöl Jósef egyszer'smind Első Al Sz. Biró, 2-dik Ocskay Antal. Esküttek: Ocskay Elek, Zmertich, Latkóczy, Boróczy, Koron, Javorka, Rutkay, Tomka. Bátorsági Biztos: Lőrinczy. A' Szakolczai Járásban: Fő Sz. Biró: Vietoris Jó'sef; Al Sz. Birák: Tomka Albert és Brogyányi István. Esküttek: Kálmán, Eördögh, Salix, Petykó, Török János és István, Dohnányi. Bátorsági Biztos: Sugho. A' Bajmóczi Járásban: Fő Sz. Biró: Ordódy Jósef; Al Sz. Biró: Majthényi Tadde, Esküttek: Petrikovics, Knogler, Rudnay Fridrik és Adám, Chilko, Ghiczy Ágoston. Bátorsági Biztos: Szolcsányi Bálint. — A' Bodoki Járásban: Fő Sz. Biró: Sóky Jó'sef; Al Sz. Biró: Zerdahelyi Victor. Esküttek: Kelecsényi, Lőrinczy, Kracsun, Hodosy, Szendrey, Mérey Pál. Bátorsági Biztos: Szulovszky Jósef. A' Nyitrai Felső Járásban: Al Sz. Birónak felkiáltással választatott: Ghéczy Károly. Esküdtek: Matyasovszky, Fridvalszky, Csifalvay, Ballon László. Bátorsági Biztos: Nyulásy András. Az Alsó Nyitrai Járásban: Al Sz. Bíróságra emeltetett Szegheő 'Sigmond. Esküttek: Szabó Ambrus, Bokros, Juhász, Turcsányi, Bátorsági Biztos: Takács János. — Levéltárnok: Beznák Ignátz. Segédje: Alföldy Elek Urak.

October 4-dikén a' Tisztujitás folyamatját meg előzte azon fényes Isteni szolgálat, melly Ő Cs. Kir. Felségének, mint öröm Névünnepén, szerencsés, hosszas és békességes uralkodásáért a' Püspöki Várban mozsarak durrogási között tartatott. A' Tisztválasztás Főkormányozónknak lelkes és nyomos 's a' helybeli Püspök Ő Excja által sok „éljen" kiáltások közt visszonoztatott beszédjével záratott. — Boldogság nemes és bőlts Vezér alatt engedelmeskedni!

Zólyom Vmegyéből irják, hogy a' múlt hónap 25-dikén Ocsován, midőn az egyházfi megnyitná a' templomot, elébe láng lobbant; a' templom nagyobb oltárja tűznek áldozatja lett; az orgona sipjai pedig elolvadtak. A' tűznek oka nem tudatik.

Ns Krassó Vgyének Mélt. Losonczi Gyűrky Pál, Cs. K. Aranykulcsos 's Fő Ispány Ur elölülése alatt e' folyó hónap 4-dikén tartatott Tisztválasztása e'képpen ment végbe: Al Ispányok lettek T. Lovrenchich Ignácz, és Markovics Jósef Urak. Fő Jegyző: Tóth Mihály; Al Jegyzők: Kis András, Malay Sándor, Mocsonyi. Fő Birók: Jakabfy Kristóf, Vagyon Imre, Marsovszky László, Palikucsevnyi Péter, Pausz István. Főadószedő: Fogarasy Balázs. Aladószedő: Szuló Jósef. Számvevő: Melczer János. Levéltárnok: Fogarasy György. Szolga Birák: Jancsó Jósef; Junkovics Elek, Milankovics György, Papházy János, Kovács Károly, Petrovics Theodor. Asbóth Móricz. Particularis Perceptorok: Czompó Mihály, Marsovszky. Esküdtek. Legrády, Sztojanovics, Orbok, Nagy Áron, Leitner, Rosenegger, Gyorgyevics, Császár, Ujvárosy, Andreovics, Pausz, Athanasievics. Biztosok: Balogh, Hosszu, Bagosy János, Vuja, Kovács, Lévay, Kis Ferencz, Fest János. Várnagy: Fadgyas Orbán Urak.

Austria.

(Folyt. a' Cs. K. hadiseregnél történt előléptetéseknek.)

Feldmarschall-Lieutenantokká lettek Gral-majorokból: Mesemacre Jósef, Báró Csórich Ferencz, Báró Prohaska Ferencz, Báró Berger János, egyszersmind hadi Főkormányzó Tyrolban, és Báro Wernhardt Pál; Generalisokká Ezredességből: Gróf Falkenhayn, B. Droste Jósef, Nobile di Rè János, Drasenovich Mihály, Sonntag Venczel, B. Loen Jó'sef, és B. Menningen Jó'sef; Ezredesekké neveztettek al-Ezredesekből Bienefeld Ferencz, és Negroni di Ello Antal. Ezredesi helytartókká Fő Strázsamesterségből: Chiolich Károly, B. Wardener Ágoston, Pichler Ferencz,

)(

Báró Werlau Károly, és Lenk Jakab; Majorokká Kapitányságból: Bolza Fülep, Reinhold, Gerold Jósef, Eberan Sándor, Báró Wimpfen, Reichenbach Móricz, Pitschaf Fridrik, Suplikatz István, Schönne Mihály, Báró Simbschen Ferdinánd, Gróf Desfours Károly, Herczeg Liechtenstein Ferencz, Schimonn János, Habliczek Alois, Bredy Hugo, Schott Fridrik, Bordogni András, és B. Gorizutti Jósef. Nyugodalomra léptek: Mayer János, Hugelmann Antal, Hoffmann Gral-Majorok; Luxer Péter Ezredes; Balz, Thuschl, Brandhuber, Pielstiker Al-ezredesek, ez utolsón kivül mindnyájan ezredesi czimmel; Ende Gr. Pickler, Liubimiresko, Schiavuzzi, Dalquen Majorok, alezredesi czimmel; Philippovich, Schumarszky, Weigl, Báró Weisz, Gróf Tige és Rudnyák Majorok; Báró Gureczky, Lamatsch, Schwaeger, Baravalle, Asboth, Eichinger Kapitányok mindnyájan Főstrázsamesteri rangal.

Nagy Britannia.

A' Times tüzesen kélki Hollandia Királya ellen; minekutánna ez a' fennforgó kérdésnek barátságos eligazitására hajlani nem akar. Az undoritó felelet, ugymond, tegnap (Sept. 21.) terjesztetett a' Conferentia elébe; de igen természetes, hogy Anglia első miniszterének távollétében illy fontos tárgy felől véghatározás nem tétetett. Ma ismét egybegyűl a' Conferentia; bár minden okos ember láthatja hogy protocollumok 's békés eszközök által többé a' dolgot tisztára hozni lehetetlen. A' rútul kijádzott Conferentia bizonyosan tovább szemét beköttetni nem hagyja. Ennek az izgatására esett ki Leopold Király előbbi szerencsés helyheztetéséből, megszegte népének tett azon igéretét, hogy ellenségével tulajdon földjén egyezésbe nem ereszkedik; mert bizott a' minden udvaroktól megerősitett czikkelyekben; azomba az impopularitas veszedelmének tsak legkevesebb hasznaival is élhetne. Most már talán Kabinet nélkül a' sajtó rágalmazásinak 's a' mérséklettebb néposztály gyanujának is egyiránt kitéve habozik.

A' Globe szerént Sept. 21-dikén délutánni két órától hétig tartott a' Conferentia ülése. Hogy a' tanácskozás resultatuma nagy fontosságu, onnan gyanithatni, mivel minden idegen Követek még azon éjjel olly tudósitásokat küldöttek el Kormányaikhoz, mellyek nem a' szokott kurirokra, hanem éppen követséghez tartozó személyekre bizattak.

A' mély belátásu Courier, Hollandia utálatos makatsága 's Belgiom alig csendesithető elkeseredése ellenére sem hiszi, hogy hadra kerüljön a' dolog. Wilhelm Király, ugymod ez ujság, nyakas, de bölcs is egyszersmind; jobban esmeri 's 's védelmezi ő jobbágyainak interesszéit, a' mit dicséretére hozhatunk fel, mintsem azokat személyes büszkeség vagy bosszú tekintetéből feláldozni kész vólna. Legyen zúgó lárma, terjedjenek a' sebes pillantatnyi hirek; mi még is azt reményljük, hogy semmi háboru nem lessz!!!

Sept. 25-dikéről ugyan ez ujság ezt irja: A' Hollandiából ma érkezett hirek igazolják azon tegnap kimondott vélekedésünket, hogy Hollandia és Belgiom között a' háború kiütése igen nem hihető. Wilhelm Király elhatározta, hogy semmi ollyat nem cselekszik, melly Belgiom megtámadását tenné fel; egyszersmind teljesen fel van készülve minden ellene intézengő megtámadások vissza verésére. Más részről Belgiom is minden öszveütközést kiván elkerülni, melly Hollandiának hadi rendszabásokra adhatna okot. Egyébiránt a' Conferentia folyvást sürüen tartja üléseit; mellyeknek még eddig határozó resultatumok nintsen.

A' Burkus státus újság illy foglalatu Londonban Sept. 14-dikén költ levelet közöl: Mi folyvást csendességben vagyunk,

noha némelly elszánt demagogusok nem szűnnek a' nép sepredéket a' fennálló törvények, társasági és birtoki rendszer felforgatására ingerelni. Nem formálnak ugyan ezek társaságot, 's nem is egy mértékkel haladnak elő köztársasági czélzásaikban: de éjjel, nappal, beszédekkel, irásokkal igyekszenek békételenné tenni a' népet. A' kormány szabad nyomtatást enged ugyan az efféle lázzitó irásoknak; de erejében tartja azon régi törvényt, melly szerént minden bélyeg nélkül kiadott politicát érdeklő ujság egy egy példányának eladása 200 font sterlingel büntettetik. Noha ezeknek árulóik szegénységek miatt nem fizethetvén, fogságra nagy számmal viletnek; még is mindennap nyilván árultatnak ezek. Közűlök a' „Crisis" szomorú színnel festi ugyan gyakorta a' nép elnyomott állapotját; de annak javitását nem a' polgári alkotmány egyenes felforgatásában, nem is a' más java kirablásában; hanem ott keresi, hogy mindenek közös vagyonra, tőkére munkálodjanak, 's azt közösen használják. Irója ennek a' hires Owen, ki hajdan Skocziában 4000 embernek bőv élelmet adott fábrika tulajdonosa volt; most pedig itt állit olly intézetet, mellynek tagjai müveiket egymáséival felcserélvén magok nyerik azon hasznot, mellyet eddig a' fábrikás, kézmüves és kereskedők huztak, 's melly miatt a' munkás bére olly igen le szokott szállani.

Franczia Ország.

Páris Sept. 24. A' Franczia udvar nem hiszi, hogy közönséges háboru kerekednék a' Belgiomi ügyből, sőt inkább reményli, hogy Hollandia vérontás nélkül engedni fog; minden esetre pedig Burkus Ország, hogy a' Francziák Antverpbe és Maestrichtbe menjenek, nem fogja ellenzeni. A' kézzületek folyvást szembetűnők. Különböző vidékekről fegyveres csapatok mennek az éjszaki határokra; seregünk előcsapatja ha még eddig Belgiomba nem ért, az első intésre ott terem. Rumigny ur a' Király hadisegédje ma reggel sietve jött Párisba; öt órakor pedig délután ismét Brüsselbe utazott. Egy kormányi sebes posta szerkeztetése iránt ma tétetnek intézetek, mellynek Párisból és Brüsszelből minden négy órában indulnia kell. Beszéllik, hogy Marschall Soult a' Belgiomi táborozásra szükséges előkészületek, 's a' Miniszteri változás felett volt tusakodás közben Sebastianival majd minden pillantatban öszvekapott. Hogy öt ezer Lengyel menne Portugalliába, nem bizonyos.

A' Franczia ujságok közül a' különben hadi hirekkel örömest foglalatoskodó Messager, most azt állitja, hogy minekutánna az éjszaki hatalmasságok Hollandiát erőszakkal a' Conferentia ajánlatainak elfogadására kénszeriteni nem engedik, talán minden háboru nélkül igazittatik el az olly sok protocollumokra okot szolgáltatott kérdés. A' Journal des Debats pedig Sept. 28-dikán igy ir: akármint meg kell óldatni a' csomónak; minden halogatásnak vége. Két nap ólta tudják Brüsselbe azon elhatározást, melly. re Hollandia megtagadása szolgált okul. Még csak most fogja Belgiom a' munkálatok folytában mutatott mérsékletsége 's türedelmének gyümőltseit aratni. Hitt szövetségeseiben; 's azok megtartják szavokat.

Hirlelik, hogy a' Napoleon familia tagjai, kik annyoknak utolsó pillantatjaiban jelen lenni siettek, mindjárt a' testamentom (l. 28. sz. lev.) megerősítése és kihirdetése után Rómát elhagyni kéntelenek. Róma rég időtül fogvást szabad menedék helye a' megbukott Fejedelmeknek. A' Stuartok, elhagyatva XIV. Lajostól, tisztelet jeleivel fogadtattak ott. 1815. ólta a' Bonapartéknak második hazája volt e' fő város; 's itt mulatások, mellynek a' müvészetre nem keves befolyása volt, sem a' Bourbonokat, sem a' szent Szövetséget bosszura nem ingerlette. Hát a' revolutio

diplomatiája aggódással telnék el, midőn őket haldokló annyok körül egybegyülve látja. X. Károly Gräczben telepedik le; Bonaparte Jósef és Lucian miért ne élhetnének Romában? Kitsinylelküség volt őket ki zárni Franczia Országból; képtelen félelem volna a' száraz földön annyi helyet nem engedni nekik, hol fejeket lehajthassák. Sok alatsonyságoknak voltunk tanui; de azt nem hihetjük, hogy a' ministeri tanátsnak valamellyik tagja e' kiüzetési ajánlatot aláirni képes volna. (Temps.) —

Korunk, igy ir a' Quotidienne Sept. 27. naponként egy egy fejezetet tóld a' politikai titkok történetihez. E' héten már három mysteriumot értünk meg; a' Spanyol Király halála, a' belga expeditio, és a' ministerium ügye mysteriumát. —

A' „Messager des Chambres" egy Londonban Sept. 24-dikén költ következő levelet közöl: Hiteles kutfőből tudjuk, hogy az Admiralitas több angol tengeri fő tisztekkel tanátskozott azon eset ellátható következéseiről, ha a' ministerium Scheldei expeditiót határozna el; 's egyetértőleg olly vélekedésben voltak, hogy egy eset ellen tiz bizonyitja az illyes kezdet füstbe menetelét. Némellyek nyilván kimondták azt is, hogy illy vezérség felvállalása által szerzett ditsősségeket kotzkáztatni nem akarják. Ha tehát elhatározott szándéka a' ministeriumnak tengeri kénszeritő erőt küldeni Hollandia ellen; nagyon hihető, hogy az innét háramló ditsőssség (ha ugyan lehet itt ditsősséget aratni), a' Franczia Admiralisnak fog engedtetni. Egyébiránt mondhatjuk, hogy Hollandia a' legrettentőbb védelmezési rendeléseket tételi; hajóseregének lelkesedése a' legnagyobb fokra hágott, 's hogy a' megtámadtatástól átaljában semmit sem fél.

A' Courrier Français jelenti, hogy a' Braunschweigi Herczeg egy Franczia tiszt kiséretében Sept. 11-dikén érkezett Orbéba, a' Waadti kanton egyik városába, mellyet magának lakásul választott. A' tiszt bizonyitóirást kért a' városi előljáróságtól a' Herczegnek Helvéczíába lett átszállitásáról.

Toulonból Sept. 23-dikán ezt irják: Ma reggeli hat órakor Marengo lineahajón 600 Lengyel indult Afrika felé, 's bucsút vett a' néptől, melly azokhoz szives indulatját 's részvételét minden lehető jelekkel bizonyitotta. Büszkék voltak e' derék férfiak a' franczia forma ruhában, Franczia Ország, mondák, számolhat a' mi áldozatunkra! Mi Francziák vagyunk! még pedig szivből Francziák! Franczia Ország zászlója már régtől fogvást a' mi lobogónk. Ez előtt is sokat harczoltunk mi a' három szin mellett, Afrika földjén ismét fogjuk azt óltalmazni.!! —

Török Birodalom.

Mehemed Emin Reuff Basához az itt közlendő kéziratot, és Fermánt bocsátá a' Szultán:

NAGY URI KÉZIRAT.

„Te, ki az Én Vezérem vagy, Mehemed Emin Reuff Basa, Nagy-vezéri Helytartó az én királyi táboromnál! — Nagy a' te híred a' vezérek közt; minden általam rád bizott tisztségekben hív szolgának mutattad te magadat; nevednek mindenek előtt tiszteletet nyertél. Ennél fogva Én tégedet érdemesnek itéltelek táboromnál Helytartói tisztségre, 's magos tetszésemből ezen fontos hivatalra ki neveztelek. Te azért tüstént sietni fogsz a' jelenlévő Fermánban elődbe adott rendszabásokat végre hajtani, 's minden igyekezetedet arra fordítani, hogy nékem, mint eddig, úgy szolgálj. — Áldjon meg a' gondviselés mind ezen, mind a' másik életben tégedet, 's mind azokat, kik országom' javára veled együtt munkálódnak! — Koszorúzza ditsősséggel hív seregeimet, mellyekre a' vallásunkat 's országaim' bátorságát fegyveres kézzel fenyegető méltó emberek' megzabolázása van bizva!"

FERMAN.

Vezérem! Mehemed Emin Reuff Basa, egykori Nagyvezér, Anatolia' Fő Helytartója, Karahissar és Mentesche Sandschakságok Igazgatója, és rendes seregeimnél Fővezéri Helytartó, kinek híre maradjon fel örökre! hozzád van intézve e' jelenvaló Nagy Uri Parancsolat!

Tudod, hogy a' rendes gyalog és lovas katonaság, mellynek számát és erejét Én fáradhatatlan gondoskodással igyekszem nevelni, felállitásakor az volt czélom, hogy vallásunk tekintetét, 's országom betsületét annak oltalma alá állittsam; a' gondviseléstől rám bizott alattvalóknak boldogságokat 's tsendességöket minden azoknak ártható, 's a' köz jót veszedelemmel fenyegető megtámadások ellen bátorságba helyheztessem. Rendes katonaságom, a' köz legénytől a' fő tisztig, ditsősségesen meg felelt kivánságaimnak; szíves indulatomból vele közlött jótéteményeimet hivség 's engedelmesség által visszonozta; boldogságára, 's szerkezete javitására törekedő fáradhatatlan gondoskodásomat a' legforróbb igyekezettel jutalmazta. A' Fő vezérnek, kire annak vezérlését, 's a' sereg minden részei kormányzását biztam, meg győződve ennek valósága felöl, példám után, hallgatnia kellett volna az alá rendeltt Generalisok tanátsaira, 's azokkal a' katonai minden munkálkodásokra, 's az igazgatásra nézve egyetértenie. Szent kötelessége lett volna mindenik tisztel méltósága szerint bánni, az érdemet meg jutalmaztatni, minden hatalmában lévő eszközökkel szakadatlanul azon munkálkodni, hogy a' rendet 's fenyitéket jó rendben tartsa, 's katonáim szívökben azon lelkesedést, mellyel el indúlásokkor lángoltak, élessze. (Folytatjuk.)

Portugallia.

(Folytatása egy Franczia követ levelének.)

„Franczia Ország és Anglia miniszterei ez ügyben (a' D. Pedro és D. Miguel közt fennforgóban) a' nem avatkozás okfejét (principium non interventionis) még pedig igen okosan követték. Mert ha szinte méltán megérdemli is D. Miguel mind azon rosszat, mellyet róla beszélnek; de tsakugyan vezérje ő a' fennálló kormánynak, és annak magok a' Portugallusok esmerték el. Négy esztendőnél tovább ellent állott ő a' belső meg nem elégedésnek, és külső megtámadtatásoknak; csak nem minden órában látják őtet a' tóduló nép töméntelen sokasága közt az útszákon, és fő város környékein, többnyire kiséret nélkül lovagolni; még is a' természet szerint igen gerjedékeny 's bosszuállásra vágyó nép közül senki csak egyszer sem tört élete ellen.“

„Leg elkeserítőbb óldala ezen kérdésnek az, hogy akármint üssön ki, a' két testvér közt fennforgó viszálkodás, bizonyosan az ország romlását vonja maga után. A' polgári háború pusztító árjának lehet ugyan gátot vetni; de az ez altal nyitott sebeket csak az idő gyógyíthatja meg. E' szomorú igazság szüntelen szemek előtt lebeg a' Miguelistáknak; kik ha meggyőzettetnének, csak halál, nyomoruság, 's idegen földön örökös számkivetés várna reájok. Mivel ezt tudják D. Miguel követői, mindent végbe visznek, hogy győzedelmes légyen fegyverek. E' szempontból tekintve a' dolgot, könnyű megfejteni, mellyik testvér lessz győztes a' háborúban? mellyik adja vissza Portugalliának hajdani boldogságát?“

A' Lissaboni Újság Sept. 13-dikáról közli a' külső dolgokra ügyelő Ministernek minden Lissabonban lévő követek 's idegen nemzetek Consulaikhoz Sept. 12. intézett kerülő levelét, mellyben Oportónak 's kikötőjének ostromi bezárását tudtokra adja.

A' Falmouthba Sept. 23. érkezett Afrikan nevű gőzhajó által hozott hirek szerént, mellyek Sept. 18-kig terjednek, D.

Miguel hajóserege 11-ben hagyta el a' Tájót, 's 13. hirdettetett ki Oportó bezárása. A' Miguelisták Sept. 11-dikén kezdték el Oportót ágyúzni, 's 18-kig midőn a' gőzhajó elindúlt, olly tüzesen folytatták, hogy az ügy a' vég eldöntéshez minden pillantatban közeledett. A' két ellenséges hajósereg közt eddig semmi csata nem történt.

Londoni levelek szerént Sept. 17-kig folyvást tartott az ostrom. D. Pedro mindég foglalatosságban van, még az ágyúkat is maga igazgatja. A' Miguelisták több ízben próbálták az Augustinusok Serrai klastromát bevenni, melly Portugalliában leggazdagabb, 's D. Pedrora nézve egy a' legfontosabb pontok közűl, de a' benne lévő őrizettől erős veszteséggel verettek vissza. A' Pedristák közül is több tisztek sebesíttettek meg, nevezetesen az Oportói Kormányzó Don Bernardo Sa jobb karja olly tetemes sebet kapott, hogy mihelyt Oportóba vissza tért, el kellett vágatnia; azért egész hidegvérüséggel folytatta a' paranesolatok kiadasát. Villanovát az ellenség bevévén, némelly angol kereskedők, kiknek ott egy mil. ft st. áru borok volt, az ellenséges kormányzóhoz folyamodtak, kérvén annak megkiméllését, a' mit meg is nyertek. Az angol Consul parancsolatot adott ki hogy minden angol hajók Massarillásig huzódjanak le.

Parisból Sept. 27-dikéről írják, hogy a' legutóbbi Oportói hírek nem kedvezők. D. Pedro visszaverte ugyan ellenségének többször ismételt megtámadásit, de katonasága fogy, és hatezer emberei közül sokan átmentek D. Miguelhez (?)—Most már csak az a' kérdés, Sartorius szerencsésebb lessz é D. Miguel hajóserege ellen? Ha nem; ugy D. Pedronak lehetetlen Oportót megtartani.

Hollandia.

A' „Journal de la Haye“ Sept. 24-ről igy ir: Ha a' szárnyaló hireknek hihetünk; a' Németalföldi két esztendeig fejtetlen maradt kérdés most sokkal távolabb van, mint valaha a' barátságos eligazitástól. Hollandián mindég többet követelnek, 's ámbár az 1830-diki revolutio eléggé megtsonkitotta azt, most fennmaradhatásának életkutfejét, lételének forrását is megtámadják. Ha nem költemények a' Londonból érkezett tudósitások, mitsoda útat választ magának a' Conferentia, hogy nem hosszabbitható állásából magát kiszabaditsa, nem tudjuk. Hogy Anglia és Franczia Ország e' dologra nézve egyszerre és megegyezőleg nem fognak cselekedni, a' bizonyos. Az avatkozás esetében Anglia tulajdon interesszéit sértené meg, ha némelly kereskedők miatt, kik a' Scheldei hajózást örömest Anglia kérdéssévé változtatnák, felhagyna Hollandiával, 's eltépné az őtet egy olly barátságos hatalomhoz kaptsoló egyezéseket, mellyet fekvése, szokásai, vallása, 's tengeri kereskedése által maga a' természet szövetkeztet öszve N. Britanniával. Ezen Hollandiát talán fenyegető háboruról előr tudva van a' közvélekedés; a' Toriek és Whigek egyiránt igazságtalannak hirdetik azt. Anglia miniszterei nehezen tudnának erről számot adni a' Nemzet képviselői előtt, 's könnyen terhes panaszokra nyitna ez utat. Bár változzanak az emberek; de a' principiumok megmaradnak. Ha Anglia vakon fegyvert fogna Hollandia ellen, hamar levétetnék szeméről a' hájog, 's tévelygése nem lenne sokáig tartó. A' mi Franczia Országot illeti: ha ezt miniszteriuma a' nem avatkozás okfejétől elvonja; ez nem annyira egy uj szövetséges gyámolitására, mint a' fenyegető oppositio lefegyverkeztetésére történik. Azonban reményljük, hogy Franczia Ország éretten fontolja meg a' dolgot, minekelőtte olajat töltene a' tüzre, melly egész Európát is könnyen felperzselhetné.

LEGÚJABB HIREK.

D. Pedro seregéből a' legközelebbi harczban elestek 100-an; a' D. Migueléből 800-an. Marne Grófné és Rosny kisasszony e' folyó hónap 6-dikán Bécsbe érkeztek.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I. Typographiájában
Pesten és minden Könyváros és Könyvkötőknél megszerezhetni:

Aurora 1833.

Hazai Almanach.

Alapítá Kisfaludy Károly. Folytatja Bajza — 12ik év, vagy új folyamat 2ik éve.
Gyönyörü finom Velin papíroson — Bécsben, Ender által rajzolt 's Hoffmann által rézremetszett 4. Képpel: 1. Fáy András. 2. Botond, Czuczortól. 3. A' kincskeresők, Vörösmartytól 4. Ottilia, Bajzától; és egy igen csinos, Karacs által metszett czimlappal.
Ára 2 for. 24 kr. ezüstpénzben.

Foglalat: *Bajzától*: Egy lyánka' sírján. — A' távozóhoz. — Ottília, román levelekben. — *Buda-Pesti Sz. J.-től*: Epigrammák a' Görög anthologiából. — Csabától: A' haldokló — a' Patakhoz — a' szerelemhez — a' látogatók. — Cz...tól népdalok. Czuczortól: Botond, hősköltemény. — Karloviczi Sz. J...től Marko Királyfi halála — Serbus dalok. — Kazinczy Ferencztől: Gróf Sz... I-hez; — Kovács Pál: Jaj be jó fi vagyok én! elbeszélés. A' lúdczomb, elbeszélés. — Kölcsey: A' Köny — Sírtuli szózat — Barátság 's Szerelem. — Lukács Lajostól: A' Péntek, elbeszélés. — Makárytól Az Álmok, Sonett. — B. Mednyánszky Alajostól a' fogoly herczeg, historiai rege. — Szenveytől Ábrándozás. — A' Sír. — Vörösmartytól: Salamon, balláda. Az átok. A' kincskeresők (Szomorú-játék négy felvonás).

Cuncta Operata Systematica
Exc. Regnicolaris Deputationis

art. 8. 1827. exmissae 9 Kötet in 4to ára 10 forint ezüstpénz.

Sententiae Excelsae Curiae Regiae

inde ab anno 1769 usque ad annum 1828.

Opera Stephani Molnár de Péterfalva,

Advocati Curialis etc. Collectae I. II. III. IV. Tomi. à 8 flor. ezüstpénz. (előbb 13 for. ezüstp. volt az ára).

Második Félesztendő.

)(o)(

A' Nagy Méltóságú Királyi Kuriának

1832. Sz. Istváni Törvény folyamat alatt hozott ITÉLETEI. 1 for. 30 kr. ezüstp'

Magyar és Német Levelező-Könyv

és Nemzeti Titoknok. 1 for. 30 kr.

A' Magyar Játékszínről írta Prof. Benke Jósef

kötve 10 kr. ezüstpénzb.

Ugyan ott a' Novemberi Vásárra elkészűl:

A' Hazai Vándor 1833.

harmadik esztendei folyamat.

Két képpel: 1. Gr. Batthyáni Ádám Képe: († 1702.) 2. Pest és Buda Városa tekintete (a' Ludoviceával együtt). — Szép boritékba kötve — kiválogatott darabokkal — megbővitve.

Isten Imádása.

Imádságos Könyv a' Keresztény Katholikusok számára Bilkei Pap Ferentz által. 9. rézre metszett képpel. Finom Velin papíroson; finom író papíroson; és szép nyomtató papíroson.

Szinte ott Sajtó alatt vannak:

Vörösmarty Mihál' Munkái.

képekkel, Három kötetben.

1) Versek. 2) Zalán futása, hős Költemény. 3) Apróbb Hős Költemények.

Compendium Juris privati Hungarici

elaboratum per Antonium Grúsz, Juris Universi Doctorem, Jurat. Causarum Advocatum à 1 for. 36 kr. ezüstpénzb.

Tisztbeli Irásmód saját szavai

Hivatalbeli Levelezések, hiteles kiadások, Esküvések formáji, Törvény regulái — törvényes szavak lexicona 's a' t. 40 kr. ezüstpénzb.

)(0)(

Hiradás.

(1) A' nagy mélt. magyar kir. udvari kamarának felsőbb határozásánál fogva, a' só Tiszán és Dunán hajókon leendő szállitására nézve, a' folyó 1832. esztendő November 8-dikán Budán a' nagy mélt. magyar kir. udvari kamaránál árverés (Licitatio) fog tartatni, mellynek alkalmával az 1833 eszt. szállitandó sónak mennyisége e' következő:

Szegedről	Eszékre	—	—	—	—	—	54,000	Mázsa
—	Földvárra	—	—	—	—	—	32,500	—
Szolnokról	Pestre	—	—	—	—	—	60,000	—
Pestről	Komáromba	—	—	—	—	—	33,500	—
—	Nádszeghre	—	—	—	—	—	56,500	—
—	Győrbe	—	—	—	—	—	103,500	—
—	Pozsonyba	—	—	—	—	—	22,500	—

A' kótyavetye feltételeit a' részt venni kivánók a' nagy mélt. magyar kir. udvari kamaránál, vagy pedig az aradi, szegedi, szolnoki, pesti, földvári, mohácsi, bajai, ujvidéki, komáromi, győri, és pozsonyi kir. só tisztségeknél bővebben meg tudhatják Minthogy 6 esztendei só-szállitásról szólló Contractusnak December hónap utolján vége szakad, tehát az ismét 6 esztendei só-szállitásra nézve kötendő Contractus végett, a' fent nevezett napon, 's helyen uj árverés (Licitatio) fog tartatni. A' 6 esztendei Barcsi só-szállitás tészen 11,000 mázsát, a' Theresovátzi pedig 70,000 mázsát, egyébaránt mint a' környülállások magokkal hozandják több és kevesebb is lehet, a' mi a' Contrahensnek, Szállitónak mindenkor November hónapban előre tudtára fog adatni.

Vizen a' só-szállitás egyenesen Eszékről Barcsig, Theresovátzia pedig egy ide közel a' Dráva partján lévő helységig történhetig meg, igy tehát erre a' Szállitónak alkalmatos helyet kell választania, a' honnan minden hijánosság, királyi költség és a' politikai törvényhatóság köz munkasága nélkül fogja a' sót Theresovátzra, hol a' tulajdon költségén megmérettetni fog elszállitatni, a' fuvarosokat a' kötésnél fogva néki járandó bérből és igy tulajdon erszényéből fizetvén ki.

Egyszer'smint árverés alkalmával bánat pénzzül 1000 (huszasokban.) fog fizettetni, és kinekkinek még az árverés előt hitelesen be kell bizonyitania, az erre rendelt biztosság Előlülője előtt, hogy ezen só-Szállitásra elegendő vagyona van, és a' királyi pénztárt bátorságba helyheztheti. Költ Budán October 4-dik napján 1832.

Telegraphi napfényű rakéták.

(1) Alól irt bátorkodik az egész közönségnek jelenteni, hogy a' közelgető szüreti, vagy egyébb társalkodási mulatságokra mint név és születésnapokra, nála rendkivüli vilagító, 's különös szépségü, külömbféle nagyságban telegraphi napfényű rakéták találtatnak: ezeknek legnagyobbika felemelkedett helyen felbocsátva, közelről, olly nagy nagyságú mint a' nap, és egy tiz mértföldi távolságra, úgy világit, mint Vénus csillaga.

Találtatik Pesten Engel Ferencznél Dorottya Utszában Wurm házában. Ára nagyságos, és tartósságához vagyon mérve.

X

Figyelmeztetés.

Wigand Otto pesti könyvárosnál egy felette hasznos és érdekletes munka jelenik meg előfizetés' útján, e' czím alatt:

Nemzetek Kép Tára, mellyben a' föld' minden ismeretes lakosai hív rajzolatokban 's leiratokban terjesztetnek elő.

A' munka füzetenként adatik ki; egy füzet minden hónapban. Minden négy füzet mellé legalább is XVI magas 4-ed rétű képtábla, 's 8 magas 4-ed rétű ív leirás fog adatni. Az egyes füzetek csinos borítékban jelennek meg. Négy négy füzetnek előfizetési ára 2 forint, a' finom szinezetüeké pedig 4 forint ez. pénzben.

Tudóssainkhoz.

Legforróbb hálaadással fogadván Túdós Barátinak készségeket kik MAGYAR NYELVEN kinyomtatott Munkáik Lajstromát nyomban megküldeni méltoztattak, immár másodszor felszóllalni 's többieknél is esedezni bátorkodik az alúl irott, hogy mivel a' KÖZÖNSÉGES MAGYAR KÖNYVTÁRT lehető tökélletességik tellyesiteni, és az elő Szerzők iparkodásait fogyatkozás nélkül elő számlálni óhajtya, Magyar Nyelven kinyomtatott munkájok Rendszerit mellyben a' nyomtatás esztendeje — helye — nyomtatónak neve — valamint az is hányad rétben, és hány lapokban kiadattak feljegyeztessen, Postának költsége nélkül véle közleni ne terheltessenek.

Ezek felett mind a' két Magyar Hazában virágzó TT. NN. Vármegyék — Kerületek — Királyi, vagy Privilegiált Városok TT. Jegyzőit is megkéri, hogy a' melly Rendeléseik Magyar nyelven nyomtatva kihirdettettek, emlitett Rendszer minéműsége, és akkor folyása szerént véle közleni méltoztatnának.

Továbbá a' Magyar Bibliának Bártfai 1607 Fol. Klősz Jakab által kiadásárol (a' melynek csak nehány fentartott Leveleiről a' Pataki Könyv Tár Túdós Örje Szombathi János Mind. Gyüjt. 1790. V. 52. l. tudósitott, az alúl irott pedig sehol Hazánkban fel nem találhatott) 's ennek hol léttéről túdositatni főkép kivánna, mivel sok fáradozásai után, egy Ó Testamentomi Magyar forditást is az ágostai Vallást követőknek nem tulajdonithat!!!... gyanittya azomban hogy Bartfán, t. i. olly helyen, hol akkoron nem a' Ref. Helvetziai, hanem az Agostai Vallás főképpen viragzott — a' Magyar Bibliai némely ágostai vallástétett követő Pap által kinyomtatatván, hihetőleg ez Luthernek Nimet kiadásához is alkalmaztatott. — Sándor István ugyan ezen kiadást Károlyi Gáspár forditásának lenni állittya, de mivel ő többnyire hibás Lajstromokból készitvén Könyves Házát, vajmi sokakban téveledett állitásának tellyes hitett adni nem éppen lehet, azt is figyelemre vivén, hogy a' temérdek, és költséges 1590. eszt. Visolyi Bibliának ujjabb kinyomtatása olly kevés esztendők mulván, és egy csekély értékű Könyvnyomtató költségével nehezen eszközöltethetett.

Wad. Id. Jankovich Miklós.

)(o)(

Helyváltoztatásról való tudósítás.

(3) Kunz Ján. Jósef és pesti nagykereskedő társasága a' 2 Töröknél, azon megbetsültetést veszi magának, hogy igen nagyon tisztelt vásárlóinak ezennel tudtokra adja, hogy a' Debretzeni vásárban eddig német utsza 413 szám alatt tartott sátorából, ugyan a' bétsi útszában a' mostanitól balra 2-dik sátorba, melly Slézinger czím alatt vagyon, általtette árúló helyét, mellyben valóságos, 54 rőfös Rumburgi, 30 rőfös akár teljesen elkészített, akár fehérítetlen sléziai vég vásznakkal, 38 rőfös Creas vásznakkal, 30 rőfös asztal 's törülköző kendőknek való szövetekkel, meghatározott számu személyekre = Garnitur — kész asztal ruhákkal, abroszokkal 's kendőkkel, fehér len 's gyapot vesszős szövetekkel=Gradln, kávés kendőkkel, mindenféle csíkos és kockás = qvadrillirt, sléziai kanevásszal, kék, vörös, zőld egyszóval, mindenféle színű csíkos len és gyapott Trillichekkel, egészen fehér len és gyapot, valamint módosan színezett zsebkendőkkel 's más akármellyféle szövetekkel pontosan szolgálni, valamint azoknak illendő árokkal is nagyon tisztelt vásárlóiknak további hajlandóságokat megérdemelni, fő törekedése leszen.

Figyelmeztetés.

(2) Méltóságos Galánthai Gróf Eszterházy Pál császári királyi kamarás úrnak értésére esvén az, hogy bizonyos rosz lelkü ember irását utánozván, és grófi nemzetségi petsétjét le másolván, neve aláirása, és szinlett petsétje alatt ellene adós leveleket készítteni, és azokat Budán, Pesten, és talán máshol is árulni bátorkodott. Kiván ezennel mind maga bátorságára, mind mások károsodása eltávoztatása tekéntetéből minden embert figyelmessé tenni arra, hogy Ő egy fillérrel sem tartozik, de kiadott adós levelei sintsenek. Mellynek tekintetéből, mindenkit neve aláirása alatt hamissan készült adós levelek megvételétől óvja kinyilatkoztatván, hogy azokat sem mostani Birtokossaitól, sem azoktól kik jővendőre magokénak tenni bátorkodnának béváltani és kifizetni nem fogja, sőtt megkérvén mindenkit, hogy az illyes hamis adós levelek árulójit, az illető Törvényhatóságnak fel adni terhekre ne légyen.

Tanuló Ifjak számára kosztot és szállást

ajánl egy Tisztviselő Pesten, ki a' mérsékelt fizetés helyett egy részben élelmeket is elfogad: — az illető Szülők tehát a' Hazai 's Külföldi Tudósitások' Szerkeztető Intézetében akár személyesen, akár J. P. betűk alatt beküldendő frankirozott Levél által az iránt eleve tudakozódhatnak. —

Eladó-Ház.

(2) Közhirűl adatik: hogy Tek. Özvegy Rakovszkyné Szül. Tarkó Anna Asszonyságnak Pesten a' Barátok piaczán 610-dik szám alatti Sarok-háza, saját kívánságára Sz. Kir. Pest Városának Földbirtoki (Urbarialis.) Tisztségében f. e. November 10-dikén reggeli 10 órakor tartandó árverés utján a' többet ígérőnek adatik el. —

Hirdetés.

(2) A' nagy méltóságu magyar királyi udvari Kamara rendeléséből, közhirré tétetik: hogy folyó 1832-dik esztendő November 1-sö napjától, hat egymást váltó esztendőre, nemes Hont Vármegyében fekvő Inántsi kamaralis puszta, f. e. October 15-dikén árverés utján, haszonbérbe adatik. Az árverés Ipolysághon délelőtti 9 órakor a' Sóházban fog tartatni. Haszonbérleni szándékozók nevezett napon 15 for. bánó pénzzel megjelenhetnek, 's ugyan csak az Ipolysági Sóháznál a' haszonbérlés feltételeit addig is megtekinthetik. Israeliták a' haszonbérléshez nem botsáttatnak. Budán Sept. 24-dikén 1832.

Hirdetés

(2) A' nagy méltóságu kir. Helytartó Tanáts kegyes rendelésének következésében, ezennel köz hirül tétetik; hogy a' kir. Egyházi jószág Csolnoki uradalomhoz tartozandó ugyan Csolnok helységben, melly helység Esztergomtól egy órányi, Pestül pedig négy órányi távolyságra vagyon, és folyvást stativans katonaság fekszik, benne lévő mészárszék és kortsma lakással együtt a' hozzá tartozandó 21 hold szántó földekkel, 3 $\frac{2}{4}$ hold réttel, fél esztendőbeli elejbe adott bor méréssel, egész esztendő alatt pedig az arendator tulajdon pálinkájának ki mémérése jussával, e' f. hónap 18-dikán a' leg többet igérőnek folyó esztendő November első napjától számlálván három egymás után következendő esztendőkre haszonbérbe fog adatni: ennek következésében az árendálni kivánók a' fent ki tett napra reggeli kilentz órára, Csolnokon, az uradalmi tisztartói épületbe, a' magok előbbi viseletekről szólló szükséges bizonyitványokkal, és bánat pénzzel felkészülve, hogy megjelenjenek, ezennel illendően meghivattatnak.

Költ Csolnokon October 5-dikén 1832.

Ujhegyi Mihály,
Uradalmi Tisztartó.

Orvosi statio megüresedése.

(2) Tekintetes nemes Temes Vármegyében kebelezett szabados Theresiopolis (máskép Vinga) Várossában a' mostani Seb Orvosnak előléptetésével az orvosi Statio e' f. eszt. Sz. Jakabb havának 17-dik napján megüresedvén ezen 300 ftot Vcz. 20 pos. m. tiszta buzával 20 pos. m. szemes kukuriczával, 6 öl tűzi fával, és 5 mezei boglya szénával azonkivül szabad gyakorlás engedtetik meg, melly engedelem a' szomszédok sokasága miatt megelégedéssel jövedelemmel jutalmazza fáradtságát fel ruházott orvosi statiot elnyerni kivánóknak személyesen, vagy frankérozott levél által való magok jelentése Mind Sz. havának 31-dik napjára elvárattatik.

Árverési Hirdetés.

(2) Mezőhegyesi magyar országi cs. kir. katonai ménes Intézet részéről, közhirré tétetik, hogy ugyan ott folyó eszt. October 30-dik és 31-dik napjaiban 249 ugyan odavaló ménesi ló, részint mivel számfelettiek, részint rokkantságok

miatt árverés útján eladatnak. — Ezen lovak között van 126 darab, a' legjobb ménektől meghágott 's a' tenyésztésre még egészen alkalmatos anyakancza; 54 darab 1—4 esztendős tsikó; továbbá több herélt, és ifju ménló; végre több nagy számu szolgálatból kimustrázott lovak, mellyek között a' szántóvetőnek használásául még igen jók találtatnak.

Ezen árveréshez a' venni szándékozók, 's különösen azok kik jó anyalovakat akarnak venni, a' fen nevezett napra 9 órára, ugyan tsak Mezőhegyesre meghivatnak. Mezőhegyesen September 22-dikén 1832.

Boxberg m. k.
Major

Árverési Hirdetés.

(2) A' cs. kir. magyar hadi fő Kormány-Szék folyó esztendei September 18-dikán 7752 sz. a. hozott rendeléséből, Mezőhegyesen folyó esztendei October 22-dikén 1833-dik esztendőre a' szükséges épitő szerek, és 1834-dikre tűzi fa; — továbbá folyó eszt. October 23-dikán szekérbeli, és bognár, valamint más készületekre szükséges fákról, 1833-dik esztendőre, azon szerint, mint az ebbéli első árverés feltételei, a' budai német ujság 61. 62. és 63, nem külömben e' Hazai 's Külföldi Tudósitások 8. 9. és 10-dik számaiban közhirré tétettek, ezen megújjitott árverések tartatni fognak. Melly árverésre a' szállítani kivánkozók meghivatnak. Költ a' Mezőhegyesi cs. kir. katonai ménes Intézetében September 29-dikén 1832.

Boxberg m. k.
Major

Hirdetés.

(3) A' megboldogult Tettes Mácsay Csernovits úr két osztatlan Örökösei részéről, Tekintetes nemes Arad Vármegyének is jóvá hagyásával köz hirré tétetik; hogy e' folyó esztendei November 4-dikén és utánna következő napjain az aradi Országos vásár alkalmával a' köz árverés utján, kész pénz mellett a' többet igérőnek el fognak adattni e' következendő Házak és Javak u. m.

1-ször A' szabadulandó Ó Arad kir. Városában két fő utszán terjedő erős szerekből felépített 's úgy nevezet „Fejér Kereszt" nagy vendégfogadó; — melybeli Épületnek a' homlok részére (in fronti spitio) vagyon egy nagy Kávéház, egy konyha, és egy nagy Vendéfogadó, kapu és egy Bólt; — a' másik felől pedig az uri utzán találtatik egy konyha, és egy szoba mellyek azon Bólthoz tartoznak; — Azutánn öt Vendég szoba, és pedig mind a' föld szinen, — Továbbá egy a' legszebb módra felépített egy emeletű ház, — mellynek homlok részén vannak négy boltok, és annyi szobák a' mellet egy Mészárszék: a' felső emeletben találtatnak hat szobák az utszára két felmenetele (doppelte Stiegen) alol pedig kocsi szinek, és másféle készületek vannak; úgy alól és felől is vannak árnyék székek. — Az udvar nagy és kövekkel vagyon rakva, mellyben egy kút, egy nagy duppla Istáló és Vendégfogadósnak különös lakássa — ugy nem külömben 1000 akó borra

való Pintze. Ezen alkalmatos Vendégfogadó mostanában esztendőnként behoz 3,590 for. haszonbért.

2-szor Szinte Ó Aradon a' fő útszán álló Ház — mellynek a' homlok részén mostanában találtatik egy nagy Patika és három szoba, — a' forduló részén pedig egy Dolgozóház (Laboratorium) konyha és négy szoba, Pintze, Padlás, Kamara, és árnyék szék, duppla Istáló, Kocsi színnel, és nagy udvarral.

3-szor Egy a' legszebb 's hasznosabb Tájékon, Ménes kameralis Helységében fekvő, a' Ménesi aszszu szőllő (Auspruch) és Veres borral igen híres nagy Szőllő, egy nagy Sajtaló házzal, melly két nagy szobákból egy konyhából nagy folyosóból és padlásból áll. Minden hozzá való szükségesekkel; tudni illik Kádakkal, hordókkal, és sajtóval; úgy az udvarban lévő Cseléd és Pálinka házzal, duppla Istálóval, Kerttel, Kúttal, és másféle szükségesekkel.

4-szer A' Galsai hegyen fekvő Szőllő — mellyhez tartozik egy szép nagy Ház, Pintze, Istáló, Padlás, és egy különös Lakás a' Cselédek számára, nagy udvar, kert, kút, és másféle Készületek.

5-ször Az Aradi Határban, a' Tornyai út mellett fekvő 8 lántz kaszáló.

6-szor Szinte az Aradi Határban lévő 4 lántz szántó Földek; — A' megvenni kivánók e' folyó esztendei November 4-dikén Ó Aradon a' Fejér Keresztnél elegendő bánom pénzzel elkészülve megjelenni ne sajnáljanak.

Haszonbérlés.

(1) Tettes ns Tolna Vármegyében kebelezett T. Paksi Uradalomhoz tartozó serfőzés Jussa az 1833-dik esztendei Szent György naptól kezdve, 6 egymást követő esztendőkre, a' folyó esztendő October 29-dikén Pakson tartandó árveréa utján haszonbérbe bocsájtatik. A' haszonbérlés közelebbi feltételei eránt Uradalmi Fiscalis Holovich Boldizsár úrral ugyan Pakson értekezhetni.

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Octt. 7-ikén	3 Láb, 8 Hüv. 9 Von.	— 9 dikén	3 Láb, 7 Hüv. 0 Von.
— 8-ikán	3 Láb, 8 Hüv. 0 Von.	—10-dikén	3 Láb, 5 Hüv. 9 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára October 9-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 20	6 — 40	6 —	Zab	1 — 44	1 — 40	—
Kétszeres	4 — 50	4 — 40	4 —	Kukoritza	3 — 26	3 — 20	3 — 12
Rozs	2 — 56	2 — 50	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Árpa	2 — 50	2 — 46	—	Köles	—	—	—

30. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Beszéd.
Bölts, ki haszontalanul nem szól, bőlcsebb ki okost szól;
Legbölcsebb, ki okost szól, de azonban igazt.
A' főben van az ész, egyedül szívbenn az igazság;
Bölcsesség fő 's szív nélkül üres nevezet.

PESTEN *Szombaton* Mind-Szent Hava 13-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő Cs. K. Fő Herczegsége Országunk Nádor Ispánya e' f. h. 11-dikén estvéli öt órakor Bécsből Budára megérkezett..

Ő Cs. K. Felsége méltóztatott Erdődi Gróf Pálffy Ferdinánd Leopold Urat Cs. K. Kamarásságra kegyelmesen emelni.

Ő Cs. K. Felsége méltóztatott az Erdélyben megürült tartomány Szemorvosi hivatalra Tek. Csipkés Sándor urat, a' szem és seborvosi tudományok mesterét kegyelmesen kinevezni.

Ő Cs. K. Felsége méltóztatott T. Bischof Jósef urat, ez előtt a' Czeglédi Kath. oskolában érdemes Tanitót pántlikárul függő arany érdem emlékpénzzel megtisztelni.

A' kik a' Budai csillagvisgáló torony kormányozását, mellyel szabad szálláson 's tűzi fán kivül 2000 ft fizetés van esztendőnként egybekapcsolva, megnyerni kivánják, folyamodásaikat a' szükséges bizonyitványokkal együtt félesztendő alatt a' Nagymélt. Magyar Kir. Helytartó Tanácshoz beadni kötelesek. (O. Z.)

Szász Mártonfalván Sept. 17. Nemes Felső Fejér Vármegye emlékezetes napjai valának e' folyó hónap 16-dika és 17-dike. Amazon tartotta ugyan is közelebb kinevezett Főispányunk Vargyasi Msgos Dániel Elek úr, eddig a' törvényes királyi Tábla közbirája Megyénk fő helyjére fényes bejövetelét. Itt a' szokott Főispányi szállásra, melly 20 esztendő ólta Főispányt nem látott, bekisértetvén, rövid megpihenés után levéltárunkat, a' megyeház több szobáit és a' fogházat nézegeté meg. Ezen (Sept. 17.) történt Főispányunk kormányja alatt a' legelső Tisztiülés, mellyben a' kinevezést, 's addig is mig ünnepies beiktatása megeshetnék, a' Megye kormányja átvételét érdeklő kormányszéki rendeléseket felolvastatván, rövid, fontos, hazafiui beköszöntő beszédet monda, különösen kifejezvén benne azt: „mennyire örvend, 's melly igen szivén fekszik Megyénk boldogitása, a' törvények és nemesi jussok fentartása, egyszóval a' Főispányi hivatal tántorithatatlan hazafiui, 's igaz polgári érzésből való folytathatása.“

Sarmaság. Aug. 22-kén. A' szomszéd Kövesdről, egykor fejedelmi kedves lakhelyből jövén hozzánk által Nagymélt. Iktári Gróf Bethlen Katalin asszony ő Excja, néhai Gróf Kemény Sámuel úr Ő Excja kegyes özvegye; az emelkedő templom tornya körül dolgozva találá a' népet, 's ugyanott az egyházi tanitót. Szives leereszkedéssel tette kérdéseit Ő Excja a' folyó munkáról, a' régebben bevégzett

Második Félesztendő.

uj templomról, 's a' nép erkölcsi vallásos mivelődésének intézeteiről; örömmel telve mulatott a' tágas és tiszta egyházban, mellynek falai Ő Excjának, idvezült férjével együtt summás adományát hirdetik; a' végéhez közelítő torony épitésre kivántató fákat kegyesen ajánlá; meglátogatá a' sorvadott parochiális házakat; az oskolára nézve nem csak buzgó óhajtással ajánlotta Ő Excja a' gyermekeknek vallásos, és a' népnek szükséges esméretekben való nevelését, hanem szép summa pénzel is ajándékozta meg az oskolába eddig feladott nevendékekeket.

Nagy Britannia.

A' Courier igy ir Sept. 26-káról: „Hiresztelik némelly ujságok, hogy Spitheadhoz franczia hajósereg váratik, 's hogy Sir P. Malcolm felsőbb parancsolat következésében átveszi az egyesült angol-franczia hajóhad vezérlését, és e' végett minden pillantatban készen tartja magát az indulásra. Mi, ámbár igen hihetőnek állitjuk azt, hogy Spitheadhoz franczia flotta jő, 's ott mintegy barátságos kormány serege kiköt; de hogy a' brittus admiral illy hiresztelt parancsolatot kapott volna, azt nyilván tagadjuk." A' Conferentia Sept. 26-dikán a' Németalföldi ügyben négy óráig tartotta ülését. Örülünk, úgymond a' Courier, hogy a' munkálatok inkább békességre, mint hadra mutatnak. Wilhelm Király minden hatalmában lévő eszközöket fog használni, hogy a' kénszerítő erőt vissza verje; de semmi megtámadás által sem ád a' Conferentiának e'félére okot.

A' Globe szerint Amsterdámban minden csak hadra mutat, minthogy Wilhelm Király háboru esetében Austria, Orosz és Burkus segitségekre számol; jóllehet azon hir, hogy Hollandia e' három hatalmasságtól segittetnék, egészen alaptalan. Sőt Burkus Ország igyekszik Hollandiát arra venni, hogy ez Leopoldot ne kénszeritse Anglia 's Franczia Országnál keresni segitséget.

Több angol ujságok hirlelik, hogy Hollandia Királyának zárnapul (praeclusi terminus) October 1-sője adatott. Ha addig katonáit Antverpből ki nem parancsolja, a' franczia sereg át megy a' határokon 's ekkor még tiz napot kap maga elhatározására. Ha Wilhelm Király még igy sem adna kielegitő feleletet, a' belga sereg, segittetve a' Franczióktúl Antverpet bezárja. Ha October 20-dikán is vonogatna magát az ajánlatok elfogadásától; vége a' fellegvárnak.

Ma tartja, igy ir a' Courier Sept. 28-dikán, a' Conferentia egy különös ülését, mellyben megtudja Hollandia hatalmazottjától Wilhelm Királynak határozó feleletjét. A' józan ész javalja, hogy minden ellenségeskedés kikerültessék. Austria, Burkus és az Orosz mit fognak tenni, ha az angol-franczia hajósereg bezárja Hollandia partjait, ez a' környületektől függ, 's e' felett még most minden szemlélődés haszontalan. Lehet azonban gyanitani, hogy Austria és Burkus Ország az elzárást nem fogják gátolni; de hogy az Orosz is hasonlóul cselekednék, a' nem éppen hihető.

Ministeri ujságok jelentik, hogy Lord Grey és Brougham October elején Londonba mennek. Az első minister még mindég visszalépni kiván; 's gyanitják, hogy Lord Brougham fogja átvenni a' kabinet vezérlését. Némellyek úgy vélekednek, hogy Peel úr, Brougham alatt ministerséget vállal; mások hogy Lord Bentinkset India főkormányzóját váltja fel.

O' Connell Dániel egy több ujságokba iktatott 's Irland állapotját festő irásáért, mellyet a' kormány Status bátorsága ellen tett véteknek tekint, pörbe idéztetett.

Franczia Ország.

A' Journal des Debats igy ir Oct. 1-sőjéről: Ha jól tudósittattunk, a' miniszteriumi kérdés közel van végéhez;

a' holnapi Moniteur hihetően közleni fogja az uj Miniszterek neveit. Azonban mint bizonyost említhetjük, hogy Dupin ur neve nem fog a' lajstromban állani; igen pedig a' Marschall Soulté, kire az előlülőség bizatik. A' Nouvelliste is ez értelemben nyilatkoztatja magát, a' mondottakhoz függesztvén, hogy Montalivet és d' Argout urak megtartják helyeiket. Magános levelek szerint Sebastiani, Báro Louis és Girod urak helyeit Duc de Broglie, Humann, és Thiers urak nyerik.

A' Memorial Bordelais Fonfrede urnak következő elmélkedését közli az Odilon Barrot ministeriumba lépéséről: „Minden átlátja, hogy az érdemes követet előbbi politicai élete, és a' ministeri hivatallal egybekaptsolt kötelességek, magával szüntelen ellenkezésben fogják tartani, melly őt rövid idő alatt le is sujthatja. A' szók mérséklése kénszerítené őt alkotmányi törvényeinkbe nagyitásokat hozni be, ha igéreteit és előbbi hitvallását el nem akarná árulni; vagy más szókkal, két élü fegyvert adna ellenkezői kezekbe; mérséklett beszéde heves baráti előtt csak hamar inpopularissá tenné, és azon demagogicus lélek, mellyet institutioinkban kéntelen volna kimutatni, lenne megbukásának oka; mert megfosztaná a' könnyen hivők védelmétől, kik végső reménységeket benne helyheztetik. Barrot ur tehát typusa lenne egy újnemü képtelen középnek. Azt bizonyosan nem fogja hinni, hogy mint Minister csak egy Karlistát vagy Republicanust is partjára hódithasson. A' Tribunok nyilatkozásaik majd megmutatják, ha valyon a' veres sapkák barátságos indulattal viseltetnek é iránta, a' mi pedig a' Karlistákat illeti, ezekkel 's ezek oltalmával hihetőleg semmit sem fog Barrot úr gondolni. Ministerré levése tehát ellenségei nem pedig barátai számát nevelné. Talán majd a' követek kamarájában igyekszik többséget szerezni azon igérettel, hogy a' választási rendszert bővittetni fogja; de épen e' fog új ellenségeket támasztani. Minél lejebb ereszkedik Barrot ur a' társasági léptsőkön, annál nagyobb antipathiára talál; mert minél jobban fel rezzenti a' proletariusok indulatjaikat, annál bizonyosabban fognak ezek bosszút állani ő rajta, kit még mindég aristocratának néztek. Ne ketsegtesse hát magát többség reménységével, mert azt ugyan meg nem nyeri. De hát abban is bizonyos é Barrot úr, hogy a' nemzeti őrség bajonetjaival védelmezni fogna egy olly ministeriumot, mellynek feje a' megtámadtatott királyságtól nem csak segitségét vonta meg, hanem még a' Király ellenségeit is védelme alá venni láttaték, midőn a' Tuilleriákba ment, hogy golyóbis esső közepette a' Király ellen illetlenül kikeljen? Valyon állandó é ezen helyheztetés? Melly nagy talentom és character kivántatnék ennek megtartására! Barrot úr híven megmarad talán programmája mellett, de a' maga és a' mi szerencsétlenségünkre; mert programmája őt, a' chartát, a' királyságot, és minden institutiónkat veszedelembe fogja dönteni.“

A' Temps hazudtolja azon hírt, hogy a' Cherbourgba gyűlt hajósereg Spitheadhoz evezne. Mi dolgunk volna, úgymond, nekünk ott? A' Courier tegnap azt mondá, hogy seregünk a' Spitheadnál ott csak barátságos látogatásul fogadtatik. Nem ő jelenti ma, hogy a' Conferentia a' legbékességesebb hangon beszél? Lord Greyvel vissza ment Londonba a' békesség. Csak a' halál révén küzdő miniszterium vitatási közt van még szó háborúról.

A' Quotidienne Sept. 29. V. Henrik Franczia Ország és Navarra Királyának születése napját ünneplé, ki mint mondja, az napon érte el 12 dik esztendejét, és a' ki Nagy Károlytól Hennegau Érsébet

)(

által származik. Ezt követi egy elegia folyó beszédben, „emlékeztetések Holyroodból“ czím alatt Vicomte Conny aláirásával, melly több környületes eléadásokat foglal magában az ifjú Bordeauxi herczegről, ki ezer dologról is olly elevenséggel beszél, melly csak neki sajátja.

A' National igy szóll: El akartuk mellőzni Barthelemy úrnak, „Az én mentségem“ czímü irását, melly nem annyira mentség, mint mindeneknek, kik ezen váratlan megváltozás okait helybe nem hagyhatják, viadalra hivása. — Egy Morgen Journal azt látszik hinni, hogy a' Nationalt az irónak azon igen hizelkedő állitása birta volna a' hallgatásra, hogy ő a' National fő szerkeztetőjét el fogadná birájának. Mi erre azt feleljük, hogy hallgatásunkkal csak azt jelentettük ki, hogy előttünk Barthelemy urnak — a' Páris' ostromi karbatételéről irt munkájáért, 's az a' mellett, a' mit ő 7-dik Juniusi megszabadító önkénynek nevez, készített mentő beszédéért, — érdeme úgy megsökkent, hogy ezen két szüleményeit undorodás nélkül meg se említhettük volna.

Portugallia.

A' Courier (angoly ujság) irja, Sept. 25. hogy az Oportóból Sept. 21. indult London Merchant gőzhajón érkezett hirek szerint a' Miguelista seregek mind a' Duero északi partjára szállítatván által, 's a' batteriákat nagy igyekezettel halmozván fel, a' város valódi megtámadását következő nap Sept. 22. várták. A' szünetlen tartó tüzelés, bomba 's granat repités által a' városi nép felettébb elrémült. Az angolok minden hozzátartozóikkal 's vagyonikkal együtt 4 hajóra költözködtek. Mindazáltal reménylik a' D. Pedro seregei az ellenség vissza verését, 's ha ez megtörténik, az esős idő véget vet az ez esztendei táborozásnak. De ha D. Pedro megyőzettetik, Dona Mária vissza állitása éppen ott lessz, hol kezdetekor vólt. — Ugyan az említett ujság Hodges alezredesnek September 16-dikán történt csatáról irt levele után jelenti, hogy ő (Hodges) 200 angol és 150 portugallussal, Santa Martát D. Miguel vezérét ki személyesen kormányozott ellene 4 ezredet, vissza verte 's megszalasztotta, Staunton ezredest és még 2 legényt vesztvén el, 1 tisztje és 17 legénye megsebesítletvén.

(Globe) Az Oportói tudósitások nem olly kielégitők, mint vártuk és még csak tegnap is hittük. Hogy az Oportói őrizet sikerrel állhasson ellen az ostromlóknak, jóval kell erősbödnie. Reményljük azonban, hogy az angol és franczia kikötőkből már elindult erősitések elég korán fognak Oportóba megérkezni, 's a' D. Miguel seregeit vissza verni segithetik. A' D. Pedro részére megvásárlott 60 ágyús keletindiai nagy hajó, a' jövő héten fog elevezni. Yarov Brigg, melly a' D. Miguel számára most rakodik hadi és más szerekkel, Poolt hólnap hagyja el. A' Schooni Hesbul Sept. 24. indult ki Gravesendól eléséggel és 200 ujonczal D. Pedro részére, kinek ügyvivői fáradhatatlan munkások.“

Belgiom.

Sept. 28. több Brüsseli levelek irják, hogy tegnap (Sept. 26.) érkezett Londonból a' Brüsseli Kabinethez Lord Palmerstonnak egy jegyzéke, mellyben kijelenti, hogy az ellenségeskedések megujitását Belgiom és Hollandia közt az angol kormány meg nem engedi, valamint azt sem, hogy a' belga földre franczia hadisereg lépjen, mert az angol ministerium a' parlament előtt meg nem állhatna, ha meg engedné, hogy a' Franczíák Belgiomot megszálják egyszersmind angol hadi sereg közbejövése nélkül.

A' belga nép több helyekről felirásokat nyújt a' Királynak, hogy haladék

nélkül kezdje el Hollandiával a' háborút. A' Király rendesen így felel a' folyamodóknak: kevés napok alatt egy vagy más módon eligazítva látjuk dolgunkat.

A' Herald (angol ujság) Belgiomi levelezője után igy ir: „A' dologhoz jobban értők nem hiszik, hogy ellenséges rendszabások vétessenek elő Hollandia ellen; most már egészen más oldalról, nevezetesen a' Lajos Fülep veszedelmes állásáról, lehet a' kérdést tekinteni. A' Franciák Királyát külső dolgainak mostani fekvése nem engedi hogy a' kamarákkal ellenkezésbe jőjjön, kitünő erőt kell neki mutatni, 's egy katonai néző játékot kezdeni, hogy a' hadkivánó pártnak tetszhessék; és egyezzék meg Hollandia Királya majd az alkudozásoknak csak egyikében is, azt fogják hirlelni, hogy őt a' franczia kabinet elhatározó rendszabásai kényszerítették. De úgy tartom, Anglia valódian fontolja meg a' dolgot, minekelőtte még egyszer a' francziákat északi határaikon túl lépni engedné. A' közös tengeri exped tio nem nagy következésű lenne; de ha még egyszer a' gallus kakas Belgiomba kiálthat, többé onnét egy könnyen ki nem hajtathatik. A' történetek halmazódnak; kevés napok több nemzetek sorsát dönthetik el. Meg vagyok győződve, hogy Hollandia Királya engedni nem fog. Az engemet arról tudósító személy, hogy a' Király Lord Palmerston legutóbbi javallatiról semmit sem akar tudni, egy irást is közlött velem Haagából, melly szerint a' Király készebb Hollandiát feláldozni, minthogy a' Conferentia parancsoló kivánságinak engedjen; a' a' megtámadtatás ellen utólsó cseppig óltalmazza magát; ha buknia kell, az esésben több fejedelmek lesznek társai. Ez Europában a' legmakacsabb férfi mondása, ki szavának embere is lessz. Leopold átaljában a' Conferentia kivánságaihoz szabja magát, 's fegyverhez nyúlni nem akar. Ismét érkeztek franczia katona tisztek, kiknek feje Hurel Generalis mint mondják, különböző csapatok közt fognak felosztatni. Több Orangista öszveesküvések fedeztettek fel, 's szerzőik elfogattak. Tegnap egy a' Király és Királyné élete ellen öszveesküdt Complott felfedezéséről szárnyalt a' hír. Eredetének bizonyos kutfejét nem tudom, de a' hír közönséges volt.

Spanyol Ország.

A' legközelebbi ujságok a' Spanyol király egéssége javulásáról irnak. — Ez Országban az Absolutisták vagy Carlisták, a' kormány vagy mérséklettek és a' Liberalisok felekezetei különböztetnek meg. Al első kérdésen kivűl legnagyobb tekintetű, magába foglalja az alsó néposztály temérdekségét, Toledo, Castilia, Murcia és Catalonia tartományinak, és több más vidékeknek egész népességét; kevés kivétellel a' **130** ezer barátot, a' világi papokat nagyobbára, a' katonaságnak, különösen a' tisztek' nagy részét. Ezek lévén állató részei e' pártnak, igen természetes, hogy a' többieket nem csak számmal, hanem gazdasággal is felyűl mulja; ha ugyan a' klastromokban és egyházakban temérdek kintsek rejtetnek. Ugyan ezen párt a' felvilágosodás 's értelem tekintetéből leggyengébb. A' liberalis részhez az ország legmélyebb belátásu férfiai tartoznak. A' fennálló kormány követői számra nézve leggyengébbek. Ha már D. Carlos elhatározta magát a' király halála esetében a' koronához jutni, a' segéd eszközöknek hijával nem lessz, csak hogy nagyobb ereje a' következést bizonyossá még sem teheti. (Morning Chronichle.)

Svéczia.

A' király utazásai közben Helsingborgot is meglátogatván, itt a' kikötő épitése

igazgatóságának nevében Gróf Cronstedt Contraadmiralisnak hozzá intézett beszédére eme feleletet adta: „Szerencsétlenség, hir, és boldogsági éveken küzdenek keresztül a' népek. Azon történetek, mellyek Európát 60 esztendő alatt meglátogatták, élő bizonyságai e' szomorú és fájdalmas igazságnak, 22 esztendővel ez előtt a' legszorongatóbb nyomoruság látszot Svéczia magas lelkü népét emészteni; de azért kedve, bátorsága el nem csüggedt, megmaradt e' megbecsülhetetlen virtusa. Bel sőképp egyet értve, határozott jövendője felől, és e' pillantattól fogvást sorsa megváltozott. Én szabad és egy akaratu választása által hivattatván, engedtem előmbe terjesztett kivánságinak; elhatározva jöttem közé, hogy lételemet az övével egybe olvasszam, és békességének mindent feláldozzak. A' háboru gátot vetett azon rendszernek, mellyet a' Status kormánya alkotott; de a' véghetetlen jóságu gondviselés az embereket és népeket veszedelemmel fenyegető ostort Scandinavia földjétől eltávoztatván, azon rendszer ismét elővétetett. Iparkodjunk e' félsziget földjén boldogulást nyerni. Az éghajlat hidegsége, 's mind azon nehézségek mellett is, mellyeket az általunk mivelt föld előnkbe taszít, birunk mi az önnfenntartás, erő, és hatóság minden eszközeivel, mellyek a' Statusnak függetlenséget igérnek. Ha mint eddig, tovább is úgy fogunk előre haladni, megmutatjuk, hogy iparkodásunk a' történetek évkönyveiben folyvást a' boldog népek rangja felé volt irányozva."

Török Birodalom.

(Folytatása a' Nagy Uri Parancsolatnak.)

Hussein Basának, Tsermen Sandschakság' Igazgatójának, — kinek Én az Egyiptomi, Abyssiniai, és Candiai Helytartóságokat egyesítve kezére bíztam, 's kit Anatolia' Felmarschalljává, és vezérlése alatt birodalmam ezen részére küldött rendes seregeimnek Fővezérévé neveztem vala, fontos kötelessége volt végre hajtani a' szent törvényeknek azon lázzadás' vétke ellen hozott határozatját, mellyel a' háládatlan Mehemed Ali, 's ennek fia magokat bé motskolták, a' Mosselimek között a' lázzadás' mérges magvát hintegetvén. Ha ezen seregek mind az általok tett hosszú utban, mind a' had piatzán jól vezéreltettek volna: soha se állhatott volna nekik ellent az egyiptomi seregetske, 's vitézségöknek mindjárt az első összecsapáskor kéntelen lett volna engedni. De Hussein Basa, noha ő egy birodalmam' leghivebb vezérei közül, elégtelen volt magos tisztjének megfelelni. Szerencsétlenséggel bélyegzett munkálkodásai mutatják, hogy nem birt elég esmérettel, 's olly belátással rendes seregeim' kormányozására 's fővezérlésére, mellynek csalhatatlan győzedelem szokott lenni gyümölcse. Elmulasztotta megtenni a' seregeknek szükséges élelem' 's hadiszerek' megszerzésökre kivántatott rendeléseket. Anatoliában sebes útakat tétetett. Végre nem értett ahoz, mi módon kellene ezen rendes seregeket, mellyeket magam formáltam a' nagy katonai munkálkodásokra, jó móddal, 's annak idejében mozgásba tenni.

Ezen ok, 's a' hadi szerencsének ide járuló változandósága, melly minden országokban a' legjobb kiszámolásokat 's rendeléseket is változó kénye által megsemmisíti, — okozták seregünk' munkálkodásának rossz ki menetelét. De mind ezen szerencsétlenségek sem rendítették meg állhatatosságomat. Te esmered birodalmam' erejét, és segedelem forrásait; te tudod, hogy a' vallásunk és személyem ellen felkölt hivteleneknek teljes ki irtására nagy számú 's eléggé gyakorlott seregek fognak minél

hamarább kiállíttatni. Nem vala még szükség ezen eszközhöz nyúlni; vóltak még seregeimnél nagy számmal ollyan ezredek mellyek támadólag haszonnal dolgozhattak vólna. Hanem Hussein Basán az első veszteség után erőt vett a' félelem, 's egész Adanáig vissza huzta magát. Ezen gyáva maga viseletével megmutatta, hogy ő többé nem képes sem lelkes szándékokba vágni, sem a' szerencsétlenségen diadalmaskodni, és seregeimet győzedelemre vezetni.

Ennél fogva e' seregem' Fővezérségét Nagyvezéremre bíztam, 's megparancsoltam neki, hogy azon nagy sereg osztályt, mellyet Albaniában, 's Rumeliának különböző részeiben gyüjtött, vezesse által Anatoliába. Tíz nap van neki engedve a' vezérséget illető tárgyakat europai tartományaimban el igazítni, 's azonnal 20,000 rendes gyalog és lovas katonáival a' főváros felé indúl, innen pedig késedelem nélkül sietni fog a' fő hadiszállásra. Hussein Basának azonban meg van hagyva, hogy a' seregnél maradjon; és a' Nagyvezért tanácsaival 's közre munkálódásával segíttse.

Most a' Nagyvezér' megérkezéséig Konieh városa van a' külömböző sereg osztályok gyülekezete' helyévé rendelve. Minden igyekezet arra fog fordíttatni, hogy a' seregek öszve húzódjanak, és élelemtárok állíttassanak fel. Ott fognak a' végső rendelések az Egyiptomiaknak az általok elborított tartományokból lejendő kiüzésökre tétetni.

E' végett szükségesnek láttam vezérim közül egyet a' Generalissimus Helytartójává kinevezni. Reád, ki a' Nagyvezéri tisztségnek, midőn én tégedet arra meghívtalak, híven megfeleltél, ki okosságod, 's talentomaid által hírt 's érdemet szereztél! reád bízom Én tulajdon kezemmel írt parancsolatom által, 's szabad tetszésem erejénél fogva a' Helytartói Tisztséget az én Nagy Úri táboromban. Mehemed Basának, ki nem régiben a' tábor Seraskierjévé neveztetett, meg van hagyva, hogy ideig óráig a' katonai dolgokat igazgassa, 's veled minden rendszabásokban tanátskozzék.

E' Nagy Úri Fermánt az osztályos és brigadás Generalisok, 's több tiszteim előtt fel fogod olvastatni; tudtokra adod parancsolatimat, hogy mindenik közülök hiv és állhatatos maradjon. Te pedig, kinek okosságát, 's egyenességét esmerem, igyekezz a' Nagyvezér megérkezéséig katonáimmal mint tulajdon gyermekeiddel úgy bánni; gondoskodj, hogy sem élelemben, sem egyébben szükséget ne lássanak. Azon légy, hogy az ezredeket, mellyeknek valódi erejök a' rossz igazgatás miatt meg fogyott, minél előbb bé töltsed.

Rád van a' Nagyvezér megérkezéséig bízva a' sereg' igazgatását illető dolgoknak legfőbb kormányzása, te rajtad fekszik a' felelet terhe is. A' tábori tanácsban, vedd jó nevenn az osztályos és Brigadás Generalisok észrevételeit, 's fontold meg azokat figyelmetesen. Ugy vidd átaljában a' dolgot, hogy a' seregek, 's minden tisztek között rend és megelégedés uralkodjék.

Fermánomban ki mondott akaratom oda megy ki, hogy parancsolatimat 's utasításaimat a' legszorosabb pontossággal teljesíttsd, 's egyet is azon kötelességek közül, mellyeket a' talentomaidra bizott magos tisztség meg kíván, el ne mulass. Buzgóságod' 's hivséged' ujabb bizonyságai által vallásunknak 's birodalmomnak e' fontos környületekben nevezetes szolgálatot fogsz tenni, 's az általam reád halmozott kegyelemjeleket ujonnan meg érdemled.

Fényes Portámat a' dolgok' miben létéről gyakori híradásaid által folyvást tudósítsd.

Költ Rebiul Ewwel hónapnak utolsó napján, a' Hedzsirának 1248-dik esztendejében (1832 Aug. 26).

Egyvelges Hirek.

A' Bádeni Nagyherczeg Sept. 27-diki egy rendelése új szerkeztetést ád a' Freiburgi universitásnak.

Hollandia tengeri ereje áll 180 hajóból; mellyek közűl most 114 van készen, 1218 ágyúval és 8335 hajós legénnyel.

A' Római zsidók (3500-an) kik eddig egy szük utszába öszve szoritva laktak, most a' Tiberisnél bizonyos szabad tért 's tágas helyet nyertek lakás végett.

Lilleben Sept. 20-kán a' kenyér drágulának színe alatt csoportozások történtek.

Sir Walter Scott Sept. 21-kén meghólt.

Bosniában, a' hires békeháboritó Hassán Pekki elfogattatván, a' lázzadás nagyobbára lecsendesíttetett.

Mandeville úr Nagy Britanni meghatalmazott Miniszter Sept. 6-dikán tette első udvarlását a' Szultánnál.

A' döghalál Konstantinápolyban a' mult hónap némelly napjain olly szörnyű pusztitást vitt véghez, a' millyenre 1812-től fogva nem emlékeznek az emberek. A' gyuladások is sok kárt tesznek itt.

Sept. 27-dikén Doverben Hollandia felől ágyúzást hallottak; melly különbféle gyanitásokra szolgált okúl. Azonban másnap kitudatott, hogy az Antverpben tartott Septemberi ünnepi lövések hallatszottak Doverbe.

Herczeg Talleyrand Sept. 30-dikán Párisba érkezett.

Audry de Puyraveau Franczia kamarai követ két hónapi fogságra, és 200 frankra büntettetett azért, hogy némelly ingatlan javait minden felsőbb engedelem nélkül lotterián kiakarván játszani, e' czélból már több sorsokat el is adott.

A' Hannoverai Rendek gyűlésébe szabad menetel engedtetett a' gyorsiróknak; kik az ott fennforgó tárgyakat, beszédeket tüstént közlik az ujsághivatallal.

A' Charleroyi uj csatorna (Belgiomban) ágyú durrogások közt nyittatott meg a' mult hónap 25-dikén.

Herczeg Soltikoff Sz. Pétervárból fontos üzenetekkel Lieven Herczeghez Londonba megérkezett.

Észak Amerika hadihajói közűl most áll 3 fregat a' földközi tengeren; 3 salup a' nyugot indiai vizeken; 3 ugyan illyen hajó, és még két schooner Brazilia partján; egy fregat, egy salup, és két schooner a' csendes tengeren.

Humieres úr Avignoni Érsek Sept. 23-dikán szenteltetett fel a' Carthagenai Püspöktől. Egyes példa a' franczia egyház történetiben, hogy Érsek, vagy Püspök csak egy Püspök által iktattassék hivatalába.

Herczeg Ypsilanti, Görög Orsz. Igazgató biztosságának tagja Aug. 16-dikán Naupliában meghólt. Görög Országban folyvást dühösködik az anarchia.

Bonaparte Józefet tavaszra Észak Amerikába vissza várják.

Lord Durham Londoni utjában Oct. 1-ső napján Frankfurtba érkezett.

Görög Ország nem rég választott Királya az Orosz Császár legidősb leányát szándékozik venni feleségül.

Legujabbak. Irlandban folyvást visszavonások uralkodnak az Oráni párt és Katholikusok közt. A' Francziák királya Oct. 1-sőjén audienczíát adott elsőben Thiers, majd Herczeg Talleyrand, végre Duc de Broglie uraknak. A' Moniteur még sem jelenti az új miniszteriumot.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Hirdetés.

(1) Az elébb Mélt. Kováts, most Ts Nagy nemzetség sz. kir. Székes Fejérvári földbirtoka szabadon eladandó, melly magában foglal több rendbéli épületeket, ugyan csak az 1-ső cseréppel fedezve: 6 szobát, 2 konyhát, pinczét, élés, 's fa kamrát, 2 padlást; — a' 2-dik 4 szobát, 2 konyhát, kamrát, pinczét, 's padlást, e'hez tartozandó még egy 2 szobából, konyhából, és ló istállóból álló lakás, 's még egy egészen különös 1 szobával, konyhával, 's kamrával; továbbá 2 tágas kocsiszin, 1 ló istálló 10 lóra, és szána padlás, hasonlóúl az 5 hold föld nagyságu házikert 2 réttel, végtére 24 úgy nevezett sárréte rét, 3 szántóföld, ismét a' János futáson fekvő 3 szántófölddel. A' titt. venni szándékozók fenemlitett városban T. Molnár Károly hites ügyvéd, 's táblabiró úrral, vagy Vock Jósef házmesterrel értekezhetnek, holott a' feltételekről is bővebb tudosítást nyerendenek. Költ mindszent hava 10-dikén 1832.

Hirdetés.

(1) A' nagy méltóságu magyar kir. udvari kamara részéről köz hirré tétetik: hogy ns Borsod Vármegyében Balatony helységében fekvő Portiója Kormosinak, melly a' Fiskusra szállott, nevezetesen: két házi telek, 61 jugerum szántó, 5 jugerum kenderföld, $\frac{1}{8}$ jugerum káposztás kert, $\frac{3}{4}$ jugerum szilvás, 9 jugerum kaszálló, két házhoz járuló erdői rész, és egy lakó ház, folyó esztendő October 22-dikén az Egri sóháznál tartandó árverés utján, a' többet igérőnek folyó eszt. November 1-ső napjától, 1838-diki October utósó napjáig azaz hat egymást váltó esztendőkre haszonbérbe adatik.

Haszonbérleni kivánók a' ki jegyzett helyre és napra meghivatnak, és a' haszonbérlés feltételeit akár Egerben T. Nagy Ferencz kir. Fiskusi ügyvédnél, akár a' magyar kir. udvari Kamara számvevői hivatalában megtekinthetni. — Ugyan ez alkalommal ezen Fiskalis Portion az idei egy szekér sarju a' többet ígérőnek eladatik. Zsidók a' haszonbérléstől tiltva vannak. Költ Budán Oct. 7-dikén 1832.

Hirdetés.

(1) A' nagy méltóságu magyar kir. udvari kamara részéről köz hirré tétetik; hogy Arad-Modenai uradalomhoz tartozó helységben Apátfalván 2092 $\frac{3}{8}$ pos. mér. árpa, valamint az ugyan ott találtató 109 p. m. tiszta kétszeres, 357 p. m. árpa és 162 p. m. zab, folyó hónap 19-dikén reggeli szokott órákban, a' többet ígérőknek készpénz fizetés mellett eladatik A' venni szándékozók elegendő bánópénzzel ez árverésre megjelenhetnek. Költ Budán October 7-dikén 1832.

Második Félesztendő.

Telegraphi napfényű rakéták.

(2) Alól irt bátorkodik az egész közönségnek jelenteni, hogy a' közelgető szüreti, vagy egyébb társalkodási mulatságokra mint név és születésnapokra, nála rendkivüli világító, 's különös szépségü, külömbféle nagyságban telegraphi napfényű rakéták találtatnak: ezeknek legnagyobbika felemelkedett helyen felbocsátva, közelről, olly nagy nagyságú mint a' nap, és egy tíz mértföldi távolságra, úgy világít, mint Vénus csillaga.

Találtatik Pesten Engel Ferenczné Dorottya Utszában Wurm házában. Ára nagyságához, és tartósságához vagyon mérve.

Figyelmeztetés.

Wigand Otto pesti könyvárosnál egy felette hasznos és érdekletes munka jelenik meg előfizetés' útján, e' czím alatt:

Nemzetek Kép Tára, mellyben a' föld' minden ismeretes lakosai hív rajzolatokban 's leiratokban terjesztetnek elő.

A' munka füzetenként adatik ki; egy füzet minden hónapban. Minden négy füzet mellé legalább is XVI magas 4-ed rétű képtábla, 's 8 magas 4-ed rétű ív leirás fog adatni. Az egyes füzetek csinos borítékban jelennek meg. Négy négy füzetnek előfizetési ára 2 forint, a' finom szinezetüeké pedig 4 forint ez. pénzben.

Hiradás.

(1) A' nagy mélt. magyar kir. udvari kamarának felsőbb határozásánál fogva, a' só Tiszán és Dunán hajókon leendő szállitására nézve, a' folyó 1832. esztendő November 8-dikán Budán a' nagy mélt. magyar kir. udvari kamaránál árverés (Licitatio) fog tartatni, mellynek alkalmával az 1833 eszt. szállitandó sónak mennyisége e' következő:

Szegedről	Eszékre	—	—	—	—	—	54,000	Mázsa
—	Földvárra	—	—	—	—	—	32,500	—
Szolnokról	Pestre	—	—	—	—	—	60,000	—
Pestről	Komáromba	—	—	—	—	—	33,500	—
—	Nádszeghre	—	—	—	—	—	56,500	—
—	Győrbe	—	—	—	—	—	103,500	—
—	Pozsonyba	—	—	—	—	—	22,500	—

A' kótyavetye feltételeit a' részt venni kivánók a' nagy mélt. magyar kir. udvari kamaránál, vagy pedig az aradi, szegedi, szolnoki, pesti, földvári, mohácsi, bajai, ujvidéki, komáromi, győri, és pozsonyi kir. só tisztségeknél bővebben meg tudhatják Minthogy 6 esztendei só-szállitásról szólló Contractusnak December hónap utolján vége szakad, tehát az ismét 6 esztendei só-szállitásra nézve kötendő Contractus végett, a' fent nevezett napon, 's helyen uj árverés (Licitatio) fog tartatni. A' 6 esztendei Barcsi só-szállitás tészen 11,000 mázsát, a' Theresovátzi pedig 70,000 mázsát, egyébaránt mint a' környülállások magokkal hozandják több és kevesebb is lehet, a' mi a' Contrahensnek, Szállitónak mindenkor November hónapban előre tudtára fog adatni.

Vizen a' só-szállitás egyenesen Eszékről Barcsig, Theresovátzia pedig egy ide közel a' Dráva partján lévő helységig történhetig meg, igy tehát erre a' Szál-

litónak alkalmatos helyet kell választania, a' honnan minden hijánosság, királyi költség és a' politikai törvényhatóság köz munkasága nélkül fogja a' sót Theresovátzra, hol a' tulajdon költségén megmérettetni fog elszállitatni, a' fuvarosokat a' kötésnél fogva néki járandó bérből és igy tulajdon erszényéből fizetvén ki.

Egyszer'smint árverés alkalmával bánat pénzzül 1000 (huszasokban.) fog fizettetni, és kinekkinek még az árverés előtt hitelesen be kell bizonyitania, az erre rendelt biztosság Elölülője előtt, hogy ezen só-Szállitásra elegendő vagyona van, és a' királyi pénztárt bátorságba helyheztheti. Költ Budán Oct. 4-dik napján 1832.

Hirdetés.

(3) A' nagy méltóságu magyar királyi udvari Kamara rendeléséből, közhirré tétetik: hogy folyó 1832-dik esztendő November 1-ső napjától, hat egymást váltó esztendőre, nemes Hont Vármegyében fekvő Inántsi kamaralis puszta, f. e. October 15-dikén árverés utján, haszonbérbe adatik. Az árverés Ipolysághon délelőtti 9 órakor a' Sóházban fog tartatni. Haszonbérleni szándékozók nevezett napon 15 for. bánó pénzzel megjelenhetnek, 's ugyan csak az Ipolysági Sóháznál a' haszonbérlés feltételeit addig is megtekinthetik. Israeliták a' haszonbérléshez nem botsáttatnak. Budán Sept. 24-dikén 1832.

Hirdetés

(3) A' nagy méltóságu kir. Helytartó Tanáts kegyes rendelésének következésében, ezennel köz hirül tétetik; hogy a' kir. Egyházi jószág Csolnoki uradalomhoz tartozandó ugyan Csolnok helységben, melly helység Esztergomtól egy órányi, Pestül pedig négy órányi távolyságra vagyon, és folyvást stativans katonaság fekszik, benne lévő mészárszék és kortsma lakással együtt a' hozzá tartozandó 21 hold szántó földekkel, $3\frac{2}{4}$ hold réttel, fél esztendőbeli elejbe adott bor méréssel, egész esztendő alatt pedig az arendator tulajdon pálinkájának ki mémérése jussával, e' f. hónap 18-dikán a' leg többet igérőnek folyó esztendő November első napjától számlálván három egymás után következendő esztendőkre haszonbérbe fog adatni: ennek következésében az árendálni kivánók a' fent ki tett napra reggeli kilentz órára, Csolnokon, az uradalmi tisztartói épületbe, a' magok előbbi viseletekről szólló szükséges bizonyitványokkal, és bánat pénzzel felkészülve, hogy megjelenjenek, ezennel illendően meghivattatnak.

Költ Csolnokon October 5-dikén 1832.

Ujhegyi Mihály,
Uradalmi Tisztartó

Orvosi statio megüresedése.

(3) Tekintetes nemes Temes Vármegyében kebelezett szabados Theresiopolis (máskép Vinga) Várossában a' mostani Seb Orvosnak előléptetésével az orvosi Statio e' f. eszt. Sz. Jakab havának 17-dik napján megüresedvén ezen 300 ftot Vcz. 20 pos. m. tiszta buzával 20 pos. m. szemes kukuriczával, 6 öl tűzi fával, és 5 mezei boglya szénával azonkivül szabad gyakorlás engedtetik meg, melly engedelem a' szomszédok sokasága miatt megelégedéssel jövedelemmel jutalmazza fáradtságát fel ruházott orvosi statiot elnyerni kivánóknak személyesen, vagy frankérozott levél által való magok jelentése Mind Sz. havának 31-dik napjára elvárattatik.

)(o)(

Árverési Hirdetés.

(3) Mezőhegyesi magyar országi cs. kir. katonai ménes Intézet részéről, közhirré tétetik, hogy ugyan ott folyó eszt. October 30-dik és 31-dik napjaiban 249 ugyan odavaló ménesi ló, részint mivel számfelettiek, részint rokkantságok miatt árverés útján eladatnak. — Ezen lovak között van 126 darab, a' legjobb ménektől meghágott 's a' tenyésztésre még egészen alkalmatos anyakancza; 54 darab 1—4 esztendős tsikó; továbbá több herélt, és ifju ménló; végre több nagy számu szolgálatból kimustrázott lovak, mellyek között a' szántóvetőnek használásául még igen jók találtatnak.

Ezen árveréshez a' venni szándékozók, 's különösen azok kik jó anyalovakat akarnak venni, a' fen nevezett napra 9 órára, ugyan tsak Mezőhegyesre meghivatnak. Mezőhegyesen September 22-dikén 1832.

Boxberg m. k.
Major

Árverési Hirdetés.

(3) A' cs. kir. magyar hadi fő Kormány-Szék folyó esztendei September 18-dikán 7752 sz. a. hozott rendeléséből, Mezőhegyesen folyó esztendei October 22-dikén 1833-dik esztendőre a' szükséges épitő szerek, és 1834-dikre tűzi fa; — továbbá folyó eszt. October 23-dikán szekérbeli, és bognár, valamint más készületekre szükséges fákról, 1833-dik esztendőre, azon szerint, mint az ebbéli első árverés feltételei, a' budai német ujság 61. 62. és 63, nem külömben e' Hazai 's Külföldi Tudósitások 8. 9. és 10-dik számaiban közhirré tétettek, ezen megújjitott árverések tartatni fognak. Melly árverésre a' szállítani kivánkozók meghivatnak. Költ a' Mezőhegyesi cs. kir. katonai ménes Intézetében September 29-dikén 1832.

Boxberg m. k.
Major

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse October 10-dikén:

	for.		for.
5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87 1/16	1821-diki Státus Lott. 100 forint	—
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	47¾ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	1136½ —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Octt. 11-ikén 3 Láb, 5 Hüv. 0 Von. — 13-dikán 3 Láb, 5 Hüv. 3 Von.
— 12-ikén 3 Láb, 4 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára October 12-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 20	6 — 20	6 —	Zab	1 — 44	1 — 40	1 — 36
Kétszeres	5 —	4 — 40	4 — 30	Kukoritza	3 — 20	3 — 10	2 — 40
Rozs	3 —	2 — 50	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 50	2 — 40	2 — 32	Köles	—	—	—

31. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Fő és szív.
Mejjből jó fel a' hang a' főbe, de még is az ember
Nem szívét, de eszét kérdi elébb, ha beszél.
Nem természetesek szavaink ma, de nincs hitelünk is,
Kérdjük elébb szívünk, 's egybe hitelre kapunk.

PESTEN *Szerdán* Mind-Szent Hava 17-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő Cs. K. Felsége méltóztatott Sept. 29 dikén költ legfelsőbb határozása által Nagys. Bezerédy Ignácz urat, T. Győr Vgye első Alispányát m. k. Tanácsosságra emelni.

A' Nagymélt. M. Kir. Udv. Kamara a' Lugoson megürült k. kamarai Fiskálisságra, eddig a' kir. ügyek igazgatói hivatalánál Expeditorságot viselt T. Ungváry János urat nevezte ki.

Kecskemétről: E' folyó hónap 12-kén öröm napja vala városunknak, különösen a' helybeli Helv. vallástételt követő Gyülekezetünknek. Ugyan is minekutánna az itt felállitandó Superintendentialis nagyobb oskola épületének talpköve, 1830 dik esztendő Május hónapjában, az illető Egyházi Felsőség jóvá hagyásával 's befolyásával letétetett: ez időtől fogvást ezen tágas, erős, a' legujabb izléssel, 's a' haza köz javára minden tekintetben czélirányosan készülő épületnek falai, a' régi, 's a' 16-ik század közepétől meglévő oskolafundusán, leginkább a' helybeli Előljáróság 's minden rendű érdemes lakosok buzgóságok által annyira emelkedtek, hogy az emlitett napon helybeli születésü ügyes pallérunk, a' második emeletnek legfelső tégláira, mint a' falak legutolsó pontjára a' mesterkoszorút kitüzvén, a' tudományokat virágoztató idősbb és ifjabb Felséges Királyainkért, Fennséges Nádorunkért, 's az egész Felséges Ausztriai Házért, valamint az itt lévő ekklésiák iránt mindenkor különös kegyességgel viseltetett Coburg-Koháry Herczegi Házért, továbbá a' Fő Tiszteletü Duna meljéki Superintendentia egyházi és világi T. T. Előljáróiért, 's végre a' helybeli egyházi 's világi Előljáróságért, 's minden buzgó lakosokért harsogó „éljenek" közt űritvén, 's szórván le poharait, a' nagy számmal öszve sereglett minden renden és valláson lévő népnek eddig is meleg buzgóságát hév lángra gyulasztotta; annyival inkább, mivel, valamint az alsóbb oskolákra, úgy az első és második Filozofiai pályára (cursus) magokat jelentett ifjak számának szaporodását örömmel szemléljük. — A' sikerült kezdetet kövesse bóldogító haladás!! —

A' Nagymélt. M. Kir. Udv. Kamara Visnyei György elhunyta által Rakamazon megürült Ispányságra Fazola Károly, praefectus hivatalbeli practicanst nevezte ki.

Frőhlich Sámuel János pesti nagykereskedő e' f. hónap 15-dikén guta ütésben kimúlt e' világból.

Második Félesztendő.

Ungvár Oct. 11. Az ajtatos örömök miatt ünnepekké változtak Megyénkben 's városunkban a' közelebb lefolyt hálaszertartási napok. Ugyan is e' mai napon Tek. Ungvár Vgye Karai és Rendei Mélt. Kis Szántói Lányi Imre úr, e' Megye szeretve tisztelt Főispánya jelenlétében engesztelő áldozatot emeltek a' végtelen jóságú gondviselés thronusa zsámolyához, hogy szétoszlatta azon fekete felhőket, mellyek Felséges ifj. Királyunk becses életét Badenben veszedelemmel fenyegették. Megelőzte ezt Sept. 23-dikán az egyesült Görög Szertartású Székes templomban Püspöki Helytartó Fő Tiszt. Csurgovich János Kanonok úr által ájtatoson végzett, 's „Téged Isten dicsérünk"kel öszvekapcsolt fényes nagy Mise áldozat.

Az idő mostohasága ellen átaljában méltán panaszkodhatunk, igy ir továbbá Ungvári levelezőnk; de kivált hegyközi lakosaink sorsa szomorú; mert a' zab, kukoricza, krumpli, mellyek teszik azoknak élelmöket, a' korán bekövetkezett kellemetlen napok, 's hideg derek által semmivé lettek; a' sikságon is érezhető, de nem olly tetemes a' a' kár. A' buza és rozs közép termést adtak; gyümőltsűnk kevés, makk kevesebb, szüretünk éppen mostoha lessz. A' Záhonyi czúkor fabrika répa szüretje az idő viszontagságai miatt szinte nem sokat igérő; a' tavaszi 's nyári hideg szeles esők a' növevény gyarapodását hátráltatván, reménylett mennyiséget nem kaphatott. Egyébiránt midőn a' czúkor készitésnek itt minden munkája nagy igyekezettel szakadatlanúl folytattatik; reményleni lehet, hogy ezen intézet a' várakozásnak tökélletesen megfelel.

Losoncz Oct. 8. Kettős egyházi ünneplést tarta Helv. vallástételt követő Ev. Gyülekezetünk e' f. hónap 7 dikén; midőn egy részről dicsősségesen uralkodó idősb Fejedelmünkre buzgó lelkesedéssel esdeklettünk az egek urától hosszú életet és ép egésséget, hogy oltalmazó és csendes szárnyai alatt a' békességnek áldott gyümölcseit még sok esztendőkig szedhessük; más részről pedig ifj. Felséges Királyunk becses életének megmaradásáért hála érzéseinket bocsátottuk fel a' végtelen jóságú mennyei Felség kegyelem székéhez.

Csongrád 1832. Oct. 8. Kétségbe ejtő volt reánk nézve e' mai nap reggele, midőn városunk tanácsházánál gyuladás történvén, borzasztó rémülés foga el mindnyájunkat. Azonban a' jó tűzoltási rendelések, a' hirtelen egybecsoportozott sokaság, a' fáradhatatlan, buzgó igyekezet, olly hasznos és jóltévő következésüek valának, hogy a' kigyúlt helyjel együve csatolt épületeken kivűl semmi egyébb a' dühödő lángnak áldozatja nem lett. Hálás köszönetünkadóját méltán fizetjük le e' részben járásbeli al Sz. Biró Tekintetes Beniczky Miklós urnak; valamint azon nemes lelkű lakos társainknak is, kik éltek veszedelmeztetésével törekedtek ellentállani a' pusztitó láng terjedő dühének. —

Magyar Óvárról irják, hogy Nemes Moson Vármegyének szeretett második Al-Ispánya, Arany Sarkantyus Vitéz 's kir. Udvarnok T. Jablanczy Károly ur e' folyó hónap 7-dikén életének 71-dik évében egy jobb világra költözött.

A' Pesti magyar kir. Egyetem jövő Hetfőn nyitja meg az $183\frac{2}{3}$ oskolai pályát; a' kegyes Oskolák pedig ma kezdették azt el.

Pest Buda vidéken eleven vig kedvűséggel folytattatik a' szüret. Kevéssel ez előtt még igen mostoha termést vártunk; most már a' tavalyinál kevesebb, de jobb bort bátran reménylhetünk.

Nagy Britannia.

A' Courier Sept. 29 dikén következő Portsmouthi levelet közli: Korán reggel

óta eleven zajgás helye volt Portsmout 's egész vidéke, minthogy ez napon várátott a' franczia hajósereg, 's e' volt rendelve a' legnagyobb hajó vizre bocsátására, melly valaha Nagy Britannia tengeri hatalmát védő 's kivívó ágyuit hordozta. Az Admiralitas első Lordjának Sir Grahamnak hitvese Neptunnak nevezte e' hajót, melly 120 nehéz ágyút, 2714 tonna terhet, és igy 300-al többet bir el, mint a' legnagyobb angol linea hajó. A' Spitheadba érkezett franczia hajó, egy 30 ágyús Corvette, itt fog várakozni mind addig, mig Sir Malcolm rendeléseit bevégzi, kitől a' tudósítást Cherbourgban megvivén, onnan a' többi hajó osztáljal együtt fog vissza térni. Cherbourgba, mondják, minden készen áll. Sir Malcolm még csak nehány kissebb hajókat vár Corkból, hogy a' Schelde torkolatját bezárja, nem pedig az erősségeket ágyúztassa.

A' Morning Herald, Sept. 28. Portsmouthból jelenti: Délutánni 4 ½ órakor evezett el az Ariadne Spitheadből Cherbourgba, 's mint beszélik olly foglalatu hivatalos levelekkel, hogy a' többi hajók is haladék nélkül a' Portsmouthi kikötőbe evezzenek. A' mi expeditiónkhoz tartozó tisztek minden pillantatban készen vannak az indulásra."

A' „Sun" alaptalannak állítja a' Morning-Herald e' jelentését. Még, úgymond, nem ment olly messzire a' dolog, a' czélnak erőszak nélkül leendő elérését reménylik, 's rövid időn meg fog jelenni egy azzal fenyegető protocollum, hogy Belgiom pénzbeli köteleztetése alól Hollandia iránt feloldoztatik, ha Wilhelm Király tovább is makacskodnék.

A' „Sun" szerént a' kénszerítő rendszabásokat Hollandia ellen történetileg csak ugyan helyben hagyá a' Conferentzia, ugy mint azokat Anglia és Franczia Ország meghatalmazottjai ajánlották.

(Courier) A' Conferentia tegnapi (Sept. 28.) ülésében semmi elhatározó lépés nem tétetett. Azonban annak, tagjai nem ellenzik az elzárást, ha Hollandia megátalkodotsága Anglia és Franczia Ország erős feltételének illyes megbizonyitását kivánná. Annyi bizonyos, hogy Anglia és Franczia Ország a' még peres pontokat Belgiom és Hollandia közt nem akarják döntetlen hagyni, még csak egy szikra marad fenn, melly minden perczben köz gyúladást okozhatna; el kell az ügynek döntetnie, még pedig gyorsan, és ha lehet békével, ha pedig Hollandia Királya ugy akarja, erőszakkal.

(Sun) A' Conferentia utóbbi ülésében Franczia Ország Követe Mareuil úr hevesen védte a' Franczia Kormány serénységét, mellyel a' belgiomi ügyet végre hajtani iparkodott, és a' Belgák kivánságait velős okokkal támogatá. Kevéssel ez előtt olly vélekedés uralkodott, mintha Mareuil ur Hollandiához szitott volna; de mostani cselekvése módja e' vélekedés alaptalanságát eléggé megbizonyitá. Lord Palmerston is eltért az északi hatalmak iránt eddig gyakorlott nagy udvariságtól, 's most legalább már lehet várni, hogy olly hangon fognak beszélni, melly egy nagy és szabad nemzethez jobban illik.

Egyébiránt napról napra halogattatik a' belga hollandi kérdés vég eldöntése, 's a' Courier szerint egyik ülésben mint a' másikban csak azt határozzák, hogy másnap ismét öszvegyűlnek.

Franczia Ország.

A' „Temps" Oct. 1-ső és 2-dik napjain a' miniszteriumi ügyben igy elmélkedik: Minden bizonyosnak hirleli a' doctrinairek győzedelmét, minthogy Broglie úr külső miniszter, Humann úr köz jövedelem minisztere, Thiers úr pedig tanitási mi-

)(

niszter leend. Guizot úr a' mostani combinatióból kimaradt, két statustanácsos egyszerre nem léphetvén a' kabinetbe. Az elölülöséget Marschall Soultnak adák, hogy a' constitutionalis felelet terhe okfejének hódolni láttassanak. Most már egy összeütközés tünik szemünk elébe. Hólnap fog Londonba indulni Talleyrand úr, a' béke embere; a' miniszteri tanács elölülöségét pedig Marschall Soultnak, a' had emberének adják. Mit cselekedjen majd Talleyrand Londonban, ha a' béke principiumát győztessé nem teheti? mit Marschall Soult praesidenségével, ha a' had okfejének elsőbbséget nem szerezhet? Keményen kikél továbbá ezen újság a' miniszterium alkotásának rendszere ellen. Itt úgy folynak a' dolgok, mond a' Temps, mint valamelly önkényü monarchiában, a' királyi kedvezés Franczia Ország előtt egészen esmeretlen neveket hiv elő. A' Polignac miniszteriuma sokkal kedvezőbb kinézések alatt mutatkozott; legalább egy charta vagy törvényszegő sem volt kebelében. A' doctrinair miniszterium sokáig tartó nem lehet; mert combinatiójában egy eredeti hiba fekszik, melly egyik vagy másik pártot elébb utóbb kizárja. Hogy Broglie úr, a' régi nemes, 's mindent át ható nagy lelkü férfi Marschall Soultnak, a' szerencse katonájának engedé az elölülöségét; e' szokásaink egyenlőségének fizetett hódolás. De a' Marschall minekutánna hadi miniszterből elölülő lett, hogy léphetne le? Ha pedig lerántaná a' doctrinairek bukása, egy más combinatiókor micsoda hely maradna számára? Marschall Soultot mi e' helyheztetésében háboru veszedelmének látjuk kitéve lenni; 's gyalázat veszedelmének, ha a' hatalmasságokat ujabb engedések által kellene engesztelni.

A' „Courrier" éppen azon miniszteri változásokat említi, mellyeket a' „Temps" 's előadása szerint csak Sebastiani, Louis, és Girod de l' Ain urak fognak ki lépni. Kérdés azonban, valyon Broglie és Humann urak elfogadják é az ajánlást. Marschall Soultra nézve idegen hatalmasságtól kérdett tanácsot az udvar, 's megnyugtató, vagy legalább kikerülő választ kapott.

Párisból Oct. 1-sőjén indúlt privat levelek is a' Temps és Courrier ujságokkal egyezőleg említik a' ministerium kinevezését, azon hozzátétellel, hogy ha Humann ur nem vállalja fel a' neki ajánlott helyet; d' Argout financz minister, Thiers kereskedési, Girod de l' Ain pedig köztanitási ministerek lesznek. Sebastiani a' pairséget el nem fogadta. Talleyrand hólnap, vagy még ez estve indúl Londonba. Ugy vélekednek, hogy az ekkép alkotott ministerium, kevés reménysége lévén a' kamarai többséghez, kéntelen lessz minden erővel iparkodni a' belgiomi ügynek bevégzésén, hogy a' házak előtt bátrabban léphessen fel. —

(Messager) A' burkus kormány kivánja, hogy a' franczia seregek Belgiom határitól 30 órányi távolságra vissza huzattassanak, részéről ugyan illy visszahúzást igérvén. Ellenkező esetre kinyilatkoztatja, hogy mihelyt a' franczia seregek Belgiomba lépnek, egy burkus haditest is tüstént ott fog teremni.

A' Bonaparte Lätitia testamentomáról (l. 28. sz. lev.) némelly ujságok felettébb nagyitva beszéltek; kivált egy legitimista ujság azt mondja, hogy a' Bonaparte familiája által Franczia Országból kivitt pénzt több mint 200 millióra lehet tenni, melly az adozó néptől csikartatott ki. Innen azt következteti, hogy Napoleon 's familiája Franczia Országot szegényitették, a' Bourbonok pedig gazdagitották. A' Constitutionell e' nagyitás képtelenségének megmutatására ezt mondja: Napoleon egy mil.

penziót rendelt anyjának, mellyből a' ház feltartására 750 ezer fr. fordittatot esztendőnként; már ezen penziót Bonaparte Lätitia 1808 — 1813-dig huzván, ha maga személyére semmit nem költött volna is, nem többet, mint egy mil. ötszázezer frankot gyűjthetett öszve; a' mit pedig többi gyermekei, kik idegen thronusokon uralkodtak, ajándékozának neki, a' Franczia Országnak egy fillérjébe sem került. A' Lätitia vagyona nagyobb részint hypothekákra kiadott tőke pénzek intereseiből áll; ingatlan java egy római palota, mellyben lakik, és Albanoban egy falusi ház; amazt 28 ezer, ezt 3 ezer római piaszteren vette. 1826 dikban készített végintézetében vagyonának hét gyermekei közt egyenlő felosztását rendelé; a' Reichstadti herczegnek hagyta gyémántjait, 's elenodiumit, mellyek értékének heted részét tették; e' héttel sokszoroztatva előállitja egész vagyonának mennyiségét, melly 100 milliótul messze jár. A' Napoleon testvéreinek gazdasága sem a' franczia adóból eredt; mert Jó'sef a' két Siczilia, 's Spanyol Ország, Lajos Hollandia, Hieronymus Vestfalia királyai voltak, Karolina Joachim király hitvese, Erzsébeth (Bacciochi hitvese) pedig Luccai herczegasszony. A' Lucian gazdasága bár melly nagy legyen is, bizonyosan nem a' Császár adakozásából gyűlt öszve.

A' Moniteur szerint Ő Felsége a' Király, a' Cuny (Juniusi harczoló) ellen hozott halálos itéletet örökös fogságra változtatta; mire a' National e' jegyzést teszi: annál örömestebb halljuk ezen itélet változtatását, minthogy a' város azon részében, hol a' vesztések véghez mennek, számos csoportozások történtek. Reggeli öt órától több ezer munkások állottak a' piaczon, sokan az éjszakát is ott töltötték. Azt éppen nem állitjuk, hogy a' kormány azon itélet végre hajtását ne parancsolhatta volna; de ez kétségen kivül szomorú történetre adott volna okot, 's éppen nem alatsonyitjuk le magunkat, ha ezért azon Status hatalomnak köszönetünket tesszük, melly ez uttal mind a' maga, mind a' mi interesszéinket jól elértette. —

(Messager) A' kabinet lassankint eloszlik. Tegnap (Oct. 3-dikán) Sebastiani úr lépett ki, ma Louis úr vesz búcsút. A' „Debats" mindegyik visszalépő miniszter felett dicsérő beszédet tart. A' publicum békétlenséggel várja e' nekrologiák folytatását.

Portugallia.

A' lissaboni udvari ujság következő kir. végzést közli a' Jesuiták vissza állitásáról Portugalliában: „Minthogy VII. Pius Pápa 1801. Mart. 7-dikén költ „Catholicae" nevű Brevejében megengedte, hogy némelly világi papok, kik az Orosz birodalomban éltek 's a' XIV-dik Kelemen által eltörlött Jésus társaságának tagjai vóltak, egy társaságba egyesülhessenek, egy, vagy előljáróik tetszésök szerint több házakban együtt lakván, a' Loyola Ignácz rendszabásit, mellyeket III Pál Pápa ezen ország határain belől megerősített, követhessék; továbbá minden valaha ezen társasághoz tartozott egyházi személyeknek megengedtetett más tartományokból oda (Orosz birodalomba) menniek, különösen I. Pál Császár ajánlására, ki azoknak erkölcsöket tisztelte, 's óhajtását jelentette azon, hogy birodalmában a' Catholicusok javára a' Jésus szerzete a' római szék tekintete által vissza állittatnék; minthogy a' Szent Atya egy másik, 1804. Jul. 30-dikán költ „Per alias" kezdetű Brevejében ezen engedelmet a' két Siciliára is kiterjesztette, az ország uralkodójának kivánságára, ki előtt nagy fontosságu dolognak tartatott az, ha az ifjuságot a' keresztényi hitben és Isteni fele-

lemben kivált a' Jésus társasága által tanittatták; minthogy továbá ugyan azon Szent Atya 1814 Aug. 21-dikéről szólló bullájában azt mondja, hogy a' világ majd minden részeiből folyvást jöttek hozzá a' fő papoktól, 's más előkelő személyektől a' Jézus szerzete helyre állitásáért esedező, kérelmek, 's ő (VII. Pius) annál fogva elhatározta magában a' két emlitett országokra is kiterjeszteni; minthogy én magam is meg vagyok a' felől győződve, hogy a' Jésus szerzetének virtusos papjai, mind az Orosz birodalomban, mind a' többi országokban, mellyekbe szabad menetelt nyertek, a' nép java tekintetéből 's ditséretes buzgósággal az ifjuság nevelésere, vallásos és erkölcsi oktatására szentelték magokat; minthogy az olly veszedelmesen terjedő istentelenség, 's gonosz erkölcstelenség meggátolására minden lehető eszközöket elővenni szükséges; minthogy ezen eszközök közúl kétség kivül egyik az, hogy az uralkodók világi hatalmokkal a' vallás erkölcs ezen érdemes oltalmazóit pártfogolják; minthogy végre reménylem, hogy gyakran a' leghasznosabb és szentebb intézeteknek is ártó visszaélések közűl egy sem fog e' társaságba lecsuszni: ezeknél fogvást tetszett nékem VII. Pius Ő Szentségének „Sollicitudo omnium ecclesiarum" kezdetű 1814. Aug. 21-dikén kőlt 's feljebb emlitett Bullájához kir. jóra hagyásomat 's meg egyezésemet adni, 's eltörölvén minden e' határozattal ellenkező törvényeket, parancsolom ennek végre hajtását, azon megjegyzéssel, hogy e' kir. végzés a' Jésus társaságának sem hajdani jószágait birtokait, kiváltságait (privilegium) és praerogativáit vissza nem adja, sem ennek ereje szerint azoknak helyreállitását soha nem is kivánhatják. Költ a' Cachiasi palotában 1832. Aug. 30. (aláírás) D. Miguel.

A' Messager egy Oct. 3-dikán érkezett telegraphi jelentést emleget, melly szerint D. Miguel flottája Sartorius Admiral által egészen semmivé tétetett. Más újságok e' hírt hazudtolják.

Havre Oct. 2. Petit Paul nevű franczia goelette, melly Oportót Sept. 25-kén hagyta el, hat napi utja után 23 franczia katonával, kik D. Pedro idegen ezredjében szolgáltak, kikötőnkbe érkezett. A' constitutionalis sereg még mindig erőssen tartja magát. Hir futamodott, hogy az ellenséges táborban tüzes visszálkodás ütött ki. Folyvást jöttek Oportóba miguelista csoportok, nem annyira kedvezésből 's hajlandóságból a' D. Pedro ügyéhez, mint a' D. Miguel táborában naponkint nevekedő szükség miatt. Sept. 21-dik estvéjén, midőn már a' goelette a' mély tengeren haladt, erős ágyúzás hallatszott Oportó felől. E' város ugy meg van erősitve, hogy a' Miguelénél sokkal számosabb sereg ostromlását is képes volna kiállani; de egy végelhatározó győzedelemhez segitségre 's erősbödésre van D. Pedronak szüksége. A' Miguelisták 24-dikben a' Villanovai derék állást oda hagyták. A' 450 ember erejű franczia batálion rettenthetetlen vitézsége 's bátorsága által különböztette magát meg. A' miguelista papok azon hirt terjesztették, hogy ez istenkáromló katonák felfalják a' gyermekeket, a' foglyokat pedig meg ölik. D. Miguel flottája „Petit Paul" elindulásakor Vigonál állott.

Észak Amerika.

Santander Generalis, minekelőtte Columbiába utaznék, e' következő irást bocsátá Uj-York lakosihoz: „Midőn a' szövetséges statusokat elhagynám, kötelességemnek esmérem belső köszönetemet nyilván kijelenteni azon barátságért, mellyel az általam meglátogatott városokban, kivált Uj-Yorkban, hosszas mulatásom he-

lyén fogadtattam. Meg vagyok győződve, hogy az amerikai nép, mellynek jólletét 's bóldogságát csudálom, belső hajlandósággal fog Columbia szabadságának ügye, 's mind azok iránt viseltetni, kik az egész amerikai száraz földön az arany szabadságért élnek és halnak. Biztosan reménylem, hogy e' tartományok írói nyílt szívvel, 's hasznosan fognak minket tanácsolni azon út megválasztásában, mellyen indúlnunk kell, hogy a' nép bóldogságát kivivhassuk. Hiszem, hogy ellenségink rágalmazásaik ellen védelmezni fognak, meggondolván, hogy midőn a' pártoskodás lelke erőt vesz, mértéken túl vagynak akkor az indulatok felizgatva; menteni fogják a' ne talán ejtendő hibákat, tud ván hogy egy népnek sem kell több aka dályokkal küzdenie, mint Amerika új statusainak, mellyeknek, hogy helyhezteséseiket javíthatnák, szabadságban és békességben élhetnének, terhes nehézségek állnak ellent. Mindenek felett reménylem, hogy azon mély belátásu férfiak tudni fogják, meddig kell állapotunkról leendő gondoskodásokat terjeszteniök, 's hogy különbséget tesznek, a' szabad és okos ólcsárlás, valamint az érzékenység és bosszu szavai közt is; mert a' Columbiában most uralkodó liberális rendszer, ellenségeinek tartja mind azokat, kik a' szabadság ellen akár tévelygésből, akár haszonlesésből harczolnak. Vagyok 's a' t. Santander.

A' Bogotában megjelenő ujságok Maj. 27-dikéről közlenek egy végzést, mellyben az alpraesidens Marquez, kinek kezében van a' végrehajtó hatalom Santander Gralis megérkezéséig, az állandó sereg teljes számát 5920 főre határozta 3 osztályban; az első Obando Jose Maria, a' második Obando Antal, a' harmadik Luque Ignátz Grálisok alatt. A' nemzeti katonaság 12 batalion gyalogság; 4 brigada pattantyússág, 's 8 svadron lovasságban állapíttatott meg.

Német Ország.

Görög Ország Regensége tagjaivá nevezte Ő Felsége a' bajor Király, Gróf Armansperg, Maurer és Heidegger urakat; segédül ezek mellé, vagy valamellyiknek meggátoltatása esetében, helytartóúl Abel urat.

Az Augsburgban megjelent „Idő" czímű napiirás e' folyó hónap 1-sőjén végképpen megszűnt. Szerkeztetője (Dr Kurz) és kiadója (Volkhart) régtől fogva ülik a' fogházat.

Hollandia.

Az Amsterdami Handelsblad nem hiszi, hogy az angol kormány tökéletesen egyet értene Franczia Országgal a' belga hollandi ügyre, különösen a' Schelde ostromi elzárására nézve. Ha részünkről támadtatnék meg először Belgiom, igy ir tovább a' nevezett újság, ez a' dolgot természetesen más helyheztetésbe hozná; de minthogy egy illyen ellenséges berohanás a' hollandi kormánynak gondolatjában sincs; könnyű ellátni, hogy Franczia Ország, mig a' kérdés mostani állásában lessz sem a' többi hatalmak egyezésével, sem a' nélkül Belgiomba sereget nem küld.

Herzogenbuschból irják September 30-dikáról, hogy ott a' seregek folyvást előbbi helyheztetésekben vagynak, 's az első jeladásra készek indúlni.

Belgiom.

A' Király és Királyné Mechelnen keresztül utazván, igen nagy pompával fogadtattak. A' Királyné antverpi utjá-

ban csak egy udvari dámáját Hoogvorst asszonyt viszi magával.

Oct. 1. estvéjén Gentben több személyek befogattak, kik „éljenek a' Hollandusok!“ „le a' hazafiakkal“ kiabálásokat hangoztatták. A' politziát védte a' nép e' lázongók ellen.

Egyvelges Hirek.

A' Nagyvezér Reschid Mehmed basa Sept. 25-ikén Konstantinápolyba érkezett, 's a' Nagy úrnál tüstént audienczián vólt. A' döghalál különösen a' zsidók közt uralkodik e' fővárosban.

Az alforti baromorvosló oskola Oct. 1-sőjén ismét kinyittatott. Az Orleani herczeg f. h. 3-dikan Brüsselből Neuillybe érkezett. Lord Althorp már Londonban van. Lord Wellington folyvást Walmer falusi kastélyában tartózkodik. A' Londoni Lordmayor Sir Peter Laurie.

Ő Szentsége a' Pápa nem régiben meglátogatá a' régi római emlékek ásását; mellynek folytatásában a' régiségek felfedezésén kivül czélja a' Szent Atyának az is, hogy a' szegények ez által munkát kapván, élelmöket meg kereshessék.

Cubieres Grális Sept. 17-dikén Nápolyba utazott, a' honnan Oct. 8-dikára várták vissza Anconába.

Az egyházi Fejedelemségnek 1832 előtt csak 800 katonája volt; most van 16,800. — Thiersch udvari tanácsos Görög Országi utjából Münchenbe megérkezett. A' Görög küldöttséget ugyan oda October 11-dikén várták.

Ponthieu és Marne grófok (X. Károly és az Angoulemi herczeg) f. h. 6-dikán; elébb egy nappal pedig Gróf Chambord (Bordeauxi herczeg) Spandauba érkeztek.

A' franczia északi sereg főhadi szállása St Boast-le-Haut (Valenciennes külső városa). Marschall Gerard már ide megérkezett; Nemours herczeget a' napokban várják.

Sept. 29-dikén 500 lovas katona indúlt Londonból Oportóba D. Pedro részére. — Varsónak 1830. Nov. 29-dikén vólt 150 ezer, most van csak 60 ezer lakosa; mások szerént vólt az említett esztendőben 132 ezer, most van 120 ezer lakosa.

Lord Greyt Oct. 4 dikére várták Londonba, öszvesen pedig a' miniszteriumot 8-dikra; a' mikor kabinéti tanácsnak kellett tartatni.

Stonehallban (Irland) az oráni párt és katholikusok közt harczra kerülvén a' dolog, 2 halva maradt, 8 megsebesíttetett.

Scott Walter 80 ezer font sterling adósságot hagyott maga után, ugy hogy még a' fia számára alkotott Abbotsfordi majoratus is oda lessz e' miatt, ha csak aláírás utján meg nem tartja azt az angol nemzet, volt remek irója maradékának.

Sz. Móricz szigete, (Ile de France) angol gyarmat Afrikában, a' kormány ellen felzendült.

Legujabbak: A' Lepage (Cuny társa) ellen hozott halálos ítéletet Fülep Lajos örökös fogságra változtatta. A' franczia miniszterium még sem bizonyos. — Chiliből írják, hogy Serro do Poscohoz közel megtalálták a' naptemplomának azon drágaköveit, mellyeket a' bennszülettek Peru meghódoltatásakor a' spanyolok előtt elrejtettek. Becse azoknak 180 mil. dollár, vagy 63 mil. forint.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Pesti Könyváros Wigand Ottónál
váczi útszában 39-dik szám alatt találtatik:

NEFELEJTS,

Almanach 1833.

szerkezteté

Kovácsóczy Mihály.

Második év.

16rét. Kassán. Négy gyönyörű rézre metszett képekkel. Csinosan kötve 2 ft 24 kr. p. p.

ÉLET

írta

Udvardy János.

Nagy 8rét. Pesten. 1832. Csinosan fűzve 1 ft 20 kr. p. p.

Hirdetés.

(2) A' nagy méltóságu magyar kir. udvari kamara részéről köz hirré tétetik: ogy ns Borsod Vármegyében Balatony helységében fekvő Portiója Kormosinak, melly a' Fiskusra szállott, nevezetesen: két házi telek, 61 jugerum szántó, 5 jugerum kenderföld, $\frac{1}{8}$ jugerum káposztás kert, $\frac{3}{4}$ jugerum szilvás, 9 jugerum kaszálló, két házhoz járuló erdői rész, és egy lakó ház, folyó esztendő October 22-dikén az Egri sóháznál tartandó árverés utján, a' többet igérőnek folyó eszt. November 1-ső napjától, 1838-diki October utósó napjáig azaz hat egymást váltó esztendőkre haszonbérbe adatik.

Haszonbérleni kivánók a' ki jegyzett helyre és napra meghivatnak, és a' haszonbérlés feltételeit akár Egerben T. Nagy Ferencz kir. Fiskusi ügyvédnél, akár a' magyar kir. udvari Kamara számvevői hivatalában megtekinthetni. — Ugyan ez alkalommal ezen Fiskalis Portion az idei egy szekér sarju a' többet igérőnek eladatik. Zsidók a' haszonbérléstől tiltva vannak. Költ Budán Oct. 7-dikén 1832.

A' fehér Angyalnál.

Pesten, a' kis híd útszában, Kemnitzer Házban.

Vagyon több esztendők óta Cacciari-nak legrégibb szagos szerekkel való kereskedése; melly különösön ajánlja magát megnem hamisitott tulajdon készítménnyeivel, mellyekből itt állandóan friss készítésbelieket tart lerakva.

Második Félesztendő.

Vagyon nála nevezetes mennyiségben az ugy nevezett négy tolvajok eczetje, (Vinaigre de 4 voleurs) melly a' maga hasonlíthatatlan hathatósságát mindenek felett kimutatta a' legközelebb kegyetlenkedett ragadvány ideje alatt.

Továbbá vagyon nála egy angoly Opodeldok, melly a' maga hathatós vóltára nézve már, tsak nem átalánosan szükséges házi Orvossággá leve.

Vagyon nála: Spanyol gyöngy mosó víz és por; valódi koloniai víz; Macassar olaj; mustár fog inakat erősítő por és tinctura, minden egyéb szerekkel mellyek ezen művészet készíttéssei közzé vágnak. Van nevezetesen hajnövesztő víz, mellyet ő maga talált fel, és több tapasztalások 's bizonyíttások után állíthatja, hogy egyetlen egy a' maga nemében.

Árúinak nem csak tökéletes jóságokról kezeskedik: hanem azzal is hízelkedik magának, hogy illendő árszabásaival is teljes megelégedéseket nyeri meg minden rendű tisztelt vásárlóinak, akár kevesebb, akár nagyobb mennyiségűt vegyenek nála.

Hirdetés.

(1) T. N. Zemplén Vármegyében kis-Fa'ud helységében Tokaj mellett, az idén különös jó széna teremvén, a' ki telelőre marhát vagy juhot hajtana oda, elegendő szalmát is kaphatna.

Jelentés.

(1) A' Rimai vasmivelő Társaság (Coalitio) Magyarországban Gömör és Kis-Honth tövényesen egyesült Vármegyének Kis-Honthi kerületében 21 helységekben lévő nemesi Birtokait 's ezekben helyheztetett vasmühelyeit átaljában és együtt árverés szerént haszonbérben kiadni szándékozván, e' végből jövő 1833-dik esztendő Május 21-dik napjára mindkét Magyar hazánkból, 's a' külföldről azokat, kiknek az érdeklett haszonbérléshez kedvek leend, ezennel meghivja.

A' haszonbérbe kiadandó tárgyak 's azokkal egyben kötött használatok e' következendők:

1-ször A' vasmühelyekhez tartoznak három olvasztó kemenczék, mellyeknek egyike nem régiben tüzet kiálló kemény és jó szerekből ritka izléssel épitődvén, folytába két esztendeig és három hétig dolgozhat, 's egy mázsa vaskőből 40 fontnál bővebben, hetenkint hét — nyolcz száz mázsa jó nyers vasat termeszt. A' két kisebb olvasztók is, a' készithető vas-mennyiséghez képest, alkalmasan használhatók. Ide tartoznak továbbá 15 friss és 10 nyujtó hámorok, két kissebb Kovácsmühelyekkel; mellyek jelenképen közönséges egyező itélet szerint, legjobb minémüségű első rendű 24,000 mázsa különbféle nemü kovácsolt vasat adnak. — Mind az olvasztó kemenczéknél, mind a' hámoroknál, Tiszti alkalmatos, többnyire kemény szerekből épült házak 's a' Birtokigazgató hivatal számára különös tágas és bátorságos lakás találtatnak.

2-szor A' Társaság tulajdon bányájiból annyi különböző 's a' jó vas készítéséhez szükséges vegyitésre alkalmatos vaskövet, szinte tulajdon erdejéből annyi ölfát adhat a' haszonbérlőnek esztendőnkint, melly az elbérlő szorgalmához képest 21 ezer mázsát is haladó vas termesztéséhez szükséges.

3-szor A' Műszerek, vagy Machinák hajtására elegendő 's legjobb esésü viz', épületek tételére, olvasztók igazitására legalkalmatosabb mész-termés és alap-kövek (Geſtellſteine) a' Társaság tulajdon Birtokai kebelében bővséggel találtatnak.

4-szer A' környék népessége, a' föld népének, — mellynek különösen a' bányák és hámorok teszik élelme fő-ágát, — szorgalma, munkásokban soha felakadást nem enged.

5-ször A' műhelyek mozgását az, hogy minden vaskészitéshez tartozó szereket maga környékében, egy — két, 's legfeljebb négy órányi távolságra jó utakon hordathatja, a' készitményeivel való kereskedést, 's vasa kelendőségét pedig a' Társaság Jószágainak nagy részén, műhelyei mellet pedig általjában keresztül huzódó csinált országutak felettébb megkönnyitik. Illy országut köti öszve a' Társaság műhelyeit, az Országnak csak 18 mértföldre eső, fő kereskedő városával Pesttel; — holott ma is fenálló lerakó boltjában sok ezer mázsa vasat haszonnal elád; — helyben a' megyebéli 's távolabb lakó kereskedők szinte több ezer mázsát megvásárolván, azt az Ország minden részeibe elhordják.

6-szor Kétséget nem szenvedhet a' fent irttak szerint, hogy a' müszerek hajtására elegendő 's legjobb esésü vizek, erdőkkel bővelkedő tajékok 's elfogyhatatlan vaskő-Bányák a' Társaság műhelyei mellett arányos körbe huzódván öszve, 's a' természetnek teremtő munkássága, a' vasmivelést és kereskedést könnyitő környülményektől segittetvén, a' vaskészitésnek mind a' mennyiségben való terjedésére, mind tökéletesitésére az ahoz értő müvésznek csaknem határtalan mezőt nyit, 's a' miveltség ezen hasznos pályájára szép reményekkel ád jelt.

7-szer A' leirt vasmühelyeken kivül, azokkal egyszersmind 's általjában bérben kiadandók lesznek mind a' 21 helységben találtató Jószágok, azokhoz tartozó mintegy 110 házhelyen lakó Jobbágyokkal, és mintegy 100 Zsellérekkel, kiknek marhás robotjaik 5720 — gyalog, robotjaik pedig 13240 napokat tesznek, — minden azon Birtok után nézendő majorság-földekkel, rétekkel, legelőkkel, uri 's földi haszonvételekkel (Regalia et Territorialia Beneficia) ugymint: vendégfogadókkal, mészárszékekkel, kisebb korcsmákkal, malmokkal, kallókkal, kővágással, agyagásással, mészégetéssel, és a' most haszonbérben lévő üveghutával.

Ezen haszonbérnek a' környülmények szerint módositható Feltételeit bővebben meg lehet tudni Pesten Tekintetes Thaisz András királyi Táblai ügyvéd urnál, kinek utasitása után a' haszonbérbe adandó tárgyak fekvését is, a' látni kivánónak a' helybeli mostani Kormányi hivatal meg fogja mutogatni.

Az árveréshez járulni kivánók négy ezer pengő forint Bánatbérrel felkészülve jelenjenek meg. Költ Rima-Brezón, a' Társaságnak Sept. 24-dik 's következett napjain 1832-dik estendőben tartatott Köz-Gyüléséből; feljegyzette és kiadta Ratkó József m. k. a' Társaság rendszerint való ügyésze 's Jegyzője. —

Tudóssainkhoz.

Legforróbb hálaadással fogadván Tudós Barátinak készségeket kik MAGYAR NYELVEN kinyomtatott Munkáik Lajstromát nyomban megküldeni méltóztattak, immár másodszor felszóllalni 's többieknél is esedezni bátorkodik az alúl irott, hogy mivel a' KÖZÖNSÉGES MAGYAR KÖNYVTÁRT lehető tökélletességik tellyesiteni, és az elő Szerzők iparkodásait fogyatkozás nélkül elő

terjeszteni óhajtya, Magyar Nyelven kinyomtatott munkájok Rendszerit mellyben a' nyomtatás esztendeje — helye — nyomtatónak neve — valamint az is hányad rétben, és hány lapokban kiadattak feljegyeztessen, Postának költsége nélkül — véle közleni ne terheltessenek.

Ezek felett mind a' két Magyar Hazában virágzó F.F. T.T. Egyházi Megyéket, TT. NN. Vármegyék—Székek—Kerületek—Királyi, vagy Privilegiált Városok TT. Jegyzőit is megkéri, hogy a' melly Rendeléseik, köszöntő Beszédeik Magyar nyelven nyomtatva kihirdettettek, emlitett Rendszer minéműsége, és évkori folyása szerént véle közleni méltoztatnának.

Továbbá a' Magyar Bibliának Bártfai 1607 egész rétben Fol. Klősz Jakab által eszközlött kiadásárol (a' melynek csak nehány fentartott Leveleiről a' Pataki Könyv Tár Tudós Örje Szombathi János Mind. Gyüjt. 1790. V. 52. l. tudósitott, az alúl irott pedig egész Hazánkban azt fel nem találhatta) annak ép példánja hol léttéről tudositatni kivánna, mivel sok fáradozásai után, egy Ó Testamentomi Magyarforditást is az ágostai Vallást követőknek nem tulajdonithat!!!... gyanittya pedig hogy Bartfán, t. i. olly helyen, hol akkoron nem a' Ref. Helvetziai, hanem az Agostai Vallás főképpen virágzott — a' Magyar Bibliai némely azon vallásbeli Tudós Pap által kinyomtatatván, hihetőleg Luthernek Német kiadásához is alkalmaztatott. — Sándor István ugyan emlitett kiadást Károlyi Gáspár forditásának lenni állittya, de mivel ő többnyire hibás Lajstromokból készitvén Könyves Házát, vajmi sokakban téveledett állitásának tellyes hitett adni nem éppen és mindenkor lehet, azt itt különös figyelemre méltatván, hogy Molnár Albert tüstént következő 1608. esztendőben az Ó és Új Testamentomot Hannoviában nagy Negyedrétben kinyomtatta, mellyfáradságos, sőt erőltetett igyekezetre, és szörnyű költségre kivált Hazánknak akkori insége idejében valóban szükség nem lehetett, ha az 1607. esztendei Bártfai kiadás ugyan azon Károlyi Gáspár fordítása szerént a' Magyar Országi Reformatusok részére itthon készitetett volna.

Wad. Id. Jankovich Miklós.

Hirdetés.

(2) A' nagy méltóságu magyar kir. udvari kamara részéről köz hirré tétetik; hogy Arad-Modenai uradalomhoz tartozó helységben Apátfalván 2092 $\frac{3}{8}$ pos. mér. árpa, valamint az ugyan ott találtató 109 p. m. tiszta kétszeres, 357 p. m. árpa és 162 p. m. zab, folyó hónap 19-dikén reggeli szokott órákban, a' többet mérőknek készpénz fizetés mellett eladatik A' venni széndékozók elegendő bánópénzzel ez árverésre megjelenhetnek. Költ Budán October 7-dikén 1832.

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Octt. 14-ikén 3 Láb, 7 Hüv. 6 Von. | — 16 dikán 3 Láb, 9 Hüv. 0 Von.
— 15-ikén 3 Láb, 9 Hüv. 0 Von. | — 17-dikén 3 Láb, 7 Hüv. 6 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára October 16-dikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 20	6 — 40	6 —	Zab	1 — 44	1 — 40	—
Kétszeres	5 —	4 — 40	—	Kukoritza	3 — 30	3 — 26	3 — 20
Rozs	2 — 56	2 — 50	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 20	2 — 46	—	Köles	—	—	—

32. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Só
Só bölcsességnek jele; sóval tesszük az étket
Izessé: de sokat hintve az ize vesz el.
Mindennek maga módja vagyon, mértéke határa.
Túl ezeken nem bölcs: ám de bohóka leszel.

Kultsár.

PESTEN Szombaton Mind-Szent Hava 20-dik napján 1832.

Maggar és Erdély Ország.

Ő Cs. K. Felsége méltóztatott Sept. 22-dikén kőlt legfelsőbb határozása által a' Magyar Hadi kormányszéknél Eleségbeli Fő Tisztartó, 's Referens Nagys. Funk János urat Cs. K. Tanácsosi czimmel jutalmazni.

Felséges Királyunk kegyelmes határozása által eddig a' Budai posta hivatalnál ellenőrséget viselt Tek. Vojcsek Ferencz úr Kassai posta Praefectussá neveztetett; 's e' f. hónap 17-dikén a' hitet le is tette.

Méltóságos Szilasi és Pilisi Szilassy Jó'sef úr Ő Nagysága, Sz. István kir. jeles Rendjének Vitéze, Cs. Kir. 's udvari Tanácsos, a' Hétszemélyes Törvényszék Bírája, és T. Torna Vármegyei Fő-Ispány ugyan ezen Nemes Megyének személyes előlülése alatt tartandó azon köz-Gyűlését, mellynek folytában Tisztujítás is fog történni, a' jövő hónap 8-dikára határozta.

E' folyó hónap 18-dikán ment végh ez a' Budai Fő Gymnasiumnak ünnepes általadása a' kegyes oskolák szerzete' ezentúli gondviselésébe. Legelőbb is reggeli 8 órakor tartotta Fő Tiszt. Vizhofer Jósef Apát, és Budai Plebánus úr tellyes egyházi készülettel a' Sz. Lélek meghivását, és reá következett Nagy Misét; melly után az oskola épületben az e' végre díszesen elkészült helyen öszvegyülekezvén számos Egyházi és Világi Méltóságok, Sz. Kir. Buda Főváros Tanácsának kiküldött Tagjai, több más minden rendbeli uri vendégek, és a' tanuló Ifjúságnak válogatottabb része jövendő Tanitóival együtt, megjelent végre a' Pesti királyi Universitásnak Nagyságos Rectora Frank Ignatz úr két nemes Facultás Tek. Dékánjai fényes kiséretében; ki Ő Excellenciája, Gróf Cziráky Antal Ország Birájától, mint az Universitás Praesesétől megküldetésének okát jelentvén, hathatós deák beszéddel által adá a' Szerzet Atyáinak e' Fő Gymnasiumot, szép reménységeket élesztvén a' jelenlévőkben magzatjaiknak boldog nevelése felől; erre szinte deák nyelven felelt a' Fő Gymnasiumnak mostani Directora Spányik Glycér úr, és hálálva dicsőítvén Felséges Urunknak ezen Gymnasium átengedése által Szerzetéhez újonnan kimutatott nagy kegyességét, és benne helyhezett bizodalmát, maga és szerzetes társainak nevében megfogadta, hogy mind Felséges Urunknak, mind Sz. K. Buda Fő Városának, melly az ide kapcsolt nemzeti

Második Félesztendő.

Oskolákra nézve az új alapitásban tetemes részt vészen, végre minden szüléknek reményeit, és várakozásait fáradhatatlan szorgalommal kielégíteni, fő és egyetlen egy kötelességeknek fogják tartani. A' két beszédet nem sokára nyomtatásban olvashatjuk.

Jolsva. Oct. 12-dikén 1832. Midőn az 1829-diki Sz. Jakab hava 26-dikán történt rettentő gyúladás dühe majd egész népes városunkat hamuvá emészté: földi boldogságunk csillaga homályba huzódék, 's a' kereskedési és mesterségi törekvésünk lelke örökre elszunnyadni látszott. Mindenfelé terjede szomorú panaszinknak hangja, és sok nemes szivet méltó szánakodásra indíta irántunk. Csak hamar érkeztek segedelmünkre tetemes summák, mellyeknek nagylelkű adóji megelégedvén azon tiszta érzéssel; mellyet a' jótét érdeme nyujt, elhallgaták becses neveiket. A' szomszéd faluk liszt 's főzelék öszvehordásával kívántak könnyebbíteni nyomorúságunkon. Hg Coburg Gotha Ferd. Ő magassága 4000 Vfrtal volt kegyes megvigasztalni szükölködő alattvalóit; — N. Rőcze, Rima-Szombath, és Csetnek mvárosok; Kövi, Kún-Taplócza, 's Redova helységek; Néhai Nagys. Szathmári Király Miklós özvegye; Halbauer testvér, pesti kereskedők által; ez idén Nagym. kir. helytartó Tanács utján közadakozásokból 5892 fr. 30 xr. 's a' t. felsegéllést vettünk.

Hálát 's buzgó köszönetet mondunk tehát az egész haza előtt mindazoknak, kik számunkra legkissebbet is küldeni szívesek valának. Forró köszönet minden rendű 's rangú kegyes jóltévőinknek! Áldás 's boldogság ékesíttse szüntelen földi pályájokat! A' mit csekélységünk adhat illy nemes tetteikért, az egyedül maradandó háláadásunak indulatja! Fogadják el tőlünk e' nehány sorait azon tiszta érzésnek, mellyet kimagyaráznunk lehetetlen; de élni fog a' legkésőbb maradék örömére is azon nagylelkű adakozók emléke jegyzőkönyveinkben! Lássa az utókor szinte, milly rokonláng melengeti a' Magyar' szívét, midőn hazafi társát veszélyben sínlődni látja! — (Közli Jolsva városa Tanácsa.)

Vaiszlóbul azon fájdalmas 's szomoru esetet irják, hogy e' f. hónap 5-dikén a' Dráva regulázása munkájából hazatérő emberek mintegy 200-an a' Dráván lévő Vejti révnél az úgy nevezett kompba rakodván, alig haladtak valamit a' parttól, midőn a' kompal együtt vizbe merűltek, 's közűlök csak ötvenen szabadulhatván ki az élet veszedelméből, a' többiek a' Drávában lelték halálokat; 's igy 's e' nem gondolt szerencsétlen történet egyszerre számtalan özvegyeknek, árváknak, gyámol nélkűl maradt öreg szüléknek kinos nyomorúságot okoza. — Vizenjárás vigyázatot kiván!

Ausztria.

Ő Cs. K. Apostoli Felségénél e' f. h. 10-dikén volt Marchese Spinola Kardinalis Ő Eminentziája, eddig a' cs. k. udvarnál Apostoli Követ búcsúaudienczián. Ugyan ez nap nyújtotta be Ő Cs. K. Felségének az ujonnan nevezett Pápai Nuntius Mosignor Ostini Tharsusi Érsek megbizó levelét.

A' bécsi Cs. K. Egyetemnél az 183½ oskolai évben 63 an lettek orvos Doctorokká; kik közt Magyar Országból 11-en számláltatnak.

Nagy Britannia.

Oct. 1-sőjén tartott űlésében a' Conferentiának igen tüzes és zajos vitákra adott okot Lord Palmerstonnak azon régi, de most ismételt javallatja, hogy migcsak Wilhelm király a' 24 czikkelyeket el nem fogadja, mind addig a' németalföldi közös adósságnak Belgiomra eső részéből

hadi kölcség fejében Hollandia rovására hetenként bizonyos summa huzattassék le. A' javallat eleintén csaknem közösen elfogadtatott, maga herczeg Lieven is hajlani látszott ahoz; azonban a' másik Orosz megkatalmazott olly tüzesen kelt ki ellene, hogy az éjfélnél tovább tartott űlés minden határozó következés nélkül oszlanék el. Ma, így ír a' Standard Oct. 3. ismét tanácskozás alá vétetik e' dolog: de reményljük, hogy csak egy udvarnak erős ellentállása is megfogja gátolni ez igazságtalan ajánlat elfogadását, melly már közel minden hatalmazottak egyezését megnyeré. October 5-dikén írja a' Courier, hogy három hatalmasság ellenzi Hollandiára nézve az erőszakos rendszabásokat.

Ugyan ez újság hirül adja, hogy Gróf Dönhoff, Burkus követségi titoknok Londonból Oct. 2-dikán késő estve Berlinbe vette utját, 's mig ez udvara feleletjével vissza nem tér, a' Conferentia minden további lépésekkel fennhágy a' belga hollandi ügyben.

Hirlelik, hogy Lord Althorp helyé a' miniszteriumban Stanley úr nyerné. A' „National" szerint Stanley úrban az angol aristocratáknak egy része Pittet reményl. Igen fiatal ő — így ír felőle ez újság — nagy talentomú, dicsősséget nyert a' tudományos pályán, talán az alsóháznak legfelségesebb szónoka; mind ezeken felyűl Gróf Derbynek örököse. Eddig futott politikai pályája a' szabadság tüzes szeretetét tünteti elő. Midőn más fiatal vele egykoru angolok kedvtőltés 's mulatság tekintetiből Olasz országba vagy a' Levantéra útaztak, ő észak Amerikába hajózott, meglátogatta az egyesült statusokat, megösmerkedett az itt virágzó szabad institutiókkal, 's mint ezeknek hévlángra gyuladt csudálója tért vissa hazájába.

Az augsburgi ujság egy Londonban Sept. 20-dikán kőlt levelet közöl, mellynek foglalatja ide megy ki: A' Német szövetség végzései által támasztott beszédek és írások között a' Bulver inditványa (l. 15. szám. lev.) volt legkitünőbb, de hogy az angol kormány ez által valamelly lépésre indittatott volna, nem hihető. Tüzes szóvitákra adott ez inditvány okot az alsó házban, 's azon kivűl, hogy a' felséges beszédeket ujságokban olvasni lehetett, 's a' Bulver ur neve a' száraz főld minden országaiban vissza hangzott, semmi egyébb resultatuma nem lett. Azon parlamenti beszédeknek sem volt más czéljok, mellyek akkor mondattak, midőn Lengyel Ország a' feneketlen mélység felett állott, mellybe zuhanásától már szóval nem vala megtartható, kivált minekutánna ugyan azon parlament előbb elnémúlt, mintegy lelkes szó a' mérő fontot még lenyomhatta volna. Anglia, az az a' nép vezérivel együtt belső önbajaival foglalatoskodván, nem sokat ügyel a' többi Európában történő dolgokra, 's háborút és adó nagyobbitást magok után vonó lépések a' néppárt czéljai soha sem lehetnek. E' tekintetben annyira különbözik az angol nép a' franczia-tól, mint a' nappal az éjtől. Franczia Országban tulajdonképpen senki sem gondolkozik belső reformról; Anglia századok ólta szokik ehez, annyira hogy még a' Catholicusok emancipatiója, 's parlament reformja által gerjesztett viharok is csak legkülsőbb szinét érintik a' hullámoknak, mellyek bár mi fenyegetődzők legyenek, még is mint valamelly csuda által hirtelen lecsillapittatnak. Így a' reform baráti Angliában soha sem lesznek revolutio barátivá; a' fennmaradhatás, létel nagy kérdéseit, csak azért hogy egy élet nélkűl való dogmát megmentsenek, soha sem engedik a' pártfelek nyugtalan vásotsága 's gyűlölsége által koczkáztatni.

)(

Innen van, hogy a' franczia népet nagyon könnyű szóval; az angolt pedig nehéz mással, mint tettel megnyugtatni. Ott (Franczia Országban) az öröm 's lelkesedés egy pillantása elfelejteti a' valódi életet minden sanyarúságival; de Angliában komorabb az ég, terhesebb az élet a' szász szorta nagyobb gazdaság mellett is. Itt annak okáért egyedűl az adó sulyának enyhitésén iparkodnak, — a' háboru kivévén ha közvetetlen a' kereskedési interesszék kivánnák, e' czéllal egyenes ellenkezésben van, a' minthogy egy anglus sem emlékezik vissza a' mult hadi időkre a' Status tetemes adósságai felett való sohajtás nélkűl; midőn a' könnyűbb 's szerencsésb gondolkozásu franczia nemzete hős tetteire visszavetett büszke pillantását, áldozati emlékezete által, mellyekbe azok kerűltek, megzavarni nem engedi. (Folytatjuk.)

Franczia Ország.

Már a' Moniteur is jelenti, hogy a' Király marsal Soultra bízá az új miniszteriumi combinatiót. Mihez képest a' marsal segédjét tüstént Raffygnyba Dupin urhoz küldötte. E' követ feleletjét f. hónap 8-dikára várták Párisba, 's eddig a' combinatio resultatumát tudni nem lehetett. A' Temps nem hiszi, hogy Dupin úr miniszterséget vállalna, ha 1. marsal Soult lessz a' miniszteri tanács praesidense, 2. ha a' Mart. 13-diki rendszer tovább is folytattatik, 3. ha a' félbal (semi gauche) fölé csak egy lépéssel sem lehet közeliteni. Már pedig tudtára e' feltételek küldettek Raffignyba.

Az alsó rajnai Kurir e' f. h. 12-dikén Párisból Oct. 11. délelőtti 11 óráról következő telegrafi tudósitást közli: „A' Miniszteri tanács előlülője a' Praefectus urakhoz.“ „A' király mai napon költ ordonnanza által következőképpen szerkeztette a' miniszteriumot: Marschall Soult hadi miniszter, és a' miniszteri tanács előlülője. Duc de Broglie, Franczia országi pair, külső dolgok minisztere. Humann úr közjövedelem minisztere.“

Az éjjeli sötét kezdetével félbeszakadt a' telegrafi üzenet érkezése. Privat levelek másnapi folytatás után irják, hogy Guizot úr belső dolgok, Thiers úr köztanitás miniszterei lettek; Rigny tengeri, d' Argout kereskedési, és Barthe igazság miniszterei megtartják helyeiket. Sebastiani, Montalivet, Baro Louis és Girod urak kiléptek.

A' Tribune hideg részvétlenségét nyilatkoztatja a' miniszteriumi űgy iránt. Akármelly miniszterium lép, ugymond ez ujság, a' kormányra föl, nem képes az Franczia ország jelen állapotjának terhes akadályait meggyőzni. Azt csak vagy valamelly külső nagy történet, vagy egy új belső revolutio változtathatná meg. Az elsőbb esetben V-dik Henrik visszatérésétől lehetne tartani; a' másodikban kedve szerint messze haladhatna a' nemzet. „Bármi történjék“, igy zárja elmélkedését a' nevezet republicanusi hirlap, „bolondság volna törvényes igaz által ajánltatni szokott eszközökre számolni. Factum alapitotta e' mostani állást, factumok teszik azt két esztendő olta mindég szövevénye sebbé, 's szintén valamelly factum fog annak véget vetni.

A' Quotidienne herczeg Talleyrandnak következő legújabb politikai tréfa jelmondását közli: „A' doctrina nehéz, Mart. 13 dika lehetetlen; ha tehát Montalivet urral Guizot egyesitetik (a' miniszteriumban), ez annyit tesz, mint a' lehetetlenséghez még nehézséget is függeszteni.“ A' telegraphi hír szerint Montalivet úr kimaradt ugyan az uj miniszteriumból; de mivel annak Guizot tagja, 's tudjuk a' marsal által Dupin urhoz küldött feltételeket; látni való hogy a' doctrina csakugyan egyesült a' Mart. 13-diki rendszerrel, vagy

Ifg Talleyrand szavai szerint, a' nehézség a' lehetetlenséggel.

(Messager) Touloni levelezőnk azt irja, hogy Berry herczegné Olasz Országba utazott; a' Nationalba iktatott egy jelentés azt hiteti velünk, hogy Dieppeben ült hajóra; ma (Oct. 4.) már azt halljuk, hogy Vendeeben bujdoklik, 's e' szerencsétlen tartományt ismét lázzadásra készteti. Az „Ami de la Charte de Nantes" szerint pedig Noirmoutiersben egy nagy tekintetú asszonyság, éppen midőn hajóra ülne, fogatott el. Larochejacquelin asszonynak ösmerték azt némellyek; de hihető, ugymond ez ujság, hogy vele együtt a' Holyroodi herczegné is befogatott.

Egy berlini újság franczia levél után a' többek közt igy ir e' Herczegnéről: „Csak egy kunyhó sem záratott be előtte, és senki az őt nyomozó politiai szolgáknak el nem árulhatta. Átkalandozta déli Franczia Országot; vólt Nantesben, Párisban; tizszer, százszor is reá ösmertek, még is személyes bátorsága, 's az iránta vonzó szeretet mindég kiragadták a' veszedelemből."

A' Juliusi revolutio több Püspökökkel elhagyatta Franczia Országot; kik idegen földön az új kormány megbuktatására czélzottak. Az igazgatás szokott ügyessége kikerülé az alattomos törekvéseket; meghatározta, hogy a' kiköltözött püspökök csak visszatértekkor kapjanak fizetést. E' törvény több Olasz Országban menedéket keresett főpapokat kezdi hazájokba visszaédesgetni. Láttuk, igy ir a' Courrier, Cardinalis Rohant visszatérni Besançonba, 's ugyanott megujulni a' lázongó jeleneteket azon nép közt, melly azt hitte, hogy a' főpap csak azért jött honjába, hogy ott folytassa a' külföldön szőtt intriguejit. E' napokban jelenték a' ministeri ujságok Forbin-Janson urnak is Nanayba közelgető visszatérését. Melly hir olly eleven benyomást okozott e' város lakosaiban, hogy méltán zavartól lehetne tartani a' megérkezés esetében. Ez okból a' Nancyi nemzeti őrség chefjei következő nyilatkozást tettek köz hirré: „Nancy városa nemzeti őrségének főtisztjei, tudósittatván Forbin-Janson urnak megyéjébe leendő visszatérési szándékárul, világosan kinyilatkoztatják, hogy ők egy olly embernek visszatérését éppen nem védhetik, ki a' mostani kormány iránti gyűlölségéről esmeretes, 's kinek jelenléte csak e' város nyugodalmát zavarhatná meg; szükségesnek látják kijelenteniök, hogy e' részben együtmunkálkodásokat megtagadni kéntelenek, minthogy polgártársaiktól rájok bizott kötelességöket csak a' Juliusi revolutio védlésére, 's azért vállalták föl, hogy annak ellenségei ellen mindenkor viadalra keljenek."

Valenciennes Oct. 2. Az északi sereg concentratiója végbemenvén, a' különbféle hadi testek álláspontjai imigy rendeltettek el: Gerard marsal főszállása Valenciennes; Sebastiani osztályáé Lille, az első brigada, melly két ezredből áll, Harlet Gralis vezérlése alatt Lille előtt; a' második Rumigny Gralis alatt Lilleben és vidékén fekszik. — Achard osztályának főszállása Valenciennesben marad; az első két ezredre telő brigada Castellane Gralis vezérlése alatt Condeban és Valenciennesben, a' második szinte két ezerednyi brigada Noirot Gralis alatt Maubeuge, Quesnoy és Avesnesben. Az Orleani herczeg könnyű lovag két ezrednyi brigadája Lilleben 's St. Amandban áll. Lavoestine Gralis szinte két ezredből álló könnyü lovag brigadája Maubeugeben, Verlaimontban 's vidékén. — Dejean Grallieutenant lovag osztályának főszállása Arrasban lessz. Rigny Gralis egy huszár és egy vadász lovas ezredből álló brigadája Valenciennesben, és vidékén; a' második két dragonyos ezred bri-

gada Latour Moubourg Gralis alatt Cambrayben, és Arrasban.

Egy kir. rendelés által meghatalmaztatott a' hadi miniszter az algieri költségek fejében a' status kincstárából 460 ezer frank felvételére. Egy más királyi rendelés a' martiniquei kormányzók évi fizetéseket 18 ezer frankra szállította.

Több franczia újságok szerént Sept. 9-dikén egy kis csata történt Bona falai alatt Ibrahim Bey, és a' francziák között; mellyben az első meggyőzetett, népe szétüzetett, 's egész tábora a' Francziák és Jussuf kapitány Törökjeinek martalékja lett.

Bethuneben (Pas de Calais megyében) Sept. 26-dikán a' pionier csapatból gyakorlás idejekor 16 an kivállalkozván, dobszóval, 's „éljen a' király!" „Belgiomba!" kiabálva az uj kapún kimentek, 's mint hirlelték, már 27-ben túljártak a' határon.

A' Messager szerint e' folyó eszt. vége felé majd két millio franczia nemzeti őrök fognak fegyverben állani. — Herczeg Talleyrand Oct. 9-dikén indúl Londonba. Humann és Odilon Barrot urak Párisba érkeztek.

Portugallia.

Pezo da Regoa főtisztikarából egy stabalis tiszt az Oportónál lévő seregek hadi munkálatiról Sept. 16. ezt írja: Az ostromló ágyúk szállítását siettető többszöri parancsolatok mellett is, olly tanyául ment az véghez, hogy minekelőtte batteriáinkat fel állithattuk volna, már harmadnappal az előtt tüzes ágyúzással igen sok kárt tettek az ostromlottak sorainkban. Még nagyobb lett volna a' veszteség, ha a' fővezér a' tüzeléstől védő bátorságos állást nem foglaltatott volna el a' seregekkel. 11-diktől 16-dikig erős batteriákat állítottunk, mellyek azólta a' városra szakadatlanul tüzelnek. Nyolcz nap ólta folyvást tartának Duero mind két partjain az apró csaták. Özönnel folyt a' vér, a' nélkül, hogy kivált az északi részen tetemes volna a' nyereség. A' fővezér megrohanással akarja bevenni a' várost; az ostromlottak pedig, úgy látszik, készebbek Oportó dülédékei alá temettetni, mint feladni magokat. Helyheztetésök igen veszedelmes, annyira, hogy ha Sartorius segítségökre nem siet, meg kell győzettetniek. Azon könnyű csapat, melly a' Villanovai állást bevette, sokat szenyvedett, valamint az alsóbeirai vadászok, az első gyalog, és az Idanhai polgár ezered is.

Sept. 26-diki Oportóból jött hirek szerint a' Miguelisták fennhagytak a' város ágyuzásával; 16 dikban támadták azt meg egész erővel utólszor; midőn közűlök számosan elestek; sokan pedig D. Pedro táborába szöktek át. A' Douron brittus hajók állanak olly czélból, hogy akármint üt ki a' két testvéri küzdés, az angolok' személy és vagyonbeli bátorságokra ügyeljenek.

Confiance brittus gőzhajó, melly Oportót Sept. 30 dikán hagyta el, azon hirrel jött Londonba, hogy Sept. 29-dikén tüzes csata volt ismét a' két testvéri seregek közt. D. Pedro 400-at vesztett hóltakban 's sebesültekben; D. Miguel vesztesége sokkal nagyobb. Bacon angol ezredes, ki a' Waterlooi hősnek minden táborozásiban hajtársa vala, October 3-dikán Oportóba indúlt, hogy D. Pedro lovasságának vezérlését átvegye.

Hollandia.

Arnheim Oct. 6. Hitelt érdemlő személyek állítják, hogy a' holland kormány semmiféle igazságtalan kivánságokra, bármelly fenyegetésekkel párosúljanak azok, átaljában nem hajlik, 's akármelly oldalról támadtassék meg, az ellentállásra elszánta magát. Vigyázatlan tett volna eleve a'

már intézett, vagy még intézendő rendszabásokat közhirré tenni; de azt teljes meggyőződéssel állíthatjuk, hogy a' hollandi nemzet kormányába vetett rendületlen bizodalmába megmaradhat, 's abban meg sem csalatkozik. A' hiv északi Hollandiának becsülete 's jólléte nem áldoztatik fel. A' polgári erény és hűség e' classicus honja bizonyoson, 's talán előbb fogja, mint sokan várják, aratni álhatatossága gyümölcseit, és ha ne talán egy nagyobb erő, a' mi ugyan kétséges, törne reánk; akkor tűnnék fel egyszersmind a' pillantat, mellyben szép és dicsőséges ujabb történetinket még fontosabbakkal halmaznók; akkor 's hihetőleg hathatósban, mind eddig mutatnók meg a' bámészkodó Európának, mit tehet egy harmadfél milliónyi nemzet, mellynek jelszava ez: „egyetértés erőt szül"!!

Belgiom.

A' Moniteur Belge Oct. 5 és 6-dik napjairól új törvényszéki szerkeztetéseket közöl. A' főbb törvényszékeknél az elsőbb hivatalok következőképpen tőltettek be: a' brüsseli cassatio udvarnál Főpraesidens lett Gerlache úr; kamarai praesidensek: Sauvage és van Meenen urak, Gral procurator Gendebien. A' brüsseli feljebbviteli törvényszéknél Főelőlülő: van Hoogten; kamarai előülők Marcq és Espital urak. A' Genti feljebbviteli törvényszéknél első előlülő: Massez; kamarai előlülők Huddeghem, és Roels urak. A' beiktatásnak folyó hónap 15-dikén kellett végbemennie. Különös rendelés által öszvesen a' tagoknak őltözete is meghatároztatik. A' Brüsseli újságok nagyobb részint e' törvényszéki kinevezésekre nézve meg nem elegedésöket jelentik, a' menyiben ezek a' nemzetet leg jelesebb oppositio tagjaitól fosztják meg.

'Német, Ország.

München Oct. 10. Ő Felsége Otto, Görög Ország királya ma fogadta el a' diplomatiai test udvarlását. A' 12-dik gyalog sorezered, melly eddig „Otto bajor herczeg" nevet viselt, ezután „Görög király ezredének" hivatik. A' görög régenség bureauja gróf Preysing palotájában vagyon. A' Görög küldöttséget Gróf Baumgarten ezredes fogadja el a' bajor határszélen.

A' freiburgi egyetem tanácsa már öszve van szerkeztetve; 's tagjai a' Nagy Herczeg által Sept. 23-dikán neveztettek ki. Pártfogó Beck professor és udvari tanácsos. A' Senatus tagjai: papi tanácsos és professor Schreiber, a' theologiai; Fritsz professor a' törvénytudományi; udvari tanácsos és professor Baumgärtner az orvosi; professor Zell a' filosofiai karból.

A' bajor „Volksblatt" czímű újság árvaságra jutott; mert Dr Eisenmann vólt szerkeztetője fogva van; Dr Weiland pedig ki a' redactiót felvállalta, hirtelen eltűnt, 's mint hirlelik, Bavariából is kiköltözött. Most tehát már a' felelet terhe a' nyomtatón fekszik, 's ha csak valamelly láthatatlan kéz nem vezérli, végenyészése nem kerülhető.

Brazilia.

Az ifjú Császár nevében a' Rio Janeirói Regenség következő levelet küldé Dona Mariahoz: Ő cs. Felségének a' braganzai herczegnek hozzám intézett Mart. 15-diki leveléből megértettem, hogy ő (D. Pedro) a' Felséged nevében Terceira szigetén alkotott Regenséget maga átveszi. Bizonyossá teszem Felségedet, hogy én a' barátságnak és jó egyetértésnek azon viszonyaitól, mellyek ezen ország és a' mondott Regenség közt mind eddig fennállottak, ezutánra sem állok el, 's ké-

rem Felségedet, vegye jó neven változhatatlan szeretetem 's tiszteletem kijelentését, mellyel maradok 's a' t. Rio Janeiro 1832. Maj. 15. (Aláírás) Silva. Carvalho Moniz. Carneiro de Compoz.

E' folyó eszt. Aug. 3-dikán a' braziliai miniszteriumban változások történtek. Tengeri és hadi miniszter lett időközileg Bento Barrozo; külső dolgok minisztere Pedro von Arajo Lima; belső és financz miniszter Gróf Albuquerque; igazság minisztere Pedro von Arajo Lima, mind kettő időközileg.

Egyvelges Hirek.

Az angol király Lord Howard de Walden Stockholmba rendkivüli követjének 's meghatalmazott miniszterének nevezte.

A' franczia akademia Oct. 4-diki ülésébe Dupin urat választotta elölülőjének.

Egy franczia újság azt állítja, hogy nem a' Braunschweigi herczeg, hanem titoknoka vitetett Helvécziába.

Cardinalis de Latil, a' Bordeauxi herczeg nevelője több X-dik Károlyhoz tartozó tisztekkel együtt Oct. 2-dikán Nymwegenbe érkezett.

Brüsseli levelek szerint Olivier Grallieutenant, Leopold király hadisegédje is részes az orangistai öszveesküvésben (l. 30. sz. lev.) Sok más belgiomi katonatisztek szintén rossz hazafiak.

Anconában a' Francziák kezdik változtatni politikájokat; Cubieres Gralis és a' Pápa karabélyosai közt nincs többé egyetértés.

Görög ország kereskedése kivált Török és Franczia országokkal igen elevenül; bár még a' bevitel jóval haladja a' kivitelt. 1831-ben tett amaz 27 mil.; ez 7 mil. frankot. A' mezei gazdálkodás előlépteit mutatja azon környület, hogy 1830-ban 14 mil. frank áru gabona vitetett Görög Országba; már 1831-ben csak 7 mil. ment e' czikkelyért fizetett summa. Üvegféléket vesz Német országtól; módiárúkat a' Francziáktól. Az idegen borok közül csak a' champagninak van a' Görögöknél kelete; mivel maga az ország legfelségesebb borok termő helye.

A' Bonaparte Lätitia által alkotott fidei commissumhoz fog még járulni Fesch Cardinalisnak 50 milliónyi értéke. Maga Bonaparte Jó'sef, a' hitre bizott jószágnak (senioratus) először leendő birtokosa messze kiterjedő vidékeknek, több gőzhajóknak tulajdonosa Amerikában; Londonban most ereszkedett alkuba egy gazdag udvar, bizonyos grófságban egy gyönyörű kastély megvétele iránt. Ugyan ekkor agensei Rómában pompás palotát, Florenczianál kellemetes mezei lakást szereznek számára.

Banda Oriental köztársaságban Jun. 29-dikén revolutio ütött ki. Ribeira praesidens megszökött; a' seregek fövezérévé Lavalleja neveztetett; Vidal, Munnoz urak az elmozdíttattak helyeit nyerték a' miniszteriumban.

A' spanyol király állapotjáról ellenkező hirek terjedeznek. Miniszteriumában következő változások történtek: Zea Bermudez külső dolgok minisztere; Cafranga, igazság-, Encimay Piedra közjövedelem, Monet Generalis hadi, Laborde Admiralis tengeri miniszterek lettek.

Audry de Puyraveau ügyét (l. 30. sz. lev.) a' feljebbviteli törvényszéknél Odilon-Barrot fogja védelmezni.

Legujabbak. Gróf Alcudia spanyol követnek neveztetett Londonba. Ugyan ide herczeg Talleyrandot óhajtva várja a' belga-hollandi ügy. Oct. 8-dikán London-ban hadi hirek szárnyaltak. D. Miguel Sept. 29-ki vesztesége 1500—2000-re tétetik hóltakban és sebesültekben.

(Hasznos Mulatságok 32 Szám. 1 árkus Hirdetés)

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Tudományos hirdetés.

(1) Most jelentek meg, és sajtó alá tétetnek, egy honi Irónknak illyen című munkái 1-ső Mi rosszabb a' Koleránál? Érzékeny víg játék 3 szakaszban 2-dik Rajkó, a' Dádé' mostoha fija, nevetséges víg játék 3 szakaszban 3-dik Blánka és Bíhar el Bondukdari Libánonhegyi Fejedelem, históriai nemzeti Dráma négy szakaszban 4-dik A' megtsalatott szerető dallokban v. a' módi szerelem' eleven példája, rézmettzettel. 5-dik A' hét Kapitányok históriai vitézi Dráma 4 felvonásban Aranyböltső vagy Népgyöngy. A' nemes magyar két hon' köz nemes és polgárfijainak 's Leányinak javokra, hasznokra, erkőltsi és tsinosodási épületjekre szereztetett. 1832-dik esztendőben.

Előfizetési ára ezüstben.

Az	1-sőnek	—	—	—	30 xr.
	2-diknak	—	—	—	20 —
	3-diknak	—	—	—	40 —
	4-diknek	—	—	—	12 —
	5-diknek	—	—	—	30 —
	6-diknak	—	—	—	24 —

Az előfizetés megtörténhet Pesten Eggenberger Könyváros úrnál. — más nagyobb helyeken, a' Nemzeti tsinosodásra ügyelő uraknál vagy Előljáróknál, a' folyó esztendő utósó napjáig. — 1833-dik esztend. a' fentebb jelelt könyvek' bólti ra mindeniké kétannyi.

Jelentés.

(1) Miller C. Pesti Műárosnál a' Nagyhid utszában 4-dik szám alatt legujjabban megjelent: Magyar Tánczok Forte pianóra nemes Pest Vármegye Tisztiujjitása alkalmára, Rózsavölgyitől. Ára 8 kr. ezüsténz pben.

Hirdetés

(1) A' nagy méltóságú magyar királyi udvari Kamara részéről közhirré tétetik; hogy folyó esztendő November 12-dikén az Ó-Budai kir. kamarai Praefectus író szobájában, a' Nagy-Marosi határban Zebegény felé vivő úton, a' Bachgründelnek neveztetett kőbánya Nro 3. árverés utján 1833-dik Martius 1-ső napjától kezdve, három egymást váltó esztendőre, a' többet igérőnek haszonbérben adatik.

Haszonbérleni szándékozók a' nevezett napon és helyen szükséges bánő pénzzel megjelenhetnek, 's a' haszonbérlés feltételeit addig is a' nevezett helyen megtekinthetni. Költ Budán October 12-dikén 1832.

Második Félesztendő.

)(o)(

Müller Könyvkereskedésében Pesten

az Urak utszája kezdetén a' Serviták Klastromával általellenben következendő legújabb könyveket bekötve lehet kapni:

(az árrok pengő pénzben.)

Aurora hazai almanach. 1833. 2 for. 24 kr.
Márton' Német Grammatica. 1 for. 24 kr.
Házi Patika. 48 kr.
Szakács Könyv. 1 for. 12 kr.
Kertész Könyv. 1 for. 24 kr.
Pest-Budai Házi-Titoknok. 2 for. 12 kr.
Trattner' Nemzeti Kalendáriom. 14 kr.
Váltójog. 1 for. 20 kr.
Ezer Egy Éjszaka. 9 Füzet. 4 for. 30 kr.
Tapasztalt Téli Tanácsadó. 40 kr.
Nefelejts Almanach. 1833. 2 for. 24 kr.
Mulatságos Sokféle. 36 kr.
Házassági Grammatika. 36 kr.
B. Mednyánszky' Elbeszélések, Regék 's Legendák. 1 for. 30 kr.
Benke' Magyar Játékszínről. 10 kr.
Élet. Irta Udvardy. 1 for. 20 kr.
Tsötönyi' Gazdasági Munka. 2 for. 6 kr.
365 Oktató Feltétel. 2 füzet. 20 kr.
Az okos Csudafi. 20 kr.
Magyar Helyesirás. 8 kr.
Az Ember, és a' pénz. 40 kr.
Az Okos Gazda. 16 kr.
Magyar és Német Levelező Könyv. 1 f. 30 kr.
Pali, és Minka olvasni tanul. 1 for. 40 kr.
Zádor', Geographiai kézikönyv. 2 Kötet. 2 for. 12 kr.
Leontina. Roman. Kotzebue után. 2 Kötet. 2 for.
Tessedik utazása Franczia Ország Déli Részeiben. 1 for. 50 kr.
Kolmár Predikátzióji. 2 Kötet. 3 f. 12 kr.

Ugyan Müller Könyv kereskedésében találtatnak: a' legújabb 's legszebb varró-formák; (Tupfmuster); *arany prémezetek; patent pecsét ostyák; a' nagy Lotteriákhoz sors számok; a' gyermekek' számára szükséges kilineázott iró papirosok, magyar, német, vagy deák exemplárokkal, egy egy 2 kr.*

Nagy, és Főlerakóhelye a' Templomi Ékességnek.

(1) Pesten a' Váczi utszában az Amornál 26-dik szám alatt Fries Antal 's Társasága cs. k. priv. Selyem-szövet Fabrikájának lerakó helyén készen találtatnak nagyobb mennyiségben több száz darab Templomi Ékességek' fajai, u. m. Pluviálék, Dalmatikák, és Kásulák; akár egész, akár fél, vagy közönséges ékességekkel gazdagítva, ezen kívűl, minden lehető Reverenda materiák, ú. m. Schvamillionok, Gros de Naples, Brünelek, Scottok, 3 Drátok, 's a' t. egész, és fél gazdagon virágokkal himezve Templomi matériák, igaz festékű, és közönséges Damaszt Zászlókra, finom festékű Karmazsin, 's Ibolya Gros de Naples és Moir, Quadrátok, Kapucziumok, Kamaurák, és Övek, mellyeket a' Fő Tiszt. Papságnak a' legillendőbb Fabrikai áron alázatosan ajánlják

Fries Antal és Társa.

Hirdetés.

(2) T. N. Zemplén Vármegyében kis-Falud helységében Tokaj mellett, az idén különös jó széna teremvén, a' ki telelőre marhát vagy juhot hajtana oda, elegendő szalmát is kaphatna.

)(o)(

Első a' húzatandó Nagy-Lotteriák közűl a' szép két Uradalom

Roguzno és Nizniow

Bétsben cs. kir. priv. Nagykereskedők Hammer és Karis-nál,
mellyben öszvesen nyerettetik

43,000 d. cs. k arany, valóságos aranyban, és 200,000 for. V.Cz.

Az ezen Lotteriában nyeretendő sommák csak aranyban, beszámlálva az aranyra fizetődni szokott agiót is, tésznek mintegy

Fél Miliom Forintot

Bétsi-Betsben, 's e' szerént a' nyereségek teljes száma

700,000 forint ugyantsak Bétsi-Betsben.

A' Nyerőnek váltságúl az Uradalmakért

30,000

cs. kir. teljes mértékű arany darabok ajánltatnak aranyban,
melly somma az arany Agio-hoz képest, mintegy

140,000 forint ezüstben, vagy is 350,000 Váltó-Czédulában.

A' 22,000 nagy számu nyerők között, a' legkissebb elől 's utol nyerő is

legalább egy cs. k. aranyat nyer aranyban.

Egy sors számnak az ára 5 forint ezüst pénzben

és minden öt darab sorsot egyszerre vásárló, egy ajándék sorsot nyer.

Az ezen Játékot előterjesztés, melly magában igen egyszerű és világos, előadja mind azon hasznokat, a' mellyeket az igér; de itt bővebben leírni, a' vagy csak azért sem szükséges, mivel ez már közönségesen ösmeretes.

A' húzás, f. e. November 27 dikén okvetetlen meg fog történni.

Sorsokat lehet ezen Lotteriához váltani Pesten Liedemann J. S. Fridrik Nagy Kereskedő Irószobájában, valamint Liedemann F. B. és Társa Rőfös-Kereskedésében

„a' Szép Magyarné"

Című boltban a' Város-Ház Piatz Vátziútsza szegeletén.

Öt sorsokhoz ottan még egy veres ingyen nyerő sors adatik.

Tudóssainkhoz.

Legforróbb hálaadással fogadván Tudós Barátinak készségeket kik MAGYAR NYELVEN kinyomtatott Munkáik Lajstromát nyomban megküldeni méltóztattak, immár másodszor felszóllalni 's többieknél is esedezni bátorkodik az alúl irott, hogy mivel a' KÖZÖNSÉGES MAGYAR KÖNYVTÁRT lehető tökélletességik tellyesiteni, és az elő Szerzők iparkodásait fogyatkozás nélkül elő terjeszteni óhajtya, Magyar Nyelven kinyomtatott munkájok Rendszerit mellyben a' nyomtatás esztendeje — helye — nyomtatónak neve — valamint az is hányad rétben, és hány lapokban kiadattak feljegyeztessen, Postának költsége nélkül — véle közleni ne terheltessenek.

)(

Ezek felett mind a' két Magyar Hazában virágzó F F. T.T. Egyházi Megyéket, TT. NN. Vármegyék—Székek—Kerületek—Királyi, vagy Privilegiált Városok TT. Jegyzőit is megkéri, hogy a' melly Rendeléseik, köszöntő Beszédeik Magyar nyelven nyomtatva kihirdettettek, emlitett Rendszer minéműsége, és évkori folyása szerént véle közleni méltoztatnának.

Továbbá a' Magyar Bibliának Bártfai 1607 egész rétben Fol. Klősz Jakab által eszközlött kiadásárol (a' melynek csak nehány fentartott Leveleiről a' Pataki Könyv Tár Túdós Örje Szombathi János Mind. Gyüjt. 1790. V. 52. l. tudósitott, az alúl irott pedig egész Hazánkban azt fel nem találhatta) annak ép példánja hol léttéről túdositatni kivánna, mivel sok fáradozásai után, egy Ó Testamentomi Magyarforditást is az ágostai Vallást követőknek nem tulajdonithat!!!... gyanittya pedig hogy Bartfán, t. i. olly helyen, hol akkoron nem a' Ref. Helvetziai, hanem az Agostai Vallás főképpen virágzott — a' Magyar Bibliai némely azon vallásbeli Tudós Pap által kinyomtatatván, hihetőleg Luthernek Német kiadásához is alkalmaztatott. — Sándor István ugyan említett kiadást Károlyi Gáspár forditásának lenni állittya, de mivel ő többnyire hibás Lajstromokból készitvén Könyves Házát, vajmi sokakban téveledett állitásának tellyes hitett adni nem éppen és mindenkor lehet, azt itt különös figyelemre méltatván, hogy Molnár Albert tüstént következő 1608. esztendőben az Ó és Új Testamentomot Hannoviában nagy Negyedrétben kinyomtatta, melly fáradságos, sőt erőltetett igyekezetre, és szörnyű költségre kivált Hazánknak akkori insége idejében valóban szükség nem lehetett, ha az 1607. esztendei Bártfai kiadás ugyan azon Károlyi Gáspár fordítása szerént a' Magyar Országi Reformatusok részére itthon készítetett volna.

Wad. Id. Jankovich Miklós.

Hirdetmény.

(1) A' folyó esztendei November hónap 6-dik napján nemes Heves Vármegyében Gyöngyös és Heves várossai között fekvő Erdő-telek Helységében a' Méltóságos Gróf Buttler János Cs. K. Kamarás úrnak országszerte ösméretes eredeti faju ménességéből több tenyésztésre alkolmatos meghágatott kanczák, nyereg alá, és kotsiba való fiatal paripák, és egy setét, másik világos pej mén lovak: úgy nem külömben gulyabéli számosabb tehenek és 24 darab tavali Bikák a' szokott reggeli órákban árverés mellett azonnali fizetésért el fognak adatni. — Ha a' venni szándékozók a' kótyavetye előtt is a' ménest, és gulyát szem ügybe venni kivánják, ez a' helyben lakó Uradalmi javak, és Jószágok Directoránál teendő jelentés után megtörténhetik. — Posta Ferencz Director.

Eladó-Ház.

(2) Közhirűl adatik: hogy Tek. Özvegy Rakovszkyné Szül. Tarkó Anna Asszonyságnak Pesten a' Barátok piaczán 610-dik szám alatti Sarok-háza, saját kívánságára Sz. Kir. Pest Városának Földbirtoki (Urbarialis.) Tisztségében f. e. November 10-dikén reggeli 10 órakor tartandó árverés utján a' többet ígérőnek adatik el. —

)(o)(

Pesti Könyváros Wigand Ottónál
váczi útszában 39-dik szám alatt találtatik:

NEFELEJTS,

Almanach 1833.

szerkezteté

Kovácsóczy Mihály.

Második év.

16rét. Kassán. Négy gyönyörű rézre metszett képekkel. Csinosan kötve 2 ft 24 kr. p. p.

ÉLET

írta

Udvardy János.

Nagy 8rét. Pesten. 1832. Csinosan fűzve 1 ft 20 kr. p. p.

A' fehér Angyalnál.

Pesten, a' kis híd útszában, Kemnitzer Házban.

Vagyon több esztendők óta Cacciari-nak legrégibb szagos szerekkel való kereskedése; melly különösön ajánlja magát megnem hamisitott tulajdon készítménnyeivel, mellyekből itt állandóan friss készítésbelieket tart lerakva.

Vagyon nála nevezetes mennyiségben az ugy nevezett négy tolvajok eczetje, (Vinaigre de 4 voleurs) melly a' maga hasonlíthatatlan hathatósságát mindenek felett kimutatta a' legközelebb kegyetlenkedett ragadvány ideje alatt.

Továbbá vagyon nála egy angoly Opodeldok, melly a' maga hathatós vóltára nézve már, tsak nem átalánosan szükséges házi Orvossággá leve.

Vagyon nála: Spanyol gyöngy mosó víz és por; valódi koloniai víz; Macassar olaj; mustár foginakat erősítő por és tinctura, minden egyéb szerekkel mellyek ezen művészetkészíttéssei közzé vágnak. Van nevezetesen hajnövesztő víz, mellyet ő maga talált fel, és több tapasztalások 's bizonyíttások után állíthatja, hogy egyetlen egy a' maga nemében.

Árúinak nem csak tökéletes jóságokról kezeskedik: hanem azzal is hízelkedik magának, hogy illendő árszabásaival is teljes megelégedéseket nyeri meg minden rendű tisztelt vásárlóinak, akár kevesebb, akár nagyobb mennyiségűt vegyenek nála.

Figyelmeztetés.

(2) Méltóságos Galánthai Gróf Eszterházy Pál császári királyi kamarás úrnak értésére esvén az, hogy bizonyos rosz lelkü ember irását utánozván, és grófi

nemzetségi petsétjét le másolván, neve aláírása, és szinlett petsétje alatt ellene adós leveleket készítteni, és azokat Budán, Pesten, és talán máshol is árulni bátorkodott. Kiván ezennel mind maga bátorságára, mind mások károsodása eltávoztatása tekéntetéből minden embert figyelmessé tenni arra, hogy Ő egy fillérrel sem tartozik, de kiadott adós levelei sintsenek. Mellynek tekintetéből, mindenkit neve aláírása alatt hamissan készült adós levelek megvételétől óvja kinyilatkoztatván, hogy azokat sem mostani Birtokossaitól, sem azoktól kik jővendőre magokénak tenni bátorkodnának béváltani és kifizetni nem fogja, sőtt megkérvén mindenkit, hogy az illyes hamis adós levelek árulójit, az illető Törvényhatóságnak fel adni terhekre ne légyen.

Hirdetés.

(2) Az elébb Mélt. Kováts, most Ts Nagy nemzetség sz. kir. Székes Fejérvári földbirtoka szabadon eladandó, melly magában foglal több rendbéli épületeket, ugyan csak az 1-ső cseréppel fedezve: 6 szobát, 2 konyhát, pinczét, élés, 's fa kamrát, 2 padlást; — a' 2-dik 4 szobát, 2 konyhát, kamrát, pinczét, 's padlást, e'hez tartozandó még egy 2 szobából, konyhából, és ló istállóból álló lakás, 's még egy egészen különös 1 szobával, konyhával, 's kamrával; továbbá 2 tágas kocsiszin, 1 ló istálló 10 lóra, és szána padlás, hasonlóúl az 5 hold föld nagyságu házikert 2 réttel, végtére 24 úgy nevezett sárréte rét, 3 szántóföld, ismét a' János futáson fekvő 3 szántófölddel. A' titt. venni szándékozók fenemlitett városban T. Molnár Károly hites ügyvéd, 's táblabiró úrral, vagy Vock Jósef házmesterrel értekezhetnek, holott a' feltételekről is bővebb tudosítást nyerendenek. Költ mindszent hava 10-dikén 1832.

Hirdetés.

(3) A' nagy méltóságu magyar kir. udvari kamara részéről höz hirré tétetik; hogy Arad-Modenai uradalomhoz tartozó helységben Apátfalván 2092 $\frac{3}{8}$ pos. mér. árpa, valamint az ugyan ott találtató 109 p. m. tiszta kétszeres, 357 p. m. árpa és 162 p. m. zab, folyó hónap 19-dikén reggeli szokott órákban, a' többet mérőknek készpénz fizetés mellett eladatik. A' venni széndékozók elegendő bánópénzzel ez árverésre megjelenhetnek. Költ Budán October 7-dikén 1832.

Hirdetés.

(3) A' nagy méltóságu magyar kir. udvari kamara részéről köz hirré tétetik: hogy ns Borsod Vármegyében Balatony helységében fekvő Portiója Kormosinak, melly a' Fiskusra szállott, nevezetesen: két házi telek, 61 jugerum szántó, 5 jugerum kenderföld, $\frac{1}{8}$ jugerum káposztás kert, $\frac{3}{4}$ jugerum szilvás, 9 jugerum kaszáló, két házhoz járuló erdői rész, és egy lakó ház, folyó esztendő October 22-dikén az Egri sóháznál tartandó árverés utján, a' többet igérőnek folyó eszt. November 1-ső napjától, 1838-diki October utósó napjáig azaz hat egymást váltó esztendőkre haszonbérbe adatik.

Haszonbérleni kivánók a' ki jegyzett helyre és napra meghivatnak, és a' haszonbérlés feltételeit akár Egerben T. Nagy Ferencz kir. Fiskusi ügyvédnél, akár a' magyar kir. udvari Kamara számvevői hivatalában megtekinthetni. — Ugyan ez alkalommal ezen Fiskalis Portion az idei egy szekér sarju a' többet ígérőnek eladatik. Zsidók a' haszonbérléstől tiltva vannak. Költ Budán Oct. 7-dikén 1832.

Hiradás.

(2) A' nagy mélt. magyar kir. udvari kamarának felsőbb határozásánál fogva, a' só Tiszán és Dunán hajókon leendő szállitására nézve, a' folyó 1832. esztendő November 8-dikán Budán a' nagy mélt. magyar kir. udvari kamaránál árverés (Licitatio) fog tartatni, mellynek alkalmával az 1833 eszt. szállitandó sónak mennyisége e' következő:

Szegedről	Eszékre	—	—	—	—	—	54,000	Mázsa
—	Földvárra	—	—	—	—	—	32,500	—
Szolnokról	Pestre	—	—	—	—	—	60,000	—
Pestről	Komáromba	—	—	—	—	—	33,500	—
—	Nádszeghre	—	—	—	—	—	56,500	—
—	Győrbe	—	—	—	—	—	103,500	—
—	Pozsonyba	—	—	—	—	—	22,500	—

A' kótyavetye feltételeit a' részt venni kivánók a' nagy mélt. magyar kir. udvari kamaránál, vagy pedig az aradi, szegedi, szolnoki, pesti, földvári, mohácsi, bajai, ujvidéki, komáromi, győri, és pozsonyi kir. só tisztségeknél bővebben meg tudhatják Minthogy 6 esztendei só-szállitásról szólló Contractusnak December hónap utolján vége szakad, tehát az ismét 6 esztendei só-szállításra nézve kötendő Contractus végett, a' fent nevezett napon, 's helyen uj árverés (Licitatio) fog tartatni. A' 6 esztendei Barcsi só-szállitás teszen 11,000 mázsát, a' Theresovátzi pedig 70,000 mázsát, egyébaránt mint a' környülállások magokkal hozandják több és kevesebb is lehet, a' mi a' Contrahensnek, Szállitónak mindenkor November hónapban előre tudtára fog adatni.

Vizen a' só-szállitás egyenesen Eszékről Barcsig, Theresovátzia pedig egy ide közel a' Dráva partján lévő helységig történhetig meg, igy tehát erre a' Szállitónak alkalmatos helyet kell választania, a' honnan minden hijánosság, királyi költség és a' politikai törvényhatóság köz munkasága nélkül fogja a' sót Theresovátzra, hol a' tulajdon költségén megmérettetni fog elszállitatni, a' fuvarosokat a' kötésnél fogva néki járandó bérből és igy tulajdon erszényéből fizetvén ki.

Egyszer'smint árverés alkalmával bánat pénzzül 1000 (huszasokban.) fog fizettetni, és kinekkinek még az árverés előtt hitelesen be kell bizonyitania, az erre rendelt biztosság Előlülője előtt, hogy ezen só-Szállitásra elegendő vagyona van, és a' királyi pénztárt bátorságba helyhezheti. Költ Budán Oct. 4-dik napján 1832.

)(o)(

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I. Typographiájában
Pesten és minden Könyváros és Könyvkötőknél
Előfizetni lehet:

A' TUDOMÁNYOS GYŰJTEMÉNY'

1833 eszt. Folyamatjára.

Helyben 5 for. 36 kr. Póstán 7 for. 12 kr. ezüst pénzben.

Ugyan ott megszerezhetni:

AURORA 1833.

Hazai Almanach

ára 2 fr. 24 kr. ezüst pénzben.

Cuncta Operata Systematica
Exc. Regnicolaris Deputationis

art. 8. 1827. exmissae 9 Kötet in 4to ára 10 forint ezüstpénz.

A' HAZAI VÁNDOR 1833.

Pesti vásárra készen lesz.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse October 17-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	$87\frac{7}{16}$ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	$126\frac{1}{2}$ for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező $2\frac{1}{2}$ pCentes	$47\frac{1}{2}$ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	1132 —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-*dikben.*

Octt. 18-ikán 3 Láb, 8 Hüv. 0 Von. — 20-dikán 4 Láb, 0 Hüv. 0 Von.
— 19-ikén 4 Láb, 0 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára October 19-*dikán* 1832. *Váltó Cz.ban, Posonyi mérő*

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 —	6 — 40	5 — 40	Zab	1 — 48	1 — 46	1 — 42
Kétszeres	5 —	4 — 40	4 — 20	Kukoritza	3 — 28	2 — 10	2 — 30
Rozs	2 — 56	2 — 50	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 54	2 — 50	—	Köles	—	—	—

Budán, October 67-dikén kijött számok· 37. 59. 32. 54. 33.

33. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Szüret.

A' szőllő leviből must lessz; majd forrani elkezd
'S ugy válik borrá; hogy ha salakja leszáll.
Édes volt, de erő nélkül; csipőske, de szesszel
Teljes itallá lett. — Melyike tetz'ne neked?

PESTEN *Szerdán* Mind-Szent Hava 24-dik napján 1832.

Maggar és Erdély Ország.

Ő cs. k. Felsége méltóztatott Erdélyben, néhai Mélt. Szőts Albert úr meghalálozása által a' kir. törvénytévő Táblánál megürült Itélőmesteri hivatalra Mélt. Földváry Farkas urat, belső Szolnok Vármegyének eddig volt Alispányát, helytartóiképpen kegyelmesen kinevezni.

A' magyar polgári szabadságnak harmadévi örömnapja derült Pest, Pilis és Solt törv. egy. Megyénkre e' f. hónap 23-dikán; midőn Ő cs. k. Fő Herczegsége szeretve tisztelt Nádorunk, e' T. N. Várm. örökös és valóságos Főispányának elölülése alatt, több papi és világi főbb rendű személyek, valamint igen számos nemesség megjelenések közben Tisztújitószék tartatván, a' választások, egyet kivéve, mind felkiáltással ekképpen mentek végbe: Alispányok I. T.T. Dubraviczky Simon 2. Földváry Gábor. Főjegyző Sárközy Imre. Tisztltb.főjegyző: Szentkirályi Móritz. Aljegyz. Nagy István, Nyári Pal, Eckstein Rudolf. Levéltárnok: Kecse Péter. Főügyvéd: Rákóczy András. Alügyv.: Gáál Jósef, Lisznyai Gedeon, Bitskey Ignátz. Számvevő: Lázár Imre Ketskeméti Járásban Főszb: Batta Sámuel. Alszb: Sárközy Lőrincz, Szilassy György. Esküdtek: Nyáry, Bitskey, Szalay. Váczi Járásban Főszb.: Friebeisz István. Alszb: Somogyi Károly, Földváry Miklós. Esküdtek: Friebeisz, Halász, Párniczky. Pesti Járásban Főszb: Tahy Károly. Alszb: Konkoly Jósef, Blaskovics Gyula. Esküdtek: Jeszenszky, Czagányi, Sárközy. Sólti Jár. Főszb. Bernáth György. Alszb: Madarasy László, Mészáros Károly. Esküdtek: Segesváry, Zsigray, Chemniczky. Pilisi Jár. Főszb: Simoncsics Ján. Alszb: Miskey Imre, Jankovits Sándor. Esküdtek: Setét, Simoncsics, Kovács Lajos urak. — A' fő és aladószedők, középponti Főszb, és Eskütt, Biztosok, Földmérők, Orvosok 's a' t. hivatalaikban meghagyattak. Számos Táblabirák neveztetvén ki, Nagymélt. Horváth János Püspök úr ő Excja lelkes beszéde zárta a' tisztválasztó gyűlést. Ezt követte délutánni 4 óra tajban az uj Tisztikarnak, 's több főbb rendű vendégeknek Ő Fő Herczegsége, Országunk Nádora, 's igen tisztelt, az érdemeket jutalmazni tudó Fő-Ispányunk által adott fényes ebéd. —

Nemes Zólyom Vgye jövő hónap 6-dikán fogja tartani Tisztujitását.

Ő Cs. K. Apostoli Felsége Főtisztelendő Majer Jósef Székes Fehérvári Kanonokot, ki több évig viselt tanítói Hiva-

Második Félesztendő.

tala, hoszszas lelkipásztorkodása, tudományos érdemei, országszerte esméretes ékesenszólása és a' Haza attyai előtt is figyelmet gerjesztett érett gondolkodása által magát ditsőségesen megkülönböztette, a' fent tisztelt Káptalannak Őr Kanonokjává kinevezni méltóztatott, melly uj hivatalba őt nagy lelkü és nemes szívü Éneklő Kanonokunk, Főtisztelendő Mészáros Jósef szivre ható magyar beszéddel (a' mi a' Káptalanoknál talán első példa) Mind Szent Hava 16-dikán érzékenyen béiktatta. — Ugyan ezen napon Hazánknak szeretve tisztelt Ország Bírája 's lelkes Főispányunk, Fő Méltóságu Cziráki és Dienesfai Cziráky Antal Gróf ő Excellentiája, a' fejedelmi uj kegyelemben részesült derék férfiat, hogy ő is nevelné köz örömünket, Megyénk Táblabirájává, később pedig a' folyó hónap 20-dikán az Árvákra ügyelő Biztosság Tagjává nevezte, 's ez által annak, hogy ő minden valódi érdemnek értelmes és bölts megítélője, előttünk mély tiszteletben tartatott ujabb tanuságát adta.

Tokaj. Oct. 17. 1832. Öröm napokat ért a' múlt hónap 23 és 24 dikén Tarczal városa, ott tartatván Méltóságos Széki Gróf Teleki Jó'sef cs. kir. aranykúltsos, 's a' t. mint a' Tisza melyéki Ref. Ekklézsiák Fő Curatora elölülése alatt Superintendentialis gyülés; mellyen 58 fiatal papok szenteltettek fel. Tiszt. Kenyheczy Pál Tólcsvai Predikátor urnak a' papi méltóságról tartott szép 's fontos egyházi beszédje, az ifju papoknak szoros megvisgáltatások, és más odik nap Fő Tisztelendő Szathmáry Jó'sef Superintendens és Miskólczi első predikátor urnak a' papi kötelességekről 's terhekről tartott értekezése, különösen pedig Fels. ifj. Királyunk megtartásáért a' mindenek Királyához emelt buzgó hálaérzetek alkalmával a' sok különféle vallásu, 's rendű gyülekezet öröm könnyeket hullatott. Szembetűnő vala helybeli plebános Fő Tiszt. Szepessy Aloiz Apát úr barátsága; ki ugyan ez nap több ez ünnepies szertartásra egybegyűlt papi és világi személyeket igaz magyar szivességgel megvendéglett.

Itt olly kellemes napok járnak hogy a' rossz szüret iránt támadt kétségünk szemlátomást oszlani kezd.

Reindl Ferencz az ifj. Felséges Királyunk ellen merészlett vakmerő szándékárul ösmeretes, hi[illegible] esztendei fogságra ittéltetett gonosztévő, e. f. hónap 19-dikén vitetett Pesten keresztűl a' munkácsi vár felé.

Nagy Britannia.

(Courier) Tegnap (Oct. 5.) a' Cityben gyűlést tartottak az oportói kereskedők, 's elhatározták Ő Felségét megkérni az iránt, hogy a' veszedelmek és inség, mellyeknek a' brittus kereskedők Oportóban kivannak téve, figyelembe vétessenek; a' személy és vagyonbeli bátorság biztosittassék. Közvélemény volt az, hogy ha kormányunk hirtelen közbe nem veti magát, nyilvános kegyetlenség követtetik el az angol Oportóban lévő kereskedőkön; kik a' felbosszantott papok és D. Miguel serege dühének lesznek áldozati.

Buenos-Ayresből és Rio Janeiróbul posta hajó érkezett. Amott békesség uralkodott. Montevideot pártfelek nyugtalaniták. Rio Janeiro is forrott. A' regensség leköszönt.

(Sun) A' politikai társaságokban terjedező hirek szerint Lord Palmerston és a' berlini kabinet közt visszavonás támadt a' frankfurti protocollum felett.(?) A' burkus király kabinetünk előterjesztéseit félrevetette.

Gróf Survilliers (Bonaparte Jósef), egy Oct. 4-dikén adott fényes reformi vendégségből azon mentséggel maradt ki, hogy Olasz Országból szomoru hireket kapott.

Malcolm admiralis Portsmonthból Londonba érkezvén, az admiralitas első Lordjával Sir Grahammal értekezett; ekkor ez utóbbi Palmerston és Althorp Lordokat kereste fel. —

Wellington linea hajó Londonból Oportóba e' f. hónap 7-dikén elindúlt. — Hirlelik, hogy a' kormány rendeléseket adott volna ki O'Connel ur elfogatására; valamint azt is, hogy Spring Riect ajánlja szónoknak a' reformált alsó házban.

Hogy Hollandiának nem czélja Belgiommal a' háborut ismét elkezdeni, a' Sun onnét igyekszik megmutatni, mivel Wilhelm király 8 ezer izraëlita katonáinak egy hónapi engedelmet adott a' Móses törvényei szerint rendelt ünnepek tartására.

(Folytatása egy Lengyel, Londonból Párisba irt levelének.) Ha Anglia reformistái Németország belső ügyében semmi részt sem vesznek; a' toriektól még kevesebbet lehet várni; a' mi pedig illeti a' whigeket, hasonlók ezek az igazi közép (justemilieu) embereihez, kik valami illyest tenni nem is képesek, de nem is akarnak. A' német ügyben tartott annyira magasztalt népgyűlésekben csak egy nagy tekintetű férfi sem volt jelen; maga Hume is kimentette magát; előlülő volt azokban egy szegény kötő Campbell Tamás, ki a' királytól évenkint kétszáz sterling fizetést kap. A' vezérlése alatt felállított biztosságnak annyi sikere lett, hogy a' Campbell név széljel e' világon prozában és versekben hiresűl; az ide gyűlt Lengyelek pedig kóldulnak, vagy éhen vesznek el, vagy pedig a' gazdag Angliát nyakra főre ide hagyni kéntelenek. Más előlülője azon biztosságnak Sir Doyle egész Angliában együgyüségéről ösmeretes. Illy környűlmények közt nem nehéz kimagyarázni, miért nem jöhetett még fel a' rég kihirdetett „Német Nap" (egy ujság, melly különösen a' nemzetek függetlenségét tűzte ki czéljául.) Oily német nap, mellynek arany sugárai nincsenek, London sűrű ködén át nem törhet. A' Campbell által alkotott német angoly biztosság 12 font sterlinget gyűjthete öszve. Illy zavarosok a' dolgok, ha közelről nézzük azokat; vagy talán a' szerencsétlenség, 's csalódási elkeseredés festeti velem azokat illy kedvetlen színekkel. Elvesztettem, a' mit legkeservesebb 's legnehezebb felejteni, nőmet, hazámat; azomba e' nagy és szabad nemzetnél csak egy embert sem találtam, ki szent ügyünket másképp vette volna pártfogása alá, mint önhaszonlesésből. Hume, Mill 's az ifjú reformisták nagy részének sem lehetett más czéljok. Meggyőződtem itt arról, hogy Angliának sokkal csekélyebb befolyása van Európára, mint közönségesen hiszik. „Aide toi, et le ciel t' aidera" (segítsd magadat, az ég is úgy segít) még inkább illik Angliára, mint Franczia Országra. Bár mindég szemünk előtt tartottuk vólna e' jelmondást; nem parancsolna most orosz generalis Tscherkeszektűl körűlvéve a' hajdani lengyel királyok palotájában; de elfelejtők azt, 's főképp azért nem fogunk többé helyt a' szabad nemzetek sorában. Bár tanulnának más népek példánkon. De sem Fejedelmeken, sem népeken nem fog az; ugy hogy némelly jelenetek előtűnésével kéntelen az ember megvallani századjával való ösmeretlenségét, vagy hogy nem tudja, micsoda században él. Méltán elmondhatja egész Európa Goethejével:

Das Alter macht nicht kindisch, wie man sagt,
Es findet uns nur noch als wahre Kinder.

Franczia Ország.

A' telegrafi hir után közlött ministeriumi szerkeztetés megvalósodott; a' Moniteur is kihirdette e' f. hónap 11-dikéről az ezt tárgyazó kir. végzést azon igazitással,

)(

hogy Thiers ur lett belső, Guizot ur pedig köztanitási minister.

A' kamarák Nov. 19-dikére hivatnak egybe. Girod és Louis kilépett ministerek pairi méltóságra emeltettek, Gróf Montalivet a' civilliste fő felvigyázójává 's administratorává neveztetett; Báró Fain pedig a' király első kabinéti titoknoka meghatalmaztatott, hogy a' Status Tanács üléseiben és munkálkodásiban részt vehessen.

A' nevezett két vólt ministeren kivűl egy kir. ordonnance erejénél fogvást 59 személyek emeltettek pairi méltóságra. Egy más kir. rendelés meghatározta mitsoda tárgyak fognak jövendőre egybeköttetve lenni 1. a' kereskedés és nyilvános munkák; 2. a' belső dolgok; 3. a' köztanitás ministeriumival.

Páris Oct. 11. A' Moniteur ma sokkal korábban megjelent, mint szokott; délben már egész várost betőltötte a' doctrinairek győzedelmi hire, 's ez sokakban látható meg nem elégedést gerjesztett. Tüzes megtámadásokra készűl a' sajtó. Mint mondják, a' főbb tisztek 's a' közel fekvő megyék fő-Ispányai elbotsáttatásokat kérik. Még nagyobb figyelmet érdemel az, hogy már több követek egyesültek egy új nemű compte rendű közzétételére. Az uj kabinétnek lelke Thiers. Ő az, ki nehány héttel ez előtt a' kabinéti tanácsban Montali vettel öszve szóllalkozott, a' favoritismus ellen beszélt, Soultot a' maga részére hódította, 's igy maga favoritminister leve. Azonban azt állitják némellyek, hogy Thiers csak nyólcz napig sem marad Soultal egyességben, 's átaljában e' ministeriumnak kevés tartósságot igérnek. —

Herczeg Talleyrand e' f. hónap 11-kén indult Londonba.

Dupin úr válasza f. hónap 9-kén érkezett Párisba; melly szerint ő bizonyossá teszi marsal Soultot, hogy ministerséget nem vállal, egyébiránt igen kevés kivétellel gyámolitni fogja a' ministeriumot. A' kamarák megnyitása előtt nem megy a' fővárosba; mert előtte most a' kamarákon kivűl Franczia Országban más kormány nintsen.

A' Constitutionell megujitja azon hirt, hogy keleti Europának hatalmasságai közt a' monarchiai okfő támogatására új alliancz van munkálatban, 's hogy nevezetesen gróf Pozzo di Borgo e' dologban fáradozik. A' Lengyelekre nézve Lord Durhám küldetésének semmi foganatja sem lett; sőt Miklós császár kedvetlenségét nyilatkoztatta mindazon szemtelenség ellen, melly az ő ezen nemzet iránti politikáját gyalázattal illetni merészlette!

Más franczia ujságok szerint minden intriguék Brüsselben orangistai, Párisban karlistai restauratióra czélzanak. Wilhelm király védelmeztetik észak hatalmai által, ő pedig óltalmazza azon principiumot, mellyre amazok támaszkodnak. A' belga revolutio az olasz és lengyel felkelés sorsára jut. Ugy de a' belga revolutio a' párisi három nap szülöttje.

Német Alföld.

A' legújabb egyezési planum Hollandia és Belgiom közt, melly az 1831 Nov. 15. czikkelyek némelly változásit foglalja magában, következő értelmű: Flandriában a' vízáradásokat Hollandia fogja gátolni, az e' végre épitett vizrekeszek Felsősége alatt maradnak; másokat pedig csak e' jelen planum megerősitésének kicserélésök után mind két részről nevezendő biztosok által kiszabott helyeken szabad készittetni, 's e' biztosság fogja meghatározni azt is, hogy melly csatornák essenek közös kormányzás alá.— A' Schelde mind két ágán való hajózás minden nemzetek hajóinak szabadon marad, 's Hollandia csak nagyságokhoz mért terehvámot fog rajtok venni, akár Belgiomból a' ten-

gerre, akár a' tengerről Belgiomba evezzenek azok, a' nélkül, hogy bármelly szín alatt megvisgáltathatnának. A' vám egy tonnától 1 fnál feljebb nem emeltethetik; egy tonna pedig a' felfelé, Belgiomba evező hajókra 60; a' tengerre ereszkedőkre nézve pedig 40 má'sában állapíttatik meg időközileg. A' Belgák királya e' vámot 150 ezer fr. évi fizetéssel megválthatja, vagy tőkésités által e' fizetéstől magát örökre felszabadíthatja. Hollandia kötelezi magát a' Schelde torkolatjánál a' kiköthetésre utatmutató, 's a' veszedelmes helyek kikerülésére szolgáló jelek állitására, 's a' hajózás tekintetéből szükséges viz fenntartására birtoka határáig. A' Schelde, Belgiomot átfolyó részén ugyan ezt köteles Belgiom tenni. A' Schelde és Rajna közt folyó vizeken mérséklett vám fizetés mellett szabad kereskedés engedtetik a' Belgáknak. Mind két részről biztosok rendeltetnek Antverpbe, kik a' bécsi Congressus actáinak a' Maasi kereskedést tárgyazó czikkelyeit a' Scheldei halászat és halkereskedéssel együtt kölcsönösen elintézik, addig pedig a' Maason szabad hajózás engedtetik. A' két országon keresztül menő csatornák használata szabad és közös lessz. Belgiomnak Német országgal Limburgon keresztül való kereskedési öszveköttetése semmi szín alatt nem gátoltathatik. Maestricht, Sittard, és Venloon keresztül mérséklett vám fog fizettetni. Minthogy 1830. November 1. — 1832. Julius 1. Hollandia minden németalföldi közös adósságra megkivántatott költségeket maga tett; Belgiom e' pénzkiadásoknak azon részét, melly a' 8 mil. 400 ezer forinthoz képest reá esik, Hollandiának vissza fizetni köteles.

Ezen egyezési planum átadásakor egy hivatalos jegyzéket is nyujtott be, Zuylen van Nyeveldt úr, Hollandia meghatalmazottja a' Conferentiának, mellyben a' belga hollandi ügy folyamatját előterjesztvén, megemlíti az 1831 Jan. 27. költ az elválás alapjait megerősitő, Hollandia által elfogadtatott, Belgiomtól vissza vetett 12-dik számu protocollumot; az elválás ujabb alapjaira nézve 1831. Oct. 14. költ 24 czikkelyeket, mellyeket Belgiom elfogadott, Hollandia pedig azok közül némellyek foglalatjának modositását kivánta; a' birtok terjesztés és nyilvános adósság iránt Hollandia részéről 1832. Jun. 30. a' Conferentiához intézett 's el is fogadtatott ajánlatot; az erre Jul. 10. kiadott észrevételek következésében a' hajókázást és Német Országgal Limburgon által való kereskedési öszveköttetést tárgyazó Jul. 25. jegyzéket; Hollandiának a' Scheldei csajkásokat, intő jeleket, 's a' Nassaui Ház és Német Szövetségnek a' birtok egyenlítésben megegyezéseket érdeklő czikkelyek jóvá hagyását, és több a' béke fentartása tekintetiből történt engedéseit, 's a' békés elválásra mutatott hajlandóságát; mellyek ellenére is Belgiom idegenkedett az egyezéstől, alkudozásba nem ereszkedett, kivánságait sokszorozta, és a' Conferentia által elesmert 24 czikkelyeket is visszavetette, mire nézve kinyilatkozást teszi: „A' dolgok illy fekvésében parancsolatom van a' Belgiom és Hollandia között leendő elválási egyességnek a' Jun. 30. és Jul. 25. jegyzékek 's a' reám bizott módositások szerint való aláírását a' Conferentiától minél rövidebb idő alatt kivánni, egyszersmind Ő Felsége nevében kinyilatkoztatni; hogy Ő Felsége Europa köz igazának fentartása tekintetéből a' szükség törvényének engedett, 's ajánlatit többször özte ugyan, de az engedések mértéke már betőlt, és többé Hollandiának sem földbirtoki igazai, sem lakosainak fennmaradhatása 's élet kérdései felett alkudozni nem fog. Sok politikai viharok vonúltak el Ő Felsége 's magas ősei fejök felett, kik-

nek vezérlésök alatt Hollandia különféle változások századait élte át, 's drágán szerzett tapasztalása nyilván megmutatta, hogy egy nemzet a' legnagyobb veszélyből is kiemelkedhetik, ha magát el nem hagyja. A' király vigyázni fog, hogy e' tapasztalás gyümölcsei el ne romoljanak, és midőn a' tanácskozásoknak a' Conferentia és Hollanoia kormánya közt volt alkudozások éretségéhez mért resultatumát biztosan várja, azon bebonyolitásokról való felelést, mellyek további halogatás által történhetnek, magától elhárítja, és nyilván kijelenti, hogy Hollandia igazait 's élet interesszéit soha a' revolutiós phantome nak fel nem áldozza, hogy azon szabad nemzet, mellynek sorsa kormányzására Ő Felsége hivatott, a' gondviselésben bízik; mindennek a' mire a' rend és nemzetek függetlenségének ellenségei akarnák kénszeriteni, ellent fog tudni állani, és ha egy kegyetlen sors a' gondviselésbe vetett reményét megcsalná; e' szerencsétlen kimenetel Europa rendszerét is egyszersmind eltiporná, 's a' közönséges békének véget vetne. Van szerencsém 's a' t. W. van Zuylen van Nyevelt."

A' belga kamaráknak törvény szerint Nov. 13-dikára kell egybe gyülniök, ha előbb öszve nem hivatnak.

Német Ország.

A' Német Szövetség Otto Herczeg Görög királyá lett választását Nagy Britannia Franczia és Orosz Országok e' czélból hozzá intézett meghivása 's a' bajor király azon jelentése következésében, hogy a' Görög koronát ez ifju Herczeg képében elfogadta, minekutánna a' Fényes Porta is Görög Országhoz volt jussairól lemondott, f. e. Oct. 4. üléséből költ végezetének fogva elösmerte.

A' Görög küldöttség e' f. h. 13-dikán érkezett Münchenbe, 's a' Görög Regenség számára rendelt palotába szállott. 15-ben ment végbe annak a' bajor kir. ház 's Görög király által lett ünnepies elfogadtatása. Ezt követte délutánni öt órakor a' fényes kir. ebéd, mellyre a' Görög Regenség, Anglia, Orosz és Franczia Ország követei, mint szintén a' Görög küldöttség tagjai valának meghiva.

Burkus Ország.

A' Montforti herczeg (Bonaparte Jeromos, Vestfalia hajdani királya) e' f. hónap 10 dikén, Florenciából jövén, Kölnbe érkezett, 's más nap London felé folytatta utját.

Több esztendők ólta nem volt a' Rajnában illy tartósan olly kevés viz, mint az idén. A' gőzhajók járnak ugyan Mainz és Köln között, de minél kevesebb teherrel; ha pedig két három hüvelyknyit apad meg a' viz, többé semmi szolgálatot nem tehetnek. Ez egy részről szomoru környület mellett vigasztalást nyujt a' gazdag és jó bor termés, melly a' Rajna vizének illy tartós elapadásával rendesen együtt jár.

A' Londonból Berlinbe érkezett követségi tanácsos Gróf Dönhoff tüstént Töplitzbe a' Király után folytatta utját.—

Portugallia.

Az oportói ujabb hirek mind a' Sept. 29. megtámadásról beszélnek, mellyek szerint a' Miguelisták e' már eleve elhatározott napon egész erővel rohantak az ostromlattakra nap feljöttekor, először is a' franczia ez után az angoly védelem seregekre olly czélzással, hogy őket mindenek előtt semmivé tegyék; de ezeknek dicséretet haladó vitézségöket le nem gyalázhatták, 's minekutánna délután 5½ óráig tartott a' véres csata, egészen vissza verettettek. D. Pedro maga osztogata parancsolatokat egész hideg vérrel, kinek vesztesége némelly le-

velek szerint mintegy 400 megyen; leg többet vesztett pedig tisztekben, úgy annyira, hogy minden franczia és angoly tisztje vagy elesett, vagy — egyet kivéve — megsebesitetett. D. Miguel 1500 vesztett hóltakban és sebesültekben, 200. foglyokban; ezek között nehány barátok is találtattak, kik kötözve vitettek Oportóba.

A' Courrier de l' Europe e' h. 11. jelenti, hogy D. Miguel erősen elhatározta az ostrom folytatását, 's parancsolatot adott Oportónak megvételére, bár mibe kerüljön is. Grof Basto belső minister nagyon unszolta D. Miguelt a' sereghez menetelre, hogy azt jelenléte által még inkább felélesszse.

Svéczia Norvégia.

A' Göta csatornának, melly az északi és keleti tengereket köti öszve, ünnepies megnyitása a' Svéd királynak 's egész királyi háznak jelenlétében Sept. 28-dikán történt.

E' folyó hónap 3-dikán Báró Vegesack és B. Düben Stockholmban felségárúlási gyanu miatt elfogattak. A' szándékról felvilágositást ád azon Berlinben e' f. eszt. Julius hónapjában kőlt levél, mellyben B. Vegesack kéri Düben majort, (ki akkor Bécsben mulatott) tudósitaná a' hajdani Svéd korona örökösi, IV. Gusztáv fiát arról, hogy ő (Vegesack) Svécziábul lett kiindulása előtt az oppositio tagjaival öszvejövetelt tartott; hol egyetértőleg azon vélemény mondatott ki, hogy Svécziának egyetlen út a' megszabadulásra, ha a' hajdani korona örökös a' thronusra vissza hivattatik.

Észak Amerika.

Két nagy kérdés foglalatoskodtatja most Észak Amerikát; a' praesidensek választása, és a' vám tariffa leszállitása. E' két egyébiránt különböző kérdést a' pártoskodás lelke úgy öszvebonyolította, hogy már most alig lehet egymástól elválasztani. E' mostani polgári alkotmány kezdetétől (1789—1825) mindig a' függetlenség kivivásában magokat nevezetesített férfiak viselték a' praesidensi méltóságot. Washington, Adams, Jefferson, Madisson, és Monroe mint első nagyságú csillagok fénylenek az amerikai praesidensek sorában. Ez utólsóval kihóltak a' régi statusférfiak, 's most minden pártvezér praesidenségre törekszik. Az első vetélkedés 1825 ben Adams úr a' foederalisták, és Jackson generalis a' republicanusok chefjei közt vette eredetét. Akkor Adams 1829. pedig Jackson generalis választatott előlülővé. Ez ólta a' tanácsban a' szembetünő oppositio uralkodik, melly legelőször e' folyó esztendőben merészlett kikötni a' kormánnyal, midőn van Buren londoni követté lett, neveztetését a' Senatus egy szó többséggel semmisité meg. Ez időtől nyilvános a' hartz a' két fél között. Jackson generalis 4 esztendőre ismét elválasztatni kivánván, két eszközt vett elő pártfogói szaporitásokra. Elsőben van Burent al-praesidenssé ajánlván választatni, igy ennek számos követőit részére hódítá. Majd az új vámtariffát hozta javallatba. Erre nézve tudni kell, hogy az angol-amerikai háboru idejekor az észak amerikai tartományokban sok fábrikák állíttattak, mellyeket a' kormány a' külföldi árukra vetett nagy vámok által jelesen elémozdított. Annyival szükségesebb volt egy illy rendszabás a' hadi költségek pótlására, mivel europaihoz hasonló földre vetett adó nem lehetséges olly helyen, hol egy hóld föld öt frankon kél el, 's egy birtokosnak annyi a' földje mint egész Belgiom. A' mi illeti a' mellékes adót, e' sem alkalmaztatható ott hol 2—3 órányira fekszenek egymástól az épületek, hol tehát majd annyi adószedőre

volna szükség, a' hány a' ház. Egyedül való segéd forrás volt tehát észak Amerikára nézve a' vám. 30, 40, 50 pcentes vám is vettetett a' nagyobb fogyatékú tárgyakra. De a' béke helyre állásakor méltán várhatá a' nemzet a' terhes vámok leszállítását. Nem hogy megtörtént volna ez; sőt az északra eső státusok oda vitték 1816 a' dolgot, hogy még sokkal, feljebb vitettek a' vámlók; úgy hogy most a' déli és nyugoti tartományok lakosi 40, 50 petet fizetnek az északi fabrikáknak.

Szerencsétlenségre nehány évek ólta nagyot változott az egyesült statusok közt volt irány. 1810-ben hét mil 210 ezer volt Észak Amerika népessége. A' hét északi statusokra esett 2 mil. 378 ezer; a' délieekre 's nyugotiakra 2 mil. 376 ezer; ide nem tudván az olly statusokat, mellyekben a' mesterségi művek egyre ütnek ki a' consumtióval. 1830-ban már majd 13 mil. ment észak Amerika népessége; melly számból délre és nyugotra 5 mil. 600 ezer esik. Minthogy a' déli 's nyugoti statusokban kevés a' fabrika; kettős kár hárul ezekre a' vámtariffából. (Folyt. köv.)

Egyvelges Hirek.

Bourbon szigete (franczia gyarmat) fővárosában (St Denis) a' feketék összeesküdtek a' fejér férfiak életök ellen; de a' gonosz szándék jókor megtudatott.

Calomarde volt spanyol miniszter Madridból kocsin kivitetett, de hova nem tudatik. Ballesteros, Salazar, és Zambrano mint status tanácsosok a' fővárosban maradnak.

Oct. 3-dikán Párisba már hir szárnyalt a' spanyol király tökélletes felgyógyúlttárul. Oct. 15-kén szándékozott Madridba tartani bemenetelét.

Grof Druet d' Erlon Grallieutenant, ki a' megvakulás veszedelméhez igen közel áll, Nantesből szeme orvosoltatása végett Párisba utazott.

Párisban több hangművészek által azon pénzbeli büntetések kifizetésére, mellyekre a' Tribune redactiója itéltetett, egy nagy Concert fog adatni. — A' sajtószabadság védlésére alkotott Lyoni egyesület 700 tagokat számlál.

Napoleon Császárságától fogvást a' mai időkig Franczia Országban 3,385,300,852 frank, e' summából 1831-ben 254 mil. veretett, aranyban és ezüstben.

Oct. 5-ikén Edinburghban Scott Walter tiszteletére nagy gyülekezet tartatott; hol 24-en 1,100 font sterlinget ajánlottak aláírás útján arra, hogy Skóczia fővárosában egy e' derék angol író érdeméhez méltó emlék állíttassék.

Bushirban irtóztató pusztítást visz végbe a' pestis; naponkint 150—200-an halnak meg. Egy hajó, melly innen Bombaybe utazott, 120 rajta volt személyek közül útközben pestis miatt 70-et vesztett el.

Chinában valami fiatal Litiming rebellisnek vezérlése alatt nagy lázzadás ütött ki; Pekingre szándékozik ez rohanni, hogy a'nép előtt kedvetlenségbe jött császárt thrónusától megfossza. Több ellene küldött seregek megverettek követői által. Egyszer a' többek közt a' kormánynak 3 ezer katonái közül csak hetet hagytak életben.

Börne, kinek párisi levelei köztünk is ösmeretesek, most Luzernben (Helvéczióban) tartózkodik.

Legujabbak. Lord Durham Oct. 11-kén Londonba érkezett. A' „Standart" szerint a' parlamenti ülések Februarius előtt nem nyittatnak meg. — Brüssel utszáin e' f. hónap 9-kén „háború!" — „le az orangistákkal" kiabálások hallatszottak; a' külső dolgok ministere palotájának némelly ablakait betördelte az egybe gyült népcsoport. — Egy rettenetes szélvész Otranto és Diso falukat (Nápolyban) omladékokba döntötte; ennek következésében a' lakosok közül 35-en meghaltak, 63-an megsebesültek. Csak a' mezőkön tett kár 300 ezer aranyra becsültetik. A' király 26,400 frankot küldött a' szerentsétleneknek.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Hartleben K. Adolf Könyvárosnál, Pesten a' hét Választó Fejedelmek' általellenében, a' közelebbi Leopoldi vásárra megjelennek:

Legelső tökélletes Kiadásban:

Kölcsey Ferencz' MUNKÁJI.

Kiadta Szemere Pál,

Első Kötet Versek.

8. Pesten, 1832. szép papiroson, csinosan nyomva, pompás békötésben 2 for. pengő pénzben.

A' HELYES

EMÉSZTÉSNEK

ÉS

A' HAS' BAJJAITÓL

VALÓ MEGMENEKEDÉSNEK MESTERSÉGE.

Szükségben segítő Közhasznú gyakorlati könyv.

Vaillant F.

Franczia Doctor szerént Saját észrevételeivel toldva

Németből magyarázta

LENCSÉS J. ANTAL,

hajdani Oktató

Kötve 40 kr. pengő pénz.

Második Félesztendő.

Ámbár kiki tudja, milly nagyon függ a' testi és lelki jóllétel, ugymint minden életörömnek forrása a' helyes emésztéstől: mindazonáltal soha szem hallatszott olly gyakor és alapos panasz az emésztés' foglalatossága ellen, mint a' mi napjainkban; sőt jussunk van állítani, hogy azon számtalan nyavalyáknak legnagyobb része, mellyek az emberi nemzetet meglepik, a' hasnak rendellenségeiből származnak.

Hogy ama szűntelen' panaszoknak oka, vagy a' természet- vagy élésrend elleni életmódban, vagy magokban az erőtlen emésztő eszközökben, vagy pedig még egyszer'smind ezekben vagy amabban is alapodik, nem kíván megmutatást. Annál kivánatosabb tehát egy olly irás, melly mint részvevő, értelmes, 's jó akaró tanácsadó egyáltalján gyakorlati rendszabásokat, és hasznos életmódbeli utasításokat közöl, különösen pedig azon személlyeknek oktatást nyujt, a' kiknek emésztő életeszközei vagy természeti szerént, vagy pedig életmódjok által el vagynak gyengülve.

Teljes bizonnyal feltehetni, hogy ezen közhasznú boldogitó czélt e' jelen könyv által elérni.

Az egészséget megtanulja belőle, miként vegye elejét a' bajoknak, az elgyengűlt, 's erőtlenedett pedig, miként viheti rendbe megzavarodott emésztő foglalatosságait.

A'

tisztelkedés mestersége,

vagy:

utmutatás,

miként kell

az embernek a' társaságokban, 's az élet külömbféle környűleteiben magát illendően, csinosan és udvarian viselnie; delin beszélnie, értekeznie, és mulatnia,

egy

bokrétával

és egy

nefelejtskoszorúval

párosítva.

szerzette **Lencsés J. Antal.**

Ára boritékba kötve 54 kr.

Midőn az anyatermészet az embert e' zsibongó világ piatzára szállítja, ezt mosolyogja reá: Élj, és szeress! — Azonban az ő hasonképe, melly több egy eredetű kisvilág' körében kereng, ezen áldás mellett is igen gyakran megűtközik mind önmagába; mert fénylelkén kivül poralakja is vagyon: mind pe-

dig az ő hozzá hasonló vándorcsillagokba; mert ezek is, mint rokon társai, vele közös uton lengenek. — Szeretet és Barátság, megvetés és utálat között lebeg hosszu-rövid pályája, 's létének köre egy, nem tudom minő, mindenből szövetkezett társaság. — Csak akkor, ha ebbe illeti magát, lehet szerencsés; 's ez a' munka czélzata.

A' mi az előadást illeti, gondolom, tiszta 's értelmes; csak azt kell róla megjegyeznem, hogy e' szó: „kegyed" azért lelt benne méltó helyet, hogy köz tiszteletszóként szolgáljon, mellyet a' kivánathoz képest mindenki könnyen Méltóságoddá, Nagyságoddá, vagy más illő tiszteletszóvá változtathat.

Az első és második szakasz az ön viseleti és szólalkozási, ugy nem különben levelezési 's jelentési tisztelkedéssel foglalatoskodik; a' Bokréta pedig az ízlést nemesíteni, 's csinosan mulatni, végre a' Nefelejtskoszorú a' szeretetnek és barátságnak nyájas emlékjelt nyujtani gyűjtetett és készíttetett. Fogadd kegyesen, Édes Haza!!!

Virágok eladása.

(1) Pesten Király utszába tulajdon házi kertyében Ns Bene Gergely Hazánk fia örömmel jelenti a' Titt. Nagy érdemű Közönségnek hogy most Oct. 17-dikén Hollandiából Harlemi Játzintus hagymái megérkezett t. i. 53 fajta és ugyan annyi egy mástul külömböző szinüek és 15 fajta dupla Angliai (Georginia) vagyon ismét tizenöt ezer legnemesebb mindig virágzó rózsái egy átalába anyák és edényekbe mind egy külön jól meggyökerezve, mind a' ritkasága és mennyiséget lehet nála valóságka szemlélni. Szeretett Hazánk legtávolabb vidékire is minden hiba nélkül jól pakolva szállittani kész, 's a' legillendőbb áron szolgálhat. Költ Pesten Oct. 23-dikán 1832.

Eladandó és Árendában adandó Jószág.

(1) Szent Tamási pusztának, melly Pesttől 5 Dunától 2 órányi távolyságra fekszik, egy 2200 □ hold része, rajta lakó, és gazdasági épületekkel minden nap eladandó.

Fehér Vármegyében, a' Dunától két órányira helyheztetett Alsó Sz. Iványi puszta 5200 □ holdnyi térségű rajta lévő épületekkel 1-sö Octobertól 1833, úgy árendában adatik, hogy az Őszi vetésre szolgáló nyomás, már előre annak ideiben, a' jármos ökrök legelése jussával birtokban által vétethessen. Az árenda szinte 10 esztendőre terjesztetik, és az előre adandó sommával tizedik része, minden esztendőben lehajlik. Ez iránt Postán küldendő levelek el nem fogadtatnak, hanem tudósitást ád T. Kutsera Lőrintz Curialis ügyvéd Pesten a' Hatvani utsza Nro 542. Ház, második emeletiben.

Hirdetés.

(3) T. N. Zemplén Vármegyében kis-Falud helységében Tokaj mellett, az idén különös jó széna teremvén, a' ki telelőre marhát vagy juhot hajtana oda, elegendő szalmát is kaphatna.

)(

Nagy hasznokat ígérő 's többé vissza nem léphető Lotteria.

Bétsben Choith's D' Fia 's Társasága kereskedésében legfőbb engedelem mellett kifognak játszattatni Schneeberg és Lass uradalmak, mellyek Illyriában, és Adelsbergi kerületben feküsznek,

Váltságúl 100,000 forint ajánltatik érettek ezüst pénzben, vagy 250,000 V. Cz. a' meg nyerőnek.

A' Lotteriában különös előhúzás fog történni, azután pedig a' fő húzás, e' következendő képpen:

A' különös előhúzásban kijövendő számok, mellyek az ezen húzást mindjárt követendő főhúzásban a' több sors számokkal eggyütt fognak játszani, veréssel vagynak nyomtatva, 's ezek számára különösen vagyon

2,150 nyerőnek, 25,000; 7000; 5000; 4000; 3000; 2500; 1000; 500; 200; 50; 's a' t. forintokat tévő sommánként

öszvesen 80,000 forint Bétsi Betsben.

Azon sorszámok ellenben, a' mellyek csak a' főhúzásban fognak játszani feketével vagynak nyomtatva, és az előhúzásban játszott sorsok nyereségével eggyütt

4,318 nyerőknek, 250,000; 20,000; 15,000; 11,000; 7,500; 6,000; 4,500; 2,000; 1,000; 500; 250; 200; 100; 25 etc. sommánként, öszvesen 375,000 forint B.B.

Vagyon még 4,000 zőld, és ugyan 4,000 sárga ajándék nyerő-sors is; ezek számára

8,200 nyerők, 10,000; 1,000; 500; 200; 100; etc. sommánként

öszvesen 85,000 forint van határozva B.B.

A' különös előhúzás, a' főhúzással, és ezen ajándék sorsokkal eggyütt 14,668 nyerőt fog számlálni, a' kik kész pénzben

250,000; 25,000; 20,000; 15,000; 11,000; 10,000; 7500; 7000; 6000; 5000; 4000; 3000; 2500; 2000; 1000; 500; 250; 200; 100 's a' t. forintonként

540,000 forintot fognak nyerni B.B.

Minden, a' ki tiz veres sors számot (mellyek mind az első, mind a' fő húzásban eggyütt játszanak) egyszerre megvesz kész pénzért, egy zőld vagy sárga ajándék sorsot nyer ingyen, mind addig valamig az e'félék el nem fogynak. A' zőld és sárga ajándék sorsok azon különös hasznot igérik, hogy nem tsak a' háromszori húzásban játszanak a' több sors számokkal eggyütt, mind az elő, mind addig a' főhúzásban t. i. hanem még különösen az ezek számára határozott húzásban is, a' mellyben okvetetlenül mindegyiknek nyerni kelletik. Azon kívül 200 ajándék nyerő sorsnak meghatározottan kétszer kelletik nyerni; de igen szerentsés esetben nyerhet egy ajándék sors szám hétszer is.

A' ki tíz fekete sorsot egyszerre vált kész pénzért, annak csak egy feketével nyomtatott ajándék sors adattatik, melly különös bélyeggel leszen jegyezve; ezen feketével nyomtatott sorsok csak a' főhúzásban fognak játszani.

Az előhúzásban nyerendő legkevesebb somma 50 för. a' főhúzásban pedig 52 for. BB.

Az elő és főhúzásban játszandó veres sors ára 5 for. pengő pénzben; csak a' főhúzásban játszandó feketével nyomtatott sorsé pedig 4 for. ugyancsak pengőben.

Sorsokat lehet váltani Bétsben az alólirt nagy kereskedésnek, Singerstrasse 804. szám alatt lévő tulajdon házában; de lehet a' Birodalomnak minden nevezetes Városaiban is. Költ Bétsben September 15-dikén 1832.

Coith's Dl fia 's Társasága.

Pesten sorsok vannak Liedemann Fridrich J. S. Nagy kereskedésben; úgy Liedemann F. B. és Társa rőfös kereskedésében is, a' Város-Ház piatza és vátziútsza szögletén lévő bóltban a' „Szép Magyarné" czím alatt.

A' hol még öt veres sorsokhoz egy zöld ingyen nyerő sors járúl.

Eggenberger Jósef Pesti Könyvárosnál a' Franciscanusok Piaczán, a' Baro Podmaniczky házban következő, 's több más könyvek találtatnak

Doctrina Religionis Christiano Catholicae

quam in usum Academicae Juventutis elucubravit

Franciscus Szaniszló,

Dioecesis Sabar. Presbyter. SS. Theol. Doctor S. Sedis Cons. Sabar. Asses. et Synod. Exam. in Reg. Scientiarum Univ. Pest. I. Fac. Theol. Membr. coll. Orator Sacer et Doctrinae Religionis Prof. Publ. Ord. 4 Tomuli. 8-vo Pesthini 1832. 2 fl. 24 xr. Conv. Mon. compactum 2 fl. 48 xr.

Dissertationes historico-Criticae super quibusdam vetustiorum Rerum Ungaricarum capitibus. 8vo Mai Posonii 1832. compactum 50 xr. C. M.

Historia Catalepseos compositae Somnambulismique per se evoluti, observata per Doctorem Michaelem Hanak. 8. Agriae 1832. compact. 30 xr. C. M.

Svaiger Em. Ant. de Testamentis. 8. Mai Veszprimii. 24 xr. C. M.

Lassu István, az Austriai Birodalomnak Statistikai Geographiai és Históriai Leirása. Második kiadás az Austriai egész Birodalom' földképivel. 8. mai. Pesten 1832. 2 for. pengő pénzb.

Világ Történetei. 2 Réz. 8. mai. Pesten 1832. 2 for. p. p.

Szemápolás. Irta Vajnócz János, Orvos Doctor 8. Pesten 1832. kötve 20 xr. p. p.

Hirdetés

(2) A' nagy méltóságú magyar királyi udvari Kamara részéről közhirré tétetik; hogy folyó esztendő November 12-dikén az Ó-Budai kir. kamarai Praefectus író szobájában, a' Nagy-Marosi határban Zebegény felé vivő úton, a' Bachgründelnek neveztetett kőbánya Nro 3. árverés utján 1833-dik Martius 1-ső napjától kezdve, három egymást váltó esztendőre, a' többet igérőnek haszonbérben adatik.

Haszonbérleni szándékozók a' nevezett napon és helyen szükséges bánó pénzzel megjelenhetnek, 's a' haszonbérlés feltételeit addig is a' nevezett helyen megtekinthetni. Költ Budán October 12-dikén 1832.

)(o)(

Hiradás.

(3) A' nagy mélt. magyar kir. udvari kamarának felsőbb határozásánál fogva, a' só Tiszán és Dunán hajókon leendő szállitására nézve, a' folyó 1832. esztendő November 8-dikán Budán a' nagy mélt. magyar kir. udvari kamaránál árverés (Licitatio) fog tartatni, mellynek alkalmával az 1833 eszt. szállitandó sónak mennyisége e' következő:

Szegedről	Eszékre	—	—	—	—	—	54,000	Mázsa
—	Földvárra	—	—	—	—	—	32,500	—
Szolnokról	Pestre	—	—	—	—	—	60,000	—
Pestről	Komáromba	—	—	—	—	—	33,500	—
—	Nádszeghre	—	—	—	—	—	56,500	—
—	Győrbe	—	—	—	—	—	103,500	—
—	Pozsonyba	—	—	—	—	—	22,500	—

A' kótyavetye feltételeit a' részt venni kivánók a' nagy mélt. magyar kir. udvari kamaránál, vagy pedig az aradi, szegedi, szolnoki, pesti, földvári, mohácsi, bajai, ujvidéki, komáromi, győri, és pozsonyi kir. só tisztségeknél bővebben meg tudhatják Minthogy 6 esztendei só-szállitásról szólló Contractusnak December hónap utolján vége szakad, tehát az ismét 6 esztendei só-szállitásra nézve kötendő Contractus végett, a' fent nevezett napon, 's helyen uj árverés (Licitatio) fog tartatni. A' 6 esztendei Barcsi só-szállitás tészen 11,000 mázsát, a' Theresovátzi pedig 70,000 mázsát, egyébaránt mint a' környülállások magokkal hozandják több és kevesebb is lehet, a' mi a' Contrahensnek, Szállitónak mindenkor November hónapban előre tudtára fog adatni.

Vizen a' só-szállitás egyenesen Eszékről Barcsig, Theresovátzia pedig egy ide közel a' Dráva partján lévő helységig történhetig meg, igy tehát erre a' Szállitónak alkalmatos helyet kell választania, a' honnan minden hijánosság, királyi kőltség és a' politikai törvényhatóság köz munkasága nélkül fogja a' sót Theresovátzra, hol a' tulajdon költségén megmérettetni fog elszállitatni, a' fuvarosokat a' kötésnél fogva néki járandó bérből és igy tulajdon erszényéből fizetvén ki.

Egyszer'smint árverés alkalmával bánat pénzzül 1000 (huszasokban.) fog fizettetni, és kinekkinek még az árverés előtt hitelesen be kell bizonyitania, az erre rendelt biztosság Előlülője előtt, hogy ezen só-Szállitásra elegendő vagyona van, és a' királyi pénztárt bátorságba helyheztheti. Költ Budán Oct. 4-dik napján 1832.

Jelentés.

(2) Miller C. Pesti Műárosnál a' Nagyhid utszában 4-dik szám alatt legujjabban megjelent: Magyar Tánczok Forte pianóra nemes Pest Vármegye Tisztiujjitása alkalmára, Rózsavölgyitől. Ára 8 kr. ezüsténz pben.

Nagy, és Főlerakóhelye a' Templomi Ékességnek.

(2) Pesten a' Váczi utszában az Amornál 26-dik szám alatt Fries Antal 's Társasága cs. k. priv. Selyem-szövet Fabrikájának lerakó helyén készen találtatnak nagyobb mennyiségben több száz darab Templomi Ékességek' fajai, u. m. Pluviálék, Dalmatikák, és Kásulák; akár egész, akár fél, vagy közönséges ékességekkel gazdagítva, ezen kívül, minden lehető Reverenda materiák, ú. m. Schvamillionok, Gros de Naples, Brünelek, Scottok, 3 Drátok, 's a' t. egész, és fél gazdagon virágokkal himezve Templomi matériák, igaz festékű, és közönséges Damaszt Zászlókra, finom festékű Karmazsin, 's Ibolya Gros de Naples és Moir, Quadrátok, Kapucziumok, Kamaurák, és Övek, mellyeket a' Fő Tiszt. Papságnak a' legillendőbb Fabrikai áron alázatosan ajánlják

Fries Antal és Társa.

Hirdetés.

(3) Az elébb Mélt. Kováts, most Ts Nagy nemzetség sz. kir. Székes Fejérvári földbirtoka szabadon eladandó, melly magában foglal több rendbéli épületeket, ugyan csak az 1-sö cseréppel fedezve: 6 szobát, 2 konyhát, pinczét, élés, 's fa kamrát, 2 padlást; — a' 2-dik 4 szobát, 2 konyhát, kamrát, pinczét, 's padlást, ehez tartozandó még egy 2 szobából, konyhából, és ló istállóból álló lakás, 's még egy egészen különös 1 szobával, konyhával, 's kamrával; továbbá 2 tágas kocsiszin, 1 ló istálló 10 lóra, és szána padlás, hasonlóúl az 5 hold föld nagyságu házikert 2 réttel, végtére 24 úgy nevezett sárréte rét, 3 szántóföld, ismét a' János futáson fekvő 3 szántófölddel. A' titt. venni szándékozók fenemlitett városban T. Molnár Károly hites ügyvéd, 's táblabiró úrral, vagy Vock Jósef házmesterrel értekezhetnek, holott a' feltételekről is bővebb tudosítást nyerendenek. Költ mindszent hava 10-dikén 1832.

Hirdetmény.

(2) A' folyó esztendei November hónap 6-dik napján nemes Heves Vármegyében Gyöngyös és Heves várossai között fekvő Erdő-telek Helységében a' Méltóságos Gróf Buttler János Cs. K. Kamarás úrnak országszerte ösméretes eredeti faju ménességéből több tenyésztésre alkolmatos meghágatott kanczák, nyereg alá, és kötsiba való fiatal paripák, és egy setét, másik világos pej mén lovak; úgy nem külömben gulyabéli számosabb tehenek és 24 darab tavali Bikák a' szokott reggeli órákban árverés mellett azonnali fizetésért el fognak adatni. — Ha a' venni szándékozók a' kötyavetye előtt is a' ménest, és gulyát szem ügybe venni kivánják, ez a' helyben lakó Uradalmi javak, és Jószágok Directoránál teendő jelentés után megtörténhetik. — Posta Ferencz Director.

)(o)(

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I. Typographiájában
Pesten és minden Könyváros és Könyvkötőknél megszerezhetni

Cuncta Operata Systematica
Exc. Regnicolaris Deputationis
art. 8. 1827. exmissae 9 Kötet in 4to ára 10 forint ezüstpénz.

A' fehér Angyalnál.
Pesten, a' kis híd útszában, Kemnitzer Házban.

Vagyon több esztendők óta Cacciari-nak legrégibb szagos szerekkel való kereskedése; melly különösön ajánlja magát megnem hamisitott tulajdon készítménnyeivel, mellyekből itt állandóan friss készítésbelieket tart lerakva.

Vagyon nála nevezetes mennyiségben az ugy nevezett négy tolvajok eczetje, (Vinaigre de 4 voleurs) melly a' maga hasonlíthatatlan hathatósságát mindenek felett kimutatta a' legközelebb kegyetlenkedett ragadvány ideje alatt.

Továbbá vagyon nála egy angoly Opodeldok, melly a' maga hathatós vóltára nézve már, tsak nem átalánosan szükséges házi Orvossággá leve.

Vagyon nála: Spanyol gyöngy mosó víz és por; valódi koloniai víz; Macassar olaj; mustár foginakat erősítő por és tinctura, minden egyéb szerekkel mellyek ezen művészetkészíttéssei közzé vágnak. Van nevezetesen hajnövesztő víz, mellyet ő maga talált fel, és több tapasztalások 's bizonyíttások után állíthatja, hogy egyetlen egy a' maga nemében.

Árúinak nem csak tökéletes jóságokról kezeskedik: hanem azzal is hízelkedik magának, hogy illendő árszabásaival is teljes megelégedéseket nyeri meg minden rendű tisztelt vásárlóinak, akár kevesebb, akár nagyobb mennyiségűt vegyenek nála.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse October 20-dikán:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87⅛ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	for.
4 pCentes — — —	76 —	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	47¾ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	—

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-*dikben.*

Octt. 21-ikén 4 Láb, 4 Hüv. 3 Von. — 23 dikán 4 Láb, 0 Hüv. 9 Von.
— 22-ikán 4 Láb, 2 Hüv. 6 Von. — 24 dikén 3 Láb, 11 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára October 23-*dikán* 1832. *Váltó Cz.ban, Posonyi mérő*

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 — 40	6 — 40	6 —	Zab	1 — 48	1 — 46	1 — 40
Kétszeres	5 —	4 — 40	4 — 30	Kukoritza	2 — 40	2 — 30	2 — 20
Rozs	2 — 52	2 — 48	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arya	2 — 50	2 — 40	2 — 30	Köles	—	—	—

34. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Ősz.

A' természet tárt kebeléből öntve gyümölcsit,
Indúl fáradtan téli nyugalma fölé.
Nyugva tekinthet az aggott ősz is sirja fölé, ha
Élete nyomdokain honja gyümölcsre talál. —

PESTEN Szombaton Mind-Szent Hava 27-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Nemes Pest Vármegyének Rendei Ő cs. k. Fő Herczegsége Országunk Nádora 's Főispányunk előlülése alatt egybegyűlve éppen az országos küldöttségi munkák visgálatával foglalatoskodtak e' folyó hónap 25-dikén, midőn az Oct. 24-dikén kőlt, 's a' rég óhajtott Ország Gyűlés határnapját December 16-dikára rendelő királyi levelet (Regalis) vették.

Ő cs. k. Felsége méltóztatott Nagymélt. Gróf Reviczky Ádám magyar kir. udv. Fő Kanczellarius Ő Excjához Oct. 16-dikán kőlt kir. levelében Nagymélt. Herczeg Battyányi Fülep Ő Kségét tulajdon kérésére ns Vas Vármegye kormányzásától felmenteni, és ezen Megyének Főispányi Helytartójává Mélt. Gr. ifj. Zichy Károly urat kegyelmesen kinevezni.

Ő cs. k. Felsége méltóztatott Oct. 17-kén kőlt kegyelmes kir. levelében Ns Csanád Vármegye Főispányi Helytartójává Méltóságos Tököly Péter cs. k. Tanácsos urat, ugyan ezen Megyének eddig volt első Alispányát kinevezni.

Apostoli Felségünk méltóztatott Aug. 21-dikén kőlt legfelsőbb határozása által Fő Tiszt. Zábráczky Ferencz Tarri plebános urat Saár Monostrai tisztlb. Apáttá kegyelmesen kinevezni.

Nemes Trencsén Vármegyének e' folyó hónap 15-dikén választott új Tisztikara e' következő: Alispányok 1. Borcsiczky István. 2. Akay Lajos. Főjegyző: Ordódy Florián. Aljegyzők: Novtsa László, Nedeczky Lajos. Tisztlbeli: Eördög Lajos. Levéltárnok: Fridváliszky János. Hadiadószedő: Vietorisz László. Háziadószedő: Ostroluczky Gustáv. Számvevő: Kudlik Jósef. Főügyvéd: Eördögh Károly. Alügyvéd: Bacsó Lajos. Tisztlb: Sándor Jósef, Nedeczky Ádám, Bielek László, Szadeczky László, Eördög Ágoston, Mednyánszky Aloiz, és Kvássay Antal. Rendes orvosok: Tognio Aloiz, és Héda Ferencz. Solnai Járásban Főszbiró: Pongrácz Gáspár. Alszbirák: Borcsiczky Tamás, Pongrácz János. Tisztlb. Márczy István. Esküdtek: Keller Miklós, Schefcsik Gáspár, Ordódy Aloiz. Aladószedők: Kvássay János, Hrabovszky György. Katonai Biztosok: Nedeczky Mihály és Zsigmond. Vág Beszterczei Járásban Fő sz.biró: Marsovszky Gáspár. Al sz.birák: Zenthal János, Vagyon Miklós. Esküdtek: Marsovszky Károly, Benyovszky Vendel, Ghilányi János. Aladószedő: Zenthal László. Katonai Biztosok: Keller

László, Marsovszky Aloiz. Középső Járásban Fő sz.biró: Piacsek Károly. Al sz.birák: Mednyánszky István, Horecsny János. Esküdtek: Baross János, Hrehuss Imre, Miticzky Florián. Aladószedők: Zermek István, Balogh Flórián. Katonai Biztosok: Nozdroviczky László, Keresztes Jósef. Alsó Járásban Főszbiró: Kubicza János. Alszbirák: Piacsek Antal, Akay Ferencz. Esküdtek: Bánóczy Lajos' Melcsinszky László, Káry Mihály. Aladószedő: Kubicza Flórián. Biztosok: Rásza Jósef, Suljovszky Sándor. Hegyentúli Járásban Főszbiró: Sándor László. Alszbirák: Latkóczy Sándur, Nemák József. Esküdtek: Sztaparics István, Sándor István, Szadeczky Elek. Aladószedő Hránkay Antal. Biztosok: Bedjács Antal, Ottlik György. (Közli Fridválszky János Levéltárnok.)

Nemes Győr Vármegyének Oct. 15. és 16-dik napjain Nagymélt. Vásonkeői Gróf Zichy Ferraris Ferencz Főispány Ő Excja előlülése alatt választott új Tisztikara e'képpen vagyon: Alispányok 1. Bezerédy Ignácz, kir. tanácsos. 2. Szabó Péter. Főjegyző: Kisfaludy Mihály. Aljegyzők: Balog Kornély, Zmeskály István. Tisztbljegyző: Milkovics Jó'sef. Levéltárnok 's egyszersmind aljegyző: Kálóczy Mihály. Tó Sziget 's Csilizközi Járásban Főszbiró: Argay Mihály. Alszbiró: Kovács Márton. Esküdtek: Előry Ádám, Vajda Ignácz. Pusztai Járásban Főszbiró: Saáry Károly. Alszbiró: Német Mátyás: Esküdtek: Horváth Jósef, Iványos Károly. Sokoróallyai Járásban Főszbiró: Takács Sándor. Alsz.biró: Szabó Pál. Esküdtek: Matkovich 'Sigmond, Germanecz János. Tisztlb. Esküdtek: Kisfaludy Sándor, és Sándor Sámuel. Főügyvéd: Goda Jó'sef. Alűgyvéd: Hollóssy János. Főadószedő: Jankó János Aladószegő: Balogh Kálmán. Számvevő: Nagy István. Középponti Biztos: Farkas István. Katonai Biztos: Moró Ignácz. Uti Biztos, egyszersmind Tisztlb. Főszbiró: Torkos János. Földmérő: Király Lajos. Főorvos: Balogh Jósef. Tisztlb: Dorner Jósef, Karpf Antal. Seborvosok: Faust Ferencz, Gráffy, Lévay. Selyem Biztos: Kelemen János. (Kiadta Kálóczy Mihály Aljegyző.)

Cs. kir. Felségünk a' Zemlini só 's harminczad hivatali ellenőrségre Berndt Jó'sef eddig Temesváron volt só 's harminczadi ellenőrt méltóztatott kinevezni.

A' nagymélt. m. k. udv. kamara Klamparszky János nyugalomra lett lépése által Szólnokon megürült k. kam. seborvosi hivatalra Pavonics Jó'sef seborvost nevezte ki.

Nagy Britannia.

(Globe) A' hólnapi (Oct. 11.) kabineti tanács különös fontosságu lessz. Nem csak a' parlament eloszlatásának ideje hatá roztatik abban meg, hanem Portugallia, Belgiom és Irland ügyei is valódi megfontolás alá vétetnek. Lord Durham küldetése resultatumát fogják már tudni a' ministerek, közlései néminemű felvilágositásul szolgálnak a' három hatalmasság politikájára nézve, kik, a' mint mondják, az Anglia és Franczia Ország közt való szoros egybeköttetést irigy szemekkel nézik. A' béke tartósságának, vagy egy hosszu, durva háboru kezdetének kérdését hihetően az angol kormány bölcsessége fogja eldönteni.

Az O' Connel elfogatásáról terjedett hirnek ellentmondanak a' minister ujságok.

London Oct. 9. semmi sints hasonlitható azon eleven munkássághoz, mellyel az Ország minden részeiben készűlnek az uj parlamenti választásokhoz. A' nemzet most már nem elégszik meg a' parlamenti candidatusok közbiztatásikkal használni akarja a' reformi törvényt 's igy minden candidatus az egész Ország boldogságát érdeklő különös kérdésekre világosan és

határozottan tartozik felelni. A' legfigyelemre méltóbb biztositások közűl egy a' rendes ezredek kevesbitése, 's a' polgári katonaság jobb szerkeztetése; a' mi csudálatosabb, ezt különösen vitézségökről ösmeretes férfiak, mint Stanhope, Evans 's a' t. ezredesek sürgetik. Ez által az aristocratiának a' nemzet ellen használni szokott durva eszköze sokat vesztene erejéből. Mind e' mellett is a' parlamenti reformot, egyházi fogja követni. A' közvélemény annyira gyűlöli az egyházi rég fennálló vissza éléseket, hogy a' ministerek e' részben mélyreható változtatások nélkűl semmit sem nyerhetnek. Eljött az általános reform ideje, semmi se gátolhatja azt meg Angliában, 's Wellingtoni kormány visszatérését itt még gondolni se lehet. Felette megcsalnák magokat, kik talán arra épitnék reményeiket.

A' király e' f. hónap 12-dikén Windsordból Londonba érkezett. A' miniszterek, kik már az előtt a' külső ügyek hivatalában öszvegyűlve voltak, két órakor Ő Fgéhez mentek St. James palotába, 's ezután titkos tanács tartatott. Elhatároztatott ebben, hogy a' parlament Oct. 16 dikról December 11-kéig halasztassék.

(Morning Herald). A' belga hollandi ügy eldöntésére rendelt, utólsó határnap, Oct. 10-dike, ismét eltőlt, 's mint minden előbbi végső napok, szintolly elhatározatlanúl 's bebonyolitva hagyta a' dolgot. Némellyek miniszterialis társaink közűl a' makacs Wilhelm, és engedékeny Leopold közt való viszálkodás eligazitására nézve fontos következéseket várnak a' mai kabinettanátstól. Valóban ideje, hogy vége szakadjon ez ünnepies bohóskodásnak. Untig látta már Europa diplomatiánknak a' háboru és béke között tartott nevetséges ide 's tovai ingadozásit.

(Courier.) Bogota, Santa Martha és Carthagenábul érkezett levelek Julius végéig terjedő hireket foglalnak magokban. A' grenadai seregek előcsapatja elhagyta Obando generalist, és Flores generalishoz ment által. Santander megérkezett Carthagenába, 's nagy örömjelekkel fogadtatott. Hondurasi Aug. levél szerint St Omoa erőssége még mindig az insurgensek kezökben volt; de rövid időn lehetett várni elesését. Guatimala belőlrül csendességben vala, és a' kormány elég erővel birt.

Franczia Ország.

A' franczia ujdonnan új doctrinair ministeriumban Barthe ur igazság minister nyerte egyszersmind a' vallás ügy osztályát; melly az oktatás ministeriumától csak azért szakasztatott el, mivel Guizot ur protestans. Girod úr kilépett minister, a' Status tanács per osztálya fejévé neveztetett.

Csak nem minden párisi ujságok fanyar kifejezésekkel támadják meg a' közlött ministeriumot. A' Constitutionnel (nehány héttel ez előtt fél ministerialis ujság) sajnálkozik, hogy még 37 napnak kell lefolyni, mig a' követ kamara a' Franczia Ország nyakára tolt szánakozásra méltó kormánnyal úgy beszélhetne, mint az érdemli. A' National szerint, ha illy ministeriumot megszenvedne a' kamarai többség; az alap egyezésben kellene reformnak történni. A' Courrier Français nagy hasonlatosságot talál e' mostani és Polignac ministeriuma közt; mert ebben minden a' mit 's kit Franczia Ország gyűlölni és félni megtanult, egyesitve van. A' Journal du Commerce állitása szerint ujonnan valósul az angol Couriernak minapi mondása; hogy t. i. midőn Angliában a' követek házának véleménye határozza el a' ministeriumot; Franczia Országban hatalmasabb a' király akaratja, mint a' kamarák vélekedése; de ezen akarat csak halva szülötteket teremthet elő. A' Quotidienne minden liberalis hirlapokat felyűl múl epés szavaival. Ha, ugymond, az uj

)(

kormánytól az emberi józan ész törvényeivel valami ellenkezőt, hihetetlent, hallatlant, sőt a' képtelenségek legképtelenebbjét kellet volna várni; ezen doctrinai ministerium alkotása teljesen megfelelne a' várakozásnak. Ennek születése csupa anomalia, létel jövendő nélkül. A' kamarák Felirásának csak első phraseséig is nehezen vánszoroghat el; azután pedig elhal. A' Courrier de l' Europe, carlistai hirlevél, ezt mondja: a' szép doctrinák csendes, bóldog időben megállhatnának ugyan; de a' valódi rossz, Európa bizodalmatlansága, 's a' belső nyugtalanság és köz inség ellen tehetetlenek azok. Illy hangzatú szavak zuditják fel a' tengert, mellynek viharos habjaira a' minister kormányos Thiers, „quos ego" jával akar kiáltani. —

Doctrinaireknek nevezik a' franczia ujságok azon tehetetlen és semmi pártot tulajdonképpen nem formáló férfiakat, kik a' megbukott kormány gondolkozásához mérve hajdan liberalisoknak látszottak, míg a' szabadság bajnoki harcza csak csillogó beszédekben határozódott, majd midőn elkövetkezett a' tettek ideje, visszaborzadván az általok fejtegetett theóriának praxisától, szószaporitást kedvellő ékesszóllásokat ellenkező irányra forditották, 's azt kivánták elhitetni, hogy a' szabadság csak keskeny körre szoritva lehet bóldogító, 's a' Juliusi revolutio problemája nem terjedhet ki a' nemzetek jussainak szélesitésére, hanem csak az előbb is fennállott de megsértett kiváltságok biztositásában kell határozódnia.

A' ministeri tanács előlűlője marsal Soult Oct. 12. következő irást bocsátá az ország polgári és katona főtiszteihez: „Uram! A' király kegyelme miniszteriumának előlülőjévé engem nevezett ki. Ő Felségének czélja a' kormánynak egységet adni, melly munkásságát hathatósbá, felelőségét valóbbá teszi. Midőn engem a' király e' magas hivatalra emelt, tán némelly régi szolgálatimra tekintett, mellyeket hazámnak teljesiteni szerencsém volt. De főkép azt akará nyilván kijelenteni, hogy e' miniszterium vetekedéssel fogja minden igyekezetét Franczia Ország méltósága, dicsősége és bátorsága megőrzésére szentelni. Bátorkodom hinni, hogy ezért egész életem kezeskedik. Az én dicső eldődöm (Perier) által elfogadott politicai rendszert követem én is. Ez az igaz nemzeti rendszer: a' kamarák nyilatkoztatták ezt ollyannak. A' monarchia és charta fenntartása, első feltétele a' nyilványos szabadságnak, melly csak ugy lehet erős, ha rendtartó, 's a' törvények tisztelete által önmagát tiszteli. A' belső rend és külső béke tartósságának legbiztosabb zálogai. Ennél fogva számot tarthat Franczia ország a' rend és béke fentartását magok elébe tűzött iparkodásimra. Az urtól munkás és nyilt közrehatást kivánok. A' kormánynak szüksége van az úr bátor szivére és egész bölcsességére. Minden rendetlenségre czélzó merészlet hathatósan fog elnyomattatni. Ha a' megbuktatott kormánypártja merészlene még a' törvényes hatalommal szembe szállani; sanyaru igazság fogja érni. Balgatag reményeit semmivé kell tenni. Rendszabások tétettek, hogy a' némelly kerületekben támadt nyugtalanságoknak még nyoma is eltöröltessék. Az anarchiát Párisban Jun. 5. és 6. meggyőzte a' nemzeti őrség és sorcsapatok nemes elszántsága. A' pártfelek kimutatták e' szomoru napon merészkedő erőtlenségöket. Tudva a' kormány előtt minden szándékjok, 's tőlök nem retteg. A' lázzadás egyetértésben találná az országot, melly kész a' Status hatalmat, ha szüksége van reá, erőhatalommal segiteni. A' rend fenntartása által fogjuk mi, uram! a' béke megállapitását munkálni. Egy honjában tekintetre jutott kormány erős és független politicája, veszélyen lehet honján kivül is.

A' hatalmasságokkal, kik szövetségeseink, egyetértve fogjuk minden európai nagy kérdések megfejtését sürgetni. Hévvel buzgó, de engedelmes seregeink mérsékletünknek teljes erővédelmet igérnek. Tudja ezt Europa; de esmeri hivségünket is kötelezetésinkhez, és erős akaratunkat a' világ békéjét fenntartani. Ez, uram, a' király kormányának czélja. Szálja meg az urat ezen ő politicájának lelke; terjessze azt az úr, 's tegye mindenütt ösmeretessé. Minden tisztes érzéseket kielégítni, 's a' törvényes interesszéket, megnyugtatni képes ez. Erősitse az úr szolgálatival a' kormányt, 's emelje annak becsületét, hogy igy majd bölcs és czélirányos maga viselete jutalmát az urral együtt arassa. A' Status minden hív szolgái ajánltatni fognak a' király magas jó akaratjába. Uram, Franczia Ország szabad, és tiszteltetik. Jólléte kezd ismét vidorulni, 's dicső revolutionk minden gyümölcsit fogjuk izlelni. A' kormány megfelel az Ország várakozásának; de mi fő bizodalmunkat az Országba vetjük. Ha siker koszorúzza fáradozásinkat, az uraknak köszönjük. Én megszoktam mindent 's mindég Franczia Ország becsületéhez mérni. Fogadja az ur különös tiszteletem megbizonyitását. (aláirás:) A' ministeri tanács elölülője, és hadi osztály minister Status titoknoka, marsall, dalmácziai herczeg."

Thiers ur kerülő levelét máskor fogjuk adni.

Német Ország.

Münchenben Oct. 15-ke, mint a' királyné neve napja hódoló örömzajjal, fényes pompával 's buzgó isteni tisztelettel ünnepeltetett. Délután három órakor a' Görög küldötség udvarias elfogadtatása idején a' bajor és Görög király Ő Felségekhez Felirásokat nyujta be. A' bajor királyhoz intézett Felirás szavai ezek: A' hellen kormánytól azon követséggel tisztelletve, hogy Görög Ország érzelmeit 's óhajtásait Felséged thronusa zsámojánál öntenénk ki, közeledünk ahoz, Felséged királyi indúlatjából velünk bőv mértékben éreztetett jótéteményiért legmélyebb tiszteletünket 's hálánkat kijelenteni, és azon nyilt örömet kibeszélni, mellyel minket Felséged szeretett fiának Görög Ország királyává lett választása betőltött melly választás óldhatatlanúl kapcsolá öszve Hellast a' wittelsbachi fennséges nemzetséggel. Felséges király! már e' választása előtt is attyát 's védlőjét tekinté a' héllen nép Felségedben. Vesződségünk éviben Felséged volt első a' Fejedelmek közt, ki nekünk segédkezeket nyújtani méltóztatott, 's királyi keblének a' szenyvedő Hellas iránt mutatott e' rokon érzetiért örökös hála fog szivünk mélyében fennmaradni. Felséges király! a' hellen kormány megbizott bennünket, hogy Felséged ez atyai gondoskodásáért Hellas iránt a' jövendő korra is esedeznénk, és mint ennek új bizonyságát, a' mi Felséges királyunknak Hellas földjén leendő sietős megjelenését kikérnők. Nyugtalanul várják őt a' Hellenek, biztoson reménylvén, hogy Ő Felsége jelenléte a' Hellast századok óta sujtoló nehéz szenyvedéseknek véget vet, 's horizonján hajdani méltósága és bóldogsága fénylő napjait ismét felderíti." —

A' Görög királyhoz intézett Felirás im ez: Király! Nem elégszik már meg a' görög nemzet, hogy királyát csak távolrúl köszöntse; imé Miauli admiralis, Botzari és Plaputa generalisok, mint küldöttjei személyökben elődbe jő királyi házadnak előszóval megmondani, hogy a' sok változás és viharok után terhes sanyarúsága végét csak Felséged hazája thronusára léptében találja; jő, hogy örvendezését e' szerentsés történet felett kibeszélje, hűsége adóját királya lábaihoz tegye le, 's kinyilatkoztassa, hogy szabadságát, bóldogságát szemléli azon thronus megalapításában, mellyet szeretettel és lelkesedéssel fog öve

dezni. Az eddig volt kormány belső részt véve az egész nép ezen érzelmeiben, merészel a' küldött képviselők iránt királyi kedvezésidért esedezni. Naupliában Aug. 24. (Sept. 5.) 1832. A' kormányi biztosság: Előülő: Kondurioti. Zaimi. Koletti. Botzari. Metaxa. Plaputa. A' külső 's tengeri kereskedési ügyekben titoknok: Trikupi.

Rhenusi Bavariában az Észak Amerikába való kőltözködés korsága már az asszonyokra is kezd ragadni. Mint beszélik az illy szándéku, merész, legjebb koru többnyire hajadon leányok egy társaságot alkottak, melly következő végzést hozta: „Tekintetbe vévén, hogy Német Országban a' két nem közt való irány mindég rosszabb, 's már is tűrhetetlenné lett; hogy minden kedvező kinézés napról napra enyészik; hogy már az asszonyokon van az alszántság, patriotismus, feláldozás, és önmegtagadás élő bizonyságát adni; különösen pedig, hogy már számos gazdag, izmos, szép és nemes gondolkozásu férfiak kőltöztek ki, elhatározza az egyesület: Német Ország minél hamarábbi elhagyását, Missuri mellett egy gyarmat telepitését, és e' végre egy követség választását, melly az egyesületet, hogy kezdetének sikere felől annál bizonyosabb legyen, a' több kiköltöző társaságokkal egyenes összeköttetésbe tartozik hozni."

E' f. h. 24. Dürkheimban gyűlnek össze mind azok, kik magokat ezen társasághoz akarják csatolni.

Belgiom.

A' Lynx Belgiom belső állapotját lázzadt 's nyugtalannak adja elő, és a' miniszteriumot nem igen ékes színekkel festi. „Hamu alatt titokban csillog a' tüz, úgy mond, mellyet egy gyenge fúvás lángra lobbanthat. A' miniszterium, az ájult miniszterium ennek oka, melly minden nap vissza vonja magát, se beszélni, se cselekedni nem tud; külső méltóság, belső energia nélkül mindenhez fog, semmit el nem ér, ügyetlen békességet szerzeni, alkalmatlan háborut probálni; tudatlan az igazgatásban, még tudatlanabb a' diplomatiában; melly felelni tartoznék ugyan de mihelyt számolnia kellene, azonnal szétoszlik. Miként fog majd Nov. 13. a' kamarák előtt megjelenhetni? Vallyon merészek lesznek e' tagjai munkálatikat mentegetni? Nem. Muelenaere úr gouvernementjában marad, Raikem úr hosszu köntösébe burkozik, Coghen úr jószágába vonja magát, Evain úr ön specialitasába zárkozik, Goblet úr pedig továbbá is hallgatni fog. Ezt kiki előre láthatja, 's ez támaszt békétlenséget, innen lehet kimagyarázni a' lármás demonstratiókat, a' politiát rémítő 's a' jó polgárokat botránkoztató éjjeli gúny-musikákat, mellyek azonnal meggátoltatnának, ha az ügyetlen, inpopularis, kopott kormány elbocsáttatnék, mellyet úgy is csak a' külföld befolyása annak planumaira engedvén magát használtatni, tarthata fenn illy sokáig; ugyan is nem a' mi magunk, hanem franczia ország, Anglia és Roma interesszéiből igazgattatunk. Az ország kezd már tisztán látni, és ez állapotjának végét óhajtja! háborut! miniszterei és követei, baráti és ellenségi ellenökre is háborut kiván. És igaza van; a' status quo elölné őt, pedig rosszabb senyvedésben halni meg, mint csatában esni el.

A' király van Halen vezér hadnagynak, és Kesels majornak, privát audienciát adott Oct. 13-dikán. Ez utóbbi tüstént elutazott Gentbe, hogy a' flandri osztály pattantyússágának vezérlését átvegye.

Brüssel utszáin folyó hónap 10 és 11-dikén is tartottak az éjjeli csoportozások; bár azoknak más következések a' hazafi dallok énekelésén kivül nem vala. A' Belge esdekelve szóllitja fel a' város lakosit illy gyülekezetek félbehagyására; mivel a' nyugtalanságok tartóssága Brüs-

sel kereskedésének 's boldogságának igen sokat árthat.

Hollandia.

Ő kir. magossága az Orani herczeg f. h. 12-dikén Tilburgból Haagába érkezett, hogy a' kamarák megnyitásán, mellynek 15ben kellett történni, jelen lehessen.

Haagai újságok Oct. 12-dikről így írnak: Tegnap 'e titt közönségessé a' 70-dik protocollumnak bérekesztő része. Ebben kinyilatkoztatja Anglia, hogy az emlitett számu protocollumba iktatott előterjesztéseit Austria, Orosz és Burkus országok meghatalmazottjainak nem csak helybe nem hagyhatja, hanem a' dolgok mostani állásához képpest meggyőződve van arról, hogy a' békesség fenmaradhatása elhatározó 's sebes rendszabásokat kiván azon nagy hatalmasságoktól, kik a' Nov. 15 diki egyezést aláirták, 's annak végrehajtásáért kezeskedtek. Szintén igy Franczia ország sem egyezhetik meg a' három hatalmasság ajánlatiban, 's álhatatosan marad azok mellett, mellyeket már nyilatkoztatott a' Conferentia előtt.

Igazítás. A' 33. számú lev. 261 l. elcorrecturázott 7-dik sort olv. „nézve pedig 40 centben állapittatik meg." (100 cent teszen egy hollandus forintot, a' mi pénzünk szerint 49 1/4 krt. ezüstben.)

Portugallia.

Minden Portugalliából jövő levelek megegyeznek abban, hogy az angolok magok viselete ellen mind két portugalli félnek panasza van. A' constitutionalisok hathatósabb segitségre tartottak számot; a' miguelisták pedig a' D. Pedro részére Anglia földjén tett hadfogadásokban 's a' brittus admiralisnak rendszabásaiban a' neutralitas megsértését tekintik.

Az angol kormány Echo nevű gőzhajója, londoni hirek szerint, azért küldetett Oportóba, hogy ha e' várost megvennék a' D. Miguel seregei, D. Pedrot onnét elszállittsa. A' Courier tudositása szerint a' nevezett gőzhajó azért rendeltetett Oportó kikötőjébe, hogy szükség esetében a' britt alattvalókat onnét elköltöztesse; azonban ha talán D. Pedrot is az előre nem látható szomorú környületek erre kénszeritnék, nem fog gátoltatni, hogy Echo gőzhajón Oportóbul minél könnyebben elillantson.

Olasz Ország.

Nápolyban egy közönséges mindennapi öszveesküvés fedeztetett fel. Egy barát a' „della Sanita" klastromból háromszinű kokárdákkal ékes csoportot vezetett Nolába, 's ott kitűzte a' szabadság fáját. Az oktalan merészlet hirtelen semmivé tétetett. A' kormány 400 arany 's még több hasznu jutalmat tett fel a' barát elfogatására. A' klastrom egyházfia földalatti bóltokba rejtette őt; bár végre csakugyan kiadni kéntelen vala. Némellyek szerint az egész történet csak hatalmasabbak által a' végre intézett fényjáték volt, hogy Del Carretto politzia miniszter azon vád miatt, mintha az illy alattomos forralások kikerülnék figyelmét, megbuktattassék.

A' Diario di Roma jelenti, hogy Cardinalis Naro e' f. hónap 5 dikén meghólt.

Spanyol Ország.

Madridból e' folyó hónap 3-dikáról érkezett levelek szerint a' király egéssége naponkint javúl. Az e' felől kiadott bulletinek igen megnyúgtatók. Mondják, hogy Ő Felsége Alkazárba fog menni, vagy legalább ildefonsói lakását mással cseréli fel, 's ott várja be tökélletes felgyógyulását. S. Ildefonso ugyanis hegyek tövében feküdvén, nedves gőzölgésekkel vétetik körűl; mellyek a' vidéket igen egésségtelenné teszik.

Az újonnan nevezett külső dolgok minisztere Zea-Bermudez régebben kereskedő, azután spanyol consul volt Petersburgban, hol szép tehetségei diplomatai pályát nyitottak fel előtte. Nője spanyol asszony, de gyermektelen.

Észak Amerika.

(Folytatás.) Drágán fizetik (észak Amerika déli 's nyugoti statusai) a' mester-

ségi műveket, mellyeket idegenektől ólcsóbban kaphatnának. A' külföld kőlcsönnel fizetvén, a' deli 's nyugoti statusok nagy mennyiségü termékeikre szerfeletti adót vet. A' vámkérdés tehát nemzetivé lett; mellyben az északiak interesszéji a' déliekével öszveütközésben áll. Jackson generalis esmervén északi pártjának gyengeségét, hogy a' nyugoti és déli számos szavazatokat magára nézve biztosítná, a' vámok leszállítását hozta javallatba. Mind két kamarában milly hevességgel folytak a' vitatások, azt alig lehet megfogni. Az egyesület felbomlási szó most hallatszott először. A' déli státusok egy része ünnepiesen kinyilatkoztatá, hogy elválnak az egyesült statusoktól, hanem ha a' vám tariffába mérséklet hozatnék be. A' dolog kimenetele nem vala ellátható, midőn hirtelen a' cholera egy pillantatnyira csendességet parancsolt. Az alatt hogy minden honjába sietett; egy harmadik párt Adams vezérlése alatt közbenjárói szerepet jádzott. Elfogadtatott bizonyos egyezés, melly a' déliek kivánságához képest nagyon csekély változásokat okozott a' vám tariffában. Igy mentek át a' kérdésen, melly megrázkodtatá a' respublicát, 's az egyesség felbomlásával riasztotta Amerika fiait. Azonban az uj törvény az északiaknak is nyugtalanságot okoz; a' menyiben hiszik hogy e' mostani csekély változást a' vám tariffában nagyobb fogja követni. A' praesidensek választasa Novemberben történik meg.

A' Nagy Britannia és egyesült statusok határ perében hozott választott birói ítélete Hollandia királyának a' senatus által félre vettetett, 's e' tárgyban ujabb alkudozások fognak történni.

Egyvelges Hirek.

Bonaparte Jeromos Oct. 12-dikén ismét Kölnbe érkezett. Mondják, hogy a' cholera miatt Harlemben londoni utjával felhagyott; 's Olasz Országba tér vissza.

Angliának jövedelme a' közelebb múlt évnegyedi tudósitás szerint kedvező állapotban van. A' vám jövedelem 356 ezer, az árrúadó 397 ezer, a' földre és házra vetett adó pedig 116 ezer font sterlingel szaporodott.

A' török Szultán Stratford Canning úr által egy Edvard nevű angolnak, kinek a' szent irás körül tett érdemeit hallotta, gyémántba foglalt tobák szelenczét ajándékozott. Első példa arra, hogy a' Nagy úr valakit a' kereszténység mellett mutatott buzgalmáért megjutalmazott.

X. Károly némelly hirek szerint nem Gräczben, hanem Austerliczben fogja tartani lakását; e' városotska Bécstől 20, Brünntől 4 mérföldnyire fekszik.

A' mayennei assisek hét személyt itéltek halálra a' chouanok közül.

Gőtha csatornája 22 esztendő alatt készült el, 's 10 mil. 430 ezer tallérba került.

Franczia Ország részéről Báró Durand de Mareuil rendkivüli követnek és meghatalmazott ministernek neveztetett Berlinbe; Lecoulteux de Moley második követségi titoknoknak Londonba; Jules Roux de Rochelle követségi titoknoknak Carlsruhebe; Franceschi ur harmadik követségi titoknoknak Konstantinápolyba.

A' berditschewi (Volhyniában) nagy vásáron eladásrr szánt tárgyak becse tett legközelébb 4 mil. 980 ezer rubelt. Ezenkivül a' vásárra hajtott szarvas marhákat és lovakat 860 ezer rubelre becsülték. A' selyem miveknek mintegy fele, az idegen posztóknak $\frac{1}{3}$ költ el. A' vevők számát két ezerre teszik.

Legujabbak. A' Messager azon hirt terjeszti, hogy Oportót D. Miguel seregei megvették. — Aaron Vail a' londoni udvarnál észak Amerika részéről ügyvivőnek neveztetett. Zierikzeeben (Hollandia) elégett egy nagy pompás templom, mellyben az orgona 51 ezer forintba került.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Jelentés.

(1) A' Magyar Egyházi Beszédek' Gyűjteményének 3-dik Kötete még a' mult September hónap elején megjelenvén, de a' be érkezett oskolai szünnapokban történt távollétem annak rendes elküldhetését akadályozván, a' T. T. közönséget ez által értesiteni kivántam: hogy már most azon helyekre, a' honnan a' példányok nálam megrendeltettek, többnyire utnak inditottam 's minden órán helyeikre juthatnak; azok pedig, kik rendeléseiket másutt tevék, szinte bizonyosak lehetnek azoknak megkaphatása felől. — A' 4-dik kötetnek nyomtatását addig halasztani kénszeritem, mig a' 3-dik kötetérti járandóságok annyira be érkeznek, hogy azokból a' nyomtatási költségeket viselhessem. — Az első kötetnek szükségessé lett másodszori kiadása miatt halladni kellett a' nyomtathatásra kitűzött időnek. De rajta leszek, hogy új esztendőre a' 4-dik még is elkészülhessen. — Azon többektől kinyilatkoztatott kivánságnak is, hogy a' köznéphez alkalmaztatott több Beszédekkel is bővüljön a' Gyüjtemény, ön irányzásom szerint is ezentúl a' 3-dik köteten kezdve, igyekszem megfelelni. Pesten 16. Oct. 1832.

Az Egyházi Beszédek Gyüjteményének' kiadója.

Hartleben K. Adolf Könyvárosnál, Pesten a' hét Választó Fejedelmek' általellenében, a' közelebbi Leopoldi vásárra megjelenik:

SZÁZADUNK.

Szerkezteti

OROSZ JÓ'SEF.

Pesten 1832.

A' kiadó hizelkedik magának, hogy ezzel nem kevésé érdekes és közkedvességet nyerendő munkát ereszt közre; de a' helyett, hogy ezen munkáját a' már több, országszerte ismeretes könyveiről hires Irónak magasztalásokkal, ha bár érdemlettel is; halmozná, czélirányosabbnak tartja ennek főirányzását magának a' Szerzőnek előbeszédéből felhozni, 's tartalmából az olvasó közönséget megismertetni.

„Századunk legnevezetesebb történeteinek, legjelesebb férjfiainak leirása, uralkodó véleményeknek, behozott újításoknak előadása, nemzeti 's tarto-

mányi tulajdonságoknak lefestése, kereskedésnek, mivészetnek, elsőbségeknek és nyomoruságnak rajzolatja leszen e' kötetetnek főczéljok, mellyekhez még kisebb, népszokások és charakteristikai egyes történetek elbeszélése is fog ragasztatni. Hogy ezeket legjobb forrásokból szerkeztettem, hogy a' nagyobb czikkelyek nem csupa fordítások, hanem több adatokból öszvehordott és hol szükséges vala hazánkra illesztett értekezések: azt a' külföldi literaturában jártas olvasóim könnyen ált fogják látni. Legfőbb czélom volt, hogy a' vítatásba vett, noha legrövidebb vonásokkal irt tárgyról, kimerítő ismeretet szerezhessen az olvasó.

Hány kötetre gyűlend e' munkám, bizonytalan és több belső 's külső környűlállásoktol függ; czélom azonban, a' mennyire szegény halandó tovább terjedőt feltehet, az hogy ha — mit inkább óhajtok mint reménylek — igyekezetem nem fog akadályoztatni, a' legnevezetesebb történetek, életrajzok és nézetek leirása után — mellynek érdeke szándékom szerint kötetről kötetre nevekedni fog — végre századunk rendszeres leirásához és leginkább hazánk szellemi, mivészeti 's politikai állásának a' többi országokéhoz hasonlításához fogok. Nagyobb tömötséggel lehet azután a' képet, mellynek egyes részei már előre rajzoltattak, a' néző szeme elébe hozni.

Tartalma:

Algier. — Brougham. — — Francziaországnak közönséges kiadásai (budget). — Nehány pillanat az angol kereskedésre legújabb időkben. — Töredékek Oláhországról. — Nelson halála. — A' pérai égés. — Egy vonás a' spanyol elnyomó háborúból. — Amerikában lévő respublikák, fejedelmeikkel. — Még valami az angol adókról. — A' folyóirások statistikája. — Az első gőzladik. — Times. — Egy szerecsen királynak leirása. — Éjszakamerikában fennálló hitvallások.

Egy egy csínos boritékú kötetnek ára 1 ft. 20 kr. ezüst pénzben. A' másik kötet megjelen november végével. Árultatik minden hiteles könyvárosoknál a' két magyar Hazában.

SZÜLÉK, NEVELŐK 'S MINDEN BARÁTJAI
A' TÖRTÉNETEKNEK
figyelmessé tétetnek ezen legújabb munkára:

HUNYADI JÁNOS'
VISELT DOLGAI
Engel és Fessler'ből.
A' HONI IFJUSÁGNAK
AJÁNLVA
CZUCZOR GERGELY
Sz. Benedek rendebéli áldozó Pap, Rév-komáromi Professor, a' magyar tudós Társaság' L. tagja által.

Budán, a' m. kir. egyetem' betűivel; nagy 12rét, 184 lap. Csinos boritékba kötve ára negyven ezüstkrajczár.

A' tárgy méltósága, annak lelkes kidolgozása, 's az erővel és csínnal teljes nyelv, mellyért a' Czuczor név elegendő kezesség, mindenkire, de kivált a' hazai ifjúságra nézve e' könyvet örvendetes jelenéssé teszik.

Eggenberger József.

)(o)(

Minden hiteles Könyvárosnál az Országban találtatnak:

KISFALUDY KÁROLY'

minden

MUNKÁJI.

Öszveszedte

Toldy Ferencz.

X. KÖTET.

Az elhúnyt költő' életével, aczélba metszett képével 's keze' írása másával 7 for. 12 xr. pengőben; velenczei Velinen 's kötve 12 for. pengőben.

Továbbá:

A' MAGYAR

POEZIS' KÉZI KÖNYVE.

Toldy Ferencz által.

II. Kötet nagy 8adrétben, 65 ív: 4 for. ezüstpénzben.

Az ORVOSI TÁR' hivatalában (Pest, Rakpiacz, (Ausladeplatz) Deronház, 2dik emelet, 16dik szám) találtatik:

Dr. Hufeland K. Vilmány

SZEGÉNYEK' PATIKÁJA,

egyszer'smind tapasztalt hasznú gyógyszerek' és orvosságok' választott gyűjteménye. A' hatodik kiadás szerint forditotta 's a' gyógyszerek' magyar szótárával, az orvosi Tár' Olvasói' kedvéért megtoldva kiadá Dr. SCHEDEL FERENCZ. Pest. 1831. Zsebkönyvformában öszvesen 160 lap; kötve 36 xr. ezüstpénzben.

Ugyanott előfizethetni a' Prof. Bugát és Dr. Schedel által kiadott

ORVOSI TÁR

czímű folyóírás' 1833diki évfolyamatjára is. Minden hónapban jő egy 6 ívnyi, csinosan nyomtatott 's kötött füzet; minden harmad hónapban pedig egy jeles orvos' arczképe. Ára helyben 5 for., Póstán 6 for. 34 xr. ezüstpénzben. Az előfizetők legott kilencz füzetet vehetnek által.

)(

ORVOSI TÁR, 1831. II. III. és IV. kötet (9 füzet). Lenhossék', Hufeland' és Rust' képeikkel: 3 for. ezüstpénzb.

Müller könyvkereskedésében Pesten

az urak utzája kezdetén a' Serviták klastr. általellenben megszerezhető:

(az árok pengő pénzben.)

Természet és Szerelem. Lafontainetől Deáki Fülöp Sámuel 1832 Füzve 1. for

Lassú, az Austriai Birodalomnak Statistikai, Geographiai és História leirása. Budán. Kötve 2 fr. 24 xr.

Balásházy, Észrevételek a' Honni Gazdaságbeli szorgalomnak akadályairól 's Orvoslása módjáról 's a' t. Pesten. 1831. Füzve 1 for. 12 xr.

Rényesi Isidor Hasonlitásai a' Természet' Templomában. 1832. Füzve 20 xr.

Lant, vagy a' Debreczeni R. Collegium Nevendékei által irt némelly Versek Gyűjteménye. Debreczenben. 1832 Füzve 40 xr.

Epigrammák 's Apróságok. Fordítások és Eredetiek. Péczely József által. 1832. Füzve 12 xr.

Vajnócz János, Szemápolás. Pesten. 1832. Füzve 20 xr.

Közhasznú Esmeretek Tára a' Conversations-Lexikon szerént Magyarországra alkalmaztatva. Nagy 8adrét. 4 kötet. A. — Florus. Pesten. 8 for. a Vdik kötetre való előfizetéssel 10 for. Az V., VI., VII., és VIIIdik kötet jövő Húsvétig elkészül. Az egész munka 12 kötetből fog állani.

Az én Utazásom vagyis Vaséki Méta. Klauren után. 1831. Füzve 48 xr.

Ki-ki a' maga szerencséjének kovácsa. Rövid Erkölcsi Értekezés. 1830. Füzve 48 xr.

A' Varázs-Rózsa. Schultze után Kovacsóczy. Kassán. 1828. kötve 48 xr.

A' Természet' és Mivészet Remekei Földvilágunk' Körében. Pesten. 1832. Füzve 1 for. 20 xr.

Ritka, Csodás, Rémletes és Borzasztó Történetek Rakhelye. 1832. 3 Füzet 1 for.

Lizinka, vagy Sziberiai Számkivetettek. Budán. 1830. Füzve 40 xr.

Tanácsadó az Elhálás előtt, alatt, 's után. Pesten. 1829. Füzve 40 xr.

Német Magyar, és Magyar Német Szókönyv. 2 kötet. kötve 6 for.

Natter T. T. Katholikus, Imádságos és Épületes Könyve. Bőrbe kötve 1 for. 30 xr. — Papirosba bekötve 1 for.

A' Bélteky Ház. Román Fáy Andrástól. 1832. 2 kötet. 2 for. 48 xr.

A' mivelt-érzékeny Társalkodás Tisztelkedés Üdvözlések a' magasabb csinosságu Társaságban feljelenő Ifiuság számára kiadták Sebők és Moth. Pesten. 1832. Füzve 1 for.

Sokrates' Nevezetességei. Xenophon' munkája magyarra forditva Kis János által 1831. kötve 40 xr.

Csokonai Vitéz Poétai munkái. 1816. 2 kötet. 4 for.

Magyar Egyházi Beszédek' Gyüjteménye. Kiadja Szalay Imre. Pesten. 1832. 3 kötet előfizetődik a' negyedikre 4 for.

Érzékeny Történetek. Kolosváratt. 1832. Fűzve 36 xr.
A' Mezei Gazda' Kézi könyve. Kiadta Staut. Kassán. 1831. Fűzve 1 for.
Schmid Kristóf' Ifiuságot érdeklő Irományai. Egy Gyüjtemény a' legoktatóbb és legkellemetesebb Történetekből és Elő-beszélésekből. Kassán 1828. 1829. 8 kötet. kötve 4 for.
Folyvást tartó mezei és kerti Kalendáriom. Kassán. 1832. bekötve 1 for.
Sárga Könyv. Ajándékúl jó Gyermekeknek, kik örömest tanulnának A. B. Cz. után olvasni. 6 színezett képekkel. Írta Benczúr. Kassán. 1832. bekötve 40 xr.
Ugyan Müller Könyvkereskedésében találtatnak, minden az. 1831. esztendőre való magyar és német Kalendáriomok, Almanachok, és függő falra való Kalendáriomok.

Első a' húzatandó Nagy-Lotteriák közűl a' szép két Uradalom

Roguzno és Nizniow

Bétsben cs. kir. priv. Nagykereskedők Hammer és Karis-nál, mellyben öszvesen nyerettetik

43,000 d. cs. k. arany, valóságos aranyban, és 200,000 for. V. Cz.

Az ezen Lotteriában nyeretendő sommák csak aranyban, beszámlálva az aranyra fizetődni szokott agiót is, tésznek mintegy

Fél Miliom Forintot

Bétsi-Betsben, 's e' szerént a' nyereségek teljes száma

700,000 forint ugyantsak Bétsi-Betsben.

A' Nyerőnek váltságúl az Uradalmakért

30,000

cs. kir. teljes mértékű arany darabok ajánltatnak aranyban, melly somma az arany Agio-hoz képest, mintegy

140,000 forint ezüstben, vagy is 350,000 Váltó-Czédulában.

A' 22,000 nagy számu nyerők között, a' legkissebb elől 's utol nyerő is

legalább egy cs. k. aranyat nyer aranyban.

Egy sors számnak az ára 5 forint ezüst pénzben

és minden öt darab sorsot egyszerre vásárló, egy ajándék sorsot nyer.

Az ezen Játékot előterjesztés, melly magában igen egyszerű és világos, előadja mind azon hasznokat, a' mellyeket az igér; de itt bővebben leírni, a' vagy csak azért sem szükséges, mivel ez már közönségesen ösmeretes.

A' húzás, f. e. November 27 dikén okvetetlen meg fog történni.

Sorsokat lehet ezen Lotteriához váltani Pesten Liedemann J. S. Fridrik Nagy-Kereskedő Irószobájában, valamint Liedemann F. B. és Társa Rőfös-Kereskedésében

„a' Szép Magyarné"

Című boltban a' Város-Ház Piatz Vátziútsza szegeletén.

Öt sorsokhoz ottan még egy veres ingyen nyerő sors adatik.

Jelentés.

(2) A' Rimai vasmivelő Társaság (Coalitio) Magyarországban Gömör és Kis-Honth tövényesen egyesült Vármegyének Kis-Honthi kerületében 21 helységekben lévő nemesi Birtokait 's ezekben helyheztetett vasmühelyeit általjában és együtt árverés szerént haszonbérben kiadni szándékozván, e' végből jövő 1833-dik esztendő Május 21-dik napjára mindkét Magyar hazánkból, 's a' külföldről azokat, kiknek az érdeklett haszonbérléshez kedvek leend, ezennel meghivja.

A' haszonbérbe kiadandó tárgyak 's azokkal egyben kötött használatok e' következendők:

1-ször A' vasmühelyekhez tartoznak három olvasztó kemenczék, mellyeknek egyike nem régiben tüzet kiálló kemény és jó szerekből ritka izléssel épitődvén, folytába két esztendeig és három hétig dolgozhat, 's egy mázsa vaskőből 40 fontnál bővebben, hetenkint hét — nyolcz száz mázsa jó nyers vasat termeszt. A' két kisebb olvasztók is, a' készithető vas-mennyiséghez képest, alkalmasan használhatók. Ide tartoznak továbbá 15 friss és 10 nyujtó hámorok, két kissebb Kovácsműhelyekkel; mellyek jelenképen közönséges egyező itélet szerint, legjobb minémüségű első rendű 24,000 mázsa különbféle nemü kovácsolt vasat adnak. — Mind az olvasztó kemenczéknél, mind a' hámoroknál, Tiszti alkalmatos, többnyire kemény szerekből épült házak 's a' Birtokigazgató hivatal számára különös tágas és bátorságos lakás találtatnak.

2-szor A' Társaság tulajdon bányájiból annyi különböző 's a' jó vas készitéséhez szükséges vegyitésre alkalmatos vaskövet, szinte tulajdon erdejéből annyi ölfát adhat a' haszonbérlőnek esztendőnkint, melly az elbérlő szorgalmához képest 24 ezer mázsát is haladó vas termesztéséhez szükséges.

3-szor A' Műszerek, vagy Machinák hajtására elegendő 's legjobb esésü viz', épületek tételére, olvasztók igazitására legalkalmatosabb mész-termés és alap-kövek (Geſtellſteine) a' Társaság tulajdon Birtokai kebelében bővséggel találtatnak.

4-szer A' környék népessége, a' föld népének, — mellynek különösen a' bányák és hámorok teszik élelme fő-ágát, — szorgalma, munkásokban soha felakadást nem enged.

5-ször A' műhelyek mozgását az, hogy minden vaskészitéshez tartozó szereket maga környékében, egy — két, 's legfeljebb négy órányi távolságra jó utakon hordathatja, a' készitményeivel való kereskedést, 's vasa kelendőségét pedig a' Társaság Jószágainak nagy részén, mühelyei mellet pedig általjában keresztül huzódó csinált országutak felettébb megkönnyitik. Illy országut köti öszve a' Társaság műhelyeit, az Országnak csak 18 mértföldre eső, fő kereskedő városával

Pesttel; — holott ma is fenálló lerakó boltjában sok ezer mázsa vasat haszonnal elád; — helyben a' megyebéli 's távolabb lakó kereskedők szinte több ezer mázsát megvásárolván, azt az Ország minden részeibe elhordják.

6-szor Kétséget nem szenvedhet a' fent irttak szerint, hogy a' müszerek hajtására elegendő 's legjobb esésü vizek, erdőkkel bővelkedő tajékok 's elfogyhatatlan vaskő-Bányák a' Társaság műhelyei mellett arányos körbe huzódván öszve, 's a' természetnek teremtő munkássága, a' vasmivelést és kereskedést könnyitő környülményektől segittetvén, a' vaskészitésnek mind a' mennyiségben való terjedésére, mind tökéletesitésére az ahoz értő müvésznek csaknem határtalan mezőt nyit, 's a' miveltség ezen hasznos pályájára szép reményekkel ád jelt.

7-szer A' leirt vasmühelyeken kivül, azokkal egyszersmind 's általjában bérben kiadandók lesznek mind a' 21 helységben találtató Jószágok, azokhoz tartozó mintegy 110 házhelyen lakó Jobbágyokkal, és mintegy 100 Zsellérekkel, kiknek marhás robotjaik 5720 — gyalog, robotjaik pedig 13240 napokat tesznek, — minden azon Birtok után nézendő majorság-földekkel, rétekkel, legelőkkel, uri 's földi haszonvételekkel (Regalia et Territorialia Beneficia) ugymint: vendégfogadókkal, mészárszékekkel, kisebb korcsmákkal, malmokkal, kallókkal, kővágással, agyagásással, mészégetéssel, és a' most haszonbérben lévő üveghutával.

Ezen haszonbérnek a' környülmények szerint módositható Feltételeit bővebben meg lehet tudni Pesten Tekintetes Thaisz András királyi Táblai ügyvéd urnál, kinek utasitása után a' haszonbérbe adandó tárgyak fekvését is, a' látni kivánónak a' helybeli mostani Kormányi hivatal meg fogja mutogatni.

Az árveréshez járulni kivánók négy ezer pengő forint Bánatbérrel felkészülve jelenjenek meg. Költ Rima-Brezón, a' Társaságnak Sept. 24-dik 's következett napjain 1832-dik estendőben tartatott Köz-Gyüléséből; feljegyzette és kiadta Ratkó József m. k. a' Társaság rendszerint való ügyésze 's Jegyzője. —

Jelentés.

(3) Miller C. Pesti Műárosnál a' Nagyhid utszában 4-dik szám alatt legujjabban megjelent: Magyar Tánczok Forte pianóra nemes Pest Vármegye Tisztujitása alkalmára, Rózsavölgyitől. Ára 8 kr. ezüsténz pben.

Eladandó és Árendában adandó Jószág.

(2) Szent Tamási pusztának, melly Pesttől 5 Dunától 2 órányi távolyságra fekszik, egy 2200 □ hold része, rajta lakó, és gazdasági épületekkel minden nap eladandó.

Fehér Vármegyében, a' Dunától két órányira helyheztetett Alsó Sz. Iványi puszta 5200 □ holdnyi térségű rajta lévő épületekkel 1-sö Octobertől 1833, úgy árendában adatik, hogy az Öszi vetésre szolgáló nyomás, már előre annak idejében, a' jármos ökrök legelése jussával birtokban által vétethessen. Az árenda szinte 10 esztendőre terjesztetik, és az előre adandó sommával tizedik része, minden esztendőben lehajlik. Ez iránt Postán küldendő levelek el nem fogadtatnak, hanem tudósitást ád T. Kutsera Lőrintz Curialis ügyvéd Pesten a' Hatvani utsza Nro 542. Ház, második emeletiben.

)(o)(

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I. Typographiájában
Pesten és minden Könyváros és Könyvkötőknél megszerezhetni

Cuncta Operata Systematica
Exc. Regnicolaris Deputationis

art. 8. 1827. exmissae 9 Kötet in 4to ára 10 forint ezüstpénz.

Hirdetés

(3) A' nagy méltóságú magyar királyi udvari Kamara részéről közhirré tétetik; hogy folyó esztendő November 12-dikén az Ó-Budai kir. kamarai Praefectus író szobájában, a' Nagy-Marosi határban Zebegény felé vivő út'on, a' Bachgr indelnek neveztetett kőbánya Nro 3. árverés utján 1833-dik Martius 1-ső napjától kezdve, három egymást váltó esztendőre, a' többet igérőnek haszonbérben adatik.

Haszonbérleni szándékozók a' nevezett napon és helyen szükséges bánó pénzzel megjelenhetnek, 's a' haszonbérlés feltételeit addig is a' nevezett helyen megtekinthetni. Költ Budán October 12-dikén 1832.

Hirdetmény.

(3) A' folyó esztendei November hónap 6-dik napján nemes Heves Vármegyében Gyöngyös és Heves várossai között fekvő Erdő-telek Helységében a' Méltóságos Gróf Buttler János Cs. K. Kamarás úrnak országszerte ösméretes eredeti faju ménességéből több tenyésztésre alkolmatos meghágatott kanczák, nyereg alá, és kotsiba való fiatal paripák, és egy setét, másik világos pej mén lovak: úgy nem külömben gulyabéli számosabb tehenek és 21 darab tavali Bikák a' szokott reggeli órákban árverés mellett azonnali fizetésért el fognak adatni. — Ha a' venni szándékozók a' kótyavetye előtt is a' ménest, és gulyát szem ügybe venni kivánják, ez a' helyben lakó Uradalmi javak, és Jószágok Directoránál teendő jelentés után megtörténhetik. — Posta Ferencz Director.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse October 24-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87 2/3 for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	126 1/8 for.
4 pCentes — — —	75 7/8 —	Béts városi Bankó kötelező 2 1/2 pCentes	47 3/4 —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	182 —	Bank Actiáké	1131 —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Octt. 25-ikén 3 Láb, 8 Hüv. 6 Von. — 27-dikén 3 Láb, 4 Hüv. 6 Von.
— 26-ikán 3 Láb, 7 Hüv. 6 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára October 23-dikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 —	6 — 30	5 — 40	Zab	1 — 44	1 — 40	—
Kétszeres	5 —	4 — 40	4 — 20	Kukoritza	2 — 40	2 — 32	2 — 28
Rozs	2 — 56	2 — 50	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 44	2 — 40	2 — 30	Köles	—	—	—

35. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Kertész.
Irtja vadon kertjét a' kertész, vágja ki tüske
Ágait, ám de tövét nem, 's emez ujra kihajt
A' ki javitni akar, pusztitsa elébb gyökerét ki
A' rossznak, másképp szüntelen ujra tenyész.

PESTEN *Szerdán* Mind-Szent Hava 31-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Gyuláról Békés Vármegyéből: A' folyó esztendő Mind szent hava 24ik és 25ik napjain Ns Békés Vármegyében Méltóságos Udvari Tanácsos, Septemvir, és Fő Ispán Lántzi Láutzy Jósef Ő Nagysága által tartott Tisztválasztás az ő bölcs Kormányozásának uj remekje; Békés számosan egybe sereglett diszes Nemessége példás maga viseletének pedig nyilvános bizonysága vala. Ugyan is a' legszebb rendel, és csendességgel, kért esetet kivéve átaljan fogva felkiáltással véghez ment; azon Tisztválasztásnak foganatja vala e következő: Első Al Ispán Szentkátolnai Cseh Ferencz. Második Al Ispán Szent Györgyi Horváth Antal. Rendes Tábla-Birák Tomtsányi Kristof, Holdmézesi Kornely Ambrus. Fő Jegyző Novák Antal. Első Aljegyző Főjegyzői rangal Kállay Ignácz. Második Al Jegyző 's Levéltárnok Kis János. Tiszt. Al Jegyzők Báro Wenkheim Béla, és Juhász Dániel. Tiszti Fő Ügyész Lengyel Márton. Másodügyész Stummer Imre. Tisztlb. Ügyészek Kis Péter, Bogyó János, Simay Domokos, Juhász Jósef. Vizi és Uti Biztos Fő Szolga Birói rangal Lehotzky Lajos. Számvevő Németh Antal. Tiszt. Számvevő Virágos Sándor. Fő Orvos Tormásy Lajos. Földmérő Bodoky Mihály. A' Csabai Járás Fő Szolga Birája Stummer János. Al Szolga Biró Boczko Károly. Esküdtek: Paułovytz Gábor Szolga Birói rangal és Tomtsányi Jósef. A' Békési Járásban Fő Szolga Biró: Vidovich Ferencz. Al Szolga Biró: Simay Kajetán Fő Sz. Birói rangal. Esküdtek Thomka Pál Szolga birói rangal, és Novák Ferencz. Katonai Biztosok 's egyszer'smind Tiszt. Esküdtek: Lehoczky István és Kornely Jósef. Mezei Biztosok Omázta Tobiás, és Kálo Jósef. Tiszt. Esküdtek Kövér János, Hahoty László. Selyem Inspector Csunko Jósef. Ez alkalommal pedig Méltóságos Fő Ispán Urunk a' számosan együtt lévő Megyebeli Karokat és Rendeket, mind a' szomszéd Vármegyebeli vendégeket igaz magyar nyájassággal folyvást vendéglette. (Közli Kis János Al Jegyző 's Levéltárnok.)

Ő cs. k. Felsége legfelsőbb határozása által Méltóságos Zsadányi és Török Szent Miklósi Almásy Jó'sef, cs. k. Tanácsos úr, Sz. István Kir. jeles rend vitéze, Ns Gömör Vármegyei Fő-Ispány, 's a' Hétszemélyű Főtörvényszék Birája, úgy szintén

Méltóságos Lánczi Lánczy Jó'sef, cs. kir. 's udvari Tanácsos úr, Sz. István Király jeles rend vitéze, Ns Békes Vgye

Második Félesztendő.

Fő-Ispánya, 's a' Hétszemélyes Főtörvényszék Bírája belső titkos Tanácsosságra emeltettek.

Ó Torda Oct. 14. Mindszent havának 10-dik napja fényes polgári ünnepe vala Ns Torda Vgyének; midőn Ábrahámfalvi Méltós. Ugron István úr ő Nagysága, a' hazai fs. kir. Főkormányszéknek eddigleni Titoknokja, Megyénk Fő-Ispányi székébe emeltetett.

Zilah Oct. 9-dikén: Ma tartá Nemes Közép Szólnok Vármegye, csaknem fél évszáz óta nem látott főispáni beiktatását. Fényes küldötség hívá meg Gróf Degenfeld Schomburg Ottourat kijelelt főispányi székét elfoglalni. Felolvasván főiktató Biztos Katona 'Sigmond úr főkormányi Tanácsnok a' fejedelmi adomány levelet, 's letévén a' Gróf főispáni, 's a' nemzetek egyesitő esküjét: temérdek sokaság öröm zajongó éljen harsogásai, 's jobb jövendőre dagadozó honfi keblek lelkes idvezlési közt emeltették fel minden értelemben magass székibe az új Főispán. Tuhutumra a' Meszes bérczein éppen ennek tövében, szállonganak vissza a' dicső hajdanban merengő képzetink.

Rendes tárgyak vétetvén elé, 's felolvastatván legelőbb is a' fejedelmi kegyes Válasz, mellyben Országgyűlés tartás igértetik, a' megye részről határozattá lőn: ezt egyenesen magának a' Felségnek megköszönni; de, egyszersmind egybehivása ideje pontos meghatározásával is megnyugtatásunkat kérni. Azután többféle tárgyak vétettek vitatás alá. — Végre: Főispányunk jelenté: hogy a' beiktatására adandó száz arany felét a' kebelbeli—zilahi ref. Gymnasium épitésire, más részét pedig a' megye foglyai pénzalapjául szánta. Fellobbanván szép példájára megyénk Nemesei, a' hazafi ünnepet hazafi közhasznu tettel vetélkedtek jelesbiteni, dicső emléküvé örökitni; 's szent kötelességöknek ismervén a' hazának saját gyermekei neveltetésekről gondoskodniok, — hogy azonban kiki olly mértékben adjon vissza honának, mellyben attól vett, közönségessé lőn: telek szám szerint folyni be, a' nevezett vidéki oskola segedelmezésire. (Erd. Hiradó.)

Sz. Somlyó Oct. 10. Cathol. Gymnasiumunk igen szerencsés; az idén egy cathedrával ujra meggazdagodott. Alapitotta ezt erdélyi Nagymélt. Püspök Tusnády Kovács Miklós úr ő Excja; melly dicső tettet a' kir. helybehagyás csalhatatlanúl követi.

Nagy Britannia.

(Sun) Okunk van hinni, hogy a' kabinet erőszakos rendszabásokra határozta magát Hollandia ellen: de a' dolog még se ment olly messze, mint némelly Journálok állitják. Herczeg Broglie helyes gondolkozását nem hozzuk kétségbe, de az etiquette azt kivánja, hogy ő a' franczia követ itt tett lépéseit hivataloson erősitné meg. Burkus ország magaviselete meg győzte kabinetünket azon szükségről, hogy Franczia országgal nyilván egyesülve kell munkálkodni. Most éppen nincs szó arról, hogy Belgiomba franczia sereg nyomuljon; először tengeri expeditiót kezdenek. Félő ugyan is, hogy ha mindjárt eleintén Belgiomba franczia seregek küldetnének; a' Burkus nem inyünk szerint, vegyűlne a' dologba. Nagy Britannia és Franczia ország közt a' legszebb egyetértés uralkodik.

Az Albion kétségbeesve adja elő azon siralmas következéseket mellyeket a' tengeri expeditio maga után von, ha egyszersmind a' Francziák Belgiomba nem mehetnek. Ugyanez ujság hazudtolja a' Gazette de Francenek azon czikkelyét, mellyben a' Bonaparte familia minden tagjai Rómába öszvegyűlve lenni mondattak. Bonaparte Jósef van, igy ir az Albion, Londonban; nője Florenciában;

leánya Sarlotta ugyanitt; Bonaparte Károly, Lucian fia, ki Jósef leányát vette el, Ricciában; Bonaparte Lucian Sinigagliában, a' fia Columbiában; Lajos, hollandi exkirály, Florencziában; Hortensia, ennek felesége, Helvécziában. Bonaparte Jeromos, westfali exkirály Livornóban (most utazik, l. közel. lev.) Murat Achilles, a' nápolyi exkirály fia, Londonban; testvérje Uj-Yorkban. Madame Karolina, nápolyi exkirályné, Florencziában.

(Courier) Lord Grey ma (Oct 15.) egy órakor jött a' városba, 's hosszas beszélgetést tartott Herczeg Talleyrandal; e' pedig azután Lord Palmerstonnal. Majd kabineti tanács gyűlt öszve. Az angol flotta parantsolatot vett, hogy Nov. 5-dikére Spitheadnál öszve gyűljön. Lehetnek pedig olly környületek, mellyek elébb is megkivánják a' hajósereg öszvehuzását. Meggyőzheti ez a' hollandus királyt a' felől, hogy a' conferentia nem tréfálódzik. Még most fennhagyhat az ellentállással; a' mit ha nem tesz, előbb utóbb csak ugyan engednie kell, de azon különbséggel, hogy a' mire most jó kedvéből nem áll, később erőszakkal is teljesittetik vele. (?)

Malcolm admiralis Oct. 16-kán Portsmouthba utazott. — Irlandban naponkint nevekedik a' békételenség. — Oportóba sürüen szállittatnak Londonból a' katonák, lovak, és mindenféle hadi készületek.

Mexicói tudósitások szerint Santanna 3 ezerből álló seregcsapatjai San Louis de Potosit megvették. Az őrsereg 700 emberből állott 4 ágyúval. Mindkét részről nagy volt a' veszteség.

Lord Grey kevéssel ez előtt Londonba utazván feleségével együtt, midőn Darlingtonhoz érkeznék, a' város végén találá a' czéheket zászlóikkal 's számtalan népsokasággal. Itt lovai kifogattak, 's kocsija mintegy győzedelmi pompával vonatott a' vendégfogadó elébe. A' város főtisztviselői felirást nyujtának a' miniszternek; 's minekutánna ő (Lord Grey) szives indúlatu szavait intézné a' sokasághoz, kocsija a' nép zajgó örömei közt még egyszer a' városon keresztül huzatott. Az öröm érzések miatt igen megindúlva lenni látszott a' Lord.

Franczia Ország.

Thiers úr a' belső dolgok' minisztere, illy tartalmú kerülőirást bocsátott a' megyék főispányaihoz: „Praefectus ur! A' király midőn ministeriumába hivott, olly bizodalommal tisztelt meg, mellynek megfelelhetni ügyekezetem fog lenni, fő gondviselésemre bizá az ország belső bátorságát 's egész iparkodásomat arra fordítom, hogy a' nyilvános rend és békesség fentartassék. Ezen terhes meghivatásomban praefectus ur köz munkálkodására leginkább szükségem van; 's ugyan ezt azon szorgalom fejébe kikérem, mellyel magam is uraságodat segíteni fogom. Azon lélek, melly a' király tanácsát vezérelni fogja, tudva van uraságod előtt a' kerülő irásból, mellyet a' miniszterium elölülője a' polgári 's katonai törvényhatóságokhoz bocsátott; 's ez ugyan az is, mellyel a' reám bizott hivatalt kormányozni akarom. Franczia Ország, a' törvények sérelme bosszujából egy dicső revolutiót teremtett; szánakozásra méltó gyengeség lenne, e' revolutió után a' törvényt tiszteletben nem tartani, 's ez annyit tenne, mint a' nemes czélt, mellyre a' revolutió törekedett, elhibázni. (?) Ha megszűnt a' törvény uralkodni, csak erőszak, és polgári vérontás van, 's azért igyekeznünk kell a' pártokat a' törvény járma alatt tartani. Míg a' nemzetnek nagyobb és békesség szerető része a' mostani alkotmánnyal megelégszik; vagynak férfiak, kik azt a' szabadság barátjaitól megválva, rosszulértik, 's az or-

)(

országot anarchiába döntenék, ha tévelyedésök ellenállásra nem találna, 's mások ismét, kik régen az alkotmány ellen esküdtek, 's azt polgári vérontással is fölakarnák forgatni; amazokat jó útra téríteni, ezeket büntetni kell, 's az légyen igyekezetünk, hogy senki a' nyilvános bátorságot ne háborgathassa. A' kormány a' gyűlöléstől és bosszúállástól távol legyen ugyan; de a' törvények sérelmét senkinek meg ne bocsássa, ezen szerint tellyesitse tehat kötelességét az úr, hogy a' királyi kormány ollyannak tessék, a' millyen; az az igazságosnak és erősnek. (?) 's a' t. (Aláírás) a' belső dolgok ministere Thiers."

A' miniszteri tanács előlülője és hadi minister Soult marsal pedig October 13-dikán a' 4-dik 12-dik és 13-dik katonai osztályokat commendirozó generalisokhoz következő kerülő írást bocsátott: „Generalis! Folyó hónap 12-dikén kőlt kerülő írásom tudtára adta az urnak azon politikai rendszert, mellyet az új miniszterium követni szándékozik. Általláthatta az úr abból', hogy az a' némelly megyékben ki ütött nyugtalanságok teljes kiirtását a' legfontosbb kötelességek közé teszi; az úr magát a' miniszterium' ezen szándékához fogja csatolni; segíteni fogja ezt, hogy a' király' 's az ország' várakozásának megfeleljen. A' gonosztévő csapatoknak, mellyeknek maradványa az úr vezérlése alatt lévő tartomány (Vendeè) némelly részeit még most is háborgatja, el kell enyészniök. Vezéreiknek, akármelly néven 's rangban legyenek is, által kell az igazság kezeibe adatniok. A' belső dolgok ministere e' végett új meghagyásokat bocsát ki az igazgató tisztségekhez. Értsen egyet az úr ezen tisztvise ökkel; egyesítsék magokat az úr' vezérsége alatt lévő generalisok, ezredek chefjei, rendörző katonaság commandánsai, 's egy szóval mind meg annyi tisztek, hogy az úr, 's az ő buzgóságokba ajánlott czél elérettessék, a' polgári háboru és a' chouanok ki irtassanak. Nem fog az úr semmi eszközben fogyatkozást szenyvedni, melly netalán szükséges lenne munkálkodására. (Aláírás) Soult marsal."

Guizot oktatási miniszter is bocsátott kerülő levelet az akadémiák Rectoraihoz. Különös említést érdemel ebből a' következő pont: „valamint egyetlen egy község sem lehet kezdő (elementaris), egy megye se normalis oskola nélkül; úgy szintén egy kissebb 7—8 ezer lakosú városnak sem kell lenni, hol egy közép oskola ne volna, melly az elementaris oktatást bevégezvén épp addig folytassa a' tanitást, hol collegiumaink a' felsőbb tudományokat kezdik."

A' Journal des Debats megjegyzése szerint a' miniszteriumot megtámadt oppositio heve már kezd csillapodni, 's annak fő organumai megczáfolására azt mondja, hogy a' mostani miniszterium a' kamarák többségéből választatott; de ha ezen többség elállana tőle, 's némileg a' Perier ur emlékezetét az ő leghívebb barátiban koczkáztatná, a' miniszterek is vissza lépnének a' kamarák akaratja előtt, bár melly inconsequens lenne is ezen akarat. „Lehetetlen, úgymond ez ujság, hogy az oppositionak szándéka őszinte, tiszta legyen, midőn status csapással fenyege ődzik; valjon nem eléggé mutatja é a' legvakabbnak is, mind a' Cseh Országban menedéket kereső királyság (Bourbonok) mind a' hami fogoly Polignac úr, mire juttat az ország törvényeinek megsértése? Bár mit gondoljunk is az új miniszterium rendszeréről, azt még sem fogja senki tagadhatni, hogy tagjai Franczia Ország legvilágosodtabb férfiai közé tartoznak. Meg lehet ugyan a' miniszteriumot támadni, de azon érdemét, hogy politika nézetei vagynak, és azokat hatással 's álhatatossággal követni

tudja, eltagadni nem lehet. Ki lehet ellene kelni, de sem szónoki talentomit, sem a' különösbb foglalatosságok kormányzására szükséges tulajdonit, sem politikai őszinteségét tetemes igazságtalanság nélkül elszóllani 's kétségbe hozni nem lehet (?) És ezek nem elég inditó okai lehetnek é az ország bizodalmának? A' miniszterium háborút nem kezd; csak békét ohajt ez, 's minden czélja a' megbékülés. A' kereskedés és szorgalom felemelt kezekkel esdeklenek nekünk, hogy, a' még alig varadzott sebeket ismét ki ne nyissuk 's a' t.

A' Constitutionell megesmeri ugyan, hogy az uj kabinetben némelly talentomok, 's mély felfogásu elmék egyesültek, de még e' nem elég az ország kormányzására. Bölcs institutiókra 's jó törvényekre van az országnak szüksége, erre ped g egy doctrinair miniszterium ügyetlen. A' politikai okfökben való ingadozás, melly különösen a Guizot és Thiers uraknak tulajdonok, a' franczia revolutio principiumiért nem kezeskedhetik.

(Messager) Beszélik, hogy a' Párisban lévő követek Broglie ur közleménye következésében hónap (Oct. 16.) össze fognának gyűlni, a' franczia kormány Belgiomba hadi sereget küldeni eltökéllett szándéka felett tanácskozni. Burkus Ország a' tengeri expeditiót nem ellenzi ugyan; de a szárazföldi expeditióban nem igen látszik a' berlini miniszterium, barátival a' doctrinairekkel megegyezni. Broglie úr azomban sürgeti az ű ések megnyitásakor tartandó királyi beszédbe iktatását annak, hogy a' három szinű zászló Antverp falai alatt lobogjon.

Toulonból irják Oct. 15. hogy Algierból Marengo linea hajó oda érkezett, 's rajta Buchet tábori marsal, ki 1815-ben a' 35. sor ezredet kormányozta, a' száz nap alatt pedig egy fekete lobogót e' fölirással: „II Napoleon vagy halál" hordozott, most fél esztendei szabadsággal tért Franczia országba vissza. E' hajó hozá azon tudósitást is, hogy az Arabok már darab idő óta nem látogatták meg az algieri vásárt, hanem oda haza mintegy 12 ezeren össze csoportozva Algier megtámadására készültek. Herczeg Rovigo hogy szándékjokat megtudta Sept. 30. estvéjén ellenek indúlt 1500 álló seregével, mellyet két részre osztván, felével ő maga a' mitijahi síkon Algiertól 5 órányira beérte a' Beduineket, 's azoknak 12-er erősebb seregöket szétverte, 410 a' csata mező maradván, sok megsebesittetvén; egy nemzetségi chefet elfogott, két zőld selyem zászlót elvett, mellyek a' Marengón Franczia Országba küldettek. A' katonaság olly hévvel harczolt, hogy még a' főgeneral parancsolatjára sem kegyelmezett a' meggyőzetettnek.

Marsal Gerard az északi seregtől Oct. 17. Párisba érkezvén, 18-dikban értekezett a' hadi miniszterrel; ki tüstént ment a' királyhoz, hol 2 órakor miniszteri tanács tartatott. A' Temps nem hiszi, hogy Hollandia ellen angol franczia hajósereg küldetnék.

Hollandia.

Az Ország rendeinek ez esztendei üléseket Oct. 15. nyitá meg a' király következő beszédével: „Nemes és nagy tekintetű Urak! Az előbbi gyülés utólsó hónapjaiban biztosan reménylettük, hogy e' mostani ülés megnyitásakor kedves hazánk terhes állapotjának, mellybe a' belga felkelés taszitá, végét fogom az uraknak tudtokra adhatni. Igazságos várakozásom be nem teljesedett. Hollandia mérsékletsége, ajánlott áldozatim nem hogy elfogadható egyességet eszközlöttek volna, sőt ellenünk ujabb követelések halmaztattak. Az alkudozások miben létéről majd elő terjesztendő közleményeim meg fog-

ják az urakat győzni, hogy ezen al kudozások folytában mutatott engedékenységünk a' haza fennmaradhatása, betsülete és függetlensége által kitüzött legvégső határig terjedt. — Örömmel jelenthetem azomban, hogy az idegen hatalmasságok részvételöknek irántam sokszoros jeleit adják. Valamint arról is örömmel tehetem az urak gyűlésöket bizonyossá, hogy óltalom eszközeink határinkon mindenütt jó lábon állanak, 's rend szeretetök, ügyességök és nem lankadó bátorságokért legnagyobb dicséretet érdemlő szárazi és tengeri seregeink állapotja teljesen megfelel erre fordított fáradozásinknak, 's szakadatlan gondoskodásinknak. — Bizva a' nemzet gondolkozásában, eleve elkészítettem mindent, a' mi szükséges hadi erőnk szaporitására, ha ezt az ország interesszei kivánnák. A' tartományi kormányzók és községek ez évben is gondosan és sikerrel hajtották végre a' nemzeti katonaság és községi őrseregek egybehivásokat, kiállitásokat. A' szolgálatra felszóllitott legénység kész kedvel csatolja magát a' zászló alá bajtársai sorához. Mindnyájan versenyeznek állandó seregeinkkel kötelességök hiv teljesitésében. Nemes szivek gondoskodnak a' hazát védők familiaiknak sorsáról, midőn a' katonaságot a' polgárok gazdag adományikkal kedvre tüzelik. — Gyarmataink az ithoni rendkivülvaló készületek mellett is elegendő hajókkal és seregekkel fedeztetnek, 's a' kereskedés és halászat eléggé oltalmaztatnak. Tengeren tul lévő birtokaink kivánatos csendességben vagynak. — Keletindiában kevesebb költségü organisatio tétetett, 's az ottani földmivelés terjesztése, mellynek jóltévő sikere már is szembe tünő, alapos reményt nyujt a' felől, hogy keletindiai birtokaink jövendőben még gazdagabb forrásai lesznek kereskedésünknek 's jóllétünknek. — Nyugot indiai gyarmataink egyszerübb igazgatása iránt is uj rendelések tétettek; az e'kép megkimélt költségek más hasznos rendszabásokkal együtt már is az ottani szorgalmat gátló terhek elháritására fordittatnak, 's hogy ezek valahára végképen megszüntessenek, arra, a' mennyire csak lehet, különös figyelmet fordítunk. A' kereskedési 's hajózási szorgalom inkább gyarapodott mint csökkent; és hol folyamatját egy irányban erőszakos környülmények gátolták volna, más irányban kereskedőink serény fáradozásaik által szembetünőleg nevekedett. — Folyvást megtartjuk tehát a' hajókázó és kereskedő nemzetek közt azon helyet, mellyre számot tartani jusunk van, 's azt én a' hűségtelenség vagy erőszak ellenére is kedves alatvalóim számokra jövendőben is megtartani igyekszem. — Az ég megáldotta a' földmives munkáit, és sok más kereset ágok a' hazát terhelő bajok ellenére is kedvező mértékben gyarapodtak, mellyekért a' Mindenhatónak mindnyájan hálával tartozunk. — A' belső igazgatás minden ágai illő folyamatban vagynak, 's a' különféle tisztviselők gondosan, híven járnak el kötelességeikben. — Csatornáink, töltéseink, folyóink megnyugtató állapotban vagynak, 's e' részben semmi szerencsétlenségről az idén nem panaszkodhatunk. — A' tudományok és mivészetek virágoznak, ámbár a' környülmények ezekre is természetesen behatnak. A' nyilvános tanitás mellynek köszönhetik a' társaság minden osztályai a' valódi szabadságot, 's a' régi Németalföldet olly magasan kitüntető mély belátást, most is megtartja örökségül kapott hajdani hirét. — Azon csak nem egész Europát elboritott veszély es nyavalya, mellytől mi még néhány hónapok előtt menttek valánk, pusztító mirigyét e' királyságra is csakugyan kiterjeszté. De a' tőle meg lepett 's benne elhalt személyek számát más tartományokbeli ollyas betegek 's holtak lajstromával

egybe vetvén, nálunk csekélyebb a' veszteség. Gondosan intézett 's végre hajtott, és az orvosok iparkodása által elémozdított közönséges 's helybeli rendszabások e' veszélyt meggátolják, legalább enyhíteni fogják, 's vigasztaló reményt nyujtanak, hogy a' kegyelmes ég ez ostortól nem sokára meg fog bennünket szabaditani. — Többféle törvény hozási tárgyak fogják az urak figyelmét foglalatoskodtatni. Már is vagynak a' polgári törvénykönyv módositását tárgyazó különféle törvény javallatok kidolgozva, az urak elébe leendő terjesztés végett, sőt reménylem, hogy ez ülés alatt az egész polgári törvénykönyv elejekbe fog terjesztethetni." (Folytatjuk).

A' követek háza f. h. 16 dikán praesidensi Candidatusok kinevezésével foglalatoskodott. Eskury, Wyck, és Byleveld urak terjesztettek a' király elébe választás végett. Báró Collot d' Escury, az első candidatus, mint rólla az Allg. Zeit. egy levelezője megjegyzi, gazdag, hires literator, és történetiró; mindenek felett pedig egy mindenektől szeretve tisztelt t ü z e s h a z a f i! E' derék férfiu neveztetett a' király által az országgyülése 2-dik kamarájának elölülőjévé.

Hollandiában a' főhadiszállás Tilburgból Herzogenbuschba, 's igy hat órával hátrább rendeltetik, midőn a' belgiomi sereg parantsolatot vesz a' határszélek felé indulásra, 's a' főhadiszállás Brüsselből Lővenbe tétetik által.

Spanyol Ország.

Madrid Oct. 9. A' mai udvari újság hivatalos szakassza a' kormányban történt minden változásokat egybe foglalva adja elő. Legelől állanak a' király kedvező egésségét jelentő Oct. 7. bulletinek. Azután a' minisztereket kiléptető, 's újakat nevező királyi végzések következnek. (l. 32. sz. l.) Továbbá a' királynét érdeklő végzés e' szavakban: „Megfontolván, hogy a' status foglalatosságok haladékot szenyvednek egésségi rossz állapotom miatt, melly nem engedi magamat a'kép szentelnem azokra, mint akarnám, 's az isteni gondviselés által reám bizott népek java kivánná, czélirányosnak látám, kedves és nagyon szeretett nőmet meghatalmazni, most, és még betegségem tart képviselőmmé nevezni, reménylvén, hogy az Isten teljes fegyógyulásomat majdan megadja. Meg vagyok belsőkép győződve, hogy fenséges nőm hozzám vonzó szeretete, 's indulatimat hiv és nagy lelkű alattvalóimhoz mindég hóditani tudó gyengéd gondoskodása által, bizodalmamnak megfelel. Költ San Ildefonsóban. Oct. 6. 1832. Don Confrangahoz." A' királyné legelső tette volt a' következő bocsánat végzésnek aláírása: „Kedves és nagyon szeretett férjem tegnap kőlt fejedelmi végzése által reám bizott magas tiszti munkálatokat elkezdeni szándékozván, 's egyszersmind legidősebb leányom fennséges Dona Maria Isabella Louisa születése ünnepét kegyelem és lágyság vonásival kivánván bélyegezni, közönséges amnestiát engedek minden Madrid tömlöczeiben találtató raboknak, 's az ország más fogházaiban lévő kegyelemre méltó foglyoknak. Akaratom a' királyéval egyezvén, parancsolom, hogy e' kegyelemirás illesztésekor az Oct. 20. 1830. kőlt királyi végzésben foglalt esetek 's feltételek szem előtt tartassanak. Költ. S. Ildefonsóban Oct. 7. 1832. (A' királyné aláírásával) Don Cafrangához." Második az egyetemeket vissza állító eme' végzése: „Egy olly nagy és nemes gondolkozásu nemzet, mint a' mellyet az isteni gondviselés a' király, az én kedves és igen szeretett férjem atyai gondoskodására bizott, méltó, hogy fénye 's dicsősége mindenkép előmozditassék. E' gondolat, mellyel szive a' thronusra léptének

pillantásától fogva szünetlen el volt telve, olly akadályokra talált, mellyeket fájdalmas emlékezetek ébresztése nélkül leírni nem lehet. Legnagyobb közöttök a' dögleletként rendkivül 's annyira elterjedt tudatlanság, hogy ragadványától csak egy is alig menekedhet meg. E' gyász forrásból eredtek azon nagy hibák, mellyek a' leg igazságosabb, okosabb 's bölcsebb institutiókat semmivé tették. Innen származnak a' visszavonások, pártok, és utálatos párt nevek, és tettetés, melly a' virtus álképével a' leggyalázatosabb bünöket leplezi, az indulatosságokat köz jónak nevezi, pedig azok ennek leginkább ártanak. E' gonoszt átronthatatlan korlátokkal gátolni, és azon szeretetet felujítni akarván, mellyet e' nemes szivü nemzet fejedelmeihez mindenkor, de kivált ez utóbbi napokban mutatott, a' többi köz hasznu rendszabások között, a' király tegnapi végzése által reám ruházott hatalom erejénél fogva elhatároztam az egyetemeket ismét azon fényre emelni, melly Spanyol országot a' korábbi években olly nevezetessé tette, 's parancsolom, hogy a' kényszerítő környülmények miatt megengedett vagy eltürt magános tanitás megszünjék, e' f. h. 28 az egyetemek kinyittassanak, 's a' t. (A' királyné aláirásával) Költ S. Ildefonsóban Oct. 7. 1832. Don Joseph de Cafranga."

B e l g i o m.

Azon miniszteriumi politika, melly a' képviselők házát a' legjelesebb oppositiói tagoktól igyekszék megfosztani (l. 32. sz. lev.) nem érte czélját. Mert nem csak Gendebien, Tielemans és Robaulx urak (a' respublikai párt fejei); hanem még más sokkal mérséklettebb férfiak is elháritották magokról a' nekik ajánlott hivatalokat. Furtsa dolog meg nem tudni előre a' kinevezendők egyezését! illyen a' hazafiuság! Mind ezeknek következésében f. hónap 13-dikról költ kir. rendelés Defacqz urat a' cassatio udvar főügyvédévé, Guchteneere urat ugyan azon törvényszék tanácsosává nevezi. Ugyancsak Oct. 13-kán tették le esküvésöket a' cassatió és feljebbviteli törvényszékek előlülői és főügyvédjei a' király kezébe.

Buzen, Antverpi commendans f. h. 16-dikán Brüsselbe érkezett, 's ott a' hadi miniszterrel tanácsot tartván, rendelt helyére hirtelen vissza útazott.

Egyvelges Hirek.

Franczia Országban Barthe ur igazság miniszterének ajánlatára a' hóhérok száma 86-ról felényire, az ezek mellett szolgálni szokott sintéreké 146-ról 30-ra leszállítatott. Okúl hatott erre a' halálos büntetések évenkénti kevesbedése. 1828-ban 114. halálra itéltettek közül 74, 1829 ben 89 közül 68, 1830-ban 92 közül 38, 1831-ben 108 közül 28-an végeztettek ki.

Marseilleben a' Gazette du Midi redactora és Thomas hadnagy közt kettős viadal történt; a' mikor ez utóbbi könnyü sebet kapott.

Azon egyezési ajánlatot, mellyet 33. számu lev. Német alföld alatt közlöttünk, Lord Palmerston tette fel, 's a' hollandi követnek ugyanott felhozott jegyzéke nem azon ajánlattal adatott be a' conferentiának. Az Allg. Zeit ezt az igazitást Oct. 22-diki számában adja. —

Audry de Puyreveau (l. 30. 32. sz. lev.) a' feljebbviteli törvényszéknél 3 ezer frank birságra, perköltségre 's az ítéletnek száz példányban tulajdon költségén leendő kinyomtatására itéltetett.

A' belga expeditióra szánt franczia sereg 8 sor és 8 lovas ezredből, 5 ágyús osztályból, öszvesen 50 ezer emberből áll.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Pesti Könyváros Wigand Ottónál
a' váczi útszában 39-dik szám alatt találtatik:

éppen most jelent meg és találtatik:

Kisfaludy Sándor
MUNKÁJI.

4. Kötet. 12rét. Pesten. Velinpap. Csinos boritékba kötve. 6 ft pgő p.

Tartalom:

I. II-dik Kötet. Himfy szerelmét. 1-ső rész: a' kesergő szerelemei. 2-dik rész: a' boldog szerelem. Ára 4 ft pgő p.

III. IV. Kötet. Regék. 1-ső rész. Dobozy Mihály és hitvese. Kemend. 2-dik rész. Döbrente. A' megboszúlt hitszegő. Ára 2 ft pgő p.

Hirdetés.

Liedemann Ferentz és Tarsa: A' Szép magyarnénál
a' váczi utsza szegletén a' város házával általellenben ajánlják szolgálatjokat: Egy jó mennyiségű finom nyomtatott perkállal 36 xrjával b. v. Laysonnak szemporaival. Anodyne Neglace a' gyermekek fogaira hasznos és nevezetes szopokájokkal, és Rumburgi gyolcsaikkal meghatározott és a' gyolcsra rótt fabrikai árron. Ugyan ott találtatni szerencse sorsokat Roguzno és Nizniow Uradalmakra.

Fris Erdélyi Gyertyákat,
és finom Erdélyi szappant:

E' pesti Leopoldi vásárra a' legjobb nemüekből vehetni Liedemann J. S. Fridriknél. Az új városban három korona utszában 332-dik szám alatt.

Második Félesztendő.

)(o)(

Kedden folyó eszt. November 27-dikén megváltozhatatlanúl leend a' sorsok húzása,

Roguzno és Nizniow

Uradalmakra, mellyekből nyerhetni:

43,000 darab cs. kir. aranyat, 200,000 frtot b. vált.

Váltságául e' két uradalomnak:

30,000

Cs. kir. egész nehezékű darab arany ajánltatik;

ezen kivül mellékes nyereségek:

13,000 darab arany és 200,000 for. b. vált.

Azon nagy részvétel, mellyet a' megkülönböztetett sorsjáték a' t. t. Közönség előtt, mind játszó planumának egyszerüsége, mind a' nagy mennyiségű nyereségek czélirányos elosztása által nyert; az alól irt nagy kereskedő házat kedvező helyzetbe tevé annak jelenthetésére, hogy nála több sorsokat nem találhatni.

Részt venni szándékozók tehát ne terheltessenek e' játékra sorsokat szerezni azon eladó uraknál, kiknél még találtatnak.

Egy sors 5 for. pen. pénz.

Hammer és Karis.

Sors' és szabadsorsokat ez uradalomra minduntalan vehetni, Liedemann J. S. Fridrik nagy kereskedő irószobájában, és Liedemann Ferentznél:

A' Szép Magyarnénál.

Hol e' játékra társasági sorsokat is vehetni.

Status Lotteria.

mellynek 13-dik huzása az 1820-diki Státus adósság következésében

1833 Martius 1-ső napján

fog történni; a' holott is 10,400 nyertesek 1,969,450 con. frtot, vagy

Négy millio

és 923,625 frtot V. cz. fognak nyerni.

Ezen huzásra az alólirtnál lehet találni

20-ad rész nyertes sorsokat lehuzás nélkül 3 fr. e. p.
10-ed — — — — — 6 fr. e. p.
Promessen sorsokat fél nyereségre lehuzással 7½ fr.
— — egész — — 15 fr. e. p.

Péczely Sámual
Váczi utszában „a' Kozákhoz."

Ofenheimer Sándor

Posztó kereskedő (Pesten a' Váczi utsza elején)

ajánlja jó áru mivekkel ujdonnan rakott boltját; hol találtatnak finom és középszerü módi szinü kaput és köpönyegnek való posztók, double Milles téli nadrágnak, $\frac{9}{4}$ szélességü billiárd és bélés posztók, bélés vászon, egésségi angoly flanell, és Stiriai azor illendő szabott áron.

Ugyan ott találtatnak:

Nyerő Sorsok

fekete sorsokkal együtt 's hasznot igérö különféle tarsasági játék sorsok e' f. eszt.

Nov. 27-diki huzásra.

Ugy szintén a' Schneeberg és Laas uradalmakat illető uj lotteriai sorsok.

Nagy hasznokat ígérő 's többé vissza nem léphető Lotteria.

Bétsben Choith's D' Fia 's Társasága kereskedésében legfőbb engedelem mellett kifognak játszattatni Schneeberg és Lass uradalmak, mellyek Illyriában, és Adelsbergi kerületben feküsznek,

Váltságúl 100,000 forint ajánltatik érettek ezüst pénzben, vagy 250,000 V. Cz. a' meg nyerőnek.

A' Lotteriában különös előhúzás fog történni, azután pedig a' fő húzás, e' következendő képpen:

A' különös előhúzásban kijövendő számok, mellyek az ezen húzást mindjárt követendő főhúzásban a' több sors számokkal eggyütt fognak játszani, veressel vagynak nyomtatva, 's ezek számára különösen vagyon

2,150 nyerőnek, 25,000; 7000; 5000; 4000; 3000; 2500; 1000; 500; 200; 50; 's a' t. forintokat tévő sommánként

öszvesen 80,000 forint Bétsi Betsben.

Azon sorszámok ellenben, a' mellyek csak a' főhúzásban fognak játszani feketével vagynak nyomtatva, és az előhúzásban játszott sorsok nyereségével eggyütt

4,318 nyerőknek, 250,000; 20,000; 15,000; 11,000; 7,500; 6,000; 4,500; 2,000; 1,000; 500; 250; 200; 100; 25 etc. sommánként, öszvesen 375,000 forint B.B.

Vagyon még 4,000 zőld, és ugyan 4,000 sárga ajándék nyerő-sors is; ezek számára

8,200 nyerők, 10,000; 1,000; 500; 200; 100; etc. sommánként

öszvesen 85,000 forint van határozva B.B.

A' különös előhúzás, a' főhúzással, és ezen ajándék sorsokkal eggyütt 14,668 nyerőt fog számlálni, a' kik kész pénzben

250,000; 25,000; 20,000; 15,000; 11,000; 10,000; 7500; 7000; 6000; 5000; 4000; 3000; 2500; 2000; 1000; 500; 250; 200; 100 's a' t. forintonként

540,000 forintot fognak nyerni B.B.

Minden, a' ki tiz veres sors számot (mellyek mind az első, mind a' fő húzásban eggyütt játszanak) egyszerre megvesz kész pénzért, egy zőld vagy sárga

ajándék sorsot nyer ingyen, mind addig valamig az e'félék el nem fogynak. A' zőld és sárga ajándék sorsok azon különös hasznot igérik, hogy nem tsak a' háromszori húzásban játszanak a' több sors számokkal eggyütt, mind az elő, mind addig a' főhúzásban t. i. hanem még különösen az ezek számára határozott húzásban is, a' mellyben okvetetlenül mindegyiknek nyerni kelletik. Azon kívül 200 ajándék nyerő sorsnak meghatározottan kétszer kelletik nyerni; de igen szerentsés esetben nyerhet egy ajándék sors szám hétszer is.

A' ki tíz fekete sorsot egyszerre vált kész pénzért, annak csak egy feketével nyomtatott ajándék sors adattatik, melly különös bélyeggel leszen jegyezve; ezen feketével nyomtatott sorsok csak a' főhúzásban fognak játszani.

Az előhúzásban nyerendő legkevesebb somma 50 för. a' főhúzásban pedig 52 for. BB.

Az elő és főhúzásban játszandó veres sors ára 5 for. pengő pénzben; csak a' főhúzásban játszandó feketével nyomtatott sorsé pedig 4 for. ugyancsak pengőben.

Sorsokat lehet váltani Bétsben az alólirt nagy kereskedésnek, Singerstrasse 804. szám alatt lévő tulajdon házában; de lehet a' Birodalomnak minden nevezetes Városaiban is. Költ Bétsben September 15-dikén 1832.

Coith's Dl fia 's Társasága.

Pesten sorsok vannak Liedemann Fridrich J. S. Nagy kereskedésben; úgy Liedemann F. B. és Társa rőfös kereskedésében is, a' Város-Ház piatza és vátziútsza szögletén lévő bóltban a' „Szép Magyarné" czím alatt.

A' hol még öt veres sorsokhoz egy zöld ingyen nyerő sors járúl.

Eladó-Ház.

(3) Közhirűl adatik: hogy Tek. Özvegy Rakovszkyné Szül. Tarkó Anna Asszonyságnak Pesten a' Barátok piaczán 610-dik szám alatti Sarok-háza, saját kívánságára Sz. Kir. Pest Városának Földbirtoki (Urbarialis.) Tisztségében f. e. November 10-dikén reggeli 10 órakor tartandó árverés utján a' többet ígérőnek adatik el. —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Octt. 28-ikán 3 Láb, 4 Hüv. 3 Von. || — 30-dikán 3 Láb, 2 Hüv. 6 Von.
— 29-ikén 3 Láb, 3 Hüv. 3 Von. || — 31-dikén 3 Láb, 1 Hüv. 9 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára October 30-dikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	7 —	6 — 20	5 — 40	Zab	1 — 48	1 — 46	1 — 40
Kétszeres	4 — 50	4 — 40	4 — 20	Kukoritza	2 — 48	2 — 40	2 — 30
Rozs	2 — 56	2 — 48	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 46	2 — 40	2 — 30	Köles	—	—	—

37. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Barátság.

Ez kötelék, mondják; nem igaz, mert hol vala kötve
Úgy, hogy legkissebb baj körűl épbe maradt?
Vagy hát nem kötelék az, melly könnyen szakadásra
Bomlik, vagy gyenge: 's igy neve nem kötelék.

PESTEN *Szerdán* Szent András Hava 7-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Sz. Kir. Buda városa részéről Ország-Gyűlési követekké választattak Tekintetes Vásárhelyi Nagy Benedek, és Koleda András Senator urak.

Zomborról írják, hogy T. N. Bács Vgyének Oct. 30 dikán tartott tisztválasztásakor első Al Ispány Tek. Odry Jósef, 2-dik Rudics Jósef urak lettek.

Székes Fejérvárról. T. N. Fejér Vgyének f. e. October 16-dikán tartott Közgyülésében Nagymélt. Dienesfalvi Gróf Cziráki Antal úr, Ország Birája, 's Fő-Ispány úr ő Excja, T. Horváth Gábor urnak (általunk jelentett) Sept. 26-diki halála által megürült 2-dik al-Ispányságára ugyan azon Ns Megyének Tek. Pészaki Bajzáth György Táblabiró urat, több rendbeli hivatalaiban szerzett érdemei és a' megyebeli Rendeknek kivánsága következésében kinevezni méltóztatott.

Ugyan onnan érkezett későbbi tudósitás szerint e' f. eszt. Nov. 3-dikán Nagy Mélt. Gróf Cziráky Antal Ország Birája Fő Ispán Úr Ő Excellentziája elölülése alatt tartatott közgyülésben a' jövő Ország Gyülésre Tek. Fejér Vármegye részéről követeknek Tekintetes Szűts Lajos Első Alispán, és Méltós. Sz. Egyházi Marich Dávid Cs Kir. Kamarás 's Táblabiró urak választattak.

Pest. Sz. András Hava 5-dikén: Nagyon Tisztelendő Virágh György az Egri Érseki megyebeli Tisza Bábolnai plebános úr, a' bölcselkedés és szép mesterségek' Doctora, a' Nemzeti Muzeumnak egy a' Tisza vizében talált elefánt fogat, melly egy rőfnél jóval hosszabb, vastagságának átmérője egy láb, külseje fekete, belső veleje pedig a' viz erejétül porhanyóvá lett, ajándékozott. (közli Halitzky Antal a' nemzeti Magyar Muzeum első őrje.)

Kezünkhöz jött azon Marseilleből (Franczia Ország) kikőltözött posztó mives S. Nagy Mihály hazánkfiának, kiről e' folyó esztendő Aug. hónapjában Hasznos Mulats. 12-ik számjában emlitést tevénk, egy levele. Lefizeti ebben a' sok szerentsétlenségektől hányatott hálás köszönete adóját, mellyel Sukorói Ref. Predikát r Tiszt. Obernyik László urnak azon kegyességéért tartozék, hogy őt a' magyar hazába husz esztendei

távolléte után történt vissza költözése alkalmával, legnagyobb insége idején, házához befogadván ápolta. Látni ugyan e' levélből, hogy emlitett hazánkfia, ki a' külföldről jeles mechanikai esmeretekkel tért vissza, most Debreczenben bizonyos szűr csapóval állott társaságba, kivel rövid idő múlva vékony posztó szövéshez fog kezdeni.

Pest. Nov. 7. Nehány napok alatt nállunk hidegen kezdé magát viselni az őszi idő; majd folyó hónap 5-dikén beállott az első, az ólta folyvást nedvesiti vidékinket; ma délután villámlás és menydörgés közben hulla sebes essőnk.

B é c s.

Ő cs. k. Felsége Oct. 30-dikán kőlt legfelsőbb határozása által Gr. Klebesberg János Lovasság Generálisát, és Báro Radosi Radossevich Dem. Tábornoki Főhadnagyot valóságos cs. k. titkos tanácsosi méltóságra díjfizetés nélkűl emelni méltóztatott.

Nagy Britannia.

A' Courier említi, hogy a' múlt fertály esztendőnek financziai állapotja a' mostani környülállások között kedvező. A' miniszterium minden igyekezete mellett is Európa békességének fenntartására, ha a' szerződések pontos megtartása kivánandja, a' háborutól elréműlnünk nem kell. Mi ugyan nem hihetjük, hogy ez vagy amaz statusnak balgatagsága, vagy önhasznát vadászó politikája illy gyászos történetre okot adjon; de ha a' szükség kivánandja, legalább bizonyosok vagyunk, hogy az ország financziai állapotja minden attól való félelemtől megment, hogy elsőségünket ki ne tudnók vivni. Krug úr nem így beszélne a' Courier redactora helyén.!

A' Courier jelentvén, hogy a' hágai kabinét ismét egy hosszas feleletet küldé a' 70-dik protocollumra; a' Globe ezt jegyzi meg a' dolog felől: „privat kutfőből gyanithatni, hogy ez a' régi halasztás játékának folytatása; a' mi Antverpet illeti, mond a' Globe, a' belga hadikészület olly állapotban van, hogy ennek ügyét idegen segedelem nélkül eldöntheti, és Chassé generalisnak azon passióját, hogy magát e' város omladékai közé temetteti, a' várbeli őrizet nem igen fogja utánozni. Annyi igaz, hogy ezen űgy nem sokára eldöntetik (?)

A' Globe védelmezi a' franczia kormányt is azon vád ellen, mintha a' belga űgy kivivásában hóditni szándékozó lélektől vezéreltetnék, 's igazat szóll a' Globe: mert minek Fülöpnek még más ország, midőn a' polgári királysággal sem tudja hányadán van?

A' Követek választása N. Britanniában, és pedig liberalis tekintetben azon candidatusokból, kik nem akarnak a' régi mellett maradni, hanem nagyobb és nagyobb reformot óhajtanak, egyrefoly. A' Times Skócziából közli, hogy az elavúlt helyek Invernes, Nairne, Forres és Fortrose egy egy negyedrész követet küldenek a' parlamentbe. Candidatusok valának Baillie ezredes, főstrázsamester Cumming, Stewart és Fraser urak. Baillie ur tory (vastag aristocrata), Cumming pedig antireformista, 's mind kettőjöknek ugyan azon egy reményök lehet a' választásnál, t. i. hogy mint ellenségei a' javitásoknak, követül nem küldetnek. Cumming úr a' reform ellen lévén, a' billt pestisnek, a' választókat pedig egy csapat sáskának nevezte; 's ezért a' nevezett helyeken reá csak 193 választó szavazott, mig Stewart urnak, ki popularis candidatus 468 votuma volt.

A' Courier is említi, hogy Baring úr (dühös tory) Wester úrral Essexből követnek akar küldetni; azomban arra teszi figyelmetessé Baring urat, hogy Essexből,

hol a' választók nagyobb része földmivelő, őt, ki az elavult constitutionak pártolója, követnek semmi esetre nem fogják küldendni.

A' Hampshire Telegraph azon aggódására, hogy illy évszakaszban szerencsétlen gondolat a' Hollandia partjainak hadi bezárása, a' Globe igy felel: 50 ezer franczia áll Gerard vezérlése alatt az északi határon, hogy Belgiumba menjen, és Hollandiát Antverp elhagyására kénszerítse; abban sints kétség, hogy az egyesült franczia angoly hajósereg Hollandia réveit Sir Malcolm kormányzása alatt elfogja zárni. A' Hampshire Telegraph elfelejtkezni látszik arról, hogy az utóbbi had idején azon kikötők egész télen által blokirozva vóltak. Csak egy ellenálhatatlan erő hajthatja Wilhelm királyt és a' hollandus kereskedőket az igazság és illendőségnek cselekvésére.

(Globe) A' diplomatai munkálatok tüzesen folynak. Oct. 21-dikén délelőtt Herczeg Talleyrand, B. Wessenberg, és Gr. Matuszevicz hosszas beszélgetéseket tartának a' burkus miniszterrel; ki Gróf Greyvel is értekezett. A' franczia és belga miniszterek is délután Gróf Greyvel, estve lord Palmerstonnal jöttek öszve.

Báró Mareuil, Herczeg Talleyrand távolléte alatt franczia meghatalmazott minister Londonban, ugyan az nap vett búcsút az angol miniszterektől. A' Standard Aprilis elejére hirleli a' parlament egybehivatását.

(Globe) Hume ur (országgyülési követ) üres idejét különösen használja. A' megyének, mellynek követje, minden részeit bejárja; számot ád a' magaviseletéről mint követ, a' hozzá intézett kérdéseket megfelejti, 's azokra válaszol, szóval; mindenről felvilágositást ád, a' mi az Országnak rendszeresebb 's szabadabb állapotba leendő helyheztetését illeti, 's a' mi a' közelebbi parlamentben visgálat alá fog vétetni, — Ugyan csak a' Globe emliti, hogy a' Whigek ellen a' toryk és radicalok öszve szövetkeztek, a' mi annyival különösebb, mivel a' toryk a' régi mellett akarnak maradni, a' radicalok pedig a' constitutióból minden rosszat, a' mi nincs, az egyenlő jusra és szabadságra épitve, ki akarnak irtani.

Franczia Ország.

A' Journal des Debats hirleli, hogy Portsmouthban erős hadi készületek tétetnek, és Nov. 5-dike a' határnap, mellyen a' tengeri erő Spitheadnál egyesüljön.

(Messager) Közel a' pillantat, mellyben az európai dráma kifejtődését látni fogjuk. Tegnap mondók, hogy hetfőn a' seregek Belgiomba fognak nyomulni; hanem tudtuk, hogy a' Burkus ellene mondott, és fenyegetőzött; képzeltük előre, hogy az éj változást fog reggelig okozni. Valóban beszéllik, hogy Talleyrandtól depesch érkezett e' dolog vasárnapig leendő halasztására, vasárnap ismét más lessz az akadály. Lehet, hogy kétszer, háromszor is fog a' Belgiomba menetel addig változni, igy volt a' kabinet öszveszerkeztetésének dolga is; és mint végeztetett? A' legroszszabbul. Szomoru lenne, ha a' belgiomi dolog is igy végeztetnék.

A' Temps Oct. 21-dikén ezt mondja: A' doctrinair miniszterium az ország figyelmét a' belső és külső dolgok helyheztetésére gerjeszté. Egy a' legnevezetesebb ezek közül, hogy a' spanyol udvar szelidebben kezd kormányozni. A' madridi kabinet politikájában történt változások Franczia ország déli határszéleit nagyobb bátorságba teszik; 's ugyan ezen változás, a' portugalli constitutionalis versenygésre nézve, csak kedvező kimenetelű lehet. A' Temps véli, hogy Hollandia ellen erőszaknak nem fog helye lenni; Antverpent nem ostro-

)(

molhatni a' nélkül, hogy a' város a' fellegvár (citadelle) 's a' fellegvár a' város által földúlatnék. Egyébbiránt Wilhelm király olly tüzes ellenállásra határozá magát, melly egy közönséges hadat gerjesztene. „Ez elég arra, mondja a' Temps, hogy illy gondatlan hadi mozgás forgandósági félbeszakasztassanak. A' doctrinairek, mint mondatik, nem félnek a' háborutól; miférünk az országra nézve, mellynek békességre 's munkára van szüksége; de az ország tőle nem fél, mert utóbb is a' háboru az ő javára döntetnék el. A' had a' doctrinaireket megbuktatná, a' kamara balrészét tenné kormányra, 's a' juliusi királyi széket megrendítné. Igyekezzünk tehát a' békességet fenntartani, ha ugyan azt a' nemzeti becsület sérelme nélkül megtehetni. (Mit tegyen doctrinairnek lenni, megmagyaráztuk 34-dik sz. lev.)

Páris Oct. 24. Beszéllék, hogy egy ma érkezett kurir tudósitást hozott a' franczia seregnek Belgiomba lett bemeneteléről; a' félhivatalos estveli újság jelenteni fogja ezt; a' burkus kormány nem egyezik meg e' táborküldésben; Austria hasonló értelmü jegyzéket nyujtott a' Tuileriák kabinetjéhez. Mind ezen hirek a' börzében terjedeznek. A' mi bizonyost irhatok, e' következő, hogy Anglia Franczia Országgal a' belga hollandi ügyben kezet fog. A' börzében beszélték azt is, hogy a' financzminiszter fia hirtelen St. Simonista lett. Spanyol országban rendkivül való dolgok történnek; a' kormány liberalissá kezd lenni!! — Utóirás. Mint visszahúzhatatlan határozást besszéllik, hogy a' franczia sereg e' napokban Belgiomba megyen. De hozzá teszik más részről, hogy a' burkus követ ez esetben elhocsáttatását kéri. Ugyan ő már előbb a' három hatalmasság nevében egy jegyzéket adott be az expeditio ellen; de a' miniszterium minden esetre elhatározta a' hadküldést, hogy ma estve lene buktassék. Sürüen terjedt t. i. a' hir egy új miniszteriumról. Azomban én ezekről — igy ir az Allg. Z. levelezője, — nem kezeskedhetem; azt erőssen hiszem, hogy ha Fülöp Lajos a' közönséges háboru és a' Doctrinairek közt választani akar; ha mindjárt nem örömest, még is feláldozza a' Doctrinaireket.“ 'S igaza van Fülöpnek, inkább legyen a' doctrina pünkösti, mint a' polgári királyság!!

(Oest. Beob.) A' Temps Oct. 26-kán a' politikai történetekről szólló napi bulletinjét következő szavakkal kezdi: a' franczia seregnek 27-dikben Belgiomba kellett volna menni. A' szállások előre elrendeltettek; parancsolat adatott ki a' nagy ágyúsornak (artilleriepark) mozgásba tételére. E' rendkivüli határozatok félbeszakadtak. A' had távozik; a' hitel bizodalmat nyér. A' békés tudósitások a' börzén 1 frank 40 centim feljebb hágást okoztak.“

A' Messáger mondja: bizonyossá tettek rólla, hogy kormányunk Berlinből kedvetlen hireket kapott, és ha hogy a' franczia seregek Belgiomba nyomúlnak, veszedelem fenyeget, hogy Európát háború önti el. A' Courrier Français: ugyan azon ok, melly a' hollandi szerződéseket lehetetlenekké tette, azokká teszi Hollandia ellen a' kényszerítő készületeket is; nincs olly doctrinair miniszterium, melly azt tehesse, hogy az első ágyú dörgésre közönséges had ne kerekednék; nem szoktak, úgymond, télen hadakozni, 's ezért minden a' jövő tavaszra marad, a' midőn hihetőleg nem mi, hanem a' hatalmasságok kezdik ellenünk a' háborút.

(Temps) A' mi azokat illeti, kik a' belgiomi expeditiót mint a' doctrinairek szabadúlásának gyámoszlopát kivánják; kétség kivül megfontolták szörnyü felelet terhét ama veszedelmeknek, mellyeket

az országra áraszthatnak. Fontoljuk meg a' dolgot igazán: ha a' franczia tábor a' hatalmasságok akaratja ellen Belgiomba nyomúl, két ajtó marad csak nyitva, mellyen visszatérhet, 's ez vagy a' gyalázat (Ancona), vagy a' háboru. A' gyalázat ha a' ministerium a' seregeket Burkus Ország kivánságára vissza hivja, a' nélkül, hogy a' dolgot elintézné; de a' gyalázat egy út, mellyet a' franczia katonák nem esmernek. A' háboru, ha a' ministerium ellenáll, és a' Burkusok előcsapatjainkat megmerik támadni. A' háboru néha szükséges; meg kell mutatni az Országnak hogy e' szükség ideje eljött, 's akkor mi tudni fogjuk, mi tévők legyünk. Ne mondjátok, hogy béke koszorút akartok aratni akkor, a' mikor Hollandia fegyveresen vár, és a' Burkus hadi seregeit a' határszélre rendelte. Ne csaljatok meg a történetek következésivel; mert e' szokta a' népeket pusztitani. De mindenek felett legyetek erőssek (Fülöp és a' Doctrinairek), a' hivatalról lemondani; mert ha a' háború el nem kerülhető lessz; ti ugyan megindithatjátok azt, de nem fogjátok folytatni. Hogy a' nemzet illy elhatározó környülállásokban tűzre lobbanjon, olly férfiakra van szüksége, kik önügyöket a' revolutio ügyétől nem választották el.

Helvéczia.

Az augsburgi (Allg. Z.) egy levelezője után Helvéczia politikai helyhezteteésének főbb vonásait e' következőkben adhatjuk: A' sebes és lármás kanton-reformok most egyszer lecsendesedtek. A' hol ezek elfogadtattak, ott kezd az új rendszer lábra kapni. Hol ellentámadás mutatkozék, ott is csak gyáva tehetetlenségét árúlta el. A' többség a' javitott rendszer mellett van. A' hol még semmi reformot nem próbáltak; darab ideig megmarad a' régi; de az idő, e' gátolhatatlan újitó, itt is utat fog törni. A' szövetségnek viszonya a' külföldhöz világosabb és határozottabb lett. Helvéczia akar 's tud maga ura lenni, a' kötéseket 's neutralitását megfogja tartani. A' diplomatia gondjai eloszlottak, átlátván, hogy e' szövetségnek legjobb magára hagyatnia. A' radicalisok pártja, melly most magától mindeneket elidegenite, szövetség alkotmányi tanácsot óhajt. A' liberalis felekezet most Helvéczíában uralkodó; melly a' szövetségi intézetek javítását az Országgyülése által kivánja; a' nép legnagyobb része ehez kapcsolja magát. Az ellenkező fél szinten két ágra oszlik, egyik semmi újat nem akar; az illyen emberek viz ellenében úsznak, 's ezek nyavalyáját csak az idő gyógyíthatja meg. A' másik látja, mit kiván az idő, de a' revolutio tüzétől félvén, elvesztette bátorságát. (timidos fortuna repellit!) Ezeket meg kell nyugtatni a' felől, hogy a' liberalisok pártja szabadságot keres, vagyon 's személybeli bátorsággal, nemzetiséget a' kötések szentségével, szövetségi javitást a' foederativus okfők fenntartásával. Ha győzhet a' liberalismus, minden átlátná, hogy a' nemzeti óhajtással, csak tulajdon kárával ellenkezhetik valaki, 's jónak találná, mitől eleintén olly igen iszonyodott! Mindenik fél (liberalis, tory) most fogja kimutatni, szivöken fekszik e' valóban a' haza java? képesek é annak előítéletöket feláldozni? Létel az első feltétel szintúgy az egyesekre, mint az egészre nézve. Egyes kantonoknak (megyéknek) mulékony vélekedési különbségek Helvéczíát (az országot) tönkre nem teheti; de a' nagy és tartós meghasonlás végenyészést okozhatna annak. A' fővisgálati biztottság tagjainak pályájok igen tövises. Vajha a' közvéleményt (vox populi) megtudnák a' bódult pártfelek ostromló lármáitól különböztetni, melly

rájok nézve akár.nelly következést, szűljön is, meg lessz azon belső érzetök, hogy szent kötelességöknek éltek, 's unokáiknak egy erős, szabad és tisztelt hazát hagytak örökségül. Az egész világ reformot, csak reformot! óhajt; néhol még is „incurata pudor malus ulcera celat."

Spanyol Ország.

A' királyné leánya születése napját jelesité még azon kegyelmével is (a' többit l. 35. sz. lev.) hogy Oct. 9-diki végzésénél fogva a' katonaságnak, minden külömbség nélkül, a' szolgálas esztendeihez mért jutalmakat rendelt; t. i. tiz esztendei szolgálatért négy, tizenötért tiz, huszért 20, 25-ért harmincz Real de Vellont hónaponként. (Egy Real de Vellon mintegy 8 xr. ezüstben). —

Madridi levelek Oct. 9-dikről irják, hogy a' miniszterium alkotásában nagy gondal látszott a' király olly személyeket válogatni, kik régolta távol valának egymástól. Csak Encima és Cafranga ösmerhették egymást közelebbről; de ezeket is különböző értelmeik különválva tarták. „E' választást, ugymond a' levél, kettős gondolat vezérlé; az ujminiszterek távollétek által idegenekké lettek a' belső intriguekben, 's most kiki saját alapjain nevekedett függetlenséggel jó élé, úgy hogy még az egyes esetekben kitünő ellenkezés is az egészben a' mértékiránynak fenntartására vezérel. Nagyon szembetünő, hogy a' király 14 napi halálos kűzdése után, e' még ellenségitől is elösmért finom látását el nem veszté. A' külső dolgokra p. o. mint első status miniszteriumra egy ügyes politikus kivántatott, ki a' diplomatiát, 's Europa diplomatáit jól esmeri; kit lehetett erre inkább választani, mint Zea Bermudezt? (londoni volt követ). A' financziára nézve, senki Encimánál jobban nem ismerte a' restauratio olta követett rendszert, 's a' külföld pénzváltóival lévő titkos öszveköttetéseket. A' hadi osztályra olly katona volt szükséges, ki 1814—1824 a' félszigeten kivül volt, 's a' sereget akkoriban felizgatott komplottokhoz 's pártütésekhez nem tartozott; e' Monet választásában teljesedett. Igazsági miniszternek, hogy a' főpapsággal az egybeköttetés mindég fentartassék, senki inkább, mint Cafranga, nem választathatott.

Laborde, kire a' tengeri ügyek bizattak, egy a' legjelesebb hajósok közűl. A' mi ez uj kormány politikáját illeti, Cafranga leginkább a' mérséklett absolutistákhoz szít; Zea-Bermudez és Encima gyámolittatva a' királynétól ollyan a' millyen oppositionalisták, ha ugyan az új miniszterium alkotása után mindjárt kiadott végzésekből lehet következést huzni. Az uj amnestia nem érinti ugyan a' politikai számkivetteket; de a' közhir hónap vár egy illy végzést. Éppen most érkezett S. Ildefonsóból egy udvari tiszt hivatalos levelekkel a' kasztili tanács előlülőjéhez, 's tartalmok azoknak, mint gyanitják, a' politikai üldözötteket érdeklő amnestia."

Török Birodalom.

Konstantinápoly Oct. 11. A' nagyvezérnek megérkezése a' fővárosba uj életet önte az igazgatás minden ágaiba, kivált a' hadi kormányba. Nagy szorgalommal készittetnek a' különféle fegyverek, 's mindennemű hadiszerek. Reschid Mehmed basa maga gyakorolja a' szép albaniai ezredeket, mellyeket az Egyiptomiak ellen vezetni fog, 's előlülése alatt csak nem minden nap tartatnak miniszteri gyűlések. Mikor fog a' sereghez menni, még nem tudatik, a' katonai csapatok oda küldözése azomban szakadatlanúl tart.

A' had mezejéről érkezett tudósitások szerint Ibrahim basa Alexandrettet Aug. 26.

elhagyta, 's 12 ezer emberrel Adanába indúlt, Beylanban Abbas basát, Aleppóban Kutsuk Ibrahimot hagyván két gyalog ezreddel. Több városok minden ellenállás nélkül feladták magokat.

A' török flotta még mindég Rhodus és Marmarissa közt tartózkodott, 's csak egyszer futott Sattaliáig, hogy a' szárazra seregeket szállitson; az egyiptomi flotta mindenütt visga szemekkel kiséri. A' Serail fő miniszterének Achmed Tewzi basának e' h. 6 dikán a' flottához történt indúlása nagyon fölébreszté 's foglalatoskodtatá a' főváros köz figyelmét; ki, a' mint beszéllik, oda titkos rendelésekkel megyen.

A' nap és egyenlőségi szélvészek, mellyek ez esztendőben sokkal dühösebbek voltak, mint valaha, mult hónap 23. és 24d. több hajótörést okoztak a' fekete tengeren. Egy austriai (Mentor brigantine), két orosz, egy görög, és sok török kissebb nagyobb hajók legénységekkel eggyütt elsüljedtek. Ez irtóztató természet tünemé nye azonban, 's az ezt követett esősza kadás, a' fővárosban 's vidékén a' halandóságot rövid ideig megkissebbité.

Hollandia.

Az amsterdami Handelsblad Oct. 21. irja, hogy a' conferentia ujabb ajánlása a' Palmerston javallatján (l. 33. sz. lev.) bizonyos változásokat tett, valamint a' hollandus király is a' Scheldén való hajózás fő kérdésére nézve ujabb planumot terjesztett elő. Azért is mindinkább lehet reményleni, hogy az egyezkedés békességes uton fog végére jutni.

Az 1833-dik kiadások budgetje Oct. 19. terjesztetett a' Gral statusok 2-dik kamarája elébe; melly következő czikkelyek re oszlik: 1. a' királyi ház költsége 1 mil. 425 ezer forint p. p. 2. a' Status titoknokság és főbb kollegiumok 572,840 fr. 3. a' külső ügyek ministeriuma 596,200 for. 4. a' belső ministerium 3 mil. 103 ezer 300 for. 5. a' reformata egyház ügyeinek ministeriuma egy mil. 330 ezer for. 6. a' catholica egyházé 400 ezer for. 7. a' tengeri ügyek minister. 6 mil. 500 ezer for. 8. a' financz ministeriumé 21 mil. 621. 484 for. 41 cent. 9. a' hadi ministerium 12 mil. 100 ezer for. 10. a' nemzeti szorgalom és gyarmatok ministeriuma 587,015 for. 85 cent. Öszvesen a' kiadás teszen 49,385,840 for. 26 centet; és igy e' folyó esztendei budgetet 4,692,205 ftal. haladja meg. —

Belgiom.

Az uj belső minister Rogier úr kerülő levelet botsátott a' tartományok igazgatóihoz, mellyben tudtokra adja ministerré lett neveztetését, 's azokat együtt munkálkodásra szóllitja fel. Circularéját e' szavakkal zárja: „Ha valaha, most e' véghatározásu történetek közepette van az Országnak szüksége minden jó polgárok egyetértésére. A' kormány feláldozást, elszántságot mer igérni, 's ezért csak csendességet 's bizodalmat vár."

Az uj igazság ministere kerülő irásában emlékezteti a' feljebbviteli törvényszékek fő ügyvédeit kötelességöknek szorossabb 's hivebb teljesitésére.

A' brüsseli hirlevelek kevés kivétellel majd mind az uj ministerium ellen vagynak, 's azt a' franczia kabinet szerencsétlen utánozásának nyilatkoztatják. A' Lynx nevezetesen igy ir: „Goblet úr a' mi Broglie herczegünk, Rogier úr Guizotunk, és Lebeau ur Thiersünk." — Hogy is volna másképpen? a' belga királyság veje a' polgárinak; ide is be kelle hát csúszni a' doctrinának!

Olasz Ország.

Cubieres generalis távollétében az anconai sereg ideigleni commandánsa B.

Regnault ezredes következő napi parantsolatot adta ki: Stetman trombitás, és Marnier, Tuedot pattantyusok négy héti fogságra itéltettek, mivel a' pápa karabélyosait gyalázattal 's tettel megsértették. Némelly rossz lelkűek, kik a' jó rendnek örökös ellenségei, megháboritni törekszenek a' pápa seregei 's a' Francziák közt uralkodó egyetértést (?) A' pápai katonák szintugy engednek hazájok törvényeinek, mint mi a' magunkéinak. Azoknak ők, szintén mint mi tekintetet tartoznak szerezni, 's nem szép volna, ha akár soraink mellett, akár zászlóink alatt a' rendetlenség 's törvények megvetése példáját tanulnák. A' főbb és altisztek, hiszem, igyekszeni fognak a' franczia katonákat meggyőzni azon igazság felől, hogy a' köz csendesség mind ezen megháboritásainak egyedül való czéljok azon várost, melly a' lázzasztók 's békétlen dologtalanok intselkedéseik ellenére is békés állapotban nyugszik, zavargásba ejteni. Ha, mit nem reménylek, valamelly franczia katona efféle izgatások által magát eltsábittatni engedné: az ideiglen rám bizott teljes hatalmat azonnal a' polgári tisztviselők tekintetével fognám egyesitni a' köz csendesség fenntartására."

Portugallia.

A' Lissaboni udvari ujság egy Oct. 7. a' Caxiasi fő hadi szállásról kőlt napi parancsolatot közöl, melly a' királynak a' munkálódó sereghez utazását jelenti, 's azon utasitást adja, hogy a' general Stab levelezései, további parancsolatig, Coimbrába küldessenek. Át fogja e' D. Miguel a' hadak vezérlését venni, e' parancsolatból ki nem tetszik, minthogy utazása közvetetlen czéljának csak a' seregek megszemlélését mondja

Ugyan azon ujság szerént a' D. Miguel egész hajóserege a' rebellisektől elfogott Ferreira nevü gályával együtt Sept. 30. Vigoba (Spanyol birtok) evezett. Egy Vigoi levél Oct. 8. irja, hogy D. Joao Felix Contreadmiral és sok tisztek a' szárazra kiszállottak, 's az admiral Eguia Galicia fő kapitányával sokáig beszélt. Azomban D. Pedro serege zárva tartá a' Dom Miguel seregét, melly elsőbb Oct. 7. két hadi hajóval erősödvén, azokat öröm lövésekkel fogadta. Eguia, admiral Sartoriusnak megizente, hogy a' kikötőtől távoznék el, de Sartorius ezt nem akará, vizre 's élelemre lévén szüksége; erre nézve Eguiatól a' Carujoi partokhoz utasíttatott, hova el is ment. Azomban a' tengerre irányozott batteriak mosarakkal, bombákkal fel voltak készítve, attól tartván, hogy Sartorius, a' spanyol birtokra semmit nem ügyelve, ellenségét megtámadja. —

Egyvelges Hirek.

Párisban az elementaris oktatás használatára kiadandó közönséges kézikönyv szerkeztetése a' tudományok fő igazgatója Matter urra bizatott.

Gróf d' Argout urnak tudósitása szerint a' Juliusi revolutióban 588-an estek el; kik közül 92-en, a' nélkül, hogy részt vettek volna a' ditső küzdésben, történetből ölettek meg.

Ibrahim basát a' muzulmanok mindenütt, mint prófétájokat 's szabaditójokat fogadják.

Don Carlos Spanyol Országot elakarja hagyni, 's Rómában huzni meg magát.

A' spanyol ministeri tanácsban elől-ülőnek neveztetett Don Jose Maria Puig.

Herczeg Wellington egy igen szép fiatal személyel szándékozik házasságra lépni.

Legujabbak. Az Oct. 27-diki Moniteur közöl a' Francziák királyának egy végzését, mellyben Guizot ur a' köztanitási minister javallatjára a' nemzeti conventtől alapitott de Napoleontól eltöröltetett kir. Intézet ötödik osztálya, az úgy nevezett erkölcsi és politikai tudományoknak classica, „erkőlcsi és politikai tudományok Akadémiája" név alatt visszaállíttatik.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Figyelmeztetés.

Alólirt a' „Jelenkorral" járó Értesitő 70-dik számjába iktatott kétséges 's az egyenességgel nem éppen egyező jelentés következésében az igazság és előtte mindég tisztelt publicum iránt való kötelességének esmeri kinyilatkoztatni; hogy Munkátsy János úr ugyan „Hasznos Mulatságainak talán tiz számjaiba illő honorariumért dolgozott; de valamint ujsága politikai részének, úgy Hasznos Mulatságainak is Sept. 26-tól fogva más Szerkeztetője, mint a' ki magát annak a' közelébb tett „Előfizetési Figyelmeztetésben" kijelentette, nem volt és nintsen is. Múlhatatlannak tartja t. i. az alólirt az egyformaság fenntartása, 's a' másképp előfordúlható zavarok kikerülése végett, hogy Intézete általánosan egy fő felügyelés alatt kormányoztassék. Ugyan ezért nem látta szükségesnek, — különben is Hivatalánál akár a' politikai ujság, akár a' Hasznos Mulatságok mellett segéd dolgozókat jelentgetni szokásban nem lévén, egy két három héti segédirónak visszalépését 's ujsága egyik, szintén mint a' másik részébe való befolyásának tökélletes megszünttét, kivált midőn dolgozásának kezdetét sem jelenté meg, kihirdetni. Hogy tehát az Értesitő emlitett számjába iktatott jelentés részint kőltött, arra nem is szükség tovább figyelmeztetnem a' nagyérdemű közönséget. Pesten Nov. 7. 1832.

Özvegy Kultsár Istvánné.

Nevelő Intézet.

Özvegy Nagy, született Báró Szopek Antonia, és Leánya Nagy Aloyzia, egész tisztelettel jelentik, hogy a' M. K. Helytartó Tanáts kegyes engedelmével már több esztendeje Kisasszony Nevelő Intézetet nyitottak meg, mellybe a' Nevendék Kisasszonyok kosztra, és szállásra a' legillendőbb feltételek alatt fogadtatnak, mindenre a' mi a' pallérozott neveléshez kívántató — vallás, olvasás, szép-rás, rajzolás, muzsika, tántz, Magyar, Német, Frantzia nyelvre, valamint minden szükségesebb, és minden finomabb izlésű fejér személyi munkákra a' legjobb módon taníttatnak.

Lakások vagyon az Országúton — Landstrasse — Huszár Ház Nro 1.

Jelentés.

(2) Az elmúlt 1831 év lefolyása alatt, résszerént a' Hazai 's Külföldi Tudósitások, résszerént pedig a' Tudományos Gyűjtemény utján „a' nemzeti öltözet' mostani csinosb mivoltát érdeklő „Alakok" kiadása eránt több izben tett igéretem teljesítésének következésében vagyon szerencsém mind a' két „Nemes Haza' minden Renden lévő nagy lelkü Hazafiainak illő tisztelettel jelenteni; hogy a' második 6 rendbéli „Alakok" mellyek nem az idegen Nemzettől kölcsönözött

Második Félesztendő.

lzlés, vagy utanozás ingerei után: hanem a' Nemzeti, naponként előfordúlt valódi tapasztalás, 's előhaladó csinosodás megkivántató jelességei szerént, nagyobb, kissebb ünnepi, 's közönséges polgári köntösökben, rézben meczve, 's különféle megegyező színekkel kivilágositva, nálam Pesten a' nagy méltóságú királyi Kuriának déli szomszédságában, volt Ambrózy házában, már késszen vannak; mellyek szerént, addig is még azok' közlése felől bővebb tudósitást teendek, minden Renden lévő Hazafiaknak akármelly Nemzeti ünnepi, 's közönséges ruhák elkészitésére illendő, 's jutalmas elégtétel mellett a' legnagyobb kézséggel a' midőn magamat, az eddig bennem helyheztetett bizodalmú nagy lelkű Hazafiaknak valódi szivességekért szives köszönetem' kinyilatkoztatása után, továbbá is kegyes pártfogásokba, ajánlanám. A' két Nemes Haza minden Renden lévő Hazafiainak hodoló tisztelettel maradok

Klasszy Venczel,
Pesti Polgár, 's Magyar Szabó ezen
czímnél „Hunyady László."

A' legnagyobb hasznokat ígérő Promessen Sorsok,

mellyeket kiadott **Uffenheimer** Bécsben,
azon Status Lotteriára nézve, mellynek húzása az 1820-diki adósság következésében
Mart. 1-sőjén 1833.
történik meg; 's a' nyereség áll

Négy millió

és **923,625** for Vczb. vagy **1,969,450** e. p.

Nyereségek lesznek

70,000, 30,000, 15,000, 7,500, 6000. 3000, 2500, 2000, 1500, 1000, 700, 500, 300, 250, 's a' t. e. p.

Ezen részes sorsok játszanak mind a' 10,400 nyerő sorsokkal és a' történendő nyereség lehuzás nélkül. kiadatik.

Mivel ezen Status-Lotteria még csak 341 Seriest foglal magában, ebből Mart. 1-sőjén 40 huzatik ki, és a' kihuzott seriesi számnak birtokosa okvetetlen nyér, ehez képest az illy nemű együtt játszás bizonyosan hasznos következéseket szül.

Pesten illy sorsokat lehet kapni Liedemann Fridrik nagy kereskedő irószobájában, és Liedemann B. S. réfös kereskedő bóltjáában

„a' Szép Magyarnéhoz."

Eladó-Ház.

(1) A' Budai vizi városban az Új utszában 718-dik szám alatt legjobb állapotban lévő, 8 szobából, 4 konyhából, 2 élés- 's fa kamarákból, és pinczéből álló ház, mellyben húzó kút vagyon, hozzá tartozandó virág kerttel együtt, mellyben egy szép kerti szobácska, és merőkút találtatik, szabad kézből a' házban kérdezendő feltételek alatt eladandó. Budán November 6-dikán 1832.

)(o)(

Kedden folyó eszt. November 27-dikén megváltozhatatlanúl leend a' sorsok húzása,

Roguzno és Nizniow

Uradalmakra, mellyekből nyerhetni:

43,000 darab cs. kir. aranyat, 200,000 frtot b. vált.

Váltságául e' két uradalomnak:

30,000

Cs. kir. egész nehezékű darab arany ajánltatik;

ezen kivül mellékes nyereségek:

13,000 darab arany és 200,000 for. b. vált.

Azon nagy részvétel, mellyet a' megkülönböztetett sorsjáték a' t. t. Közönség előtt, mind játszó planumának egyszerüsége, mind a' nagy mennyiségű nyereségek czélirányos elosztása által nyert; az alól irt nagy kereskedő házat kedvező helyzetbe tevé annak jelenthetésére, hogy nála több sorsokat nem találhatni.

Részt venni szándékozók tehát ne terheltessenek e' játékra sorsokat szerezni azon eladó uraknál, kiknél még találtatnak.

Egy sors 5 for. pen. pénz.

Hammer és Karis.

Sors' és szabadsorsokat ez uradalomra minduntalan vehetni, Liedemann J. S. Fridrik nagy kereskedő irószobájában, és Liedemann Ferentznél:

A' Szép Magyarnénál.

Hol e' játékra társasági sorsokat is vehetni.

Status Lotteria.

mellynek 13-dik huzása az 1820-diki Státus adósság következésében

1833 Martius 1-ső napján

fog történni; a' holott is 10,400 nyertesek 1,969,450 con. frtot, vagy

Négy millio

és **923,625** frtot V. cz. fognak nyerni.

Ezen huzásra az alólirtnál lehet találni

20-ad rész nyertes sorsokat lehuzás nélkül 3 fr. e. p.
10-ed — — — — — 6 fr. e. p.
Promessen sorsokat fél nyereségre lehuzással 7½ fr.
— — egész — — 15 fr. e. p.

Péczely Sámual
Váczi utszában „a' Kozákhoz."

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I. Könyvnyomtató-Intézetében,

éppen most jelent meg

A' HAZAI VÁNDOR

1833. ára kötve 1 for. ezüstpénz.

Hirdetés.

(1) Losonczon a' külső Vásár piatzon egy igen jó helyezetű kő Ház, mellyben három szoba, konyha, és élés kamara, ezeknek tetején pedig 4000 pos. mérőre való gabona tár van, mellette lévő cseléd házzal, kamarával, kis pintzével, és 8 marhára való Istállóval, szabad kézből alku szerént eladandó. Ez eránt értekezni lehet Pr. Losoncz városa gazda Hivatalánál.

Fris Erdélyi Gyertyákat,

és finom Erdélyi szappant:

E' pesti Leopoldi vásárra a' legjobb nemüekből vehetni Liedemann J. S. Fridriknél. Az új városban három korona utszában 332-dik szám alatt.

Ofenheimer Sándor

Posztó kereskedő (Pesten a' Váczi utsza elején)

ajánlja jó áru mivekkel ujdonnan rakott boltját; hol találtatnak finom és középszerű módi szinü kaput és köpönyegnek való posztók, **double Milles** téli nadrágnak, $\frac{9}{4}$ szélességű billiárd és bélés posztók, bélés vászon, egésségi angoly flanell, és Stiriai azor illendő szabott áron.

Ugyan ott találtatnak:

Nyerő Sorsok

fekete sorsokkal együtt 's hasznot igérő különféle tarsasági játék sorsok e' f. eszt.

Nov. 27-diki huzásra.

Ugy szintén a' Schneeberg és Laas uradalmakat illető uj lotteriai sorsok.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse November 3-dikán:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	87¼ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	126⅞ for.
4 pCentes — — —	76⅝ —	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	48 —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	1161 —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Nov. 4-ikén	2 Láb, 11 Hüv. 6 Von.	— 6 dikán	3 Láb, 0 Hüv. 3 Von.
— 5-ikén	2 Láb, 10 Hüv. 6 Von.	— 7-dikén	3 Láb, 9 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára November 2-dikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 40	6 — 20	6 —	Zab	1 — 46	1 — 44	1 — 40
Kétszeres	4 — 40	4 — 20	4 —	Kukoritza	2 — 46	2 — 40	—
Rozs	3 — 8	3 —	2 — 48	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 40	2 — 30	2 — 24	Köles	—	—	—

38. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Javitás.
Lassan kell, mondod, 's nem jó egyszerre javítni
Képtelen! — Ezt mondod, majd ha hideg gyötör is?
Jobb mennél hamarább, — legjobb egyszerre javitni;
Minden pillantat czélra vezet közelébb.

PESTEN *Szombaton* Szent András Hava 10-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő cs. kir. Felsége Nagyságos Bessenyői Beőthy Sándor eddig Itélőmester urat Magyar Országon a' királyi ügyek Főigazgatójává méltóztatott kegyelmesen kinevezni (Bécsi ujság.)

Ő cs. kir. Fő Herczegsége Országunk Nádora 's Főispányunk előlülése alatt e' folyó hónap 10 dikén tartott közgyűlésben T. N. Pest Vármegye részéről Országgyülési követekké választattak: T. T. Dubraviczai Dubraviczky Simon első Alispány, és Péchujfalusi Péchy Ferencz Táblabiró urak.

Szabad kir. Pest Városa részéről Ország Gyűlési követekk választattak Tekintetes Havas Jósef és Korherr János Senator 's Táblabiró urak.

Aranyos Maróton Nov. 5-dikén tartott köz Gyűlésben a' jövő Ország Gyülésre Tek. Ns Bars Vármegye részéről követeknek T. T. Kesseleőkői Majthényi László első Alispán, és Galanthai Balogh János, Táblabiró Urak választattak.

Ns Nógrád Vármegye részéről Ország Gyülési követekké választattak T. T. Prónay János és Szent-Iványi Anzelm urak.

Zomborbúl. Méltóságos Radványi Gróf Győry Ferenz úr, Tekintetes Nemes Bács Vármegyének szeretve tisztelt Főispánya, a' honni törvényeknek szentsége iránt mindenkor bebizonyított ragaszkodása, 's ez által tapasztalt lelkes hazafiusága következésében, a' ki tudniillik azoknak pontos bételjesítésébe helyhezteti fényes hivatalának díszét, folyó évi Mind Szent hava 24-ik napját köz Gyűlésnek, 30-kát pedig Tisztikar újító széknek tartására elhatározván; a' köz Gyülekezetet, melly húzamosabb idő olta nem tartatott, az által tette jelessé, hogy annak kezdetével mindjárt Ő Felségének ifjabb Királyunknak örvendező Felirást rendeltetett az iránt felküldetni, hogy Őt, a' hív Magyar nemzetnek legnagyobb örömére — a' Mindenhatónak gondviselése, azon veszedelemtől szerencsésen megmentette, melly múltkor irtóztatóképpen lebegett királyi feje felett. Ezen okból a' feljebb érdeklett hónapnak 28-ra tartandó Isteni szolgálatra Ő Méltósága által a' Tisztikar Megyebeli Rendjeivel együtt meghivatván, a' helybeli Plébániába ment; — hol hálát adván az egek Urának; ez öröm ünnep Ő Méltósága költségén 500 személyekre adatott pompás estvéli tánczmulatsággal végeztetett bé, öröm érzéseket gerjesztett mindegyiknek lelkében ez alkalommal, a' nemes lelkű házi gazdának leereszkedése, és szép nyájassága!

Második Félesztendő.

Mind Szent Hava 30-dik napján tartatott a' Tisztújitás (kik választattak Alispányokká, lásd 37. sz. lev.) Borsodi Latinovits Benjámin úr eddig viselt Főjegyzői hivatalában, Ő Méltósága által megerösítetett. — Első Aljegyzőnek Sztrilich Tóbiás, másodiknak Nikolics Izidor; Levéltárnoknak pedig, és tiszteletbeli Aljegyzőnek Ballún Pál urak neveztettek ki. Főadószedő Czabaj Horváth Mihály. Főügyész lett Pacséri Szucsics Károly. Elsőalügyész: Vermes Ágoston, második: Vojnics Mihály urak. Fizetésbeli Táblabirók: Almási Antunovics Károly, Bajsai Zákó György, Dömötör Pál, Fratricsevits Pál, Piukovics Dániel, és Almási Rudits Dániel urak. Számvevő Thurszky Ferencz. Felső Járásban: Főszbiró: Nemes Milititsi Czintula János. Alszbiró: Almási Rudits Máté. Tiszteletbeli Alszbiró: Borsódi Latinovits Móricz. Aladószedő: Bajsai ifjabb Vojnics Ferencz. Fizetéssel való Esküdtek. Borsódi Latinovits Miksa; Nemes Militicsi Alföldi Alajos. Telecskai Járásban Főszbiró: Vojnics Dániel, Alszbiró: Tomtsényi Tomtsányi András. Tisztlb. Alszbiró: Vojnics Barnabás. Aladószedő: Vargay Gáspár, egyszersmind a' Tiszai Járásban is. Fizetéssel Esküdtek: Milassin Károly, Gábry Károly. Tisza mellyéki Járásban Főszbiró: Lukaveczi Volarich János; Alszbiró: Knézy Antal. Tisztlb. Alszbiró, 's Táblabiró Nikolits András. Esküdtek: Eremics János, Ballún Márton. Középső Járásban Főszbiró: Pacséri Odry András. Alszbiró: Török Sándor. Tisztlb. Alszbirák: Karácsonyi Leopold, Rákóczi Partsetich László egyszersmind Várkapitány, Dévai Dévay Imre, egyszersmind Életesházibiztos Aladószedő: Omoroviczai Szalmásy Miksa. Esküdtek: Kocsis János, és Polyák Péter. Alsó Járásban Főszbiró: Allaga István. Alszbiró: Bajsai Zákó István. Tisztlb. Alszbiró: Vajszkai Gromon Móritz. Aladószedő: Borsódi Latinovits Imre. Esküdtek: Borsódi Latinovits Kálmán, Boderlicza János.

A' legközelebb tartandó Ország Gyülésére követeknek választattak köz akarattal első Alispány Pacséri Odry József és második Alispány Almási Rudics Jó'sef urak, de az első Alispány úr több fontos okoknál fogva személyébe helyheztetett ebbéli bizodalmát a' Nemes Karok, és Rendeknek megköszönvén, helyébe második követnek választatott Pacséri Szutsits Károly tiszti Főügyvéd úr.

Méltóságos cs. kir. Tanácsos, Nemes Torna Vármegyének volt első Alispánja, most pedig Nemes Ugocsa Vármegyének Főispáni Helytartója, Kis Csóltoi és Pelsőczi Ragályi Ábrahám úr ő Nagysága, October 29-dikén Tornán tartatott Közgyülésen, búcsút vett a' Torna vármegyei Karoktól és Rendektől. — Érzékeny búcsú beszédje, mélyen érezteté a' számosan öszvegyült Rendekkel, majd nem kipótolhatatlan elvesztéseket; mélyen érezteté azt, hogy abban, a' kit hazánk attya 's királya kegyelmesen főbb 's érdemlett pólczra emelni méltóztatott, igazságos, 's részre hajlást nem esmerő birájok, a' birói széken kivül nyájas 's leereszkedő barátjok távozik el. — Ezen fájdalmas érzelmeket először ugyan azon megye Főjegyzője Tekintetes Knézsik József, azután második Alispánja Tekintetes Martinidesz László urak nyilatkoztatták ki ékes és szives beszédjeikben. A' karok és az adozó nép, mellynek attya vala, ezer áldásai követik őt rendeltetése helyére. — Adjon a' mindenható Királyunknak sok illy hiv jobbágyokat, a' hazának sok illy érdemes fiakat!

A' Gyülés után valamint a' Statusok pompásan megvendégeltettek — úgy a' megyében tanyázó nemes katonaságnak, és a' minden helységből, béhivattatások nélkül, attyoknak elbúcsúzásához megjelent

nemtelen előljáróknak, illendő ebéd adattatott. — (közli Jankó András uradalmi ügyvéd.) —

Jász Kis-Ér Aug. 22-dikén. — Burán, Tek. Heves Vármegyében fekvő helységben, Tek. Fazekas Gedeon úr, több Tek. Vármegyék Tábla-birája, ki elébb, ugyan azon Tek. Vármegyénél több esztendőkig jegyzői hivatalt viselt, folyó 1832-dik Aug. 12-dikén, közhasznu életének 35 dik esztendejében, meghalálozott. Hidegült tetemei, ugyanott azon általa készíttetett sírbóltba, mellybe elsőbben kedves hitvesét Retski Retsky 'Sófiát, később Gyula nevű szeretett kisdedét záratta, a' nevezett hónap 15-dikén díszes halotti szertartással tétettek le. Benne egy virtus valódi barátját veszténk el, kinek erkőlcse józan, tiszta és kimívelt, elmebéli tehetségei kitűnők, társalkodása nyájas és másokat kedvre derítő vala. A' tudományok iránt vonzó szeretetéről, jeles könyvgyűjteménye, mellyet több nyelveken írott, helyes izléssel kiválogatott újabb szerzők munkáiból szerkeztete, és azon számtalan órák, mellyeket ezeknek olvasásokra örömmel áldozék fel, telyes bizonyságot nyujtanak. Élete rövid, de érdemekkel kitetsző vala. Béke fedezze hamvait! (B. D.) —

Erdélyből Oct. 22-dikéről írják, hogy Nagyméltóságú Tusnádi Kováts Miklós, belső titkos tanácsos 's Püspök úr Ő Excja egymásra halmozza a' bőkezűségnek 's örök emlékezet érdemlő jótéteményeknek példáit. Nem régen épittette fel a' Tűri pompás és csinos egyházat; majd a' Szilágy Somlyói cath. Gymnasiumban egy hasznos tanitói széknek alapításáról gondoskodott (l. 35. sz. lev.) Közelébb pedig a' Károly-Fejérvári nevendék papság számát 14-el nevelte, 's az odavaló nemes Káptalan gondviselésére Sz. Mihály hava 28-dikán ezer ft tőkepénzt bízott olly czélból, hogy annak kamatja esztendőnként azon két nevendék papnak adassék jutalmúl, kik a' német nyelv tanulásában legnagyobb előmenetelt teéndenek. Mind ezeket felyűl haladja azon kegyelmes atyai gondoskodása, melly szerint Károly Fejérvárott egy emeletes házat vett az erdélyi elaggott 's erőtlenedett egyházi férfiaknak számára; a' czélirányos elkészítésre meg ezenkivül hat ezer forintot szánván, azon hozzáadassal, hogy midőn illy nevezett egyházi férfiak nem lakándanakaz e' végett szerzett épületben, ennek legalább is 800 ftra menő évi haszonbére ugyan azon érdemes, de már a' szolgálatra alkalmatlan egyházi férfiak számára rendelt kintstár gyarapításául fordíttassék. Boldog haza! melly illy nagy lelkű Főpapokkal dicsekedhetik.!!

N. Somkút, Oct. 13-dikán: Ezen folyó hónap 8-dikán közgyűlést tartottak nemes Kövár-Vidéke Rendei, Fő-kapitányi Helytartó Sáros Berkeszi Méltóságos Katona László úr rendes előlülése alatt. Újabb módjok vala tehát hazafi lelkesedéseket bebizonyítani, munkálni a' közjóra, polgári helyezetekből folyó tiszteket teljesiteni, 's azon alapúlt jussaikat megyei közűgyeik kormányozásához gyakorolni. Felsőségi rendelések, megyét egészben, 's egyeseket külön illető sérelmek, követelések, 's közrend jelen szükségei könnyíthetésére, 's jövendő állandóbb kikerültethetésére teéndő intézeteket érdeklő értekezések, több törvényhatóságok ezen vidék rendeit felszólító, részszerént ezen rendek megszólitására vett választó tudósitások, és törvényes négy vallások jussait illető tárgyak, a' közgyűlés tárgyai.

Ausztria.

A' cs. kir. hadiseregnél következő előléptetések történtek: Báró Welden Lajos Gral őrnagy és brigadás meghatalmazottá neveztetett a' katonai középponti Biztos-

)(

sághoz ménusi Frankfurtba. General majorrá lett: ezredességből Dragollovics János. Ezredesekké lettek ezredesi főhadnagyságból: Gróf Gaisruk Aloiz, Hessen-Philippsthali Herczeg Ferdinand; Sardagna Jósef; B. Stürmer Károly; Brambilla és Portenschlag János. —Ezredesi Főhadnagyságra léptek Főstrázsamesterségből: Mráz Károly; Drever Fridrik; Bourcy; Már Antal; Holczer Aloiz; Foscolo Julius, és Münstermann Arnold. — Főstrázsamesterekké lettek kapitányságból: Du Rieux de Feyau; Roszbach Henrik; Hampel Maximilian; Baks Károly; Dresler János; Kleindienst János; Erdődy Gróf Pálfy János; Wolfram Vilmos; Hrg Schwarzenberg.

Nagy Britannia.

(Globe) A' közép tengeren lévő Britannia és St Vincent nevű 120 ágyús lineahajók parancsolatot vettek, hogy a' portugalli partnál lévő álló Parker admiralis hajó seregéhez csatolják magokat, 's ez által pótolják ki azon hajókat, mellyeknek Sir Malcolm flottájával kell egyesülniök.

(Courier) Ez utóbbi 24 órák alatt az orosz, burkus franczia, belga és hollandus követek kurirokat küldöttek udvaraikhoz azon tudósítással, hogy Anglia és Franczia Ország végképpen elhatározták Hollandiát erőszakkal is szoritani Antverp odahagyására. A' Times ezekhez teszi még, hogy a' franczia seregeknek Belgiomba tüstént leendő nyomulásokat tárgyazó parancsolatok is indúltak el. A' franczia hadihajóknak, mond tovább a' Times, tegnap Brestből Cherbourgba kellett evezniek, hogy holnap (25)Spitheadnál, az angol flottával egyesűljenek, 's igy késedelem nél kül indulhassanak a' Schelde felé.. (?) A' Courier jókorinak állítja a' Timesnek e' most felhozott hirestelését; tudtára kell, úgymond, adni elsőben Wilhelm királynak az egyesült akaratot; 's először a' blokirozásnak is el kell döntetnie; azután indúlhatnak franczia katonák Antverp falai alá.

A' Morning Chronicle következőképpen eszmélkedik az irlandi ügyben: „Fájlaljuk, hogy kéntelenek vagyunk látni az irlandi dolgok állapotját; mert soha ki nem mehet eszünkből, hogy e' dolog a' ministereket nem kevés nehézségekbe bonyolitja. Stanley ur igen ügyes szónok, de van benne valami, melly őt az Irlandusokkal való bánásra alkalmatlanná teszi. Valóban azon jó indúlatu nyiltság, melly Lord Althorpnak olly kitündöklő vonása, sokat tehetne az irlandi tagok zabolázásokra. Az Irlandusok különösen érzékenyek a' sérelmek iránt, és semmi inkább őket nem bántja, mint a' hideg 's kevély magaviselet, melly fájdalom! az angol aristocratiának egy különös karaktervonása leve. Valamivel több udvariság az irlandi tagok iránt, sok kedvetlenségeknek elejét veheté vala. De azon kevély megvetés, mellyel bántak velek, midőn a' tizedhatározást rájok tolták, igen megfontolatlan volt. Mi a' dolgon még segithetni véljük, 's nem vagyunk azokkal egy értelemben, kik az irlandusokkal semmit gondolni nem akarnak. Stanley urat mi sokkal inkább az angoly, mint irlandi éghajlathoz születettnek tartjuk. Talentoma kétségen kivül felséges, csak az a' tehetsége nints meg, hogy az irlandusoknak tetszhetnék (elég!). Grant úr, ki olly nagy kedvességben volt nállok, tanuságul szolgálhatna nékie, mint lehet ez indúlatos népnél kevés nyájassággal sokat kivinni. A' dublini canczellaria több mint 1,200 végrehajtó parancsolatot adott ki a' hátralévő tizedre nézve, melly az uj tizedbill szerint a' koronáé. Mivel pedig a' földnépe éppen olly kevéssé szeret fizetni a' koronának, mint a' papságnak; ennélfogva a' dublini ujságokban csak azt olvassuk, hogy most ide,

majd amoda küldetnek a' gyalog, lovas katonák 's pattantyusság a' törvények fenntartására." Mind ezekkel röviden csak azt akarja állitani a' Morning Chronicle, hogy Stanley úr nem irlandi Titoknoknak való, ennél fogva jobb lessz, ha e' hivataláról lemondatnak vele.

(Times) Az egyezés, melly szerint fog történni Hollandia ellen Anglia és Franczia országnak egyesült katonai munkálkodása, egy különös kurir által küldetett Párisba Oct. 23. hogy a' francziák királya azt jóvá hagyja. Hihetőleg a' megerősitett egyezés 26-ikban estve vagy 27 ikben reggel vissza jövénd, a' mikor osztán Anglia ratificatiója kicseréltetik. Ezután lehet azt a' többi három hatalmasság követeivel, valamint a' belga és hollandus miniszterekkel is hivatalosan közleni. Mig ezen ünnepiségek (formák) véghez nem mennek, nem lehet mondani, hogy az Orosz és Burkus megegyeztek az avatkozásba. A' Globe hiszi, hogy a' franczia sereg még November hónapban eldönténdi az antverpi kérdést.(?)

(Courier) Fontos üzenetek érkeztek ma (Oct. 26.) Parisból. Mint bizonyost mondhatjuk, hogy a' három hatalmasság, Ausztria, Burkus's Orosz országok a' franczia sereg Belgiomba leendő nyomulásában meg nem egyeztek, sőt forma szerint annak e l l e n t m o n d o t t a k. E' protestatiot a' burkus minister adta át a' franczia udvarnak, 's a' Muszka és Ausztriai követek is mellé állottak annak, bár udvaroktól még hivatalos utasitást e' részben nem vettek; de semmit nem kételkedtek a' felől, hogy kormányaik a' protestatióhoz kaptsolják magokat.

Franczia Ország.

Az erkölcsi és politikai tudományok akadémiája (l. 37. sz. lev.) tagjainak száma harminczra határoztatott öt szakaszokra oszlik ez, mellyeket tesznek 1) a' filosophiai, 2) moral. 3) Törvényhozás status és magányos törvénytudománnyal 4) Statusgazdálkodás és statistika. 5) közönséges és filosofiai historia. Az akademia tagjaivá neveztettek, kik ezen osztály eltöröltetésekor ahoz tartoztak, névszerint: Báró Dacier, Daunou, Gróf Garat, Lacuée, Gróf Cessac, Gróf Merlin, Marquis Pastoret, Gróf Reinhardt, Gróf Roederer Gróf Syeyes, Herczeg Talleyrand. E' tagokhoz még haladék nélkül az Intézetből négyen fogják magokat kapcsolni választás által; 's az e'képp egybegyűlő tagok bizonyos előre meghatározandó időpontban még hetet választanak; ezek tőltik be annakutánna választás által a' még üres helyeket, 's ugyan ezek választanak egy osztályokbeli főtitoknokot is. A' tagoknak öt szakaszokra leendő felosztása jóváhagyás végett az oktatási miniszter elébe terjesztetik. Az osztálynak régibb határozatjai megvisgáltatnak 's a' miniszter elébe ujak terjesztetnek. A' mi nállunk különös figyelmet érdemel, az erkölcsi és politikai tudományok akademiájának költsége, a' status költségei közt foglal helyet 's határoztatik meg 's igy fog a' kamarák elébe terjesztetni. (Franczia országban e' nem újság!)

Oct. 27-kén történt meg az emlitett n'gy tag választása; melly Cousin, idősb Dupin, Delaborde Sándor és Haudet urakra esett.

(Messager). A' miniszterium azon változhatatlan határozásától, hogy Belgiomba franczia sereg nyomuljon, elállott, vagy inkább azt módositotta. A' belga seregek most és Nov. 3-dika közt elkezdik az antverpi fellegvár ostromlását, és ha, mint Leopold hiszi, a' katonái győznek, úgy nem lessz szüksége a' fancziáktól gyámolittatnia. De ha a' belgák szerencsések nem leéndenek, a' mi seregünk is elkezdi hadi mozdulatit, 's ekkor a' doctrinairek egy közönséges hadra gerjesztik Európát. Bel-

giom 's Franczia ország helyheztetése ez esetben nagyon veszedelmes lenne. Mert ha a' hollandus seregek győznek Antverpnél, Brüssel ellen nyomulnak, melly csak tiz órányira fekszik, 's igy hamar Leopold királyi városa előtt fognak teremni. A' franczia hadi seregnek akkor egy győzedelmes néppel kellene kűzdenie, melly csak hamar elfoglalná Belgiom minden főbbvárosait; 's a' Hollandusok gyámolittatva a' Burkusoktól seregünknek a' legnagyobb gátokat vetnék elébe. Ha pedig megmaradt volna kormányunk, hadakozó szándéka lévén, tegnapi határozása mellett, hogy Belgiomba tüstént franczia katonaság nyomulna, akkor Brüssel, Antverp és minden nevezetes helyek hatalmunk alá estek 's a' hadat szerencsés következésekkel folytathattuk vólna.

Ugyan azon újság írja: Humann úr beszélte egynek barátjai közűl, hogy ma (Oct. 25.) éppen olly kedvezők a' londoni tudósitások, mint ijesztők valának tegnap. E' nyilatkozását a' financzminiszternek mi következő környűlállásból magyarázzuk: Kedden estve Herczeg Talleyrand Grey és Palmerston lordokkal egy reggeli öt óráig tartott conferencziában volt. Bizonyosnak beszéllik, hogy e' beszélgetés nek resultatuma egy támadó 's védő (offensiv, defensiv) egyezkedés. De ha szinte megvalósulna is e' hír, semmivel se vólna kevésbé igaz, hogy ha Ausztria, Orosz és Burkus ország folyvást ellenére leendnek a' mi Belgiomba való menésünknek, állapotunk semmit sem javúl, sőt szövevényesebb lessz, 's a' közönséges háború közelébb álland hozzánk.

A' Temps nem hiszi, hogy Talleyrand úr, bár melly nagy légyen is ügyessége, időt vehetett volna egy Anglia és Franczia Ország közt való védő 's támadó alliancz kötésére.

A' Memorial bordelais lissaboni levél után ezt jelenti: D. Miguel Lissabont azon szin alatt hagyta el, hogy Coimbrában katonai szemléletet tartson; de itt azt hiszik, hogy ő megszökni készűl, mivel némelly tudósittatásai szerint, seregei közt a' legnagyobb rendetlenség uralkodik.

(Messager) Ma reggel (Oct. 27.) látjuk, hogy ismét ott vagyunk, hol vóltunk, a' belga hollandi ügy ismét alkudozásokra tért vissza; melly foly Párisban, Brüsselben, Haagában, Berlinben, tavaszig már ezzel telik el az idő. Herczeg Decazes, Gróf Apponyi és Lehon úr hosszas conferencziát tartottak az angol követség palotájában Lord Granvillevel.

A' Journal des Debats angol újságokra hivatkozva, igyekszik megmutatni, melly nagy, nyilt és világos mostanában Anglia és Franczia Ország közt az egyetértés, úgyhogy a' francziák haladék nélkül mehetnek Antverp falaihoz, hogy Chassé generalist annak elhagyására szép szerint, vagy erővel kényszerítsék. A' National pedig ezt írja: Londonban senki se hiszi egy Anglia és Franczia ország közötti alliancz lehetőségét. E' két ország ritkán volt egymással szövetségben; csak akkor történt ez, ha egyik vagy másik kormány elaljasodott; mint II-dik Károly alatt, ki franczia arany segítségével tarthatá magát meg a' parlament ellen; a' régenség idejében, melly egy Orleáni herczeg kormánya alatt először kóstóltata velünk gyalázatot. Fox és Bonaparte nem viheték ki, hogy Anglia és Franczia ország közt alliancz köttetnék. De hiszen a' Courier és Globe (az angol miniszterium organumai) világosan írják, hogy előbb megkell kérdeni a' hollandi királyt, mintsem kényszerítő rendszabások használtatnának ellene. Mit akar hát a' Journal des Debats a' tehetetlen doctrinának ügyetlen propagandája?

A' ministeri tanátsban még mindég Fülöp király az előlülő. — Beszéllik, hogy e' tárgyban a' Korona örökös igy nyilatkoztatta volna ki magát: „Familiánk soha sem

hagyja magától elvétetni az elölülőséget (a' ministeri tanátsban); mert különben 8 napig sem tarthatná meg a' királyságot!"

Hollandia.

A' hollandi ujságok Oct. 25 ikről igy irnak: A' Gral statusok első kamarája a' második kamarától készitett felirást a' király megnyitó beszédére elfogadta, 's annak ma kell a' Fejedelemnek át adatnia. Nagy tetszésöket nyilatkoztatják ebben a' hollandi karok és rendek azon elhatározotságon és állhatatosságon, mellyet mutatott a' kormány folyvást a' conferentia munkálati alatt; 's kérik ő felségét a' hollandus királyt, hogy illő kivánatjai mellett továbbra rendületlen maradjon meg, és semmi szin alatt ne engedjen. 23-ikban egy rendkivül való kabineti tanáts tartatott, mellynek végével kurir küldetett Londonba. A' Scheldét illető kérdés most már olly állapotban van, hogy a' conferentia elébe terjesztett uj ajánlatok kielégitők lehetnek.

A' hollandi király meghatalmazottja a' Conferentia 69-dik és 70-dik protocollumára következő feleletet adott:

„A' londoni Conferentia 69-dik és 70-dik protocollumai, 's a' hozzájok kapcsolt acták némelly megjegyzéseket foglalnak magokban a' hágai udvarnak a' mostani alkudozások alatti magaviseletéről. A' hollandi kabinetnek a' Conferentia véleménye iránt viseltető tisztelete, 's ön kötelessége nem engedik őt e' tárgyra nézve hallgatásban maradni; a' hollandi király alólirt meghatalmazottja, udvara parancsolatjából az említett hivatalos jegyzékekből elő fog némelly helyeket hozni, 's azokhoz szükséges felvilágosításokat kapcsoland."

„„A' hollandi meghatalmazottnak September 20-diki hivatalos jegyzéke (igy szólanak az említett protocollumok) nem szóll semmit a' September 6-dikán vele közlött Schémáról, sem az abban ajánlott békeeszközről. A' hollandi kormány egy új hivatalos jegyzéket intézett a' conferentiához, a' nélkül, hogy a' britanniai meghatalmazott által vele közlött bizodalmas közlésekről bővebben értekezett, vagy azokra csak czélzást is tett volna. A' hollandi kormány teljes hallgatásban maradt a' britanniai meghatalmazottra nézve. A' hollandi meghatalmazott legkissebbet sem felelt azon biztos nyilatkoztatásokra, mellyeket ő maga kapott, 's adott által.""

„A' britanni meghatalmazott az említett Schemat, mint a' fent említett acták egyikében mondatik, csak maga fejétől tette fel, 's közlötte bizodalmason az alólirttal; a' hágai udvar annál fogva a' londoni udvar megsértésének tartotta volna a' maga egy nem a' conferentiától került javallatra adott feleletét a' conferentiához intézni, 's ez előtt ama' javallat el nem fogadására inditó okait előterjeszteni. Úgy itélte, hogy az ezen Schema kútfejében tartozott tiszteletnél fogva, a' feleletnek is ugyan azon úton kellene adatni, mint mellyen a' Schema hozzá érkezett, 's más utat a' már ennyire haladt alkuk továbbá vitelére nem választhatott. A' britanni követtel Hágában tartott hosszas öszvejövetelekben a' hollandi külső dolgok ministere a' dolgok egész mibenlétéről olly szabad és nyilt szivűséggel fejezte ki magát, mellyet egy hazafias virtusai által magát megkülönböztetett nemzet képviselőjétől jó neven nem venni lehetetlen vala. Az alólirt részéről azt a' nyilatkozást adta, hogy a' britanni külső dolgok ministerének Schemája el nem fogadtathatik." (Folytatjuk)

Belgiom.

Brüssel Oct. 22. A' conferentia kormányunk elébe új javallatokat terjesztett, 's időt engede azoknak Nov. 3 dikáig elfo-

gadására, vagy félre vetésére. Ugyanazok ez előterjesztések, mellyek előbb a' hollandi udvarral közöltettek, 's attól fontolás alá vétettek. De bizonyosnak mondják, hogy Goblet ur azokat felelet nékül küldte vissza. Az orangista clubbok akadály nélkűl terjedeznek most különféle városokban. Itt is van egynehány, mellyekhez szolgálaton kivűl lévő nagy tisztek tartoznak. Ezen egyesületek mit és mennyit tehetnek a' fennálló kormány ellen, meghatározni nem lehet; annyi bizonyos hogy ezek azon alapon épűlnek, mivel a' régi dynastia még köztünk sok kedvellőkre, különösen az Orani herczeg a' seregnél több követőkre talál.

A' Moniteur belge szerint Duvivier úr ideigleni financzministerré neveztetett.

Portugallia.

A' két ellenséges hajósereg közt a' Vigói kikötő előtt Oct. 14-kén 4 óráig tartott csata történék; de a' mellynek nem látszik, hogy egyébb következése lett volna, mint a' hajókötelek, árborczok 's vitorlák megrongáltatások. Azon hajó, mellyen Sartorius admiralis, volt legtöbb kárt vallott, maga az admiral is sebet kapott. Ezután Oportó felé vonta magát, a' Miguel hajósereg pedig a' Vigói öbölnél marada. —

Brazilia.

Rio Janeiro Jul. 31. „Jóllehet nehány napok ólta nyugodtabban vagyunk; de a' kereskedés és élet annyira lesüljedt itt, hogy több időnek kell lefolyni, mig ismét azon fokra hágand, mellyen Don Pedro idejében virágzott. Mivel most már a' nemzet egy része látja, millyen szomoru következései lettek ama szerencsétlen revolutiónak, a' nélkűl hogy reménylett haszon csak egy is hárámlott volna a' népre belőlle; sokan még azok közűl is, kik D. Pedro meghukását eszközlötték, visszajövetelét óhajtják. Nem hihetetlen, hogy ez elébb utóbb meg fog történni."

Egyvelges Hirek.

Gróf Alcudia spanyol exminister Toursba (Indre-Loir megye fővárosa franczia Országba) utazott; és igy a' Pampelunai fogságot kikerűlte; de e' szerint Londonba sem küldetik követnek.

Bonaparte Lajos (az ifjú) Lemercier urnak 100 frankot küldött a' patriotai sajtó előmozditása végett egyesült társaság némi segéllésére.

A' belga kormány e' f. esztendő kilencz első hónapjaiban bevett jövedelméről következő tudósitást adja, öszve hasonlitva azt a' mult év kilencz első hónapjaiban történt bevételével: a' vámból bevett 1831. 1,327,370 for. 1832-ben 2,417,928. és igy 1,090,558 al többet mint az előbbiben; az árruadóbul ez utóbbi esztendőben 654,045 ftal; a' bélyegezésből 's koronai jószágokból 1,826,334 el; a' postákból 114 ezer ftal többet. öszvesen negyedfél millióval szaporodott e' folyó évben a' Belga királyság jövedelme.

A' spanyol király 's egész familiája Oct. 18-dikán tért S. Ildefonsóból a' fővarosba vissza; 's ott lármás éljenek közt fogadtatott.

A' török Szultán Ibrahimmal alkudozásba szándékozik a' békesség helyreállitása felől ereszkedni.

Legujabb. A' bécsi Beobachter most érkezett (Nov. 8-diki) számja közli a' spanyol királyné által Oct. 15-dikén kiadott kegyelem végzést; 's ez éppen olly értelmű, mint emlitők. — Ugyan itt olvasható Don Miguelnek azon végzése; melly szerint távolléte alatt a' fővárosbeli estremadurai és a' Tajo mind két oldalán lévő erősségekbeli seregek' főkormányzását Cadaval herczegre bizza. — Gróf Pozzo di Borgo, ki Oct. 29-dikén Frankfurtba érkezett, Carlsruheban kapta a' hűség házi rendjét a' bádeni Nagy herczegtől. — A' belga király és királyné Oct. 26-tól ismét Brüsselben vagynak.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Ofenheimer Sándor

Posztó kereskedő (Pesten a' Váczi utsza elején)

ajánlja jó áru mivekkel ujdonnan rakott boltját; hol találtatnak finom és középszerű módi szinü kaput és köpönyegnek való posztók, double Milles téli nadrágnak, $\frac{9}{4}$ szélességű billiárd és bélés posztók, bélés vászon, egésségi angoly flanell, és Stiriai azor illendő szabott áron.

Ugyan ott találtatnak:

Nyerő Sorsok

fekete sorsokkal együtt 's hasznot igérő különféle tarsasági játék sorsok e' f. eszt.

Nov. 27-diki huzásra.

Ugy szintén a' Schneeberg és Laas uradalmakat illető uj lotteriai sorsok.

Nevelő Intézet.

Özvegy Nagy, született Báró Szopek Antonia, és Leánya Nagy Aloyzia, egész tisztelettel jelentik, hogy a' M. K. Helytartó Tanáts kegyes engedelmével már több esztendeje Kisasszony Nevelő Intézetet nyitottak meg, mellybe a' Nevendék Kisasszonyok kosztra, és szállásra a' legillendőbb feltételek alatt fogadtatnak, mindenre a' mi a' pallérozott neveléshez kívántató — vallás, olvasás, szépírás, rajzolás, muzsika, tántz, Magyar, Német, Frantzia nyelvre, valamint minden szükségesebb, és minden finomabb izlésű fejér személyi munkákra a' legjobb módon taníttatnak.

Lakások vagyon az Országúton — Landstrasse — Huszár Ház Nro 1.

Eladó-Ház.

(2) A' Budai vizi városban az Új utszában 718-dik szám alatt legjobb állapotban lévő, 8 szobábul, 4 konyhából, 2 élés- 's fa kamarákból, és pinczéből álló ház, mellyben húzó kút vagyon, hozzá tartozandó virág kerttel együtt, mellyben egy szép kerti szobácska, és merőkút találtatik, szabad kézből a' házban kérdezendő feltételek alatt eladandó. Budán November 6-dikán 1832.

Hirdetés.

(2) Losonczon a' külső Vásár piatzon egy igen jó helyezetű kő Ház, mellyben három szoba, konyha, és élés kamara, ezeknek tetején pedig 4000 pos. mérőre való gabona tár van, mellette lévő cselédházzal, kamarával, kis pintzével, és 8 marhára való Istállóval, szabad kézből alku szerént eladandó. Ez eránt értekezni lehet Pr. Losoncz városa gazda Hivatalánál.

Második Félesztendő.

)(o)(

Jelentés.

(3) A' Rimai vasmivelő Társaság (Coalitio) Magyarországban Gömör és Kis-Honth tövényesen egyesült Vármegyének Kis-Honthi kerületében 21 helységekben lévő nemesi Birtokait 's ezekben helyheztetett vasmühelyeit átaljában és együtt árverés szerént haszonbérben kiadni szándékozván, e' végből jövő 1833-dik esztendő Május 21-dik napjára mindkét Magyar hazánkból, 's a' külföldről azokat, kiknek az érdeklett haszonbérléshez kedvek leend, ezennel meghivja.

A' haszonbérbe kiadandó tárgyak 's azokkal egyben kötött használatok e' következendők:

1-ször A' vasmühelyekhez tartoznak három olvasztó kemenczék, mellyeknek egyike nem régiben tüzet kiálló kemény és jó szerekből ritka izléssel épitődvén, folytába két esztendeig és három hétig dolgozhat, 's egy mázsa vaskőből 40 fontnál bővebben, hetenkint hét — nyolcz száz mázsa jó nyers vasat termeszt. A' két kisebb olvasztók is, a' készithető vas-mennyiséghez képest, alkalmasan használhatók. Ide tartoznak továbbá 15 friss és 10 nyujtó hámorok, két kissebb Kovácsműhelyekkel; mellyek jelenképen közönséges egyező itélet szerint, legjobb minémüségű első rendű 24,000 mázsa különbféle nemü kovácsolt vasat adnak. — Mind az olvasztó kemenczéknél, mind a' hámoroknál, Tiszti alkalmatos, többnyire kemény szerekből épült házak 's a' Birtokigazgató hivatal számára különös tágas és bátorságos lakás találtatnak.

2-szor A' Társaság tulajdon bányájiból annyi különböző 's a' jó vas készitéséhez szükséges vegyitésre alkalmatos vaskövet, szinte tulajdon erdejéből annyi ölfát adhat a' haszonbérlőnek esztendőnkint, melly az elbérlő szorgalmához képest 24 ezer mázsát is haladó vas termesztéséhez szükséges.

3-szor A' Műszerek, vagy Machinák hajtására elegendő 's legjobb esésü viz, épületek tételére, olvasztók igazitására legalkalmatosabb mész-termés és alap-kövek (Geſtellſteine) a' Társaság tulajdon Birtokai kebelében bővséggel találtatnak.

4-szer A' környék népessége, a' föld népének, — mellynek különösen a' bányák és hámorok teszik élelme fő-ágát, — szorgalma, munkásokban soha felakadást nem enged.

5-ször A' műhelyek mozgását az, hogy minden vaskészitéshez tartozó szereket maga környékében, egy — két, 's legfeljebb négy órányi távolságra jó utakon hordathatja, a' készitményeivel való kereskedést, 's vasa kelendőségét pedig a' Társaság Jószágainak nagy részén, mühelyei mellet pedig általjában keresztül huzódó csinált országutak felettébb megkönnyitik. Illy országut köti öszve a' Társaság műhelyeit, az Országnak csak 18 mértföldre eső, fő kereskedő városával Pesttel; — holott ma is fenálló lerakó boltjában sok ezer mázsa vasat haszonnal elád; — helyben a' megyebéli 's távolabb lakó kereskedők szinte több ezer mázsát megvásárolván, azt az Ország minden részeibe elhordják.

6-szor Kétséget nem szenvedhet a' fent irttak szerint, hogy a' müszerek hajtására elegendő 's legjobb esésü vizek, erdőkkel bővelkedő tajékok 's elfogyhatatlan vaskő-Bányák a' Társaság műhelyei mellett arányos körbe huzódván öszve, 's a' természetnek teremtő munkássága, a' vasmivelést és kereskedést könnyitő környülményektől segittetvén, a' vaskészitésnek mind a' mennyiségben való terjedésére, mind tökéletesitésére az ahoz értő müvésznek csaknem határtalan mezőt nyit, 's a' miveltség ezen hasznos pályájára szép reményekkel ád jelt.

7-szer A' leirt vasmühelyeken kivül, azokkal egyszersmind 's általjában bérben kiadandók lesznek mind a' 21 helységben találtató Jószágok, azokhoz tartozó mintegy 110 házhelyen lakó Jobbágyokkal, és mintegy 100 Zsellérekkel, kiknek marhás robotjaik 5720 — gyalog, robotjaik pedig 13240 napokat tesznek, — minden azon Birtok után nézendő majorság-földekkel, rétekkel, legelőkkel, uri 's földi haszonvételekkel (Regalia et Territorialia Beneficia) ugymint: vendégfogadókkal, mészárszékekkel, kisebb korcsmákkal, malmokkal, kallókkal, kővagással, agyagásással, mészégetéssel, és a' most haszonbérben lévő üveghutával.

Ezen haszonbérnek a' környülmények szerint módositható Feltételeit bővebben meg lehet tudni Pesten Tekintetes Thaisz András királyi Táblai ügyvéd urnál, kinek utasitása után a' haszonbérbe adandó tárgyak fekvését is, a' látni kivánónak a' helybeli mostani Kormányi hivatal meg fogja mutogatni.

Az árveréshez járulni kivánók négy ezer pengő forint Bánatbérrel felkészülve jelenjenek meg. Költ Rima-Brezón, a' Társaságnak Sept. 24-dik 's következett napjain 1832-dik estendőben tartatott Köz-Gyüléséből; feljegyzette és kiadta Ratkó József m. k. a' Társaság rendszerint való ügyésze 's Jegyzője. —

Nagy hasznokat ígérő 's többé vissza nem léphető Lotteria.

Bétsben Choith's D' Fia 's Társasága kereskedésében legfőbb engedelem mellett kifognak játszattatni Schneeberg és Lass uradalmak, mellyek Illyriában, és Adelsbergi kerületben feküsznek,

Váltságúl 100,000 forint ajánltatik érettek ezüst pénzben, vagy 250,000 V. Cz. a' meg nyerőnek.

A' Lotteriában különös előhúzás fog történni, azután pedig a' fő húzás, e' következendő képpen:

A' különös előhúzásban kijövendő számok, mellyek az ezen húzást mindjárt követendő főhúzásban a' több sors számokkal eggyütt fognak játszani, veressel vagynak nyomtatva, 's ezek számára különösen vagyon

2,150 nyerőnek, 25,000; 7000; 5000; 4000; 3000; 2500; 1000; 500; 200; 50; 's a' t. forintokat tévő sommánként

öszvesen 80,000 forint Bétsi Betsben.

Azon sorszámok ellenben, a' mellyek csak a' főhúzásban fognak játszani feketével vagynak nyomtatva, és az előhúzásban játszott sorsok nyereségével eggyütt

4,318 nyerőknek, 250,000; 20,000; 15 000; 11,000; 7,500; 6.000; 4,500; 2,000; 1,000; 500; 250; 200; 100; 25 etc. sommánként, öszvesen 375,000 forint B.B.

Vagyon még 4,000 zőld, és ugyan 4,000 sárga ajándék nyerő-sors is; ezek számára

8,200 nyerők, 10,000; 1,000; 500; 200; 100; etc. sommánként

öszvesen 85,000 forint van határozva B.B.

A' különös előhúzás, a' főhúzással, és ezen ajándék sorsokkal eggyütt 14,668 nyerőt fog számlálni, a' kik kész pénzben

250,000; 25,000; 20,000; 15,000; 11,000; 10,000; 7500; 7000; 6000; 5000; 4000; 3000; 2500; 2000; 1000; 500; 250; 200; 100 's a' t. forintonként

540,000 forintot fognak nyerni B.B.

Minden, a' ki tiz veres sors számot (mellyek mind az első, mind a' fő húzásban eggyütt játszanak) egyszerre megvesz kész pénzért, egy zőld vagy sárga

ajándék sorsot nyer ingyen, mind addig valamig az e'félék el nem fogynak. A' zőld és sárga ajándék sorsok azon különös hasznot igérik, hogy nem tsak a' háromszori húzásban játszanak a' több sors számokkal eggyütt, mind az elő, mind addig a' főhúzásban t. i. hanem még különösen az ezek számára határozott húzásban is, a' mellyben okvetetlenül mindegyiknek nyerni kelletik. Azon kívül 200 ajándék nyerő sorsnak meghatározottan kétszer kelletik nyerni; de igen szerentsés esetben nyerhet egy ajándék sors szám hétszer is.

A' ki tíz fekete sorsot egyszerre vált kész pénzért, annak csak egy feketével nyomtatott ajándék sors adattatik, melly különös bélyeggel leszen jegyezve; ezen feketével nyomtatott sorsok csak a' főhúzásban fognak játszani.

Az előhúzásban nyerendő legkevesebb somma 50 f. a' főhúzásban pedig 52 f. BB.

Az elő és főhúzásban játszandó veres sors ára 5 for. pengő pénzben; csak a' főhúzásban játszandó feketével nyomtatott sorsé pedig 4 for. ugyancsak pengőben.

Sorsokat lehet váltani Bétsben az alólirt nagy kereskedésnek, Singerstrasse 804. szám alatt lévő tulajdon házában; de lehet a' Birodalomnak minden nevezetes Városaiban is. Költ Bétsben September 15-dikén 1832.

Coith's Dl fia 's Társasága.

Pesten sorsok vannak Liedemann Fridrich J. S. Nagy kereskedésben; úgy Liedemann F. B. és Társa rőfös kereskedésében is, a' Város-Ház piatza és vátziútsza szögletén lévő bóltban a' „Szép Magyarné" czím alatt.

A' hol még öt veres sorsokhoz egy zöld ingyen nyerő sors járúl.

Eladandó és Árendában adandó Jószág.

(2) Szent Tamási pusztának, melly Pesttől 5 Dunától 2 órányi távolyságra fekszik, egy 2200 □ hold része, rajta lakó, és gazdasági épületekkel minden nap eladandó.

Fehér Vármegyében, a' Dunától két órányira helyheztetett Alsó Sz. Ivány puszta 5200 □ holdnyi térségű rajta lévő épületekkel 1-sö Octobertól 1833, úgy árendában adatik, hogy az Őszi vetésre szolgáló nyomás, már előre annak ideiben, a' jármos ökrök legelése jussávai birtokban által vétethessen. Az árenda szinte 10 esztendőre terjesztetik, és az előre adandó sommával tizedik része, minden esztendőben iehajlik. Ez iránt Postán küldendő levelek el nem fogadtatnak, hanem tudósitást ád T. Kutsera Lőrintz Curialis ügyvéd Pesten a' Hatvani utsza Nro 542. Ház, második emeletiben.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse November 6-dikán:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	85 1/2 for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	126 for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező 2 1/2 pCentes	47 1/2 —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	138 —	Bank Actiáké	1121 —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Nov. 8-ikén 5 Láb, 2 Hüv. 6 Von. — 10 dikán 6 Láb, 7 Hüv. 0 Von.
— 9-ikén 6 Láb, 2 Hüv. 6 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára November 2-dikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	—	6 — 20	5 — 40	Zab	1 — 52	1 — 50	1 — 44
Kétszeres	4 — 40	4 — 20	—	Kukoritza	3 —	2 — 56	2 — 50
Rozs	3 — 10	3 —	2 — 50	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 50	2 — 46	2 — 40	Köles	—	—	—

39. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Hol van a' Haza?
„Az honod, hol jól élsz" mond sok semmirekellő.
Haj! be szegény haza az, hol sok ilyen czudar él!
Az honod óh magyarom! hol kedves nemzeted él. Ezt
Óltalmazd, ha erőss; ezt gyarapítsd, ha szegény!

PESTEN *Szerdán* Szent András Hava 14-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő cs. kir. Fő Herczegsége, Országunk Nádora 's Főispányunk e' f. hónap 13-kan Budáról Bécsbe elutazott.

Ő cs. kir. Felsége méltóztatott Oct. 29dikén kőlt kir. végzése által a' posonyi kir. akadémiánál megürűlt aligazgatói hivatalra Főtiszt. Engelhardt Anzelm urat, Sz. Benedek szerzetes Rendje felszentelt papját, 's eddig a' soproni kir. Gymnasium helybeli Directorát kegyelmesen kinevezni.

Nemes Baranya Vármegye Oct. 31-kén tartott közgyülésében Országgyülési képviselőivé T. Siskovics Jósef első, és Répás Leopold második Alispán urakat választotta.

Nemes Győr Vgye f. h. 5-dikén tartott közgyülésében országgyülési követeivé T. Szabó Péter második Alispán és Szűcs Antal Táblabiró urakat közös akarattal ki kiáltotta.

Tek. Tolna Vármegye országgyülési képviselőivé T. Csapó Dániel első Alispán, és Bezerédy István Főjegyző urakat választotta.

T. N. Szathmár Vármegyének Nov. 6dikán tartott közgyülésében országgyülési követekké választattak T. T. Vásáros Naményi Eötvös János Táblabiró 's Kőlcsey Ferencz tisztlh. Főjegyző urak.

Második Félesztendő.

T. N. Békés Vármegye részéről a' közelgető Országgyülésre képviselőknek küldetnek: Báró Rudnyánszky Mihály és Novák Antal Főjegyző urak.

Országgyülési követekké választattak továbbá, T. N. Somogy Vármegye részéről T. T. N. Atády Czindery László, első Alispán, és Saárdi Somsich Miklós Táblabiró; Nemes Komárom Vármegye részéről, Szomori és Somodori Pázmándy Dienes első, Ghyczi, Assa és Ablanczkürthi Ghyczy Rafael második Alispán urak.

T. N. Bihar Vgye Nov. 5d. tartott közgyülésében Országgyülési képviselőivé TT. Tisza Lajos első Alispány, és Beőthy Eugenius Táblabiró urakat választotta.

A' nemzeti magyar Muzeum ujonnan következő adományokkal gazdagittatott: 1. Ngos Vörös Katalin született Himer asszonyság ajándékozott a) Attila hun király' egy tallér nagyságu ezüst pénzét. b) V-dik Károly római császár' két tallérnyi ezüst emlék pénzét. c) Leopold császár nagyobb tallérját. 2. Fröhlich Ferencz úr pesti polgár és kerékjártó egy darabbul erősen és csinosan dolgozott megvasalt kereket nyujtott be ajándékúl. Egy valóban egészen uj találmány, melly feltalálójának dicséretére szolgál. 3. Lukics Mózes úr, ujvidéki kereskedő adott egy igen különös gyóbis formájú ponty fejet, és 2 török

adóczédulát. 4. Justh Ferencz ur hunsdorfi orvos a' Szepességről küldött a) egy a' karpat hegyekben fagyökér ásás közben talált majd kétszáz esztendős gyűrűt. b) egy különös formájú pipát. c) egy rendkivüli formájú borju lábot. Mind ezen adományokért hálás köszönetünket nyilatkoztatjuk az egész Haza előtt. (közli Halitzky Antal, a' nemzeti magyar Muzeum első őrje.)

Tek. Beregh Vármegyének Atya nevű helységében f. e. Május hónapban meghalálozott Tek. Bónis Katalin, néhai T. Guty György özvegye életének 103-dik esztendejében; ki olly eleven erőben tölté öregségét, hogy ez előtt még három esztendővel neve öröm ünnepén a' tiszteletére egybegyűlt társaságban önkedvétől hevittetve nemzeti tánczot járt; egyébiránt gondos gazdasszonyságot folytatott, 's példás anyai életet élt.

Földváratt, Oct. 18 dikán: Ma tartatott Ns Aranyosszék újonnan választott Fő-Király Birája Felső Szálláspataki Méltóságos Mara Jó'sef úrnak fényes hivatalába lett pompás béiktatása; a' Ns Szék minden rendü tagjai zajgó örömei között — az ezt megelőzött napon e' jelen beiktatásra kinevezett Biztosok, Főkormányszéki tanácsnok Kis-Halmágyi Mlgos Hollaki Antal és Ns Torda-vármegyei Főispány Ábrahámfalvi Mlgos Ugron István urak, bizonyos oknál fogva Ns Széki Főjegyző Tekint. Botházi Szarvady Lajos úr vezérlése alatt, a' Ns Szék Tisztségétől és csinosan őltözött, 's igen jól elrendelt Ns Lovagoktól Felvincz városában tisztelettel elfogadtatván, ágyúk durrogásai, és tábori mu'sika közt Földvárra a' főtiszti lakhelybe kisértettek.

A' Főmélt. kir. Kuria allevéltárnokja Tek. Barabás János úr 84-dik eszt.jében f. h. 11-dikén hirtelen meghalálozott.

Ausztria.

Ő cs. k. Felségek schönbruni nyári lakásokat elhagyván, kivánt jó egésségben megérkeztek Nov. 6-dikán a' bécsi cs. k. udvari palotába; hová elébb egy nappal ugyancsak Schönbrunnból az ifju Magyar Király is bement az ifjú királynéval együtt.

Nagy Britannia.

A' Courier Oct. 27. ismételi, még pedig nagyobb bizonyossággal azon tudósitást, hogy Franczia ország Belgiomot Antverp fellegvára megvételében segiteni fogja, 's hogy ez ellen Austria, Orosz és Burkus országok protestáltak. A' Globe ez utóbbi pontra nézve folyvást mélyen hallgat.

(Courier) Tegnap (Oct. 26.) conferentia tartatott a' békéltető egyezési javallat felett, mellyet Báró Bülow burkus miniszter terjesztett elő, 's a' hollandi kormány módositott. De azt hisszük, semmi se végezteték. Egyszersmind mondhatjuk, hogy soha a' békés eligazulásra olly szép kilátás nem vólt, mint most van. Minek várja hát, mint ugyancsak a' Courier irja, Sir. P. Malcolm Spitheadhoz minden pillantatban a' franczia flotta megérkezését? Woolwichban miért készittetnek a' kormányi gőzhajók? A' Scheldére indulandó flotta számára? Az arzenalban miért olly sürű a' foglalatosság, millyet még az utóbbi háboru alatt sem lehete tapasztalni.?

A' Globe úgy hiszi, hogy 27-dikben kicseréltettek az Anglia és Franczia Ország közt, belga-hollandi ügyre nézve köttetett egyezés ratificatióji.

(Globe) Oct. 27d. tovább három óránál kabinéti tanáts tartatott a' külső dolgok' hivatalában. Herczeg Talleyrand a' tanács végével igen hosszason beszélgetett lord Palmerstonnal. Egész éjtszaka nagy munkásság ment végbe a' külső dolgok hivatalánál. Az austriai, burkus, orosz, valamint belga és hollandus miniszterekkel is hivatalos dolgok közöltettek. Ugyan ez újság irja, hogy a' parlament eloszlatása Dec. 3d. történik meg, az új pedig Jan. 20—30 közt hivatik egybe.

(Courier) Anglia 's Franczia Ország közt kötött azon egyezés, mellynek czélja Belgiom királyát a' korona felvételekor biztositott tartományának birtokába tüstént helyheztetni, mind Belgiomba megküldetett, mind Hollandia királyával közölteték.

(Times) Örömmel jelentjük, hogy a' kormánynak az angol 's irlandi egyház reformi plánuma mindjárt az ülések elején előfog terjesztetni.

Oct. 26d. Londonban a' yorki utszán két ház fedele rettentő ropogással öszveomlott, 's a' lakókkal teljes szobák padlazatjait betörte. 4 ember halva maradt; hat igen megsebesült; többen kevés sérelemmel csudálatosképpen szabadúltak meg. A' ház tulajdonosa törvény előtt fog számolni, hogy gondatlansága által illy szerencsétlenségre okot adott. Nállunk több ember hólt 's sebesült meg a' minap egy ujonnan épült ház öszverogyása miatt!

Angol hirlapok jelentik a' franczia flottának Villeneuve admiralis vezérlése alatt Oct. 29-d. Spitheadhoz lett megérkezését. Áll az egy linea hajóból, és hat nagy fregattból. Lessz é már valami?

(Standard) Oct. 27d. közöltetett a' franczia 's angol kormány határozása a' három északi hatalmasság követeivel, a' hollandi kormány részéről tett egy ajánlat el nem olvasva útasíttatott vissza, 's Antverp fellegvárának haladék nélkül való átadására felszóllíttatott a' hágai udvar. Igy állottak a' dolgok 27d. reggelén, midőn a' hollandus miniszter megujitá azon ajánlásait, hogy a' fellegvár Belgiomnak átengedtetik, igazságos és illendő feltételek alatt. Feleletül ezt kapta; „mig a' fellegvárból ki nem parancsoltatnak a' hollandus katonák, semmi ajánlat meg nem halgattatik.“ „Börze vagy élet“ „Antverp vagy ágyúzás“ ez a' párisi és londoni udvarok jelszava.

A' Times szerint Burkus ország nem gátolja a' franczia seregek Belgiomba leendő nyomulását. Eddig csak azért halogatták a' burkus és orosz udvarok, mond ez újság, a' belga hollandi ügy eldöntését, mivel Angliában torie miniszteriumot reménylének; de lord Durham nyilvános előterjesztései által e' véleményekben 's Belgiom talán különben lehető meghódoltatásában magokat most már megcsalatva látják.

Franczia Ország.

A' Journal des Debats Oct. 28 dikr egy czikkelyében csudálkozását jelenti azon, hogy az oppositio a' belga ügyet olly szerencsés végre! hajtott ministeriumnak hálás köszönete adóját nem nyilatkoztatja! Ez ujság úgy beszél, mintha már mindennek vége volna. Bizonyosnak állitja, hogy Anglia Franczia Országgal egyesült Hollandia megtámadására. Igy tehát, mond az emlitett Journal, az oppositio minden félelmes jövendőlései elenyésznek. A' mi seregeink benyomulások időpontját illeti, a' hirtelen meg nem eshetik. Ha Vilmos király oda nem hagyja Antverpet, más eszköz nints, hanem hogy az ostrom alá vétetik. Haszontalanok hát az oppositio siralmas profécziái. Mint rajtunk vett győzedelmét jelenti, hogy a' franczia kabinet semmi becsületes resultatumra nem jutott; ugy de a' resultatum meg van nyerve, legalább bizonyos. (?) Felszóllitjuk ellenfeleinket, hogy egyenesebben jövendőlgessenek, 's kevesebb gyalázattal illessék a' (doctrinair) ministeriumot.

(National) „A' kormány hatalom Spanyol Országban most a' constitutiós párt azon részének kezében van, mellynek tagjai Anilleros (gyűrű társaság tagjai) név alatt ösmeretesek. Ez angol szabásu theoreticusok Spanyol Ország'doctrinairjei. Ez a' kormányra jutása által végét szakasztja a' politikai inquisitio rendszerének, és a' baromi népmegalacsonyitásnak, véget

)(

vet azon vértszomjúzó és sötétséget terjesztő kormánynak, melly alatt ez Ország az 1823-diki revolutio óta nyögött; már e' maga is jeles dolog! — De az értelmes 's világosodott fejű férfiak még e' helyheztetést, csak átmenetelnek tekintik egy jobbra. Ez igazi közép (juste-milieu) nem fog sokáig maradhatni. Vagy polgári háborut, ha ezt a' már is zendülési proclamatiókat terjesztgető carlisták felgyujthatják, vagy a' liberalis ideáknak sebes győzedelmet okozand ez. Az Ország közönséges karai és rendei (Cortes por Estamentos) kik bizonyosan egybehivatnak, Spanyol Országra nézve a' mi 1789 diki Gralstatusaink leendenek. A' dolgok' helyheztetése 's az indúlatok' irányzatja hamar constitutiót alkotó gyűlést kiván, melly egy apostoli Vendeé csak nem kikerűlhetetlen zendülését könnyen Conventté változtatná." Hát ekkor Ferdinand? — —

Oct. 28 dikán Gerard marsal a' királyjal 's királyi familiával ebédelt. 29-dik. délután negyedfél órakor hagyta el Fülöp Lajos háza népével együtt Neuillyt, 's ismét a' Tuileriákba költözött.

A' Nouvelliste (ministerialis ujság) szerint a' Francziák és Anglia közt köttetett Belgiomot érdeklő egyezés Oct. 27-dikén bizonyosan kicseréltetett. Ehez képest, ha Wilhelm király Nov. 12-dikén ki nem parancsolja Antverpből seregét, az egyesült szárazi és tengeri erők el kezdik munkálatjokat. A' hajósereg Nov. 5-dikén; a' szárazföldi sereg 15-dikén indúl meg. Ugyan ez ujság állitja, hogy a' Franczia Ország és Anglia közt kötött conventio ellen a' három európai hatalmasság nem protestált; 's illyes valami egyiknek sints még csak eszében is. (?) —

Contreadmiral Ducrest de Villeneuve Oct. 28-dikán reggeli 8 órakor kapta meg a' parantsolatot, hogy a' flottát Spitheadhoz inditsa, 's 9 órakor már kedvező szelekkel a' hajóhad el is vitorlázott.

A' politikai 's erkölcs tudományok akademiájának legelébb kinevezett 's 38 dik sz. lev. emlitett tagjaihoz tartoznak még Gróf Dustett-Tracy, és Báró de Gerando. Ezekkel amazok 13 ra (nem 12-re, mint a' Beob. mondja) telve választák a' királyi, melly elébb nemzeti czimet viselt, intézet többi osztályiból azon négyet, kiket ugyancsak előbbi levelünkben emliténk.

A' Seine vize olly csekély, hogy a' főváros a' legszükségesebb, vizen szállittatni szokott dolgokban, különösen szénben szükséget szenyved. A' Loire vize szintén már 74 eszt. óta nem volt olly igen elapadva, mint most.

A' Journal des Debats nevetségessé igyekszik tenni az oppositio megtámadásait annyiban is, mivel az azokat mindég változtatja. Elsőben a' justemilieu ellen — mond a' Journal des Debats, majd a' Mart. 13-dika, végre a' doctrinairek ellen fordította az agyarkodását. Feleletűl az oppositionak, melly a' kormány rendszerét a' király gondolatjának tartja, megvallja ez újság, hogy a' király, a' mi csak juliustól fogvást történt, mindent helybehagyott; de czélja Franczia ország kivánságival mindenkor egybehangzott. (?) E' czélzat, a' jórend és munkásság czélja, ezt akarja a' 3-dik rend is, melly 1789 óta kűzd, 's 1830 juliusa szintugy mint 1832 juniusában ditsően győzedelmeskedett.

A' Temps véli, hogy a' belga kérdés munkába vett megfejtése új szövevénybe vezet. Anglia már bánni látszik a' kénszerítő rendszabásokhoz lett állását. Lord Lansdowne, előlülője a' londoni kabinetnek, azon küldetéssel jött Párisba, hogy Anglia részéről az aggódást és nehézséget, melly a' külön egyezésben kitett erőszak végrehajtásával egybe van kötve, a' franczia kormánynak elébe terjessze. Ezzel combinálni kell még azon környülállást, hogy Burkus ország a' conferentia elébe uj békéltetési egyezést terjesztett, mellyet

Hollandia már el is fogadott; végre csak hajlandó az ember hinni, hogy a' conferentia békésebb fordúlatra viéndi vissza a' tudva lévő kérdést.

Oct. 31. a' tudományok akadémiája egy tagjául Double és nem Broussais úr választatott. „Ez ismét egy akademiai elhatározás, mond a' Journal des Debats, melly inkább mint valaha bizonyitja azt, hogy a' tudós egyesületek a' mennyire csak lehet a' közvélemény ellen nyilatkoztatják magokat (?)

Berryer úr, az ifju, Genevába érkezvén Chateaubriand urhoz szállott. A' carlista felek (bourbon, braunschweigi) most mind Helvéciába vonják magokat.

Generalis Haxo Oct. 30d. marsal Gerard Nov. 1-sőjén az északi sereghez utaztak; így tehát azon hir, mintha Gerard marsaltól az északi sereg vezérlése elvétetnék, nem valósul meg. (l. Belgiom.)

Az oppositioi követek Thiars úrnál tartott gyülésökben elhatározták, hogy Nov. 10d. az első, 17d. a' második közönséges gyülést tartsák; mellyre a' még megyékben lévő követek is meghivatnak.

Marquis Lansdovnet Nov. 1 sőjén fogadta a' király. Gróf Talleyrand, hajdani franczia követ Helvéciában Oct. 20-d. Mailandban meghólt.

Hollandia.

Az Allg. Z. egy hágai levelezője Oct. 29-dikén így ir: Mint részre nem hajló elbeszéllő tőltöm be kötelességemet, midőn ez első tekintettel ellenkező tudósitásokat közlöm. A' rotterdami angol consul minden e' kikötőben állott brittus hajóknak kapitányihoz bizonyos utasitást küldött, mellynek következésében azok csak hamar onnét eleveztek. Báró Binder ausztriai miniszter hólnapután fog bennünket, egy parancsolat erejénél fogva itt hagyni. Más részről, hitelesen irhatom, hogy az uj burkus miniszter gróf Malzahn gyönyörű palotájában fényes társaságok' elfogadására készité magát" 's a' t.

(Folytatása a' hollandi meghatalmazott feleletének.) „Most már, midőn ama Schema is bé iktattatott a' conferentia protocollumaiba, minthogy a' conferentia azt jelenti ki, hogy azt még a' September 9-diki hollandi hivatalos jegyzékben kivánta volna megemlíttetni: elenyészvén azon okok, mellyek régebben a' hollandi udvart e' részben vezérlették, kész ez ama' várakozásnak eleget tenni. E' véget az alólírt a' jelenlévő hivatalos jegyzékhez hozzá kapcsolja az azon javallatra tett főbb észrevételeit."

„„A' hollandi cabinetnek (mondatik továbbá) az egyenetlenség végetlenné tétele látszik czélja lenni." "

„A' hollandi kormány mindég őrizkedett egy olly egyenetlenségtől, melly mind az ő a' conferentiához való egybeköttetésével, mind ennek 's a' hágai cabinetnek békeszeretetével ellenkezik. Ő nem cselekedett egyebet, minthogy a' maga részéről tett feltételeket, valamint némelly néki tetteknek el nem fogadásokat nyilván ki jelentette."

„„A' két Ország' ujság levelei (megjegyeztetik továbbá) azon kérdéseket kezdték vitatni, mellyekben a' költsönös interesszék ellenkezésben vannak, 's e' mellett a' hágai cabinetnek a' scheldei hajókázásra nézve olly czélzásait fedezték fel, hogy nem csudálhatni, ha Belgiom részéről e'féle czélzások véghez vitele, nevezetesen a' mainzi tariffának a' Scheldére alkalmaztatása ellen, panaszok tétettek.""

„Nem csuda ha a' hollandi ujságok Hollandia külső politicája, 's a' mostani alkudozások felett tett vitatásokban való öszve egyezésök a' külföldön olly vélekedést támaszt, mintha azokat némelly részben a' kormány igazgatná. Ezen öszveegyezésnek azonban nem más az oka, mint Hollandia ügyének igaz volta, 's a' nemzet

egyforma gondolkodása és helyes bélátása. A' nemzet egy századok olta megöröködött korlátlan szabad nyomtatással bir, melly semmmi censurának alá nints vetve.!! A' honnan a' hágai cabinet semmi ujság czikkelyért sem felel, a' Staatscourant hivatalos részét ki véve. Ide járul, hogy az említett észrevételek fordítva veszik a' dolgot; mert a' hollandi ujságok csak akkor kezdték a' scheldei hajókázást vitatni, midőn a' Belgák a' 21 czikkelyek' ellenére elkezdtek ujságaikban, folyóirásaikban, 's a' t. a' mainzi tariffának Scheldére alkalmaztatása ellen beszélni, úgy hogy a' hollandi ujságok czikkelyei csak következései nem pedig okai voltak ama' panaszoknak."

„„A' hollandi kormány (állíttatik még) a' semmi okot nem adott conferentiához egy hivatalos jegyzéket botsáta, melly az előbbieknél sértőbb volt, 's barátságtalanabb, mint az engesztelődés valódi lelkéhez illenék, 's mellyben fennhangon kívántatik, hogy az általa Junius 30-dik és Julius 25 dik a' conferentia elibe adott egyezés haladék nélkül alá irattassék. Ezen hivatalos jegyzéknek, mellyet a' conferentia maga ellen intézett manifestumnak látott, első következése az leve, hogy ez (a' conferentia) a' békéltetési minden eszközök' kifogytát hitte el." "

„A' September 20 diki hivatalos jegyzékre okot adtak 's mulhatatlanul szükségessé tették azt azon Belgiomban nyilván ki jelentett új kivánságok, mellyek Augustus hónap elején az alkudozásokat éppen azon pillantatban szakasztották félbe, midőn minden azt gondolta, hogy Hágában mindjárt megtörténik az aláirás; attól tartottunk tehát, hogy a' kormány hallgatása könnyen úgy tekintethetnék, mint ezen kivánságok helybenhagyása, 's azoknak Londonban lejendő elfogadtatásokra utat nyithatna. Még egyszeri elolvasás után kiki könnyen által fogja látni, hogy a' kérdésben forgó hivatalos jegyzék, valamint az előbbiek, mérsékelett és jóra érthető kifejezésekkel volt irva, 's a' helyett hogy a' conferentiára nézve kedvetlen kifejezéseket foglalt volna magában, éppen a' király' legutóbbi ajánlatainak barátságos elfogadtatásokat, 's azon jó előmenetelt emlegeti, mellyet az alkudozások e' költsönös bizodalom által nyertek; hogy a' dolgok igy lévén alólirt nem fennyen avagy tüstént, hanem csak a' tárgyhoz illő szelid kifejezésekkel kivánta az egyesség aláirását; hogy inkább, — távol a' conferentiának Belgiommal együvé fogásától, a' mi nem csak világos ellenkezést foglalna magában, sőt a' conferentiának minden munkálkodásai, 's annak közbenjárói tisztje ellen volna, — a' hivatalos jegyzéknek végső részét egyedül csak Belgiomra lehet érteni; hogy végre a' békéltető eszközöket nem lehet elfogyottaknak képzelni egy hivatalos jegyzékre, mellyben Hollandia csak a' dolognak az Augustus előtti egyezés szerint leendő elintéztetését kivánta."

„„A' conferentia (mondatik továbbá) igyekezett meg tudni, fel van é az alólirt készítve hivatalos meghagyásokkal és meghatalmazással, a' javallott békéltető eszközök felöl a' conferentia felügyelése alatt a' belga meghatalmazottal lejendő értekezésre, de a' conferentia soha se vett ez iránti kérdéseire hivatalos feleletet."""

„Az alólirt kéntelen itt emlékezetbe hozni azon nyilatkozását, hogy ő nálla egy a' király aláirásával erősített teljes meghatalmazó levél van, egy külön válási egyességnek Londonban a' conferentiával leendő el intézésére 's ugyan annak azután a' belga meghatalmazottal is aláirására. De az ezen utóbbi, 's az alólirt között volt munkálkodások, az alkudozás fő feltételével, 's a' király méltóságával olly kevéssé látszattak megegyezni, hogy azok az indúlatok mostani állásához képest a'

felek között nagyon kevés hasznot okozhattak volna.“

„A' mi az alólirtnak az elibe tett kilencz kérdésekre September 26-dik irásban bé adott feleleteit illeti: a' 69-dik protocollumhoz tartozó papirosok között meg fog találtatni az általa azon napon a' gyülésben szóval adott nyilatkozás rövid foglalatja. A' mint látszik, itt valamelly két értelműségnek kell a' dologban lenni; egyébiránt az alólirt egyedül csak irásbeli feleleteihez ragaszkodik, mellyeket, mint ő a' Sept. 26. conferentiában ki jelentette, egyedül tekinthetni hiteleseknek.“ (Folytatjuk.)

Hágából Nov. 3-dikáról következő rendkivüli úton vett tudósitást közöl a' bécsi Beob. „Ő Felsége Hollandia királya, a' többször említett egyezés (conventio) következésében lett fesszóllitására az angol és franczia udvaroknak, hogy t. i. Antverpből haladék nélkül takaritsa ki őrizetét, Báró Verstolk van Soelen külső minisztere által tagadó feleletet adott, azon függelékkel, hogy ugyan ekkor a' hollandi követ Báro van Zuylen szükséges meghatalmazást és instructiokat vesz egy egyezés kötésére, melly kevés napok alatt végrehajthatatik. Ma reggel egy angol és egy hollandus kurir indúlt e' felelettel Londonba. Ugyan ezt a' franczia ügyvivő is megküldé Párisba.“ Mit fog már most tenni Leopold minisztereivel? kik egy manifestumban kijelenték, hogy ha Nov. 3-ig Anglia és Franczia Ország el nem kezdik az igért kénszeritő rendszabások végre hajtását, mindnyájan leteszik hivataljokat; mivel igy a' kamarák öszvegyülésekor helyeiket becsülettel meg nem tarthatják.

Belgiom.

A' Courrier belge mint valóban megtörténttet irja, hogy az északi sereg vezérlése marsal Clauzelre bizatott, 's ezt annak tulajdonitja, hogy kormánya (Leopold) ellenszegezte magát marsal Gerard azon plánumának, melly szerént a' belga sereg csak bámulója lenne a' hadi fordulásoknak. Ugyan ez újság irja: a' legbizonyosabb (?) kutfőből tudjuk, hogy két burkus sereg van utban; egyik megy Kölnből a' burkus belga; másik Trieren által a' franczia határokra. Az is bizonyos, hogy a' német Szövetség parancsolatjára Zweibrüken körül nagy katonai erő gyűl öszve.

Lord Fredrick Fitzclarence és de Laborde generalis, Fülöp Lajos hadi segédje, Oct. 29-dikén Antverpbe utaztak, hogy az erősségi munkákat megtekintenék. Desprez generalis a' fő hadi szállásról Brüsselbe érkezett. Beszéllik, hogy Leopold a' kamarák megnyitásakor 30 mill. forint kölcsönt kivánand.

Olasz Ország.

A' Diario di Roma irja Oct. 22 dikről, hogy Biela üstökös nehány naptól fogvást a' rák csillagzatban van, 's kezd az oroszlánba átmenni. Ugyan az napi szemlélet szerint éjfél után 3 óra 's 45 minutakor egyenes emelkedése (accensio recta) 132° 25′, északi elhajlása (declinatio borealis) 21° volt. Először Sept. 23 és 24d. közt esett éjjelen vették azt észre a' római csillagőrtoronyból.

Anconai levélszerint a' polgári király generalisa, Cubieres mult honap 23-dikán csókolá a' szent atya lábait; midőn őt a' szentséges Pápa igen kegyesen fogadta. Anconába Oct. 27-dikre várták.

Spanyol Ország.

A' madridi udvari újsag Oct. 18d. közöl egy a' királyné által ugyan azon hónap 15d. kiadott végzést, melly szerint D. Francisco Javier Ulloa tengeri miniszternek, Laborde úr pedig havannahi commandansnak, egyszersmind a' III. Károly rendje nagy keresztesének neveztetik. Más végzése által a' királynénak megengedtetik, hogy Encyma da l-Piedra a' dolgok sebesebb folyása végett csak Piedra aláirással élhessen; kivéve azon decretumokat, mellyeket a' királynéval együtt ir alá.

Portugallia.

Marquis Palmella mint Don Pedro külső minisztere, ugyan annak londoni consulához L. A. d' Abreu e Lima úrhoz következő tudósítást küldött: „Uram! Két igen fontos eset történt ma, mellyeket az urnak tudtára adnom kötelességem, vagy is inkább kellene mondanom, két új diadalmat nyertek a' királyné fegyverei a' tengeren és szárazon, mellyeket az urral közölhetni szerencsém van. Az elsőbbre, irhatom, hogy az ellenséges hajó osztály kéntelen lessz Lissabonba visszatérni, minthogy kivált a' nagyobb hajókban nagy kárt szenvedett, 's egyenes czélját, hogy az Oporto előtti rebellis sereget artilleriával 's egyébb hadi dolgokkal felkészítse el nem érhette. Az admiralis Sartorius hajóserege Oporto előtt áll, 's minden szenvedett sérelmeit ki orvosolván haladék nélkül elakarja Lissabon' bezárását ismét kezdeni. A' szárazi ütközet csak tegnap történt meg, azért is detailjai hivatalosan még nem hirdettethettek ki. Az ellenség a' da Serrai klastromot két napig lövette, és töréseket csinált a' falakon, teméntelen bombát és granatot hányatott a' városba, 's tegnap délután három órakor kezdett 4—5000 emberrel a' rohanáshoz. Ezt azonban a' legnagyobb bátorsággal 's lelkesedéssel verte vissza a' serrai klastrom őrizete, még pedig a' nélkül, hogy a' generalistól szükség esetére készen tartott egyetlen tartalék seregét használta volna. Három óráig tartott a' tüzelés, 's háromszor nyomúlt az ellenség a' törésekre, de mind annyiszor vissza veretvén, elhagyta a' maga sebesültteivel 's hóltaival borított csata helyet. veszteségét még szorosan nem tudhatni; úgy van számítva, hogy 800—1000-en alól nincsen. A' verekedés alatt egy major a' 24-dik ezredből, két a' 2 dik vadász ezredbeli altisztekkel, 's számos közlegényekkel hozzánk által jött. Részünkről a' veszteség ehez képest igen csekély volt, mivel az minden kemény tüzelés mellett is csak 20 sebesedtekre megy, kik közül 4 vagy 5-en halálosan, és mintegy ugyan annyian veszedelmesen vagynak sebesítve. Tegnap ólta az artilleria tüzelése az egész lineán megszűnt, 's reménylhetni, hogy utolsó vesztesége meggyőzte az ellenséget szándéka haszontalan volta felöl; 's a' magának az Infansnak vezérlése alatt Lissabonból jövő 6—7000-re telő csapatokkal megesmérteti, hogy ők bizonyos mészároltatásra vezettetik magokat. Melly tűz lelkesíti az Oportói őrizetet 's lakosokat, annak az urral felvétetésére elég meg jegyezni, hogy noha már valami 200 bomba és gránát hullott a' városba, még se mutatkozott legkissebb jele is a' kedvetlenségnek vagy rémülésnek, ellenben még asszonyok is bámulásra méltó hidegvérrel 's nyúgodtan nézték e' borzasztó tüneményt 's bizonyos, hogy békés foglalatosságaikat csak egy pillantatig is félbe nem szakasztották. Mi eleséggel 's készülettel folyvást bővölködünk. Kőlt az Oportói palotában Oct. 15. 1832. marquis Palmella.

Egyvelges Hirek.

A' spanyol királyné politikai vétkeseket illető amnestiája nem foglalja be azokat, kik Sevillában a' király dethronisatiojára szavaztak, 's kik Ő Felsége ellen rebellis csapatokat vezettek. Nem ollyan hát e' kegyelem végzés, mint lennie kellett volna, az az nem közönséges.

Londont October 26 dikán olly sürű köd boritá, hogy az utszákon veszedelemmel lehete csak járni. A' bóltokban már déltájban gázlámpák gyújtattak.

Az Orosz Császárné Oct. 25-dikén egy nagy herczeget szült.

Legujabbak. A' hollandi királyné Nov. 5-kén Hágából Berlinbe érkezett. A' franczia kereskedői Consul is felszólíttotta nemzete hajóit, hogy a' hollandi kikötőkből elevezzenek. (l. Hollandiát.)

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I. Typographiájában
Pesten és minden Könyváros és Könyvkötőknél megszerezhetni:

Cuncta Operata Systematica
Exc. Regnicolaris Deputationis
art. 8. 1827. exmissae 9 Kötet in 4to ára 10 forint ezüstpénz.

AURORA 1833.
Hazai Almanach. Ára 2 for. 24 kr. ez. p.

A' Conversations-Lexicon
szerint készült Biographiai kézi könyv. 4 darab 5 for. ez. p.

Deák és Magyar
SZÓ-KÖNYV.
(Lexicon Latino-Hungaricum.)
Ára 2 for. ezüst pénz.

HITEL,
irta Gr. Széchenyi István negyedik kiadás,
kötve 1 forint 20 kr. ezüst pénz.

Magyar és Német
LEVELEZŐ-KÖNYV,
és Nemzeti Titoknok kötve 1 for. 30 kr. e. p.

Második Félesztendő.

Mészárszék árendába adása.

(1) Püspök Vácz Városában találtató hét Mészárszék a' jövő 1833-dik esztendei Husvét napjától kezdvén, három egymás után következő esztendőkre az az 1836-dik eszt. Husvét napig akár egyenként, akár öszvesen árendába adatni fog; a' haszonvételek, mellyek a' székekkel járnak e' következendők, — minden szék után 8 öl hasított, 3 öl prigli, és 2 öl pirtli fa, — $\frac{2}{4}$ sessio szántó föld az ezektől esendő 9-ed és 10-ed földes úri dézmának megadása nélkül; házaik után a' katona tartástól, és más egyébb köz munkabéli terhektől szabadok; az ürűknek, 's bárányoknak szabad legeltetése. A' licitatio e' folyó esztendei December hónap 16-dik napja reggeli 10 órára határoztatik a' Város Házánál; az azokat ki árendálni kivánók vagyonaikról szólló hiteles bizonyítványokkal felruházva a' meghatározott időre ezennel meghivattatnak a' hol előttök a' kötés irás előre fel olvastatni fog.

Tudományos hirdetés.

(1) Most jelentek meg, és sajtó alá tétetnek, egy honi Irónknak illyen című munkái 1-ső Mi rosszabb a' Koleránál? Érzékeny víg játék 3 szakaszban 2-dik Rajkó, a' Dádé' mostoha fija, nevetséges víg játék 3 szakaszban 3-dik Blánka és Bíbár el Bondukdari Libánonhegyi Fejedelem, históriai nemzeti Dráma négy szakaszban 4-dik A' megtsalatott szerető dallokban v. a' módi szerelem' eleven példája, rézmettzettel. 5-dik A' hét Kapitányok históriai vitézi Dráma 4 felvonásban 6-dik Aranybőlcső vagy Népgyöngy. A' nemes magyar két hon' köz nemes és polgárfijainak 's Leányinak javokra, hasznokra, erköltsi és tsinosodási épületjekre szereztetett. 1832-dik esztendőben. 7-dik Une étoile (ün étoál) Csillag. Nemzeti dallon. 3 felvonásban.

Előfizetési ára ezüstben.

Az	1-sőnek	—	—	—	30 xr.
	2-diknak	—	—	—	20 —
	3-diknak	—	—	—	40 —
	4-diknek	—	—	—	12 —
	5-diknek	—	—	—	30 —
	6-diknak	—	—	—	24 —
	7-diknek	—	—	—	—

Az előfizetés megtörténhet Pesten Eggenberger Könyváros, vagy a' Szerzőnél Budafalvi Bors Sámuel ügyvéd urnál. Pesten Ketskeméti utszában 447-dik szám alatt, és más nagyobb helyeken, a' Nemzeti tsinosodásra ügyelő uraknál vagy Előljáróknál, a' folyó esztendő' utósó napjáig. — 1833-dik esztendőben a' fentebb jelelt könyvek' bólti ára mindeniké kétannyi.

Kedden folyó eszt. November 27-dikén megváltozhatatlanúl leend a' sorsok húzása,

Roguzno és Nizniow

Uradalmakra, mellyekből nyerhetni:

43,000 darab cs. kir. aranyat, 200,000 frtot b. vált.

Váltságául e' két uradalomnak:

30,000

Cs. kir. egész nehezékű darab arany ajánltatik;

ezen kivül mellékes nyereségek:

13,000 darab arany és 200,000 for. b. vált.

Azon nagy részvétel, mellyet a' megkülönböztetett sorsjáték a' t. t. Közönség előtt, mind játszó planumának egyszerüsége, mind a' nagy mennyiségű nyereségek czélirányos elosztása által nyert; az alól irt nagy kereskedő házat kedvező helyzetbe tevé annak jelenthetésére, hogy nála több sorsokat nem találhatni.

Részt venni szándékozók tehát ne terheltessenek e' játékra sorsokat szerezni azon eladó uraknál, kiknél még találtatnak.

Egy sors 5 for. pen. pénz.

Hammer és Karis.

Sors' és szabadsorsokat ez uradalomra minduntalan vehetni, Liedemann J. S. Fridrik nagy kereskedő irószobájában, és Liedemann Ferentznél:

A' Szép Magyarnénál.

Hol e' játékra társasági sorsokat is vehetni.

Eladó-Ház.

(3) A' Budai vizi városban az Új utszában 718-dik szám alatt legjobb állapotban lévő, 8 szobából, 4 konyhából, 2 élés- 's fa kamarákból, és pinczéből álló ház, mellyben húzó kút vagyon, hozzá tartozandó virág kerttel együtt, mellyben egy szép kerti szobácska, és merőkút találtatik, szabad kézből a' házban kérdezendő feltételek alatt eladandó. Budán November 6-dikán 1832.

Hirdetés.

(3) Losonczon a' külső Vásár piatzon egy igen jó helyezetű kő Ház, mellyben három szoba, konyha, és élés kamara, ezeknek tetején pedig 4000 pos. mérőre való gabona tár van, mellette lévő cselédházzal, kamarával, kis pintzével, és 8 marhára való Istállóval, szabad kézből alku szerént eladandó. Ez eránt értekezni lehet Pr. Losoncz városa gazda Hivatalánál.

)(o)(

A' legnagyobb hasznokat ígérő Promessen Sorsok,

mellyeket kiadott **Uffenheimer** Bécsben,

azon Status Lotteriára nézve, mellynek húzása az 1820-diki adósság következésében

Mart. 1-sőjén 1833.

történik meg; 's a' nyereség áll

Négy millió

és **923,625** for Vczb. vagy **1,969,450** e. p.

Nyereségek lesznek

70,000, 30,000, 15,000, 7,500, 6000. 3000, 2500, 2000, 1500, 1000, 700, 500, 300, 250, 's a' t. e. p.

Ezen részes sorsok játszanak mind a' 10,400 nyerő sorsokkal és a' történendő nyereség lehuzás nélkül. kiadatik.

Mivel ezen Status Lotteria még csak 341 Seriest foglal magában, ebből Mart. 1-sőjén 40 huzatik ki, és a' kihuzott seriesi számnak birtokosa okvetetlen nyér, ehez képest az illy nemű együtt játszás bizonyosan hasznos következéseket szül.

Pesten illy sorsokat lehet kapni Liedemann Fridrik nagy kereskedő irószobájában, és Liedemann B. S. réfös kereskedő bóltjáában

„a' Szép Magyarnéhoz."

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse November 9-áikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	85½ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	125½ for.
4 pCentes — — —	74½ —	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	47 —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	1114 —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szeránt 1832-dikben.

Nov. 11-ikén 6 Láb, 8 Hüv. 9 Von.	— 13 dikán 6 Láb, 8 Hüv. 0 Von.
— 12-ikén 6 Láb, 9 Hüv. 6 Von.	— 14-dikén 6 Láb, 3 Hüv. 6 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára November 12-ikén és 13-ikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 50	6 — 12	6 —	Zab	1 — 50	1 — 48	—
Kétszeres	4 —	3 — 50	3 — 40	Kukoritza	3 —	2 — 50	2 — 40
Rozs	3 —	2 — 50	—	Köleskása	8 — 20	8 —	7 — 20
Arpa	3 —	2 — 52	2 — 48	Köles	—	—	—

Budán, October 31-dikén kijött Számok: 80. 40. 81. 43. 66.

40. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Magyarán beszélni.
„Megmondtam magyarán", annyit tett régi időben,
Mint „igazán." Már most nem tudom azt teszi e?
E' pedig attól van, mert sok helyt nem magyarán megy
A' szó, hol igazán kellene és magyarán.

PESTEN *Szombaton* Szent András Hava 17-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Nemes Torna Vgyének Mélt. Szilasi és Pilisi Szilassy Jósef, Sz. István kir. jeles rend vitéze, cs. k. 's udvari tanácsos, Septemvir és Főispán úr Ő Nagysága elölülése alatt folyó hónap 8d. tartott tisztujítása ekkép ment végbe: Alispányok: 1. Martinidesz László, 2. Bárczy Jósef. Főjegyző: Komjáthy Sámuel. Második Főjegyző: Jakabfalvay András. Főszbirák: Gedeon Lajos és Gelley István. Tisztiügyvédek: Császár Mihály és Horváth Károly. Alszbirák: Sóltész János és Gedeon János. Rendszerint való Esküdtek: Lovász Miklós, Fajgel Jósef, Várady Pál és Hokovics Sándor.

Ugyan ezen Nemes Megye Országgyülési követeivé Gr. Andrássy György és második Alispán Bárczay Jósef urakat választotta.

Országgyűlési követekké választattak továbbá: T. N. Nyitra Vgye T. T. Ocskay Ignácz első Alispán és Alsó köröskényi Thuróczy Taddé Táblabiró urakat; Nemes Esztergom Vármegye T. T. Sárfalvi Héja Imre, első Alispán és Andrásy Jósef urakat; Nemes Zemplén Vármegye T. T. Csabai Dókus László, első Alispán, és Szirmay Antal Táblabiró urakat; Nemes Szabolcs Vármegye T. T. Báji Patay István, első Alispán és Vajai Vay János Táblabiró urakat; Nemes Szala Vármegye cs. k. kamarás Horváth János első Alispán és Deák Antal urakat; Nemes Verőcze Vármegye Szallopek János kir. udvarnok 's tanácsos és Hegedűs Pál Főjegyző urakat; Szabad kir. Kassa városa: Fischer Károly Főbíró és Wirkner Károly ügyvéd; Szabad kir. Sopron városa: Vághy Ferencz Főbíró és Fabricius András tanácsos; Sz. kir. Győr városa Czech János polgármester és Szántó Mihály tanácsos; Sz. kir. Székes Fejérvár városa Say István Főbíró és Boros Imre tanácsos urakat; Nemes Arad Vármegye f. h. 8d. T. T. Aczél Antal Táblabiró, és Török Gabor Főszolgabíró urakat; Nemes Borsod Vgye T. T. Bükk Zsigmond második Alispán, és Palóczy László Főjegyző urakat; Nemes Trencsén Vármegye T. T. Borcsitzky István első Alispán és Marczibányi Antal Táblabiró urakat; Krassó T. T. Markovics Jósef második Alispány és Jakabfy Kristóf urakat.

T. N. Veszprém Vármegye Nov. 12d. Nmélt. Gróf Zichy István Főispán úr ő Excja elölülése alatt tartott közgyűlésében országgyűlési követeivé választotta Nagys. Rohonczy János cs. k. tanácsos, első és T. Kotsi Horváth Sámuel második Alispán urakat. Az igy megürült alispányi hivatal ideigleni folytatására T. Békássy Ignácz úr neveztetett ki.

Második Félesztendő.

A' pesti Leopold vásár, bár a' hamu zsir, méz és gubats inkább keltek, a' termékekre nézve középszerű; a' kézművekre nézve pedig mind nagyban mind kitsinyben rossz volt.

A' zágrábi újság irja, hogy ott e' f. h. 4-dikén ment végbe Nagymélt. Báró Vlasits Ferencz Horváth országi Bán 's hadi kormányzó, Főispányi fényes beiktatása.

A' magyar tudós társaság két hónapi szünnapjai után, M. Gróf Teleki Jósef, Referendarius és fő-Ispán Ur elölülése alatt, November 16-dikán kezdette meg ismét héti üléseit. Ezen elsőben, Kállay Ferencz nyugpénzen lévő cs. k. Auditor Kapitány, filozofiai 's Győry Sándor Földmérő, mathesisi helybeli uj rendes tagok fogtak széket osztályaikbeli értekezés felolvasásával.

Döbrentei Gá or m. k.
Titoknok.

Pest, Nov. 12d. 1832. Figyelem gerjesztésül, 's a' szülék és nevelőknek, általában pedig minden embertársnak oktató tanuságul, bánatos szívvel kell jelentenem, hogy mult Oct. 27d. egy lelki 's testi szép tulajdonokkal birt nagy reményű magyar ifju halt meg Bécsben, hirtelen áltfázásból származott forró epehideg 's májgyuladásban. F. Eöri Bertha Sándor, a' testőrző nemes magyar sereg egy jeles tagjának kora elhunyta tünteti előnkbe e' gyászos példát, kit virító ifjuságában, élte 21d. évében, miután a' haldoklók szentségében részesült, kegyes szülei, rokoni, 's barátinak szivepesztő bánatjokra, egy tánczmulatság utáni meghülés temete sirba.

Igy hervad el a' liliom, ha fejér
Bimbóit időnap előtt lepi dér — —
De mit tegyek — Antalom! illy eseten?
Megnyugszom az Isteni Végezeten. (S.)

Nagy Britannia.

Oct. 30d. austriai, burkus, orosz és hollandus követek közt hat óráig tartott a' conferentia. Estve kurirok küldettek Párisba, Berlinbe és Petersburgba. Ugyan ez nap az angol miniszterek is 3 óráig tartottak tanácsot. A' Cityben hire volt, hogy a' burkus miniszter elakarja hagyni Angliát; a' Globe igen jókorinak állitja e' híresztelést.

A' Morning-Herald jelenti, hogy Oct. 26d. történik meg D. Miguel személyes vezetése alatt Oporto tüzes megtámadása; reményleni lehet azonban, mond ez újság, hogy addig mind a' 14, Angliából küldetett hajók megérkeznek D. Pedróhoz, 's őt azon karba helyheztetik, hogy a' megrohanást vitézül vissza verheti. 1654 ember 's 240 ló küldetett e' hajókon Oportóba.

(Globe) Beszéllik, hogy Lord Grey, és a' Lord kanczellár (Brougham) a' kabineti öszveülésekben mindég a' kabinetnek Decemberben leendő eloszlatására nyilatkoztatták ki magokat. A' mostani kabinetből 9 en a' felső, hatan az alsó ház tagjaihoz tartoznak. Wellington miniszteriuma tizenkét személyből állott, kik között hét pair, és öt alsóház tagjai vóltak.

Zea Bermudez Oct. 31d. vólt a' királynál bucsuaudienczián. Jeremie úr, kinek megérkezése Móricz szigetén nyugtalanságokat okozott, Londonba a' kormányzótól üzenetekkel jött vissza, 's a' gyarmatok' hivatalában lord Goderichel értekezett.

Londoni levél szerént a' Spitheadnál egyesült flottának Nov. 1. vagy 2d. kellett Hollandia felé indulnia.

Az Albion irja, hogy Londonban és Párisban két nagy ház 40 mill. franknyi költsönt vett munkálatba Don Miguel számára.

A' Morning-Herald következő hágai levelet közöl, melly October 26-kán kőlt: „Az é a' czél hogy a' Scheldére béevezzenek, vagy hogy partjainkat bézárják? Az első lehetetlen; maga Vliessingen második Algier, ha ágyúi és mozsarai számát tekintjük. Hétszáz nehezebb ágyúk állanak a' várfokon és elegendő őrsereg által szolgáltatnak, mellynek elszántságáról kételkedni nem lehet. A' katonai érdem pél-

dája most a' Hollandusoknál a' híres van Speyk. Illyen őrsereggel Vliessingen legalább is második Kopenhágának fogja magát mutatni. Azonban annak bevételével a' Schelde még szabad nem lessz. A' folyón való hajózást még azután kellene kiküzdeni, mivel mind a' két part számos erősségekkel lévén megrakva, azok törekedni fognának Vliessingen példáját követni, mig az öszveroncsolt hajós seregek Bath nevű erősség előtt a' tulajdonképpen való ellenséggel találkoznának. Az ezen szándéknál hajókban és emberekben vallott káron egész tartományt lehetne venni. Valóban hitelre méltó emberek, kik a' Schelde oltalomszereit esmerik, úgy vélekednek, hogy azon hajók közül, mellyekre a' folyó megvétele bizatnék, egy sem látná a' tengert többé. — Egy partot sem lehet Európában olly nehezen bezárni, mint a' hollandit. Annak csekély vize és fövénytorlati a' közelitést felette veszedelmessé teszik, azonban az északi és nyugoti szelek, mellyek ezen évszakaszban uralkodnak, a' hajókat szüntelen part felé hajtják. A' köd, melly már is mutatja magát, a' következő hónapokban sokkal tartósabb és nagyobb fog lenni, úgy hogy a' flották megtámadásokat fél tuczet öszvetört hajóval fognák megfizetni. Akár melly északi kikötőnek téli bezárása valóban derék szándék!! Minthogy ezen tárgyról beszélünk, figyelmeztetem az urat a' Hollandus királynak egy tettére, melly szép belátást mutat. Ő ugyan is nem régiben a' 12. száztoli vámot, mellyet eddig az idegen pamut portékák béhozásakor fizetnek, eltörlötte. Kinek lessz ezen rendelésből haszna? kérdjük meg Manchistert, Glasgowot, és északi Irlandot. És éppen ezen szempillantásban, midőn sínlődő gyáraiknak olly nagy haszon ajánltatik, akar é Anglia hajós sereget küldeni, hogy kereskedő hajóit ezen haszontól eltiltsa? A' király azt nyilatkoztatja ki ezen változtatást hirül adó parancsolatjában, hogy ő ezt a' nemzeti szorgalom és külső ügyek osztálya tanácsából cselekedte. Ezen rendelésnek még más következése is van. A' genti pamut fabrikások hív orangisták, és a' belga revolutio miatt sokat szenvedtek; ezen rendszer alkalmatosságot nyújt nékik portékáikat idegen hajókon hajdani fejedelmek tartományába vitetni, kitők ezen haszonért nem kevéssé fognak tisztelni. Hogy az oráni herczeg a' franczia seregek előbbre mozdulását hihetőnek tartja, megtetszik onnan, mivel mostanában minden szabadsággal otthon vólt katonák behivattak. Úgy látszik hogy ő hadi erejét azon megerősített városok lineáján akarja öszvegyűjteni, mellyek a' Schelde megett feküsznek. Minden előkészületek megtétettek, hogy szükség esetében a' gátakat általfúrhassák. A' státusoknak a' királyi beszédre adott feleletjek olly erővel teljes és elszánt, mintha azon gyülekezet, mellynek érzéseit előadja, csupa Catókból és Brutusokból állana; fenyegetnek a' fenyegetésre, és a' nékik hajitott harcz kesztyűért másikat hajítnak vissza."

Franczia Ország.

Dupín úr ismét Párisban van, 's Nov. 1 másfél óráig tartott privat audienczián volt a' királynál; de a' mint mondják, rá venni, hogy a' doctrinair miniszteriumot a' kamarák űlése alatt támogassa, nem lehet!

(Morning) Camilla gőzhajó által tudósíttattunk a' franczia hajóseregnek Spitheadhoz lett megérkezéséről. Az angolok csudálják hajóinkat, felkészíttetésöket 's a' t. Némelly ujságok szerint Suffren a' legszebb linea hajó a' franczia flottánál.

Gerard marsal Nov, 2d. főhadiszállására Valenciennesbe érkezett.

Stubbs portugalli generalis, ki mostanában Dünkirchben mulatott, rövid nap Oportóba fog elutazni, mint a' Courrier français írja, hogy a' constitutiós expeditióban részt vegyen. Ő a' hazájabeli nagy tekintetű tisztekhez tartozik.

)(

A' kormány, így ír az Allg. Z. egy levelezője, tegnap estve (Nov. 2.) kuria által megkapta azon tudósítást, hogy a' hollandi király félre veti az ultimatumot, 's az antverpi fellegvárhól ki nem takarítja őrizetét. E' tudósítás következésében ma (Nov. 3d.) miniszteri tanáts tartatott, 's mint hallani, az antverpi expeditio siettetése határoztaték el. Mivel Anglia e' részben Franczia országgal egyetértésben van, és semmi más kormány sem látszik ezeknek ellentállani, e' hir a' börzén nem igen okozott kedvetlen benyomást.

Az Anglia és Franczia Ország közötti conventióra nézve megjegyzi a' Messager, és helyesen, hogy az csupán az antverpi fellegvár átadására terjed ki. Csak egy köröm feketényi sints abban a' scheldei hajózás, ez igazi életkérdés, eldöntésére; éppen olly kevéssé van abban szó a' belgiomi adósságról, 's a' luxemburgi nagy herczegségről. Megjegyzi továbbá ez újság, mit a' miniszterium barátitól tud: Burkus ország javaslotta Wilhelm királynak Antverp oda hagyását azon biztosítással, hogy a' többi kérdések eldöntésében segítségére lessz: egyébiránt a' hollandi király még feleletet nem adott (már igen), 's ez minden kinézések szerint tagadólag fog kiütni (ugy van! l. Holl. 29. sz.) A' dolog még tavaszig bizonyoson elhúzatik. Meg lehet! azonban London határoz!

A' Moniteur Nov. 5d. igy ir: Tegnap egy órakor Lilleből következő telegrafi tudósitást vett a' kormány: Hága Nov. 2. 1832. éjfél tájban. A' franczia űgyvivő a' miniszteri tanács, elölülőjéhez. A' hollandi kormány Belgiom földjét 12d.ig oda hagyni vonogatja magát.

Hollandia.

(Folytatása 's vége a' hollandi meghatalmazott 69d. 's 70d. protocollumra adott feleletének.) „Azon rövid foglalat szerint, a' hágai kabinet nem állana reá a' 24 czikkelybeli birtok osztályra, vagy csak azon egy jótálló feltétel alatt, hogy a' Limburgban kárpótlásul adattak Hollandiához kapcsoltassanak. A' conferentia erre adott válaszában azt jegyezte meg, hogy a'féle összvekapcsolás az atyafiak, 's Német Szövetség megegyezésétől függene."

„Minthogy a' hollandi kormány egy az öt udvarok egyezkedésébe iktatandó toldalék czikkelyben csekély módosítással meg egyezett ezen pontra nézve: ennél fogva a' conferentia javallotta ezen kérdést, mint végképpen eldöntöttet úgy tekinteni. Különös jót állásról nem volt szó, mivel a' nagyherczeget illető kérdés, csak az atyafiakra 's Német szövetségre tartozhatnék."

„A' negyedik feleletebéli észrevételre nézve, rá van az alól írtra bízva ki nyilatkoztatni, hogy mivel hat hónap alatti alkudozás változatlanul a' 24 czikkelyeken épült, most a' hágai cabinet nem engedheti, hogy egyik fél az abba foglalt feltételektől elálljon, a' mi által minden alkudozások alapja kiforgattatnék, 's a' mostani végetlenné tétetnék."

„A' mi a' többi új, 's most váratlanul a' tariffának, 's a' mainzi commissio egyébb határozatainak a' scheldére alkalmaztatása ellen támasztott nehézségeket illeti; mind ezek figyelmesebb visgálat után azonnal elenyésznek, 's ki tetszenék, hogy Belgiom, nagyitott 's hibás állításai által, a' közönség' egy részébe e' tárgy felől hibás vélekedést öntött. Igy állíttatott a' többek közt, hogy a' hajósbér nagyobb mint a' Maason, holott gyakran ellenkező történik."

„Ötödik felelete ellen ismét azt vetették, hogy a' hollandi javallatok a' határon belőli vizek használatára nézve hasznos következést nem szülnének, 's itt a' Rhenus mellyéki statusok kötéseiket hozták fel példáúl."

„Az alólírt bátorkodik megemlíteni, hogy közönségesen minden statusnak van

jussa határon belőli vizeire idegen hajókat nem ereszteni, vagy ha bébocsátja is, egyikhez több kedvezéssel lenni, mint a' másikhoz. Ha az van végezve, hogy a' belga hajó a' határonbelőli vizekre bé bocsátassék, 's azokkal mellyek legtöbb kedvezéssel birnak egyforma kedvezést nyerjen; ez merő képtelenség, mert mind e' mai napig egy nemzet sints, melly illy formán másik felett több kedvezéssel birna, de soha sem is volt illyen. A' mi a' nemzeti vámtariffat illeti, mellyet minden kormány maga szab határonbelöli vizeire: ez soha meg nem akadályoztatja azt, hogy hajózási 's kereskedési kötések által a' viszony alapjai szerént helyébe más ne állíttassék. A' mi pedig a' Rhenus mellyéki statusok magok közti kötéseiket illeti: Ő Felsége, mint hollandi király, soha se engedheti meg más oda nem tartozó hatalmasságok közbejövetelét; mint Luxemburgi nagy herczeg pedig e'féle közbejövetelre való czélzást kéntelen, a' Német Szövetség méltósága megsértésének tekinteni."

„Minthogy egy a' kilenczedik kérdésre tett észrevétel azon kárpótlásról tett említést, mellyet a' hágai kabinetnek kellene az adósság fogyasztó tőke általmenetéért ajánlania: meg van az alólirt azon nyilatkoztatásra hatalmazva, hogy a' hollandi kormány csak annyiban tartja ezen rendelést figyelemre érdemesnek, a' mennyiben az a' két ország' egybeköttetését egyszerűbbé teheti, 's a' szövevényes pénzbeli kedvetlen viszonynak elejét veszi, nem pedig abbeli féltében, mintha ebből valamelly nagy haszon hárulhatna Belgiumra; mellyre nézve a' Belgium részéről még fenn lévő adósságokból lejendő illendő leszállitásban meg egyezik."

„A' 70-dik protocollumban az mondatik, hogy a' conferentia a' hollandi kormánytól bényújtott egyesség javallatot el nem fogadhatónak nyilatkoztatta. Az ellenben nem tagadtatik, hogy ezen javallat alapjaira mint szintén apróbb részeire nézve többnyire egész Augustus hónapig a' conferentia tagjai 's az alólirt között szakadatlanul vitattattak, 's mind addig semmi szó nem volt Belgiomnak azolta támasztott kivánságairól. Az is állittatik, hogy Belgium nem volna idegen Hollandia első előterjesztésében foglalt módositások, valamint az austriai, burkus, és orosz udvaroknak fenntartásaik 's kivánságaik felől tovább értekezni."

„A' hágai cabinet, mellynek mostani politikai rendszere közönségesen szólva amaz előbbi előterjesztésekkel, 's emé' fenntartásokkal megeggyezik, még semmi ollyas hajlandóságot Belgiumban észre nem vett, melly minden megbéküléstől szüntelen vonogatja magát, 's legkissebb lépést sem tett elfogadható következés elérésére."

„Mivel ezen hivatalos jegyzéknek csak némelly tárgyak felvilágosítása, nem pedig a' hágai kabinettel még csak hivatalosan sem közlött 69 és 70-dik protocollumok egész foglalatjának rendre felvétele a' czélja: igy tehát az alólirt tisztét teljesítette, fenntartván magának minden további felvilágositásokat, mellyeket a' környülmények ezen diplomatiai acták több részeikre, valamint kormánnya jussaira nézve szükségesekké tehetnének, hogy azon következések elháritassanak, mellyeket különben az ő mostani ezekről való hallgatásából húzni lehetne."

„Még egy terhes kötelességet kell teljesitnie, t. i. királyja a' miatt érzett mély bánatját ki beszélni, hogy ezen protocollumokban, 's a' hozzájok tartozó actákban csak egy Belgiom hasznára való békéltetésről van szó; hogy nem tekintvén Ő Felsége sokszoros engedéseire, azt vetik a' hollandi kormány szemére, hogy a' szerencsés kimenetelt akadályoztatja, minél fogva mint bizonyost kéntelen hallani, hogy Belgiom, mihelyt követje meghatalmazta-

tása ki telik, semmire többé nem fog reá állani; hogy ellene megfosztatott (beraubten a' Standard Anglia 's Franczia országra nézve „Räuberdiplomatie névvel él) létire úgy beszélnek, mint kellene az alkudások szerentsés fordúlta után nyertes ellen; 's hogy a' helyett hogy emez utóbbira vetnék mint meghatározott feltételt az elsőbbtől tett áldozatokat, még azt kivánják, hogy a' megfosztatott ezen nyilatkozást tegye: „meg vagyok elégedve!" 's a' mellett minden megbéküléstmind addig mig csak az ellenfélnek úgy tetszik, halasztatni lásson."

„ „A' hágai kabinet (mondják) igen gyakran rejti magát vakítások alá." "

„Ha efféle kifejezés belső meggyőződésből eredne is, akkor, midőn egy törvényes uralkodó, a' kéntelenség törvényének engedvén, mikor statusai nagyobb részét támadásban látja, kész országa két harmadát, 's nemzettségi birtoka felét fel áldozni, a' feltámadt tartományoknak a' status adósság egy temérdek részét el engedni 's azokkal nevezetes kereskedési hasznokat közleni: arra még sem köteles, sem helyesen nem tenné, ha egy mellette híven maradt nép fő interesszéit, egész függetlenségét más kényére hagyná, 's szintolly kevéssé fogna egy szabad, mint okos úgy híven ragaszkodó nép constitutiós Fejedelme külső dolgaira nézve olly útat követni, melly népe egyező gondolkodása módjával, 's belátásával ellenkeznék; midőn annak polgári léte veszélyeztetik, nem volna neki szabad a' maga népét, mint valamelly égő áldozatot Európa közönséges avagy részenkénti háborgásainak feláldozni. Csak efféle esetben fogna valósággal a' hollandi kormány vakitásokba rejtekezni, 's azokat az által valósítni meg, hogy azokat politikai rendszere alapjául venné fel."

((Aláírás) H. van Zuylen van Nyeveldt
London, 1831. Oct. 18.

Burkus Ország.

A' berlini politikai héti-ujság igy ir a' legújabb történetekről: „Az új franczia ministerium szerkeztetése több tekintetekből nagy figyelmet érdemel. Úgy tetszhetnék első tekintettel, mintha a' Napoleon idejebéli franczia marsalnak oskolás tudósságok miatt minden felekezetektől nem közéletbe valóknak ösmért tudósokkal lett öszvevételét egyedül a' szükség okozta volna. — Hanem mélyebb vizsgálás után éppen ezen öszvetételben mélyebb 's kiszámolt szándékot vehetni észre. — Guizotnak 's barátainak ezen tanátsban hihetőleg theoriát, az idő lelkét, 's ékesszóllást, — a' marsalnak hadierőt, gyors végrehajtást, 's a' kormányzási bé látást kell előterjeszteni, — mindkét résznek pedig egy teljes, jól öszveálló 's hangzó egészet alkotni. — E' látszik czélnak lenni; de ezen erőmív planuma mellett, a' kerekek' surlódások alig ha vétetett tekintetbe. — Egyébiránt tagadhatatlan, hogy Soult azon Napoleon iskolájában nevekedett katonák közül való, kik azon urnak, ki mellé egyszer állottak, híven, 's katonai bélátással szolgálnak, mind addig mig az bizonyos birtokában van az országos fő tisztségnek, melly akár hol vette légyen is magát, nem gondolnak vele. — A' Bourbonok nagyon elmulatták ezen igen használható eszközöket részökre megnyerni; ha a' juliusi napokban Soultra lett volna Páris védlése bizva, alig ha másképpen nem folynának azolta a' dolgok Franczia Országban. — A' mi Broglie-t, 's Guizotot illeti, hihető, hogy ők a' juliusi napokban a' királyság ellen végbevitt tettet inkább kénszeritve, mint szántszándékkal cselekedték. — Midőn ők a' megtörténteket — mellyeknek noha nem egyenesen, de nem kis mértékben okai valának — már meg nem változtathatták, látván hogy mások tovább men-

tek nállok, kik mindég fél útban akartak megállapodni, abban kerestek menedéket, hogy a' juliusi revolutiót csupán az 1688-ki angol országos revolutio puszta és betü szerint való utánozásának tekintették. — Innen magyarázhatni ki p. o. miért oltalmazhatta herczeg Broglie az örökös pairséget olly elszánással 's bátorsággal, melly sokak előtt tiszteletre méltóbbnak tetszett ezen általa védett, élet 's még gyökerek nélkül szűkölködő aristocratiánál; ki magyarázhatni, miért lehetett ő a' Bourbonok idősb ága számkivetése feletti vitatásokban, — hol ő az „Exkirály kifejezése ellen volt, — az örökös hatalom iránti tisztelet érzésétől meghatva; sőt az sem tetszhetik különösnek, hogy ő, a' revolutio minden állhatatos barátainak nagy bosszuságokra, a' XVI dik Lajos' haláláért való engesztelő ünnepet továbbra is megtartatni akarta.— (röviden, hogy miért kivánt doctrinair maradni.) De hiszen az Anglusok is éppen igy megkülönböztették a' rebellio veszélyeit a' „dicső" revolutiótól, melly, mint mondani szokták, csupán egy más uralkodó házat emelt Anglia királyi székére. Hijában figyelmeztettek a' doctrinairek a' két történet iszonyú különbségére; hijában adatott értésökre, hogy Angliában az akkor még rendületlen álló aristocratia diadalmaskodott a' törvényes királyon, 's annálfogva maradhatott meg azolta az uralkodó principium; hijában mutattatott meg, hogy Franczia Országban a' democratia győzte, ölte, semmisítette elébb meg az aristocratiát, 's döntötte azután le az egyedül maradt királyi széket; hijában! ők magokat ezen historiai parallela mint valamelly erősség megé vették, — onnan akarnak győzve ki jöni, vagy megbukni! — Hogy ez utóbbi meg fog nem sokara történni, ezt nekik naponként minden ujságok, zsoldosaikat ki véve, a' legkülönbféle formákban és előterjesztésekben mutogatják. — Ők azonban, elkezdett rendszerökhöz hivek, több nyilatkoztatásaikban, (a' doctrinairi hangon irott circularékban) — mellyekben a' republicanusok iránt kimutatott csak nem félénk kiméllés különös módon jő ellenkezéshe a' royalisták ellen forró boszszús pathossal, — ki mondták határozódásokat, 's azután közakarattal munkába vettek egy új pairválasztást. — Hogy ez az első kamarától még jobban elidegenitné a' népet, alig hihető; de másfelől az illy módon megerősödött pairkamara könnyen akadály lehetne minden a' bal oldalról öszveállandó későbbi ministeriumnak, 's akkor a' constitutiós maschina ezen oldalról valamelly országos változás segedelmére szorúlhatna. Mig e' szerint Franczia Ország belsejében a' zavarodás alakjai, 's az örökös visszavonás okai hydrafő módjára ujonnan szaporodnak: most már csak nem elkerűlhetetlennek látszik, hogy Anglia 's Franczia Ország végre tsak ugyan erőszakhoz nyúljanak Hollandia ellen, mit nem ok nélkül gyaníttat a' Franczia seregeknek a' belga határok melletti öszvehuzása, 's az Angoloknak tengeri megtámadáshoz való szakadatlan készületök, mellynek czélja most csak az antverpi erősség elfoglalására van intézve."

Spanyol Ország.

A' madridi ujság Oct. 25 dikéről négy kir. végzést közöl; az elsőben rendeli a' királyné, hogy ezután ünnepeken minden törvénytételek megszűnjenek; a' másodikban megengedtetik a' hadi miniszternek, hogy osztályabeli hivatalos levelekben csak Monet aláírással élhessen. (Millyen nagy baj a' spanyol aristocratáknál! az a' hosszu név!) a' harmadik által minden papoknak, kik valami különöst akarnak közleni Ő Felségekkel, szabad menetel engedtetik a' madridi palotába, 's a' királyi lakhelyekbe; a' negyedikben megengedi a' királyné, hogy ezután a' passegei (Guipuzcoában) Jesuiták

collegiumában filosofia is tanittassék. Nevezetesebb mind ezen decretumoknál azon környülállás, hogy a' madridi újság az amnestia végzést két nappal utóbb előbbi kihirdetésénél, ismét közlé, és ekkor azon helyre, hol a' kivételek (l. 39. sz.) fordúlnak elő, még e' szavakat függeszté: „én nekem fájdalmomra" (bien a pesar mio.)

Belgiom.

Az Antverpből Hollandia felé elutazott Gróf de Laborde, követ, 's a' Franczia's királyának adjutánsa visszatért Antverpbe, mivel Hollandiába nem bocsáttatott. E' környületet már egy belga újság Hollandia részéről fél hadüzenésnek veszi Franczia ország ellen.

Az Independant Nov. 3d. igy ír: Bizonyosnak látszik, hogy Hollandia királya a' felszóllitásnak engedni nem akar, 's hogy ő ezt mondá: Ha a' Francziák és Anglusok kivánják az antverpi várat, jőjjenek, és vegyék el!

Portugallia.

A' lissaboni udvari újság jelenti, hogy a' constitutionalisok Aveirónál kiszállottak, 's az itt lévő erősséget igyekszenek bevenni; de a' mi ellen a' Miguelisták hathatós rendeléseket tesznek.

Egyvelges Hirek.

A' Freiburgi universzitásnál udvari tanácsos 's professor Rotteck és Welker urak nyugodalomra botsáttattak.

A' bajor királyné testvérje, Eduard Sachsen-altenburgi herczeg mint Generalmajor megy Otto királyal Görög Országba.

A' tripolisi Dey egy unokája 12 ezer arabokkal ostromolja e' várost. — Bona körül Sept. 23d. egy hét oráig tartott iszonyu szélvész több hajókat darabokra rontsolt; 4 ember e' miá halálát találta.

A' Gazette de Normandie szerkeztője Walsch ur lázzasztó czikkelyei miatt perbe idéztetett.

Oct. 26d. Falmouthból két gőzhajó indúlt Oportóba, mintegy 560 emberrel.

Stratford-Canning úr petersburgi követté, Jerningham ur ideiglen hágai ügyvivővé neveztettek Anglia részéről.

Dijonban Nov. 4d. az ott jelenlévő Mauguin, Cabet, és Hernoux oppositiói követek' tiszteletére nagy vendégség adatik. Az erre teendő kőltség subscriptio utján gyűjtetik egybe. Kereskedők, ügyvédek, orvosok, ház birtokosok, katona tisztek fő részt vesznek itt a' rendelésekben.

Norvégiában jövő Februarius hónap a' Storthing (országgyülés) öszvehivásának határ ideje; a' követek nagyobb része parasztokból áll; egyébiránt itt nints is valamelly különös szabadságokkal bíró rend; a' lakosok, mint Status polgárai, mind egyenlő jussokkal birnak.—Boldog alkotmány!—

Az antverpi fellegvárban Oct. 19d. Rupertus ezredesi helytartó meghólt.

A' belga kamarák a' francziákéival olly egyességre léptek, melly szerint a' nyomtatott acták költsönösen kitseréltetnek. Ugyan ez ajánlatba fog hozatni az angol parlament előtt is.

Egy Berlinben a' hambachi ünnep óta fogva tartott tisztnél találtak egy levelet, mellyben a' többek közt e' mondatik: „Nyugoti Német országban világosság uralkodik; Weimarban kezdődik az esthajnal; minél tovább megy innét az ember kelet és észak felé, annál nagyobb sötétségre talál." Nesze neked!

Otto görög király a' naupliai küldötséggel privat audienczián görög nyelven beszélt.

Római levelek panaszkodnak, hogy az administratióban tett javitások nem olyanok mintha azokkal meg volna elégedve a' nép. Be hamvadott ugyan egy kevéssé a' tűz; de ki nem aludt.

Legújabb. Három angol és két franczia fregatt Spitheadtól Dünen felé Nov. 1. elindúltak, hogy onnét Hollandia partjaihoz evezzenek.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Figyelmeztetés.

Egy érdemes Hazánkfia, ki már az előtt két Uradalomban több esztendeig igazgató Fiskális volt, 's a' maga alkalmaztatásáról a' legszebb tanuságokat mutathatja elő, — idő közben pedig Europának pallérozottabb részeit be járván, nevezetesen a' pályinka, és ser-főzésben, a' malmok' felállításában, a' répa, tzúkor, papiros, és vas készítésében, úgy egyébb fabrikákban, 's a' mezei gazdaság' különféle nemeiben magának szép tapasztalást szerzett, szolgálatját ezekben akár úgy, mint társ, akár pedig, mint igazgató Tiszt a' két Hazának ezennel ajánlja. Bővebb tudósítást felőlle kaphatni ezen ujság Hivatalánál.

Mészárszék árendába adása.

(2) Püspök Vácz Városában találtató hét Mészárszék a' jövő 1833-dik esztendei Husvét napjától kezdvén, három egymás után következő esztendőkre az az 1836-dik eszt. Husvét napig akár egyenként, akár öszvesen árendába adatni fog; a' haszonvételek, mellyek a' székekkel járnak e' következendők, — minden szék után 8 öl hasított, 3 öl prigli, és 2 öl pirtli fa, — $\frac{2}{4}$ sessio szántó föld az ezektől esendő 9-ed és 10-ed földes úri dézmának megadása nélkül; házaik után a' katona tartástól, és más egyébb köz munkabéli terhektől szabadok; az ürűknek, 's bárányoknak szabad legeltetése. A' licitatio e' folyó esztendei December hónap 16-dik napja reggeli 10 órára határoztatik a' Város Házánál; az azokat ki árendálni kivánók vagyonaikról szólló hiteles bizonyítványokkal felruházva a' meghatározott időre ezennel meghivattatnak a' hol előttök a' kötés irás előre fel olvastatni fog.

Nagy hasznokat ígérő 's többé vissza nem léphető Lotteria.

Bétsben Choith's D' Fia 's Társasága kereskedésében legfőbb engedelem mellett kifognak játszattatni Schneeberg és Lass uradalmak, mellyek Illyriában, és Adelsbergi kerületben feküsznek,

Váltságúl 100,000 forint ajánltatik érettek ezüst pénzben, vagy 250,000 V. Cz. a' meg nyerőnek.

A' Lotteriában különös előhúzás fog történni, azután pedig a' fő húzás, e' következendő képpen:

Második Félesztendő.

A' különös előhúzásban kijövendő számok, mellyek az ezen húzást mindjárt követendő főhúzásban a' több sors számokkal eggyütt fognak játszani, veressel vagynak nyomtatva, 's ezek számára különösen vagyon

2,150 nyerőnek, 25,000; 7000; 5000; 4000; 3000; 2500; 1000; 500; 200; 50; 's a' t. forintokat tévő sommánként

öszvesen 80,000 forint Bétsi Betsben.

Azon sorszámok ellenben, a' mellyek csak a' főhúzásban fognak játszani feketével vagynak nyomtatva, és az előhúzásban játszott sorsok nyereségével eggyütt

4,318 nyerőknek, 250,000; 20,000; 15,000; 11,000; 7,500; 6,000; 4,500; 2,000; 1,000; 500; 250; 200; 100; 25 etc. sommánként, öszvesen 375,000 forint B.B.

Vagyon még 4,000 zőld, és ugyan 4,000 sárga ajándék nyerő-sors is; ezek számára

8,200 nyerők, 10,000; 1,000; 500; 200; 100; etc. sommánként

öszvesen 85,000 forint van határozva B.B.

A' különös előhúzás, a' főhúzással, és ezen ajándék sorsokkal eggyütt 14,668 nyerőt fog számlálni, a' kik kész pénzben

250,000; 25,000; 20,000; 15,000; 11,000; 10,000; 7500; 7000; 6000; 5000; 4000; 3000; 2500; 2000; 1000; 500; 250; 200; 100 's a' t. forintonként

540,000 forintot fognak nyerni B.B.

Minden, a' ki tiz veres sors számot (mellyek mind az első, mind a' fő húzásban eggyütt játszanak) egyszerre megvesz kész pénzért, egy zőld vagy sárga ajándék sorsot nyer ingyen, mind addig valamig az e'félék el nem fogynak. A' zőld és sárga ajándék sorsok azon különös hasznot igérik, hogy nem tsak a' háromszori húzásban játszanak a' több sors számokkal eggyütt, mind az elő, mind addig a' főhúzásban t. i. hanem még különösen az ezek számára határozott húzásban is, a' mellyben okvetetlenül mindegyiknek nyerni kelletik. Azon kívül 200 ajándék nyerő sorsnak meghatározottan kétszer kelletik nyerni; de igen szerentsés esetben nyerhet egy ajándék sors szám hétszer is.

A' ki tíz fekete sorsot egyszerre vált kész pénzért, annak csak egy feketével nyomtatott ajándék sors adattatik, melly különös bélyeggel leszen jegyezve; ezen feketével nyomtatott sorsok csak a' főhúzásban fognak játszani.

Az előhúzásban nyerendő legkevesebb somma 50 for. a' főhúzásban pedig 52 for. BB.

Az elő és főhúzásban játszandó veres sors ára 5 for. pengő pénzben; csak a' főhúzásban játszandó feketével nyomtatott sorsé pedig 4 for. ugyancsak pengőben.

Sorsokat lehet váltani Bétsben az alólirt nagy kereskedésnek, Singerstrasse 804. szám alatt lévő tulajdon házában; de lehet a' Birodalomnak minden nevezetes Városaiban is. Költ Bétsben September 15-dikén 1832.

Coith's Dl fia 's Társasága.

Pesten sorsok vannak Liedemann Fridrich J. S. Nagy kereskedésben; úgy Liedemann F. B. és Társa rőfös kereskedésében is, a' Város-Ház piatza és vátziútsza szögletén lévő bóltban a' „Szép Magyarné" czím alatt.

A' hol még öt veres sorsokhoz egy zőld ingyen nyerő sors járúl.

)(o)(

A' legnagyobb hasznokat ígérő Promessen Sorsok,

mellyeket kiadott **Uffenheimer** Bécsben,

azon Status Lotteriára nézve, mellynek húzása az 1820-diki adósság következésében

Mart. 1-sőjén 1833.

történik meg; 's a' nyereség áll

Négy millió

és **923,625** for Vczb. vagy **1,969,450** e. p.

Nyereségek lesznek

70,000, 30,000, 15,000, 7,500, 6000. 3000, 2500, 2000, 1500, 1000, 700, 500, 300, 250, 's a' t. e. p.

Ezen részes sorsok játszanak mind a' 10,400 nyerő sorsokkal és a' történendő nyereség lehuzás nélkűl kiadatik.

Mivel ezen Status Lotteria még csak 341 Seriest foglal magában, ebből Mart. 1-sőjén 40 huzatik ki, és a' kihuzott seriesi számnak birtokosa okvetetlen nyér, ehez képest az illy nemű együtt játszás bizonyosan hasznos következéseket szül.

Pesten illy sorsokat lehet kapni Liedemann Fridrik nagy kereskedő irószobájában, és Liedemann B. S. réfös kereskedő bóltjáában

„a' Szép Magyarnéhoz."

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse November 13-dikán:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	85 1/16 for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	125 1/8 for.
4 pCentes — — —	74 3/4 —	Béts városi Bankó kötelező 2 1/2 pCentes	47 —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	183 1/2 —	Bank Actiáké	1101 5/6 —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-*dikben.*

Nov. 15-ikén 5 Láb, 11 Hüv. 0 Von. — 17-dikán 5 Láb, 5 Hüv. 6 Von.
— 16-ikén 5 Láb, 7 Hüv. 6 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára November 16-*dikán* 1832. *Váltó Cz.ban, Posonyi mérő*

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 50	6 — 40	6 —	Zab	1 — 52	1 — 48	1 — 44
Kétszeres	4 — 40	4 — 30	—	Kukoritza	3 — 20	3 — 12	3 — 7
Rozs	3 — 20	3 — 16	3 — 10	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 52	2 — 48	2 — 40	Köles	—	—	—

A' magyar országi termékeknek folyó ára

ezüst pénzben,

a' Leopoldi pesti vásárban November 15-dikén 1832.

		frt.tól	frt.ig
Gyapjú: egy nyirésű egész finom	mázsája	120	
„ nemesített finom	—	90	100
„ egy nyirésű középszerű	—	70	85
„ közönséges	—	55	68
„ két nyirésű finom téli	—	66	74
„ középszerű — —		48	60
„ közönséges — —		40	48
„ finom nyári	—	62	66
„ középszerű —	—	50	58
„ közönséges —	—	40	45
„ bánáti Zigara kézmos	—	38	45
„ — — úsztatott	—	—	—
„ magy. juhgyap. kézmos	—	27	30
„ — — úsztatott	—	25	28
Lóhány: debrői 1sö faj idei	mázsája	30	40
„ — 2ik —	—	18	26
„ — 3ik —	—	8	10
„ debreczeni 1sö faj	—	—	—
„ — 2ik —	—	—	—
„ — 3ik —	—	—	—
„ pétsi 1sö faj	—	—	—
„ — 2ik —	—	—	—
„ — 3ik —	—	—	—
„ szegedi 1sö faj	—	14	16
„ — 2ik —	—	10	11
„ — 3ik —	—	—	—
Eor: tokaji aszú	egy átalag	—	—
„ ménesi —	— akója	—	—
„ budai veres ó	— —	8	12
„ — — új	— —	3	4
„ — fejér ó	— —	8	10
„ — — új	— —	3	4
„ pesti kőbányai ó	— —	10	12
„ — — új	— —	3	4
„ hegyi fejér és vörös ó	—	6	7
„ — — — új	—	$2\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$
„ honi fejér és veres	—	$2\frac{1}{5}$	3
Borkő: veres	mázsája	13	14
„ fejér	—	16	—
Borszesz: 32 grád	akója	$14\frac{2}{5}$	—
Pálinka: gabona	—	$7\frac{3}{5}$	$8\frac{3}{5}$
„ seprű és törköly	—	9	10
„ bánáti szilva	—	$7\frac{1}{2}$	$8\frac{1}{2}$
„ szerémi	—	10	12
Piskolcz: rozsnyói	mázsája	10	$10\frac{1}{4}$
„ liptói	—	—	—
Méz: bánáti fejér	mázsája	18	20
„ — sárga	—	16	17
„ — barna	—	14	15
„ — darabos	—	15	18
„ rozsnyói	—	22	23
Viasz: rozsnyói sárga	—	60	62
„ bánáti	—	58	60
Zsír: disznózsir	—	18	
Vaj: tehénvaj	—	22	24
Szalonna:	—	14	16
Háj:	—	—	—
Faggyú: olvasztott	—	$19\frac{3}{5}$	$20\frac{2}{5}$
„ gömböczb. (in Wammen)	—	20	21
„ olvasztatlan rúdban (in Stangen)	—	$16\frac{4}{5}$	17
Enyv: asztalosenyv	mázsája	15	16
Szilva: aszalt	—		
Timsó:	—	$4\frac{7}{8}$	5
Bőr: borjúbőr	párja	2	$3\frac{3}{5}$
„ juhbőr	—	$1\frac{1}{5}$	$2\frac{4}{5}$
„ nyulbőr	száza	44	50
„ ökörbőr	párja	22	26
„ tehénbőr	—	15	16
„ lóbőr	—	$6\frac{2}{5}$	$7\frac{1}{5}$
Lőszőr: kifőzött	mázsája	34	36
„ főzetlen	—	25	27
Szarv: szarvasé	—	45	50
„ ököré	100 darab	68	72
„ bivalyé	— —	—	—
„ tehéné	— —	28	30
Szarvhegy:	—	5	10
Gubacs: ó köble 120 fontjával		4	5
„ új — — —		5	6
Kender: apatini héhelt	mázsája	20	24
„ héheletlen	—	7	$7\frac{1}{2}$
Toll: pehely	—	—	—
„ ágyi fosztatlan	—	12	64
„ — fosztott	—	—	—
„ irótoll	1000 darab	$1\frac{1}{4}$	$1\frac{1}{2}$
Körösbogár:	egy font	$2\frac{4}{5}$	—
Halzsír:	mázsája	—	—
Hamuzsír: fejér	—	10	11
„ kék	—	$8\frac{1}{2}$	9
Olaj: vad repczeolaj	—	12	13
„ vetett	—	14	15
„ — lenmagolaj	—	—	—
Lóhermag: lucerna	—	36	38
„ stájer	—	—	—
Lenmag:	pos. mérője	—	—
Repczemag: vad	—	1	$1\frac{1}{5}$
„ nyári vetett	—	2	—
„ téli	—	$2\frac{4}{5}$	—
Sáfrány:	mázsája	42	$42\frac{1}{2}$

41. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Nagyramenetel.
Érdeme nincs, hizelg, öl, ront, a' lelkit eladja
Gyávaf i. Igy készűl nagyra haladni szegény!
Élj a' közjónak boldogtalan! érdemeket nyerj,
Szólj igazat, tégy jót: nagy leszel igy igazán.

PESTEN *Szerdán* Szent András Hava 21-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Felseges Királyunk Magyar Országban a' királyi ügyek aligazgatói hivatalára eddig Directorialis Fiskalis Zalay Aloiz urat méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Apostoli királyunk Nov. 5d. kőlt legfelsőbb határozásánál fogva a' Zágrábi káptalannál megürűlt két Főesperestségre Főtiszt. Belász István és Horváth Jósef urakat; a' négy megürülve volt Kanonokságra pedig Főtiszt. Kriszmanich János, bisztrici plebános és apát, Schrott Jósef bordoveczi, Stőger Antal peschenitzi plebános, és Paleschyak János, a' zágrábi seminariumnál hittudomány Professor urakat méltoztatott kegyelmesen kinevezni.

Ő cs. kir. Felsége a' rendes fizetéssel nyugalmazott budai Főpostaigazgató Herrmann János úrnak személyes mellék évi fizetésűl 500 forintot ezüst p.ben méltóztatott különös kegyelemből határozni.

Ő cs. k. Felsége a' Főmélt. magyar kir. udv. Kanczelláriánál eddig conceptualis practicans Kemnitzer 'Sigmond, gróf Győry László, Szegedy Lajos és báró Kulmer urakat tisztlb. udvari Concipistákká méltóztatott kegyelmesen kinevezni..

Apostoli Királyunk Octob. 28d. kőlt legfelsőbb határozásánál fogva Fő Tiszt. Kerekes Károly teplai, Cselko János illavai, Bielek János solnai plebános urakat a' nyitrai káptalannál tisztlb. Kanonokságra emelni kegyelmesen méltóztatott.

Báró Lederer Ignácz ő Excja, Magyar Ország hadi kormányzója, lovasság generalisa 's a' t. f. hónap 15d. Budára megérkezett.

Országgyülési követekké választotta Nemes Árva Vgye Kubinyi Jó'sef második Alispán és Zmeskál Móricz Főszbíró urakat; Abauj Vármegye Komáromy István első és Vitéz János második Alispán urakat; Sáros Vármegye Szinnyei Merzse László és Mariássy István urakat; Torontál Vármegye Hertelendy Ignácz első Alispány és Karácsony István Főszbíró urakat;

Tek. Ungh Vármegye T. T. Bernáth 'Sigmond Táblabiró és Petrovay István második Alispán urakat; Heves vármegye T. T. Dobóczky Ignácz Táblábiró és Brezovay Jósef tisztlb. Főjegyző urakat; Nemes Hont Vgye T. T. Majthényi Antal első Alispány és Baloghy Imre Főjegyző urakat; Liptó Vármegye Platthy Gáspár első Alispán, és Madacsonyi Pál Táblabiró urakat.

A' hármas Horvát, Tót, 's Dalmát ország folyó hónap 11d. nyitá meg tanácskozásit Zágrábban, hogy az anya Magyar ország gyülésre küldendő képviselőinek utasitást készítene. Zágráb Vgye ez előleges gyülésre Lentulay Imre első Alispán,

Második Félesztendő.

es Busan Herman Főjegyző urakat választotta. A' Posonyban mindjárt tartandó Országgyűlésre a' Főrendek táblájához küldetnek pedig e' hármas országból: Kukulyevich Antal báni Táblabiró Gróf Draskovich János cs. k. valós. kamarás és Zágráb vármegyei Főjegyző Busan Herman urak.

Veszprém Nov. 15. T. Békássy Ignácz urnak az alispányi hivatal ideigleni folytatásra lett kineveztetése által (l. 40d. sz. lev.) megürült pápai járásbeli Főbiróságra ugyan azon járásnak Alszbirája T. Zsóldos Ignácz, ennek helyére Tek. Szabadhegyi Antal; Tek. Sz. Györgyi Horváth Antal urnak Nemes Békés Vgyének 2d. alispányává lett választatása által megürült aljegyzői hivatalra pedig Tek. Rosos Antal urak neveztettek.

Nemes Békés Vármegyének közelebbi tisztujitásakor. Főadószedő: Beliczay Jó'sef; Aladószedő: Placsintár Gergely; tisztlb. Főorvos: Csausz Lajos urak lettek. — Nemes Torna Vármegyében Főadószedő: Koos Károly; Számvevő: Sóltész Gábor; tisztlb. Jegyzők: Fáy Sándor és Pathy Jó'sef, Főorvos: Schivuszky Fridrik, tisztlb. Marikovszky Gusztáv; Seborvos: Hoffori Bernárd; Földmérő: Pazár Dániel; Bátorságra ügyelő biztos: Zsarnay Ferencz urak. —

(Pótlékúl a' 35d. és 40d. sz. lev.)

Unghvár Nov. 14. Még nem is hártyáznak néhai Szigethi Szerencsy Tamás Táblabiró elhunyta által esett sebeink, 's ime Sz. András hava 1-sőjén Mélt. Báró Horváth Imrét, egy tökélletes hazafit kéntelenitettünk ismét látni körünkből örökre megválni; kiben a' magyar polgári alkotmánynak egy derék védlőjét vesztettük el. — Ugyan csak e' f. hónap 11-kén mult ki e' világból Tek. Petrovay Jó'sef ur 84d. eszt. korában; ki a' példás keresztény, ritka atya, gondos földes úr, igaz bíró 's jó polgár nevezetekre méltó vala. Zokognak: Farkas cs. k. Kapitány, István második Alispány 's követünk és László fiai, Mária és Borbála leányai, 14 unokája, jobbágyai 's a' t., 's mindnyájan áldást kívánnak hamvaira.

Nagy Britannia.

(Times) A' közép tengerről érkezett gőzhajó máltai híreket hozott Oct. 11-kéig. Mehmed-Ali ezek szerint, a' török flotta fő kormányozásának ajánlatot tőn a' fényes portával folytatott versenygések elintézése iránt. Mondatik kogy ezen ajánlatot a' Kapudán Basa Marmoriczánál vevé, hol a' flotta tengerre evezék, és hogy kevéssel azután az egyiptomi tábornok is üzenetet kapott a' két flotta hadi villongásainak felfüggesztésére mind addig, míg a' Nagyúr felelete megérkezénd. Ezen hírt Sept. 5d. alexandriai levelek hozák, 's némileg megegyezik azokkal, mellyek Triestből érkezének, 's azt mondják, hogy ez ajánlatok tételére egy Alexandriában lakozó angoly bizatott meg. Azonban ez ajánlatok az egyiptomi sereg előnyomulását fel nem tartják, 's ugyan ez hadi mozdulatait folytatja.

Irlandnak állapotja a' kormányra nézve folyton nyugtalanítóbb. Irland elakarja szaggatni az uniot, 's ezen űgy napról napra több pártolóra talál. A' Globenak egy dublini levelezője Oct. 27d. ezeket írja: „Lehetetlen a' tettet tagadni vagy palástolni, melly egész országban az unio felbontására törekszik. Ki a' politikai gondolkozásra ügyelt, két esztendővel ez előtt jövendölheté: hogy e' hazának elszakadása nem csak a' nép ügyévé, hanem valóságos nemzeti kérdéssé fog válni. E' jövendőlést az idő bizonyitandja be, 's bátor a' kormánynak e' vágyakodó indulat elnyomására még elegendő módja van; de közelget az idő, midőn ezt a' kormány sem fogja elnyomhatni. Hosszas halasztása a' Catholicusok emancipatiójának az emancipatiót létre hozá, 's az indulatokat az

unio ellenségiben, szinte mint a' torikban tűzre lobbantá. Megtagadása a' csekélyebb reformnak 1832d.ben a' kiterjedő reformot szülé; 's hogyha a' dézmavevés mostani módja okosabb rendszerel nem cseréltetik fel, a' birtok és javak ellen történendő öszveesküvéstől lehet tartani. Ezen veszedelem olly fenyegető ponton áll, hogy ezt nem csak az elnyomatott néppárttól, hanem azoktól is várhatni, kik a' régi szokások pártolóinak (conservativ) hivatnak."

Herczeg Talleyrand Nov. 3d. reggel hivatalos leveleket kapott Párisból, 's délután Palmerstonnal sokáig vala beszédben A' depeschek egyre jőnek, mennek, 's hogy nagy dolog lehet bennök, gyanithatni; mert senki sem tudja. —

(Globe) Mint bizonyost mondják a' burkusnak elszántságát, hogy a' hollandi királyt nem fogja védelmezni az esetben, ha a' fellegvár fel nem adása miatt ellenségeskedést okozna; a' Burkusnak ezen nyiltsága tanujeléül halljuk, mond a' Globe, hogy burkus hadi sereg a' határ széleken nem táborozik; más részről teljes okunk van hinni, hogy a' Francziák és Belgák nem fognak azon tartományba nyomulni, melly a' Nov. 15-diki szerződés szerint Hollandiának juta. Igaz, hogy a' mit a' Globe mond, részint megtörténhetik; de hogy ő Nov. 2d. még a' Nov. 11d. burkus status ujságot nem olvashatta az is világos.

A' Globe folyó hónap 7d. közöl egy kabineti rendelést, mellynél fogva brittus hajóknak hollandi kikötőkbe evezni megtiltatik, és minden angol kikötőkben lévő hollandi hajók zár alá tétetnek. Irja még is a' Globe: hogy mind ezen rendszabások mellett az utolsó pillantatig nyitva áll az út a' békés eligazúlásra. Hágai levelek szerint a' hollandi király elhatározta semmi illyes rendeléseket a' kikötőiben lévő angol és franczia hajókra nézve nem tenni. Még Nov. 10d. mind két nemzet hajói Rotterdamban 's más hollandi kikötőkben állottak, 's azokat, illető consulaik felszóllítására sem akarják elhagyni. A' Times állítja, hogy az egyesült háromszínű és angol lobogók meglátása a' legforróbb érzéseket gerjesztette Portsmouth lakosaiban; egyébiránt a' világ már egyszer e' néző játékot, névszerint Navarinnál látta; mert Fülöp Lajos háromszinű lobogója ugyan azon nemzeti interesszét képezi, a' mit a' Bourbonok' fejérje. Az Albion ellenben megjegyzi, hogy ha Portsmouth lakosi az angol-franczia flottát Navarinhoz azon czélból látták volna elevezni, hogy Anglia egy régi barátjának 's szövetségesének tengeri erejét törje meg, épp olly kevés öröm lelkesítette volna őket, mint élesztheti most. Ezénkivül nagy különbség van a' fejér és háromszínű lobogó között.

Franczia Ország.

A' Messager egy hágai levelezője után Oct. 29d. ezeket közli: „hiteles kutfőből bizonyossá tehetem az urat, hogy Chassé generalisnak parancsolatja van az esetben, ha az antwerpi fellegvár akár kitől megtámadtatik, a' várost lövöldözni 's arra tüzelni, mindaddig, valamig a' megtámadó seregek szerződés mellett a' német alföldi tartományokból ki nem takarodnak. Parancsolat van az iránt is, hogy Flandria vizbe borittassék, 's ha ki Hollandiát meg akarná támadni, elég frissitő vizekre találna. Vizzel nem szükölködünk, mond a' levelező, 's Hollandiának nintsen egy lakosa is, ki el ne szánná magát a' töltés megszakasztására, földjeinek 's házának vizzel leendő elöntésére. Az enthusiasmus nem a' fökben, hanem a' szivekben van, 's ez nem olly könnyen szokott elenyészni." — Párisi ujságok Nov. 6-dikáról kimaradtak. Hihetőleg a' rossz idő miatt. —

(Temps) Mi czélja a' kénszeritő eszközöknek? Belgiomnak visszavonulása a'

)(

hollandi határokból, és viszont Hollandiának a' Belgákéiból? Mi mindig visszonozni fogjuk: ha elvevétek az antwerpi fellegvárat, szabaddá tettétek e' általa a' Scheldét? a' folyónak mindkét partja egész a' tengerig nem marad e' Hollandia birtokában? A' Schelde bezárására nints e' Vliessingen, és valamennyi erősség birtokában, mellyel a' folyó mentében uralkodhatik. Ha Antwerpnek átadása után az egyesült flotta Vliessinget is beveszi, 's katonai őrséget hágy benne, mig Wilhelm király a' szerződés 24 pontját elfogadá, akkor a' kérdés veleje el volna döntve. De a' hatalmasságok soha sem fogják megengedni, hogy Hollandiát megtámadhassuk. Mi történend akkor, ha Wilhelm ellentáll, 's a' Scheldéből őt kiszoritani nem lehet? Nehány ágyú el lészen véve, 's Antwerp omladék torlattá válik. Nem gyönyörű szinlelés e' ez a' thronbeszéd tedeumához? Hagyjatok fel az illy diplomatiai szemfény vesztésekkel, mellyekkel senkit sem ámithatni el. Ha katonai parádét jádsztok, tudja a' publicum, hogy csak játékszini állásaitokat tanuljátok, ruhát kölcsönöztök, de táboraitok lelketlen. A' dicsősség komolyabb, és nem illy interesszés tettekhez van csatolva; a' nép' köszönetét csak elvégzett dolgokkal nyerheti meg. Hány munkásokat lehet vala élesztni, mennyi kincset gyűjteni e' tábori kiadásban? Az annyiszor igért, de soha nem teljesitett európai lefegyverzéshiján, mellyet sem az antwerpi capitulatio, sem a' conferentia nem fog teljesithetni, elnyomhattátok volna a' belső zendüléseket.

A' Pilote du Calvados egy 1730d. Almanachnak illy jövendölő verseire teszi a' közönséget figyelmetessé:

Or François ecoutez!
Dans cent ans bien comptés,
Après trois jours de gloire,
Vous aurez trois ans de deboire.

(Francziák halljátok! jól kiszámolt száz esztendő mulva, három napi ditsősség után, három keserű izletű esztendőtök leend.)—

A' Moniteur folyó hónap 8-dikáról következő czikkelyt közöl: „Minekutánna a' hágai kabinet a' franczia és angol udvarok' kivánságinak engedni nem akar, a' király kormánya, a' Londonban Oct. 22d. aláirt conventio feltételeihez képest, tegnap az Ország minden kikötőibe a' hollandi hajók' letartóztatását meghagyó parantsolatot küldött."

Egy királyi rendelésnél fogva a' juniusi történek' következésében Geoffroy, Hassenfratz 's a' t. ellen kimondott fenyitékmunkai büntetés fogságra változtaték által.

Dupin úr Nov. 6d. a' királyi familiával ebédelt. — Gróf Pozzo di Borgo ugyan az nap érkezett Párisba.

A' Moniteur Nov. 9d. ezeket jelenti: „Tegnap egy órakor tudta meg a' kormány, hogy Berry herczegné Nantesben folyó hónap 7d. reggeli 10 órakor elfogatott, 's a' nantesi várba vitetett. A' ministeri tanács tüstént egybegyűle, 's következő ordonnance botsáttatott ki: „Fülöp Lajos, Francziák' királya. Belső ministerünk' tudósitására rendeltük és rendeljük, a' mi következik: 1 czik. A' kamarák' elébe egy törvényjavallat terjesztessék a' Berry herczegné sorsa felett leendő tanátskozás végett. 2. A' mi igazság, és belső ministerünk, mindegyik a' maga hatás körében e' jelenvaló ordonnance végrehajtásával meghatalmaztatik. A' Tuileriák' palotájában 1832. Nov. 8. Fülöp Lajos. — A' király parantsolatjára: a' belső ügyek ministere: Thiers."

Burkus Ország

A' mit a' diplomatiai titkokba avatott angol Courier rég mondogat, azt valósulva látjuk a' burkus státus ujság Nov. 11d. számja következő czikkelyében: „A' londoni 's párisi udvarok interesszéjökhez illő-

nek tartották a' mult esztendő Nov. 15d. egyezést, tekintve az abban határozott Hollandia és Belgiom közötti birtokosztályt, mind két országhoz bocsátott nyilatkozások' következésében olly képpen végrehajtani, hogy mind egyik kormány folyó hónap 12-ig azon helyekről 's vidékekről kitakarodjék, mellyeknek az említett egyezés szerint, birtokában nem maradhat; a' nem engedés esetében pedig Hollandia királya e' kivánatra katonai rendszabások által kénszeríttessék. Ő Felsége a' király, minden időben kijelentett nyilatkozásihoz alkalmaztatva, egyetértőleg Austria 's Orosz országgal, Anglia és Franczia ország kormányinak hirűl adatta, hogy Ő Felségek e' kénszerítő rendszabásoktól nem csak együtmunkálkodásokat, hanem egyezésöket is kéntelenek megtagadni; sőt inkább elhatározták egy vigyázó sereg osztályt állitni ki a' Maas irányában (Burkus Ország 's Németalföld határán), hogy a' franczia sereg Belgiomba nyomulása esetén mind azon következéseknek, mellyekkel a' czélba vett katonai munkálatok Német ország 's Státusaiknak csendességét 's a' köz békeséget átaljában fenyegethetnék, elfordítására készen legyenek. Ehez képest Ő Felsége a' rajnai tartományokban és Westfáliában lévő táborosztályokhoz szükséges parancsolatokat bocsátott, hogy az említett szemmeltartó sereg kiállítása a' határozott mód szerint haladék nélkül megtörténjék."

A' westphali Mercur Münsterből f. h. 6d. így ir: „Az éjjel érkezett hadi kormányzó báró Müffling Ő Excjához egy sebes posta azon legfelsőbb parancsolattal, hogy a' hetedik táborosztály csapatjai a' határozatokhoz képest hadilábra álljanak, 's az indulásra készen tartsák magokat."

Hollandia.

A' hágai Statscourant Oct. 31d. közli a' londoni conferentia 69d. protocollumát, melly azonban csak feljegyzése több a' conferentia elébe terjesztett actáknak 's ezek a' következők: 1) a' hollandi meghatalmazott jegyzéke a' conferentiához Sept 20d.ról; 2) a' brittus meghalalmazottnak tett bizodalmas 's különös közléséről való tudósitás; 3) egy emlékeztető irás azon állapotról, mellybe a' fenntebbi jegyzék helyheztette a' conferentiát; 4) a' londoni conferentia által a' hollandi meghatalmazotthoz intézett kérdések, az ettől adott feleletekkel 's az élőszóval ezekhez függesztett magyarázatokkal együtt. Ezekhez járulnak még: a) egy Jul. 25 diki jegyzéke a' hollandi meghatalmazottnak; b) a' bajor király rendkivüli követje 's meghatalmazott miniszterének a' Rajna és Schelde közt eső vizeken való hajózásra nézve az angol udvarhoz nyujtott jegyzéke; c) a' belga meghatalmazottnak Aug. 31d. jegyzéke, mellyben a' Nov. 15d. egyezés haladék nélkül való teljesitését sürgeti; d) egy Sept. 18d. közlés, mellyben Goblet generalis jelenti a' conferentiának, külső ügyek' miniszterévé lett kineveztetését 's hatalmazotti functiojinak megszünését; e) van de Veyer úrnak egy jegyzéke, Sept. 20d. mellyben jelenti, hogy fel van hatalmazva egy Belgiom és Hollandia közt egyenesen kötendő tractatus munkálatba vételére, 's aláirására; f) van de Veyer urnak más jegyzéke, mellyben kinyilatkoztatja, hogy az éppen most említett meghatalmazás Oct. 10d.vel elmúlik.

A' londoni conferentia 70d. protocollumában, mellyről már 34d. sz. 's több leveleinkben is emlékeztünk, nevezetes a' franczia meghatalmazottnak azon ajánlata; hogyha Oct. 15-dikéig az antverpi fellegvár, 's mind azon hely, melly a' Nov. 15d. egyezés szerint Belgiomhoz kapcsoltatik át nem lessz adva; úgy Belgiomnak jussa lessz minden hétért az itt kiszabott határ időn túl egy millio forintot az 1832

Januariusától elmaradott, reá eső adósság kamatokból, 's ezek' elfogyása esetében a' Belgiomot illető adósság tőkéből levonni A' kitakarodás esetén Belgiom is vissza fogja húzni seregeit Venlooból, 's mind azon vidékről, melly az emlitett egyezés szerint birtokához nem tartozik." Ez ajánlathoz Austria, Burkus és Orosz ország nem állottak. A' három udvar uj egyezési ajánlatjokra mint nyilatkoztatták magokat az angol és franczia meghatalmazottak (l. 34. sz. lev. Holl. 36 sz. N. Britannia.) Mind két felhozott protocollumra adott nem csupán eltérésekkel tömött feleletjét a' hollandi meghatalmazottnak 38, 39 's 40d. sz. lev. közlöttük.

A' Journal de la Haye ekép közli a' Franczia, és Angol ország közt 1832. Oct. 22-dikén kötött egyezés (conventio) foglalatját:

1. czik. Ő Felségek a' Francziák', és Nagy Britannia királyi, hollandi, és belga király Ő Felségeket az 1831. Nov. 15ki egyezés foganatositása iránt magokra vett köteleztetéseket tüstént munkába veendő szándékokról tudósitani fogják; 's ezen czél elérésére legelsőben is Hollandia királyát szolitják fel a' mondott hatalmak, hogy legfeljebb Nov. 2-kán tegye meg a' rendeléseket seregeinek ugyan azon hónap 12-kén mind azon tartományokból leendő visszavonulására, mellyek az említett egyezés két első czikkelye szerint Belgiomhoz tartoznak, mint a' mellynek függetlensége, 's neutralitásáért az ott egyező felek jót állottak. Nem különben felszólitják a' mondott hatalmak Belgiom királyát is, kötelességének legfellyebb f. e. Nov. 2-dikán a'beli teljesítésére, hogy azon hónap 12-kén, vagy elébb is, a' hollandi király tartományiból minden seregeit húzza vissza, úgy hogy f. e. Nov. 12-kén túl Belgiom határin belől semmi holland, 's a' hollandi földön semmi belga katona ne találáltassék; egyszersmind a' Francziák', és Nagy Britannia királyi kinyilatkoztatják Hollandia, 's Belgiom királyinak, hogy ha ezen felszólitásnak nem engednek, Ő Felségek, minden további jelentés, 's haladék nélkül, olly eszközökhöz nyulnak, mellyek annak, ha mindjárt erőszakkal is, kivitelére előttök szükségeseknek fognak látszani.

2. czik. Ha Hollandia királya a' megelőző czikkelyben említett kötelesség betőltésétől mentekezik: a' Francziák', 's Nagy Britannia királyi minden őket illető kikötőkben találtató hollandi hajók' letartóztatására parancsolatot adnak; hasonlóúl mind két részről meghagyatik a' szagúldozó hajóknak, minden velek találkozó hóllandi hajók feltartóztatására, 's az angol, vagy franczia kikötőkbe hurczolására; 's ezen intézetek hathatósabbá tételére a' hollandi partoknál elegy angol, 's franczia seregek fognak őrt állani.

3. czik. Ha November 15d. a' belga birtokban még hollandi katonaság lessz: belgiomba franczia sereg csapat fog nyomúlni, melly a' hollandi seregeket azon birtok elhagyására kénszeríttse; ha t. i. a' belga király országába ezen czélból franczia sereg menetelét előre önként kivánandja.

4. czik. Ha a' fenntebbi czikkelyben érintett rendszabás szükséges leénd: az a' hollandi sereg Antverp várából, 's az a'hoz kapcsolt erősségekből 's helyekről leendő elűzésén túl nem fog terjedni; 's a' Francziák' királya, Belgiom, 's minden fennálló Országlás függetlenségéért való szorgos gondoskodásból, világosan lekötelezi magát: hogy Belgiomnak ezen táborozás alatt vagy u t á n használt erősségeibe franczia sereget nem szállit, hanem Antverp várát, 's az attól függő erősségeket, 's helyeket, mihelyt magokat megadják, vagy a' hollandi seregek azokból kitakarodnak, a' belga király

katonainak átengedi, 's a' franczia seregek hazájokba tüstént visszavonúlnak.

5. czik. Ezen kötés megerősittetik, 's Londonban nyólcz, 's ha lehet, kevesebb nap alatt is kicseréltetik.

Aláirták Herczeg Talleyrand, és Lord Palmerston.

Belgiom.

A' Courrier Belge f. h. 5d. egy czikkelyében hosszasan mutogatja Belgiomra nézve, káros következéseit az angol franczia avatkozásnak. Az angol franczia avatkozás — mond ez ujság — nállunk a' katonai betsület sérelmére lenne, Leopold király popularitását a' sereg és nemzet előtt igen veszedelmeztetné, 's az nekünk talán Antwerp városa földúlásába kerűlne; visszahuzhatatlanokká tenné a' 24. czikkelyek' némelly igen káros rendeléseit, 's még is végre ez egyezés tökélletes végrehajtása el nem érettetnék, a' mennyiben a' scheldei, adóssági 's a t. kérdések határozatlanul maradtak; ez által, mint az Independant helyesen megjegyzi, csak egy hadi kérdés, az is a' mi kárunkra fejtetnék meg. Igaz hogy ez által ministeriumunk pótlékúl annyi áldozatokhoz Gróf d' Argout barátságát, 's az Emancipation (egy az avatkozás mellett iró brüsseli ujság) igaz tiszteletét megnyerné; de ez ugyan szép kis aquisitio! —

A' londoni nem csak tory, hanem whig hirlapok is kedvetlenségöket jelentik a' Hollandia ellen javallatba hozott kényszeritő rendszabások iránt.

Némelly belgiomi ujságok mint bizonyost irják, hogy a' Francziák Nielbe megérkeztek; mások e' hirnek ellentmondanak. — Haxo generalis az antwerpi vár erősségeit Nov. 3d. megszemlélte. Oct. 31d. még Texelbe 3 angol hajó, Helvoetsluisba négy, Nov. 1. 3 angol hajó, és Attwood gőzhajó Londonból, Jean Bart gőzhajó Dünkirchenből Amsterdamba érkeztek. Hajók' letartóztatása még Nov. 2d. nem történt.

Brüssel Nov. 3d. délután 4 órakor. „Éppen most hallom, még pedig leghivatalosabb helyről, hogy az éjjel igen későn egy Antwerpből indúlt sebes posta érkezett, melly Chassé generalisnak tegnap estve Antwerp városa 's tartománya kormányzójához Buzen generalishoz intézett illy foglalatu jegyzékét hozá meg: hogy a' franczia sereg, vagy flotta első mozdulására, a' legcsekélyebb megtámadást sem várva be, a' fellegvár hadi kormányzója parantsolatot vett királyától, minden hatalmában lévő eszközöket használni, a' legszentebb jussok idegen hatalom által lehető megsértésének gátlására; hirűl adja ehez képest, hogy ha csak közelítend is valamelly franczia zászló vagy lobogó a' Hollandia birtokában lévő helyekhez; ő tüstént követi Antverp városát. Hozzá teszi még, hogy a' belga kormány több közlést ne várjon. E' jegyzék tüstént közöltetett Latour-Moubourg és Robert Adair urakkal; ez utóbbi azon pillantatban sebes postát küldé az angol consulhoz Antwerpbe, egy másik kurir készen áll, hogy az Antwerpből érkezendő üzenetet haladék nélkül Londonba vigye. Még semmi se érkezett; 's az egész követség nagy rettegésben van. Latour Maubourg úr délfelé sebes postát küldött Párisba, melly az emlitett jegyzéket megvigye. Evain generalis két órakor az északi sereget mindenről tudósitotta, egy a' király tulajdon kéziratja következésében.“

Spanyol Ország.

A' király egéssége az Oct. 23d. udvari újság szerintin folyton javúl. Tegnap a' királyné társaságában egy klastromot látogatott meg; orvosa ki őt soha egy szempillantatra sem hagyja, mindenütt óldala mellett, 's kocsija kiséret nélkül. Bármelly csendes is a' főváros, még is aggódó szorongás közt várja kiki a' tartományokból érkezendő tudósításokat. Mindenfelől egy

messze elágazott párt szövetkezésétől lehet tartani, melly a' király kihaltával Don Carlost emelje az uralkodó székre. Valenciában több Jesuiták fogattak el mint öszveesküvés részesei. Murciában a' püspök, mint mondják, a' királyi önvállalkoztakat öszvehivta, 's azokhoz Infans Don Carlos pártolására beszédet tartott. Majorka sziget felől kedvetlen hirek szárnyalnak. Azt mondják, az igazgató Don Carlost Spanyol Ország egyetlen törvényes királyának kiáltotta ki. Gróf de Espanna Barcellonából 2000 emberrel oda ment, de czéljáról hallgatnak. Beszéllik, hogy Zea Bermudez a' külső ügyek miniszterségét elfogadni nem akarja, 's hogy ez esetben San Fernando herczeg tőltené azt be. Oct. 30d. levél szerint a' király Nov. 1sőjén veszi ismét kezére a' status kormányt; melly esetre a' liberalis fél a' királyné által alapított új épületnek öszverogyását jövendölgeti, 's hiszi hogy a' király betegsége alatt tett üdvességes változások csak új 's tüzesebb reactióra szolgálnak alkalmúl. Navarrában a' kegyelemvégzés felingerlette a' barátokat; ezek zsidó asszonynak nevezik a' királynét, ki véleked ésök szerént thronus és oltár ledöntését vette czélba: A' királyné azonban boldogitó reformját rendületlenül folytatja.

Helvéczia.

Basel Oct. 29. „E' hónap 26-dikán falaink közt olly innep tartatott, mellyet Herder, ha a' nemes lelkü jelen lehetett volna, bizonyosan az emberiség valódi innepének nevez vala. Az új olvasó társaság épülete innepi felszentelése vala ez. Mintegy 300 tagok gyűltek öszve nap lementekor a' régi épületben, 's onnan, többeknek a' tiszteletre méltó alapitók közül vezérlésök alatt, mentek a' sokkal tágosabb, 's szintolly jó ízléssel, mint czélirányosan felkészített újba. Szívvonszó beszéddel fejtegette fel az elölülő, egy ifjú kereskedő, e' 45 esztendők előtt alapított intézet lassankénti tökéletesedését, 's annak társasági pallérozódásunkra lett sokszoros béhatását A' jeles beszéd maga legékessebben szólló bizonysága volt a' mondottaknak. Egy lelkesítő beszéd után, mellyet professor Hagenbach monda el, vendégséghez űltek; ez is a' válogatott köszöntések 's érzékeny és egyedül ez innephez készített énekek által valami méltóságost mutatott. A' szelíd vídámság 's köztársasági egyetértés képe vala ez. Szívemelő volt, midőn a' polgármester olly sok mindenkoru 's rendű polgártársai között örömét jelentette, hogy az idő minden zavarjai 's viszontagságai mellett is, a' tudományok 's csinosbulás szeretete köztünk nem lankadott. Valóban kevés e'féle intézet lehet, melly olly sokat tegyen, 's annyi gyönyörűséget nyújtson, mint e' mi mostani olvasó társaságunk. Tart ez több mint száz ötven politikai 's tudományos ujságokat! könyálára több mint 20,000 nagyobb részint ujabb időbeli könyvekre szaporodott. Mindenik tag vihet haza 6 kötetet, 's azokat naponkint becserélheti. A' társaság nyitva naponkint reggeli 11 órától estvéli kilenczig. Ezekért fizetni esztendőnként 11 (ezután 14) forintot. A' földszinti soron van ezenkivül egy kasino billiardokkal 's frissitővel felkészítve.“ Örülnünk kell, midőn hazánkban is az olvasó társaságok' szaporodását tapasztaljuk; de tudtunkra a' baselihez hasonlóval, melly 150 politikai tudományos újságokkal azonban 20 ezer kötetre menő könyvtárral birna, nem dicsekedhetünk!

Legujabbak. Fülöp Lajosnak Oct. 30d. kőlt egy királyi végzése uj szerkeztetést ád a' sok mesterségű intézetnek. A' belga király Nov. 13d. szándékozott személyesen megnyitni a' kamarákat. Az angol Courier deali tudósitás után irja Nov. 6d. hogy még az nap az egyesült flotta Hollandia partjai felé a' tengeri viharok miatt el nem indulhatott.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Müller Könyvkereskedésében Pesten,

z Urak útszája kezdetén a' Serviták klastromával általellenben következendő legújabb könyveket bekötve lehet kapni:

(az árok ezüst pénzben.)

Világ és ember esméretére vezető, és útmutató oktatásai egy Atyának. Francziából szabadon magyarosította Benke Jósef, Professor. 1833. 40 kr.

Századunk. Szerkezteti Orosz Jósef. Első kötet. 1832. 1 fr. 20 kr.

Mulattató. Szép Literaturai Gyűjtemény Szerkezteti Harsányi Pál. 1832. 12 kötet. Előfizetési ára, 4 fr.

Honni Vezér. 1833. 1 fr. 12 kr.

Áglája. Kiadta Kelemen János. 1830. 4 kötet, 2 fr.

A' Bujdosók. Irta Vörösmarty Mihály. 1830. 1 fr.

Aurora hazai Almanach. 1833 2 fr 24 kr.

Új magyar-német képes A. B. Cz. 's Olvasó könyv, olly gyermekeknek számokra, kik mind a' két nyelvet örömest tanulnák. 21 erkölcsi beszélgetésekkel magyar és német nyelven; ezeket magyarázó szinezet képekkel 1 fr

A' helyes Emésztésnek mestersége. 1833. 40 kr.

Kölcsey Ferencz' munkája. Kiadta Szemere Pál. Első kötet. Versek. 1832. 2 fr.

Új Rózsaszínű könyvtár. Románok, Elbeszéllések, Mondák és Regék Gyűjteménye. 1833. Az első 10 kötet előfizetési ára 2 fr.

Kisfaludy Sándor' Munkáji. 1833. 4 kötet. 6 fr.

Magyar Hazai Vándor 1833. 1 fr.

A' Tisztelkedés Mestersége. 1832. 54 kr.

Zegkfalvi idősb Zegh János Munkáji. I kötet. Kristus a' földön. 1832. 48 kr.

Leontina. Román. Kotzebue után. Deáky Fülöp Sámuel. 1832. 2 kötet. 2 fr.

Nefelejts. Almanach 1833. 2 fr. 24 kr.

Az ó 's új Testamentom Történeteinek főpontjai negyvennyolcz magyar és német Elbeszélésekben. Negyvennyolcz rézre metszett színezett képekkel, ezeknek magyar, német és franczia magyarázatjával. 1 fr. 20 kr.

Ugyan Müller Könyvkereskedésében találtatnak, minden az 1833. *esztendőre való magyar és német Kalendariomok, Almanachok, és függő falra való Kalendáriomok.*

Emlékeztetés.

(1) Azon T. Cz. Urak, kik Montesquieu Törvények Lelkének magyar fordítására Aláírókat gyűjteni méltóztattak, alázatosan megkéretnek, hogy Ezeknek neveit és czímeit Pozsonyba T. Kováts Pál Táblabiró úrhoz December közepeig bekűldeni annál bizonyosabban méltóztassanak, minthogy a' nyomtatást December 16-kán elkezdetni, és a' nemzeti literatura mellett buzgó illyetén hazafiaknak neveit a' három kötetre osztandó munka első kötetének elejébe iktattatni szándékozik

a' Fordító.

Második Félesztendő.

)(o)(

Kedden folyó eszt. November 27-dikén megváltozhatatlanúl leend a' sorsok húzása,

Roguzno és Nizniow

Uradalmakra, mellyekből nyerhetni:

43,000 darab cs. kir. aranyat, 200,000 frtot b. vált.

Váltságául e' két uradalomnak:

30,000

Cs. kir. egész nehezékű darab arany ajánltatik;

ezen kivül mellékes nyereségek:

13,000 darab arany és 200,000 for. b. vált.

Azon nagy részvétel, mellyet a' megkülönböztetett sorsjáték a' t. t. Közönség előtt, mind játszó planumának egyszerüsége, mind a' nagy mennyiségű nyereségek czélirányos elosztása által nyert; az alól irt nagy kereskedő házat kedvező helyzetbe tevé annak jelenthetésére, hogy nála több sorsokat nem találhatni.

Részt venni szándékozók tehát ne terheltessenek e' játékra sorsokat szerezni azon eladó uraknál, kiknél még találtatnak.

Egy sors 5 for. pen. pénz.

Hammer és Karis.

Sors' és szabadsorsokat ez uradalomra minduntalan vehetni, Liedemann J. S. Fridrik nagy kereskedő irószobájában, és Liedemann Ferentznél:

A' Szép Magyarnénál.

Hol e' játékra társasági sorsokat is vehetni.

Eladó szőllő vesszők.

(1) Budán közel az arany Szarvas kávé házhoz 924. sz. a. apró rósa és fehér szőllőt termő több száz ezer szőllő vesszők találtatnak, mellyeknek sem az idő zivatarjai nem ártanak, se meg nem rothadnak, 's egy hód földön közép termékű esztendőben 100—120, jó esztendőben pedig 140—160 akó bort megteremnek. A' rósa szőllő vesszőknek ezre 1 ft 30 kr. a' fehéreknek pedig 1 for. e. p.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse November 17-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	$84\frac{5}{8}$ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező $2\frac{1}{2}$ pCentes	$46\frac{7}{8}$ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	$181\frac{1}{8}$ —	Bank Actiáké	$1093\frac{1}{2}$ —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Nov. 18-ikán 5 Láb, 4 Hüv. 9 Von.	— 20-dikán 5 Láb, 2 Hüv. 6 Von.
— 19-ikén 5 Láb, 3 Hüv. 3 Von.	— 21-dikén 5 Láb, 0 Hüv. 6 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára November 20-dikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 40	6 — 26	6 —	Zab	1 — 56	1 — 52	1 — 46
Kétszeres	4 — 50	4 — 40	4 — 30	Kukoritza	3 — 28	3 — 20	3 — 10
Rozs	3 — 28	3 — 20	3 — 10	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 48	2 — 40	2 — 30	Köles	—	—	—

42. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Hódoltatók. Szabadítók.
Sándor népeket ölt, 's örök átok rajta. De mások
Népeket alkottak; 's hála örökre nekik.
„Ostor a' hódító," 's méltatlan az a' hatalomra:
A' szabaditóknak „nemzetek attya" nevök.

PESTEN *Szombaton* Szent András Hava 24-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő cs. k. Felsége méltóztatott Ts Ns Carabelli György urat, budai születésű hazánkfiát, a' fogorvosi tudomány Professorát és Seborvos Doktort cs. k. udvari orvossá, rendes fizetéssel kegyelmesen kinevezni.

Ő cs. k. Felsége a' magyar kir. udvari Kanczelláriánál conceptualis practicans Gróf Bethlen Gábor urat tiszteletbeli udv. Concipistává méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Tek. Szathmár Vármegyének folyó hónap 15 és 16d. napjain tartott tisztujitása ekkép ment végbe: Első Alispány: Kölcsei Kende Zsigmond, második: Uray Bálint. Főjegyző: Kőlcsey Ferencz; Aljegyzők: Mátay Antal, Domahidy Gedeon. Főügyvédek: Vetésy Sámuel, Szerdahelyi Pál. Alügyvédek: Kallós Károly és Korda Péter. Főadószedő: Ujhely Károly; Aladószedő: Gerzon Ferencz. Nyiri Járásban Főszolgabiró: Szuhányi Ferencz. Alszbirák: Becsky Jósef és Irinyi Lajos. Aladószedő: Zimán Ferencz. Nagy Bányai Járásban Főszolgabiró: Darvay Ferencz. Alszolgabirák: Gabányi Sándor, Szőke Károly. Esküdtek: Draskóczy István, Szepsy Gedeon, Oláh Mihály. Aladószedő: Gabányi Károly. Krasznaközi Járásban Főszolgabiró: Eötvös Mihály. Alszolgabirák: Uray Ambrus, Szögyény Sándor. Esküdtek: Szaplonczay Pál, Törös Lajos, és Báthori. Aladószedő: Uray Károly. Szamosközi Járásban Főszolgabiró: Szirmay György. Alszolgabirak: Kőlcsey Mihály, Pongrátz Imre. Esküdtek: Jármy Mihály, Csepey Albert, Szakadáty Károly. Aladószedő: Galgóczy István. — Számvevő: László Jósef. Levéltárnok: Lencsés István. Utifelvigyázó: Nagy Pál. Várnagy: Horváth János. Bátorsági Biztosok: Rozsy Mihály és Veres Lajos urak. —

Országgyűlési követekké választotta Tek. Temes Vármegye T. T. Császár Sándor, második Alispány, és Dessewffy Antal Főjegyző; Nemes Posony Vármegye Fekete Ferencz második Alispány, és Benyovszky Péter Táblabiró; Szabad kir. Esztergom városa Pinke István városi kapitány és Menyhárt István Főjegyző; Szabad kir. Modor városa Tremmel György kapitány és Supper Sámuel tanátsos; Szabad kir. Eperjes városa Zebegnyói Dienes István Főbiró, és Bujanovics Vincze ügyvéd; Szabad kir. Selmecz városa Mateovich Jó'sef Főügyvéd, és Matulay János tisztlb. Főügyvéd; Szabad kir. Sz. György városa Mátthé János polgármester, és Szegner Kristóf tanácsbeli; Szabad kir. Varasd városa Kerner Fridrik polgármester; Szabad kir. Zágráb

Második Félesztendő.

városa Staudacher Jó'sef Főbiró; az esztergomi Főkáptalan Németh György kanonok, apát, 's kir. táblai praelatus, és báró Rudnyánszky Sámuel kanonok; Nemes Soprony Vármegye Nagy Pál Táblabiró 's Niczky Jó'sef első Alispány; Nemes Gömör Vármegye gróf de la Motte Károly és Szilassy Ferencz második Alispány; Nemes Szerem Vármegye Poszavecz 'Sigmond Főjegyző, 's Bossányi Jó'sef Főügyvéd; Nemes Turócz Vármegye Neczpáli Justh Ferencz Táblabiró, és Ruttkay Károly második Alispány; a' Zágrábi Főkáptalan Mélt. Ossegovich Imre, apát 's a' Hétszemélyes Táblabiráját, és Horváth Jó'sef kanonok; Szabad kir. Komárom városa Tólnay Ferencz tanácsbeli és Kossár Ferencz kapitány; Szabad kir. Korpona városa Kornides János Főbiró urat. — (Nemes Nyitra Vármegyének (l. 40. sz.) második követévé nem T. Thuróczy Taddé, hanem Tek. Bencsik János Táblabiró úr választatott. — A' Horvát Ország részéről küldendő követek közül pedig a' két utóbb nevezett. (l. 41. sz.) a' Nemesek táblájához választatott.) —

Budán folyó hónap 19-dikén Altárnok Szutsits Jó'sef ő Nagysága előlülése alatt kezdette a' Tárnokszék üléseit.

Nagy Azar helységében folyó hónap 13-kán meghütésből eredett forró betegségben húnyt el életének 40-dik esztendejében Tek. Horváth Antal úr, ki a' múlt évi lázzadás lecsendesitésére példás fáradozásokat élte veszélyeztetésével vitt végh-hez, 's kiben Nemes Zemplén Vármegye szeretett Főszolgabiráját veszté el. —

Nagy Becskerek Nov. 17. „Nevezetesitette megyénkre nézve Nov. 12-két azon szivemelő történet, hogy e' napon nyittatott meg a' Torontáli nemzeti casino. Messze hátrál, igaz, Nagy Becskerek mezőváros még a' csinosb városoktól; 's a' szelidebb izlet kedvelői nem találkoznak sürüen jobbágy-polgárok közt; de a' szives igyekezet, melly a' csupa vig kedvűségen kivül főként a' nemzetiség terjedését czélozza, kellő foganattal gyümölcsözik, ha a' tárgyat olly jeles hazafi pártolja, és fogja fel, mint Tek. Hertelendy Ignácz szeretve tisztelt Alispányunk, kit casinónk alapitójának méltán tarthatunk." — Ugyan ezen levél szerint Nemes Torontál Vármegye 2-dik követjéül az Országgyűlésre Tek. Bobdai Gyertyánffy Dávid második Alispán, (nem Főszolgabiró Karácsony István l. 41. sz. lev.) urat választotta.

Kolo'svárt, Nov. 13-kán: Egész Erdély majd minden részein csak ezen hónap elején kezdették a' szüretet; úgy a' Szilágyságban, valamint Erdély legjobb bort termő helyein is, mint a' Maros és Küküllő mentén nagyon savanyu, 's a' közép termésnek még fele részénél is kevesebb bor lett.

Brassó, Nov. 5-kén: Egy szép követésre méltó példájat adá a' nemes indulatu jó tettnek, ezen városban lévő kereskedő Czervenvodaly Demeter István, a' ki ezen esztendőben Oláhországból maga költségén több mint 20,000 köböl török búzát szállitott ide, mellyel kettős hasznot tett, egyiket azt hogy a' gabona meg nem drágodott, ámbátor törökbúza az idén majd semmi sem termett, 's a' mi lett az is éretlen; másik szép gyümölcse ezen tettnek az, hogy a' béjött nyereségből magának semmit sem tartott-meg, hanem azt a' szükölködők között kiosztotta; ezen kegyes adakozásból a' szegény lakosok között, minden vallásra vagy nemzetre való tekintet nélkül, ezen esztendőben már eddig elé is osztatott ki ingyen mint-egy 600 köböl török búza. Ezen kivül a' szegény határőrző katonák közzül is sokaknak juttatott ingyen törökbúzát. Ha felsőbb helyről engedelmet nyér, ezen nemes czelekedetet a' jövő esztendőben is folytatni kivánja. A' mi az ezen napokban Brassóban tartott országos vásárt illeti,

igen szép idő lévén, teméntelen sok emberek voltak minden felől az egész austriai birodalomból, úgy Oláhországból; minden portékáknak jó keletje volt; de különösen a' marhabőrt, 's más egyébb bőröket kerestek leginkább, ugy hogy 3-szorta drágább volt mint másszor — 's még sem lehetett eleget találni.

A' pesti Sóinspector Tek. Mayer Mihály úr f. h. 24d. meghólt.

Nagy Britannia.

Nov. 7dkén híre vólt, hogy báró Zuylen van Nyevelt minden pillantatban várná Rotterdámból „de Batavier" gőzhajót, mellyen Londont elhagyja. Már más nap ekkép ír e' tárgyban a' Courier: Örömmel tapasztaljuk, hogy a' hollandi követ tüstént leendő elutazásáról terjedett hír alaptalan; mint bizonyost írhatjuk, hogy még csak gondolatjában sints van Nyevelt úrnak Angliát illy hirtelen elhagyni. E' szerint reménylhetjük, hogy még mindég találtathatnak eszközök Hollandia és Anglia közt a' valódian kezdett ellenségeskedés megszűntetésére.

Folyó hónap 6dkán a' Lordmajor vezetése alatt 40 személyből álló követség ment lord Grey, Althorp és John Russel urakhoz átadni azon aranypoharakat, mellyeket a' háládatos London városa számokra a' reformbill mellett kimutatott ditső érdemökért készittetett. Lord Brougham változó egéssége miatt nem fogadhatá a' küldötséget, 's a' Lordmajornak sajnálkozását jelenteté azon, hogy öszvejövetelét azzal máskorra halasztani kéntelen.

A' Globe írja, hogy a' Szultán Mehemed Alinak engedéndi Syriát és Cyprus szigetét. — Temple úr rendkivüli követnek 's meghatalmazott ministernek neveztetett a' Nápolyi udvarhoz.

(Morning Herald) Némellyek azt beszéllik, hogy a' hollandi követ tegnap (Nov. 7d.) úti levelét kérte; mások szerint parancsolatja van Londonban maradni azon egyesség aláirása végett, mellynek 20-kig meg kell köttetnie, (?) annyival inkább, mivel maga Hollandia királya is békességet óhajt; csak népe érzelmihez képest kéntelen magát ellentállásra szántnak mutatni.

Glasgowban több lelkes ifjak mintegy hatszázan „glasgowi constitutiós önvállalkoztak" név alatt a' portugalli constitutionalis ügy védlésére egyesültek, 's rövid nap Oportóba fognak elindúlni.

Móricz szigete zendülésben van; minden lakosok fegyverben, 's magokat nemzeti őröknek nevezik. Irlandból egy ezred küldetik a' csendesség helyreállítására, 's uj kormányzóúl General major Nicolai.

Cantonból Majus 6-káig érkeztek Londonba levelek; ezek szerint a' kormány rendelései miatt semmit a' fellázadt kerületekről tudni nem lehet. Innen ki lehet huzni, hogy a' császári igazgatásra nézve kedvetlen fordúlást vett a' háboru; de meg a' pártütők elényomulásokkor számos követőkre találtak.

Nov. 9-diki angol levelek semmi újat sem közlenek az egyesült flottáról, kivéve, hogy a' Larne Portsmouthból Dünenbe evezett, a' honnét még 8-dikán egy hajó sem indúlt ki Hollandia partjai felé.

(Times) Tegnap azon hir terjedezett a' Cityben, hogy a' kereskedők gyülekezetet fognak tartani, mellyben a' miniszterium belgahollandi ügybeli magaviselete ellen nyilatkoztatják ki magokat. A' dolog azonban nagy titokban tartatik, mivel csak egy név, vagy a' gyűlés helye sem esett értésünkre.

A' zöldfoki szigeteken közelébb éhelhalás uralkodott; a' három utóbbi esztendőben t. i. semmi eső nem volt. A' vegetatio egészen kihólt; az állatok többnyire kivesztek. E' szigeteknek öszvesen 60—70 ezer lakosai vagynak; 's csak Porto-Prayában naponkint 12—14 ember hólt meg.

)(

Fränczia Ország.

Az élet veszedelmeivel küzdő Berry herczegné befogatását Nov. 8d. Párisban és Nantesben több személyek' elfogatása is követé; kiknek kétségkivül a' carlistai párttal szövetkezésben kellett állaniok. Ugyan ez nap öttel szaporitá Fülöp Lajos a' pairek' számát.

(Journal des Debats). A' doctrinair miniszterium, mond az oppositio, soha végét nem szakaszthatja a' vendeéi 's belgiomí két igen fontos kérdésnek. Berry herczegnét bántani nem akarja, Hollandia királyát erővel kénszeriteni nem merészli. A' Berry herczegné elfogatott! a' flotta Hollandia partjaihoz elevezett (?), 's a' korona örökös indúl az éjszaki sereghez. A' miniszterium a' kamarák elébe törvényjavallatot terjeszténd, hogy a' Berry herczegné ügyében határozat tétessék. Ez egy politikai dolog, melly a' nemzet' gyülésiben olly férfiak által fog eldöntetni, kik tudják minek kell történni azon veszedelem eltávoztatására, melly egy személy (Berry herczegné) szabadságával öszvefügg, 's mit kell tenni a' hevült indúlatok fékentartására.

(Messager) Londoni levelek írják Nov. 6k., hogy még az nap Dünent el nem hagyta az egyesült flotta. Mire való e' halogatás? megmondjuk az okát. Marquis Lansdowne Párisba azt kinyilatkoztatni jött, mennyire kedvetlen dolog az angol király Ő Felsége előtt Hollandia ellen kénszerítő rendszabásokra vetemedni; 's előttünk a' düneni demonstratiók ellenére is hihetetlennek látszik a' hollandi kikötők bezáratása. Azt bizonyoson tudjuk, hogy még Nov. 6k. a' flotta Dünen elhagyására parantsolatot nem vett.

(Messager) A' diplomatia ma (Nov. 9.) Párisban a' Berry herczegné ügyével foglalatoskodott, 's a' netalán előveendő kemény rendszabásoknak ellentmondott; ennek következésében vitetik a' herczegné Nantesből a' blayi várba. Beszéllik azt is hogy a' Berry herczegné ügyében előterjesztendő törvényjavallat következő pontokból fog állani: 1) A' herczegné deportáltassék 's örökre számkivettessék; 2) Franczíaországi vagyona confiskáltassék; 3) ha a' thronusát vesztett familiának (Bourbon) egyik vagy másik tagja Franczíaországba visszatér, már ez által olly gonoszságot követ el; melly életvesztést huz maga után.

(Journal du Commerce) Dupin úr ma (Nov. 9.) a' követkamara könyvtárában egy óráig dolgozott. Ez magában szembe nem ötlő környülállás, de öszveköttetésben van bizonyos történettel, mellyet elbeszélünk. Dupin úr tegnap délután igen sokáig beszélgetett a' királlyal, 's még is csak a' Nouvellistéből tudta meg Berry herczegné elfogatását, 's ügyében a' törvényjavallati planumot. Dupin úr igen érzékenyül vette, hogy a' király olly csekély bizodalmát helyhezteti illy quasi miniszterében, 's híres törvénytudóban, és megesküdt, hogy a' törvényjavallatot a' követkamarában gyámolítni fogja. A' könyvtárt, mint hiszik, azért látogatá meg, hogy a' Bourbon kirekesztési törvény felett tartott vitatást megvisgálja. Ma estve már a' Nouvelliste heves megtámadásokkal kél ki Dupin úr ellen, 's ezek ujdonnan szakadásra mutatnak. A' dolgok állása, mint mondják, ollyan, hogy a' kamara mind azon tagjai, kikre e' hires ügyvédnek legnagyobb befolyása van, pairekké neveztessenek.

Az Orleani és Nemouri herczegek Nov. 11-dikén az északi sereghez utaztak; segédjeik elébb egy nappal indultak oda. Zea Bermudez úr Párisba érkezett.

A' Journal des Debats szerint Berry herczegné elfogatása a' külföldre nézve legszerencsésebb következéseket szül; mert a' franczia belső béke bizonyossága leghathatósb biztositása a' közbékességnek. Az oppositioi ujságok nagy kedvetlensé-

geket nyilatkoztatják azon, hogy a' herczegné politikai úton itéltetik meg.

Portugallia.

Oportóból írják, hogy October 21d. az angol consul a' D. Miguel északi előseregе generalisához Teixeirához ment, annak kieszközlése végett, hogy emez, ha S. Joao da Fozt nem is, legalább Matozinhost engedné meg neutralitas helyének lenni, honnan az anglus kereskedők oportói dolgaikra felügyelhetnének; de ezt a' generalis meg nem engedte. October 23-dikán két hajó érkezett Angliából mintegy 250 katonával, 's előttevaló napon egy franczia hajó Brestből szénával 's eleséggel. 23 dikban éjjel nehány bombák lövettek be 's egy közülök egy házba esvén, két előkelő dámát megsebesített. 24-dikben estvéli 8 órakor Serrát megtámadás fenyegette, 's a' D. Miguel seregei egy óra i egyedig igen erőssen tüzeltek, de azután minden felől hátra nyomattak; másfél óra mulva vége lett a' csatának. Az ellenség veszteségét még nem tudhatni, de tetemesnek kellett lennie. A' Serrából mind két felől nagy pontossággal tüzelő ágyúk itt minden megtámadást foganatlanná tesznek. 26 dikban a' Miguel seregei mozdúlatokat tettek az ellenfél balszárnya felé, de megtámadás nélkül, a' szökevények azt beszéllik, hogy a' seregek nem akarnak D. Miguel megérkeztéig elényomúlni. Híre van, hogy generalisai új planumot készítettek, t. i. a' liniára való minden megtámadással felhagyni, 's csak a' várost zárni szorosan bé, a' lövöldözést folytatni, 's ha csak lehet a' kikötőt, vagy a' S. Joao da Fozi erősség elvétele, vagy a' tulsó oldalon felállítandó batteriák által, elfoglalni. D. Miguel seregei számokra Agoas Santas domb oldalán (hol főhadiszállások van) hosszú sorral szalmás kunyhók emelkednek téli szállásúl. 27-dikben estve a' folyó partja mentiben kemény tüzelés támadt S. Antonio Klastromból az innenső part felé; melly egy nemzet hajóit sem kiméllte, mellyeken a' mintegy 20 minutumnyi tüzelés alatt néhány ember meglövetett. Előttevaló nap hasonló tüzelés történt, de emberkár nélkül. E' szerint a' neutralisok sintsenek többé bátorságban. Villanovában, nem tudni mi okból, minden éjjel gyúladás történik. 14-dikben két hajó érkezett Oportóba, egyik 35 lengyellel, másik 120 szabadvállalkozásu franczíával. D. Pedronak most ezer emberrel több fegyverese van, mint Sept. 29-kén volt. Lissabonban herczeg Cadaval kineveztetése köztetszést nyert.

Svéczia.

Stockholm Oct. 23. Báró Vegesack és Düben dolgában (l. 33. sz. lev.) egy 1831. Nov. 16d. kőlt illy foglalatú levelet közöl a' hamburgi újság: „Köszöntsd feleségedet gyermekeidet és testvéridet 's a' t. Nem vagyok nyúgodt a' politikára nézve, míg a' Rhénus melletti ágyú ropogásokról bizonyos tudósítást nem kapok; csakugyan kiüt valahára, 's adja Isten, hogy az minállunk történjék; nints más reménységünk akár magunkra, akár gyermekeinkre nézve, csak egy erős, szétzúzó revolutióban: ez a' világ folyása és minden ember keresi a' maga hasznát. Isten véled! köszöntsd a' hozzám tartozókat. Felette megvagyok szorúlva, és ha olly erős lelkem volna, hogy erővel végit tudnék szakasztani illy sanyarú sorsnak, egy golyóbis volna egyedül való óhajtott vígasztalásom. Isten hozzád! míg viszont látjuk egymást.“ — Báró Düben megvallá, hogy ezen levelet ő írta, melly a' mennyire emlékezik Báró Vegesackhoz volt intézve, és úgy világosítá, hogy ő az abban említett revolutión nem mást mint közönséges háborút értett, melly által, mint katona, állapotja jobbulását reménylette. A' befogottaknak mind eddig semmi ügyvédet nem adtak, ámbár ők azt kivánták, és a' valla-

tás a' mi különben Svécziában nem szokás, bézárt ajtókkal tartatik.

Múlt pénteken estve a' postára egy levelet adtak be ezen felyúl irással: Gustav Vasa Herczeghez Bécsben. A' pénz nem elég, igy szólla az ott lévő pósta tiszt, kinek sok dolga volt, és a' levelet visszaadá. A' levél vivő, egy városi katona a' levelet a' pénzel együtt visszavévén, vélek egy csapszékbe méne 's itt a' levelet, mellyet az útszán pénzel együtt azért kapott egy esmeretlentől, hogy a' postára tegye fel, mutogatá. A' levelet tüstént a' politiához vivék, a' hol is felbontatván illy foglalatúnak találtatott: „Gustav Vasa Herczeg ne veszíttse el bátorságát azért, hogy Báró Vegesack és Düben fogva vannak; ő még most is bízhat a' nemesség nagy és különösen a' főváros őrserege egy részébe!" A' levél alá Stockholmban lakó hajdani hajós kapitány Kruse neve volt írva, ki most egy hajókázó iskola felvigyázója. A' kapitány tagadja, hogy a' levelet ő írta volna, ámbár az irás az övéhez felette hasonló, és a' véle szembeállított katona esküvéssel akarja állítani, hogy ő az, ki nékie a' levelet általadta. Az e' feletti nyomozást két nap alatt szünet nélkül folytatá politiánk. Báró Düben kinyilatkoztatá, hogy csak a' király háznépéről gondoskodjék, egész életét kész fogságban tölteni.

Dánia.

Koppenhága. Oct. 28. Az új törvények kihirdetését a' király születése napjára Jan. 28-dikán várják. Mint hallik, a' tartományi ülések, a' szigeteké Koppenhágában, 's Juttlandé Viborgban fognak tartatni, megnyittatások idejét a' közelebbi őszre teszik. Izlandiára nézve mostanában, nevezetes rendelés jelent meg, melly az ottani törvénykezésben, különösen pedig a' büntető perekben valódi jobbitásokat tesz. A' nép a' kereskedésnek minden felől töltés, vasút, gőz szekér, 's hajó 's a' ezek által könnyitéséről, 's Koppenhágában egy a' hamburgi kereskedői tetemes intézet példájára készitendő börse felállitásáról beszél. — Itélőszéki tanátsos Römer Bornholmban egy kiszáradt tófenékben többféle jeles régiségre talált, 's azokat a' királyi északi régiség muzeumába küldte be; a' legrégibb római pénzek köztök Trajanus (m. e. 108. Kr. u.) idejéből valók. Juttland legészakibb részén is vége már egyszer a' gabonában inkább, mint takarmányban gazdag aratásnak. A' Németszövetség gyűlésének Rotteck közönséges politikai ujságát eltiltó végzése, a' schlesvig holsteinlauenburgi királyi kanczelláriához kerülő levele által kihirdettetett. A' Svécziával való közösülés csak nem kihalt, úgy hogy magának a' királynak a' szemközt fekvő schooneni partokon volt jelenléte is csak némelyeket vont oda; de a' mellett a' két országlószék közt a' költsönös egyetértés legbarátságosabb lábon áll. A' svécziai király valójában legfőbb mértékben nyerte meg népének szeretetét, 's ez általános kedvetlenséget mutatott azon nem rég felfedezett párt ellen, (l. Svécziát) melly, mint minden e'féle korábbi társalkodás, csak néhány svécziai aristocrata fondorkodásának szüleménye, mert „a' Svécziában uralkodó közértelem a' haza bóldogságát csak a' nemesség szertelen befolyásának, s' egyszersmind az országgyűlés négy, u. m. nemesi, papi, polgári és paraszti rendre oszlásának, melly minden javitási előhaladásnak erős gátja, 's a' dolgok folyását lankasztja, eltörlésében helyhezteti."

Belgium.

A' Moniteur belge Nov. 10kéről irja, hogy a' király, részint királyi székébe ülése, részint házassága felől tett jelentéseire, Austriától, Burkus, Sardinia, Dán, Svéd országoktól, és Hessen Darm-

stadtól feleleteket kapott, 's Sz. Széki követje itt és még Pármában, Florenciában hivatalosan fogadtatott.

Brüseli ujságok szerint ha Chaussé Antverpet lövöldözteti, a' Francziák 's Anglusok Rotterdámmal ugyan ezt teszik. A' franczia őrseregek azon hírre, hogy a' Burkusok Luxemburg felé indúltak, bényomulának a' belga földre, 's egy osztályt szinte Luxemburg felé küldtek. (?)

Antverpben a' kormányzó a' lakosokat felszóllította November 7-dikén, hogy mivel a' hollandi király erővel fog a' belga határ elhagyására kénszeríttetni, 's ekkor hihetőleg Antverp lessz az első mégtámadás helye; ezen esetre javaikról gondoskodjanak. Az orániai herczeg November 8-dikán egy órakor az antverpi várba érkezett. A' lakosok folyvást költözködnek ki felé. A' város felsántzolt részében több házakat kaszárnyákká fordítnak a' seregek számokra. 8-dik éjjelén 19 hollandi katona szökött által a' fellegvárból.

Hollandia.

A' november 5d. Staatscourant közli egy tudósitását a' külső miniszternek az ország rendeihez, melly magába foglalja a' franczia és angol miniszterek' October 29-diki egyező hivatalos azon jegyzéköket, hogy a' hollandi király November 2d.káig nyilatkoztassa ki, akarja é az antverpi várat November 12dikéig odahagyni; nem kedvező vagy éppen meg tagadó felelet esetére Anglia 's Franczia ország szárazi 's tengeri ereje elkezdi munkálatját a' kivánt következés eszközlésére. Erre báró Verstolk van Soelen November 2d. következő hivatalos jegyzéket bocsátott a' franczia miniszterhez: „Alólírt, külső miniszter, vette a' franczia ügyviselőnek marquis d' Eyraguesnek October 29d. hivatalos jegyzékét, mellyben tudtára adatik a' franczia és angol király Ő Felségöknek azon közös határozatjok, kogy a' Londonban November 15d. kötött szerződésnek Ő felsége a' hollandi királytól lejendő elfogadtatására 's végrehajtására fordított olly sok fáradozások sikeretlensége kénszeríti őket ezennel hatalmokban lévő eszközökhöz nyúlni, annak ki eszközlésére, hogy mindenik a' két hatalmasság közül (Hollandia, Belgiom) azon általok elfoglalt birtokokból, mellyek őt nem illetik, seregeit vonja ki; hogy ennek következésében a' franczia követségre van bizva nyilatkoztatást kivánni Ő Felségétől a' hollandi királytól a' felől, megegyezik é az antverpi várnak 's az a'hoz tartozó erősségeknek, 's állásoknak folyó hónap 12-dikéig lejendő elhagyásában, 's ha erre nézve egyenes és óhajtott válasz November 2-dikig nem adatnék, kinyilatkoztatni, hogy mind Franczia ország mind Anglia szárazi 's tengeri ereje mozgásba fogna tétetni, 's ha November 15d. a' hollandi seregek az antwerpi várból, 's az ahoz tartozó erősségekből 's katonai állásokból teljesen ki nem takarodnak, minden szükséges módok elő fognának vétetni, ezen következés eszközlésére. Alól írt nem mulasztotta el ezen hivatalos jegyzéket a' királynak tudtára adni, 's rá van bízva marquis d' Eyraguesnek következendőt terjeszteni elő: Hollandia, melly az 1831 November 15-diki szerződést nem egészen hanem csak határozatainak nagyobb részét fogadta el, kéntelen tetteit az általa elfogadott kikötésekhez képest intézni. A' londoni conferentiával egyetértőleg megállapított pontok közt van az is, hogy az egyesség megerősítése 's kicserélése után bizonyos határidő alatt elhagyattassanak azon birtokok, mellyek kölcsönösen egyik kormány alól, a' másik alá rendeltettek. Noha a' conferentia Junius 11-dikén Julius 20-dikát javallotta az illető birtokok elhagyására határnapúl; de Julius 10-diki hivatalos jegyzéke tartalmánál fogvást ezen javallat tételekor reménylette, hogy akkorra az egyesség Hol-

landia és Belgium között megfogna erősíttetni. A' kitakarodást tehát a' megerősités előtt eszközölni annyit tenne, mint a' conferentia egyenesen kijelentett czéljaival, 's a' hollandi kormánynak azokra adott megegyezésével ellenkezőleg cselekedni. Második ok, melly a' királyt az antverpi várnak, 's a'hoz tartozó erősségeknek 's állásoknak hamarábbi oda hagyására nem birhatja, azon parancsoló kötelességből foly, melly Ő Felségére országa közhaszna által tétetik, hogy t. i. azon zálogot, melly az elválásnak elfogadható feltételek alatt leendő eszközölhetésére kezeiben van, ki ne eressze. Mi a' conferentia gyakori fáradozásinak szinlett sikeretlenségöket illeti, bátorkodik az alól irt megjegyezni, hogy Oct. 15d. ólta csak a' 24 czikkelyek felett folytak az alkudozások, 's megemlítni, mennyi előmenetele lett ezen alkudozásnak, a' hollandi meghatalmazottnak Junius 30d. és Julius 2d. hivatalos jegyzékeibe foglalt ajánlatoknál, azoknak közönségesen nyert helybehagyatásoknál, 's azon módnál fogva, mellyel a' hollandi kabinet még nehány nappal ez előtt egy egyesség javallatot elfogada, mellyet a' berlini udvar közlött vele, 's melly Hollandia békéltető feleleteivel együtt a' conferentiának értésére esett. A' nélkül, hogy a' dolgok így létében időközi 's különös eszközökre volna szükség, csak annyi kivántatik, hogy végeztessék bé a' munka, 's így nehány alatt minden nehézség igazíttassék el a' különvállási szerződés alaírása által, melly midőn a' kérdést egész mivoltában ki meríti, egyszersmind az illető birtokok odahagyását is magában foglalja. Ez észrevételek szerint nem látja a' király szükségesnek azon eszközökbe megegyezni, mellyek a' Franczia ország ügyvivője hivatalos jegyzékének tárgyát teszik; hanem szüntelen hajlandó lévén az alkudozások menetelét olly érzéssel követni, melly a' szerződés közvetetleni végrehajtását még akadályoztató nehézségek eltávoztatására legalkalmatosabb, Ő Felsége a' maga londoni conferentiánál lévő megbizottját fel hatalmazza e' czélra vezető utasításokkal. A' mi a' birtokok oda hagyásának hamarább, mint diplomatiai úton meghatároztatott, lejendő eszközlésére szánt hadi mozgásokat illeti, elég lessz a' franczia udvar élesbelátását arra emlékeztetni, mennyire megsértetnék azon nyilván hirdetett okfő, hogy a' londoni conferentiának soha sem kellene közbenjárói charakterét elveszteni, azok által, 's hozzá adni, hogy ha az ok nélkül szült bonyolódások a' két utóbbi esztendei alkudozások tárgyát, még pedig éppen az elválás pontja előtt gátolnák, akkor, Hollandia által a' béke fenntartására tett áldozatok, őt még csak gyanujától is megszabaditnák annak, mintha illy gyászos kimenetelre valami okot adott volna.

Alólírt kéri marquis d' Eyragues urat, ezen hivatalos jegyzéket udvarával közleni, 's marad 's a' t. (Aláírás) Verstolk van Soelen." (Az angol ügyvivő Jerningham urhoz szólló hivatalos jegyzék ezzel szórúl szóra egyezik.) Az angol-franczia conventio (l. 41. sz.) 4-dik czikkelyébe hibásan csúszott „vagy után" kifejezés.

Egyvelges Hirek.

A' franczia északi sereg tisztjeinek fizetésök hónaponként 60 frankal emeltetett feljebb; az altisztek és közlegények naponként 10 centimmel kapnak többet.

A' franczia 's angol kikötőkben már több hollandi hajók lefoglaltattak. Antverpbe galambposták egy óra alatt viéndik hirül (ha szükség lessz rá) a' franczia sereg' belga földre leendő nyomulását.

Legujabb. Angol ujságok szerint békés eligazulásra hajlik a' belga-hollandi ügy; bár az egyesült flottából már egy hajót Scheveningenhez közel (Hollandia partján) vettek észre.

(Hasznos Mulatságok 42. Szám. ¼ árkus Hirdetés)

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Pesti könyváros Wigand Ottonál megjelent:

Országos Méneskönyv, vagy is telivér lovak 's azok ivadékainak jegyzéke 1832-kig bezárólag, mellybe közös haszon végett a' szomszéd austriai tartományokban lévő telivér lovak is fölvétettek. I. kötet. Szerkezteté Gróf Nádasdy Tamás. Nagy 8-adrét 1832. Csinos boritékban 20 kr. c. p.

Hirdetés

(1) A' nagy méltóságu magyar királyi udvari kamara rendeléséből, közhirré tétetik: hogy f. 1832. eszt. December 4-kén a' Sz. k. Temesvár külső városa kamarai fabrikájában lévő serfőző ház hozzá tartozó jusokkal együtt árverés utján, 1833. eszt. Martius 1-jén kezdődő hat egymást váltó esztendőkre haszonbérbe fog adatni. Haszonbérleni szándékozók az említett nap reggeli szokott óráin a' temesvári kamarai igazgatás irószobájában tartandó árverésen elegendő bánatpénzzel megjelenhetnek, 's oda meghivattatnak. Budán November 14-kén 1832.

Weber M. Posztó Kereskedő Pesten,

ezen czím alatt:

„MAGYAR ORSZÁG PRIMÁSSÁHOZ"

(a' Váczi utsza kezdetén Birly úr háza szegeletén „a' Nagy Kristofhoz" neveztetett Patika mellett.)

ajánlja friss és jó árúkkal ellátott boltját: hol találtatnak mindenféle mostani izlésű legfinomabb, finom, és közép finom **posztók, Kazimir, Drap-Mousselin, Azor,** és **dupla Kazimir,** a' legillendőbb áron.

Vannak ugyan ott módi **kocsi posztók,** valamint $\frac{7}{4}$ és $\frac{8}{4}$ szélességű **liberia posztók** is a' legjobb minéműségben.

Emlékeztetés.

(1) Azon T. Cz. Urak, kik Montesquieu Törvények Lelkének magyar forditására Aláirókat gyűjteni méltóztattak, alázatosan megkéretnek, hogy ezeknek neveit és czímeit Posonyba T. Kováts Pál Táblabiró úrhoz December közepéig beküldeni annál bizonyosabban méltóztassanak, minthogy a' nyomtatást December 16-dikán elkezdetni, és a' nemzeti literatura mellett buzgó illyetén hazafiaknak neveit a' három kötetre osztandó munka első kötetének elejébe iktattatni szándékozik a' Fordító.

Második Félesztendő.

)(o)(

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I. Typographiájában
Pesten és minden Könyváros és Könyvkötőknél megszerezhetni:

Systematica Operata

Excelsae Regnicolaris Deputationis art. 8. 1827. exmissae. 4to. ára 10 f. e. p.

Hazai Vándor 1833.

Harmadik esztendei folyamat. Kötve 1 for. ezüst pénz.

Decreta Comitiorum,

quae in Corpore Juris non exstant, collegit Kovachich.
2 Darab. 4 for. ezüst pénz.

Mészárszék árendába adása.

(3) Püspök Vácz Városában találtató hét Mészárszék a' jövő 1833-dik esztendei Husvét napjától kezdvén, három egymás után következő esztendőkre az az 1836-dik eszt. Husvét napig akár egyenként, akár öszvesen árendába adatni fog; a' haszonvételek, mellyek a' székekkel járnak e' következendők, — minden szék után 8 öl hasított, 3 öl prigli, és 2 öl pirtli fa, — $\frac{2}{4}$ sessio szántó föld az ezektől esendő 9-ed és 10-ed földes úri dézmának megadása nélkül; házaik után a' katona tartástól, és más egyébb köz munkabéli terhektől szabadok; az ürűknek, 's bárányoknak szabad legeltetése. A' licitatio e' folyó esztendei December hónap 16-dik napja reggeli 10 órára határoztatik a' Város Házánál; az azokat ki árendálni kivánók vagyonaikról szólló hiteles bizonyítványokkal felruházva a' meghatározott időre ezennel meghivattatnak a' hol előttök a' kötés irás előre fel olvastatni fog.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse November 19-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	84½ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	25 for.
4 pCentes — — —	73½ —	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	46¾ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	—

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Nov. 22-ikén 4 Láb, 10 Hüv. 0 Von. — 24-dikén 4 Láb, 4 Hüv. 3 Von.
— 32-ikán 4 Láb, 9 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára November 23-dikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 56	6 — 40	6 —	Zab	1 — 56	1 — 52	1 — 48
Kétszeres	4 — 40	4 — 30	4 — 20	Kukoritza	3 — 26	3 — 20	3 — 8
Rozs	3 — 20	3 — 12	3 — 4	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 50	2 — 40	—	Köles	—	—	—

Budán, November 21-dikén kijött Számok: 32. 85. 51. 48. 29.

43. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Törvény.
Értetlennek kín a' törvény; rend az okosnak;
Tiszteli önként ez, megszegi az ha lehet.
Szent legyen a' törvény! — Tedd hát a' népet okossá.
Értetlen törvény! melly csuda képzelet ez!

PESTEN *Szerdán* Szent András Hava 28 dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő cs. kir. Felsége méltóztatott Mojsisovics György, jeles tudományú hazánkfiát a' bécsi közönséges kórházban Főseborvosnak kegyelmesen kinevezni.

Országgyülési követekké választotta Nemes Szepes Vármegye T. T. Almásy Lajos első Alispán, és Jékelfalusy János Főszolgabiró; Nemes Csongrád Vármegye Bene Jósef Főjegyző, és Klauzál Gábor Táblabiró; szabad kir. Lőcse városa Kricske Jósef Főbíró; Kézsmárk Máthei Venczel tanácsbeli; Nemes Vas Vármegye Niczky János, első Alispán, és Ebergényi Benedek Táblabiró; szabad kir. Károlyváros Klobucsarich tanácsbeli 's Táblabiró; Fiume Tossány második városbiró és Bauer kormányszéki titoknok; Kis Marton Duzar János Senator; Körmöczbánya a Jékelfalusy Lajos Főbíró, és Remenár Maté kapitány urakat.

Tokaj Nov. 19. Simon-judát általán fogva bevárta Hegyallyánk a' szüretelésre. Nehány ködös és két lanyhás napokat kivéve kellemetes idő járt egész végéig (Nov. 15.) szüretünknek. Mustunk mennyisége középszerű, minéműségére nézve pedig nem olly kövér, mint máskor, mivel asszu kevés vólt; de azért, mustunk édes 's nem rothadt szőlőből való lévén, jó boraink lesznek. A' mostohább esztendőkben is kitűnik tehát az, hogy a' Hegyallya feje minden magyar országi bortermőhelyeknek. Boraink árokra sem panaszkodhatunk; mert ha nem úgy is mint régenten, de csak még is találkoznak bel- és külföldi vevőink. —

Ugyan onnet irják ezeket: „Haszontalan igyekszik a' pusztító halál egyszerre mindent letiporni, mulandónak állitni; mert a' hálás tisztelet ennek sokáig tartó gátot vet. Nem fog a' szerény utazó minket vádolhatni, midőn a' ditsőült hegyallyai koszorus lantos sirja felett tisztelkedni óhajt, annak sokáig tartó keresése miatt. Mert már eltökéllett 's kinyilatkoztatott szándékban van, nem csak természetesen a' szivben, hanem mesterségesen is porai felett egy ékes emlékkő által óvni őt a' feledékenységtől, — kit különben literaturánkban szerzett örök érdemei halhatalanitottak, — 's tudtára adni kinek kinek, hogy Széphalom alatt van a' hála vőlgye.

Pápa Nov. 9d. Az evang. Reformatusok dunantuli Főconsistoriuma folyó eszt. Junius 18—20 napjain tartott közgyűlésében a' honunkban régolta virágzó pápai Reform. Collegium tanitószékeit a' „Hazai Törvényekével" is szaporitván, erre a' tudományos készületeiről mind hazánkban mind

külföldön esmeretes Tek. Tudós Stettner György Táblabiró urat 's a' magyar tudós társaság rendes tagját nevezte ki, 's folyó hónap 3d. egyházi és világi renden lévő kiküldőttjei által professori hivatalába a' tudós férfiat be is iktatta. Melly alkalmatossággal a' számosan egybesereglett hallgatók 's tanuló ifjúság jelenlétében, minekutánna Főtiszt. Tóth Ferencz Superintendens úr ékes magyar beszéddel előadta az ünnepies öszvejövetel czélját, 's a' f. t. Superintendentia e' nemes Collegium virágoztatására törekvő buzgóságát, végre a' fenntisztelt tudós férfiunak a' most állitott törvénytanitói székre lett kineveztetését; Superintendentialis jegyző Főtiszt. Nagy István Balaton Füredi predikátor úr pedig e' tárgyban a' Főconsistorium jegyzőkönyvi végzését felolvasta volna; Tek. Stettner György Professor úr jeles és szép deáksággal „de civitate" írt értekezésével álla elő. Ezek után a' most említett Professor úrnak engedelmesség jeléül a' tanuló ifjuság kezet ada; a' pápai Ref. Eklézsia főcuratora Tek. Előri Sz. László úr deák nyelven hathatósan ajánlá tiszt. Professor úrnak a' tanuló ifjuság vezérlését, a' tudományokra 's jóerköltsökre való oktatását, általjában a' Collegium előmenetelét, 's közmunkállódást a' régibb Professor urakkal; majd a' vallástudomány rendes Professora F. T. Sebestyén István úr, egyszersmind a' nemes Colleginm Rectora a' professori kar' szíves barátságát, közmunkálkodását igérte a' beiktatott törvénytanitónak, tőlle viszont ugyan azokat kérvén ki, végre Tek. Kolmár János Táblabiró úr, 's a' pápai egyházi vidék Coadjutor Curatora tolmátsa lett a' T. T. közönség abbeli örömének, hogy ezen Collegiumban nem csak cathedrája állíttatott a' hazai törvényeknek, hanem azoknak tanitására illy tudós férfiu választatott! Hazánkban a' Reformatusok részéről eddig csak a' Tisza vidéke (Debreczen és Patak) birván törvénytanitói székkel, ez a' Duna két kerületje némelly lakosinak nem kevés alkalmatlanságul szolgálhatott. Most már Pápa is, és méltán dicsekhetik, hogy a' testvér oskolákkel e' részben is egy rangra emelkedék.

A' magyar tudós társaság részéről.

A' mult Julius 15-dikén kiadott közlés értelmében, hivatalosan jelenti a' magyar tudós társaság, hogy azon fennmaradt tudományos könyvek forditására, mellyek czímei akkor eléadattak, még e' folyó esztendő Decembere utoljáig fogad el hozzám küldendő jelentést, 's igy azontul minden versenyfordíthatás megszűnik. A' következő esztendőben tehát, a' ki hogy készen van fordításával, csinosan letisztázott kéziratját ne sajnálja kezemhez küldeni November 26d. 1882.

Döbrentei Gábor m. k.
Lakik Budán Váralja, pistori ház, 81d. szám.

Sáros Patak Nov. 21d. Folyó hónap 16-dikán húnyt el Collegiumunk Seniora T. György Jósef úr, ki 29d. esztendejét (ennyire teltek mintegy élte napjai) legelső gyermekkora hiján, részint születése helyén (Czècze, Abaúj), részint és nagyobbára oskolánkban soha nem csűggedő igyekezettel szentelé a' szelíd tudományok tanulására 's hasznos foganattal utóbb tanitására. Csak két hónap vala még hátra, hogy a' szelid és szerény ifju szakadatlan fáradozásinak földi győmölcseit szedhetné: 's íme a' kérlelhetetlen halál világi czélja helyett a' mennyeire szóllítá! Béke hamvaira!

Jelentés.

az Állattenyésztő társaság részéről.

Azon részvényes urak, kik az Állattenyésztő Társaság részére veendő házra aláírt részvényeiket ideigleni nyugtatvány mellett már lefizették, kéretnek ezennel,

hogy köt - 's kamat - leveleiket f. e. Dec. 16-kától jövő 1833 ki Januar. 20 káig Posonban az alulírtnál, Januar. 20-kától fogva 31-dikéig pedig Pesten a' nemzeti casinoban váltsák vagy megbizottjaik által váltassák ki. Kik az aláírt részvényeikért járandó summát még le nem fizették, ugyan e' jelen mód által kész fizetés mellett köt - 's kamat - leveleiket kezeikhez vehetik. Költ Pesten Nov. 26-dikán 1832.

Gróf Károlyi Lajos m. k.
az Állattenyésztő Társaság másod Elölülője.

Mélt. Vajai Gróf Vay Ábrahám főispányi beiktatása Nemes Marmaros Vármegyében f. h. 19d. ment végbe. Erről máskor bővebben.

Pest Buda városok közt a' hidon való közösülés folyó hónap 28d. megszűnt.

Nagy Britannia.

Londonban folyó hónap 10-dikén következő tudósitás tétetett közhirré az egyesült flottáról: Deal Nov. 9. Ma korán reggel érkezett meg Suffren franczia linea hajó két franczia fregattal és egy korvettel; úgy szintén Stag, Volage, és Convay angol hajók is. Kilencz órakor Investigator és Tender angol hajók észak felé eveztek. Vernon, Southampton, Castor és Rover egy franczia fregattal negyedfél órakor indúltak az északi tengerre. A' flotta többi része délutáni négy órakor még a' kikötőben állott.

A' Lordkanczellarius (Brougham) még mindég olly egésségtelen, hogy hivatalos foglalatosságit el nem kezdhette.

Az angol franczia Oct. 29d. kőlt Hollandiát felszóllító jegyzék, mondják némelly londoni hirlapok, ide megy ki: „Ti ellenünk nem állhattok; mi farkasok vagyunk, ti pedig bárányok."

(Standard) Halljuk, hogy a' hollandi követ tegnap (Nov. 9) Lord Greyvel tartott beszélgetése közben királya részéről a' scheldei vámra nézve uj engedéseket ajánlott, de azokat az első miniszter félreveté. Kurirt külde hát Hágába a' hollandi követ az értekezés resultatumával, 's Wilhelm király utolsó feleletjét 15-dikre várják. A' burkus követ is előterjeszte udvara egy hivatalos jegyzéket, 's magára vette, hogy 18-dikig Hollandia és Belgiom közt minden visszavonást eligazit. Mondják hogy herczeg Talleyrand és lord Palmerston e' javallatot elfogadák, 's hogy tehát az angol és franczia kikötőkben az embargo minél elébb megszűntetik. (?)

(Chronicle) Marquis Palmellát minden pillantatban sürgetős diplomatiai foglalatosságok végett várják Londonba, hova már titoknokja megérkezett. Az angol kormány lord Posonbyt követnek nevezte a' fényes portához. Forbes urat meghatalmazott miniszterré a' szász királyi udvarhoz; Stangmays urat pedig követségi titoknokká Bécsbe.

Edinburghi újság írja, hogy tíz nappal ez előtt (Nov. 1.) Leithbe az admiralitástul parancsolat érkezett a' scheldei expeditio végett hajós legények fogadására; de e' parancsolat csak az imént ismét visszavéteték.

A' Courier írja, hogy lord Palmerston és herczeg Talleyrand nem fogadták el a' hollandi királynak uj engedményekkel teljes ajánlatját, 's még eddig (Nov. 12.) semmi sem változtatta meg azon határozást, hogy a' franczia sereg Belgiomba nyomuljon. A' Globe csak időhalasztásnak tekinti Hollandia ujabb ajánlatait.

Három hollandi hajó, mellyekre embargo vettetett, elillantott a' liverpooli kikötőből. Zea Bermudez még Nov. 11d. Londonban (és így nem Párisban) volt.

Herczeg Talleyrand folyvást sürgeti lord Palmerstonnal, hogy Dona Maria a' portugalli thronusra emeltessék; 's az ez iránti szükséges akármillyen lépések tételére Franczia ország együtt munkálkodását

)(

igéri. — A' Sun szerint a' parlament elosztása December elsőbb napjaiban megtörténik.

Franczia Ország.

Az Allgemeine Zeitung November 18-diki levele után a' Berry herczegné elfogatásáról következőket közölhetjük: „November 6-dikán délutáni 4 óra tájban gyakorlást tartottak a' Nantesben őrizeten lévő ezredek; szokatlan óra volt ugyan ez a' gyakorlásra, de semmiből sem lehete gyanitni, hogy valami rendkivülvalóra készülnének. Azonban a' politia talpon volt; nagy esetre várakozék az; fontos felfedezéssel vala megbiztatva. Jő egyszer a' hiradás: három utazók, kikre volt a' várakozás, bé mennek Duguigny kisasszonyhoz a' várral általellenbe. A' linia csapatok odahagyják előbbi helyeket; gyorsan de csörtetés nélkül nyomulnak előre. Körös-körül minden utszák olly szorosan bézáratnak, hogy semmi átmenetel nem marad. A' legkiterjedtebb óvó eszközök vétetnek elő, senkit a' bézárt házak lakosi közül azokból ki vagy bé nem eresztenek, 's mind ez a' legpontosb rendtartással megy véghez. Semmi lárma! semmi zavar! Látszott, hogy mindezek régen 's különös okossággal voltak előre készítve. A' nyugtalanság közönséges vala; az ujság kivánás legfelső ponton. Alig várhaták, mi lesz e' dologból, mivel a' nyomozó tisztek egyik házba, a' Duguigny kisasszonyéba, bé nyomultak, hol a' legszorosb pontossággal tétettek motózások. A' Berry herczegné nem engede az előtt kevéssel a' legnagyobb befolyásu pártfejek kérelmöknek, kik őt a' történhető veszedelemtől meg akarák menteni; állhatatosan akart ő egy olly tartomány kebelében maradni, melly szavának többé nem vala kész engedelmeskedni. Nantes környékén bolyongván, csak az által kerülte el az ellene tett hathatós nyomozásokat, hogy naponként változtatta lakását 's ruházatját; juhászné, pásztorné, molnárlegény, udvari dáma alakjában vagy parasztasszonynak öltözve kerülgette üldözőji tekintetöket, vagy úgy szedte rá őket, hogy magát szalmazsákban valamelly izmos ökör pásztor vállain vitette. A' generallieutenant d' Erlon által jelesen tett szoros rendelések lehetlenné tevék már a' legitimisták fejeinek a' falukban lappangást. A' herczegné tehát egyébbe már nem bízhatott a' városokban tartózkodáson kivül. Nem tudta ő, hogy éppen azokban új 's munkás politia vigyáz éjjel nappal. Elhatározta azért Nantesben rejtekezni, hol ő már több izben büntetlen tartozkodék. A' Duguigny kisasszony háza a' haute du chateau utszában készíttetett elfogadására, 's nem volt semmi elmúlasztva ezen hellynek bátorságos menedékké tételére; ügyesen elrejtett titkos buvózugok tették az új vendégek félelmét feleslegvalóvá. Azonban bizonyos hiradások fedezték fel a' politiának a' herczegné czéljait, ki kevéssel az előtt a' város környékét Kersabiec kisasszonnyal parasztasszony ruhában bejárni bátorkodott. A' lakására rendelt ház bejárásaira politiai ügyviselők állottak, kiknek megvolt hagyva, mindent mi történik, szemmel tartani. November 6-dikán hire jött, hogy a' herczegné még az nap ebédre fogna jőni, 's azután hihetőleg Duguigny kisasszonynál maradni. A' rendelések megtétettek, 's minden be- 's kijárások őriztettek. Nem sokára parantsolatot vettek az oda nem messze öszvegyüjtött csapatok a' megindulásra. Megállanak a' ház előtt; a' bemenetelkapun csengetnek; senki sem felel; nehány pillantat így telik el; a' vonakodás a' biztosokat türhetetlenekké teszi; végre ajtót nyit egy inas; a' szobába nyomulnak. Elsőben az ebédlőt motozzák fel; jeles készületü ebéd várakozott vendégekre; a' szoba liliomokkal 's felülirásokkal p. o. Navarin, Algier, 's a' t. volt ékesítve. Folytatják a' nyomozást,

's egy szobában találnak egy titkos tentával irott levelet, melly a' herczegnének felfedezi egyik társa által lett elárultatását. Ugy látszott, hogy ezen levél csak nehány perczel jöve ez előtt kezébe, mert még nem vala elég idő a' sympatheticai tentával irott betűket ellenszerrel mind olvashatókká tenni. Ez kétségen kívűl valóvá tette, hogy a' herczegné ott volt. Vizsgálják a' háztájt, 's látják, hogy a' külső csengettyükötél majd mindenik a' belső szobával egybeköttetésben van. Az egész éj nyomozásokban telt el. Reggeledik, 's még se találtak semmit. Kémlelik a' falakat; egy titkos rejtekzugra találnak, mellyben mintegy tiz személy férhetne el, 's alatta egy lejáró ajtót nyitva; de egyszersmind azt is veszik észre, hogy ezen úton lehetetlen lett volna elszökni valakinek. Új nyomozásokat tettek ezen, 's a' szomszéd házakban, mellyek közül többeknek, — mint a' szüntelen különösökkel ábrándozó közönség beszéli, — földalatti gátoraik vannak. Több kandallókban tüzet gyújtottak, különösen egyben nagyobbat, Ezen kandallló fedezé azon titkos rejteket, mellyben a' herczegné, Kersabiec kisasszony, 's Menars és Guibourg urak tartózkodtak. Majd a' megfúlásig öszveszorulva ezen forró kandalló megett, néhány kéntelen mozdulatokat tevének, mellyek észrevétettek; ez okozta a' felfedeztetést, de a' melly még csak akkor lett meg, midőn 20 óra elfolyása alatt szakadatlanul nyomoztatva, ők magok két azon szobában lévő őrkatonának kinyilatkoztatták, hogy magokat fel akarják adni. A' tüzhely tábla zárta bé az ezen rejtekbe való járást. Most már ki jöttek elkinlódva ezen siralmas menedékből. Guibourg úr közel vala a' megfúláshoz; annyira volt ő a' kandalló oldalához szorítva, hogy neki úgy tetszett, mintha a' kalapátsnak, mellyel a' falakat kémlelték, minden ütése szivét érte volna. Kersabiec kisasszony, szolgálónak öltözködve jöve ki legelébb, utánna a' herczegné; Menars és Guibourg urak utoljára. A' herczegné így szólla mindjárt a' szobában lévő örkatonákhoz: „Nem szükség tovább nyomoznotok; imhol láttok: én vagyok a' Berry herczegné. Hol a' generalis? Én magamat az ő vén katonai betsületére akarom bízni. Ha itt valaki vétkes, én vagyok az egyedül; ezen urak, 's a' kisasszony csak parantsolatomat követték.“ Gróf Menars kérte, hogy generallieutenant d' Erlont hijják elő. A' herczegnét e' pillantatban ki vette formájából a' juk szennye, mellyben 20 órát görnyedve álla ki. Kersabiec kisasszony megtartotta lelki erejét egészen, hanem Menars úr, ki igen öregnek látszik, 's kivált Guibourg úr egészen oda voltak. Mindnyájokkal különös vigyázattal, 's kivált a' herczegnével a' legnagyobb figyelemmel bántak. — Azt mondják, hogy estvéli 6 órakor, a' legtüzesebb nyomozások pillantatában, 40,000 frankkal kinálták Duguigny kisasszony egyik szolgálóját, ha a' lappangókat elárulná; 's az ezt el nem fogadta.—A' herczegné elfogatása pillantatában mondá, hogy ő 's társai 36 óra ólta semmit sem ettek; tüstént enniök adtak, ő legjobb izüen evett. Menars úr ellenben nem ehetett. Az első éj jól tölt el, 's másik reggel úgy tetszék, hogy a' királyi fogolyasszony egészen megszokott új szállásához, melly legalább nyugodtabb vala, mint az ő eddigleni menedékei, mellyekben félelme miatt egy pillantatig se lehete szabadon. Bizonyosan hiszik, hogy Charette és Bourmont urak is Nantesben tartózkodnak.“

A' Gazette de France igen környűlállásos leveleket közöl Nov. 6—11-ig a' Berri herczegné elfogatása esetéről: „Az áruló neve (így szóll az) ki a' herczegnét eladta, Deutz, kölni születésű 'sidó, ki alkalmasint a' katholica hitre tért; maga a' herczegné vólt Rómában kereszt anyja, 's ő adta neki a' Gonzaga Hyaczinth nevet. Mi-

nekutánna Europának minden tartományiban különböző útakat tett: mintegy 14 nappal ez előtt Nantesbe ért; hol fő, és egyetlen gondja volt, áldozatjának nyomára akadni. Nagyon elérte czélját. Oct. 31-dikén engedte meg neki a' herczegné az első udvarlást, a' mikor teljes titkolódzással egy esmeretlen házba vezettetett, 's ő hitte, hogy abban a' herczegné csak néhány perczig mulat. Gonzaga szükségessé tudott egy második látogatást is tenni, olly szín alatt, hogy először mindent elegendőleg nem közölhetett. Ezen szerencsétlen udvarlás Nov. 6-dikára ugyan azon házhoz rendeltetett. Estve 4½ órakor ment oda. Alig nyekegett ki nehány hasztalan szót, ismét eltávozik, 's egyenesen azon szállásra megy, hova a' sereg csapatok be voltak rendelve, és a' 32-ik 's 56-ik ezered sebes lépve öt perczнél hamarább a' kijelelt ház előtt terem. Gonzaga monda nekik: „itt van.“ A' herczegné az első csörtetésre társaival titkos rejtekébe vette magát, a' többit előre bocsátván, maga utóljára maradt. A' katonák fegyverekkel a' lépcsőkre 's szobákra rohantak; 's a' politiai biztos, pisztolyt tartván kezében, parancsolatot ád, hogy a' legkissebb ellentállásra is lőjjenek. Gonzaga a' szakátsnét, Bossi Máriát, megvesztegethetőnek, 's hivtelennek állítá. Ezt hát a' várba viszik, 's minden módot elő vesznek csábitására; a' rakás arany fénye vakítja szemeit; de a' hiv leány állhatatosan azt vallja, hogy semmit nem látott, 's nem tud.--- A' rejtek előtt lévő kandallóban reggel 4 óra tájban óltatott el a' tűz, 's a' bentszorúltak ismét szabadabban lélekzének, de nyólcz óra felé felélesztetett az, 's olly nagyon, hogy a' herczegné ruhájának allya perzselődött. Még is megmaradt némasága mellett; ott akart meghalni, de a' tűzhely óldalának vigyázatlan megűtése a' rendőröket figyelmetesekké tette. „Ki az!“ kiáltának azok. „Foglyaitok“ felel Kersabiec kisasszony. Azonnal lehajlott, hogy a' búvólyukat megnyissa, de a' zár a' tüztől egészen megtüzesedett, úgy hogy húsz perczenetbe telt, míg a' tüzet eltakarták, 's azt ki lehete nyitni. Most lépett égetett kézzel lábbal elő a' királyleány a' szoros setét lyukból. A' két rendőr megesmerte a' herczegnét, ki könnyen átlátta, hogy azok még az egykori királyi gárdából való katonák. „Ti (így szól hozzájok) királyi testőrök valatok, én a' franczia becsületre bizom magamat.“ Más ruhát adtak neki az égett helyett, melly egy pillanat alatt ezer darabra szaggattatott. Tiszt, katona, mind igyekezett kapni belőle. Midőn tudtára adták, hogy a' blayei erős várba viszik, nem akarta hinni; azt vélte, külföldre teszik át; mert mikor már a' városon kívül volt, még egyszer Nantes felé fordúlván, igy szólt: „Légy boldog szép Francziaország“ Duguigny kisasszony szobaleányostól a' város tömlöczébe vitetett. Háza, mellyet a' főispán ha a' herczegnére egy hamar rá nem akadnak, le akart rontatni, még mindég tele katonákkal, mert azt hiszik, hogy az éhség falaiból még néhány legitimistát kikénszerit. Gonzaga, mikor a' herczegnével beszélni kezdett, egészen elveszté jelenlétét; midőn elhagyta, hogy a' szerencsétlen jelt adja, így szóllítá meg a' herczegné: „Legalább ne elárulni menjen bennünket. Ugyan is mondják, hogy annak jelenlétében olvasott egy levelet, melly jelenté, hogy egy áruló megy hozzá, ki azért küldetett, hogy őt kiadja. A' zsidó bár melly bőrt öltözzék magára, csak Judás marad. Naturam expelles furca, tamen usque occurret.

A' Messager ezeket közli a' herczegné Blaye felé utazásáról. A' herczegné Nantesből elutazása estvéjén hirtelen rosszúl lett. Raindre ezredes kinek ez jelentetett, nyomban hozzá ment. „Szabad levegőre van szükségem“ mond a' herczegné. Az

ezredes karon fogva a' szobája mellett lévő erkelyre vezette. A' herczegné kemé nyen szoritotta meg karját, 's igy szóllott: „a' fáj legérzékenyebbül, hogy olly ember árúlt, 's adott el, kit én jótéteményimmel halmoztam, ki nekem életénél többet köszönhet, 's kit teljes bizodalmamra méltattam. Ő szerencsétlen, 's annak örűlök, hogy nem franczia, mert nekem franczia szivem van.“ A' meghitt, mind mondják, 500,000 frankért adta el a' herczegnét. A' gőzhajó, melly a' herczegnét St. Nazairebe vitte, Nov. 9. reggel 3½ órakor indúlt el; a' kiséret 20 rendőrből állott. Az út csendesen folyt; semmi nevezetes nem történt. A' herczegné minden idejét a' körűlte lévőkkel tőltötte, kivált azokkal, kik őt St Nazairebe elfogák hagyni. Midőn az őt Blayebe vivő briggre kelle szállania, lehetett elszomorodását, 's elfogatása ólta mutatott vidámsága enyészését észrevenni. Kersabiec kisasszonynak Polon úrral beszélgetéséből tudatott ki, hogy a' herczegné ruhája kétszer gyúladt-meg, olly erősen a' tűzhely lapjához volt szorúlva. Kersabiec kisasszony két újját, 's a' herczegné még lábát is megégette. Mint mondják, a' herczegné elfogatása, 's a' Duguignyházban talált iratok által 800 személy lett gyanússá. Utóbbi tudósitások szerint a' brigg, ellenkező szél mindjárt lévén, Blaye felé el nem evezhetett.

Az Allg. Zeit. egy levelezője igy ír Párisból Nov. 12-dikén. Azért nem irtam még azon nevezetes történetről (a' Berry herczegné elfogatásáról) mert a' dolog telyes felvilágosodását vártam. Most elégséges bizonyságok feküsznek előttem, 's főképp a' ministeriumnak az által okozott mostani helyhezetét adom elő. Most minden megfontolás nélkűl foly, 's a' herczegné elfogatása nem a' ministeri tanács munkája, hanem Thiers által ki gondolt, 's végrehajtott tett, mellynek következései előre fel nem számláltattak. A' ministerium czélja a' vólt, hogy az által a' kamara többségét mágának megnyerje, 's a' revolutiónak egy zálogát adja. De ezt el nem érte. Mert minden, a' ki a' dologhoz valamennyire ért, láthatja, hogy a' kamara a' felelet terhét, mellyet a' ministerium rá akart háritani, nem vállalja magára. Tehát éppen az tette nehézzé a' ministeriumnak a' többség megnyerését, a' mi által azt elérni szándékozott. Minden ministerialisták felette szomorúak. Kiki esmeri a' helyheztetés terhes vóltát, 's sajnálja, hogy hirtelen, 's meggondolatlan bántak a' dologgal. A' király zavarodását nem lehet képzelni. Maga Adelaide herczegné is bosszús Thiersre. Azt mondják ezen nyers kifejezésre fakadt ellene: „Ez a'“ „piszok emberke“ (leggyengébb kifejezése a' „petit polisson nak) mérészlette kezét egy királyi vérből való herczegnére vetni.“ Valójában nints is a' mostani királyi familiára nézve szomorúbb helyheztetés annál, hogy egy herczegnével, ki az orleani házra olly sok jótéteményeket halmozott, szoros igazság szerént bánjon. A' király felette elszomorodott, és a' királyné forró könnyeket önt. 's a' t. 's a' t.

A' Moniteur, mint mindenkor hiv ministerialis ujság, unalomig hosszan mentegeti a' kormány lépéseit a' Berry herczegné ügyében; melly igazolás azonban röviden ide megy ki: már az előbbi ministerium rendeléseket tett a' herczegné elfogatására; de rejtekhelyét bizonyosan soha ki nem tudbatá. A' mostani folytatta a' rámaradt kötelességet, 's iparkodásának foganatja lőn. Befogatván a' berry herczegné, a' jött kérdésbe, vallyon szokott (még pedig büntető) törvénykezési út választassék e' ügyének eldöntésére, vagy pedig politikai? A' kormány ez utóbbit választá, midőn a' kamarákhoz folyamodik; mert illy bűnöst, mond a' Moniteur, szokott bíróság elébe állitani annyi volna, mint a' legszomorúbb rendetlenségekre adni okot. — A' törvény-

hozó 's birói hatalomnak egybekeverése 's öszvekaptsolása despotismusra, vagy anarchiába vezet. A' kamaráktól, ezen okfő tétetvén alapúl, a' kormány nem birói itéletet, hanem csak politikai óvást, 's rendszabást kiván a' Berry herczegné ügyében; 's mivel azoktól már többször kivántattak és tétettek illy bátorsági határozatok, a' többek közt illyen volt a' Bourbonok idősb ágát Francziaországból kiüző 's jószágai eladatását rendelő végzés is, — ez által semmi új és szokatlan lépést nem tesz. — Maga a' kormány illy rendszabást tenni nem akart azért, mivel ez esetben azt hányták volna szemére, hogy egy kérdésnek nem reá tartozó megfejtését vállalta fel, hogy határtalan uralkodásra vágyakodik! szóval hogy bitangoló (usurpator.)

A' Moniteur Nov. 15d. következő czikkelyt közöl: „Az Anglia és Francziaország közt Oct. 22. kötött egyezés következésében a' Gerard marsal vezérlése alatt lévő északi sereg ma a' határon túl lépett, 's Antverp fellegvára felé veszi utját, hogy annak a' belga király ő Felsége birtokába leendő átadását eszközölje."

Báró Rousin, aladmiral 's Franczia országi pair Konstantinápolba neveztetett követnek.

Hollandia.

Hágai újságok írják, hogy a' kormány sem fenyegetésekre, sem ellenséges megtámadásokra az antverpi fellegvárat feladni nem szándékozik. Eleség 's hadiszerek folyvást küldetnek oda, hol a' lelkesedett katonaság utolsó cseppvérig elszánta magát az ellentállásra. Egy fellegvári pattantyus tiszt Nov. 9d. kőlt levelében többek közt ez áll: „elhatároztuk bevárni az ellenséget, 's bár úgy látszik, hogy mi a' politika áldozatjai leendünk, mégis „győzni vagy halni" a' mi jelszavunk.

Belgiom.

A' király nem egyezett meg a' Septemberi sebesültteknek azon kérésében, hogy háboru esetén ők külön hadicsapatot formáljanak. A' hadiminiszter feleletjében e' mondatik: az áldozatokkal, mellyeket a' septemberi sebesültek már tettek a' hazának, tökéletesen meg van az uralkodó elégedve, 's akaratja az, hogy uraságtok, minekutánna véreket öntötték a' függetlenség ügye mellett, nyugodalmason szedjék dicső munkájok gyümölcseit."

Nov. 12d. estvéli hét órakor Gerard marsal Brüsselbe érkezett, 's itt Bellevue kastélyba szállott, Antverpbe minden felőlről szállittatnak a' fecskendezők. A' király Nov. 13d. nyitá meg a' kamarák üléseit. Beszédjét csak a' jövő levelünkben közölhetjük.

Portugallia.

Lissaboni levelek jelentik Nov. 1. hogy a' király születése napján (Oct. 26.) a' D. Pedro táborában lévőkre nézve közlegénytől kapitányig bezárólag kegyelem végzést hirdetett, ha 20 nap alatt ő hozzá (D. Miguelhez) visszatérnének. A' tisztek, kik még közembereket is hoznának magokkal, holtig tartó pensióba tétetnének. D. Miguel Oct. 30d. Coimbrából Brágába utazott, 's főhadi szállását ide szándékozék áttenni. A' sereg fővezérlése Visconde Santa Martára bizatott; Pezo da Regoa pedig tartományi kormányzónak nevezteték. Sir Doyle Oportóba érkezett.

LEGÚJABB HIREK.

A' londoni kereskedők' 's hajok tulajdonosinak gyűlése felirást készitett a' királyhoz, mellyben mélly megilletődését jelenté azon hogy Anglia Franczia országgal egyesülve Hollandia ellen kényszerítő 's ellenséges rendszabásokra vetemedett. A' spanyol királyné egy végzése által belső ministeriumot alkota, 's erre ideiglen Piedra urat nevezte ki. – Némelly ujságok szerint herczeg Polignac a' hami fogságból kiszökött. A' belga kamarai követeknek egy része protestatiót sürgetett készittetni a' franczia seregnek Belgiomba leendő nyomulása ellen, mellynek azonban Nov. 17d. Brüsselben, Nov. 19d. pedig Antwerp előtt kellett állania. — Az egyesült flotta, némelly kisebb hajókat kivéve, még mindég Dealnál fekszik. — D. Pedro maga vette által serege fővezérlését. Brüsseli ujságok szerint Nov. 20-dikáig kellett az antwerpi fellegvár lövöldöztetésére tett intézeteknek bevégeztetniök, 's ezután haladék nélkül elkezdődnie a' megtámadásnak.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

A' TUDOMÁNYOS GYÜJTEMÉNY' ÉS KOSZORÚ'

1833. esztendei Folyamatjára.

POSTÁN 18 for. V. Czéd.; HELYBEN 14 for. V. Czéd.

Előfizethetni:

A' Cs. Kir. Posta-Hivataloknál Magyar és Erdély Országban, és az egész Austriai Birodalomban; nem különben

Minden Könyváros Uraknál; és

Azon buzgó Hazafiaknál, kik az előfizetéseket eddig is elfogadni méltóztattak, és az alulirtt

Trattner és Károlyi
Typographiában Pesten.

Eladó-Ház.

(1) Közhirűl adatik: hogy Tek. Özvegy Rakovszkyné Szül. Tarkó Anna Asszonyságnak Pesten a' Barátok piaczán 610-dik szám alatti Sarok-háza, saját kívánságára Sz. Kir. Pest Városának Földbirtoki (Urbarialis.) Tisztségében jövő 1833. Február 1-dikén reggeli 10 órakor tartandó árverés utján a' többet igérőnek adatik el. —

Emlékeztetés.

(3) Azon T. Cz. Urak, kik Montesquieu Törvények Lelkének magyar fordítására Aláirókat gyűjteni méltóztattak, alázatosan megkéretnek, hogy ezeknek neveit és czímeit Posonyba T. Kováts Pál Táblabiró úrhoz December közepéig beküldeni annál bizonyosabban méltóztassanak, minthogy a' nyomtatást December 16-dikán elkezdetni, és a' nemzeti literatura mellett buzgó illyetén hazafiaknak neveit a' három kötetre osztandó munka első kötetének elejébe iktattatni szándékozik a' Fordító.

Második Félesztendő.

Tudományos hirdetés.

(2) Most jelentek meg, és sajtó alá tétetnek, egy honi Irónknak illyen című munkái 1-ső Mi rosszabb a' Koleránál? Érzékeny víg játék 3 szakaszban 2-dik Rajkó, a' Dádé' mostoha fija, nevetséges víg játék 3 szakaszban 3-dik Blánka és Bíbár el Bondukdari Libánonhegyi Fejedelem, históriai nemzeti Dráma négy szakaszban 4-dik A' megtsalatott szerető dallokban v. a' módi szerelem' eleven példája, rézmettzettel. 5-dik A' hét Kapitányok históriai vitézi Dráma 4 felvonásban 6-dik Aranyből cső vagy Népgyöngy. A' nemes magyar két hon' kóz nemes és polgárfijainak 's Leányinak javokra, hasznokra, erköltsi és tsinosodási épületjekre szereztetett. 1832-dik esztendőben. 7-dik Une étoile (ün étoál) Csillag. Nemzeti dallon. 3 felvonásban.

Előfizetési ára ezüstben.

Az 1-sőnek	—	—	—	30 xr.
2-diknak	—	—	—	20 —
3-diknak	—	—	—	40 —
4-diknek	—	—	—	12 —
5-diknek	—	—	—	30 —
6-diknak	—	—	—	24 —

Az előfizetés megtörténhet Pesten Eggenberger Könyváros, vagy a' Szerzőnél Budafalvi Bors Sámuel ügyvéd urnál. Pesten Ketskeméti utszában 447-dik szám alatt, és más nagyobb helyeken, a' Nemzeti tsinosodásra ügyelő uraknál vagy Előljáróknál, a' folyó esztendő' utósó napjáig. — 1833-dik esztendőben a' fentebb jelelt könyvek' bólti ára mindeniké kétannyi.

Nagy hasznokat ígérő 's többé vissza nem léphető Lotteria.

Bétsben Choith's D' Fia 's Társasága kereskedésében legfőbb engedelem mellett kifognak játszattatni Schneeberg és Lassuradalmak, mellyek Illyriában, és Adelsbergi kerületben feküsznek,

Váltságúl 100,000 forint ajánltatik érettek ezüst pénzben, vagy 250,000 V. Cz. a' meg nyerőnek.

A' Lotteriában különös előhúzás fog történni, azután pedig a' fő húzás, e' következendő képpen:

A' különös előhúzásban kijövendő számok, mellyek az ezen húzást mindjárt követendő főhúzásban a' több sors számokkal eggyütt fognak játszani, veressel vagynak nyomtatva, 's ezek számára különösen vagyon

2,150 nyerőnek, 25,000; 7000; 5000; 4000; 3000; 2500; 1000; 500; 200; 50; 's a' t. forintokat tévő sommánként

öszvesen 80,000 forint Bétsi Betsben.

Azon sorszámok ellenben, a' mellyek csak a' főhúzásban fognak játszani feketével vagynak nyomtatva, és az előhúzásban játszott sorsok nyereségével eggyütt 4,318 nyerőknek, 250,000; 20,000; 15,000; 11,000; 7,500; 6,000; 4,500; 2,000; 1,000; 500; 250; 200; 100; 25 etc. sommánként, öszvesen 375,000 forint B.B.

Vagyon még 4,000 zőld, és ugyan 4,000 sárga ajándék nyerő-sors is; ezek számára 8,200 nyerők, 10,000; 1,000; 500; 200; 100; etc. sommánként öszvesen 85,000 forint van határozva B.B.

A' különös előhúzás, a' főhúzással, és ezen ajándék sorsokkal eggyütt 14,668 nyerőt fog számlálni, a' kik kész pénzben 250,000; 25,000; 20,000; 15,000; 11,000; 10,000; 7500; 7000; 6000; 5000; 4000; 3000; 2500; 2000; 1000; 500; 250; 200; 100 's a' t. forintonként 540,000 forintot fognak nyerni B.B.

Minden, a' ki tiz veres sors számot (mellyek mind az első, mind a' fő húzásban eggyütt játszanak) egyszerre megvesz kész pénzért, egy zőld vagy sárga ajándék sorsot nyer ingyen, mind addig valamig az e'félék el nem fogynak. A' zőld és sárga ajándék sorsok azon különös hasznot igérik, hogy nem tsak a' háromszori húzásban játszanak a' több sors számokkal eggyütt, mind az elő, mind addig a' főhúzásban t. i. hanem még különösen az ezek számára határozott húzásban is, a' mellyben okvetetlenül mindegyiknek nyerni kelletik. Azon kívül 200 ajándék nyerő sorsnak meghatározottan kétszer kelletik nyerni; de igen szerentsés esetben nyerhet egy ajándék sors szám hétszer is.

A' ki tíz fekete sorsot egyszerre vált kész pénzért, annak csak egy feketéve nyomtatott ajándék sors adattatik, melly különös bélyeggel leszen jegyezve; ezen feketével nyomtatott sorsok csak a' főhúzásban fognak játszani.

Az előhúzásban nyerendő legkevesebb somma 50 for. a' főhúzásban pedig 52 for. BB.

Az elő és főhúzásban játszandó veres sors ára 5 for. pengő pénzben; csak a' főhúzásban játszandó feketével nyomtatott sorsé pedig 4 for. ugyancsak pengőben.

Sorsokat lehet váltani Bétsben az alólirt nagy kereskedésnek, Singerstrasse 804. szám alatt lévő tulajdon házában; de lehet a' Birodalomnak minden nevezetes Városaiban is. Költ Bétsben September 15-dikén 1832.

Coith's Dl fia 's Társasága.

Pesten sorsok vannak Liedemann Fridrich J. S. Nagy kereskedésben; úgy Liedemann F. B. és Társa rőfös kereskedésében is, a' Város-Ház piatza és Váczi-útsza szögletén lévő bóltban a' „Szép Magyarné" czím alatt.

A' hol még öt veres sorsokhoz egy zöld ingyen nyerő sors járúl.

Eladó szőllő vesszők.

(2) Budán közel az arany Szarvas kávé házhoz 924. sz. a. apró rósa és fehér szőllőt termő több száz ezer szőllő vesszők találtatnak, mellyeknek sem az idő zivatarjai nem ártanak, se meg nem rothadnak, 's egy hód földön közép termékű esztendőben 100—120, jó esztendőben pedig 140—160 akó bort megteremnek. A' rósa szőllő vesszőknek ezre 1 ft 30 kr. a' fehéreknek pedig 1 for. e. p.

Pesti könyváros Wigand Ottonál megjelent:

Országos Méneskönyv, vagy is telivér lovak 's azok ivadékainak jegyzéke 1832-kig bezárólag, mellybe közös haszon végett a' szomszéd austriai tartományokban lévő telivér lovak is fölvétettek. I. kötet. Szerkezteté Gróf Nádasdy Tamás. Nagy 8-adrét 1832. Csinos boritékban 20 kr. c. p.

Hirdetés

(2) A' nagy méltóságu magyar királyi udvari kamara rendeléséből, közhirré tétetik: hogy f. 1832. eszt. December 4-kén a' Sz. k. Temesvár külső városa kamarai fabrikájában lévő serfőző ház hozzá tartozó jusokkal együtt árverés utján, 1833. eszt. Martius 1-jén kezdődő hat egymást váltó esztendőkre haszonbérbe fog adatni. Haszonbérleni szándékozók az említett nap reggeli szokott óráin a' temesvári kamarai igazgatás irószobájában tartandó árverésen elegendő bánatpénzzel megjelenhetnek, 's oda meghivattatnak. Budán November 14-kén 1832.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse November 24-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	85⅞ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	124¼ for.
4 pCentes — — —	72 7/16 —	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	46⅞ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	181¼ —	Bank Actiáké	1078⅔ —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Nov. 25-ikén 4 Láb, 2 Hüv. 0 Von.	— 27-dikén 3 Láb, 5 Hüv. 6 Von.
— 26-ikán 4 Láb, 0 Hüv. 0 Von.	— 28-dikán 3 Láb, 5 Hüv. 3 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára November 23-dikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 50	6 — 20	6 —	Zab	1 — 56	1 — 52	1 — 48
Kétszeres	4 — 40	4 — 20	4 —	Kukoritza	3 — 28	3 — 20	3 — 10
Rozs	3 — 20	3 — 10	3 — 4	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 50	2 — 40	—	Köles	—	—	—

44. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Adakozó tolvaj.
Eggy tolvaj bővenn adakozni szokott, ha szegényre
Ötlött a' faluban, mellybe rabolni bejárt.
Eggy öreg igy szóllott egykor neki: „jobb uram az, ha
Kóldussá nem tessz, mintha segítsz azután."

PESTEN *Szombaton* Karácson Hava 1-só napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Felséges királyunk Nov. 7d. költ legfelsőbb határozása által a' nagymélt. magyar kir. udv. Kanczelláriánál eddig tiszteletbeli udv. Concipistaságot viselt gróf Almásy Móricz és gróf Apponyi György urakat tiszteletbeli udvari titoknokokká kinevezni kegyelmesen méltóztatott.

Felséges Királynénk Karolina Augusta a' Posonban nem rég állitott árvaház tőkepénzét 1080 pengő forintal méltóztatott szaporítani.

Országgyűlési követekké választotta: szabad kir. Posony városa Gyurikovics György tanácsbeli, és Posfay Sándor főjegyző; szabad kir. Temesvár városa Klapka Jósef polgármester, és Bakics János kapitány; szab. kir. Nagy-Szombat városa Orássy Mátyás tanácsbeli, és Pitroff János kapitány; Szathmár-Némethi Furtinyi Ignácz tanácsbeli; Ujvidék Kamber János tanácsbeli; Nagy-Bánya Stand Pál Főbiró, és Horváth Pál tanácsbeli; a' Kunság Illéssy János aranysarkantyus vitéz 's kapitány, és Kálmán Sándor nádorispányi Táblabiró 's ügyvéd; szabad kir. Debreczen városa Komlósy Dániel, és Poroszlay Fridrik tanácsbeli urakat.

Második Félesztendő.

A' közelebbi levelünkben emlitett máramarosi főispányi iktatást egy Szigeten Nov. 20d. költ levél ekképp irja le: A' koronás főt 's nemzetet egybekaptsolva hazafi szivén viselt Főispányunk elhunytával Megyénk megürült kormányára Felséges Királyunk Mélt. Vajai Gróf Vay Ábrahám, cs. kir. kamarás urat, ezt az atyáinak ditső nyomdokait hiven követő törzsök magyar ivadékot méltóztatván kegyelmesen kinevezni; enyhültek fájdalmaink, a' legelső hirre édes érzések fogták el lelkeinket, folyó hónap 18-dik 's 19-dik napjain pedig örömök özöne lepe meg bennünket. Minekutánna t. i. ujonnan nevezett főispányunk ősi magyar szokás szerint tiszteletünk 's vonzódásunk zálogául eleibe bocsátott számos forma ruhás, ismét fényesebb öltözetű nemes honfiainkat, 's kiküldöttségeinket rendelt helyeiken czélra vezető kifejezésekkel fogadta, ezeknek hódoló fényes serege között, mintegy tiszteletünktől, 's örömünktől körül karoltatva, a' folyó hónap 18-dikán Sziget városába bévezettetett. Holott Megyénk palotája előtt fényes kiküldötségünk, a' külső megyék, káptalanok követeivel, 's több katonai fő tisztekkel sokasodva, a' rendbe állott megyebeli tisztes sóvágó sereg, ezeknek, 's a' felyebbi hadi tisztek-

nek muzsika bandái, és más minden rendű öszvegyülekeztek jelenlétekben Boronkay 2-dik Alispányunk által fogadtatván, Főispány urunk ő Nagyságának nem csak szerencsés megérkezése, hanem viszonozó beszédének fontos szavai is minden szívet, minden lelket elragadtak — 's igy ezen nap a' város kivilágositásival, mellyek között számos rajzolatokba foglalt gondolatok, 's tisztelő irások is valának, a' következő napra való vágyódások között, a' multak emlékeztető országába rejtezett. De felvirradt a' folyó hónap 19 dike, mellynek fényes súgárai a' vaskaru századokon is túl törnek. Ezen nap kezdetével első vala az isteni szent Felség segedelméért kiöntött buzgó fohászkodás, mellyet az egy testbe olvadott minden rendek a' helybeli Rom. Cath. főtemplomban végezvén folytattak a' Reformatusok anyaszentegyházában. Onnan Főispán urunk lakhelyére kisértetvén, a' rendek gyűlése megnyittatott, és az innen rendelt küldöttség által Főispán urunk ő nagysága a' rendek hódoló tisztelete újabbi kijelentése mellett abba, meghivaték. Ezután tisztelt Főispányunk ő nagysága a' rendekhez indulván, a' minden felé el terjedt „éljen" kiáltások között főkormányozói székét elfoglalta, mellyben az egek Ura mindenhatóságát, Felséges Királyunk hő kegyelmeit, 's a' fejedelem iránt tartozó hivséget, a' haza, a' nemzet, 's e' megye iránt való közönséges, és egyes kötelességeket tárgyazó, érzésekkel, erővel teljes, az egybegyülteknek lelkekig ható, 's szemeikből az örömnek, 's elragadtatásnak csepjeit inditott beszédjét számos „éljen" kiáltások szakasztották félbe. A' királyi levél fesolvastatása után Főkormányozónk letette a' hitet. Ezt követte megyénk Főjegyzőjének e' megye környülményeit, és a' karok és rendek érzéseit elő terjesztett kedves beszédje. Majd megyénk öszveköttetését 's fényét kedves Főispán urunk beiktatása után tűstént munkálni kivánrán, több hazánk nagyait, tudósait, és ezen polgári innepünkben részt vett T. T. követségek tagjait, Táblabirákká nevezett ki; kiknek neveik, de különösen Nagyméltóságú Fő Cancellarius Revisnyei Gróf Reviczky Ádám úr Ő Excellentiájának neve hallásával, a' haza oltárára rakott érdemeik, az egybe gyültek előtt megujulván, harsogó „éljen" kiáltásokkal tiszteltettek meg. Ezeknek végződését követte Mltgos Gróf, és Főispán urunk mintegy 400 személyre, a' Méltóságos Gróf és Főispánné K. Kazinczy 'Sofia, szelídségével közönségesen minket magáévá tett asszonyunk szemes intézete után készült fényes és gazdag ebéd; mellynek folyta alatt legkegyelmesebb királyunk hosszas és szerencsés uralkodásáért, Fels. Királynénkért, fels. 5d. Ferd. ifj. királyunkért, 's ifj. királynénkért hazánk geniusa fennséges Nádorunkért, 's hitveséért, a' F. Austriai Házért az az ágyúk sűrű morgásai között hálákkal felemelt őröm poharak ürittettek. Ez alkalommal kiterjedt Főispányunk Ő Nagyságának kegyessége, a' több helyeken és több százakból álló közönséges, és szegény sorsuak meg vendéglésekre is. Mind ezeket bé rekesztette a' szinte reggelig tartott fényes tánczmúlatság. Közönséges örömünk külső okát a' nagy hazafit, a' mi kedves Főispányunkat szivünkbe zárván, kivánjuk, hogy dicső pályáján ugy édes hazánk, mint vég megyénk javára sok esztendőket meghaladva boldogul és szerencsésen „éljen"!! (közli Tar Gáspár.)

Roguzno és Nizniov uradalmak' lotteriája Nov. 27d. történt huzásával a' 169, 844d. szám nyerte az uradalmakat vagy 30 ezer aranyat; 26,616, ötezer; 6,310, ezer; 140,926, ötszáz; 34,710, háromszáz aranyakat. A' veres ingyen sorsok közül 72,332 nyert tizezer forintot; 164,906, négy

ezer; 109,379, ezer ötszáz; 54,116, ezer; 26,149, ötszáz forintokat.

Nagy Britannia.

A' londoni kereskedők 1200 főnél többre nőtt gyülekezete a' királyhoz ezen felirás küldésében egyezett meg: „Alólirt kereskedők, pénzváltók, hajótulajdonosok, örökös hűségünk tántorithatatlan érzetével, 's királyunkhoz ragaszkodási újabb hódolással közelítünk felséged királyi székéhez. Az angol hadihajók osztályának olly nyilvánságos czélból, hogy a' franczia hajósereggel Hollandia ellen munkálódjék, lett kiküldetésének, 's a' hollandi alattvalók hajóinak a' kikötőkben, 's sik tengeren feltartóztatását parantsoló kabineti rendelés kiadásának szemlélésére, mély fájdalom, 's belső szorongás lepte meg sziveinket. Úgy tetszik, hogy a' haddal fenyegetésre semmi esetre nem az angol interessék, 's becsület megsértése szolgáltathatott alkalmat, és mi telyes tökélettel ellene mondunk olly háborúnak, mellynek kimenetele a' legélesebb elme előtt is titok, 's mellyre mi parlamenti felvilágositás nélkül elégséges okot nem találunk. Valódi egyenességgel kérjük felségedet, távoztasson el minden erőszaktételbe való befolyást mindaddig, miglen az iránt a' nemzetigazi akaratja, 's értelme a' maga kétségtelen valóságában kifejtődzik.

Franczia Ország.

A' bécsi Beobachter rendkivüli úton kapta meg a' Franczíák királyának mind a' két kamara ülésit (Nov. 19.) megnyitott beszédét, melly ekképp van! Pair, és követ Uraimék! Hosszas elválás után örvendek uraságtokat gyámolitó 's tanácsadó erővel ismét láthatni. A' közidőben országlásom nevezetes villongásoknak vala tárgya; de azokat tulajdon erejével felyűl mulá, 's a' pártosságot legyőzé.(?) Megcsalatva nagylelkű szerkezetink 's azon tisztelet által, mellyel a' nyilvános szabadságoknak hódolunk, ereje a' törvényes és mérsékelt politikának rosszra magyaráztaték. Párisban a' respublica, nyugoton a' contrarevolutio név alatt a' fennálló rend fegyveres kézzel támadtaték meg. A' respublica és a' contrarevolutio le vannak győzve. Junius 5d. és 6d. (midőn 20 republicanusra nehány száz katona jutott) az anarchia késztetőinek dühösségét 's ingovány erejét napfényre hozá. A' constitutionalis királyság igaz barátit, igaz védlőit azon nemes szívű lakosokban, azon rettenthetetlen nemzeti őrségben 's ama vitéz katonaságban találám, kik a' hasonló merészleteket (attentata) letudák győzni. Látni lehetett, milly ereje van egy alkotmányos királynak a' nemzet gyámolitásában, ha kénszeritettik menedéket fegyver által keresni a' korona és intézetek fenntartására. Nyugoton zendűlés és borzasztó tettekről panaszkodhatánk. A' népség nagyobb része ugyan nem részesült abban, 's mindenütt, hol lázzadás vala, hamar legyőzetett.(?) Hagyjanak fel késztetői a' polgári véronlásnak minden contrarevolutio reményével, melly előttem, mint uraságtok előtt lehetetlen. (még is megtörtént.) Egy újabbi 's a' nyilvános békére nézve elhatározó eset (Berry herczegné elfogatása) elfogja oszlatni e' pártosok végső (csalódását.) Uraim! Párisban, mint nyugoton országlásomnak a' fennálló törvényekkel 's az egész igazsággal egyezhető elevenséget kellett használnia; megvisgálandják tehát uraságtok, ha törvényeinknek e' tekintetben módositásra nints é szükségök; 's minő módositásokkal lehet a' status bátorságát, 's a' köz szabadságot fenntartani. Állhatatos nyomdokán e' mérsékelt és igazságos utnak, dicsőséges revolutiónk' okfejeihez hivek maradunk. Ez az a' systema (juste milieu), mellyet az urak közmun-

)(

kálatja (?) megerősít, 's mellyet amaz ügyes és merészséggel teljes miniszter (Perier), kinek halálát gyászoljuk, az urak előtt olly nagy állhatatossággal véde! Nyilvános jelei ezen politikának mindenütt érezhetők, benn a' bizodalom ismét éled; a' kereskedés új életet nyert; a' gondviselés gazdag áldásit mutatta mezeinken; azon ostor (cholera) melly olly borzasztólag látogata meg, eltávozott, 's minden ama rosszak szapora gyógyúltával biztat, mellyek alatt nyögénk. Kivül nemzeti jóllétünk kezességei nem kevésbé bizonyosak. Azon szoros szövetség, melly éppen most Francziaország 's Anglia közt még erősbbé lőn, mind a' két nemzetre nézve kútfeje leénd a' jobblétnek és erőnek, Európára nézve pedig kezességül fog szolgálni a' békességre. Egy kérdés még aggodalmakat éleszthete Európában. Országlásom minden igyekezete mellett is az 1831d. Nov. 15d. szerződés, melly Belgiumnak Hollandiától leendő elszakadását határozá, foganat nélkül maradt. A' békés engesztelődés módjai kimerítve lenni láttattak, de a' czél el nem éretett. Véltem, hogy illy helyhezete a' dolgoknak tovább fenn nem állhat, a' nélkül, hogy Francziaország interesszéje 's tekintete kissebbséget ne szenvedne. Eljött a' szerződések teljesitésének pillantatja. Anglia király ának érzése az enyémmel öszveolvadt és párosult vitorláink a' Schelde öbleiben lobognak. Lelkes és vitéz seregeink e' pillanatban Antwerp falai alatt állanak. Midőn szerette leányomat a' belga királynak adám, szoros egyetértését e' két népnek uj kötelékkel erősítém meg. Azon acták, mellyek ez ünnepies kötést szentségesiték, uraságtokkal közöltetni fognak. Parantsolatot adék egyszersmind ministereimnek, hogy e' folyó eszt. Julius 4-diki szerződést, mellyet országlásom az egyesült amerikai statusokkal kötött, uraságtokkal közöljék, melly szerződés a' két ország költsönös követeléseinek véget vet. Meg fogják tudni uraságtok azon egyezést is, melly által Otto herczeg Görög ország thronusára hivatik. Uraságtoktól kérendem a' módokat, mellyek szövetségeseimmel egygyütt ama kölcsönt garantirozni fogják, melly ez uj status megerősödéséhez elkerülhetetlen.—Kivánom, hogy „törzsökös törvényeink“ (cardinales praerogativae) hova hamarább „tökélletesebbekké“ tétessenek. A' charta 69. czik. szerint hirdetett törvények elő fognak terjesztetni. Tanátskozás alá veéndik uraságtok ez országgyűlés folyamatjában: — „a' ministerekre hárámló felelet terhét, a' megye és községbeli administratiót, a' nyilvános tanitásnak józanabb organisatióját, és végre a' katona tiszteknek állapotját.“ Sajnálom, hogy még most tehetségemben nintsen a' status terheinek megkissebbitése; kötelességeink, 's Franczia ország környyülményei még fontos áldozatokat kívánnak. Azonban igen közelléte az európai dolgok eldöntésének biztat, áldozataink végczéljának elérésével; a' hitel fennáll, és erősödik, 's bizonyos jelek mutatják a' nemzeti gazdagulás előmenetelét. Még némi áldozatok! 's nyomdokai is el lesznek törűlve a' nagy revolutióhoz kötött lázzadásoknak. Elnémúlnak az állhatatlan érzelmek, 's Franczia ország jövendőjében telyes bizodalmat nyerénd; 's akkor legforróbb kivánságom megvalósul hazámat azon bóldogságában láthatni, mellyre méltán tarthat számot, 's mellyre elmondhassam, hogy igyekezetem, viszontagságának telyes elrendelésében foganatlan nem vala.“ E' thronbeszéd után az ujonnan választott követek esküvéseket letevék.

Midőn a' Francziák' királya a' kamarák' megnyitása végett az ülések palotája felé kotsiznék, valaki a' temérdek bámuló sokaság közűl egy pisztolyt rá sütött; mellynek csattanását meghallván, a' ki-

rály arra tekintve honnan a' lövés jött, levette kalapját, 's igy szóllott: „rajtam semmi nem esett.“ A' pisztolt a' földre vetve találták; Gróf Pajol general, ki a' király hintaja mellett lovaglott, 8—10 személyt fogata el. Mint a' „Messager“ írja a' merészlet cselekvője is befogatott; ez mintegy 15—18 eszt. fiatal ember; öltözetje kő mives inast mutat. A' király olly nyúgodt arczvonásokkal jelent meg a' gyűlésben, hogy semmi jele rajta a' csak most értte veszedelemnek nem látszhaték. A' királyné felette megindúlva tért vissza az ülésből. Igen sok pairek, 's követek mentek az ülés után Ő Felségéhez a' személye ellen merészlett gonosz tettből származott mély fájdalmokat kijelenteni.

Berry herczegné folyó hónap 15-kén estveli hetedfél órakor Kersabiec kisasszonnyal 's Mesnars és Guibourg urakkal Blayebe érkezett, 's az ottani fellegvárba vitetett.

B e l g i u m.

A' Moniteur belge igy ir Nov. 14d. Tegnap nyittattak meg ünnepiesen a' kamarák' ülései. A' palota tömve volt nézőkkel, kiket a' diplomatia tagjai is neveltek. A' király és királyné a' szálába léptekkor „éljen“ kiáltásokkal fogadtattak. A' megnyitó beszéd, mellyet ekkor mindjárt tartott a' király következő értelmű: Uraim! Az utóbbi ülés bezárása olta lefolyt négy hónap alatt a' haza jövendőjére nézve fontos dolgok mentek véghez. Belgiom Európa hatalmai által lassanként elesmertetett, 's nemzeti lobogója csak nem minden kikötőbe bebotsáttatott. A' Francziák királyának legidősb leányával lett egybekelésem, melly egy nemes lelkű néppel szorosabban köt öszve, ujabb okúl szolgált, hogy az európai udvarok nagyobb része barátságának, 's az uj belga ország jóllétét 's erősödését kivánásának bizonyságait venném. Hosszas halogatás után, de a' melly az országra nézve nem vala olly káros, mint tőlle tartani lehetett, elérkezett végre a' szempillantás, mellyben a' kamarák' 's nemzet kivánságinak, arra vehetvén a' Nov. 15d. egyezést biztositott hatalmakat, hogy annak teljesedését eszközöljék, megfelelhettem. Meggyőződtek ezen hatalmak a' felől, hogy ha kénszerítő rendszabásokhoz nyúlni tovább is késnének; Belgiumot azon fenyegető szükségbe helyheztetnék, hogy maga szerezzen magának igazságot; 's nem akarták magokat egy közönséges háboru veszélyeinek kitenni. Ennél fogva kettő közűlök ünnepies egyezés által arra kötelezte magát, hogy a' szerződés teljesedését birtokinknak az ellenségtől minél előbbi megszabaditásán kezdje. Az egyesült angol franczia sereg zárva tartja a' hollandi kereskedést, 's ha ezen kénszerítő eszköz nem elégséges; „két nap mulva meg fogja a' franczia sereg mutatni, hogy az adott biztositás nem üres hang.“ — Ezek uraim, a' kormány által eddig követett politikának gyümőltsei; 's bizodalommal botsátom az urak visgálata alá azon alkudozásokat, mellyek e' következéseket szülék. A' fő nehézségeknek, mellyek a' kormány folyamatját eddig elé gátolták, elháritása alkalmat ád az uraknak főképpen 's kirekesztőleg az igazgatás és közjövedelem ügyében a' haza javára foglalatoskodni. Az igazság ügyének rendbeszedése által a' törvényszékek függetlensége határozott alapokon áll. Az 1833 diki budget elejekbe fog az uraknak terjesztetni, 's egyszersmind az 1830-ki és 1831-diki számadás be fog mutattatni. A' költsönözésnek második része, mellyet az urak jóvá hagytak, a' környülállásokhoz képest hasznos kötés mellett vétetett fel. A' csak nem minden európai tartományokkal közös környülmények költség nevekedést vontak magok után, mellyet az adó felemelésével fedezhetünk. A' nép ké-

szen fogja magát ezen szükséges áldozatoknak alá vetni, ha széttekint maga körül, 's meggondolja, hogy soha semmi időszakban, nem állván ellent a' történetek' fontossága, hasonló, mérséklett és szelid adózási rendszer alatt nem élt. Ha szinte az alkunak a' hatalmasságok által leendő teljesittetése megfosztja is ifju szép seregünket vitézsége bizonyithatásától: hivsége még is kezes előttem, hogy a' most kelő történetek' kifejlődése alatt országunknak az ellenség, vagy akármelly Belgiom ellen támadási tett által megsértése büntetlen nem fog maradni. Ezen sereg jólléte foglalatoskodtatja az én ébredt gondoskodásomat. Még nehéz a' „már is hihetőbb lefegyverkezés" idejét meghatározni. Mind e' mellett törvényjavallat fog ajánltatni a' seregnek békés időben leendő állapotja iránt. — Ha az ülés tartásának ideje megengedi, az urak figyelmét még ez esztendőben „a' közönséges tanitásra" is fogom forditani. Örömet szerez nekem jelenthetni, hogy az ország jövedelme minden reménységet feljűlhaladt. Uraim! nagy történetnek állunk mi küszöbén; a' haza szabaditása legyen ösztön a' közbizodalom állandóságára: de azon gondolat kit kit fájdalommal tőlt el az urak közül, hogy nem egész Belgiumot esmerte el Európa. Ha az elválás napja jelen lessz, becsűlni fogjuk tudni az ügyünkért olly sok áldozatokat tett népek' szives indúlatit. Ezek foglalatoskodtatják szünet nélkül érzésimet; 's megérdemlik ők, hogy a' nemzet is a' részvétellel légyen irántok. Táplál a' reménység uram! hogy „az ország fő tisztségei 's törvényhatóságai" közt folyvást egyetértés uralkodánd, 's hogy a' haza állandóan minden fiai egyesülésében fogja erejét feltalálni." Egybehangzó felkiáltásokkal fogadtaték e' királyi beszéd.

Leopold király beszédének azon része, mellyben fájdalommal emliti, hogy nem egész Belgiomot fogadta el Európa, Luxemburgra céloz.—Egyébiránt alkalmúl szolgál ez nekünk a' frankfurti ujságból következő helyeket felhozni: A' Német szövetség elébb a' Belgák királyát el nem fogja esmerni, nem is esmerheti, mig ezt Hollandia nem teljesiti. Az Austria 's Burkus ország által tett elesmerések nincsenek ezzel ellenkezésben; mert ezt azok nem mint német fejedelmek, hanem csak mint európai hatalmak cselekedték. A' Németszövetségnek fő czélja fenntartani a' nyugodalmat és bátorságot 's tagjai birtokainak biztositását. Egy tagja annak Vilmos király is, mint Luxemburgi nagy herczeg. Német birtokai tehát ő tőlle el nem vétethetnek, a' szövetség biztositotta azokat. Ha már a' belga revolutio kedvéért Luxemburgtól valamit elkellene szakasztani, Belgiomból pedig e' helyet szintén más résznek kapcsoltatni Németországhoz; ezt nem engedheti a' szövetség, legalább addig, mig csak a' Luxemburgi nagy herczeg abba önkéntesen meg nem egyezik. Mig tehát ez meg nem történik; szó se lehet a' Belgák királya elesméréséről (?); mert király királyság nélkül nintsen, e' királyság alkotórészei pedig még állapitva nincsenek. A' londoni conferentiának nints hatalmában, csak egy falut is Németországtól, ennek egyezése nélkül elszakasztani, 's erre az soha nem is törekedett. „A' viszonyokkal nagy esmeretlenségét árulja tehát el, ki azt hinné, hogy Londonban a' belga kérdés tökélletesen eldöntethetik„!! Ha szinte Vilhelm király mindenben megegyeznék is, a' mit pedig soha sem tesz, akkor sincs a' dolognak vége, mig a' Németszövetség ahoz egyezését nem adja. (?)

A' belga senatorok kamarája előlülőjévé ismét Stassart urat; alelőlülőkké pedig Secus és Vilain urakat választotta.

A' képviselők kamarájában előülőnek

választatott Raikem úr; alelőlülők pedig ugyan itt Fallon és Dubus, titoknokok Jacques, Delafaille, Liedts, és Renesse urak.

A' képviselők kamarájának Nov. 16d. ülésében Goblet generalis ideigleni külső minister hosszas beszédben adá elő Belgiomnak külső viszonyait. A' többek közt közlé a' franczia követ Latour Maubourg urhoz Nov. 2d. intézett azon jegyzékét is, mellyben ő (Goblet) királya nevében kinyilatkoztatá: „hogy ő Felsége a' Belgák királya megegyezik Venloonak, 's a' hozzá tartozó erősségeknek 's helyeknek 's mind azon birtokrészeknek 12-dikig leendő kieresztésében mellyek Hollandiához visszakaptsolandók, mihelyt a' belga kormány az antwerpi fellegvár 's a' Schelde két partjain lévő azon erősségek 's helyeknek, mellyek a' Nov. 15-diki egyezés szerint Belgiumhoz tartoznak, birtokába tétetik." Közlötte továbbá Goblet generalis azon Nov. 8-diki nyilatkozását a' franczia követnek, mellyben Francziaországnak készségét jelenté Belgiumba sereget küldeni, mihelyt azt ő Felsége a' Belgák királya kivánná; 's közlé az erre adott jóváhagyó feleletet is. „Melly feleiet következésében, mondá a' külső minister, a' franczia sereg tegnap óta belépett határinkra, 's reménylem, nem sokára jelentheti a' kormány uraságtoknak, hogy a' belga birtokból Hollandia kitakaritá katonáit. E' kitakarodást azonban ne tekintsék az urak a' belga kérdés végeldöntésének; csak kezdete még ez a' végrehajtásnak, de olly fontos kezdete, melly szerentsés következéseket fog szülni." 's a' t. — 's a' t.

A' Senatorok' kamarájának f. h. 16-ki ülésében felolvastatott egy biztosság által készitett a' királyhoz intézendő felirási javallat, melly a' thronbeszédnek majd szórul szóra való visszahangzása; csak a' sereget érdeklő hely változtattatott valamennyire, 's ennek a' biztosság projectuma szerint következőképpen kellene állania: „Felséged uj áldozatokat terjesztelő mint általunk mulhatatlanúl teljesitendőket. Semmi sints előttünk nehéz, ha arról van szó, hogy hazánk függetlensége biztositassék; de még is fájdalmas áldozat kivántatik a' mi vitéz 's szép seregünktől. Nemes ingertől lelkesitve munkás részvételt kivánna az venni a' most keletkező történetekben; de azért fogja magát tudni kötellessége korlátjai között tartani, 's vigasztalása leénd, ha ez által is a' fenyiték iránti tiszteletét, 's nem önhasznuságból eredt hazaszeretetét mutathatja ki." A' tanátskozás e' felett más napra halasztatott.

Hollandia.

Wilhelm király Nov. 16d. kőlt egy végzésében megyhagyta 1. hogy minden angol és franczia még a' hollandi birtokban lévő hajók e' végzés kihirdetése után három nap alatt abból kitakarodjanak. 2. minden a' két nevezett nemzet lobogói alatt Hollandiába szándékozó hajók visszautasittassanak, 's mind addig a' hollandi kikötőkbe ne eresztessenek, mig csak a' hollandi hajók is szabadon nem mehetnek a' franczia és angol kikötőkbe. Azonban e' csak időközi rendszabás, mig a' környületek messze terjedtebb 's szorosabb határozatokat nem kivánnak.

A' Generalstatusok' második kamarája az 1833d. esztben kivántatható rendkivüli hadi kőltségekre, 45 mil. forintot ajánlott.

Német Ország.

Gróf Sercay franczia ügyviselő Nov. 15dikén fényes bált adott Münchenben; indító okúl szolgálván neki erre Otto királynak a' görög thronusra lett emeltetése. — Ugyan ezen hónap 16dikán érkezett a' bajor fővárosba Otto Király ezredének Görögországba szánt batalionja. Maga Otto király Nov. 21d. szándékozott Görög országba elindúlni.

Kurowski lengyel kapitány, ki a' varsói emlékezetes ütközeten egyik lábát

elveszté, 's mesterséges láb csináltatás végett régtől fogva Würzburgban tartózkodik, gyanus levelek találtatván nálla, befogatott.

A' Hessen-darmstadti nagy herczeg Nov. 6díki rendelése szerint December 1ső napjára hivja öszve e' Nagyherczegség rendeit.

A' bécsi Beobachter a' „hannoverai Landesblatt" után következő nem minden ember inyére való czikkelyt közöl: „Ki az első franczia revolutio történeteit érte, azt a' mostani dolgoknak az akkoriakkal öszvehasonlítása nagyon érdekelheti, és néhány különböző formát kivéve — nem talál ezekben egyebet az előbbi szomoru játék ismétlésénél. Ugyan azon uralkodó képzeletek, ugyan azon száraz megfogások rendkivülvaló öntetszés, millyen némelly második kamarából ránk lemosolyg, 's mindenütt ugyan azon hősök, kikről Napoleon így szolla: „ezek mindent mozgásba hoznak körültök, tudván, hogy csak akkor úszik a' hab felűl, ha forr a' fazék." " Francziaországban elnyomta akkor egyik párt a' másikat, 's mindég rosszabb ült a' másik helyébe, egész a' teljes terrorismusig, mellyen csak az európát sok esztendeig nyomott vas despotismus vehetett erőt. „Most is csak ez fog, ennek kell 's lehet lenni a' dolgok menetelének, ha a' fejedelmek az úgy nevezett (pseudo) liberalisokat pályájokban fenn nem tartóztathatnák. Ama' különböző formákhoz számítom nevezetesen azt, hogy az első franczia revolutióhoz sokan a' legelőkelőbb német férfiak közűl hajlandók voltak, azt a' népszabadsága 's felvilágosodás nyiló hajnalának tekintették, 's azt hivék, hogy az európai nemzetek szabadkort értek, 's jövendőben magok igazgathatják magokat. Minö rosszúl ütött légyen ki e' férfikor rájok nézve, kiki tudhatja, 's minden századok történetei mutatják, hogy a' dolog mindég igy ütött ki. Mind ezen férfiak megtértek nem sokára tévelygésökből. De most kik volnának azon férfiak, kik ezen ügy mellett felállanának? közönségesen csak nagy szájuk! 's ámitók! A' valódi nemes férfiak visszatartózkodnak, vagy neutralisok maradnak. Azokat ezek előtt leggyanúsbakká teszi az, hogy amazok minden, még a' legerköltstelenebb eszközt is használják czéljok elérésére. Hirlapjaik tele vannak hazugságok, 's rágalmakkal, 's ezenkivül alig van bennök valami. E' mellett nem szenvedhetik, ha valamelly országban az alattvalók fejedelmöket szeretik, a' polgárok békével 's megelégedve élnek. A' hol e'félét sejdítnek, oda rohannak dühösen, 's egyenetlenséget 's veszélyt igyekeznek támasztani. Mindenütt törekednek az elégedetlenség terjesztésére, 's mivel ezt jobbá nem tehetik, ennél fogva csak a' népeket teszik boldogtalanokká. Ez azon nyomorult okfő, mellyet egy a' politikai pályán igen elhiresedett iró 1799 dik Juniusában e' szókkal feste le: Ki tépte szét elsőben azon köteleket, mellyek az előtt még a' had lármájában is öszvekapcsolták a' nemzeteket? Ki lehellte elsőben a' polgárba ezen halálos gyűlölséget más különböző politikai okfők szerint kormányzott status polgára ellen, 's emelte fel a' legsötétebb századok intolerantiájával ezen alapot: „ „A' ki velünk nem tart, elkell törültetnie" " a' politika királyi székére? (Folytatjuk.)

LEGÚJABB HIREK.

Még Nov. 16d. sem a' franczia, sem az angol követ Hágából el nem utazott; 's még mindég reménylik ott a' békés eligazulást. A' franczia sereg csapatok folyvást nyomúlnak Antwerp felé; Nov. 21d. kellett a' fellegvár megtámadtatásának elkezdődnie. A' vizi puskák, és fecskendő mesterek Belgium részéről sietve szállittatnak Antwerpbe. Az egyesült flotta 13d. éjjelén Ostendenél evezett el. Nov. 15. utazott Zea Bermudez el Londonból Madrid felé. A' Moniteur is jelenti, hogy Fülöp Lajosra pisztol süttetett el; de hogy a' gonosztévő elfogatott volna, azt nem említi.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Igazság', és Nemzeti Dicsőség' Baráti!!!

Személyem hitele, Gyűjteményem tekintete éppen ezen időben a' midőn enyésztének megmentése fen forog, megkivánja, az Igasság pedig meg nem tagadhatja hogy a' Jelenkor mellé foglalt Társalkodónak 95 Szám 380 lapján gúnyolag érdeklő Anecdotára felellyek, és annak helytelenségét nyilván előadjam:

Hajdankori Gyűjteményem egyedűl a' tudományi irott, vagy nyomtatott, és mivészi emlékeit Nemzetünknek foglalván magában — nem pedig Természeti, az az: Állati, Növevényi és Ásványi Ritkaságokat — kétség kivül ebbe, bár melly hajdani Üres Koponya — ha éppen Hős Kinisi Pálé volt is — be nem fogadtatott: első valóban, és utolsó lehete Gyűjteményemben csak az, melly a' Tudósító M. Móricz beléptével abban szemléltetett.

W. J***M.

Figyelmeztetés.

(1) Alól irt ezennel közhirré teszi, hogy ő a' Bécsi legelsőbb felállított Tüz kármentő Társaság dolgaiban, T. N. Somogy Vármegyére nézve az ügyviselésmagára válalta, mihez képest valamint azok, kik Jószágaikat ezen Társaság kármentése alá bizni kivánják, magokat nála foganatosan jelenthetik, ugy szintén mindenkinek kivánságára a' Társaság, és a' kármentés oltalma alatt lévő birtokosoknak költsönös jusaik, és köteleztetésekről szólló alap szabások, és egyéb ezen Társaság dolgait illető nyomtatványok ingyen ki fognak szolgáltatni. Kaposvárott November 20-dikán 1832.

Reiszner Domokos.

Jelentés.

Alólirtnál a' Roguzno és Nizniow uradalmak nagy Lotteriájában nyertes sorsok, a' sorsok vissza adása mellett lefizettetnek.

Ugyan csak az alólírtnál és Liedemann Ferencznél találtatnak sorsok a' Schneeberg és Laas uradalmak nagy hasznokat ígérő Lotteriájából, hol tiz veres sorsokhoz még egy zőld ingyen 's bizonyosan nyerő sors is járúl.

Liedemann Fridrik.

Második Félesztendő.

)(0)(

Weber M. Posztó Kereskedő Pesten,

ezen czim alatt:

„MAGYAR ORSZÁG PRIMÁSSÁHOZ"

(a' Váczi utsza kezdetén Birly úr háza szegeletén „a' Nagy Kristofhoz" nevezte-tett Patika mellett.)

ajánlja friss és jó árúkkal ellátott boltját: hol találtatnak mindenféle mostani izlésű legfinomabb, finom, és közép finom **posztók, Kazimir, Drap-Mousselin, Azor,** és **dupla Kazimir,** a' legillendőbb áron.

Vannak ugyan ott módi **kocsi posztók,** valamint $\frac{7}{4}$ és $\frac{8}{4}$ szélességű **liberia posztók** is a' legjobb minéműségben.

Hirdetés

(3) A' nagy méltóságu magyar királyi udvari kamara rendeléséből, közhirré tétetik: hogy f. 1832. eszt. December 4-kén a' Sz. k. Temesvár külső városa kamarai fabrikájában lévő serfőző ház hozzá tartozó jusokkal együtt árverés utján, 1833. eszt. Martius 1-jén kezdődő hat egymást váltó esztendőkre haszonbérbe fog adatni. Haszonbérleni szándékozók az említett nap reggeli szokott óráin a' temesvári kamarai igazgatás irószobájában tartandó árverésen elegendő bánatpénzzel megjelenhetnek, 's oda meghivattatnak. Budán November 14-kén 1832.

Pesti könyváros Wigand Ottonál megjelent:

Országos Méneskönyv, vagy is telivér lovak 's azok ivadékainak jegyzéke 1832-kig bezárólag, mellybe közös haszon végett a' szomszéd austriai tartományokban lévő telivér lovak is fölvétettek. I. kötet. Szerkezteté Gróf Nádasdy Tamás. Nagy 8-adrét 1832. Csinos boritékban 20 kr. c. p.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse November 26-dikán:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	$83\frac{7}{16}$ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	$124\frac{7}{16}$ for.
4 pCentes — — —	$72\frac{3}{4}$ —	Béts városi Bankó kötelező $2\frac{1}{2}$ pCentes	—
1820-diki Státus Lott. 100 forint	182 —	Bank Actiáké	$1077\frac{1}{2}$ —

A' Gabonának Pesti piatzi ára November 30-dikán 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 40	6 — 20	4 — 50	Zab	1 — 56	1 — 54	1 — 50
Kétszeres	4 — 30	4 — 20	4 —	Kukoritza	3 — 30	3 — 20	3 — 10
Rozs	3 — 10	3 —	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 50	2 — 46	2 — 40	Köles	—	—	—

45. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Képtelen törvény.
Egy törvény van, melly a' hamist esméri igaznak.
Gyáva csalárdságot virtusi rangra emel,
Az hazaárulót pártolja, de bünteti a' jót:
Ez hadi törvény, fő czikkelye: ölni sokat!

PESTEN *Szerdán* Karácson Hava 5 dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Apostoli Felségünk Oct. 28d. kőlt legfelsőbb határozása által a' veszprémi káptalannál kanonok Főtiszt. Balassa Gábor urat zalai; Kováts Antal urat, somogyi; Laszkallner Antal urat pápai; Schnupfhagen György urat pedig segűsdi főesperestségre méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Ő cs. kir. Felsége a' nagymélt. magyar kir. udv. kanczellariánál eddig tisztlb. concipistaságot viselt Wirkner Lajos urat valóságos udvari concipistává méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Felséges Királyunk Nov. 10d. kőlt kir. végzései által Bachich János urat, a' magyar kir. udv. Kanczelláriа titoknokát tulajdon kérésére egész fizetéssel nyugalmazni, 's a' tiszt. titoknok urnak hosszas hiv szolgálatja tekintetéből kegyelmes tetszését túdtára adatni; Kiss Pál és Gyulavarsándi Névery Károly urakat a' nagymélt. magyar kir. udv. Kanczellariánál valóságos titoknokokká; Zoltán János urat pedig, eddig tisztlb. udvari concipistát a' debreczeni kerületi táblához tiszteletbeli táblabiróvá kinevezni kegyelmesen méltóztatott.

Második Félesztendő.

Országgyülési követek Nemes Moson vármegyéből: Torkos Mihály első Alispán, és Kajdácsy Ferencz Főjegyző; Zólyomból Radványszky Antal, kir. tanácsos és Beniczky Lajos második alispán; Besztercebánya királyi városból Glabits Jósef Főbiró; és Szumrak János Főjegyző; Csanád vármegyéből, Vásárhelyi János Alispan és Návoy László Táblabiró; Ugocsából Báró Perényi Gábor és Szentpáli László; az egri főkáptalanból Lonovics Jósef apát, kir. táblai praelatus és Báró Bémer László apát 's kanonok; Máramarosból Báró Sztojka Imre és Asztalos Pál urak.

Makón (Csanád Várm.) Nov. 22d. foglalta el ünnepies szertartással Tököly Péter ő nagysága főispány helytartói székét, másnap tartatott ugyan azon nemes Megyének tisztválasztása, 's ennek következésében első Alispán: Vásárhelyi János; főjegyző: Szilesy Pál; aljegyző: Biró Imre; levéltárnok: Blázsy György; tisztlb. aljegyzők: Lukács János, Tarnay János, Bánfi Jó'sef, Barinay János, Dániel Antal és Vertits János; főadószedő: Saator János; számvevő: Hervay István; főügyvéd: Nyéky Antal; alügyvéd Balta Tivador;

tisztlib.: Cseresnyés István, Kapdebo István, Nyéky Béla, Kálmán Imre; makói járásban főszbiró: Dániel János; esküdt: Hofbauer Sándor; biztos: Peöcz Ferencz; batonyai járásban szolgabiró: Sanka Ferencz. Eskütt 's tisztlb. szolgabiró: Szilvássy László; biztos: Kövér István; nagylaki járásban szolgabiró: Návoy Mihaly; esküdt: Sántha Sándor; biztos: Vargha Pál; tisztlb. szolgabiró: Lukács István; fizetéses táblabirák: Posonyi Ignácz, Tarnay Mihály; tisztlb. esküttek: Király Ferencz, Jakabos Jó'sef, László András, Luczay János, Lukács Tódor, Jakabfy Miklós urak. Országgyűlése alatt leendő viselésére az alispányi hivatalnak Lukács Jó 'sef táblabiró ur neveztetett ki.

Nagy Szőllős Nov. 21. Tegnap tartá cs. k. tanácsos 's újonnan nevezett főispányi Helytartónk méltós. kis csoltói és pelsőczi Ragályi Ábrahám úr ő nagysága fényes hivatalába való iktatását. Megyénk ez öröm ünnepére a' szomszéd megyékből jeles küldöttségek jelentek meg. Az iktatási gyűlés folytában mint szeretve tisztelt főispányi Helytartónk, úgy kedves első alispányunk 's megyénk érdemes főjegyzője által fontos 's századunk lelkéhez szabott beszédek tartattak. A' beiktatást gazdag vendégség követte.; estve pedig fényes tánczmulatság tartatott.

Arad Nov. 26d. Ma másod napja tartják nevöket Brassoránról megmagyarositott Brassay György és Demeter testvér urak törvényes beiktatásokat Ő Felségétől kir. adomány mellett nyert Krakaro nevü nemes Arad vármegyei helységben.

Nemes Zólyom vármegye Nov. 22d. tartott tisztujitásáról ezeket irhatjuk: első Alispán: Radványszky Antal, második Beniczky Lajos; főjegyző: ifj. Radvánszky Antal; aljegyző: Surman Gusztáv; tisztlb. Ruttkay István; főügyvéd: Huszag István; alügyvéd Theisz Márton; tisztlbeli: Hudoba János; főadószedők: Czerva Dániel és Rákovszky Ferencz urak.

Nagy Britannia.

Mig a' tory levelek, a' londoni kereskedők egy részének felirását, mint dolgoknak egy nagy győzedelmét szemlélik, és Grey ministeriumának megbukását, valamint a' Francziaország és Anglia között kötött szokatlan szövetség felbomlását jövendölik; a' liberális és ministeri ujságok a' szemre hányásokat, mellyekkel politikájokat vádolják, elleneikre vissza háritják. Többek közt a' Globe igy szóll: „Ezek az emberek színlelve az angoly királynak visszalépést tanácsolnak, holott jól tudják, hogy azt már nem teheti; azt vitatják, hogy békességet akarnak, de a' békesség egyetlen tisztességes, egyetlen lehető eszközét, az antwerpi fellegvár átadását nem akarják.“ Ha illy gyülekezetnek, mint a' londoni (l. előbbi level.) foganatja lehet, a' hollandi királyt ellentállásában serkenti, és igy a' többieket ellenségeskedésekre kényszeriti. A' beszélők egyike Baring ur, ezt mondja: „a' ma estvéli pósta átviszi a' hollandusoknak, a' brittus nemzet részvételének bizonyság tételét.“ Semmi más gondolható czélból nem, hanem hogy ismét idegen segedelem reményével ámitsák, melly által eddig is megcsalódtak. A' mi a' részvételt Hollandia részére illeti, örömest kimondanók azt, ha Hollandia rá szorulna. Illy részvételre csak akkor leend szüksége, ha midőn királyának önkénye, vérét (a' nemzetét) és kincsét tékozolja. Valóban nincs ok, egy monarchán sajnálkodni, csak azért, mert meg nem akarják neki engedni, hogy Európának egyik legnagyobb kereskedő városán tovább is tüzes fáklyát tartson. Sokan ama gyülekezetből, nevezetesen azok, kik az embargo által személyesen érintetnek, csak e' puszta szó által „békesség,“ meghagyják magokat vakitat-

ni. De a' többség, 's különösen a' vezérek, sajnosan éreznék megcsalatásokat, ha a' dolognak a' hollandiai királyal jó kimenetele lenne, és a' fellegvár békeségesen átadatnék. Semmit sem kivánnak ezek inkább, mint hogy az angolok és francziák ellentállásra találjanak, 's hogy az ellenségeskedések, mindeneknek lehető legnagyobb kárára sokáig huzódjanak. Egyetlen gondolatok, egyetlen kivánságok az, hogy „a' ministerium kelepczébe ejtessék.“ Mi ezen békeség barátit, kik reménylik, hogy háboru előestvéjén vagynak, Wellington herczeghez szeretnők utasitani, hogy az, ő ellenök a' németalföldi dolgokba első beavatkozásunk védelmét magára vállalja. A' herczeg illy formán felelne: „A' mi beavatkozásunk nélkül most Belgium franczia provinczíát tenne, vagy közönséges háborút szült volna.“ Ha ezek a' békesség baráti a' londoni tavernben a' sorvárakról fecsegnek, mellyeknek le kellene rontatniok; úgy látszik nem tudják, hogy az alkudozások nélkül ama várak régen a' francziáknak adattak volna át, és hogy vagy a' Rajna szolgálna most franczia határul, vagy az alliance tagjai ismét Párisban szabnának törvényt, és a' szárazföld constitutionalis szabadsága álmainak vége volna.“

(Globe) Halljuk, hogy Oroszország Londonban uj kölcsönözésről alkudozik, mert financziája a' lengyelekkel hosszan tartott véres küzdésében nagyon megrendetlenült. Reménylhetni, hogy a' fölveendő pénz ama rendetlen nehézségek elháritására, nem pedig Európának mostani szerencsétlen viszálkodása, békétlenkedése további fenntartására szolgáland. Ha ez utóbbi volna a' czél, a' torypárt igyekezete inkább buzdíttatnék, mint leveretnék; hirtelen előteremtenék ők a' pénzt, csak kedvező föltételek, 's a' kezességek jók lennének. Oroszországnak mindegy, akár kormányunktól kapja a' pénzt mint segedelmet, akár kereskedőinktől mint kölcsönt. De hihető nem akadnak többé Castlereagh-re, ki Anglíát, illy ön interesszéje ellen tett adósságok fizetésével terhelje. — Éppen ezek, kik most úton útfélen hirdetik béke szeretetöket, támogaták a' szárazföldiek dolgaikba olly tartós, és költséges avatkozásunkat, mellyből annyi europai háboru, és a' mi jelen adósságunknak nagy része származott. Talán békességesebb eszköz volna, a' helyett hogy Antwerp átengedve odahagyatnék, ha a' hollandusokat, és belgákat egymás hajába kapni, a' nemzeti kajánság minden gyülekezetével a' csatát elkezdetni, 's a' polgári háborut kiütni engednők? Ki tartoztatná vissza Franczia országot? és nem sürgetnék é legföntebb hangon ugyan ezen békeség baráti a' kölcsönözést, segedelmet, és szövetséget, hogy minket, és minden europai országokat a' republicanus, és revolutios Franczíaország áradó nagyravágyásától megóvjon? Nem a' Hollandiával való békességet, nem a' belga kérdés eldöntését, nem Europa nyugalmát óhajtják ők, hanem minden politikai jobbitás elleni háborut; az 1794 és 1795 esztendőt akarják vissza hozni.

Franczia Ország.

Midőn a' Nov. 19d. ülés után pairek és követek számosan jelenték a' királynál az ellene merészlett gonosz tettből eredt fájdalmokat; a' király igen megindulva látszott lenni az őszinte együtérzés tanujelein. A' királyné könnyekbe olvadt. A' megjelent 300 követek közt voltak Laffitte, és Odillon Barrot is, kik szives üdvözléseiket válogatott szavakba önték ő Felsége előtt. Mikor az idősb Dupin közelednék a' királyhoz: „ugy e' kedves Dupinem, maga lőtt én rám!“ monda neki a' király. „Nem, Sire, felelt Dupin, Felséged maga lőtt magára.“

)(

Az oppositioi ujságok az egész történetet politiai fogásnak veszik. Állitják nevezetesen, hogy a' pisztol nem volt golyóbissal, hanem csak gyengén tőltve, 's hogy önként nem akarták megfogni a' gyilkost. Az igazi közép (juste milieu) azon lázzadási hirekkel, mellyek kevéssel előbb Párisban terjesztettek, e' történetet öszveköti; az oppositio pedig amazokat is a' politiának tulajdonitja.

A' követek kamarája Nov. 20-diki ülésében arról volt a' szó, valyon az uj követkamarai palotában megtartassék e a' régibb ülési rend, vagy kiki tetszése szerint foglaljon helyet. Győzött a' Dupin ur vélekedése, ki a' régi rend megtartását javaslotta. — Ugyan ezen ház Nov. 21d. ülésében Dupin ur választatott előlülőnek 234 szóval; ellene (Lafittére) 134 en szavazván.

A' belső minister (Thiers) a' restauratio példájaként petsételt levelekkel hivta meg egyenkint a' követeket, hogy az ülés megnyitásán jelen legyenek. Cormenin ur e' felszóllitásra igy felelt: Minister ur! Minthogy az ülés megnyitásának napja az Oct. 11. rendelés szerint Nov. 19-kre határoztatott; én tehát helyemet a' kamarákban mint követ az engemet illető jus következésében foglalom el; nem pedig az úr petsétes levele erejénél fogvást, mellyre nekem szükségem nintsen, 's mellyet ezennel vissza is küldök az urnak. Van szerentsém 's a' t. Cormenin. Azon minister urnak küldetett vissza e' levél, ki Nov. 12d. az „emberi jusok egyesületének" 75 fiatal tagjait fogatta be.!!—

Mult számunkban már érintett merészletet a' Constitutionnel környülállásosan igy adja elő: a' 19 eszt. „Boury Adele egy póstamester leánya is jelen volt a' pompamenetelt nézők közt. Háta megett egy ifju ember állt, ki midőn a' király közeledését: éljen a' király! le a' kalapokkal 's a' többi kiáltások jelentenék, Boury kisasszonyt könyökével kéméletlenül hátra nyomván, elébe tolakodott. A' leány szemére veté gorombaságát, de az gonosz szándékának végrehajtásába lévén elmerűlve, nem felelt; a' megbántatott gyanús szemmel tartá a' tolakodót, és látta midőn hóna alól pisztolt vett elő. A' mérész leány hirtelen megkapta kezét a' gonosztévőnek, melly közben a' pisztol elsűlt, és olly erősen tartá, hogy csak ruhája elszakadásával, és egy másiknak segítségével ki Boury kisasszonyt eltaszitá, szabadulhatott a' gyilkos meg. A' leány körül, ki ájulva feküdt a' földön, temérdek nép gyülekezett öszve. Kevés vártatva valamennyire magához jövén, Thiers miniszterhez, kinek nevét felocsulása közben emlité! vitték; hol az őt köszöntő generalisoknak, követeknek 's a' t. kérdéseikre megmondá nevét és lakását. Elérkezék a' királyné is; a' megindulástól könyezve ölelé meg a' leányt igy kiáltva fel: „Maga hát az, édes gyermekem, ki férjem életét megmentette." Ezután a' királyi űgyvéd gondviselésére bizaték, ki lakására vitette 's a' t.

(Messager) A' király több követek jelenlétében következőleg beszélé el a' történetet: „Én épen azon szempillantásban néztem arra. Megpillantám az embert, ki a' nézők második sorában állt, midőn az előtte állott leányt visszatolta, 's kezét kinyujtotta, talán meg is ösmerném. A' pisztol elsűlését is láttam, de a' golyóbist nem hallám süvölteni!" Igaznak állíttatik, hogy a' pont royali gonosztévő elfogatott; 's hogy neve Ginoux, törvénytanuló, ki tagja egy titkos társaságnak.

(Temps) Meg kell vallani, hogy a' thrónbeszéd most silányabb, mint egyébkor szokott lenni. Semmi programm, az uralkodásnak semmi nézlete; Portugalliáról egy szó sincs; a' Spanyolországban

alakuló reformokról egy megfoghatlan visszatartozkodás; az olaszországi szabadságról hideg hallgatás; semmi czélzás a' lengyel nemzetiségre, mellynek nem kellene elenyésznie; melly Varsóban megszűnt, 's Algierba számkivettetett; Prussziának és Austriának a' Németszövetség ellen készült plánjaikról semmi: a' békességről, melly a' burkus követ távollétekor ingadozék, csak egy kevéssé megnyugtató phrasis. Ennyit a' külső politikáról. A' mi a' belsőt illeti, a' republicanusok, és antirevolutiosok elnyomatása fennyen említtetik; igaz nagy resultatumok, de az elsőt az országnak, és ifju hadunk a' nemzeti gárdával öszve kapcsolt bátorságának köszönjük; a' másikat már régóta tehette volna a' miniszterium; minthogy Berry herczegné hat hónapig tartott polgári háború után fogaték el. Azon hely, hol a' nyilvános terhek lejebb szállitásáról van emlékezet, a' polgárok minden osztályára fájdalmasan hatott. „Az ember csak úgy szánja magát hosszas áldozatokra, ha azok resultatumokat hoznak elő.“ 's a' t.

(Oest. Beob.) A' Moniteurból látjuk, hogy a' Nouvelliste (mellyből a' thronbeszédet fordítottuk) ezen hely után: „kivül nemzeti jóllétünk kezességei nem kevésbé bizonyosak“ közvetetlen álló tételt: „méltó okom van számolni a' külső hatalmasgoknak békeszerető indulatjaikra, és biztositásaikra, mellyeket velem naponkint közölnek“ vígyáztalanságból kihagyta.

Egy párisi levél szerint (Allg. Zeit.) Nov. 17. Lafayette is a' királynál vala; mire őt Fülöp Lajos sürgető kérése birá. Dverneczky generalist késérőül vivé, 's egy titkos grádicson mentek föl a' király lakába. Némelly megelőző szavak után felszóllitja Fülöp Lajos Lafayetteet, hogy a' sajtók heves kikeléseí lecsillapitására adná véleményét. Lafayette szabadlelkűen felele, ha ugymond a' lengyel nemzetiség, és a' juliusi programm igérete beteljesednék, a' sajtó önként másképp beszélne. A' király megigéré, hogy mindent tesz a' mit tehet; kijelentvén azon kivánságát is, hogy ezen beszélgetésről a' párisi levelekben semmi említés ne tétessék. A' Nov. 19d. űlésben, még a' thrónbeszéd előtt, mellyben sem a' lengyel nemzetiségről, sem a' juliusi programmáról szó nem va, la, sokat jelentő tekintetet vetett Lafayettere a' király, a' hallgatás igéretére akarván emlékeztetni. És nem is avatott Lafayette e' titokba egy párisi újságot is; de mivel a' király maga kibeszélé, közönségessé lett.

A' következkamara Nov. 21d. űlésében választá a' vicepraesidenseket. A' szavazás többsége Berenger, (alkotója a' martiusi rendszer mellett szavazó Rivoli utszai követclubbnak) Etienne (a' Constitutionell egyik redactora), Delessert és Schonen urakra esett. Ezután választattak a' ház titoknokjai: Cunin Gridaine, Ganneron, Martin, és Felix Real. Ugyan ez napi űlésben több tagok beadták elbocsáttatási jelentésöket; mi a' kamarában nagy aggodalmat okozott. A' pairkamara titoknokjaivá választattak: viceadmiral Emeriau, Duc de Maret, Duc de Valmy és Gilbert des Voysins urak.

A' Journal des Debats örömmel jelenti már az eddig történttekből következtethető győzedelmét a' juste mileunek. A' praesidensek, titoknokok, úgymond, mind a' boldogúlt Perier hiv követői; az egy Felix Real tartozik a' compte renduhöz.

A' Courrier Français megvallja, hogy a' Nov. 21d. űlésben egészen leveretett az oppositio, 's hogy a' bureauk mindenütt az igazi közép értelmében ujittattak meg. Lafitte urnak, mond ez ujság, nem fizette le a' kamara azon tartozást, mellyel neki a' nemzet adósa. E' szomorú kinevezések

(praesidensi 's titoknoki), mellyek ma a' doctrinairek agyából származtak, többet jelentenek, mint hinné az ember; az oppositio tagjait helotismusra, vagy talán a' beszélőszékben hallgatásra kárhoztatják ezek. Minden azt gyanítata, hogy az adresse (felelet a' thronbeszédre) mély alázatossággal 's alacsony hízelkedéssel fog készűlve lenni, melly a' katonai biztosság alkotásának törvényességét elfedezi. A' doctrinärek tisztátalan kezekkel széttépik a' cassatioudvar üdvességes 's szabadító határozását, és a' méltatlanul megsértett charta talán fájdalom! a' nemzeti képviselőség keblében sem menedékre, sem bosszúállókra nem találand. A' junius 6-diki otsmány tett, mellyet a' törvényszékek gyalázattal bélyegzének, a' kamarákban fog talán restauráltatni. Nincs egyéb hátra! hanem hogy az ország azon napnak borzasztó apologiáját hallja még meg, 's az innét eredett fájdalmait tűrje el.

A' párisi börzén Nov. 22d. azon hír terjedett el, hogy Hollandiával elkezdődtek az ellenségeskedések 's hogy egy hollandi fregat a' Sebastiani general által vezérlett csapatokra lőtt. Még kétes volt e' tudósítás hitele, még is ártalmasan hatott a' pénz folyamatjára.

Berry herczegné különösen a' D. Miguel részére Párisban alkudozott 45 mill. kölcsön által árulta el magát, mellynél ő is szép summáért álla jót. D. Miguel ellenben azt ígéré, hogy ezen részvételért neki 40 ezer puskát szállít Franciaországba. — Midőn a' herczegné társaival együtt St. Nazaire felé vitetett; Kersabice kisasszony a' többek kőzt ezt mondá egy nantesi tisztviselőnek: „hidje el az úr, hogy ha Maria Louisának 1815-ben csak negyed résznyi elszántsága lett volna, mint mutatott a' Berry herczegné; úgy a' Reichstadti herczeg soha sem hólt volna meg Bécsben."

Deutz 1826-ban tért a' római cath. vallásra, 's ekkor a' pápa őt a' Jesuiták rendjének könyvárosává nevezte. Minden európai nyelveken beszél a' zsidóbul lett Gonzaga Hyacinth; ezért vala rá Berry herczegnének szüksége. Némellyek szerint egy mil. frankot kapott az árúlásért. — Guibourg ügyvéd nantesi fogságban hagyatott. Némelly párisi levelek szerint a' herczegné eladója fia a' párisi főrabbi Deutz Emanuelnek; kit a' synagoga fia gonoszságáért hivatalából le akar tenni.

A' Quotidienne „újságok" czím alatt ezt közli: 1793 Nov 7. Orleani Lajos Fülöp (kinek mellékneve Egalitè volt) és Contard nantesi követ végeztettek ki; 1832. Nov. 7. Berry herczegné fogatott el."

Hollandia.

A' de la Haye Journal-ban Chassé general az antwerpi fellegvár commendánsának következő proclamatiója áll, mellyet Nov. 17. a' fellegvár őrizetéhez bocsátott: „Vitéz haditársim! Közelget az idő, mellyben a' régi Batavia fiainak bátorságokat, és hívségöket ujonnan be bizonyitniok kelletik. Kevés nap mulva franczia sereg jelenik meg falaink alatt, hogy minket, ha lehetséges, fegyverhatalommal kényszerítsen a' fellegvár, és a' hozzá tartozandó erősségek átadására. Ügyünk igazságában teljesen bizakodva, a' ti tapasztalt bátorságtokra, a' király és hazához ragaszkodástokra támaszkodva, az ellenséges seregetállhatatosan várandjuk be. — Haditársim! egész Hollandia, sőt európa függeszti rátok szemeit. Mutassuk meg együtt, és mindegyik különösen, hogy nagyon szeretett monarchánk bennünk helyezett bizodalmára méltatlanok nem vagyunk, és tegyük fel magunkban ama rendülhetetlen

eltökélést, hogy magunkat körömszakadtáig védelmezzük. Éljen a' király! Báró Chassé.“

Belgium.

A' Senatorok kamarájának Nov. 17d. ülésében a' thrónbeszédre adandó felirás felett folytak általánosan a' tanácskozások. Több tagok, mint Mooreghem, Lefebvre Meuret, Duval urak 's a' t. meg nem elégedésöket nyilatkoztatták azon, hogy Thorn urról, kit a' Hollandusok darab idő olta fogva tartanak, abban semmi emlités nincsen, 's a' belga sereg csak másod helyheztetést kéntelen fogadni el az Antwerp elleni munkálatokban. Az egyes czikkelyekről következő napra halasztatott a' tanácskozás. A' képviselők kamarájában az addresse készitésére nevezett biztosság feje Dumortier úr. Ha az ez által ajánlandó felelet a' thronbeszédre elfogadtatik, akkor a' mostani miniszterium elbocsáttatása kerülhetetlen. A' Brüsselben jelenlévő 73 követek közül mint hiszik, 41-en fognak a' Dumortier válasza mellett szavazni.

Egy brüsseli levél szerint Nov. 17d. tizenkettedfél órakor érkezett meg oda mind két franczia herczeg. Délután két órakor a' franczia 20-dik sorezred 's a' Nemours láncsás ezredje is bement a fővárosba 25 ágyúval. Nemours herczeg ezredje előtt lovaglott. Leopold király, Gerard marsal 's Orleans herczeg kíséretében, a' seregcsapatokat maga előtt el léptette. A' királyné a' palota erkélyén volt. A' franczia katonák igen hidegen fogadtattak. Semmi „éljen Franciaország!“ a' barátság 's atyafiságnak, semmi jele! Csak Leopold király mutatta magát barátságosnak 's lekötelezettnek. A' Belgák megsértetve érzik magokat, hogy Antwerpnél együtt a' Francziákkal nem harczolhatnak. A' francziák' bementtekor csak egy belga katonát sem lehetett látni az útszán; nehány lovas rendőr tartóztatta zavartól a' sokaságot. Másnap (Nov. 18.) a' két herczeg Antwerp felé folytatta útját. 19d. érkezett a' franczia láncsások egy ezredje Antwerp Berchem nevű külvárosába, 's innét Merxembe ment. 27d. várják a' fellegvár ostromoltatása kezdetét: akkorra tudja meg Gerard marsal azon alku resultatumát, melly Nov. 15d. a' conferentia előtt ujonnan kezdődött. — Az egész franczia expeditio 42,872 gyalog és 12,519 lovas katonából áll. de la Neuville úr hadi követül Chassé generalishoz küldetett; háromszor szóllíttatik fel, minekelőtte a' vár ostrom alá vétetnék. Az orosz követ, Gróf Pozzo di Borgo, nem rég Párisban egy franczia miniszterrel e' belga expeditiorul beszélvén, mint hirlelik, e' szavakat ejté: „elutazhatnak a' herczegek (Orleans és Nemours) 's Antwerpet megszálhatják; de a' fellegvár kultsai Petersburgban vannak.“

Belgium Nov. 10. egy derék polgárját, a' képviselők kamarájának vicepraesidensét Barthelémy urat veszté el. Az egész életét tüzes hazafiasággal érdemesített férfiúnak egyetlen leánya Gendebien úr hitvese, azé, ki a' minap főügyvédi hivatalt a' cassatio udvarnál nem vállalt.

Német Ország.

(Folytatása a' bécsi Beobachterből felhozott czikkelynek.) Ki döntötte elsőben a' kormányi, egyes, 's nemzeti jussokat egy közönséges pusztitás omladékaira, ki ingatta minden szivekben meg a' legszentebb hiedelmeket, ki szoktatta az emberi nemet önkényre, anarchiára, és vérontásra, 's nyitott útat minden társasági rend 's erkölcsiség omladékain keresztül a' leghallatlanabb vétkeknek? — A' franczia revolutio indí-

tói 's előmozditói!! Nem lehet elég sokszor mondani, hogy ez volt tulajdon képpen ezen irtóztató revolutiónak legiszonyúbb oldala. Ha ez, mint valamelly múlékony fergeteg a' mostani generatio vetésit öszvezúzta, 's csak a' jövendőre való vetéseket kiméllte volna is meg, még úgy vigasztalódhatna az emberiség. De hogy a' földet lábaink alatt mind felforgatta, a' jövő századok reményét eltiporta, az igazság 's erköltsiség megfogásait a' legképtelenebb képzeleteknek feláldozta, az emberi értelmet új hitformákkal nyomta el, akaratját a' zabolátlanság 's indúlatok kénnyökre bocsátotta, hogy a' társasági egybeköttetést gyökerestől ki szaggatta, egy minden időkorban hallatlan ellenségeskedő rendszert alkotott, melly némellyeket hallatlan gonoszságok végbevitelére, másokat még nagyobbak hivésökre képesekké tett: ez az, mi alól ezeresztendei szőrszálhasogató okoskodás is a' revolutio fejeit ki nem mentheti; ez az, miért a' legkésőbbi maradék is azt örökös keserűséggel fogja kárhoztatni."

Nem úgy tetszik é, mintha korunk' történeteit olvasnók?" (Oest. Beob.)

Görög Ország.

Az Odessai Journal következő Naupliából Aug. 16-ról költ írást közöl herczeg Ypsilanti Demeter haláláról: „Könnyes szemmel 's reszkető kézzel nyúlok tollamhoz azon szerentsétlenségnek melly egész Görögországot érte, az urral közlésére. Amaz igazságos, ama' férjfiú, ki törhetetlen bátorságával minden esmerőit bámulásra inditotta, elvégezte szép pályáját, keservesen siratva minden Görögtől, 's minden embertől, ki érzi mi a' virtus. Herczeg Ypsilanti Demeter, minekutánna javait, nyúgodalmát, 's egésségét hazájának áldozta fel, pihen már hoszszú munkáitól, 's az utolsót is hazájáért, 's rokoniért lehellette. Illy történetkor hasztalan volna a' vigasztalás; attyafiai feltalálhatják ezt magában vesztésökben; mert az ő halála egy volt a' legditsőbb győzedelempompák közűl, virtusai el vették jutalmokat, melylyet érdemlének. A' katonák benne vezéröket, a' szegények gyámolokat, az árvák attyokat kesergik. Olly karakter erővel, millyet csak a' virtus adhat, tudott ő az időkor viharainak ellent állani, 's minden mutogató okoknak, mellyek arra fordíttattak, hogy gyakran őt az elibe terjesztett igazságtalan végzeteknek aláirásokra vegyék, állhatatos akarattal ellene szegezni magát. Négy órával halála előtt be nyujtottak neki egy kérelmet, 's kérték hogy irná alá; nem akarta ezt tenni, míg el olvasván meg győződött, hogy ő az igazság, és illendőség törvényeit az által semmiképp meg nem fogná sérteni. A' nemzeti gyűlés meghatározta, hogy a' boldogult egész familiája polgári jussal ékeskedjék, 's az ő általa lakott ház annak hagyattassék örökségül, — 's igy tiszteltessék az elhunyt nem halandó emlékezete.

Egyvelges Hirek.

Antwerp városának most 58 vizipuska áll parancsolatjára. General Haxo főhadiszállása Berchenben van.

Hollandiában minden szabadsággal régebben eleresztett katonák most az illető seregekhez hivatnak; sőt az universitásokbeli tanulók közt is ismét fegyverek osztogattatnak ki, hogy mihelyt szükséges leénd, a' táborhoz menjenek.

A' hires status gazdaság tudomány professora Say Párisban meghólt.

Legujabbak. Giroux törvénytanuló, ki Nov. 19d. a' Francziák királyára lőtt, tagja az „emberi jusok" társaságának; mellynek több részeseit már előbb Thiers ur befogatott. (l. feljebb.) D. Miguel maga vette által serege vezérlését, Teixeriát elbotsátván.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Előfizetési figyelmeztetés a' „Hazai 's külföldi Tudósításokra.“

Sebes haladással futnak el napjaink, 's mindjárt ez esztendő is a' múltak feneketlen mélységű örvényében, mint huszonhatodik sűljed el, mióta e' Nemzeti Ujság mind két Magyar Hazánkban a' jót és szépet, a' hasznost és nemest terjeszteni törekszik. Mennyiben hatott ez, 1817. óta tóldalékjával (Hasznos Mulatság.) együtt a' magyar csinosbúlásra, nemzetiségünk fölébresztésére, tudják, kik 1828. elhúnyt irója 's tulajdonosának hazafiuságtól lángolt keblére még emlékeznek. Melly időtűl fogvást, mint mindennel szokott történni, ezen Intézet is különféle viszontagságokon ment vala keresztül; mig végre e' folyó esztendő September 26 dikától közelebbi Szerkeztetőjének önkénti visszalépésével az alól nevezendő Redactio főügyvivésére bizatnék. — Ha e' nehány napok alatt hozzánk érkezett kedvező tudósitásokbul itélni szabad; az ujonnan fellépett Szerkeztetés bátor reményleni, hogy a' dicső Magyar Nemzet ez ujság iránt most ismét ébredni kezdő figyelmét ezutánra mindinkább megérdemleni, 's várakozásának mind a' tárgyak megválasztása, mind a' könnyen folyó, tiszta 's érthető irásmód által megfelelni képes leend. —

Ha valaha, most van az idő, mellyben a' nagyérdemű olvasó közönség kegyes részvételére számot tarthatunk. Maga már a' nállunk mindjárt békövetkező olly sok szerentsés következésekkel biztató Ország Gyülés! nints talán, kit hazánkban ujságok olvasására ne gerjesztene! Hát a' kűlföld halmazott szövevényes bajai, a' belga-hollandi ügy, Tajo, Duero és a' Menus partjai, a' reformált angol parlament, franczia kamarák, Ibrahimnak a' fényes Portát megreszkettető előlépései 's a' t. nem mind olly czikkelyek e' századunk legujabb szakaszában, mellyek az idővel 's időben elmaradni nem akarónak figyelmét, kivált most, midőn a' párisi három nap, földünket rendülésbe hozott electrikai erejének következéseit tökélletesen ellátni még se lehet, magasra emelik? Ha Nagy Britannia 23 mill. lakosai közt mintegy 300 ujság levelek, 's folyóirások forognak kézen; ugyan nem pirúlna e' el a' mintegy 13 mill., bár különböző ajaku lakosokat tápláló két Magyar Haza, ha négy, magyar nyelven irott ujságai közül akármellyik is kéntelenittetnék az előfizetők 's olvasók kevés száma miatt panaszra fakadni? Távol illyes valami panasztól, midőn az 1833-diki előfizetésre kit kit figyelmeztet ez ujság intézet, a' Magyar Nemzet nagylelkű pártfogását, mellyért, tekintve a' múltakat, hálás köszönetét nyilatkoztatja, ezutánra mindinkább reményli!

Ez ujság, mint eddig, kivéve, hogy lapjai valamivel szélesbittetni fognak, ezután is a' Hasznos Mulatságokkal 's Hirdetésekkel együtt hetenként kétszer jelenik meg. Ára egész esztendőre postai küldéssel 20, helyben 16 for.; — fél esztendőre postai küldéssel 10, helyben boriték nélkül 8, bo-

Második Félesztendő.

rítékban 9 for. V.czban.—A' cs. k. posta hivataloknak, — mellyeket, hogy a' hozzánk küldendő előfizetési pénzt, 's akármelly leveleket, „a' **Hazai 's Külföldi Tudósítások Hivatalához**" felirás alatt utasitani ne terheltessenek, a' történhető zavarodás elkerülése végett ezennel megkérünk, — a' 11-dik példánnyal ezutánra is; a' munkában lévő Helvéczia mappájával pedig a' nagyérdemű olvasóinknak új esztendei ajándékul kedveskedni nem sokára lészen szerencsénk.

Pesten Dec. 5. 1832.

Özvegy Kultsár Istvánné
a' cs. kir. priv. „Hazai 's külföldi Tudósitások" Tulajdonosa
's Kiadója, Hatvani utszában 542-dik Szám alatt
az első emeletben.

Galvácsy László,
a' nevezett újság Szerkeztetője.

Hirdetés

Ts. Ns. Pest Vármegyében a' Szolnoki Nagy Országútban Pest Városához öt mértföldre fekvő Pilis Mezővárosában az újjonnan elkészült Nagy Vendégfogadó a' hozzá tartozó füves kerttel, és 12 hold szántó földdel, nem külömben felső Dabas Helységében az úgy nevezett Bugatzi szinte Országútban fekvő Csárda a' hozzá tartozandó földekkel szabad kézből minden órán árendába kiadandó. Mellyre nézve ezennel meghivattatnak az árendálni kivánók, hogy magokat a' fennemlített Vendégfogadó és Csárda eránt akár Pilisen és Dabason Gróf Beleznay János Ő Nagysága Uradalmi Tisztjeinél, akár Pesten hites Ügyvéd T. Ádám Pál Úrnál. — Ketskeméti úttza Gaertner ház — jelenteni ne terheltessenek.

Hirdetés.

(1) Tettes Vas Vgyében sz. kir. Kőszeg városában, Ügyvéd és Tábla Biró Mecséry Dániel úrnál, egy még 1580 eszt. Mart. 19-dikén II-dik Rudolf Király által, Vincze Mártonnak és Györgynek adatott Armális Levél, eredeti voltában találtatik; azok tehát, a' kiket ez az oklevél illethet, jelentsék magokat a' nevezett Úrnál.

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-*dikben.*

Nov. 29-dikén 3 Láb, 2 Hüv. 6 Von. || Dec. 1-sőjén 3 Láb, 0 Hüv. 9 Von.
— 30-dikán 3 Láb, 2 Hüv. 3 Von ||

A' Gabonának Pesti piatzi ára December 4-*dikén* 1832. *Váltó Cz.ban, Posonyi mérő*

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 40	6 — 20	5 — 40	Zab	1 — 56	1 — 50	1 — 48
Kétszeres	4 — 40	4 — 20	4 —	Kukoritza	3 — 28	3 — 20	3 — 16
Rozs	3 —	2 — 50	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 52	2 — 48	2 — 40	Köles	—	—	—

46. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Tereh.

Rajta! emeld! együtt birjuk! szán' szájja kiáltja:
Ám de ha tettre kerül, a' tereh egyre marad.
Haj! de ez eggy el nem birhatja, vagy öszve rogy. Ekkor
Egy gyámol se marad 's a' tereh sárba zuhan.

PESTEN *Szombaton* Karácson Hava 8-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Felséges Királyunk Nov. 12d. kőlt legfelsőbb határozásánál fogva Gróf Pálffy Ferdinand Leopold urat, eddig a' cs. kir. közönséges Kamaránál conceptualis practicanst ugyan ott tiszteletbeli udvari concipistává meltóztatott kegyelmesen ki nevezni.

Felséges Királyunk Nov. 12d. kőlt legfelsőbb végzése által Erdélyben Csipkés Sándor elhunytával megürült kir. fiscusi aligazgatóságra Filep Jó'sef kir. ügyvédet méltóztatott ki nevezni.

Országgyűlési követek Nemes Bereg Vármegyéből Füzeséri Gábor, második alispán és Komlósy Károly főjegyző; szabad kir. Bazing városából Jandly Mátyás főbiró, és Szloboda János polgármester; szabad kir. Trencsin városából Bakos Jósef alügyvéd; Pozsega vármegyéből Markovics András vicebán, és Farkas Sándor főjegyző; a' po'sonyi káptalanból Prybila Jó'sef kanonok 's apát, és Hoszik Imre kanonok urak.

Méltóságos gróf Pálffy Ernest úr, Poson vármegyének örökös és valóságos főispánya folyó hónap 2-dikán Bécsben meghalálozott.

Második Félesztendő.

Personalis úr ő Méltósága folyó hónap 3d. Bécsből Po'sonyba megérkezett, hogy a' kir. Tábla még az Országgyűlés kezdete előtt üléseket tarthasson.

Po'sonynál a' dunai hidat, melly Nov. 27d. bontatott el, lágy és essős napok járván, ismét berakni szándékoznak.

Déva November 16-kán: A' köz akarat, szíves kivánság, midőn teljesedést nyér, nem de öröm időnek lehet nevezni? illyenkor a' vágyakkal teljes szív a' kivánatok tételétől megszűnik 's teljes mértékü meglepettetése kedves sulya alatt öröm innepet ül. Hasonló öröm innepünk derűle a' folyó hónap 8-kán midőn ezen nemes Megyének ürességbe volt főispányi széke, a' köz akarat, kivánság szerint egy minden szívében előre kijelelt hazafi, valódi felebarát Felső Szilvási Méltóságos Nopcsa László úrral Helytartóképpen betőltetett; szeretett főispányi Helytartónk rövid de fontos beszéde által megnyitván a' népes számmal egybe sereglett Megye rendeinek gyűlését, minekutánna némellyek a' nemes rendek közül válogatott szavakkal az egésznek ezen óhajtott nap iránti szíves örömét kifejezték,

's azt éljen éljen sűrű kiáltások által a' nemes Rendek lelkesen 's egy szóban ismételték volna, a' felsőbb szolgálatot tárgyazó Rendelések több nemes Megyék irásbeli és követeik által előterjesztett megtalálása nyomán a' nemzeti gyűlések, a' testvér hazával való egyesülés, némelly vallásos tárgyak felett eredett kivánatok, javallatok a' törvények tiszta értelméből és tartalmából, a' közjó előmozdítása szempontjaiból merített vezérigazságokkal, a' Fejedelem és Haza jusaival megegyező határozások, végzések tétetettek. Nevezetessé leve ezen megyei gyűlés az egész Tisztikarnak újításával is — minden hivatalok a' szabad választás útján 4 napokra terjedett szózatolás alá vétetvén, mellynek végzetével a' 2-dik aljegyző, a' szolgabirák kineveztettek és fel is eskettettek, a' több hivatalok pedig az eddigi szokás szerént fejedelmi helybehagyás végett felküldetni végeztettek. —

Nagy Britannia.

A' Standard következőleg beszéli el a' Talavera angoly lineahajó, és Calypso franczia fregatte öszve ütközését: „reggel két óra vala, midőn a' két hajó egymásra bukkant. A' Talavera világítókat tűzött ki; az idegen hajó először ide 's tova úszott, míg végre keresztben a' Talavera felé tarta. A' zavarodás, és nyugtalanság leirhatatlan vala; olly erősen ütődött össze a' két hajó, hogy mindegyik az elmerülést várná. Mintegy 60 franczia ugrott a' Talavera párkányára; ugyan azt tette a' Calypso angoly kormányosa is; felkiáltva, hogy ha el kell vesznie, inkább akarna egy angoly hajón meghalni. Mind a' két hajó nagyon megroncsolódott, 's jobbitást kiván. A' Donegal semmit nem tudva ezen esetről, odább vitorlázott.

(Globe) Halljuk, hogy Don Miguel az angoly és franczia kereskedőket a' háborúban részesíteni akarja, minthogy minden Lissabonban tartozkodó kereskedőkre hadi adót vet. Az angoly és franczia consulok ezen az egyességgel meg nem férő rendelet ellen protestáltak. Halljuk azt is, hogy Don Miguel udvarában nagy egyenetlenség uralkodik; Bastos az apostoliak leghevesebb, és legtestesültebb képviselője hihető kegyelem vesztve visszavonja magát, 's helyét Cadaval herczeg foglalandja el.

A' király Scott Walter leányának tulajdon erszényéből kétszáz guinee évi fizetést rendelt. Folyvást nyujtatnak be a' királyhoz folyamodások az iránt, hogy Hollandia ellen kezdett hadi mozdúlatit szűntesse meg.

Herczeg Talleyrand Nov. 21d. lord Palmerstonnal conferentiát tartott. Másnap báró Bülow, báró Wessenbergel hosszason értekezék. Az angoly királyi familia téli lakására költözött. A' király 's királyné Brightonban fogják tölteni a' telet.

Franczia Ország.

Cremieux zsidó ügyvéd Párisban, Deutzhez, ki ez ügyvédet arra kéré, hogy tettét a' közvélemény előtt igazolja, következő levelet intézé: „Uram! közöttünk mától fogva minden viszonynak meg kell szűnnie. Ha az úr, mint gonosztévő törvényszék elébe idéztetnék, 's ügyvédjének engem nevezne, nem tagadnám meg az urtól szolgálatomat. De az ur szabad, teljes fényében nyereséges győzedelmének, melly volt hirtszomjuzó lelkének egyedűl czélja. Én az úr mellett semmit sem tehetek. Ha arról van szó, hogy az úr a' publicum előtt igazoltassék, Franciaország siket az alacsonyság mentegetését hallani. A' ki végbevitte az árulást, gyalázatját is szenvednie kell. Egyébiránt se látom

miképp lehetne egy olly vétket menteni, mellytől én iszonyodom, 's mellyet az ur csak a' közvélemény törvényszéke elébe idéz. Ha talán ugy számolt reám uraságod, mint hitesorsosára, tévelygéséből ki kell ragadnom. Az ur most egy valláshoz sem tartozik; atyáinak hitét megtagadta, azonban most már nem is catholicus. Egy vallás se tartja az urat magáénak, 's uraságod se számolhatja magát egyik vagy másikhoz; mert Móses megátkozta, ki olly vétket követ el mint az úré; 's hogy a' Jézus Krisztus apostolai közűl egytől árultatott el, eléggé tanuságos factum a' keresztyénség szemei előtt. (aláírás) Cremieux."

A' követ kamara Nov. 23d. űlésében Duchatel volt praesidens úr a' szokott búcsubeszédet tartá, 's helyét az új elől-űlőnek adá át. A' fölirási biztossághoz kinevezé az 1-ső bureau Lepelletier d' Aulnay, a' 2-dik Martin, a' 3-dik Pelet, a' 4-dik Keratry, az 5-dik Madier a' 6-dik Schonen, a' 7-dik Béránger, a' 8-dik Vatimesnil, a' 9-dik Etienne urakat.

A' Journal des Debats ezt mondja: „Fájdalommal látjuk, milly gyülöletes gyanunak teszik ki magokat az oppositiós levelek; elakarják hitetni, hogy a' politia lövetett a' királyra. Nem a' meghasonlás lelkével való visszaélés e midőn a' népközt illy híreket terjesztünk? Azt hisszük e, hogy ezen titkos szóval politia a' közönség józan eszét megcsaljuk? Azt reményljük-e, hogy evvel a' szóval a' dolgot megváltoztatjuk?

Ugyanez újság körülállásosan jelenti, hogy Párisban egy intézet állíttatik, melly a' londoni Lloyds kávéháznak párja lészen, 's azért franczia Lloydsnak neveztetik. Rigny admiral, Argout miniszter, 108 kereskedő, pénzváltók 's a' t. tagjai ezen társaságnak. Minden tag fizet esztendőnkint 100 frankot, és ugyan annyi a' beállás díjja is; ezen utolsó a' társaság terjedésével fölemeltethetik ugyan, de 500 frankot soha sem haladhat meg. Idegenek is fölvétetnek bizonyos pótolék letétele mellett.

Miután idősb Dupin úr a' követkamara Nov. 23d. űlésében az előlülői széket elfoglalta, a' gyülekezethez e' következő beszédet tartá: „Uraim és drága tiszti társaim! Ama három választáshoz, mellyekről nem rég más körökben dicsekedhetém, az urak jósága a' negyediket társítá, mellynek fénye a' többit mind felűlmulja. Ha ezen magos kedvezés parlamenti magamviseletének jutalma, úgy elevenen érzem annak egész becsét. A' követkamarai előlülés (veleményem szerint) a' status legméltóságosabb hivatala; ha ide eljutott valaki, azután csak lefelé szállhat. Ebben a' palotában támadt ama dicsőséges julius revolutio által keletkezett törvényes kormányunk; itt szerkeztetett 1830. Augustus 7-diki chartánk; itt vette fel Lajos Fülöp a' Francziák királya czimét; itt hallgatta esküvésünket, minekutánna mi az övét elfogadtuk. — Fontos törvények mint alapegyezetünknek elválhatatlan kiegészítései igértettek meg; némellyek a' mult ülésekben terjesztettek elő. Hajtsuk végre munkánkat, adjuk meg végre az országnak ama nagyon óhajtott, és békétlenül várt institutiokat. Adjunk községi, és megyei törvényt, melly a' nélkül hogy olly nagy status mint Franciaország, szükséges egységre munkálódásának ártana, a' helységek és megyék helybeli ügyeik vitelét eligazítsa; hozzunk törvényt a' miniszteréknek feleletre vonhatásokról, melly őket megtanitsa, hogy a' feleletre vonhatás nem szemfényvesztés; törvényt a' nyilvános oktatásról a' szó egész értelmében, hogy a' polgárok számosabban vehessenek részt statuspolgári jussaikban, ha azokat becsűlni megtanúlták,

)(

's kiszolgáltatásokra magokat alkalmatosokká tették; törvényt a' hadi tisztek állapotjokról; némelly törvényeket kell végre hoznunk a' financziára, industriára nézve, különösen pedig egy expropriatioi törvényt. Uraim és drága tisztitársaim! A' hazának sorsa kezünkben vagyon. A' francziák egyessége talán követeik egyességétől, és véleményeik kölcsönös közeledésétől függ. Tegyük ezen ülést hasznossá, nem csak törvények által, hanem ama jó, eszes, és kormányirányos lélek által is, melly tanácskozásunkat béjegezze, hogy az kölcsönös felvilágosulásunk eszköze, ne pedig fájdalmas gyülölség, és lázzadás kútfeje legyen. Csak a' honjusai és interesséje védelmében buzgolkodjunk egymást felülmúlni, bárcsak mindegyikünk büszke önérzéssel dicsekedhetnék igy azon, hogy ez 1832. ülésben részt vehete! Uraim 's drága tisztitársaim! a' mi engemet illet, kire a' kamarai előlülés bizatott, akaratom, mint kötelességem is az urak vezérlésében az, hogy kötelességemet legszorosabb részrehajlatlansággal teljesíttsem. Kölcsönözzék erejöket, ha szükségem leend reá; gyámolítsák igyekezetemet, mellyet arra fordítok, hogy az ülésbeli beszédszabadsága biztosittassék; tanácskozásaink közben a' béke és méltóság fentartassék!! (tetszés a' centrumban.)

A' Moniteur Nov. 25d. e' következő czikkelyt közli: „Gerard marsal fővezérlése alatt lévő éjszaki tábor, az antwerpi fellegvár feléi mozdulását telyesen végre hajtotta. — Sebastiani, és Fabre osztályai adnak meg szálló csapatokat, és a' Schelde bal partján a' töltés védelmére őrizeteket. Janin és Achard osztályai Bredába, és Bergopzoomba vivő ország út mellett szemlélő seregül vagynak felállítva. Ezen osztályból Lawoestine general könnyü lovas brigadája a' bergopzoomi, az orleáni herczegnek előcsapatul szolgáló brigada, a' bredai, és végre Simoneau generalis brigadája a' tourhauti ut mellé mozdítatott; Schramm general gyalog osztályában lévő tartalék lovasság, a' linia sereghez ment. A' meg szállási batteria szükséges helyezetben állítatik fel. És igy minden készületek megtétettek; 's ha talán Chassé generalis a' fellegvár átadási kérdésre nemmel felelne, a' munka elkezdetik; rémítő pattantyusság támogatja ingenieureink talentomát és vitézeink bátorságát, hogy az egyezések végrehajtását biztosítsák. Ne hidjük, hogy a' munka kezdete 25. vagy 26-diknál tovább halasztassék."

Ugyan a' Moniteur a' nevezett napon ezt is közli: „Némelly ujságok Boury kisasszonyról inkább, vagy kevésbé regényes elbeszéléseket közöltek. Mi bizonyossá teszszük a' közönséget, hogy a' belső minister őt a' Nov. 19 ki esetnek sem előtte, sem utánna nem látta. Míg a' király és ministerek a' követ kamarában voltak, Boury kisasszony volt ugyan a' belső minister lakhelyén, de az nem vala othon, a' tuileriákban sem a' királyt, sem a' királynét nem találta. Az egész elbeszélt dolog csupa költemény. Boury kisasszony kétszer kihallgattatott, de mindig azt vallá, hogy a' belső ministerrel semmi előleges közlése nem vala. Ebben áll a' dolog, a' mit a' törvényszék, hol most fennforog, igazoland."

Páris Nov. 23. Ugy látszik, hogy Németországon 's Európa többi részeiben Francziaország mostani körülményeit voltaképpen még sem esmerik. A' franczia népet általánosan revolutióra hajlandónak, mint a' köztársaság és császárság idejében volt, mondani éppen nem lehet. Okat könnyen eltalálni; ugyan is birtokkoz jutván, földmivelőkből és mesteremberekből álló néppé lett, kiknek figyelmek a' földmivelésre és mesterségekre van intézve, nem úgy mint ez előtt 40 évekkel. Bátran lehet említeni, hogy az első revolutio meg nem történt, — ha az akkori fő lázitók a' ne-

mesi de különösen az egyházi jószágokat a' nép közzé nem hajították volna, sem ezek a' közönséges egyenlítést ki nem vitték, — ha a' nemességnek és papságnak legkissebb politikai belátása lett volna. Ezek elálván udvari szerepjöktől, melly különben is, miólta a' határtalan uralkodás XV-dik Lajos alatt hitelét elveszté hijábavaló lett, úgy tűnhettek volna fel, mint a' birtok és a' közügy védői. A' Bourbonok iránt a' franczia nép hideg volt, de nem gyülölé azokat, és ők minden nehézségek mellett a' törvényesség principiumával is megmaradhattak volna a' thronuson, csak az fejökbe férhetett volna, hogy polgári nép fejei. Tulajdonképpen a' franczia nép nagy része a' nemességet, annyival inkább a' papságot nem gyűlöli. Csak azt nem akarja hogy egyedül ők vegyék körül az udvart, és csak nekik legyen a' kormányhoz kedvezésen nem pedig érdemen alapúlt befolyások. De mivel a' franczia nemesség és papság a' dolgok valódi helyezését nem esmeré, és azon thronushoz kapaszkodék melly őt tulajdon kárára emelé fel, megbuktatá a' kormányt nem tudván mit cselekszik; csak a' népre való befolyás által lehetett volna magokat fontosokká hatalmasokká tenni a' nemeseknek és papoknak, nem pedig udvari kabalák által. A' ki a' franczia köznépet helyesen esméri 's azt vezetni tudja, az ura és mestere annak. Mihelyt ennek a' fegyver kezében van, ollyan ez mint egy hadisereg, de nem mintegy hadkedvellő és harczkereső, hanem mint örsereg, melly a' nagy városi népcsoportot zabolán, és annak főczimborásit szemmel tartja. Ennyi hát igaz: hogy a' franczia nép általán fogva véve, nem harcz és foglalás kedvellő nép, és nem is hallani a' birtokosoktól, hogy ők a' természeti határok után sohajtanának, a' miért a' restauratio első esztendeiben, midőn még a' napoleonisták a' szétbocsátott hadiseregnél fogva a' nép indulatján uralkodtak, annyi lárma volt. A' tulajdonképpen való Bonapartismusnak többé semmi nyoma nincs. De millyen igaz ez, annyira igaz az is, hogy ezen nagy néptestnek olly erős önérzete és politicai lelkesedése van, a' mit talán csak az angol népben találhatni fel. Ha kamarák nem volnának, megeshetnék, hogy ezen érzés megszűnne; de a' határtalan monarchia Francziaországban többé meg nem álhat, még akkor sem, ha az a' democratiából állna elő, nem azért mintha a' népnek tulajdon politicai élete volna; hanem mivel az felette eleven, mellynek szüntelen foglalatosságot kell adni, és csak egy világdespotának, mint Napoleon, lehetett a' franczia népet elaltatni. Nem kell hát gondolni, hogy mivel a' revolutio lelke távol van, a' nemzetiség érzése sem volna meg a' Francziákban. Meg van ez, még pedig a' legnagyobb mértékben. Mind a' városi polgár, mind a' földmivelő megegyez ebben, hogy Francziaországnak a' legnagyobb önállást kell mutatni hogy annak kivülről tekintete, és azért belől ereje légyen. Ezen értelemben lehet csak a' franczia nemzetet hadakozónak mondani és a' kormánynak, ha fenn akar állani, ezen nemzeti lélekkel kelletik egyetérteni. Ha a' kormány ezt nem érti, vagy Európa érteni nem akarja, és a' franczia nemzet így értett kifejtődzését gátolná, akkor benn rosszul van a' dolog: a' nép meghasonlik, feloszlik, és semmi középponti hatalmat nem esmér; a' nemzeti gárda, melly tiszta polgári rendszer, hátra vonja magát, a' propaganda áll elő, az önérzetében megsértett Francziaországnak szerepjét játszani; a' nemzeti gárda szétoszlasával könnyen eszközölhető népcsoportozások mutatják magokat, mellyeknek birtokot ígérgetnek a' távolban; erőt vesz a' veszedelmes néplázzadás; polgárok, föld-

mivelők hátravonják magokat; napszámosok, népcsábitók tűnnek elő, és az egész ifjúság revolutiora gyulasztatik. Európának hát választani kell: egy foglalást nem szomjuzó nép közt, de a' melly Spanyol országban, Portugalliában, Angliában és Belgiumban szövetségeseket keres, vagy pedig egy uralkodni vágyó propaganda közt, melly fellázasztott hadicsoportokat teremt, a' schweicz, olasz, és rhénusi nép izgatókkal öszve köti magát. Nem kell azt is elfelejteni, hogy nem lévén több népek ellenségének kiáltott Bonaparte, micsoda enthusiasmust lehetne ezen feltüzelt indulatoknak ellenekbe tenni? Ha szintén Európa győzedelmesen nyomulna is ezen propaganda ellen, ekkor a' franczia nép állana elő, fellázadna, és soha meg nem adná magát. Minthogy a' német nem győzedelem szomjúzó, mi lenne ezen háborúból, könnyű általlátni. Mind ezekből következik: — hadd tegye Franczíaország magát önállásúvá, a' mit az csak szövetségeseivel együtt és általok tehet; annak mai természetes szövetségesei pedig mind azok, kik hasonló polgári principiumokat vettek be. Illyenek az angolyok, kik utolsó parlamenti reformjok által részint a' radicalismusnak ellent állni, részint Francziaországhoz közelíteni akartak. Itt az indúlat meggyőzte a' haszonvágyot, és éppen ez által fog magának idővel új hasznot hajtani. A' francziák szemei előtt északon ellenkező szövetség van: Orosz, Burkus Ország és Austria együtt tartanak; tehát Francziaországnak, Angliának, Spanyolországnak és Portugalliának is együtt kell tartani, Hollandiának pedig és Belgiumnak egyforma viszonyban állani, hogy a' franczia és német érdekek együvé ne zavarodjanak. Igy nézik itt a' dolgokat; és ha északi Európa ezen tekintetben ellenkeznék; ekkor a' propaganda jő elő messze czélozó szándékival. — Ezen értelemben lehet mondani, hogy a' franczia revolutió nem aludt ki, 's itt ott most is viszhangokra talál.

Más levelezője az Allg. Z. Nov. 24d. igy ir: a' felirási biztosság választásából láthatni, hogy Dupin ur nem sokára minister leénd; mert abban csak egy sincs, kit a' doctrinairekhez lehetne számlálni; ellenben Dupin urhoz mindnyájan nagyobb vagy csekélyebb barátsági viszonyban állanak. Az addresse szerkeztetése Etienne urra lessz bizva. Már csak az e' felett leendő vitatások alkalmával elég okot találnak némelly ministerek a' lemondásra. Beszélik, hogy a' király ujra megkínálta Dupint ministerséggel. Az előlülési nehézség most csekélyebb, midőn a' belga táborküldés pillanatjában az elsőbbséget illőbben lehet egy nagy katonának engedni. Egy itt jelenlévő lengyelnek a' kamarákhoz intézett folyamodásábul kitetszik, hogy „Volhyniából ötezer familia szállíttatott a' Caucasushoz."

(Gazette de France) Dupin ur kezében van most Francziaország ügye, 's a' doctrinairek az ő akaratjának engedni kéntelenek. Mivel ő a' kamarai többség képviselője, a' kormány tetszése szerint fogja teljesitni kivánságait. Ehez képest a' doctrina semmivé tétetett, de vége van a' balóldalu oppositiónak is, 's azon férfiak, kik teremték elő a' dolgok mostani helyhezetét, a' mennyiben fére veték a' Polignac féle ordonnancek visszavételét 's azon lemondásokat, mellyeknél fogva X. Károly és az Angoulemi herczeg a' koronát V. Henrikre kivánák szállani, most lehetetlennek tartják ismét a' kormányhoz 's többséghez jutásokat. Megfogattak a' tőrben, mellyet magok vetettek. „Bizonyos, igy zárja czikkelyét a' Gazette, hogy a' doctrinának most a' kamarában 80, a' kormánynak 100, Dupinnek 60, a' compte rendunek 140 szava van. Mirenézve most senkinek sincs a'

kamarában többsége, 's akármelly párt jusson is el arra, a' felbomlás (ministeri) minden esetre kerülhetetlen, mivel illy helyheztetésben semmi rendszer nem nyilatkoztathatik 's nem is követtethetik." A' Nouvelliste ezekre igy felel: nem lehet megfogni, miképp állitja a' Gazette legyőzetését a' doctrinanak Dupin ur által, holott ennek csak 60, a' doctrinának pedig 80 szavat tulajdonit. Nints személynek, vagy pártnak most, mond a' Nouvelliste, többsége a' kamarában; hanem 300 szó van a' constitutios monarchia mellett. A' legutóbbi kamaraülések nem személynek, hanem csak a' chartának szereztek győzedelmet, leverték pedig a' comte rendut és a' respublicát· — Hasonló következéseket huznak a' már történtekből a' Journal des Debats és a' France Nouvelle.

B e l g i u m.

A' király még mindég Brüsselben mulat, 's nem vehetni észre rendeléseket, mellyek hamari elmenésére mutatnának.

A' Politique, Berchemben Nov. 22d. költ illy foglalatu irást közöl: „A' Hollandusok folytatják munkájokat a' fellegvárban, azt beszélik hogy az ágyúkat a' város felőli részről, Berchem felé szállítják. A' megszállási munkák csak akkor kezdődnek el, mint a' pattantyus tisztek vélik, midőn minden materialék megérkeznek, mellyeknek kikészitésével Boomban már két nap foglalatoskodnak." Azon levél következésében, a' hadiminister e' hónap 20d. Namurba egy tisztet küldött, hogy onnét más nap Arlonba menjen, és Pescatore urat magával hozza el, hogy Thorn urral felcseréltessék; 's ezen fölcserélésnek e' hónap 23d. kelleték megtörténnie.

Bizonyos kútfőbül értjük (ugymond az Union Nov. 23d.) hogy, ha valami közbe nem jő, mit előre nem láthatni, „a' franczia hadisereg Antwerpet nem szálja meg;" az ez iránt történt ajánlások legfelsőbb helyen nemes ellenállásra találtak. Ha Chassé generalis a' várost lövöldözteti; ezért seregeink bosszut állani el nem mulasztják. A' belge Courrier szerint Merxemben legnagyobb zavarodás vagyon. Az eleség ugy megfogyott, hogy a' katonák kenyérre alig tehettek szert.

A' Senatorok kamarája elfogadván a' biztosság által készitett felirási ajánlatot, azt Nov. 20d. egy küldötség által a' király előtt felolvastatá. Thorn urra nézve, említést tévén a' Senatus, a' király megigéréhogy az nem sokára kiszabadul. A' királynét érdeklő hizelkedő kifejezést, ugy a' király, mint a' felséges nő igen kedvesen vevék. A' kepviselők kamarája még Nov. 23d. a' felirás felett tanátskozott.

H o l l a n d i a.

A' general statusok első kamarája Nov. 22d. ülésében fogadta az 1833d. rendkivüli költségeket határozó, 's a' második kamarától már előbb jóvá hagyott törvényjavallatot.

A' hágai Staatscourant egy kir. kabineti végzést közöl, melly szerint az ország minden egyházaiban Dec. 2d. a' mostani király uralkodása 19 dik évi napjára különös isteni szolgálat rendelteték, a' midőn mennyei áldásnak kellett kérettetni a' hollandi fegyverekre a' közelgető harcz esetében.

Ugyan ez újság November 24d. közöl egy királyi végzést, mellynél fogva, n é p f e l k e l é s rendeltetik, 's ebben mindennek, ki 19d. esztendejét elérte, 's az ötvenediket még meg nem haladta, részt kell vennie.

Lillo és Liefkenshoek erősségek commandansává kineveztetett alezredes Bake Nov. 21d. oda megérkezett. Semmi vere-

kedés még a' hollandi és egyesült flotta közt nem történt.

Török Birodalom.

Ibrahim basa, constantinapoli Nov. 10d. kőlt tudósítás szerint, ki két hónap óta Taurus hegye alatt táborozott, ujonnan elkezdé támadólag munkáját. A' ciliciai szorulatot elfoglalta, onnét Erkli felé menvén egy had' csoportot elszéleszte, 's Konieh felé vette utját. Hirlelik hogy e' várost Nov. 1. az egyiptusiak elfoglalták.

A' nagy vezér e' hónap 8d. Scutaribúl, Kutahijába indult, melly a' számos seregek gyülekező helyévé rendeltetett; innét a' táborhoz utazik.

A' Sultán Redschid Mehemed basa igyekezetét és szolgálatját uj kegyelemmel jutalmazá meg, egyiptomi helytartóvá nevezvén őt.

Az ottomani flotta Nov. 5d. Hellespontba evezett. Az egyiptomi pedig October 25d. a' sudai kikötőbe visszatért.

Nov. 7d. egy angoly hadi hajó érkezett ide, mellyen Hussein basa egy görög hajós kapitány által elidegenitett kincseinek valamelly része találtatik; mellynek felfödözésében a' naupliai angoly residens és a' görög status titoknok Trikupi ur, munkások voltak. Ezen drágaság egy millio piasterre becsültetik.

E' folyó hónap 4d. a' Szultán az orosz csásári követ Butenieff urat magányos audiencziára bocsátá, midőn a' Szultán a' porta és Oroszország közti barátságos viszony megbizonyitásául, egy drága briliántos a' Szultán képével ékes szelenczét ada át az orosz császár számára, hasonlóképpen a' követet is briliántba foglalt mellképével tisztelé meg.

Az előbbi Reis Efendi, Nedschib Efendi, ki betegsége miatt a' hivatalról lemondani kényteleníttetett, e' hónap 3d. mindenek sajnálkodására meg hólt.

A' már több két hónapnál tartott pestis, a' fő városban és környékén szünni kezd.

Egyvelges Hirek.

Newyorki Oct. 24d. költ levelek szerint, a' beszélgetés fő tárgya Észak Amerikában azon kérdés; valyon Jackson elől-ülő ismét választassék-e? E' czélból Jackson több egyesült statusokban utazik. — A' Vinnebago — indusokkal egyességre léptek, minél fogva azok öt milliom acre földet az egyesült statusoknak átengednek, ellenben ezek 27 esztendeig, esztendőnkint 10,000 dollárt fizetnek az Indusoknak; ezen felül még iskolát is épitetnek nekik, és földmivelésök jobbításáról gondoskodnak. Ehez hasonló alku köttetett a' Sack és róka indusokkal is, kik ama tudva lévő „fekete sólymot" és még más vezéreiket is, a' kormánynak kezesül adák.

A' rhenus-prussziai ujságok folyvást beszélnek a' Maas melletti szemlélődő csapatok osztályairól, a' bucsuzó, és elfogadó innepiségről. Müffling general Crefeldbe ment, hol a' sereg öszvegyül. Coblenzből a' hetedik haditest pionierjei Vesel felé indúlnak.

D. Miguel Nov. 15-re határozá Opórto ujolagi megtámadását; de megelőztetett báttyától; ki 14d. Villanovára küldte három batalionját a' szolgálatjában lévő angolokkal. Tüzesen folyt a' viadal délután 2 óráig; a' mikor a' Miguelisták teljesen megverettek, 's közülök a' Pedristák 280-at fogtak el. D. Miguel Villanovai vesztesége után Coimbrába vonult vissza. — Hodges ezredes Angliába evezett, letévén oportói hivatalát Sir Doylevel a' felett származott vetekedések miatt, ki vólna közülök idősb tiszt.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I. Typographiájában
Pesten és minden Könyváros és Könyvkötőknél megszerezhetni:

Systematica Operata

Excelsae Regnicolaris Deputationis art. 8. 1827. exmissae. 4to. ára 10 f. e. p.

Aurora 1833.

Hazai Almanach. Ára 2 for. 24 kr.

Decreta Comitiorum,

quae in Corpore Juris non exstant, collegit Kovachich.
2 Darab. 4 for. ezüst pénz.

Figyelmeztetés.

A' Helv. Vallástételt követők' Gyönki Gymnasiuma részéről, mellyben a' Grammaticalis és Humanitatis Classisok több oskoláink rendi szerént fundamentomos végzések mellett, a' német nyelv (a' lakosok nagyobb része németség lévén) minden oskoláink felett legsikeresebben tanittatik, mint a' benne tanúlt, 's nagyobb oskolákban szembetünő calculussal végzett nagy reménységü ifjaink példájából megtetszik, közhirré tétetik, hogy a' koszt drágasága miatt a' tanittató szülék könnyebbitésekre jól elintézett Convictus állittatott fel, melly tavaszi examentkor fog elkezdődni. Felszóllíttatnak ennek következésében minden Titt. tanittatni kivánó, még a' legszegényebb sorsu szülék is, hogy ezen jó karban állított igen hasznos oskolába bátran vihetik gyermekeiket bizonyosokká tétettvén a' felől, hogy reménységekben nem fognak megtsalatkozni. —

Széna Eladás.

(1) Pest Vgyében, Akasztó Helység mellett, helyheztetett Ácsi Pusztán, vagyon száz öl körül jó tavali és idei széna eladandó, melly folyó esztendőnek December 19-kén és 20-dikán, hely-szinén tartandó Licitatio által, öl számra, azonnal leendő fizetés eránt, el fog adódni.

Második Félesztendő.

)(o)(

Hirdetés.

(1) Néhai Nemes Varga Sámuel Urnak Successorai Ns Varga Susánna néhai Cseregjei János Özvegye Ns Varga Mária Ns Hamar Ferencz Özvegye és Ns Varga Klára Ns Szigeti Ferencz Özvegye és Ketskeméthi lakosok, a' néhai édes Annyok Ns Fejes Klára asszony után őket successio képpen illető Alsó Dabason (Pesthez 4 mértföldre) Curialis két belső fundusokat rajta lévő jó épületekkel, hozzá tartozó allodialis földekkel, és kaszálókkal, nem külömben Bahád, Délegyháza és Ordasháza pusztákban lévő portziókkal együtt, minthogy ezeket távollétek miatt használni nem kivánnák, ezeket örökössen eladni szándékoznak, a' kiknek megvenni kivánó szándékjok vagyon, jelentsék magokat akár levelek által az illető örökösöknél, vagy a' Curialis helyen alsó Dabason Tekintetes Ns Dinnyés Pál úrnál, a' kit az illető örökösök e' végre teljesen meghatalmaztak, addig is míg az árverés által az 1833-dik esztendőben Martius 26-dik napján el adattatnak; a' kiknek megvenni kivánó szándékjok vagyon Alsó Dabason, ugyan a' nevezett Curialis Házaiknál jelenjenek meg.

Költ ketskeméthen 1832-dik eszt. November 27-dik napján.

Figyelmeztetés.

(1) Kerestetik egy nagyobb Városhoz közel lévő helyre egy a' Fortepiano tanitásban jól jártas mester, koszt, szállás 's 100 pengő forint esztendei fizetés mellett, mellyre több esztendőkig számot tarthat. További utasitást ad Dréher István ur a' nemzeti Muzeumban.

Figyelmeztetés.

(2) Alól irt ezennel közhirré teszi, hogy ő a' Bécsi legelsőbb felállított Tüz kármentő Társaság dolgaiban, T. N. Somogy Vármegyére nézve az ügyviselést magára válalta, mihez képest valamint azok, kik Jószágaikat ezen Társaság kármentése alá bizni kivánják, magokat nála foganatosan jelenthetik, ugy szintén mindenkinek kivánságára a' Társaság, és a' kármentés oltalma alatt lévő birtokosoknak költsönös jusaik, és köteleztetésekről szólló alap szabások, és egyéb ezen Társaság dolgait illető nyomtatványok ingyen ki fognak szolgáltatni. Kaposvárott November 20-dikán 1832. Reiszner Domokos.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse December 4-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	84⅔ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	46 15/16 —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	1085½ —

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-dikben.

Dec. 2-dikán 3 Láb, 3 Hüv. 0 Von.	Dec. 4-dikén 3 Láb, 4 Hüv. 6 Von.
— 3-dikán 3 Láb, 4 Hüv. 0 Von.	— 5-dikén 4 Láb, 1 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára December 7-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 50	6 — 20	6 —	Zab	1 — 58	1 — 56	1 — 50
Kétszeres	4 — 50	4 — 40	—	Kukoritza	3 — 30	3 — 26	3 — 20
Rozs	3 — 10	3 —	—	Köleskása	—	—	—
Arpa	3 — 10	3 —	—	Köles	—	—	—

Budán, December 5-dikén kijött Számok: 85. 47. 26. 27. 34.

47. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Ördög.

Ördögök, azt mondják, vannak, 's késértik nz embert;
Hány lehet illy ördög? mond meg, okosodi! ugyan.
Ördögök a' bűnök, csak azok szállják meg az embert;
A' hány bűnöd van, ördög is annyi gyötör.

PESTEN *Szerdán* Karácson Hava 12 dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Ő cs. k. Felsége Ehrenwerthi Stelzl Ferencz urat Beszterczebányán főhadibiztost tulajdon kérésére rendes fizetéssel nyugalmazni, 's őt hosszas hív szolgálatjának tekintetéből a' polgári 's arany lánczon függő nagy arany érdempénzel megtisztelni kegyelmesen méltóztatott.

Apostoli Felségünk Aug. 21d. kőlt legfelsőbb határozása által Livak Ferencz főpresbyter urat a' fiumei főesperestségre, 's az ezzel öszvekapcsolt S. Jacobi ad palum nevezett tisztlb. apátságra méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Felséges Királyunk Nov. 30d. kőlt legfelsőbb határozása által cs. k. Kamarás, Báró Vécsey Miklós úr ő Nagyságát, eddig Szathmár vármegyei administratort, ugyan azon nemes Megyének Főispányává méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Országgyűlési követek a' győri káptalanból Sighy János kanonok 's Karner Antal hittudomány doctora 's kanonok: a' váczi káptalanból Gáspárik Kázmér főesperest 's kanonok urak.

Estei Ferdinand ő kir. Magossága Nov. 18-dikán érkezett Lembergbe ágyú dürrogás és harangzugás közben, a' nép mindenféle rendű soraitól fogadtatva.

Második Félesztendő.

Szombathely Nov. 30kán. A' lefolyt hónap több tekintetből nevezetes marad Vas Vármegye' évkönyveiben; ugyan is már annak elején a' T. Karok és Rendek szeretett Alispányunk Niczki Niczky János elölülése alatt közgyűlésre összejövén, 's az országos küldötség' munkálatit vizsgálóra vévén, böltsen intézett tanátskozásaik közben eléggé bizonyiták, milly készek a' bel- 's külföldi kereskedés' előmozdítására, az adózásnak szinte mint a' házi 's hadi költségeknek könnyebb viselésére, valamint az igazság' gyors kiszolgáltatásának eszközlésére is minden tőlek telhetőt 's így tetemes áldozatokat is tenni. E' közben, névszerént eme' hónap' 18kán minden külső fény' szerény elmellőzése 's csupán szíveink' őszinte hódolása mellett megjelenék közöttünk óhajtva várt főispányi Helytartónk Mélt. Vázsonykői ifjabb Zichy Károly, cs. kir. Aranykulcsos, ki is a' következett napon a' kir. levelek' felolvasta 's a' szokott főispányi eskü' letéte után hazafi lélekkel teljes, ékes magyar beszédet monda, mellynek azon részei valának legszívrehatóbbak, hol a' nemes megye' érdemes tisztviselőihez 's a' küszöbünkön álló országgyűlés' közérdekű tárgyai iránt szólla. Ezek után feljebb

is tisztelettel említett első Alispányunk', 's jeles míveltségű Főjegyzőnk Dukai 's Sz. Györgyvölgyi Széll Imre úr' helyes és csinos szerkezetű válaszaik következének. Továbbá pedig az országos munkálatok folytatva tanácskozás alá vétetvén 's ebben mélyen tisztelt Kormányozónk is egy hétig szakadatlanul munkás részt vevén, Ő Nagysága több ízben nyilvánossá tevé: milly nemeslelkűleg érez az uradalmi viszonyokra nézve, 's milly derült belátással bir a' polgári közrendelkezés iránt. Jelesül bőltseségének hathatós erejét akkor tűnteté ki, midőn nemelly kényesebb tárgyak körül a' különböző véleményeket kelle egyeztetnie vagy eligazítania. Tőlünk válása ezen óhajtást gerjesztő szíveinkben vajha tisztelve szeretett személyéhez gyakran legyen szerencsénk, hogy igy nemes lelke miveletinek többször tanuji lehessünk.

Nemes Hont vármegye tisztikarában következő változások történtek: házi főadószedő: Baross Károly; első aljegyző Bakay Ferdinánd, második aljegyző: Gyürky Medárd. Selmeczi járásban főbiró: Mártonffy Dienes; főbiztos: Buócz Lajos. Bozóki járásban eskütt: Boronkay Ignátz. Podhorszki László tisztlb. főbiró; Gyűrky Sándor tisztlb. aljegyző; Sarnóczay János tisztlb. alügyvéd.

Zólyom vármegye uj tisztikarának folytatása: Felső járásban főszlbiró: Rakovszky Farkas; alszbiró: Urbányi József; esküttek: Fluk Gusztáv és Hudoba Pál. Alsójárásban Főszbiró: Czerva László; alszbiró: Nándory Imre; esküttek: Bory Jó'sef és Rakovszky Berta; aladószedők: Radvánszky Ferencz, és Bogdányi Antal; biztosok: Szulay József, Skultéty Jósef, Liberténi Károly, Dobók Pál, és Sztzrenyiczky László urak.

Olly érdem, melly rejtve marad, tunyán halt gyávaságnak képe; ehezképest újságlevelünk minden jeles tettnek az irígy feledékenységtől lehető megmentésére örömest szolgál eszközül. — Tek. Ó- és Új-Básthi Básty Jó'sef úr, hites ügyvéd, 's nemes Torna Vármegye táblabirája, Burkusország királya Ő Felségétől következő értelmű kézírattal tiszteltetett meg: „Különös résztvevő indúlattal vettem az ausztriai Császár Ő Felsége 40 évi uralkodása ünnepére írt versezetét az urnak, mivel ez ünnepi alkalom bennem is megújitotta az Ő Felsége élete megmaradásának kivánságát. Fogadja el az úr azért köszönetemet, mellyhez az ide mellékelt emlékpénzt kaptsolom. Berlín, Jun. 3d. 1832. Fridrik Wilhelm.“— Az emlék pénz, mellyet a' most felhozott kézírattal együtt Nov. 20d. különös ünnepiséggel ada által báró Maltzahn ő excja, burkus követ Bécsben, tiszt. hazánkfiának, 32 aranyat nyom; egyik oldalán a' királynak jól eltalált képe, másikon Minerva ülve, a' bőségszarvát tartván kezében szemléltetik, e' körülirással: „arte et scientia meritato“. Nov. 28d. vólt szerentsés a' több rendbeli versezeteiről ösmeretes ügyvéd 's táblabiró úr felséges Királyunknak e' fejedelmi ajándékokat külön audienczián bemutatni, a' midőn is Ő cs. k. Felsége az emlékpénz hordozását megengedni, a' kézírat átolvasása által rá emlékezve, hogy tiszt. hazánkfia versei által több európai fejedelmeket 's Ő szentségét a' Pápát is figyelmeztette; maga részéről is a' megemlékezést kegyelmesen megigérni méltóztatott.

Igazitás. Előbbi számunk némelly példányaiban az első lap hibásan nyomtatott elsőbb sorait olv.: „Gróf Pálffy Ferdinand Leopold urat, eddig a' cs. k közönséges kamaránál conceptualis practicanst 's a't.“

Ausztria.

Bécs Nov. 27. Namuk Bei ide érkezett; jövő héten folytatja utját London felé. A'

körűlte lévőknek nyilatkozások szerint igen szomoru állapotban van a' fényes porta, úgy hogy magát Mehemed Ali ellen védeni nem képes. Csak egy idegen hatalom segitsége szabadithatja meg a' sultánt, ki állhatatos azon hiedelmében, hogy követjének fáradozásai Londonban siker nélkűl nem maradnak. Egy franczia kurir hozta ide ma meg a' Francziak királyának thrónbeszédjét, de a' melly semmi különös gerjedelmet nem okozott. Látni abból a' béke fenntartásának kivánatját, de egyszersmind úgy vélekednek, hogy a' franczia kormány nem a' thrón beszéd értelméhez szabva cselekeszik. A' pénz folyamat változatlan maradt. Antwerpből kivántsian váratnak a' tudósitások. —

Bécsben Dec. 1-sö napján ment végh hez az 1818-dikban kiadott felséges rendelés következésében a' régibb status adósságai, nyerésekkel egybekaptsolt kifizetendő kötelező leveleinek 83-dik sorsvonása, mellyben a' 324d. series huzatott ki. Ezen series magában foglalja a' Goll háztól felvett kőltsön 5 prcent kötelezésit a' 2501-dik számtól a' 3831-kig. A' tőke teszen 995,200 for.; kamatja pedig leszállitva 24,880 for. — A' kijött számok és nyereségek lajstroma külön nyomtatásban szokott megjelenni.

Franczia Ország.

Gróf d' Argout tudósitására Nov. 23d. egy kir. végzés jelent meg, mellynél fogvást a' kereskedési ministeriumnál a' nemzeti őrségre nézve egy tanátskozó biztosság alkottatik. Ezen biztosságban, melly 13 tagból 's egy titoknokból áll, elölülő a' kereskedési minister, 's foglalatoskodik ez a' nemzeti őrséget illető törvény javallatokkal, ordonnancekkel, rendszabásokkal 's instructiókkal, végre felvilágositja a' nemzeti gárdára nézve hozott törvényeket. — Egy másik ordonnance Nov. 24d. magában foglalja e' most emlitett comitè kinevezett tagjait; kik a' következők: Allent, grallieutenant Baudrand, Choiseul herczeg, Decazes herczeg, grallieutenant gróf Dumas, grallieutenant gróf Durosnel, general Jacqueminot, Ganneron, gróf Gilbert des Voysins, marsal Lobau, status tanátsos Macarel, gróf Rambuteau, és báró Zangiacomi urak.

(Temps.) Nevetséges dolog, mennyire ment a' politia a' pisztol lövéssel. Tudjuk, hogy az „emberi jusok egyesületének" több tagjai elfogattak (mi is emlitők azt 45. sz. lev.) Két három nappal Nov. 19d. előtt t. i. egy ember, ki Ramorino generalist Lengyelországba követé, 's ki ennél fogva politiai figyelem alatt tartaték, befogatott. Papirosai felhányatván, egy névlajstrom találtaték azok közt, mellyen minden név után „igen" vagy „nem" vala olvasható. Történik a' pisztollövés, 's tüstént azt következtetik, hogy öszve esküdtek a' király élete ellen, 's hogy az öszve esküvők republicanusok. Az emlitett névjegyzéket ismét előkeresik, 's mély belátással! állitják, hogy a' melly nevek mellet „igen" áll, azok a' király halálára, mások pedig ellenkezőleg szavaztak. 'S mitsoda lajstrom ez? Fiatal emberek, — kik azon hiedelemben, hogy minden vélemény szabad, csak a' fennálló kormányt ne bántsa az ember, 's tisztelje a' törvényeket, kérdésbe se hozzák azt, hogy magokat republicanusoknak nevezhessék, — szokás szerént öszvegyültek egy kávéházban. Darab időtől rossznak találták ott a' kiszolgálást; elhatározák hát, hogy különös helyet vegyenek ki, hol biliardot is tartsanak. De a' biliard szerzés költségesnek látszék. Vitatás alá jött a' dolog, 's a' politia által talált lajstrom e' nagy kérdés felett nyitott szavazás resultatumát foglalja magában!

Laffitte úr Novemb. 19d. estvéjén az egész kir. háznép körében (en famille) fogadtatott a' tuileriákban. A' király szivesen

)(

szoritá kezét; kiterjeszté felé karját; 's látható örömindulattal e' szavakra lobbant: „öleljük meg egymást, mint Jul. 30-kán!!

A' nemzeti őrség hetedik ezredjének ugyan ez napi (Nov. 19.) üdvözlés alkalmával igy felele Lajos Filep: „számolhattok reám, mint én is számolok hivségtekre! Minket élet és halál öszvekapcsol! én csak Francziaországért 's értetek élek! A' király 's Dupin úr közt ugyan ekkor volt rövid megszóllitást 's feleletet, a' franczia textus szerint igy kell igazítanunk: kedves Dupinem! ők reám lőttek! (ils ont tiré sur moi!) „nem Sire!" felelt Dupin: „magokra lőttek ők" (ils ont tiré sur eux-mêmes.)

A' párisi kivált carlistai hirlevelek környületes tudósításokat közölnek Berry herczegné Blayebe lett megérkezéséről. Utközben tengeri betegségben szenvede, még is jó kedvet mutatott 's evett a' hajós legények leveséből. Midőn mondák neki, hogy három ezer katona fogja őrizni: „annál jobb," felele, különben is szeretem a' társaságot." Meglátván a' blayi commandánst Chousserie urat, megösmeré, 's igy szóllitá meg: „hát, uraságod a' commandans? azon igen örülök!" Egyébiránt a' herczegnének igen alkalmatos szállás van rendelve, 's tömlötze palotához hasonlitana, ha ablakai rostélyozva nem volnának. A' Quotidienne jelenti, hogy levelei naponkint elküldetnek Berry herczegnéhez, 's hogy a' posta e' felirás alatt azokat elfogadta; panaszkodik pedig a' miatt, hogy számjai pontosan el nem érkeznek Blayebe. A' miniszteri tanács előlülője félrevetette Chateaubriand urnak azon kérését, hogy ez (Chateaubriand) Berry herczegnéhez mehessen. A' herczegné igen jól érzi magát új lakásában, 's minden szabadsággal élhet, melly a' bátorsággal megegyezhető. Az előtte éppen nem kedves politiai biztos Joly helyébe bizonyos Marut de l' Ombre rendeltetett, kit Perier árnyékának is szoktak nevezni, mivel ő e' minisztert gyalog vagy kocsin mindenütt kész volt követni. Mesnars úr és Kersabiec kisasszony külön választva laknak a' herczegnétől; kihez senki a' hadi vagy belső miniszter engedelme nélkül audienciára nem bocsáttatik. Mesnars úr nem rég úgy nyilatkoztatá magát, hogy ő V. Henriket nem kivánja franczia uralkodónak látni, ha ez a' háromszínű lobogót elfogadná; a' herczegné ellenben azt állitá, hogy nagy hiba volt 1815b. a' nemzeti színeket eltörleni. Ugyan csak a' herczegné mondá azt, hogy inkább akar Francziaországban fogva, mint számkivetve szabadon élni. A' spanyol királynéről igy fejezé ki magát: „az én testvérem veszedelembe rohan; a' gonosz tanácsadók! hamis útra csábitják, veszélyes fordulattól féltem őt." Oudinot marsalné egy azon fő asszonyok közül, kik magoknak azon szerencsét, hogy a' herczegné mellett szolgálatot tehessenek, kikérék.

A' pairek kamarája következő, Nov. 27d. ülésben javallott, 's 28-dikban minden további vitatás nélkül elfogadott felirást intézé a' királyi thron beszédre: „Sire! A' pairek kamarája, valamint Francziaország, a' Felséged élete után törekedő gyáva merészleten megindulva és felhevülve újítja meg ama hódulást, melly Felséged és a' haza veszélyei által csak erősebbé lőn. Felséged élete, mint a' nyilvános rend megtámadtaték; Felséged él, 's a' nyilvános rend győzedelmeskedik. A' törvényhozó gyülekezet távollétében a' Párisban és nyugoton támadt 's respublikára és contrarevolutióra czélzó fegyveres lázzadásokat a' constitutionalis királyság legyőzé; mellyeket Francziaország hasonlóképp megvet. Junius 5-dik és 6-dik napja mindent felfedezett, mit a' fejetlen fanatismus az engesztelhetetlen vakmerőségből

magában foglal, de egyszersmind erőtlenségét is bebizonyitá. Ezen krisis megmutatá a' kormány, a' nyilvános bátorság őrjének igaz erejét, mellynek ledűlése a' társaságot is magával ragadta volna. Az illy merészleteknek erővel teljes elnyomása kötelesség vala, melly felől a' törvényes monarchia igaz baráti meg nem csalódhattak. Innét volt Páris népségének hatalommal teljes egyetértése, melly kivánságaival a' linea seregek polgári bátorságát, a' nemzeti őrség, a' szabadság és thronus eme maradandó hadának, ijedhetetlen igyekezetét gyámolitá. Felséged pedig megmutatá, miként védi egy király koronáját, midőn a' constitutiot védelmezők veszélyeiben osztozik. Ama váratlan és olly nagy helybehagyással fogadtatott megjelenése Felségednek egy rémitő rendetlenségnek sietteté, végét, 's a' bátorságot Párisba előbb visszahozá, mint a' törvények a' lázzadáson győzedelmeskedtek. A' büntetésre méltó lázzadások, mellyek a' nyugoti megyéket vérrel mocskolák be, lassabban tűntek el a' nyilvános hatalom munkássága elől. (Folytatjuk.)

Spanyol Ország.

A' madridi újság egy rendkivüli toldalékjában Nov. 15d. következő hivatalos czikkely áll: A' királyné felséges férjének egyetértésével a' belső status titoknokhoz következő foglalatú végzést bocsátá: „Mi óta a' király az én nagyon szeretett férjem engemet e' folyó esztendő Oct. 6-dikán ki adott végzése által az ország igazgatásában résztvenni meghivott, hogy együtt munkálódásom által a' status dolgai viselésében könnyebbülése legyen, 's hogy roncsolt egéssége a' nagy megerőltetés által élete veszedelmével ne rosszabbuljon; azon szempillantástól fogva éjjel nappal szünet nélkül arra törekedtem, hogy a' kecsegtető várakozásokat megvalósitsam, és ama nehéz és göröngyös úton menjek elébb, mellyet nekem az igazság, egyenes szivűség, 's a' spanyol nemzethez való hajlandóság, mellyhez hogy tartozom, benne büszke vagyok, tűzött ki. Igen is Spanyolok! származás, választás, 's hozzátok való szíves ragaszkodás által én is spanyolné vagyok. Mire nem szánja el magát királynétok, bár mi nagy és nehéz legyen is az, hogy titeket a' jóllét és boldogság tetőjére emeljen? E' szavakat nem jutalom, nem is háládatossága utánni vágy mondatja én velem! Az én spanyolok iránti szeretetem nem ön hasznú tekintetekből ered, hanem tiszta szivből, 's azon igaz kegyesség bámulásából, mellyel ti az örökkévaló thrónusa előtt leborulva, a' király élte megmaradásáért esedeztetek. Ama fennséges tünemény, mellyet jajgatástok, könnyeitek, 's a' király meggyógyitásáért egekre emelt kezeitek okoztak, belsőmet annyira meginditá, hogy fogadást tevék addig nem nyugodni, mig a' legüdvösségesebb rendeléseket számotokra ki nem eszközlendem, mellyek már részint tudva vagynak, részint jövendőben fognak tudatni. A' már kiadott magas végzésekben nem tagadom, hogy nekem is vólt részem; de voltaképpen a' királyéi azok. (?) Ha már a' nemzet hálaérzést nyilatkoztat ezekért, ha a' bölcs és világosodott emberek áldják azokat, ha az özvegyek és árvák fáradhatatlanok azon kéz dicséretében, melly őket pártolja, ha mindnyájan csókolják azon deszkadarabot, mellynek köszönik a' hajótörésből lett kiszabadulásokat; hihetnők e, hogy némellyek azon boldogságnak, mellyben részesülhetnek, chimärai 's bizonytalan reményeket tegyenek elébe? Nem félnek e az illyenek, hogy a' király a' meggondolva elkövetni akart gonosz tettet igazság fegyverével bosszúlja meg? Ki volna vakmerő magát a' törvényeknél

feljebb tartani? A' törvényes igazság indulat és pártosság nélkül büntet; a' cselekedet nagyságához, nem a' személy rangjához alkalmaztatja magát; a' vétkes magos származása csak annyiban vétetik fontolóra, hogy a' tőlle elkövetett gonosz tettek annál feketébbeknek tessenek. Minél magasabban állanak a' személyek hierarchiájában a' társaságnak, annál mélyebb tisztelettel adósok annak. Igen is! Spanyolok! olvassátok csak régi törvény könyveiteket, a' Gothusok törvényeit, olvassátok a' conciliumok végzésit, olvassátok ez emlékeit ditsőségteknek, örökös nemességtek, 's hívségteknek; a' legünnepiesb igéreteket, a' legszentebb esküvéseket, a' legérzékenyebb 's legforróbb szeretetet mutató imádságokat találjatok azokban a' király boldogsága 's élete megtartásáért; végre a' legszörnyűbb átkokat találjátok mind azok ellen, kik a' király élete, 's thrónusa vesztését tették magok elébe gyalázatos czélúl. Tudjátok meg, hogy minden, ki ez atyai szelid intésnek engedni nem akar, 's ki VII Ferdinand felséges férjemen kivűl más uralkodórúl még csak gondolkodik is, nagy veszedelembe ejti, 's szoros büntetésnek veti alá magat." 's a' t. aláirva a' királynétól. A' madridi palotában Nov. 15. 1832.

E' végzés könnyebb megértésére szolgál az, hogy most Spanyolországban egy felekezet, a' liberalisoké azon törekszik, hogy a' király, leánya kedveért mondana le a' koronáról, 's ennek nevében mint Regensné a' bóldogitó reformokat már eddig is, terjesztett királyné vigye a' kormányt; a' másik fél, az apostoli pedig, D. Carlost igyekszik juttatnia' spanyol thrónusra.

Olasz Ország.

Mindkét Siciliai királya Nov. 21-dik tartá Genuában Maria Krisztina szardini kir. herczegnével ünnepies egybekelését.

Nápolyban cardinalis Ruffo Scilla a' mult hónap 17d. 82 dik évében meghalálozott.

Turin. Nov. 20. „Berry herczegné elfogatása udvarunknál nagy aggodalmat okozott. Azt hittük, hogy a' herczegné már kivűl van Francziaországon, 's bátorságba tette magát, midőn elfogatásának hire hozzánk érkezett; most itt a' herczegné perétől félnek, 's némelly felfedezésektől, mellyek kellemetlen vitatásokra szolgálhatnak alkalmul. Okosabban tette volna Thiers ur, mondják itt, 's kormánya interesszéjihez illőbben, ha Berry herczegné eltávozását elősegiti vala. Mert mint bizonyost beszélik, hogy ő (a' herczegné) éppen már Olaszországba szándékozék, a' boldogabb jövendőt Modenában várni el. —Itt (Szardiniában) a' hadierőt teljes számra, az az 60 ezerre igyekszenek kipótolni, holott eddig csak 28 ezeret tarta országlásunk fegyverben. E' szaporitást a' környületek parantsolják; látni való, hogy a' dolgok' mostani állása sokáig nem tarthat, hogy egy „közönséges lefegyverzés" az arany közép (igy nevezik némellyek a' szép juste milieut) kedvelt planuma többé nem is gondolható, 's hogy inkább „nagy 's váratlan történetekre kell Európának számolnia." Felső, valamint alsó Olaszországban nem a' legjobb lélek uralkodik; legkissebb alkalom! 's tüstént zendűlés! A' kormányok kettőztetik figyelmöket, különösen mióta Seymour urnak (angol követ Toscanában) az ujságokban megjelent levelezése erkölcsi gyámolitást ad a' békételeneknek, kik azt ennekelőtte nem ösmerék, 's melly czéljaikban őket igen elősegiti. Azt kell hinni illy levelezés nyilvánositására, mintha az angol kormány egész Európát revoltáltatni akarná. Veszedelmes játék az, mit az angol ministerek jádzanak; mert semmi sints könnyebb, „mint a' népek közt megelégedetlenséget hinteni

el;“ igy már, ha jol tudósittattunk, a' pápai schweitz seregnek egy része a' liberalis párt csábitásinak! engedett. Mi szörnyü veszély nem fenyegetheti az egyházi statust, ha még fegyveres ereje is tétovázó leénd kötelességében?“ Az itt emlitett levelezés tökélletes értésére jegyezzük meg, hogy a' romagnai és anconai lázongások alkalmával különösen az angolok és francziák' részéről nem egyszer tétettek ő Szentségének előterjesztések az egyházi birtok igazgatásába hozandó javitások iránt. Seymour angol toscánai követ volt Nagy Britannia részéről Rómába utasitva, hogy az itt conferentiát alkotott több udvarok' követeivel lenne munkás a' pápa és alattvalói közt fennforgó egyenetlenségek elháritásában, 's igy biztositattnék az ezen óldalról kétes jövendőnek kitett európai béke. Seymour ur, minekutánna látá, hogy Rómában létének semmi sikere nem volna, Florenczbe követségi helyére visszaindúlt; előbb még is a' Rómában politikai conferentiát alkotott követekhez egy levelet intézvén, (Sept. 7. 1832.) mellyben udvara mély sajnálkodását jelenté azon, hogy másfél esztendő lefolyta alatt az egyházi fejedelemség lecsendesitésére 's reformjára szánt fáradozásinak semmi sikerök nem lett. Erre válaszolt báró Lutzöw ausztriai követ, 's válaszában a' dologba mélyen nem ereszkedvén, herczeg Metternichnek Jul. 28d. Lamb Frederik urhoz intézett jegyzékére utalt; mellyben a' herczeg tudtára adatja az angol kormánynak, hogy ő Szentsége a' pápa a' népválasztási principiumot, a' községi és tartományi gyülekezetek alapjául, valamint a' statustanátsnak világi személyekből leendő szerkeztetését, mint a' mellyekben átaljában az olasz statusok legfenyegetőbb veszedelmet látnak, teljességgel el nem fogadhatja.

B e l g i u m.

Franczia ujságok után irják a' brüsseli hirlapok, hogy a' Belgiumba nyomult franczia katonák Nov. 27-re készen tartani magokat felszóllittattak. Marsal Gerard Boomba utazott, hogy Leopold királyt ott fogadhassa.

Gentből Nov. 24-dikről jelentik hogy a' Hollandusok Maldeghemnél a' belga katonaságot megtámadván, vitézül vissza vetettek.

Aachenbe Nov. 29d. Brüsselből azon hir érkezett, hogy a' fellegvár ostromlására már ki legyen a' parantsolat adva; később pedig, ellenkező rendelés által, minden az előbbi állapotban hagyatott. Ugyan onnét érkezett a' hir, hogy „a' belga ministerium eloszlatott.“

Moniteur belge Nov. 30-ki tudósitása szerint a' képviselők házának előlülője kérdezteté a' királyt, mikor kivánna elfogadni a' küldötséget, melly hozzá a' thrónbeszédre készitett felelettel készül? — A' király sajnálkozását jelenté, hogy az elfogadást, mivel most „ministeriuma nintsen“ elhalasztani kéntelen. —

A' franczia főhadi szállásról Nov. 30d. délelőtti 11 órakor igy irnak. „eljött végre az óhajtva várt pillantás; a' megtámadásra kiadatott a' parancsolat. Tegnap estve egyesittettek azon seregcsapatok, mellyeknek az ostromban részt kell venniek; a' marsalnak egy napi parancsolatja kijelenté nekik a' munkálódás kezdetét“ 's a' t.

(Moniteur Belge) „A' király tegnap délben (Dec. 1.) főhadiszállására Lierrébe utazott. Ő Felsége Antwerphez az ostrom elsőbb napjaiban közel kiván lenni, hogy közvetetlen osztogasson ki, ha a' történetek úgy kivánandják parancsolatokat, 's sürűebben kapjon az előesetekről tudósitásokat.

Antwerp Nov. 30d. délelőtt tizenegy edfél órakor. Ma reggel 5 órakor küld-

te Gerard marsal Chassé generalishoz felszóllitását; a' hadi követ nem eresztetett bé; de még az nap folytában feleletet ígértek.

11½ órakor. Chassé generalis feleletje az előőrök commandirozo franczia tisztnek adatott által; e' pillanatban kellett azt Berchemben Gerard marsalnak vennie.

Délben Chassé generalis ágyúztat. Délután fél órakor. A' lövések száma ekkoráig 8—10. A' városban minden csendesen van; polgárok és katonák örülni látszanak, hogy valahára elkezdődött a' dolog.

A' belga miniszterium Nov. 26d. be adta a' királynak elbocsáttatási kérelmét.. Elfogadja e azt Leopold, még 27d. tudva nem volt; azonban kételkedni lehet felőle, mint írják a' belga újságok; mivel illy kétes környületekben nagy nehézségek adnák elő magokat egy új miniszterium szerkeztetésére nézve, kivált ha azt a' kamara azon részéből kellene alkotni, melly a' francziák benyomulását az ország méltóságával meg nem férhetőnek nyilatkoztatá.

Chassé generalis Burght erősség felől kibontatta a' gátokat, hogy a' mennyire csak lehet, vízzel mindent elöntsön.

Thorn úr ki a' hollandusoknál fogva volt, Pescatore a' Belgáknál volt fogollyal Nov. 23d. kicseréltetett.

Lengyel Ország.

Varsói hirek szerint, ott nem régiben alattomos czélzások fedeztettek fel, 's ezek nek következésében sok elfogatások történtek. A' dolog szorosb összefüggése nem vala tudva a' közönség előtt, annyi még is, hogy nem a' lengyel ügyben, hanem az orosz tisztek által támasztattak mozgások, kiknek a' fővezér helytartó rendelései nem tetszenek. A' talán politikai szín nélkül lévő intriguekben részesültek petersburgi tisztekkel is öszveköttetésben valának. A' vétkesek elfogattak, 's visgálat végett Oroszországba vitettek, kivéve némelly Krakón keresztül Galiciába szökötteket. A' lengyel ügy állapotja naponkint könnyebbül; a' császári kegyelem minden előtt nyitva áll, ki ahoz folyamodik. A' koronára szállott jószágok igen lassan vétetnek el, 's minden fontos okon épűlt ellenmondás tekintetbe vétetik. Sok külföldre vándorlott lengyel, hazájából kapja az élelemre szükséges jövedelmet. A' kereskedés 's mesterségek éledeznek. Csak társasági fénye nem fog sókára megjőni Varsónak (elég!), mivel a' legnagyobb familiák vesztettek legtöbbet, 's vagynak leginkább lealázva. —

Az új tanitási rendszer kidolgozására nevezett biztosság Lengyelországban annyira vitte már munkálódását, hogy az oskolák rövid idő mulva megnyittathatnak. — Osmolski lengyel gyalog tiszt, mivel a' közelebbi revolutióban részt vett, hivatalát 's nemességét veszté; egy vilnai nemes ember pedig ugyan ekkor mutatott hűsége! jutalmául, két ezer rubelt kapott a' kormánytól. ! —

Egyvelges Hirek.

Megjegyzik a' párisi ujságok, hogy gróf Pozzo di Borgot kivévén, az egész diplomatiai test jelen volt a' kamarai ülések megnyitásán.

Legujabb. A' belga király Nov. 26-ki végzése által azon esetre ha Antwerp ismét lövöldöztetnék, arany emlékpénzt igér azoknak, kik a' tűz oltásban, 's a' vagyon bátorságositásban legjobban kimutatják magokat. — Glasson úr, ki a' franczia kormánytúl titkos küldetéssel indúlt Hágába, a' hollandus előőröktől vissza utasittatott. Gróf Ofalia eddig párisi követ, neveztetett spanyol belső ministernek. Marquis Palmella Oportóból ismét Londonba érkezett.

(Hasznos Mulatságok 47. Szám. ½ árkus Hirdetés.)

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Tudományos hirdetés.

Mind a' Jelenkorban, mind a' 32-dik és 39-dik számú Hazai és külföldi Tudósításokban, egy honni Irónknak előfizetés végett közhirré tétetett illyen czímű Munkái 1-sö Mi rosszabb a' koleránál? Érzékeny víg Játék 3 szakaszban. 2-dik Rajkó a' Dádé mostoha fija. 3-dik Blánka és Bíbár el Bondukdari Libánonhegyi Fejedelem históriai nemzeti Dráma 4 szakaszban. 4-dik A' megcsalatott szerető dallokban vagy a' módi Szerelem' eleven példája, rézmettzettel. 5-dik A' hét Kapitányok históriai vitézi Dráma 4 felvonásban. 6-dik Une étoile (ün étoál) Csillag. nemzeti Dallon 3 felvonásban. 7-dik Arany bőlcső vagy Népgyöngy a' nemes magyar két Hon' köz nemes és polgár fijainak 's leányinak javokra, hasznokra erköltsi és csinosodási épületjekre szereztetett. — Azért hirdettetnek előfizetés végett ujonnan, hogy mivel a' Szerző azokat, tsupán embertársainak használni kívánásból írta — ha a' Könyvnyomtatót és Könyvkötőt a' vevők' pénzivel fizetheti csak azon az áron adja Munkáit a' mennyiben neki kerül — de ha ön erszényéből kell neki a' nyomtatási és beköttetési terhet fizetni, 's a' munkákat Könyvárosok' kezeikbe adja (kiknek száztól húsz ftot fizetni kéntelen) azoknak árát két annyira emelni szinte kéntelen. — most ezüstben

Előfizetési ára az 1-sőjé 30 kr. 2 ké 20 kr. 3-ké 40 kr. 4-ké 12 kr. 5-ké 30 kr. 6-ké 20 kr. 7-ké 24 kr.

Foglalatja az Aranyböl csö vagy Népgyöngynek.

Melly a' két testvér hazában élő köznemeseknek, polgároknak mind azon tudnivalókat mellyeket nekik, ön létek boldogitására, gyermekeiknek a' szükséges kimivelődésben idővel eszközölhető előrelépések' gyámoláúl — most a' nemzetiség' és józan pallerozottság' serdülő hajnalán tanulni, és a' magzatjaiknak minden áldott nap' feljöttével lementével tanitani kell, rövideden és világosan de egyszersmind, az elmét, szelidült Nemzetünk csinos szavaival az andalitó örömök' bájos hangján gyönyörködtetve, a' betürend, helyesírás és pontos olvasás alapos rendszabásain kezdve, kiscsomóba göngyölve terjeszti elő; 's az igazán tudni ohajtót, a' természetes bőlcset, két háromszori megfontolt olvasás után, az édes Remény mennyei sugárokkal tündöklő azon tavaszába ringatja ált; mellyben róla az egész világ méltán elmondhatja: hogy — noha köznemes — noha polgár — a' maga nemében bölts — ő —

Az egésszet alkotó Részek:

1. Értesitő azon tizmilio honosimhoz, kiknek e' Népgyöngyel kedveskedem.
2. Előszó a' köznemes és polgár ifjakhoz és szüzekhez honi társaimhoz.
3. Alapmondások.
4. Betük, tagolás', irás' olvasás nyomos és alapos ösmérete, hány betüi vannak a' magyaroknak? hol, és hogy kell

Második Félesztendő.

a' kettős betűkkel élni? okokkal megmutatva.

5. Irás és nyomtatásban szokott Jelek, szokásba hozható jelek — hogy keljen azokat alkalmaztatni.

6. Két betűjű szók.

7. Három betűjű nevek.

8. Férfi és asszony nevek.

9. Magyarországi vármegyék' szabad királyi városok' és szabad kerületek' nevei.

10. Törvényes és igazgatási tekintetben kiktől és hogy függenek azon Megyék, Kerületek és városok.

11. A' nemeseket külön érdeklő törvények.

12. A' polgárokat (jobbágyokat) szinte külön érdeklő törvények.

13. Magyarország történetirása vagy hisztóriája, Krisztus születése előtt 1500 esztendővel a' mai időkig.

14. Igazgatószékek Törvényhatóságok, Magyar Tót Horvát országokban, és az Erdélyi nagy Fejedelemségben.

15. Hadi Kormányszékek Magyar és Erdély országban.

16. Magyar királyi Testőr sereg Bécsben.

17. Magyar gyalog és huszár Ezredek nevei.

18. Határőr Ezredek.

19. Fiuméi 's tenger melléki magyar birodalom.

20. Szabad királyi városok, mellyek tartoznak Tárnokmester? mellyek a' Királyi személyes alá? hogy? hova viszik fellebb pöreiket.

21. Az országgyűlés' tartásának rendje, kik hivattatnak oda? 's mimódon tartatnak az ülések?

22. A' Bölcsesség (Filosophia) mi tudomány? mennyiben szükséges az köznemesnek és polgárnak.

23. Mathesis, Matematikus, mi? mennyiben kell azt tudni? ösmerni a' köznemesnek és polgárnak? 1-ször Földmérésre, 2-szor Számitásra, 3-szor Rajzre nézve?

24. (Fizika) Természetvi'sgálat ösmeret, mi Tudomány? mennyiben szükséges a' köznemesnek? és polgárnak?

25. Orvosi tudomány (medika) mennyiben kell tudni a' köznemesnek és polgárnak? kivált a' majd mindennapos betegségek' kikerülése végett.

26. Gazdálkodás' (oeconómia) jó lábra állíthatása virágzásba hozhatása végett készített Alapjavallatok.

27. Kereskedést hogy kell tekinteni a' magyar nemesnek? 's polgárnak? miért szükség azt neki a' tengereken is folytatni?

28. Földösmeret (geographia) mellyben, bőven Magyarország és Európa rövideden a' világ több négy részei is leiratnak.

29. Nemzeti nyelvünknek a' Fő Igazgató és Törvényszé' — en leendő Felvétetése, 's egész hazában közönségessététele végett, Fges Királyunkhoz beadott kérelem, magyar és német nyelven. — 30. 31. —

32. Elmét gyönyörködtető élet' frissítő játékok, — Kérdés felelet — Jósló — musika — hegedű tárogató — húrhang — táncz — Teke.

33. Istenhez Teremtőnkhöz Közatyánkhoz Fohászkodások.

34. Láli és Őszint. Beszélgetés.

E' 16 ívből álló Munkának ára, velinen 1 for. rendes nyomtató szép papiroson 24 ezüst kr. — mellyből egy nyomtatott ívért, egy póltra sem jut. — Ebből kiki önmeggyőződéssel által láthatja: hogy e' hasznos könyv' a' közjó' előmozdítása' tekintetéből készíttetett.

Az előfizetés megtörténhet vagy Eggenberger Könyváros, vagy a' Szerző Budafalvi Bors Sámuel ügyvéd urnál. Pesten Ketskeméti utszában 447-dik szám alatt

más nagyobb helyeken a' nemzeti csinosodásra ügyelő uraknál vagy Előljáróknál. — Jegyzék. Ha a' sa tót elhagyják a' fent jelelt munkát. — bólti árok mindeniké ké annyi mint itt ki an téve. —

Széna eladás.

(1) Tekintetes Pest Vármegyében keblezett Adacsi Pusztának az ugy nevezett Makádi rész osztályai idei takarodás jó minéműségű mintegy 50 öl, szinte Alsó Dabason 25 öl széna van eladó, bővebb tudósitást vehetni az Adacsiról, az ott lakó Gazdától, vagy Dabason Halász Albert úrnál mint tulajdonosnál.

Hirdetés.

(1) A' nagy méltóságu magyar kir. udv. kamara rendeléséből közhirré tétetik; hogy jövő 1833-dik eszt. Januarius 14-kén Ó Budán a' Praefectoratus hivatal iró szobájában a' reggeli szokott órákon tartandó árverés utján, jövő 1833-dik eszt. Majus 1-sőjén kezdődő három egymást váltó esztendőre a' többet ígérőknek haszonbérbe fognak adatni e' következő királyi haszonvételek: (Regalia Beneficia.)

1. Buda Keszinél az ugy nevezett Máriaeichel korcsma.
2. Bogdány korona falujában a' korcsma és mészárszék hozzá tartozó $2\frac{9}{16}$ hód réttel.
3. Visegrad korona helységében a' korcsma és mészárszék.
4. Kospallag korona falujában a' korcsma és mészárszék hozzá tartozó $5\frac{2}{8}$ hód 30 □ öl szántóföldel.
5. Kis Oroszi korona falujában a' korcsma és mészárszék.
6. Kőbánya Buda Örs határában.
7. Kőbánya Zsámbék határában.
8. Kőbánya Tök határában.
9. Kőbánya Perbál határában.
10. Kőbánya Nagy Maros határában a' Zebergényi út felett 2. szám alatt.
11. Visegrád határában egy $\frac{2}{8}$ hód káposztás kert, az ugy nevezett Villám $3\frac{7}{8}$ hód kis rét, egy $\frac{2}{8}$ hód kender föld, és a' kis Oroszi tized háznál lévő $1\frac{1}{8}$ hód feltört rét.

Haszonbérleni szándékozók a' fent emlitett napon és helyen elegendő bánat pénzzel megjelenhetnek, 's oda meghivatnak, hol a' haszonbérlés föltételeit elébb is megtekinthetik. Kőlt Budán Dec. 3-dikán 1832.

Figyelmeztetés.

Minthogy a' súlyos nyavalyámból ki gyógyulván a' mi az embernek egy fő boldogsága az egészség, hogy pediglen Stampfel Jakab urnak jótéteményeit megháláljam nékem erre most alkalom nyujtatott, és tudtára adom minden T. T. uraknak, nem külömben a' kik kőszvényben szenvednek hogy Arad városában Stampfel Jakab úr házában e' f. eszt ben feltaláltatott Vasas fördő hasznos légyen; mert magam is ugyan ezen bajban szenvedvén és 20-or fördés után előbbeni egésségemet vissza nyertem úgy hogy mostanában magamat jól érzem ennek következésében ezen fördő nem eléggé javalható, és ditséri

Klukovics István,
Sebész Mester.

)(o)(

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I. Typographiájában
Pesten, és Schwaiger Wigand Landes Könyvárosoknal Posonyban.

Systematica Operata

Excelsae Regnicolaris Deputationis art. 8. 1827. exmissae. 4to. ára 10 f. e. p.

Bérbe adandó Quartély.

(1) Méltóságos Stettner Referendárius úr házában, Pesten a' Szép utszában, az egész első emelet, melly tizennégy szobából, három konyhából, és hozzá tartozó négy lóra való Istállóból, 2 kotsira való kotsi színből, széna tartó helyből, bor és fa pinczéből, és padlásból áll, jövő 1833-dik esztendei Szent György napra kiadandó, a' többit ugyan a' házban, a' ház mestertől meg lehet tudni.

Hirdetés.

(2) Tettes Vas Vgyében sz. kir. Rőszeg várossában, Ügyvéd és Tábla Biró Mecséry Dániel úrnál, egy még 1580 eszt. Mart. 19-dikén II-dik Rudolf Király által, Vincze Mártonnak és Györgynek adatott Armális Levél, eredeti voltában találtatik; azok tehát, a' kiket ez az oklevél illethet, jelentsék magokat a' nevezett Úrnál.

Eladó-Ház.

(2) Közhirűl adatik: hogy Tek. Özvegy Rakovszkyné Szül. Tarkó Anna Asszonyságnak Pesten a' Barátok piaczán 610-dik szám alatti Sarok-háza, saját kívánságára Sz. Kir. Pest Városának Földbirtoki (Urbarialis.) Tisztségében jövő 1833. Február 4-dikén reggeli 10 órakor tartandó árverés utján a' többet igérőnek adatik el. —

Széna Eladás.

(1) Pest Vgyében, Akasztó Helység mellett, helyheztetett Ácsi Pusztán, vagyon száz öl körül jó tavali és idei széna eladandó, melly folyó esztendőnek December 19-kén és 20-dikán, hely-szinén tartandó Licitatio által, öl számra, azonnal leendő fizetés eránt, el fog adódni.

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1832-*dikben.*

Dec. 6-dikán 6 Láb, 6 Hüv. 0 Von. | Dec. 8 dikén 8 Láb, 1 Hüv. 0 Von.
— 7-dikán 8 Láb, 0 Hüv. 0 Von |

A' Gabonának Pesti piatzi ára December 12-*dikén* 1832. *Váltó Cz.ban, Posonyi mérő*

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 40	6 — 20	6 —	Zab	2 — 4	2 —	1 — 56
Kétszeres	4 — 40	4 — 30	—	Kukoritza	3 — 32	3 — 28	3 — 20
Rozs	3 — 20	3 — 10	3 — 6	Köleskása	—	—	—
Arpa	2 — 56	2 — 50	2 — 40	Köles	—	—	—

48. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

É g.

Vágyva feszíti szemét te feléd az égi halandó;
Ott vár béke hazát, ott maradó örömet.
Majd mikoron pályám' kifutom, 's por testemet annya
Be veszi; óh! adj uj életet, és nemeset!

Kultsár.

PESTEN *Szombaton* Karácson Hava 15-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

A' kir. személyes jelenlét törvényszékbeli helytartója Méltóságos Kapos Mérei Mérey Sándor úr, Besenyői Beőthy Sándor ő nagyságának a' kir. ügyek főigazgatójává Felséges királyunk által lett kineveztetése által megürült personalisi Itélő mesteri hivatalra, Nagys. Cserneki és Tarkői Desseőffy Bertalan urat, eddig a' főméltóságu magyar kir. udv. kanczellária titoknokát, nevezte ki.

Apostoli Felségünk December 3-dikán kőlt legfelsőbb határozása által a' pécsi főkáptalannál, Tersztyánszky Imre pécsi főesperest urat őr kanonokká, a' tólnai főesperest Csausz István urat pécsi főespereste, Tomics Ferencz kanonok urat pedig tolnai főespereste kinevezni kegyelmesen méltóztatott.

Apostoli királyunk Dec. 3 dikán kőlt legfelsőbb határozása által a' pécsi főkáptalannál megürült két kanonokságra Felső-Mindszenti plebanus Benczenleitner Ferencz, és Szászi plebanus Kelemen Jó'sef urakat méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Ő cs. kir. Felsége Dec. 3-dikán kőlt legfelsőbb végzése által a' Pesti magyar kir. Egyetemnél a' politikai és kamarai tudományok, kereskedési 's váltó törvény megürült tanitószékére Tipula Péter urat, eddig a' Po'sonyi kir. akadémiában ugyan azon tudományok' Professorát méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Felséges királyunk Mélt. Szirma Besenyői Szirmay Ádám urat, a' főmélt. Hétszemélyes tábla közbiráját cs. kir. kamarássá kinevezni kegyelmesen méltóztatott.

Ő cs. kir. Felsége Nov. 30d. kőlt legfelsőbb határozása által, arany kúltsos, 's cs. kir. valóságos belső titkos tanátsos idősb gróf Nádasdy Leopold ur ő excját Nemes Komárom Vármegye főispányságától tulajdon kérésére felmenteni, 's ugyan azon Megyének főispányi Helytartójává ifjabb gróf Nádasdy Leopold, cs. kir. kamarás, 's táblabáró urat kinevezni kegyelmesen méltóztatott.

Országgyűlési követek a' nagyváradi káptalanból Főtiszt. Tagen János nagy prépost és Kricsfalusi Ferencz kis prépost 's debreczeni plebanus, és kanonok urak.

Főtiszt. Engelhart Anzelm úr, mint a' po'sonyi kir. akadémiának nem rég kinevezett aligazgatója, folyó hónap 8-kán iktattatott ünnepiesen e' hivatalába.

Posonynál a' dunai hid Gróf Zichy Ferencz ő Excjának kivánságára folyó hónap 8-dikán kezdődvén visszaállittatni,

10 dikén már szabad 's bátorságos menetelűl szolgált az országgyűlésére mindenünnen érkező haza attyainak.

A' pesti magyar kir. Egyetemnél nemes Hunyor Károly, a' törvénytudomány első évi hallgatója, folyó hónap 8 dikán nyert a' philosophiai tudományokban doctori borostyánt.

A' nagymélt. Helytartó tanácsnál következő előléptetések történtek: Sculteti István, eddig iktató, lett lajstromozó; Dedinszky Elek főiktató; Máthé János aliktató; Zrinszky László iktatói tiszt; Nagy Antal fizetésbeli practicans.

Szabad kir. Esztergam városának tanácsa 's tisztviselői az 1832. Szent András hava 19 és 20d. napjain tartott tisztujitás szerint ekkép következnek: Főbiró Tarkovics Bazil; polgármester Krakoviczer Ferencz; kapitány Pinke István. Tanácsbeliek: Kollár Antal, Falk János, Horváth Imre, Heliser Jósef, Rigler János, Szloboda János, Maurovich Rudolf; főjegyző, és betsületbeli tanácsnok Menyhárt István; aljegyző Takács István; főügyvéd Kiss Mihály; alügyvéd Viola Ferencz; lajstromozó Roik György; jegyzőkönyviró Hartmann Ignácz; kiszolgáltató Szaller János; rendes irnok Ottinger Jakab; perek gondviselője Kakas Ferencz urak.

Balásfalváról November harmadik napján: Tegnap előtt úgymint November első napján szomszédságunkban Tűrben igen diszes és fényes egyházi innepet tartottunk, a' midőn a' romano katolika közönség' számára nagyobbára ő excellentiája nagy méltóságu erdélyi Püspök Tusnádi Kovács Miklós úrnak költségén épült szép alkotmányu nagy templom felszenteltetett, és hogy ennekutánna abban rendszeresen istentisztelet tartassék, megnyittatott.

Sz. Udvarhelyről Nov. 28-dikán: Mái napra viradólag, meghala Ábrahámfalvi Méltóságos Ugron János úr, nemes Udvarhelyszék főkirálybirói Helytartója, és a' Sz. Udvarhelyi ref. főoskola és T. egyházi kerület inspector főcuratora 79-dik évében. —

Vázsonyi nemes Scherz Fülöp úr, posonyi szép vagyonu lakos, szüntelen iparkodván hazánkban a' jót és hasznost előmozditani, közelébb a' nemzeti magyar Muzeumot ritka adományával gyarapitá; névszerint 1.) Bethlen Gábornak 1720d. egy aranyával, mellyen ez olvasható: „Rex Hungariae.“ 2.) VII. Károly római császár egy tallérnál nagyobb ezüst emlékpénze, mellyen a' császár hitvesével Mária Amáliával együtt szemléltetik 1742. esztendőrűl. Édes vissza emlékezést gerjeszt e' pénz Magyarország vitéz honfiaiban. E' szép hazafiui adomány annál kedvesebben vétetik a' nemzeti magyar Muzeum által, minthogy gyűjteményéből mind két említett darab eddig elé hibázott. (közli Haliczky Antal, a' nemzeti magyar Muzeum első őrje.)

Ujvidéken Nov. 21d. húnyt el Petrovics Gedeon a' nem egyesült Görögök bácsi püspökje, ki azon megyét 25 évek lefolyta alatt főpaphoz illő buzgalommal 's előrelátással igazgatá. Nyugodjanak csendesen porai!

Nagy Britannia.

A' „Favorite“ nevű franczia hadicorvett földkörülti hajózásában nem rég uj Zelandnál kötvén ki, hogy magát ki igazitsa, nehány ágyút is szállitott a' partra, a' hajóbul kihordott szerszámok és munkások' óltalmául a' bennszülettek ne talán történhető megtámadásaik ellen; mire annyival nagyobb szükség volt, mivel azok (uj Zelandiak) már előbb több amerikai és más hajókat megtámadtak és felégettek. Az uj déli wallisi angol kormány, melly régtől fogvást kivánt uj Zeland (Australiában, 2,840□ m. f.) birtokába jutni, hasz-

nálta ez alkalmatosságot mindkét Zelandi sziget elfoglalására. Az ezekben megtelepedett angol missionariusok e' részben valódi szolgálatot tevének hazájoknak; a' mennyiben a' két szigetbeli 13 fő lakost rávették, hogy Anglia királyához következő levelet irnák: „Wilhelm Király! Mi, uj Zeland előljárói, kik Kerikeri nevű helységben öszvegyülekeztünk, irunk tenéked: mert haljuk, hogy te túl a' tengeren legnagyobb fejedelem vagy, mivel azon sok hajók, mellyek hozzánk jőnek, mind a' tieid. Olly nép ez a' miénk, melly semmivel se bir. Nekünk csak építésre való fánk, lenünk, sertéshúsunk, és krumplink van. Ezeket eladjuk mi a' te népednek, 's igy láthatunk európai természet vagy mesterség miveit. Csak a' te országod jóltévő mi hozzánk. Te tőlled jőnek missionariusok is, kik minket tanitanak, hinni a' Jehovát, Istent, és az ő fiát a' Jésus Kristust. Hallottuk, hogy Marian nemzetsége (a' Francziák) el akarják venni földünket: kérünk tehát tégedet, légy barátunk, 's ezen szigeteknek óltalmazója: hogy mi más nemzetségek által el ne szaggattasunk, 's hogy idegenek birtokinkat el ne vehessék. Ha végre némellyek embereid közül iránt unk gorombául viselnék magokat, mert sokan vagynak itt, kik a' hajókról elszöktek; kérünk tégedet, büntesd azokat, hogy néked engedelmeskedjenek, 's hogy e' sziget lakosi bosszuja őket ne érje. E' levél mi tőllünk, uj-Zeland fejeitől eredt. (Aláirás.) Warerahi, Réwa, Patuone, Nene, Rekeao, Tetore, Temorenga, Ripi, Hara, Atuahaere, Moitara, Marangi, Taunni.“ Jóllehet a' franczia hajó kevés idő mulva tovább evezett, 's szándékában a' franczia kormánynak nem is volt e' sziget meghóditása; még is seregcsapatokat szállítának e' jó alkalmatossággal az anglusok e' szigetekre, 's ezeknek urai lettek. Rég nem tett szert illy szép nyereségre az angol kormány. A' kender, és fa, mellyeket e' szigetek teremnek, az egész földön legjobbaknak tartatnak a' hajóépitésre; fekvések tekintetéből, a' déli tengeren középpontúl szolgálnak a' czethal fogásra, melly naponkint nagyobb fontosságu kezd lenni. A' lakosokból igen jó hajós legények telnek ki, kevés fizetést kivánnak, 's az élelem nállok igen óltsó. —

Több angol újságok szerint a' parlament eloszlatásának Dec. 3-dikán kelleték megtörténnie. Ő Felsége a' király a' jövő 1833-ban Hannoverát szándékozik meglátogatni, hol 1818 ólta nem volt. A' hollandi király némelly angol földmérőknek, kik nem rég Amsterdam mellett vasut készitéshez fogtak, megengedte ennek folytatását; az ehez kivántató materialék egy britanni vashámorban készittetnek.

Nem rég Londonban egy nagy nép gyülekezet követséget küldött lord Althorphoz a' ház és ablakadó eltörlése tárgyában. A' miniszter megigéré a' dolognak különös figyelem alá leendő vételét.

A' már lefoglalt hollandi hajók 's az azokon lévő mivek becse többre rúg egy mill. font sterlingnél. — Beszélik, hogy Malcolm admiral már Dealba visszatért volna. Az angol király még mindég kedvetlen a' Hollandia ellen kezdett kényszerítő rendszabások miatt. A' Globe fanyar észrevételeket közöl azon környülményre, hogy Gróf Pozzo di Borgo a' franczia kamarák megnyitásán jelen nem volt.

Franczia Ország.

A' következkamara Nov. 8-diki ülésében a' thronbeszédre készített felirási javallat vétetett vitatás alá. Thouvenel úr megtámadá a' kormányt, mellynek, vélekedése szerint, jelszava ez: „mindent a' királyokért, a' népekért semmit.“ Háboru folytattatik, úgymond, Leopold király ked-

)(

véért, kölcsön biztosittatik Otto király részire, 's az egyesült statusoknak könnyedén 25 mill. pótlék adatik. Végre hevesen panaszkodék az ostromi állapot, különösen pedig a' miniszteriumnak némelly követek ellen véghezvitt üldözéseik iránt. Salverte ur Berryer üldöztetése 's azon képtelen ellenmondásokra nézve kivánt felvilágositást, mellyek a' polgári tisztviselőknek Berry herczegné iránt mutatott előbbi magok viseletét bélyegezék.

A' Nov. 29-diki ülésben gróf d' Argout több bizonyitó irásokat terjesztett elő annak megmutatására, hogy az előbbi miniszterium semmit sem mulasztott el Berry herczegné elfogatására. Ezután Thiers úr lépett a' szónokiszékbe, 's hosszas beszédben mutogatá meg a' miniszteriumtól követett rendszert, névszerint mondá ezt is, hogy a' kormány kivülről éppen annyi mérsékletséget, mint erőt mutatott. Majd nehány kérdéseket intézett az oppositióhoz. „Az urak talán, mond a' többek közt, megakarják változtatni a' választási adót? (Francziaországban az országgyűlési követek' választásában szavazni jussa csak annak van, ki 25 esztendőt meghaladott és 200, választás alá csak a' jöhet, ki 30 esztendőt betőltött és 500 frank (ugyan ennyi váltó forint) adót fizet. „Igen is!“ felelt Odillon-Barrot. Rajta tehát! mond Thiers, igy az urak 18 hónap alatt a' constitutio egész alkotmányát lefogják dönteni. A' többség határozand köztünk, 's az urak közt; azt esmerjük mi el auctoritásnak; 's annak ellenére soha nem cselekszünk.“

A' kormány rendszerének előterjesztését azon hitvalláson kezdé Thiers úr, hogy minden kormányfi, következésében az emberi erőtlenségnek, soha felette, de mindég alatta van a' történeteknek, 's igy mindenkor legjobb akaratjának is csak tökélletlen resultatumairól beszélhet. „Az oppositio ezzel vádol bennünket, hogy határozó lépésekkel haladunk a' restauratio felé. Ugy de Francziaország a' juliusi revolutio által semmit nem akart egyebet, mint képviselői monarchiát családás nélkül; a' restauratio ezt nem akará megadni, hanem önkényű hatalomra törekedve megbukott; az új monarchia pedig minden igéreteit betőlté. Uj aristocratiát alkottunk, mond az oppositio. (Hogy a' juliusi revolutio által ujonnan alkotott kamarák is aristocratiai alapon épültek, megtetszik onnét, hogy a' király paireket határozatlan számmal nevezhet ki hivatal, tudomány, 's polgári helyheztetés által megkülönböztetett személyek közől; azonban e' categoriák olly szélesen terjednek, mellyeken kivül pairt keresni, törvényes megszoritás nélkül sem jutna valakinek eszébe. A' következkamarára nézve a' mintegy 34 mil. lakost számláló Francziaországban a' választók száma kétszáz ezer, a' választás alá jöhetőké 15—20 ezerre megyen.) Egy illy statusban, mint a' miénk, többség kormányoz, 's ez adott a' királynak pair kinevezési hatalmat. Nem akarunk a' népen könnyiteni; mond az oppositio; a' kormány mindenben, a' financziai dolgokban is a' többséget kérdé meg. Rendel felvevé tovább a' miniszter vádjait az oppositionak, 's a' kormányt mindegyikre nézve többséggel, 's az emberekkel köz erőtlenséggel védte! Végre igyekszék meggyőzni az oppositiót a' felől, hogy a' miniszteriumba jutva, az is csak mostani rendszerét követné az országlásnak. (?) Odillon Barrot jeles dolognak állitá, hogy mindjárt a' kamaraülések kezdetén nyilván 's világosan kifejezi magát a' miniszterium; panaszkodék pedig azon, hogy a' kevesebb számu félt (minoritast) önkéntesen 's erőszakkal igyekszik a' kormány elnyomni; megmutogatá, hogy neki 's pártjának a' constitutio ad just az oppositióra, hogy

nekik kötelességök az oppositio, „mig csak a' kormány egyenes utat nem követ;" a' restaurationak azon örökös gondolatja, hogy az oppositio lebuktatása 's eltörlése által nyugodalmat szerezzen, X. Károlyt szomoru végre juttatá; a' mennyiben a' nép jövendője heroldját tekinti az oppositióban, ehez képest a' kormány is őrállójának tarthatja ezt a' nép kitörései ellen. Azt kérdi a' miniszterium, mit akarunk? Mi még mindég csak azt akarjuk mit Juliusban, „egy örökös, de áttörhetetlen határok közé szoritott, familiai interesszéktől 's idegen befolyásóktól szabad monarchiát. A' lefolyt két esztendő még inkább meggyőzött a' felől bennünket, hogy „illy monarchián kivül semmi sincs gondolható." Kifejtette tovább Odillon Barrot az alapkülönbséget a' juliusi revolutiót csak puszta történetnek, és más férfiak által restauratio folytatásának tekintő vélemény, és a' közt, melly a' restauratiót csak a' nagy revolutioi drama episodjának nézi, melly után a' nép idegen bajonetek által kiragadt felsőségét (souverainetät) ismet visszavette, 's egy becsületes embert, jóllehet Bourbont, királyá tett. E' vélemény szerint „a' népfelsőség elementuma minden hatalomnak," 's ez okfőből indulván ki, sürgette 's nyerte meg az oppositio leszállitását a' választási 's valasztatási adónak, (de nem szállíttathatta azt le annyira, mint Lafayette, Tracy, Salverte, és más népszabadság emberei kivánták) a' nélkül hogy ez által az országot felforgatta volna, mostani kivánsága az oppositionak — mitő (Odillon Barrot) előre formaszerint kinyilatkoztat — hogy az úgy nevezett capacitások népképviselőségre bocsáttassanak. (Már 1831. Febr. elhatározá a' következkamara, hogy a' miveltség nemesebb lépcsőin álló személyek — capacitások — csak felét fizessék a' választási, de nem választatási adómértékének; azonban a' pairkamara visszaveté a' liberalis törvényt. „Várjuk el, mire mehetnek a' mostani országgyűlésen nemes lelkű baráti a' népszabadságnak!) Majd hevesen támadá meg e' jeles szónok törvénytelen lépéseit az igazgatásnak. A' mi a' külső viszonyokat illeti, mond Odillon Barrot, ez időpont, mellyben talán éppen a' legelső ágyúlövések történnek, nem való azoknak fejtegetésére. Egy két szót ejtvén még a' Lengyelek mellett, végezte beszédjét.

(Moniteur) Tegnap (Nov. 29.) estvéli 8 órakor fogadta a' király a' pairkamara azon követségét, melly a' thronbeszédre készített felirást átadá. A' pairkamara elölülője olvasta a' felirást; mellyre a' király imigy felelt: „Pair uraimék! Valódi gyönyörűséggel fogadom azon felirást, mellyet az urak előmbe terjesztenek. Örömmel látom, hogy azon érzések, mellyeket e' nyilvánosit, az enyimekkel tökélletesen megegyeznek. Tiszta gyönyörűséget szerzett nékem az urak szíves indulatja, melly szerint meghallván az ellenem intézett merészletet, tűstént 's önkéntesen jöttek hozzám, és örömre hevülve használom ez alkalmatosságot, mellyel azt az urak előtt ismét bebizonyíthatom. Örülve, hogy az urakat ismét törvényhozói munkáiknál látom; reménylem, hogy továbbra is olly hazafiui buzgósággal 's fogytig olly bölcs előrelátással szentelik azoknak magokat, a' millyenről már nem egyszer adott bizonyitásokat a' pairek kamarája, 's mellyeket Francziaország olly nagyra becsül. A' különböző status hatalmak közt uralkodó egyetértés, legkielégítőbb következésekkel biztatnak bennünket; tudják az urak, hogy mindenkor minden kivánságaimnak tárgya, minden igyekezeteimnek czélja e' vala, 's köszönöm az uraknak azon fáradozásit, mellyek az enyimeket gyámolitják."

A' következkamara Nov. 30-diki ülésé-

ben a' felirásfeletti vitatások alkalmával Merilhou úr következő pótlékot kivánta iktattatni az addressbe: Sire! Nyilvános törvényeink alapzatjai közül egy, melly soha büntetlen meg nem sértetett, 's mellyet az 1830d. charta 53 's 54d. czikkelye határozottabban sanctionált, a' miniszterek által letapodtatott. A' charta ezt mondja: „minden csak természetes birái által itéltethetik meg," 's még is a' nem katona polgárok elvétettek természetes biráik elől, hogy katonai törvényszékek elébe állíttatnának. A' charta még az emlitettekhez függeszté: „következésképpen semmi rendkivüli biztosságok és törvényszékek nem állíttathatnak, bár melly czím vagy név alatt legyenek azok," és még is haditörvény székek itélték rendkivüli commissio formában a' politikai vétkeket, mellyeknek elesmerése a' charta 69d. czikkelye, és az 1830 Oct. 8d. törvény szerint világoson a' Jurynak tulajdonittatott. A' charta és törvények e' nyilvános megsértése most már nagy és ünnepies elégtételt kiván. Meg kell tudni Francziaországnak, hogy a' törvények végrehajtása nem csak a' privatvétkek ellen van bátorságositva; a' sem elég, hogy egy legfelsőbb birói itélet (a' cassatio udvare) visszadta egész erejét a' constitutiós biztosításoknak, a' nyilvános hatalmak (országgyűlés) magos helybe nem hagyásában uj szentesitésre (sanctio) kell azoknak találniok. Midőn mi ez a' constitutio sérelmével tett rendszabásokat illy ünnepiesen gyalázattal bélyegezzük; hisszük, hogy Felséged — szintúgy, mint az ország iránt szent kötelességünket teljesitjük; mert a' juliusi thronus és az 1830d. charta egy; az egyik nem sérűlhet a' nélkül, hogy a' másik meg ne rendüljön." E' nagy többséggel félrevetett javallat készítője tanácsosa a' cassatio udvarnak! Példa világit!!

Az Independant de la Moselle szerint parancsolat adatott ki Metz, Thionville, Longwy, Bitche, Marsal, és Toul erősségek felfegyverzésére. Metz fegyveres erővel való megtőltése már elkezdetett.

(Folytatás.) „Igazság és mérsékletség azon bélyeg, mond a' többek közt a' pair kamarai felirás, mellyet dicső revolutiónknak, hogy magának hiv maradjon követnie kell. Egy illy nemes czélt maga elébe tűzött kormányrendszer nállunk mindenkor segédre talál" 's a' t. Az egész visszahangzás lévén a' thrónbeszédnek, megelégszünk belőle ennyit közleni.

Olasz Ország.

Az Allg. Zeit. egy római levelezője igy ir Nov. 24d. Mind inkább világossá kezd lenni, melly kevéssé bizik itt a' kormány a' csendesség tartósságában. Elfogatások Rómában, mint a' tartományokban naponkint történnek. Hivatalos bizonyosság is jelent már meg ez iránt. Az idevaló ujság tegnap előtt közle toldalékjában egy öszveesküvésről való tudósitást, 's az alattomos forralók czélzati amaz elfogatások által valósultak meg. A' közlés foglalatja röviden ide látszik kimenni: 1) nagy nemzeti egyesület állott öszve Olaszország megszabadítására. 2) Ez egyesület planuma messzeterjedt levelezés által fejtődzött ki, melly a' kormány kezében van, 's részint az egyesület fővárosából (Marseille; itt jelent már régebben meg egy újság „la Giovane Italia" — ifju Olaszország — czím alatt, melly név már most az egész társaságra kiterjed) ered, részint az idevaló statusoknak több levelező városaiból. E' levelek látszhatóan semmi különös érdekű tárgyakat nem foglalnak magokban, de az üres hely bennek chemiai tentával iratott; 3 világos e' levelekből többek közt hogy az egyesület tanulatlan könnyen fegyverzett csapatokat (Guerillas) igyekszék alkotni. A' ki e' levelek kivonatit figyelmetesen átnézi, tüstént elösmerheti az, „ifju Olaszország" nevezet igen helyes vóltát;

mert Olaszország mostani helyheztetésében csak fiatal képzelkedők (Schwärmer) tehettek illy czélt magok elébe. Leghomályosabb helye a' levelezéseknek, hol a' bosszúállásról van szó. Okosan van e téve a' dolog hivatalos kihirdetése, arról különbözők a' vélekedések. Nem egy példa történik, hogy a' házgyermekei, a' helyett hogy a' patkányok vagy egerek megkóstolnák az arsenicumot, megcsalódnak a' czukorszin által."

A' Diario di Roma így ir November 11-dikéről: „Az Aetna, melly 1819 óta pihent, e' f. hónap elején megnyila, 's a' belőle kihányt láva Bronte felé folyik. Tegnap már nehány szőlőhegyeket boritott el, 's csak 5 mfnyire volt még a' lapályos tértől. Azon vidék tehát, melly szigetünkön a' legjobban miveltekhez tartozik, 's kilencz ezer lakost számlál, nem kevés veszedelemben forog. Herczeg Marganelli alfelvigyázó Brontéba ment, hogy a' vígasztalatlan lakosok szükségeit a' lehetőségig könnyítse."

Belgium.

Marsal Gerard franczia és angol ország nevében következő felszóllitást küldé Chassé generalishoz: „Bergout főhadiszálláson Nov. 30d. Generalis úr! A' vezérlésem alatt lévő franczia sereggel Antverp fellegvára előtt az 1831 Nov. 15d. egyezés végrehajtását kivánni jelentem meg, melly Ő Felsége a' Belgák királyának e' fellegvár, és a' Schelde mind két partján ehez tartozó erősségek birtokát garantirozza. Reménylem hajlandó lessz uraságod e' kivánság törvényességét elesmerni. Azonban ha várakozásomon kivül ellenkező történnék; megvagyok bizva kijelenteni, hogy minden hatalmamban lévő eszközöket kéntelenittetem használni az antwerpi fellegvár elfoglalására. Az ostromi munkálatok a' fellegvárnak külső erősségeire fognak intéztetni, és bár a' város felől, mind az erősítés gyengesége, mind a' házak fedezése előmeneteles megtámadást ajánljon is énnékem; ezt használni nem akarom, reménylvén hogy generalis úr is illőleg a' hadi törvényekhez, 's mindenkor tisztelt szokásokhoz, a' városra nézve minden ellenségeskedéstől megtartóztatja magát. A' város egy részét én csak azért foglaltattam el katonákkal, hogy meggátoltassék azon veszedelem, melly azt (a' várost) az uraságod pattantyússága tüzelésének kitenné. A' város ágyúztatása valóban barbarus tett, 's minden nemzetek kereskedésére nézve nagy szerencsétlenség lenne."

„Ha az úr a' felszóllittás ellenére is a' várost lövöldözteti, Anglia és Franczia ország kárpótlást fog kivánni. Uraságod látja, hogy az esetben egy minden mivelt nemzetek előtt tisztelt szokás megsértéséért, 's az innét származó veszedelemért, ön maga leénd felelet terhe alatt. Várom feleletjét generalis úrnak, 's hiszem, hogy a' fellegvár 's minden hozzá tartozó erősségek átadása iránt velem haladék nélkül alkuba ereszkedik. Kérem generalis urat, fogadja tiszteletem bizonyitását. (aláirás) Gróf Gerard a' franczia északi tábor fővezére."

A' politique Nov. 30d. ezt írja: Fallon úr felvállalta az uj miniszterium alkotását. Igy tehát az oppositio azon ponton áll, hogy kormányra jusson. Tehet e szert mind két kamarában szavak többségére, e' nehéz megfejtésű kérdés. A' király, mint mondják, Fallon úrnak teljes hatalmat adott. „Alkosson az ur miniszteriumot," monda neki, „mint jónak látja;" ha az ur planuma megnyeréndi a' kamarák, vagy is az ország helybenhagyását, számolhat megegyezésemre." Fallon úr Muelenaerehez folyamodott, 's kérte, vállalna helyet a' miniszteriumban, de a' ki azt el nem fogadá. Beszélik, hogy

Brouckere úr lenne közjövedelem, Delhougne belső, Jullien külső miniszter. Fallon úr tegnap jelen volt a' képviselők házában, 's több kérdésekre nézve egészen Jullien úr értelmében fejezte ki magát; a' honnét lehet következtetni, hogy a' miniszterium határozólag az oppositio félből választatik. A' király hólnap a' franczia főhadiszállásra utazik.

(Journal d' Anvers.) Mi még mindég miniszterium nélkül vagyunk. Bizonyosnak állítják, hogy Muelnaere, de Theux és Dubus urak nem akarnak abba lépni. Királyunk kétesebb zavarban van, mint bár melly más fejedelem. A' szükség parancsoló törvénye vett erőt Európán; a' leghatalmasabb statusok is kéntelenek most ennek engedni, 's mind egyik kabinet feláldozta annak interesszéje egy részét. Hogy húzhatná hát ki magát a' gyenge Belgium, mellynek még alig van politikai organisatiója, 's melly az europai béke és lefegyverzés akadályának tekintetik, e' mindenektől elesmert törvény alól? Merészen ki kell mondanunk: hogy ha Belgium a' tőlle kivánt áldozatra nem hajlik; megszűnik lenni. Két hatalmas status gyámolitja eddig Belgiumot; legyen csak vakmerő ezeknek segedelmét megvetni Belgium! bukása kerűlhetetlen!"

Chassé generalis, marsal Gerard felszóllitására adott feleletjében kinyilatkoztatá, hogy Antwerpet mind addig neutralisnak tekinti, mig csak a' város erősségei 's az ahoz tartozók ellene nem használtatnak. Marsal Gerard ugyan az nap (Nov. 30.) ujra sürgeté báró Chassénel Antwerp megkiméllését; különben, mond a' marsal, személyesen reá (a' generalisra) hárámlik a' feleletterhe. Sebastiani generalis, kire Tete de Flandre megvétele van bízva, főszállását Beverenbe tette.

Antwerpi Dec. 1-sőjén kőlt tudósitás szerint, az nap is lövöldöztetett Chassé generalis a' franczia munkásokra, kik a' sántzárkok és batteriák készítésével foglalatoskodtak; még e' levél elindultáig (délután 2 ½ óra) csak két ember veszté életét. A' francziák December 3-dikán kezdik lőni a' fellegvárt. Legutóbbi hírek szerint a' belga előbbi miniszterium megmarad.

Portugallia.

Az angol Standard írja Portsmouthból, hogy D. Pedro igen veszedelmes helyheztetésben van. Mert jóllehet még eddig eleség dolgában szükséget Oporto nem szenved; de ha a' Douro öblit D. Miguel, mint kezdte, tovább is bezárva tartándja, Oporto lakosainak vagy éhen kell meghalniok, vagy magokat D. Miguel önkényére feladni." Marquis Palmella részint ezért utazott Londonba; és hogy az angol miniszterium D. Miguel ellen a' brittus alattvalók vagyon és személybeli bátorságát haladék nélkül biztositsa.

Egyvelges Hirek.

Otto görög király elindulása Münchenből Dec. 7-dikre van határozva.

A' carlisták Francziaországban aláirás utján Bossi Mária, a' Duguigny kisasszony szolgálója számára 40 ezer forintot szándékoznak öszvegyűjteni; a' mennyit az a' herczegné elárulásáért el nem fogadott. Sardinia és Nápoly, mint mondják, protestálnak Berry herczegné elfogatása ellen.

Legujabb. Folyó hónap 4-dikén kőlt antwerpi tudósitás szerint ugyan az nap tizenegy órakor a' Francziák elkezdték lövöldözni a' fellegvárat; 's már délután ez ágyuzás következésében, lángba borulva látszott egy ház a' fellegvárban. Antwerpet még eddig nem lövette Chassé generalis; de a' franczia munkások közűl többen veszték már az előbbi napokon életöket. Azonban Montebello, a' honnan lövettek a' Francziák, a' város erősségeihez tartozván, várta Antwerp az ágyuztatást.

(Hásznos Mulatságok 48 Szám. ¼ árkus Hirdetés.)

Helvéczia mappáját mai újság levelünkhöz kapcsolva van szerencsénk küldeni érdemes olvasóinknak.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Tudósítás.

(1) A' Liqueur és Rosoglio Boltomban a' Hidhoz tartozó Strázsa házban, hol egy üveg finom Liqueur 1 for. 15 xr. VC. adatik el, találtatik mindennémű Chocolade, melly nálam egész szorgalmatossággal, és felvigyázással készittetik, és eladatik a' következendő alább irtt árokon, nevezetesen 16. 20. 24. egész 30 szeleteket egy fontban számlálván.

Nro	0	1	2	3	4	5	6	$6^1/_2$
Garas	20.	24.	26.	30.	36.	42.	48.	50. VC.

Majlandi módra 8 és 4 szeleteket Vanigliával készült 1 fontra számlálván:

Nro	1	2	3	4	5	6	$6^1/_2$
Garas	28.	30.	34.	40.	45.	50.	55. VC.

1 *Loth finom Vaniglia* 5 *fr.*
Caccao héj 1 ℔ 12 *xr.*

A' ki az én Chocoladémat más fabrikákban készültekhez egyenlíti, annak hozzám való jöveteléről bizonyos vagyok, minthogy én a' legszebb és legjobb Caccao magvait választván hozzá, annak valódiságáról jót állok.

Pesten, December 15-dikén 1832.

Glückswerth Mihály,
Polgár és Nagy kereskedő.

Weber M. Posztó Kereskedő Pesten,

ezen czím :alatt

„MAGYAR ORSZÁG PRIMÁSSÁHOZ"

)'a Váczi utsza kezdetén Birly úr háza szegeletén „a' Nagy Kristofhoz" neveztetett Patika mellett.)

ajánlja friss és jó árúkkal ellátott boltját: hol találtatnak mindenféle mostani izlésű legfinomabb, finom, és közép finom **posztók, Kazimir, Drap-Mousselin, Azor,** és **dupla Kazimir,** a' legillendőbb áron.

Vannak ugyan ott módi **kocsi posztók,** valamint $\frac{7}{4}$ és $\frac{8}{4}$ szélességű **liberia posztók** is a' legjobb minéműségben.

Második Félesztendő.

)(o)(

Hirdetése a' Cs. kir. priv. Tűzi és mindenféle Vízi Készületek pesti Fabrikájának. Késszen találtatnak:

1-ször. Hordozható fetskendezők.

a.) Egy úgy nevezett köböl fetskendező, melly 3 akó vizet tart és könnyen hordozható, mellyből a' szükség esetében egy 12 esztendős gyermek is jól alkalmaztatott forgatható vizi cső által, minden irányban kilökheti, úgy, hogy 4 minuta alatt 3 akót egy emeletű ház magosságra kifetskendezhet, 28 for. p. p.

b.) Egy hordozható fetskendező, négy szegletű almáriommal, melly belől rézzel van bélelve, kivűlről pedig vassal jól kiverve, egy vízi saruval, és forgatható vízicsővel, mellyen angoly készületű értz srófok vannak, és a' melly 4 minuta alatt 3 ember erejének nyomása által 4 akó vizet 10 öl magosságra kifetskendez, kerűl 80 forint huszasokban.

c) Egy hordozható 5 akós, és egyszerű nyomószerrel, 's négy kerekű vasas kotsival 300 for. V. Cz.

II-szor. Kotsifetskendezők, kettős nyomó eszközzel.

Ezen fetskendezők a' vizoszlopot szakadatlanúl illy arányban lökik ki:

Ára huszasokban.

Akó száma	Idő	A' kilökött víz' mennyisége	Magasság	ára fl.	kr.
6 akót tartó	4 minuta alatt	6 akó vizet	12 ölre	200	—
8 detto	4 detto	8 detto	14 detto	220	—
10 detto	4 detto	10 detto	16 detto	240	—
12 detto	4 detto	12 detto	18 detto	260	—
14 detto	4 detto	14 detto	22 detto	300	—
16 detto	4 detto	16 detto	24 detto	340	—

N. Remekházy Károly,

Tulajdonosa a' Cs. K. priv. tüzoltó és viz szivárogtató készületek Fabrikájának. Pesten az Országúton 647 *szám tulajdon házában.*

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse December 12-*dikén:*

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	84⅝ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	125⅓ for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező 2½ pCentes	46¾ —
1820-diki Státus Lott. 100 forint	186½ —	Bank Actiáké	—

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént azó felett 1832-*ben.*

Dec. 9-dikén 8 Láb, 0 Hüv. 0 Von. — 11-ikén 6 Láb, 11 Hüv. 0 Von.
— 10-dikén 7 Láb, 7 Hüv. 9 Von. — 12-dikén 6 Láb, 3 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára December 12-*dikén* 1832. *Váltó Cz.ban, Posonyi mérő*

	tiszta fr.	kr.	középszerű fr.	kr.	alábbvaló fr.	kr.		tiszta fr.	kr.	középszerű fr.	kr.	alábbvaló fr.	kr.
Tiszta Búza	6	— 40	6	— 24	6	—	Zab	2	— 4	2	—	1	— 50
Kétszeres	4	— 50	4	— 40	4	— 20	Kukoritza	3	— 30	3	— 20	3	— 10
Rozs	3	— 20	3	— 6	2	— 50	Köleskasa		—	9	—		—
Arpa	3	—	2	— 50		—	Köles		—		—		—

49. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Enyhítő ír.
Nyugodalom nincsen, nincs béke az emberi nem közt;
Eltünk szüntelenül aggodalomba lebeg.
Hát mi az orvosság, melly ir enyhíti sebünket?
Csak tűrj és szenvedj; majd neked is kiderül.

PESTEN *Szerdán* Karácson Hava 19-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Felséges királyunk Nov. 22 diki legfelsőbb határozása által a' Jó'sef Huszár ezrednél ezredesi helytartó Graszer Ferencz urat dijfizetés nélkül magyar nemességre emelni kegyelmesen méltóztatott.

Apostoli Fejedelmünk Főtiszt. Köck Jó'sef urat a' szathmári káptalan olvasó kanonokját tisztlb. apáttá B. M. V. belli fontis de Valle in Vutta seu unta, és ugyan azon káptalannak őrkanonokját Főtiszt. Schlachta Márton urat Béli Szűz Máriáról nevezett tisztlb. apáttá kinevezni kegyelmesen méltóztatott.

Arad, December 11-dikén 1832. — Múlt November hónap 26 dikán tartott megyei közgyűlésünket egy olly tárgy teszi nevezetessé, mellyet ritka voltáért közönségesen megösmertetni érdemesnek itélünk:

A' hirlapok' egyikében már emlékezénk ama jóltévő egyesületről, mellyet Arad' nehány lelkes asszonyai magok között olly végből formáltak, hogy a' Megye kebelében ujonnan állitandó kórintézet' segédforrásait, részekről is munkás hozzájárulással gyarapitanák. Említettük, hogy ők e' czélból a' pesti asszonyegyesület' példájára, járásonként mind a' két nemen lévőktől nagy számú ajándék műveket gyűjtögettek össze, mellyeknek egy része egy tánczmulatság alkalmával az alkotandó kórintézet javára 8,000 sors által nevezetes nyereséggel kijátszatott. Az e' tárgyban munkálkodó megyei küldötség előlülője Tekintetes Faschó Jósef másod Alispán úr, a' fent említett közgyűlésen, az eddig tett lépések sikeréről jelentést tévén; midőn ennek folytában azon szembetűnő előmenetelt is, mellyet e' tárgy a' tisztelt asszony egyesület buzgó részvétele által nyere, a' Megyének elébe terjesztené: a' szép nemnek e' példás, és emberszerető buzgalma az egész Gyűlésben olly kellemetes 's mély behatást okoza, hogy azonnal közvégzésnél fogva elhatároztatott, hogy a' Megyének e' felett kinyilatkoztatott hálaérzése nem csak örök emlékül jegyzékbe vétessék, hanem az, a' tisztelt asszonyegyesület állandó fenmaradásának ohajtása mellett a' résztvevő szép lelkű asszonyságoknak különben is, és egyenként hivatalos úton tudtokra adattassék. Azon szép lelkű dámák, kiknek homlokait az e' végzésben nyujtott polgári koszorú illeti, e' következendők, u. m. Borosjenői Atzél Jánosné, született Bohus Emilia, Borosjenői Atzél Sándorné, született Ottlik Anna, Világosvári Bohus Jánosné, született Szögyényi Antonia, Petrisi Salbeck Jakabné született Báró Bánffy Polixena, Váradi Török Gáborné született Ethre Antonia, özvegy

Második Félesztendő.

Trajtsekné született Bittó Anna Asszonyságok. Kiknek is közhálával imigy megtisztelt neveik szolgáljanak példáúl honunk leányinak arra, hogy bár a' szép nemnek munkálkodásai, 's minden erényei a' társaságok százados szokásai, vagy tán maga a' természet által is, csak magános csendes körre szorittattak is: az emberszeretet nemes pályáján szerény nőknek 's hőlgyeknek is szabad vetélkedni nyilvános polgári koszorúért, melly a' férjfiaknak minden hadi 's politikai borostyánaiknál ezerszerte szebben 's dicsőbben ékesíti a' halandó homlokot.

A' királyi Tábla folyó hónap 15-kén Posonyban űléseit elkezdette.

Kir. kamarai tudósítás. *)

Ő cs. k. Felsége a' nagymélt. magyar kir. udvari kamaránál concipistaságot viselt Berzeviczy Emil urat romlott egésségе tekintetéből tulajdon kérésére fizetéssel nyugalomba helyheztetni kegyelmesen méltóztatott. (Folytatjuk.)

Nagy Britannia.

Egy rendkivüli londoni udvari újság folyó hónap 3-dikáról közli azon királyi proclamatiót, mellynek erejénél fogvást a' közelebb volt parlament eloszlatik, és a' választások megtörténte után az uj a' jövő 1833 Jan. 29-dikére öszvehivatik.

Más kir. hirdetés által öszvesen a' skotus pairek felszóllittatnak, hogy Januarius 14-dikén 12 és 2 óra közt az edinburghi Holyrood-Houseba öszvegyűljenek, 's igy válasszák azon 16 skócziai pairt, kik a' közelgető parlamentben űléssel 's szavazással fognak birni.

Ugyan ezen udvari újság közöl egy királyi kabineti rendelést, mellyben parancsoltatik, hogy a' Nov. 6-diki kabineti végzésben kiadott tilalom, melly további parancsolatig egy angol hajónak sem engedi meg a' hollandi király Ő Felsége akármelly kikötőjébe is mennie, ne terjesztessék ki azon kikötőkre, mellyek az említett fejedelemnek kelet vagy nyugotindiai, afrikai vagy amerikai birtokaiban vannak.

Egy másik kir. kabineti végzés ugyancsak a' most nevezett napról, parancsolja, hogy minden hollandi lobogó alatt lévő hajók, mellyek romlásra hajlandó terhekkel vagynak megrakva, 's a' Nov. 6-diki kabineti rendelés következésében angol hadihajók által letartóztattak, vagy mellyeknek ezután le kellene tartóztatniok, „tüstént szabadon bocsáttassanak, 's hajózásokban tovább ne gátoltassanak."

(Morning Herald.) Marquis Palmella fáradozásit nagy figyelembe veszi Lord Palmerston. Mint halljuk, Dona Maria elösmerése nem igen messze van; sőt e' részben annyira mentek már az alkudozások, hogy a' marquis a' posta hajónak, melly ma (Dec. 1.) indúlt vólna el, parancsolatot küldе nehánynapi várakozás végett, azon reménységgel, hogy akkor örvendetes hirt vihessen D. Pedrónak.

Mourojeni török követ Dec. 3d. délután két órakor mutattatott be lord Palmerston által az angol király Ő Felségénél.

Franczia Ország.

A' következkamara Dec. 1. tartott űlésében ismét az ostromi állapot felett folytak heves vitatások. A' miniszterium mellett szóllók azzal védték a' kormányt, hogy az uj charta eltörlött ugyan minden rendkivüli biztosságokat (commissio), de a' rendszerinti haditörvényszékeket nem. Ezek alatt vagynak minden katonák, 's a' ki mint rebellis fegyvert ragadván kezébe elfogatik, katonává teszi magát. Egy város, mond Jacqueminot generalis, hol mint Párisban junius 6-dikán mindenütt golyóbisok repkednek, hadpiacz a' legtökélletesebb értelemben; a' nemzeti őrség, Páris lakosai egyetértőleg kivánták az os-

*) Ezután a' nagymélt. magyar kir. udvari kamarától hivataloson 's közvetetlen nyerendő e'féle hiradásokat e' czím alatt botsátjuk közre.

tromi állapotot a' veszedelmes zendűlés lecsendesitésére; minden meg volt akkor a' rendszabással elégedve. (?) Hijában sürgették Salverte, Odillon-Barrot, Nicod urak és más jelesebb oppositioi tagok, hogy a' juniusi rendszabásnak igazolását csak Sophismákkal lehet a' chartában feltalálni; Mosbourg, Prunelle, Teste urak pótlék javaslataik, mellyek a' Merilhouénál ugyan (l. 48. sz. lev.) szelídebb, de az addresse biztosságénál egyenesb nyilatkozást kivántak, még is félrevettettek. Joly úr egy az addressebe iktatandó czikkely által négy kamarai követ (Berryer, Garnier Pages, Laboissiere, Cabet) elfogatása helybe nem hagyását akará kijelentetni; de javallatát tüzes viták után önként visszavevé.

A' Dec. 3-diki űlésben Devaux úr egy teljesen kidolgozott javallatot közle a' követ kamarával „a' miniszterek feleletre vonhatások felől.“ A' kamara ezt kinyomtatni rendelé. Dubois úr, mint kamarai tag, elbocsáttatási kérelmét küldé be nem kedvező egéssége tekintetéből. Ezután gróf d' Argout a' vámtariffa mérsékleti elintézése végett terjeszte elő egy törvény javallatot; melly hasonlóúl nyomtatás alá bocsáttatott. Majd ismét a' felirási javallat leve tanácskozás tárgya; melly ugyan ez űlésben 352 szóval 233 ellen, és igy 119 szótöbbséggel egész kiterjedésében elfogadtatott.

Ez addresse is, mint a' pair kamaráé elsőben mély fájdalmat 's bosszankodást nyilatkoztat a' király személye ellen Nov. 19d. intézett ocsmány merészlet miatt; azután kijelenti, mennyire utálja a' kamara, nyugtalanságit 's rendzavarásit a' restauratio- és respublica-pártnak. Azonban sajnálja a' kamara a' juniusi napokban kiontott vért; bosszankodását neveli az, hogy a' megbuktatott dynastia nyugoton polgári háborút gerjeszte. Berry herczegné befogatását a' felirás is csak ujabb elhatározó eset neve alatt érdekli, melly a' pártosok végső csalatásit is eloszlatja. A' külső politikára nézve békés hajlandóságát tűnteti ki Francziaországnak e' felirás; az ország nyiltsága, úgymond minden helytelen gyanut elenyészt; nem akar megtámadni senkit is, de azt sem engedi meg, hogy valaki az ő méltóságát, támadja meg. A' lefegyverzés óhajtása nyilván kimondatik 's a' t. Az egészet általán fogvást tekintve, a' thrónbeszéd hiv echóját találjuk ebben is, mint a' pair kamarájában, ha kivesszük talán a' Lengyeleket érdeklő helyet, mellyre nézve Bignon úrnak következő javallatja fogadtatott el: „Azon interessze, mellyel Francziaország egy vitéz nemzethez vonattatik, nevekedett a' hallatlan szenvedésekkel, mellyek alatt az nyög. Az olly drága lengyel nemzetiség, mellyet a' népek jussa, 's egyezkedések biztositanak, nem szűnik meg foglalatoskodtatni a' kormány gondolatit. A' történetek változnak, de az igazság és jus változatlanul maradnak. Ha szózatja az európai politikának, melly mint reményljük, nem mindég szólland hijába, eddig meg nem hallgattathaték, bárcsak legalább mától fogva figyelembe vétetnék az emberiség kiáltása!“ A' külügyek minisztere, Broglie úr, ezt is kihagyatni sürgette azon okból, mivel a' mostani terhes környületek mindent elmellőzni parancsolnak, „mi az orosz kabinetet felingerelhetné.“ De Lafayette és más népbaráti a' miniszteri gyáva félelmet képesek valának legyőzni.

A' következmara előlülője Dupin úr Dec. 4d. délben a' titoknokokkal, és tagjaival a' sors által választott nagy küldötségnek a' tuileirákba ment, 's a' királynak általadá a' thronbeszédre készített következmarai felirást. A' király nagy örömét jelenté azon, hogy a' következmara is megelégedését nyilatkoztatja a' kormány rendszerével. „Ez—úgymond—annak bölcsességének legbiztosabb kezessége. A' sta-

)(

tus hatalmak e' szerencsés egyessége a' rend és törvények fenntartását biztositják, jóllétünket legmagosabb fokra emelik, 's Európában reménységet élesztenek azon bátorság felől, melly a' köz békességnek talpköve. Mindjárt meglátjuk katonáinkat 's gyermekeinket a' haza földjére dicsőséggel visszatérni, kik közinkbe a' Schelde partjairól új zálogával érkeznendenek meg a' béke fennmaradásának. E' nap, mellyet mi nyugtalanul várunk, 's melly nem igen messze lehet, legbizonyosabb 's szembetűnőbb bizonyságát fogja adni azon rendszer bőlcseségének, mellyet mi közösen olly állandóúl követünk 's a' t."

(Nouvelliste) Tegnap (Dec. 4.) egy 28—30 esztendős ember jelent meg a' politia háznál, hogy, mint mondá, fontos felfedezéshez juttassa a' közönséget. A' praefectus előtt azt állítá, hogy a' Nov. 19d. merészlet következésében befogott személyek ártatlanok, hogy őt e' gondolat igyen gyötri, 's hogy megvallani kéntelen bünös vóltát. A' politia praefectus azon kérdésére, hogy mi a' neve? 's hol lakik? 's azt felelé, hogy familiája csendességbe hagyása tekintetéből sem nevét, sem lakását meg nem mondhatja. Szándékának a' politikával semmi köze nem vala, 's vétkes társai nincsenek. Későbbi kihallgattatásakor, a' kérdések által szorongattatva megindúlt, könnyeket hullatott, 's bánkodását mutatta; végre megvallá, hogy vétke politikai inditó okon épült; de többi tagadásai mellett álhatatoson megmaradt. Ma reggel Perquin ügyvédet magához hivatá, 's tanácsot kérdett tőlle, a' felől, vallyon szüléi veszedelembe esnek e' a' miatt, ha nevét kimondja. Az ügyvéd e' tekintetben kétségit eloszlatá. Ezután megvallá a' praefectusnak; hogy neve Curtois, Versaillesbe lakik, hol kőmivesmesterséget űz. Mivel előadásai nem vóltak elegendők árra, hogy a' vallott vétek szerzőjének tartassék, újra kihallgattatott; 's ekkor már azon megjegyzésre, hogy szavai hitelt nem érdemelnek, 's hogy az igazság kikeresése kedvéért familiájával szembe kell állíttatnia, nyugtalan kezdett lenni, és végre kinyilatkoztatá, hogy ő a' királyra nem lőtt, de mivel szerencsétlen, 's meghalni kiván, ezért akará magára vállalni a' vétek terhét, mellytől egyébiránt tiszta. E' második előadás éppen olly kevés hitelű, mint az első. Curtois tehát további felvilágosodásig fogságban marad. A' visgálatok folytatnak a' kétség elhárítására. Illy időközben közzé teszi e' történetet a' kormány, hogy későbben meg ne hamisittassék.

A' varsói felkelés évnapját Novemb. 29-dikét fényes gyülekezetben ünnepleték a' párisi Lengyelek. A' népszabadság hiv 's rettenhetetlen bajnoka Lafayette, lengyel nemzeti őrköntösben vitte az elől-ülést, Dwernicki, Ostrowski, Chodzko, Lelewel 's több derék Lengyelek jelenlétében, 's bizonyossá tevé a' gyülekezetet, hogy a' most egybegyűlt következamara szíves vonzódását kész újolag a' Lengyelek iránt kifejezni. A' lengyel kiköltöztek nemzeti egyesülete Párisban f. e. Oct. 22 dikén állott öszve. Előlülője Dvernicki; többi tagjai: Uminski, Sierawski, Morawski, Ledochowski, Wolowski, Jelowicki, Zarczinski mint titoknok, Plichta statustanácsos, 's Hube status referendarius.

Straszburgban Nov. 20 dikán tartotta a' sajtóegyesület elsőülését; előlülője ennek Lichtenberger, Franciaország leghíresebb ügyvédeinek egyike.

Blayébe szoros parancsolatok érkeznek, hogy a' berry herczegnével minden lehető közösülés meggátoltassék. Több hadihajók állanak őrt a' Garonne vizén; a' vár felfegyverzésére czélzó munkák szorgoson folytattatnak, a' bástyák ágyúkkal töltetnek meg, 's a' megromladozott kaszárnya helyre állíttatik, a' miből lehet

gyanitani az őrizet erősbitését. Minden, ki a' fellegvárhoz közelit, még a' munkások legkissebb gyermekei is szemesen megvisgáltatnak. Még felnyitott levelek sem közöltetnek többé a' herczegnével. A' herczegné t. i. újságokat hordatván, ez úton titkos levelezésekbe ereszkedett. Melly azon igen elmésen gondolt módban álla, hogy az újság nyomtatott lapjain tentával bizonyos betűk megjegyeztettek, mellyek öszveillesztve, érthető beszédet tevének. Azonban a' kémlelők éles szemei a' titkot két három nap mulva felfedezték; mellynek azonban igen csekély érdekűnek kell lennie. Egy katona, ki Blayébe levelet vive, (kitől, vagy kihez, nem tudá) fogságba tétetett.

Mesnars asszony, Berry herczegné elfogott társának felesége Bordeauxban lakik Desére kisasszonynál. Itt a' herczegné elfogatása ellen készült protestatio (mi most Francziaországban több helyeken történik) aláiróit beakarák fogatni; de végre megelégedtek egy leköszönt tengeri kapitány és egy karlistai ujság redactora befogatásával.

Báró Hyde de Neuville egy a' Courrier de l'Europe szerkeztetőjéhez intézett levelében panaszkodik; mivel marsal Soult azon észrevétellel küldte vissza Berry herczegnéhez szólló levelét, hogy a' kormány a' herczegnével minden közösülést megtiltott, 's igy az ő (de Neuville) levele sem juthat Blayébe.

A' Journal des Debats jelenti, hogy contreadmiral Ducrest Dealhoz érkezett. Folyvást szélvészek uralkodnak a' tengeren, 's ez okozza, hogy lassankint az egyesült flotta a' honnét jött, oda vissza tér.

Nehány napok óta betegeskedik az oktatás miniszter Guizot úr; innét azon hírt terjeszték némelly újságok, hogy ő Nizzába szándékozik egéssége helyreállítása végett. E' hírezztelésnek ellentmond a' Journal des Debats azon megegyezéssel, hogy a' miniszter egéssége naponkint javúl, 's hogy Párisból elutazni gondolatjában sincs.

A' Temps irja, hogy Curtois (l. feljebb) ki folyo hónap 4-dikén a' politiaháznál jelenté magát, nincs helyes eszén. A' párisi betegházakban ismét találtatnak cholera betegek.

A' Messager szerint general Solignac venné által a' Don Pedro serege fővezérlését. Francziaországból naponkint mennek önvállalkoztak a' portugalli constitutionalis sereghez. Toulonból, mint beszéllik, a' 67-dik sorezered az anconai őrsereg erősitésére küldetik.

A' Messager ma, — így ir egy párisi levelezője a' hamburgi ujságnak Nov. 29-kéről, — jeles bizonyitását adta költési tehetségének: iratja tudniillik Frankfurtból, mintha Austria, Orosz, 's Burkus országok titkos egyezést kötöttek volna Francziaország felosztása iránt, mellyhez állanak Anglia, Hollandia, Spanyolország, Portugallia, Sardinia, és a' Németszövetség is. Természetes dolog, hogy az egyesség főfeltételei a' Messager előtt elrejtve nincsenek: Franczia országnak nevezetesen 20 mill. lakosra kell reducáltatnia; Elsasz, és Lotharingia egyrésze Austriának adatik, a' másik pedig Burkusországnak. Más európai statusokat is gazdagon jutalmaz a' Messager. Sardinia nyeri névszerint, Var, Ain, és Isere megyéket, Spanyolország a' pyrenaei vidéket; Oroszország Corsicát! Angliáról is van gondoskodva: Algier, és minden franczia gyarmatok övéi lesznek, 's még ezeken felyül Belgium; mellyért Hollandia kárpótlásul Hannoverát kapja. Az egyezést X. Károly és a' Dauphin is aláirták. Titkos zárlékai közt van az egyezésnek, hogy Francziaország legalább 25 esztendeig 200 ezer külföldi katona által foglalva tartatik, 2 milliard hadiadót fizet; 's a' jelesebb liberalis Franczíák Siberiába vitetnek számkivetésbe.

Minthogy fél a' Messager, hogy némelly olvasói mind ezekre megrázzák fejöket, még ezt is közli elbeszélése végén: „bár melly hihetetlennek tessék is mind ez, még is igen bizonyosnak (tres positif) lehet e' dolgot tartani.

Hollandia.

Lillo erősségből igy ir egy hollandus tiszt Dec. 1-sőjéről: „Tegnap délelőtt 11 órakor jelent meg Liefkenshoek erősség déli vizrekeszénél egy trombitástól kisértetett franczia tiszt fejér lobogóval. Minekutánna az előőrök erről a' commendánst tudositották, ez a' követet bekötött szemekkel maga elibe viteté. A' franczia tiszt az erősség átadását kivánná, hozzá adván felszóllitásához, hogy ő nem foghatja meg, miképp ontathatnék illy csekélységért ki olly sok drága hollandi vér. (Le sang Hollandois si cher ne coulera pas pour cette bagatelle.) A' hadi követ olly módon, mint jött, az erősségből kivezettetett. St. Marie erősségben különbféle mozgásokat lehet észre venni. Fás szekerek, csapatok 's a' t. érkeznek oda. Ma indul a' felé Eurydice királyi fregat, hihetően, hogy ez erősség felfegyverzésétől az ellenség meggátoltassék. A' hollandi sereg carakterizálása végett ezekhez függesztem, hogy kérdezvén egy katonát: „mikor fog Liefkenshoek vára feladatni?“ „ „Ha mi nem élünk többé hadnagy uram!“ “ felele ő nekem.“

Az ámsterdámi börzében beszélték, hogy folyó hónap 4-dikén Antwerpben nagy nyugtalanság uralkodott, mivel azt gyániták, hogy a' fellegvár a' város felől támadtatik mindjárt meg. Chassé generalis utolsó feleletjét még akkor a' lakosok nem tudták.

Belgium.

Chassé generalis, marsal Gerard felszóllitására adott feleletje — mellyről már előbbi levelünkben emlékeztünk — imigy van: „Az antwerpi fellegvárban Nov. 30. 1832. Marsal úr! Éppen most hozzám jutott felszóllitása következésében jelentem marsal urnak, hogy a' fellegvárat előbb által nem adom, mig minden hatalmamban lévő védeszközökből tökélletesen ki nem fogyok. Antwerp városát mind addig neutralisnak tekintem, mig annak belső és külső erősségei nem használtatnak, melyekből való tüzelés a' fellegvár, Jete de Flandre, Burght, Zwynder, és Anterweld, mint szinte a' Scheldén Antwerp előtt tanyázó hajóseregetske ellen is intéztethetnék. Magától értetődik, hogy a' közösülés Hollandiával a' Scheldén, mint eddig volt, ezutánra is fennmarad. Idegenséggel tapasztalom, hogy az alatt mig excád alkuba ereszkedik, katonái ellenségeskedést kezdenek; erre nézve van szerentsém jelenteni, hogy ha a' munkával fenn nem hagynak, erőszakkal is kéntelen leszek azt megszűntetni. (aláirás.) Gyalogság generalisa Báró Chassé.

Gerard marsal, báró Chasséhoz küldött második levele, melly a' berchemi fő szálláson Antverp mellett Nov. 30d. kőlt, következő foglalatu: Generalis úr! Az ellenségeskedés kezdete nem a' megtámadó eszközöknek készitésében, hanem azon ágyúlövésekben áll, mellyeket az ur katonáimra éppen akkor süttetett el, midőn felszóllitásomra adott válaszát kezemhez vettem. Folyó hónap 21d. és 25-dikén Liefkenshoeknál történt felszakitását a' vízsilipeknek, 's úgy szinte akkor egy belga tisztre irányzott ágyúlövést inkább lehet fegyverszünet felbontásának nevezni, mint a' mi csupa rendeléseinket a' fellegvár ellen. Minekelőtte elkezdetném a' tüzelést, egy eszközt kivántam ajánlani, Antwerp városa és lakosainak a' had veszélyeitől lehető megmentésekre t. i. hogy a' város belsejéből haszonnal kezdhető ostromlásról lemondanék, 's magamat csak a' külső részekre szoritanám. A' város külső erős-

ségei, millyenek Montebello, Lunette, ostromi esetben nem számláltathatók a' városhoz, mint ezt az 1746, és 1792 diki ostromi példák bizonyitják, midőn hasonlóúl neutralissá nyilatkoztatott a' város. A' szabad hajózást a' Scheldén meg nem engedhetem 's a' t. (aláirás) Gróf Gerard, marsal 's a' franczia északi tábor fő vezére.

Antwerpi Dec. 4d. kőlt tudósitás szerint a' fellegvár ellen kezdett ostromi munkálatjai a' franczia seregnek eleven serénységgel folytattatnak. A' legnagyobb munkán, melly abban állott, hogy térdig érő vizben kelleték az ostromra vivő sánczárkokat ásni, már által estek. A' fellegvárból kilövellett bombák többnyire a' levegőben pattanván el, a' munkásokat nem igen háborgatják. Az ostrom alá fogott várban több épületek lángba borúltak. Dec. 6-dikán délután 4 órakor a' francziák Sz. Lőrincz nevű erősséget elakarván foglalni, a' megrohanás vitézűl veretett viszsza. A' Francziák hóltakban tizenhét, sebesültekben többet vesztének. — Morelet, a' várvivó sereg commandánsa, dijoni szülétésű, 's a' hires, oppositio félen lévő (némelly párisi levelek szerint a' doctrinához állott) Mauguin barátjának jobb czombját úgy öszvezúzta egy golyóbis, hogy azt elkelletik vágni.

Antwerp Dec. 7d. delután egy és két óra közt van az idő; közelébb több franczia golyóbisok hullottak városunkra, nehány személyek megölettek, mások megsebesittettek, és több házakban kár esett. — Ez estvén — igy ir a' levelező — reménylem megirhatom a' szerentsétlenek' nevét, 's a' meggyuladt házak számát. A' tüzelés nem szűnik, 's Calloo, St. Marie erősségekből minduntalan dörögnek az ágyúk.

Egy brüsseli ujság Dec. 2-diki levelében a' dolgok mostani állapotjáról tartott visgálatit következő szavakkal zárja: „öt nap múlt már el, és sem a' többség, sem a' minoritásbul ministerium nem alkotatott. A' király a' táborban van. Az antwerpi trancheék megnyittattak. Brüssel kormány nélkül van.

(Journal d' Anvers.) Tegnap (Dec. 3.) azon hir szárnyalt, hogy minden franczia batteriák kinyittatnak: még nagyobb réműlés foglalta el lakosinkat annak hallására, hogy mihelyt a' batteriák kinyittatnak; azonnal lövöldöztetik a' város. Az asszonyok 's gyermekek felszóllittattak a' minél előbbi távozásra. Lehet képzelni milly aggodalom 's rendetlenség uralkodik nállunk! E' hirdetés a' még csillámló reménynek utólsó szikráját is elóltotta, 's csoportosan tolakodtak az elréműlt lakosok a' város kapui felé. Valyon mi oka, hogy éppen most jutott eszébe e' hirdetmény a' tisztviselőségnek? — A' közönség rossz neven veszi, hogy csak a' marsal felszóllitása, nem pedig egyszersmind Chassé general feleletje is közöltetett vele. A' lakosok méltán számot tarthatnak arra, hogy vélek minden közöltessék, mi akár károkat akár hasznokat érdekli. Mi nyilvánosságot és egyenességet kivánunk. Chassé kijelenté, hogy a' városra csak az esetben fog lövöldöztetni, ha ellene Montebello 's más a' hozzánk (Antwerphez) tartozó erősségek használtatnak.—Reményljük, hogy a' marsal egyetértőleg a' királlyal 's az angol biztossal, azt fogják határozni, a' mi bátorságunkal megegyezik. Azonban meg kell jegyeznünk, hogy Chassé javallatjára nem ügyeltek (lőttek Montebellóbúl.) A' megtámadás 11½ órakor kezdődött; a' fellegvárba eregetett bombák czélontul repülve a' Scheldébe hullottak. 's a' t.

A' frankfurti Journal folyó hónap 10d. „Antwerp felgyújtása alatt ezeket irja: Frankfurt Dec. 9d. Nem lehetséges többé a' felől kételkedni! Rendkivüli alkalom által érkezett tudósitások jelentik nékünk, hogy Chassé generalis a' város felől ellene intézett ellenségeskedések következésében elhatározta többé semmit nem

kiméllení. Egy sebes posta, melly e' szomorú hírt tovább viszi, városunkon ment keresztül; és ha a' Frankfurtba érkezett tudósításoknak hihetünk, a' város (Antwerp) gyúladás prédája, mellynek siralmas következéseit felszámolni nem lehet. Őrizkedünk e' szomoru pillantatokban valamelly merész panaszra fakadni. Marsal Gerard és a' fellegvár commendánsa közt eredt szóváltozásoknak actái a' publicum elébe fognak terjesztetni, 's a' közvélemény fogja megbirálni a' dolgot.

(Journal de Liege.) Hihetetlen 's még sem szenved kétséget, hogy Belgium e' pillantatban kormány nélkül van. Semmi miniszterium, a' kamarák alig gyűlnek annyi számmal egybe, hogy tanácskozhassanak, a' seregről azt se tudni hol 's hanyadán van? Nyugtalanul kérdheti az ember, hol van és micsoda, vagy mi lessz hólnap? Ha a' revolutiós Belgium megérdemlette, hogy hibájáért lakoljon, de nem érdemli az egész ország e' lassú halálos küzdést. Ha a' gonosz vezérlők méltók is azon sorsra, mellyet a' közel jövendő készít számokra, de áldozatjaik, 's a' tőllök megcsalattok még is szánakozásra méltók."

A' franczia seregnél uralkodó nyavalyát, ha nem cholerának legalább cholerinának állitják. A' Belgiumba küldött katonaság többnyire fiatal ujónczokból áll, kik Vendeében 's déli Franczíaországban otthon vagynak ugyan, de a' belgiumi durva időjárással nem barátkozhatnak.

Dec. 11-dikén kőlt frankfurti levél ellentmond az egy nappal elébb kiadott ugyancsak frankfurti ujság azon közlésének, hogy Antwerp városa lövöldöztetett volna (l. feljebb.) „Tegnap előtt estve, igy ir a' levél, azon hir terjedt itt el, hogy Antwerp városa ágyúztatik Chassé generalis által, 's hogy már az egészen lángba borúlt. E' hírt a' tegnapi frankfurti újság is felvette. Egy ma Antwerpből érkezett levél jelenti, hogy folyó hónap 7-dikén a' Francziák egész délelőtti időn olly rosszúl intézték egy batteriából lövéseiket, hogy a' város, Sz. András negyedje a' franczia 24 fontos golyóbisok által nem csak tetemes károkat vallott, hanem több jámbor lakosok meg is ölettek. Hihetően e' történet adott okot azon hír terjesztésére, mintha Chassé generalis lövöldöztette volna a' várost. Dec. 6-dikán a' Sz. Lőrincz erősség megrohanását, melly a' Francziáknak sok emberbe kerűlt, Chassé generalis semmivé tette."

A' Moniteur Belge írja, hogy Leopold király folyó hónap 6-dikán délután 3 órakor Vieux-Dieuxba érkezett, és tüstént innét a' franczia főhadiszállásra Berchembe lovaglott. Az éjjelt Antwerpben kivánta tőlteni Ő Felsége.

Dec. 2-diki hir szerint a' fellegvár tüzelése által addig megöletett Francziák száma 75-re megyen.

Egyvelges Hirek.

D. Pedro helyheztetése, a' miguelisták által Oportóba egészen belévén zárva, folyvást veszedelmes.

Valenciában egy barát több lázzadókkal zendülési zászlót emelt fel D. Carlos részire. A' spanyol kormány parancsolatot ada ki, hogy fogattassék el, 's tüstént agyon lövettessék.

Az uj szülött orosz nagy herczeg Mihály Nov. 20d. kereszteltetett meg Petersburgban a' császári téli palotának templomában. Keresztattyai: a' burkus király, Mihály nagyherczeg; keresztannyai: Olga Nicolajewna és Anna Pawlowna nagyherczegnék. Estve a' főváros ki volt világitva.

Legujabb hirek szerint mindég tüzesebb kezd lenni az antwerpi csata. A' fellegvárból kirohanó Hollandusok tetemes károkat tesznek a' franczia munkásokban; de áldozat nélkűl ők se vonulhatnak vissza.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I. Typographiájában
másodszor ujra nyomtatva megjelent:

Hazai Vándor 1831.

Első esztendei folyamat. Ára kötve 50 kr. e. p.
Felséges V. Ferdinand király képével.

Promessen Sorsokat

1833. Mart. 1-ső napján történendő huzására az 1820-diki status adósságnak igen illendő szabott áron lehet kapni

Offenheimer Sándornál.

E' huzásnál **10,400** nyertes **4,923,625** Vforintot nyeréndő, hol minden 8-dik sorsra egy bizonyos nyereség esik.

Ugyan itt talaltatnak

Sorsok

's különféle nemű hasznos társasági játék sorsok

Schneeberg és Laas

Uradalmak nagy lotteriájából hol tiz veres sorsra egy bizonyoson nyerendő zőld szabad sors adatik.

Eladó - Posta.

(1) A' Kassához közel fekvő Tállyai osztályos Posta státió minden a'hoz tartozó jó karban lévő épületekkel, ingó 's ingatlan javakkal, becséhez és bőjövedelméhez képest jutalmas áron szabad kézből eladandó. A' venni szándékozók ne terheltessenek az iránt az ottani Posta hivatalnál legfellyebb most folyó December hava utolsó napjáig, jelentést tenni, minthogy e' határnapon túl — ha vevő nem találkoznék — árverési úton fog eladatni.

Concursus hirdetés.

(1) Szabados Nagy Kőrös városába lévő Reform. Gymnasiumbe a' Philosophicus cursusba több tanitói Cathedrákat állítván fel a' helybeli Patronatus: annak következésébe a' Mathesis, és Physica rendes tanitói hivatalra, mellynek esztendő *Második Félesztendő.*

dei fizetése 400 for. conventiós ezüst pénz, 5 öl fa, és szabad quártély, ezennel concursus hirdettetik, olly móddal, hogy a' kiknek ezen hivatalt elfogadni szándékok volna, az eránt szükséges testimonialisoknak közlésével magokat jelentsék azon Gymnasium Inspectoránál Fő Bíró Titt. Bakoss Ambrus urnál a' jövő 1833-dik esztendei Martius 1-só napjáig. Kőlt N. Kőrösön Dec. 1-sőjén 1832.

Hirdetés.

(1) A' cs. kir. Mezőhegyesi katonai ménes intézet részéről közhirűl adatik, hogy az 1833d. Januarius elsőjétől December utóljáig elhullandó ló- és ökör bőrök eladása végett Mezőhegyesen folyó eszt. Dec. 27-dikén délelőtti kilencz órakor árverés fog tartatni. Az árverés kezdete előtt 15 forintot, és a' kötelező levél aláirója cautióul 30 for. e. p. köteles letenni. Kőlt Mezőhegyesen Dec. 8-dikán 1832.

Boxberg Major.

Hirdetés.

(2) A' nagy méltóságu magyar kir. udv. kamara rendeléséből közhirré tétetik; hogy jövő 1833-dik eszt. Januarius 14-kén Ó Budán a' Praefectoratus hivatal iró szobájában a' reggeli szokott órákon tartandó árverés utján, jövő 1833-dik eszt. Majus 1-sőjén kezdődő három egymást váltó esztendőre a' többet ígérőknek haszonbérbe fognak adatni e' következő királyi haszonvételek: (Regalia Beneficia.)

1. Buda Keszinél az ugy nevezett Máriaeichel korcsma.
2. Bogdány korona falujában a' korcsma és mészárszék hozzá tartozó $2\frac{6}{16}$ hód réttel.
3. Visegrad korona helységében a' korcsma és mészárszék.
4. Kospallag korona falujában a' korcsma és mészárszék hozzá tartozó $5\frac{2}{8}$ hód 30 □ öl szántófölddel.
5. Kis Oroszi korona falujában a' korcsma és mészárszék.
6. Kőbánya Buda Örs határában.
7. Kőbánya Zsámbék határában.
8. Kőbánya Tök határában.
9. Kőbánya Perbál határában.
10. Kőbánya Nagy Maros határában a' Zebergényi út felett 2. szám alatt.
11. Visegrád határában egy $\frac{2}{8}$ hód káposztás kert, az ugy nevezett Villám $3\frac{7}{8}$ hód kis rét, egy $\frac{2}{8}$ hód kender föld, és a' kis Oroszi tized háznál lévő $1\frac{1}{8}$ hód feltört rét.

Haszonbérleni szándékozók a' fent emlitett napon és helyen elegendő bánat pénzzel megjelenhetnek, 's oda meghivatnak, hol a' haszonbérlés föltételeit elébb is megtekinthetik. Kőlt Budán Dec. 3-dikán 1832.

Bérbe adandó Quartély.

(2) Méltóságos Stettner Referendárius úr házában, Pesten a' Szép utszában, az egész első emelet, melly tizennégy szobából, három konyhából, és hozzá

tartozó négy lóra való Istállóból, 2 kotsira való kotsi színből, széna tartó helyből, bor és fa pinczéből, és padlásból áll, jövő 1833-dik esztendei Szent György napra kiadandó, a' többit ugyan a' házban, a' ház mestertől meg lehet tudni.

Hirdetés.

(3) Tettes Vas Vgyében sz. kir. Kőszeg városában, Ügyvéd és Tábla Biró Mecséry Dániel úrnál, egy még 1580 eszt. Mart. 19-dikén II-dik Rudolf Király által, Vincze Mártonnak és Györgynek adatott Armális Levél, eredeti voltában találtatik; azok tehát, a' kiket ez az oklevél illethet, jelentsék magokat a' nevezett Úrnál.

Széna eladás.

(2) Tekintetes Pest Vármegyében keblezett Adacsi Pusztának az ugy nevezett Makádi rész osztályai idei takarodás jó minéműségű mintegy 50 öl, szinte Alsó Dabason 25 öl széna van eladó, bővebb tudósitást vehetni az Adacsiról, az ott lakó Gazdától, vagy Dabason Halász Albert úrnál mint tulajdonosnál.

Eladó-Ház.

(3) Közhirűl adatik: hogy Tek. Özvegy Rakovszkyné szül. Tarkó Anna Asszonyságnak Pesten a' Barátok piaczán 610-dik szám alatti Sarok-háza, saját kívánságára Sz. Kir. Pest Városának Földbirtoki (Urbarialis.) Tisztségében jövő 1833. Február 4-dikén reggeli 10 órakor tartandó árverés utján a' többet igérőnek adatik el. —

Hirdetés.

(2) Néhai Nemes Varga Sámuel Urnak Successorai Ns Varga Susánna néhai Cseregjei János Özvegye Ns Varga Mária Ns Hamar Ferencz Özvegye és Ns Varga Klára Ns Szigeti Ferencz Özvegye és Ketskeméthi lakosok, a' néhai édes Annyok Ns Fejes Klára asszony után őket successio képpen illető Alsó Dabason (Pesthez 4 mértföldre) Curialis két belső fundusokat rajta lévő jó épületekkel, hozzá tartozó allodialis földekkel, és kaszálókkal, nem külömben Bahád, Délegyháza és Ordasháza pusztákban lévő portziókkal együtt, minthogy ezeket távollétek miatt használni nem kivánnák, ezeket örökössen eladni szándékoznak, a' kiknek megvenni kivánó szándékjok vagyon, jelentsék magokat akár levelek által az illető örökösöknél, vagy a' Curialis helyen alsó Dabason Tekintetes Ns Dinnyés Pál úrnál, a' kit az illető örökösök e' végre teljesen meghatalmaztak, addig is míg az árverés által az 1833-dik esztendőben Martius 26-dik napján el adattatnak; a' kiknek megvenni kivánó szándékjok vagyon Alsó Dabason, ugyan a' nevezett Curialis Házaiknál jelenjenek meg.

Költ Ketskeméthen 1832-dik eszt. November 27-dik napján.

Tudósítás.

(2) A' Liqueur és Rosoglio Boltomban a' Hidhoz tartozó Strázsa házban, hol egy üveg finom Liqueur 1 for. 15 xr. VC. adatik el, találtatik mindennémű Chocolade, melly nálam egész szorgalmatossággal, és felvigyázással készittetik, és eladatik a' következendő alább irtt árokon, nevezetesen 16. 20. 24. egész 30 szeleteket egy fontban számlálván.

Nro	0	1	2	3	4	5	6	$6\frac{1}{2}$	
Garas	20.	24.	26.	30.	36.	42.	48.	50.	VC.

Majlandi módra 8 és 4 szeleteket Vanigliával készült 1 fontra számlálván:

Nro	1	2	3	4	5	6	$6\frac{1}{2}$	
Garas	28.	30.	34.	40.	45.	50.	55.	VC.

1 *Loth finom Vaniglia* 5 *fr.*
Caccao héj 1 ℔ 12 *xr.*

A' ki az én Chocoladémat más fabrikákban készültekhez egyenlíti, annak hozzám való jöveteléről bizonyos vagyok, minthogy én a' legszebb és legjobb Caccao magvait választván hozzá, annak valódiságáról jót állok.

Pesten, December 15-dikén 1832.

Glückswerth Mihály,
Polgár és Nagy kereskedő.

Figyelmeztetés.

(2) Kerestetik egy nagyobb Városhoz közel lévő helyre egy a' Fortepiano tanitásban jól jártas mester, koszt, szállás 's 100 pengő forint esztendei fizetés mellett, mellyre több esztendőkig számot tarthat. További utasitást ad Dréher István ur a' nemzeti Muzeumban.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse December 15-*dikén:*

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	$84\frac{13}{16}$	for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint		for.
4 pCentes — — —	$72\frac{7}{8}$	—	Béts városi Bankó kötelező $2\frac{1}{2}$ pCentes	$46\frac{7}{8}$	—
1820-diki Státus Lott. 100 forint		—	Bank Actiaké	$1091\frac{1}{2}$	—

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént azó felett 1832-*ben.*

Dec. 13-dikán 5 Láb, 8 Hüv. 6 Von. — 15-ikén 4 Láb, 11 Hüv. 6 Von.
— 14-dikén 5 Láb, 2 Hüv. 9 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára December 18-*dikén* 1832. *Váltó Cz.ban, Posonyi mérő*

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 40	6 — 10	5 — 40	Zab	2 —	1 — 56	1 — 48
Kétszeres	4 — 40	4 — 20	4 — 10	Kukoritza	3 — 40	3 — 20	3 —
Rozs	3 — 20	3 —	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arpa	3 — 8	3 —	2 — 52	Köles	—	—	—

Budán, December 15-dikén kijött Számok: 66. 80. 49. 50. 68.

50. Szám.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Kapzsi.

Kapzsi siet másét gyorsan kapkodni magának,
'S örvend bár mi kicsinyt rejtve kezébe kerít.
Balgatag! a' mit most mástól aggódva oroztál,
Azt, majd eljön idő; más veszi körme közé.

PESTEN *Szombaton* Karácson Hava 22-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Posony Dec. 18. Ő cs. k. Főherczegsége az ország Nádora folyó hónap 14d. délutánni 3 órakor fennséges hitvesével 's egész háznépével Bécsből ide kivánt egészségben megérkezett. A' megjelenés három törvényes napjain fogadta fennséges Nádorispány urunk az országgyűlésére megérkezett főrendeket; Personalis úr ő Méltósága pedig mint a' követek táblájának előlülője a' már ide öszvegyűlt követeket. E' napok azonban tisztelgő öröm 's kőlcsönös üdvözlésekben teltek el. Tegnap estveli 5 órakor a' követ urak előleges conferentiát tartottak a' vármegye házánál, 's már hólnap, mint mondják, közülések fognak kezdődni. Folyó hónap 16d. alkonyodtakor közünkbe érkezett Bécsből az ország fő Cancellariusa, gróf Reviczky Ádám ő Excja is. Ő cs. k. Felségének mikor leendő jövetelét még bizonyosan nem tudjuk. A' hideg, melly a' mult héten engedett erejéből, e' közelebbi napokban annyira nevekedék, hogy a' dunai hajóhidnak, melly ismét berakatott vala, ujolag elkellett szedetnie. Az eddig Brünnben szállásolt Sternfeld gránátos osztály Dec. 9 's 10d. napjain érkezett Posonyba, hogy itt, valameddig az országgyűlése tart, szolgálatot tehessen; ugyan csak az utóbbi nap pedig egy 12 fontos ágyúból álló pattantyútár Bécsből.

Apostoli királyunk Dec. 3d. kőlt legfelsőbb végzése által a' po'sonyi káptalanhoz főtiszt. Lokcsánszky Pál, Nagykéri plebános 's főesperest, és Hollósy Ignátz Nyerges Ujfalui plebános 's főesperest urakat kanonokokká méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Apostoli Felségünk Nov. 28d. kőlt legfelsőbb határozatánál fogvást a' győri káptalan következő kanonokjait, úgymint főtiszt. Sághy János urat komáromi, Feltinger István urat pápai főesperestekké, Karner Antal urat pedig professor kanonokká méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

(Kir. kamarai hiradás.)

Ő cs. kir. Felsége a' Selmeczen megürült bánya kam. seborvosi hivatalra Werzely Jó'sef eddig Körmöczön volt bánya kam. seborvost kinevezni;—Corzár's Avendano János iglói só - perceptort huzomos hiv szolgálatiért egész fizetéssel nyugalmazni méltóztatott.

A' beszterczebányai kerületben Stiarnitskán egy erdőtisztség megürült.

A' nagymélt. m. kir. udv. kamara a' carlopagói harminczad és só-perceptorság-

Második Félesztendő.

ra Kesterzanek Ferencz, eddig Károlyvárosi harminczados segédet; továbbá Temesvárra harminczadi áruvi'sgálóvá Filkovics Konstantin, Zengen volt áruvi'sgálót; Zengi árúvi'sgálónak Fischer Fridrik Sz. Vidán volt áruvizsgálót; ennek helyébe Sz. Vidára Osvald Fridrik Carlopagon volt harminczadi sorompóst; végre a' carlopagói harminczadhoz practicánssá Guggenberger Jánost nevezte.

Tordán a' só perceptori hivatal megürült.

A' kir. kincstári jegyzőkönyvi hivatal segédje Kopetzi Nagy Jósef nyugalomba tétetett.

A' pesti magyar kir. universitásban az 183½ oskolai esztendő folytában doctori rangra emeltettek: a' Theologiából Purgstaller Jósef és Csoltkó Fülep urak; a' törvénytudományból Dimitrevics György, ügyvéd, Jellassich Eduard ügyvéd László György kir. táblai hites jegyző, Stephanyák Ferencz ügyvéd, Karp Ágoston kir. táblai hites jegyző; az egyházi törvényekből: Masskovich Mihály, gróf Zichy Dominik, és Hupka Ferencz urak; az orvosi tudományból: Erős László, Austerliczer Simon, Kovácsi János, Gerber Leopold, Jácz Aloiz, Petrovics Basil, Adelsberg Emanuel, Sadler Mihály, Rupp János, Lovász Imre, Braidsvér Benjamin, Hollaender, Pollák, Pantelin, Novák, Moskovicz, Horner, Kapu Lajos, Horvicz, Müller, Zomborcsevics, Cajus, Lenk, Oesterreicher, Linzbauer, Deván, Strőbl, Hauser, Hirtling, Szkalla, Veisz, Goldschmidt, Vaszits, Kmethy, Krakoviczer, Pásztoy, Stáhly, Schubert, Krammer, Rosenthál, Vanczás, Lindenmayr, Duchon, Mlinarich, Herri, Altschul, Vajnócz, Plosz, és Varga urak; a' seborvosi tudományból: Vaszics Pál; a' philosophiából: Kutrovics Antal, Schuster Károly, Gesztesy László, Steinbach Ferencz, Neumann Jó'sef, Farkas Jó'sef, Hegedüsevics Jakab urak; seborvosi mesterek lettek 19-en; patikárosok 31-en; bába mesterek 4-en; szemorvoslási mesterek négyen; seborvosok 's egyszersmind bábáskodók 66-an; bábák 92-en; földmérők 20 an.

Ugyan csak a' pesti kir. tudományok egyeteménél a' beállott 183⅔ oskolai év elején megjelent tanuló ifjuság száma 1762-re megyen; kik közül vallástudományt tanulnak 93 an, még pedig nevendék pap 63, szerzetes 3, világi 28; törvénytudományt hallgatnak 216-an, ezek közül első évi törvényhallgatók vagynak 108, második éviek 63an; harmadik év. 45; ugyan ezek közt római kathol. van 184, egyesült görög kettő, nem egyesült görög 17, ágostai vallásu 3, helvécziai vall. 10; orvos tudományt tanulnak 1052-en; kik közt római cath. van 578, nemegyesült görög 33, ágostai vallásu 97, helvécziai vall. 62, zsidó 282; az első évben tanulnak 186-an, 2-dban 79, 3dban 63, 4dben 46, 5-dikben 41; seborvostanuló van magyar első évi 148, német 257; második évi, magyar 28, német 60; patikárius 50; német bába 55; baromorvoslást tanuló 39; philosophiát tanulnak 460-an; ezek közt római cath 357, nem egyesült görög 34; ágostai vallásu 12, helvécziai vallásu 26, zsidó 31; első esztendőbeliek vannak 245, 2-dik 187 en; földmérés tudományt tanulnak 28-an.

Nagy Britannia.

A' Times írja Dec. 4-dikéről, hogy Gróf Grey már tizennégy nappal az előtt írt a' hollandi királynak, hogy ha az antwerpi fellegvárat jószántából átadja, olly egyezés köttethetik, mellynek következésében, kivált midőn az angol kormány forrón óhajtja az európai béke fenntartá-

sát, minden kivánatjai a' scheldei hajózásra 's a' belső közösülésekre nézve teljesíttetnek; a' király még is e' felszóllítást nem csak hogy figyelmére nem méltatta, de még statustanátsával, vagy a' generalstatusokkal sem közlé.

A' Morning Chronicle szerint lord Palmerstont sem marquis Palmella, sem Talleyrand rá nem vehetik Dona Maria elösmerésére.

Mexicói hirek után Sept. 18d. Bustamente és Montezuma generalisok közt elhatározó és verés ütközetre kelt a' dolog. A' rebellisek Montezuma alatt hóltakban 1400, foglyokban 400-at vesztettek. Montezuma csak 20 emberével tudott megszabadúlni, S. Luis Potosiba vonva magát. Egy más hadicsapat Cuerto ezredes alatt megadta magát. Némelly kormánycsapatok ezután S. Luis Potosiban őrizetűl hagyatván, a' többi Tampico felé vette utját. Ez által a' zendűlésen halálos döfés esett.

Dec. 4d. egy orosz tiszt, ki Petersburgot Nov. 21d. hagyta el, Londonba érkezett, még pedig, mint mondják, fontos üzenetekkel. — A' Sun írja, hogy herczeg Talleyrand a' napokban igen rosszúl volt, de hirtelen jobbra fordúlt egéssége.

Franczia Ország.

Sokkal érdekesebbek 's tanusággal teljesebbek a' következmarai addresse felett tartott vitatások (mellyekről eddig is már, a' dolgok öszvefüggése tekintetéből röviden emlékeztünk) mintsem azokat egész lehető kiterjedésekben közleni elmulasztanók. Thiers úr Nov. 29d. igy beszélt: Jól emlékezhetnek uraim, hogy az utolsó űlésben, a' mi legkomolyabb és leghasznosabb munkáink, mindég az országlási rendszer felett való átalános vitatások által szakasztattak félbe. A' kamara több izben panaszra fakadt a' felett, és nyilván ellenzette az efféle kicsapongó szóvalzásokat. Hogy ugyan azon önellenkezésbe ismét vissza ne essűnk, legjobb eszköznek látnám magunkat teljesen, és ha lehet határozólag kinyilatkoztatni. Én a' szóvitáknak nem fogok üres dicsérő beszéddel szembeszállani; egyiknek olly keves haszna lévén mint a' másiknak. A' megtámadásokra tettekkel felelek. Nem mondom én, hogy a' mi rendszerünk az ügyesség mestermive volna; mert ítéletem szerint, a' mi mostani időnkben az emberek egyedül a' történetektől függenek. Én teszek egy nyilatkoztatást, melly semmi sem ugyan kevésbbé mint dicsekedő, de részemről azt fogom kérdeni ellenkezőinktől: mit cselekedtek volna ők helyünkön? mert nem elég mindent csak kárhoztatni, gyalázni a' békét, kárhoztatni a' hadat; kárhoztatni a' Berry herczegnének úgy szabaddá, mint rabbá tételét; mondják meg mit tejéndenek vala ők? (Itt a' szónok öszvefoglalja azon szemrehányásokat, mellyeket az opposisio és sajtó a' miniszteriumnak tesz; azután igy folytatja beszédjét:) A' juliusi revolutio meg esett: hogy kellett azt vezetni, micsoda irányt kellett annak adni. Azon mérséklett férfiak, kik a' dolgok' elintézésére meghivattak, nem akartak semminek nyakára hágni; ám voltak légyen ök mérséklettek, a' mint az urak akarják, de legalább előre látók voltak, 's követték az okosság tanácsát. Mit kellett nekik a' juliusi revolutióban látni? Két fő szükssget: először, végképp menekedni kellett egy olly familiától, melly a' mi vágyainkat nem értette, és a' mi törvényes kérésinkre a' 25-dik juliusi ordonnancekkel válaszolt; másodszor, az országlásnak egy nyilvános constitutionalis monarchiává kellett lennie, melly ment legyen minden csalódástól. Valyon egybe hangzottak é a' mi munkálataink ezen feltétellel? (az elsőre nézve előterjeszti a' szónok a' kiesett familia iránt követett mérséklési rendszert; a' másodikra, az 1830-diki julius olta hozatott törvényekről

)(

azt mondja, hogy a' pairségi és választás törvények az ország kivánságával teljesen meg egyeztek.) A' kevesebség (minoritas) köztársasági országlást kivánt. (Odillon Barrot úr: azt a' szót kikérem) de a' többség monarchiai rendszabásokat óhajtott, 's csak éppen azok nem egyeztek meg a' többséggel, a' kik a' képviselői országlásnak nem baráti. A' dolgok ezen új rendének alaptörvénye, a' többség Törvénye, mikor sértetett meg két esztendők elfogyása alatt? Egymásután két miniszterium változott csupán azon gyanúra, hogy a' többség nincs többé részén. Egyezőleg Perier Kazimérrel kinyilatkoztatja a' mostani miniszterium, hogy székeit csupán azon reménység alatt tartja meg, hogy a' többség részén lessz, és néki soha sem fogja magát ellene szegezni (nagy mozgás.) Panaszok hallattak az adók' nyomása felől; de kérdem az uraktól, micsoda oka lehet a' kormánynak arra, hogy a' felesleges adókat megtartsa? Csak az idő szükségének engedett; a' budgetet az urak tanácskozása alá adta, és az urak, mint szinte a' kormány, határozást tettek a' leszállás lehetőségéről. Azt mondják hogy mi a' restauratio rendszeréhez ragaszkodunk, és ezáltal a' honfiakat támadásra inditjuk. Minket czélzanak ki, mint a' Vendée revolutiójának okait, a' nyugot részi revoltánsok iránt mutatott lágyságunkra, 's kiméléssünkre hivatkoznak; nem inkább a' chouanoknak megrögzött emlékezetét kellene e' vádolni, egy felekezetnek azt a' kiirhatatlan hiedelmét, hogy Francziaország az övé? nem ezek é azok a' nyomorult ingerlések, mellyeknek Vendée minden bajait köszönheti? Mi történt midőn a' Berry herczegné kiszállása közhirré lett? Familiája mozgásba jött, 's azon felekezetnek avatotti kárhoztatták, némellyek irtak néki, mások elébe mentek, hogy őt láthassák (közönséges nevetés, a' szemek Berryer úrra szegűlnek.) Nekem nem czélom egy olly komoly tárgyból tréfát üzni, csupán azt akarom mondani, hogy minden, a' ki a' legitimisták közt, ép esszel birt, a' Berry herczegné és sorsa iránt megrémült. Jól tudom hogy a' mi mérsékletségünket puhaságnak nevezik; de uraim! nem puhaság, sőt erő, nagy erő a' mérséklet.! Az indulatos üldözés által felingereltettek volna ezen dolognak pártfogói, a' mérséklet által sokan közülök magokba megtértek. Mi azon felekezetet illeti, melly magát kirekesztőleg hazafiuinak nevezi: ezzel vádoltatunk, hogy mi őt üldözzük, 's az utszákon engedjük gyilkoltatni. Felszólitom az urakat, döncsék el, mellyik részen van az igazságtalanság, mellyik van támadólag; tegyenek igazságot azon emberek közt, kiket az utszákon üldöztek, és mi köztünk, kiket minden nap szünet nélkül minden módon vádolnak, és kárhoztatnak; tegyenek igazságot azon úgy nevezett áldozatok, és a' kormány közt. Vannak ollyanok, kik azt állitják, hogy a' monarchia csak egy mulandó szerkeződés, mellynek minket észrevétetlen a' köztársaságra kell vezetnie. Vannak mások, kiket a' szánandó indulatok az utszákra unszolnak, hol ők a' veres zászlót űtik fel. Még mások a' földabroszokon a' státusoknak terjedéseit változtatják, 's az országoknak tetszések szerént határokat szabnak. Természetes hogy minden illyesek csalatkoznak, 's nem elégesznek meg a' monarchiával. De midőn vakmerőségök a' thronnak megtámadásáig vetemedett el, midőn ők azon familiát sértegették, melly a' mi dicsőségünk, lehetett akkor nekünk a' törvény erejét nem éreztetni? Midőn ők a' nemzet őr- és lineaseregnek vérét ontották, lehetett akkor engednünk őket büntetetlen gyilkolni, 's rabolni? Valóban csak fájdalommal válhat meg az ember ollyanoktól, kikkel húsz esztendő-

kig egy sorban vivott; de kérdem ellenkezőinket, épen ezen környülmények közt, nem ugy cselekedtek volna é? Hát a' külföldön, kérdek minden egyenes lelkût, nem épen ezen kilátás volt é a' mi juliusi revolutiónkról? Nincs talán egy ember is a' ki ezt nem mondta volna: a' franczia nemzet látta, hogy törvényei megsértettek, helyesen cselekedte hogy az ellen ki kelt. De ezt is mondták: Francziaország végveszélynek fogja magát kitétetve látni, a' hóditás' és fejetlenség lelkének. Amaz nem volt olly félelmes, mint ez; azt gondolta az ember, hogy ez Európában egy átalános felfordulást szülend. A' kormánynak meg kelle mutatnia, hogy ő egy törvényes uralkodás; hogy ő a' fenálló alaptörvényeket elesmeri, 's hogy ő cselekedeteiben ezen alappontból indul ki. A' revolutio kivivá az egész világ becsületét. (a' jobb és bal oldal végpontjain zúgás) Ott a' hol egy szabad lelkű kormány áll fenn, Francziaország nemes egyesültjét vivá ki, melly a' vén előítéleteket elhalgattatta, hogy nagylelkü sympathiákat kövessen. Azt mondják Franczia-ország revolutiokat áldozott fel, mellyek az ő példája után támadtak. Ohajtotta Fransziaország, hogy kedvező helyhezetben lehetett volna azokat gyámolithatni; de a' tartományok távolságáról tenni, hatalmában nem volt. Mi a' szép Olaszországot illeti, nem engedte, hogy annak sorsa nála nélkül elhatároztassék. Hát talán Belgiumot áldoztuk fel? Francziaország kapui előtt egy ellenséges ország volt, alkudozások által az eltöröltetett, 's ugyan egyezkedések által, egy szövetséges ország állittatott fel, melly nekünk határul szolgál, 's késsz értünk fegyvert fogni.

Azt kérdem az uraktól, befolyás nélkül van e' akkor a' nemzet, mikor annak szava, még minden hadakozás nélkül délről éjszakig meghallik. Francziaország a' hadat soha sem óhajtotta; de minekutánna az egyezésnek végrehajtására kiszabott esztendő eltelt, Franczia országnak kellett kimondani, hogy a' Fejedelmek által aláirt egyezésnek végre kell hajtatnia; 's látták az urak, mint sietett Angolország, azon fontos végrehajtásba vele együtt munkálkodni. Ezen szerentsés következéseket a' volt kormánynak kell tulajdonitni, nem nekünk, kik még csak egy hónapja hogy élünk. Hát nem látják az urak, hogy Francziaország nincs épen olly állapotban, hogy annak sorsát siratni kellene, 's hogy a' vádolt rendszer miatt részekre volna szakadva? Jól tudom én hogy sokan a' szónokságnak minden lehető fogásait előveszik, hogy ezen rendszert (a' justemileiut) gyűlöletessé, igazságtalanná, 's nevetségessé tegyék; 's ki nem tudja, melly nagy ereje 's hathatósága van mai időben az ékesszólásnak! Igen is, a' consulatus had által tette azt meg, a' mit mi csupa okosság által kivittünk. De nem látták e' az urak a' consulság alatt a' chouanok zendüléseit? nem látott é Francziaország igen sok nem csak egyes- hanem egész város-szerentsétleneket, kik a' consulatus keménységének áldozati lettek? nem látta é a' sajtót megnémulni, az oppositiót elnyomattatni? Nem akarom én ezt az oskolát bóldognak hirdetni; jól tudom hogy az minden hibáit némelly bűbájos szavakba eltudta burkolni, 's ez által kéntelenné tette magát naponként ujjabbakat, 's nyomosabbakat találni ki. Austerlitz után Jena, és Vágram következtek, 's tudják az urak, hogy e' névsort utoljára a' szomorú Vaterloo zárta be. A' mi fejedelmünk nem hadakozni szerető nagy katona, hanem egy jó polgár, ki a' törvényeket végrehajtatni, 's a' Statust boldogitni igyekszik. Elibek terjesztettem ellenkezőinknek rendszerünket, most már azt kérdem, hát ők mit cselekedtek volna helyünkön? (A' beszélő hosz-

szasan megmutatja hogy az oppositio a' ministerium ellen, sem a' letett dynastiaval, sem a' vendeéi támadókkal, sem az úgy nevezett honfijakkal való bánás módja ellen semmi helyes kifogást nem tehet, a' többek közt így szól.) Megvallom gyakran gondolkoztam, mitsoda rendelkezést találhatnánk ki, hogy a' legitimitáshoz ne közelítsünk? Da hát mitsoda igazgatást kivánunk? monarchiát; ha szinte némellyek még most csak mulólag is, de most legalább, nem kétlem mindnyájan, monarchiát. — Akarnak még az urak két kamarát; — hát még mit? akarják e' az urak változtatni a' pairségi, vagy a' választási törvényeket? (Odillon Barrot: minden bizonnyal); akarják e' az urak, hogy a' restaurátióhoz ne közelítsenek a' törvényeket felforgatni, 's az alkotmánynak tizennyolcz hónapos alapjait megrázni? mondják ki az urak · soha sem akarnak megálapodni hogy alapítsanak, hanem szünetlenül haladni, hogy döntsenek. A' pairi és választási törvényre nézve van egy szokott szemrehányás, hogy t. i. egy 32 milliónyi nemzet képét 200,000 személy viseli; mondják meg az urak, mi lessz az a' mód, melly szerint a' kormányban többeket akarnak részeltetni? Vádolják az igazgatást, hogy a' juliusi ígéreteket nem teljesitette; mi gondoskodtunk eszközökről, mellyek által az adók könnyebbittetnének, 's im ezeket találtuk az igazgatásbeli rend, a' haladó tökéletesedés, az idő, és a' béke. Felszólitottuk az urakat, ezen tökéletesedés eszközlése véget, négy hónapokig űltek az urak a' budgeti biztosságban, és semmit egyebet nem fedeztek fel, mint azon ideát, melly szerint az adók 30 millióval kevesittettek volna. Az urak, kik a' népet a' jóllét minden kincseivel halmozni akarják, egy miliárdnyi budgetet csak 30 millioval kissebbithettek! De valódi könnyitést kell ám tennünk; azt kivánják tőlünk, hogy a' kereskedésnek a' szorgalomnak adjunk mozgást és erőt. De hát meg eshetik ez egy törvény által? mi nyilván és haszonnal akarunk munkálkodni, és épen azért azt kivánjuk, hogy legyen a' kormány a' maga munkásságában gátolatlan, és legyen béke. A' mi illeti a' felekezeteket: mondják meg ellenkezőink, micsoda eszközöket használnának a' zabolátlan katonáknak, 's a' zugolódó papságnak megnyugtatására? mit tettek volna p. o. a' juniusi napokban? hogy bánnának a' honfiakkal? hogy tennének eleget azoknak, kik köztársaságot akarnak? vagy a' kik a' három szinű (nevetés) akarom mondani a' veres szinű zászlókat kivánják? hát azoknak hogy felelnének meg, kik azt gondolják, hogy Europa sorsát egy szempillanat alatt változtatni, vagy határainkat terjeszteni hatalmunkban van? Azonban valyon megegyeznek e magok közt mindenkor a' mi ellenkezőink? Ők nem lehetnek, ha szabad ugy szólnom, kormány; és már viszálkodások, különböző értelmek találtatnak köztök. Azt kérdem tőlök, valyon a' sajtót perbe nem idéznék e, midőn az a' királyi háznak fenségét sem kiméllí, egy olly fenséget, mellyet tisztelni kellene, ha nem egyébért, legalább annak bzonyságára, hogy mi szintúgy hódolunk a' választott, mint a' törvényes királynak (közép pont igen helyesen) Mi illeti a' külföldet azt kérdem tőlök, valyon a' fenálló viszonyokat felforgatnák é vagy megtartanák? 's minthogy nem kételkedem hogy megtartanák, nincs okok tovább vádolni minket, hogy Franciaország határit nem szélesitjük; mondják meg hogy segítettük volna Lengyel országot? (sok helyen a' békétlenség jeleit.) Lehetetlen egy olly rendszert találni, melly minden kivánságnak megfeleljen, 's ha illyen volna, mi bizonyosan azt követtük volna, mert nekünk is szívünkön fekszik az orszag javát munkálni; az a' rendszer, mellyet mi követünk a' környülményekben alapul, nem czélja nék

rontani és gyengíteni, hanem fenntartani és erősiteni.!!—

A' következkamara dec. 7-diki ülésében megadá a' miniszteriumnak az 1832-diki országos költségek előleges három tizenkettedét, az ugyan ezen esztendőbeli egyenes adókat egészen.

Kersabiec kisasszony Nantesbe vitetik, hogy ott jury által itéltessék meg; Mesnars úr szintén elhagyja a' blayi erősséget; igy Berry herczegné maga marad.

B e l g i u m.

A' Courrier Belge igy ír Dec. 10d.: „A' katonák kik folyó hónap 8-dikán a' sánczárkoknál tettek szolgálatot, igen panaszkodnak azon, hogy az ellenség és hideg miatt egyiránt igen sokat kellett szenvedniek. Egy hollandi sergent, ki elfogatot, 's vallomása szerint déli Franciaországból való, bizonyos pattantyúskapitány kérdésére azt felelé, hogy Chassé generalis él, sem beteg, sem fél; f. h. 7-kén még minden bástyákat meglátogatott, 's a' külső sánczokon messze látó csővet tartván kezében jelent meg. Ugyan ezen fogoly előadása szerint a' fellegvárbeli védeszközök töméntelenek; az ostromlottaknak 50 még éppen nem használt nehéz ágyúik vannak a' bástya bóltokban, a' számtalan egyébb szükséges esközök 's élelem mivek sokasága felyűlhág minden megfogást. A' gyuladás ellen a' legjobb előrendszabások tétettek, minden épületek fa tetői három láb vastagságra vagynak betapasztva, 's naponkint kétszer vizzel öntöztetnek. A' katonák 's tisztek semmi veszedelemtől nem irtóznak. Maga Chassé generalis még az 1833-dik évből nehány napokat a' fellegvárban szándékozik tölteni.“

A' Lynx ezeket irja Antwerpből f. h. 9-dikéről: A' városba még most is hullanak néha franczia golyóbisok. A' környék szomorúan néz ki; minden fák 's cseme-ték eltűntek; a' falusi lakosok zúgolódnak; a' puskák golyóbisai Berchem útszáján fütyölnek el. A' király veszedelemnek tevé ki magát a' trancheéknál; két granát tiz lépésnyire esett le háta megett a' sánczárkokba. A' munkások Sz. Lőrincz erősséghez olly közel állanak, hogy nagyon könnyedén hányhat reájok az ellenség granatokat. E' nap gilkolóbb volt, mint akármellyik a' multak közül. A' tisztek megvallják, hogy a' trancheék kinyitásakor több, most pedig sokkal kevesebb veszteségre számoltak. Az elhullottak száma még mindég különbözően adatik elő. A' franczia katonák nem foghatják meg Antwerp neutralitását, 's zúgnak a' miatt, hogy a' városban 8 mozsár hasztalanul áll. A' Sz. Lőrinczi veszedelem mind inkább nevekszik. Egy hollandi tiszt, ki a' tirailleureket commandérozta, 's a' kűlbástyára hágott, egy kártács lövés által halva teríttetett le. A' városba sok idegenek jőnek; de azért minden mély ájúlást mutat, 's a' kikötő igen szomorúan néz ki.“

A' király f. hónap 9-dikén Brüsselbe vissza utazván, tüstént a' hadiminiszterrel dolgozott.

Craddock angol ezredes 's a' franczia tábort belgiumi munkálatjai alatt követő biztos f. hónap 10-dikén Antwerpből Brüsselbe utazott.

Orleans herczeg, kire Dec. 6-dikán kerűlt a' szolgálat, hideg vért mutat az ágyú durrogások közt, 's még akkor is midőn tiszt lövetik el óldala mellől. Gróf Oraison a' franczia hadi minisztertől üzenetekkel érkezett marsal Gerardhoz Antwerpbe; kisérője gróf Daru, ki magát az algieri csatában mint hadnagy tűnteté ki, részt akar venni az ostromlásban, midőn amaz Páris felé indúl.

General Chassénak Marsal Gerard második levelére adott válaszát, melly a' franczia fővezérre háritja az ellenségeskedés elkezdését, továbbá a' hollandi kormányzó 3-dik levelét marsal Gerardhoz 's

ennek arra adott válaszát, mellyek közül amaz a' város bástyáiról való lövöldözés szüntetését, emez pedig Antwerp megkiméllését sürgeti, most kiterjedésekben közleni az idő és hely nem engedik.

Spanyol Ország.

Madrid Nov. 22. Mi itt leirhatatlan politikai felakadásban élünk. A' miniszterium Zea Bermudez érkezését várja, minekelőtte rendszerében tovább haladna. Kik e' diplomatát közelebbről esmerik, azt hiszik, hogy mihelyt ő az ország kormányát kezéhez veéndi, tökélletes absolutismusba fogunk vissza esni. Tegnap a' kávéházakban Calomarde exminiszter elszökéséről beszéltek; az apostoli párt örül, 's azt hirleli, hogy ő (Calomarde) Monet paranssolatjára szöktettetett el. A' szabadsag baráti e' történeten felettébb sajnálkoznak, 's ebben jelét tekintik azon intriguéknek, mellyeket az apostoliak külföldön az elillantott által szövetnek. Ifju királynénk sokkal mérséklettebb utat választott, melly kárára üthet ki. Bizonyos Armangol nevű embernek, ki fegyveresen 20 carlistát vezetve fogatott el, megkegyelmezett. Morillo generalis, Galicia főkapitánya hóhér által égettet meg minden irásokat, mellyek a' politia dolgozó szobáiban találtattak, 's politikai vétkek bejelentését foglalják magokban. A' fővároshoz közel szállásozó hadicsapatok még mindég helyeken maradnak. Nehány tisztek hűségtelenségök miatt elbocsáttatván, fél zsóldu tisztek által pótoltatnak ki. Egyébiránt azt hisszük, hogy a' seregcsapatok különbféle városokba, hol ez előtt erősségül feküdtek, küldetnek el. Átaljában nagy történet előestvéjén érezzük lenni magunkat; mert az örömhelyét, melly az arczokon olvasható vala, sötét komolyság foglalta el. A' portugalli consul Bayonneból ide érkezett, soká volt conferentiában a' királynéval, de a' miről közönségessé semmi sem lett. Bilbaobul irják, hogy ott azon hir következésében, mintha a' Christinosok (igy és Macaroni Christináknak neveztetnek a' királyné követői) Madridban több carlistákat megöltek volna, zendűlés támadt, mit a' katonai hatóság végre nagy fáradsággal tudott legyőzni.

Török Birodalom.

Konstantinapolból Nov. 26d. érkezett hirek szerint Konieh városnak az egyiptomiak által való elfoglalása nem valósúlt meg, sőt Reuf basa olly védelmező állapotba helyheztette azt, hogy a' megtámadásnak jó darabig ellentálhat. Azonban a' nagyvezér is sietteté oda menetelét, ugy hogy e' pillantatban már az ottani főszállásra kellett érnie; bár a' folyvást tartó rossz idő, sebes esső hullások csapatjainak utját, a' pattantyusság és élelem szállítását nem kevéssé megnehezíték. — Hogy semmi akadály ne lenne a' hadi munkálatok folytatásában; különös kedveltjét 's katonai referensét Fewzi Ahmed basát a' Sultán a' sereg depók, élettárok, és szállítóintézetek visgálatára küldte el. — A' flottánál változás történt; Halil basa helyett t. i. a' hajósereg fővezérévé Tahir basa eddig a' pattantyusság főigazgatója nevezetett. — Ibrahim táboráról rég semmi bizonyos tudósítást nem vettek Konstantinápolban; nagy részint Adana vidékin kell annak öszvesitve lennie. Egy osztálya Ibrahim seregének Erekli, majd Caramania felé szándéklott nyomulásában a' Szultán katonái által meggátoltatott. Egyiptomból, folyvást északi szél dühösködvén, semmi bizonyos a' fővárosba szintén nem érkezett. A' pestis a' hideg idő beálltával hagyott erejéből.

Legujabb hirek szerint Nov. 29-kéről Dec. 8 káig 88-ra ment a' Francziák vesztesége. Brüssel, Mecheln és Löwen városokban tele vannak a' tábori ispotályok. — Rivals angol hajó, melly Clydeből Oportóba indúlt, 400 emberrel együtt elsüljedt.

(Hasznos Mulatságok 50 Szám. ½ árkus Hirdetés.)

Az ünnepek miatt folyó hónap 27-dikén újságlevelünk nem jelenik meg.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Érdemes Olvasóinkhoz.

Hogy a' példányok száma, a' czímek nyomtatása és más szükséges előintézetek végett minél előbb rendeléseket tehessünk; minden rendű 's rangu olvasóinkat az előfizetés sietve tétele iránt ezennel felszóllítjuk. Pest. Dec. 22d. 1832.

a' Hazai 's Külföldi Tudósitások Hivatala.
Hatvani utsza 542. szám. első emeletben.

Az ORVOSI TÁR czímű

hónapos irás 1833-ban is fog folytattatni. Tárgyai, elrendelése, külseje, valamint ára is ugyan az marad, ugymint 12 füzeté négy jeles orvos' képeivel helyben 5 for. C. P. postán boríték alatt 6 for. 24 kr. C. P. Hozzá lessz csatolva egy magyar-deák és deák-magyar orvosi műszótár, 's ha a' szükség kivánná, néhány ábrázolat is.

Új előfizetők, kik a' belső két évfolyamatot is meg kivánnák magoknak szerezni, azokat (az első kötet' kivételével, melly egészen elfogyott) nyolcz arczképpel 's két egyébb ábrázolatokat foglaló kőmetszettel együtt hat pengő forinton kapják bekötve.

Pesten, Decemberben, 1832.

Prof. Bugát és Dr. Schedel.

Hirdetés.

(1) A' nagy méltóságú királyi magyar udvari Kamara rendeléséből szabad királyi Kassa városa birtokában lévő Miszlokai serháznak egyéb ahoz járuló haszonvételekkel 1833. esztendő Január 16-dikán tartandó közönséges kótyavetyén 6 esztendőkre való haszonbérbe adása közhirűl adatik, mellyre a' megkivántató tulajdonságokkal birók, magokkal hozott 131 pengő forint bánatpénzzel az említett helyen és napon dél előtt megjelenhetnek. Budán Dec. 14-dikén 1832.

Müller könyvkereskedésében Pesten

az urak utszája kezdetén a' Serviták klastr. általellenben megszerezhető:

(az árok ezüst pénzben.)

A' Magyar Polgári Törvény. Sáros Patakon. 1824. kötve 2 for.

Natter J. J. katholikus imádságos és épületes könyve. In verschiedenen Einbänden gebunden à 1 fl. bis 6 fl.

Második Félesztendő.

Estike. 1. kötet. Kolosvárt, 1833. Fűzve 24 kr.

Szép-nem ügyvédje, az asszonyi becset sertegető vád-okok ellen. Irta Csontos István. 1830. kötve 40 kr.

Új magyar-német képes A. B. Cz. 's Olvasókönyv, olly gyermekeknek számokra, kik mind a' két nyelvet örömest tanulnák. 24 erkölcsi beszélgetésekkel magyar és német nyelven; ezeket magyarázó szinezett képekkel. Bekötve 1 for.

Orbán József eredeti Meséi, és Anekdotái. Fűzve 10 kr.

Az ó 's új Testamentom Történeteinek főpontjai negyvennyolcz magyar és német Elbeszéllésekben. Negyvennyolcz rézre metszett szinezett képekkel, ezeknek magyar, német és franczia magyarázatjával. Bekötve 1 fr. 20 kr.

Ki-ki a' maga szerentséjének kovátsa. Rövid erköltsi Értekezés. Irta Csontos István. 1830. kötve 40 kr.

Honni Vezér. 1 for. 12 kr. — Vándor. 1 for. — Auróra. 2 for. 23 kr. — Nefelejts. 2 for. 24 kr.

Müller könyvboltjában találtatnak továbbá: a' közelebbi 1833. Mart. 16d. Bécsben tartandó nagy lotteriai huzásra sorsok, egy veres sors árra 5 for.

Nyilatkoztatás.

a' magyar tudós társaság részéről.

T. T. Básthy Jósef urnak illy című munkájáról: *Magyarok emléke*, szólló előfizetési nyomtatott jelentéséből, egy példány, következő sorokkal alá irva: *Feő Tiszt. Öspörös Meritzay Antal urtul ugymint előfizetés fejben 5 for. az az öt for. peng. p. e' mai napon felvettem. Költ H. M. Vásárhely 4-dik X-ben 1832. Deákfavay Deák Theodor m. k. Ez T. T. Magy. T. Meghatalmazotja.*, olly hiteles előadás mellett jutván egy tisztelt Vármegyéből a' magyar tudós társaság eleibe, hogy e' betűket *T. T. Magy. T.* így magyarázták: *Tek. Tudós Magyar Társaság*, mivel talán úgy magyarázni lehet is, erre itt hivatalosan a' m. t. Társaság nevében, ez a' nyilatkoztatás: Deák Theodor ur, aláirását igy érthette: *Ez t. t. magyar tudós* u. m. Básthy Jósef, *meghatalmazottja*, mert ezen urat, a' magyar tudós társaság semmire se hatalmazta fel, különben is, a' m. t. társaság nevében, hivatalos jelentéseinél 's a' magyar helyes irás és szóragasztás szabályainál, egyéb, még semmi ki nem jöhetett, semmiféle tárgyu irás' szerkeztetésébe, stylusába, kiadásába, melly külön szónak, tulajdonosnak neve alatt külön kelt ki sajtóból, a' magyar tudós társaságnak befolyása nem is volt. A' mit a' társaság kiád, arról mindenkor titoknoki hiradás fog szólani. Ezzel minden félreértés elenyeszhetik. December 17d. 1832.

Döbrentei Gábor m. k.
Titoknok.

Szolgálat keresés.

(1) Bizonyos fiatal feleséges Gazda Tiszt, valamelly urasághoz jutni kiván, kissebb vagy nagyobb hivatalba, beszél magyarúl, németűl és deákúl, bővebb utasitást lehet venni ezen ujság hivatalnál.

)(0)(

Promessen Sorsokat

1833. Mart. 1-sö napján történendő huzására az 1820-diki status adósságak igen illendő szabott áron lehet kapni

Offenheimer Sándornál.

E' huzásnál **10,400** nyertes **4,923,625** Vforintot nyeréndő, hol minden 8-dik-sorsra egy bizonyos nyereség esik.

Ugyan itt talaltatnak

Sorsok

különféle nemű hasznos társasági játék sorsok

Schneeberg és Laas

Uradalmak nagy lotteriájából hol tiz veres sorsra egy bizonyoson nyerendő zőld szabad sors adatik.

Eladó - Posta.

(2) A' Kassához közel fekvő Tállyai osztályos Posta státió minden a'hoz tartozó jó karban lévő épületekkel, ingó 's ingatlan javakkal, becséhez és bőjövedelméhez képest jutalmas áron szabad kézből eladandó. A' venni szándékozók ne terheltessenek az iránt az ottani Posta hivatalnál legfellyebb most folyó December hava utolsó napjáig, jelentést tenni, minthogy e' határnapon túl — ha vevő nem találkoznék — árverési úton fog eladatni.

Hirdetés.

(3) A' nagy méltóságu magyar kir. udv. kamara rendeléséből közhirré tétetik; hogy jövő 1833-dik eszt. Januarius 14-kén Ó Budán a' Praefectoratus hivatal iró szobájában a' reggeli szokott órákon tartandó árverés utján, jövő 1833-dik eszt. Majus 1-sőjén kezdődő három egymást váltó esztendőre a' többet ígérőknek haszonbérbe fognak adatni e' következő királyi haszonvételek: (Regalia Beneficia.)

1. Buda Keszinél az ugy nevezett Máriaeichel korcsma.
2. Bogdány korona falujában a' korcsma és mészárszék hozzá tartozó $2\frac{6}{16}$ hód réttel.
3. Visegrad korona helységében a' korcsma és mészárszék.
4. Kospallag korona falujában a' korcsma és mészárszék hozzá tartozó $5\frac{2}{8}$ hód 30 □ öl szántóföldel.
5. Kis Oroszi korona falujában a' korcsma és mészárszék.
6. Kőbánya Buda Örs határában.
7. Kőbánya Zsámbék határában.
8. Kőbánya Tök határában.
9. Kőbánya Perbál határában.
10. Kőbánya Nagy Maros határában a' Zebergényi út felett 2. szám alatt.

11. Visegrád határában egy $\frac{2}{8}$ hód káposztás kert, az ugy nevezett Villám $3\frac{7}{8}$ hód kis rét, egy $\frac{2}{8}$ hód kender föld, és a' kis Oroszi tized háznál lévő $1\frac{1}{8}$ hód feltört rét.

Haszonbérleni szándékozók a' fent emlitett napon és helyen elegendő bánat pénzzel megjelenhetnek, 's oda meghivatnak, hol a' haszonbérlés föltételeit elébb is megtekinthetik. Kőlt Budán Dec. 3-dikán 1832.

Hirdetés.

(3) A' cs. kir. Mezőhegyesi katonai ménes intézet részéről közhirűl adatik, hogy az 1833d. Januarius elsőjétől December utóljáig elhullandó ló- és ökör bőrök eladása végett Mezőhegyesen folyó eszt. Dec. 27-dikén délelőtti kilencz órakor árverés fog tartatni. Az árverés kezdete előtt 15 forintot, és a' kötelező levél aláirója cautióul 30 for. e. p. köteles letenni. Kőlt Mezőhegyesen Dec. 8-dikán 1832.

Boxberg Major.

Széna eladás.

(3) Tekintetes Pest Vármegyében kebelezett Adacsi Pusztának az ugy nevezett Makádi rész osztályai idei takarodás jó minéműségű mintegy 50 öl, szinte Alsó Dabason 25 öl széna van eladó, bővebb tudósitást vehetni az Adacsiról, az ott lakó Gazdától, vagy Dabason Halász Albert úrnál mint tulajdonosnál.

Bérbe adandó Quartély.

(3) Méltóságos Stettner Referendárius úr házában, Pesten a' Szép utszában, az egész első emelet, melly tizennégy szobából, három konyhából, és hozzá tartozó négy lóra való Istállóból, 2 kotsira való kotsi színből, széna tartó helyből, bor és fa pinczéből, és padlásból áll, jövő 1833-dik esztendei Szent György napra kiadandó, a' többit ugyan a' házban, a' ház mestertől meg lehet tudni.

Bétsben a' pénzfolyamat közép bötse December 19-dikén:

5 pCentes Státus kötelező Leveleké	$85\frac{2}{5}$ for.	1821-diki Státus Lott. 100 forint	$126\frac{3}{4}$ for.
4 pCentes — — —	—	Béts városi Bankó kötelező $2\frac{1}{2}$ pCentes	—
1820-diki Státus Lott. 100 forint	—	Bank Actiáké	—

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént azó felett 1832-ben:

Dec. 16-ikán 4 Láb, 11 Hüv. 3 Von.	— 18 dikén 4 Láb, 6 Hüv. 3 Von.
— 17-ikén 4 Láb, 10 Hüv. 0 Von.	— 19 dikén 4 Láb, 4 Hüv. 3 Von.

A' Gabonának Pesti piatzi ára December 18-dikén 1832. Váltó Cz.ban, Posonyi mérő

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 50	6 — 10	5 — 40	Zab	2 —	1 — 54	1 — 50
Kétszeres	4 — 50	4 — 40	4 — 20	Kukoritza	3 — 40	3 — 10	3 —
Rozs	3 — 20	3 —	2 — 40	Köleskása	—	—	—
Arpa	3 — 8	3 —	2 — 52	Köles	—	—	—

51. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI TUDÓSITÁSOK.

Csalatkozás.

Várni reménylni lehet, mindennek hinni veszélyt hoz;
Néha remény, gyakorabb várakozás csalatik.
Igy hiedelmünknek csalatás lessz vége gyakorta,
Hogy ne csalattassál, honfi! te kötve se hidj!!

PESTEN *Csötörtökön* Karácson Hava 27-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Posony Dec. 21. Az első „kerületi ülés" folyó' hónap 19dikén reggeli 9órakor a' megyeháznál tartatott, hol jegyzők és vi'sgálók valának ugyan nevezendők; de mivel az „országos ülés" tiz órára vólt rendelve, hogy a' tagok annál czélirányosabban választassanak, 's a' naplókönyv (diarium) vitelebeli jobbitásokról is is bövebben lehessen tanácskozni, minden a' következő ülésre halasztatott. Tiz órakor a' Főrendek és követek külön helyeikre felgyülekezvén, amott ugyan ő cs. k. Főherczegsége országunk Nádorispánya, fontos deák,—itt pedig Personalis ő méltósága századunk' lelkéhez illesztett, tiszta magyarsággal készült, 's ékesenszóllói erővel mondott, a' rendeket,—hogy a' haza jövendő bóldogsága 's ditsősége alapjának letételére barátságos kezet fogjanak, felszóllitó beszédekkel nyiták meg az üléseket. Milly lelkesedéssel, 's a' köztanátskozás bóldogitó hasznainak előérzésivel fogadtatott mind két megnyitó beszéd; ennek az azokat gyakran félbeszakasztott „éljen" kiáltások legbizonyosabb tanúi.—

Második Félesztendő.

Visszonozták ezeket a' Förendek nevében ugyan Klobusiczky Péter, Kalocsai Érsek ő Excja; a' karok nevében pedig Németh György kir. táblai praelatus 's az esztergomi káptalan képviselője. Ezután a' Főrendek táblajához fényes udvarló követség neveztetvén ki a' karok táblájától; annak visszajöttével Pest vármegye érdemes követje Péchy Ferencz úr utasitásával (instructio) meg nem egyezőnek nyilatkoztatá, hogy a' követség szónokja Német György kanonok úr deák nyelven teljesité a' Főrendek táblájánál a' karok üdvözlését; e' nyilatkozás némelly szóváltásoknak szolgált alapúl 's a' követ úr nyilatkoztatását naplókönybe iktattatni kéré. Meg érkezék azomban a' főrendi követség is, 's annak szószóllója Báró Szepessy püspök ő Excja ékes magyar beszéddel jelenté ki a' karok előtt örvendezési köszöntését a' főrendek táblájának. Majd Personalis ur ő Méltósága azon három rendbeli planumról szóllott, mellyek a' Nádor ő fennsége 's általa, a' múlt országgyülés 35dik ülése következésében, a' karoknak azon panaszára készittettek, hogy a' palota alkalmatlan vólna

az országos ülések' tartására. — Ugyan ez napi ülésében a' követek táblájának nemes Bereg Vármegye követje utasitásánál fogva azon inditványt tevé, hogy Reindl Ferencz, mivel Magyarország királyát szándéklotta agyon löni, magyarországi törvények szerint itéltessék meg; és hogy a' királynentő volt kertészlegény magyar nemességgel ajándékoztassék: de a' dolog, mások azt nem helyén lévőnek itélvén, elmellőztetett. Mind ezek után az Istennek nagy neve hivatott segítségül a' Jesuiták templomában, Pyrker Érsek ő Excja tartván a' nagy misét. 12 és egy óra közt sűrü agyu ropogások jelenték ő cs. k. Felsége 's a' felséges császárné is királyné megérkezteket.

Folyó hónap 20-dikán elegyesülés tartatván, innét fényes nagy küldotség neveztetett ki a' kalocsai Érsek ő Excja szószólása alatt ő Felségek üdvözlésekre. Ezután a' primási épület kápolnájába, innét ugyan azon épület nagy palotájaba mentek az országgyülési rendek, hol ő Felsége örömkiáltásokkal fogadtatva, 's a' magyar Nemzet nagyjaitól körülvétetve thronusába ült; és által adván a' fő-kanczellár kezéből elvett királyi kegyes előadásokat (propositiókat) kir. beszédje végzetével szakadatlan örömkiáltások közt ismét eltávozott. Az országgyülési rendek pedig az elegyes ülés folytatására mentek vissza, mellyben felbontatván a' kir. kivánatok, a' nádori itélőmester által felolvastattak; mellyeket honi nyelvünkre téve imitt közlünk:

„Ő cs. k. apostoli Felsége, legkegyelmesebb urunk nevében a' fenséges Főherczeghez, Magyarország és hozzá kapcsolt részei Főtiszt. Tiszt. Becsületes, Tekintetes és Nagyságos továbbá Ngos, Vitézlő és N. nemkülönben Érdemes és Ntes Karaihoz és Rendeihez, kik ezen Ő cs. k. Felsége által kegyelmesen egybehivott jelen országgyülésén vagy személyesen, vagy mint követek megbizóik nevében megjelentek, kegyelmesen intéztetve: Minekutánna azon országgyülés tartása, mellynek egybehivását Ő Felsége olly czélból, hogy azon az 1791 67d. törv. cz. következésében dolgozott, és 1827. 8 kinevezett országos küldötség által ujabb visgálat alá vett rendszeres munkák az 1827. 7. 9. 30 és 31. nevezett küldötségek munkálatjaival együtt országos tanácskozás alá vétessenek, önként, 's atyai szivének gyengéd érzésétől ösztönöztetve a' mult esztendő October 2-kára erősen eltökéllette, az egészen új 's még eddig ösmeretlen nemű közcsapás által meggátoltatott volna: Ő cs. k. Felsége e' jelen országgyülését az emlitett czélra meghatározta, hogy t. i. a' köz jóllét az érdeklett munkálatok országos elintézése alkalmával, az ősi alkotmány épségben tartása mellett hozandó, törvények által ujabb erőre élesztetvén örökállandóvá, 's naponkint virágzóbbá tétessék. Illy lélektől vezéreltetvén Ő cs. k. Felsége, mind azokra nézve, mellyek az előtte felettébb kedves Magyarország belső boldogsága alapjának erősitésére, 's a' nép különböző osztályai kölcsönös viszonybeli kötelékek szorosabb öszvekapcsolására legtöbb befolyással 's erővel birnak, különös atyai és királyi gondal viseltetik, ehez képest tulajdon legfennségesebb királyi tiszte tekintetéből is azt kivánja, hogy gyors törvényhozás által ezek végeztessenek be; úgymint: I. Minthogy azon urbarialis regulatio, melly a' dicső emlékezetű Mária Therézia császár és apostoli királyné uralkodása alatt azokra nézve, mellyek a' földesuraknak jobbágyaikkal való egybeköttetéseket, azoknak fenntartását illetik, hozatott be, az 1791: 35 által csak időközileg fogadtatott el, 's ennek, és a' később alkotott 1792: 12. ereje egyik országgyülésétől csak a' kö-

zelebbiig terjesztetett ki; a' karok és rendek pedig igen jól tudják, mi sok függ attól, hogy a' földesurak és jobbágyok közt fennforgó viszonyok már egyszer valahára valódi törvények által intéztessenek el, 's e' szerint a' viszonyos igazak és kötelezetések tökéletesen meghatároztatván a' közjóllét megállapíttassék: ezek tekintetéből Ő cs. k. Felsége mindenek előtt azt kívánja, hogy a' köztanácskozás az említett országos küldötségnek az urbarium ügyében adott véleménye felvétele által nyittassék meg. II. Szinte illyen figyelmet kiván az igazság kiszolgáltatása, mellynek kezességén épül minden polgárok életének és vagyonának bátorsága, 's ugyan ezért erre is fő gondoskodását fordította Ő cs. k. Felsége, még pedig mind a' büntető törvényekre nézve, hogy azok egy fenyítő törvénykönyv (codex criminalis) készítése által, mellynek hijánya naponkint érezhetőbb, a' kétség 's önkény alól kivétessenek, mind a' törvényszékek helyes elrendelésére nézve, hogy a' perek folyamatja azon szövevényekből, mellyekbe bonyolíttatott felóldoztassék, mind végre azért, hogy a' mennyiben a' polgári törvények is több esetekben hiányosok, ezen hijány a' cambialis ügyekre, és a' jólelkű hitelezők innét eredő igazaik védelmére nézve is alkalmas törvényekkel töltessék be, és így, hogy az igazságnak máig is lassu 's a' feleknek terhes költekezésével járó kiszolgáltatása ellen tett számtalan panaszok kútfeje valahára betemettessék; azt kívánja tehát, hogy a' karok és rendek, midőn az urbarialis munkálatokat bevégzendik, magokat a' *törvényes munkák* elintézésére csüggedhetetlen szorgalommal szenteljék, és a' miben megállapodnak, azt felséges helybehagyása alá terjesszék. Az 1498-dik eszt. 4-dik törvény czikkely rendelése, a' mennyiben az, a' birói hivatal méltóságával 's szentségével öszve nem férne, eltörlendő. III. Mindjárt ezek után leginkább foglalatoskodtatja Ő Felsége gondjait az *adózó népen fekvő terhek* elintézése, minél fogvást az e' részben kidolgozott küldötségi munka az *öszvirási munkálattal* együtt bevégeztetvén, a' *közpolitikai, kereskedési, bányászi, tanitási, egyházati* és *banderiumot illető munkák* vétessenek tanácskozás alá. IV. Mivel előre lehet látni ezen országgyűlésének a' törvényes időn túl leendő haladását; Ő cs. kir. Felsége igen óhajtja, hogy a' karok és rendek, most mindjárt határozzák el, kik és miként fogják a' követek napi jutalmaikat (diurnum) fizetni, 's e' részben a' nemzet nagylelkűségéhez méltó nyilatkozást tegyenek, 's megegyezőt azon tekintetbevétellel, mellyet a' sok féle szolgálatokkal terhelt adózó nép sorsa érdemel. — V. Minekutánna Ő cs. k. Felsége, az 1827-diki országgyűlésen nevezett küldötségek, 's határfeletti biztosságok munkáik teljesithetését, cs. k. Főherczeg Nádor ő fennsége közbenjárására az ország kasszája fogyatkozásában, a' muga kamarai kincstárából 262,606 for. 29 1/5 kr. ral e. p. anticipálva kegyelmesen elősegítette: kívánja Ő Felsége, hogy a' különben is sok költségekkel terhelt kincstár az említett summát a' karok és rendek határozásoknál fogvást minél előbb vissza kapja; igen kedves dolog lessz pedig Ő Felsége előtt, ha e' részben olly módot találnak a' karok és rendek, melly szerint *az adózókra innét semmi teher nem járúl*, 's a' t. Ő cs. k. Felsége által. Posony Dec. 20. 1832. Bartal György m. k."

A' Nagymélt. magyar udv. kanczellár, midőn a' kir. kegyes előadások általadatnának, következő magyar beszédet tartá: „El érte a' Magyar, a' mit régen óhajtott. A' Király és a' Haza egyetemben kivánják, 's várják, hogy a' törvényhozó-Test tellye-

sítse azon dicső kötelességeket, mellyek az 1791-dik esztendő' 67-dik Törvény-Czikkelye hagyományából reá háromlottak. Készek előtte, 's elejébe terjesztve a' rendszeres roppant munkák. De midőn e' villongó időben azon szövevényes nehéz tárgy vevődik országos tanácskozásba: mikép' lehessen az Ős hajdani nem álnok, álorczás iffjitással ékeskedő, hanem férfias épségében mind inkább tökélletes? ki tagadja, 's tagadhatja, hogy szirtes és örvényes pályára jutánk. Azomban el ne csüggedjünk. Maga a' Király, Ő maga a' bölcs kalauz; Ő szemlélte ki magának felséges jutalom' vég határául édes Hazánk' boldogságát, 's nemzeti virágzásunkat. Oda pedig hiv Követői e' dicső Nemzetnek szine, és bizodalmának választott nemes fijai, kik is az igaz lelkesség' legszebb tulajdonát, a' kölcsönös rokon bizodalmat ápolgatván szivekben, meg nem felejtkezhetnek arról: hogy felséges Királyunk a' Haza' legkegyesebb jó Attya, 's hogy tehát a' mire Ő arányoz, megegyez az minden valódi Magyar' érzésével, élő Törvényeink szentségével, és törzsökös Alkotmányunk' ezer esztendős gyökereiből foganzott őszinteségünkkel. Halljuk tehát, de kövessük is, a' mire szóllit, a' hová vezet szentséges szent szava; bizonyitsuk meg a' Világ előtt, hogy a' jelenkor szelleme' vágyódásai között is el nem fajulunk mi ujjoncz kétes tüneménnyé; az ön esméret', az elő- 's messzelátás', a' termékeny tökélletesedés, de leginkább az érett, értelmes hazafiúság jótévő sugáraiban gyarapodva maradván a' Viszontagságok felett áldott édes Hazánkban, imádott Királyunknak hiv jobbágyfiai, boldog igaz Magyarok."

Posony Dec. 22. f. h. 21-dikén tartott elegyes ülésben az elhúnyt báró Splényi Jó'sef második koronaőr helyébe Fges királyunk által candidált gróf Keglevich Gábor Nográdi, báró Révay János Turóczi, Szilassy Jó'sef Tornai Főispány ő Méltóságok közül, egyező fel kiáltással gróf Keglevich Gábor ő Excja választatott. — Kerületi jegyzőknek e' mai napon Fekete Ferencz posonyi, Kölcsey Ferencz szathmári, és Bernáth Zsigmond ungvári követek választattak. Ugyancsak ma utazott innét el Bécsbe a' cs. k. Felséges pár ágyú durrogások között.

Szőke Sámuel, nemes Aradvármegye főjegyzője 's táblabirája, egy nemzetségét bóldogító, megyéjének javát csüggedetlen munkássággal eszközlő, jó barátihoz hű keblű, tiszttársaival nyájas, 's a' közmunkálódásokban egyetértő, alattvalóihoz szelid embertárs Aradon folyó Karácson hava 12dikén, életének 52dik évében meghólt; tetemei alsó Repszegi ön birtokában takarittattak el. — Nyugodjanak békével hamvai!

Nagy Britannia.

A' bires angol költő Moore Tamás nem fogadta el Limericktől parlamenti candidatussá való neveztetését bár részére a' választás bizonyos vólt. A' választók telket akartak neki venni, csak hogy a' választatási feltételek ne hibáznának. — Az angol-franczia egyesült flottában szélvészek miatt igen sok kár esett.

Az eddig tudva lévő 15 uj parlamenti választások közül 13 tartozik a' whigekhez, 2 a' toriekhez. A' radicalisok még candidatusaik közül eggyel sem boldogulhatának.

A' Courier igy ir Dec. 11-dikéről. Chassé generalis viselete hidegvérűséget, 's védeszközeibe való nagy bizodalmat mutat. Hogy a' fellegvár megvétetik, nem szenved kétséget; de azon személyek, kikre az ostromi munkák vagynak bizva, azt hiszik, hogy sokkal több idő kivántatik arra,

nint eleintén gyanitották, 's hogy a' Franziák részéről rémítő lessz a' veszteség.

A' Standard irja Berchemi levelezője után, hogy marsal Gerard és Craddock ezredes közt kedvetlen idegenkedés uralkodik, 's hogy amaz Leopold királytól kérte a' fellegvárat a' város részéről megtámadhatni, minthogy a' mező felől annak megvétele alig lehetséges. Leopold király kikerülő felelettel válaszolt, mivel nékie nyilvános lázzadástól kell tartania azon esetre, ha illy engedelmet adna.

Dünentől Southampton britt fregat és a' franczia Creole ismét a' hollandi partokhoz eveztek, hol tartózkodik még nehány hadi hajó. Kettő Dünkirchen felé vette utját; mindkét hajóhad tartalékja még Dünennél fekszik. Druid hajó Lissabonba indúl.

Franczia Ország.

Gróf Apponyi, ki a' bécsi udvar parantsolatjából közbenjáróságot vett magára, folyó hónap 9dikén a' hágai ministeriumtól azon üzenetet kapta: hogy a' hollandi sereg óltalmazólag mind addig fogja magát tartani, mig az előre nem látott történeket más állásra nem kénszeritik.—Herczeg Talleyrand felől némelly párisi újságok azon hirt terjesztették, hogy élet halál közt küszködik; az angol hirlapok pedig mint bizonyost irják, hogy Palmerstonnal folyó hónap 10dikén conferentiát tartott.—Egy párisi levél szerint Guizot úr nem éppen olly gyógyúló félben van, mint a' Moniteur jelenti.

(Galignanis Messager.) Két estvéli társaság tartatott már a' kamarai előlülő házában; a' második (Dec. 6d.) nem kevésbé vala számos mint az első. A' társaság mindenféle párt férfiaiból állott. Az oppositiótul nagy számmal voltak jelen követek, mint generalis Lafayette, marsal Clauzel, Odillon Barrot, Laurence, Mauguin, Salverte, Podenas, Pourrat 's a' t. Több követek és báró Rothschild szintén megjelenének. Marsal Soult a' palotába léptekor több az antwerpi sereg felől ujságot hallani kivánó személyektől vétetett körül. A' marsal azt felelé, hogy a' tudósítások igen kielégítők, 's hév dicsérettel magasztalá vitézségét a' franczia seregeknek, mellyel azok olly rövid idő alatt a' legnagyobb nehézségeken átestek. Ez estvéli társaságban három derék lengyel tiszt örömérzéseit nyilatkoztatá a' kamarai előlülőnek „azon lelkes sympathiáért, mellyet Franciaország képviselői a' királyhoz intézett felirásokban a' szerencsétlen Lengyelország iránt bebizonyitottak.“ Majd Bignon urral ereszkedtek beszédbe a' lengyel tisztek, ki t. i. tette a' lengyelek mellett szólló javaslatot.

Több franczia városok ellenmondásaikat közlik a' párisi hirlapok Berry herczegné elfogatása iránt. Illyenek a' többek közt Grenoble, Montpellier.

Cordova generalis, spanyol követ Berlinben, ki közelébb engedelemmel Párisban mulatott, parantsolatot vett udvarától, hogy haladék nélkül Madridba utazzék, hová Dec. 12-dikén el is indúlt.

B e l g i u m.

General Chassé válasza, a' Gerard marsal második levelére ekképp van: Antwerpi fellegvár Nov. 30d. 1832. Marsal zr! Mai napon kőlt második levelére excádnak van szerencsém válaszul jelenteni, hogy míg marsal úr nekem ajánlatokat tett a' fellegvárnak város felőli megkimélésére, ez alatt csapatjai a' városon kivül már támadó míveken dolgoztak a' fellegvár el-

len, mellyeket én kéntelen voltam gátolni; így hát nem én, hanem marsal úr kezdte el az ellenségeskedést. Egyébiránt a' város erősitésit, nem lehet ostromra használni a' nélkül, hogy a' város is harczba kevertessék, ehez képest jelentem marsal urnak, hogy az első ágyulövésre, melly ezen helyek valamellyikéből a' fellegvárra esik, a' várost úgy fogom tekinteni, mint irántam ellenséges helyheztetésben lévőt, 's ez azt a' végromlás veszedelmének teszi ki, mellynek szomoru következései csupán csak excádra hárulnak. Éppen nem lehet tagadni, hogy az említett erősségek a' város védelmére, nem pedig a' fellegvár megtámadására készültek; illy pontból tekintették azokat mindenkor az antwerpi katonai tisztségek is. A' scheldei szabad közösülés olly igazságos kivánság mellytől én annyival kevésbbé állhatok el, mivel nem látom által, miképp gátolhatná az én scheldei szabad közösülésem Hollandiával a' marsal úr ostromi munkálatjait. Ez ajánlásokból megitélheti marsal úr, hogy én még mindég hajlandó vagyok Antwerpet kimélleni, mint ezt két esztendei magam viselete, többszöri ingerlések mellett is eléggé 's talán szerfelett is bizonyitotta. (Aláírás) Báró Chassé.

General Chassé harmadik levele marsal Gerardhoz ekképp van: „Antwerpi fellegvár Dec. 5-dikén: Marsal úr! Azon inség, mellyet marsal úr megtámadása a' városra von, az alatt, míg a' békealkudozások folynak, azon lépések következésében, mellyeket én inkább marsal úr katonái vigyázatlan tetteinek, mint ön akaratja teljesitésének tekintek, a' megvalósuláshoz közeliteni látszanak. Ellenére is válaszomnak, mellyet a' közelebb mult Nov. 30d. B. alatt volt szerencsém marsal urnak az napi második levelére adni, nem egyszer, 's nem csak Montebellóbul, hanem a' város bástyáiról is lőttek a' fellegvárra: Mind ezek megsértése azon egyezés alapjainak, mellyet excád előmbe terjesztett, 's mellyet én ajánlék válaszomban. Kötelességemnek tartottam tehát excádat erre csak azért is figyelmeztetni, hogy részemről mindent meg tegyek egy olly siralmas öszveütődés elmellőzésére, mellynek következései csak azt terhelhetik, ki a' megtámadást épp azon pillanatban kezdette, mikor még a' béke alkudozások folyamatban voltak, sőt csak igen csekély érdekű tárgyak maradván még fenn, végökhöz közeledtek, 's a' ki mind a' mellett, hogy számtalan eszközökkel bir azon állás ellen, mellyet én óltalmazok, folyvást veszélyezteti a' város sorsát, mellynek megmaradását az emberiség 's a' hely fontossága egyiránt kivánják. Ehez képest kéntelen vagyok excádtól sietve kérnem nyilatkozást az itt általam említett sérelmek tekintetéből. A' montebellói erősség annyira tartozik a' városhoz, hogy én ennekutánna mind az onnét, mind a' város bástyáiról ellenem intézett lövéseket visszonozni fogom. Antwerp lakosai engemet, 's a' fellegvár reám bizatása óta kimutatott viseletemet sokkal inkább ösmerik, 's eléggé jóváhagyták azt a' londoni conferentiánál volt franczia és angol biztos urak is, hogy sem kételkedni lehessen, kinek fogják ők a' várost fenyegető inséget tulajdonitani, ha engemet illyes kihivások annak eszközlésére inditanának. Fogadja az ur 's a' t. aláírva: B. Chassé.“

Erre marsal Gerard igy felelt: „Antwerp melletti főhadi szállás Dec. 5d. 1832. Generalis úr! — Mult Nov. 30dik generalis ur ugyan az napi levelére adott válaszomban világosan volt szerencsém kifejteni az utat, mellyet az antwerpi fellegvár ostromoltatásában utasitásaim előmbe adtak. Kormányom nevében, én csak az 1831. November 15-diki szerződés végrehajtását kivántam. A' fellegvár ellen, mellyet az ur átadni tartoznék,

én csak a' város belkörén (enceinte) kivül lévő eszközökkel élek, 's hivatkozék az ur előtt mind a' példákra, mind a' jusra, mellyek e'beli viseletemet igazolják. Midőn nem engedem azt, hogy a' város belsejéből lövöldözzenek az urra, leghivebb bizonyitását adom azon szíves óhajtásomnak, hogy e' város, és lakosai megkiméltessenek; külömben a' város nekem olly szerencsés helyheztetést nyujtana, melly rövid idő alatt az ur vesztét vonná maga után, mivel tökélletes szándékom az urat minden közösüléstől elzárni. Ha az úr békére hajló beszédje mellett is a' várost feláldozza, kész vagyok éreztetni az urral, hogy tette éppen úgy ellenkezik önjavával, mint az emberiséggel, valamint azt is, hogy annak következéseit meg fogja bánni. (aláírás) Gróf Gerard."

Antwerp Dec. 14d. Sz. Lőrincz nevű védbástya fokot ma reggeli 4 és 5 óra közt megrohanással bevették a' Francziák. Haxo generalis személyesen vezette a' megtámadó csapatot; 's örült, hogy ügyes munlati illy szerencsés véggel koronáztattak. Több foglyokat nyertek itt a' Francziák 's azok közt egy hollandi tisztet is. Egybomba hányó ágyút töltve találván az erősségben az ostromlók, abból tüstént a' fellegvárra tüzeltek.

Marsal Gerárd Dec. 5d. kiadott első napi parantsolatjában nagy megelégedését nyilatkoztatja az egész franczia tábor viseletével. Ditséri Lafaille ezredest, ki az első éjjel Nov. 29—30. 's az ólta is éjjel nappal az őröknek elrendelésében 's egyéb előrelátó tetteivel külömböztette magát.

A' Dec. 6diki napi parantsolat emliti, hogy Livvis pattantyu kapitány a' 65dik ezred egy csapatjával az ellenség kirohanását visszaverte Dec. 2dikán, 's egy hollandust elfogott. — Dec. 3dikára virradóra Istrie kapitány megszabaditott egy a' Hollandusok által meggyujtott házat. — Gauthier kapitány Dec. 6dik éjjel az ellenség kirohanását bajonetekkel verte vissza.

Marsal Gerandnak Dec. 7. a' franczia hadministerhez irt leveléből láthatni hadi planumait. Nevezetesen ő a' fellegvárat egészen isolálni akarja a' Schelde elzárása által. St. Marie erősséget már felfegyverzette; general Sebastiani a' Schelde balpartját foglalja el; general Achard pedig a' jobb partot. St. Philipp erősség felfegyverzésén is igyekszik a' marsal; de a' mi eddig a' hollandi hajósereg miatt meg nem eshetett. Ezt kell (a' flotát) egészen a' marsalnak elzárnia a' fellegvártól, 's igy kénszeritni Chassét feladásra. Hadi foglyok szaporitásán is igyekszik a' marsal; hogy majd annak idejében ezek a' többi erősségek átengedésére nézve kezességül szolgáljanak. Egyébiránt panaszkodik marsal Gerard a' hóldvilágra, melly éjjeli munkáit a' franczia seregnek igen gátolja.

A' Journal de Liège következőt beszél: „Egy hollandi káplár valamellyik kirohanás alkalmával elfogatván, marsal Gerard elébe vitetett, ki őt a' várbeli történetekről, az őrzősereg minő kedvéről, és general Chassé segédforrásiról kérdezte meg. A' káplár egyre se felelt e' kérdések közül. Bort adogáltak neki, 's felszóliták, hogy igyon a' francziák egésségeért; ezt sem teljesité. Majd azt javallák a' hollandusnak, hogy igyon a' Belgák egésségeért. „„Igen is,"" mond ő, „„ha waterlooi belgák volnának!"" Ekkor elvevé a' poharat, 's igy kiálta fel: „„Wilmos atyám és az én generalisom (Chassé) egésségeért!"" A' franczia tisztek megveregeték vállát, 's értésére adták, menyire betsülik nemes lelkű érzéseit."

Hollandia.

Hágai hirek szerint a' fellegvárban rettenetes gyuladás vólt; Chassé generalis lakása, valamint a' templom is hamuvá égtek. — Fredrik Hendrik erősségnél hat hollandi ágyuzósajka gátolta a' francziákat munkájok folytatásában. Proserpina és Komet sok bombákat 's haszonnal hánytak St. Marie erősségbe, mellyet már a' Francziák felfegyverzettek.

A' hágai Staatscourant igy ir Dec. 12d. Lillói tudósítások szerint folyó hónap 7 dikén oda két matróz érkezett egy sajkán a' flandri foktól, minekutánna azok tartós lövöldözés közt eveztek keresztül. Ezen hajóslegények hozták azon hirt, hogy Chassé Generális szobájába esett egy bomba melly miatt Boer ezredesi helytartó kezén sebet kapott; egyébiránt a' fellegvárban minden jól megyen, 's az ellenséges tüzelés még eddig kevés kárt tett. Lillóben lehete észre venni, hogy Dec. 7-ikén reggel mind a' citadellából, mind az ellen keményen folyt a' tüzelés. Későbben csillapodott; 8-dikán reggel már Lillóba semmi lövöldözés nem hallatszott. — Breskensi hirek szerint Sebastiani generalis megsebesittetett.

Egyvelges Hirek.

Otto görög király utban van országa felé.

Az oportói constitutionalisokhoz közelébb küldött angolok mint rendetlen, erkölcstelen, 's tudatlan sepredék ellen heves panaszokra fakadnak az oportói levelek. — A' Morning Herald (angolujság) irja, hogy VII. Ferdinánd nem akarja elesmerni betegsége alatt kiadott végzéseit hitvesének.

A' londoni községi tanács gyülése a' Rosz kapitány felkeresése végett kezdendő polusi expeditióra száz ft sterl. határozott.

A' politikai és erkölcsi tudományok osztályához választattak (Párisban) folyó hónap 8dikán: Laromiguire, herczeg Bassano, Bignon, Beranger, Dupin Károly, Guizot, és Dunoyer urak.

A' siciliai király 's királyné ő Felségök Nov. 26dikán indulván Genuából, Nov. 30d. délután 2 órakor kivánt egésségben Nápolyba érkeztek. A' toscanai nagyherczeg a' nápolyi király testvérjét a' 18 eszt. Maria Antoniát szándékozik venni hitvesül.

Berlintől Kölnig telegráfi linea huzatik, mellynél fogvást a' különben három nap alatt érkezhető hireknek egyik helytől a' másikig való jutására csak 14 minuta kivántatik. A' felállitás 's esztendei fenntartás 100 ezer tallérba kerül.

A' Budweisztól Linczig (17 mf.) nyuló 's már tökélletességre ment vasut egymillio 630 ezer conv. forintba került. Európában még vasut illy hozzúságu nintsen.

D. Pedro helyheztetése naponkint rosszabbúl; már a' Miguelisták minden Oportóba való menetelt elzártak.

Londonnak ujonnan választott parlamenti követjei: Grote, Waithmann, Wood, Key, Burdett, Hobhouse, Brougham (William), Humphrey, Portmann, Horne, Lushington, Clay, Grant, Spankie, Tennyson és Howes urak.

Bascans ur a' franczia Tribune szerkeztetője két esztendei fogságra, és 4 ezer frank birságra itéltetett.

A' diaetai hirek 's külföldi tudósitások tekintetéből is örömest szegjük meg ujságunk mostani megnem jelenése felől tett igéretünket.

TÓLDALÉK
a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

1832. Dec. 27.

Császári kir. Főherczeg 's Nádor Ispán ur' ő Fenségének f. h. 19kén a' Főrendekhez tartott beszédje.

Excelsi Proceres! Dum conclusis ante biennium comitiis, hoc loco, Excelsos quoque Proceres valere jussissem, spe, quantum humanitus licuit certa, quae mihi praecipuo tunc atque gratissimo dicendi argumento erat, futurum esse tenebamus, ut intra unius anni spatium, statuta per suam Majestatem Sacratissimam die, ad Generalem Regni Conventum, pertractandis speciatim operibus illis denuo congregemur, quae rebus patriis, salva principalium institutionum integritate, pro aevi nostri ratione ordinandis, atque ita ipsis Majorum placitis provido legis edicto amplius firmandis, dudum destinata, recentiori autem lege praecipiente, secundis etiam curis in dispensationem sumta et adparata fuerunt. — Commune hoc Regis Optimi Statuumque Regni desiderium interceperunt aliquantum gravissima mala, quae anno superiori Hungariam etiam, admittente Divina Providentia, ob funestissime grassantem incognitum nobis morbum, tantopere affecerunt. — Nolo tristem publicae illius calamitatis memoriam uberiori adumbratione refricare; sed posteaquam e novo hoc aerumnarum genere, propitio inprimis eodem Supremo Numine, tum vero paterna Clementissimi Principis Nostri in afflictos fideles subditos Cura et Sollicitudine; sed et Regnicolarum, quod nunquam non testati sunt, vicissitudine pressis Concivibus promte succurrendi studio, et conflatis undique generoso animo subsidiis eluctati sumus, ea tantum modo spectanda duco, quae superatis rebus adversis, ad partes capiendi solatii referre possum. — Gratulor itaque Excelsos Proceres, quibuscum nostra hac eventuum feracissima aetate, alia etiam fata pertuli, et quorum consiliis atque opera adjutus tot jam praefui Comitiis, — incolumes Patriae servatos esse, sospitesque ad haec praesentia frequenti adeo numero confluxisse. Gratulor inquam, cessante novissimo impedimento, adesse nunc exoptatum illud temporis momentum, quo spes nostra, quam de memoratis operibus, omne reipublicae administrandae Systema complectentibus, in communis prosperitatis incrementa amplissimam concepimus, providis legum sanctionibus re ipsa jam in usum, et quodammodo in vitam deduci valeat- — Ut enim Consultationes, — quae super tanti momenti objectis, post receptas benignas Propositiones Regias ineundae erunt, Patriae nostrae, universisque Accolis, pro sua cujusvis Ordinis Conditione, iis omnino fructibus utiles reddantur, quos grata mente sera etiam merito recolat posteritas, — praecipuis in votis fero; dumque Excelsos Proceres, ad eximium hunc scopum omne studium meis conatibus plena sua fiducia conjuncturos non ambigo, Eisdem vicissim et meam propensionem, cum alias semper, tum singulari hac quoque oportunitate exasse persistentem confirmo.

A' kalocsai Érsek ő Excelljának feleletje a' most felhozott beszédre.

Serenissime Caesareo - Regie Princeps, Archi-Dux, D. Regni Palatine! et Excelsi Proceres! Dum in Generali hoc, Suae Majestatis Sacratissimae, et Regis nostri Apostolici jussu congregato Regni Conventu, sub auspicatissimo ductu, te

praesidio Celsitudinis Vestrae Caesareo-Regiae primum considemus, nemo profecto nostrum est, qui, quantum negotium humeris nostris hoc tempore impositum sit, non sentiat! — Intelligimus e tenoribus Benignarum Litterarum Convocatoriarum, ac e Celsitudinis Vestrae Caesareo-Regiae praevio Benigno, et numeris omnibus absoluto Sermone, omnes Augustissimi Regis nostri in celebrandis hisce Comitiis intentiones eo clementer dirigi, ut adminiculo expensorum Operatorum Systematicorum in sequelam Art. 67. 179$\frac{1}{0}$, et 8-i. 1827. elaboratorum, salva avitae Constitutionis compage, providae ocyus surgant Legum sanctiones, quibus prosperitas publica, ulteriore aucta robore, in omne aevum salva, florensque praestetur. — Decernendum itaque est de re, tantopere ad salutem, et felicitatem communem pertinente, ut haud sciam, an ulla fuerit earum omnium, quae a seculorum memoria, communi Gentis nostrae, ac Summi Principis procuratione enucleatae erant, sive difficilior, sive commoda Nationis propius adtingens. — Sentimus, qui nobis scopuli devitandi sint, ne una ex parte avitae, seculorum usu firmatae, Patriae institutiones in radice succidantur, et marcescant; ex alia, ne indigentiae quas rerum, et temporum vices produxerunt, extra conspectum relinquantur. — Quo in objecto unam Justitiam nobis sequendam esse, haud ambigimus; hac quippe sola, dum discordiae, scissiones, querelae, omniaque mala de societatibus hominum tolluntur, una Civium tranquillitas, concordia, benevolentia, animorum, voluntatumque consociatio, omnis denique salus publica procuratur. — Verum, cum non tam acuti, et perspicaces sint oculi humani, ut absolutam quidem, et omni ex parte perfectam iustitiam clare intueantur, sed longo duntaxat solum intervallo, et minuta expressam imagine cernant, eamque ipsam nonnunquam, rapiente contrario motu, e conspectu suo perdant: perspicimus utique salebrosam, anfractibusque plenam nos ingressuros esse viam, qua ad optatum perveniendum est scopum. — Sed in hac via percurrenda, Serenitas Vestra Caesareo-Regia fidissimi instar Ductoris praeibit nobis, cuius inexplicabilis Sapientia ad eum iam apicem Divino munere adducta est, ut, quid in unaquaque re verissimum, et optimum sit, acutissime, et celerrime videat, et e longo rerum usu quid expediat, quid non, quid utile, quid noxium sit? maxima omnium admiratione extempore discernat! In hac proinde insigni Celsitudinis Vestrae Caesareo-Regiae Sapientia, flagrantissimoque in Patriam amore, sicut spem firmissimam locamus: ita plena cum fiducia, ac demisissime oramus Eamdem Celsitudinem Vestram Caesareo-Regiam, ut Consilia nostra indefessa semper Sua Sollicitudine dirigere, cursumque difficilis huius itineris moderari, ac adiuvare dignetur — Aderit optimus, et omnis boni auctor, Deus, sine quo nihil est validum, nihil firmum, et in cujus Divino praesidio spes omnis a creatura locari debet, aderit, inquam, conatibus nostris; et superna gratia sua labores nostros, quantumcunque arduos, pro infinita bonitate sua ita diriget, ut omnis nostra operatio ad maiorem Divini sui Nominis gloriam, Principis nostri tenerrime amati, et charae Patriae utilitatem, splendorem, et constantem cedat felicitatem. — Benignitati, et altis Gratiis Celsitudinis Vestrae Caesareo-Regiae Excelsi Proceres una mecum intima devotione se commendant.

A' kalocsai Érsek ő Exclljának Dec. 20d. *tartatott üdvözlő beszédje ő cs. kir. Felségéhez.*

Sacratissima Caesareo-Regia et Apostolica Majestas, Domine Domine Clementissime! Status, et Ordines Regni Hungariae, Partiumque adnexarum, Majestatis Vestrae Sacratissimae Altissimo

imperio, per Benignas Regales pro Comitiis convocati, nos, qui coram Majestate Vestra Sacratissima venerabundi adstamus, interpretes esse voluerunt exuberantis illius gaudii, quod ex auspicatissimo Majestatis Vestrae Sacratissimae in hanc urbem adventu sentiunt. — Vita, robur, ac valetudo Majestatis Vestrae Sacratissimae eo in pretio est apud unumquemque nostrum, ut ab his vel minimum discrimen avertere, annosque Majestatis Vestrae Sacratissimae nostris augere annis in summae felicitatis loco reponamus. Majestas autem Vestra Sacratissima, posteaquam sibi pro cynosura sumsit, nullum pro felicitate populorum Suorum laborem, nullum fatigium refugere; hac etiam occasione, nulla valetudinis Suae habita ratione, neque rigidae hyemis asperitate, neque viarum incommoditate retrahi Se passa est, quin pro auspicando magni moliminis opere, quo felicitas Reipublicae Hungaricae, ac adnexarum Partium in omne aevum constabiliatur, in gremium fidelium Regni Statuum Se benignissime conferret. Nempe amori talis Principis in subditos suos, qualem in Majestate Vestra Sacratissima omnes veneramur, et tota suspicit Europa, nihil difficile nihil arduum, nihil impervium est. — Accipiat Majestas Vestra Sacratissima pro tanto in nos amore corda nostra, quae dudum fidelitate aeterna Majestati Vestrae sacrata sunt, et ardentissima, quibus omnes nostri Committentes flagrant, desideria; humillimisque eorum precibus deferendo, tempus praestituere benignissime dignetur, quo Augusto Throno circumfusi, homagialem Suam venerationem Majestati Vestrae Sacratissimae intima devotione exhibere possint In reliquo Status, et Ordines se una nobiscum Clementiae Regiae, et Altissimis Gratiis homagiali cum subjectione commendant.

O c s. k. Felségének feleletje.

„Grata Nobis sunt haec fidelium Statuum et Ordinum homagialis erga Nos obsequii, et filialis pietatis vota; eorumque praesentia ocyus frui gestientes, Propositiones Nostras Regias, paterni Nostri in provehendam percharae Gentis prosperitatem studii testes, mox iisdem consignaturi sumus. Nunciate hoc ipsum Committentibus Vestris, quos de gratia et clementia Nostra Regia securos esse jubemus.

A' kalocsai Érsek ő Excelljának a' Felséges Királynéhoz tartott üdvözlő beszédje.

Sacratissima Caesareo-Regia Majestas, Domina, Domina Clementissima! — Etsi inexplicabilis gratia sit Statibus, et Ordinibus Regni Hungariae, et adnexarum ei Partium, Diaetaliter congregatis, quorum nomine Majestatem Vestram Sacratissimam profunda cum devotione salutandi, et venerandi felicitatem habemus, augustus Eiusdem Majestatis Vestrae Sacratissimae ad nos adventus, ac amata praesentia; non erat tamen haec nobis inexspectata. Si enim Majestas Vestra Sacratissima Augustissimum conjugem suum, Dominum, et Patrem nostrum Clementissimum, ne vernantibus quidem anni temporibus itineri solitarium committere solet; cui nostrum vel incidere poterat, id in brumali hac tempestate, valetudini tam facile nociva, eventurum, ut Eum, quasi Matre destitutum, a se dimittat. Quae quidem Majestatis Vestrae Sacratissimae pene dicam materna sollicitudo a nobis nulla unquam gratitudine sufficienter rependi potest. Servando enim tanta cura vitam Augustissimi Dni nostri, servat Majestas Vestra Sacratissima tot Regnorum, tot Populorum, qui sub svavissimo tanti Monarchae Sceptro vivunt, vitam, et omnia. Deus inaestimabilem hanc Majestatis Vestrae Sacratissimae charitatem, cum innumeris illis virtutum ornamentis, quibus benedictionem Dei in tot hominum milliones provocat, ac omnium in se amorem, et corda rapit, omnigena in terris feli-

citate, in coelesti autem Patria aeterna, ac immortali beatitudine coronet. Nos vero id unum a Majestate Vestra Sacratissima filiali cum fiducia orare praesumimus, ut ea, quae semper erat, Mater nobis, et Domina esse dignetur. Altissimis Majestatis Vestrae Sacratissimae Gratiis Committentes nostros, et nos ipsos devoventes, ad cineres emorimur.

A' Felséges Királyné feleletje.

Magnae voluptati Nobis cedit, Dominos Status et Ordines, in scopum tam eximium et salutarem, denuo hoc loco congregatos intueri, spe quippe certa fretis, Eosdem Augusti Caesaris, Conjugis Nostri dilectissimi, Domini autem et Regis sui Clementissimi, intentiones, unice in salutem publicam directas, filiali cum pietate ac gratitudine secundaturos, et sic Optimi Populorum Patris solatia cumulaturos esse. Nos autem Deum, cunctorum bonorum Largitorem, precamur, ut gravia illa, quae Dominis Statibus et Ordinibus imminent negotia, Nobili Genti Hungarae fausta feliciaque esse velit. In reliquo Dominos Status et Ordines de Gratia et benevolentia Nostra Regia securos esse desideramus.

Ő cs. k. Felségének a' kir. propositiók általadásakor tartott beszédje.

„In perpetuis Nostris, prosperitati Nobilis Gentis Hungarae intentis Studiis, et Dignitatis Regiae ornamenta, et cordis Nostri solatia reponentes, in medium Vestri venimus, ut, datam Vobis, quoad indicenda, pro systematicorum Operatorum pertractatione, mox, ubi licuerit, Comitia, Sponsionem solvamus. — Ardua sunt Negotia, ad quae agenda Vos hac vice vocavimus, et illis, quae emenso quadraginta annorum Regiminis Nostri intervallo, in Comitiis deliberanda erant, tum amplitudine, tum vero pondere, quod iisdem ad affirmandam praesentis et futurae aetatis felicitatem inest, multum superiora. — Susceperunt horum curam jam Patres Nostri per ea, quae saeculi prioris, anno supra nonagesimum primo constituebant; ipsum tamen rei efficiendae modum, totamque hanc de Patria optime merendi materiam, integram Nobis reliquerunt. — Tantum hoc, quod grande sane est, opus, ineuntibus Vobis, ad vitandas, quae veneranda Antenatorum placita, saeculorum usu consecrata, Sectantibus se offerunt novandarum rerum illecebrae, falsa salutis populorum imagine, ad levia ducentes, sapientia, quam experientia moderatrix regit, fortitudine animi, constantia, providentiaque opus erit. — Sed vero harum etiam virtutum domestica in Majoribus praefulgent exempla, qui avitam Constitutionem aerumnosis quibusvis seculis feliciter conservarunt, Posterisque illibate transmiserunt. Et hoc illud est debitum sempiternum, quod ita reddendam, meritis illorum vicem postulat, ut hac, quae Vobis obtigit, Patriae consulendi opportunitate usi, quam ab Antenatis accepistis reipublicae recte constitutae gloriam, prosperitate ejus, novis, qua parte opus est, providisque legibus firmata, Nepotibus relinquatis majorem, ac locupletiorem. — Atque haec Regiarum quoque curarum Nostrarum et laborum metam constituit. Cujus Nostri in Vos studii, intentionumque Nostrarum puritatis conscii, fidenter asseveramus, gravissimum opus hoc, tum demum ex vera utilitate publica eventurum esse, si has ipsas intentiones Nostras in salutem, incolumitatem, ac efflorescentiam percharae Nobis Gentis directas, prompte et filiali cum fiducia secundaveritis. —Patris haec ad liberos, quos felicissimos cupit, verba sunt: Vestrum vero Domini Status est, ut haec uberes fructus ferant, providere. — Hac spe freti, consignamus Dilectioni Vestrae benignas Nostras Propositiones Regias, ex quibus fideles Status et Ordines Mentem Nostram uberius intellectur sunt, quos Gratia et Clementia Nostra paterne complectimur.

52. Szám.

HAZAI 's KÜLFÖLDI
TUDÓSITÁSOK.

Puskapor.

Róma 's Lacedaemon hosszú rudakra csapolván
Hánytak az ellenség részire nagy köveket:
Most apró porral, 's messzebbre ki vetni golyóbist
Tudjuk; idővel még emberi ész mire megy?

PESTEN *Szombaton* Karácson Hava 29-dik napján 1832.

Magyar és Erdély Ország.

Posony Dec. 23. Folyó hónap 21 kén volt szerentséjek a' szabad kir. városok' követjeinek Ő cs. kir. Felségénél tárnokmester ő excja 's mélt. personalis úr által bemutattatniok. Már előbb egy nappal a' vármegyei követek' udvarlásaikat méltóztatott felséges királyunk elfogadni. Tegnap „kerületi ülésben" az országgyűlési napló könyv szerkeztetése, 's minél előbbi kinyomtathatása felől folytak a' tanátskozások. A' napló könyv minél előbbi közzé tétele végett ez a' rendek óhajtása, hogy a' vizsgálók (censorok) szaporittatván, bizonyos számmal közűlök egymást felváltva három ülés actáit igen rövid idő lefolyása alatt köteleztessenek megvi'sgálni, mint tüstént nyomtatás alá adandókat. Ugyan az nap estvéjén tartott kerületi ülésben azon javallat jött vitatás alá, hogy ezután a' naplókönyv csak egy nyelven adassék ki; fennforgott azon kérdés is, miképpen kellene alkalmatosabban, 's úgy intézni az országgyűlési rendek üléseit; hogy akármellyik beszélő tagnak szava könnyen megértetnék. — A' negyedik „kerületi jegyző," mint po'sonyi levelezőnk később irja, Siskovics Jó'sef baranyai követ.

Második Félesztendő.

A' thrónbeszéd, mellyet közelebbi levelünk tóldalékjában eredetileg közlénk, magyarositva imigy következik: „Királyi méltóságunk diszét, 's szívünk vigasztalását a' nemes magyar nemzet boldogságára szentelt határtalan gondoskodásunkban helyheztetvén, közitekbe jöttünk, hogy a' rendszeres munkák elintézése végett tartandó országgyűlésre nézve néktek adott igéretünket teljesitsük. Nehéz a' munka, mellynek végbevitelére most egybehivtunk titeket, 's a' mennyiben a' jelen 's jövőkor boldogsága megerősítését érdekli, mind kiterjedésére, mind fontosságára nézve felyűlhaladja azokat, mellyek 40 évi országlásunk lefolyt ideje alatt az országgyűléseken eldöntendők valának. Már eleinknek ezekről kezdett gondoskodását mutatják azok, mellyeket a' közelebbi század 91-dik évében végeztek; a' dolog kivitelének módját mindazáltal, 's ezt az egész tárgyat, melly a' haza jóltévőinek örök érdemekre nyit utat, maga valóságában hagyák nekünk hátra. Midőn illy valóban nagy munkához kezdetek, szükséges, hogy eleiteknek századok szokásai által szentté lett tisztelni méltó végzéseihez hivek maradván, az ujitások ingereinek kikerűlése végett, mellyek a' nép javának hamis képzete által félre vezetnek, utmutató tapasz-

talás igazgatta bőltsesség, lelkierő, állhatatosság, 's előlátás legyen kalauzotok. De ezen virtusoknak is honni példái világolnak eleitekben, kik ősi alkotmányokat bár melly terhes századokon keresztül szerentsésen megtartván, sértetlenül adák által a' maradéknak. E' már az örök adósság, melly az ő érdemeiknek visszonozását megkivánja, hogy most a' haza javát illető tanácskozásra nektek jutott alkalmat használván, a' jól alkotott hazának öseitektől nyert ditsőségét és javát, hol szükséges, új 's előre látó törvényekkel erősítve, nagyobb 's gazdagabb mértékben nevelve hagyjátok unokáitokra. És ez a' czélja a' mi királyi gondunk 's fáradozásinknak is. Melly felőletek való gondoskodásunk 's czélzatunk tisztaságáról meg lévén győződve, bizakodva állitjuk, hogy ez igen fontos munka igazi hasznu csak akkor leénd, ha ezen mi nékünk kedves nemzet javára, épségére, 's virágzására fordított igyekezetinket készen és fiúi bizodalommal támogatándjátok. Atyának fiaihoz, kiket ő legboldogabbaknak óhajt, intézett szavai ezek; a' ti kötelességtek pedig karok és rendek gondoskodni, hogy ezek gazdag gyümöltsöt teremjenek. E' reménységhe bizva, általadjuk kedvességteknek királyi kegyes propositióinkat, mellyekből a' hív karok és rendek, kik eránt mi atyai módon kegyességgel 's kegyelemmel viseltetünk, kivánságinkat bővebben meg fogják érteni."

Personalis úr ő Méltóságának előbbi levelünkben említett beszédje imitt következik: „Tekintetes Karok és Rendek! Édes Hazánknak negyven esztendőknél tovább tartott küzdései után, felvirradt ime azon boldog időnek hajnala, mellyet várva várt honunk, hogy egy bölcs, jámbor és nagy lelkü fejedelemnek atyai vezérlése alatt törvényesen egybegyűlvén, sok századok' viszontagságai között épen tartott ősi alkotmányunknak talpköveihez buzgó szeretettel ragaszkodván, ügyes szorgalommal figyelmezzünk a' jelenkor' sürgető kivánásaira, és bátor elszánással száljunk szembe a' jövendőség' rémítő fenyítésével, — hogy gondos eldődink' biztos nyomdokin ügetvén, közigazgatásunk' évett fogyatkozásait czélirányos intézetek által pótoljuk, — hogy az isteni adomány a' magasra hatott józan elme sugállásainak szentelvén figyelmünket, nemzeti boldogságunkat eszközleni induljunk, midőn halhatatlan nevü urunk királyunk' jámbor szándéka olly világos és biztos szövétneket nyújt a' homályos ösvényre, hogy kezet fogván a' sudámló időnek javallatival, gyors igyekezettel váltsuk ki késedelmünket, és nem a' széles világtökélletlenségeit — hanem önnön hijányosságinkat vévén szemügyre, ott javítsunk, a' hol érezzük a' megrögzött nyavalyát. — Ezen terebélyes pályát tárták előttünk, — ezen magas tárgyat függeszté elénkbe felséges urunk kegyelmes idéző-levele — nemzeti szíves óhajtásinknak kegyes magyarázója. — Ez azon magas feladás, a' mellynek megfejtésére hivta meg a' Tekintetes Karokat és Rendeket a' nemzeti közbizodalom. — De egyszer'smind ez azon terméke a' változásokkal bujalkodó időnek, a' mellyből még most is véres kezekkel irtják sok népek a' legtisztább vetemény mellett is olly szaporán csirádzó kártékony gyomot. — De sokkal bölcsebben általlátják a' Tekintetes Karok és Rendek, sokkal mélyebben érzik helyhezetésünknek érdemét, sem hogy ezt az én fejtegetésem bővebben világosithatná. Szükségtelen tehát ingerlenem mindenek előtt azon buzgó háladatosságot, mellyel felséges koronás királyunkhoz tartozunk, a' ki hív népeinek a' változó szerencse kocskáján fordúlt majd boldog, majd sanyarú sorsában atyai szeretettel osztozván, negy-

venkét évek előtt szerzett, de a' közben jött világrendítő esetek által zsengéjében elfojtott hagyományját jeles atyáinknak polgári boldogságunk' eszközévé tenni olly annyira siet, hogy alig nyugodt meg valamennyire a' közelebb mult esztendő lefolyta alatt hazánkat pusztító veszélyek és éktelenségek által ostromlott elménk — alig hártyázott be megsebhedt atyai szíve, — már is előre bocsájtott felszólllítások után egybegyüjti szeretett hív nemzetének képviselőit, hogy a' kölcsönös bizodalom által egyesülve, a' törvény ösvényén kezeselje buzgó törekedésinknek sikerét, és ez által negyven évig reánk árasztott jótetéményei után a' legdicsőségesebb gyarapítója lévén nemzeti erőnknek, még hamvaiban is áldással kövesse nagy nevét, az isteni alkotmány deli remekje — a' Magyar! — Szükségtelen továbbá említenem azon temérdek nagy várakozásokat és dus reménységeket, mellyekkel teliden eltelve van édes honunk; — tőlünk követi szegény adózó népünk sulyos terheinek enyhítését; — tőlünk kivánja kivánva hazánknak minden lakosa, de még más velünk szövetkező népek is hosszas, tekervényes, költséges és kétséges törvénykezésink hijányosságainak az igazság égbe kiáltó kivánatjához alkalmaztatását; — tőlünk kivánja a' belső és bátorság biztosabb védelmét; tőlünk esdeklik a' haza, a' közigazgatás törvényeink' elégtelensége miatt, gyakor visszaélésekkel megfertőztetett ágazatjaiban a' század műveltségéhez erányzott hathatós intézetekért; — egy szóval: hogy rendszeres munkáinknak czélját kifejezzem, tőlünk várja a' polgári szövetség — alap szerkeztetésének rendítése nélkül — bővebb tökéletesitését. Itt van az idő Tekintetes Karok és Rendek! megvan, hála a' Magyarok' Istenének, bennünk a' tehetség, csak éljünk mind a' kettővel vesztegetés nélkül.

De ha ezen magas feladást, melly egy új századot szülhet évi könyveinkben, és a' mult időt a' jövendővel szelíd közben vetéssel öszveeggyeztetheti — ha buzgó óhajtásinknak bokros örvényét méltó figyelemmel tekintjük, — mellette azomban vizsgáló szemeket fordítunk vissza az előttünk lefolyt félszázad majd borzasztó történeteire, majd á mulásra méltó előmeneteleire, — ha ez alatt csendes iparkodással bőven kifejlett nemzetségünkre nézünk, — ha végre az erőszakot a' jámbor útasítással, és mindegyiknek gyümölcseit birálva öszve erányzuk, — ha őszinteséggel hódolunk mások kárán szerzett mindennapi tapasztalásunknak, hogy tehetős korunknak rémitő villongásai többnyire a' kíméletlen újitásokat a' megátalkodott régiséggel fennálló küszködéséből eredvén, ott csillapottak leginkább szerencsés közértelemre, a' hol mind a' kettő ellenére feljebb hatott a' réginek az újba törvényes és rendes úton, — 's csupán a' szükséghez alkalmaztatott általszállítása, a' hol az elmúlt időknek állapotja a' jelenkor' kivánatjaival és a' jövendőség bővebb kifejtődésére vezérlő tehetség' előkészitésével egybekapcsolva, bátor, de kimért lépésekkel és engedékeny mértékletességgel halkal halad a' közigazgatás, — ha mind ezekre ügyelünk Tekintetes Karok és Rendek, valóban nem kételkedhetünk, hogy valamint az élő természetben tartósabb az, a' mi lassan terem és érik, úgy az emberi elme termékeiben is mulandó és vesztékenyebb a' hirtelen szülemény, — az erőltetett változás pedig önnön magában hordozza az emésztés magvát, 's legbiztosabb azon intézés, ha a' jelenidő szülöttje — a' jövendő pedig unokája lehet a' hajdani kornak. — Illy jeles környülményekben — illy fölséges tárgyaknak elhatározásában, — melly nagy tekintetű kötelességünk — melly fényes hivatalunk, a' külömböző vélemények között ütközés nélkül úgy eljárni, hogy a'

király és a' haza, — melly kettőnek egyesült ereje teszi a' közboldogságot — igaza ink csonkulása nélkül, mind egyik, mind a' másik méltó várakozásának tökéletesen megfeleljünk, — melly bajos a' józan rend szerént külön foglalt, de gyakorta egymásra hivatkozó munkákban tömlekbe nem jutni, — melly kényes foglalatosság úgy egyengetni, módositani, csinositani az ó szerzeményt, hogy töredékek ne maradjanak kezeink között, tudva van a' Tekintetes Karok és Rendek előtt. — Azomban, bár melly nehézségek tornyozzák magokat előnkbe, nem aggódom, — hanem buzgó szívvel örvendek édes hazánk sorsán, midőn lelkes hazánkfiainak ezen választott szinét, országos tanácskozásink végett, egybegyűlve szerencsém van látni, — midőn dicső honunk nagy férjfiainak vidám homlokain a' polgári érdem' koszorúját már most virítni szemlélem, — midőn illy erős oszlopok közzé helyheztetett Felséges urunknak királyi bizodalma, — a' kik között fennállani, vagy csüggeni hasonló dicsőség! — midőn a' közjónak olly hathatós szószóllói ülnek körülöttem, a' kik nemes büszkeséggel vágyódnak a' késő maradék örökös halájára, 's a' kik századokra ismét megalapítják azon világ szerte esméretes közvéleményt: hogy minden nagy és felséges szerzetekben, és tántoríthatatlan hivségében csak magyar a' magyar. — Midőn ezen teljes meggyőződésemből eredett forró hazaszeretettel telyes szívemnek ömlödéseit bizodalmas őszinteséggel a' Tekintetes Karok és Rendek becses kebelökbe szállítom, ám vádoltassam a' hiúság vétkével, mivel hogy nem lehet a' legmagasabb megtiszteltetésnek nem tartani, az illy fényes országos tanács' törvényes vezérlését. — Örömest megvallom Tekintetes Karok és Rendek! hogy valamint életem gyenge tehetségét királyomnak és hazámnak szenteltem: úgy ezen a' helyen találandom felesleg jutalmát igyekezetimnek, ha mind kettőjöknek megelégedések boldogítja éltem' hátra lévő napjait. — Én, Tekintetes Karok és Rendek! a' Tekintetes Karoknak és Rendeknek bölcs tanácsokban és kegyes bizodalmokban keresvén tisztem' súlyjainak enyhülését — esedezem: méltóztassanak mind a' kettővel erőtlenségemet felsegélleni, — azon édes kötelekkel, mellyekkel a' hazához szorúlunk, egybe kapcsolva, engemet, — mélyen tisztelő hazafitársokat — atyafiságos és barátságos indulattal megbecsülhetetlen szivességökbe fogadni. — Közös a' sorsunk — közös nyereségünk — közös veszteségünk — mert közös a' haza' java; — csak a' kölcsönös egyetértés — a' szinlést nem esmerő egyenesség — csak az egy szívvel 's lélekkel való munkálódás vezérelhet a' reménylett szerencse révpartjába; — csak ezek által erősíthetjük a' királyiszék' hatalmát — és a' nemzet erejét — tartós állapodásunk' zálogait. — Véres betűkkel vannak feljegyezve évi könyveinkbe a' meghasonlásnak keserű gyümölcsei. — Uram távoztasd tőlünk e' gonoszt, és adjad, hogy egybefogott kezekkel vezessük egymást a' bajos, de dicsőséges ösvényen! — Éljen a' Király! Éljen a' Haza!" —

Ő Felsége a' császár 's királyné azon kevés idő alatt, míg Posonyban mulatott, az árvaházat 's kis gyermek nevelő intézeteket meglátogatni méltóztaték, 's az egyiknek fundusán már előbb kezdett ártézi kut munkái folytatására 200 conv. ftot vólt kegyes ajándékozni.

Kir. kamarai hiradás.

Erdélyben Filep Lajos kir. fiscusi alígazgatóságra lett kineveztetése által az első kir. directoralis ügyvédi hivatal megürült.

A' nagymélt. magyar kir. udvari kamara Gáspárdy Jánosnak számtisztségre

lett nevezése, 's Frankenbusch Aloiznak halála által megürült két Ingrossistai hivatalra Pittroff Antalt és Puschmann Ferenczet; ezeknek helyébe accessistákká eddig fizetéses practicans Schlegel Antalt és Szűts Györgyöt; fizetéses practikánsokká Gero Lajos és Csefalvai Ignátz eddig fizetés nélküli practicansokat nevezte ki.

Ő cs. k. Felsége, hogy Magyarfalván (Ungereigen) a' kereskedési harminczad hivatalnál egy ellenőrség 300 conv. forint fizetéssel, 's illendő lakással állíttassék, kegyelmesen jóvá hagyni méltóztatott.

A' nagymélt. magyar kir. udvari kamara Tissinai harminczados Molnár Miklóst Alhói harminczadossá; Gabriely Lajos eddig Farkasvölgyön harminczadi irnokot Tissinai harminczadossá; Farkas völgyön harminczadi irnokká Schwarzenegger Ferencz eddig ugyanott fizetés nélkül volt practikánst; továbbá Nádkúti harminczadossá Papanek Antal po'sonyi harminczadi irnokot; Posonyba másod harminczad hivatali irnokká Haveland Gáspár ugyanott eddig fizetés nélküli practikánst, és a' harmadik irnoki helyre ugyanott practicans Klein Károlyt nevezte ki.

Kaposvár Dec. 16. Schwarz Ferencz helybeli patikás a' szép mesterségek iránt való hajlandóságából a' kaposvári deák oskoláknak egy jó karban lévő fortepianót ajándékozott, melly a' könyvtárba helyheztetve jó alkalmat nyujt ifjainknak a' muzsikai tökéletesedésre.

Kassai levél szerint Dovecz, ki gyilkolással egybekapcsolt rablásait a' lengyel szélektől Nográdig 's messzebb kiterjeszté, nem rég azon kir. városban fordúlt meg. Legujabb gömöri hirek szerint pedig Henzkón elfogatott.

Gróf Forgács Jósef, cs. k. kamarás, Szécsény, Szalánc, Tisza Sz. Márton és Hertnek örökös ura f. h. 27-dikén bélgyuladás miatt, Szécsényben 70-dik évében meghalálozott.

Nagy Britannia.

A' Courier az antwerpi fellegvár ostromlásáról egy párisi levelet közöl. — Minekutánna abban előadatik, hogy a' franczia tábori kormány sehogy se gondoskodott a' katonák szükségeiről, 's hogy ez némi rendetlenségekre adott alkalmatosságot, a' levelező azon fontos pontra megy által, miért védi olly makacson Vilmos király a' fellegvárat. „Mi végczélja a' hollandi királynak? Azt senki sem hiszi, hogy ő egy haszonvehetetlen hiu dicsőség pontért 6 ezerből álló őrsereget feláldozzék. Némelly környületek azt hitetik el, hogy bizonyos diplomati határozás szerint a' franczia seregnek az ostrommal fel kell hagynia, ha bizonyos kiszabott idő alatt szerencsés végre nem juthat. Tudjuk, hogy herczeg Talleyrand és Dino herczegné utóbbi levelökben az ostromlást sietteték. E' levelek közűl egyikben e' mondatik: egy napot 's egy órát sem kell elveszteni, a' közvélemény Angliában naponkint hevültebben nyilatkozik az erőszakos rendszabások ellen, 's a' Schelde partján elsütött ágyúk mind inkább veszélyeztetik Grey miniszteriumának ha nem felállását, legalább popularitását. — Minden eszköz vetessék elő a' dolog minél előbbi bevégzésére. E' végre marsal Gerardhoz utasitások küldettek; de a' marsal egy Dec. 7-diki marsal Soulthoz küldött levelében kifejti az ostromlottak segédeszközeiket 's a' még felyülhaladandó nehézségeket, és kinyilatkoztatja, hogy ha az ellenség minden hatalmában lévő óvóeszközöket használatára fordítánd, ő (a' marsal) a' fellegvár bevétele idejét előre meg nem határozhatja. Ez előadások eléggé igazolják azoknak vélekedésöket, kik azt hiszik, hogy Hollan-

dia királynak elegendő oka van az ostromlást huzni halasztani.“

Franczia Ország.

Thiers urnak (belső miniszter 's aixi követ) Odillon Barrot ur (az oppositio egyik legjelesebb szónoka) a' követkamara Nov. 29d. ülésében imigy felelt: Beszédem azon sympathiám kijelentésén kezdem, mellyet a' békének és egyetértésnek óhajtására nézve a' felirás végszavaival egyezőleg érzek. Én azon szakadásra nézve, melly ollyan emberek közt történt, kiknek hasznok, sőt mondhatom életek ugyan azon dologhoz van köttetve, sokkal inkább aggódom, mint talán akárki. Ez a' bizodalmatlanság, ha tartós találna lenni, nagy akadályára lenne azon revolutio kifejlődésének, mellynek alapkövét megvetettük; ha pedig egymás iránt kölcsönös bizodalommal viseltetünk, úgy elmondhatjuk, hogy azon jobbitásokra, mellyeket méltán vár tőlünk az ország, nagy lépést tettünk. Hogy kezdheti tehát a' dolgot panaszkodáson, vádoláson az, a' ki éppen a'beli kivánságát jelenté ki? hogy vetheti valaki, ki a' képviselői igazgatásban több mint tizenhat esztendőkig forgott, az oppositio nyakába a' támadásokat? Ti, azt mondja, a' kormányt minden nap megtámadjátok, ti annak minden cselekedeteit rossz színekkel festitek, a' ti szátok szüntelen tele van az ellen váddal és nehézséggel! a' nép osztán szavatokon fog, 's vannak ollyanok, kik csak szót tettesitnek, 's a' puszta vitatást puska lövéssel támogatják. Thiers úr: úgy van. Odillon Barrot: Örülök hogy miniszter úr igazságot ád, 's elesmeri, hogy a' megtámadást nem kicsinyitve adtam elő. Én csak azt említettem, a' mit minden lépten nyomon hánynak szemünkre. De ha azt hiszi valaki, hogy mi ezen szemrehányást megérdemeljük, 's tartozunk szenvedni: ugy az egyeségnek, 's megbékélésnek csak reményére is keresztet kell vetni; mert a' mi minket illet, mi kötelességünktől mint oppositio tagjai, el nem fogunk állani, a' mi abban áll, hogy véleményünket a' kormány' menetele felől, szintúgy itt, mint akárhol kinyilatkoztatjuk; ez nekünk, még egyszer ismétlem, jussunk és kötelességünk; és ha valamennyiszer mi a' kormány' tetteit megtámadjuk, valamennyiszer a' revolutio gyümölcseit keressük, az utszákon történt erőszakoskodásokkal torkolnak le; mi lessz ugy a' mi állásunkból? mi lessz akkor a' mi sor-sunk? A' restauratio alatt Párisban, sőt szinte a' legtávolabb kerületekben is semmi rendháboritás nem történt a' nélkül, hogy a' miniszterek, (kik még akkor az 1830-diki nagy leczke megtanulásával nem menthették magokat) az oppositio tagjainak ezeket nem mondták volna: Ti késztetitek a' támadásokat, ti okozzátok a' kormány ellen probált töréseket; így lett osztán hogy az akkori miniszterek, a' midőn az oppositiot megátalkodva, valami igazságtalannak, 's veszedelmesnek tartották, a' thronnak ledülését elkerülhetetlenné tették; 's éppen nem valami pártütés, hanem egy általános revolutio volt az, a' mi őket 's urokat letaszíttatá! (tartós brávozás) Sok előre látó emberek mondták akkor: valameddig ti az oppositiot illő tekintetben tartjátok, nem félhettek a' revolutiótól; nagy szerencsétlenség nem eshetik, az institutiók rendszeres játéka megment attól, valamint az erőművet az ovó levegőcsap a' kicsattanástól. A' nép csak az oppositióra néz, 's panaszait elfojtja; csak attól őrizkedjetek, hogy a' nép észre ne vegye, hogy minden reménységtől meg van fosztva. Ezeknek, uraim, igazok volt! 's hogy esik az, hogy most azoknak ellentállások, kik akkor a' kormánynak gyámolai voltak, egyszerre árulássá, nyakassággá, 's a' tá-

madások okává lett?! Ez ugy gondolom elég lessz a' reánk tett panaszokra nézve. Felvagyunk szólitva, hogy az oppositio principiumait fejtsük ki, 's véleményünket nyiltan és kimeritőleg terjesszük elő. Ezt teljesíteni mi magunk inkább kivánjuk, mint akárki, 's probáltuk is ezerszer, de hijába, mindég elfeketítettek bennünket. No mi mi tehát a' kivánságunk? nem egyéb, mint a' mi 1830 Juliusbanvolt. Mi akkor minden személyes viszonoktól, minden esküvési kötelezéstől, egy szóval, a' mult kornak minden befolyásától szabadok voltunk, szabadok voltunk ujat teremteni. Az ordonnancek, 's az az azokra következett történetek mindent letörültek a' tábláról, csupán a' lelkiesméret, és a' meggyőződés állott előttünk. Mit kivántunk tehát, csupán azon lelkiesméret' és meggyőződés ösztönére hallgatván? Képviselői monarchiát, egy erős monarchiát, melly minden jussokat védni képes legyen (köz tetszés); de egyszersmind azon megszoritások közt kivántuk, mellyek hozzá illenek, 's mellyek nélkül állandó nem lehet, ugy kivántuk mi azt, hogy a' népjavára czélzó szerkezetekkel egybeköttetve legyen, azonban sem valamelly familiának, sem valami felekezetnek, sem a' külföldnek interesszéjére ne támaszkodjék, úgy kivántuk, hogy az, az egyenlőségnek azon érzetét tarcsa a' maga talpkövének, melly Franciaországban mindeneket lelkesít. (sibongó tetszés) Ezt a' monarchiát akartuk mi Juliusban, ezt akarjuk most is; 's a' két lefolyt esztendő csak arról győzött meg bennünket, hogy éppen illyen constitutióra van szükségünk, 's minden más veszedelmes. Most azt feleli a' miniszterium „mi pontról pontra azt a' monarchiát akarjuk, egy erőset, egy ollyat, melly az ország egyedül való erejével, a' nép uralkodással (democratia) egybeköttetésben legyen.“ De uraim! nem igy beszélt ám mindég a' mostani miniszterium. Jól emlékezik a' kamara, és az ország, hogy az 1830 diki juliusban győzött vélekedésbe melly különbözések csusztak be mindjárt kezdetén az országgyűlésnek. Némellyek azt hitték, hogy az, a' mi történt, még nem volt revolutio, 's az uralkodó dynastia változtatása mellett, csak igen keveset akartak reformálni, és ezt mondták: csak a' felhevült indulatoknak engedjünk némelly ujitásokat, de tovább ne menjünk, éljen a' charta! Mi ellenben uraim! a' győzedelem hirtelen gyümölcsében meg nem csalatkoztunk, mi a' restauratiót csak a' mi nagy revolutiónk' episodjának, az aristocratia és népzaj közt való nyugvásnak néztük, mellynek kötése volt az 1814-diki charta, melly a' néptől szentnek tartatott mind addig, mig a' kormány meg nem rontotta; de mihelyt megszaggaták azok, kik annak fentartására megesküdtek, azonnal szabad kezébe vette ismét a' nemzet a' maga fennségi jussait; 's akkor választotta az Orleansi herczeget, 's miért? azért mivel ő mind familiája, mind igéreteire, mind az ő egész életebeli cselekedeteire nézve leginkább látszott a' mi revolutiónk czéljának megfelelni, 's a' mint azon érdemes követ, kit ezen gyűlés elölülőjének választott, a' néki tulajdon velős ékes szóllással, 's öt esmertető szerencsés kifejezésével meg mondta: „ő választatott nem azért hogy Bourbon, hanem ámbár Bourbon volt.“ Azomban ezen különbözés nem csak a' gondolatokban, hanem cselekedetekben is kiütött, midőn az alaptörvényekről volt szó. Kik voltak p. o. a' kik az ország' képviselésének jobb elrendelésétől, ezen elmulhatatlan ujitástól annyira vonakodtak? kik halogatták annyira a' régi törvényeknek 's a' kettős szavazatnak eltörlését? azok kik a' juliusi revolutiot csak dynastia változtatásnak nézték. Ki akarta ellenben, hogy a' pairkamara, mint sar-

kalatos és közbenjáró statuserő a' politikai alkotmányban ugy alkottassék, hogy ezéljának megfeleljen, a' népfenséggel összehangozzék? ki akarta hogy a' juliusi pairek mintegy ezen revolutioval születtettek legyenek? azok, kik azt akarták, hogy a' dolgok' rendjében semmi sem legyen régibb, mint az 1830-diki revolutio, 's hogy a' népfenség (Volkssouverainetät) ne csak czímlapján legyen a' chartának, hanem ennek talpköve és ereje is csak az legyen. Midőn a' választási törvényekről volt a' szó, és mi a' választói vagyon szélesitését kivántuk, mi volt a' mi uralkodó ideánk? Láttuk, hogy a' **népfenségi rendszer csak azon ovásssal álhat meg, ha a' választási juss egyedül azoknak adatik, a' kiknél az értelem, ennek helyes gyakorlása felől kezeskedik**; innét azt kivántuk, hogy a' választási vagyon leszállittassék, és az tovább ne csak a' birtokhoz, hanem az értelmi capacitásokhoz is legyen köttetve, 's ezt a' választ kaptuk: „Ti a' statust felforgatjátok!" Jól van uraim, — a' tapasztaláson félig meddig átestünk, mert ha az értelemi sorsokra nem is, de legalább a' 200 frankig levitelre nézve ki vittük szándékunkat, 's felforgattuk azért a' statust? Én legalább részemről semmi szerentsétlenséget nem tapasztaltam, 's ugy látszik hogy ellenkezőinket is megczáfolta a' következés. Azt is vetik szemünkre, hogy mi soha sem indulunk fel a' kormány ellen elkövetett támadások által. Én úgy hiszem, hogy a' harag a' politikában igen rossz dolog, itt a' keménység jól, de az erőszak mindég rosszúl üt ki. Egyébbiránt vontuk é el valaha mi magunkat a' kormánytól, ha arra kerűlt a' dolog, hogy a' törvényeknek erő adassék? Emlitsenek csak egyetlenegy nyilatkozásunkat, melly valakit a' törvények' megrontására ingerlett volna. Igaz hogy egy nagy népességben mindég találkoznak ollyanok, (miért tagadnánk?) kik hajlandók a' kormányt fegyverrel támadni meg; de hát kinek fájdalmasabb az, mint nekünk, kik minden zabolátlan mozdulás után hátra esünk, 's előre haladásunkban gátoltatunk, — nekünk, kik azt hittük, hogy a' törvényes rend (oppositio) által nyerünk! Hogy rossz indúlatu, 's elégedetlen emberek Junius 5-dikét, azon kedvező időpontnak vélték, mellyben erőszak által az országnak uj alaptörvényeket adjanak, a' meg lehet; de mi következik abból? Most már kéntelenek átlátni, hogy **revolutio, csak valamelly általánosan érzett vágy' és szükség' teljesítése végett történhetik; csak akkor törvényes 's állandó a' revolutio, ha igy történik, 's ha kivétel nélkűl mindenek' kívánságának eleget tesz** (bravó kiáltások.) Egyébbiránt a' juniusi történetekben egy környűlállás különösen szembetűnő, hogy t. i. Junius 6-dikán annak egészen vége lett, 's a' bátorság ugyan az nap teljesen helyre állott. (a' középponton ellenszólás.) A' Moniteur után szólok, olvassák meg az urak, 's meglátják, hogy most is, mint mindig, csak igazat szólok. Már estve temérdek ujság kívánó sétálók jártak a' csata helyen. Nem akarok az akkori ostrom állapot' dolgába előlegesen bele vágni, csak az oppositio, és ministerium bánás' módjának különbözését fejteni ki. Kevés pillanatokkal elébb kérdeztetett tőlünk, „mit cselekedtünk volna mi a' ministerek helyén?" mit cselekedtünk volna? **béketűréssel várván el a' törvények' dialmaskodását, szerencsénknek tartottuk volna azzal együtt**

TÓLDALÉK
a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

1832. Dec. 29.

diadalmaskodni; a' ministerek ellenben, a' régibb időkhöz illő bosszúállásra katonai erőhöz folyamodtak,'s Francziaországgal és Europával azt a' hallatlan komediát szemlélteték, hogy a' pallérozódás' fővárosát katonai biztosságnak adák által. (hosszas bravozás!!) Lafitte: igen jól; a' centrumban egy szó: igen rosszul. — Ez uraim egyik különbség köztünk, és a' ministerek közt; így külömböztünk a' Martius 13 diki igy különbözünk még inkább az October 11-diki ministerium' vélekedésétől. A' martius 13-d. ministerium' feje volt egy férfi, kinek nevét szüntelen emlegetik, 's kinek követőinek nevezik magokat; de kétlem, hogy az, az ostrom állapotba tevésben megegyezett volna velek, 's hogy magával olly ellenkezésbe esett volna az, a' kinek eltökéllett feltétele volt: „csak a' charta, semmi más mint a' charta! semmi egyébb despotismus mint a' törvényé!" — A' Berry herczegné elfogása megérdemli dicséretünket, noha későn történt; de minekutánna elfogatott, mi volt a' ministerek' kötelessége? Elibek volt irva, még pedig nem csak törvények által, hanem a' mi legszentebb a' világon, törvényszéki acták, és elismerések által, mellyek a' Berry herczegnét, Francziaország kebelében végbez vitt tetteiért az assisek' törvényszékéhez idézték. A' ministeriumnak ez esetben az öszveütődés kikerülése végett a' pair kamarához kelle folyamodni. De mit csináltak? Egy ordonnancet bocsátottak ki, mintha épen félve léptek volna olly későn a' szabad akarat' ezen ösvényére, egy ordonnancet, annak közhirűl adására, hogy a' ministerium a' kamarákhoz fog folyamodni, — 's miért? talán azért hogy a' volt királyi familia' letételéről új törvény hozzattassék? vagy hogy az erről hozott törvény megerősítessék? — Éppen nem: azért folyamodnak hozzánk, hogy a' Berry herczegné sorsát határozzuk el; az az hogy az ítélő széknél, minekutánna annak illetősége el van határozva, vessük közbe magunkat. Mi a' kiknek rendeltetésünk csak a' törvényhozás, mi a' kiknek csak egy esetben van azon közbenjárási jussunk, t. i. a' ministerek' bevádolásának esetében. A' ministereket, tulajdon tetteik nyilván megczáfolják, midőn ők magokat törvényes ministeriumnak merik nevezni. — Csak az van még hátra, hogy a' belső ministere hozzánk intézett felszóllítására feleljek. „Ti csak kárhoztattok," ezt mondá ő, de mit cselekedtetek volna ugyan azon nehézségek lévén előttetek? — De hát esmérjük mi azon politikai környűlményeket, (mond Odillon Barrot a' ministereknek) mellyek közt voltatok? behathatunk mi diplomatiatok' titkaiba? 's azt akarjátok hogy feleljünk! a' mit most felelhetünk, csak ez: hogy ha előnkbe adatott volna, Franczia; országot a' polgári zenebonák közt, melyeket ti okoztatok, lecsendesíteni a' diktatori hatalomba való fegyverkezés helyett, mint ti tettetek, a' constitutio' bástyáiba vonulva, a' törvényekből merítettünk volna erőt, mellyeket ti megsértettetek. De miért támadtok meg minket ezzel a' kérdéssel? Ti nekünk most törvényeket javasoltok: ha jók azok, a' világért sem bántjuk, sőt kész és nyilt szívvel elfogadjuk azokat; kívánságainknak egyedűl való czélja, a' status' java, semmit egyebet nem kívánunk; akármelly oldalról, 's akármi módon jöjjön az; — de ha törvényeitek rosszak, akkor közönségesen esmert principiuminknál fogva

egész erővel fogjuk ostromolni azokat.— Érdekeljem é a' ministeriumnak a' külföld iránt követett rendszerét? Talán vigyázatlanság volt a' ministeriumtól, minket egy illy tárgyban felszólítani; külömben is mikor már a' hadak egymás ellen állanak, mikor az agyúdörgések minden órában kezdődhetnek, nints helyek a' diplomatiai vitatásoknak. Ezek uraim azon nyilatkozások, mellyekre a' belső minister' beszédje kénszerített. Reménylem én is, mint ő, hogy az illy általános vitatásoktól ezután tartózkodni fogunk, mellyekből az ország igen keveset tanul, a' kamarának pedig drága idejét lopják, — reménylem hogy ezután az országnak valódi hasznai körűl fogunk foglalatoskodni, 's az előnkbe terjesztendő törvényeket lelki esméretünk, 's nyilván előadott principiumink szentsége alatt fogjuk vitatni; — reménylem elég bizodalommal leszünk egymáshoz, hogy köztünk senki sints, kinek votuma nem lelkiesmérete szerént lenne. E'képen minden egyenetlenség elenyészik közülünk, mellynek még utoljára, az ország' munkálatainkban vetett bizodalma is áldozatjává lenne."

Belgium.

Sz. Lőricz erősség bevételét valósítja a' Dec. 16-diki Moniteur Belge. Marsal Gerard tudósítja arról a' franczia hadiministert, 's levele végén igy ír: a' sz. lőrinczi fokban csak szükséges számu sappeureket és munkásokat hagytnnk tartalékkal. A' fellegvár elég keményen tüzel azon pont ellen; mellyet most éppen megvettünk; de a' miénk is felel, 's reménylem, hogy a' katonáink nagy megelégedésökre nyert haszon további munkálatainknál is megmaradánd. Sz. Lőrincz várfok megvétele, bár az katonai szempontból tekintve magában igen csekélység, azon kedvező következés még is az ostromlásra nézve; hogy az én vivó seregem balóldala a' fellegvár megtámadásánál fedetve van, 's hogy megtámadó eszközeimet a' főpont ellen öszvesíthetem, és fiatal katonáink is bizodalmat nyernek ez által, melly a' fellegvár őrizetében ellenkező benyomást okoz.

Hollandia.

A' hágai Staatscourant folyó hónap 15-dikéről az antwerpi fellegvárból 12-kig terjedő hireket közől. Ki tetszik ezekből, hogy Boer alezredes megsebesíttetéséről terjedt hir alaptalan, mivel a' depeschek közül egyet ezen tiszt írt alá, 's megsebesülését nem említi. Azon hírre hihetően okul szolgált az a' környülállás, hogy folyó hónap 5-dikén egy bomba azon szálába esett, mellyben a' második osztály válogatott batalionjának két csapatja lakik, 's általa Schouten kapitány, Kerkhoff főhadnagy 's nehány katonák megsebesültek, de senki meg nem öletett. Egyébiránt ama tudósitások oda mennek ki, hogy az ostromlók a' hatalmakban levő temérdek eszközökkel valóban visszaélnek, 's e' tekintetben igy hangzanak azok: „Hijában fog keresni az ember a' históriában olly fejezetet, mellyben illy brutalis ágyúzásra találjon, mint az ellenség által ellenünk intézett. Még egy pallérozott nemzet sem mutathat hasonló példát elő; a' granatok ésbombák sokasága, mellyek reánk essőképpen hullanak, minden megfogást felyülmúl. Mind e' mellett is őrizetünket folyvást a' legnagyobb bátorság lelkesiti."

Legujabb hirek szerint a' scheldei flotta contreadmirálja Lewe van Aduard egy franczia granat által végezte Dec. 11-dikén életét. — A' belga belső és külső ministerek meghagyatnak hivatalaikban.

Vége az 1832-dik esztendőnek.

HIRDETÉSEK

a' Hazai 's Külföldi Tudósításokhoz.

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I. Typographiájában
Pesten, és minden Könyváros és Könyvkötőknél megszerezhetni:

Operata Deputationalia

in 4to mind a' 9 Kötet *Complett.* Ára 10 for. ezüst pénz.

Füzetenként v. Eggyenként:

Opinio 1.	In re Urbarii	árra	30 kr.	ezüst pénz
— 2.	in Juridicis	— 3 f.	30 —	—
— 3.	Contributionali-Commissariaticis	— 1 f.	— —	—
— 4.	Publico-Politicis	— 2 f.	20 —	—
— 5.	Commercialibus	— 1 f.	30 —	—
— 6.	Montanistico-Metallicis	— 2 f.	— —	—
— 7.	Literariis	— 1 f.	— —	—
— 8.	Ecclesiasticis	— 1 f.	— —	—
— 9.	Insurrectionalibus et Banderiis	— 1 f.	— —	—

VÁNDOR 1831.

Első esztendei folyamat. Ára kötve 50 kr. e. p.

AURÓRA 1833.

Hazai Almanach. Ára 2 for. 24 kr. e. p.

TUDOMÁNYOS GYŰJTEMÉNY 1833

ára 14 for. *póstán* 18 for. V. Czéd.

Tolvaj nyomozás.

(1) Bécsben f. e. Dec. 19-kén délí 1 és 2 óra közben Polimberger Éva Asszonyságtól 3,000 pengő frtot loptak el. A' tolvaj, miután már kézben volt, fortélyosan megszökött. Neve Maló József, horvát születés Psen helységből, mi

Második Félesztendő.

magyar vagy német akadékos beszédéből azonnal kivehető; termete nagy és izmos, jó barna színú, sárgás szemű, egy kevéssé hajtott orru, erős szavú, és tunya járásu. Ruházatja többféle, lopásakor sötét színü bekes fekete prémmel, és több galléru sárgás köpönyeg volt rajta. Eddig szolgált Hengelmüller urnál, valami püspöknél ki hirtelen halt meg, Polimberger özvegy asszonynál, Latinovics Lajos urnál Madarason 's egyebütt. A' tolvaj mint hihető magyarországnak illant, 's ennél fogva kéretik, ki nyomába jutna, őt a' legközelebbi törvényhatóságnak adni által, 's a' károsodott asszonyságot Bécsben (am Graben) tudósitani.

Tudósítás.

(3) A' Liqueur és Rosoglio Boltomban a' Hidhoz tartozó Strázsa házban, ho egy üveg finom Liqueur 1 for. 15 xr. VC. adatik el, találtatik mindennémű Chocolade, melly nálam egész szorgalmatossággal, és felvigyázással készittetik, és eladatik a' következendő alább irtt árokon, nevezetesen 16. 20. 24. egész 30 szeleteket egy fontban számlálván.

Nro	0	1	2	3	4	5	6	$6^1/_2$
Garas	20.	24.	26.	30.	36.	42.	48.	50. VC.

Majlandi módra 8 és 4 szeleteket Vanigliával készült 1 fontra számlálván:

Nro	1	2	3	4	5	6	$6^1/_2$
Garas	28.	30.	34.	40.	45.	50.	55. VC.

1 *Loth finom Vaniglia* 5 *fr.*
Caccao héj 1 ℔ 12 *xr.*

A' ki az én Chocoladémat más fabrikákban készültekhez egyenlíti, annak hozzám való jöveteléről bizonyos vagyok, minthogy én a' legszebb és legjobb Caccao magvait választván hozzá, annak valódiságáról jót állok.

Pesten, December 15-dikén 1832.

Glückswerth Mihály,
Polgár és Nagy kereskedő.

Eladó - Posta.

(2) A' Kassához közel fekvő Tállyai osztályos Posta státió minden a'hoz tartozó jó karban lévő épületekkel, ingó 's ingatlan javakkal, becséhez és bőjövedelméhez képest jutalmas áron szabad kézből eladandó. A' venni szándékozók ne terheltessenek az iránt az ottani Posta hivatalnál legfellyebb most folyó December hava utolsó napjáig, jelentést tenni, minthogy e' határnapon túl — ha vevő nem találkoznék — árverési úton fog eladatni.

A' Gabonának Pesti piatzi ára December 28-*dikén* 1832. *Váltó Cz.ban, Posonyi mérő*

	tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.		tiszta fr. kr.	középszerű fr. kr.	alábbvaló fr. kr.
Tiszta Búza	6 — 48	6 — 30	6 —	Zab	2 — 4	2 —	1 — 50
Kétszeres	4 — 40	4 — 20	4 —	Kukoritza	3 — 20	3 — 10	3 —
Rozs	3 — 10	3 —	2 — 50	Köleskása	—	—	—
Arpa	3 — 10	3 —	2 — 50	Köles	—	—	—

JEGYZÉKE

a' budai magyar szinész-társaság' számára, Tek. Pest Vármegye felszólításánál fogva, kebelében, 1834-ik évi Februar' közepéig gyűlt mindennemű adakozásoknak.

Tek. Pest Vármegye, ugyanazon hazafiúi lelkességgel, melyel a' magyar szinészetet, 1790iki bölcsője óta mindenkor, nevezetesen 1807-ben 1815-ig, és 1827-ben segedelmekkel és ajánlásokkal pártfogolta, használva a' budai szinház' megürültével kinálkozott alkalmat, 's példás hazafisággal segíttetve sz. k. Buda Városától, 1833-iki Aug. 30-ikán költ végzése által, a' mostani budai magyar szinész-társaságot újolag pártfogása és kormánya alá venni méltóztatott. Erős határozata lévén ezen megyének az, hogy a' mult években, egy állandó magyar szinház' épitésére kebelében gyűlt, 's más több megyétől beküldött adakozások' tőkéjéhez 's kamatjához ne nyuljon, hanem saját külön erejével tegye meg új hazafiúi áldozatját, tisztviselőji által felszólíttatá a' kebelebeli törvényhatóságokat, egyesületeket, tehetősebb városokat, és egyes birtokosakat. A' siker teljesen megfelelt bizodalmának, várakozásának; 's a' vetélkedve nyujtott honi áldozatok, másfél évre biztosan megalapíták budai szinész-társaságunkat. — Azonban nyilványosság és kölcsönös bizodalom a' talpköve és kezessége minden efféle polgári áldozatoknak. E' szempontból hagyta meg alólírtaknak, mint kinevezett szinészi igazgatóinak a' tisztelt megye, hogy a' budai nemzeti szinésztársaság' állapotjáról és számára begyült adakozásokról, hírlapokba, vagy mellékök iktatandó tudósitásainkban a' hazát remény-deritésül, 's különösen a' megye' közönségét nyugtatásul értesítsük; mit is ezennel, részünkről büszke honi, társaságunkéról pedig hálás érzelemmel teszünk.

Simonesics Főszolgabiró gyűjtései a' Pilisi járásban nevezetesen: Kolkovich Ignácz plebanus 2 ft. 30 kr. Niegreisz Antal jegyző 5 ft. Dobrotkay Mátyás Esperest. 5 ft. Szigy Károly káplán 2 ft. 30. kr. Fejér József kasznár 2 ft. Bogdányi község 5 ft. Ottemvald Antal pleb. 5 ft. Gyurtsek József pleb. 5 ft. Chladek Ferencz jegyző 2 ft. 30 kr. Paulovics Demeter keresk. 5 ft. Péchy Ferencz Apátur és pleb. 15 ft. Grossmid János praefec. 5 ft. Buday Ferencz fisc. 15 ft. Herchenröther Gyula Tiszttartó 20 ft. Lelovics László percept. 5 ft. Óbuda mezőváros közönsége 100 ft. Ó budai zsidó község 300 ft. Sinkó István pleb. 5 ft. Belgrády János al adószedő 10 ft. Kun Sándor lisp. 5 ft. Takáts Mihály tiszt. 10 ft. Birisics Ferencz haszonbérlő 5 ft. Verebes István árendás 5 ft. Chladek Péter Ügyvéd 5 ft. Chladek Miklós haszonbérlő 5 ft. Szilvásy Juditha 5 ft. Barczai Sámuel predik. 1 ft. 40 kr. Pócsmegyeri közönség 5 ft. Bortniczky János pleb. 5 ft. Jurkovics Mátyás táblabiró 50 ft. Hegedüs István kasznár 5 ft. Király Imre jegyző 5 ft. Litmanovai Neskó Lázár 25 ft. Martinovics Zsigmond biró 5 ft. Grabacsai József tanácsbéli 5 ft. Mizel József tan. 2 ft. 30 kr. Steger Ferencz tan. 2 ft. 30 kr. Kolarovics Bazil tan. 2 ft. 30 kr. Belgrády Pál tan. 2 ft. 30 kr. Baranyi Sándor főjegyző 1 ft. 40 kr. Maximovics György aljegyző 1 ft. 40 kr. Scheffer György népszószól. 5 ft. Joannovics András ügyész 5 ft. Martinovics János ügy. 2 ft. 30 kr.

Josiphovics János ügy. 2 ft. 30 kr. Gaitzky Sabbas ügy. 2 ft. 30 kr. Popovics Sándor ügy. 2 ft. 30 kr. Blasics György ügy. 5 ft. Illics Elek ügy. 2 ft. 30 kr. Simkó András vár. kam. 2 ft. 30 kr. Nikolics István vár. percept. 2 ft. 20 kr. Arzenievics Bazil profes. 5 ft. Dimsits István levélbeszedő 5 ft. Piperkovics Athanasius 2 ft. 30 kr. Czvetkovics Demeter 2 ft. 30 kr. Milinkovics Antal 2 t. 5 kr. Zsivotics Demeter 2 ft. 30 kr. Nikolics János 2 ft. 30 kr. Perkits Miklós 5 ft. Klokner Mihály 2 ft. 30 kr. Martinovics Demeter 2 ft. 30 kr. Csopor János 5 ft. Blasics Péter 5 ft. Plevitzky Gergely 5 ft. Hambalek András 2 ft. 30 kr. Czanper Antal 2 ft. 30 kr. Pafkovics Miklós szent endrei seborv. 5 ft. Paulovics Thim. Péter 12 ft. 30 kr. Kálics Simon 5 ft. Lepojkovics Dem. 1 ft. 40 kr. Krecsárovics Dem. 1 ft. Özv. Argirovics Maria 2 ft. 30 kr. Lattyák Janos pleb. 5 ft. Gyenizse József pred 5 ft. N. Ö. Nagyházu Mihály 2 ft. 30 kr. N. Zsitvay József 5 ft. N. Olah József jegyző 2 ft. 30 k. N. Mácsik András Rect. 2 ft. 30 kr. Tóthfalusi község 5 ft. Üröm község 5 ft. Visegradi község 2 ft. 30 kr. A' pilisi járásbeli mészáros czéh 50 ft. — Borosjenői község 11 ft. — Pomázi község 15 ft. — Egy valaki 5 ft. *Összesen* — 902 *ft.* 45 *kr. váltóban.*

Madarassy László Alszolg. gyüjtései a' Solti járásban, nevezetesen: Bende Sámuel Szeremlei praedik. 5 ft. Nyáry Péter szer. jegyző 2 ft. 30 kr. Karátsony Julianna kisasz. 12 ft. 30 kr. Deák András szentistváni jegyző 2 ft. 30 kr. Rajháty László Csanádi jegy. 2 ft. 30 kr. Geor Adám sükösdi jegyző 2 ft. 30 kr. Rajháty János nadudvari jegyző 2 ft. 30 kr. Bolváry Antal császártöltési jegyző 2 ft. 30 kr. Raksányi József kiskőrösi jegyző 2 ft. 30 kr. Monori János 2 ft. 30 kr. Sáfári János 5 ft. Viczian János árend. 2 ft. 30 kr. Sárkány Pál 2 ft. 30 kr. Martinyi Mihály kis kőrösi praed. 2 ft. 30 kr. Jeszenszky József 1 ft. 40 kr. Vény Ignácz vadkerti jegyző 2 ft. 30 kr. Lukács Antal táblabiró 50 ft. Tóth Imre 10 ft. Zsigray Mihály 12 ft. 30 kr. Répásy János 12 ft. 30 kr. Potrubányi Lukács 5 ft. *Összesen* 144 *ft.* 10 *kr. váltóban.*

Bernáth György Főszolg. gyüjtései a' Solti járásban, nevezetesen: Hajós István 5 ft. Hajós János 5 ft. Báthori István 5 ft. Deszatly István 3 ft. Pap László 3 ft. Hollósy János 1 ft. Suhayda Lajos 1 ft. Csepreghy Károly 2 ft. 30 kr. Offner sós percep. 1 ft. Schopf Miklós k. sómázs. 1 ft. — Jeszenszky Pál egyházi jegyző 50 kr. Szabados János biró 25 kr. Clementis Sámuel osk. tan. 50 kr. Sztraka Mátyás evangel. osk. tan. apostagon 50 kr. Agárdi András biró 50 kr. Hegedüs Sándor jegy. 1 ft. Sárkány Sámuel egyházi evan. predikátor 2 ft. 30 kr. Pálmaffy Fülöp táblabiró 100 ft. 1834-dik esztendőre ismét annyi. — Pálmaffy Maximilian 25 ft. 1834-dik esztendőre ismét annyi. — Szalk. sz. Márton városa 3 ft. 45 kr. Egyvalaki 1 ft. Deák 12 ft. 30 kr. Planka Mihály 2 ft. 30 kr. Szalk. sz. Márton var. jegyzője 1 ft. Kovács József 25 kr. — Zaáry Károly földmérő 10 ft. Mocsy István 10 ft. Búzás Pál solti praed. 5 ft Kerek György solti káp. 2 ft. Posztoczky József tiszt. 5 ft. Losonczy Károly jegyző 2 ft. Patonai János 2 ft. *Összesen* 216 *ft.* 55 *kr. váltóban.*

Friebeiss Főszolg. gyüjtései a' Váczi járásban. A' Váczi járásbeli jegyzők összesen 2 zártszékre előfizettek 225 ft. nevezetesen: Acsai jegyző Klinger János 5 ft. Aszódi jegy. Thuróczy István 9 ft. Baghi jegy. Gyarmos József 6 ft. Bóldogi jegy. Villám Mihály 7 ft. Bottyáni jegy. Szentkereszty Máté 3 ft. R. Csabai jegy. Hekl Ignácz 4 ft. Csik-tarcsai jegy. Szalay György 5 ft. Csővári jegy. Csuka András 3 ft. Czinkotai jegy. Tallián Ggörgy 4 ft. Dáni jegy. Székely Norbert 9 ft. Domonyi jegy. Volfgang Pál 3 ft. Dukai jegyző Tallián János 3 ft. Dunakeszi jegy. Vaizer István 6 ft. Fóthi jegy. Csapliczky Pál 7 ft. Gödöllei jegy. Csiszár László 7 ft. V. Hartyányi jegy. Fekecs Zsigmond 3 ft. Hévizi jegy. Penczner József 7 ft. H. Gyórki jegy. Szabó András 5 ft. Ikladi jegy. Sinkó Mihály 3 ft. Issaszeghi jegy. Paulovich Ignátz 9 ft. Kartali jegy. Budinsky András 4 ft. Kerepesi jegyző Brandner József 3 ft. Keresztúri jegy. Szimián Dániel 5 ft. Kis-Némedi jegy. Holovics József 4 ft. Kis Sz.-Miklósi jegy. Mráz József 3 ft. Kis-Tarcsai jegy. Barta Károly 3 ft. Kis-Ujfalusi jegy. Marecsik Mihály 4 ft. Mácsai jegy. Diviaczky Ferencz 6 ft. Mogyoródi jegy. Pázsy József 6 ft. Palotai jegy. Selem János 7 ft. Péczeli jegy. Johannides István 4 ft. P. Hatvani jegy. Vrankovich Antal 6 ft. Ráthóti jegy. Domolky Antal 4 ft. Szadai jegy. Visnyovszky József 3 ft. Sz. Lászlai jegy. Szabados Benedek Pál 6 ft. Szódi jegy. Fisser József 7 ft. Tóth Györki jegy. Schlachta László 3 ft. Turai jegy. Pap József 9 ft. Valkai jegy. Megyery Antal 5 ft. Veresegyházi jegy. Halászy György 5 ft. Verseghi jegy. Bary István 3 ft. Zsamboki jegy. Rizinger József 4 ft. Zsidai jegy. Lovászik István 3 ft. Csömöri jegy. Sinkovics Ignátz 6 ft. — Szép Mihály plebános 5 ft. Mraz János kasz. 5 ft. Jánosy György 5 ft Kundt Adámné 2 ft. 30 kr. Némelly dunakeszi lakosok 8 ft. 36 kr. N. Kálmán Sámuel 1 ft. Gál Mátyás tan. 2 ft. 30 kr. Domonyi község 2 ft. 30 kr. Lázár János 1 ft. Némelly Dányi lakosok 4 ft. Törics József 5 ft. Gergely Márton 4 ft 10 kr. Krikken Gothárd 3 ft. 30 kr. Dummer János 2 ft. 30 kr. Kada Antal 2 ft. 30 kr. Nováky András 2 ft. 30 kr. Hauer Lőrincz 2 ft. 30 kr. Roder Sámuel 2 ft. 30 kr. Meterka Ferenczné 2 ft. 30 kr. több gedellői lakos 14 ft. 30 kr. Jónás János prédikátor 2 ft. 30 kr. Horváth Mátyás Rector 5 ft. Tóth István 5 ft. Több H. Györki lakos. 6 ft. 30 kr. N. Szita Fülöp 1 ft. 40 kr. Nem. Horváth János 2 ft. 30 kr. Kristóf József 2 ft. Sprœsser Pál 5 ft. T. Környei István 2 ft. 30 kr. Ubránkovits Dániel 1 ft. 15 kr. Bereczky András 1 ft. 15 kr. Kartali község 4 ft. 15 kr. Bárbreier Károly biró 7 ft. 30 kr. Poder István jegy. 2 ft. 30 kr. Láng József 1 ft. Molnár József 1 ft. 15 kr. Bartus Antal 2 ft. 30 kr. Balla Pál 2 ft. 30 kr. Bereczky Antal 2 ft. 30 kr. Ehn Tamás 1 ft. Obinger Bertalan 1 ft. Oberman Ferencz 1 ft. Panner András 30 kr. Földházy István 30 kr. Koller Panner 1 ft. Gál József 2 ft. Peleky Tamás 2 ft. 30 kr. Gutman István 1 ft. Matuskovits Antal 1 ft. Hegyi Márton 2 ft. 30 kr. N. Ernyei János 1 ft. 40 kr. Kozmanovics Anastász 2 ft. 30 kr. Kulman Agoston 1 ft. Schön György 1 ft. Plötzl Leopold 2 ft. 30 kr. Schechling Károly 2 ft. 30 kr. Goda József 50 kr. Riblitska Venczel 50 kr. Bodendorfer Julius 1 ft. Miklós Pál 1 ft. Kapás Mátyás 50 kr. Bajárszky Márton 30 kr. Dobrotzky János 2 ft. 30 kr. Valopszky János 1. ft. Czenner Abrahám 2 ft. 30 kr. Frimmer Tamás 1 ft. Egy valaki 28 ft. K. Vácz város pénztárából 25 ft. 5 kr. Parniczky Mihály k. tan. 12 ft. 30 kr. Brünek Károly pref. 12 ft. 30 kr. Burg Károly insp 5 ft. Ellenbacher József pleb. 2 ft. 30 kr. Szeder László pleb. 2 ft. 30 kr. Jenovay Károly pleb. 2 ft. 30 kr. Mészáros Károly 5 ft. Mácsai uradalmi vadász 1 ft. 40 kr. Huják József pleb. 2 ft. 30 kr. Benitzky Flórián táblabiró 100 ft. Kovács Zsigmond táblabiró 125 ft. Környei István pred. 1 ft. 15 kr. Gabriely Tamás can. 1 ft Kenedics György 5 ft. Dobos István pred 1 ft. Velzer Károly isp. 2 ft. 30 kr. Hulyák István pleb. 2 ft. 30 kr. Gosztonyi Polexina Asszony 12 ft. 30 kr. Cvik András isp. 50 kr. Gress András pleb. 1 ft. 40 kr. Kisházy István pred. 50 kr. Csernák István isp. 2 ft. 30 kr. Gosztonyi Anna asszony. 12 ft. 30 kr. Hartyáni község 2 ft. 30 kr. Thir József tiszt. 5 ft. Ruczmozer Károly számv. 5 ft. Pajor Mátyás k. szn. 5 ft. Liszt Ferencz isp. 2 ft. 30 kr. Kaprinay András ügyész 5 ft. Krenedics Miklós kulcsár 5 ft. Vadas Pál act. 1 ft. 30 kr. Krenedics János V. biró 10 ft. Csillag Márton főjegy. 10 ft. Makkay Imre aljegy. 5 ft. Rádóczy István tan. 7 ft. Singlery József tan. 10 ft. Vadas József tan. 10 ft. Vámosy János tan. 10 ft. Krenedics György adószedő 5 ft. Vaizer József vámszedő 5 ft. Czéh József 5 ft. Henzer János hadnagy 5 ft. Biró József 50 kr. Csekó Antal irnok 2 ft. 30 kr. *Összesen* 886 *ft.* 6 *kr. váltóban*

Batta Sámuel Főszolg. gyüjtései a' Kecskeméti járásban. Özv. Czollerné asszony 37 ft. 30 kr. Fekete Sándor 11 ft. 40 kr. Szeles Lajos 12 ft. 30 kr Fórián György 12 ft. 30 kr. Kovács Istvan 12 ft. 30 kr. Kovács Gergely 10 ft. Ferenczy László 12 ft. 30 kr. Ferenczy Gergely 12 ft. 30 kr. Ferenczy János 10 ft. Balasfalvi Kis László 12 ft. 30 kr. Szeles József főbiró 12 ft. 30 kr. Hajós József 10 ft. Kiss' Mihaly 10 ft. Kiss István 5 ft. Szeles Janos 5 ft. Dallos Ádámné assz. 5 ft. Demeter Lajos 5 ft. Kovács László és Gáspár 5 ft. Szeles Gabor 4 ft. Sárközy Sándor 10 ft. Kis Lajos 2 ft. 30 kr. Kunn István 2 ft. 30 kr. Nagy László 2 ft. 30 kr. Imrek György 2 ft. 30 kr. Mészáros István 2 ft. 30 kr. Gazsics János 5 ft. Blaskovics Antal 5 ft. Muzaközy Pál 2 ft. 30 kr. Deák Ferencz 2 ft. 30 kr. Ladányi Sándor 12 ft. 30 Csete Dánielné 2 ft. 30 kr. Nagy Sándor 5 ft. Kun Janos 5 ft. Tormásy János 2 ft. 30 kr. Deák Mihály és József 2 ft. 30 kr. Sipos Gábor 2 ft. 30 kr. Kis Józsefné 2 ft. 30 kr. Bóka Pap István 2 ft. 30 kr. Limbek József postamest. 5 ft. Veres István 7 ft. 30 kr. Gyöngyi Pál és Dezsy János ügy. 2 ft. 30 kr. Szabó Károly ügyész 2 ft. 30 kr. Kecskeméti apróbb adakozás 25 ft. 50 kr. — N. Kőrösről: Beretvás Janos, Farkas Ferencz, Gombay Menyhard, Gál József, Gál János, Halász József, Halász Ferencz, Keszely István, Keszely Pál, Keszely József, Molnár János, Mocsy Györgyné, Mészáros Benjámin, Molnár Mihaly, Nyáry József maradéki, Nyáry Bálint, Nagy Sandor, Nagy Áron maradéki, Nyáry Lajos, Ónody Sámuel, Fatay Pál, Pap István, Pap Sándor, Pap Péter, Pap Gábor, Pap Antal, Zsigray Urak, Szeles János, Szivós Pál, Sánta Ferencz, Sánta Benedek, öreg Szivos István, Sánta János, Szivós József, Szivós János maradéki, Szivós Péte né, Jánosy György, Jánosy Dániel, Vajkó János, Vajkó Ferencz, Vajkó Gergely, Vladár Sámuel, Vladár János, Vladár József, Farkas István, Jalsovicsky Mihály és Jalsoviczky Samuel Nagy Körösi köz birtokosok adtak 500 ft. Kalocsa Ambrus 5 ft. Vajkó József 2 ft. 30 kr. Zombory István 2 ft. 30 kr. Bikki Farkas Pál 2 ft. 30 kr. apróbb adakozásból 1 ft. 20 kr. *Összesen* 826 *ft.* 10 *kr. váltóban.*

A' pesti tud'om. Egyetemben első évi törvény - tanuló ifjuság adott 117. váltóforintot; név szerint ezek: Andrasics Antal, Balajthy Alajos, Barcza György, Bossányi András, Botlik József, Fridrik Miklós, Gyürky Geiza, Kaszap Károly, Karvászy Zsigmond, Kovács Lajos Kún, Muslay Berta, Nagy József, Nagy László, Pásztóry Károly, Parcsetich Lajos, Rőtth Sándor, Sánta Zsigmond, Szeles Mihály, Szilasy István, Tanárky Gedeon, Termatsics Rudolf, Trefort Ágoston, Vedres János, Ujváry László, Záreczky Adolf. *Összesen:* 117 *f. V. P.* —

Zlinszky János Főszolgab. gyüjtései Pest városa nemes Urainál, és asszonyságainál: Antalfy István, 5 f. Augustin Ferencz 2 f. 30 xr. Bacsinsky János 15 f. Bajkay András 2 f. Bajza József 5 f. Balassa Lajos 5 f. Baranyai József 4. Böhm Ferencz 12 f. 30 xr. Bernolák József 5 f. Birli Flórián 25 f. Blaskó Tamás 25 f. Bodányi V. 5 f. Bohács János 2 f. 30 xr Bölcskevyné özv. 2 f. 30 xr. Bugát Pál 5 f. Cháli Mihály 10 f. Csausz Márton 12 f. 30 xr. Cziegler József (vecsei) 2 f. 30 xr. Derra Konstantin 5 f. Domby Márton 5 f. Drescher Fridrik 2 f. 30 xr. Kötvös József 12 f. 30 xr. Erdődy N. 2 f. 30 xr. Eliás István 5 f. Esmeretlen 5 f. Fischer Bertalan 12 f. Forgó György 12 f. 30 xr. Frank Ignátz 5 f. Gabrieli János 10 f. Gebhárt Ferencz 10 f. Gebhárt János 4 f. Closius Dániel 10 f. Gluseki János 1 f. 40 xr. Gruber József 4 f. Grünschnek Lajos 1 f. Grabovszky Athanáz 12 f. 30 xr. Gyuracskay János 2 f. 30 xr. Haliczky Antal 2 f. 30 xr. Harminczad osztály 5 f. Hindy János 5 f. Hofman N. 2 f. 30 xr. Horváth István 2 f 30 xr Jalics Ferencz Endre 10 f. Kendelényi Károly 4 f. 10 xr. Klasszy Venczel 10 f. Kléh Pál 5 f. Koller Antal 3 f. Köller Ignácz 2 f. 30 xr. Laczkóczy Lajos 2 f. 30 xr. Lechner Ferencz 2 f. Ladomérszky N. 12 f. Légrády Pál 5 f. Lóhsteiner N. 5 f. Máár Antal 10 f. Mayer Ferencz 12 f. 30 xr. Makk Antal 25 f. Mayerfi Antonia szül. Spekner 30 f. Mönner Ferencz 5 f. Mészáros István 2 f. Mihalovics Antal 3 f. Muzik 4 testvér 20 f. Müller Antal 5 f. Navratyil József. 5 f. Nedeczky András 2 f. 30 xr. Nyilasy Josef 12 f. 30 xr Ozvald Ferencz 5 f. Pálma Elek 5 f. Peláthy N. 2 f. Podraczky József 5 f. Porkoláb Dániel 5 f. Praznovsky József 5 f. Priestersperger Kristóf 5 f. Raics József 2 f. 30 xr. Reisinger János 2 f. 30 xr. Rézó Ensel Sándor 5 f. 5 xr Ritter Károly 2 f. 30 xr. Rőtth Ignácz 5 f. Scheier József 100 f. Schiller Károly 5 f. Schmid György 5 f. Schuster János 5 f. Sidó József 5 f. Stahly Ignácz 50 f. Steinbach Ferencz 50 f. Sujánsky N. 5 f. S. 2 f. 30 xr. Szalay N. 2 f. 30 xr. Székely Károly 12 f. 30 xr. Széki Péter 5 f. Szilágyi József 5 f. Szkicsák András (Klinovszky) 2 f. 30 xr. Szkala N. 2 f. 30 xr. Szűcs Gergely 1 f. Tahy Ferencz 5 f. Ternyey István 10 f. Tratner és Károlyi 25 f. Trstyánsky N. 5 f. Vagenfal György 5 f. Viszkelety Mihály 12 f. 30 xr. Vörös István 20 f. Benyovszky Péter táblabiro 50 f. *Összesen* 921 f 25 *xr. ebből befizettetett* 866 *f.* 55 *xr. van kint fizetni való,* 54 *f.* 30 *xr.*

Ugyan azon Főszolgb. Ur kezébe adakoztak Pesti Izraéliták, e'szerint: Adler Dávid 25 f. Biederman M. L. 100 f. Biederman H. fiai 100 f. Boskovicz Jakab 37 f. 30 xr. Boskovicz Simon fiai 25 f. Breisach Herman 50 f. Breier Izsák 12 f. 30 xr. Caben M. A. 12 f. 30 xr. Cohn Áron 12 f. 30 xr. Englender Herman 25 f. Figdor Zsigmond 12 f. 30 xr. Goldner Moses 25 f. Graner Jónas 12 f. 30 xr. Grünfeld Bernárd 25 f Hertz T. J. Polák M. 50 f. Hertzfelder Dávid 12 f. 30 xr. Hertzka Jakab 50 f. Holitser M. T. 12 f. 30 xr. Kadis Joachim 100 f. Kanicz M. L. 25 f. Kassevicz J. H. 12 f. 30 xr. Kehrn Salamon E. 12 f. 30 xr. Kehrn Vilmos 12 f. 30 xr. Koppel Gerzon 12 f. 30 xr. Kunevalder Jakab 12 f. 30 xr. Kunevalder Géb. 25 f. Kuner Illés 12 f. 30 xr. Leitner Leopold 25 f. Levinszky Abrahám 12 f. 30 xr. Lichtenstern Siegfried 12 f. 30 xr. Lővi Herman 12 f. 30 xr. Mandl Joachim 50 f. Manül Seelig 24 f. Oesterreicher Dávid 25 f. Pink Dávid 12 f. 30 xr. Pinkas Adolf 12 f. 30 xr. Polák Leo 50 f. Ponczen A. és fiai 50 f. Reisz Karolina 50 f. Reisz Charlotta 50 f. Rosenthal Zsigmond 12 f. 30. Rosenthal Isák 15 f. Rezenfeld Móricz 50 f. Singer György 25 f. Schönvald Leopold 25 f. Schultheiss Leopold 25 f. Schlesinger Bernard 12 f. 30 xr. Schlesinger Móritz 12 f. 30 xr. Steiner Zsigmond 12 f. 30 xr. Stern Mark 12 f. 30 xr. Stern József 12 f. 30 xr. Strasser Salamon 25 f. Strasser Fülöp 12 f. 30 xr. Tleisl Dávid 12 f 30 xr. Ullman Gábor 100 f. Ullman Samuel 25 f. Vodjáner Samuel 100 f. Vodjáner Rudolf 50 f. Volfinger Herman 25 f. — *összesen* 1777 *f.* 30 *xr.*

Későbbi különféle adakozások. A' Pesti nemes Casino 1834-diki Jan 1s'jétől kezdve másf leszt évenként 1000 f. Kecskeméth városa 500 f. Báró Laffert Antal 25 f. Külkey Henrik Ügyvéd Ur, magyar színházépítésre 100 váltó forintot adván, ennek kamatjait addig is, mig a' tőke rendeltetésére fordíttatnék, a' budai színész Társaság felsegéllésére rendelte. Sz. kir. Pest városa tanácsa és polgárjai a' budai színész társaság számára adakoztak 500 f. Zofcsák József asztalos mester a' magyar színész társaság számára egy csinos, két záru fényzetes pénztár fiókot készített ingyen. Jankovics Miklós tablabiró Ur az ajánlások közzé tétele költségeire megajánlott 150 f. Az ó Budai Zsidó község a' már feljebb kitett 300 forinton kivül, a' budai magyar színész társaság számára, mig az fenn állni fog, évenként huszonöt Váltóforintot ajánlott — Arnold György, sz. k. Szabadka Városa' külső tanácsának tagja, és muzsikai kar' igazgatója néhány, saját alkotású, 's muzsikai karra alkalmazott magyar darabokkal kedveskedett a' társaságnak. Gróf Beleznay Károly Ur adakozott 250 f. — A' váczi Lyceumban, másod évben bölcselkedést tanúló ifjúság küldött 25 vált forintot; nevezetesen Benke Mihály, Bierbrauer János, Danits Károly, Fábry László, Fazekas Antal, Keller Béla, Kiss Mihály, László Miklós, Lukács Lajos, Nagy József, Poroszkay Ignácz,

Semetke Lajos, Soóky Taddé, Schieszl Antal, Tallián Lajos, és Tarczaly Sándor 25 f. — *Összesen* 2450 *f. vált.*

Áttnézete a' készpénz — adakozásoknak:

Simoncsics Főszolg. a' Pilisi Járásból .	for.	902	45 xr.
Madarassy László Alszolg. Solti Jár. . .	,,	144	10 ,,
Bernáth György Főszolg Solti Jár. . .	,,	216	55 ,,
Friebeisz István főszolg. Váczi Jár. . .	,,	886	0 ,,
Batta Sámuel Főszolg. Kecskeméti Jár. .	,,	826	10 ,,
Pesti Egyetemben, első évi törv. tan. ifjúság .	,,	117	— ,,
Zlinszky János Pest Városából . . .	,,	921	25 ,,
do do Pesti Izraeliták' részéről . .	,,	1777	30 ,,
Későbbi különbféle adakozások . . .	,,	2450	— ,,
Összesen for.		8242	1 *xr.*

Jegyzéke azon előváltásoknak, mellyek fertály, fél, vagy egész évekre tétettek.

I. Középszinerkélyekre:

A' Nádor Ő cs. kir Fensége kettős erkélyre — Végh István Ő Excell. — Gróf Nádasdy Ferencz Consil. — Gróf Keglevich Gábor Ő Exc — Consil Nyéky Mihály és Báró Rédl Imre. — Luby Imre Consil. — Uzovics János és Lónyay János Cons. Urak. — Mérey Sándor Ő Exc. — Gróf Károlyi György, Gróf Andrásy György Báró Prónay Sándor — Gróf Beleznay János. — Gróf Teleky Jósef, Gróf Széchenyi István, Báró Wesselényi Miklós. — Gróf Zichy Károly Ő Exc. — Gróf Sándor Móricz. — Pest Vármegye Közönsége — Pest Vármegye Tisztviselő Kara. — A' magyar tudom. Társaság.

II. Alsó erkélyekre:

Gróf Dessewffy Aurél, Döbrentei Gábor, Báró Orczy Lajos, Pregardt János, és Szilassy Jósef. — László János Ur. A' magyar tudom. Társaság küldöttsége számára. — Consil. Komáromy Péter — Báró Prényi Cons. — Igniatovics János Sen. — Gróf Ráday Gedeon.

III. Felső erkélyekre:

Sz. kir. Buda Városa tisztviselősége. — A' Nádor ő Cs. kir Fensége tisztviselőji számára — Cons. Gombos Imre.

IV. Zártszékre:

Fáy András tábl. évenkint két földszinti zártszék. — Gróf Vartensleben Ágoston évenkint egy zártszék. — Simoncsics Főszolgb. évenként két zártszék. — Kovachioczy Ur 1 zártszék — Koleda András Sen. 1 zártszék.

V. Földszinti első helyekre.

Jeszenszky Ignácz — Szathmáry Jósef. — Gáspárdy János — Kuroskó Elek.

Költ Pesten febr. 16-kán 1834.

Fáy András m. k. **Döbrentei Gábor m. k.**

a' budai magyar szinész-társaság igazgatóji.

☞ Az eddig tett, de még név és mennyiség szerint be nem küldött, mint szinte az ezután teendő adakozások is, ez úton fognak közöltetni köz megnyugtatásul 's nyilvános ellenőrségül a' Hazával.

1834. **Trattner és Károlyi'** 3dik.

Könyvnyomtató-Intézetében Pesten, Uri utsza, 612. szám a' Vármegye-ház és a' párisi utsza vagy Üveges-ház irányában, és

Aradon: Schmidt és Bettlheim
Debreczenben: Csáthyné örökösei
Egerben: Plank
Fejérvárott: Rader
Győrött: Walner özvegye
Gyulán: Barna
Kassán: Wigand és Vajda
Kaposvár: Hagelmann
N. Kanisa: Zala Várm. Wustl és Vajdits
Nyitrán: Sigler
N. Bányán: Kibling
Pécsett: Weidinger
Pesten: Eggenberger, Hartleben, Kilian, Müller, Wigand
Poson: Schwaiger, Landes, Wigand
Szegeden: Kibling
Szombathely: Zsoldos
Sopron: Jents
Temesvár: Polatsek
Veszprémben: Vázsonyi és Szíjártó
Zombor: Gottlieb
Komárom: Töltéssy, és Szigler
Miskólcz: Striberny
Erdély: Kolosvár: Tilsch, és Burián.

megszerezhető:

KÖZ-HASZNU

MAGYAR ÉS NÉMET

LEVELEZŐ-KÖNYV

ÉS

NEMZETI TITOKNOK,

A' KÖZÖNSÉGES ÉLETBEN ELŐFORDULÓ HIVATALBELI ÉS BARÁTSÁGOS HELYHEZTETÉSEKHEZ ALKALMAZTATVA.

Ára csinos kemény borítékba kötve 1 for. 20 kr. pengő p.

Allgemeiner

Ungarisch-Deutscher

Briefsteller

nebst dem

National-Secretär,

für

alle im Geschäfts- und gemeinen Leben, so wie in freundschaftlichen Verhältnissen vorkommenden Fälle.

Preis gebunden. 1 fl. 20 kr. Conv. Münz.

Zu haben bei allen Buchhändlern und Buchbindern.

TARTALOM.

ELSŐ SZAKASZ A' LEVELEK KÖZÖNSÉGESEN.

ELSO CZIKKELY. A' Levélírás módja általjában | *MÁSODIK CZIKKELY.* A' Levelek belső formaságai | *HARMADIK CZIKKELY.* A' Levelek' külső Formaságai

MÁSODIK SZAKASZ KÜLÖMBFÉLE LEVELEK.

ELSŐ CZIKKELY.

Köszöntő, vagy örvendező Levelek.

I. Születésnapi örvendezések.
I. Glückwünschungen zum Geburtstage.

Egy fiú Attyának születése' napjára
Ein Sohn wünscht seinem Vater zu dessen Geburtstage Glück

Egy Attyához születése' napjára
An einen Vater zu seinem Geburtstage

Egy fiú Attyának születése' napján
Ein Sohn am Geburtstage seines Vaters

Egy leány Annya születése' napjára
Eine Tochter am Geburtstage ihrer Mutter

Egy leány Annya születése' napjára
An eine Mutter zum Geburtstag, von ihrer Tochter

Egy fi-testvér Hugának születése' napjára
Ein Bruder an seine Schwester zum Geburtsfeste

Válasz
Antwort

Egy barát barátnéjának születése' napjára egy rózsafát küld
Einer Freundin wird zu ihrem Geburtstage ein Rosenstock von einem Freunde übersandt

II. Névnapi örvendezések.
II. Glückwünschungen zum Namenstage.

Egy fiú Attya vagy Annya neve napjára
Ein Sohn seinem Vater oder seiner Mutter zum Namenstage

Egy fiú az Annyához
Ein Sohn an seine Mutter

Egy leány Attya vagy Annya neve napjára
Eine Tochter zum Namenstage ihres Vaters, oder ihrer Mutter

Válasz
Antwort

Egy érdemes Jóakaróhoz
An einen wohlverdienten Gönner

Egy Gazdaságbeli Tiszt az Uraságához
Ein Wirthschaftsbeamter an seine Herrschaft

III. Új esztendei köszöntések.
III. Glückwünschungen zum neuen Jahre.

Egy fiú szüléinek új esztendőt kiván
Ein Sohn zum neuen Jahre an seine Eltern

Egy leány Attyát vagy Annyát új esztendőkor megköszönti
Eine Tochter zum neuen Jahre an ihren Vater oder ihre Mutter

Egy fiúnak új esztendei köszöntése Attyához
Glückwunsch eines Sohnes an seinen Vater

Egy fiú az Attyához
Ein Sohn an seinen Vater

Egy fiú a' Szüléihez
Ein Sohn an seine Aeltern

Nénjének új esztendőt köszönt férjfi-öccse
Ein Bruder zum neuen Jahre an seine Schwester

Válasz
Antwort hierauf

Új esztendei köszöntés a' köszöntő Annya bátyához
Glückwunsch an einen Oheim zum neuen Jahre

Válasz
Antwort

Egy érdemes Attyafihoz
An einen Anverwandten

Egyik testvér a' másikhoz
An einen Bruder

Új esztendei köszöntés egy Pártfogóhoz
Glückwünschungsschreiben an einen Gönner zum Neujahrstage

Válasz
Antwort

Egy Tisztviselő az Urasághoz
Ein Beamter an seine Herrschaft

Egy kalmár megküldi a' kontót 's egyszer'smind boldog új esztendőt kiván
Ein Kaufmann an einen Gönner

Egy szíves Jóakaróhoz
An einen Gönner

Egy szabadságon lévő tiszt ir a' Generálisának új esztendei köszöntést
Ein Offizier, der sich auf Urlaub befindet, an seinen Generalen, zum neuen Jahr

IV. Szerencsés esetekben való örvendezések.
IV. Bei erfreulichen Vorfällen.

Egy Báróhoz, Ministernek lett kineveztetésekor, egy alatta való Tisztviselő
An einen Freiherrn bei seiner Ernennung zum Minister, von einen Untergebenen

Egy Előmozdíttatotthoz
An Jemanden, der befördert wurde

Egy jó Barátnak fellyebb való tisztségre lett lépésekor
An einen Freund bei seiner Beförderung

Egy jó Barát jó Barátjának nagyobb hivatalra való emeltetésekor
Bei einer Beförderung

Egy Baráthoz házasodásakor
An einen Freund zu seiner Verehlichung

Egy jó Barát jó Barátja házasodásakor
Bei einer Heirath

Egy Baráthoz, kinek hitese fiat szült
An einen Freund, dessen Gattin einen Sohn geboren

Egy jó akaróhoz midőn annak fija papságra lépett
An einen Gönner bei Beförderung seines Sohnes

Egy jó Baráthoz processusának szerencsésen lett végződésekor
Bei einem gewonnenen Rechtshandel

Egy jó Barát örvend azon, hogy Barátja 60 ezer forintot kapott egy testamentom ereje szerint
Bei einem gewonnenen Terno aus der Lotterie

Egy jó Baráthoz meggyógyulásakor
An einen Freund bei seiner Genesung

Felelet az előbbi levélre
Antwort

Egy öreg Atyához vagy öreg Anyához külömbféle Ünnepekre az esztendőben
An einen Großvater oder Großmutter zu verschied. festl. Gelegenheiten im Jahr

Egy Árva leány Gyám-Annyához külömbféle Ünnepekre
Eine Waise an ihre Pflegemutter zu verschiedenen festlichen Gelegenheiten

Egy Kereszt-Atyához külömbféle ünnepi alkalmatossággal
An einen Pathen zu verschiedenen festlichen Gelegenheiten

Egy Atyafihoz külömbféle ünnepi alkalmatossággal
An einen Vetter zu verschiedenen festlichen Gelegenheiten

MÁSODIK CZIKKELY.

Bútsúzó Levelek.

Egy esmerős bútsúzik útra induló Jóakarójától
Abschiedsbriefe.
An einen bekannten bei seiner Abreise

Egy Fiú bútsúzik édes Annyától
Eines Sohnes an seine Mutter

Egy Ifju búcsúzik Szerető jétől
Ein junger Mann beurlaubt sich von seiner Geliebten

HARMADIK CZIKKELY.

Meghívó Levelek.

Keresztelésre hívó levél
Egy Atyafi Komának hivattatik
Két Leány testvérek Attyok' barátját annak születése napjára meghívják
Egy Szerető meghívja Szeretőjét falusi mulatságra

Egy jó Barát jó Barátját városból falura hívja látogatás végett
Felelet
Egy mezei élet kedvelője falura hivattatik
Mennyegzőre hívó Levél
Egy Orvos falura hivattatik
Egy tanuló magához hívja az Annyát városra
Egy Atyafi a' másikat Annya temetésére hívja

Egy Atyafi vendégségre hívja a' másikat
Egy Anya haza hívja Fiját a' külföldről
Próbatételre való meghívás
Beszélgetésre való meghívás

Einladungsbriefe.

Einladung zu einer Taufe
An einen Verwandten zur Gevatterschaft
Zwei Schwestern laden den Freund ihres Vaters zu des letztern Geburtstag ein
Eines Liebhabers an seine Geliebte zu einem ländlichen Feste
Einladung auf das Land

Antwort
An einen Landliebhaber um aufs Land zu kommen
Einladung zur Hochzeitsfeier
Ein Arzt wird aufs Land gerufen
Ein Jüngling ruft seine Mutter in die Stadt zu sich
Eines Vetters an den andern, zu dem Leichenbegräbniß seiner Mutter
Eines Schwagers an den andern zum Gastmahle
Eine Mutter ruft ihren Sohn vom Auslande nach Hause
Einladung zu einer Prüfung
Einladung zu einer Unterredung

NEGYEDIK CZIKKELY.

Barátságot, szerelmet tárgyazó Levelek.

Egy ifjú kereskedő Leányt kér annak Attyától
Válasz
N. N. tudósítja Jóakaróját, Leánya kérőjének állapotja felől

Egy Kis Asszonyhoz a' Jegyese
Felelet
Egy Ifjú vallást tesz szerelméről egy Kis Asszonynak
Egy Leány szemére hányja egy Ifjunak hitetlenségét

Felelet
Egy Vőlegény Mátkájához

Válasz
Egy Leány kosarat kap

Liebesbriefe.

Eheantrag eines Kaufmannes
Antwort
N. N. berichtet seinem Freund von den Umständen des um seine Tochter werbenden Kaufmanns
Ein Verlobter an seine Verlobte
Antwort
Liebesgeständniß an ein Fräulein

Ein Mädchen macht einem Jüngling Vorwürfe wegen Untreue
Antwort
Eines Bräutigams an seine Braut
Antwort
Einem Mädchen wird der Korb gegeben

ÖTÖDIK CZIKKELY.

Köszönő Levelek.

Megköszönő Levél s' Szülékhez
Egy felgyógyúlt beteg köszöni az Orvosnak felgyógyulását
Köszönet egy kép megküldéséért
N. N. köszöni Nénje Asszonynak becses ajándékát

Dankſagungsbriefe.

Dankschreiben an Aeltern

Ein genesener Kranker danket dem Arzte um seine wohlwollende Hilfe
Für die Uebersendung eines Porträts
An eine Muhme für ein schätzbares Geschenk

Egy Fő Egyházi Személyhez a' megnyert Stipendium végett
Egy tanuló Ifjúnak kegyes Jóltévőjéhez valóköszönete
Köszönő Levél egy Elölülőhez valamelly hivatal elnyeréséért
N. N. köszöni Jóakarójának, hogy tisztségre segítette
Egy hivatalbeli Ifjú fizetése jobbitását köszöni Igazgatójának
Egy segedelmet nyújtott Baráthoz
Egy Ifju, Annya nevében megköszön valamit egy Herczeg Asszonynak
Egy Tanácsbeli Ur egy nála szálláson lévő deáknak Attyához
Egy falusi nemes Ur városon lévő Fija Tanítójának karácsonyi ajándékot küld

Valamelly jól elvégzett szolgálatért
Köszönet egy polgárhoz, valamelly szívességért

Egy szíves Rokonhoz

Kölcsönért való köszönet

Köszönő Levél egy Kereskedőház Igazgatójához az ismét megnyert bizodalmáért
Egy Kalmár megköszöni a' küldött portékákat

HATODIK CZIKKELY.

Kérő Levelek.

N. N. Ur némelly könyvekre előfizet a' Kiadónál

Egy Grófnak könyörög valaki közbenjárásáért valamelly dologban
Egy Özvegy azon Megyénél, mellyben Férje szolgált, segedelemért könyörög
Egy szerencsétlen segedelemért könyörög
Egy elszegényedett polgár kéri a' papot, hogy gyermekinek az oskolába ingyen felvételésükben segítségül legyen
Egy régi szolga elébbi Urától, kinél sokáig szolgált, segedelmet kér.

Egy kereskedő a' házi birtokost a' lakás- és boltbér leszállításáért kéri

An einen hohen Geistlichen wegen erhaltenen Stipendiums
Eines Clienten an einen hohen Gönner
Dankschreiben für eine erhaltene Stelle an einen Präsidenten
Für eine Beförderung

Ein junger Mann dankt seinem Chef für Gehaltsverbesserung
Um geleistete Dienste

Dankschreiben eines Jünglings im Namen seiner Mutter an eine Prinzessin
An einen Gönner bei Beförderung seines Sohnes

Ein Landedelmann übersendet dem Lehrer seines Sohnes in der Stadt ein Weihnachtsgeschenk
An einen wohlverdienten Gönner
An einen Bürger nach einer von demselben erfahrenen Gefälligkeit
An einen gefälligen Anverwandten
Ein Bürger an einen Edelmann der ihm eine Summe Geldes geliehen
An den Chef eines Handlungshauses wegen wieder erhaltenenen Zutrauens

An einen Kaufmann, für die Uebersendung einer Waare

HATODIK CZIKKELY.

Bittbriefe.

Herr von N. N. pränumerirt auf neue Bücher beim Herausgeber
Ein Graf wird um seine Vermittlung in irgend einer Sache gebeten
Bitte einer Witwe um Unterstützung, an ein Gremium gerichtet, bei welchem ihr Mann gedient hatte
Bitte eines unglücklichen um Unterstützung
Ein verarmter Bürger bittet einen Pfarrer, ihm, zur unentgeldlichen Aufnahme seiner Kinder in die Schule behilflich zu seyn
Ein alter Diener bittet seinen ehemaligen Herrn, bei dem er lange in Diensten stand, um Unterstützung
Ein Handelsmann ersucht seinen Vermiether um Herabsetzung des Quartier- und Gewölb-Miethzinzes

Egy Ügyvéd segédül hivatik, valamelly szövevényes dologban

Ein Doctor der Rechte wird um seinen Beistand in einem verwickelten Falle angegangen

Egy Tisztartó, egy tűz által szerencsétlenné lett árendás mellett könyörög Uraságának

Ein Verwalter bittet bei seiner Herrschaft um Beistand für einen durch eine Feuersbrunst verunglückten Pächter

Egy Atya könyörög egy Praelatusnak, hogy Fijának ki most végezte oskoláit, szerencséjét eszközlené

Bitte eines Vaters an einen Prälaten, derselbe möchte sich für dessen Sohn, da er nun eben seine Studien vollendet habe, verwenden

Kérettetik valaki, hogy a' Cautio letételére adna néki pénzt kölcsön

Jemand wird um einen Vorschuß zu einer Cautions-Leistung gebeten

Kölcsön kérés egy Barát számára, kiért a' könyörgő szükség esetében jót áll

Ersuchen um ein Darlehen für einen Freund, für welchen man sich nöthigen Falles verbürgt

Kölcsön kérés

Ersuchen um ein Darlehen

Kérettetik valaki, hogy egy fizetendő váltó levélre hat hónapi időt engedjen

Bitte, einen fälligen Wechsel auf sechs Monate verlängern zu wollen

Egy meghatalmazott, Meghatalmazójának 50 ezer pengő forintok kölcsön kérését megujjítja

Ein Bevollmächtigter erneuert seine Bitte um eine Darleihe von 50,000 fl. für seinen Vollmachtgeber

Egy mesterember kéri a' másikat, hogy neki legényt szerezzen

Ein Handwerksmann bittet den andern, ihm einen guten Gesellen zu verschaffen

Egy Szakács kéri Barátját, hogy neki szolgálatot szerezzen

Ein Koch ersucht seinen Freund ihm einen Dienst zu suchen

Egy Professorhoz valamelly házi Tanító alkalmatos voltáról

An einen Professor wegen der Geschicklichkeit eines Privatlehrers

Válasz

Antwort

Egy mesterember ír egy Grófnak, annál szolgálatban lévő Fija eránt

Ein Handwerker an einen Grafen, wegen seines in dessen Diensten gestandenen Sohnes

Válasz

Antwort

Egy Csismadia Öttsének hollétét kivánja megtudni egy Kapitánytól

Eines Schustermeisters an einen Hauptmann wegen des Verbleibens seines jüngern Bruders

Egy Földes Ur ír a' Bécsi Policzaj Commissáriusnak egy fogságba esett Ifjú eránt

Eines Edelmanns an einen Polizeikommissär, einen in Verhaft genommenen jungen Menschen betreffend

Egy mesterember egy Uraságtól pénzét kéri

Ein Handwerksmann fordert Schulden von seiner Herrschaft

Egy falusi Árendás, egy városi jó Barátjára bízza gyapjuja eladását

Ein Pächter zu Lande überträgt seinem Freunde in der Stadt die Veräußerung seiner Wolle

Egy Asszonyság a' másikra vásárlásokat biz.

Eine Freundin ersucht die andere verschiedene Sachen einzukaufen

Egy Barátné Barátnéját kalapvételre kéri

Bitte um die Besorgung eines Huts

Patikában Provisori hivatalért való könyörgés

Bitte um eine Provisorstelle

Egy házi szolga engedelemért könyörög, hogy egészsége helyre hozása végett, Urának falusi jószágán lakhassék

Bittschreiben eines Hausdieners um die Erlaubniß, in dem Landhause seines Herrn der Herstellung seiner Gesundheit wegen, sich aufhalten zu dürfen

Egy elszegényedett Kalmár, Fija számára egy Intézet Előljárójánál segedelemért könyörög

Bittschreiben eines verunglückten Kaufmannes an den Vorsteher eines Instituts um Unterstützung für seinen Sohn

Egy Barát a' másiktól pénzt kér kölcsön

Bitte an einen Freund um ein Darlehen

Egy fiatal Gazda-tiszt, Tisztartói hivatalra jelenti magát egy Birtokosnál

Ein junger Oekonom meldet sich bei einem Gutsbesitzer zu einer Verwaltersstelle

Egy Atya, Fijának hivatalba helyeztetéséért könyörög

Bitte eines Vaters um Anstellung seines Sohnes

Kérés egy Kalmárhoz, egy Inasnak felvételéért

Schreiben an einen Kaufmann, wegen Aufnahme eines Lehrlings

HETEDIK CZIKKELY.

Dorgáló--Szemrehányó--Bocsánatotkérő Levelek.

Verweis-, Vorwurfs- und um Verzeihung-bittende Briefe.

NYOLCZADIK CZIKKELY.

Tudósító Levelek — Benachrichtigungsbriefe

KILENCZEDIK CZIKKELY.

Vigasztaló levelek — Tröstende Briefe

TIZEDIK CZIKKELY.

Ajánló levelek — Empfehlungsbriefe

TIZENEGYEDIK CZIKKELY.

Emlékeztető levelek — Erinnerungsbriefe

TIZENKETTŐDIK CZIKKELY.

Mentegető levelek — Entschuldigungsbriefe

Harmadik Szakasz. Kereskedésbéli levelek Geschäftsbriefe — Az Árjegyzék (Conto) — Nyugtatványok (Quietantiák) — Reversalisok és Recepissék — Reverse und Recepisse — Bizonyság levelek — Zeugnisse — Általengedés- és Hitelező-levelek — Ueberlassungsschriften.

V. Pénztabellák. Az Austriai Császárságban folyamatban lévő Pénzek értéke — Külföldi Pénzek értéke az Austriai Császárságban.

VI. Czímek (Titulatúrák) Titulaturen.

A' Nemzeti Titoknok-Tartalma. Válogatott levelek — Szerelmes tárgyu levelezések — Szerződések — Hajós-Szerződés — Váltó- és Kötelező levél — Osztály-Levél — Házassági Egyezés vagy kötés — Moring-Levél — Árendás Eggyesülés — Zálogos-Levél — Örökös Levél — Tserék — Tsere Levél — Társasági Egyesülések — Zálog-Levél — Örökös Felvallás (Fassio perennalis) — Épület Szerződés — Inasi Szegődség — Jelentések és Hirdetmények — Végintézetek (Testamentomok) — Első Austriai Tűzkármentő Társaság, Bécsben — Az Austriai Császári Birodalomban folyamatban lévő Státusi-kötelező-Levelek vagy Obligatiók (Staatspapiere), Interesseik' mennyisége, (pro Cento) és az Interes (Kamat') fizetés' ideje — Törvény Folyamat és szünet — Vásárok — Gyors-Kotsi — Nemesi Jószágba való beiktatásra v. Statutióra meghivó — Levél — Gyász-Czédula — Gyász-Levél — Házasságot-Jelentő-Czédula — Emlék-Könyvbe való Versek.

TOLDALÉK. A' VÁLTÓ-LEVELEKRŐL. (Wechselbriefe.) A' Váltó-Levelekről és azoknak nemeikről — Váltólevelek' Formuláik — A' formas Váltóleveleknek különös elsőségeik — A' váltók fizetése ideje mikor telik ki? — Respectus, vagy Discretió napjai — Assignatiók.

A' Pósta váltság alúl kik vagynak felmentve? — I. A' Levélpóstán — II. A' Diligence-on vagy Gyors-Szekéren.

Idegen szavak.

Bei

GEORG KILIAN junior,

Buchhändler in Pesth,

in der Waiznergasse im vormals Feßl'schen Hause, ist so eben erschienen und

1835. zu haben: Nro 8.

Vollständige Beschreibung sämmtlicher berühmten Weingebirge in Oesterreich, Mähren und Böhmen

in statistisch topographisch-naturhistorischer und ökonomischer Hinsicht.

Von

FRANZ SCHAMS,

Ritter des k. k. russisch-polnischen St. Stanislaus-Ordens, der k. k. Landwirthschafts-Gesellschaft in Wien wirkliches, der patriotisch-ökonomischen Gesellschaft und des pomologischen Vereins in Prag, der Landwirthschafts-Gesellschaft in Grätz, der mährisch-schlesischen Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur- und Landeskunde in Brünn, der kais. russischen freien ökonomischen Gesellschaft in St. Petersburg, des landwirthschaftlichen Vereins in Bayern, der Hortikultural-Societät in London, korrespondirendes, und des pharmaceutischen Vereins in Petersburg Ehren-Mitglied.

Mit 17 *Abbildungen.*

gr. 8. br. 226 Seiten. 1 fl. 48 kr. C. M.

Auch unter dem Titel:

Der Weinbau des österreichischen Kaiserstaates in seinem ganzen Umfange. III. Band.

Unter allen Zweigen der landwirthschaftlichen Industrie ist der Weinbau derjenige, welcher nicht nur vielen Orts wenig rationell betrieben wird, sondern auch vernunftmäßiger Untersuchung und schriftstellerischer Beleuchtung enträth, obwohl Monographien einzelner Weingebirge nicht fehlen, die

Russau. Wigand

aber in der Fluth der Gelegenheits- und Lokal-Literatur gewöhnlich spur- und nutzlos verschwinden. — Solches Schicksal hat obenangezeigtes Werk gewiß nicht zu befürchten, denn es hat ein weit umgreifendes und doppeltes Interesse, und einen innern Werth, welcher durch Eleganz und Anmuth des Styls so gehoben wird, daß auch der önologische Laie es mit Vergnügen lesen mag. Es ist Resultat einer Reise, welche der bereits durch seine frühern önologischen Werke, namentlich

Ungarns Weinbau
in seinem ganzen Umfange ꝛc.
2 Bände. 8. Pesth 1832—1833. bei Gustav Heckenast.

rühmlich bekannte Herr Verfasser im Jahre 1834 durch die Weingegenden Österreichs, Mährens und Böhmens gemacht hat, — ein Resultat, was er überall durch Selbstanschauung und durch triftigen Verkehr mit Weinerzeugern aller Klassen an Ort und Stelle genommen, und mit lebendiger und umsichtiger Schilderung wieder gegeben hat. Das doppelte Interesse des Buches besteht darin, daß es nicht nur den österreichischen, mährischen und böhmischen Winzer und Beförderer der dasigen Weinkultur über den Gehalt seines Bachus-Segens belehrend aufklärt, sondern auch die Lücken mit ausfüllen hilft, welche hinsichtlich des Weinbaues in der Statistik des ganzen Kaiserstaates vorhanden sind. Mit vollem Rechte hat daher das Buch den Doppel-Titel:

Der Weinbau
des österreichischen Kaiserstaates
in seinem ganzen Umfange

erhalten, und reihet sich ganz schicklich als dritter Band an die zwei Bände, worin derselbe Herr Autor den Weinbau Ungarns behandelt hat. — Wer dieses treffliche Werk kennt, wird auch in dieser Fortsetzung die Sachkenntniß, Gründlichkeit und Anmuth der Schreibart wieder finden, welche solches auszeichnen, und wird es mit Vergnügen wahrnehmen, daß der Herr Verfasser im Begriffe steht, eine önologische Reise nach Steiermark, Krain und Dalmatien zu unternehmen, und deren Resultate wieder als vierten Band des ganzen Werkes über den Weinbau des österreichischen Kaiserstaates dem Drucke übergeben wird. Ja derselbe hat vor, im Jahre 1836 in gleicher Absicht Tyrol und die Lombardei zu bereisen, und die da gemachten Beobachtungen und Erfahrungen werden dann den fünften Band des ganzen önologischen Werkes über den Orbis austriacus ergeben.

Schlüßlich hofft Obbenannter durch Sorgfalt für die äußere typographische Ausstattung bekundet zu haben, daß er des gründlichen, nützlichen und geistreichen Werkes innern Werth erkannt habe.

Gedruckt bei Landerer.

HECKENASZT GUSZTÁV,

pesti könyvkereskedőnél épen most jelent meg és találtatik ezen czimü könyv:

Pesti levelek.

Irta VAJDA PÉTER

1-sö Füzet: Szép szavak.

8-*rét. Kassán és Pesten* 1835. *Csinosan fűzve Velinpap.* 1 *ft. peng. p.*

Tartalom:

Előszó. — Lumpaci Vagabundus. — Ellenező oldalak. — A' „van" ige. — Halhatatlanság. — A' K-ák ellen. — Tudni vágyás. — Uj hónapnevek. — A' budai játékszin. — Értekező; a' szerelemrül. — Komoly értekező; az életrül. — Egyveleg tréfák I. — Egyveleg tréfák II. — Tudományos élet. — Ékes beszéd újitás ellen. — Ékes beszéd az óság mellett. — Erkölcsi élet. — Egyveleg tréfák III. — Egyveleg tréfák IV. — Ékes beszéd a' nő-irók ellen. — Ékes beszéd a' szép szavak mellett. — Egyveleg tréfák V. — Gondolat-szikrák. — Egyveleg tréfák VI. — Egyveleg tréfák VII. — Egyveleg tréfák VIII.

Mutatványul ezen kivonatot közöljük:

Ékes-beszéd a' szép szavak mellett. 111 *l.*

....Igen sokan nem látszanak ösmerni a' szép szavak erejét és mindent csak a' durva erőtül várnak, az erőszakoskodástul reménylenek. De ezek járatlanok a' világ folyamában. Ezen nagy mindenséget nem erőszak tartja fön létében, nem összeütközések virágoztatják, hanem az összehangzás kellem-szózata szerez neki diszt és dicsőséget. A' fölzúdult tengert nem a' hullámai elé torlott sziklák szelédítik meg, hanem a' földerült ég, 's a' magasrul csöndében lemosolygó nap.

Az emberi elme szinte tenger, szeléden nyugvó, mig kün csendesség van, 's mélyében híven tükröző a' szép természetet ragyogó csillagaival, 's az ég királyával a' nappal. De a' szelek által fölháborítható. 'S ekkor hánykolódásának nincs határa. Az eget víja ő hullámaival 's alant a' mélységek legszörnyübbeit ostromolja. Kicsin akkor ő neki a' végetlenség, szeléd az erőszak, világos az éjfél. Keresztülront minden gátokon, a' virágokat eltapodja, az erőseken dúl, a' szenten gonoszkodik.

Ezen szörnyű állatot hatalmunkban tartani, nem csekélység. Mert az ő birása haszonnal, kellemmel, bátorsággal teljes. Az egyszer megnyert ember vérét megosztja kedveltével, a' mindenség symphoniáját egyesítve hozza neki idvezlő hangakint, védi őtet szerelme legbiztosabb fegyvereivel 's őrt áll mellette soha nem lankadó vigyázattal Nem magának látszik ő élni, hanem kebele szent tárgyaiért, mellyeken szive egész hajlandóságával 's lelke minden erejével csüng.

'S tudjátok e, melly elem az, melliyben az ember illyen kivánatos fejlődést szokott tenni? Ah az nem a' rabszolgaság, nem a' szolgaság, nem az értetlenség. Az ember erényei szabad levegőt kivánnak, és szabad napsugarakat. Me-

leg házban nem szokott ezen növény szép fejlést tenni. Jó alapul csak a' jogosság földe szolgál neki. Ha ezeket megnyeré, hatalmas gyökereket bocsát, erős fává növekszik fői, számos ágokat ereszt, buján virágzik 's egész országot sőt világrészeket örvendeztet meg áldásával.

Elhibázták mindazok a' czélt, (történeteink a' nagy tanúság-könyvek) kik az emberbirást külső eszközökön akarák alapítani. Minden romlékony a' földön: az arany, az aczél, a' gyémánt, csak az emberi szívben van a' romolhatatlan erő, melly ivadékrul ivadékra szállítható ált, évezredeken keresztül, romlástalanul, sőt egyre fejlődve, csinosbulva. — Ez a' szerelem, a' szép és jó iránt való szerelem. Mutasd az embernek a' szépet, ő rajta fog csüngni szíve egész indulatával, mutasd az embernek a' jót, és ő imádni fogja lelke teljes erejéből; add az embernek vezércsillagul a' szépet és jót, ő követni fogja virágokon töviseken, életen halálon keresztül.

Ösmerek én egy varázs-pálczát, melly nagyobb hatalmat gyakorol az emberi indulatok hullámai fölött, mint Poseidon villája az oczeánon. Ollyan ez mint a' szeléd napfény, melly életet kelt a' merre csak föld és levegő van, ollyan mint a' híves hajnal, melly harmattal ifjítja az epedett virágokat. 's a' t.

Egyveleg tréfák. 129 *l.*

Sokszor gondolkodtam azon, mint juthatna az ember legkönyübben legtöbb pénzhez, és terveket csináltam magamnak, hanem... ollyan sok átkozott *hanem* álla mindig az utamban, hogy végre ki sem ösmerem magamat. Gazdagon akartam házasodni, — és igen sok hanem gátola; nagy lotteriára tevék, a' nemtalálás egy iszonyú hanem leve; a' kis lotteriát gyakorlám, 's erszényem csak lapult bele. Alchymiát tanultam, munkám, pénzem, reményem füstbe ment; okosság után indulék, oknélküliségbe vesztem, mig végre tollat ragadtam, 's igazán befizettem magamnak!

Oh ha mindenki tudná, mint befizethet az ember tollal magának! K...r mindig áldozott a' hazának, 's ha élne most az új házban még nagyobb mezeje volna reá; R... ur ma holnap oda lesz, mert négy öt ezernél több tiszta nyeresége nincs évenkint; hát még H...! — De itt én nem tudok jól számolni.

Hanem hiszen nem minden fa megrázására hull ám le vad körte, annál kevesebbé 38,000 ezem. Sokan ráztak már egyébhol 's ugy kellett elfancsalodniok, mint a' rókának a' magas szőlő gerezdektül. Mennyen hallottak és mondottak halotti énekeket mások és magok toll-szülöttire. Igy nyugosznak békességgel az urban az *Aspasia*, *Nefelejtsek*, *Szemlélő*, *Orvosi Tár*, *Sas*, *Ekho* és többi társaik, mindannyija befizetve magának vagy inkább az irójának. — De

„Mezét lubon járni 's mást is ollyant látni, türhető ngomorúság.“ Ezzel vigasztaljuk magunkat, és egymást.

Egyszer volt egy ember, az nem is tudta mint lön gazdag, csak csupa aranyok között találta magát... Oh annak nem volt esze... Igen, igen... Mi pedig átlátjuk, mint van, hogy az aranyakat ma holnap üstökös csillagnak nézzük... tehát...

M... Nina férjhez megy. Ha leány volnék én is örömöstebb mennék férjhez, mint akarhová, hanem férfiu létemre hova menjek? Lányhoz?... Az nem szokás! Borházba?... Mámort találnék haza hozni! A' Gratiákhoz?... Nem tudom befogadnak e, 's még inkább hogy befogadási jogukat megösmerik e a' magyarok! Mert az volna ám szép, ha én mint a' Charisok kedveltje járnék a' hazában, és az első hidnál föntartóztatnának, hogy fizessek krajczárt, minthogy az ollyan idegen privilegiumnak nálunk semmi becse, semmi ereje.

Igaz, házasodnom kellene. Itt a' bökkenő, itt a' buczkó, mellyben meg megbotlottam és nem tudám, mibe verém körmeimet. De hogyan házasodni? Kicsint venni?... Nem érdemes. Nagyot?... Talám sok barát ohajtaná. Nem, nem veszek én házat. Miért lennék különb ásiai apáinknál, kik a' sátorban is becsületes emberek voltak.

L.... azt mondja, *ház* nem magyar szó; és én elhiszem neki, mert pesti vagyok, hol — a' potiori fit denominatio. Hanem én e' szerint a' palota szó magyarságát is tagadom, kivévén ha K...i és N...ó volnék, más kevéssel.

Az irással nem boldogul az ember, mert csak papirost veszteget. Innét én ajánlom iróinknak, hogy ezután ne irják a' gondolataikat, vagy betűiket, hanem nyomják. A' világon minden a' formalitástul függ, mellyet már K... Károly megéljeneztete. A' tapasztalatlan! Ő is csak irta a' betűket, 's csupasz maradt; más nyomta, és oldalaslag egy palotácskája nevekedett ki a' földből.

Jegyezd meg, barátom; másnak javán is tanulhatni, noha apáink még a' más kárán sem tudtak okosulni. Ugyan mentünk e mi előre? Ne... ne.. Hallgas pajtás! Bálaam meghalt.

Nyomtatta Landerer.

Wigand könyvkereskedésében

megjelent:

SZÓFÜZÉR

vagyis

a' tudomány, müvészség, társalkodás és költészet újonan alkotott vagy fölélesztett szavainak jegyzéke.

Az eddigi szótárak helyesitéséül 's potlékául, hasonértelmü magyar és német-latin kifejezésekkel megvilágosítva gyüjté

KUNOSS ENDRE.

8-rét. Pesten 1834. Csinosan füzve, ára 48 kr. pengőben.

Ezen szókönyv által tetemes literaturai hézagot pótolt ki a' gyüjtő ur, 's felette nagy jót tön mind a' magyar olvasó közönségre, mind az idegen ajku, de nemzeti nyelvünket alaposan tudni ohajtó személyekre, sőt az irói pályán megjelenni szándékozó, vagy azon már megjelent számosabb szerzőkre nézve is. — Az olvasó, minden helyesb újonan alkotott vagy elavultságokból felélesztett 's jelenleg divatozó szavakat megtaláland ezen könyvben, hasonjelentésü magyar és német v. latin valódi értelmü szavak által felvilágositva; 's igy meg leend szüntetve az újabban kijött munkák érthetlensége iránt támasztott panasz, minthogy az azokban találtató új szavak, — mellyeket a' tisztult ajku és tollu beszélőnek 's irónak csakugyan lehetlen elmellőznie, — eme *szófüzérben* feltalálhatandók lesznek. De jótékony következésü ennek megjelenése számos irókra nézve is; mert belőle az új szavaknak valódi határozott értelmét megesmerhetvén, nem félhetnek, hogy vala-

melly szavat helytelen értelemben használva részint zavart eszközölnek, részint tudatlanságukat árulják el; a' mi, több új szavaink használása körül, sokakon már valósággal meg is történt.

Hogy a' könyv minőségéről helyes fogalmat nyujthassunk, közöljük itt abból mutatványképen az 57ik l. R-betüs szavak jegyzékét.

Rabiga; das Sklavenjoch.
Rablánc; die Feſſel.
Radó, bujtogató; der Stänkerer.
Ráfuvalni; anwehen.
Rag, ragaszték; ollyasmi, melly máshoz tétetik; ſuffixum v. affixum.
Ragály, ragadvány; contagium.
Rágalom; die Verläumdung.
Ragyogvány; der Schimmer.
Rajoskodni, buzgó képzeletekbe merülve bohóskodni; ſchwärmen.
Rajz, rajzolat; die Zeichnung.
Rajzón (korcs magyarsággal; plajbász); der Bleiſtift; cerusa.
Rajzoskola v. rajztanoda; die Zeichenſchule.
Rakhely, raktár; depositorium.
Raló, czinkos társ; der Spießgeſelle; *Sz. D. és Kresz.*
Ravatal, sirlödél; die Katakombe; sarcophagus.
Rebegni, gagyogni; ſtammeln, ſtottern.
Redő, ráncz; die Falte, Runtzel.
Redőzet; die Faltung.
Reggeli (korcs ml. fölöstököm); das Frühſtück.
Reggelizni; frühſtücken.
Rege, monda; das Mährchen, die Sage.
Regélni v. regézni; ein Mährchen erzählen.
Regény; der Roman.
Regényes; romantiſch.
Regg, reggel; der Morgen.
Régiségbuvár; der Alterthumsforſcher.
Rejtély, rejtekhely; ein heimlicher Schutzort; latibulum.
Rejtvény, valamit rejtő, rejtett szó; das Räthſel, die Charade.
Rekesz, páholy; die Loge.
Remek, névsegédképen, annyi mint: kitünőleg jeles; meiſterhaft; classicus.
Remekmiv; das Meiſterſtück; opus classicum.
Rém, ijesztő lélek; das Geſpenſt.
Rémalak, rémkép; das Schreckbild.
Rémítni, ijeszteni; ſchrecken, abſchrecken.
Rémlet v. rémület; der Schrecken, die Beſtürtzung.
Rémletes, ijesztő; ſchreckbar; terribilis.
Rémülni, in Schrecken v. Beſtürtzung gerathen.
Rémlik előttem; es dünkt mich.
Rendelet, rendelmény; die Verordnung; statutum. (Végrendelet; testamentum.)
Rendelkezni, rendbe szedni; anordnen, in Ordnung bringen; disponere.
Rendelkezet; die Anordnung; dispositio.
Rendezni; coordinare.
Rendezet; coordinatio.
Rendkiſogás; exceptio ordinis.
Rendkivüli, renden kivül való; extraordinarius.
Rendkivüliség; extraordinarietas. (Rendkivülies, rendkivüliséggel biró; tehát más mint: rendkivüli; és rendkivüliesség is más, mint: rendkivüliség).
Rendőr, rendre vigyázó személy; der Polizeydiener.
Rendőrség, rendre ügyelő tisztség; die Polizey.
Rendszalag; das Ordensband.
Rendszer; systema.
Rendszeres; systematicus.
Redszerezni; in systema redigere.
Rendülni; erſchüttert werden.
Rendületlenül; unerſchütterlich (adverb.)
Renegni, rengeni; beben; tremere.
Rény, erény; die Tugend; virtus.
Repesni v. röpösni; flattern.
Repkény; das Epheu; hedera. *Kazinczy.*
Részlet; der Antheil; rata, portio.
Réteg; stratum.
Rezegni, rezgeni; ſchlottern.
Rézmetszet; der Kupferſtich.
Réznyomat; der Kupferdruck.
Riadni; erſchreckt werden, ertönen.
Riasztani; machen, daß jemand erſchrecke.
Rideg, egyedülies, örömtelen; alleinig, freidlos (adj.)
Ritkítni, gyérítni; verdünnen, ſchütter machen.
Rivacs, jégeső; der Hagel.
Rivacsos (néhol: ripacsos), gödröcskés, himlőhelyes; blatterſteppig.
Robaj, zaj; das Getöſe.
Robbanni, zajosan kelni, indulni; mit Geräuſch auffahren, wegziehen. 's a' t. 's a' t.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Ifj. Kilian György

Könyvárosnál Pesten, Váczi útczában, hajdani Feslházban

épen most hagyta el a' sajtót:

Legújabb, legbővebb, és leghasznosabb

Pesti
SZAKÁCSKÖNYV

huszonöt szakaszban,

mellyben 1865 szám alatt

némelly hozzá szükséges rövid bévezetésekkel és jegyzésekkel együtt az egész szakácsmesterség úgy elő van adva, a' mint az egy valóságos közhasznú könyvtől csak kivántathatik.

Elkerűlhetetlen szükségű
KÉZIKÖNYV

mind azon magyar gazdasszonyoknak és főzőknek, kiknek a' szakácsmesterségben egy hűséges kalaúzra, oktatóra, és tanácsadóra van szükségök, 's kik ezen mesterségben legrövidebb idő alatt minél nagyobb előmenetelre szert tenni kívánnak.

Kiadta egy a' szakácsságban különösen jártas és nagytapasztalású

MAGYAR GAZDASSZONY.

Nagy 8-adrét, szép fejér papiroson, tiszta olvasható nyomtatással, 50 árkus. Angol vászonkötésben 2 for. p. p.

Ezen belső tartalmára nézve eddig legtökéletesebb nemzeti nyelvünkön írt szakácskönyv olly számos esztendei tapasztalások' bíztos szüleményje, hogy a' benne foglalt, 's egyéb eddig legbővebb nemzeti szakácskönyvet is majdnem 1000 (ezer) számmal felűlmúló útmutatásai mindent magokban foglalnak, a' mit egy főzőnek mindennemű hús- és bőjti, hideg és meleg étkek, sütemények, fagylaltak, levek, csemegék, marmeládok, italok, 's a' t. 's a' t. 's a' t. olcsó és legjobb ízű készítésére tudni szükséges.

Ezen Szakácskönyvet áruljáik:

Aradon: Schmid és Betlheim.
Debreczenben: Csáthyné örökösei.
Egerben: Plank.
Erdélyben: (Szebenben) Thiery Wilmos.
Fejérvárott: Rader.
Győrött: Wallner özvegye.
Gyulán: Barna.
Kassán: Wigand és Vajda.
Kaposvárott: Hagelmann.
Komáromban: Töltéssy, és Szigler.
Miskólczon: Striberny és Kraudy.
N. Kanizsán: Zala Várm. Wustl és Vajdits.
Nyitrán: Sigler.
N. Bányán: Kibling.
Pesten: Eggenberger, Kilian, Müller, Wigand.
Pécsett: Weidinger.
Posonyban: Schwaiger, Landes és Wigand.
Szegeden: Kibling.
Szombathelyen: Zsoldos.
Sopronban: Jents.
Temesvárott: Polátsek.
Veszprémben: Vázsonyi és Szijártó.
Zomborban: Gottlieb.

Ugyan itt most szabadúlt ki sajtó alúl:

Oktatás

a'

Selyemtenyésztésben.

A'

magyarországi földmívelő számára

írta

HOFMANN EMANUEL.

Némelly bővítéssel magyarázta

I. A. M. A.

Egy kőmetszéssel.

8-adrét, Pest, 1834, borítékba fűzve 12 xr. p. p.

E' rövid értekezés, melly *Magyarország helységeï Jegyző urainak* van ajánlva, velős, könnyen érthető előadással oktatja a' vagyontalan földmívelőt, miként kelljen a' selyembogarakkal bánnia első szompillantástól fogva eladásig; miként kezdheti azt úgyszólván semmivel el, amúgy is henyélő gyermekeivel, vagy egyéb aggszemélyekkel hogyan folytathatja azt minden költség nélkűl, és végre miként szerezhet ezen néhány héti csekély fáradsága után annyi készpénzt, hogy azzal nemcsak adóját fizetheti meg, hanem még sóra, egy kis gúnyára, 's egyéb házi szükségei kielégítésére is marad; — mind ez pedig csak néhány héti fáradsága után!

Ajánljuk tehát ezen könyvecskét nemcsak a' *Jegyző* Uraknak, hanem minden Előjárónak, földesurnak, gazdatisztnek, ki alattvalóin emberszeretőleg szokott segíteni.

Sajtó alatt van, 's nehány nap múlva kapható lesz:

Az

Étel-felszelés' mestersége.

Vagy

Útmutatás, miként kell mindennemü húsételt, mint a' külömbféle pecsenyét, baromfit és halat, úgyszinte pástétomokat, kalács és egyéb süteményt ügyesen és csinosan eltagolni és felszelni. Hozzá adott tanítással, hogyan kell az asztalokat teríteni, a' külömbféle ételeket azokon ízléssel elrendelni, és a' külömbféle ételeket tálalni és a' tálakon ékesítni.

SEGÉDKÖNYV

minden háztartás, különösen minden gazdasszony, szakács, vendéglő, de legkivált minden világba lépő fiatal ember számára. Írta Lagarde, hajdani udvarimester, Párisban.

Két kőmetszéssel.

E' könyvecskének ajánlására nem mondunk többet, hanem hogy az *első* a' maga nemében nyelvünkön, 's hogy így csak egy régen óhajtott közkívánság elégíttetett ki. Csak annyit teszünk ide figyelmeztetésül, hogy az *minden eddig megjelent és kézen forgó* szakácskönyvhöz igen hasznos, sőtt szükséges és elmellőzhetlen függelék.

MAGYAR

Wigand Könyvkereskedésében

PESTEN

a' Váczi utszában 39-ik szám alatt megszerezhetők:

Titkos Szerelem

vagyis:

Napkeleti Virág-nyelv,

melly a' virágoknak, füveknek 's fáknak, a' napkeleti nemzeteknél bévett jelentéseit oktatja, főként a' szépnem használására 's mulatására honni esméretes növényekkel bővítve német után szerzette Pajor István.

16.rét 1833 csinos borítékba füzve. Ára 20 kr. peng. p.

Rajzolatok az élet köréből

írta

Munkátsy János.

8.rét. Pesten 1833. Csinosan füzve 1 fr. peng. p.

Alapvonatok a' honi nevelés köréből.

Jelen időnk szelleméhez alkalmazva; irá:

Kunoss Endre.

Nagy 8.rét. Pesten 1833. Csinosan füzve 1 fr. 30 kr. peng. p.

Antal, vagy egy szegény flautásnak a' maga sorsával való megelégedése.

Második kiadás.

8.rét. Pesten 1833. Füzve 40 kr. peng. p.

Tinka, vagy a' Férjfi-próba

Lafontain után.

2 darab. Kolosvárott 1833. 2 fr. peng. p.

Alap 's vizhelyezeti

Térképe

Buda és Pest Városainak.

Kiadta Vörös László, országos dunamérési hiteles földmérő.

Budán 1833. 3 nagy kőre metszett táblával. Ára 5 fr. peng. Velinpap. 6 fr. peng.

Tachigraphia

vagyis

Gyorsirás theoretikai 's practikai oktatása.

Magyar nyelvre alkalmaztatva

Borsos Márton által.

8.rét Pesten 1833. Füzve 40 kr. peng. p.

Törvényes értekezés

a' be-elhajtás, és más ezen tárgyal egybekötésben lévő esetekről.

szerzé

Móth Endre.

Nagy 8.rét. Pesten 1833. Füzve 1 fr. peng. p.

Erdélyi

Predikátori tár.

szerkezteté

Salamon Jó'sef.

1-ső füzet, egy képpel. Kolosvárott 1833. Füzve 1 fr. peng. p.

Az

agteleki barlang

leirása,

Fekte területével, talprajzolatjával és hosszába való áltvágásával két táblában, mellyet ugy a' régen esmért üregek' előadásában, valamint az 1825-ik esztendő Sz. Iván hava 1-ső napján felfedezett fő és legnagyobb ágának helyenként való leirásában előterjesztett

Vass Imre.

8.rét. Pesten. Füzve két kőre metszett táblával. 3 fr. peng. 2 színezett táblával 5 fr. peng. p.

Gyűjtemény a'

Juhtenyésztésről,

melly magában foglalja: a' Merino vagy Selyembirkáknak, valamint egyéb honni fajta juhoknak tenyésztések, 's nemesítések' módjait; ugy szinte: ezen gyenge szerkesztetésű állati-nem veszedelmes nyavalyáinak gyógyitását; a' többek közt a' métely betegségnek bizonyos orvoslása módját, 's a' t. szerkezteté

Balásházy János.

2 kötet, nagy 8.rét. Kassán. Füzve 2 fr. 12 kr. peng p.

Újabb tapasztalások

a' Juhtenyésztés tárgyában.

Kiadta

Balásházy János.

8.rét. S. Patakon 1833. Füzve 1 fr. peng. p.

---

zen forgó szakácskönyvhöz igen hasznos, sőtt szükséges és elmellőzhetlen függelék.

1834. **Trattner és Károlyi'** 2dik.

Könyvnyomtató-Intézetében Pesten, Uri utsza, kereszt-ház 612. a' Vármegye-ház és a' párizsi utsza vagy Üveges-ház irányában, és

Aradon: Schmid és Beitlheim
Debreczenben: Csáthyné örökösei
Egerben: Plank
Fejérvárott: Rader
Györött: Wallner özvegye
Gyulán: Barna
Kassán: Wigand és Vajda
Kaposvár: Hagelmann
N.Kanisa: Zala Várm. Wustl és Vajdits
Nyitrán: Sigler
N. Bányán: Kibling
Pécsett: Weidinger
Pesten: Eggenberger, Hartleben, Kilian Müller, Wigand
Poson: Schwaiger, Landes
Szegeden: Kibling
Szombathely: Zsoldon
Sopron: Jents
Temesvár: Polatsek
Veszprémben: Vázsonyi és Szíjártó
Zombor: Gottlieb
Komárom: Töltéssy, és Szigler
Miskólcz: Stribenny
Erdélyben (*Szebenben*) Thiery Vilmos Ur. t

megszerezhető:

NEMZETI SZAKÁCS-KÖNYV

ötödik eredeti Kiadás

irta

CZIFRAY ISTVÁN, SZAKÁCSMESTER

ajánlva van

A' Házi Gazda Asszonyságot kedvellő Szépnemnek.

Ára csinos kemény borítékba kötve 1 for. 20 kr. pengő p.

A' Szakácsmesterség e' könyvben ugy van előadva, valamint egy magyar házi-tartásra 's konyha szükségeire megkivántatik, az étkekhez veendő szerek mennyisége, minémüsége, fontja, a' készitésnek csalhatatlan módja — a' kitálalás 's feladással járó csinos elrendelés igen világos 's könnyen megfogható irás móddal van előterjesztve.

Ezen könyv sem a' Linzer, sem a' Wiener, sem a' Pressburger (Kochbuch) Szakács-könyveknek lemázolása, kivált a' főzés és szakácsságban olly járatlanok által, kik azt sem tudják, mellyik fán terem a' paprika, hanem eredeti magyar izléshez alkalmaztatott olly közhasznu Gyüjtemény, mellyet a' Szerző főbb 's közép rendü magyar Házaknál, több esztendei tapasztalása után szedett egybe — de hogy is tudna az idegen a' mi szokásunk, izlésünk, 's innyünk szerint főzni? — midőn több rendbeli termesztményeinket, nem is ösmeri.

Szóval, ott szükségtelen a' hosszu magasztalás 's dicséret, — hol a' dolog maga magát ajánlja, e' könyvnek több izbeli megjobbitott 's bővebb kiadásai elég bizonyságot tesznek arról, hogy azt a' Magyar gazda Asszonyok és Szakácsnék haszonvehetőnek már régen elesmérték.

Ugyan ott találtatik:

Magyar Gazda Tiszt,

irta N. Váthi János.

Ára 59 kr. pengő pénzben.

Tartalma:

Első Rész. A' Rendelésteről. — A' Gazdaság folytatásának tárgyai. — A' Tisztülésnek tárgyai.

I. Szakasz. A' Termesztésről. — A' Termesztésnek tárgyai. — A' Gabona termesztésnek meggondolása. — Az időre nézve. — A' Magra nézve. — A' mennyiségre nézve. — Az Erőre nézve. — A' dolgozó erőnek szaporitása. — A' Magvetést illető Tiszti rendelések. — A' vetni való búzára nézve. — Az Aratáshoz való szerszámok. — A' Kalangyák' és Asztagok' rakása. — A' Cséplés és nyomtatás. — A' Széna termesztés. — A' természeti Rétek eránt való rendelések. — A' vetett Rétek körül való Rendelés. — A' Bortermesztésről. — A' szőllő mivelésre való rendelések. — A' Majorság szőllőket néző parancsolatok — A' Bortsinálás, és a' Borokkal való bánás. — A' Dézmálás. — A' Bor-Deputatum. — A' Pintzék és a' hordók. — Az Erdőkkel való bánás. — A' Favetés. — A' Csemeték ültetése. — A' Fiatal erdőkkel való bánás. — A' Favágásnak ideje. — Favágásnak módja. — Az Erdőknek kiméllése. — Az Erdőkből való haszonvétel. — A' Vadászás eránt való rendelések.

II. Szakasz. A' Tenyésztetésről. — A' tenyésztetésnek tárgyai. — A' Lovak' tenyésztetéséről. — A' Szarvasmarha tenyésztetése. — A' Gulyák szükséges nevelése. — A' Csira, vagy Szvájtzeria körül való Uraság rendelési. A' Birka tenyésztetése. — Hol kejl Birkasereget á'lítani. — A' Kosarazás, v. fektetés hol engedtetik meg és mikor. — A' tenyésző Birka seregek külömbféle nemei — A' Birkák' fajése eránt való rendelés. — A' Birkásoknak, Birka helyett Szarvas marha engedtetik. — A' Sertés tenyésztetés. — A' Házi tenyésztetés a' Jobbágyoknak ajánltatik. — A' Göndör Sertés hamarább hizik, mint a' sima. — Malatzokat mellyik ontozásból kell hagyni. — A' tenyésző Sertések negyedik esztendőre kiheréltetnek. — A' Méhek tenyésztetése. — A' Szalmakasok legjobbak. — Minden bokorban Méházat állítani nem kell. — A' Felebeli Méhtartás.

III. Szakasz. Az Épitésről. — Az Épületnek kiigazitása körül való rendelések. — A' kiigazításhoz mik szükségesek. — Az Épületnek bátorsága. — Az új Épületekhez szükséges fogások. — Tartós Épületeket szükséges épiteni. — Ölszámra kell épitetni. — A' Materiálét v. maga készitteti az Uraság, v. az első kézből veszi. — A' Fedelekre nézve való rendelések. — Az álló és fekvő Székekről az épületben. — A' Mestergerendák hosszúsága és erőssége. — A' Padlások flastromozása. — Az Ablakok minéműsége. — A' Sindelezés Fa, és Cserép. — A' Gerendák minéműsége. — A' Kőlábak' távolsága egyik a' másiktós. — A' Szarufák és Létzek sűrűsége egymáshoz. — A' Szarufák és Létzek hosszusága. — Az Épnlet dereka, v. faia meghatározás. — A' Gazdasági Épületek fekvése. — A' Fa-épület megtiltstik. — Házat Kémény nélkül épiteni meg nem engedtetik. — A' Fa, Sár, és Válog épületeknek fundamantoma. — A' Közönséges házak fala magassága. Az Ablakok és Ajtók magassága és szinlessége. — A' Kálhákról — Mikor kell vakolni. — A' Fagyos mészen hogy kell segiteni. — Rajzolatokat a' Gazda tisztől nem lehet kivánni. — Az Épitésnek több esztendőkre való felosztása. — Az Épületek helyheztetése. — A' Felvetésnek (Ueberschlag.) Sarkalatjai a' Falakra nézve. — A' Fedélre nézve. — Különös jegyzések az új épületek nemei körül. — Nagy téglapintzéket hol lehet hasznosan épiteni. — Hol jobb a' Borárulást árendába adni. — Hol gazdagságos Vendégfogadókat állítani. — A' Vendégfogadók minéműsége. — A' Magházak épttejése módja. — A' Magházaknak közönségee hibái. — A' Faggott Kéményjei. — A' birka aklok állitása, helye, nagysága, udvara, formája. — A' Ló-Istállók, Méhesek, Sertéshizlalók. — A' Jármos és Gőböl Istállók szélessége és bosszusága. — Kukorizza Górék mlnéműsége. — Új Kukoritza Góré formája. — A' Pintzék ásatása körül való rendelések. — A' Pintzék szélessége és mélysége. — A' Tégla Kementzék formája.

IV. Szakasz. Az Eladásról és Vevésről. — Nagy Summákat maga az Uraság adhat el. — A' Gazdatiszt mennyit adhat el. — Az Eladás könnyitéséee való rendelések. — Az Eladandó termések árrát kik határozzák meg. A' Kereskedőkkel való bánás. — A' Kereskedőknek való Kedvezés miben áll. — A' Kereskedőknek mennyi időre lehet Hitelt adni. — A' Borok eladásában való rendtartás. — A' Gyapjúeladás. — A' Jóféle Birkák eladása. — A' Szőllők eladása. — Az Eladott terméseknek Szállítása.

V. Szakasz. Az Árendába adásról. — Az Árendába adás eránt való Rendelések. — Az Árenda Esztendők mennyisége. — Az Árendások körül való Rendelései az Uraságnak. — Hány esztendőre lehet a' Pusztákat árendába adni. — Az Erdők Árendába nem adatnak. — A' Mészárszékek és Malmok Árendába adása körül való rendelés.

VI. Szakasz. A' Szerződésekről. — Minden szerződést irásba kell tenni. — Kiknek jelenlétébe eshetnek meg a' Szerződések. — A' Szerződésnek feltételei.

VII. Szakasz. A' Keresdőkről. — Az Uraság rendelései a' Kereskedőkre nézve.

VIII. Szakasz. A' Cselédekről és Mesteremberekről. — Kik neveztetnek Cselédeknek. — A' Cselédek szegődsége. — A' Cselédfogadásnak ideje. — A' Csikósok, Gulyások, Birkások szegődsége. — Személyes kötelessége. — A' Béresok kötelessége. — A' Kotsisoktól mit kell megkivánni. — A' Cselédek megfenyítése. — A' Befejő Csirások eránt való rendelések. — A' Méhészek szegődsége és kötelessége. — A' Conventiós Mesteremberek. — Ezek eránt való rendelés. — A' Kádarokban megkivántató tulajdonság. — A' Kádárok gyertya pénze. — Az Edények meg billyegzése. — A' Kovátsokban megkivántatók. — A' Kerékjártók mire kötelesek. — A' Cséplők és Nyomtatók eránt való rendelések. — A' Cselédek gyermekei eránt mit rendelt az Uraság. — Az Elnyomorodott Cselédek eránt való Kegyesség.

IX. Szakasz. A' Jobbágyokkal való bánásról. — A' Jobbágyok oktatása. — A' Jobbágyoknak atyai módon való Kormányoztatása. — Dézmáláskori Kegyesség. — A' Dézmálásnak ideje. — A' Jobbágyoknak munkára kiparantsoltatások. — A' Robotos erő fel osztása. — A' Jobbágyok robotja, és egyéb adózása. — Többféle Földes Úri kegyességek a' Jobbágyok eránt. — Fels. Urbáriális resolutio a' Jobbágyok lakhelyére és Földjeikre nézve. — A' Legelőkre és Rétekre nézve. — A' Jobbágyok személyes jussai. — A' Földes-Úri jussok a' Jobbágyokra nézve. — A' Jobbágyok borárulása. — Pálinka égetés, Fájzás, Makkoltatás, és Gubats szedés. — A' Jobbágyok Kereskedése. — A' Jobbágyok tartozásai a' Gabona Kilentzedre nézve. — A' Gabona Tizedre nézve. — A' Bor, kilentzedre, Tizedre, és Hegyvámra. — A' Robotra nézve. — Duna robot. — Hosszúfúvár. — Karátsonfa. — Vadászat. — Felesleg robot. — A' Jobbágyok adozásai. — Rendkívül való adózások. — A' Kalmárok és Mesteremberek adózásai. — A' Jobbágyi tartozások béhajtása. — A' Jobbágyok magok közt való rendtartás.

II. Rés. I. Szakasz. A' Felvigyazásról. — II. Szakasz. A' Számadó Könyvek Kivonások, és Tabellák készítése. — III. Rész. A' Rendtartásról. — IV. Rész. A' Megkiméllésről. — V. Rész. A' Gondviselésről. — VI. Rész. A' Számadásról. — I. Szakasz A' Számadó Könyvekről közönségesen. — II. Szakasz. A' Pénztartói Számadásról. — III. Szakasz. A' Megtartói Számadásról. — IV. Szakasz A' Számvevői hivatalról. — V. Szakasz. A' Censurális Székekről.

(M.ACADEMIA)